Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

ນໂມ ຕສ຺ສ ຠຄວໂຕ ອຣຫໂຕ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ຘສ຺ສ

ຂຸທ຺ທກນິກາເຍ

ຊາຕກ-ອຏ຺ຐກຖາ

(ປຐໂມ ຠາໂຄ)

ຄນ຺ຖາຣມ຺ຠກຖາ

ຊາຕິໂກຏິສຫສ຺ເສຫິ , ປມາຓຣຫິຕໍ ຫິຕໍ;

ໂລກສ຺ສ ໂລກນາເຖນ, ກຕໍ ເຍນ ມເຫສິນາຯ

ຕສ຺ສ ປາເທ ນມສ຺ສິຕ຺ວາ, ກຕ຺ວາ ຘມ຺ມສ຺ສ ຈຎ຺ຊລີ;

ສງຆຎ຺ຈ ປຕິມາເນຕ຺ວາ, ສພ຺ພສມ຺ມານຠາຊນໍຯ

ນມສ຺ສນາທິໂນ ອສ຺ສ, ປຸຎ຺ຎສ຺ສ ຣຕນຕ຺ຕເຍ;

ປວຕ຺ຕສ຺ສານຸຠາເວນ, ເຉຕ຺ວາ ສພ຺ເພ ອຸປທ຺ທເວຯ

ຕໍ ຕໍ ກາຣຓມາຄມ຺ມ, ເທສິຕານິ ຊຸຕິມຕາ;

ອປຓ຺ຓກາທີນິ ປຸຣາ, ຊາຕການິ ມເຫສິນາຯ

ຍານິ ເຍສຸ ຈິຣໍ ສຕ຺ຖາ, ໂລກນິຕ຺ຖຣຓຕ຺ຖິໂກ;

ອນນ຺ເຕ ໂພຘິສມ຺ຠາເຣ, ປຣິປາເຈສິ ນາຍໂກຯ

ຕານິ ສພ຺ພານິ ເອກຊ຺ຌໍ, ອາໂຣເປນ຺ເຕຫິ ສງຄຫໍ;

ຊາຕກໍ ນາມ ສງຄີຕໍ, ຘມ຺ມສງຄາຫເກຫິ ຍໍຯ

ພຸທ຺ຘວໍສສ຺ສ ເອຕສ຺ສ, ອິຈ຺ຉນ຺ເຕນ ຈິຣຏ຺ຐິຕີ;

ຍາຈິໂຕ ອຠິຄນ຺ຕ຺ວານ, ເຖເຣນ ອຕ຺ຖທສ຺ສິນາຯ

ອສໍສຏ຺ຐວິຫາເຣ , ສທາ ສຸທ຺ຘວິຫາຣິນາ;

ຕເຖວ ພຸທ຺ຘມິຕ຺ເຕນ, ສນ຺ຕຈິຕ຺ເຕນ ວິຎ຺ຎຸນາຯ

ມຫີສາສກວໍສມ຺ຫິ, ສມ຺ຠູເຕນ ນຍຎ຺ຎຸນາ;

ພຸທ຺ຘເທເວນ ຈ ຕຖາ, ຠິກ຺ຂຸນາ ສຸທ຺ຘພຸທ຺ຘິນາ.

ມຫາປຸຣິສຈຣິຍານໍ, ອານຸຠາວໍ ອຈິນ຺ຕິຍໍ;

ຕສ຺ສ ວິຊ຺ໂຊຕຍນ຺ຕສ຺ສ, ຊາຕກສ຺ສຕ຺ຖວຓ຺ຓນໍ.

ມຫາວິຫາຣວາສີນໍ, ວາຈນາມຄ຺ຄນິສ຺ສິຕໍ;

ຠາສິສ຺ສໍ ຠາສໂຕ ຕໍ ເມ, ສາຘຸ ຄຓ຺ຫນ຺ຕຸ ສາຘໂວຕິ.

ນິທານກຖາ

ສາ ປນາຍໍ ຊາຕກສ຺ສ ອຕ຺ຖວຓ຺ຓນາ ທູເຣນິທານໍ, ອວິທູເຣນິທານໍ, ສນ຺ຕິເກນິທານນ຺ຕິ ອິມານິ ຕີຓິ ນິທານານິ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ວຓ຺ຓິຍມານາ ເຍ ນໍ ສຸຓນ຺ຕິ, ເຕຫິ ສມຸທາຄມໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ວິຎ຺ຎາຕຕ຺ຕາ ຍສ຺ມາ ສຸຏ຺ຐຸ ວິຎ຺ຎາຕາ ນາມ ໂຫຕິ, ຕສ຺ມາ ຕໍ ຕານິ ນິທານານິ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ວຓ຺ຓຍິສ຺ສາມ.

ຕຕ຺ຖ ອາທິໂຕ ຕາວ ເຕສໍ ນິທານານໍ ປຣິຈ຺ເຉໂທ ເວທິຕພ຺ໂພ. ທີປງ຺ກຣປາທມູລສ຺ມິຎ຺ຫິ ກຕາຠິນີຫາຣສ຺ສ ມຫາສຕ຺ຕສ຺ສ ຍາວ ເວສ຺ສນ຺ຕຣຕ຺ຕຠາວາ ຈວິຕ຺ວາ ຕຸສິຕປຸເຣ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ, ຕາວ ປວຕ຺ໂຕ ກຖາມຄ຺ໂຄ ທູເຣນິທານໍ ນາມ. ຕຸສິຕຠວນໂຕ ປນ ຈວິຕ຺ວາ ຍາວ ໂພຘິມຓ຺ເຑ ສພ຺ພຎ຺ຎຸຕປ຺ປຕ຺ຕິ, ຕາວ ປວຕ຺ໂຕ ກຖາມຄ຺ໂຄ ອວິທູເຣນິທານໍ ນາມ. ສນ຺ຕິເກນິທານໍ ປນ ເຕສຸ ເຕສຸ ຐາເນສຸ ວິຫຣໂຕ ຕສ຺ມິໍ ຕສ຺ມິໍເຍວ ຐາເນ ລພ຺ຠຕີຕິ.

໑. ທູເຣນິທານກຖາ

ຕຕ຺ຣິທໍ ທູເຣນິທານໍ ນາມ – ອິໂຕ ກິຣ ກປ຺ປສຕສຫສ຺ສາຘິການໍ ຈຕຸນ຺ນໍ ອສງ຺ຂ຺ເຍຍ຺ຍານໍ ມຕ຺ຖເກ ອມຣວຕີ ນາມ ນຄຣໍ ອໂຫສິ. ຕຕ຺ຖ ສຸເມໂຘ ນາມ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ປຏິວສຕິ ອຸຠໂຕ ສຸຊາໂຕ ມາຕິໂຕ ຈ ປິຕິໂຕ ຈ ສໍສຸທ຺ຘຄຫຓິໂກ ຍາວ ສຕ຺ຕມາ ກຸລປຣິວຏ຺ຏາ ອກ຺ຂິຕ຺ໂຕ ອນຸປກ຺ກຸຏ຺ໂຐ ຊາຕິວາເທນ ອຠິຣູໂປ ທສ຺ສນີໂຍ ປາສາທິໂກ ປຣມາຍ ວຓ຺ຓໂປກ຺ຂຣຕາຍ ສມນ຺ນາຄໂຕ. ໂສ ອຎ຺ຎໍ ກມ຺ມໍ ອກຕ຺ວາ ພ຺ຣາຫ຺ມຓສິປ຺ປເມວ ອຸຄ຺ຄຓ຺ຫິ. ຕສ຺ສ ທຫຣກາເລເຍວ ມາຕາປິຕໂຣ ກາລມກໍສຸ. ອຖສ຺ສ ຣາສິວຑ຺ຒໂກ ອມຈ຺ໂຈ ອາຍໂປຕ຺ຖກໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ສຸວຓ຺ຓຣຊຕມຓິມຸຕ຺ຕາທິຠຣິເຕ ຄພ຺ເຠ ວິວຣິຕ຺ວາ ‘‘ເອຕ຺ຕກໍ ເຕ, ກຸມາຣ, ມາຕຸ ສນ຺ຕກໍ, ເອຕ຺ຕກໍ ປິຕຸ ສນ຺ຕກໍ, ເອຕ຺ຕກໍ ອຍ຺ຍກປຍ຺ຍການ’’ນ຺ຕິ ຍາວ ສຕ຺ຕມາ ກຸລປຣິວຏ຺ຏາ ຘນໍ ອາຈິກ຺ຂິຕ຺ວາ ‘‘ເອຕໍ ປຏິປຊ຺ຊາຫີ’’ຕິ ອາຫ. ສຸເມຘປຓ຺ຑິໂຕ ຈິນ຺ເຕສິ – ‘‘ອິມໍ ຘນໍ ສໍຫຣິຕ຺ວາ ມຍ຺ຫໍ ປິຕຸປິຕາມຫາທໂຍ ປຣໂລກໍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕາ ເອກໍ ກຫາປຓມ຺ປິ ຄເຫຕ຺ວາ ນ ຄຕາ, ມຍາ ປນ ຄເຫຕ຺ວາ ຄມນກາຣຓໍ ກາຕຸໍ ວຏ຺ຏຕີ’’ຕິ. ໂສ ຣຎ຺ໂຎ ອາໂຣເຈຕ຺ວາ ນຄເຣ ເຠຣິໍ ຈຣາເປຕ຺ວາ ມຫາຊນສ຺ສ ທານໍ ທຕ຺ວາ ຕາປສປພ຺ພຊ຺ຊໍ ປພ຺ພຊິ. ອິມສ຺ສ ປນຕ຺ຖສ຺ສ ອາວິຠາວຕ຺ຖໍ ອິມສ຺ມິໍ ຐາເນ ສຸເມຘກຖາ ກເຖຕພ຺ພາ ຯ ສາ ປເນສາ ກິຎ຺ຈາປິ ພຸທ຺ຘວໍເສ ນິຣນ຺ຕຣໍ ອາຄຕາເຍວ, ຄາຖາພນ຺ເຘນ ປນ ອາຄຕຕ຺ຕາ ນ ສຸຏ຺ຐຸ ປາກຏາ. ຕສ຺ມາ ຕໍ ອນ຺ຕຣນ຺ຕຣາ ຄາຖາພນ຺ຘທີປເກຫິ ວຈເນຫິ ສທ຺ຘິໍ ກເຖສ຺ສາມ.

ສຸເມຘກຖາ

ກປ຺ປສຕສຫສ຺ສາຘິການຎ຺ຫິ ຈຕຸນ຺ນໍ ອສງ຺ຂ຺ເຍຍ຺ຍານໍ ມຕ຺ຖເກ ທສຫິ ສທ຺ເທຫິ ອວິວິຕ຺ຕໍ ‘‘ອມຣວຕີ’’ຕິ ຈ ‘‘ອມຣ’’ນ຺ຕິ ຈ ລທ຺ຘນາມໍ ນຄຣໍ ອໂຫສິ, ຍໍ ສນ຺ຘາຍ ພຸທ຺ຘວໍເສ ວຸຕ຺ຕໍ –

“ກປ຺ເປ ຈ ສຕສຫສ຺ເສ, ຈຕຸໂຣ ຈ ອສງ຺ຂິເຍ;

ອມຣໍ ນາມ ນຄຣໍ, ທສ຺ສເນຍ຺ຍໍ ມໂນຣມໍ;

ທສຫິ ສທ຺ເທຫິ ອວິວິຕ຺ຕໍ, ອນ຺ນປານສມາຍຸຕ”ນ຺ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ທສຫິ ສທ຺ເທຫິ ອວິວິຕ຺ຕນ຺ຕິ ຫຕ຺ຖິສທ຺ເທນ, ອສ຺ສສທ຺ເທນ, ຣຖສທ຺ເທນ, ເຠຣີສທ຺ເທນ, ມຸທິງ຺ຄສທ຺ເທນ, ວີຓາສທ຺ເທນ, ສມ຺ມສທ຺ເທນ, ຕາຬສທ຺ເທນ, ສງ຺ຂສທ຺ເທນ “ອສ຺ນາຖ, ປິວຖ, ຂາທຖາ”ຕິ ທສເມນ ສທ຺ເທນາຕິ ອິເມຫິ ທສຫິ ສທ຺ເທຫິ ອວິວິຕ຺ຕໍ ອໂຫສິຯ ເຕສໍ ປນ ສທ຺ທານໍ ເອກເທສເມວ ຄເຫຕ຺ວາ –

“ຫຕ຺ຖິສທ຺ທໍ ອສ຺ສສທ຺ທໍ, ເຠຣີສງ຺ຂຣຖານິ ຈ;

ຂາທຖ ປິວຖ ເຈວ, ອນ຺ນປາເນນ ໂຆສິຕ”ນ຺ຕິຯ –

ພຸທ຺ຘວໍເສ ອິມໍ ຄາຖໍ ວຕ຺ວາ –

“ນຄຣໍ ສພ຺ພງ຺ຄສມ຺ປນ຺ນໍ, ສພ຺ພກມ຺ມມຸປາຄຕໍ;

ສຕ຺ຕຣຕນສມ຺ປນ຺ນໍ, ນານາຊນສມາກຸລໍ;

ສມິທ຺ຘໍ ເທວນຄຣໍວ, ອາວາສໍ ປຸຎ຺ຎກມ຺ມິນໍຯ

“ນຄເຣ ອມຣວຕິຍາ, ສຸເມໂຘ ນາມ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ;

ອເນກໂກຏິສນ຺ນິຈໂຍ, ປຫູຕຘນຘຎ຺ຎວາຯ

“ອຊ຺ຌາຍໂກ ມນ຺ຕຘໂຣ, ຕິຓ຺ຓໍ ເວທານ ປາຣຄູ;

ລກ຺ຂເຓ ອິຕິຫາເສ ຈ, ສຘມ຺ເມ ປາຣມີ ຄໂຕ”ຕິຯ – ວຸຕ຺ຕໍ;

ອເຖກທິວສໍ ໂສ ສຸເມຘປຓ຺ຑິໂຕ ອຸປຣິປາສາທວຣຕເລ ຣໂຫຄໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ປລ຺ລງ຺ກໍ ອາຠຸຊິຕ຺ວາ ນິສິນ຺ໂນ ຈິນ຺ເຕສິ – “ປຸນພ຺ຠເວ, ປຓ຺ຑິຕ, ປຏິສນ຺ທິຄ຺ຄຫຓໍ ນາມ ທຸກ຺ຂໍ, ຕຖາ ນິພ຺ພຕ຺ຕນິພ຺ພຕ຺ຕຏ຺ຖາເນ ສຣີຣເຠທນໍ, ອຫຎ຺ຈ ຊາຕິຘມ຺ໂມ ຊຣາຘມ຺ໂມ ພ຺ຍາຘິຘມ຺ໂມ ມຣຓຘມ຺ໂມ, ເອວໍຠູເຕນ ມຍາ ອຊາຕຶ ອຊຣໍ ອພ຺ຍາຘຶ ອທຸກ຺ຂໍ ສຸຂໍ ສີຕລໍ ອມຕມຫານິພ຺ພານໍ ປຣິເຍສິຕຸໍ ວຏ຺ຏຕິ, ອວສ຺ສໍ ຠວໂຕ ມຸຈ຺ຈິຕ຺ວາ ນິພ຺ພານຄາມິນາ ເອເກນ ມຄ຺ເຄນ ຠວິຕພ຺ພ”ນ຺ຕິຯ ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ –

“ຣໂຫຄໂຕ ນິສີທິຕ຺ວາ, ເອວໍ ຈິນ຺ເຕສຫໍ ຕທາ;

ທຸກ຺ໂຂ ປຸນພ຺ຠໂວ ນາມ, ສຣີຣສ຺ສ ຈ ເຠທນໍຯ

“ຊາຕິຘມ຺ໂມ ຊຣາຘມ຺ໂມ, ພ຺ຍາຘິຘມ຺ໂມ ສຫໍ ຕທາ;

ອຊຣໍ ອມຕໍ ເຂມໍ, ປຣິເຍສິສ຺ສາມິ ນິພ຺ພຸຕຶຯ

‘‘ຍໍນູນິມໍ ປູຕິກາຍໍ, ນານາກຸຓປປູຣິຕໍ;

ລທ຺ທຍິຕວານ ຄຈເຂຍຍໍ, ອນເປກໂຂ ອນຕຖິໂກຯ

‘‘ອຕຖິ ເທທີຕິ ໂສ ມຄໂຄ, ນ ໂສ ສກກາ ນ ເທຕເຍ;

ປຣິເຍສິສສາມິ ຕໍ ມຄຄໍ, ກວໂຕ ປຣິມຸຕຕິຍາ’’ຕິຯ

ຕໂຕ ອຸຕຕຣິປິ ເອວໍ ຈິນເຕສິ – ຍຖາ ທິ ໂລເກ ທຸກຂສສ ປຝິປກຂກູຕໍ ສຸຂໍ ນາມ ອຕຖິ, ເອວໍ ກເວ ສຕິ ຕປປຝິປກເຂນ ວິກເວນາປິ ກວິຕພພໍຯ ຍຖາ ຈ ອຸຕເທ ສຕິ ຕສສ ວູປສມກູຕໍ ສີຕມປິ ອຕຖິ, ເອວໍ ຣາຄາທິນໍ ອຄຄີນໍ ວູປສເມນ ນິພພາເນນາປິ ກວິຕພພໍຯ ຍຖາ ຈ ປາປສສ ລາມກສສ ຝມມສສ ປຝິປກຂກູໂຕ ກລຍາໂຓ ອນວຊຊຝມໂມປິ ອຕຖິເຍວ, ເອວເມວ ປາປີກາຍ ຊາຕິຍາ ສຕິ ສພພຊາຕິກເຂປນໂຕ ອຊາຕິສງຂາເຕນ ນິພພາເນນາປິ ກວິຕພພເມວາຕິຯ ເຕນ ວຸຕຕໍ –

‘‘ຍຖາປິ ທຸກເຂ ວິຊຊນເຕ, ສຸຂໍ ນາມປິ ວິຊຊຕິ;

ເອວໍ ກເວ ວິຊຊມາເນ, ວິກໂວປິ ອິຈຊິຕພພໂກຯ

‘‘ຍຖາປິ ອຸຕເທ ວິຊຊນເຕ, ອປຣໍ ວິຊຊຕິ ສີຕລໍ;

ເອວໍ ຕິວິຝຄຄິ ວິຊຊນເຕ, ນິພພານໍ ອິຈຊິຕພພກໍຯ

‘‘ຍຖາປິ ປາເປ ວິຊຊນເຕ, ກລຍາຓມປິ ວິຊຊຕິ;

ເອວເມວ ຊາຕິ ວິຊຊນເຕ, ອຊາຕິປີຈຊິຕພພກ’’ນຕິຯ

ອປຣມປິ ຈິນເຕສິ – ຍຖາ ນາມ ຄູຖຣາສິມທິ ນິມຸຄເຄນ ປຸຣິເສນ ທູຣໂຕ ປລຈວຕຓປທຸມສລຊນນໍ ມຫາຕລອາກໍ ທິສວາ ‘‘ກຕເຣນ ນຸ ໂຂ ມຄເຄນ ເອຕຖ ຄນຕພພ’’ນຕິ ຕໍ ຕລອາກໍ ຄເວສິຕຸໍ ຍຸຕຕໍຯ ຍໍ ຕສສ ອຄເວສນໍ, ນ ໂສ ຕລອາກສສ ໂທໂສຯ ເອວເມວ ກິເລສມລໂຝວເນ ອມຕມຫານິພພານຕລອາເກ ວິຊຊນເຕ ຕສສ ອຄເວສນໍ ນ ອມຕນິພພານມຫາຕລອາກສສ ໂທໂສຯ ຍຖາ ຈ ໂຈເຣທິ ສມປຣິວາຣິໂຕ ປຸຣິໂສ ປລາຍນມຄເຄ ວິຊຊມາເນປິ ສເຈ ນ ປລາຍຕິ, ນ ໂສ ມຄຄສສ ໂທໂສ, ປຸຣິສສເສວ ໂທໂສຯ ເອວເມວ ກິເລເສທິ ປຣິວາເຣຕວາ ຄທິຕສສ ປຸຣິສສສ ວິຊຊມາເນເຍວ ນິພພານຄາມິມທິ ສິເວ ມຄເຄ ມຄຄສສ ອຄເວສນໍ ນາມ ນ ມຄຄສສ ໂທໂສ, ປຸຄຄລສເສວ ໂທໂສຯ ຍຖາ ຈ ພຍາຝີປີລອິໂຕ ປຸຣິໂສ ວິຊຊມາເນ ພຍາຝີຕິກິຈຊເກ ເວຊເຊ ສເຈ ຕໍ ເວຊຊໍ ຄເວສິຕວາ ພຍາຝີ ນ ຕິກິຈຊາເປຕິ, ນ ໂສ ເວຊຊສສ ໂທໂສ, ປຸຣິສສເສວ ໂທໂສຯ ເອວເມວ ໂຍ ກິເລສພຍາຝີປີລອິໂຕ ປຸຣິໂສ ກິເລສວູປສມມຄຄໂກວິທໍ ວິຊຊມານເມວ ອາຈຣິຍໍ ນ ຄເວສຕິ, ຕສເສວ ໂທໂສ, ນ ກິເລສວິນາສກສສ ອາຈຣິຍສສາຕິຯ ເຕນ ວຸຕຕໍ –

‘‘ຍຖາ ຄູຖຄໂຕ ປຸຣິໂສ, ຕລອາກໍ ທິສວານ ປູຣິຕໍ;

ນ ຄເວສຕິ ຕໍ ຕລອາກໍ, ນ ໂທໂສ ຕລອາກສສ ໂສຯ

‘‘ເອວໍ ກິເລສມລໂຝເວ, ວິຊຊນເຕ ອມຕນຕລເອ;

ນ ຄເວສຕິ ຕໍ ຕລອາກໍ, ນ ໂທໂສ ອມຕນຕລເອຯ

‘‘ຍຖາ ອຣີຫິ ປຣິຣຸທ຺ໂຘ, ວິຊ຺ຊນ຺ເຕ ຄມນມ຺ປເຖ;

ນ ປລາຍຕິ ໂສ ປຸຣິໂສ, ນ ໂທໂສ ອຍ຺ຊສສ຺ສ ໂສຯ

‘‘ເອວໍ ກິເລສປຣິຣຸທ຺ໂຘ, ວິຊ຺ຊມາເນ ສິເວ ປເຖ;

ນ ຄເວສຕິ ຕໍ ມຄ຺ຄໍ, ນ ໂທໂສ ສິວມຍ຺ຊເສຯ

‘‘ຍຖາປິ ພ຺ຍາຘິໂຕ ປຸຣິໂສ, ວິຊ຺ຊມາເນ ຕິກິຈ຺ຉເກ;

ນ ຕິກິຈ຺ຉາເປຕິ ຕໍ ພ຺ຍາຘິໍ, ນ ໂທໂສ ໂສ ຕິກິຈ຺ຉເກຯ

‘‘ເອວໍ ກິເລສພ຺ຍາຘີຫິ, ທຸກ຺ຂິໂຕ ປຣິປີຬິໂຕ;

ນ ຄເວສຕິ ຕໍ ອາຈຣິຍໍ, ນ ໂທໂສ ໂສ ວິນາຍເກ’’ຕິຯ

ອປຣມ຺ປິ ຈິນ຺ເຕສິ – ຍຖາ ມຓ຺ຑນຊາຕິໂກ ປຸຣິໂສ ກຓ຺ເຐ ອາສຕ຺ຕໍ ກຸຓປໍ ຉຑ຺ເຑຕ຺ວາ ສຸຂີ ຄຈ຺ຉຕິ, ເອວໍ ມຍາປິ ອິມໍ ປູຕິກາຍໍ ຉຑ຺ເຑຕ຺ວາ ອນເປກ຺ເຂນ ນິພ຺ພານນຄຣໍ ປວິສິຕພ຺ພໍຯ ຍຖາ ຈ ນຣນາຣິໂຍ ອຸກ຺ກາຣຠູມິຍໍ ອຸຈ຺ຈາຣປສ຺ສາວໍ ກຕ຺ວາ ນ ຕໍ ອຸຈ຺ຉງ຺ເຄນ ວາ ອາທາຍ ທສນ຺ເຕນ ວາ ເວເຐຕ຺ວາ ຄຈ຺ຉນ຺ຕິ, ຊິຄຸຈ຺ຉມານາ ປນ ອນເປກ຺ຂາວ ຉຑ຺ເຑຕ຺ວາ ຄຈ຺ຉນ຺ຕິ, ເອວໍ ມຍາປິ ອິມໍ ປູຕິກາຍໍ ອນເປກ຺ເຂນ ຉຑ຺ເຑຕ຺ວາ ອມຕໍ ນິພ຺ພານນຄຣໍ ປວິສິຕຸໍ ວຏ຺ຏຕິຯ ຍຖາ ຈ ນາວິກາ ນາມ ຊຊ຺ຊຣໍ ນາວໍ ອນເປກ຺ຂາ ຉຑ຺ເຑຕ຺ວາ ຄຈ຺ຉນ຺ຕິ, ເອວໍ ອຫມ຺ປິ ອິມໍ ນວຫິ ວຓມຸເຂຫິ ປຄ຺ຆຣນ຺ຕໍ ກາຍໍ ຉຑ຺ເຑຕ຺ວາ ອນເປກ຺ໂຂ ນິພ຺ພານປຸຣໍ ປວິສິສ຺ສາມິຯ ຍຖາ ຈ ປຸຣິໂສ ນານາຣຕນານິ ອາທາຍ ໂຈເຣຫິ ສທ຺ຘິໍ ມຄ຺ຄໍ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ອຕ຺ຕໂນ ຣຕນນາສຠເຍນ ເຕ ຉຑ຺ເຑຕ຺ວາ ເຂມໍ ມຄ຺ຄໍ ຄຓ຺ຫາຕິ, ເອວໍ ອຍມ຺ປິ ກຣຊກາໂຍ ຣຕນວິໂລປກໂຈຣສທິໂສຯ ສຈາຫໍ ເອຕ຺ຖ ຕຓ຺ຫໍ ກຣິສ຺ສາມິ, ອຣິຍມຄ຺ຄກຸສລຘມ຺ມຣຕນໍ ເມ ນສ຺ສິສ຺ສຕິຯ ຕສ຺ມາ ມຍາ ອິມໍ ໂຈຣສທິສໍ ກາຍໍ ຉຑ຺ເຑຕ຺ວາ ນິພ຺ພານນຄຣໍ ປວິສິຕຸໍ ວຏ຺ຏຕີ ຕິຯ ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ –

‘‘ຍຖາປິ ກຸຓປໍ ປຸຣິໂສ, ກຓ຺ເຐ ພທ຺ຘໍ ຊິຄຸຈ຺ຉິຍ;

ໂມຈຍິຕ຺ວານ ຄຈ຺ເຉຍ຺ຍ, ສຸຂີ ເສຣີ ສຍໍວສີຯ

‘‘ຕເຖວິມໍ ປູຕິກາຍໍ, ນານາກຸຓປສຍ຺ຈຍໍ;

ຉຑ຺ຑຍິຕ຺ວານ ຄຈ຺ເຉຍ຺ຍໍ, ອນເປກ຺ໂຂ ອນຕ຺ຖິໂກຯ

‘‘ຍຖາ ອຸຈ຺ຈາຣຐານມ຺ຫິ, ກຣີສໍ ນຣນາຣິໂຍ;

ຉຑ຺ຑຍິຕ຺ວານ ຄຈ຺ຉນ຺ຕິ, ອນເປກ຺ຂາ ອນຕ຺ຖິກາຯ

‘‘ເອວເມວາຫໍ ອິມໍ ກາຍໍ, ນານາກຸຓປປູຣິຕໍ;

ຉຑ຺ຑຍິຕ຺ວານ ຄຈ຺ຉິສ຺ສໍ, ວຈ຺ຈໍ ກຕ຺ວາ ຍຖາ ກຸຏິໍຯ

‘‘ຍຖາປິ ຊຊ຺ຊຣໍ ນາວໍ, ປລຸຄ຺ຄໍ ອຸທຄາຫິນິໍ;

ສາມິ ຉຑ຺ເຑຕ຺ວາ ຄຈ຺ຉນ຺ຕິ, ອນເປກ຺ຂາ ອນຕ຺ຖິກາຯ

‘‘ເອວເມວາຫໍ ອິມໍ ກາຍໍ, ນວຈ຺ຉິທ຺ທໍ ຘຸວສ຺ສວໍ;

ຉຑ຺ຑຍິຕ຺ວານ ຄຈ຺ຉິສ຺ສໍ, ຊິຓ຺ຓນາວໍວ ສາມິກາຯ

‘‘ຍຖາປິ ປຸຣິໂສ ໂຈເຣຫິ, ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ຠຓ຺ຑມາທິຍ;

ຠຓ຺ຑຈ຺ເຉທຠຍໍ ທິສ຺ວາ, ຉຑ຺ຑຍິຕ຺ວານ ຄຈ຺ຉຕິຯ

‘‘ເອວເມວ ອຍໍ ກາໂຍ, ມຫາໂຈຣສໂມ ວິຍ;

ປຫາຍິມໍ ຄມິສ຺ສາມິ, ກຸສລຈ຺ເຉທນາຠຍາ’’ຕິຯ

ເອວໍ ສຸເມຘປຓ຺ຑິໂຕ ນານາວິຘາຫິ ອຸປມາຫິ ອິມໍ ເນກ຺ຂມ຺ມູປສໍຫິຕໍ ອຕ຺ຖໍ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ສກນິເວສເນ ອປຣິມິຕໍ ໂຠຄກ຺ຂນ຺ຘໍ ເຫຏ຺ຐາ ວຸຕ຺ຕນເຍນ ກປຓທ຺ຘິກາທີນໍ ວິສ຺ສຊ຺ເຊຕ຺ວາ ມຫາທານໍ ທຕ຺ວາ ວຕ຺ຖຸກາເມ ຈ ກິເລສກາເມ ຈ ປຫາຍ ອມຣນຄຣໂຕ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ເອກໂກວ ຫິມວນ຺ເຕ ຘມ຺ມິກໍ ນາມ ປພ຺ພຕໍ ນິສ຺ສາຍ ອສ຺ສມໍ ກຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ປຓ຺ຓສາລຎ຺ຈ ຈງ຺ກມຎ຺ຈ ມາເປຕ຺ວາ ປຎ຺ຈຫິ ນິວຣຓໂທເສຫິ ວິວຊ຺ຊິຕໍ ‘‘ເອວໍ ສມາຫິເຕ ຈິຕ຺ເຕ’’ຕິອາທິນາ ນເຍນ ວຸຕ຺ເຕຫິ ອຏ຺ຐຫິ ກາຣຓຄຸເຓຫິ ສມຸເປຕໍ ອຠິຎ຺ຎາສງ຺ຂາຕໍ ພລໍ ອາຫຣິຕຸໍ ຕສ຺ມິໍ ອສ຺ສມປເທ ນວໂທສສມນ຺ນາຄຕໍ ສາຏກໍ ປຊຫິຕ຺ວາ ທ຺ວາທສຄຸຓສມນ຺ນາຄຕໍ ວາກຈີຣໍ ນິວາເສຕ຺ວາ ອິສິປພ຺ພຊ຺ຊໍ ປພ຺ພຊິຯ ເອວໍ ປພ຺ພຊິໂຕ ອຏ຺ຐໂທສສມາກິຓ຺ຓໍ ຕໍ ປຓ຺ຓສາລໍ ປຫາຍ ທສຄຸຓສມນ຺ນາຄຕໍ ຣຸກ຺ຂມູລໍ ອຸປຄນ຺ຕ຺ວາ ສພ຺ພໍ ຘຎ຺ຎວິກຕິໍ ປຫາຍ ປວຕ຺ຕຜລໂຠຊໂນ ຫຸຕ຺ວາ ນິສຊ຺ຊຏ຺ຐານຈງ຺ກມນວເສເນວ ປຘານໍ ປທຫນ຺ໂຕ ສຕ຺ຕາຫຠ຺ພນ຺ຕເຣເຍວ ອຏ຺ຐນ຺ນໍ ສມາປຕ຺ຕີນໍ ປຎ຺ຈນ຺ນຎ຺ຈ ອຠິຎ຺ຎານໍ ລາຠີ ອໂຫສິຯ ເອວໍ ຕໍ ຍຖາປຕ຺ຖິຕໍ ອຠິຎ຺ຎາພລໍ ປາປຸຓິຯ ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ –

‘‘ເອວາຫໍ ຈິນ຺ຕຍິຕ຺ວານ, ເນກໂກຏິສຕໍ ຘນໍ;

ນາຖານາຖານໍ ທຕ຺ວານ, ຫິມວນ຺ຕມຸປາຄມິໍຯ

‘‘ຫິມວນ຺ຕສ຺ສາວິທູເຣ , ຘມ຺ມິໂກ ນາມ ປພ຺ພໂຕ;

ອສ຺ສໂມ ສຸກໂຕ ມຍ຺ຫໍ, ປຓ຺ຓສາລາ ສຸມາປິຕາຯ

‘‘ຈງ຺ກມໍ ຕຕ຺ຖ ມາເປສິໍ, ປຎ຺ຈໂທສວິວຊ຺ຊິຕໍ;

ອຏ຺ຐຄຸຓສມຸເປຕໍ, ອຠິຎ຺ຎາພລມາຫຣິໍຯ

‘‘ສາຏກໍ ປຊຫິໍ ຕຕ຺ຖ, ນວໂທສມຸປາຄຕໍ;

ວາກຈີຣໍ ນິວາເສສິໍ, ທ຺ວາທສຄຸຓມຸປາຄຕໍຯ

‘‘ອຏ຺ຐໂທສສມາກິຓ຺ຓໍ, ປຊຫິໍ ປຓ຺ຓສາລກໍ;

ອຸປາຄມີ ຣຸກ຺ຂມູລໍ, ຄຸເຕ ທສຫຸປາຄຕໍຯ

"ວາປິຕໍ ໂຣປິຕໍ ຘ຺ຍຍໍ, ປຊຫີ ນິຣວເສສໂຕ;

ອເນກຄຸຓສມ຺ປນ຺ນໍ, ປວຕ຺ຕຜລມາທິຍິຯ

"ຕຕ຺ຖປ຺ປຘານໍ ປທຫີ, ນິສຊ຺ຊຏ຺ຐານຈງ຺ກເມ;

ອພ຺ພນ຺ຕຣມ຺ຫິ ສຕ຺ຕາເຫ, ອຠິຍ຺ຍາພລປາປຸຓິ"ນ຺ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ "ອສ຺ສໂມ ສຸກໂຕ ມຍ຺ຫໍ, ປຓ຺ຓສາລາ ສຸມາປິຕາ"ຕິ ອິມາຍ ປາຬິຍາ ສຸເມຘປຓ຺ຑິເຕນ ອສ຺ສມປຓ຺ຓສາລາຈງ຺ກມາ ສຫຕ຺ຖາ ມາປິຕາ ວິຍ ວຸຕ຺ຕາຯ ອຍໍ ປເນຕ຺ຖ ອຕ຺ໂຖ – ມຫາສຕ຺ໂຕ "ຫິມວນ຺ຕໍ ອຊ຺ໂຌຄາເຫຕ຺ວາ ອຊ຺ຊ ຘມ຺ມິກໍ ປພ຺ພຕໍ ປວິສິສ຺ສາມີ"ຕິ ນິກ຺ຂນ຺ຕໍ ທິສ຺ວາ ສກ຺ໂກ ເທວານມິນ຺ໂທ ວິສ຺ສກມ຺ມເທວປຸຕ຺ຕໍ ອາມນ຺ເຕສິ – "ຕາຕ, ອຍໍ ສຸເມຘປຓ຺ຑິໂຕ ປພ຺ພຊິສ຺ສາມີຕິ ນິກ຺ຂນ຺ໂຕ, ເອຕສ຺ສ ວສນຏ຺ຐານໍ ມາເປຫີ"ຕິຯ ໂສ ຕສ຺ສ ວຈນໍ ສມ຺ປຏິຈ຺ຉິຕ຺ວາ ຣມຓີຍໍ ອສ຺ສມໍ, ສຸຄຸຕ຺ຕໍ ປຓ຺ຓສາລໍ, ມໂນຣມໍ ຈງ຺ກມຍ຺ຈ ມາເປສິຯ ຠຄວາ ປນ ຕທາ ອຕ຺ຕໂນ ປຸຍ຺ຍານຸຠາເວນ ນິປ຺ຜນ຺ນໍ ຕໍ ອສ຺ສມປທໍ ສນ຺ຘາຍ ສາຣິປຸຕ຺ຕ, ຕສ຺ມີ ຘມ຺ມິກປພ຺ພເຕ –

"ອສ຺ສໂມ ສຸກໂຕ ມຍ຺ຫໍ, ປຓ຺ຓສາລາ ສຸມາປິຕາ;

ຈງ຺ກມໍ ຕຕ຺ຖ ມາເປສິ, ປຍ຺ຈໂທສວິວຊ຺ຊິຕ"ນ຺ຕິຯ –

ອາຫ ຯ ຕຕ຺ຖ ສຸກໂຕ ມຍ຺ຫນ຺ຕິ ສຸກໂຕ ມຍາຯ ປຓ຺ຓສາລາ ສຸມາປິຕາຕິ ປຓ຺ຓຈ຺ຉທນສາລາປິ ເມ ສຸມາປິຕາ ອໂຫສິຯ

ປຍ຺ຈໂທສວິວຊ຺ຊິຕນ຺ຕິ ປຍ຺ຈິເມ ຈງ຺ກມໂທສາ ນາມ – ຖທ຺ຘວິສມຕາ, ອນ຺ໂຕຣຸກ຺ຂຕາ, ຄຫນຈ຺ຉນ຺ນຕາ, ອຕິສມ຺ພາຘຕາ, ອຕິວິສາລຕາຕິຯ ຖທ຺ຘວິສມຠູມິຠາຄສ຺ມິຍ຺ຫິ ຈງ຺ກເມ ຈງ຺ກມນ຺ຕສ຺ສ ປາທາ ຣຸຊ຺ຊນ຺ຕິ, ໂຜຏາ ອຸຏ຺ຐຫນ຺ຕິ, ຈິຕ຺ຕໍ ເອກຄ຺ຄໍ ນ ລຠຕິ, ກມ຺ມຏ຺ຐານໍ ວິປ຺ຊ຺ຊຕິຯ ມຸທຸສມຕເລ ປນ ຜາສຸວິຫາຣໍ ອາຄມ຺ມ ກມ຺ມຏ຺ຐານໍ ສມ຺ປ຺ຊ຺ຊຕິຯ ຕສ຺ມາ ຖທ຺ຘວິສມຠູມິຠາຄຕາ ເອໂກ ໂທໂສຕິ ເວທິຕພ຺ໂພຯ ຈງ຺ກມສ຺ສ ອນ຺ໂຕ ວາ ມຊ຺ເຌ ວາ ໂກຏິຍໍ ວາ ຣຸກ຺ເຂ ສຕິ ປມາທມາຄມ຺ມ ຈງ຺ກມນ຺ຕສ຺ສ ນລາຏໍ ວາ ສີສໍ ວາ ປຏິຫຍ຺ຍຕີຕິ ອນ຺ໂຕຣຸກ຺ຂຕາ ທຸຕິໂຍ ໂທໂສຯ ຕິຓລຕາທິຄຫນຈ຺ຉນ຺ເນ ຈງ຺ກເມ ຈງ຺ກມນ຺ໂຕ ອນ຺ຘກາຣເວລາຍໍ ອຸຣຄາທິເກ ປາເຓ ອກ຺ກມິຕ຺ວາ ວາ ມາເຣຕິ, ເຕຫິ ວາ ທຏ຺ໂຐ ທຸກ຺ຂໍ ອາປ຺ຊ຺ຊຕີຕິ ຄຫນຈ຺ຉນ຺ນຕາ ຕຕິໂຍ ໂທໂສຯ ອຕິສມ຺ພາເຘ ຈງ຺ກເມ ວິຕ຺ຖາຣໂຕ ຣຕນິເກ ວາ ອຑ຺ຒຣຕນິເກ ວາ ຈງ຺ກມນ຺ຕສ຺ສ ປຣິຈ຺ເຉເທ ປກ຺ຂລິຕ຺ວາ ນຂາປິ ອງ຺ຄຸລິໂຍປິ ຠິຊ຺ຊນ຺ຕີຕິ ອຕິສມ຺ພາຘຕາ ຈຕຸຕ຺ໂຖ ໂທໂສຯ ອຕິວິສາເລ ຈງ຺ກເມ ຈງ຺ກມນ຺ຕສ຺ສ ຈິຕ຺ຕໍ ວິຘາວຕິ, ເອກຄ຺ຄຕໍ ນ ລຠຕີຕິ ອຕິວິສາລຕາ ປຍ຺ຈໂມ ໂທໂສຯ ປຸຖຸລໂຕ ປນ ທິຍຑ຺ຒຣຕນໍ ທ຺ວີສຸ ປສ຺ເສສຸ ຣຕນມຕ຺ຕອນຸຈງ຺ກມໍ ທີຆໂຕ ສຏ຺ຐິຫຕ຺ຖໍ ມຸທຸຕລໍ ສມວິປ຺ປກິຓ຺ຓວາລຸກໍ ຈງ຺ກມໍ ວຏ຺ຏຕິ ເຈຕິຍຄິຣິມ຺ຫິ ທີປປ຺ປສາທກມຫິນ຺ທຕ຺ເຖຣສ຺ສ ຈງ຺ກມໍ ວິຍ, ຕາທິສໍ ຕໍ ອໂຫສິຯ ເຕນາຫ "ຈງ຺ກມໍ ຕຕ຺ຖ ມາເປສິ, ປຍ຺ຈໂທສວິວຊ຺ຊິຕ"ນ຺ຕິຯ

ອຏ຺ຐຄຸຓສມຸເປຕນ຺ຕິ ອຏ຺ຐຫິ ສມຓສຸເຂຫິ ອຸເປຕໍຯ ອຏ຺ຐິມານິ ສມຓສຸຂານິ ນາມ – ຘນຘຍ຺ຍປຣິຄ຺ຄຫາຠາໂວ, ອນວຊ຺ຊປິຓ຺ຑປາຕປຣິເຍສນຠາໂວ, ນິພ຺ພຸຕປິຓ຺ຑປາຕຠຸຍ຺ຊນຠາໂວ, ຣຏ຺ຐໍ ປີເຬຕ຺ວາ ຘນສາຣໍ ວາ ສີສກຫາປຓາທີນິ ວາ ຄຓ຺ຫນ຺ເຕສຸ ຣາຊກຸເລສຸ ຣຏ຺ຐປີຬນກິເລສາຠາໂວ, ອຸປກຣເຓສຸ ນິຈ຺ຉນ຺ທຣາຄຠາໂວ, ໂຈຣວິໂລເປ ນິພ຺ຠຍຠາໂວ, ຣາຊຣາຊມຫາມຕ຺ເຕຫິ ອສໍສຏ຺ຐຠາໂວ, ຈຕູສຸ ທິສາສຸ ອປ຺ປຏິຫຕຠາໂວຕິຯ ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ – ຍຖາ ຕສ຺ມີ ອສ຺ສເມ ວສນ຺ເຕນ ສກ຺ກາ ໂຫນ຺ຕິ ອິມານິ ອຏ຺ຐ ສມຓສຸຂານິ ວິນ຺ທິຕຸໍ, ເອວໍ ອຏ຺ຐຄຸຓສມຸເປຕໍ ຕໍ ອສ຺ສມໍ ມາເປສິນ຺ຕິຯ

ອຠິຍ຺ຍາພລມາຫຣິນ຺ຕິ ປຈ຺ຉາ ຕສ຺ມີ ອສ຺ສເມ ວສນ຺ໂຕ ກສິຓປຣິກມ຺ມໍ ກຕ຺ວາ ອຠິຍ຺ຍານໍ ສມາປຕ຺ຕີນຍ຺ຈ ອຸປ຺ປາທນຕ຺ຖາຍ ອນິຈ຺ຈໂຕ ທຸກ຺ຂໂຕ ວິປ຺ສ຺ສນໍ ອາຣຠິຕ຺ວາ ຖາມປ຺ປຕ຺ຕໍ ວິປ຺ສ຺ສນາພລໍ ອາຫຣີຯ ຍຖາ ຕສ຺ມີ ວສນ຺ໂຕ ຕໍ ພລໍ

ອາຫຣິຕຸໍ ສກ຺ໂກມິ, ເອວໍ ຕໍ ອສ຺ສມໍ ຕສ຺ສ ອກິລ຺ຄຕ຺ຖາຍ ວິປ຺ສ຺ສນາພລສ຺ສ ອນຸຈ຺ຉວິກໍ ກຕ຺ວາ ມາເປສິນ຺ຕີ ອຕ຺ໂຖຯ

ສາຍກໍປ຺ຊຫີ ຕຕ຺ຖ, ນວໂທສມຸປາຄຕນ຺ຕີ ເອຕ຺ຖາຍໍ ອນຸປຸພ຺ພີກຖາ – ຕທາ ກິຣ ກຸຍເລຕຈ຺ງກມາທິປ຺ຍຸມຕ຺ສີຕໍ ປຸປ຺ຜູປ຺ຄຍ ລູປ຺ຄຣຸກ຺ຂສລ຺ຊນ຺ນໍ ຣມຕີຍໍ ມຊຸຣສລິລາສຍໍ ອປ຺ຄຕວາລອມິຄກີສນກສກຸຕໍ ປ຺ວິເວກກ຺ຂມໍ ອສ຺ສມໍ ມາເປຕ຺ວາ ອລງ຺ກຕຈ຺ງກມສ຺ສ ອຸໂກສຸ ອນ຺ເຕສຸ ອາລມ຺ພນຜລກໍ ສໍວິຊາຍ ນິສີທນຕ຺ຖາຍ ຈ຺ງກມເວມຊ຺ເຊ ສມຕລໍ ມຸຄ຺ຄວຕ຺ຕສິລໍ ມາເປຕ຺ວາ ອນ຺ໂຕປ຺ຕ຺ຕສາລາຍໍ ຊຍາມຕ຺ຫລວາກຈີຣຕີທຕ຺ຫກຸຕ຺ສິກາທີເກ ຕາປສປ຺ຣິກ຺ຂາເຣ, ມຕ຺ຫເປ ປານີຍພຍປານີຍສງ຺ຂປານີຍສຣາວານີ, ອຄ຺ຄິສາລາຍໍ ອງ຺ຄາຣກປ຺ລລຸທາຣຸອາທີນີຕີ ເອວໍ ຍໍ ຍໍ ປ຺ພ຺ພຊິຕານໍ ອຸປ຺ກາຣາຍ ສໍວຕ຺ຕຕີ, ຕໍ ຕໍ ສພ຺ພໍ ມາເປຕ຺ວາ ປ຺ຕ຺ຕສາລາຍ ກຸຕ຺ຕີຍໍ "ເຍ ເກຈິ ປ຺ພ຺ພຊິຕຸກາມາ ອີເມ ປ຺ຣິກ຺ຂາເຣ ຄເຫຕ຺ວາ ປ຺ພ຺ພຊນ຺ຕູ"ຕິ ອກ຺ຂຣານີ ລິນ຺ທິຕ຺ວາ ເທວໂລກເມວ ຄເຕ ວິສ຺ສກມ຺ມເທວປຸຕ຺ເຕ ສຸເມຊປ຺ຕ຺ສິໂຕ ຫິມວນ຺ຕປ຺ພ຺ພຕປາເທ ຄິຣິກນ຺ທຣານຸສາເຣນ ອຕ຺ຕໂນ ນິວາສານຸຣູປໍ ຜາສຸກຍ຺ຖານໍ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ນທີນິວຕ຺ຕເນ ວິສ຺ສກມ຺ມນິມ຺ມິຕໍ ສກ຺ກທຕ຺ຕີຍໍ ຣມຕີຍໍ ອສ຺ສມໍ ທິສ຺ວາ ຈ຺ງກມນໂກຍິຄນ຺ຕ຺ວາ ປທວລຍ຺ຊໍ ອປ຺ສ຺ສນ຺ໂຕ "ຊຸວໍ ປ຺ພ຺ພຊິຕາ ຊຸຣຄາເມ ກິກ຺ຂໍ ປ຺ຣິເຍສິຕ຺ວາ ກິລນ຺ຕຣູປາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ປ຺ຕ຺ຕສາລໍ ປ຺ວິສິຕ຺ວາ ນິສີນ຺ນາ ກວິສ຺ສນ຺ຕີ"ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ໂຖກໍ ອາຄເມຕ຺ວາ "ອຕິວິຍ ຈິຣາຍນ຺ຕີ, ຊານິສ຺ສາມີ"ຕິ ປ຺ຕ຺ຕາສາລາກຸຍທ຺ວາຣໍ ວິວຣິຕ຺ວາ ອນ຺ໂຕ ປ຺ວິສິຕ຺ວາ ອີໂຕ ຈີໂຕ ຈ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ມຫາກຸຕ຺ຕີຍໍ ອກ຺ຂຣານີ ວາເຈຕ຺ວາ "ມຍ຺ຫໍ ກປ຺ປີຍປ຺ຣິກ຺ຂາຣາ ເອເຕ, ອີເມ ຄເຫຕ຺ວາ ປ຺ພ຺ພຊິສ຺ສາມີ"ຕິ ອຕ຺ຕໂນ ນິວຕ຺ຖປາຣຸຕໍ ສາຍກຍຸຄໍ ປ຺ຊຫີຯ ເຕນາຫ "ສາຍກໍ ປ຺ຊຫີ ຕຕ຺ຖາ"ຕິຯ ເອວໍ ປ຺ວິຍ຺ໂຄ ອຫໍ, ສາຣິປຸຕ຺ຕ, ຕສ຺ສໍ ປ຺ຕ຺ຕສາລາຍໍ ສາຍກໍ ປ຺ຊຫີຯ

ນວໂທສມຸປາຄຕນ຺ຕີ ສາຍກໍ ປ຺ຊຫນ຺ໂຕ ນວ ໂທເສ ທິສ຺ວາ ປ຺ຊຫີນ຺ຕີ ທີເປຕິຯ ຕາປສປ຺ພ຺ພຊ຺ຊໍ ປ຺ພ຺ພຊິຕານຍ຺ຫິ ສາຍກສ຺ມີ ນວ ໂທສາ ອຸປ຺ຍ຺ຖຫນ຺ຕີຯ ເຕສຸ ຕສ຺ສ ມຫ຺ຄ຺ຆກາໂວ ເອໂກ ໂທໂສ, ປຣປ຺ຍົພທ຺ຊຕາຍ ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊນກາໂວ ເອໂກ, ປ຺ຣິໂກເຄນ ລຫຸໍ ກິລິສ຺ສນກາໂວ ເອໂກຯ ກິລິຍ຺ໂຖ ຫິ ໂຊວິຕພ຺ໂພ ຈ ຣຊິຕພ຺ໂພ ຈ ໂຫຕິຯ ປ຺ຣິໂກເຄນ ຊີຣຕາກາໂວ ເອໂກຯ ຊີຕ຺ຕສ຺ສ ຫິ ຕຸນ຺ນໍ ວາ ອຄ຺ຄລອທານໍ ວາ ກາຕພ຺ພໍ ໂຫຕິ ຯ ປຸນ ປ຺ຣິເຍສນາຍ ທຸຣກິສມ຺ກວກາໂວ ເອໂກ, ຕາປສປ຺ພ຺ພຊ຺ຊາຍ ອສາຣຸປ຺ປກາໂວ ເອໂກ, ປ຺ຈ຺ຈຕ຺ຖິການໍ ສາຊາຣຕາກາໂວ ເອໂກຯ ຍຖາ ຫິ ນໍ ປ຺ຈ຺ຈຕ຺ຖິກາ ນ ຄຕ຺ຫນ຺ຕີ, ເອວໍ ໂຄເປຕພ຺ໂພ ໂຫຕິຯ ປ຺ຣິກຸຍ຺ຊນ຺ຕສ຺ສ ວິກູສນຍ຺ຖານກາໂວ ເອໂກ, ຄເຫຕ຺ວາ ວິຈຣນ຺ຕສ຺ສ ຂນ຺ຊກາຣມຫິຈ຺ຉກາໂວ ເອໂກຕິຯ

ວາກຈີຣໍ ນິວາເສສິນ຺ຕີ ຕທາຫໍ, ສາຣິປຸຕ຺ຕ, ອີເມ ນວ ໂທເສ ທິສ຺ວາ ສາຍກໍ ປ຺ຫາຍ ວາກຈີຣໍ ນິວາເສສີ, ມຸຍ຺ຊຕິຕໍ ຫີຣໍ ຫີຣໍ ກຕ຺ວາ ຄນ຺ເຖຕ຺ວາ ກຕວາກຈີຣໍ ນິວາສນປາຣຸປນຕ຺ຖາຍ ອາທິຍິນ຺ຕີ ອຕ຺ໂຖຯ

ທ຺ວາທສຄຸຕມຸປາຄຕນ຺ຕີ ທ຺ວາທສຫີ ອານິສໍເສຫີ ສມນ຺ນາຄຕໍຯ ວາກຈີຣສ຺ມິຍ຺ຫິ ທ຺ວາທສ ອານິສໍສາ – ອປ຺ປຄ຺ຆໍ ສຸນ຺ທຣໍ ກປ຺ປີຍນ຺ຕີ ອຍໍ ຕາວ ເອໂກ ອານິສໍໂສ, ສຫຕ຺ຖາ ກາຕຸໍ ສກ຺ກາຕີ ອຍໍ ທຸຕີໂຍ, ປ຺ຣິໂກເຄນ ສຕິກໍ ກິລິສ຺ສຕີ, ໂຊວິຍມາເນປີ ປປ຺ຍ຺ໂຈ ນຕ຺ຖີຕີ ອຍໍ ຕຕີໂຍ, ປ຺ຣິໂກເຄນ ຊີຕ຺ເຕປີ ສິພ຺ພິຕພ຺ພາກາໂວ ຈຕຸຕ຺ໂຖ, ປຸນ ປ຺ຣິເຍສນ຺ຕສ຺ສ ສຸເຂນ ກຣຕາກາໂວ ປຍ຺ຈໂມ, ຕາປສປ຺ພ຺ພຊ຺ຊາຍ ສາຣຸປ຺ປກາໂວ ຉຍ຺ໂຖ, ປ຺ຈ຺ຈຕ຺ຖິການໍ ນິຣຸປ຺ໂກຄກາໂວ ສຕ຺ຕໂມ, ປ຺ຣິກຸຍ຺ຊນ຺ຕສ຺ສ ວິກູສນຍ຺ຖານກາໂວ ອຍ຺ຖໂມ, ຊາຣເຕ ສລ຺ລຫຸກກາໂວ ນວໂມ, ຈີວຣປ຺ຈ຺ຈເຍ ອປ຺ປິຈ຺ຉກາໂວ ທສໂມ, ວາກຸປ຺ປຕ຺ຕີຍາ ຊມ຺ມິກອນວຊ຺ຊກາໂວ ເອກາທສໂມ, ວາກຈີເຣ ນຍ຺ເຖປີ ອນເປກ຺ຂກາໂວ ທ຺ວາທສໂມຕິຯ

ອຍ຺ຖໂທສສມາກິຕ຺ຕໍ, ປ຺ຊຫີ ປ຺ຕ຺ຕສາລກນ຺ຕິຯ ກຖໍ ປ຺ຊຫີ? ໂສ ກິຣ ວຣສາຍກຍຸຄໍ ໂອມຸຍ຺ຈິຕ຺ວາ ຈີວຣວໍເສ ລຄ຺ຄິຕໍ ອໂນຊປຸປ຺ຜທາມສທິສໍ ຣຕ຺ຕໍ ວາກຈີຣໍ ຄເຫຕ຺ວາ ນິວາເສຕ຺ວາ, ຕສ຺ສູປ຺ຣິ ອປ຺ຣໍ ສຸວຕ຺ຕວຕ຺ຕໍ ວາກຈີຣໍ ປ຺ຣິທຫິຕ຺ວາ, ປຸນ຺ນາຄປຸປ຺ຜສນ຺ຖຣສທິສໍ ສຂຸຣໍ ອຊິນຈມ຺ມໍ ເອກໍສໍ ກຕ຺ວາ ຊຍາມຕ຺ຫລໍ ປ຺ຍົມຸຍ຺ຈິຕ຺ວາ ຈູລອາຍ ສທ຺ຊິ ນິຈ຺ຈລກາວກຣຕຕ຺ຖໍ ສາຣສູຈິ ປ຺ເວເສຕ຺ວາ ມຸຕ຺ຕຊາລສທິສາຍ ສິກ຺ກາຍ ປ຺ວາລອວຕ຺ຕໍ ກຸຕ຺ສິກໍ ໂອທຫິຕ຺ວາ ຕີສຸ ຖາເນສຸ ວງ຺ກກາຊໍ ອາທາຍ ເອກິສ຺ສາ ກາຊໂກຍິຍາ ກຸຕ຺ສິກໍ, ເອກິສ຺ສາ ອງ຺ກຸສປ຺ຈ຺ຉິຕິທຕ຺ຫກາທີນິ ໂອລຄ຺ເຄຕ຺ວາ ຂາຣິກາຣໍ ອໍເສ ກຕ຺ວາ, ທກ຺ຂິເຄນ ຫຕ຺ເຖນ ກຕ຺ຕຣທຕ຺ຫໍ ຄເຫຕ຺ວາ ປ຺ຕ຺ຕສາລໂຕ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ສຍ຺ຖິຫຕ຺ເຖ ມຫາຈ຺ງກເມ ອປ຺ຣາປ຺ຣໍ ຈ຺ງກມນ຺ໂຕ ອຕ຺ຕໂນ ເວສໍ ໂອໂລເກຕ຺ວາ – "ມຍ຺ຫໍ ມໂນຣໂຖ ມຕ຺ຖກໍ ປ຺ຕ຺ໂຕ, ໂສກຕິ ວຕ ເມ ປ຺ພ຺ພຊ຺ຊາ, ພຸທ຺ຊປ຺ຈ຺ເຈກພຸທ຺ຊາທີຫິ ສພ຺ເພຫີ ຊີຣປຸຣິເສຫິ ວຕ຺ຕິຕາ ໂຖມິຕາ ອຍໍ ປ຺ພ຺ພຊ຺ຊາ ນາມ, ປ຺ຫີນໍ ເມ ຄິຫິພນ຺ຊນໍ, ນິກ຺ຂນ຺ໂຕສ຺ມິ ເນກ຺ຂມ຺ມໍ, ລທ຺ຊາ ເມ ອຸຕ຺ຕມປ຺ພ຺ພຊ຺ຊາ, ກຣິສ຺ສາມິ ສມຕຊມ຺ມໍ, ລກິສ຺ສາມິ ມຄ຺ຄຜລສຸຂ"ນ຺ຕີ ອຸສ຺ສາຫຊາໂຕ ຂາຣິກາຊໍ ໂອຕາເຣຕ຺ວາ ຈ຺ງກມເວມຊ຺ເຊ ມຸຄ຺ຄວຕ຺ຕສິລາປຍ຺ເຍ ສຸວຕ຺ຕປ຺ຍົມາ ວິຍ ນິສິນ຺ໂນ ທິວສກາຄໍ ວີຕິນາເມຕ຺ວາ ສາຍນ຺ຫສມຍໍ ປ຺ຕ຺ຕສາລໍ ປ຺ວິສິຕ຺ວາ,

ພິທລມຸລຸຈກປສຸເສ ກຜຸຖຕຸຖຣິກາຍ ນິປປຸໂນ ສຣີຣໍ ອຸຕຸໍ ຄາຫາເປຕຸວາ, ພລວປຈຸຈູເສ ປພຸຊຊິຕຸວາ ອຕຸຕໂນ ອາຄມນໍ ອາວຊ ເຊສິ ''ອຫໍ ພຣາວາເສ ອາທີນວໍ ທິສຸວາ ອມິຕໂກຄໍ ອນນຸຕຍສໍ ປຫາຍ ອຣລຸລໍ ປວິສິຕຸວາ ເນກຸຂມຸມຄເວສໂກ ຫຸຕຸວາ ປພຸພ ຊິໂຕ, ອິໂຕ ທານີ ປຜຸຖາຍ ປມາທຈາຣໍ ຈຣິຕຸໍ ນ ວຜຸຜຕິຯ

ປວິເວກລຸທິ ປຫາຍ ວິຈຣນຸຕໍ ມິຈຸຊາວິຕກຸກມກຸຂິກາ ຂາທນຸຕິ, ອິທານີ ມຍາ ວິເວກມນຸພຸຣູເຫຕຸໍ ວຜຸຜຕີຯ ອຫລຸທີ ພຣາວາສໍ ປລິໂພຂໂຕ ທິສຸວາ ນິກຸຂນຸໂຕ, ອຍລຸຈ ມນາປາ ປຕຸຕສາລາ, ເພລຸວປກຸກວຕຸຕປຣິກຕຸຫກຕາ ກູມິ, ຣຊຕວຕຸຕາ ເສຕກິຕຸ ຕິໂຍ, ກໂປຕປາທວຕຸຕໍ ປຕຸຕຈຸຊທນໍ , ວິຈິຕຸຕຕຸຖຣຕາວຕຸໂຕ ພິທລມລຸຈໂກ, ນິວາສຜາສຸກໍ ວສນຜຸຖານໍ, ນ ເອຕຸໂຕ ອຕິ ເຣກຕຣາ ວິຍ ເມ ເຄຫສມຸປທາ ປລຸລາຍຕີ''ຕິ ປຕຸຕສາລາຍ ໂທເສ ວິຈິນນຸໂຕ ອຜຸຖ ໂທເສ ປສຸສິຯ

ປຕຸຕສາລາປຣິໂກຄສຸມິລຸທິ ອຜຸຖ ອາທີນວາ – ມຫາສມາຣມຸເກນ ທພຸພສມຸກາເຣ ສໂມຂາເນຕຸວາ ກຣຕປຣິເຍສນກາໂວ ເອໂກ ອາທີນໂວ, ຕິຕປຕຸຕມຕຸຕິກາສຸ ປຕິຕາສຸ ຕາສໍ ປຸນປຸປຸນໍ ຖເປຕພຸພຕາຍ ນິພນຸຂຊຄຸຄນກາໂວ ທຸຕິໂຍ, ເສນາສນໍ ນາມ ມຫລຸລກສຸສ ປາປຸຕາຕິ, ອເວລາຍ ວຸຜຸຖາປີຍມານສຸສ ຈິຕຸເຕກຄຸຄຕາ ນ ໂຫຕີຕິ ອຸຜຸຖາປນີຍກາໂວ ຕຕິໂຍ, ສີ ຕຸຕຸຫປຜິພາເຕນ ກາຍສຸສ ສຸຂຸມາລກຣຕາກາໂວ ຈຕຸຕຸໂຖ, ເຄຫໍ ປວິຜຸເຖນ ຍໍກິລຸຈິ ປາປໍ ສກຸກາ ກາຕຸນຸຕິ ຄຣ ຫາປຜິຈຸຊາທນກາໂວ ປລຸຈໂມ, ''ມຍຸຫ''ນຸຕິ ປຣິຄຸຄຫກຣຕາກາໂວ ຊຜຸໂຖ, ເຄຫສຸສ ອຕຸຖິກາໂວ ນາມ ສທຸຕິຍກວາໂສຕິ ສຕຸຕໂມ, ອູກາມງຄຸລພຣໂຄລຸອິກາທີນໍ ສາຂາຣຕາຕາຍ ພຫຸສາຂາຣຕາກາໂວ ອຜຸຖໂມຯ ອິຕິ ອິເມ ອຜຸຖ ອາທີນເວ ທິສຸວາ ມ ຫາສຕຸໂຕ ປຕຸຕສາລໍ ປຊຕິຯ ເຕນາຫ ''ອຜຸຖໂທສສມາກິຕຸຕໍ, ປຊຫື ປຕຸຕສາລກ''ນຸຕິຯ

ອຸປາຄມີ ຣຸກຸຂມູລໍ, ຄຸເຓ ທສຫຸປາຄຕນຸຕິ ຉນຸນໍ ປຜິກຸຂິປິຕຸວາ ທສທີ ຄຸເຓຫີ ອຸເປຕໍ ຣຸກຸຂມູລໍ ອຸປຄໂຕສຸມີຕິ ວທຕິຯ ຕຕຸຣິ ເມ ທສ ຄຸຕາ – ອປຸປສມາຣມຸກຕາ ເອໂກ ຄຸໂຕ, ອຸປຄມນມຕຸຕກເມວ ທີ ຕຕຸຖ ໂຫຕິ; ອປຜິຊຄຸຄນຕາ ທຸຕິໂຍ, ຕລຸທີ ສມຸມຜຸຖມຸປິ ອສມຸມຜຸຖມຸປິ ປຣິໂກຄຜາສຸກໍ ໂຫຕິເຍວຯ ອນຸຜຸຖາປຣິຍກາໂວ ຕຕິໂຍ, ຄຣຫໍ ນປຸປຜິຈຸຊາເທຕິ; ຕຕຸຖ ທີ ປາປໍ ກໂຣນຸໂຕ ລຊຊຕີຕິ ຄຣຫາຍ ອປຸປຜິຈຸຊນຸນກາໂວ ຈຕຸຕຸໂຖ; ອພຸໂກກາສວາໂສ ວິຍ ກາຍໍ ນ ສນຸຖມຸເກຕີຕິ ກາຍສຸສ ອສນຸຖມຸກນກາໂວ ປລຸຈໂມ; ປຣິຄຸຄຫກຣຕາກາໂວ ຊຜຸໂຖ; ເຄຫາລຍປຜິກຸເຂໂປ ສຕຸຕໂມ; ພຫຸສາຂາຣຕເຄເຫ ວິຍ ''ປຜິຊຄຸຄິສຸສາມິ ນໍ, ນິກຸຂມຖາ''ຕິ ນີຫຣຕາກາກາໂວ ອຜຸຖໂມ; ວສນຸຕສຸສ ສປຸປີຕິກກາໂວ ນວໂມ; ຣຸກຸຂມູລເສນາສນສຸສ ຄຕຄຕຜຸຖາເນ ສຸລກຕາຍ ອນເປກຸຂກາໂວ ທສໂມຕິ ອິເມ ທສ ຄຸເຓ ທິສຸວາ ຣຸກຸຂມູລໍ ອຸປາຄໂຕສຸມີຕິ ວທຕິຯ

ອິມານີ ເອຕຸຕການີ ກາຣຕານີ ສລຸລກຸເຂຕຸວາ ມຫາສຕຸໂຕ ປຸນທິວເສ ກິກຸຂາຍ ຄາມໍ ປາວິສິຯ ອຖສຸສ ສມຸປຕຸຕຄາເມ ມນຸສຸ ສາ ມຫນຸເຕນ ອຸສຸສາເຫນ ກິກຸຂໍ ອທໍສຸຯ ໂສ ກຕຸຕກິຈຸຈໍ ນິຜຸຖາເປຕຸວາ ອສຸສມໍ ອາຄມຸມ ນິສີທິຕຸວາ ຈິນຸເຕສິ ''ນາຫໍ ອາ ຫາຣໍ ນ ລກາມີຕິ ປພຸພຊິໂຕ, ສິນິທຸຂາຫາໂຣ ນາເມສ ມານມທປຸຣິສມເທ ວຑຸເຓຕິ, ອາຫາຣມູລກສຸສ ຈ ທຸກຸຂສຸສ ອນຸໂຕ ນຕຸຖິຯ ຍໍນູນາຫໍ ວາປິຕໂຣປິຕຂລຸລນິພຸພຕຸຕໍ ອາຫາຣໍ ປຊຫິຕຸວາ ປວຕຸຕຜລໂກຊໂນ ກເວຍຍ''ນຸຕິຯ ໂສ ຕໂຕ ຜຸຖາຍ ຕຖາ ກຕຸວາ ພເຜນຸໂຕ ວາຍມນຸໂຕ ສຕຸຕາຫພຸກນຸຕເຣເຍວ ອຜຸຖ ສມາປຕຸຕິໂຍ ປລຸຈ ອກິລຸລາໂຍ ຈ ນິພຸພຕຸເຕສິຯ ເຕນ ວຸຕຸຕໍ –

''ວາປິຕໍ ໂຣປິຕໍ ຂລຸລໍ, ປຊຫື ນິຣວເສສໂຕ;

ອເນກຄຸຕສມຸປນຸນໍ, ປວຕຸຕຜລມາທິຍິຯ

''ຕຕຸຖປຸປຂານໍ ປທຫິ, ນິສຊຊຜຸຖານຈງກເມ;

ອພຸກນຸຕຣມຸທີ ສຕຸຕາເຫ, ອກິລຸລາພລປາປຸຄິ''ນຸຕິຯ

ເອວໍ ອກິລຸລາພລໍ ປຕຸວາ ສຸເມຂຕາປເສ ສມາປຕຸຕິສຸເຂນ ວິຕິນາເມນຸເຕ ທີປງກໂຣ ນາມ ສຕຸຖາ ໂລເກ ອຸທປາທິຯ ຕສຸສ ປຜິສນຸຂິຊາຕິສມຸໂພຂິຂມຸມຈກຸກປຸປວຕຸຕເນສຸ ສກລາປິ ທສສຫສຸສີ ໂລກຂາຕຸ ສໍກມຸປິ ສມຸປກມຸປິ ສມຸປເວຂິ, ມຫາວິຣວໍ ວິຣວິ, ທຸວຕຸຕິສ ປຸພຸພນິມິຕຸຕານິ ປາຕຸຣເຫສຸໍຯ ສຸເມຂຕາປໂສ ສມາປຕຸຕິສຸເຂນ ວິຕິນາເມນຸໂຕ ເນວ ຕໍ ສທຸທມສຸໂສສິ, ນ ຕານິ ນິມິຕຸຕານິ ອທຸທສຯ ເຕນ ວຸຕຸຕໍ –

‘‘ເອວໍ ເມ ສິທ຺ຘິປ຺ປຕ຺ຕສ຺ສ, ວສີຠູຕສ຺ສ ສາສເນ;

ທີປງ຺ກໂຣ ນາມ ຊິໂນ, ອຸປ຺ປຊ຺ຊິ ໂລກນາຍໂກ.

‘‘ອຸປ຺ປຊ຺ຊນ຺ເຕ ຈ ຊາຍນ຺ເຕ, ພຸຊ຺ຊນ຺ເຕ ຘມ຺ມເທສເນ;

ຈຕ຺ໂຣ ນິມິຕ຺ເຕ ນາທ຺ທສໍ, ຌານຣຕິສມປ຺ປິໂຕ’’ຕິ.

ຕສ຺ມິໍ ກາເລ ທີປງ຺ກຣທສພໂລ ຈຕູຫິ ຂີຓາສວສຕສຫສ຺ເສຫິ ປຣິວຸໂຕ ອນຸປຸພ຺ເພນ ຈາຣິກໍ ຈຣມາໂນ ຣມ຺ມໍ ນາມ ນຄຣໍ ປຕ຺ວາ ສຸທສ຺ສນມຫາວິຫາເຣ ປຏິວສຕິ. ຣມ຺ມນຄຣວາສິໂນ ‘‘ທີປງ຺ກໂຣ ກິຣ ສມຓິສ຺ສໂຣ ປຣມາຠິສມ຺ໂພຘິໍ ປຕ຺ວາ ປວຕ຺ຕວຣຘມ຺ມຈກ຺ໂກ ອນຸປຸພ຺ເພນ ຈາຣິກໍ ຈຣມາໂນ ຣມ຺ມນຄຣໍ ປຕ຺ວາ ສຸທສ຺ສນມຫາວິຫາເຣ ປຏິວສຕີ’’ຕິ ສຸຕ຺ວາ ສປ຺ປິນວນີຕາທີນິ ເຈວ ເຠສຊ຺ຊານິ ວຕ຺ຖຈ຺ຉາທນານິ ຈ ຄາຫາເປຕ຺ວາ ຄນ຺ຘມາລາທິຫຕ຺ຖາ ເຍນ ພຸທ຺ໂຘ, ເຍນ ຘມ຺ໂມ, ເຍນ ສງ຺ໂຆ, ຕນ຺ນິນ຺ນາ ຕປ຺ໂປຓາ ຕປ຺ປພ຺ຠາຣາ ຫຸຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ຄນ຺ຘມາລາທີຫິ ປູເຊຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສິນ຺ນາ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຸຕ຺ວາ ສ຺ວາຕນາຍ ນິມນ຺ເຕຕ຺ວາ ອຸຏ຺ຐາຍາສນາ ປກ຺ກມິໍສຸ.

ເຕ ປຸນທິວເສ ມຫາທານໍ ສຊ຺ເຊຕ຺ວາ ນຄຣໍ ອລງ຺ກຣິຕ຺ວາ ທສພລສ຺ສ ອາຄມນມຄ຺ຄໍ ອລງ຺ກໂຣນ຺ຕາ ອຸທກຠິນ຺ນຏ຺ຐາເນສຸ ປໍສຸໍ ປກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ສມໍ ຠູມິຕລໍ ກຕ຺ວາ ຣຊຕປຏ຺ຏວຓ຺ຓໍ ວາລຸກໍ ອາກິຣນ຺ຕິ, ລາຊານິ ເຈວ ປຸປ຺ຜານິ ຈ ວິກິຣນ຺ຕິ, ນານາວິຣາເຄຫິ ວຕ຺ເຖຫິ ຘຊປຏາເກ ອຸສ຺ສາເປນ຺ຕິ, ກທລິໂຍ ເຈວ ປຸຓ຺ຓຆຏປນ຺ຕິໂຍ ຈ ປຕິຏ຺ຐາເປນ຺ຕິ. ຕສ຺ມິໍ ກາເລ ສຸເມຘຕາປໂສ ອຕ຺ຕໂນ ອສ຺ສມປທາ ອຸຄ຺ຄນ຺ຕ຺ວາ ເຕສໍ ມນຸສ຺ສານໍ ອຸປຣິຠາເຄນ ອາກາເສນ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ເຕ ຫຏ຺ຐຕຸຏ຺ເຐ ມນຸສ຺ເສ ທິສ຺ວາ ‘‘ກິໍ ນຸ ໂຂ ກາຣຓ’’ນ຺ຕິ ອາກາສໂຕ ໂອຣຸຍ຺ຫ ເອກມນ຺ຕໍ ຐິໂຕ ມນຸສ຺ເສ ປຸຈ຺ຉິ – ‘‘ອມ຺ໂຠ ກສ຺ສ ຕຸມ຺ເຫ ອິມໍ ມຄ຺ຄໍ ອລງ຺ກໂຣຖາ’’ຕິ? ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ –

‘‘ປຈ຺ຈນ຺ຕເທສວິສເຍ, ນິມນ຺ເຕຕ຺ວາ ຕຖາຄຕໍ;

ຕສ຺ສ ອາຄມນໍ ມຄ຺ຄໍ, ໂສເຘນ຺ຕິ ຕຸຏ຺ຐມານສາ.

‘‘ອຫໍ ເຕນ ສມເຍນ, ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ສກສ຺ສມາ;

ຘຸນນ຺ໂຕ ວາກຈີຣານິ, ຄຈ຺ຉາມິ ອມ຺ພເຣ ຕທາ.

‘‘ເວທຊາຕໍ ຊນໍ ທິສ຺ວາ, ຕຸຏ຺ຐຫຏ຺ຐໍ ປໂມທິຕໍ;

ໂອໂຣຫິຕ຺ວານ ຄຄນາ, ມນຸສ຺ເສ ປຸຈ຺ຉິ ຕາວເທ.

‘‘‘ຕຸຏ຺ຐຫຏ຺ໂຐ ປມຸທິໂຕ, ເວທຊາໂຕ ມຫາຊໂນ;

ກສ຺ສ ໂສຘີຍຕິ ມຄ຺ໂຄ, ອຎ຺ຊສໍ ວຏຸມາຍນ’’’ນ຺ຕິ.

ມນຸສ຺ສາ ອາຫໍສຸ ‘‘ຠນ຺ເຕ ສຸເມຘ, ນ ຕ຺ວໍ ຊານາສິ, ທີປງ຺ກຣທສພໂລ ສມ຺ມາສມ຺ໂພຘິໍ ປຕ຺ວາ ປວຕ຺ຕິຕວຣຘມ຺ມຈກ຺ໂກ ຈາຣິກໍ ຈຣມາໂນ ອມ຺ຫາກໍ ນຄຣໍ ປຕ຺ວາ ສຸທສ຺ສນມຫາວິຫາເຣ ປຏິວສຕິ. ມຍໍ ຕໍ ຠຄວນ຺ຕໍ ນິມນ຺ຕຍິມ຺ຫາ, ຕສ຺ເສຕໍ ພຸທ຺ຘສ຺ສ ຠຄວໂຕ ອາຄມນມຄ຺ຄໍ ອລງ຺ກໂຣມາ’’ຕິ. ສຸເມຘຕາປໂສ ຈິນ຺ເຕສິ – ‘‘ພຸທ຺ໂຘຕິ ໂຂ ໂຆສມຕ຺ຕກມ຺ປິ ໂລເກ ທຸລ຺ລຠໍ, ປເຄວ ພຸທ຺ຘຸປ຺ປາໂທ, ມຍາປິ ອິເມຫິ ມນຸສ຺ເສຫິ ສທ຺ຘິໍ ທສພລສ຺ສ ມຄ຺ຄໍ ອລງ຺ກຣິຕຸໍ ວຏ຺ຏຕີ’’ຕິ. ໂສ ເຕ ມນຸສ຺ເສ ອາຫ – ‘‘ສເຈ ໂຠ

ຕຸມ຺ເຫ ເອຕໍ ມຄ຺ຄໍ ພຸທ຺ຘສ຺ສ ອລງ຺ກໂຣຖ, ມຍ຺ຫມ຺ປິ ເອກໍ ໂອກາສໍ ເທຖ, ອຫມ຺ປິ ຕຸມ຺ເຫຫິ ສທ຺ຘິ ມຄ຺ຄໍ ອລງ຺ກຣິສ຺ສາມີ''ຕິ. ເຕ ''ສາຘູ''ຕິ ສມ຺ປຏິຈ຺ຉິຕ຺ວາ ''ສຸເມຘຕາປໂສ ອິທ຺ຘິມາ''ຕິ ຊານນ຺ຕາ ອຸທກຈິກ຺ຂລ຺ໂລກາສໍ ສລ຺ລກ຺ເຂຕ຺ວາ ''ຕ຺ວໍ ອິມໍ ຐານໍ ອລງ຺ກໂຣຫີ''ຕິ ອທໍສຸ. ສຸເມໂຘ ພຸທ຺ຘາຣມ຺ມຓໍ ປີຕິໍ ຄເຫຕ຺ວາ ຈິນ຺ເຕສິ ''ອຫໍ ອິມໍ ໂອກາສໍ ອິທ຺ຘິຍາ ອລງ຺ກຣິຕຸໍ ສກ຺ໂກມິ, ເອວໍ ອລງ຺ກໂຕ ປນ ມມ ມນໍ ນ ປຣິໂຕເສສ຺ສຕິ, ອຊ຺ຊ ມຍາ ກາຍເວຍ຺ຍາວຈ຺ຈໍ ກາຕຸໍ ວຏ຺ຏຕີ''ຕິ ປໍສຸໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ຕສ຺ມິໍ ປເທເສ ປກ຺ຂິປິ.

ຕສ຺ສ ຕສ຺ມິໍ ປເທເສ ອນລງ຺ກເຕເຍວ ທີປງ຺ກໂຣ ທສພໂລ ມຫານຸຠາວານໍ ຉຬຠິຎ຺ຎານໍ ຂີຓາສວານໍ ຈຕູຫິ ສຕສຫສ຺ເສຫິ ປຣິວຸໂຕ ເທວຕາສຸ ທິພ຺ພຄນ຺ຘມາລາທີຫິ ປູຊຍນ຺ຕີສຸ ທິພ຺ພສງ຺ຄີເຕສຸ ປວຕ຺ຕນ຺ເຕສຸ ມນຸສ຺ເສສຸ ມານຸສກຄນ຺ເຘຫິ ເຈວ ມາລາທີຫິ ຈ ປູຊຍນ຺ເຕສຸ ອນນ຺ຕາຍ ພຸທ຺ຘລີຬາຍ ມໂນສິລາຕເລ ວິຊມ຺ຠມາໂນ ສີໂຫ ວິຍ ຕໍ ອລງ຺ກຕປຏິຍຕ຺ຕໍ ມຄ຺ຄໍ ປຏິປຊ຺ຊິ. ສຸເມຘຕາປໂສ ອກ຺ຂີນິ ອຸມ຺ມີເລຕ຺ວາ ອລງ຺ກຕມຄ຺ເຄນ ອາຄຈ຺ຉນ຺ຕສ຺ສ ທສພລສ຺ສ ທ຺ວຕ຺ຕິໍສມຫາປຸຣິສລກ຺ຂຓປຏິມຓ຺ຑິຕໍ ອສີຕິຍາ ອນຸພ຺ຍຎ຺ຊເນຫິ ອນຸຣຎ຺ຊິຕໍ ພ຺ຍາມປ຺ປຠາຍ ສມ຺ປຣິວາຣິຕໍ ມຓິວຓ຺ຓຄຄນຕເລ ນານປ຺ປກາຣາ ວິຊ຺ຊຸລຕາ ວິຍ ອາເວຬາເວຬຠູຕາ ເຈວ ຍຸຄລຍຸຄລຠູຕາ ຈ ຉພ຺ພຓ຺ຓຆນພຸທ຺ຘຣສ຺ມິໂຍ ວິສ຺ສຊ຺ເຊນ຺ຕໍ ຣູປຄ຺ຄປ຺ປຕ຺ຕໍ ອຕ຺ຕຠາວໍ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ''ອຊ຺ຊ ມຍາ ທສພລສ຺ສ ຊີວິຕປຣິຈ຺ຈາຄໍ ກາຕຸໍ ວຏ຺ຏຕິ, ມາ ຠຄວາ ກລເລ ອກ຺ກມິ, ມຓິຜລກເສຕຸໍ ປນ ອກ຺ກມນ຺ໂຕ ວິຍ ສທ຺ຘິໍ ຈຕູຫິ ຂີຓາສວສຕສຫສ຺ເສຫິ ມມ ປິຏ຺ຐິໍ ມທ຺ທມາໂນ ຄຈ຺ຉຕຸ, ຕໍ ເມ ຠວິສ຺ສຕິ ທີຆຣຕ຺ຕໍ ຫິຕາຍ ສຸຂາຍາ''ຕິ ເກເສ ໂມເຈຕ຺ວາ ອຊິນຈມ຺ມຊຏາມຓ຺ຑລວາກຈີຣານິ ກາຬວຓ຺ເຓ ກລເລ ປຕ຺ຖຣິຕ຺ວາ ມຓິຜລກເສຕຸ ວິຍ ກລລປິຏ຺ເຐ ນິປຊ຺ຊິ. ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ –

''ເຕ ເມ ປຸຎ຺ຎາ ວິຍາກໍສຸ, 'ພຸທ຺ໂຘ ໂລເກ ອນຸຕ຺ຕໂຣ;

ທີປງ຺ກໂຣ ນາມ ຊິໂນ, ອຸປ຺ປຊ຺ຊິ ໂລກນາຍໂກ;

ຕສ຺ສ ໂສຘິຍຕິ ມຄ຺ໂຄ, ອຎ຺ຊສໍ ວຏຸມາຍນໍ'.

''ພຸທ຺ໂຘຕິ ມມ ສຸຕ຺ວານ, ປີຕິ ອຸປ຺ປຊ຺ຊິ ຕາວເທ;

ພຸທ຺ໂຘ ພຸທ຺ໂຘຕິ ກຖຍນ຺ໂຕ, ໂສມນສ຺ສໍ ປເວທຍິໍ.

''ຕຕ຺ຖ ຐຕ຺ວາ ວິຈິນ຺ເຕສິໍ, ຕຸຏ຺ໂຐ ສໍວິຄ຺ຄມານໂສ;

'ອິຘ ພີຊານິ ໂຣປິສ຺ສໍ, ຂໂຓ ເວ ມາ ອຸປຈ຺ຈຄາ'.

''ຍທິ ພຸທ຺ຘສ຺ສ ໂສເຘຖ, ເອໂກກາສໍ ທທາຖ ເມ;

ອຫມ຺ປິ ໂສຘຍິສ຺ສາມິ, ອຎ຺ຊສໍ ວຏຸມາຍນໍ.

''ອທໍສຸ ເຕ ມໂມກາສໍ, ໂສເຘຕຸໍ ອຎ຺ຊສໍ ຕທາ;

ພຸທ຺ໂຘ ພຸທ຺ໂຘຕິ ຈິນ຺ເຕນ຺ໂຕ, ມຄ຺ຄໍ ໂສເຘມຫໍ ຕທາ.

''ອນິຏ຺ຐິເຕ ມໂມກາເສ, ທີປງ຺ກໂຣ ມຫາມຸນີ;

ຈຕູຫິ ສຕສຫສ຺ເສຫິ, ຉຬຠິຎ຺ເຎຫິ ຕາທິຫິ;

ຊິຕາສເວຫີ ວິມເລຫີ, ປຜິປ຺ຊຊີ ອຎ຺ຊສໍ ຊິໂນ។

‘‘ປຈ຺ຈຸຄ຺ຄມນາ ວຕ຺ຕນ຺ຕິ, ວຊ຺ຊນ຺ຕິ ເກຣີໂຍ ພຫູ;

ອາໂມທິຕາ ນຣມຣູ, ສາຬຸກາຣໍ ປວຕ຺ຕຍຸໍ។

‘‘ເທວາ ມນຸສ຺ເສ ປສ຺ສນ຺ຕິ, ມນຸສ຺ສາປີ ຈ ເທວຕາ;

ອຸໂພປີ ເຕ ປຎ຺ຊລິກາ, ອນຸຍນ຺ຕິ ຕຖາຄຕໍ។

‘‘ເທວາ ທິພ຺ເພຫິ ຕຸຣິເຍຫິ, ມນຸສ຺ສາ ມານຸເສຫິ ຈ;

ອຸໂພປີ ເຕ ວຊ຺ຊຍນ຺ຕາ, ອນຸຍນ຺ຕິ ຕຖາຄຕໍ។

‘‘ທິພ຺ພໍ ມນ຺ທາຣວໍ ປຸປ຺ຜໍ, ປທຸມໍ ປາຣິຉຕ຺ຕກໍ;

ທິໂສທິສໍ ໂອກິຣນ຺ຕິ, ອາກາສນກຄຕາ ມຣູ។

‘‘ຈມ຺ປກໍ ສລລໍ ນີປໍ, ນາຄປຸນ຺ນາຄເກຕກໍ;

ທິໂສທິສໍ ອຸກ຺ຂິປນ຺ຕິ, ກູມິຕລຄຕາ ນຣາ។

‘‘ເກເສ ມຸຎ຺ຈິຕ຺ວາຫໍ ຕຕ຺ຖ, ວາກຈີຣຎ຺ຈ ຈມ຺ມກໍ;

ກລເລ ປຕ຺ຖຣິຕ຺ວານ, ອວກ຺ຊໂຊ ນິປ຺ຊຊຫໍ។

‘‘ອກ຺ກມິຕ຺ວານ ມໍ ພຸທ຺ໂຘ, ສຫ ສິສ຺ເສຫີ ຄຈ຺ຉຕຸ;

ມາ ນໍ ກລເລ ອກ຺ກມິຕ຺ໂຖ, ຫິຕາຍ ເມ ກວິສ຺ສຕີ’’ຕີ។

ໂສ ກລລປີຕ຺ເຖ ນິປ຺ນ຺ນໂກວ ປຸນ ອກ຺ຂີນີ ອຸມ຺ມີເລຕ຺ວາ ທີປ຺ງກຣທສພລສ຺ສ ພຸທ຺ຘສິຣີ ສມ຺ປສ຺ສມາໂນ ເອວໍ ຈິນ຺ເຕສີ – ‘‘ສຈາ ຫໍ ອິຈ຺ເຉຍ຺ຍໍ, ສພ຺ພກິເລເສ ຊາເປຕ຺ວາ ສງ຺ຆນວໂກ ຫຸຕ຺ວາ ຣມ຺ມນຄຣໍ ປວິເສຍ຺ຍໍ។ ອຎ຺ຎາຕກເວເສນ ປນ ເມ ກິເລເສ ຊາເປຕ຺ວາ ນິພ຺ພານປ຺ປຕ຺ຕິຍາ ກິຈ຺ຈໍ ນຕ຺ຖິ។ ຍໍນູນາຫໍ ທີປ຺ງກຣທສພໂລ ວິຍ ປຣມາກິສມ຺ໂພຘີ ປຕ຺ວາ ຘມ຺ມນາວໍ ອາໂຣເປຕ຺ວາ ມຫາຊນໍ ສໍສາຣສາຄຣາ ອຸຕ຺ຕາເຣຕ຺ວາ ປຈ຺ຉາ ປຣິນິພ຺ພາເຍຍ຺ຍໍ, ອິທໍ ມຍ຺ຫໍ ປຕິຣູປ’’ນ຺ຕິ។ ຕໂຕ ອຎ຺ຄ ຘມ຺ເມ ສໂມຘາເນຕ຺ວາ ພຸທ຺ຘກາວາຍ ອກິນີຫາຣໍ ກຕ຺ວາ ນິປ຺ຊຊີ។ ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ –

‘‘ປຖວິຍໍ ນິປ຺ນ຺ນສ຺ສ, ເອວໍ ເມ ອາສີ ເຈຕໂສ;

‘ອິຈ຺ຉມາໂນ ອຫໍ ອຊ຺ຊ, ກິເລເສ ຊາປເຍ ມມ។

‘ກີ ເມ ອຎ຺ຎາຕເວເສນ, ຘມ຺ມໍ ສຈ຺ຉິກເຕນິຘ;

ສພ຺ພຎ຺ຎຸຕໍ ປາປຸຓິຕ຺ວາ, ພຸທ຺ໂຘ ເຫສ຺ສໍ ສເທວເກ។

‘ກິໍ ເມ ເອເກນ ຕິຓ຺ເຓນ, ປຸຣິເສນ ຖາມທສ຺ສິນາ;

ສພ຺ພຎ຺ຎຸຕໍ ປາປຸຓິຕ຺ວາ, ສນ຺ຕາເຣສ຺ສໍ ສເທວເກຯ

‘ອິມິນາ ເມ ອຘິກາເຣນ, ກເຕນ ປຸຣິສຸຕ຺ຕເມ;

ສພ຺ພຎ຺ຎຸຕໍ ປາປຸຓິຕ຺ວາ, ຕາເຣມິ ຊນຕໍ ພຫຸໍຯ

‘ສໍສາຣໂສຕໍ ຉິນ຺ທິຕ຺ວາ, ວິທ຺ຘໍເສຕ຺ວາ ຕໂຍ ຠເວ;

ຘມ຺ມນາວໍ ສມາຣຸຍ຺ຫ, ສນ຺ຕາເຣສ຺ສໍ ສເທວເກ’’’ຕິຯ (ພຸຯ ວໍຯ ໒ຯ໕໕-໕໗);

ຍສ຺ມາ ປນ ພຸທ຺ຘຕ຺ຕໍ ປຕ຺ເຖນ຺ຕສ຺ສ –

‘‘ມນຸສ຺ສຕ຺ຕໍ ລິງ຺ຄສມ຺ປຕ຺ຕິ, ເຫຕຸ ສຕ຺ຖາຣທສ຺ສນໍ;

ປພ຺ພຊ຺ຊາ ຄຸຓສມ຺ປຕ຺ຕິ, ອຘິກາໂຣ ຈ ຉນ຺ທຕາ;

ອຏ຺ຐຘມ຺ມສໂມຘານາ, ອຠິນີຫາໂຣ ສມິຊ຺ຌຕີ’’ຕິຯ (ພຸຯ ວໍຯ ໒ຯ໕໙);

ມນຸສ຺ສຕ຺ຕຠາວສ຺ມິໍເຍວ ຫິ ຐຕ຺ວາ ພຸທ຺ຘຕ຺ຕໍ ປຕ຺ເຖນ຺ຕສ຺ສ ປຕ຺ຖນາ ສມິຊ຺ຌຕິ, ນ ນາຄສ຺ສ ວາ ສຸປຓ຺ຓສ຺ສ ວາ ເທວຕາຍ ວາ ປຕ຺ຖນາ ສມິຊ຺ຌຕິຯ ມນຸສ຺ສຕ຺ຕຠາເວປິ ປຸຣິສລິງ຺ເຄ ຐິຕສ຺ເສວ ປຕ຺ຖນາ ສມິຊ຺ຌຕິ, ນ ອິຕ຺ຖິຍາ ວາ ປຓ຺ຑກນປຸໍສເກົາຠໂຕພ຺ຍຎ຺ຊນການໍ ວາ ປຕ຺ຖນາ ສມິຊ຺ຌຕິຯ ປຸຣິສສ຺ສາປິ ຕສ຺ມິໍ ອຕ຺ຕຠາເວ ອຣຫຕ຺ຕປ຺ປຕ຺ຕິຍາ ເຫຕຸສມ຺ປນ຺ນສ຺ເສວ ປຕ຺ຖນາ ສມິຊ຺ຌຕິ, ໂນ ອິຕຣສ຺ສຯ ເຫຕຸສມ຺ປນ຺ນສ຺ສາປິ ຊີວມານກພຸທ຺ຘສ຺ເສວ ສນ຺ຕິເກ ປຕ຺ເຖນ຺ຕສ຺ສ ປຕ຺ຖນາ ສມິຊ຺ຌຕິ, ປຣິນິພ຺ພຸເຕ ພຸທ຺ເຘ ເຈຕິຍສນ຺ຕິເກ ວາ ໂພຘິມູເລ ວາ ປຕ຺ເຖນ຺ຕສ຺ສ ນ ສມິຊ຺ຌຕິຯ ພຸທ຺ຘານໍ ສນ຺ຕິເກ ປຕ຺ເຖນ຺ຕສ຺ສາປິ ປພ຺ພຊ຺ຊາລິງ຺ເຄ ຐິຕສ຺ເສວ ສມິຊ຺ຌຕິ, ໂນ ຄິຫິລິງ຺ເຄ ຐິຕສ຺ສຯ ປພ຺ພຊິຕສ຺ສາປິ ປຎ຺ຈາຠິຎ຺ຎສ຺ສ ອຏ຺ຐສມາປຕ຺ຕິລາຠິໂນເຍວ ສມິຊ຺ຌຕິ, ນ ອິມາຍ ຄຸຓສມ຺ປຕ຺ຕິຍາ ວິຣຫິຕສ຺ສຯ ຄຸຓສມ຺ປນ຺ເນນາປິ ເຍນ ອຕ຺ຕໂນ ຊີວິຕໍ ພຸທ຺ຘານໍ ປຣິຈ຺ຈຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ, ຕສ຺ສ ອິມິນາ ອຘິກາເຣນ ອຘິກາຣສມ຺ປນ຺ນສ຺ເສວ ສມິຊ຺ຌຕິ, ນ ອິຕຣສ຺ສຯ ອຘິກາຣສມ຺ປນ຺ນສ຺ສາປິ ຍສ຺ສ ພຸທ຺ຘກາຣກຘມ຺ມານໍ ອຕ຺ຖາຍ ມຫນ຺ໂຕ ຉນ຺ໂທ ຈ ອຸສ຺ສາໂຫ ຈ ວາຍາໂມ ຈ ປຣິເຍຏ຺ຐິ ຈ, ຕສ຺ເສວ ສມິຊ຺ຌຕິ, ນ ອິຕຣສ຺ສຯ

ຕຕ຺ຣິທໍ ຉນ຺ທມຫນ຺ຕຕາຍ ໂອປມ຺ມໍ – ສເຈ ຫິ ເອວມສ຺ສ ‘ໂຍ ສກລຈກ຺ກວາຬຄພ຺ຠໍ ເອໂກທກີຠູຕໍ ອຕ຺ຕໂນ ພາຫຸພເລນ ອຸຕ຺ຕຣິຕ຺ວາ ປາຣໍ ຄນ຺ຕຸໍ ສມຕ຺ໂຖ , ໂສ ພຸທ຺ຘຕ຺ຕໍ ປາປຸຓາຕິຯ ໂຍ ວາ ປນ ສກລຈກ຺ກວາຬຄພ຺ຠໍ ເວຬຸຄຸມ຺ພສຎ຺ຉນ຺ນໍ ພ຺ຍູຫິຕ຺ວາ ມທ຺ທິຕ຺ວາ ປທສາ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ປາຣໍ ຄນ຺ຕຸໍ ສມຕ຺ໂຖ, ໂສ ພຸທ຺ຘຕ຺ຕໍ ປາປຸຓາຕິຯ ໂຍ ວາ ປນ ສກລຈກ຺ກວາຬຄພ຺ຠໍ ສຕ຺ຕິໂຍ ອາໂກເຏຕ຺ວາ ນິຣນ຺ຕຣໍ ສຕ຺ຕິຟລສມາກິຓ຺ຓໍ ປທສາ ອກ຺ກມມາໂນ ປາຣໍ ຄນ຺ຕຸໍ ສມຕ຺ໂຖ, ໂສ ພຸທ຺ຘຕ຺ຕໍ ປາປຸຓາຕິຯ ໂຍ ວາ ປນ ສກລຈກ຺ກວາຬຄພ຺ຠໍ ວີຕຈ຺ຈິກງ຺ຄາຣຠຣິຕໍ ປາເທຫິ ມທ຺ທມາໂນ ປາຣໍ ຄນ຺ຕຸໍ ສມຕ຺ໂຖ, ໂສ ພຸທ຺ຘຕ຺ຕໍ ປາປຸຓາຕີ’’ຕິຯ ໂຍ ເອເຕສຸ ເອກມ຺ປິ ອຕ຺ຕໂນ ທຸກ຺ກຣໍ ນ ມຎ຺ຎຕິ, ‘‘ອຫໍ ເອຕມ຺ປິ ຕຣິຕ຺ວາ ວາ ຄນ຺ຕ຺ວາ ວາ ປາຣໍ ຄເຫສ຺ສາມີ’’ຕິ ເອວໍ ມຫນ຺ເຕນ ຉນ຺ເທນ ຈ ອຸສ຺ສາເຫນ ຈ ວາຍາເມນ ຈ ປຣິເຍຏ຺ຐິຍາ ຈ ສມນ຺ນາຄໂຕ ໂຫຕິ, ຕສ຺ສ ປຕ຺ຖນາ ສມິຊ຺ຌຕິ, ນ ອິຕຣສ຺ສຯ ສຸເມຘຕາປໂສ ປນ ອິເມ ອຏ຺ຐ ຘມ຺ເມ ສໂມຘາເນຕ຺ວາ ພຸທ຺ຘຠາວາຍ ອຠິນີຫາຣໍ ກຕ຺ວາ ນິປຊ຺ຊິຯ

ທີປງ຺ກໂຣປິ ຠຄວາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ສຸເມຘຕາປສສ຺ສ ສີສຠາເຄ ຐຕ຺ວາ ມຓິສີຫປຎ຺ຊຣໍ ອຸຄ຺ຆາເຏນ຺ໂຕ ວິຍ ປຎ຺ຈວຓ຺ຓປ຺ປສາທສມ຺ປນ຺ນານິ ອກ຺ຂີນິ ອຸມ຺ມີເລຕ຺ວາ ກລລປິຏ຺ເຐ ນິປນ຺ນໍ ສຸເມຘຕາປສໍ ທິສ຺ວາ ‘‘ອຍໍ ຕາປໂສ ພຸທ຺ຘຕ຺ຕາຍ ອຠິນີຫາຣໍ ກຕ຺ວາ ນິປນ຺ໂນ, ອິຊ຺ຌິສ຺ສຕິ ນຸ ໂຂ ອິມສ຺ສ ປຕ຺ຖນາ, ອຸທາຫຸ ໂນ’’ຕິ ອນາຄຕໍສຎາຓໍ ເປເສຕ຺ວາ ອຸປຘາເຣນ຺ໂຕ ‘‘ອິໂຕ

ກປ຺ປສຕສຫສ຺ສານິການິ ຈຕຸຕາຣິ ອສງ຺ຂເຍຸຍານິ ອຕິກ຺ກມິຕ຺ວາ ໂຄຕໂມ ນາມ ພຸທ຺ໂທ ກວິສ຺ສຕີ’’ຕິ ລຕ຺ວາ ຄິຕໂກວ ປຣິສມຊ຺ເຊ ພ຺ຍາກາສິ – ‘‘ປສ຺ສຖ ໂນ ຕຸມ຺ເຫ ອິມໍ ອຸຄ຺ຄຕປໍ ຕາປສໍ ກລລປີຍ຺ເຄ ນິປ຺ນ຺ນ’’ນ຺ຕິ? ‘‘ເອວໍ, ກນ຺ເຕ’’ຕິ។ ‘‘ອຍໍ ພຸທ຺ຣຕ຺ຕາຍ ອກິນີຫາຣໍ ກຕ຺ວາ ນິປ຺ນ຺ໂນ, ສມິຊ຺ຊິສ຺ສຕິ ອິມສ຺ສ ປຕ຺ຖນາ, ອິໂຕ ກປ຺ປສຕສຫສ຺ສານິການໍ ຈຕຸນ຺ນໍ ອສງ຺ຂເຍຸຍານໍ ມຕ຺ຖເກ ໂຄຕໂມ ນາມ ພຸທ຺ໂທ ກວິສ຺ສຕີ។ ຕສ຺ມີ ປນສ຺ສ ອຕ຺ຕກາເວ ກປີລວຕ຺ຖຸ ນາມ ນຄຣໍ ນິວາໂສ ກວິສ຺ສຕິ, ມາຍາ ນາມ ເທວີ ມາຕາ, ສຸທ຺ໂທທໂນ ນາມ ຣາຊາ ປີຕາ, ອຄ຺ຄສາວໂກ ອຸປຕິສ຺ໂສ ນາມ ເຖໂຣ, ທຸຕິຍສາວໂກ ໂກລິໂຕ ນາມ, ພຸທ຺ຣຸປຍ຺ຖາໂກ ອານນ຺ໂທ ນາມ, ອຄ຺ຄສາວິກາ ເຂມາ ນາມ ເຖຣີ, ທຸຕິຍສາວິກາ ອຸປ຺ປລວຕ຺ຕາ ນາມ ເຖຣີ ກວິສ຺ສຕີ, ປຣິປ຺ກກລາໂຕ ມຫາກິນິກ຺ຂມນໍ ກຕ຺ວາ ມຫາປທານໍ ປທຫິຕ຺ວາ ນິຄ຺ໂຣທມູເລ ປາຍາສໍ ປຍິຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ ເນຣຍ຺ຊຣາຍ ຕີເຣ ປຣິກຸຍ຺ຊິຕ຺ວາ ໂພທິມຕ຺ທໍ ອາຣຸຍ຺ທ ອສ຺ສຕ຺ຖຣຸກ຺ຂມູເລ ອກິສມ຺ພຸຊ຺ຊິສ຺ສຕີ’’ຕີ។ ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ –

‘‘ທິປ຺ງກໂຣ ໂລກວິທູ, ອາຫຸຕີນໍ ປຍິຄ຺ຄໂທ;

ອຸສ຺ສີສເກ ມໍ ຖຕ຺ວານ, ອິທໍ ວຈນມພ຺ຣວີ។

‘ປສ຺ສຖ ອິມໍ ຕາປສໍ, ຊຍິລໍ ອຸຄ຺ຄຕາປນໍ;

ອປຣິເມຍ຺ເຍ ອິໂຕ ກປ຺ເປ, ພຸທ຺ໂທ ໂລເກ ກວິສ຺ສຕີ។

‘ອທຸ ກປີລວ຺ຫຍາ ຣມ຺ມາ, ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ຕຖາຄໂຕ;

ປທານໍ ປທຫິຕ຺ວານ, ກຕ຺ວາ ທຸກ຺ກຣກາຣິກໍ។

‘ອຊປາລຣຸກ຺ຂມູເລ, ນິສີທິຕ຺ວາ ຕຖາຄໂຕ;

ຕຕ຺ຖ ປາຍາສໍ ປຄ຺ຄຍ຺ຫ, ເນຣຍ຺ຊຣມຸເປຫິຕິ។

‘ເນຣຍ຺ຊຣາຍ ຕີຣມ຺ຫິ, ປາຍາສໍ ອທ ໂສ ຊິໂນ;

ປຍິຍຕ຺ຕວຣມຄ຺ເຄນ, ໂພທິມູລມຸເປຫິຕິ។

‘ຕໂຕ ປທກ຺ຂິຕໍ ກຕ຺ວາ, ໂພທິມຕ຺ທໍ ອນຸຕ຺ຕໂຣ;

ອສ຺ສຕ຺ຖຣຸກ຺ຂມູລມ຺ຫິ, ພຸຊ຺ຊິສ຺ສຕິ ມຫາຍໂສ។

‘ອິມສ຺ສ ຊນິກາ ມາຕາ, ມາຍາ ນາມ ກວິສ຺ສຕິ;

ປີຕາ ສຸທ຺ໂທທໂນ ນາມ, ອຍໍ ເຫສ຺ສຕິ ໂຄຕໂມ។

‘ອນາສວາ ວີຕຣາຄາ, ສນ຺ຕຈິຕ຺ຕາ ສມາຫິຕາ;

ໂກລິໂຕ ອຸປຕິສ຺ໂສ ຈ, ອຄ຺ຄາ ເຫສ຺ສນ຺ຕິ ສາວກາ;

ອານນ຺ໂທ ນາມຸປຍ຺ຖາໂກ, ອຸປຍ຺ຖິສ຺ສຕິ ຕໍ ຊິນໍ។

‘ເຂມາ ອຸປ຺ປລວຓ຺ຓາ ຈ, ອຄ຺ຄາ ເຫສ຺ສນ຺ຕິ ສາວິກາ;

ອນາສວາ ວິຕຣາຄາ, ສນ຺ຕຈິຕ຺ຕາ ສມາຫິຕາ;

ໂພຘິ ຕສ຺ສ ກຄວໂຕ, ອສ຺ສຕ຺ໂຖຕິ ປວຸຈ຺ຈຕີ’’ຕິຯ

ສຸເມຘຕາປໂສ ‘‘ມຍ຺ຫໍ ກິຣ ປຕ຺ຖນາ ສມິຊ຺ຊິສ຺ສຕີ’’ຕິ ໂສມນສ຺ສປ຺ປຕ຺ໂຕ ອໂຫສິຯ ມຫາຊໂນ ທີປງ຺ກຣທສພລສ຺ສ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ ‘‘ສຸເມຘຕາປໂສ ກິຣ ພຸທ຺ຘພີຊໍ ພຸທ຺ຘງ຺ກຸໂຣ’’ຕິ ຫຝ຺ຄຕ຺ຝ຺ໂຄ ອໂຫສິຯ ເອວຍ຺ຈສ຺ສ ອໂຫສິ ‘‘ຍຖາ ນາມ ປຸຣິໂສ ນທິ ຕຣນ຺ໂຕ ອຊ຺ເກນ ຕິຕ຺ເຖນ ອຸຕ຺ຕຣິຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ໂຕ ເຫຝ຺ຖາຕິຕ຺ເຖນ ອຸຕ຺ຕຣຕິ, ເອວເມວ ມຍມ຺ປິ ທີປງ຺ກຣທສພລສ຺ສ ສາສເນ ມຄ຺ຄຜລໍ ອລກມານາ ອນາຄເຕ ຍທາ ຕ຺ວໍ ພຸທ຺ໂຘ ກວິສ຺ສສິ, ຕທາ ຕວ ສມ຺ມຸຂາ ມຄ຺ຄຜລໍ ສຈ຺ຆິກາຕຸໍ ສມຕ຺ຖາ ກເວຍ຺ຍາມາ’’ຕິ ປຕ຺ຖນໍ ຖປຍິຸສ຺ຯ ທີປງ຺ກຣທສພໂລປິ ໂພຘິສຕ຺ຕໍ ປສໍສິຕ຺ວາ ອຝ຺ຖຫິ ປຸປ຺ຜມຸຝ຺ຖີຫິ ປູເຊຕ຺ວາ ປທກ຺ຂິຓໍ ກຕ຺ວາ ປກ຺ກາມິ, ເຕປິ ຈຕຸສຕສຫສ຺ສສງ຺ຂາ ຂີຓາສວາ ໂພຘິສຕ຺ຕໍ ຄນ຺ເຘຫິ ຈ ມາເລຫິ ຈ ປູເຊຕ຺ວາ ປທກ຺ຂິຓໍ ກຕ຺ວາ ປກ຺ກມິສ຺ຯ ເທວມນຸສ຺ສາ ປນ ຕເຖວ ປູເຊຕ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ປກ຺ກນ຺ຕາຯ

ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ສພ຺ເພສໍ ປຝິກ຺ກນ຺ຕກາເລ ສຍນາ ວຸຝ຺ຖາຍ ‘‘ປາຣມິໂຍ ວິຈິນິສ຺ສາມີ’’ຕິ ປຸປ຺ຜຣາສິມຕ຺ຖເກ ປລ຺ລງ຺ກໍ ອາກຸຊິຕ຺ວາ ນິສີທິຯ ເອວໍ ນິສິນ຺ເນ ໂພຘິສຕ຺ເຕ ສກລທສສຫສ຺ສຈກ຺ກວາລຸອເທວຕາ ສນ຺ນິປຕິຕ຺ວາ ສາຘຸກາຣໍ ທຕ຺ວາ ‘‘ອຍ຺ຍ ສຸເມຘ ຕາປສ, ໂປຣາຓກໂພຘິສຕ຺ຕານໍ ປລ຺ລງ຺ກໍ ອາກຸຊິຕ຺ວາ ‘ປາຣມິໂຍ ວິຈິນິສ຺ສາມາ’ຕິ ນິສິນ຺ນກາເລ ຍານິ ປຸພ຺ພນິມິຕ຺ຕານິ ນາມ ປຍ຺ຍາຍນ຺ຕິ, ຕານິ ສພ຺ພານິປິ ອຊ຺ຊ ປາຕຸກູຕານິ, ນິສ຺ສໍສເຍນ ຕ຺ວໍ ພຸທ຺ໂຘ ກວິສ຺ສສິ , ມຍມ຺ເປຕໍ ຊານາມ ‘ຍສ຺ເສຕານິ ນິ ມິຕ຺ຕານິ ປຍ຺ຍາຍນ຺ຕິ, ເອກນ຺ເຕນ ໂສ ພຸທ຺ໂຘ ໂຫຕີ’, ຕ຺ວໍ ອຕ຺ຕໂນ ວີຣິຍໍ ທລ຺ຫໍ ກຕ຺ວາ ປຄ຺ຄຓ຺ຫາ’’ຕິ ໂພຘິສຕ຺ຕໍ ນານປ຺ປ ກາຣາຫິ ຖຸຕີຫິ ອກິຕ຺ຖຸນິສ຺ຯ ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ –

‘‘ອິທໍ ສຸຕ຺ວານ ວຈນໍ, ອສມສ຺ສ ມເຫສິໂນ;

ອາໂມທິຕາ ນຣມຣູ, ພຸທ຺ຘພີຊໍ ກິຣ ອຍໍຯ

‘ອຸກ຺ກຸຝ຺ຖິສທ຺ທາ ວຕ຺ຕນ຺ຕິ, ອປ຺ໂຜເຝນ຺ຕິ ຫສນ຺ຕິ ຈ;

ກຕຍ຺ຊລີ ນມສ຺ສນ຺ຕິ, ທສສຫສ຺ສີ ສເທວກາຯ

‘ຍທິມສ຺ສ ໂລກນາຖສ຺ສ, ວິຣຊ຺ຊິສ຺ສາມ ສາສນໍ;

ອນາຄຕມ຺ຫິ ອທ຺ຘາເນ, ເຫສ຺ສາມ ສມ຺ມຸຂາ ອິມໍຯ

‘ຍຖາ ມນຸສ຺ສາ ນທິ ຕຣນ຺ຕາ, ປຝິກິຕ຺ຖໍ ວິຣຊ຺ຊິຍ;

ເຫຝ຺ຖາຕິຕ຺ເຖ ຄເທຕ຺ວານ, ອຸຕ຺ຕຣນ຺ຕິ ມຫານທີຯ

‘ເອວເມວ ມຍໍ ສພ຺ເພ, ຍທິ ມຸຍ຺ຈາມິມໍ ຊິນໍ;

ອນາຄຕມ຺ຫິ ອທ຺ຘາເນ, ເຫສ຺ສາມ ສມ຺ມຸຂາ ອິມໍ’ຯ

‘ທີປງ຺ກໂຣ ໂລກວິທູ, ອາຫຸຕີນໍ ປຝິຄ຺ຄໂຫ;

ມມ ກມ຺ມໍ ປກິຕ຺ເຕຕ຺ວາ, ທກ຺ຂິຓໍ ປາຫມຸທ຺ຘຣິ។

‘ເຍ ຕຕ຺ຖາສຸໍ ຊິນປຸຕ຺ຕາ, ສພ຺ເພ ປທກ຺ຂິຓມກໍສຸ ມໍ;

ນຣາ ນາຄາ ຈ ຄນ຺ຘພ຺ພາ, ອຠິວາເທຕ຺ວານ ປກ຺ກມຸໍ។

‘ທສ຺ສນໍ ເມ ອຕິກ຺ກນ຺ເຕ, ສສງ຺ເຆ ໂລກນາຍເກ;

ຫຏ຺ຐຕຸຏ຺ເຐນ ຈິຕ຺ເຕນ, ອາສນາ ວຸຏ຺ຐຫິໍ ຕທາ។

‘ສຸເຂນ ສຸຂິໂຕ ໂຫມິ, ປາໂມຊ຺ເຊນ ປໂມທິໂຕ;

ປີຕິຍາ ຈ ອຠິສ຺ສນ຺ໂນ, ປລ຺ລງ຺ກໍ ອາຠຸຊິໍ ຕທາ។

‘ປລ຺ລງ຺ເກນ ນິສີທິຕ຺ວາ, ເອວໍ ຈິນ຺ເຕສຫໍ ຕທາ;

‘ວສີຠູໂຕ ອຫໍ ຌາເນ, ອຠິຎ຺ຎາສຸ ປາຣມີ ຄໂຕ។

‘ສຫສ຺ສິຍມ຺ຫິ ໂລກມ຺ຫິ, ອິສໂຍ ນຕ຺ຖິ ເມ ສມາ;

ອສໂມ ອິທ຺ຘິຘມ຺ເມສຸ, ອລຠິໍ ອີທິສໍ ສຸຂໍ’។

‘ປລ຺ລງ຺ກາຠຸຊເນ ມຍ຺ຫໍ, ທສສຫສ຺ສາຘິວາສິໂນ;

ມຫານາທໍ ປວຕ຺ເຕສຸໍ, ຘຸວໍ ພຸທ຺ໂຘ ຠວິສ຺ສສິ។

‘ຍາ ປຸພ຺ເພ ໂພຘິສຕ຺ຕານໍ, ປລ຺ລງ຺ກວຣມາຠຸເຊ;

ນິມິຕ຺ຕານິ ປທິສ຺ສນ຺ຕິ, ຕານິ ອຊ຺ຊ ປທິສ຺ສເຣ។

‘ສີຕໍ ພ຺ຍປຄຕໍ ໂຫຕິ, ອຸຓ຺ຫຎ຺ຈ ອຸປສມ຺ມຕິ;

ຕານິ ອຊ຺ຊ ປທິສ຺ສນ຺ຕິ, ຘຸວໍ ພຸທ຺ໂຘ ຠວິສ຺ສສິ។

‘ທສສຫສ຺ສີ ໂລກຘາຕູ, ນິສ຺ສທ຺ທາ ໂຫນ຺ຕິ ນິຣາກຸລາ;

ຕານິ ອຊ຺ຊ ປທິສ຺ສນ຺ຕິ, ຘຸວໍ ພຸທ຺ໂຘ ຠວິສ຺ສສິ។

‘ມຫາວາຕາ ນ ວາຍນ຺ຕິ, ນ ສນ຺ທນ຺ຕິ ສວນ຺ຕິໂຍ;

ຕານິ ອຊ຺ຊ ປທິສ຺ສນ຺ຕິ, ຘຸວໍ ພຸທ຺ໂຘ ຠວິສ຺ສສິ។

‘ຖລຊາ ທກຊາ ປຸປ຺ຜາ, ສພ຺ເພ ປຸປ຺ຜນ຺ຕິ ຕາວເທ;

ເຕປ໌ຊຊ ປຸປ຺ຜິຕາ ສພ຺ເພ, ສຸວໍ ພຸທ຺ໂຮ ກວິສ຺ສສິຯ

'ລຕາ ວາ ຍທິ ວາ ຣຸກ຺ຂາ, ຜລກາຣາ ໂຫນ຺ຕິ ຕາວເທ;

ເຕປ໌ຊຊ ຜລິຕາ ສພ຺ເພ, ສຸວໍ ພຸທ຺ໂຮ ກວິສ຺ສສິຯ

'ອາກາສຝ຺ຄາ ຈ ກູມຝ຺ຄາ, ຣຕນາ ໂຊຕນ຺ຕິ ຕາວເທ;

ເຕປ໌ຊຊ ຣຕນາ ໂຊຕນ຺ຕິ, ສຸວໍ ພຸທ຺ໂຮ ກວິສ຺ສສິຯ

'ມານຸສກາ ຈ ທິພ຺ພາ ຈ, ຕຸຣິຍາ ວຊຊນ຺ຕິ ຕາວເທ;

ເຕປ໌ຊຊໂກ ອກິຣວນ຺ຕິ, ສຸວໍ ພຸທ຺ໂຮ ກວິສ຺ສສິຯ

'ວິຈິຕ຺ຕປຸປ຺ຜາ ຄຄນາ, ອກິວສ຺ສນ຺ຕິ ຕາວເທ;

ເຕປິ ອຊຊ ປວສ຺ສນ຺ຕິ, ສຸວໍ ພຸທ຺ໂຮ ກວິສ຺ສສິຯ

'ມຫາສມຸທ຺ໂທ ອາກຸຊຕິ, ທສສຫສ຺ສີ ປກມ຺ປຕິ;

ເຕປ໌ຊຊໂກ ອກິຣວນ຺ຕິ, ສຸວໍ ພຸທ຺ໂຮ ກວິສ຺ສສິຯ

'ນິຣເຍປິ ທສສຫສ຺ເສ, ອຄ຺ຄີ ນິພ຺ພນ຺ຕິ ຕາວເທ;

ເຕປ໌ຊຊ ນິພ຺ພຸຕາ ອຄ຺ຄີ, ສຸວໍ ພຸທ຺ໂຮ ກວິສ຺ສສິຯ

'ວິມໂລ ໂຫຕິ ສູຣິໂຍ, ສພ຺ພາ ທິສ຺ສນ຺ຕິ ຕາຣກາ;

ເຕປິ ອຊຊ ປທິສ຺ສນ຺ຕິ, ສຸວໍ ພຸທ຺ໂຮ ກວິສ຺ສສິຯ

'ອໂນວຝ຺ເຄນ ອຸທກໍ, ມຫິຍາ ອຸພ຺ກິຊຊິ ຕາວເທ;

ຕມ຺ປຊຊພ຺ກິຊຊເຕ ມຫິຍາ, ສຸວໍ ພຸທ຺ໂຮ ກວິສ຺ສສິຯ

'ຕາຣາຄຕາ ວິໂຣຈນ຺ຕິ, ນກ຺ຂຕ຺ຕາ ຄຄນມຕ຺ຫເລ;

ວິສາຂາ ຈນ຺ທິມາຍຸຕ຺ຕາ, ສຸວໍ ພຸທ຺ໂຮ ກວິສ຺ສສິຯ

'ພິລາສຍາ ທຣີສຍາ, ນິກ຺ຂມນ຺ຕິ ສກາສຍາ;

ເຕປ໌ຊຊ ອາສຍາ ສຸທ຺ສາ, ສຸວໍ ພຸທ຺ໂຮ ກວິສ຺ສສິຯ

‘ນ ໂຫຕິ ອຣຕິ ສຕຸຕານໍ, ສນຸຕຸຜຸຖາ ໂຫນຸຕີ ຕາວເທ;

ເຕປ໌ຊຊ ສພຸເພ ສນຸຕຸຜຸຖາ, ຊຸວໍ ພຸທຸໂຊ ກວິສຸສສີ຺ฯ

ໂຣຄາ ຕທູປສມຸມນຸຕິ, ຊີຜຈຸຉາ ຈ ວິນສຸສຕິ;

ຕານິປ໌ຊຊ ປ໌ທິສຸສນຸຕິ, ຊຸວໍ ພຸທຸໂຊ ກວິສຸສສີ຺ฯ

‘ຣາໂຄ ຕທາ ຕນຸ ໂຫຕິ, ໂທໂສ ໂມໂຫ ວິນສຸສຕິ;

ເຕປ໌ຊຊ ວິຄຕາ ສພຸເພ, ຊຸວໍ ພຸທຸໂຊ ກວິສຸສສີ຺ฯ

‘ກຍໍ ຕທາ ນ ກວຕິ, ອຊຊເປ໌ຕໍ ປ໌ທິສຸສຕິ;

ເຕນ ລິງເຄນ ຊານາມ, ຊຸວໍ ພຸທຸໂຊ ກວິສຸສສີ຺ฯ

‘ຣໂຊ ນຸທຸຊໍສຕິ ອຸທຸຊໍ, ອຊຊເປ໌ຕໍ ປ໌ທິສຸສຕິ;

ເຕນ ລິງເຄນ ຊານາມ, ຊຸວໍ ພຸທຸໂຊ ກວິສຸສສີ຺ฯ

‘ອນິຜຸຖຄນຸໂຊ ປ໌ກຸກມຕິ, ທິຜຸຖຄນຸໂຊ ປ໌ວາຍຕິ;

ໂສປ໌ຊຊ ວາຍຕີ ຄນຸໂຊ, ຊຸວໍ ພຸທຸໂຊ ກວິສຸສສີ຺ฯ

‘ສພຸເພ ເທວາ ປ໌ທິສຸສນຸຕິ, ຖປ໌ຍິຕຸວາ ອຣູປີໂນ;

ເຕປ໌ຊຊ ສພຸເພ ທິສຸສນຸຕິ, ຊຸວໍ ພຸທຸໂຊ ກວິສຸສສີ຺ฯ

‘ຍາວຕາ ນິຣຍາ ນາມ, ສພຸເພ ທິສຸສນຸຕິ ຕາວເທ;

ເຕປ໌ຊຊ ສພຸເພ ທິສຸສນຸຕິ, ຊຸວໍ ພຸທຸໂຊ ກວິສຸສສີ຺ฯ

‘ກຸຜຸຜາ ກວາຜາ ເສລາ ຈ, ນ ໂຫນຸຕາວຣຕາ ຕທາ;

ອາກາສກູຕາ ເຕປ໌ຊຊ, ຊຸວໍ ພຸທຸໂຊ ກວິສຸສສີ຺ฯ

‘ຈຸຕິ ຈ ອຸປ໌ປຕຸຕິ ຈ, ຂເຓ ຕສຸມີ ນ ວິຊຊຕິ;

ຕານິປ໌ຊຊ ປ໌ທິສຸສນຸຕິ, ຊຸວໍ ພຸທຸໂຊ ກວິສຸສສີ຺ฯ

‘ທລຸຫໍ ປ໌ຄຸຄຕຸຫ ວິຣິຍໍ, ມາ ນິວຕຸຕ ອກິກຸກມ;

ມຍມຸເປ໌ຕໍ ວິຊານາມ, ຊຸວໍ ພຸທຸໂຊ ກວິສຸສສີ’’’ຕິฯ

ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ທີປງ຺ກຣທສພລສ຺ສ ຈ ທສສຫສ຺ສຈກ຺ກວາຬເທວຕານຍ຺ຈ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ ຠິຍ຺ໂຍໂສ ມຕ຺ຕາຍ ສຍ຺ຊາຕຸສ຺ສາໂຫ ຫຸຕ຺ວາ ຈິນ຺ເຕສິ “ພຸທ຺ຘາ ນາມ ອໂມຆວຈນາ, ນຕ຺ຖິ ພຸທ຺ຘານໍ ກຖາຍ ອຍ຺ຍຖຕ຺ຕໍ຺. ຍຖາ ຫິ ອາກາເສ ຂິຕ຺ຕເລຑ຺ຑຸສ຺ສ ປຕນໍ ຘຸວໍ, ຊາຕສ຺ສ ມຣຓໍ ຘຸວໍ, ອຣຸເຓ ອຸຄ຺ຄເຕ ສູຣິຍສ຺ສຸຄ຺ຄມນໍ, ອາສຍາ ນິກ຺ຂນ຺ຕສີຫສ຺ສ ສີຫນາທນທນໍ, ຄຣຸຄພ຺ຠາຍ ອິຕ຺ຖິຍາ ຠາຣໂມໂຣປນໍ ອວສ຺ສໍຠາວີ, ເອວເມວ ພຸທ຺ຘານໍ ວຈນໍ ນາມ ຘຸວໍ ອໂມຆໍ, ອທ຺ຘາ ອຫໍ ພຸທ຺ໂຘ ຠວິສ຺ສາມີ”ຕິ. ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ –

“ພຸທ຺ຘສ຺ສ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ, ທສສຫສ຺ສີນ ຈູຠຍໍ;

ຕຸຏ຺ຐຫຏ຺ໂຐ ປໂມທິໂຕ, ເອວໍ ຈິນ຺ເຕສຫໍ ຕທາ.

“ອທ຺ເວຊ຺ຊວຈນາ ພຸທ຺ຘາ, ອໂມຆວຈນາ ຊິນາ;

ວິຕຖໍ ນຕ຺ຖິ ພຸທ຺ຘານໍ, ຘຸວໍ ພຸທ຺ໂຘ ຠວາມຫໍ.

“ຍຖາ ຂິຕ຺ຕໍ ນເຠ ເລຑ຺ຑຸ, ຘຸວໍ ປຕຕິ ຠູມິຍໍ;

ຕເຖວ ພຸທ຺ຘເສຏ຺ຐານໍ, ວຈນໍ ຘຸວສ຺ສຕໍ.

“ຍຖາປີ ສພ຺ພສຕ຺ຕານໍ, ມຣຓໍ ຘຸວສ຺ສຕໍ;

ຕເຖວ ພຸທ຺ຘເສຏ຺ຐານໍ, ວຈນໍ ຘຸວສ຺ສຕໍ.

“ຍຖາ ຣຕ຺ຕິກ຺ຂເຍ ປຕ຺ເຕ, ສູຣິຍຸຄ຺ຄມນໍ ຘຸວໍ;

ຕເຖວ ພຸທ຺ຘເສຏ຺ຐານໍ, ວຈນໍ ຘຸວສ຺ສຕໍ.

“ຍຖາ ນິກ຺ຂນ຺ຕສຍນສ຺ສ, ສີຫສ຺ສ ນທນໍ ຘຸວໍ;

ຕເຖວ ພຸທ຺ຘເສຏ຺ຐານໍ, ວຈນໍ ຘຸວສ຺ສຕໍ.

“ຍຖາ ອາປນ຺ນສຕ຺ຕານໍ, ຠາຣໂມໂຣປນໍ ຘຸວໍ;

ຕເຖວ ພຸທ຺ຘເສຏ຺ຐານໍ, ວຈນໍ ຘຸວສ຺ສຕ”ນ຺ຕິ.

ໂສ “ຘຸວາຫໍ ພຸທ຺ໂຘ ຠວິສ຺ສາມີ”ຕິ ເອວໍ ກຕສນ຺ນິຏ຺ຐາໂນ ພຸທ຺ຘກາຣເກ ຘມ຺ເມ ອຸປຘາເຣຕຸໍ “ກຫໍ ນຸ ໂຂ ພຸທ຺ຘກາຣກຘມ຺ມາ, ກິໍ ອຸທ຺ຘໍ, ອຸທາຫຸ ອໂຘ, ທິສາສຸ, ວິທິສາສູ”ຕິ ອນຸກ຺ກເມນ ສກລໍ ຘມ຺ມຘາຕຸໍ ວິຈິນ຺ນ຺ໂຕ ໂປຣາເຓຫິ ໂພຘິສຕ຺ເຕຫິ ອາເສວິຕນິເສວິຕໍ ປຖມໍ ທານປາຣມິໍ ທິສ຺ວາ ເອວໍ ອຕ຺ຕານໍ ໂອວທິ – “ສຸເມຘປຓ຺ຑິຕ, ຕ຺ວໍ ອິໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ປຖມໍ ທານປາຣມິໍ ປູເຣຍ຺ຍາສິ. ຍຖາ ຫິ ນິກ຺ກຸຊ຺ຊິໂຕ ອຸທກກຸມ຺ໂຠ ນິສ຺ເສສໍ ກຕ຺ວາ ອຸທກໍ ວມຕິເຍວ, ນ ປຈ຺ຈາຫຣຕິ, ເອວເມວ ຘນໍ ວາ ຍສໍ ວາ ປຸຕ຺ຕໍ ວາ ທາຣໍ ວາ ອງ຺ຄປຈ຺ຈງ຺ຄໍ ວາ ອໂນໂລເກຕ຺ວາ ສມ຺ປຕ຺ຕຍາຈການໍ ສພ຺ພໍ ອິຈ຺ຉິຕິຈ຺ຉິຕໍ ນິສ຺ເສສໍ ກຕ຺ວາ ທທມາໂນ ໂພຘິຣຸກ຺ຂມູເລ ນິສີທິຕ຺ວາ ພຸທ຺ໂຘ ຠວິສ຺ສສີ”ຕິ ປຖມໍ ທານປາຣມິໍ ທຬ຺ຫໍ ກຕ຺ວາ ອຘິຏ຺ຐາສິ. ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ –

“ຫນ຺ທ ພຸທ຺ຘກເຣ ຘມ຺ເມ, ວິຈິນາມິ ອິໂຕ ຈິໂຕ;

ອຸທ຺ຘໍ ອໂຘ ທສ ທິສາ, ຍາວຕາ ສພ຺ພຘາຕຸຍາ।

‘‘ວິຈິນນ຺ໂຕ ຕທາທກ຺ຂິໍ, ປຐມໍ ທານປາຣມິໍ;

ປຸພ຺ພເກຫິ ມເຫສີຫິ, ອນຸຈິຓ຺ຓໍ ມຫາປຖໍ।

‘‘ອິມໍ ຕ຺ວໍ ປຐມໍ ຕາວ, ທຬ຺ຫໍ ກຕ຺ວາ ສມາທິຍ;

ທານປາຣມິຕໍ ຄຈ຺ຉ, ຍທິ ໂພຘິໍ ປຕ຺ຕຸມິຈ຺ຉສິ।

‘‘ຍຖາປິ ກຸມ຺ໂຠ ສມ຺ປຸຓ຺ໂຓ, ຍສ຺ສ ກສ຺ສຈິ ອໂຘກໂຕ;

ວມເຕວຸທກໍ ນິສ຺ເສສໍ, ນ ຕຕ຺ຖ ປຣິຣກ຺ຂຕິ।

‘‘ຕເຖວ ຍາຈເກ ທິສ຺ວາ, ຫີນມຸກ຺ກຏ຺ຐມຌ຺ຌິເມ;

ທທາຫິ ທານໍ ນິສ຺ເສສໍ, ກຸມ຺ໂຠ ວິຍ ອໂຘກໂຕ’’ຕິ।

ອຖສ຺ສ ‘‘ນ ເຫຕ຺ຕເກເຫວ ພຸທ຺ຘກາຣກຘມ຺ເມຫິ ຠວິຕພ຺ພ’’ນ຺ຕິ ອຸຕ຺ຕຣິປິ ອຸປຘາຣຍໂຕ ທຸຕິຍໍ ສີລປາຣມິໍ ທິສ຺ວາ ເອຕທໂຫສິ – ‘‘ສຸເມຘປຓ຺ຑິຕ, ຕ຺ວໍ ອິໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ສີລປາຣມິມ຺ປິ ປູເຣຍ຺ຍາສິ। ຍຖາ ຫິ ຈມຣີມິໂຄ ນາມ ຊີວິຕມ຺ປິ ອໂນໂລເກຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ວາລເມວ ຣກ຺ຂຕິ, ເອວໍ ຕ຺ວມ຺ປິ ອິໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ຊີວິຕມ຺ປິ ອໂນໂລເກຕ຺ວາ ສີລເມວ ຣກ຺ຂນ຺ໂຕ ພຸທ຺ໂຘ ຠວິສ຺ສສີ’’ຕິ ທຸຕິຍໍ ສີລປາຣມິໍ ທຬ຺ຫໍ ກຕ຺ວາ ອທິຏ຺ຐາສິ। ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ –

‘‘ນ ເຫເຕ ເອຕ຺ຕກາເຍວ, ພຸທ຺ຘຘມ຺ມາ ຠວິສ຺ສເຣ;

ອຎ຺ເຎປິ ວິຈິນິສ຺ສາມິ, ເຍ ຘມ຺ມາ ໂພຘິປາຈນາ।

‘‘ວິຈິນນ຺ໂຕ ຕທາທກ຺ຂິໍ, ທຸຕິຍໍ ສີລປາຣມິໍ;

ປຸພ຺ພເກຫິ ມເຫສີຫິ, ອາເສວິຕນິເສວິຕໍ।

‘‘ອິມໍ ຕ຺ວໍ ທຸຕິຍໍ ຕາວ, ທຬ຺ຫໍ ກຕ຺ວາ ສມາທິຍ;

ສີລປາຣມິຕໍ ຄຈ຺ຉ, ຍທິ ໂພຘິໍ ປຕ຺ຕຸມິຈ຺ຉສິ।

‘‘ຍຖາປິ ຈມຣີ ວາລໍ, ກິສ຺ມິຎ຺ຈິ ປຏິລຄ຺ຄິຕໍ;

ອຸເປຕິ ມຣຓໍ ຕຕ຺ຖ, ນ ວິໂກເປຕິ ວາລຘິໍ।

‘‘ຕເຖວ ຈຕູສຸ , ຠູມິສຸ, ສີລານິ ປຣິປູຣຍ;

ປຣິຣກ຺ຂ ສພ຺ພທາ ສີລໍ, ຈມຣີ ວິຍ ວາລຘິໍ’’ນ຺ຕິ।

ອຖສ຺ສ “ນ ເອຕ຺ຕເກເຫວ ພຸທ຺ຘກາຣກຘມ຺ເມຫິ ຠວິຕພ຺ພ”ນ຺ຕິ ອຸຕ຺ຕຣິປິ ອຸປຘາຣຍໂຕ ຕຕິຍໍ ເນກ຺ຂມ຺ມປາຣມິໍ ທິສ຺ວາ ເອຕທໂຫສິ “ສຸເມຘປຓ຺ຑິຕ, ຕ຺ວໍ ອິໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ເນກ຺ຂມ຺ມປາຣມິມ຺ປິ ປູເຣຍ຺ຍາສິຯ ຍຖາ ຫິ ຈິຣໍ ພນ຺ຘນາຄາເຣ ວສມາໂນ ປຸຣິໂສ ນ ຕຕ຺ຖ ສິເນຫໍ ກໂຣຕິ, ອຖ ໂຂ ອຸກ຺ກຓ຺ຐິໂຕເຍວ ອວສິຕຸກາໂມ ໂຫຕິ, ເອວເມວ ຕ຺ວມ຺ປິ ສພ຺ພຠເວ ພນ຺ຘນາຄາຣສທິເສ ກຕ຺ວາ ສພ຺ພຠເວຫິ ອຸກ຺ກຓ຺ຐິໂຕ ມຸຈ຺ຈິຕຸກາໂມ ຫຸຕ຺ວາ ເນກ຺ຂມ຺ມາຠິມຸໂຂວ ໂຫຫິ, ເອວໍ ພຸທ຺ໂຘ ຠວິສ຺ສສີ”ຕິ ຕຕິຍໍ ເນກ຺ຂມ຺ມປາຣມິໍ ທຬ຺ຫໍ ກຕ຺ວາ ອຘິຏ຺ຐາສິຯ ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ –

“ນ ເຫເຕ ເອຕ຺ຕກາເຍວ, ພຸທ຺ຘຘມ຺ມາ ຠວິສ຺ສເຣ;

ອຎ຺ເຎປິ ວິຈິນິສ຺ສາມິ, ເຍ ຘມ຺ມາ ໂພຘິປາຈນາຯ

“ວິຈິນນ຺ໂຕ ຕທາ ທກ຺ຂິໍ, ຕຕິຍໍ ເນກ຺ຂມ຺ມປາຣມິໍ;

ປຸພ຺ພເກຫິ ມເຫສີຫິ, ອາເສວິຕນິເສວິຕໍຯ

“ອິມໍ ຕ຺ວໍ ຕຕິຍໍ ຕາວ, ທຬ຺ຫໍ ກຕ຺ວາ ສມາທິຍ;

ເນກ຺ຂມ຺ມປາຣມິຕໍ ຄຈ຺ຉ, ຍທິ ໂພຘິໍ ປຕ຺ຕຸມິຈ຺ຉສິຯ

“ຍຖາ ອນ຺ທຸຆເຣ ປຸຣິໂສ, ຈິຣວຸຕ຺ໂຖ ທຸຂຏ຺ຏິໂຕ;

ນ ຕຕ຺ຖ ຣາຄໍ ຊເນຕິ, ມຸຕ຺ຕິເມວ ຄເວສຕິຯ

“ຕເຖວ ຕ຺ວໍ ສພ຺ພຠເວ, ປສ຺ສ ອນ຺ທຸຆເຣ ວິຍ;

ເນກ຺ຂມ຺ມາຠິມຸໂຂ ໂຫຫິ, ຠວໂຕ ປຣິມຸຕ຺ຕິຍາ”ຕິຯ

ອຖສ຺ສ “ນ ເອຕ຺ຕເກເຫວ ພຸທ຺ຘກາຣກຘມ຺ເມຫິ ຠວິຕພ຺ພ”ນ຺ຕິ ອຸຕ຺ຕຣິປິ ອຸປຘາຣຍໂຕ ຈຕຸຕ຺ຖໍ ປຎ຺ຎາປາຣມິໍ ທິສ຺ວາ ເອຕທໂຫສິ – “ສຸເມຘປຓ຺ຑິຕ, ຕ຺ວໍ ອິໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ປຎ຺ຎາປາຣມິມ຺ປິ ປູເຣຍ຺ຍາສິຯ ຫີນມຊ຺ຌິມຸກ຺ກຏ຺ເຐສຸ ກຎ຺ຈິ ອວຊ຺ເຊຕ຺ວາ ສພ຺ເພປິ ປຓ຺ຑິເຕ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ປຎ຺ຫໍ ປຸຈ຺ເຉຍ຺ຍາສິຯ ຍຖາ ຫິ ປິຓ຺ຑຈາຣິໂກ ຠິກ຺ຂຸ ຫີນາທິເກສຸ ກຸເລສຸ ກິຎ຺ຈິ ອວຊ຺ເຊຕ຺ວາ ປຏິປາຏິຍາ ປິຓ຺ຑາຍ ຈຣນ຺ໂຕ ຂິປ຺ປໍ ຍາປນໍ ລຠຕິ, ເອວໍ ຕ຺ວມ຺ປິ ສພ຺ພປຓ຺ຑິເຕ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ປຎ຺ຫໍ ປຸຈ຺ຉນ຺ໂຕ ພຸທ຺ໂຘ ຠວິສ຺ສສີ”ຕິ ຈຕຸຕ຺ຖໍ ປຎ຺ຎາປາຣມິໍ ທຬ຺ຫໍ ກຕ຺ວາ ອຘິຏ຺ຐາສິຯ ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ –

“ນ ເຫເຕ ເອຕ຺ຕກາເຍວ, ພຸທ຺ຘຘມ຺ມາ ຠວິສ຺ສເຣ;

ອຎ຺ເຎປິ ວິຈິນິສ຺ສາມິ, ເຍ ຘມ຺ມາ ໂພຘິປາຈນາຯ

“ວິຈິນນ຺ໂຕ ຕທາ ທກ຺ຂິໍ, ຈຕຸຕ຺ຖໍ ປຎ຺ຎາປາຣມິໍ;

ປຸພ຺ພເກຫິ ມເຫສີຫິ, ອາເສວິຕນິເສວິຕໍຯ

“ອິມໍ ຕ຺ວໍ ຈຕຸຕ຺ຖໍ ຕາວ, ທຬ຺ຫໍ ກຕ຺ວາ ສມາທິຍ;

ປຎ຺ຎາປາຣມິຕໍ ຄຈ຺ຉ, ຍທິ ໂພຘິໍ ປຕ຺ຕຸມິຈ຺ຉສິຯ

‘‘ຢຖາປິ ກິກຸຂຸ ກິກຸຂນ຺ໂຕ, ຫີນມຸກຸກຍຸຄມຊຸຊີເມ;

ກຸລານິ ນ ວິວຊຸເຊນ຺ໂຕ, ເອວໍ ລກຕິ ຍາປນໍ໚

‘‘ຕເຖວ ຕ຺ວໍ ສພຸພກາລໍ, ປຣິປຸຈຸຉນ຺ໂຕ ພຸທໍ ຊນໍ;

ປຌຸຌາປາຣມິຕໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ, ສມ຺ໂພທິ ປາປຸຕິສຸສສີ’’ຕິ໚

ອຖສຸສ ‘‘ນ ເອຕ຺ຕເກເຫວ ພຸທຸຘການກທມ຺ເມຫິ ກວິຕພຸພ’’ນ຺ຕິ ອຸຕ຺ຕຣິປິ ອຸປຘາຣຍໂຕ ປຌຸຈມໍ ວີຣິຍປາຣມີ ທິສຸວາ ເອຕທໂຫສິ – ‘‘ສຸເມຘປຕ຺ທິຕ, ຕ຺ວໍ ອິໂຕ ປຍຸຖາຍ ວີຣິຍປາຣມິມ຺ປິ ປູເຣຍ຺ຍາສິ໚ ຢຖາ ຫິ ສີໂຫ ມິຄຣາຊາ ສພ຺ພຣິຍາປເຖສຸ ທລຸຫວີຣິໂຍ ໂຫຕິ, ເອວໍ ຕ຺ວມ຺ປິ ສພຸພກເວສຸ ສພ຺ພຣິຍາປເຖສຸ ທລຸຫວີຣິໂຍ ອໂນລີນວີຣິໂຍ ສມາໂນ ພຸທໂຘ ກວິສຸສສີ’’ຕິ ປຌຸຈມໍ ວີຣິຍປາຣມີ ທລຸຫໍ ກຕ຺ວາ ອທິຍຸຖາສິ໚ ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ –

‘‘ນ ເຫເຕ ເອຕ຺ຕກາເຍວ, ພຸທຸຘທມ຺ມາ ກວິສຸສເຣ;

ອຌຸເຍປິ ວິຈິນິສຸສາມິ, ເຍ ຘມ຺ມາ ໂພທິປາຈນາ໚

‘‘ວິຈິນນ຺ໂຕ ຕທາ ທກຸຂິ, ປຌຸຈມໍ ວີຣິຍປາຣມີ;

ປຸພຸພເກຫິ ມເຫສີຫິ, ອາເສວິຕນິເສວິຕໍ໚

‘‘ອິມໍ ຕ຺ວໍ ປຌຸຈມໍ ຕາວ, ທລຸຫໍ ກຕ຺ວາ ສມາທິຍ;

ວີຣິຍປາຣມິຕໍ ຄຈຸຉ, ຢທິ ໂພທິ ປຕ຺ຕຸມິຈຸຉສິ໚

‘‘ຢຖາປິ ສີໂຫ ມິຄຣາຊາ, ນິສຊຸຊຍຸຖານຈງກເມ;

ອລີນວີຣິໂຍ ໂຫຕິ, ປຄຸຄຫິຕມໂນ ສທາ໚

‘‘ຕເຖວ ຕ຺ວໍ ສພຸພກເວ, ປຄຸຄຕຸຫ ວີຣິຍໍ ທລຸຫໍ;

ວີຣິຍປາຣມິຕໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ, ສມ຺ໂພທິ ປາປຸຕິສຸສສີ’’ຕິ໚

ອຖສຸສ ‘‘ນ ເອຕ຺ຕເກເຫວ ພຸທຸຘການກທມ຺ເມຫິ ກວິຕພຸພ’’ນ຺ຕິ ອຸຕ຺ຕຣິປິ ອຸປຘາຣຍໂຕ ຉຍຸຖໍ ຂນ຺ຕິປາຣມີ ທິສຸວາ ເອຕທໂຫສິ – ‘‘ສຸເມຘປຕ຺ທິຕ, ຕ຺ວໍ ອິໂຕ ປຍຸຖາຍ ຂນ຺ຕິປາຣມິມ຺ປິ ປູເຣຍ຺ຍາສິ໚ ສມ຺ມານເນປິ ອວມານເນປິ ຂໂມວ ກເວຍ຺ຍາສິ໚ ຢຖາ ຫິ ປຖວິຍໍ ນາມ ສຸຈິມ຺ປິ ປກຸຂິປນ຺ຕິ ອສຸຈິມ຺ປິ, ນ ເຕນ ປຖວີ ສີເນຫໍ, ນ ປຕິຆໍ ກໂຣຕິ, ຂມຕິ ສຫຕິ ອທິວາເສຕິເຍວ, ເອວໍ ຕ຺ວມ຺ປິ ສມ຺ມານນາວມານນກຸຂໂມວ ສມາໂນ ພຸທໂຘ ກວິສຸສສີ’’ຕິ ຉຍຸຖໍ ຂນ຺ຕິປາຣມີ ທລຸຫໍ ກຕ຺ວາ ອທິຍຸຖາສິ໚ ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ –

‘‘ນ ເຫເຕ ເອຕ຺ຕກາເຍວ, ພຸທຸຘທມ຺ມາ ກວິສຸສເຣ;

ອຌຸເຍປິ ວິຈິນິສຸສາມິ, ເຍ ຘມ຺ມາ ໂພທິປາຈນາ໚

“ວິຈິນນ຺ໂຕ ຕທາຫກ຺ຂີ, ວຈຸຖມ຺ ຂນ຺ຕິປາຣມີ;

ປຸພ຺ພເກຫິ ມເຫສີຫິ, ອາເສວິຕນິເສວິຕໍ໚

“ອິມໍ ຕ຺ວໍ ວຈຸຖມ຺ ຕາວ, ທລ຺ຫໍ ກຕ຺ວາ ສມາທິຍ;

ຕຕ຺ຖ ອທ຺ເວຊ຺ຊມານໂສ, ສມ຺ໂພທີ ປາປ຺ຸຕິສ຺ສສິ໚

“ຍຖາປິ ປຖວີ ນາມ, ສຸຈິມ຺ປິ ອສຸຈິມ຺ປິ ຈ;

ສພ຺ພໍ ສຫຕິ ນິກ຺ເຂປໍ, ນ ກໂຣຕິ ປຕິຆໍ ຕຍາ໚

“ຕເຖວ ຕ຺ວມ຺ປິ ສພ຺ເພສໍ, ສມ຺ມານາວມານກ຺ຂໂມ;

ຂນ຺ຕິປາຣມິຕໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ, ສມ຺ໂພທີ ປາປ຺ຸຕິສ຺ສສີ”ຕິ໚

ອຖສ຺ສ “ນ ເອຕ຺ຕເກເຫວ ພຸທ຺ຘການກຘມ຺ເມຫິ ກວິຕພ຺ພ”ນ຺ຕິ ອຸຕ຺ຕຣິປິ ອຸປປາຣຍໂຕ ສຕ຺ຕມໍ ສຈ຺ຈປາຣມີ ທິສ຺ວາ ເອຕທໂຫສິ – “ສຸເມຘປຕ຺ທິຕ, ຕ຺ວໍ ອິໂຕ ປຕ຺ຖາຍ ສຈ຺ຈປາຣມິມ຺ປິ ປູເຣຍ຺ຍາສິ໚ ອສນິຍາ ມຕ຺ຖເກ ປຕມານາຍປິ ຘນາທີນໍ ອຕ຺ຖາຍ ວນ຺ທາທິວເສນ ສມ຺ປຊານມຸສາວາທໍ ນາມ ມາກາສິ໚ ຍຖາ ຫິ ໂອສທີຕາຣກາ ນາມ ສພ຺ເພາຕູສຸ ອຕ຺ຕໂນ ຄມນວີຖິ ຊຫິຕ຺ວາ ອຍ຺ຍາຍ ວີຖິຍາ ນ ຄຈ຺ຉຕິ, ສກວີຖິຍາວ ຄຈ຺ຉຕິ, ເອວເມວ ຕ຺ວມ຺ປິ ສຈ຺ຈໍ ປຫາຍ ມຸສາວາທໍ ນາມ ອກໂຣນ຺ໂຕເຍວ ພຸທ຺ໂຘ ກວິສ຺ສສີ”ຕິ ສຕ຺ຕມໍ ສຈ຺ຈປາຣມີ ທລ຺ຫໍ ກຕ຺ວາ ອຘິຕ຺ຖາສິ໚ ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ –

“ນ ເຫເຕ ເອຕ຺ຕກາເຍວ, ພຸທ຺ຘຘມ຺ມາ ກວິສ຺ສເຣ;

ອຍ຺ເຍປິ ວິຈິນິສ຺ສາມິ, ເຍ ຘມ຺ມາ ໂພທິປາຈນາ໚

“ວິຈິນນ຺ໂຕ ຕທາຫກ຺ຂີ, ສຕ຺ຕມໍ ສຈ຺ຈປາຣມີ;

ປຸພ຺ພເກຫິ ມເຫສີຫິ, ອາເສວິຕນິເສວິຕໍ໚

“ອິມໍ ຕ຺ວໍ ສຕ຺ຕມໍ ຕາວ, ທລ຺ຫໍ ກຕ຺ວາ ສມາທິຍ;

ຕຕ຺ຖ ອທ຺ເວຊ຺ຊວຈໂນ, ສມ຺ໂພທີ ປາປ຺ຸຕິສ຺ສສີ໚

“ຍຖາປິ ໂອສທີ ນາມ, ຕຸລາກູຕາ ສເທວເກ;

ສມເຍ ອຸຕ຺ວສ຺ເສ ວາ, ນ ໂວກ຺ກມຕິ ວີຖິໂຕ໚

“ຕເຖວ ຕ຺ວມ຺ປິ ສຈ຺ເຈສຸ, ມາ ໂວກ຺ກມສິ ວີຖິໂຕ;

ສຈ຺ຈປາຣມິຕໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ, ສມ຺ໂພທີ ປາປ຺ຸຕິສ຺ສສີ”ຕິ໚

ອຖສ຺ສ ‘‘ນ ເອຕ຺ຕເກເຫວ ພຸທ຺ຘກາຣກຘມ຺ເມຫິ ກວິຕພ຺ພ’’ນ຺ຕິ ອຸຕ຺ຕຣິປິ ອຸປ຺ຘາຣຍໂຕ ອຘ຺ຖມໍ ອທິຘ຺ຖານປາຣມິ ທິສ຺ວາ ເອຕທໂຫສິ – ‘‘ສຸເມຘປຕ຺ຑິຕ, ຕ຺ວໍ ອິໂຕ ປຘ຺ຖາຍ ອທິຘ຺ຖານປາຣມິມ຺ປິ ປູເຣຍ຺ຍາສິຯ ຍໍ ອທິຘ຺ຖາສິ, ຕສ຺ມິ ອທິຘ຺ຖາເນ ນິຈ຺ຈໂລ ກເວຍ຺ຍາສິຯ ຍຖາ ຫິ ປພ຺ພໂຕ ນາມ ສພ຺ພທິສາສຸ ວາເຕຫິ ປຫໂຕປິ ນ ກມ຺ປຕິ ນ ຈລຕິ, ອຕ຺ຕໂນ ຖາເນເຍວ ຕິຘ຺ຖຕິ, ເອວເມວ ຕ຺ວມ຺ປິ ອຕ຺ຕໂນ ອທິຘ຺ຖາເນ ນິຈ຺ຈໂລ ໂຫນ຺ໂຕວ ພຸທ຺ໂຘ ກວິສ຺ສສີ’’ຕິ ອຘ຺ຖມໍ ອທິຘ຺ຖານປາຣມິ ທລ຺ຫໍ ກຕ຺ວາ ອທິຘ຺ຖາສິຯ ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ –

‘‘ນ ເຫເຕ ເອຕ຺ຕກາເຍວ, ພຸທ຺ຘຘມ຺ມາ ກວິສ຺ສເຣ;

ອຘ຺ເຘປິ ວິຈິນິສ຺ສາມິ, ເຍ ຘມ຺ມາ ໂພຘິປາຈນາຯ

‘‘ວິຈິນນ຺ໂຕ ຕທາ ທກ຺ຂິ, ອຘ຺ຖມໍ ອທິຘ຺ຖານປາຣມິ;

ປຸພ຺ພເກຫິ ມເຫສີຫິ, ອາເສວິຕນິເສວິຕໍຯ

‘‘ອິມໍ ຕ຺ວໍ ອຘ຺ຖມໍ ຕາວ, ທລ຺ຫໍ ກຕ຺ວາ ສມາທິຍ;

ຕຕ຺ຖ ຕ຺ວໍ ອຈໂລ ຫຸຕ຺ວາ, ສມ຺ໂພຘິ ປາປຸຕິສ຺ສສິຯ

‘‘ຍຖາປິ ປພ຺ພໂຕ ເສໂລ, ອຈໂລ ສຸປ຺ປຕິຘ຺ຖິໂຕ;

ນ ກມ຺ປຕິ ກຸສວາເຕຫິ, ສກຘ຺ຖາເນວ ຕິຘ຺ຖຕິຯ

‘‘ຕເຖວ ຕ຺ວມ຺ປິ ອທິຘ຺ຖາເນ, ສພ຺ພທາ ອຈໂລ ກວ;

ອທິຘ຺ຖານປາຣມິຕໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ, ສມ຺ໂພຘິ ປາປຸຕິສ຺ສສີ’’ຕິຯ

ອຖສ຺ສ ‘‘ນ ເອຕ຺ຕເກເຫວ ພຸທ຺ຘກາຣກຘມ຺ເມຫິ ກວິຕພ຺ພ’’ນ຺ຕິ ອຸຕ຺ຕຣິປິ ອຸປ຺ຘາຣຍໂຕ ນວມໍ ເມຕ຺ຕາປາຣມິ ທິສ຺ວາ ເອຕທໂຫສິ – ‘‘ສຸເມຘປຕ຺ຑິຕ, ຕ຺ວໍ ອິໂຕ ປຘ຺ຖາຍ ນວມໍ ເມຕ຺ຕາປາຣມິມ຺ປິ ປູເຣຍ຺ຍາສິຯ ອຫິເຕສຸປິ ຫິເຕສຸປິ ເອກຈິຕ຺ໂຕ ກເວຍ຺ຍາສິຯ ຍຖາ ຫິ ອຸທກໍ ນາມ ປາປຊນສ຺ສາປິ ກລ຺ຍາຕຊນສ຺ສາປິ ສີຕິກາວໍ ເອກສທິສໍ ກຕ຺ວາ ຜຣຕິ, ເອວເມວ ຕ຺ວມ຺ປິ ສພ຺ພສຕ຺ເຕສຸ ເມຕ຺ຕຈິຕ຺ເຕນ ເອກຈິຕ຺ໂຕວ ໂຫນ຺ໂຕ ພຸທ຺ໂຘ ກວິສ຺ສສີ’’ຕິ ນວມໍ ເມຕ຺ຕາປາຣມິ ທລ຺ຫໍ ກຕ຺ວາ ອທິຘ຺ຖາສິຯ ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ –

‘‘ນ ເຫເຕ ເອຕ຺ຕກາເຍວ, ພຸທ຺ຘຘມ຺ມາ ກວິສ຺ສເຣ;

ອຘ຺ເຘປິ ວິຈິນິສ຺ສາມິ, ເຍ ຘມ຺ມາ ໂພຘິປາຈນາຯ

‘‘ວິຈິນນ຺ໂຕ ຕທາ ທກ຺ຂິ, ນວມໍ ເມຕ຺ຕາປາຣມິ;

ປຸພ຺ພເກຫິ ມເຫສີຫິ, ອາເສວິຕນິເສວິຕໍຯ

‘‘ອິມໍ ຕ຺ວໍ ນວມໍ ຕາວ, ທລ຺ຫໍ ກຕ຺ວາ ສມາທິຍ;

ເມຕ຺ຕາຍ ອສໂມ ໂຫຫິ, ຍທິ ໂພຘິ ປຕ຺ຕຸມິຈ຺ຉສິຯ

‘‘ຍຖາປິ ອຸທກໍ ນາມ, ກລຸຍາເຕ ປາປເກ ຊເນ;

ສມໍ ຜຣຕິ ສີເຕນ, ປວາເຫຕິ ຣໂຊມລໍ។

‘‘ຕເຖວ ຕຸວມຸປິ ອຫິຕຫິເຕ, ສມໍ ເມຕຸຕາຍ ກາວຍ;

ເມຕຸຕາປາຣມິຕໍ ຄນຸຕຸວາ, ສມຸໂພຣີ ປາປຸຕິສຸສສີ’’ຕິ។

ອຖສຸສ ‘‘ນ ເອຕຸຕເກເຫວ ພຸທຸຘການກຘມຸເມຫິ ກວິຕພຸພ’’ນຸຕິ ອຸຕຸຕຣິປິ ອຸປຘາຣຍໂຕ ທສມໍ ອຸເປກຸຂາປາຣມີ ທິສຸວາ ເອຕທໂຫສິ – ‘‘ສຸເມຘປຕຸທິຕ, ຕຸວໍ ອິໂຕ ປຘຸຖາຍ ອຸເປກຸຂາປາຣມິມຸປິ ປູເຣຍຸຍາສິ។ ສຸເຂປິ ທຸກຸເຂປິ ມຊຸຊຕຸໂຕວ ກເວຍຸຍາສິ។ ຍຖາ ຫິ ປຖວີ ນາມ ສຸຈິມຸປິ ອສຸຈິມຸປິ ປກຸຂິປຸປມານາ ມຊຸຊຕຸຕາວ ໂຫຕິ, ເອວເມວ ຕຸວມຸປິ ສຸຂທຸກຸເຂສຸ ມຊຸຊຕຸໂຕວ ໂຫນຸໂຕ ພຸທຸໂຘ ກວິສຸສສີ’’ຕິ ທສມໍ ອຸເປກຸຂາປາຣມີ ທລຸຫໍ ກຕຸວາ ອຘິຍຸຖາສິ។ ເຕນ ວຸຕຸຕໍ –

‘‘ນ ເຫເຕ ເອຕຸຕກາເຍວ, ພຸທຸຘຘມຸມາ ກວິສຸສເຣ;

ອຄຸເລປິ ວິຈິນິສຸສາມິ, ເຍ ຘມຸມາ ໂພຘິປາຈນາ។

‘‘ວິຈິນນຸໂຕ ຕທາ ທກຸຂີ, ທສມໍ ອຸເປກຸຂາປາຣມີ;

ປຸພຸພເກຫິ ມເຫສີຫິ, ອາເສວິຕນິເສວິຕໍ។

‘‘ອິມໍ ຕຸວໍ ທສມໍ ຕາວ, ທລຸຫໍ ກຕຸວາ ສມາທິຍ;

ຕຸລາກູໂຕ ທລຸໂຫ ຫຸຕຸວາ, ສມຸໂພຣີ ປາປຸຕິສຸສສີ។

‘‘ຍຖາປິ ປຖວີ ນາມ, ນິກຸຂິຕຸຕໍ ອສຸຈີ ສຸຈີ;

ອຸເປກຸຂຕິ ອຸໂກເປເຕ, ໂກປານຸນຍວຊຸຊິຕາ។

‘‘ຕເຖວ ຕຸວມຸປິ ສຸຂທຸກຸເຂ, ຕຸລາກູໂຕ ສທາ ກວ;

ອຸເປກຸຂາປາຣມິຕໍ ຄນຸຕຸວາ, ສມຸໂພຣີ ປາປຸຕິສຸສສີ’’ຕິ។

ຕໂຕ ຈິນຸເຕສີ – ‘‘ອິມສຸມີ ໂລເກ ໂພຘິສຕຸເຕຫິ ປູເຣຕພຸພາ ໂພຘິປຣິປາຈນາ ພຸທຸຘການກຘມຸມາ ເອຕຸຕກາເຍວ, ທສ ປາຣມີໂຍ ຖເປຕຸວາ ອຄຸເຄ ນຕຸຖິ, ອິມາປິ ທສ ປາຣມີໂຍ ອຸທຸຘໍ ອາກາເສປິ ນຕຸຖິ, ເຫຸຖາ ປຖວິຍມຸປິ, ປຸຣຕຸຖິມາທີສຸ ທິສາສຸປິ ນຕຸຖິ, ມຍຸຫເມວ ປນ ຫທຍມໍສພຸກນຸຕເຣ ປຕິຍຸຖິຕາ’’ຕິ។ ເອວໍ ຕາສໍ ຫທເຍ ປຕິຍຸຖິຕກາວໍ ທິສຸວາ ສພຸພາປິ ຕາ ທລຸຫໍ ກຕຸວາ ອຘິຍຸຖາຍ ປຸນປຸປຸນໍ ສມຸມສນຸໂຕ ອນຸໂລມປຕິໂລມໍ ສມຸມສຕິ, ປຣິຍນຸເຕ ຄເຫຕຸວາ ອາທີ ປາເປຕິ, ອາທິມຸຫິ ຄເຫຕຸວາ ປຣິຍນຸເຕ ຖເປຕິ, ມຊຸເຊ ຄເຫຕຸວາ ອຸກໂຕ ໂອສາເປຕິ, ອຸກໂຕ ໂກຕິສຸ ເຫຕຸວາ ມຊຸເຊ ໂອສາເປຕິ។ ພາຫິຣກາຕຸທປຣິຈຸຈາໂຄ ທານປາຣມີ ນາມ, ອງຄປຣິຈຸຈາໂຄ ທາເນປປາຣມີ ນາມ, ຊີວິຕປຣິຈຸຈາໂຄ ທານປຣມຕຸຖປາຣມີ ນາມາຕິ ທສ ປາຣມີໂຍ ທສ ອຸປປາຣມີໂຍ ທສ ປຣມຕຸຖປາຣມີໂຍ ຍມຸຕເຕລໍ ວິນິວຸຍເຍນຸໂຕ ວິຍ ມຫາເມຣຸໍ ມຕຸຖໍ ກຕຸວາ ຈກຸກວາລຸອມຫາສມຸທຸທໍ ອາລຸລຸເອນຸໂຕ ວິຍ ຈ ສມຸມສີ។ ຕສຸເສວໍ ທສ ປາຣມີໂຍ ສມຸມສນຸຕສຸສ ຘມຸມເຕເຊນ ຈຕຸນຫຸຕາຘິກທຸວິໂຍຊນສຕສຫສຸສພ ຫລາ ອຍໍ ມຫາປຖວີ ຫຕຸຖິນາ ອກຸກນຸຕນລຸອກລາໂປ ວິຍ, ປີລິອຍມານໍ ອຸຈຸຈຸຍນຸຕໍ ວິຍ ຈ ມຫາວິຣວໍ ວິຣວມານາ ສງກມຸປີ

ສມ຺ປກມ຺ປີ ສມ຺ປເວສີ, ກຸລາລຈກ຺ກໍ ວິຍ ເຕລຍນ຺ຕຈກ຺ກໍ ວິຍ ຈ ປຣິພ຺ກມິ. ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ –

‘‘ເອຕ຺ຕກາເຍວ ເຕ ໂລເກ, ເຍ ຘມ຺ມາ ໂພຘິປາຈນາ;

ຕຕ຺ຖຸທ຺ຘໍ ນຕ຺ຖິ ອຎ຺ຎຕ຺ຣ, ທຬ຺ຫໍ ຕຕ຺ຖ ປຕິຎ຺ຐຫ.

‘‘ອິເມ ຘມ຺ເມ ສມ຺ມສໂຕ, ສພາວສຣສລກ຺ຂເຓ;

ຘມ຺ມເຕເຊນ ວສຸຘາ, ທສສຫສ຺ສີ ປກມ຺ປຖ.

‘‘ຈລຕິ ຣວຕິ ປຖວີ, ອຸຈ຺ຆຸຍນ຺ຕໍວ ປີລິອິຕໍ;

ເຕລຍນ຺ເຕ ຍຖາ ຈກ຺ກໍ, ເອວໍ ກມ຺ປຕິ ເມທນີ’’ຕິ.

ມຫາປຖວິຍາ ກມ຺ປມານາຍ ຣມ຺ມນຄຣວາສິໂນ ສຕ຺ຖາຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ຕາ ຍຸຄນ຺ຕວາຕພ຺ພາຫຕາ ມຫາສາລາ ວິຍ ມຸຈ຺ຉິຕມຸຈ຺ຉິຕາວ ປປ຺ຕິສຸ, ຆຎາທີນິ ກຸລາລພາຊນານິ ປວຎ຺ຎນ຺ຕານິ ອຎ຺ຎມຎ຺ຎໍ ປໜຣນ຺ຕານິ ຈຸຕ຺ຓວິຈຸຕ຺ຓານິ ອເຫສຸໍ. ມຫາຊໂນ ພີຕຕສິໂຕ ສຕ຺ຖາຣໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ‘‘ກິ ນຸ ໂຂ ພຄວາ ນາຄາວຎ຺ໂຎ ອຍໍ ພູຕຍກ຺ຂເທວຕາສຸ ອຎ຺ຎຕຣາວຎ຺ໂຎຕິ ນ ຫິ ມຍໍ ເອຕໍ ຊານາມ, ອປິຈ ໂຂ ສພ຺ໂພປິ ອຍໍ ມຫາຊໂນ ອຸປທ຺ທຸໂຕ, ກິ ນຸ ໂຂ ອິມສ຺ສ ໂລກສ຺ສ ປາປກໍ ພວິສ຺ສຕິ, ອຸທາຫຸ ກລ຺ຍາຓໍ, ກເຖຖ ໂນ ເອຕໍ ການຣຓ’’ນ຺ຕິ ອາຫ. ອຖ ສຕ຺ຖາ ເຕສໍ ກຖໍ ສຸຕ຺ວາ ‘‘ຕຸມ຺ເຫ ມາ ພາຍຖ ມາ ຈິນ຺ຕຍິຕ຺ຖ, ນຕ຺ຖິ ໂວ ອິໂຕນິທານໍ ພຍໍ. ໂຍ ໂສ ມຍາ ອຊ຺ຊ ສຸເມຘປຕ຺ທິໂຕ ‘ອນາຄເຕ ໂຄຕໂມ ນາມ ພຸທ຺ໂຘ ພວິສ຺ສຕີ’ຕິ ພ຺ຍາກໂຕ, ໂສ ທສ ປາຣມິໂຍ ສມ຺ມສຕິ, ຕສ຺ສ ທສ ປາຣມິໂຍ ສມ຺ມສນ຺ຕສ຺ສ ວິໂລລຸເອນ຺ຕສ຺ສ ຘມ຺ມເຕເຊນ ສກລທສສຫສ຺ສິໂລກຘາຕຸ ເອກປ຺ປຫາເຣນ ກມ຺ປຕິ, ເຈວ, ຣວຕິ ຈາ’’ຕິ ອາຫ. ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ –

‘‘ຍາວຕາ ປຣິສາ ອາສິ, ພຸທ຺ຘສ຺ສ ປຣິເວສເນ;

ປເວຘມານາ ສາ ຕຕ຺ຖ, ມຸຈ຺ຉິຕາ ເສສິ ພູມິຍໍ.

‘‘ຆຎາເນກສຫສ຺ສານິ , ກຸມ຺ພີນຎ຺ຈ ສຕາ ພຫູ;

ສຎ຺ຈຸຕ຺ຓມຖິຕາ ຕຕ຺ຖ, ອຎ຺ຎມຎ຺ຎໍ ປຆຎ຺ຕິຕາ.

‘‘ອຸພ຺ພິຄ຺ຄາ ຕສິຕາ ພີຕາ, ພນ຺ຕາ ພ຺ຍຘິຕມານສາ;

ມຫາຊນາ ສມາຄມ຺ມ, ທີປງ຺ກຣມຸປາຄມຸໍ.

‘ກິ ພວິສ຺ສຕິ ໂລກສ຺ສ, ກລ຺ຍາຓມຖ ປາປກໍ;

ສພ຺ໂພ ອຸປທ຺ທຸໂຕ ໂລໂກ, ຕໍ ວິໂນເທຫິ ຈກ຺ຂຸມ’.

‘‘ເຕສໍ ຕທາ ສຎ຺ຎາເປສິ, ທີປງ຺ກໂຣ ມຫາມຸນິ;

ວິສ຺ສຕ຺ຖາ ໂຫຖ ມາ ພາຖ, ອິມສ຺ມິ ປຖວິກມ຺ປເນ.

‘‘ຍມຫໍ ອຊ຺ຊ ພ຺ຍາກາສິໍ, ພຸທ຺ໂຘ ໂລເກ ຠວິສ຺ສຕິ;

ເອໂສ ສມ຺ມສຕິ ຘມ຺ມໍ, ປຸພ຺ພກໍ ຊິນເສວິຕໍຯ

‘‘ຕສ຺ສ ສມ຺ມສໂຕ ຘມ຺ມໍ, ພຸທ຺ຘຠູມິໍ ອເສສໂຕ;

ເຕນາຍໍ ກມ຺ປິຕາ ປຖວີ, ທສສຫສ຺ສີ ສເທວເກ’’ຕິຯ

ມຫາຊໂນ ຕຖາຄຕສ຺ສ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ ຫຏ຺ຐຕຸຏ຺ໂຐ ມາລາຄນ຺ຘວິເລປນໍ ອາທາຍ ຣມ຺ມນຄຣາ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ໂພທິສຕ຺ຕໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ມາລາທີຫິ ປູເຊຕ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ປທກ຺ຂິຌໍ ກຕ຺ວາ ຣມ຺ມນຄຣເມວ ປາວິສິຯ ໂພທິສຕ຺ໂຕປິ ທສ ປາຣມິໂຍ ສມ຺ມສິຕ຺ວາ ວິຣິຍໍ ທຬ຺ຫໍ ກຕ຺ວາ ອຘິຏ຺ຐາຍ ນິສິນ຺ນາສນາ ວຸຏ຺ຐາສິຯ ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ –

‘‘ພຸທ຺ຘສ຺ສ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ, ມໂນ ນິພ຺ພາຍິ ຕາວເທ;

ສພ຺ເພ ມໍ ອຸປສງ຺ກມ຺ມ, ປຸນາປິ ອຠິວນ຺ທິສຸໍຯ

‘‘ສມາທິຍິຕ຺ວາ ພຸທ຺ຘຄຸຌໍ, ທຬ຺ຫໍ ກຕ຺ວານ ມານສໍ;

ທີປງ຺ກຣໍ ນມສ຺ສິຕ຺ວາ, ອາສນາ ວຸຏ຺ຐຫິໍ ຕທາ’’ຕິຯ

ອຖ ໂພທິສຕ຺ຕໍ ອາສນາ ວຸຏ຺ຐຫນ຺ຕໍ ສກລທສສຫສ຺ສຈກ຺ກວາຬເທວຕາ ສນ຺ນິປຕິຕ຺ວາ ທິພ຺ເພຫິ ມາລາຄນ຺ເຘຫິ ປູເຊຕ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ‘‘ອຍ຺ຍ ສຸເມຘຕາປສ, ຕຍາ ອຊ຺ຊ ທີປງ຺ກຣທສພລສ຺ສ ປາທມູເລ ມຫຕີ ປຕ຺ຖນາ ປຕ຺ຖິຕາ, ສາ ເຕ ອນນ຺ຕຣາເຍນ ສມິຊ຺ຌຕຸ, ມາ ເຕ ຕສ຺ມິໍ ຠຍໍ ວາ ຉມ຺ຠິຕຕ຺ຕໍ ວາ ອໂຫສິ, ສຣີເຣ ອປ຺ປມຕ຺ຕໂກປິ ໂຣໂຄ ມາ ອຸປ຺ປຊ຺ຊິ, ຂິປ຺ປໍ ປາຣມິໂຍ ປູເຣຕ຺ວາ ສມ຺ມາສມ຺ໂພຘິໍ ປຏິວິຊ຺ຌຯ ຍຖາ ປຸປ຺ຜູປຄຜລູປຄາ ຣຸກ຺ຂາ ສມເຍ ປຸປ຺ຜນ຺ຕິ ເຈວ ຜລນ຺ຕິ ຈ, ຕເຖວ ຕຸມ຺ເຫປິ ສມຍໍ ອນຕິກ຺ກມິຕ຺ວາ ຂິປ຺ປໍ ສມ຺ໂພຘິມຸຕ຺ຕມໍ ຜຸສສ຺ສູ’’ຕິອາທີນິ ຖຸຕິມງ຺ຄລານິ ປຍິຣຸທາຫໍສຸ, ເອວໍ ປຍິຣຸທາຫິຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ອຕ຺ຕໂນ ເທວຏ຺ຐານເມວ ອຄມໍສຸຯ ໂພທິສຕ຺ໂຕປິ ເທວຕາຫິ ອຠິຕ຺ຖຸໂຕ ‘‘ອຫໍ ທສ ປາຣມິໂຍ ປູເຣຕ຺ວາ ກປ຺ປສຕສຫສ຺ສາຘິການໍ ຈຕຸນ຺ນໍ ອສງ຺ຂ຺ເຍຍ຺ຍານໍ ມຕ຺ຖເກ ພຸທ຺ໂຘ ຠວິສ຺ສາມີ’’ຕິ ວີຣິຍໍ ທຬ຺ຫໍ ກຕ຺ວາ ອຘິຏ຺ຐາຍ ນຠໍ ອພ຺ພຸຄ຺ຄນ຺ຕ຺ວາ ຫິມວນ຺ຕ ເມວ ອຄມາສິຯ ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ –

‘‘ທິພ຺ພໍ ມານຸສກໍ ປຸປ຺ຜໍ, ເທວາ ມານຸສກາ ອຸໂຠ;

ສໂມກິຣນ຺ຕິ ປຸປ຺ເຜຫິ, ວຸຏ຺ຐຫນ຺ຕສ຺ສ ອາສນາຯ

‘‘ເວທຍນ຺ຕິ ຈ ເຕ ໂສຕ຺ຖິໍ, ເທວາ ມານຸສກາ ອຸໂຠ;

ມຫນ຺ຕໍ ປຕ຺ຖິຕໍ ຕຸຍ຺ຫໍ, ຕໍ ລຠສ຺ສຸ ຍຖິຈ຺ຉິຕໍຯ

‘‘ສພ຺ພີຕິໂຍ ວິວຊ຺ຊນ຺ຕຸ, ໂສໂກ ໂຣໂຄ ວິນສ຺ສຕຸ;

ມາ ເຕ ຠວນ຺ຕ຺ວນ຺ຕຣາຍາ, ຜຸສ ຂິປ຺ປໍ ໂພທິມຸຕ຺ຕມໍຯ

‘‘ຍຖາປິ ສມເຍ ປຕ຺ເຕ, ປຸປ຺ຜນ຺ຕິ ປຸປ຺ຜິໂນ ທຸມາ;

ຕເຖວ ຕ຺ວໍ ມຫາວີຣ, ພຸທ຺ຘຎາເຓນ ປຸປ຺ຜສ຺ສຸ။

“ຍຖາ ເຍ ເກຈິ ສມ຺ພຸທ຺ຘາ, ປູຣຍຸໍ ທສ ປາຣມີ;

ຕເຖວ ຕ຺ວໍ ມຫາວີຣ, ປູຣຍ ທສ ປາຣມີ။

“ຍຖາ ເຍ ເກຈິ ສມ຺ພຸທ຺ຘາ, ໂພຘິມຓ຺ຑມ຺ຫິ ພຸຊ຺ຌເຣ;

ຕເຖວ ຕ຺ວໍ ມຫາວີຣ, ພຸຊ຺ຌສ຺ສຸ ຊິນໂພຘິຍໍ။

“ຍຖາ ເຍ ເກຈິ ສມ຺ພຸທ຺ຘາ, ຘມ຺ມຈກ຺ກໍ ປວຕ຺ຕຍຸໍ;

ຕເຖວ ຕ຺ວໍ ມຫາວີຣ, ຘມ຺ມຈກ຺ກໍ ປວຕ຺ຕຍ။

“ປຸຓ຺ຓມາເຍ ຍຖາ ຈນ຺ໂທ, ປຣິສຸທ຺ໂຘ ວິໂຣຈຕິ;

ຕເຖວ ຕ຺ວໍ ປຸຓ຺ຓມໂນ, ວິໂຣຈ ທສສຫສ຺ສິຍໍ။

“ຣາຫຸມຸຕ຺ໂຕ ຍຖາ ສູຣິໂຍ, ຕາເປນ ອຕິໂຣຈຕິ;

ຕເຖວ ໂລກາ ມຸຈ຺ຈິຕ຺ວາ, ວິໂຣຈ ສິຣິຍາ ຕຸວໍ။

“ຍຖາ ຍາ ກາຈິ ນທິໂຍ, ໂອສຣນ຺ຕິ ມໂຫທຘິໍ;

ເອວໍ ສເທວກາ ໂລກາ, ໂອສຣນ຺ຕຸ ຕວນ຺ຕິເກ။

“ເຕຫິ ຖຸຕປ຺ປສຕ຺ໂຖ ໂສ, ທສ ຘມ຺ເມ ສມາທິຍ;

ເຕ ຘມ຺ເມ ປຣິປູເຣນ຺ໂຕ, ປວນໍ ປາວິສີ ຕທາ”ຕິ။

ສຸເມຘກຖາ ນິຏ຺ຐິຕາ။

ຘມ຺ມນຄຣວາສິໂນປິ ໂຂ ນຄຣໍ ປວິສິຕ຺ວາ ພຸທ຺ຘປ຺ປມຸຂສ຺ສ ຠິກ຺ຂຸສງ຺ຆສ຺ສ ມຫາທານໍ ອທໍສຸ။ ສຕ຺ຖາ ເຕສໍ ຘມ຺ມໍ ເທເສຕ຺ວາ ມຫາຊນໍ ສຣຓາທີສຸ ປຕິຏ຺ຐາເປຕ຺ວາ ຘມ຺ມນຄຣມ຺ຫາ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ຕໂຕ ອຸທ຺ຘມ຺ປິ ຍາວຕາຍຸກໍ ຕິຏ຺ຐນ຺ໂຕ ສພ຺ພໍ ພຸທ຺ຘກິຈ຺ຈໍ ກຕ຺ວາ ອນຸກ຺ກເມນ ອນຸປາທິເສສາຍ ນິພ຺ພານຘາຕຸຍາ ປຣິນິພ຺ພາຍິ။ ຕຕ຺ຖ ຍໍ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ, ຕໍ ສພ຺ພໍ ພຸທ຺ຘວໍເສ ວຸຕ຺ຕນເຍເນວ ເວທິຕພ຺ພໍ။ ວຸຕ຺ຕຎ຺ຫິ ຕຕ຺ຖ –

“ຕທາ ເຕ ໂຠຊຍິຕ຺ວານ, ສສງ຺ຆໍ ໂລກນາຍກໍ;

ອຸປຄຈ຺ຉຸໍ ສຣຓໍ ຕສ຺ສ, ທີປງ຺ກຣສ຺ສ ສຕ຺ຖຸໂນ။

“ສຣຓາຄມເນ ກຎ຺ຈິ, ນິເວເສຕິ ຕຖາຄໂຕ;

ກຎ຺ຈິ ປຎ຺ຈສຸ ສີເລສຸ, ສີເລ ທສວິເຘ ປຣໍຯ

“ກສ຺ສຈິ ເທຕິ ສາມຎ຺ຎໍ, ຈຕຸໂຣ ຜລມຸຕ຺ຕເມ;

ກສ຺ສຈິ ອສເມ ຘມ຺ເມ, ເທຕິ ໂສ ປຏິສມ຺ຠິທາຯ

“ກສ຺ສຈິ ວຣສມາປຕ຺ຕິໂຍ, ອຏ຺ຐ ເທຕິ ນຣາສໂຠ;

ຕິສ຺ໂສ ກສ຺ສຈິ ວິຊ຺ຊາໂຍ, ຉຬຠິຎ຺ຎາ ປເວຈ຺ຉຕິຯ

“ເຕນ ໂຍເຄນ ຊນກາຍໍ, ໂອວທຕິ ມຫາມຸນິ;

ເຕນ ວິຕ຺ຖາຣິກໍ ອາສິ, ໂລກນາຖສ຺ສ ສາສນໍຯ

“ມຫາຫນຸສຠກ຺ຂນ຺ໂຘ, ທີປງ຺ກຣສນາມໂກ;

ພຫູ ຊເນ ຕາຣຍຕິ, ປຣິໂມເຈຕິ ທຸຄ຺ຄຕິໍຯ

“ໂພຘເນຍ຺ຍໍ ຊນໍ ທິສ຺ວາ, ສຕສຫສ຺ເສປິ ໂຍຊເນ;

ຂເຓນ ອຸປຄນ຺ຕ຺ວານ, ໂພເຘຕິ ຕໍ ມຫາມຸນິຯ

“ປຐມາຠິສມເຍ ພຸທ຺ໂຘ, ໂກຏິສຕມໂພຘຍິ;

ທຸຕິຍາຠິສມເຍ ນາໂຖ, ນວຸຕິໂກຏິມໂພຘຍິຯ

“ຍທາ ຈ ເທວຠວນມ຺ຫິ, ພຸທ຺ໂຘ ຘມ຺ມມເທສຍິ;

ນວຸຕິໂກຏິສຫສ຺ສານໍ, ຕຕິຍາຠິສມໂຍ ອຫຸຯ

“ສນ຺ນິປາຕາ ຕໂຍ ອາສຸໍ, ທີປງ຺ກຣສ຺ສ ສຕ຺ຖຸໂນ;

ໂກຏິສຕສຫສ຺ສານໍ, ປຐໂມ ອາສິ ສມາຄໂມຯ

“ປຸນ ນາຣທກູຏມ຺ຫິ, ປວິເວກຄເຕ ຊິເນ;

ຂີຓາສວາ ວີຕມລາ, ສມິໍສຸ ສຕໂກຏິໂຍຯ

“ຍມ຺ຫິ ກາເລ ມຫາວີໂຣ, ສຸທສ຺ສນສິລຸຈ຺ຈເຍ;

ນວຸຕິໂກຏິສຫສ຺ເສຫິ, ປວາເຣສິ ມຫາມຸນິຯ

“ອຫໍ ເຕນ ສມເຍນ, ຊຏິໂລ ອຸຄ຺ຄຕາປໂນ;

ອນ຺ຕລິກ຺ຂມ຺ຫິ ຈຣໂຓ, ປຎ຺ຈາຠິຎ຺ຎາສຸ ປາຣຄູຯ

‘‘ທສວີສສຫສ຺ສານໍ , ຘມ຺ມາຠິສມໂຍ ອຫຸ;

ເອກທ຺ວິນ຺ນໍ ອຠິສມຍາ, ຄຓນາໂຕ ອສງ຺ຂິຍາຯ

‘‘ວິຕ຺ຖາຣິກໍ ພາຫຸຊຎ຺ຎໍ, ອິທ຺ຘໍ ຜີຕໍ ອຫຸ ຕທາ;

ທີປງ຺ກຣສ຺ສ ຠຄວໂຕ, ສາສນໍ ສຸວິໂສຘິຕໍຯ

‘‘ຈຕ຺ຕາຣິ ສຕສຫສ຺ສານິ, ຉຬຠິຎ຺ຎາ ມຫິທ຺ຘິກາ;

ທີປງ຺ກຣໍ ໂລກວິທຸໍ, ປຣິວາເຣນ຺ຕິ ສພ຺ພທາຯ

‘‘ເຍ ເກຈິ ເຕນ ສມເຍນ, ຊຫນ຺ຕິ ມານຸສໍ ຠວໍ;

ອປ຺ປຕ຺ຕມານສາ ເສກ຺ຂາ, ຄຣຫິຕາ ຠວນ຺ຕິ ເຕຯ

‘‘ສຸປຸປ຺ຜິຕໍ ປາວຈນໍ, ອຣຫນ຺ເຕຫິ ຕາທິຫິ;

ຂີຓາສເວຫິ ວິມເລຫິ, ອຸປໂສຠຕິ ສເທວເກຯ

‘‘ນຄຣໍ ຣມ຺ມວຕີ ນາມ, ສຸເທໂວ ນາມ ຂຕ຺ຕິໂຍ;

ສຸເມຘາ ນາມ ຊນິກາ, ທີປງ຺ກຣສ຺ສ ສຕ຺ຖຸໂນຯ

‘‘ສຸມງ຺ຄໂລ ຈ ຕິສ຺ໂສ ຈ, ອເຫສຸໍ ອຄ຺ຄສາວກາ;

ສາຄໂຕ ນາມຸປຏ຺ຐາໂກ, ທີປງ຺ກຣສ຺ສ ສຕ຺ຖຸໂນຯ

‘‘ນນ຺ທາ ເຈວ ສຸນນ຺ທາ ຈ, ອເຫສຸໍ ອຄ຺ຄສາວິກາ;

ໂພຘິ ຕສ຺ສ ຠຄວໂຕ, ປິປ຺ຜລີຕິ ປວຸຈ຺ຈຕິຯ

‘‘ອສີຕິຫຕ຺ຖມຸພ຺ເພໂຘ, ທີປງ຺ກໂຣ ມຫາມຸນິ;

ໂສຠຕິ ທີປຣຸກ຺ໂຂວ, ສາລຣາຊາວ ຜຸລ຺ລິໂຕຯ

‘‘ສຕສຫສ຺ສວສ຺ສານິ, ອາຍຸ ຕສ຺ສ ມເຫສິໂນ;

ຕາວຕາ ຕິຏ຺ຐມາໂນ ໂສ, ຕາເຣສິ ຊນຕໍ ພຫຸໍຯ

“ໂຊຕຍິຕ຺ວານ ສທ຺ຘມ຺ມໍ, ສນ຺ຕາເຣຕ຺ວາ ມຫາຊນໍ;

ຊລິຕ຺ວາ ອຄ຺ຄິກ຺ຂນ຺ໂຘວ, ນິພ຺ພຸໂຕ ໂສ ສສາວໂກຯ

“ສາ ຈ ອິທ຺ຘິ ໂສ ຈ ຍໂສ, ຕານິ ຈ ປາເທສຸ ຈກ຺ກຣຕນານິ;

ສພ຺ພໍ ຕມນ຺ຕຣຫິຕໍ, ນນຸ ຣິຕ຺ຕາ ສພ຺ພສງ຺ຂາຣາ”ຕິຯ

ທີປງ຺ກຣສ຺ສ ປນ ຠຄວໂຕ ອປຣຠາເຄ ເອກໍ ອສງ຺ຂ຺ເຍຍ຺ຍໍ ອຕິກ຺ກມິຕ຺ວາ ໂກຓ຺ຑ຺ໂຎ ນາມ ສຕ຺ຖາ ອຸທປາທິຯ ຕສ຺ສາປິ ຕໂຍ ສາວກສນ຺ນິປາຕາ ອເຫສຸໍຯ ປຐມສນ຺ນິປາເຕ ໂກຏິສຕສຫສ຺ສໍ, ທຸຕິເຍ ໂກຏິສຫສ຺ສໍ, ຕຕິເຍ ນວຸຕິໂກຏິໂຍຯ ຕທາ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ວິຊິຕາວີ ນາມ ຈກ຺ກວຕ຺ຕີ ຫຸຕ຺ວາ ໂກຏິສຕສຫສ຺ສສງ຺ຂສ຺ສ ພຸທ຺ຘປ຺ປມຸຂສ຺ສ ຠິກ຺ຂຸສງ຺ຆສ຺ສ ມຫາທານໍ ອທາສິຯ ສຕ຺ຖາ ໂພຘິສຕ຺ຕໍ “ພຸທ຺ໂຘ ຠວິສ຺ສສີ”ຕິ ພ຺ຍາກຣິຕ຺ວາ ຘມ຺ມໍ ເທເສສິຯ ໂສ ສຕ຺ຖຸ ຘມ຺ມກຖໍ ສຸຕ຺ວາ ຣຊ຺ຊໍ ນິຍ຺ຍາເຕຕ຺ວາ ປພ຺ພຊິຯ ໂສ ຕີຓິ ປິຏການິ ອຸຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ ອຏ຺ຐ ສມາປຕ຺ຕິໂຍ ປຎ຺ຈ ອຠິຎ຺ຎາໂຍ ຈ ອຸປ຺ປາເທຕ຺ວາ ອປຣິຫີນຊ຺ຌາໂນ ພ຺ຣຫ຺ມໂລເກ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຯ ໂກຓ຺ຑ຺ຎພຸທ຺ຘສ຺ສ ປນ ຣມ຺ມວຕີ ນາມ ນຄຣໍ, ສຸນນ຺ໂທ ນາມ ຂຕ຺ຕິໂຍ ປິຕາ, ສຸຊາຕາ ນາມ ເທວີ ມາຕາ, ຠທ຺ໂທ ຈ ສຸຠທ຺ໂທ ຈ ທ຺ເວ ອຄ຺ຄສາວກາ, ອນຸຣຸທ຺ໂຘ ນາມຸປຏ຺ຐາໂກ, ຕິສ຺ສາ ຈ ອຸປຕິສ຺ສາ ຈ ທ຺ເວ ອຄ຺ຄສາວິກາ, ສາລກລ຺ຍາຓີ ໂພຘິ, ອຏ຺ຐາສີຕິຫຕ຺ຖຸພ຺ເພຘໍ ສຣີຣໍ, ວສ຺ສສຕສຫສ຺ສໍ ອາຍຸປ຺ປມາຓໍ ອໂຫສິຯ

“ທີປງ຺ກຣສ຺ສ ອປເຣນ, ໂກຓ຺ຑ຺ໂຎ ນາມ ນາຍໂກ;

ອນນ຺ຕເຕໂຊ ອມິຕຍໂສ, ອປ຺ປເມຍ຺ໂຍ ທຸຣາສໂທ”ຕິຯ

ຕສ຺ສ ອປຣຠາເຄ ເອກໍ ອສງ຺ຂ຺ເຍຍ຺ຍໍ ອຕິກ຺ກມິຕ຺ວາ ເອກສ຺ມິໍເຍວ ກປ຺ເປ ຈຕ຺ຕາໂຣ ພຸທ຺ຘາ ນິພ຺ພຕ຺ຕິໍສຸ ມງ຺ຄໂລ, ສຸມໂນ, ເຣວໂຕ, ໂສຠິໂຕຕິຯ ມງ຺ຄລສ຺ສ ຠຄວໂຕ ຕໂຍ ສນ຺ນິປາຕາ ອເຫສຸໍຯ ເຕສຸ ປຐມສນ຺ນິປາເຕ ໂກຏິສຕສຫສ຺ສໍ ຠິກ຺ຂູ ອເຫສຸໍ, ທຸຕິເຍ ໂກຏິສຫສ຺ສໍ, ຕຕິເຍ ນວຸຕິໂກຏິໂຍຯ ເວມາຕິກຠາຕາ ກິຣສ຺ສ ອານນ຺ທກຸມາໂຣ ນາມ ນວຸຕິໂກຏິສງ຺ຂາຍ ປຣິສາຍ ສທ຺ຘິໍ ຘມ຺ມສ຺ສວນຕ຺ຖາຍ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ອຄມາສິຯ ສຕ຺ຖາ ຕສ຺ສ ອນຸປຸພ຺ພິໍ ກຖໍ ກເຖສິ, ໂສ ສທ຺ຘິໍ ປຣິສາຍ ສຫ ປຏິສມ຺ຠິທາຫິ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປາປຸຓິຯ ສຕ຺ຖາ ເຕສໍ ກຸລປຸຕ຺ຕານໍ ປຸພ຺ພຈຣິຕໍ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ອິທ຺ຘິມຍປຕ຺ຕຈີວຣສ຺ສ ອຸປນິສ຺ສຍໍ ທິສ຺ວາ ທກ຺ຂິຓຫຕ຺ຖໍ ປສາເຣຕ຺ວາ “ເອຖ, ຠິກ຺ຂໂວ”ຕິ ອາຫຯ ສພ຺ເພ ຕງ຺ຂຓຎ຺ເຎວ ອິທ຺ຘິມຍປຕ຺ຕຈີວຣຘຣາ ສຏ຺ຐິວສ຺ສມຫາເຖຣາ ວິຍ ອາກປ຺ປສມ຺ປນ຺ນາ ຫຸຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ປຣິວາຣຍິໍສຸຯ ອຍມສ຺ສ ຕຕິໂຍ ສາວກສນ຺ນິປາໂຕ ອໂຫສິຯ

ຍຖາ ປນ ອຎ຺ເຎສໍ ພຸທ຺ຘານໍ ສມນ຺ຕາ ອສີຕິຫຕ຺ຖປ຺ປມາຓາເຍວ ສຣີຣປ຺ປຠາ ອໂຫສິ, ນ ເອວໍ ຕສ຺ສ ຕສ຺ສ ປນ ຠຄວໂຕ ສຣີຣປ຺ປຠາ ນິຈ຺ຈກາລໍ ທສສຫສ຺ສິໂລກຘາຕຸໍ ຜຣິຕ຺ວາ ອຏ຺ຐາສິຯ ຣຸກ຺ຂປຖວິປພ຺ພຕສມຸທ຺ທາທໂຍ ອນ຺ຕມໂສ ອຸກ຺ຂລິກາທີນິ ອຸປາທາຍ ສຸວຓ຺ຓປຏ຺ຏປຣິໂຍນທ຺ຘາ ວິຍ ອເຫສຸໍຯ ອາຍຸປ຺ປມາຓໍ ປນສ຺ສ ນວຸຕິວສ຺ສສຫສ຺ສານິ ອໂຫສິຯ ເອຕ຺ຕກໍ ກາລໍ ຈນ຺ທິມສູຣິຍາທໂຍ ອຕ຺ຕໂນ ປຠາຍ ວິໂຣຈິຕຸໍ ນາສກ຺ຂິໍສຸ, ຣຕ຺ຕິນ຺ທິວປຣິຈ຺ເຉໂທ ນ ປຎ຺ຎາຍິຕ຺ຖຯ ທິວາ ສູຣິຍາໂລເກນ ວິຍ ສຕ຺ຕາ ນິຈ຺ຈໍ ພຸທ຺ຘາໂລເກເນວ ວິຈຣິໍສຸ, ສາຍໍ ປຸປ຺ຜິຕກຸສຸມານໍ, ປາໂຕ ຣວມານສກຸຓາທີນຎ຺ຈ ວເສນ ໂລໂກ ຣຕ຺ຕິນ຺ທິວປຣິຈ຺ເຉທໍ ສລ຺ລກ຺ເຂສິຯ

ກິໍ ປນ ອຎ຺ເຎສໍ ພຸທ຺ຘານໍ ອຍມານຸຠາໂວ ນຕ຺ຖີຕິ? ໂນ ນຕ຺ຖິຯ ເຕປິ ຫິ ອາກງ຺ຂມານາ ທສສຫສ຺ສິໍ ວາ ໂລກຘາຕຸໍ ຕໂຕ ວາ ຠິຍ຺ໂຍ ອາຠາຍ ຜເຣຍ຺ຍຸໍຯ ມງ຺ຄລສ຺ສ ປນ ຠຄວໂຕ ປຸພ຺ພປຕ຺ຖນາວເສນ ອຎ຺ເຎສໍ ພ຺ຍາມປ຺ປຠາ ວິຍ ສຣີຣປ຺ປຠາ ນິຈ຺ຈກາລເມວ ທສສຫສ຺ສິໂລກຘາຕຸໍ ຜຣິຕ຺ວາ ອຏ຺ຐາສິຯ ໂສ ກິຣ ໂພຘິສຕ຺ຕຈຣິຍກາເລ ເວສ຺ສນ຺ຕຣສທິເສ ອຕ຺ຕຠາເວ ຐິໂຕ ສປຸຕ຺ຕທາໂຣ ວງ຺ກປພ຺ພຕສທິເສ ປພ຺ພເຕ ວສິຯ ອເຖໂກ ຂຣທາຐິໂກ ນາມ ຍກ຺ໂຂ ມຫາປຸຣິສສ຺ສ ທານຊ຺ຌາສຍຕໍ ສຸຕ຺ວາ ພ຺ຣາຫ຺ມຓວຓ຺ເຓນ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ມຫາສຕ຺ຕໍ ທ຺ເວ ທາຣເກ ຍາຈິຯ ມຫາສຕ຺ໂຕ “ທທາມິ ພ຺ຣາຫ຺ມຓສ຺ສ ປຸຕ຺ຕເກ”ຕິ ຫຏ຺ຐປຫຏ຺ໂຐ ອຸທກປຣິຍນ຺ຕໍ ປຖວິໍ ກມ຺ເປນ຺ໂຕ ທ຺ເວປິ ທາຣເກ ອທາສິຯ ຍກ຺ໂຂ ຈງ຺ກມນໂກຏິຍໍ ອາລມ຺ພນຜລກໍ ນິສ຺ສາຍ ຐຕ຺ວາ ປສ຺ສນ຺ຕສ຺ເສວ ມຫາສຕ຺ຕສ຺ສ ມູລກລາເປ ວິຍ ທ຺ເວ ທາຣເກ ຂາທິຯ ມຫາປຸຣິສສ຺ສ ຍກ຺ຂໍ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ມຸເຂ

ວິວຏມຕ຺ເຕ ອຄ຺ຄິຊາລໍ ວິຍ ໂລຫິຕຘາຣໍ ອຸຄ຺ຄິຣມານໍ ຕສ຺ສ ມຸຂໍ ທິສ຺ວາປິ ເກສຄ຺ຄມຕ຺ຕມ຺ປິ ໂທມນສ຺ສໍ ນ ອຸປ຺ປຊ຺ຊິຯ ‘‘ສຸທິນ຺ນໍ ວຕ ເມ ທານ’’ນ຺ຕິ ຈິນ຺ຕຍໂຕ ປນສ຺ສ ສຣີເຣ ມຫນ຺ຕໍ ປີຕິໂສມນສ຺ສ ອຸທປາທິຯ ໂສ ‘‘ອິມສ຺ສ ເມ ນິສ຺ສນ຺ເທນ ອນາຄເຕ ອິມິນາວ ນີຫາເຣນ ຣສ຺ມິໂຍ ນິກ຺ຂມນ຺ຕູ’’ຕິ ປຕ຺ຖນໍ ອກາສິຯ ຕສ຺ສ ຕໍ ປຕ຺ຖນໍ ນິສ຺ສາຍ ພຸທ຺ຘຠູຕສ຺ສ ສຣີຣໂຕ ຣສ຺ມິໂຍ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ເອຕ຺ຕກໍ ຐານໍ ຜຣິໍສຸຯ

ອປຣມ຺ປິສ຺ສ ປຸພ຺ພຈຣິຕໍ ອຕ຺ຖິຯ ໂສ ກິຣ ໂພທິສຕ຺ຕກາເລ ເອກສ຺ສ ພຸທ຺ຘສ຺ສ ເຈຕິຍໍ ທິສ຺ວາ ‘‘ອິມສ຺ສ ພຸທ຺ຘສ຺ສ ມຍາ ຊີວິຕໍ ປຣິຈ຺ຈຊິຕຸໍ ວຏ຺ຏຕີ’’ຕິ ທຓ຺ຑທີປິກາເວຐນນິຍາເມນ ສກລສຣີຣໍ ເວຐາເປຕ຺ວາ ຣຕນມຕ຺ຕມກຸລໍ ສຕສຫສ຺ສຄ຺ຆນິກໍ ສຸວຓ຺ຓປາຕິໍ ສປ຺ປິສ຺ສ ປູຣາເປຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ສຫສ຺ສວຏ຺ຏິໂຍ ຊາລາເປຕ຺ວາ ຕໍ ສີເສນາທາຍ ສກລສຣີຣໍ ຊາລາເປຕ຺ວາ ເຈຕິຍໍ ປທກ຺ຂິຓໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ສກລຣຕ຺ຕິໍ ວີຕິນາເມສິຯ ເອວໍ ຍາວ ອຣຸຓຸຄ຺ຄມນາ ວາຍມນ຺ຕສ຺ສາປິສ຺ສ ໂລມກູປມຕ຺ຕມ຺ປິ ອຸສຸມໍ ນ ຄຓ຺ຫິຯ ປທຸມຄພ຺ຠໍ ປວິຏ຺ຐກາໂລ ວິຍ ອໂຫສິຯ ຘມ຺ໂມ ຫິ ນາເມສ ອຕ຺ຕານໍ ຣກ຺ຂນ຺ຕໍ ຣກ຺ຂຕິຯ ເຕນາຫ ຠຄວາ –

‘‘ຘມ຺ໂມ ຫເວ ຣກ຺ຂຕິ ຘມ຺ມຈາຣີໍ, ຘມ຺ໂມ ສຸຈິຓ຺ໂຓ ສຸຂມາວຫາຕິ;

ເອສານິສໍໂສ ຘມ຺ເມ ສຸຈິຓ຺ເຓ, ນ ທຸຄ຺ຄຕິໍ ຄຈ຺ຉຕິ ຘມ຺ມຈາຣີ’’ຕິຯ (ເຖຣຄາຯ ໓໐໓; ຊາຯ ໑ຯ໑໐ຯ໑໐໒; ໑ຯ໑໕ຯ໓໘໕);

ອິມສ຺ສາປິ ກມ຺ມສ຺ສ ນິສ຺ສນ຺ເທນ ຕສ຺ສ ຄຕ຺ຕໂຕ ສຣີໂຣຠາໂສ ທສສຫສ຺ສິໂລກຘາຕຸໍ ຜຣິຕ຺ວາ ອຏ຺ຐໍສຸຯ

ຕທາ ອມ຺ຫາກໍ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ສຸຣຸຈິ ນາມ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ຫຸຕ຺ວາ ‘‘ສຕ຺ຖາຣໍ ນິມນ຺ເຕສ຺ສາມີ’’ຕິ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ມຘຸຣຘມ຺ມກຖໍ ສຸຕ຺ວາ ‘‘ສ຺ເວ ມຍ຺ຫໍ ຠິກ຺ຂໍ ຄຓ຺ຫຖ, ຠນ຺ເຕ’’ຕິ ອາຫຯ ພ຺ຣາຫ຺ມຓ, ກິຕ຺ຕເກຫິ ເຕ ຠິກ຺ຂູຫິ ອຕ຺ໂຖຕິ? ‘‘ກິຕ຺ຕກາ ປນ ໂວ, ຠ຺ນ຺ເຕ, ປຣິວາຣຠິກ຺ຂູ’’ຕິ ອາຫຯ ຕທາ ປນ ສຕ຺ຖຸ ປຐມສນ຺ນິປາໂຕເຍວ ໂຫຕິ, ຕສ຺ມາ ‘‘ໂກຏິສຕສຫສ຺ສ’’ນ຺ຕິ ອາຫຯ ຠນ຺ເຕ, ສພ຺ເພຫິປິ ສທ຺ຘິໍ ມຍ຺ຫໍ ເຄເຫ ຠິກ຺ຂໍ ຄຓ຺ຫຖາຕິຯ ສຕ຺ຖາ ອຘິວາເສສິຯ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ສ຺ວາຕນາຍ ນິມນ຺ເຕຕ຺ວາ ເຄຫໍ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ຈິນ຺ເຕສິ – ‘‘ອຫໍ ເອຕ຺ຕການໍ ຠິກ຺ຂູນໍ ຍາຄຸຠຕ຺ຕວຕ຺ຖາທີນິ ທາຕຸໍ ສກ຺ໂກມິ, ນິສີທນຏ຺ຐານໍ ປນ ກຖໍ ຠວິສ຺ສຕີ’’ຕິຯ

ຕສ຺ສ ສາ ຈິນ຺ຕາ ຈຕຸຣາສີຕິໂຍຊນສຫສ຺ສມຕ຺ຖເກ ຐິຕສ຺ສ ເທວຣຎ຺ໂຎ ປຓ຺ຑຸກມ຺ພລສິລາສນສ຺ສ ອຸຓ຺ຫາກາຣໍ ຊເນສິຯ ສກ຺ໂກ ‘‘ໂກ ນຸ ໂຂ ມໍ ອິມມ຺ຫາ ຐານາ ຈາເວຕຸກາໂມ’’ຕິ ທິພ຺ພຈກ຺ຂຸນາ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ມຫາປຸຣິສໍ ທິສ຺ວາ ‘‘ສຸຣຸຈິ ນາມ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ພຸທ຺ຘປ຺ປມຸຂໍ ຠິກ຺ຂຸສງ຺ຆໍ ນິມນ຺ເຕຕ຺ວາ ນິສີທນຏ຺ຐານຕ຺ຖາຍ ຈິນ຺ເຕສິ, ມຍາປິ ຕຕ຺ຖ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປຸຎ຺ຎໂກຏ຺ຐາສໍ ຄເຫຕຸໍ ວຏ຺ຏຕີ’’ຕິ ວຑ຺ຒກິວຓ຺ຓໍ ນິມ຺ມິນິຕ຺ວາ ວາສິຜຣສຸຫຕ຺ໂຖ ມຫາປຸຣິສສ຺ສ ປຸຣໂຕ ປາຕຸຣໂຫສິຯ ໂສ ‘‘ອຕ຺ຖິ ນຸ ໂຂ ກສ຺ສຈິ ຠ຺ຕິຍາ ກຕ຺ຕພ຺ພ’’ນ຺ຕິ ອາຫຯ ມຫາປຸຣິໂສ ຕໍ ທິສ຺ວາ ‘‘ກິໍ ກມ຺ມໍ ກຣິສ຺ສສີ’’ຕິ ອາຫຯ ‘‘ມມ ອຊານນສິປ຺ປໍ ນາມ ນຕ຺ຖິ, ເຄຫໍ ວາ ມຓ຺ຑປໍ ວາ ໂຍ ຍໍ ກາເຣຕິ, ຕສ຺ສ ຕໍ ກາຕຸໍ ຊານາມີ’’ຕິຯ ‘‘ເຕນ ຫິ ມຍ຺ຫໍ ກມ຺ມໍ ອຕ຺ຖີ’’ຕິຯ ‘‘ກິໍ ອຍ຺ຍາ’’ຕິ? ‘‘ສ຺ວາຕນາຍ ເມ ໂກຏິສຕສຫສ຺ສຠິກ຺ຂູ ນິມນ຺ຕິຕາ, ເຕສໍ ນິສີທນມຓ຺ຑປໍ ກຣິສ຺ສສີ’’ຕິຯ ‘‘ອຫໍ ນາມ ກເຣຍ຺ຍໍ, ສເຈ ເມ ຠ຺ຕິໍ ທາຕຸໍ ສກ຺ຂິສ຺ສຖາ’’ຕິຯ ‘‘ສກ຺ຂິສ຺ສາມິ ຕາຕາ’’ຕິຯ ‘‘ສາຘຸ ກຣິສ຺ສາມີ’’ຕິ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເອກໍ ປເທສໍ ໂອໂລເກສິ, ທ຺ວາທສເຕຣສໂຍຊນປ຺ປມາໂຓ ປເທໂສ ກສິຓມຓ຺ຑລໍ ວິຍ ສມຕໂລ ອໂຫສິຯ ໂສ ‘‘ເອຕ຺ຕເກ ຐາເນ ສຕ຺ຕຣຕນມໂຍ ມຓ຺ຑໂປ ອຸຏ຺ຐຫຕູ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ໂອໂລເກສິຯ ຕາວເທວ ປຖວິໍ ຠິນ຺ທິຕ຺ວາ ມຓ຺ຑໂປ ອຸຏ຺ຐຫິຯ ຕສ຺ສ ໂສວຓ຺ຓມເຍສຸ ຖມ຺ເຠສຸ ຣຊຕມຍາ ຆຏກາ ອເຫສຸໍ, ຣຊຕມເຍສຸ ໂສວຓ຺ຓມຍາ, ມຓິຕ຺ຖມ຺ເຠສຸ ປວາຬມຍາ, ປວາຬຕ຺ຖມ຺ເຠສຸ ມຓິມຍາ, ສຕ຺ຕຣຕນມເຍສຸ ສຕ຺ຕຣຕນມຍາວ ຆຏກາ ອເຫສຸໍ ຯ ຕໂຕ ‘‘ມຓ຺ຑປສ຺ສ ອນ຺ຕຣນ຺ຕເຣນ ກິງ຺ກິຓິກຊາລໍ ໂອລມ຺ພຕູ’’ຕິ ໂອໂລເກສິ, ສຫ ໂອໂລກເນເນວ ກິງ຺ກິຓິກຊາລໍ ໂອລມ຺ພິ, ຍສ຺ສ ມນ຺ທວາເຕຣິຕສ຺ສ ປຎ຺ຈງ຺ຄິກສ຺ເສວ ຕູຣິຍສ຺ສ ມຘຸຣສທ຺ໂທ ນິຄ຺ຄຈ຺ຉຕິ, ທິພ຺ພສງ຺ຄີຕິວຕ຺ຕນກາໂລ ວິຍ ໂຫຕິຯ ‘‘ອນ຺ຕຣນ຺ຕຣາ ຄນ຺ຘທາມມາລາທາມານິ ໂອລມ຺ພນ຺ຕູ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕສິ, ທາມານິ ໂອລມ຺ພິໍສຸຯ ‘‘ໂກຏິສຕສຫສ຺ສສງ຺ຂານໍ ຠິກ຺ຂູນໍ ອາສນານິ ຈ ອາຘາຣການິ ຈ ປຖວິໍ ຠິນ຺ທິຕ຺ວາ ອຸຏ຺ຐຫນ຺ຕູ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕສິ, ຕາວເທວ ອຸຏ຺ຐຫິໍສຸຯ ‘‘ໂກເຓ ໂກເຓ ເອເກກາ ອຸທກຈາຏິໂຍ ອຸຏ຺ຐຫນ຺ຕູ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕສິ, ອຸທກຈາຏິໂຍ ອຸຏ຺ຐຫິໍສຸຯ

ເອຕ຺ຕກໍ ມາເປຕ຺ວາ ພ຺ຣາຫ຺ມຓສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ເອຫິ ອຍ຺ຍ, ຕໍ ມຓ຺ຑປໍ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ມຍ຺ຫໍ ຠ຺ຕິໍ ເທຫີ’’ຕິ ອາຫຯ ມຫາປຸຣິໂສ ຄນ຺ຕ຺ວາ ມຓ຺ຑປໍ ໂອໂລເກສິ, ໂອໂລເກນ຺ຕສ຺ເສວສ຺ສ ສກລສຣີຣໍ ປຎ຺ຈວຓ຺ຓາຍ ປີຕິຍາ ນິຣນ຺ຕຣໍ ຜຸຏໍ ອໂຫສິຯ ອຖສ຺ສ ມຓ຺ຑປໍ ໂອໂລກຍໂຕ ເອຕທໂຫສິ – ‘‘ນາຍໍ ມຓ຺ຑໂປ ມນຸສ຺ສຠູເຕນ ກໂຕ, ມຍ຺ຫໍ ປນ ອຊ຺ຌາສຍໍ ມຍ຺ຫໍ ຄຸຓໍ ອາຄມ຺ມ

ອທ຺ຘາ ສກ຺ກຠວນໍ ອຸຓ຺ຫໍ ອໂຫສິ, ຕໂຕ ສກ຺ເກນ ເທວຣຎ຺ຎາ ອຍໍ ມຓ຺ຑໂປ ກາຣິໂຕ ຠວິສ຺ສຕີ’’ຕິຯ ‘‘ນ ໂຂ ປນ ເມ ຍຸຕ຺ຕໍ ເອວຣູເປ ມຓ຺ຑເປ ເອກທິວສໍເຍວ ທານໍ ທາຕຸໍ, ສຕ຺ຕາຫໍ ທສ຺ສາມີ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕສິຯ ພາຫິຣກທານຎ຺ຫິ ກິຕ຺ຕກມ຺ປິ ສມານໍ ໂພທິສຕ຺ຕານໍ ຕຸຏ຺ຐິໍ ກາຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກຕິ, ອລງ຺ກຕສີສໍ ປນ ຉິນ຺ທິຕ຺ວາ ອຎ຺ຊິຕອກ຺ຂີນິ ອຸປ຺ປາເຏຕ຺ວາ ຫທຍມໍສໍ ວາ ອຸພ຺ພຏ຺ເຏຕ຺ວາ ທິນ຺ນກາເລ ໂພທິສຕ຺ຕານໍ ຈາຄໍ ນິສ຺ສາຍ ຕຸຏ຺ຐິ ນາມ ໂຫຕິຯ ອມ຺ຫາກມ຺ປິ ຫິ ໂພທິສຕ຺ຕສ຺ສ ສິວິຊາຕເກ ເທວສິກໍ ປຎ຺ຈ ກຫາປຓສຕສຫສ຺ສານິ ວິສ຺ສຊ຺ເຊຕ຺ວາ ຈຕູສຸ ທ຺ວາເຣສຸ ນຄຣມຊ຺ເຊ ຈ ທານໍ ເທນ຺ຕສ຺ສ ຕໍ ທານໍ ຈາຄຕຸຏ຺ຐິໍ ອຸປ຺ປາເທຕຸໍ ນາສກ຺ຂິຯ ຍທາ ປນສ຺ສ ພ຺ຣາຫ຺ມຓວຓ຺ເຓນ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ສກ຺ໂກ ເທວຣາຊາ ອກ຺ຂີນິ ຍາຈິ, ຕທາ ຕານິ ອຸປ຺ປາເຏຕ຺ວາ ທທມານສ຺ເສວ ຫາໂສ ອຸປ຺ປຊ຺ຊິ, ເກສຄ຺ຄມຕ຺ຕມ຺ປິ ຈິຕ຺ຕສ຺ສ ອຎ຺ຎຖຕ຺ຕໍ ນາໂຫສິຯ ເອວໍ ທານໍ ນິສ຺ສາຍ ໂພທິສຕ຺ຕານໍ ຕິຕ຺ຕິ ນາມ ນຕ຺ຖິຯ ຕສ຺ມາ ໂສປິ ມຫາປຸຣິໂສ ‘‘ສຕ຺ຕາຫໍ ມຍາ ໂກຏິສຕສຫສ຺ສສງ຺ຂານໍ ຠິກ຺ຂູນໍ ທານໍ ທາຕຸໍ ວຏ຺ຏຕີ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ຕສ຺ມິໍ ມຓ຺ຑເປ ພຸທ຺ທປ຺ປມຸຂໍ ຠິກ຺ຂຸສງ຺ຆໍ ນິສີທາເປຕ຺ວາ ສຕ຺ຕາຫໍ ຄວປານໍ ນາມ ທານໍ ອທາສິຯ ຄວປານນ຺ຕິ ມຫນ຺ເຕ ມຫນ຺ເຕ ໂກລມ຺ເພ ຂີຣສ຺ສ ປູເຣຕ຺ວາ ອຸທ຺ທເນສຸ ອາໂຣເປຕ຺ວາ ຆນປາກປກ຺ເກ ຂີເຣ ໂຖເກ ຕຓ຺ຑຸເລ ປກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ປກ຺ກມຘຸສກ຺ກຣາຈຸຓ຺ຓສປ຺ປີຫິ ອຠິສງ຺ຂຕໍ ໂຠຊນໍ ວຸຈ຺ຈຕິຯ ມນຸສ຺ສາເຍວ ປນ ປຣິວິສິຕຸໍ ນາສກ຺ຂິໍສຸ, ເທວາປິ ເອກນ຺ຕຣິກາ ຫຸຕ຺ວາ ປຣິວິສິໍສຸຯ ທ຺ວາທສໂຍຊນປ຺ປມາຓໍ ຐານມ຺ປິ ຠິກ຺ຂູ ຄຓ຺ຫິຕຸໍ ນປ຺ປໂຫສິເຍວຯ ເຕ ປນ ຠິກ຺ຂູ ອຕ຺ຕໂນ ອຕ຺ຕໂນ ອານຸຠາເວນ ນິສີທິໍສຸຯ ປຣິໂຍສານທິວເສ ສພ຺ພຠິກ຺ຂູນໍ ປຕ຺ຕານິ ໂຘວາເປຕ຺ວາ ເຠສຊ຺ຊຕ຺ຖາຍ ສປ຺ປິນວນີຕມຘຸຜາຓິຕາທີນິ ປູເຣຕ຺ວາ ຕິຈີວເຣຫິ ສທ຺ຘິໍ ອທາສິ, ສງ຺ຆນວກຠິກ຺ຂຸນາ ລທ຺ຘຈີວຣສາຏກາ ສຕສຫສ຺ສຄ຺ຆນກາ ອເຫສຸໍຯ

ສຕ຺ຖາ ອນຸໂມທນໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ‘‘ອຍໍ ປຸຣິໂສ ເອວຣູປໍ ມຫາທານໍ ອທາສິ, ໂກ ນຸ ໂຂ ຠວິສ຺ສຕີ’’ຕິ ອຸປຘາເຣນ຺ໂຕ ‘‘ອນາຄເຕ ກປ຺ປສຕສຫສ຺ສາທິການໍ ທ຺ວິນ຺ນໍ ອສງ຺ຂ຺ເຍຍ຺ຍານໍ ມຕ຺ຖເກ ໂຄຕໂມ ນາມ ພຸທ຺ໂທ ຠວິສ຺ສຕີ’’ຕິ ທິສ຺ວາ ມຫາປຸຣິສໍ ອາມນ຺ເຕຕ຺ວາ ‘‘ຕ຺ວໍ ເອຕ຺ຕກໍ ນາມ ກາລໍ ອຕິກ຺ກມິຕ຺ວາ ໂຄຕໂມ ນາມ ພຸທ຺ໂທ ຠວິສ຺ສສີ’’ຕິ ພ຺ຍາກາສິຯ ມຫາປຸຣິໂສ ພ຺ຍາກຣຓໍ ສຸຕ຺ວາ ‘‘ອຫໍ ກິຣ ພຸທ຺ໂທ ຠວິສ຺ສາມິ, ໂກ ເມ ຆຣາວາເສນ ອຕ຺ໂຖ, ປພ຺ພຊິສ຺ສາມີ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ຕຖາຣູປໍ ສມ຺ປຕ຺ຕິໍ ເຂຬປິຓ຺ຑໍ ວິຍ ປຫາຍ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິເກ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ພຸທ຺ທວຈນໍ ອຸຄ຺ຄຓ຺ຫິຕ຺ວາ ອຠິຎ຺ຎາ ຈ ສມາປຕ຺ຕິໂຍ ຈ ນິພ຺ພຕ຺ເຕຕ຺ວາ ອາຍຸປຣິໂຍສາເນ ພ຺ຣຫ຺ມໂລເກ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຯ

ມງ຺ຄລສ຺ສ ປນ ຠຄວໂຕ ນຄຣໍ ອຸຕ຺ຕຣໍ ນາມ ອໂຫສິ, ປິຕາປິ ອຸຕ຺ຕໂຣ ນາມ ຂຕ຺ຕິໂຍ, ມາຕາປິ ອຸຕ຺ຕຣາ ນາມ ເທວີ, ສຸເທໂວ ຈ ຘມ຺ມເສໂນ ຈ ທ຺ເວ ອຄ຺ຄສາວກາ, ປາລິໂຕ ນາມຸປຏ຺ຐາໂກ, ສີວລີ ຈ ອໂສກາ ຈ ທ຺ເວ ອຄ຺ຄສາວິກາ, ນາຄຣຸກ຺ໂຂ ໂພທິ, ອຏ຺ຐາສີຕິຫຕ຺ຖຸພ຺ເພຘໍ ສຣີຣໍ ອໂຫສິຯ ນວຸຕິວສ຺ສສຫສ຺ສານິ ຐຕ຺ວາ ປຣິນິພ຺ພຸເຕ ປນ ຕສ຺ມິໍ ເອກປ຺ປຫາເຣເນວ ທສ ຈກ຺ກວາຬສຫສ຺ສານິ ເອກນ຺ຘກາຣານິ ອເຫສຸໍຯ ສພ຺ພຈກ຺ກວາເຬສຸ ມນຸສ຺ສານໍ ມຫນ຺ຕໍ ອາໂຣທນປຣິເທວນໍ ອໂຫສິຯ

‘‘ໂກຓ຺ຑຎ຺ຎສ຺ສ ອປເຣນ, ມງ຺ຄໂລ ນາມ ນາຍໂກ;

ຕມໍ ໂລເກ ນິຫນ຺ຕ຺ວານ, ຘມ຺ໂມກ຺ກມຠິຘາຣຍີ’’ຕິຯ

ເອວໍ ທສສຫສ຺ສິໂລກຘາຕຸໍ ອນ຺ຘກາຣໍ ກຕ຺ວາ ປຣິນິພ຺ພຸຕສ຺ສ ຕສ຺ສ ຠຄວໂຕ ອປຣຠາເຄ ສຸມໂນ ນາມ ສຕ຺ຖາ ອຸທປາທິຯ ຕສ຺ສາປິ ຕໂຍ ສາວກສນ຺ນິປາຕາ ອເຫສຸໍຯ ປຐມສນ຺ນິປາເຕ ໂກຏິສຕສຫສ຺ສຠິກ຺ຂູ ອເຫສຸໍ, ທຸຕິເຍ ກຎ຺ຈນປພ຺ພຕມ຺ຫິ ນວຸຕິໂກຏິສຫສ຺ສານິ, ຕຕິເຍ ອສີຕິໂກຏິສຫສ຺ສານິຯ ຕທາ ມຫາສຕ຺ໂຕ ອຕຸໂລ ນາມ ນາຄຣາຊາ ອໂຫສິ ມຫິທ຺ຘິໂກ ມຫານຸຠາໂວຯ ໂສ ‘‘ພຸທ຺ໂທ ອຸປ຺ປນ຺ໂນ’’ຕິ ສຸຕ຺ວາ ຎາຕິສງ຺ຆປຣິວຸໂຕ ນາຄຠວນາ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ໂກຏິສຕສຫສ຺ສຠິກ຺ຂຸປຣິວາຣສ຺ສ ຕສ຺ສ ຠຄວໂຕ ທິພ຺ພຕູຣິເຍຫິ ອຸປຫາຣໍ ກາເຣຕ຺ວາ ມຫາທານໍ ປວຕ຺ເຕຕ຺ວາ ປຈ຺ເຈກໍ ທຸສ຺ສຍຸຄານິ ທຕ຺ວາ ສຣເຓສຸ ປຕິຏ຺ຐາສິຯ ໂສປິ ນໍ ສຕ຺ຖາ ‘‘ອນາຄເຕ ພຸທ຺ໂທ ຠວິສ຺ສສີ’’ຕິ ພ຺ຍາກາສິຯ ຕສ຺ສ ຠຄວໂຕ ນຄຣໍ ເຂມໍ ນາມ ອໂຫສິ, ສຸທຕ຺ໂຕ ນາມ ຣາຊາ ປິຕາ, ສິຣິມາ ນາມ ມາຕາ, ສຣໂຓ ຈ ຠາວິຕຕ຺ໂຕ ຈ ທ຺ເວ ອຄ຺ຄສາວກາ, ອຸເທໂນ ນາມຸປຏ຺ຐາໂກ, ໂສຓາ ຈ ອຸປໂສຓາ ຈ ທ຺ເວ ອຄ຺ຄສາວິກາ, ນາຄຣຸກ຺ໂຂ ໂພທິ, ນວຸຕິຫຕ຺ຖຸພ຺ເພຘໍ ສຣີຣໍ, ນວຸຕິເຍວ ວສ຺ສສຫສ຺ສານິ ອາຍຸປ຺ປມາຓໍ ອໂຫສິຯ

‘‘ມງ຺ຄລສ຺ສ ອປເຣນ, ສຸມໂນ ນາມ ນາຍໂກ;

ສພ຺ພຘມ຺ເມຫິ ອສໂມ, ສພ຺ພສຕ຺ຕານມຸຕ຺ຕໂມ’’ຕິຯ

ຕສ຺ສ ອປ຺ຣການ ເຣວໂຕ ນາມ ສຕ຺ຖາ ອຸທປາທິ។ ຕສ຺ສາປິ ຕໂຍ ສາວກສນ຺ນິປາຕາ ອເຫສຸ໌។ ປຖມສນ຺ນິປາເຕ ຄຓນາ ນຕ຺ຖິ, ທຸຕິເຍ ໂກຝິສຕສຫສ຺ສກິກ຺ຂູ ອເຫສຸ໌, ຕຖາ ຕຕິເຍ។ ຕທາ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ອຕິເທໂວ ນາມ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ຫຸຕ຺ວາ ສຕ຺ຖຸ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຸຕ຺ວາ ສຣເຓສຸ ປຕິຏ຺ຐາຍ ສິຣສ຺ມິ ອຌ຺ຊລີ ຐເປຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ສຕ຺ຖຸໂນ ກິເລສປ຺ປຫາເນ ວຓ຺ຓໍ ວຕ຺ວາ ອຸຕ຺ຕຣາສງ຺ເຄນ ປູຊໍ ອກາສິ។ ໂສປິ ນໍ "ພຸທ຺ໂຘ ກວິສ຺ສສີ"ຕິ ພ຺ຍາກາສິ។ ຕສ຺ສ ປນ ກຄວໂຕ ນຄຣໍ ຘຌ຺ຌວຕີ ນາມ ອໂຫສິ, ປິຕາ ວິປ຺ໂລ ນາມ ຂຕ຺ຕິໂຍ, ມາຕາປິ ວິປ຺ລາ ນາມ ເທວີ, ວຣ຺ໂຓ ຈ ພ຺ຣຫ຺ມເທໂວ ຈ ທ຺ເວ ອຄ຺ຄສາວກາ, ສມ຺ກໂວ ນາມ຺ ປຏ຺ຐາໂກ, ກທ຺ທາ ຈ ສ຺ກທ຺ທາ ຈ ທ຺ເວ ອຄ຺ຄສາວິກາ, ນາຄຣຸກ຺ໂຂວ ໂພທິ, ສຣີຣໍ ອສີຕິຫຕ຺ຖຸພ຺ເພຘໍ ອໂຫສິ, ອາຍຸ ສຏ຺ຐິ ວສ຺ສສຫສ຺ສານີຕິ។

"ສຸມນສ຺ສ ອປເຣນ, ເຣວໂຕ ນາມ ນາຍໂກ;

ອນູປໂມ ອສທິໂສ, ອຕ຺ໂລ ອຸຕ຺ຕໂມ ຊິໂນ"ຕິ។

ຕສ຺ສ ອປ຺ຣການ ໂສກິໂຕ ນາມ ສຕ຺ຖາ ອຸທປາທິ។ ຕສ຺ສາປິ ຕໂຍ ສາວກສນ຺ນິປາຕາ ອເຫສຸ໌។ ປຖມສນ຺ນິປາເຕ ໂກຝິສຕກິກ຺ຂູ ອເຫສຸ໌, ທຸຕິເຍ ນວຸຕິໂກຝິໂຍ, ຕຕິເຍ ອສີຕິໂກຝິໂຍ។ ຕທາ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ອຊິໂຕ ນາມ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ຫຸຕ຺ວາ ສຕ຺ຖຸ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຸຕ຺ວາ ສຣເຓສຸ ປຕິຏ຺ຐາຍ ພຸທ຺ຘປ຺ປມຸຂສ຺ສ ກິກ຺ຂຸສງ຺ຆສ຺ສ ມຫາທານໍ ອທາສິ។ ໂສປິ ນໍ "ພຸທ຺ໂຘ ກວິສ຺ສສີ"ຕິ ພ຺ຍາກາສິ។ ຕສ຺ສ ປນ ກຄວໂຕ ສຸຘມ຺ມໍ ນາມ ນຄຣໍ ອໂຫສິ, ປິຕາປິ ສຸຘມ຺ໂມ ນາມ ຣາຊາ, ມາຕາປິ ສຸຘມ຺ມາ ນາມ ເທວີ, ອສໂມ ຈ ສຸເນຕ຺ໂຕ ຈ ທ຺ເວ ອຄ຺ຄສາວກາ, ອໂນໂມ ນາມ຺ປຏ຺ຐາໂກ, ນກຸລາ ຈ ສຸຊາຕາ ຈ ທ຺ເວ ອຄ຺ຄສາວິກາ, ນາຄຣຸກ຺ໂຂວ ໂພທິ, ອຏ຺ຐປຓ຺ຓາສຫຕ຺ຖຸພ຺ເພຘໍ ສຣີຣໍ ອໂຫສິ, ນວຸຕິ ວສ຺ສສຫສ຺ສານິ ອາຍຸປ຺ປມາຓນ຺ຕິ។

"ເຣວຕສ຺ສ ອປເຣນ, ໂສກິໂຕ ນາມ ນາຍໂກ;

ສມາຫິໂຕ ສນ຺ຕຈິຕ຺ໂຕ, ອສໂມ ອປ຺ປຝິປ຺ຄ຺ຄໂລ"ຕິ។

ຕສ຺ສ ອປ຺ຣການ ເອກໍ ອສງ຺ຂ຺ເຍ຺ຍໍ ອຕິກ຺ກມິຕ຺ວາ ເອກສ຺ມິເຍວ ກປ຺ເປ ຕໂຍ ພຸທ຺ຘາ ນິພ຺ພຕ຺ຕິສຸ ອໂນມທສ຺ສີ ປທຸໂມ ນາຣໂທຕິ។ ອໂນມທສ຺ສິສ຺ສ ກຄວໂຕ ຕໂຍ ສາວກສນ຺ນິປາຕາ ອເຫສຸ໌។ ປຖມສນ຺ນິປາເຕ ກິກ຺ຂູ ອຏ຺ຐສຕສຫສ຺ສານິ ອເຫສຸ໌, ທຸຕິເຍ ສຕ຺ຕ, ຕຕິເຍ ຉ។ ຕທາ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ເອໂກ ຍກ຺ຂເສນາປຕິ ອໂຫສິ ມຫິທ຺ທິໂກ ມຫານຸກາໂວ ອເນກໂກຝິສຕສຫສ຺ສານໍ ຍກ຺ຂານໍ ອທິປຕີ។ ໂສ "ພຸທ຺ໂຘ ອຸປ຺ປນ຺ໂນ"ຕິ ສຸຕ຺ວາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ພຸທ຺ຘປ຺ປມຸຂສ຺ສ ກິກ຺ຂຸສງ຺ຆສ຺ສ ມຫາທານໍ ອທາສິ។ ສຕ຺ຖາປິ ນໍ "ອນາຄເຕ ພຸທ຺ໂຘ ກວິສ຺ສສີ"ຕິ ພ຺ຍາກາສິ។ ອໂນມທສ຺ສິສ຺ສ ປນ ກຄວໂຕ ຈນ຺ທວຕີ ນາມ ນຄຣໍ ອໂຫສິ, ຍສວາ ນາມ ຣາຊາ ປິຕາ, ຍໂສຘຣາ ນາມ ມາຕາ, ນິສໂກ ຈ ອໂນໂມ ຈ ທ຺ເວ ອຄ຺ຄສາວກາ, ວຣ຺ໂຓ ນາມ຺ປຏ຺ຐາໂກ, ສຸນ຺ທຣີ ຈ ສຸມນາ ຈ ທ຺ເວ ອຄ຺ຄສາວິກາ, ອຊ຺ຊຸນຣຸກ຺ໂຂ ໂພທິ, ອຏ຺ຐປຓ຺ຓາສຫຕ຺ຖຸພ຺ເພຘໍ ສຣີຣໍ ອໂຫສິ, ວສ຺ສສຕສຫສ຺ສໍ ອາຍູຕິ។

"ໂສກິຕສ຺ສ ອປເຣນ, ສມ຺ພຸທ຺ໂຘ ທ຺ວິປທຸຕ຺ຕໂມ;

ອໂນມທສ຺ສີ ອມິຕຍໂສ, ເຕຊສ຺ສີ ທຸຣຕິກ຺ກໂມ"ຕິ។

ຕສ຺ສ ອປ຺ຣການ ປທຸໂມ ນາມ ສຕ຺ຖາ ອຸທປາທິ។ ຕສ຺ສາປິ ຕໂຍ ກາວກສນ຺ນິປາຕາ ອເຫສຸ໌។ ປຖມສນ຺ນິປາເຕ ໂກຝິສຕສຫສ຺ສກິກ຺ຂູ ອເຫສຸ໌, ທຸຕິເຍ ຕີຓິ ສຕສຫສ຺ສານິ, ຕຕິເຍ ອຄາມເກ ອຣຌ຺ເຌ ມຫາວນສຕ຺ຫວາສີນໍ ກິກ຺ຂູນໍ ທ຺ເວ ສຕສຫສ຺ສານິ។ ຕທາ ຕຖາຄເຕ ຕສ຺ມິ ວນສຕ຺ເຫ ວສນ຺ເຕ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ສີໂຫ ຫຸຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ນິໂຣຘສມາປຕ຺ຕິ ສມາປນ຺ນໍ ທິສ຺ວາ ປສນ຺ນຈິຕ຺ໂຕ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ປທກ຺ຂິຓໍ ກຕ຺ວາ ປີຕິໂສມນສ຺ສຊາໂຕ ຕິກ຺ຂຕ຺ຕຸໍ ສີຫນາທໍ ນທິຕ຺ວາ ສຕ຺ຕາຫໍ ພຸທ຺ຘາຣມ຺ມຓປີຕິ ອວິຊຫິຕ຺ວາ ປີຕິສຸເຂເນວ ໂຄຈຣາຍ ອປ຺ກ຺ກມິຕ຺ວາ ຊີວິຕປຣິຈ຺ຈາຄໍ ກຕ຺ວາ ປຍິຣຸປາສມາໂນ ອຏ຺ຐາສິ។ ສຕ຺ຖາ ສຕ຺ຕາຫຈ຺ຈເຍນ ນິໂຣຘາ ວຸຏ຺ຐິໂຕ ສີຫໍ ໂອໂລເກຕ຺ວາ "ກິກ຺ຂຸສງ຺ເຆປີ ຈິຕ຺ຕໍ ປສາເທຕ຺ວາ ສງ຺ຆໍ ວນ຺ທິສ຺ສຕີຕິ ກິກ຺ຂຸສງ຺ໂຆ ອາຄຈ຺ຉຕູ"ຕິ ຈິນ຺ເຕສິ។ ກິກ຺ຂູ ຕາວເທວ ອາຄມິສ຺ສຸ។ ສີໂຫ ສງ຺ເຆ ຈິຕ຺ຕໍ ປສາເທສິ។ ສຕ຺ຖາ ຕສ຺ສ ມນໍ ໂອໂລເກຕ຺

ວາ ‘‘ອນາຄເຕ ພຸທ຺ໂທ ກວິສ຺ສສີ’’ຕິ ພ຺ຍາກາສິ. ປທຸມສ຺ສ ປນ ກຄວໂຕ ຈມ຺ປກໍ ນາມ ນຄຣໍ ອໂຫສິ, ອສໂມ ນາມ ຣາຊາ ປິຕາ, ອສມາ ນາມ ເທວີ ມາຕາ, ສາໂລ ຈ ອຸປສາໂລ ຈ ທ຺ເວ ອຄ຺ຄສາວກາ, ວຣຸໂຕ ນາມຸປ຺ຖາໂກ, ຣາມາ ຈ ສຸຣາມາ ຈ ທ຺ເວ ອຄ຺ຄສາວິກາ, ໂສຕຣຸກ຺ໂຂ ນາມ ໂພທິ, ອຖ຺ປ຺ຕາສຫຕ຺ຖຸພ຺ເພທໍ ສຣີຣໍ ອໂຫສີ, ອາຍຸ ວສ຺ສສຕສຫສ຺ສນ຺ຕິ.

‘‘ອໂນມທສ຺ສິສ຺ສ ອປ຺ເຣນ, ສມ຺ພຸທ຺ໂທ ທ຺ວິປທຸຕ຺ຕໂມ;

ປທຸໂມ ນາມ ນາເມນ, ອສໂມ ອປ຺ປຕິປ຺ຸຄ຺ຄໂລ’’ຕິ.

ຕສ຺ສ ອປ຺ຣາກາເຄ ນາຣໂທ ນາມ ສຕ຺ຖາ ອຸທປາທີ. ຕສ຺ສາປີ ຕໂຍ ສາວກສນ຺ນິປາຕາ ອເຫສຸໍ. ປຖມສນ຺ນິປາເຕ ໂກຕິສຕສຫສ຺ສກິກ຺ຂູ ອເຫສຸໍ, ທຸຕິເຍ ນວຸຕິໂກຕິສຫສ຺ສານິ, ຕຕິເຍ ອສີຕິໂກຕິສຫສ຺ສານິ . ຕທາ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ອິສິປພ຺ພຊ຺ຊໍ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ປຄ຺ຈສຸ ອກິຄ຺ຄາສຸ ອຖ຺ຖສຸ ຈ ສມາປຕ຺ຕີສຸ ຈິຕ຺ຕວສີ ທຸຕ຺ວາ ພຸທ຺ທປ຺ປມຸຂສ຺ສ ກິກ຺ຂຸສງ຺ຄສ຺ສ ມຫາທານໍ ທຕ຺ວາ ໂລຫິຕຈນ຺ທເນນ ປູຊໍ ອກາສິ. ໂສປີ ນໍ ‘‘ອນາຄເຕ ພຸທ຺ໂທ ກວິສ຺ສສີ’’ຕິ ພ຺ຍາກາສິ. ຕສ຺ສ ກຄວໂຕ ທຄ຺ຄວຕີ ນາມ ນຄຣໍ ອໂຫສິ, ສຸເທໂວ ນາມ ຂຕ຺ຕິໂຍ ປິຕາ, ອໂນມາ ນາມ ມາຕາ, ສທ຺ທສາໂລ ຈ ຊິຕມິຕ຺ໂຕ ຈ ທ຺ເວ ອຄ຺ຄສາວກາ, ວາເສຖ຺ໂຖ ນາມຸປ຺ຖາໂກ , ອຸຕ຺ຕຣາ ຈ ຜຄ຺ຄຸນີ ຈ ທ຺ເວ ອຄ຺ຄສາວິກາ, ມຫາໂສຕຣຸກ຺ໂຂ ນາມ ໂພທິ, ສຣີຣໍ ອຖ຺ຖາສີຕິຫຕ຺ຖຸພ຺ເພທໍ ອໂຫສີ, ນວຸຕິວສ຺ສສຫສ຺ສານິ ອາຍູຕິ.

‘‘ປທຸມສ຺ສ ອປ຺ເຣນ, ສມ຺ພຸທ຺ໂທ ທ຺ວິປທຸຕ຺ຕໂມ;

ນາຣໂທ ນາມ ນາເມນ, ອສໂມ ອປ຺ປຕິປ຺ຸຄ຺ຄໂລ’’ຕິ.

ນາຣທພຸທ຺ທສ຺ສ ອປ຺ຣາກາເຄ ເອກໍ ອສງ຺ຂ຺ເຍຍ຺ຍໍ ອຕິກ຺ກມິຕ຺ວາ ອິໂຕ ສຕສຫສ຺ສກປ຺ປມຕ຺ຖເກ ເອກສ຺ມິ ກປ຺ເປ ເອໂກວ ປທຸມຸຕ຺ຕຣພຸທ຺ໂທ ນາມ ອຸທປາທີ. ຕສ຺ສາປີ ຕໂຍ ສາວກສນ຺ນິປາຕາ ອເຫສຸໍ. ປຖເມ ໂກຕິສຕສຫສ຺ສກິກ຺ຂູ ອເຫສຸໍ, ທຸຕິເຍ ເວກາຣປພ຺ພເຕ ນວຸຕິໂກຕິສຫສ຺ສານິ, ຕຕິເຍ ອສີຕິໂກຕິສຫສ຺ສານີ. ຕທາ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ຊຕິໂລ ນາມ ມຫາຣຖ຺ຖິໂຍ ທຸຕ຺ວາ ພຸທ຺ທປ຺ປມຸຂສ຺ສ ກິກ຺ຂຸສງ຺ຄສ຺ສ ສຈີວຣໍ ທານໍ ອທາສິ. ໂສປີ ນໍ ‘‘ອນາຄເຕ ພຸທ຺ໂທ ກວິສ຺ສສີ’’ຕິ ພ຺ຍາກາສິ. ປທຸມຸຕ຺ຕຣສ຺ສ ປນ ກຄວໂຕ ກາເລ ຕິຕ຺ຖິຍາ ນາມ ນາເຫສຸໍ. ສພ຺ເພ ເທວມນຸສ຺ສາ ພຸທ຺ທເມວ ສຣຕໍ ອຄມໍສຸ. ຕສ຺ສ ນຄຣໍ ຫໍສວຕີ ນາມ ອໂຫສິ, ປິຕາ ອານນ຺ໂທ ນາມ ຂຕ຺ຕິໂຍ, ມາຕາ ສຸຊາຕາ ນາມ ເທວີ, ເທວໂລ ຈ ສຸຊາໂຕ ຈ ທ຺ເວ ອຄ຺ຄສາວກາ, ສຸມໂນ ນາມຸປ຺ຖາໂກ, ອມິຕາ ຈ ອສມາ ຈ ທ຺ເວ ອຄ຺ຄສາວິກາ, ສລລຣຸກ຺ໂຂ ໂພທິ, ສຣີຣໍ ອຖ຺ປ຺ຕາສຫຕ຺ຖຸພ຺ເພທໍ ອໂຫສີ, ສຣີຣປ຺ປກາ ສມນ຺ຕໂຕ ທ຺ວາທສ ໂຍຊນານິ ຄຕ຺ຫິ, ວສ຺ສສຕສຫສ຺ສໍ ອາຍູຕິ.

‘‘ນາຣທສ຺ສ ອປ຺ເຣນ, ສມ຺ພຸທ຺ໂທ ທ຺ວິປທຸຕ຺ຕໂມ;

ປທຸມຸຕ຺ຕໂຣ ນາມ ຊິໂນ, ອກ຺ໂຂໂກ ສາຄຣູປໂມ’’ຕິ.

ຕສ຺ສ ອປ຺ຣາກາເຄ ສຕ຺ຕຕິ ກປ຺ປສຫສ຺ສານິ ອຕິກ຺ກມິຕ຺ວາ ສຸເມໂທ ສຸຊາໂຕ ຈາຕິ ເອກສ຺ມິ ກປ຺ເປ ທ຺ເວ ພຸທ຺ທາ ນິພ຺ພຕ຺ຕິສຸ. ສຸເມທສ຺ສາປີ ຕໂຍ ສາວກສນ຺ນິປາຕາ ອເຫສຸໍ, ປຖມສນ຺ນິປາເຕ ສຸທສ຺ສນນຄເຣ ໂກຕິສຕຂີຕາສວາ ອເຫສຸໍ, ທຸຕິເຍ ປນ ນວຸຕິໂກຕິໂຍ, ຕຕິເຍ ອສີຕິໂກຕິໂຍ. ຕທາ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ອຸຕ຺ຕໂຣ ນາມ ມາຕໂວ ທຸຕ຺ວາ ນິທຫິຕ຺ວາ ຖປິຕໍເຍວ ອສີຕິໂກຕິທນໍ ວິສ຺ສຊ຺ເຊຕ຺ວາ ພຸທ຺ທປ຺ປມຸຂສ຺ສ ກິກ຺ຂຸສງ຺ຄສ຺ສ ມຫາທານໍ ທຕ຺ວາ ທມ຺ມໍ ສຸຕ຺ວາ ສຣເຕສຸ ປຕິຖ຺ຖາຍ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ປພ຺ພຊິ. ໂສປີ ນໍ ‘‘ອນາຄເຕ ພຸທ຺ໂທ ກວິສ຺ສສີ’’ຕິ ພ຺ຍາກາສິ. ສຸເມທສ຺ສ ກຄວໂຕ ສຸທສ຺ສນໍ ນາມ ນຄຣໍ ອໂຫສິ, ສຸທຕ຺ໂຕ ນາມ ຣາຊາ ປິຕາ, ມາຕາປີ ສຸທຕ຺ຕາ ນາມ, ສຣໂຕ ຈ ສພ຺ພກາໂມ ຈ ທ຺ເວ ອຄ຺ຄສາວກາ, ສາຄໂຣ ນາມຸປ຺ຖາໂກ, ຣາມາ ຈ ສຸຣາມາ ຈ ທ຺ເວ ອຄ຺ຄສາວິກາ, ມຫານິປຣຸກ຺ໂຂ ໂພທິ, ສຣີຣໍ ອຖ຺ຖາສີຕິຫຕ຺ຖຸພ຺ເພທໍ ອໂຫສີ, ອາຍຸ ນວຸຕິ ວສ຺ສສຫສ຺ສານີຕິ.

‘‘ປທຸມຸຕ຺ຕຣສ຺ສ ອປ຺ເຣນ, ສຸເມໂທ ນາມ ນາຍໂກ;

ທຸຣາສໂທ ອຸຕ຺ຕເຕໂຊ, ສພ຺ພໂລກຸຕ຺ຕໂມ ມຸນີ’’ຕິ.

ຕສ຺ສ ອປຣພາເຄ ສຸຊາໂຕ ນາມ ສຕ຺ຖາ ອຸທປາທິ. ຕສ຺ສາປິ ຕໂຍ ສາວກສນ຺ນິປາຕາ ອເຫສຸ໌. ປຖເມ ສນ຺ນິປາເຕ ສຏ຺ຖິ ພິກ຺ຂຸສຕສຫສ຺ສານິ ອເຫສຸ໌, ທຸຕິເຍ ປຌ຺ຌາສໍ, ຕຕິເຍ ຈຕ຺ຕາລີສໍ. ຕທາ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ຈກ຺ກວຕ຺ຕິຣາຊາ ຫຸຕ຺ວາ ‘‘ພຸທ຺ໂທ ອຸປ຺ປນ຺ໂນ’’ຕິ ສຸຕ຺ວາ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ທມ຺ມໍ ສຸຕ຺ວາ ພຸທ຺ທປ຺ປມຸຂສ຺ສ ພິກ຺ຂຸສງ຺ຆສ຺ສ ສທ຺ທິໍ ສຕ຺ຕຫິ ຣຕເນຫິ ຈຕຸມຫາທີປຣຊ຺ຊໍ ທຕ຺ວາ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິເກ ປພ຺ພຊິ. ສກລຣຏ຺ຖວາສິໂນ ຣຏ຺ຖຸປ຺ປາທໍ ຄເຫຕ຺ວາ ອາຣາມິກກິຈ຺ຈໍ ສາເທນ຺ຕາ ພຸທ຺ທປ຺ປມຸຂສ຺ສ ພິກ຺ຂຸສງ຺ຆສ຺ສ ນິຈ຺ຈໍ ມຫາທານໍ ອທໍສຸ. ໂສປິ ນໍ ສຕ຺ຖາ ‘‘ອນາຄເຕ ພຸທ຺ໂທ ພວິສ຺ສສີ’’ຕິ ພ຺ຍາກາສິ. ຕສ຺ສ ພຄວໂຕ ນຄຣໍ ສຸມງ຺ຄລໍ ນາມ ອໂຫສິ, ອຸຕ຺ຄໂຕ ນາມ ຣາຊາ ປິຕາ, ປພາວຕີ ນາມ ມາຕາ, ສຸທສ຺ສໂນ ຈ ສຸເທໂວ ຈ ທ຺ເວ ອຄ຺ຄສາວກາ, ນາຣໂທ ນາມຸປຏ຺ຖາໂກ, ນາຄາ ຈ ນາຄສມາລາ ຈ ທ຺ເວ ອຄ຺ຄສາວິກາ, ມຫາເວລຸຣຸກ຺ໂຂ ໂພທິ. ໂສ ກິຣ ມນ຺ທຈ຺ຉິທ຺ໂທ ຆນກ຺ຂນ຺ໂທ ອຸປຣິ ນິຄ຺ຄຕາຫິ ມຫາສາຂາຫິ ໂມຣປິຌ຺ຉກລາໂປ ວິຍ ວິໂຣຈິຕ຺ຖ. ຕສ຺ສ ພຄວໂຕ ສຣີຣໍ ປຕ຺ຕາສຫຕ຺ຖພ຺ເພທໍ ອໂຫສິ, ອາຍຸ ນວຸຕິ ວສ຺ສສຫສ຺ສານີຕິ.

‘‘ຕຕ຺ເຖວ ມຕ຺ຑກປ຺ປມ຺ຫິ, ສຸຊາໂຕ ນາມ ນາຍໂກ;

ສີຫຫນຸສພກ຺ຂນ຺ໂທ, ອປ຺ປເມຍ຺ໂຍ ທຸຣາສໂທ’’ຕິ.

ຕສ຺ສ ອປຣພາເຄ ອິໂຕ ອຏ຺ຖາຣສກປ຺ປສຕມຕ຺ຖເກ ເອກສ຺ມິໍ ກປ຺ເປ ປິຍທສ຺ສີ, ອຕ຺ຖທສ຺ສີ, ທມ຺ມທສ຺ສີຕິ ຕໂຍ ພຸທ຺ທາ ນິພ຺ພຕ຺ຕິສຸ. ປິຍທສ຺ສິສ຺ສາປິ ຕໂຍ ສາວກສນ຺ນິປາຕາ ອເຫສຸ໌. ປຖເມ ໂກຏິສຕສຫສ຺ສາ ພິກ຺ຂູ ອເຫສຸ໌, ທຸຕິເຍ ນວຸຕິໂກຏິໂຍ, ຕຕິເຍ ອສີຕິໂກຏິໂຍ. ຕທາ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ກສ຺ສໂປ ນາມ ມາຓໂວ ຕິຕ຺ຓໍ ເວທານໍ ປາຣໍ ຄໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ສຕ຺ຖຸ ທມ຺ມເທສນໍ ສຸຕ຺ວາ ໂກຏິສຕສຫສ຺ສທນປຣິຈ຺ຈາເຄນ ສງ຺ຆາຣາມໍ ກາເຣຕ຺ວາ ສຣເຓສຸ ຈ ສີເລສຸ ຈ ປຕິຏ຺ຖາສິ. ອຖ ນໍ ສຕ຺ຖາ ‘‘ອຏ຺ຖາຣສກປ຺ປສຕຈ຺ຈເຍນ ພຸທ຺ໂທ ພວິສ຺ສສີ’’ຕິ ພ຺ຍາກາສິ. ຕສ຺ສ ພຄວໂຕ ອໂນມໍ ນາມ ນຄຣໍ ອໂຫສິ, ປິຕາ ສຸທິນ຺ໂນ ນາມ ຣາຊາ, ມາຕາ ຈນ຺ທາ ນາມ ເທວີ, ປາລິໂຕ ຈ ສພ຺ພທສ຺ສີ ຈ ທ຺ເວ ອຄ຺ຄສາວກາ, ໂສພິໂຕ ນາມຸປຏ຺ຖາໂກ, ສຸຊາຕາ ຈ ທມ຺ມທິນ຺ນາ ຈ ທ຺ເວ ອຄ຺ຄສາວິກາ, ກກຸທຣຸກ຺ໂຂ ໂພທິ, ສຣີຣໍ ອສີຕິຫຕ຺ຖພ຺ເພທໍ ອໂຫສິ, ນວຸຕິ ວສ຺ສສຫສ຺ສານິ ອາຍູຕິ.

‘‘ສຸຊາຕສ຺ສ ອປເຣນ, ສຍມ຺ພູ ໂລກນາຍໂກ;

ທຸຣາສໂທ ອສມສໂມ, ປິຍທສ຺ສີ ມຫາຍໂສ’’ຕິ.

ຕສ຺ສ ອປຣພາເຄ ອຕ຺ຖທສ຺ສີ ນາມ ສຕ຺ຖາ ອຸທປາທິ. ຕສ຺ສາປິ ຕໂຍ ສາວກສນ຺ນິປາຕາ ອເຫສຸ໌. ປຖເມ ອຏ຺ຖນວຸຕິ ພິກ຺ຂຸສຕສຫສ຺ສານິ ອເຫສຸ໌, ທຸຕິເຍ ອຏ຺ຖາສີຕິສຕສຫສ຺ສານິ, ຕຖາ ຕຕິເຍ. ຕທາ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ສຸສີໂມ ນາມ ມຫິທ຺ທິໂກ ຕາປໂສ ຫຸຕ຺ວາ ເທວໂລກໂຕ ມນ຺ທາຣວປຸປ຺ຜຈ຺ຉຕ຺ຕໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ປູເຊສິ, ໂສປິ ນໍ ‘‘ອນາຄເຕ ພຸທ຺ໂທ ພວິສ຺ສສີ’’ຕິ ພ຺ຍາກາສິ. ຕສ຺ສ ພຄວໂຕ ໂສພິຕໍ ນາມ ນຄຣໍ ອໂຫສິ, ສາຄໂຣ ນາມ ຣາຊາ ປິຕາ, ສຸທສ຺ສນາ ນາມ ມາຕາ, ສນ຺ໂຕ ຈ ອຸປສນ຺ໂຕ ຈ ທ຺ເວ ອຄ຺ຄສາວກາ, ອພໂຍ ນາມຸປຏ຺ຖາໂກ, ທມ຺ມາ ຈ ສຸທມ຺ມາ ຈ ທ຺ເວ ອຄ຺ຄສາວິກາ, ຈມ຺ປກຣຸກ຺ໂຂ ໂພທິ, ສຣີຣໍ ອສີຕິຫຕ຺ຖພ຺ເພທໍ ອໂຫສິ, ສຣີຣປ຺ປພາ ສມນ຺ຕໂຕ ສພ຺ພກາລໍ ໂຍຊນມຕ຺ຕໍ ຜຣິຕ຺ວາ ອຏ຺ຖາສິ, ອາຍຸ ວສ຺ສສຕສຫສ຺ສນ຺ຕິ.

‘‘ຕຕ຺ເຖວ ມຕ຺ຑກປ຺ປມ຺ຫິ, ອຕ຺ຖທສ຺ສີ ນຣາສໂພ;

ມຫາຕມໍ ນິຫນ຺ຕ຺ວານ, ປຕ຺ໂຕ ສມ຺ໂພທິມຸຕ຺ຕມນ຺’’ຕິ.

ຕສ຺ສ ອປຣພາເຄ ທມ຺ມທສ຺ສີ ນາມ ສຕ຺ຖາ ອຸທປາທິ. ຕສ຺ສາປິ ຕໂຍ ສາວກສນ຺ນິປາຕາ ອເຫສຸ໌. ປຖເມ ໂກຏິສຕໍ ພິກ຺ຂູ ອເຫສຸ໌, ທຸຕິເຍ ສຕ຺ຕຕິໂກຏິໂຍ, ຕຕິເຍ ອສີຕິໂກຏິໂຍ. ຕທາ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ສກ຺ໂກ ເທວຣາຊາ ຫຸຕ຺ວາ ທິພ຺ພຄນ຺ທປຸປ຺ເຜຫິ ຈ ທິພ຺ພຕູຣິເຍຫິ ຈ ປູຊໍ ອກາສິ, ໂສປິ ນໍ ‘‘ອນາຄເຕ ພຸທ຺ໂທ ພວິສ຺ສສີ’’ຕິ ພ຺ຍາກາສິ. ຕສ຺ສ ພຄວໂຕ ສຣຓໍ ນາມ ນຄຣໍ ອໂຫສິ, ປິຕາ

ສຣໂຕ ນາມ ຣາຊາ, ມາຕາ ສຸນນ຺ທາ ນາມ, ປທ຺ໂມ ຈ ຘຸສ຺ສເທໂວ ຈ ທ຺ເວ ອຄ຺ຄສາວກາ, ສ຺ເນຕ຺ໂຕ ນາມຸປ຺ຜ຺ຖາໂກ , ເຂມາ ຈ ສພ຺ພນາມາ ຈ ທ຺ເວ ອຄ຺ຄສາວິກາ, ຣຕ຺ຕງກ຺ຣຣຸກ຺ໂຂ ໂພທິ, ''ພິມ຺ພິຊາໂລ''ຕິປິ ວຸຈ຺ຈຕິ, ສຣີຣໍ ປນ຺ສ຺ສ ອສີຕິຫຕ຺ຖຸພ຺ເພທໍ ອໂຫສິ, ວສ຺ສສຕສຫສ຺ສໍ ອາຍູຕິ។

''ຕຕ຺ເຖວ ມຕ຺ຫກປ຺ປມ຺ຫິ, ຆມ຺ມທສ຺ສີ ມຫາຍໂສ;

ຕມນ຺ຆກາຣໍ ວິຆມິຕ຺ວາ, ອຕິໂຣຈຕິ ສເທວເກ''ຕິ។

ຕສ຺ສ ອປຣກາເຄ ອິໂຕ ຈຕ຺ນວຸຕິກປ຺ປມຕ຺ຖເກ ເອກສ຺ມິ ກປ຺ເປ ເອໂກວ ສິທ຺ຆຕ຺ໂຖ ນາມ ພຸທ຺ໂຆ ອຸທປາທິ។ ຕສ຺ສາປິ ຕໂຍ ສາວກສນ຺ນິປາຕາ ອເຫສຸ໌។ ປຖມສນ຺ນິປາເຕ ໂກຜິສຕສຫສ຺ສໍ ກິກ຺ຂູ ອເຫສຸ໌, ທຸຕິເຍ ນວຸຕິໂກຜິໂຍ, ຕຕິເຍ ອສີຕິໂກຜິໂຍ។ ຕທາ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ອຸຄ຺ຄເຕໂຊ ອກິລຸຍາພລສມ຺ປນ຺ໂນ ມງ຺ຄໂລ ນາມ ຕາປໂສ ຫຸຕ຺ວາ ມຫາຊມ຺ພຸຜລໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ຕຖາຄຕສ຺ສ ອທາສິ។ ສຕ຺ຖາ ຕໍ ຜລໍ ປຣິກ຺ລຸຊິຕ຺ວາ ''ຈຕ຺ນວຸຕິກປ຺ປມຕ຺ຖເກ ພຸທ຺ໂຆ ກວິສ຺ສສີ''ຕິ ໂພທິສຕ຺ຕໍ ພ຺ຍາກາສິ។ ຕສ຺ສ ກຄວໂຕ ນຄຣໍ ເວກາຣໍ ນາມ ອໂຫສິ, ປິຕາ ຊຍເສໂນ ນາມ ຣາຊາ, ມາຕາ ສຸຜສ຺ສາ ນາມ, ສມ຺ພໂລ ຈ ສຸມິຕ຺ໂຕ ຈ ທ຺ເວ ອຄ຺ຄສາວກາ, ເຣວໂຕ ນາມຸປ຺ຜ຺ຖາໂກ, ສີວລີ ຈ ສຸຣາມາ ຈ ທ຺ເວ ອຄ຺ຄສາວິກາ, ກຕິກາຣຣຸກ຺ໂຂ ໂພທິ, ສຣີຣໍ ສຜ຺ຖິຫຕ຺ ຖຸພ຺ເພທໍ ອໂຫສິ, ວສ຺ສສຕສຫສ຺ສໍ ອາຍູຕິ។

''ຆມ຺ມທສ຺ສິສ຺ສ ອປ຺ເຣນ, ສິທ຺ຆຕ຺ໂຖ ນາມ ນາຍໂກ;

ນິຫນິຕ຺ວາ ຕມໍ ສພ຺ພໍ, ສູຣິໂຍ ອພ຺ກຸຄ຺ຄໂຕ ຍຖາ''ຕິ។

ຕສ຺ສ ອປຣກາເຄ ອິໂຕ ທ຺ວານວຸຕິກປ຺ປມຕ຺ຖເກ ຕິສ຺ໂສ ຘຸສ຺ໂສຕິ ເອກສ຺ມິ ກປ຺ເປ ທ຺ເວ ພຸທ຺ຆາ ນິພ຺ພຕ຺ຕິສ຺។ ຕິສ຺ສສ຺ສ ກຄວ ໂຕ ຕໂຍ ສາວກສນ຺ນິປາຕາ ອເຫສຸ໌។ ປຖມສນ຺ນິປາເຕ ກິກ຺ຂູນໍ ໂກຜິສຕໍ ອໂຫສິ, ທຸຕິເຍ ນວຸຕິໂກຜິໂຍ, ຕຕິເຍ ອສີຕິໂກຜິໂຍ។ ຕທາ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ມຫາໂກໂຄ ມຫາຍໂສ ສຸຊາໂຕ ນາມ ຂຕ຺ຕິໂຍ ຫຸຕ຺ວາ ອິສິປ຺ພຊ຺ຊໍ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ມຫິທ຺ຆິກາວໍ ປຕ຺ວາ ''ພຸທ຺ໂຆ ອຸປ຺ປນ຺ໂນ''ຕິ ສຸຕ຺ວາ ທິພ຺ພມນ຺ທາຣວປທຸມປາຣິຈ຺ຉຕ຺ຕກປ຺ປຼຫານິ ອາທາຍ ຈຕ຺ປຣິສມຊ຺ເຊ ຄຈ຺ຉນ຺ຕໍ ຕຖາຄຕໍ ປູເຊສິ, ອາກາເສ ປຸປ຺ຜວິຕານໍ ອກາສິ។ ໂສປິ ນໍ ສຕ຺ຖາ ''ອິໂຕ ທ຺ວານວຸຕິກປ຺ເປ ພຸທ຺ໂຆ ກວິສ຺ສສີ''ຕິ ພ຺ຍາກາສິ។ ຕສ຺ສ ກຄວ ໂຕ ເຂມໍ ນາມ ນຄຣໍ ອໂຫສິ, ປິຕາ ຊນສນ຺ໂຆ ນາມ ຂຕ຺ຕິໂຍ, ມາຕາ ປທຸມາ ນາມ , ພ຺ຣຫ຺ມເທໂວ ຈ ອຸທໂຍ ຈ ທ຺ເວ ອຄ຺ຄ ສາວກາ, ສມງ຺ໂຄ ນາມຸປ຺ຜ຺ຖາໂກ, ຘຸສ຺ສາ ຈ ສຸທຕ຺ຕາ ຈ ທ຺ເວ ອຄ຺ຄສາວິກາ, ອສນຣຸກ຺ໂຂ ໂພທິ, ສຣີຣໍ ສຜ຺ຖິຫຕ຺ຖຸພ຺ເພທໍ ອໂຫສິ, ວສ຺ສສຕສຫສ຺ສໍ ອາຍູຕິ។

''ສິທ຺ຆຕ຺ຖສ຺ສ ອປ຺ເຣນ, ອສໂມ ອປ຺ປຜິປຸຄ຺ຄໂລ;

ອນນ຺ຕສີໂລ ອມິຕຍໂສ, ຕິສ຺ໂສ ໂລກຄ຺ຄນາຍໂກ''ຕິ។

ຕສ຺ສ ອປຣກາເຄ ຘຸສ຺ໂສ ນາມ ສຕ຺ຖາ ອຸທປາທິ។ ຕສ຺ສາປິ ຕໂຍ ສາວກສນ຺ນິປາຕາ ອເຫສຸ໌។ ປຖມສນ຺ນິປາເຕ ສຜ຺ຖິ ກິກ຺ຂຸສຕສຫສ຺ສານິ ອເຫສຸ໌, ທຸຕິເຍ ປຕ຺ຕາສ, ຕຕິເຍ ທ຺ວຕ຺ຕິສ។ ຕທາ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ວິຊິຕາວີ ນາມ ຂຕ຺ຕິໂຍ ຫຸຕ຺ວາ ມ ຫາຣຊ຺ຊໍ ປຫາຍ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິເກ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ຕີຕິ ປິຜການິ ອຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ ມຫາຊນສ຺ສ ຆມ຺ມກຖໍ ກເຖສິ, ສີລປາຣມິຍ຺ຈ ປູເຣສິ។ ໂສປິ ນໍ ''ພຸທ຺ໂຆ ກວິສ຺ສສີ''ຕິ ຕເຖວ ພ຺ຍາກາສິ។ ຕສ຺ສ ກຄວໂຕ ກາສີ ນາມ ນຄຣໍ ອໂຫສິ, ຊຍເສໂນ ນາມ ຣາຊາ ປິ ຕາ, ສິຣິມາ ນາມ ມາຕາ, ສຸຣກ຺ຂິໂຕ ຈ ຆມ຺ມເສໂນ ຈ ທ຺ເວ ອຄ຺ຄສາວກາ, ສກິໂຍ ນາມຸປ຺ຜ຺ຖາໂກ, ຈາລາ ຈ ອຸປຈາລາ ຈ ທ຺ເວ ອຄ຺ຄສາວິກາ, ອາມລກຣຸກ຺ໂຂ ໂພທິ, ສຣີຣໍ ອຜ຺ຖປຕ຺ຕາສຫຕ຺ຖຸພ຺ເພທໍ ອໂຫສິ, ນວຸຕິ ວສ຺ສສຫສ຺ສານິ ອາຍູຕິ។

''ຕຕ຺ເຖວ ມຕ຺ຫກປ຺ປມ຺ຫິ, ອຫຸ ສຕ຺ຖາ ອນຸຕ຺ຕໂຣ;

ອນູປໂມ ອສມສໂມ, ຘຸສ຺ໂສ ໂລກຄ຺ຄນາຍໂກ''ຕິ។

ຕສ຺ສ ອປຣຠາເຄ ອິໂຕ ເອກນວຸຕິກປ຺ເປ ວິປ຺ສ຺ສີ ນາມ ຠຄວາ ອຸທປາທິ. ຕສ຺ສາປິ ຕໂຍ ສາວກສນ຺ນິປາຕາ ອເຫສຸໍ. ປຐມສນ຺ນິປາເຕ ອຏ຺ຐສຏ຺ຐິ ຠິກ຺ຂຸສຕສຫສ຺ສໍ ອໂຫສິ, ທຸຕິເຍ ເອກສຕສຫສ຺ສໍ, ຕຕິເຍ ອສີຕິສຫສ຺ສານິ. ຕທາ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ມຫິທ຺ຘິໂກ ມຫານຸຠາໂວ ອຕຸໂລ ນາມ ນາຄຣາຊາ ຫຸຕ຺ວາ ສຕ຺ຕຣຕນຂຈິຕໍ ໂສວຓ຺ຓມຍໍ ມຫາປີຐໍ ຠຄວໂຕ ອທາສິ. ໂສປິ ນໍ ‘‘ອິໂຕ ເອກນວຸຕິກປ຺ເປ ພຸທ຺ໂຘ ຠວິສ຺ສຕີ’’ຕິ ພ຺ຍາກາສິ. ຕສ຺ສ ຠຄວໂຕ ພນ຺ຘຸມຕີ ນາມ ນຄຣໍ ອໂຫສິ, ພນ຺ຘຸມາ ນາມ ຣາຊາ ປິຕາ, ພນ຺ຘຸມຕີ ນາມ ມາຕາ, ຂຓ຺ໂຑ ຈ ຕິສ຺ໂສ ຈ ທ຺ເວ ອຄ຺ຄສາວກາ, ອໂສໂກ ນາມຸປຏ຺ຐາໂກ, ຈນ຺ທາ ຈ ຈນ຺ທມິຕ຺ຕາ ຈ ທ຺ເວ ອຄ຺ຄສາວິກາ, ປາຏລິຣຸກ຺ໂຂ ໂພຘິ, ສຣີຣໍ ອສີຕິຫຕ຺ຖຸພ຺ເພຘໍ ອໂຫສິ, ສຣີຣປ຺ປຠາ ສທາ ສຕ຺ຕ ໂຍຊນານິ ຜຣິຕ຺ວາ ອຏ຺ຐາສິ, ອສີຕິ ວສ຺ສສຫສ຺ສານິ ອາຍູຕິ.

‘‘ຜຸສ຺ສສ຺ສ ຈ ອປເຣນ, ສມ຺ພຸທ຺ໂຘ ທ຺ວິປທຸຕ຺ຕໂມ;

ວິປ຺ສ຺ສີ ນາມ ນາເມນ, ໂລເກ ອຸປ຺ປຊ຺ຊິ ຈກ຺ຂຸມາ’’ຕິ.

ຕສ຺ສ ອປຣຠາເຄ ອິໂຕ ເອກຕິໍສກປ຺ເປ ສິຂີ ຈ ເວສ຺ສຠູ ຈາຕິ ທ຺ເວ ພຸທ຺ຘາ ອເຫສຸໍ. ສິຂິສ຺ສາປິ ຠຄວໂຕ ຕໂຍ ສາວກສນ຺ນິປາຕາ ອເຫສຸໍ. ປຐມສນ຺ນິປາເຕ ຠິກ຺ຂຸສຕສຫສ຺ສໍ ອໂຫສິ, ທຸຕິເຍ ອສີຕິສຫສ຺ສານິ, ຕຕິເຍ ສຕ຺ຕຕິສຫສ຺ສານິ. ຕທາ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ອຣິນ຺ທໂມ ນາມ ຣາຊາ ຫຸຕ຺ວາ ພຸທ຺ຘປ຺ປມຸຂສ຺ສ ຠິກ຺ຂຸສງ຺ຆສ຺ສ ສຈີວຣໍ ມຫາທານໍ ປວຕ຺ເຕຕ຺ວາ ສຕ຺ຕຣຕນປຏິມຓ຺ຑິຕໍ ຫຕ຺ຖິຣຕນໍ ທຕ຺ວາ ຫຕ຺ຖິປ຺ປມາຓໍ ກຕ຺ວາ ກປ຺ປິຍຠຓ຺ຑໍ ອທາສິ. ໂສປິ ນໍ ‘‘ອິໂຕ ເອກຕິໍສກປ຺ເປ ພຸທ຺ໂຘ ຠວິສ຺ສຕີ’’ຕິ ພ຺ຍາກາສິ. ຕສ຺ສ ຠຄວໂຕ ອຣຸຓວຕີ ນາມ ນຄຣໍ ອໂຫສິ, ອຣຸໂຓ ນາມ ຂຕ຺ຕິໂຍ ປິຕາ, ປຠາວຕີ ນາມ ມາຕາ, ອຠິຠູ ຈ ສມ຺ຠໂວ ຈ ທ຺ເວ ອຄ຺ຄສາວກາ, ເຂມງ຺ກໂຣ ນາມຸປຏ຺ຐາໂກ, ສຂິລາ ຈ ປທຸມາ ຈ ທ຺ເວ ອຄ຺ຄສາວິກາ, ປຸຓ຺ຑຣີກຣຸກ຺ໂຂ ໂພຘິ, ສຣີຣໍ ສຕ຺ຕຕິຫຕ຺ຖຸພ຺ເພຘໍ ອໂຫສິ, ສຣີຣປ຺ປຠາ ໂຍຊນສຕ຺ຕຍໍ ຜຣິຕ຺ວາ ອຏ຺ຐາສິ, ສຕ຺ຕຕິ ວສ຺ສສຫສ຺ສານິ ອາຍູຕິ.

‘‘ວິປ຺ສ຺ສິສ຺ສ ອປເຣນ, ສມ຺ພຸທ຺ໂຘ ທ຺ວິປທຸຕ຺ຕໂມ;

ສິຂິວ຺ຫໂຍ ນາມ ຊິໂນ, ອສໂມ ອປ຺ປຏິປຸຄ຺ຄໂລ’’ຕິ.

ຕສ຺ສ ອປຣຠາເຄ ເວສ຺ສຠູ ນາມ ສຕ຺ຖາ ອຸທປາທິ. ຕສ຺ສາປິ ຕໂຍ ສາວກສນ຺ນິປາຕາ ອເຫສຸໍ. ປຐມສນ຺ນິປາເຕ ອສີຕິ ຠິກ຺ຂຸສຫສ຺ສານິ ອເຫສຸໍ, ທຸຕິເຍ ສຕ຺ຕຕິ, ຕຕິເຍ ສຏ຺ຐິ. ຕທາ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ສຸທສ຺ສໂນ ນາມ ຣາຊາ ຫຸຕ຺ວາ ພຸທ຺ຘປ຺ປມຸຂສ຺ສ ຠິກ຺ຂຸສງ຺ຆສ຺ສ ສຈີວຣໍ ມຫາທານໍ ທຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ອາຈາຣຄຸຓສມ຺ປນ຺ໂນ ພຸທ຺ຘຣຕເນ ຈິຕ຺ຕີກາຣປີຕິພຫຸໂລ ອໂຫສິ. ໂສປິ ນໍ ຠຄວາ ‘‘ອິໂຕ ເອກຕິໍສກປ຺ເປ ພຸທ຺ໂຘ ຠວິສ຺ສຕີ’’ຕິ ພ຺ຍາກາສິ. ຕສ຺ສ ປນ ຠຄວໂຕ ອໂນມໍ ນາມ ນຄຣໍ ອໂຫສິ, ສຸປ຺ປຕີໂຕ ນາມ ຣາຊາ ປິຕາ, ຍສວຕີ ນາມ ມາຕາ , ໂສໂຓ ຈ ອຸຕ຺ຕໂຣ ຈ ທ຺ເວ ອຄ຺ຄສາວກາ, ອຸປສນ຺ໂຕ ນາມຸປຏ຺ຐາໂກ, ທາມາ ຈ ສມາລາ ຈ ທ຺ເວ ອຄ຺ຄສາວິກາ, ສາລຣຸກ຺ໂຂ ໂພຘິ, ສຣີຣໍ ສຏ຺ຐິຫຕ຺ຖຸພ຺ເພຘໍ ອໂຫສິ, ສຏ຺ຐິ ວສ຺ສສຫສ຺ສານິ ອາຍູຕິ.

‘‘ຕຕ຺ເຖວ ມຓ຺ຑກປ຺ປມ຺ຫິ, ອສໂມ ອປ຺ປຏິປຸຄ຺ຄໂລ;

ເວສ຺ສຠູ ນາມ ນາເມນ, ໂລເກ ອຸປ຺ປຊ຺ຊິ ໂສ ຊິໂນ’’ຕິ.

ຕສ຺ສ ອປຣຠາເຄ ອິມສ຺ມິໍ ກປ຺ເປ ຈຕ຺ຕາໂຣ ພຸທ຺ຘາ ນິພ຺ພຕ຺ຕາ ກກຸສນ຺ໂຘ, ໂກຓາຄມໂນ, ກສ຺ສໂປ, ອມ຺ຫາກໍ ຠຄວາຕິ. ກກຸສນ຺ຘສ຺ສ ຠຄວໂຕ ເອໂກວ ສາວກສນ຺ນິປາໂຕ, ຕຕ຺ຖ ຈຕ຺ຕາລີສ ຠິກ຺ຂຸສຫສ຺ສານິ ອເຫສຸໍ. ຕທາ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ເຂໂມ ນາມ ຣາຊາ ຫຸຕ຺ວາ ພຸທ຺ຘປ຺ປມຸຂສ຺ສ ຠິກ຺ຂຸສງ຺ຆສ຺ສ ສປຕ຺ຕຈີວຣໍ ມຫາທານຎ຺ເຈວ ອຎ຺ຊນາທິເຠສຊ຺ຊານິ ຈ ທຕ຺ວາ ສຕ຺ຖຸ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຸຕ຺ວາ ປພ຺ພຊິ. ໂສປິ ນໍ ສຕ຺ຖາ ພ຺ຍາກາສິ. ກກຸສນ຺ຘສ຺ສ ປນ ຠຄວໂຕ ເຂມໍ ນາມ ນຄຣໍ ອໂຫສິ, ອຄ຺ຄິທຕ຺ໂຕ ນາມ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ປິຕາ, ວິສາຂາ ນາມ ພ຺ຣາຫ຺ມຓີ ມາຕາ, ວິຘຸໂຣ ຈ ສຎ຺ຊີໂວ ຈ ທ຺ເວ ອຄ຺ຄສາວກາ, ພຸທ຺ຘິໂຊ ນາມຸປຏ຺ຐາໂກ, ສາມາ ຈ ຈມ຺ປກາ ຈ ທ຺ເວ ອຄ຺ຄສາວິກາ , ມຫາສິຣີສຣຸກ຺ໂຂ ໂພຘິ, ສຣີຣໍ ຈຕ຺ຕາລີສຫຕ຺ຖຸພ຺ເພຘໍ ອໂຫສິ, ຈຕ຺ຕາລີສ ວສ຺ສສຫສ຺

ສານິ ອາຍູຕິຯ

‘‘ເວສ຺ສຠຸສ຺ສ ອປ຺ເຣນ, ສມ຺ພຸທ຺ໂຘ ທ຺ວິປ຺ທຸຕ຺ຕໂມ;

ກກຸສນ຺ໂຘ ນາມ ນາເມນ, ອປ຺ປເມຍ຺ໂຍ ທຸຣາສໂທ’’ຕິຯ

ຕສ຺ສ ອປ຺ຣກາເລ ໂກຓາຄມໂນ ນາມ ສຕ຺ຖາ ອຸທປາທິຯ ຕສ຺ສາປິ ເອໂກ ສາວກສນ຺ນິປາໂຕ, ຕຕ຺ຖ ຕິໍສ ຠິກ຺ຂຸສຫສ຺ສານິ ອເຫສຸໍຯ ຕທາ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ປພ຺ພໂຕ ນາມ ຣາຊາ ຫຸຕ຺ວາ ອມຈ຺ຈຄຓປ຺ຣິວຸໂຕ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຸຕ຺ວາ ພຸທ຺ຘປ຺ປມຸຂໍ ຠິກ຺ຂຸສງ຺ຆໍ ນິມນ຺ເຕຕ຺ວາ ມຫາທານໍ ປວຕ຺ເຕຕ຺ວາ ປຏ຺ຏຸຓ຺ຓຈີນປຏ຺ຏໂກເສຍ຺ຍກມ຺ພລທຸກູລານິ ເຈວ ສຸວຓ຺ຓປາທຸກຎ຺ຈ ທຕ຺ວາ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິເກ ປພ຺ພຊິຯ ໂສປິ ນໍ ພ຺ຍາກາສິຯ ຕສ຺ສ ຠຄວໂຕ ໂສຠວຕີ ນາມ ນຄຣໍ ອໂຫສິ, ຍຎ຺ຎທຕ຺ໂຕ ນາມ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ປິຕາ, ອຸຕ຺ຕຣາ ນາມ ພ຺ຣາຫ຺ມຓີ ມາຕາ, ຠິຍ຺ໂຍໂສ ຈ ອຸຕ຺ຕໂຣ ຈ ທ຺ເວ ອຄ຺ຄສາວກາ, ໂສຕ຺ຖິໂຊ ນາມຸປຏ຺ຐາໂກ, ສມຸທ຺ທາ ຈ ອຸຕ຺ຕຣາ ຈ ທ຺ເວ ອຄ຺ຄສາວິກາ, ອຸທຸມ຺ພຣຣຸກ຺ໂຂ ໂພຘິ, ສຣີຣໍ ຕິໍສຫຕ຺ຖຸພ຺ເພຘໍ ອໂຫສິ, ຕິໍສ ວສ຺ສສຫສ຺ສານິ ອາຍູຕິຯ

‘‘ກກຸສນ຺ຘສ຺ສ ອປ຺ເຣນ, ສມ຺ພຸທ຺ໂຘ ທ຺ວິປ຺ທຸຕ຺ຕໂມ;

ໂກຓາຄມໂນ ນາມ ຊິໂນ, ໂລກເຊຏ຺ໂຐ ນຣາສໂຠ’’ຕິຯ

ຕສ຺ສ ອປ຺ຣກາເລ ກສ຺ສໂປ ນາມ ສຕ຺ຖາ ອຸທປາທິຯ ຕສ຺ສາປິ ເອໂກ ສາວກສນ຺ນິປາໂຕ, ຕຕ຺ຖ ວີສຕິ ຠິກ຺ຂຸສຫສ຺ສານິ ອເຫສຸໍຯ ຕທາ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ໂຊຕິປາໂລ ນາມ ມາຓໂວ ຫຸຕ຺ວາ ຕິຓ຺ຓໍ ເວທານໍ ປາຣຄູ ຠູມິຍຎ຺ຈ ອນ຺ຕລິກ຺ເຂ ຈ ປາກໂຏ ຆຏິກາຣສ຺ສ ກຸມ຺ຠກາຣສ຺ສ ມິຕ຺ໂຕ ອໂຫສິຯ ໂສ ເຕນ ສທ຺ຘິໍ ສຕ຺ຖາຣໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ຘມ຺ມກຖໍ ສຸຕ຺ວາ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ອາຣທ຺ຘວີຣິໂຍ ຕີຓິ ປິຏການິ ອຸຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ ວຕ຺ຕາວຕ຺ຕສມ຺ປຕ຺ຕິຍາ ພຸທ຺ຘສ຺ສ ສາສນໍ ໂສເຠສິຯ ໂສປິ ນໍ ພ຺ຍາກາສິຯ ຕສ຺ສ ຠຄວໂຕ ຊາຕນຄຣໍ ພາຣາຓສີ ນາມ ອໂຫສິ, ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ໂຕ ນາມ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ປິຕາ, ຘນວຕີ ນາມ ພ຺ຣາຫ຺ມຓີ ມາຕາ, ຕິສ຺ໂສ ຈ ຠາຣທ຺ວາໂຊ ຈ ທ຺ເວ ອຄ຺ຄສາວກາ, ສພ຺ພມິຕ຺ໂຕ ນາມຸປຏ຺ຐາໂກ, ອນຸຬາ ຈ ອຸຣຸເວຬາ ຈ ທ຺ເວ ອຄ຺ຄສາວິກາ, ນິຄ຺ໂຣຘຣຸກ຺ໂຂ ໂພຘິ, ສຣີຣໍ ວີສຕິຫຕ຺ຖຸພ຺ເພຘໍ ອໂຫສິ, ວີສຕິ ວສ຺ສສຫສ຺ສານິ ອາຍູຕິຯ

‘ໂກຓາຄມນສ຺ສ ອປ຺ເຣນ, ສມ຺ພຸທ຺ໂຘ ທ຺ວິປ຺ທຸຕ຺ຕໂມ;

ກສ຺ສໂປ ນາມ ໂຄຕ຺ເຕນ, ຘມ຺ມຣາຊາ ປຠງ຺ກໂຣ’’ຕິຯ

ຍສ຺ມິໍ ປນ ກປ຺ເປ ທີປງ຺ກໂຣ ທສພໂລ ອຸທປາທິ, ຕສ຺ມິໍ ອຎ຺ເຎປິ ຕໂຍ ພຸທ຺ຘາ ອເຫສຸໍຯ ເຕສໍ ສນ຺ຕິກາ ໂພຘິສຕ຺ຕສ຺ສ ພ຺ຍາກຣຓໍ ນຕ຺ຖິ, ຕສ຺ມາ ເຕ ອິຘ ນ ທສ຺ສິຕາຯ ອຏ຺ຐກຖາຍໍ ປນ ຕມ຺ຫາ ກປ຺ປາ ປຏ຺ຐາຍ ສພ຺ເພປິ ພຸທ຺ເຘ ທສ຺ເສຕຸໍ ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ –

‘‘ຕຓ຺ຫງ຺ກໂຣ ເມຘງ຺ກໂຣ, ອໂຖປິ ສຣຓງ຺ກໂຣ;

ທີປງ຺ກໂຣ ຈ ສມ຺ພຸທ຺ໂຘ, ໂກຓ຺ຑຎ຺ໂຎ ທ຺ວິປ຺ທຸຕ຺ຕໂມຯ

‘‘ມງ຺ຄໂລ ຈ ສຸມໂນ ຈ, ເຣວໂຕ ໂສຠິໂຕ ມຸນິ;

ອໂນມທສ຺ສີ ປທຸໂມ, ນາຣໂທ ປທຸມຸຕ຺ຕໂຣຯ

‘‘ສຸເມໂຘ ຈ ສຸຊາໂຕ ຈ, ປິຍທສ຺ສີ ມຫາຍໂສ;

ອຕ຺ຖທສ຺ສີ ຘມ຺ມທສ຺ສີ, ສິທ຺ຘຕ຺ໂຖ ໂລກນາຍໂກຯ

''ຕິສ຺ໂສ ຜຸສ຺ໂສ ຈ ສມ຺ພຸທ຺ໂຘ, ວິປ຺ສ຺ສີ ສິຂີ ເວສ຺ສຠູ;

ກກຸສນ຺ໂຘ ໂກຓາຄມໂນ, ກສ຺ສໂປ ຈາຕິ ນາຍໂກຯ

''ເອເຕ ອເຫສຸໍ ສມ຺ພຸທ຺ຘາ, ວີຕຣາຄາ ສມາຫິຕາ;

ສຕຣໍສີວ ອຸປ຺ປນ຺ນາ, ມຫາຕມວິໂນທນາ;

ຊລິຕ຺ວາ ອຄ຺ຄິຂນ຺ຘາວ, ນິພ຺ພຸຕາ ເຕ ສສາວກາ''ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ອມ຺ຫາກໍ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ທີປງ຺ກຣາທີນໍ ຈຕຸວີສຕິຍາ ພຸທ຺ຘານໍ ສນ຺ຕິເກ ອຘິກາຣໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ກປ຺ປສຕສຫສ຺ສາຘິການິ ຈຕ຺ຕາຣິ ອສງ຺ເຂຍ຺ຍານິ ອາຄໂຕຯ ກສ຺ສປ຺ສ຺ສ ປນ ຠຄວໂຕ ໂອຣຠາເຄ ຐເປຕ຺ວາ ອິມໍ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ຘໍ ອຎ຺ໂຎ ພຸທ຺ໂຘ ນາມ ນຕ຺ຖິຯ ອິຕິ ທີປງ຺ກຣາທີນໍ ຈຕຸວີສຕິຍາ ພຸທ຺ຘານໍ ສນ຺ຕິເກ ລທ຺ຘພ຺ຍາກຣໂຓ ປນ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ເຍເນນ –

''ມນຸສ຺ສຕ຺ຕໍ ລິງ຺ຄສມ຺ປຕ຺ຕິ, ເຫຕຸ ສຕ຺ຖາຣທສ຺ສນໍ;

ປພ຺ພຊ຺ຊາ ຄຸຓສມ຺ປຕ຺ຕິ, ອຘິກາໂຣ ຈ ຉນ຺ທຕາ;

ອຏ຺ຐຘມ຺ມສໂມຘານາ, ອຠິນີຫາໂຣ ສມິຊ຺ຌຕິ''ຕິຯ (ພຸຯ ວໍຯ ໒ຯ໕໙) –

ອິເມ ອຏ຺ຐ ຘມ຺ເມ ສໂມຘາເນຕ຺ວາ ທີປງ຺ກຣປາທມູເລ ກຕາຠິນີຫາເຣນ ''ຫນ຺ທ ພຸທ຺ຘກເຣ ຘມ຺ເມ, ວິຈິນາມິ ອິໂຕ ຈິໂຕ''ຕິ ອຸສ຺ສາຫໍ ກຕ຺ວາ ''ວິຈິນນ຺ໂຕ ຕທາ ທກ຺ຂິໍ, ປຐມໍ ທານປາຣມິ''ນ຺ຕິ ທານປາຣມິຕາທໂຍ ພຸທ຺ຘກາຣກຘມ຺ມາ ທິຏ຺ຐາ, ເຕ ປູເຣນ຺ໂຕເຍວ ຍາວ ເວສ຺ສນ຺ຕຣຕ຺ຕຠາວາ ອາຄມິຯ ອາຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ຈ ເຍ ເຕ ກຕາຠິນີຫາຣານໍ ໂພຘິສຕ຺ຕານໍ ອານິສໍສາ ສໍວຓ຺ຓິຕາ –

''ເອວໍ ສພ຺ພງ຺ຄສມ຺ປນ຺ນາ, ໂພຘິຍາ ນິຍຕາ ນຣາ;

ສໍສຣໍ ທີຆມທ຺ຘານໍ, ກປ຺ປໂກຏິສເຕຫິປິຯ

''ອວີຈິມ຺ຫິ ນຸປ຺ປຊ຺ຊນ຺ຕິ, ຕຖາ ໂລກນ຺ຕເຣສຸ ຈ;

ນິຊ຺ຌາມຕຓ຺ຫາ ຂຸປ຺ປິປາສາ, ນ ໂຫນ຺ຕິ ກາລກຎ຺ຊກາຯ

''ນ ໂຫນ຺ຕິ ຂຸທ຺ທກາ ປາຓາ, ອຸປ຺ປຊ຺ຊນ຺ຕາປິ ທຸຄ຺ຄຕິໍ;

ຊາຍມານາ ມນຸສ຺ເສສຸ, ຊຈ຺ຈນ຺ຘາ ນ ຠວນ຺ຕິ ເຕຯ

''ໂສຕເວກລ຺ລຕາ ນຕ຺ຖິ, ນ ຠວນ຺ຕິ ມູຄປກ຺ຂິກາ;

ອິຕ຺ຖິຠາວໍ ນ ຄຈ຺ຉນ຺ຕິ, ອຸຠໂຕພ຺ຍຎ຺ຊນປຓ຺ຑກາຯ

‘‘ນ ກວນ຺ຕິ ປຣິຍາປນ຺ນາ, ໂພຊີຍາ ນິຍຕາ ນຣາ;

ມຸຕ຺ຕາ ອານນ຺ຕຣິເກຫິ, ສພ຺ພຕ຺ຖ ສຸທ຺ຊໂຄຈຣາ.

‘‘ມິຈ຺ຊາທິຏ຺ຖິ ນ ເສວນ຺ຕິ, ກມ຺ມກິຣິຍທສ຺ສນາ;

ວສມານາປິ ສຄ຺ເຄສຸ, ອສຍ຺ຍ຺ ນູປປ຺ຊ຺ຊເຣ.

‘‘ສຸທ຺ຊາວາເສສຸ ເທເວສຸ, ເຫຕຸ ນາມ ນ ວິຊ຺ຊຕິ;

ເນກ຺ຂມ຺ມນິນ຺ນາ ສປ຺ປຸຣິສາ, ວິສ຺ຍຸຕ຺ຕາ ກວາກເວ;

ຈຣນ຺ຕິ ໂລກຕ຺ຖຈຣິຍາໂຍ, ປູເຣນ຺ຕິ ສພ຺ພປາຣມີ’’ຕິ.

ເຕ ອານິສ຺ເສ ອຊິຄນ຺ຕ຺ວາວ ອາຄໂຕ. ປາຣມີໂຍ ປູເຣນ຺ຕສ຺ສ ຈສ຺ສ ອກິຕ຺ຕິພ຺ຣາຫ຺ມຓກາເລ ສງ຺ຂພ຺ຣາຫ຺ມຓກາເລ ຊນຍ຺ຈຍຣາຊກາເລ ມຫາສຸທສ຺ສນກາເລ ມຫາໂຄວິນ຺ທກາເລ ນິມິມຫາຣາຊກາເລ ຈນ຺ທກຸມາຣກາເລ ວິສຍ຺ຫເສຏ຺ຖິກາເລ ສິວິຣາຊກາເລ ເວສ຺ສນ຺ຕຣກາເລຕິ ທານປາຣມິຕາຍ ປູຣິຕຕ຺ຕກາວານ຺ ປຣິມາຓ຺ ນາມ ນຕ຺ຖິ. ເອກນ຺ເຕນ ປນສ຺ສ ສສປຓ຺ຑິຕຊາຕເກ –

‘‘ກິກ຺ຂາຍ ອຸປຄຕ຺ ທິສ຺ວາ, ສກຕ຺ຕານ຺ ປຣິຈ຺ຈຊິ;

ທາເນນ ເມ ສໂມ ນຕ຺ຖິ, ເອສາ ເມ ທານປາຣມີ’’ຕິ. (ຈຣິຍາ. ໑.ຕສ຺ສຸທານ຺) –

ເອວ຺ ອຕ຺ຕປຣິຈ຺ຈາຄ຺ ກໂຣນ຺ຕສ຺ສ ທານປາຣມິຕາ ປຣມຕ຺ຖປາຣມີ ນາມ ຊາຕາ. ຕຖາ ສີລວຣາຊກາເລ ຈມ຺ເປຍ຺ຍນາຄຣາຊກາເລ ກູຣິທຕ຺ຕນາຄຣາຊກາເລ ຉທ຺ທນ຺ຕນາຄຣາຊກາເລ ຊຍທ຺ທິສຣາຊປຸຕ຺ຕກາເລ ອລີນສຕ຺ຕກຸມາຣກາເລຕິ ສີລປາຣມິຕາຍ ປູຣິຕຕ຺ຕກາວານ຺ ປຣິມາຓ຺ ນາມ ນຕ຺ຖິ. ເອກນ຺ເຕນ ປນສ຺ສ ສງ຺ຂປາລຊາຕເກ –

‘‘ສູເລຫິ ວິຊ຺ຊີຍນ຺ໂຕປິ, ໂກຏ຺ຏິຍນ຺ໂຕປິ ສຕ຺ຕິຫິ;

ໂກຊປຸຕ຺ເຕ ນ ກຸປ຺ປາມິ, ເອສາ ເມ ສີລປາຣມີ’’ຕິ. (ຈຣິຍາ. ໒.໙໑) –

ເອວ຺ ອຕ຺ຕປຣິຈ຺ຈາຄ຺ ກໂຣນ຺ຕສ຺ສ ສີລປາຣມິຕາ ປຣມຕ຺ຖປາຣມີ ນາມ ຊາຕາ. ຕຖາ ໂສມນສ຺ສກຸມາຣກາເລ, ຫຕ຺ຖິປາລກຸມາຣກາເລ, ອໂຍຊຣປຓ຺ຑິຕກາເລຕິ ມຫາຣຊ຺ຊ຺ ປຫາຍ ເນກ຺ຂມ຺ມປາຣມິຕາຍ ປູຣິຕຕ຺ຕກາວານ຺ ປຣິມາຓ຺ ນາມ ນຕ຺ຖິ. ເອກນ຺ເຕນ ປນສ຺ສ ຈູລສຸຕໂສມຊາຕເກ –

‘‘ມຫາຣຊ຺ຊ຺ ຫຕ຺ຖຄຕ຺, ເຂລປິຓ຺ຑ຺ວ ຉທ຺ທຍິ;

ຈຊໂຕ ນ ໂຫຕິ ລຄ຺ຄ຺, ເອສາ ເມ ເນກ຺ຂມ຺ມປາຣມີ’’ຕິ. –

ເອວ຺ ນິສ຺ສງ຺ຄຕາຍ ຣຊ຺ຊ຺ ຉທ຺ເທຕ຺ວາ ນິກ຺ຂມນ຺ຕສ຺ສ ເນກ຺ຂມ຺ມປາຣມິຕາ ປຣມຕ຺ຖປາຣມີ ນາມ ຊາຕາ. ຕຖາ ວິທູຣປຓ຺ຑິຕກາເລ, ມຫາໂຄວິນ຺ທປຓ຺ຑິຕກາເລ, ກຸທ຺ທາລປຓ຺ຑິຕກາເລ, ອຣກປຓ຺ຑິຕກາເລ, ໂພຊິປຣິພ຺ພາຊກກາເລ, ມໂຫສຖປຓ຺ຑິຕກາເລຕິ, ປຍ຺ຍາປາຣມິຕາຍ ປູຣິຕຕ຺ຕກາວານ຺ ປຣິມາຓ຺ ນາມ ນຕ຺ຖິ. ເອກນ຺ເຕນ ປນສ຺ສ ສຕ຺ຕຸກສ຺ຕຊາຕເກ ເສນກປຓ຺ຑິຕກາເລ –

‘‘ປଲ୍ଲາຍ ວິຈິນນ୍ໂຕຫଂ, ພ୍ຣາຫ୍ມຓଂ ໂມຈຢີ ທຸຂາ;

ປଲ୍ଲາຍ ເມ ສໂມ ນຕ୍ຖິ, ເອສາ ເມ ປଲ୍ଲາປາຣມີ’’ຕິ។ –

ອນ୍ໂຕກສ୍ຕຄຕଂ ສປ୍ປଂ ທສ୍ເສନ୍ຕສ୍ສ ປଲ୍ଲາປາຣມິຕາ ປຣມຕ୍ຖປາຣມີ ນາມ ຊາຕາ។ ຕຖາ ວີຣິຢປາຣມິຕາທີນମ୍ປີ ປູ ຣິຕຕ୍ຕກາວານଂ ປຣິມາຓଂ ນາມ ນຕ୍ຖິ។ ເອກନ୍ເຕນ ປନ୍ສ୍ສ ມຫາຊນກຊາຕເກ –

‘‘ອຕີຣທສ୍ສີ ຊລມຊ୍ເຊ, ຫຕາ ສພ୍ເພວ ມານ୍ສາ;

ຈິຕ୍ຕສ୍ສ ອଲ୍ଲຖາ ນຕ୍ຖິ, ເອສາ ເມ ວີຣິຢປາຣມີ’’ຕິ។ –

ເອວଂ ມຫາສມ୍ທ୍ທଂ ຕຣନ୍ຕສ୍ສ ປວຕ୍ຕາ ວີຣິຢປາຣມິຕາ ປຣມຕ୍ຖປາຣມີ ນາມ ຊາຕາ។ ຂନ୍ຕິວາທີຊາຕເກ –

‘‘ອເຈຕນଂວ ໂກຜ୍ເຜନ୍ເຕ, ຕິຓ୍ເຫນ ຜຣສ୍ນາ ມມଂ;

ກາສີຣາເຊ ນ ກ୍ປ୍ປາມີ, ເອສາ ເມ ຂନ୍ຕິປາຣມີ’’ຕິ។ –

ເອວଂ ອເຈຕນກາເວນ ວິຢ ມຫາທ୍ກ୍ຂଂ ອທິວາເສନ୍ຕສ୍ສ ຂନ୍ຕິປາຣມິຕາ ປຣມຕ୍ຖປາຣມີ ນາມ ຊາຕາ។ ມຫາສ୍ຕໂສມຊາຕເກ –

‘‘ສຈ୍ຈວາຈଂ ອນ୍ຣກ୍ຂନ୍ໂຕ, ຈຊິຕ୍ວາ ມມ ຊີວິຕଂ;

ໂມເຈສິ ເອກສຕଂ ຂຕ୍ຕິເຢ, ເອສາ ເມ ສຈ୍ຈປາຣມີ’’ຕິ។ –

ເອວଂ ຊີວິຕଂ ຈຊິຕ୍ວາ ສຈ୍ຈມນ୍ຣກ୍ຂନ୍ຕສ୍ສ ສຈ୍ຈປາຣມິຕາ ປຣມຕ୍ຖປາຣມີ ນາມ ຊາຕາ។ ມູຄປກ୍ຂຊາຕເກ –

‘‘ມາຕາ ປີຕາ ນ ເມ ເທສ୍ສາ, ນປີ ເມ ເທສ୍ສଂ ມຫາຢສଂ;

ສພ୍ພଲ୍ଲ୍ຕଂ ປີຢଂ ມຢ୍ຫଂ, ຕສ୍ມາ ວຕມທິຊ୍ຖຫິ’’ນ୍ຕິ។ (ຈຣິຢາ។ ໓។໖ ໂຖກଂ ວິສທິສଂ) –

ເອວଂ ຊີວິຕມ୍ປີ ຈຊິຕ୍ວາ ວຕଂ ອທິຊ୍ຖຫນ୍ຕສ୍ສ ອທິຊ୍ຖານປາຣມິຕາ ປຣມຕ୍ຖປາຣມີ ນາມ ຊາຕາ។ ເອກຣາຊຊາຕເກ –

‘‘ນ ມଂ ໂກຈິ ອຕ୍ຕສຕິ, ນປີຫଂ ກາຢາມິ ກສ୍ສຈິ;

ເມຕ୍ຕາພເລນ୍ປຕ୍ຖຖ୍ໂທ, ຣມາມິ ປວເນ ຕທາ’’ຕິ។ (ຈຣິຢາ។ ໓។໑໑໓) –

ເອວଂ ຊີວິຕມ୍ປີ ອໂນໂລເກຕ୍ວາ ເມຕ୍ຕາຢନ୍ຕສ୍ສ ເມຕ୍ຕາປາຣມິຕາ ປຣມຕ୍ຖປາຣມີ ນາມ ຊາຕາ។ ໂລມຫଂສຊາຕເກ –

‘‘ສ୍ສາເນ ເສຢ୍ຢଂ ກປ୍ເປມິ, ຉວຖ୍ຖິກଂ ອ୍ປນິທາຢຫଂ;

ຄາມຕ୍ທລາ ອ୍ປາຄନ୍ຕ୍ວາ, ຣູປଂ ທສ୍ເສନ୍ຕິນປ୍ປກ’’ନ୍ຕິ។ (ຈຣິຢາ។ ໓។໑໑໙) –

ເອວໍ ຄາມທາຣເກສຸ ນິຍຸຖຸການາທີຫີ ເຈວ ມາລາຄນຸຊຸປຫາຣາທີຫີ ຈ ສຸຂທຸກຸຂໍ ອຸປຸປາເທນຸເຕສຸປີ ອຸເປກຸຂໍ ອນຕິວຕຸຕນຸຕສຸສ ອຸເປກຸຂາປາຣມີຕາ ປຣມຕຸຖປາຣມີ ນາມ ຊາຕາ. ອຍເມຕຸຖ ສງເຂໂປ, ວິຕຸຖາຣໂຕ ປເນສ ອຕຸໂຖ ຈຣິຍາປີຜກໂຕ ຄເຫຕພຸໂພ. ເອວໍ ປາຣມິໂຍ ປູເຣຕຸວາ ເວສຸສນຸຕຣຕຸຕກາເວ ຖິໂຕ –

‘‘ອເຈຕນາຍໍ ປຖວີ, ອວິຍຸລາຍ ສຸຂໍ ທຸຂໍ;

ສາປີ ທານພລາ ມຍຸຫໍ, ສຕຸຕກຸຂຕຸຕຸໍ ປກມຸປຖາ’’ຕິ. (ຈຣິຍາ. ໑.໑໒໔) –

ເອວໍ ມຫາປຖວິກມຸປນາທີນີ ມຫາປຸຍຸລານິ ກຕຸວາ ອາຍຸປຣິໂຍສາເນ ຕໂຕ ຈຸໂຕ ຕຸສິຕກວເນ ນິພຸພຕຸຕິ. ອິຕິ ທີປງກຣປາທມູລໂຕ ປຜຸຖາຍ ຍາວ ອຍໍ ຕຸສິຕປຸເຣ ນິພຸພຕຸຕິ, ເອຕຸຕກໍ ຖານໍ ທູເຣນິທານໍ ນາມາຕິ ເວທິຕພຸພໍ.

ທູເຣນິທານກຖາ ນິຍຸຖິຕາ.

໔. ອວິທູເຣນິທານກຖາ

ຕຸສິຕປຸເຣ ວສນຸເຕເຍວ ປນ ໂພຊິສຕຸເຕ ພຸທຸຣໂກລາຫລໍ ນາມ ອຸທປາທີ. ໂລກສຸມິຍຸຫິ ຕີຕີ ໂກລາຫລານີ ອຸປຸປຊຸຊນຸຕິ – ກປຸປໂກລາຫລໍ, ພຸທຸຣໂກລາຫລໍ, ຈກຸກວຕຸຕິໂກລາຫລນຸຕິ. ຕຕຸຖ ‘‘ວສຸສສຕສຫສຸສສຸສ ອຈຸຈເຍນ ກປຸປຸຜຸຖານໍ ກວິສຸສຕີ’’ຕິ ໂລກພຸຍູຫາ ນາມ ກາມາວຈຣເທວາ ມຸຕຸຕສິຣາ ວິກິຕຸຕເກສາ ຣຸທມຸຂາ ອສຸສູນີ ຫຕຸເຖຫິ ປຸຍຸຈມານາ ຣຕຸຕວຕຸຖນິວຕຸຖາ ອຕິວິຍ ວິຣູປເວສຊາຣິໂນ ຫຸຕຸວາ ມນຸສຸສປເຖ ວິຈຣນຸຕາ ເອວໍ ອາໂຣເຈນຸຕິ ‘‘ມາຣິສາ ອິໂຕ ວສຸສສຕສຫສຸສສຸສ ອຈຸຈເຍນ ກປຸປຸຜຸຖານໍ ກວິສຸສຕິ, ອຍໍ ໂລໂກ ວິນສຸສິສຸສຕິ, ມຫາສມຸທຸໂທປີ ສຸສຸສິສຸສຕິ , ອຍຍຸຈ ມຫາປຖວີ ສິເນຣຸ ຈ ປພຸພຕຣາຊາ ອຸຫຸຫຍຸຫິສຸສນຸຕິ ວິນສຸສິສຸສນຸຕິ, ຍາວ ພຣຫຸມໂລກາ ໂລກວິນາໂສ ກວິສຸສຕິ, ເມຕຸຕໍ ມາຣິສາ ກາເວຖ, ກຣຸຕໍ, ມຸທິຕໍ, ອຸເປກຸຂໍ ມາຣິສາ ກາເວຖ, ມາຕຣໍ ອຸປຜຸຖຫຖ, ປີຕຣໍ ອຸປຜຸຖຫຖ, ກຸເລ ເຊຜຸຖາປຈາຍີໂນ ໂຫຖາ’’ຕິ. ອິທໍ ກປຸປໂກລາຫລໍ ນາມ. ວສຸສສຫສຸສສຸສ ອຈຸຈເຍນ ປນ ສພຸພຍຸຍຸພຸທຸໂຮ ໂລເກ ອຸປຸປຊຸຊິສຸສຕີຕິ ໂລກປາລເທວຕາ ‘‘ອິໂຕ ມາຣິສາ ວສຸສສຫສຸສສຸສ ອຈຸຈເຍນ ພຸທຸໂຮ ໂລເກ ອຸປຸປຊຸຊິສຸສຕີ’’ຕິ ອຸຄຸໂຜເສນຸຕາ ອາຫິຕຸຫນຸຕິ. ອິທໍ ພຸທຸຣໂກລາຫລໍ ນາມ. ວສຸສສຕສຸສ ອຈຸຈເຍນ ຈກຸກວຕຸຕິ ຣາຊາ ອຸປຸປຊຸຊິສຸສຕີຕິ ເທວຕາ ‘‘ອິໂຕ ມາຣິສາ ວສຸສສຕສຸສ ອຈຸຈເຍນ ຈກຸກວຕຸຕິ ຣາຊາ ໂລເກ ອຸປຸປຊຸຊິສຸສຕີ’’ຕິ ອຸຄຸໂຜເສນຸຕິໂຍ ອາຫິຕຸຫນຸຕິ. ອິທໍ ຈກຸກວຕຸຕິໂກລາຫລໍ ນາມ. ອິມານິ ຕີຕີ ໂກລາຫລານີ ມຫນຸຕານີ ໂຫນຸຕິ.

ເຕສຸ ພຸທຸຣໂກລາຫລສທຸທໍ ສຸຕຸວາ ສກລທສສຫສຸສຈກຸກວາລເທວຕາ ເອກໂຕ ສນຸນິປຕິຕຸວາ ‘‘ອສຸໂກ ນາມ ສຕຸໂຕ ພຸທຸໂຮ ກວິສຸສຕີ’’ຕິ ຍຕຸວາ ຕໍ ອຸປສງກມິຕຸວາ ອາຍາຈນຸຕິ. ອາຍາຈມານາ ຈ ປຸພຸພນິມິຕຸເຕສຸ ອຸປຸປນຸເນສຸ ອາຍາຈນຸຕິ. ຕທາ ປນ ສພຸພາປີ ເທວຕາ ເອເກກຈກຸກວາລເອ ຈຕຸມຫາຣາຊສກຸກສຸຍາມສນຸຕຸສິຕສຸນິມຸມິຕວສວຕຸຕິມຫາພຣຫຸເມຫີ ສທຸຊີ ເອກຈກຸກວາລເອ ສນຸນິປຕິຕຸວາ ຕຸສິຕກວເນ ໂພຊິສຕຸຕສຸສ ສນຸຕິກໍ ຄນຸຕຸວາ ‘‘ມາຣິສາ ຕຸມຸເຫຫີ ທສ ປາຣມິໂຍ ປູເຣນຸເຕຫີ ນ ສກຸກສມຸປຕຸຕິ, ນ ມາຣສມຸປຕຸຕິ, ນ ພຣຫຸມສມຸປຕຸຕິ, ນ ຈກຸກວຕຸຕິສມຸປຕຸຕິ ປຕຸເຖນຸເຕຫີ ປູຣິຕາ, ໂລກນິຕຸຖຣຕຸຖາຍ ປນ ສພຸພຍຸຍຸຕໍ ປຕຸເຖນຸເຕຫີ ປູຣິຕາ, ໂສ ໂວ ອິທານີ ກາໂລ ມາຣິສາ ພຸທຸຣຕຸຕາຍ ສມໂຍ, ມາຣິສາ ພຸທຸຣຕຸຕາຍ ສມໂຍ’’ຕິ ຍາຈິສຸ.

ອຖ ມຫາສຕຸໂຕ ເທວຕານໍ ປຜິຍຸຍໍ ອທຕຸວາວ ກາລທີປເທສກຸລຊເນຕຸຕິອາຍຸປຣິຈຸເຈທວເສນ ປຍຸຈມຫາວິໂລກນໍ ນາມ ວິໂລເກສິ. ຕຕຸຖ ‘‘ກາໂລ ນຸ ໂຂ, ອກາໂລ ນຸ ໂຂ’’ຕິ ປຖມໍ ກາລໍ ວິໂລເກສິ. ຕຕຸຖ ວສຸສສຕສຫສຸສໂຕ ອຸທຸຮໍ ວຫຸຜິຕອາຍຸກາໂລ ກາໂລ ນາມ ນ ໂຫຕິ. ກສຸມາ? ຕທາ ຫິ ສຕຸຕານໍ ຊາຕິຊຣາມຣຕານິ ນ ປຍຸຍາຍນຸຕິ. ພຸທຸຣານຍຸຈ ຊມຸມເທສນາ ຕິລກຸຂຕມຸຕຸຕາ ນາມ ນຕຸຖິ. ເຕສໍ ‘‘ອນິຈຸຈໍ, ທຸກຸຂໍ, ອນຕຸຕາ’’ຕິ ກເຖນຸຕານໍ ‘‘ກີ ນາເມຕໍ ກເຖນຸຕີ’’ຕິ ເນວ ໂສຕພຸພໍ ນ ສທຸຊາຕພຸພໍ ມຍຸຍນຸຕິ, ຕໂຕ ອກິສມໂຍ ນ ໂຫຕິ, ຕສຸມິ ອສຕິ ອນິຍຸຍານິກໍ ສາສນໍ ໂຫຕິ. ຕສຸມາ ໂສ ອກາໂລ. ວສຸສສຕໂຕ ອູນອາຍຸກາໂລປີ ກາໂລ ນ ໂຫຕິ. ກສຸມາ? ຕທາ ສຕຸຕາ ອຸສຸສນຸນກິເລສາ ໂຫນຸຕິ, ອຸສຸສນຸນກິເລສານຍຸຈ ທິນຸໂນ ໂອວາໂທ ໂອວາທຜຸຖາເນ ນ ຕິຜຸຖຕິ, ອຸທເກ ທຕຸທຣາຊິ ວິຍ ຂິປຸປໍ ວິຄຈຸຉຕິ ․ ຕສຸມາ ໂສປີ ອກາໂລ. ວສຸສສຕສຫສຸສໂຕ ປນ ປຜຸຖາຍ ເຫຜຸຖາ, ວສຸສສຕໂຕ ປຜຸຖາຍ ອຸທຸຮໍ ອາຍຸກາໂລ ກາໂລ ນາມ. ຕທາ ຈ ວສຸສສຕກາໂລ. ອຖ ມຫາສຕຸໂຕ ‘‘ນິພຸພຕຸ

ຕິຕພ຺ພກາໂລ''ຕິ ກາລໍ ປສ຺ສິຯ

ຕໂຕ ທີປໍ ວິໂລເກນ຺ໂຕ ສປ຺ຣິວາເຣ ຈຕ຺ຕາໂຣ ທີເປ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ''ຕີສຸ ທີເປສຸ ພຸທ຺ຘາ ນ ນິພ຺ພຕ຺ຕນ຺ຕິ, ຊມ຺ພຸທີເປເຍວ ນິພ຺ພຕ຺ຕນ຺ຕີ''ຕິ ທີປໍ ປສ຺ສິຯ

ຕໂຕ ''ຊມ຺ພຸທີໂປ ນາມ ມຫາ ທສໂຍຊນສຫສ຺ສປ຺ຣິມາໂຕ, ກຕຣສ຺ມີ ນຸ ໂຂ ປເທເສ ພຸທ຺ຘາ ນິພ຺ພຕ຺ຕນ຺ຕີ''ຕິ ໂອກາສໍ ວິໂລເກນ຺ໂຕ ມຊ຺ຊິມເທສໍ ປສ຺ສິຯ ມຊ຺ຊິມເທໂສ ນາມ – ''ປຸຣຕ຺ຖິມາຍ ທິສາຍ ຄຊງ຺ຄລໍ ນາມ ນິຄໂມ, ຕສ຺ສ ອປເຣນ ມຫາສາໂລ, ຕໂຕ ປຣໍ ປຈ຺ຈນ຺ຕິມາ ຊນປທາ, ໂອຣໂຕ ມຊ຺ເຊຯ ປຸພ຺ພທກ຺ຂິຕາຍ ທິສາຍ ສລ຺ລວຕີ ນາມ ນທີ, ຕໂຕ ປຣໍ ປຈ຺ຈນ຺ຕິມາ ຊນປທາ, ໂອຣໂຕ ມຊ຺ເຊຯ ທກ຺ຂິຕາຍ ທິສາຍ ເສຕກຕ຺ຕິກໍ ນາມ ນິຄໂມ, ຕໂຕ ປຣໍ ປຈ຺ຈນ຺ຕິມາ ຊນປທາ, ໂອຣໂຕ ມຊ຺ເຊຯ ປຈ຺ຈິມາຍ ທິສາຍ ຖູຕໍ ນາມ ພ຺ຣາຫ຺ມຕຄາໂມ, ຕໂຕ ປຣໍ ປຈ຺ຈນ຺ຕິມາ ຊນປທາ, ໂອຣໂຕ ມຊ຺ເຊຯ ອຸຕ຺ຕຣາຍ ທິສາຍ ອຸສີຣທ຺ຘໂຊ ນາມ ປພ຺ພໂຕ, ຕໂຕ ປຣໍ ປຈ຺ຈນ຺ຕິມາ ຊນປທາ, ໂອຣໂຕ ມຊ຺ເຊ''ຕິ ເອວໍ ວິນເຍ (ມຫາວຯ ໒໕໙) ວຸຕ຺ໂຕ ປເທໂສຯ ໂສ ອາຍາມໂຕ ຕີຕິ ໂຍຊນສຕານິ, ວິຕ຺ຖາຣໂຕ ອຑ຺ຒເຕຍ຺ຍານິ, ປຣິກ຺ເຂປໂຕ ນວ ໂຍຊນສຕານີຕິ ເອຕສ຺ມີ ປເທເສ ພຸທ຺ຘາ, ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ຘາ, ອຄ຺ຄສາວກາ, ອສີຕິ ມຫາສາວກາ, ຈກ຺ກວຕ຺ຕິຣາຊາ ອຎ຺ເຎ ຈ ມເຫສກ຺ຂາ ຂຕ຺ຕິຍພ຺ຣາຫ຺ມຕຄຫປຕິມຫາສາລາ ອຸປ຺ປຊ຺ຊນ຺ຕິຯ ອິທຎ຺ເຈຕ຺ຖ ກປິລວຕ຺ຖຸ ນາມ ນຄຣໍ, ຕຕ຺ຖ ມຍາ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຕພ຺ພນ຺ຕິ ນິຏ຺ຐໍ ອຄມາສິຯ

ຕໂຕ ກຸລໍ ວິໂລເກນ຺ໂຕ ''ພຸທ຺ຘາ ນາມ ເວສ຺ສກຸເລ ວາ ສຸທ຺ທກຸເລ ວາ ນ ນິພ຺ພຕ຺ຕນ຺ຕິ, ໂລກສມ຺ມເຕ ປນ ຂຕ຺ຕິຍກຸເລ ວາ ພ຺ຣາຫ຺ມຕກຸເລວາຕິ ທ຺ວີສ຺ເຍວ ກຸເລສຸ ນິພ຺ພຕ຺ຕນ຺ຕິຯ ອິທານິ ຈ ຂຕ຺ຕິຍກຸລໍ ໂລກສມ຺ມຕໍ , ຕຕ຺ຖ ນິພ຺ພຕ຺ຕິສ຺ສາມິຯ ສຸທ຺ໂຘທໂນ ນາມ ຣາຊາ ເມ ປິຕາ ກວິສ຺ສຕີ''ຕິ ກຸລໍ ປສ຺ສິຯ

ຕໂຕ ມາຕຣໍ ວິໂລເກນ຺ໂຕ ''ພຸທ຺ຘມາຕາ ນາມ ໂລລາ ສຸຣາຘຸຕ຺ຕາ ນ ໂຫຕິ, ກປ຺ປສຕສຫສ຺ສໍ ປນ ປູຣິຕປາຣມີ ຊາຕິໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ອຂຕ຺ຑປຎ຺ຈສີລາເຍວ ໂຫຕິຯ ອຍຎ຺ຈ ມຫາມາຍາ ນາມ ເທວີ ເອທີສີ, ອຍໍ ເມ ມາຕາ ກວິສ຺ສຕິ, ກິຕ຺ຕກໍ ປນສ຺ສາ ອາຍູຕິ ທສນ຺ນໍ ມາສານໍ ອຸປຣິ ສຕ຺ຕ ທິວສານີ''ຕິ ປສ຺ສິຯ

ອິຕິ ອິມໍ ປຎ຺ຈມຫາວິໂລກນໍ ວິໂລເກຕ຺ວາ ''ກາໂລ ເມ ມາຣິສາ ພຸທ຺ຘກາວາຍາ''ຕິ ເທວຕານໍ ສງ຺ຄຫໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ປຏິຎ຺ຎໍ ທຕ຺ວາ ''ຄຈ຺ຉຖ, ຕຸມ຺ເຫ''ຕິ ຕາ ເທວຕາ ອຸຍ຺ໂຍເຊຕ຺ວາ ຕຸສິຕເທວຕາຫິ ປຣິວຸໂຕ ຕຸສິຕປຸເຣ ນນ຺ທນວນໍ ປາວິສິຯ ສພ຺ພເທວໂລເກສຸ ຫິ ນນ຺ທນວນໍ ອຕ຺ຖິເຍວຯ ຕຕ຺ຖ ນໍ ເທວຕາ ''ອິໂຕ ຈຸໂຕ ສຸຄຕີ ຄຈ຺ຉ, ອິໂຕ ຈຸໂຕ ສຸຄຕີ ຄຈ຺ຉາ''ຕິ ປຸພ຺ເພ ກຕກຸສລກມ຺ໂມກາສໍ ສາຣຍມານາ ວິຈຣນ຺ຕິຯ ໂສ ເອວໍ ເທວຕາຫິ ກຸສລໍ ສາຣຍມານາຫິ ປຣິວຸໂຕ ຕຕ຺ຖ ວິຈຣນ຺ໂຕ ຈວິຕ຺ວາ ມຫາມາຍາຍ ເທວິຍາ ກຸຈ຺ຉິສ຺ມີ ປຏິສນ຺ຘີ ຄຕ຺ຫີຯ

ຕສ຺ສ ອາວິກາວຕ຺ຖໍ ອຍມນຸປຸພ຺ພິກຖາ – ຕທາ ກິຣ ກປິລວຕ຺ຖຸນຄເຣ ອາສາລ຺ຫີນກ຺ຂຕ຺ຕໍ ສງ຺ຆຸຏ຺ຐໍ ອໂຫສິ, ມຫາຊໂນ ນກ຺ຂຕ຺ຕໍ ກີລ຺ອຕິຯ ມຫາມາຍາປິ ເທວີ ປຸເຣ ປຸຕ຺ຕມາຍ ສຕ຺ຕມທິວສໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ວິຄຕສຸຣາປານໍ ມາລາຄນ຺ຘວິກູຕິສມ຺ປນ຺ນໍ ນກ຺ຂຕ຺ຕກີລ຺ອໍ ອນຸກວມານາ ສຕ຺ຕເມ ທິວເສ ປາໂຕວ ອຸຏ຺ຐາຍ ຄນ຺ໂຘທເກນ ນ຺ຫາຍິຕ຺ວາ ຈຕ຺ຕາຣິ ສຕສຫສ຺ສານິ ວິສ຺ສຊ຺ເຊຕ຺ວາ ມຫາທານໍ ທຕ຺ວາ ສພ຺ພາລງ຺ກາຣວິກູສິຕາ ວຣໂກຊນໍ ກຸຎ຺ຊິຕ຺ວາ ອຸໂປສຖງ຺ຄານິ ອຘິຏ຺ຐາຍ ອລງ຺ກຕປຏິຍຕ຺ຕໍ ສິຣິຄພ຺ກໍ ປວິສິຕ຺ວາ ສິຣິສຍເນ ນິປນ຺ນາ ນິທ຺ທໍ ໂອກ຺ກມມານາ ອິມໍ ສຸປິນໍ ອທ຺ທສ – 'ຈຕ຺ຕາໂຣ ກິຣ ນໍ ມຫາຣາຊາໂນ ສຍເນເນວ ສທ຺ຘີ ອຸກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ຫິມວນ຺ຕໍ ເນຕ຺ວາ ສຏ຺ຐິໂຍຊນິເກ ມໂນສິລາຕເລ ສຕ຺ຕໂຍຊນິກສ຺ສ ມຫາສາລຣຸກ຺ຂສ຺ສ ເຫຏ຺ຐາ ຖເປຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ອຏ຺ຐໍສຸຯ ອຖ ເນສໍ ເທວິໂຍ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ເທວີ ອໂນຕຕ຺ຕທຫໍ ເນຕ຺ວາ ມນຸສ຺ສມລຫຣຕຕ຺ຖໍ ນ຺ຫາເປຕ຺ວາ ທິພ຺ພວຕ຺ຖໍ ນິວາສາເປຕ຺ວາ ຄນ຺ເຘຫິ ວິລິມ຺ປາເປຕ຺ວາ ທິພ຺ພປຸປ຺ຜານິ ປີລ຺ອນ຺ຘາເປຕ຺ວາ ຕໂຕ ອວິທູເຣ ເອໂກ ຣຊຕປພ຺ພໂຕ ອຕ຺ຖິ, ຕສ຺ສ ອນ຺ໂຕ ກນກວິມານໍ ອຕ຺ຖິ , ຕຕ຺ຖ ປາຈີນສີສກໍ ທິພ຺ພສຍນໍ ປຎ຺ຎາເປຕ຺ວາ ນິປຊ຺ຊາເປສຸໍຯ ອຖ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ເສຕວຣວາຣໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ຕໂຕ ອວິທູເຣ ເອໂກ ສຸວຕ຺ຕປພ຺ພໂຕ ອຕ຺ຖິ, ຕຕ຺ຖ ວິຈຣິຕ຺ວາ ຕໂຕ ໂອຣຸຍ຺ຫ ຣຊຕປພ຺ພຕໍ ອກິຣຸຫິຕ຺ວາ ອຸຕ຺ຕຣທິສໂຕ ອາຄມ຺ມ ຣຊຕທາມວຕ຺ຕາຍ ໂສຕ຺ຑາຍ ເສຕປທຸມໍ ຄເຫຕ຺ວາ ໂກຎ຺ຈນາທໍ ນທິຕ຺ວາ ກນກວິມານໍ ປວິສິຕ຺ວາ ມາຕຸສຍນໍ ຕິກ຺ຂຕ຺ຕຸໍ ປທກ຺ຂິຕໍ ກຕ຺ວາ ທກ຺ຂິຕປສ຺ສໍ ຜາເລຕ຺ວາ ກຸຈ຺ຉີ ປວິຏ຺ຐສທິໂສ ອໂຫສີ'ຕິຯ ເອວໍ ອຸຕ຺ຕຣາສາລ຺ຫນກ຺ຂຕ຺ເຕນ ປຏິສນ຺ຘີ ຄຕ຺ຫີຯ

ປຸນທິວເສ ປພຸທ຺ຘາ ເທວີ ຕໍ ສຸປິນໍ ຣຎ຺ໂຎ ອາໂຣເຈສິຯ ຣາຊາ ຈຕຸສຏ຺ຐິມຕ຺ເຕ ພ຺ຣາຫ຺ມຓປາໂມກ຺ເຂ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ໂຄມຍຫຣິຕູປລິຕ຺ຕາຍ ລາຊາທີຫິ ກຕມງ຺ຄລສກ຺ກາຣາຍ ຠູມິຍາ ມຫາຣຫານິ ອາສນານິ ປຎ຺ຎາເປຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ນິສິນ຺ນານໍ ພ຺ຣາຫ຺ມຓານໍ ສປ຺ປິມຘຸສກ຺ຂຣາຠິສງ຺ຂຕສ຺ສ ວຣປາຍາສສ຺ສ ສຸວຓ຺ຓຣຊຕປາຕິໂຍ ປູເຣຕ຺ວາ ສຸວຓ຺ຓຣຊຕປາຕີຫິເຍວ ປຏິກຸຊ຺ຊິຕ຺ວາ ອທາສິ, ອຎ຺ເຎຫິ ຈ ອຫຕວຕ຺ຖກປິລຄາວີທານາທີຫິ ເຕ ສນ຺ຕປ຺ເປສິຯ ອຖ ເນສໍ ສພ຺ພກາເມຫິ ສນ຺ຕປ຺ປິຕານໍ ສຸປິນໍ ອາໂຣຈາເປຕ຺ວາ ‘‘ກິໍ ຠວິສ຺ສຕີ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິຯ ພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ອາຫໍສຸ ‘‘ມາ ຈິນ຺ຕຍິ, ມຫາຣາຊ, ເທວິຍາ ເຕ ກຸຈ຺ຉິມ຺ຫິ ຄພ຺ໂຠ ປຏິຏ຺ຐິໂຕ, ໂສ ຈ ໂຂ ປຸຣິສຄພ຺ໂຠ, ນ ອິຕ຺ຖິຄພ຺ໂຠ, ປຸຕ຺ໂຕ ເຕ ຠວິສ຺ສຕິຯ ໂສ ສເຈ ອຄາຣໍ ອຊ຺ຌາວສິສ຺ສຕິ, ຣາຊາ ຠວິສ຺ສຕິ ຈກ຺ກວຕ຺ຕີ; ສເຈ ອຄາຣາ ນິກ຺ຂມ຺ມ ປພ຺ພຊິສ຺ສຕິ, ພຸທ຺ໂຘ ຠວິສ຺ສຕິ ໂລເກ ວິວຏ຺ຏຈ຺ຉໂທ’’ຕິຯ

ໂພຘິສຕ຺ຕສ຺ສ ປນ ມາຕຸກຸຈ຺ຉິມ຺ຫິ ປຏິສນ຺ຘິຄ຺ຄຫຓກ຺ຂເຓ ເອກປ຺ປຫາເຣເນວ ສກລທສສຫສ຺ສີ ໂລກຘາຕຸ ສງ຺ກມ຺ປິ ສມ຺ປກມ຺ປິ ສມ຺ປເວຘິຯ ທ຺ວຕ຺ຕິໍສປຸພ຺ພນິມິຕ຺ຕານິ ປາຕຸຣເຫສຸໍ – ທສສຸ ຈກ຺ກວາຬສຫສ຺ເສສຸ ອປ຺ປມາໂຓ ໂອຠາໂສ ຜຣິຯ ຕສ຺ສ ຕໍ ສິຣິໍ ທຏ຺ຐຸກາມາ ວິຍ ອນ຺ຘາ ຈກ຺ຂູນິ ປຏິລຠິໍສຸ, ພຘິຣາ ສທ຺ທໍ ສຸຓິໍສຸ, ມູຄາ ສມາລປິໍສຸ, ຂຸຊ຺ຊາ ອຸຊຸຄຕ຺ຕາ ອເຫສຸໍ, ປງ຺ຄຸລາ ປທສາ ຄມນໍ ປຏິລຠິໍສຸ, ພນ຺ຘນຄຕາ ສພ຺ພສຕ຺ຕາ ອນ຺ທຸພນ຺ຘນາທີຫິ ມຸຈ຺ຈິໍສຸ, ສພ຺ພນຣເກສຸ ອຄ຺ຄິ ນິພ຺ພາຍິ, ເປຕ຺ຕິວິສເຍ ຂຸປ຺ປິປາສາ ວູປສມິ, ຕິຣຈ຺ຉານານໍ ຠຍໍ ນາໂຫສິ, ສພ຺ພສຕ຺ຕານໍ ໂຣໂຄ ວູປສມິ, ສພ຺ພສຕ຺ຕາ ປິຍໍວທາ ອເຫສຸໍ, ມຘຸເຣນ ອາກາເຣນ ອສ຺ສາ ຫສິໍສຸ, ວາຣຓາ ຄຊ຺ຊິໍສຸ, ສພ຺ພຕູຣິຍານິ ສກສກນິນ຺ນາທໍ ມຸຎ຺ຈິໍສຸ, ອຆຏ຺ຏິຕານິເຍວ ມນຸສ຺ສານໍ ຫຕ຺ຖູປຄາທີນິ ອາຠຣຓານິ ວິຣວິໍສຸ, ສພ຺ພທິສາ ວິປ຺ປສນ຺ນາ ອເຫສຸໍ , ສຕ຺ຕານໍ ສຸຂໍ ອຸປ຺ປາທຍມາໂນ ມຸທຸສີຕລວາໂຕ ວາຍິ, ອກາລເມໂຆ ວສ຺ສິ, ປຖວິໂຕປິ ອຸທກໍ ອຸພ຺ຠິຊ຺ຊິຕ຺ວາ ວິສ຺ສນ຺ທິ, ປກ຺ຂິໂນ ອາກາສຄມນໍ ວິຊຫິໍສຸ, ນທິໂຍ ອສນ຺ທມານາ ອຏ຺ຐໍສຸ, ມຫາສມຸທ຺ເທ ມຘຸຣໍ ອຸທກໍ ອໂຫສິ, ສພ຺ພຕ຺ເຖວ ປຎ຺ຈວຓ຺ເຓຫິ ປທຸເມຫິ ສຎ຺ຉນ຺ນຕໂລ ອໂຫສິ, ຖລຊຊລຊາທີນິ ສພ຺ພປຸປ຺ຜານິ ປຸປ຺ຜິໍສຸ, ຣຸກ຺ຂານໍ ຂນ຺ເຘສຸ ຂນ຺ຘປທຸມານິ, ສາຂາສຸ ສາຂາປທຸມານິ, ລຕາສຸ ລຕາປທຸມານິ ປຸປ຺ຜິໍສຸ, ຖເລ ສິລາຕລານິ ຠິນ຺ທິຕ຺ວາ ອຸປຣູປຣິ ສຕ຺ຕ ສຕ຺ຕ ຫຸຕ຺ວາ ທຓ຺ຑປທຸມານິ ນາມ ນິກ຺ຂມິໍສຸ, ອາກາເສ ໂອລມ຺ພກປທຸມານິ ນາມ ນິພ຺ພຕ຺ຕິໍສຸ, ສມນ຺ຕໂຕ ປຸປ຺ຜວສ຺ສາ ວສ຺ສິໍສຸ, ອາກາເສ ທິພ຺ພຕູຣິຍານິ ວຊ຺ຊິໍສຸ, ສກລທສສຫສ຺ສິໂລກຘາຕຸ ວຏ຺ເຏຕ຺ວາ ວິສ຺ສຏ຺ຐມາລາຄຸຬໍ ວິຍ, ອຸປ຺ປີຬເຢຕ຺ວາ ພທ຺ຘມາລາກລາໂປ ວິຍ, ອລງ຺ກຕປຏິຍຕ຺ຕໍ ມາລາສນໍ ວິຍ ຈ ເອກມາລາມາລິນີ ວິປ຺ຜຸຣນ຺ຕວາລຸອ ພີຊນີ ປຸປ຺ຜຘູມຄນ຺ຘປຣິວາສິຕາ ປຣມໂສຠຄ຺ຄປ຺ປຕ຺ຕາ ອໂຫສິຯ

ເອວໍ ຄຫິຕປຏິສນ຺ຘິກສ຺ສ ໂພຘິສຕ຺ຕສ຺ສ ປຏິສນ຺ຘິໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ໂພຘິສຕ຺ຕສ຺ສ ເຈວ ໂພຘິສຕ຺ຕມາຕຸຍາ ຈ ອຸປທ຺ທວນິວາຣຓຕ຺ຖໍ ຂຄ຺ຄຫຕ຺ຖາ ຈຕ຺ຕາໂຣ ເທວປຸຕ຺ຕາ ອາຣກ຺ຂໍ ຄຓ຺ຫິໍສຸຯ ໂພຘິສຕ຺ຕມາຕຸ ປນ ປຸຣິເສສຸ ຣາຄຈິຕ຺ຕໍ ນຸປ຺ປຊ຺ຊິ, ລາຠຄ຺ຄຍສຄ຺ຄປ຺ປຕ຺ຕາ ຈ ອໂຫສິ ສຸຂິນີ ອກິລນ຺ຕກາຍາຯ ໂພຘິສຕ຺ຕຎ຺ຈ ອນ຺ໂຕກຸຈ຺ຉິຄຕໍ ວິປ຺ປສນ຺ເນ ມຓິຣຕເນ ອາວຸຕປຓ຺ຑຸສຸຕ຺ຕໍ ວິຍ ປສ຺ສຕິຯ ຍສ຺ມາ ຈ ໂພຘິສຕ຺ເຕນ ວສິຕກຸຈ຺ຉິ ນາມ ເຈຕິຍກຸຏິສທິສາ ໂຫຕິ, ນ ສກ຺ກາ ອຎ຺ເຎນ ສຕ຺ເຕນ ອາວສິຕຸໍ ວາ ປຣິຠຸຎ຺ຊິຕຸໍ ວາ, ຕສ຺ມາ ໂພຘິສຕ຺ຕມາຕາ ສຕ຺ຕາຫຊາເຕ ໂພຘິສຕ຺ເຕ ກາລໍ ກຕ຺ວາ ຕຸສິຕປຸເຣ ນິພ຺ພຕ຺ຕຕິຯ ຍຖາ ຈ ອຎ຺ຎາ ອິຕ຺ຖິໂຍ ທສ ມາເສ ອປ຺ປຕ຺ວາປິ ອຕິກ຺ກມິຕ຺ວາປິ ນິສິນ຺ນາປິ ນິປນ຺ນາປິ ວິຊາຍນ຺ຕິ, ນ ເອວໍ ໂພຘິສຕ຺ຕມາຕາຯ ສາ ປນ ໂພຘິສຕ຺ຕໍ ທສ ມາເສ ກຸຈ຺ຉິນາ ປຣິຫຣິຕ຺ວາ ຐິຕາວ ວິຊາຍຕິຯ ອຍໍ ໂພຘິສຕ຺ຕມາຕຸຘມ຺ມຕາຯ

ມຫາມາຍາປີ ເທວີ ປຕ຺ເຕນ ເຕລໍ ວິຍ ທສ ມາເສ ກຸຈ຺ຉິນາ ໂພຘິສຕ຺ຕໍ ປຣິຫຣິຕ຺ວາ ປຣິປຸຓ຺ຓຄພ຺ຠາ ຎາຕິຆຣໍ ຄນ຺ຕຸກາມາ ສຸທ຺ໂຘທນມຫາຣາຊສ຺ສ ອາໂຣເຈສິ – ‘‘ອິຈ຺ຉາມຫໍ, ເທວ, ກຸລສນ຺ຕກໍ ເທວທຫນຄຣໍ ຄນ຺ຕຸ’’ນ຺ຕິຯ ຣາຊາ ‘‘ສາຘູ’’ຕິ ສມ຺ປຏິຈ຺ຉິຕ຺ວາ ກປິລວຕ຺ຖຸໂຕ ຍາວ ເທວທຫນຄຣາ ມຄ຺ຄໍ ສມໍ ກາເຣຕ຺ວາ ກທລິປຸຓ຺ຓຆຏຘຊປຏາກາທີຫິ ອລງ຺ກາຣາເປຕ຺ວາ ເທວິໍ ສຸວຓ຺ຓສິວິກາຍ ນິສີທາເປຕ຺ວາ ອມຈ຺ຈສຫສ຺ເສນ ອຸກ຺ຂິປາເປຕ຺ວາ ມຫນ຺ເຕນ ປຣິວາເຣນ ເປເສສິຯ ທ຺ວິນ຺ນໍ ປນ ນຄຣານໍ ອນ຺ຕເຣ ອຸຠຍນຄຣວາສີນມ຺ປິ ລຸມ຺ພິນີວນໍ ນາມ ມງ຺ຄລສາລວນໍ ອຕ຺ຖິ, ຕສ຺ມິໍ ສມເຍ ມູລໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ຍາວ ອຄ຺ຄສາຂາ ສພ຺ພໍ ເອກປາລິຜຸລ຺ລໍ ອໂຫສິ, ສາຂນ຺ຕເຣຫິ ເຈວ ປຸປ຺ຜນ຺ຕເຣຫິ ຈ ປຎ຺ຈວຓ຺ຓາ ຠມຣຄຓາ ນານປ຺ປກາຣາ ຈ ສກຸຓສງ຺ຆາ ມຘຸຣສ຺ສເຣນ ວິກູຊນ຺ຕາ ວິຈຣນ຺ຕິຯ ສກລໍ ລຸມ຺ພິນີວນໍ ຈິຕ຺ຕລຕາວນສທິສໍ, ມຫານຸຠາວສ຺ສ ຣຎ຺ໂຎ ສຸສຊ຺ຊິຕໍ ອາປານມຓ຺ຑລໍ ວິຍ ອໂຫສິຯ ເທວິຍາ ຕໍ ທິສ຺ວາ ສາລວນກີຬໍ ກີຬິຕຸກາມຕາຈິຕ຺ຕໍ ອຸທປາທິຯ ອມຈ຺ຈາ ເທວິໍ ຄເຫຕ຺ວາ ສາລວນໍ ປວິສິໍສຸຯ ສາ ມງ຺ຄລສາລມູລໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສາລສາຂໍ ຄຓ຺ຫິຕຸກາມາ ອໂຫສິ, ສາລສາຂາ ສຸເສທິຕເວຕ຺ຕຄ຺ຄໍ ວິຍ ໂອນມິຕ຺ວາ ເທວິຍາ ຫຕ຺ຖປຖໍ ອຸປຄຈ຺ຉິຯ ສາ ຫຕ຺ຖໍ ປສາເຣຕ຺ວາ ສາຂໍ ອຄ຺ຄເຫສິຯ ຕາວເທວ ຈສ຺ສາ ກມ຺ມຊວາຕາ ຈລິໍສຸຯ ອຖສ຺ສາ ສາຓິໍ ປຣິກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ມຫາຊໂນ ປຏິກ຺ກມິຯ ສາລສາຂໍ ຄເຫຕ຺ວາ ຕິຏ຺ຐມານາຍ ເອວສ຺ສາ ຄພ຺ຠວຸຏ຺ຐານໍ ອໂຫສິຯ ຕງ຺ຂຓຎ຺ເຎວ ຈຕ຺ຕາໂຣປິ ວິສຸທ຺ຘຈິຕ຺ຕາ ມຫາພ຺ຣຫ຺ມາໂນ ສຸວຓ຺ຓຊາລໍ ອາທາຍ ສມ຺ປຕ຺ຕາ ເຕນ ສຸວຓ຺ຓຊາເລນ ໂພຘິສຕ຺ຕໍ ສມ຺ປຏິຈ຺ຉິຕ຺

ວາ ມາຕຸ ປຸຣໂຕ ຄເຫຕ຺ວາ ‘‘ອຕ຺ຕມນາ, ເທວິ, ໂຫຫິ, ມເຫສກ຺ໂຂ ເຕ ປຸຕ຺ໂຕ ອຸປ຺ປນ຺ໂນ’’ຕິ ອາຫໍສຸຯ

ຍຖາ ປນ ອຎ຺ເຎ ສຕ຺ຕາ ມາຕຸກຸຈ຺ຉິໂຕ ນິກ຺ຂມນ຺ຕາ ປຏິກູເລນ ອສຸຈິນາ ມກ຺ຂິຕາ ນິກ຺ຂມນ຺ຕິ, ນ ເອວໍ ໂພຘິສຕ຺ໂຕຯ ໂສ ປນ ຘມ຺ມາສນໂຕ ໂອຕຣນ຺ໂຕ ຘມ຺ມກຖິໂກ ວິຍ, ນິສ຺ເສຓິໂຕ ໂອຕຣນ຺ໂຕ ປຸຣິໂສ ວິຍ, ຈ ທ຺ເວ ຈ ຫຕ຺ເຖ ທ຺ເວ ຈ ປາເທ ປສາເຣຕ຺ວາ ຐິຕໂກວ ມາຕຸກຸຈ຺ຉິສມ຺ຠເວນ ເກນຈິ ອສຸຈິນາ ອມກ຺ຂິໂຕ ສຸທ຺ໂຘ ວິສໂທ ກາສິກວຕ຺ເຖ ນິກ຺ຂິຕ຺ຕມຓິຣຕນໍ ວິຍ ໂຊຕຍນ຺ໂຕ ມາຕຸກຸຈ຺ຉິໂຕ ນິກ຺ຂມິຯ ເອວໍ ສນ຺ເຕປິ ໂພຘິສຕ຺ຕສ຺ສ ຈ ໂພຘິສຕ຺ຕມາຕຸຍາ ຈ ສກ຺ກາຣຕ຺ຖໍ ອາກາສໂຕ ທ຺ເວ ອຸທກຘາຣາ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ໂພຘິສຕ຺ຕສ຺ສ ຈ ມາຕຸຍາ ຈ ສຣີເຣ ອຸຕຸໍ ຄາຫາເປສຸໍຯ

ອຖ ນໍ ສຸວຓ຺ຓຊາເລນ ປຏິຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ ຐິຕານໍ ພ຺ຣຫ຺ມານໍ ຫຕ຺ຖໂຕ ຈຕ຺ຕາໂຣ ມຫາຣາຊາໂນ ມງ຺ຄລສມ຺ມຕາຍ ສຸຂສມ຺ຜສ຺ສາຍ ອຊິນປ຺ປເວຓິຍາ ຄຓ຺ຫິໍສຸ, ເຕສໍ ຫຕ຺ຖໂຕ ມນຸສ຺ສາ ທຸກູລຈຸມ຺ພເຏເນຯ ມນຸສ຺ສານໍ ຫຕ຺ຖໂຕ ມຸຈ຺ຈິຕ຺ວາ ປຖວິຍໍ ປຕິຏ຺ຐາຍ ປຸຣຕ຺ຖິມທິສໍ ໂອໂລເກສິ, ອເນການິ ຈກ຺ກວາຬສຫສ຺ສານິ ເອກງ຺ຄຓານິ ອເຫສຸໍຯ ຕຕ຺ຖ ເທວມນຸສ຺ສາ ຄນ຺ຘມາລາທີຫິ ປູຊຍມານາ ‘‘ມຫາປຸຣິສ, ອິຘ ຕຸມ຺ເຫຫິ ສທິໂສ ອຎ຺ໂຎປິ ນຕ຺ຖິ, ກຸໂຕ ອຸຕ຺ຕຣິຕໂຣ’’ຕິ ອາຫໍສຸຯ ເອວໍ ຈຕສ຺ໂສ ທິສາ, ຈຕສ຺ໂສ ອນຸທິສາ, ເຫຏ຺ຐາ, ອຸປຣີຕິ ທສ ທິສາ ອນຸວິໂລເກຕ຺ວາ ອຕ຺ຕນາ ສທິສໍ ກຎ຺ຈິ ອທິສ຺ວາ ‘‘ອຍໍ ອຸຕ຺ຕຣາທິສາ’’ຕິ ສຕ຺ຕປທວີຕິຫາເຣນ ອຄມາສິ, ມຫາພ຺ຣຫ຺ມຸນາ ເສຕຈ຺ຉຕ຺ຕໍ ຘາຣິຍມາໂນ, ສຸຍາເມນ ວາລພີຊນິໍ, ອຎ຺ຎາຫິ ຈ ເທວຕາຫິ ເສສຣາຊກກຸທຠຓ຺ຑຫຕ຺ຖາຫິ ອນຸຄມ຺ມມາໂນຯ ຕໂຕ ສຕ຺ຕມປເທ ຐິໂຕ ‘‘ອຄ຺ໂຄຫມສ຺ມິ ໂລກສ຺ສາ’’ຕິອາທິກໍ ອາສຠິໍ ວາຈໍ ນິຈ຺ຉາເຣນ຺ໂຕ ສີຫນາທໍ ນທິຯ

ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ຫິ ຕີສຸ ອຕ຺ຕຠາເວສຸ ມາຕຸກຸຈ຺ຉິໂຕ ນິກ຺ຂນ຺ຕມຕ຺ໂຕວ ວາຈໍ ນິຈ຺ຉາເຣສິ ມໂຫສຘຕ຺ຕຠາເວ, ເວສ຺ສນ຺ຕຣຕ຺ຕຠາເວ, ອິມສ຺ມິໍ ອຕ຺ຕຠາເວຕິຯ ມໂຫສຘຕ຺ຕຠາເວ ກິຣສ຺ສ ມາຕຸກຸຈ຺ຉິໂຕ ນິກ຺ຂນ຺ຕສ຺ເສວ ສກ຺ໂກ ເທວຣາຊາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ຈນ຺ທນສາຣໍ ຫຕ຺ເຖ ຐເປຕ຺ວາ ຄໂຕ, ໂສ ຕໍ ມຸຏ຺ຐິຍໍ ກຕ຺ວາວ ນິກ຺ຂນ຺ໂຕຯ ອຖ ນໍ ມາຕາ ‘‘ຕາຕ, ກິໍ ຄເຫຕ຺ວາ ອາຄໂຕສີ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິຯ ‘‘ໂອສຘໍ, ອມ຺ມາ’’ຕິຯ ອິຕິ ໂອສຘໍ ຄເຫຕ຺ວາ ອາຄຕຕ຺ຕາ ‘‘ໂອສຘທາຣໂກ’’ຕ຺ເວວສ຺ສ ນາມໍ ອກໍສຸຯ ຕໍ ໂອສຘໍ ຄເຫຕ຺ວາ ຈາຏິຍໍ ປກ຺ຂິປິໍສຸ, ອາຄຕາຄຕານໍ ອນ຺ຘພທິຣາທີນໍ ຕເທວ ສພ຺ພໂຣຄວູປສມາຍ ເຠສຊ຺ຊໍ ອໂຫສິຯ ຕໂຕ ‘‘ມຫນ຺ຕໍ ອິທໍ ໂອສຘໍ, ມຫນ຺ຕໍ ອິທໍ ໂອສຘ’’ນ຺ຕິ ອຸປ຺ປນ຺ນວຈນໍ ອຸປາທາຍ ‘‘ມໂຫສໂຘ’’ຕ຺ເວວສ຺ສ ນາມໍ ຊາຕໍຯ ເວສ຺ສນ຺ຕຣຕ຺ຕຠາເວ ປນ ມາຕຸກຸຈ຺ຉິໂຕ ນິກ຺ຂມນ຺ໂຕ ທກ຺ຂິຓຫຕ຺ຖໍ ປສາເຣຕ຺ວາ ‘‘ອຕ຺ຖິ ນຸ ໂຂ, ອມ຺ມ, ກິຎ຺ຈິ ເຄຫສ຺ມິໍ, ທານໍ ທສ຺ສາມີ’’ຕິ ວທນ຺ໂຕ ນິກ຺ຂມິຯ ອຖສ຺ສ ມາຕາ ‘‘ສຘເນ ກຸເລ ນິພ຺ພຕ຺ໂຕສິ, ຕາຕາ’’ຕິ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ຫຕ຺ຖໍ ອຕ຺ຕໂນ ຫຕ຺ຖຕເລ ກຕ຺ວາ ສຫສ຺ສຕ຺ຖວິກໍ ຐເປສິຯ ອິມສ຺ມິໍ ປນ ອຕ຺ຕຠາເວ ອິມໍ ສີຫນາທໍ ນທີຕິ ເອວໍ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ຕີສຸ ອຕ຺ຕຠາເວສຸ ມາຕຸກຸຈ຺ຉິໂຕ ນິກ຺ຂນ຺ຕມຕ຺ໂຕວ ວາຈໍ ນິຈ຺ຉາເຣສິຯ ຍຖາ ຈ ປຏິສນ຺ຘິກ຺ຂເຓ, ຊາຕກ຺ຂເຓປິສ຺ສ ທ຺ວຕ຺ຕິໍສ ປຸພ຺ພນິມິຕ຺ຕານິ ປາຕຸຣເຫສຸໍຯ ຍສ຺ມິໍ ປນ ສມເຍ ອມ຺ຫາກໍ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ລຸມ຺ພິນີວເນ ຊາໂຕ, ຕສ຺ມິໍເຍວ ສມເຍ ຣາຫຸລມາຕາ ເທວີ, ອານນ຺ທຕ຺ເຖໂຣ, ຉນ຺ໂນ ອມຈ຺ໂຈ, ກາຬຸທາຍີ ອມຈ຺ໂຈ, ກຓ຺ຑໂກ ອສ຺ສຣາຊາ, ມຫາໂພຘິຣຸກ຺ໂຂ, ຈຕສ຺ໂສ ນິຘິກຸມ຺ຠິໂຍ ຈ ຊາຕາຯ ຕຕ຺ຖ ເອກາ ຄາວຸຕປ຺ປມາຓາ, ເອກາ ອຑ຺ຒໂຍຊນປ຺ປມາຓາ, ເອກາ ຕິຄາວຸຕປ຺ປມາຓາ, ເອກາ ໂຍຊນປ຺ປມາຓາ ອໂຫສີຕິຯ ອິເມ ສຕ຺ຕ ສຫຊາຕາ ນາມຯ

ອຸຠຍນຄຣວາສິໂນ ໂພຘິສຕ຺ຕໍ ຄເຫຕ຺ວາ ກປິລວຕ຺ຖຸນຄຣເມວ ອຄມໍສຸຯ ຕໍ ທິວສໍເຍວ ຈ ‘‘ກປິລວຕ຺ຖຸນຄເຣ ສຸທ຺ໂຘທນມຫາຣາຊສ຺ສ ປຸຕ຺ໂຕ ຊາໂຕ, ອຍໍ ກຸມາໂຣ ໂພຘິຕເລ ນິສີທິຕ຺ວາ ພຸທ຺ໂຘ ຠວິສ຺ສຕີ’’ຕິ ຕາວຕິໍສຠວເນ ຫຏ຺ຐຕຸຏ຺ຐາ ເທວສງ຺ຆາ ເຈລຸກ຺ເຂປາທີນິ ປວຕ຺ເຕນ຺ຕາ ກີຬິໍສຸຯ ຕສ຺ມິໍ ສມເຍ ສຸທ຺ໂຘທນມຫາຣາຊສ຺ສ ກຸລູປໂກ ອຏ຺ຐສມາປຕ຺ຕິລາຠີ ກາຬເທວິໂລ ນາມ ຕາປໂສ ກຕຠຕ຺ຕກິຈ຺ໂຈ ທິວາວິຫາຣຕ຺ຖາຍ ຕາວຕິໍສຠວນໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ທິວາວິຫາຣໍ ນິສິນ຺ໂນ ຕາ ເທວຕາ ກີຬມານາ ທິສ຺ວາ ‘‘ກິໍກາຣຓາ ຕຸມ຺ເຫ ເອວໍ ຕຸຏ຺ຐມານສາ ກີຬຖ, ມຍ຺ຫມ຺ເປຕໍ ກາຣຓໍ ກເຖຖາ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິຯ ເທວຕາ ອາຫໍສຸ ‘‘ມາຣິສ, ສຸທ຺ໂຘທນຣຎ຺ໂຎ ປຸຕ຺ໂຕ ຊາໂຕ, ໂສ ໂພຘິຕເລ ນິສີທິຕ຺ວາ ພຸທ຺ໂຘ ຫຸຕ຺ວາ ຘມ຺ມຈກ຺ກໍ ປວຕ຺ເຕສ຺ສຕິ, ຕສ຺ສ ອນນ຺ຕໍ ພຸທ຺ຘລີຬໍ ທຏ຺ຐຸໍ ຘມ຺ມຎ຺ຈ ໂສຕຸໍ ລຈ຺ຉາມາຕິ ອິມິນາ ກາຣເຓນ ຕຸຏ຺ຐມ຺ຫາ’’ຕິຯ ຕາປໂສ ຕາສໍ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ ຂິປ຺ປໍ ເທວໂລກໂຕ ໂອຣຸຍ຺ຫ ຣາຊນິເວສນໍ ປວິສິຕ຺ວາ ປຎ຺ຎຕ຺ຕາສເນ ນິສິນ຺ໂນ ‘‘ປຸຕ຺ໂຕ ກິຣ ເຕ, ມຫາຣາຊ, ຊາໂຕ, ປສ຺ສິສ຺ສາມິ ນ’’ນ຺ຕິ ອາຫຯ ຣາຊາ ອລງ຺ກຕປຏິຍຕ຺ຕໍ ກຸມາຣໍ ອາຫຣາເປຕ຺ວາ ຕາປສໍ ວນ຺ທາເປຕຸໍ ອຠິຫຣິ, ໂພຘິສຕ຺ຕສ຺ສ ປາທາ ປຣິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ຕາປສ຺ສ ຊຏາສຸ ປຕິຏ຺ຐຫິໍສຸຯ ໂພຘິສຕ຺ຕສ຺ສ ຫິ ເຕນຕ຺ຕຠາເວນ ວນ຺ທິຕພ຺ພຍຸຕ຺ຕໂກ ນາມ ອຎ຺ໂຎ ນຕ຺ຖິຯ ສເຈ ຫິ ອຊານນ຺ຕາ ໂພຘິສຕ຺ຕສ຺ສ ສີສໍ ຕາປສ຺ສ ປາທມູເລ ຐເປຍ຺ຍຸໍ, ສຕ຺ຕຘາ ຕສ຺ສ ມຸທ຺ຘາ ຜເລຍ຺ຍຯ ຕາປໂສ ‘‘ນ ເມ ອຕ຺ຕານໍ ນາເສຕຸໍ

ຍຸຕ຺ຕ”ນ຺ຕິ ອຸຏ຺ຐາຍາສນາ ໂພຘິສຕ຺ຕສ຺ສ ອຎ຺ຊລິໍ ປຄ຺ຄເຫສິຯ ຣາຊາ ຕໍ ອຈ຺ຉຣິຍໍ ທິສ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ປຸຕ຺ຕໍ ວນ຺ທິຯ

ຕາປໂສ ອຕີເຕ ຈຕ຺ຕາລີສ ກປ຺ເປ, ອນາຄເຕ ຈຕ຺ຕາລີສາຕິ ອສີຕິ ກປ຺ເປ ອນຸສ຺ສຣຕິຯ ໂພຘິສຕ຺ຕສ຺ສ ລກ຺ຂຓສມ຺ປຕ຺ຕິໍ ທິສ຺ວາ “ຠວິສ຺ສຕິ ນຸ ໂຂ ພຸທ຺ໂຘ, ອຸທາຫຸ ໂນ”ຕິ ອາວຊ຺ເຊຕ຺ວາ ອຸປຘາເຣນ຺ໂຕ “ນິສ຺ສໍສຍໍ ພຸທ຺ໂຘ ຠວິສ຺ສຕີ”ຕິ ຎຕ຺ວາ “ອຈ຺ຉຣິຍປຸຣິໂສ ອຍ”ນ຺ຕິ ສິຕໍ ອກາສິຯ ຕໂຕ “ອຫໍ ອິມໍ ພຸທ຺ຘຠູຕໍ ທຏ຺ຐຸໍ ລຠິສ຺ສາມິ ນຸ ໂຂ, ໂນ”ຕິ ອຸປຘາເຣນ຺ໂຕ “ນ ລຠິສ຺ສາມິ, ອນ຺ຕຣາເຍວ ກາລໍ ກຕ຺ວາ ພຸທ຺ຘສເຕນປິ ພຸທ຺ຘສຫສ຺ເສນປິ ຄນ຺ຕ຺ວາ ໂພເຘຕຸໍ ອສກ຺ກຸເຓຍ຺ເຍ ອຣູປຠເວ ນິພ຺ພຕ຺ຕິສ຺ສາມີ”ຕິ ທິສ຺ວາ “ເອວຣູປໍ ນາມ ອຈ຺ຉຣິຍປຸຣິສໍ ພຸທ຺ຘຠູຕໍ ທຏ຺ຐຸໍ ນ ລຠິສ຺ສາມິ, ມຫຕີ ວຕ ເມ ຊານິ ຠວິສ຺ສຕີ”ຕິ ປໂຣທິຯ

ມນຸສ຺ສາ ທິສ຺ວາ “ອມ຺ຫາກໍ ອຍ຺ໂຍ ອິທາເນວ ຫສິຕ຺ວາ ປຸນ ປໂຣທິຯ ກິໍ ນຸ ໂຂ, ຠນ຺ເຕ, ອມ຺ຫາກໍ ອຍ຺ຍປຸຕ຺ຕສ຺ສ ໂກຈິ ອນ຺ຕຣາໂຍ ຠວິສ຺ສຕີ”ຕິ ປຸຈ຺ຉິໍສຸຯ “ນຕ຺ເຖຕສ຺ສ ອນ຺ຕຣາໂຍ, ນິສ຺ສໍສເຍນ ພຸທ຺ໂຘ ຠວິສ຺ສຕີ”ຕິຯ ອຖ “ກສ຺ມາ ປໂຣທິຕ຺ຖາ”ຕິ? “ເອວຣູປໍ ປຸຣິສໍ ພຸທ຺ຘຠູຕໍ ທຏ຺ຐຸໍ ນ ລຠິສ຺ສາມິ, ‘ມຫຕີ ວຕ ເມ ຊານິ ຠວິສ຺ສຕີ’ຕິ ອຕ຺ຕານໍ ອນຸໂສຈນ຺ໂຕ ໂຣທາມີ”ຕິ ອາຫຯ ຕໂຕ ໂສ “ກິໍ ນຸ ໂຂ ເມ ຎາຕເກສຸ ໂກຈິ ເອຕໍ ພຸທ຺ຘຠູຕໍ ທຏ຺ຐຸໍ ລຠິສ຺ສຕິ, ນ ລຠິສ຺ສຕີ”ຕິ ອຸປຘາເຣນ຺ໂຕ ອຕ຺ຕໂນ ຠາຄິເນຍ຺ຍໍ ນາຬກທາຣກໍ ອທ຺ທສຯ ໂສ ຠຄິນິຍາ ເຄຫໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ “ກຫໍ ເຕ ປຸຕ຺ໂຕ ນາຬໂກ”ຕິ? “ອຕ຺ຖິ ເຄເຫ, ອຍ຺ຍາ”ຕິຯ “ປກ຺ໂກສາຫິ ນ”ນ຺ຕິ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ສນ຺ຕິກໍ ອາຄຕໍ ກຸມາຣໍ ອາຫ – “ຕາຕ, ສຸທ຺ໂຘທນມຫາຣາຊສ຺ສ ກຸເລ ປຸຕ຺ໂຕ ຊາໂຕ, ພຸທ຺ຘງ຺ກຸໂຣ ເອສ, ປຎ຺ຈຕິໍສ ວສ຺ສານິ ອຕິກ຺ກມິຕ຺ວາ ພຸທ຺ໂຘ ຠວິສ຺ສຕິ, ຕ຺ວໍ ເອຕໍ ທຏ຺ຐຸໍ ລຠິສ຺ສສິ, ອຊ຺ເຊວ ປພ຺ພຊາຫີ”ຕິຯ ສຕ຺ຕາສີຕິໂກຏິຘເນ ກຸເລ ນິພ຺ພຕ຺ຕທາຣໂກປິ “ນ ມໍ ມາຕຸໂລ ອນຕ຺ເຖ ນິໂຍເຊສ຺ສຕີ”ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ຕາວເທວ ອນ຺ຕຣາປຓໂຕ ກາສາຍານິ ເຈວ ມຕ຺ຕິກາປຕ຺ຕຎ຺ຈ ອາຫຣາເປຕ຺ວາ ເກສມສ຺ສຸໍ ໂອຫາເຣຕ຺ວາ ກາສາຍານິ ວຕ຺ຖານິ ອຈ຺ຉາເທຕ຺ວາ “ໂຍ ໂລເກ ອຸຕ຺ຕມປຸຄ຺ຄໂລ, ຕໍ ອຸທ຺ທິສ຺ສ ມຍ຺ຫໍ ປພ຺ພຊ຺ຊາ”ຕິ ໂພຘິສຕ຺ຕາຠິມຸຂໍ ອຎ຺ຊລິໍ ປຄ຺ຄຍ຺ຫ ປຎ຺ຈປຕິຏ຺ຐິເຕນ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ປຕ຺ຕໍ ຖວິກາຍ ປກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ອໍສກູເຏ ລຄ຺ເຄຕ຺ວາ ຫິມວນ຺ຕໍ ປວິສິຕ຺ວາ ສມຓຘມ຺ມໍ ອກາສິຯ ໂສ ປຣມາຠິສມ຺ໂພຘິໍ ປຕ຺ຕໍ ຕຖາຄຕໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ນາຬກປຏິປທໍ ກຖາເປຕ຺ວາ ປຸນ ຫິມວນ຺ຕໍ ປວິສິຕ຺ວາ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປຕ຺ວາ ອຸກ຺ກຏ຺ຐປຏິປທໍ ປຏິປນ຺ໂນ ສຕ຺ເຕວ ມາເສ ອາຍຸໍ ປາເລຕ຺ວາ ເອກໍ ສຸວຓ຺ຓປພ຺ພຕໍ ນິສ຺ສາຍ ຐິຕໂກວ ອນຸປາທິເສສາຍ ນິພ຺ພານຘາຕຸຍາ ປຣິນິພ຺ພາຍິຯ

ໂພຘິສຕ຺ຕມ຺ປິ ໂຂ ປຎ຺ຈເມ ທິວເສ ສີສໍ ນ຺ຫາເປຕ຺ວາ “ນາມຄ຺ຄຫຓໍ ຄຓ຺ຫິສ຺ສາມາ”ຕິ ຣາຊຠວນໍ ຈຕຸຊ຺ຊາຕິກຄນ຺ເຘຫິ ວິລິມ຺ປິຕ຺ວາ ລາຊປຎ຺ຈມການິ ປຸປ຺ຜານິ ວິກິຣິຕ຺ວາ ອສມ຺ຠິນ຺ນປາຍາສໍ ປຈາເປຕ຺ວາ ຕິຓ຺ຓໍ ເວທານໍ ປາຣງ຺ຄເຕ ອຏ຺ຐສຕພ຺ຣາຫ຺ມເຓ ນິມນ຺ເຕຕ຺ວາ ຣາຊຠວເນ ນິສີທາເປຕ຺ວາ ສຸໂຠຊນໍ ໂຠເຊຕ຺ວາ ມຫາສກ຺ກາຣໍ ກຕ຺ວາ “ກິໍ ນຸ ໂຂ ຠວິສ຺ສຕີ”ຕິ ລກ຺ຂຓານິ ປຣິຄ຺ຄາຫາເປສຸໍຯ ເຕສຸ –

“ຣາໂມ ຘໂຊ ລກ຺ຂໂຓ ຈາປິ ມນ຺ຕີ, ໂກຓ຺ຑຎ຺ໂຎ ຈ ໂຠໂຊ ສຸຍາໂມ ສຸທຕ຺ໂຕ;

ເອເຕ ຕທາ ອຏ຺ຐ ອເຫສຸໍ ພ຺ຣາຫ຺ມຓາ, ຉຬງ຺ຄວາ ມນ຺ຕໍ ວິຍາກຣິໍສູ”ຕິຯ –

ອິເມ ອຏ຺ເຐວ ພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ລກ຺ຂຓປຣິຄ຺ຄາຫກາ ອເຫສຸໍຯ ປຏິສນ຺ຘິຄ຺ຄຫຓທິວເສ ສຸປິໂນປິ ເອເຕເຫວ ປຣິຄ຺ຄຫິໂຕຯ ເຕສຸ ສຕ຺ຕ ຊນາ ທ຺ເວ ອງ຺ຄຸລິໂຍ ອຸກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ທ຺ເວຘາ ພ຺ຍາກຣິໍສຸ – “ອິເມຫິ ລກ຺ຂເຓຫິ ສມນ຺ນາຄໂຕ ອຄາຣໍ ອຊ຺ຌາວສມາໂນ ຣາຊາ ໂຫຕິ ຈກ຺ກວຕ຺ຕີ, ປພ຺ພຊມາໂນ ພຸທ຺ໂຘ”ຕິ, ສພ຺ພໍ ຈກ຺ກວຕ຺ຕິຣຎ຺ໂຎ ສິຣິວິຠວໍ ອາຈິກ຺ຂິໍສຸຯ ເຕສໍ ປນ ສພ຺ພທຫໂຣ ໂຄຕ຺ຕໂຕ ໂກຓ຺ຑຎ຺ໂຎ ນາມ ມາຓໂວ ໂພຘິສຕ຺ຕສ຺ສ ວຣລກ຺ຂຓນິປ຺ຜຕ຺ຕິໍ ໂອໂລເກຕ຺ວາ – “ອິມສ຺ສ ອຄາຣມຊ຺ເຌ ຐານກາຣຓໍ ນຕ຺ຖິ, ເອກນ຺ເຕນ ວິວຏ຺ຏຈ຺ໂຉ ພຸທ຺ໂຘ ຠວິສ຺ສຕີ”ຕິ ເອກເມວ ອງ຺ຄຸລິໍ ອຸກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ເອກໍສພ຺ຍາກຣຓໍ ພ຺ຍາກາສິຯ ອຍຎ຺ຫິ ກຕາຘິກາໂຣ ປຈ຺ຉິມຠວິກສຕ຺ໂຕ ປຎ຺ຎາຍ ອິຕເຣ ສຕ຺ຕ ຊເນ ອຠິຠວິຕ຺ວາ “ອິເມຫິ ລກ຺ຂເຓຫິ ສມນ຺ນາຄຕສ຺ສ ອຄາຣມຊ຺ເຌ ຐານໍ ນາມ ນຕ຺ຖິ, ອສໍສຍໍ ພຸທ຺ໂຘ ຠວິສ຺ສຕີ”ຕິ ເອກເມວ ຄຕິໍ ອທ຺ທສ, ຕສ຺ມາ ເອກໍ ອງ຺ຄຸລິໍ ອຸກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ເອວໍ ພ຺ຍາກາສິຯ ອຖສ຺ສ ນາມໍ ຄຓ຺ຫນ຺ຕາ ສພ຺ພໂລກສ຺ສ ອຕ຺ຖສິທ຺ຘິກຣຕ຺ຕາ “ສິທ຺ຘຕ຺ໂຖ”ຕິ ນາມມກໍສຸຯ

ອຖ ເຕ ພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ອຕ຺ຕໂນ ຆຣານິ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປຸຕ຺ເຕ ອາມນ຺ຕຍິໍສຸ – “ຕາຕາ, ອມ຺ເຫ ມຫລ຺ລກາ, ສຸທ຺ໂຘທນມຫາຣາຊສ຺ສ ປຸຕ຺ຕໍ ສພ຺ພຎ຺ຎຸຕໍ ປຕ຺ຕໍ ມຍໍ ສມ຺ຠາເວຍ຺ຍາມ ວາ ໂນ ວາ, ຕຸມ຺ເຫ ຕສ຺ມິໍ ກຸມາເຣ ສພ຺ພຎ຺ຎຸຕໍ ປຕ຺ເຕ ຕສ຺ສ ສາສເນ ປພ຺ພເຊຍ຺

ຍາຖາ''ຕິຯ ເຕ ສຕ຺ຕປິ ຊນາ ຍາວຕາຍຸກໍ ຐຕ຺ວາ ຍຖາກມ຺ມໍ ຄຕາ, ໂກຓ຺ຑຎ຺ຎມາຓໂວວ ອໂຣໂຄ ອໂຫສິຯ ໂສ ມຫາສຕ຺ເຕ ວຸຑ຺ຒິມນ຺ວາຍ ມຫາຠິນິກ຺ຂມນໍ ອຠິນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ອນຸກ຺ກເມນ ອຸຣຸເວລໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ''ຣມຓີໂຍ, ວຕ ອຍໍ ຠູມິຠາໂຄ, ອລໍ ວຕິທໍ ກຸລປຸຕ຺ຕສ຺ສ ປຘານຕ຺ຖິກສ຺ສ ປຘານາຍາ''ຕິ ຈິຕ຺ຕໍ ອຸປ຺ປາເທຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ວາສໍ ອຸປຄເຕ ''ມຫາປຸຣິໂສ ປພ຺ພຊິໂຕ''ຕິ ສຸຕ຺ວາ ເຕສໍ ພ຺ຣາຫ຺ມຓານໍ ປຸຕ຺ເຕ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ເອວມາຫ ''ສິທ຺ຘຕ຺ຖກຸມາໂຣ ກິຣ ປພ຺ພຊິໂຕ, ໂສ ນິສ຺ສໍສຍໍ ພຸທ຺ໂຘ ຠວິສ຺ສຕິຯ ສເຈ ຕຸມ຺ຫາກໍ ປິຕໂຣ ອໂຣຄາ ອສ຺ສຸ, ອຊ຺ຊ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ປພ຺ພເຊຍ຺ຍຸໍຯ ສເຈ ຕຸມ຺ເຫປິ ອິຈ຺ເຉຍ຺ຍາຖ, ເອຖ, ອຫໍ ຕໍ ປຸຣິສໍ ອນຸປພ຺ພຊິສ຺ສາມີ''ຕິຯ ເຕ ສພ຺ເພ ເອກຈ຺ຉນ຺ທາ ຠວິຕຸໍ ນາສກ຺ຂຶສຸ , ຕໂຍ ຊນາ ນ ປພ຺ພຊຶສຸຯ ໂກຓ຺ຑຎ຺ຎພ຺ຣາຫ຺ມຓໍ ເຊຏ຺ຐກໍ ກຕ຺ວາ ອິຕເຣ ຈຕ຺ຕາໂຣ ປພ຺ພຊຶສຸຯ ເຕ ປຎ຺ຈປິ ຊນາ ປຎ຺ຈວຄ຺ຄິຍຕ຺ເຖຣາ ນາມ ຊາຕາຯ

ຕທາ ປນ ຣາຊາ ''ກຶ ທິສ຺ວາ ມຍ຺ຫໍ ປຸຕ຺ໂຕ ປພ຺ພຊິສ຺ສຕີ''ຕິ ປຸຈ຺ຉິຯ ''ຈຕ຺ຕາຣິ ປຸພ຺ພນິມິຕ຺ຕານີ''ຕິຯ ''ກຕຣຎ຺ຈ ກຕຣຎ຺ຈາ''ຕິ? ''ຊຣາຊິຓ຺ຓໍ, ພ຺ຍາຘິຕໍ, ກາລກຕໍ, ປພ຺ພຊິຕ''ນ຺ຕິຯ ຣາຊາ ''ອິໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ເອວຣູປານໍ ມມ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ອຸປສງ຺ກມິຕຸໍ ມາ ອທຕ຺ຖ, ມຍ຺ຫໍ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ພຸທ຺ຘຠາເວນ ກມ຺ມໍ ນຕ຺ຖິ, ອຫໍ ມມ ປຸຕ຺ຕໍ ທ຺ວິສຫສ຺ສທີປປຣິວາຣານໍ ຈຕຸນ຺ນໍ ມຫາທີປານໍ ອິສ຺ສຣິຍາຘິປຈ຺ຈໍ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ຕໍ ຉຕ຺ຕຶສໂຍຊນປຣິມຓ຺ຑລາຍ ປຣິສາຍ ປຣິວຸຕໍ ຄຄນຕເລ ວິຈຣມານໍ ປສ຺ສິຕຸກາໂມ''ຕິຯ ເອວຎ຺ຈ ປນ ວຕ຺ວາ ອິເມສໍ ຈຕຸປ຺ປກາຣານໍ ນິມິຕ຺ຕານໍ ກຸມາຣສ຺ສ ຈກ຺ຂຸປເຖ ອາຄມນນິວາຣຓຕ຺ຖໍ ຈຕູສຸ ທິສາສຸ ຄາວຸເຕ ຄາວຸເຕ ອາຣກ຺ຂໍ ຐເປສິຯ ຕໍ ທິວສໍ ປນ ມງ຺ຄລຏ຺ຐາເນ ສນ຺ນິປຕິເຕສຸ ອສີຕິຍາ ຎາຕິກຸລສຫສ຺ເສສຸ ເອເກໂກ ເອກເມກໍ ປຸຕ຺ຕໍ ປຏິຊານິ – ''ອຍໍ ພຸທ຺ໂຘ ວາ ໂຫຕຸ ຣາຊາ ວາ, ມຍໍ ເອກເມກໍ ປຸຕ຺ຕໍ ທສ຺ສາມຯ ສເຈປິ ພຸທ຺ໂຘ ຠວິສ຺ສຕິ, ຂຕ຺ຕິຍສມເຓເຫວ ປຸຣກ຺ຂຕປຣິວາຣິໂຕ ວິຈຣິສ຺ສຕິຯ ສເຈປິ ຣາຊາ ຠວິສ຺ສຕິ, ຂຕ຺ຕິຍກຸມາເຣເຫວ ປຸຣກ຺ຂຕປຣິວາຣິໂຕ ວິຈຣິສ຺ສຕີ''ຕິຯ ຣາຊາປິ ໂພຘິສຕ຺ຕສ຺ສ ອຸຕ຺ຕມຣູປສມ຺ປນ຺ນາ ວິຄຕສພ຺ພໂທສາ ຘາຕິໂຍ ປຈ຺ຈຸປຏ຺ຐາເປສິຯ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ອນນ຺ເຕນ ປຣິວາເຣນ ມຫນ຺ເຕນ ສິຣິໂສຠຄ຺ເຄນ ວຑ຺ຒຕິຯ

ອເຖກທິວສໍ ຣຎ຺ໂຎ ວປ຺ປມງ຺ຄລໍ ນາມ ອໂຫສິຯ ຕໍ ທິວສໍ ສກລນຄຣໍ ເທວວິມານໍ ວິຍ ອລງ຺ກໂຣນ຺ຕິຯ ສພ຺ເພ ທາສກມ຺ມກຣາທໂຍ ອຫຕວຕ຺ຖນິວຕ຺ຖາ ຄນ຺ຘມາລາທິປຏິມຓ຺ຑິຕາ ຣາຊກຸເລ ສນ຺ນິປຕນ຺ຕິຯ ຣຎ຺ໂຎ ກມ຺ມນ຺ເຕ ນງ຺ຄລສຫສ຺ສໍ ໂຍຊິຍຕິຯ ຕສ຺ມິໍ ປນ ທິວເສ ເອເກນູນອຏ຺ຐສຕນງ຺ຄລານິ ສທ຺ຘຶ ພລິພທ຺ທຣສ຺ມິໂຍຕ຺ເຕຫິ ຣຊຕປຣິກ຺ຂຕານິ ໂຫນ຺ຕິ, ຣຎ຺ໂຎ ອາລມ຺ພນນງ຺ຄລໍ ປນ ຣຕ຺ຕສຸວຓ຺ຓປຣິກ຺ຂຕໍ ໂຫຕິຯ ພລິພທ຺ທານໍ ສິງ຺ຄຣສ຺ມິປໂຕທາປິ ສຸວຓ຺ຓປຣິກ຺ຂຕາວ ໂຫນ຺ຕິຯ ຣາຊາ ມຫຕາ ປຣິວາເຣນ ນິກ຺ຂນ຺ໂຕ ປຸຕ຺ຕໍ ຄເຫຕ຺ວາ ອຄມາສິຯ ກມ຺ມນ຺ຕຏ຺ຐາເນ ເອໂກ ຊມ຺ພຸຣຸກ຺ໂຂ ພຫລປຕ຺ຕປລາໂສ ສນ຺ທຈ຺ຉາໂຍ ອໂຫສິຯ ຕສ຺ສ ເຫຏ຺ຐາ ກຸມາຣສ຺ສ ສຍນໍ ປຎ຺ຎາເປຕ຺ວາ ອຸປຣິ ສຸວຓ຺ຓຕາຣກຂຈິຕໍ ວິຕານໍ ພນ຺ຘາເປຕ຺ວາ ສາຓິປາກາເຣນ ປຣິກ຺ຂິປາເປຕ຺ວາ ອາຣກ຺ຂໍ ຐປາເປຕ຺ວາ ຣາຊາ ສພ຺ພາລງ຺ກາຣໍ ອລງ຺ກຣິຕ຺ວາ ອມຈ຺ຈຄຓປຣິວຸໂຕ ນງ຺ຄລກຣຓຏ຺ຐານໍ ອຄມາສິຯ ຕຕ຺ຖ ຣາຊາ ສຸວຓ຺ຓນງ຺ຄລໍ ຄຓ຺ຫາຕິ, ອມຈ຺ຈາ ເອເກນູນຏ຺ຐສຕຣຊຕນງ຺ຄລານິ, ກສ຺ສກາ ເສສນງ຺ຄລານິຯ ເຕ ຕານິ ຄເຫຕ຺ວາ ອິໂຕ ຈິໂຕ ຈ ກສນ຺ຕິຯ ຣາຊາ ປນ ໂອຣໂຕ ວາ ປາຣໍ ຄຈ຺ຉຕິ, ປາຣໂຕ ວາ ໂອຣໍ ອາຄຈ຺ຉຕິຯ ເອຕສ຺ມິໍ ຐາເນ ມຫາສມ຺ປຕ຺ຕິ ອໂຫສິຯ ໂພຘິສຕ຺ຕໍ ປຣິວາເຣຕ຺ວາ ນິສິນ຺ນາ ຘາຕິໂຍ ''ຣຎ຺ໂຎ ສມ຺ປຕ຺ຕຶ ປສ຺ສິສ຺ສາມາ''ຕິ ອນ຺ໂຕສາຓິໂຕ ພຫິ ນິກ຺ຂນ຺ຕາຯ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ອິໂຕ ຈິໂຕ ຈ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ກຎ຺ຈິ ອທິສ຺ວາ ເວເຄນ ອຸຏ຺ຐາຍ ປລ຺ລງ຺ກໍ ອາຠຸຊິຕ຺ວາ ອານາປາເນ ປຣິຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ ປຐມຊ຺ຌານໍ ນິພ຺ພຕ຺ເຕສິຯ ຘາຕິໂຍ ຂຊ຺ຊໂຠຊ຺ຊນ຺ຕເຣ ວິຈຣມານາ ໂຖກໍ ຈິຣາຍຶສຸຯ ເສສຣຸກ຺ຂານໍ ຉາຍາ ນິວຕ຺ຕາ, ຕສ຺ສ ປນ ຣຸກ຺ຂສ຺ສ ປຣິມຓ຺ຑລາ ຫຸຕ຺ວາ ອຏ຺ຐາສິຯ ຘາຕິໂຍ ''ອຍ຺ຍປຸຕ຺ໂຕ ເອກໂກ''ຕິ ເວເຄນ ສາຓິໍ ອຸກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ອນ຺ໂຕ ປວິສມານາ ໂພຘິສຕ຺ຕໍ ສຍເນ ປລ຺ລງ຺ເກນ ນິສິນ຺ນໍ ຕຎ຺ຈ ປາຏິຫາຣິຍໍ ທິສ຺ວາ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຣຎ຺ໂຎ ອາໂຣເຈສຸໍ – ''ເທວ, ກຸມາໂຣ ເອວໍ ນິສິນ຺ໂນ, ອຎ຺ເຎສໍ ຣຸກ຺ຂານໍ ຉາຍາ ນິວຕ຺ຕາ, ຊມ຺ພຸຣຸກ຺ຂສ຺ສ ປນ ປຣິມຓ຺ຑລາ ຐິຕາ''ຕິຯ ຣາຊາ ເວເຄນາຄນ຺ຕ຺ວາ ປາຏິຫາຣິຍໍ ທິສ຺ວາ – ''ອິທໍ ເຕ, ຕາຕ, ທຸຕິຍໍ ວນ຺ທນ''ນ຺ຕິ ປຸຕ຺ຕໍ ວນ຺ທິຯ

ອຖ ອນຸກ຺ກເມນ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ໂສຬສວສ຺ສຸທ຺ເທສິໂກ ຊາໂຕຯ ຣາຊາ ໂພຘິສຕ຺ຕສ຺ສ ຕິຓ຺ຓໍ ອຸຕູນໍ ອນຸຈ຺ຉວິເກ ຕໂຍ ປາສາເທ ກາເຣສິ – ເອກໍ ນວຠູມກໍ, ເອກໍ ສຕ຺ຕຠູມກໍ, ເອກໍ ປຎ຺ຈຠູມກໍ, ຈຕ຺ຕາລີສສຫສ຺ສາ ຈ ນາຏກິຕ຺ຖິໂຍ ອຸປຏ຺ຐາເປສິຯ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ເທໂວ ວິຍ ອຈ຺ຉຣາສງ຺ຆປຣິວຸໂຕ, ອລງ຺ກຕນາຏກປຣິວຸໂຕ, ນິປ຺ປຸຣິເສຫິ ຕູຣິເຍຫິ ປຣິຈາຣິຍມາໂນ ມຫາສມ຺ປຕ຺ຕຶ ອນຸຠວນ຺ໂຕ ອຸຕຸວາເຣນ ເຕສຸ ປາສາເທສຸ ວິຫຣຕິຯ ຣາຫຸລມາຕາ ປນສ຺ສ ເທວີ ອຄ຺ຄມເຫສີ ອໂຫສິຯ

ຕສ຺ເສວໍ ມຫາສມ຺ປຕ຺ຕຶ ອນຸຠວນ຺ຕສ຺ສ ເອກທິວສໍ ຎາຕິສງ຺ຆສ຺ສ ອພ຺ຠນ຺ຕເຣ ອຍໍ ກຖາ ອຸທປາທິ – ''ສິທ຺ຘຕ຺ໂຖ ກີຬາປສຸໂຕວ ວິຈຣຕິ, ກິຎ຺ຈິ ສິປ຺ປໍ ນ ສິກ຺ຂຕິ, ສງ຺ຄາເມ ປຈ຺ຈຸປຏ຺ຐິເຕ ກຶ ກຣິສ຺ສຕີ''ຕິຯ ຣາຊາ ໂພຘິສຕ຺ຕໍ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ – ''ຕາຕ,

ຕວ ຎາຕກາ ‘ສິທ຺ຘຕ຺ໂຖ ກິຎ຺ຈິ ສິປ຺ປໍ ອສິກ຺ຂິຕ຺ວາ ກີຬາປສຸໂຕວ ວິຈຣຕີ’ຕິ ວທນ຺ຕິ, ເອຕ຺ຖ ກິໍ ປຕ຺ຕກາເລ ມຎ຺ຎສີ”ຕິຯ ເທວ, ມມ ສິປ຺ປໍ ສິກ຺ຂນກິຈ຺ຈໍ ນຕ຺ຖິ, ນຄເຣ ມມ ສິປ຺ປທສ຺ສນຕ຺ຖໍ ເຠຣິໍ ຈຣາເປຖ “ອິໂຕ ສຕ຺ຕເມ ທິວເສ ຎາຕການໍ ສິປ຺ປໍ ທສ຺ເສສ຺ສາມີ”ຕິຯ ຣາຊາ ຕຖາ ອກາສິຯ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ອກ຺ຂຓເວຘິວາລເວຘິຘນຸຄ຺ຄເຫ ສນ຺ນິປາຕາເປຕ຺ວາ ມຫາຊນສ຺ສ ມຊ຺ເຌ ອຎ຺ເຎຫິ ຘນຸຄ຺ຄເຫຫິ ອສາຘາຣຓໍ ຎາຕການໍ ທ຺ວາທສວິຘໍ ສິປ຺ປໍ ທສ຺ເສສິຯ ຕໍ ສຣຠງ຺ຄຊາຕເກ ອາຄຕນເຍເນວ ເວທິຕພ຺ພໍຯ ຕທາສ຺ສ ຎາຕິສງ຺ໂຆ ນິກ຺ກງ຺ໂຂ ອໂຫສິຯ

ອເຖກທິວສໍ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ອຸຍ຺ຍານຠູມິໍ ຄນ຺ຕຸກາໂມ ສາຣຖິໍ ອາມນ຺ເຕຕ຺ວາ “ຣຖໍ ໂຍເຊຫີ”ຕິ ອາຫຯ ໂສ “ສາຘູ”ຕິ ປຏິສ຺ສຸຓິຕ຺ວາ ມຫາຣຫໍ ອຸຕ຺ຕມຣຖໍ ສພ຺ພາລງ຺ກາເຣນ ອລງ຺ກຣິຕ຺ວາ ກຸມຸທປຕ຺ຕວຓ຺ເຓ ຈຕ຺ຕາໂຣ ມງ຺ຄລສິນ຺ຘເວ ໂຍເຊຕ຺ວາ ໂພຘິສຕ຺ຕສ຺ສ ປຏິເວເທສິຯ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ເທວວິມານສທິສໍ ຣຖໍ ອຠິຣຸຫິຕ຺ວາ ອຸຍ຺ຍານາຠິມຸໂຂ ອຄມາສິຯ ເທວຕາ “ສິທ຺ຘຕ຺ຖກຸມາຣສ຺ສ ອຠິສມ຺ພຸຌ຺ຌນກາໂລ ອາສນ຺ໂນ, ປຸພ຺ພນິມິຕ຺ຕໍ ທສ຺ເສສ຺ສາມາ”ຕິ ເອກໍ ເທວປຸຕ຺ຕໍ ຊຣາຊ຺ຊຣໍ ຂຓ຺ຑທນ຺ຕໍ ປລິຕເກສໍ ວງ຺ກໍ ໂອຠຄ຺ຄສຣີຣໍ ທຓ຺ຑຫຕ຺ຖໍ ປເວຘມານໍ ກຕ຺ວາ ທສ຺ເສສຸໍຯ ຕໍ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ເຈວ ສາຣຖິ ຈ ປສ຺ສນ຺ຕິຯ ຕໂຕ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ສາຣຖິໍ – “ສມ຺ມ, ໂກ ນາເມສ ປຸຣິໂສ, ເກສາປິສ຺ສ ນ ຍຖາ ອຎ຺ເຎສ”ນ຺ຕິ ມຫາປທາເນ ອາຄຕນເຍນ ປຸຉ຺ຉິຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ “ຘິຣຕ຺ຖຸ ວຕ ໂພ ຊາຕິ, ຍຕ຺ຣ ຫິ ນາມ ຊາຕສ຺ສ ຊຣາ ປຎ຺ຎາຍິສ຺ສຕີ”ຕິ ສໍວິຄ຺ຄຫທໂຍ ຕໂຕວ ປຏິນິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ປາສາທເມວ ອຠິຣຸຫິຯ ຣາຊາ “ກິໍ ກາຣຓາ ມມ ປຸຕ຺ໂຕ ສີຆໍ ປຏິນິວຕ຺ຕີ”ຕິ ປຸຉ຺ຉິຯ “ຊິຓ຺ຓກໍ ປຸຣິສໍ ທິສ຺ວາ ເທວາ”ຕິຯ “ຊິຓ຺ຓກໍ ທິສ຺ວາ ປພ຺ພຊິສ຺ສຕີຕິ ອາຫໍສຸ, ກສ຺ມາ ມໍ ນາເສຖ, ສີຆໍ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ນາຏການິ ສຊ຺ເຊຖ, ສມ຺ປຕ຺ຕິໍ ອນຸຠວນ຺ໂຕ ປພ຺ພຊ຺ຊາຍ ສຕິໍ ນ ກຣິສ຺ສຕີ”ຕິ ວຕ຺ວາ ອາຣກ຺ຂໍ ວຑ຺ເຒຕ຺ວາ ສພ຺ພທິສາສຸ ອຑ຺ຒໂຍຊເນ ອຑ຺ຒໂຍຊເນ ຐເປສິຯ

ປຸເນກທິວສໍ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ຕເຖວ ອຸຍ຺ຍານໍ ຄຉ຺ຉນ຺ໂຕ ເທວຕາຫິ ນິມ຺ມິຕໍ ພ຺ຍາຘິຕໍ ປຸຣິສໍ ທິສ຺ວາ ປຸຣິມນເຍເນວ ປຸຉ຺ຉິຕ຺ວາ ສໍວິຄ຺ຄຫທໂຍ ນິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ປາສາທໍ ອຠິຣຸຫິຯ ຣາຊາປິ ປຸຉ຺ຉິຕ຺ວາ ເຫຏ຺ຐາ ວຸຕ຺ຕນເຍເນວ ສໍວິທຫິຕ຺ວາ ປຸນ ວຑ຺ເຒຕ຺ວາ ສມນ຺ຕາ ຕິຄາວຸຕປ຺ປມາເຓ ປເທເສ ອາຣກ຺ຂໍ ຐເປສິຯ ອປຣໍ ເອກທິວສໍ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ຕເຖວ ອຸຍ຺ຍານໍ ຄຉ຺ຉນ຺ໂຕ ເທວຕາຫິ ນິມ຺ມິຕໍ ກາລກຕໍ ທິສ຺ວາ ປຸຣິມນເຍເນວ ປຸຉ຺ຉິຕ຺ວາ ສໍວິຄ຺ຄຫທໂຍ ປຸນ ນິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ປາສາທໍ ອຠິຣຸຫິຯ ຣາຊາປິ ປຸຉ຺ຉິຕ຺ວາ ເຫຏ຺ຐາ ວຸຕ຺ຕນເຍເນວ ສໍວິທຫິຕ຺ວາ ປຸນ ວຑ຺ເຒຕ຺ວາ ສມນ຺ຕາ ໂຍຊນປ຺ປມາເຓ ປເທເສ ອາຣກ຺ຂໍ ຐເປສິຯ ອປຣໍ ປນ ເອກທິວສໍ ອຸຍ຺ຍານໍ ຄຉ຺ຉນ຺ໂຕ ຕເຖວ ເທວຕາຫິ ນິມ຺ມິຕໍ ສຸນິວຕ຺ຖໍ ສຸປາຣຸຕໍ ປພ຺ພຊິຕໍ ທິສ຺ວາ ‘‘ໂກ ນາເມໂສ ສມ຺ມາ”ຕິ ສາຣຖິໍ ປຸຉ຺ຉິຯ ສາຣຖິ ກິຎ຺ຈາປິ ພຸທ຺ຘຸປ຺ປາທສ຺ສ ອຠາວາ ປພ຺ພຊິຕໍ ວາ ປພ຺ພຊິຕຄຸເຓ ວາ ນ ຊານາຕິ, ເທວຕານຸຠາເວນ ປນ “ປພ຺ພຊິໂຕ ນາມາຍໍ ເທວາ”ຕິ ວຕ຺ວາ ປພ຺ພຊ຺ຊາຍ ຄຸເຓ ວຓ຺ເຓສິຯ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ປພ຺ພຊ຺ຊາຍ ຣຸຈິໍ ອຸປ຺ປາເທຕ຺ວາ ຕໍ ທິວສໍ ອຸຍ຺ຍານໍ ອຄມາສິຯ ທີຆຠາຓກາ ປນາຫຸ “ຈຕ຺ຕາຣິ ນິມິຕ຺ຕານິ ເອກທິວເສເນວ ທິສ຺ວາ ອຄມາສີ”ຕິຯ

ໂສ ຕຕ຺ຖ ທິວສຠາຄໍ ກີຬິຕ຺ວາ ມງ຺ຄລໂປກ຺ຂຣຓິຍໍ ນ຺ຫາຍິຕ຺ວາ ອຕ຺ຖງ຺ຄເຕ ສູຣິເຍ ມງ຺ຄລສິລາປຏ຺ເຏ ນິສີທິ ອຕ຺ຕານໍ ອລງ຺ກາຣາເປຕຸກາໂມຯ ອຖສ຺ສ ປຣິຈາຣກປຸຣິສາ ນານາວຓ຺ຓານິ ທຸສ຺ສານິ ນານປ຺ປກາຣາ ອາຠຣຓວິກຕິໂຍ ມາລາຄນ຺ຘວິເລປນານິ ຈ ອາທາຍ ສມນ຺ຕາ ປຣິວາເຣຕ຺ວາ ອຏ຺ຐໍສຸຯ ຕສ຺ມິໍ ຂເຓ ສກ຺ກສ຺ສ ນິສິນ຺ນາສນໍ ອຸຓ຺ຫໍ ອໂຫສິ ຯ ໂສ “ໂກ ນຸ ໂຂ ມໍ ອິມມ຺ຫາ ຐານາ ຈາເວຕຸກາໂມ”ຕິ ອຸປຘາເຣນ຺ໂຕ ໂພຘິສຕ຺ຕສ຺ສ ອລງ຺ກາເຣຕຸກາມຕໍ ຎຕ຺ວາ ວິສ຺ສກມ຺ມໍ ອາມນ຺ເຕສິ “ສມ຺ມ ວິສ຺ສກມ຺ມ, ສິທ຺ຘຕ຺ຖກຸມາໂຣ ອຊ຺ຊ ອຑ຺ຒຣຕ຺ຕສມເຍ ມຫາຠິນິກ຺ຂມນໍ ນິກ຺ຂມິສ຺ສຕິ, ອຍມສ຺ສ ປຉ຺ຉິໂມ ອລງ຺ກາໂຣ, ອຸຍ຺ຍານໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ມຫາປຸຣິສໍ ທິພ຺ພາລງ຺ກາເຣຫິ ອລງ຺ກໂຣຫີ”ຕິຯ ໂສ “ສາຘູ”ຕິ ປຏິສ຺ສຸຓິຕ຺ວາ ເທວຕານຸຠາເວນ ຕງ຺ຂຓໍເຍວ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ຕສ຺ເສວ ກປ຺ປກສທິໂສ ຫຸຕ຺ວາ ກປ຺ປກສ຺ສ ຫຕ຺ຖໂຕ ເວຐນທຸສ຺ສໍ ຄເຫຕ຺ວາ ໂພຘິສຕ຺ຕສ຺ສ ສີສໍ ເວເຐສິຯ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ຫຕ຺ຖສມ຺ຜສ຺ເສເນວ “ນາຍໍ ມນຸສ຺ໂສ, ເທວປຸຕ຺ໂຕ ເອໂສ”ຕິ ອຎ຺ຎາສິຯ ເວຐເນນ ເວຐິຕມຕ຺ເຕ ສີເສ ໂມຬິຍໍ ມຓິຣຕນາກາເຣນ ທຸສ຺ສສຫສ຺ສໍ ອພ຺ຠຸຄ຺ຄຉ຺ຉິຯ ປຸນ ເວເຐນ຺ຕສ຺ສ ທຸສ຺ສສຫສ຺ສນ຺ຕິ ທສກ຺ຂຕ຺ຕຸໍ ເວເຐນ຺ຕສ຺ສ ທສ ທຸສ຺ສສຫສ຺ສານິ ອພ຺ຠຸຄ຺ຄຉ຺ຉິໍສຸ ຯ “ສີສໍ ຂຸທ຺ທກໍ, ທຸສ຺ສານິ ພຫູນິ, ກຖໍ ອພ຺ຠຸຄ຺ຄຕານີ”ຕິ ນ ຈິນ຺ເຕຕພ຺ພໍຯ ເຕສຸ ຫິ ສພ຺ພມຫນ຺ຕໍ ອາມລກປຸປ຺ຜປ຺ປມາຓໍ, ອວເສສານິ ກຸສຸມ຺ພກປຸປ຺ຜປ຺ປມາຓານິ ອເຫສຸໍຯ ໂພຘິສຕ຺ຕສ຺ສ ສີສໍ ກິຎ຺ຊກ຺ຂຄວຉ຺ຉິຕໍ ວິຍ ກຸຍ຺ຍກປຸປ຺ຜໍ ອໂຫສິຯ

ອຖສ຺ສ ສພ຺ພາລງ຺ກາຣປຏິມຓ຺ຑິຕສ຺ສ ສພ຺ພຕາລາວຈເຣສຸ ສການິ ສການິ ປຏິຠານານິ ທສ຺ສຍນ຺ເຕສຸ, ພ຺ຣາຫ຺ມເຓສຸ “ຊຍນນ຺ທາ”ຕິອາທິວຈເນຫິ, ສູຕມາຄຘາທີສຸ ນານປ຺ປກາເຣຫິ ມງ຺ຄລວຈນຕ຺ຖຸຕິໂຆເສຫິ ສມ຺ຠາເວນ຺ເຕສຸ ສພ຺ພາລງ຺ກາຣປຏິມຓ຺ຑິຕໍ ຣຖວຣໍ ອຠິຣຸຫິຯ ຕສ຺ມິໍ ສມເຍ “ຣາຫຸລມາຕາ ປຸຕ຺ຕໍ ວິຊາຕາ”ຕິ ສຸຕ຺ວາ ສຸທ຺ໂຘທນມຫາຣາຊາ “ປຸຕ຺ຕສ຺ສ

ເມ ຕຸຜຸກີ ນິເວເທຖາ''ຕິ ສາສນໍ ປຫີເຕີ. ໂພທິສຕຸໂຕ ຕໍ ສຸຕຸວາ ''ຣາຫຸ ຊາໂຕ, ພນຸທນໍ ຊາຕ''ນຸຕິ ອາຫ. ຣາຊາ ''ກີ ເມ ປຸຕຸໂຕ ອວຈາ''ຕິ ປຸຈຸຊິຕຸວາ ຕໍ ວຈນໍ ສຸຕຸວາ ''ອີໂຕ ປຜຸຖາຍ ເມ ນຕຸຕາ ຣາຫຸລກຸມາໂຣເຍວ ນາມ ໂຫຕູ''ຕິ ອາຫ.

ໂພທິສຕຸໂຕປີ ໂຂ ຣຖວຣໍ ອາຣຸຍຸຫ ມຫນຸເຕນ ຍເສນ ອຕິມໂນຣເມນ ສິຣິໂສພຄຸເຄນ ນຄຣໍ ປາວິສີ. ຕສຸມີ ສມເຍ ກິສາໂຄຕມີ ນາມ ຂຕຸຕິຍກຸນຸລາ ອຸປຣິປາສາທວຣຕລຄຕາ ນຄຣໍ ປທກຸຊິຕໍ ກຸຣຸມານສຸສ ໂພທິສຕຸຕສຸສ ຮູປສິຣິ ທິສຸວາ ປີຕິໂສມນສຸສຊາຕາ ອິທໍ ອຸທານໍ ອຸທາເນສີ –

''ນິພຸພຸຕາ ນູນ ສາ ມາຕາ, ນິພຸພຸໂຕ ນູນ ໂສ ປີຕາ;

ນິພຸພຸຕາ ນູນ ສາ ນາຣີ, ຍສຸສາຍໍ ອີທິໂສ ປຕີ''ຕີ.

ໂພທິສຕຸໂຕ ຕໍ ສຸຕຸວາ ຈິນຸເຕສີ ''ອຍໍ ເອວມາຫ 'ເອວຮູປໍ ອຕຸຕກາວໍ ປສຸສນຸຕິຍາ ມາຕຸ ຫທຍໍ ນິພຸພາຍຕິ, ປີຕຸ ຫທຍໍ ນິພຸພາຍຕິ, ປຊາປຕິຍາ ຫທຍໍ ນິພຸພາຍຕີ'ຕີ! ກິສຸມີ ນຸ ໂຂ ນິພຸພຸເຕ ຫທຍໍ ນິພຸພຸຕໍ ນາມ ໂຫຕີ''ຕີ? ອຖສຸສ ກິເລເສສຸ ວິຣຕຸຕມານສສຸສ ເອຕທໂຫສິ – ''ຣາຄຄຸຄິມຸຫິ ນິພຸພຸເຕ ນິພຸພຸຕໍ ນາມ ໂຫຕິ, ໂທສຄຸຄິມຸຫິ ນິພຸພຸເຕ ນິພຸພຸຕໍ ນາມ ໂຫຕິ, ໂມຫຄຸຄິມຸຫິ ນິພຸພຸເຕ ນິພຸພຸຕໍ ນາມ ໂຫຕິ, ມານທິຜຸກິອາທິສຸ ສພຸພກິເລສທຣເຖສຸ ນິພຸພຸເຕສຸ ນິພຸພຸຕໍ ນາມ ໂຫຕີ. ອຍໍ ເມ ສຸສສວນໍ ສາເວສີ, ອຫລຸຫິ ນິພຸພານໍ ຄເວສນຸໂຕ ຈຣາມິ, ອຊເຊວ ມຍາ ພຣາວາສໍ ລຫຸເທຕຸວາ ນິກຸຂມຸມ ປພຸພຊິຕຸວາ ນິພຸພານໍ ຄເວສິຕຸໍ ວຜຸຜຕິ, ອຍໍ ອີມິສຸສາ ອາຈຣິຍກາໂຄ ໂຫຕູ''ຕິ ກຕຸກໂຕ ໂອມຸຄຸຈິຕຸວາ ກິສາໂຄຕມິຍາ ສຕສຫສຸສຄຸຜນກໍ ມຸຕຸຕາຫາຣໍ ເປເສສີ. ສາ ''ສິທຸຫຕຸຖກຸມາໂຣ ມຍິ ປຜິພທຸທຈິຕຸໂຕ ຫຸຕຸວາ ປຕຸຕາກາຣໍ ເປເສສີ''ຕີ ໂສມນສຸສຊາຕາ ອໂຫສີ.

ໂພທິສຕຸໂຕປີ ມຫນຸເຕນ ສິຣິໂສພຄຸເຄນ ອຕຸຕໂນ ປາສາທໍ ອກິຣຸຫິຕຸວາ ສີຣິສຍເນ ນິປຊຊີ. ຕາວເທວ ຈ ນໍ ສພຸພາລງກາຣປຜິມຕຸທິຕາ ນຈຈຄີຕາທິສຸ ສຸສິກຸຂິຕາ ເທວກຸນຸລາ ວິຍ ຮູປໂສພຄຸຄປຸປຕຸຕາ ອີຕຸຖິໂຍ ນານາຕູຣິຍານິ ຄເຫຕຸວາ ສມຸປຣິວາຣຍິຕຸວາ ອກິຣມາເປນຸຕິໂຍ ນຈຈຄີຕວາທິຕານິ ປໂຍຊຍີສຸ. ໂພທິສຕຸໂຕ ກິເລເສສຸ ວິຣຕຸຕຈິຕຸຕຕາຍ ນຈຈາທີສຸ ອນກິຣໂຕ ມຸຫຸຕຸຕໍ ນິທຸທໍ ໂອກຸກມີ. ຕາປີ ອີຕຸຖິໂຍ ''ຍສຸສຕຸຖາຍ ມຍໍ ນຈຈາທີນິ ປໂຍເຊມ, ໂສ ນິທຸທໍ ອຸປຄໂຕ, ອີທານິ ກິມຕຸຖໍ ກິລມາມາ''ຕິ ຄຫິຕຄຸຄຫິຕານິ ຕູຣິຍານິ ອຊໂຊຕຸຖຣິຕຸວາ ນິປຊຊີສຸ, ຄນຸທເຕລປຸປທີປາ ຊາຍນຸຕີ. ໂພທິສຕຸໂຕ ປພຸຊຊິຕຸວາ ສຍນປີຜຸເຄ ປລຸລງເກນ ນິສີນຸໂນ ອທຸທສ ຕາ ອີຕຸຖິໂຍ ຕູຣິຍກຕຸຫານິ ອວຕຸຖຣິຕຸວາ ນິທຸທາຍນຸຕິໂຍ – ເອກຈຸຈາ ປຄຸພຣິຕເຂລຸອາ, ລາລາກິລິນຸນຄຕຸຕາ, ເອກຈຸຈາ ທນຸເຕ ຂາທນຸຕິໂຍ, ເອກຈຸຈາ ກາກຈຸຈນຸຕິໂຍ, ເອກຈຸຈາ ວິປຸປລປນຸຕິໂຍ, ເອກຈຸຈາ ວິວຜມຸຂາ, ເອກຈຸຈາ ອປຄຕວຕຸຖາ, ປາກຜພີກຈຸຈສມຸພາຜຜຸຖານາ. ໂສ ຕາສໍ ຕໍ ວິປຸປກາຣໍ ທິສຸວາ ກີຍຸໂຍ ໂສມຕຸຕາຍ ກາເມສຸ ວິຣຕຸຕຈິຕຸໂຕ ອໂຫສີ. ຕສຸສ ອລງກຕປຜິຍຕຸຕໍ ສກຸກກວນສທິສມຸປີ ຕໍ ມຫາຕລໍ ອປວິທຸທນານາກຸຕປກາຣິຕໍ ອາມກສຸສານໍ ວິຍ ອຸປຜຸຖາສີ, ຕໂຍ ກວາ ອາທິຕຸຕເຄຫສທິສາ ຂາຍີສຸ – ''ອຸປທຸທຸຕໍ ວຕ ໂກ, ອຸປສຸສຜຸຖໍ ວຕ ໂກ''ຕິ ອຸທານໍ ປວຕຸເຕສີ, ອຕິວິຍ ປພຸພຊຊາຍ ຈິຕຸຕໍ ນມີ.

ໂສ ''ອຊເຊວ ມຍາ ມຫາກິນິກຸຂມນໍ ນິກຸຂມິຕຸໍ ວຜຸຜຕີ''ຕິ ສຍນາ ອຸຜຸຖາຍ ທຸວາຣສມີປໍ ຄນຸຕຸວາ ''ໂກ ເອຕຸຖາ''ຕິ ອາຫ. ອຸມຸມາເຣ ສີສໍ ກຕຸວາ ນິປນຸໂນ ລນຸໂນ ''ອຫໍ ອຍຸຍປຸຕຸຕ ລນຸໂນ''ຕິ ອາຫ. ''ອຫໍ ອຊຊ ມຫາກິນິກຸຂມນໍ ນິກຸຂມິຕຸກາໂມ, ເອກໍ ເມ ອສຸສໍ ກປຸເປຫີ''ຕິ ອາຫ. ໂສ ''ສາຣຸ ເທວາ''ຕິ ອສຸສກຕຸທີກໍ ຄເຫຕຸວາ ອສຸສສາລໍ ຄນຸຕຸວາ ຄນຸທເຕລປທີເປສຸ ຊລນຸເຕສຸ ສຸມນປຜຸຜວິຕານສຸສ ເຫຜຸຖາ ຣມຕີເຍ ກູມີກາເຄ ຖິຕໍ ກຕຸທກໍ ອສຸສຣາຊານໍ ທິສຸວາ ''ອຊຊ ມຍາ ອີມເມວ ກປຸເປຕຸໍ ວຜຸຜຕີ''ຕິ ກຕຸທກໍ ກປຸເປສີ. ໂສ ກປຸປີຍມາໂນວ ອຄຸລາສິ ''ອຍໍ ກປຸປນາ ອຕິຄາລຸຫາ , ອຄຸເຄສຸ ທິວເສສຸ ອຸຍຍານກີລຸອາທິຄມເນ ກປຸປນາ ວິຍ ນ ໂຫຕິ, ມຍຸຫໍ ອຍຸຍປຸຕຸໂຕ ອຊຊ ມຫາກິນິກຸຂມນໍ ນິກຸຂມິຕຸກາໂມ ກວິສຸສຕີ''ຕີ. ຕໂຕ ຕຸຜຸຖມານໂສ ມຫາຫສິຕໍ ຫສີ. ໂສ ສທຸໂທ ສກລນຄຣໍ ປຕຸຖຣິຕຸວາ ຄຈຸເຊຍຍ, ເທວຕາ ປນ ຕໍ ສທຸທໍ ນິຣຸມຸກິຕຸວາ ນ ກສຸສຈິ ໂສຕຸໍ ອທໍສຸ.

ໂພທິສຕຸໂຕປີ ໂຂ ລນຸນໍ ເປເສຕຸວາວ ''ປຸຕຸຕໍ ຕາວ ປສຸສິສຸສາມີ''ຕິ ຈິນຸເຕຕຸວາ ນິສິນຸນປລຸລງກໂຕ ອຸຜຸຖາຍ ຣາຫຸລມາຕາຍ ວສນຜຸຖານໍ ຄນຸຕຸວາ ຄພຸກທຸວາຣໍ ວິວຣີ. ຕສຸມີ ຂເຓ ອນຸໂຕຄພຸເກ ຄນຸທເຕລປທີໂປ ຊາຍຕິ, ຣາຫຸລມາຕາ ສຸມນມລຸລິກາທີນໍ ປຸປຸຜານໍ ອມຸພຜມຕຸເຕນ ອກິປຸປກິຕຸຕສຍເນ ປຸຕຸຕສຸສ ມຕຸຖເກ ຫຕຸຖໍ ຖເປຕຸວາ ນິທຸທາຍຕີ. ໂພທິສຕຸໂຕ ອຸມຸມາເຣ ປາທໍ ຖເປຕຸວາ ຖິຕໂກວ ໂອໂລເກຕຸວາ ''ສຈາຫໍ ເທວິຍາ ຫຕຸຖໍ ອປເນຕຸວາ ມມ ປຸຕຸຕໍ ຄຕຸຫິສຸສາມິ, ເທວີ ປພຸຊຊິສຸສຕິ, ເອວໍ

ເມ ຄມນນ຺ຕຣາໂຍ ຠວິສ຺ສຕິ, ພຸທ຺ໂຘ ຫຸຕ຺ວາວ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ປຸຕ຺ຕໍ ປສ຺ສິສ຺ສາມີ’’ຕິ ປາສາທຕລໂຕ ໂອຕຣິຯ ຍໍ ປນ ຊາຕກຏ຺ຐກຖາຍໍ ‘‘ຕທາ ສຕ຺ຕາຫຊາໂຕ ຣາຫຸລກຸມາໂຣ ໂຫຕີ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕໍ ເສສຏ຺ຐກຖາສຸ ນຕ຺ຖິ, ຕສ຺ມາ ອິທເມວ ຄເຫຕພ຺ພໍຯ

ເອວໍ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ປາສາທຕລາ ໂອຕຣິຕ຺ວາ ອສ຺ສສມີປໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເອວມາຫ – ‘‘ຕາຕ ກນ຺ຖກ, ຕ຺ວໍ ອຊ຺ຊ ເອກຣຕ຺ຕິໍ ມໍ ຕາຣຍ, ອຫໍ ຕໍ ນິສ຺ສາຍ ພຸທ຺ໂຘ ຫຸຕ຺ວາ ສເທວກໍ ໂລກໍ ຕາເຣສ຺ສາມີ’’ຕິຯ ຕໂຕ ອຸລ຺ລງ຺ຆິຕ຺ວາ ກນ຺ຖກສ຺ສ ປິຏ຺ຐິໍ ອຠິຣຸຫິຯ ກນ຺ຖໂກ ຄີວໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ອາຍາເມນ ອຏ຺ຐາຣສຫຕ຺ໂຖ ໂຫຕິ ຕທນຸຈ຺ຉວິເກນ ອຸພ຺ເພເຘນ ສມນ຺ນາຄໂຕ ຖາມຊວສມ຺ປນ຺ໂນ ສພ຺ພເສໂຕ ໂຘຕສງ຺ຂສທິໂສຯ ໂສ ສເຈ ຫເສຍ຺ຍ ວາ ປທສທ຺ທໍ ວາ ກເຣຍ຺ຍ, ສທ຺ໂທ ສກລນຄຣໍ ອວຕ຺ຖເຣຍ຺ຍຯ ຕສ຺ມາ ເທວຕາ ອຕ຺ຕໂນ ອານຸຠາເວນ ຕສ຺ສ ຍຖາ ນ ໂກຈິ ສຸຓາຕິ, ເອວໍ ຫສິຕສທ຺ທໍ ສນ຺ນິຣຸມ຺ຠິຕ຺ວາ ອກ຺ກມນອກ຺ກມນປທວາເຣ ຫຕ຺ຖຕລານິ ອຸປນາເມສຸໍຯ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ອສ຺ສວຣສ຺ສ ປິຏ຺ຐິເວມຊ຺ຊຄໂຕ ຉນ຺ນໍ ອສ຺ສສ຺ສ ວາລຘິໍ ຄາຫາເປຕ຺ວາ ອຑ຺ຒຣຕ຺ຕສມເຍ ມຫາທ຺ວາຣສມີປໍ ປຕ຺ໂຕຯ ຕທາ ປນ ຣາຊາ ‘‘ເອວໍ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ຍາຍ ກາຍຈິ ເວລາຍ ນຄຣທ຺ວາຣໍ ວິວຣິຕ຺ວາ ນິກ຺ຂມິຕຸໍ ນ ສກ຺ຂິສ຺ສຕີ’’ຕິ ທ຺ວີສຸ ທ຺ວາຣກວາເຏສຸ ເອເກກໍ ປຸຣິສສຫສ຺ເສນ ວິວຣິຕພ຺ພໍ ກາຣາເປສິຯ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ຖາມພລສມ຺ປນ຺ໂນ, ຫຕ຺ຖິຄຓນາຍ ໂກຏິສຫສ຺ສຫຕ຺ຖີນໍ ພລໍ ຘາເຣຕິ, ປຸຣິສຄຓນາຍ ທສໂກຏິສຫສ຺ສປຸຣິສານໍ ຯ ໂສ ຈິນ຺ເຕສິ ‘‘ສເຈ ທ຺ວາຣໍ ນ ວິວຣິຍຕິ, ອຊ຺ຊ ກນ຺ຖກສ຺ສ ປິຏ຺ເຐ ນິສິນ຺ໂນວ ວາລຘິໍ ຄເຫຕ຺ວາ ຐິເຕນ ຉນ຺ເນນ ສທ຺ຘິໍເຍວ ກນ຺ຖກໍ ອູຣູຫິ ນິປ຺ປີເຬຕ຺ວາ ອຏ຺ຐາຣສຫຕ຺ຖຸພ຺ເພຘໍ ປາກາຣໍ ອຸປ຺ປຕິຕ຺ວາ ອຕິກ຺ກມິສ຺ສາມີ’’ຕິຯ ຉນ຺ໂນປິ ຈິນ຺ເຕສິ ‘‘ສເຈ ທ຺ວາຣໍ ນ ວິວຣິຍຕິ, ອຫໍ ອຍ຺ຍປຸຕ຺ຕໍ ຂນ຺ເຘ ນິສີທາເປຕ຺ວາ ກນ຺ຖກໍ ທກ຺ຂິເຓນ ຫຕ຺ເຖນ ກຸຈ຺ຉິຍໍ ປຣິກ຺ຂິປນ຺ໂຕ ອຸປກຈ຺ຉນ຺ຕເຣ ກຕ຺ວາ ປາກາຣໍ ອຸປ຺ປຕິຕ຺ວາ ອຕິກ຺ກມິສ຺ສາມີ’’ຕິຯ ກນ຺ຖໂກປິ ຈິນ຺ເຕສິ ‘‘ສເຈ ທ຺ວາຣໍ ນ ວິວຣິຍຕິ, ອຫໍ ອຕ຺ຕໂນ ສາມິກໍ ປິຏ຺ຐິຍໍ ຍຖານິສິນ຺ນເມວ ຉນ຺ເນນ ວາລຘິໍ ຄເຫຕ຺ວາ ຐິເຕເນວ ສທ຺ຘິໍ ອຸກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ປາກາຣໍ ອຸປ຺ປຕິຕ຺ວາ ອຕິກ຺ກມິສ຺ສາມີ’’ຕິຯ ສເຈ ທ຺ວາຣໍ ນ ອວາປຸຣີຍິຕ຺ຖ, ຍຖາຈິນ຺ຕິຕເມວ ເຕສຸ ຕີສຸ ຊເນສຸ ອຎ຺ຎຕໂຣ ສມ຺ປາເທຍ຺ຍຯ ທ຺ວາເຣ ອຘິວຕ຺ຖາ ເທວຕາ ປນ ທ຺ວາຣໍ ວິວຣິຯ

ຕສ຺ມິໍເຍວ ຂເຓ ມາໂຣ ‘‘ໂພທິສຕ຺ຕໍ ນິວຕ຺ເຕສ຺ສາມີ’’ຕິ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ອາກາເສ ຐິໂຕ ອາຫ – ‘‘ມາຣິສ, ມາ ນິກ຺ຂມ, ອິໂຕ ເຕ ສຕ຺ຕເມ ທິວເສ ຈກ຺ກຣຕນໍ ປາຕຸຠວິສ຺ສຕິ, ທ຺ວິສຫສ຺ສປຣິຕ຺ຕທີປປຣິວາຣານໍ ຈຕຸນ຺ນໍ ມຫາທີປານໍ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣສ຺ສສິ, ນິວຕ຺ຕ ມາຣິສາ’’ຕິຯ ‘‘ໂກສິ ຕ຺ວ’’ນ຺ຕິ? ‘‘ອຫໍ ວສວຕ຺ຕີ’’ຕິຯ ‘‘ມາຣ, ຊານາມຫໍ ມຍ຺ຫໍ ຈກ຺ກຣຕນສ຺ສ ປາຕຸຠາວໍ, ອນຕ຺ຖິໂກຫໍ ຣຊ຺ເຊນ, ທສສຫສ຺ສິໂລກຘາຕຸໍ ອຸນ຺ນາເທຕ຺ວາ ພຸທ຺ໂຘ ຠວິສ຺ສາມີ’’ຕິ ອາຫຯ ມາໂຣ ‘‘ອິໂຕ ທານິ ເຕ ປຏ຺ຐາຍ ກາມວິຕກ຺ກໍ ວາ ພ຺ຍາປາທວິຕກ຺ກໍ ວາ ວິຫິໍສາວິຕກ຺ກໍ ວາ ຈິນ຺ຕິຕກາເລ ຊານິສ຺ສາມີ’’ຕິ ໂອຕາຣາເປກ຺ໂຂ ຉາຍາ ວິຍ ອນປຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ອນຸພນ຺ຘິຯ

ໂພທິສຕ຺ໂຕປິ ຫຕ຺ຖຄຕໍ ຈກ຺ກວຕ຺ຕິຣຊ຺ຊໍ ເຂຬປິຓ຺ຑໍ ວິຍ ອນເປກ຺ໂຂ ຉຑ຺ເຑຕ຺ວາ ມຫນ຺ເຕນ ສກ຺ກາເຣນ ນຄຣາ ນິກ຺ຂມິ ອາສາຬ຺ຫິປຸຓ຺ຓມາຍ ອຸຕ຺ຕຣາສາຬ຺ຫນກ຺ຂຕ຺ເຕ ວຕ຺ຕມາເນຯ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ຈ ປຸນ ນຄຣໍ ໂອໂລເກຕຸກາໂມ ຊາໂຕຯ ເອວຎ຺ຈ ປນສ຺ສ ຈິຕ຺ເຕ ອຸປ຺ປນ຺ນມຕ຺ເຕເຍວ ‘‘ມຫາປຸຣິສ, ນ ຕຍາ ນິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ໂອໂລກນກມ຺ມໍ ກຕ’’ນ຺ຕິ ວທມານາ ວິຍ ມຫາປຖວີ ກຸລາລຈກ຺ກໍ ວິຍ ຠິຊ຺ຊິຕ຺ວາ ປຣິວຕ຺ຕິຯ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ນຄຣາຠິມຸໂຂ ຐຕ຺ວາ ນຄຣໍ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ຕສ຺ມິໍ ປຖວິປ຺ປເທເສ ກນ຺ຖກນິວຕ຺ຕນເຈຕິຍຏ຺ຐານໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ຄນ຺ຕພ຺ພມຄ຺ຄາຠິມຸຂໍ ກນ຺ຖກໍ ກຕ຺ວາ ປາຍາສິ ມຫນ຺ເຕນ ສກ຺ກາເຣນ ອຸຬາເຣນ ສິຣິໂສຠຄ຺ເຄນຯ ຕທາ ກິຣສ຺ສ ເທວຕາ ປຸຣໂຕ ສຏ຺ຐິ ອຸກ຺ກາສຫສ຺ສານິ ຘາຣຍິໍສຸ, ປຈ຺ຉໂຕ ສຏ຺ຐິ, ທກ຺ຂິຓປສ຺ສໂຕ ສຏ຺ຐິ, ວາມປສ຺ສໂຕ ສຏ຺ຐິ, ອປຣາ ເທວຕາ ຈກ຺ກວາຬມຸຂວຏ຺ຏິຍໍ ອປຣິມາຓາ ອຸກ຺ກາ ຘາຣຍິໍສຸ, ອປຣາ ເທວຕາ ຈ ນາຄສຸປຓ຺ຓາທໂຍ ຈ ທິພ຺ເພຫິ ຄນ຺ເຘຫິ ມາລາຫິ ຈຸຓ຺ເຓຫິ ຘູເມຫິ ປູຊຍມານາ ຄຈ຺ຉນ຺ຕິຯ ປາຣິຈ຺ຉຕ຺ຕກປຸປ຺ເຜຫິ ເຈວ ມນ຺ທາຣວປຸປ຺ເຜຫິ ຈ ຆນເມຆວຸຏ຺ຐິກາເລ ຘາຣາຫິ ວິຍ ນຠໍ ນິຣນ຺ຕຣໍ ອໂຫສິ, ທິພ຺ພານິ ສໍຄີຕານິ ປວຕ຺ຕິໍສຸ , ສມນ຺ຕໂຕ ອຏ຺ຐສຏ຺ຐິ ຕູຣິຍສຕສຫສ຺ສານິ ປວຊ຺ຊິໍສຸ, ສມຸທ຺ທກຸຈ຺ຉິຍໍ ເມຆຕ຺ຖນິຕກາໂລ ວິຍ ຍຸຄນ຺ຘຣກຸຈ຺ຉິຍໍ ສາຄຣນິຄ຺ໂຆສກາໂລ ວິຍ ວຕ຺ຕຕິຯ

ອິມິນາ ສິຣິໂສຠຄ຺ເຄນ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ເອກຣຕ຺ເຕເນວ ຕີຓິ ຣຊ຺ຊານິ ອຕິກ຺ກມ຺ມ ຕິໍສໂຍຊນມຕ຺ຖເກ ອໂນມານທີຕີຣໍ ປາປຸຓິຯ ‘‘ກິໍ ປນ ອສ຺ໂສ ຕໂຕ ປຣໍ ຄນ຺ຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກຕີ’’ຕິ? ‘‘ໂນ, ນ ສກ຺ໂກ’’ຕິຯ ໂສ ຫິ ເອກໍ ຈກ຺ກວາຬຄພ຺ຠໍ ນາຠິຍາ ຐິຕຈກ຺ກສ຺ສ ເນມິວຏ຺ຏິໍ ມທ຺ທນ຺ໂຕ ວິຍ ອນ຺ຕນ຺ເຕນ ຈຣິຕ຺ວາ ປຸເຣປາຕຣາສເມວ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ສມ຺ປາທິຕໍ ຠຕ຺ຕໍ

ກຸຊ຺ຌິຕຸໍ ສມຕ຺ໂຖ. ຕທາ ປນ ເທວນາຄສຸປ຺ຓາທີຫິ ອາກາເສ ຖຕ຺ວາ ໂອສ຺ສຏ຺ເຖຫິ ຄນ຺ຘມາລາທີຫິ ຍາວ ອູຣຸປ຺ປເທສາ ສຎ຺ຉນ຺ນໍ ສຣີຣໍ ອາກຑ຺ຒິຕ຺ວາ ຄນ຺ຘມາລາຊຏໍ ຉິນ຺ທນ຺ຕສ຺ສ ອຕິປ຺ປປຎ຺ໂຈ ອໂຫສິ, ຕສ຺ມາ ຕີສໂຍຊນມຕ຺ຕເມວ ອຄມາສິ. ອຖ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ນທີຕີເຣ ຖຕ຺ວາ ຉນ຺ນໍ ປຸຈ຺ຉິ – “ກິນ຺ນາມາ ອຍໍ ນທີ”ຕິ? “ອໂນມາ ນາມ, ເທວາ”ຕິ. “ອມ຺ຫາກມ຺ປິ ປພ຺ພຊ຺ຊາ ອໂນມາ ຠວິສ຺ສຕີ”ຕິ ປຓ຺ຫິຍາ ຆຏ຺ເຏນ຺ໂຕ ອສ຺ສສ຺ສ ສຎ຺ຎໍ ອທາສິ. ອສ຺ໂສ ອຸປ຺ປຕິຕ຺ວາ ອຏ຺ຐູສຠວິຕ຺ຖາຣາຍ ນທິຍາ ປາຣິມຕີເຣ ອຏ຺ຐາສິ.

ໂພທິສຕ຺ໂຕ ອສ຺ສປິຏ຺ຐິໂຕ ໂອຣຸຍ຺ຫ ຣຊຕປຏ຺ຏສທິເສ ວາລຸກາປຸລິເນ ຖຕ຺ວາ ຉນ຺ນໍ ອາມນ຺ເຕສິ – “ສມ຺ມ, ຉນ຺ນ, ຕ຺ວໍ ມຍ຺ຫໍ ອາຠຣຓານິ ເຈວ ກຓ຺ຑກຎ຺ຈ ອາທາຍ ຄຈ຺ຉ, ອຫໍ ປພ຺ພຊິສ຺ສາມີ”ຕິ. “ອຫມ຺ປິ, ເທວ, ປພ຺ພຊິສ຺ສາມີ”ຕິ. ໂພທິສຕ຺ໂຕ “ນ ລພ຺ພາ ຕຍາ ປພ຺ພຊິຕຸໍ, ຄຈ຺ຉ ຕ຺ວ”ນ຺ຕິ ຕິກ຺ຂຕ຺ຕຸໍ ປຏິພາຫິຕ຺ວາ ອາຠຣຓານິ ເຈວ ກຓ຺ຑກຎ຺ຈ ປຏິຈ຺ຉາເປຕ຺ວາ ຈິນ຺ເຕສິ “ອິເມ ມຍ຺ຫໍ ເກສາ ສມຓສາຣຸປ຺ປາ ນ ໂຫນ຺ຕີ”ຕິ. ອຎ຺ໂຎ ໂພທິສຕ຺ຕສ຺ສ ເກເສ ຉິນ຺ທິຕຸໍ ຍຸຕ຺ຕຣູໂປ ນຕ຺ຖິ, ຕໂຕ “ສເຍເມວ ຂຄ຺ເຄນ ຉິນ຺ທິສ຺ສາມີ”ຕິ ທກ຺ຂິເຓນ ຫຕ຺ເຖນ ອສິໍ ຄຫິຕ຺ວາ ວາມຫຕ຺ເຖນ ໂມຬິຍາ ສທ຺ຘິໍ ຈູຬໍ ຄເຫຕ຺ວາ ຉິນ຺ທິ, ເກສາ ທ຺ວງ຺ຄຸລມຕ຺ຕາ ຫຸຕ຺ວາ ທກ຺ຂິຓໂຕ ອາວຕ຺ຕມານາ ສີສໍ ອລ຺ລີຍິໍສຸ. ເຕສໍ ຍາວຊີວໍ ຕເທວ ປມາຓໍ ອໂຫສິ, ມສ຺ສຸ ຈ ຕທນຸຣູປໍ, ປຸນ ເກສມສ຺ສຸໂອຫາຣຓກິຈ຺ຈໍ ນາມ ນາໂຫສິ. ໂພທິສຕ຺ໂຕ ສຫ ໂມຬິຍາ ຈູຬໍ ຄເຫຕ຺ວາ “ສຈາຫໍ ພຸທ຺ໂຘ ຠວິສ຺ສາມິ, ອາກາເສ ຕິຏ຺ຐຕຸ, ໂນ ເຈ, ຠູມິຍໍ ປຕຕູ”ຕິ ອນ຺ຕລິກ຺ເຂ ຂິປິ. ຕໍ ຈູຬາມຓິເວຐນໍ ໂຍຊນປ຺ປມາຓໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອາກາເສ ອຏ຺ຐາສິ. ສກ຺ໂກ ເທວຣາຊາ ທິພ຺ພຈກ຺ຂຸນາ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ໂຍຊນິຍຣຕນຈງ຺ໂກຏເກນ ສມ຺ປຏິຈ຺ຉິຕ຺ວາ ຕາວຕິໍສຠວເນ ຈູຬາມຓິເຈຕິຍໍ ນາມ ປຕິຏ຺ຐາເປສິ.

“ເຉຕ຺ວານ ໂມຬິໍ ວຣຄນ຺ຘວາສິຕໍ, ເວຫາຍສໍ ອຸກ຺ຂິປິ ອຄ຺ຄປຸຄ຺ຄໂລ;

ສຫສ຺ສເນຕ຺ໂຕ ສິຣສາ ປຏິຄ຺ຄຫິ, ສຸວຓ຺ຓຈງ຺ໂກຏວເຣນ ວາສໂວ”ຕິ.

ປຸນ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ຈິນ຺ເຕສິ “ອິມານິ ກາສິກວຕ຺ຖານິ ມຍ຺ຫໍ ນ ສມຓສາຣຸປ຺ປານີ”ຕິ. ອຖສ຺ສ ກສ຺ສປພຸທ຺ຘກາເລ ປຸຣາຓສຫາຍໂກ ຆຏິກາຣມຫາພ຺ຣຫ຺ມາ ເອກໍ ພຸທ຺ຘນ຺ຕຣໍ ອຊຣໍ ອປຕ຺ເຕນ ມິຕ຺ຕຠາເວນ ຈິນ຺ເຕສິ – “ອຊ຺ຊ ເມ ສຫາຍໂກ ມຫາຠິນິກ຺ຂມນໍ ນິກ຺ຂນ຺ໂຕ, ສມຓປຣິກ຺ຂາຣມສ຺ສ ຄເຫຕ຺ວາ ຄຈ຺ຉິສ຺ສາມີ”ຕິ.

“ຕິຈີວຣຎ຺ຈ ປຕ຺ໂຕ ຈ, ວາສີ ສູຈິ ຈ ພນ຺ຘນໍ;

ປຣິສ຺ສາວເນນ ອຏ຺ເຐເຕ, ຍຸຕ຺ຕໂຍຄສ຺ສ ຠິກ຺ຂຸໂນ”ຕິ. –

ອິເມ ອຏ຺ຐ ສມຓປຣິກ຺ຂາເຣ ອາຫຣິຕ຺ວາ ອທາສິ. ໂພທິສຕ຺ໂຕ ອຣຫທ຺ຘຊໍ ນິວາເສຕ຺ວາ ອຸຕ຺ຕມປພ຺ພຊ຺ຊາເວສໍ ຄຫິຕ຺ວາ “ຉນ຺ນ, ມມ ວຈເນນ ມາຕາປິຕູນໍ ອາໂຣຄ຺ຍໍ ວເທຫີ”ຕິ ວຕ຺ວາ ອຸຍ຺ໂຍເຊສິ. ຉນ຺ໂນ ໂພທິສຕ຺ຕໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ປທກ຺ຂິຓໍ ກຕ຺ວາ ປກ຺ກາມິ. ກຓ຺ຑໂກ ປນ ຉນ຺ເນນ ສທ຺ຘິໍ ມນ຺ຕຍມານສ຺ສ ໂພທິສຕ຺ຕສ຺ສ ວຈນໍ ສຸຓນ຺ໂຕ ຖຕ຺ວາ “ນຕ຺ຖິ ທານິ ມຍ຺ຫໍ ປຸນ ສາມິໂນ ທສ຺ສນ”ນ຺ຕິ ຈກ຺ຂຸປຖໍ ວິຊຫນ຺ໂຕ ໂສກໍ ອຘິວາເສຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ໂຕ ຫທເຍນ ຜລິເຕນ ກາລໍ ກຕ຺ວາ ຕາວຕິໍສຠວເນ ກຓ຺ຑໂກ ນາມ ເທວປຸຕ຺ໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ. ຉນ຺ນສ຺ສ ປຖມໍ ເອໂກວ ໂສໂກ ອໂຫສິ, ກຓ຺ຑກສ຺ສ ປນ ກາລກິຣິຍາຍ ທຸຕິເຍນ ໂສເກນ ປີຬິໂຕ ໂຣທນ຺ໂຕ ປຣິເທວນ຺ໂຕ ນຄຣໍ ອຄມາສິ.

ໂພທິສຕ຺ໂຕປິ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ຕສ຺ມິເຍວ ປເທເສ ອນຸປິຍໍ ນາມ ອມ຺ພວນໍ ອຕ຺ຖິ, ຕຕ຺ຖ ສຕ຺ຕາຫໍ ປພ຺ພຊ຺ຊາສຸເຂນ ວີຕິນາເມຕ຺ວາ ເອກທິວເສເນວ ຕິໍສໂຍຊນມຄ຺ຄໍ ປທສາ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຣາຊຄຫໍ ປາວິສິ. ປວິສິຕ຺ວາ ສປທານໍ ປິຓ຺ຑາຍ ຈຣິ. ສກລນຄຣໍ ໂພທິສຕ຺ຕສ຺ສ ຣູປທສ຺ສເນນ ຘນປາລເກນ ປວິຏ຺ຐຣາຊຄຫໍ ວິຍ ອສຸຣິນ຺ເທນ ປວິຏ຺ຐເທວນຄຣໍ ວິຍ ຈ ສງ຺ໂຂກໍ ອຄມາສິ. ຣາຊປຸຣິສາ ຄນ຺ຕ຺ວາ “ເທວ, ເອວຣູໂປ ນາມ ສຕ຺ໂຕ ນຄເຣ ປິຓ຺ຑາຍ ຈຣຕິ, ‘ເທໂວ ວາ ມນຸສ຺ໂສ ວາ ນາໂຄ ວາ ສຸປ຺ຓ຺ໂຓ ວາ ໂກ ນາເມໂສ’ຕິ ນ ຊານາມາ”ຕິ ອາໂຣເຈສຸໍ. ຣາຊາ ປາສາທຕເລ ຖຕ຺ວາ ມຫາປຸຣິສໍ ທິສ຺ວາ ອຈ຺ຉຣິຍພ຺ຠຸຕຊາໂຕ ປຸຣິເສ ອາຓາເປສິ – “ຄຈ຺ຉຖ ຠເຓ, ວີມໍສຖ, ສເຈ ອມນຸສ຺ໂສ ຠວິສ຺ສຕິ, ນຄຣາ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ອນ຺ຕຣຘາຍິສ຺ສຕິ, ສເຈ ເທວຕາ ຠວິສ຺ສຕິ, ອາກາເສນ ຄຈ຺ຉິສ຺ສຕິ, ສເຈ ນາໂຄ ຠວິສ຺ສຕິ, ປຖວິຍໍ ນິມ຺ມຸຊ຺ຊິຕ຺ວາ ຄມິສ຺ສຕິ, ສເຈ ມນຸສ຺ໂສ ຠວິສ຺ສຕິ,

ຍຖາລທ຺ທ຺ຘ໌ ກິກ຺ຂໍ ປຣິກຸລ຺ຊິສ຺ສຕີ''ຕິ໚

ມຫາປຸຣິໂສປິ ໂຂ ມິສ຺ສກາຕ຺ຕໍ ສໍຫຣິຕ຺ວາ ''ອລໍ ເມ ເອຕ຺ຕກໍ ຍາປ຺ນາຍາ''ຕິ ລຕ຺ວາ ປວິຍ຺ຖທ຺ວາເຣເນວ ນຄຣາ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ປຕ຺ຫວປ຺ພ຺ພຕຈ຺ຉາຍາຍ ປຸຣຕ຺ຖາກິມຸໂຂ ນິສີທິຕ຺ວາ ອາຫາຣໍ ປຣິກຸລ຺ຊິຕຸໍ ອາຣທ຺ໂທ໚ ອຖສ຺ສ ອນ຺ຕານິ ປຣິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ມຸເຂນ ນິກ຺ຂມນາການປ຺ປຕ຺ຕານິ ວິຍ ອເຫສຸໍ໚ ຕໂຕ ເຕນ ອຕ຺ຕກາເວນ ເອວຣູປສ຺ສ ອາຫາຣສ຺ສ ຈກ຺ຂຸນາປິ ອທິຍ຺ຖປ຺ຸພ຺ພຕາຍ ເຕນ ປຝິກູລາຫາເຣນ ອຍ຺ຝິຍມາໂນ ເອວໍ ອຕ຺ຕນາວ ອຕ຺ຕານໍ ໂອວທິ ''ສິທ຺ຘຕ຺ຖ, ຕ຺ວໍ ສຸລການ຺ນປາເນ ກຸເລ ຕິວສ຺ສິກຄນ຺ຘສາລິໂກຊນໍ ນານຄ຺ຄຣເສຫິ ກຸລ຺ຊນຍ຺ຖາເນ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຕ຺ວາປິ ເອກໍ ປໍສຸກູລິກໍ ທິສ຺ວາ 'ກທາ ນຸ ໂຂ ອຫມ຺ປິ ເອວຣູໂປ ຫຸຕ຺ວາ ປິຕ຺ຫາຍ ຈຣິຕ຺ວາ ກຸລ຺ຊິສ຺ສາມິ, ກວິສ຺ສຕິ ນຸ ໂຂ ເມ ໂສ ກາໂລ'ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ນິກ຺ຂນ຺ໂຕ, ອິທານິ ກິ ນາເມຕໍ ກໂຣສີ''ຕິ໚ ເອວໍ ອຕ຺ຕນາວ ອຕ຺ຕານໍ ໂອວທິຕ຺ວາ ນິພ຺ພິກາໂຣ ຫຸຕ຺ວາ ອາຫາຣໍ ປຣິກຸລ຺ຊິ໚

ຣາຊປຸຣິສາ ຕໍ ປວຕ຺ຕິ ທິສ຺ວາ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຣລ຺ໂລ ອາໂຣເຈສຸໍ໚ ຣາຊາ ທູຕວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ ເວເຄນ ນຄຣາ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ໂພຘິສຕ຺ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອິຣິຍາປຖສ຺ມິເຍວ ປສີທິຕ຺ວາ ໂພຘິສຕ຺ຕສ຺ສ ສພ຺ພໍ ອິສ຺ສຣິຍໍ ນິຍ຺ຍາເທສິ ໚ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ''ມຍ຺ຫໍ, ມຫາຣາຊ, ວຕ຺ຖຸກາເມຫິ ວາ ກິເລສກາເມຫິ ວາ ອຕ຺ໂຖ ນຕ຺ຖິ, ອຫໍ ປຣມາກິສມ຺ໂພຘິ ປຕ຺ຖຍນ຺ໂຕ ນິກ຺ຂນ຺ໂຕ''ຕິ ອາຫ໚ ຣາຊາ ອເນກປ຺ປກາຣໍ ຍາຈນ຺ໂຕປິ ຕສ຺ສ ຈິຕ຺ຕໍ ອລກິຕ຺ວາ ''ອທ຺ຘາ ຕ຺ວໍ ພຸທ຺ໂຘ ກວິສ຺ສສິ, ພຸທ຺ຘກູເຕນ ປນ ເຕ ປຖມໍ ມມ ວິຊິຕໍ ອາຄນ຺ຕພ຺ພ''ນ຺ຕິ ປຝິລ຺ລໍ ຄຕ຺ຫີ໚ ອຍເມຕ຺ຖ ສງ຺ເຂໂປ, ວິຕ຺ຖາໂຣ ປນ ''ປ຺ພ຺ພຊ຺ຊໍ ກິຕ຺ຕຍິສ຺ສາມິ, ຍຖາ ປ຺ພ຺ພຊິ ຈກ຺ຂຸມາ''ຕິ ອິມໍ ປ຺ພ຺ພຊ຺ຊາສຸຕ຺ຕໍ (ສຸ໚ ນິ໚ ໔໐໗ ອາທໂຍ) ສທ຺ຘິ ອຍ຺ຖກຖາຍ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ເວທິຕພ຺ໂພ໚

ໂພຘິສຕ຺ໂຕປິ ຣລ຺ໂລ ປຝິລ຺ລໍ ທຕ຺ວາ ອນຸປ຺ຸພ຺ເພນ ຈາຣິກໍ ຈຣມາໂນ ອາລຸອາຣລ຺ຈ ກາລາມໍ ອຸທກລ຺ຈ ຣາມປຸຕ຺ຕໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ສມາປຕ຺ຕິໂຍ ນິພ຺ພຕ຺ເຕຕ຺ວາ ''ນາຍໍ ມຄ຺ໂຄ ໂພຘາຍາ''ຕິ ຕມ຺ປິ ສມາປຕ຺ຕິກາວນໍ ອນລງ຺ກຣິຕ຺ວາ ສເທວກສ຺ສ ໂລກສ຺ສ ອຕ຺ຕໂນ ຖາມວິຣິຍສນ຺ທສ຺ສນຕ຺ຖໍ ມຫາປຘານໍ ປທຫິຕຸກາໂມ ອຸຣຸເວລໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ''ຣມຕີໂຍ ວຕາຍໍ ກູມິກາໂຄ''ຕິ ຕຕ຺ເຖວ ວາສໍ ອຸປຄນ຺ຕ຺ວາ ມຫາປຘານໍ ປທຫິ໚ ເຕປິ ໂຂ ໂກຕ຺ຫລ຺ລປ຺ປມຸຂາ ປລ຺ຈ ປ຺ພ຺ພຊິຕາ ຄາມນິຄມຣາຊຘານີສຸ ກິກ຺ຂາຍ ຈຣນ຺ຕາ ຕຕ຺ຖ ໂພຘິສຕ຺ຕໍ ສມ຺ປາປຸຕີສຸ໚ ອຖ ນໍ ຉພ຺ພສ຺ສານິ ມຫາປຘານໍ ປທຫນ຺ຕໍ ''ອິທານິ ພຸທ຺ໂຘ ກວິສ຺ສຕິ, ອິທານິ ພຸທ຺ໂຘ ກວິສ຺ສຕີ''ຕິ ປຣິເວຕສມ຺ມຊ຺ຊນາທິກາຍ ວຕ຺ຕປຝິປຕ຺ຕິຍາ ອຸປຍ຺ຖຫມານາ ສນ຺ຕິກາວຈຣາວສ຺ສ ອເຫສຸໍ໚ ໂພຘິສຕ຺ໂຕປິ ໂຂ ''ໂກຝິປ຺ປຕ຺ຕໍ ທຸກ຺ກຣກາຣິຍໍ ກຣິສ຺ສາມີ''ຕິ ເອກຕິລຕຕ຺ຫຸລາທີຫິປິ ວີຕິນາເມສິ, ສພ຺ພໂສປິ ອາຫາຣູປຈ຺ເຉທໍ ອກາສິ, ເທວຕາປິ ໂລມກູເປຫິ ໂອຊໍ ອຸປສໍຫຣມານາ ປຝິກ຺ຂິປິ໚

ອຖສ຺ສ ຕາຍ ນິຣາຫາຣຕາຍ ປຣມກສິມານປ຺ປຕ຺ຕກາຍສ຺ສ ສຸວຕ຺ຕວຕ຺ໂຕ ກາໂຍ ກາລຸອວຕ຺ໂຕ ອໂຫສິ໚ ພາຕ຺ຕີສມຫາປຸຣິສລກ຺ຂຕານິ ປຝິຈ຺ຉນ຺ນານິ ອເຫສຸໍ໚ ອປ຺ເປກທາ ອປ຺ປາຕກໍ ຊານໍ ຊາຍນ຺ໂຕ ມຫາເວທນາຫິ ອກິຕຸນ຺ໂນ ວິສລ຺ລີກູໂຕ ຈງ຺ກມນໂກຝິຍໍ ປຕຕິ໚ ອຖ ນໍ ເອກຈ຺ຈາ ເທວຕາ ''ກາລກໂຕ ສມໂຕ ໂຄຕໂມ''ຕິ ວທນ຺ຕິ, ເອກຈ຺ຈາ ''ວິຫາໂຣເວໂສ ອຣຫຕ''ນ຺ຕິ ອາທໍສຸ໚ ຕຕ຺ຖ ຍາສໍ ''ກາລກໂຕ''ຕິ ອໂຫສິ, ຕາ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສຸທ຺ໂຘທນມຫາຣາຊສ຺ສ ອາໂຣເຈສຸໍ ''ຕຸມ຺ຫາກໍ ປຸຕ຺ໂຕ ກາລກໂຕ''ຕິ໚ ມມ ປຸຕ຺ໂຕ ພຸທ຺ໂຘ ຫຸຕ຺ວາ ກາລກໂຕ, ອຫຸຕ຺ວາຕິ? ພຸທ຺ໂຘ ກວິຕຸໍ ນາສກ຺ຂິ, ປຘານກູມິຍໍເຍວ ປຕິຕ຺ວາ ກາລກໂຕຕິ໚ ອິທໍ ສຸຕ຺ວາ ຣາຊາ ''ນາຫໍ ສທ຺ທຫາມິ, ມມ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ໂພຘິ ອປ຺ປຕ຺ວາ ກາລກິຣິຍາ ນາມ ນຕ຺ຖີ''ຕິ ປຝິກ຺ຂິປິ໚ ກສ຺ມາ ປນ ຣາຊາ ນ ສທ຺ທຫຕີຕິ? ກາລຸອເທວິລຕາປສສ຺ສ ວນ຺ທາປນທິວເສ ຊມ຺ພຸຣຸກ຺ຂມູເລ ຈ ປາຝິຫາຣິຍານໍ ທິຍ຺ຖຕ຺ຕາ໚

ປຸນ ໂພຘິສຕ຺ເຕ ສລ຺ລໍ ປຝິລກິຕ຺ວາ ອຸຍ຺ຖິເຕ ຕາ ເທວຕາ ຄນ຺ຕ຺ວາ ''ອໂຣໂຄ ເຕ ມຫາຣາຊ ປຸຕ຺ໂຕ''ຕິ ອາໂຣເຈນ຺ຕິ໚ ຣາຊາ ''ຊານາມຫໍ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ອມຣຕກາວ''ນ຺ຕິ ວທຕິ໚ ມຫາສຕ຺ຕສ຺ສ ຉພ຺ພສ຺ສານິ ທຸກ຺ກຣກາຣິຍໍ ກໂຣນ຺ຕສ຺ສ ອາກາເສ ຄຕ຺ກິກຣຕກາໂລ ວິຍ ອໂຫສິ໚ ໂສ ''ອຍໍ ທຸກ຺ກຣກາຣິກາ ນາມ ໂພຘາຍ ມຄ຺ໂຄ ນ ໂຫຕີ''ຕິ ໂອລຸອາຣິກໍ ອາຫາຣໍ ອາຫາເຣຕຸໍ ຄາມນິຄເມສຸ ປິຕ຺ຫາຍ ຈຣິຕ຺ວາ ອາຫາຣໍ ອາຫຣິ, ອຖສ຺ສ ພາຕ຺ຕີສມຫາປຸຣິສລກ຺ຂຕານິ ປາກຕິການິ ອເຫສຸໍ, ກາໂຍ ສຸວຕ຺ຕວຕ຺ໂຕ ອໂຫສິ໚ ປລ຺ຈວຄ຺ຄິຍາ ກິກ຺ຂູ ''ອຍໍ ຉພ຺ພສ຺ສານິ ທຸກ຺ກຣກາຣິກໍ ກໂຣນ຺ໂຕປິ ສພ຺ພລ຺ລຸຕໍ ປຝິວິຊ຺ຊິຕຸໍ ນາສກ຺ຂິ, ອິທານິ ຄາມາທີສຸ ປິຕ຺ຫາຍ ຈຣິຕ຺ວາ ໂອລຸອາຣິກໍ ອາຫາຣໍ ອາຫຣິຍມາໂນ ກິ ສກ຺ຂິສ຺ສຕິ, ພາຫຸລິໂກ ເອສ ປຘານວິພ຺ກນ຺ໂຕ, ສີສໍ ນ຺ຫາຍິຕຸກາມສ຺ສ ອຸສ຺ສາວພິນ຺ທຸຕກ຺ກນໍ ວິຍ ອມ຺ຫາກໍ ເອຕສ຺ສ ສນ຺ຕິກາ ວິເສສຕກ຺ກນໍ, ກິ ໂນ ອິມິນາ''ຕິ ມຫາປຸຣິສໍ ປຫາຍ ອຕ຺ຕໂນ ອຕ຺ຕໂນ ປຕ຺ຕຈີວຣໍ ຄເຫຕ຺ວາ ອຍ຺ຖາຣສໂຍຊນມຄ຺ຄໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອິສິປຕນໍ ປວິສິສຸ໚

ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ອຸຣຸເວລາຍໍ ເສນານິຄເມ ເສນານິກຸຏຸມ຺ພິກສ຺ສ ເຄເຫ ນິພ຺ພຕ຺ຕາ ສຸຊາຕາ ນາມ ທາຣິກາ ວຍປ຺ປຕ຺ຕາ
ເອກສ຺ມິໍ ນິຄ຺ໂຣຘຣຸກ຺ເຂ ປຕ຺ຖນໍ ອກາສິ “ສເຈ ສມຊາຕິກໍ ກຸລຆຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປຐມຄພ຺ເພ ປຸຕ຺ຕໍ ລຠິສ຺ສາມິ, ອນຸສໍວຈ຺ຉຣໍ ເຕ
ສຕສຫສ຺ສປຣິຈ຺ຈາເຄນ ພລິກມ຺ມໍ ກຣິສ຺ສາມີ”ຕິຯ ຕສ຺ສາ ສາ ປຕ຺ຖນາ ສມິຊ຺ຌິຯ ສາ ມຫາສຕ຺ຕສ຺ສ ທຸກ຺ກຣກາຣິກໍ
ກໂຣນ຺ຕສ຺ສ ຉພ຺ເພ ວສ຺ເສ ປຣິປຸຓ຺ເຓ ວິສາຂປຸຓ຺ຓມາຍໍ ພລິກມ຺ມໍ ກາຕຸກາມາ ຫຸຕ຺ວາ ປຸເຣຕຣໍ ເຘນຸສຫສ຺ສໍ ລຏ຺ຐິມຘຸກວເນ
ຈຣາເປຕ຺ວາ ຕາສໍ ຂີຣໍ ປຎ຺ຈ ເຘນຸສຕານິ ປາເຍຕ຺ວາ ຕາສໍ ຂີຣໍ ອຑ຺ຒຕິຍານີຕິ ເອວໍ ຍາວ ໂສຬສນ຺ນໍ ເຘນູນໍ ຂີຣໍ ອຏ຺ຐ
ເຘນຸໂຍ ປິວນ຺ຕິ, ຕາວ ຂີຣສ຺ສ ພຫລຕຎ຺ຈ ມຘຸຣຕຎ຺ຈ ໂອຊວນ຺ຕຕຎ຺ຈ ປຕ຺ຖຍມານາ ຂີຣປຣິວຕ຺ຕນໍ ນາມ ອກາສິຯ ສາ ວິ
ສາຂປຸຓ຺ຓມທິວເສ “ປາໂຕວ ພລິກມ຺ມໍ ກຣິສ຺ສາມີ”ຕິ ຣຕ຺ຕິຍາ ປຈ຺ຈູສສມຍໍ ປຈ຺ຈຸຏ຺ຐາຍ ຕາ ອຏ຺ຐ ເຘນຸໂຍ ທຸຫາເປສິຯ ວຈ຺ຉ
ກາ ເຘນູນໍ ຖນມູລໍ ນາຄມິໍສຸ, ຖນມູເລ ປນ ນວຠາຊເນ ອຸປນີຕມຕ຺ເຕ ອຕ຺ຕໂນ ຘມ຺ມຕາຍ ຂີຣຘາຣາ ປວຕ຺ຕິໍສຸຯ ຕໍ ອຈ຺ຉຣິຍໍ
ທິສ຺ວາ ສຸຊາຕາ ສຫຕ຺ເຖເນວ ຂີຣໍ ຄເຫຕ຺ວາ ນວຠາຊເນ ປກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ສຫຕ຺ເຖເນວ ອຄ຺ຄິໍ ກຕ຺ວາ ປຈິຕຸໍ ອາຣຠິຯ

ຕສ຺ມິໍ ປາຍາເສ ປຈ຺ຈມາເນ ມຫນ຺ຕມຫນ຺ຕາ ພຸພ຺ພຸຬາ ອຸຏ຺ຐຫິຕ຺ວາ ທກ຺ຂິຓາວຕ຺ຕາ ຫຸຕ຺ວາ ສຎ຺ຈຣນ຺ຕິ, ເອກຜຸສິຕມ຺ປິ
ພຫິ ນ ປຕຕິ, ອຸທ຺ທນໂຕ ອປ຺ປມຕ຺ຕໂກປິ ຘູໂມ ນ ອຸຏ຺ຐຫຕິຯ ຕສ຺ມິໍ ສມເຍ ຈຕ຺ຕາໂຣ ໂລກປາລາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ອຸທ຺ທເນ
ອາຣກ຺ຂໍ ຄຓ຺ຫິໍສຸ, ມຫາພ຺ຣຫ຺ມາ ຉຕ຺ຕໍ ຘາເຣສິ, ສກ຺ໂກ ອລາຕານິ ສມາເນນ຺ໂຕ ອຄ຺ຄິໍ ຊາເລສິຯ ເທວຕາ ທ຺ວິສຫສ຺ສທີປປຣິ
ວາເຣສຸ ຈຕູສຸ ມຫາທີເປສຸ ເທວານຎ຺ຈ ມນຸສ຺ສານຎ຺ຈ ອຸປກປ຺ປນໂອຊໍ ອຕ຺ຕໂນ ເທວານຸຠາເວນ ທຓ຺ຑກພທ຺ຘໍ ມຘຸປຏລໍ ປີເຬ
ຕ຺ວາ ມຘຸໍ ຄຓ຺ຫມານາ ວິຍ ສໍຫຣິຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ປກ຺ຂິປິໍສຸຯ ອຎ຺ເຎສຸ ຫິ ກາເລສຸ ເທວຕາ ກພເຬ ກພເຬ ໂອຊໍ ປກ຺ຂິປນ຺ຕິ,
ສມ຺ໂພຘິທິວເສ ຈ ປນ ປຣິນິພ຺ພານທິວເສ ຈ ອຸກ຺ຂລິຍໍເຍວ ປກ຺ຂິປນ຺ຕິຯ ສຸຊາຕາ ເອກທິວເສເຍວ ຕຕ຺ຖ ອຕ຺ຕໂນ ປາກຏານິ ອ
ເນການິ ອຈ຺ຉຣິຍານິ ທິສ຺ວາ ປຸຓ຺ຓໍ ທາສິໍ ອາມນ຺ເຕສິ “ອມ຺ມ ປຸຓ຺ເຓ, ອຊ຺ຊ ອມ຺ຫາກໍ ເທວຕາ ອຕິວິຍ ປສນ຺ນາ, ມຍາ
ເອຕ຺ຕເກ ກາເລ ເອວຣູປໍ ອຈ຺ຉຣິຍໍ ນາມ ນ ທິຏ຺ຐປຸພ຺ພໍ, ເວເຄນ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເທວຏ຺ຐານໍ ປຏິຊຄ຺ຄາຫີ”ຕິຯ ສາ “ສາຘຸ, ອຍ຺ເຍ”ຕິ
ຕສ຺ສາ ວຈນໍ ສມ຺ປຏິຈ຺ຉິຕ຺ວາ ຕຸຣິຕຕຸຣິຕາ ຣຸກ຺ຂມູລໍ ອຄມາສິຯ

ໂພຘິສຕ຺ໂຕປິ ໂຂ ຕສ຺ມິໍ ຣຕ຺ຕິຠາເຄ ປຎ຺ຈ ມຫາສຸປິເນ ທິສ຺ວາ ປຣິຄ຺ຄຓ຺ຫນ຺ໂຕ “ນິສ຺ສໍສເຍນາຫໍ ອຊ຺ຊ ພຸທ຺ໂຘ ຠວິສ຺ສາມີ”ຕິ
ກຕສນ຺ນິຏ຺ຐາໂນ ຕສ຺ສາ ຣຕ຺ຕິຍາ ອຈ຺ຈເຍນ ກຕສຣີຣປຏິຊຄ຺ຄໂນ ຠິກ຺ຂາຈາຣກາລໍ ອາຄມຍມາໂນ ປາໂຕວ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ຕສ຺
ມິໍ ຣຸກ຺ຂມູເລ ນິສີທິ ອຕ຺ຕໂນ ປຠາຍ ສກລຣຸກ຺ຂໍ ໂອຠາສຍມາໂນຯ ອຖ ໂຂ ສາ ປຸຓ຺ຓາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ອທ຺ທສ ໂພຘິສຕ຺ຕໍ ຣຸກ຺
ຂມູເລ ປາຈີນໂລກຘາຕຸໍ ໂອໂລກຍມານໍ ນິສິນ຺ນໍ, ສຣີຣໂຕ ຈສ຺ສ ນິກ຺ຂນ຺ຕາຫິ ປຠາຫິ ສກລຣຸກ຺ຂໍ ສຸວຓ຺ຓວຓ຺ຓໍຯ ທິສ຺ວາ ຕສ຺
ສາ ເອຕທໂຫສິ – “ອຊ຺ຊ ອມ຺ຫາກໍ ເທວຕາ ຣຸກ຺ຂໂຕ ໂອຣຸຍ຺ຫ ສຫຕ຺ເຖເນວ ພລິກມ຺ມໍ ສມ຺ປຏິຈ຺ຉິຕຸໍ ນິສິນ຺ນາ ມຎ຺ເຎ”ຕິ ອຸພ຺
ເພຄປ຺ປຕ຺ຕາ ຫຸຕ຺ວາ ເວເຄນາຄນ຺ຕ຺ວາ ສຸຊາຕາຍ ເອຕມຕ຺ຖໍ ອາໂຣເຈສິຯ

ສຸຊາຕາ ຕສ຺ສາ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ ຕຸຏ຺ຐມານສາ ຫຸຕ຺ວາ “ອຊ຺ຊ ທານິ ປຠຸຕິ ມມ ເຊຏ຺ຐຘີຕຸຏ຺ຐາເນ ຕິຏ຺ຐາຫີ”ຕິ ຘີຕຸ ອນຸຈ຺ຉວິ
ກໍ ສພ຺ພາລງ຺ກາຣໍ ອທາສິຯ ຍສ຺ມາ ປນ ພຸທ຺ຘຠາວໍ ປາປຸຓນທິວເສ ສຕສຫສ຺ສຄ຺ຆນິກໍ ສຸວຓ຺ຓປາຕິໍ ລທ຺ຘຸໍ ວຏ຺ຏຕິ, ຕສ຺ມາ
ສາ “ສຸວຓ຺ຓປາຕິຍໍ ປາຍາສໍ ປກ຺ຂິປິສ຺ສາມີ”ຕິ ຈິຕ຺ຕໍ ອຸປ຺ປາເທຕ຺ວາ ສຕສຫສ຺ສຄ຺ຆນິກໍ ສຸວຓ຺ຓປາຕິໍ ນີຫຣາເປຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ
ປາຍາສໍ ປກ຺ຂິປິຕຸກາມາ ປກ຺ກຠາຊນໍ ອາວຊ຺ເຊສິຯ ‘ສພ຺ໂພ ປາຍາໂສ ປທຸມປຕ຺ຕາ ອຸທກໍ ວິຍ ວິນິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ປາຕິຍໍ ປ
ຕິຏ຺ຐາສິ, ເອກປາຕິປູຣມຕ຺ໂຕວ ອໂຫສິ’ຯ ສາ ຕໍ ປາຕິໍ ອຎ຺ຎາຍ ສຸວຓ຺ຓປາຕິຍາ ປິທຫິຕ຺ວາ ໂອທາຕວຕ຺ເຖນ ເວເຐຕ຺ວາ
ສພ຺ພາລງ຺ກາເຣຫິ ອຕ຺ຕຠາວໍ ອລງ຺ກຣິຕ຺ວາ ຕໍ ປາຕິໍ ອຕ຺ຕໂນ ສີເສ ຐເປຕ຺ວາ ມຫນ຺ເຕນ ອານຸຠາເວນ ນິຄ຺ໂຣຘຣຸກ຺ຂມູລໍ
ຄນ຺ຕ຺ວາ ໂພຘິສຕ຺ຕໍ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ພລວໂສມນສ຺ສຊາຕາ “ຣຸກ຺ຂເທວຕາ”ຕິ ສຎ຺ຎາຍ ທິຏ຺ຐຏ຺ຐານໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ໂອນໂຕນຕາ
ຄນ຺ຕ຺ວາ ສີສໂຕ ປາຕິໍ ໂອຕາເຣຕ຺ວາ ວິວຣິຕ຺ວາ ສຸວຓ຺ຓຠິງ຺ກາເຣນ ຄນ຺ຘປຸປ຺ຜວາສິຕໍ ອຸທກໍ ຄເຫຕ຺ວາ ໂພຘິສຕ຺ຕໍ ອຸປຄນ຺ຕ຺
ວາ ອຏ຺ຐາສິຯ ຆຏິກາຣມຫາພ຺ຣຫ຺ມຸນາ ທິນ຺ໂນ ມຕ຺ຕິກາປຕ຺ໂຕ ເອຕ຺ຕກໍ ອທ຺ຘານໍ ໂພຘິສຕ຺ຕໍ ອວິຊຫິຕ຺ວາ ຕສ຺ມິໍ ຂເຓ
ອທສ຺ສນໍ ຄໂຕ, ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ປຕ຺ຕໍ ອປສ຺ສນ຺ໂຕ ທກ຺ຂິຓຫຕ຺ຖໍ ປສາເຣຕ຺ວາ ອຸທກໍ ສມ຺ປຏິຈ຺ຉິຯ ສຸຊາຕາ ສເຫວ ປາຕິຍາ ປາ
ຍາສໍ ມຫາປຸຣິສສ຺ສ ຫຕ຺ເຖ ຐເປສິ, ມຫາປຸຣິໂສ ສຸຊາຕໍ ໂອໂລເກສິຯ ສາ ອາກາຣໍ ສລ຺ລກ຺ເຂຕ຺ວາ “ອຍ຺ຍ, ມຍາ ຕຸມ຺ຫາກໍ
ປຣິຈ຺ຈຕ຺ຕໍ, ຄຓ຺ຫິຕ຺ວາ ຍຖາຣຸຈິ ຄຈ຺ຉຖາ”ຕິ ວນ຺ທິຕ຺ວາ “ຍຖາ ມຍ຺ຫໍ ມໂນຣໂຖ ນິປ຺ຜນ຺ໂນ , ເອວໍ ຕຸມ຺ຫາກມ຺ປິ ນິປ຺ຜຊ຺ຊ
ຕູ”ຕິ ວຕ຺ວາ ສຕສຫສ຺ສຄ຺ຆນິກາຍ ສຸວຓ຺ຓປາຕິຍາ ປຸຣາຓປຓ຺ເຓ ວິຍ ອນເປກ຺ຂາ ຫຸຕ຺ວາ ປກ຺ກາມິຯ

ໂພຘິສຕ຺ໂຕປິ ໂຂ ນິສິນ຺ນຏ຺ຐານາ ອຸຏ຺ຐາຍ ຣຸກ຺ຂໍ ປທກ຺ຂິຓໍ ກຕ຺ວາ ປາຕິໍ ອາທາຍ ເນຣຎ຺ຊຣາຍ ຕີຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອເນເກສໍ
ໂພຘິສຕ຺ຕສຫສ຺ສານໍ ອຠິສມ຺ພຸຊ຺ຌນທິວເສ ໂອຕຣິຕ຺ວາ ນ຺ຫານຏ຺ຐານໍ ສຸປ຺ປຕິຏ຺ຐິຕຕິຕ຺ຖໍ ນາມ ອຕ຺ຖິ, ຕສ຺ສ ຕີເຣ ປາຕິໍ ຐ

ເປຕ຺ວາ ໂອຕຣິຕ຺ວາ ນ຺ຫຕ຺ວາ ອເນກພຸທ຺ຘສຕສຫສ຺ສານໍ ນິວາສນໍ ອຣຫທ຺ຘຊໍ ນິວາເສຕ຺ວາ ປຸຣຕ຺ຖາພິມຸໂຂ ນິສີທິຕ຺ວາ ເອກຏ຺ຐິຕາລປກ຺ກປ຺ປມາເຓ ເອກູນປຎ຺ຎາສ ປິຓ຺ເຑ ກຕ຺ວາ ສພ຺ພໍ ອປ຺ໂປທກໍ ມທຸປາຍາສໍ ປຣິພຸຎ຺ຊິ. ສາ ເອວ ຫິສ຺ສ ພຸທ຺ຘພູຕສ຺ສ ສຕ຺ຕສຕ຺ຕາຫໍ ໂພທິມຓ຺ເຑ ວສນ຺ຕສ຺ສ ເອກູນປຎ຺ຎາສ ທິວສານິ ອາຫາໂຣ ອໂຫສິ. ເອຕ຺ຕກໍ ກາລໍ ເນວ ອຎ຺ໂຎ ອາຫາໂຣ ອຕ຺ຖິ, ນ ນ຺ຫານໍ, ນ ມຸຂໂຘວນໍ, ນ ສຣີຣວລຎ຺ໂຊ, ຌານສຸເຂນ ມຄ຺ຄສຸເຂນ ຜລສຸເຂນ ຈ ວີຕິນາເມສິ. ຕໍ ປນ ປາຍາສໍ ປຣິພຸຎ຺ຊິຕ຺ວາ ສຸວຓ຺ຓປາຕິໍ ຄເຫຕ຺ວາ ‘‘ສຈາຫໍ, ອຊ຺ຊ ພຸທ຺ໂຘ ພວິຕຸໍ ສກ຺ຂິສ຺ສາມິ, ອຍໍ ປາຕິ ປຏິໂສຕໍ ຄຈ຺ຉຕຸ, ໂນ ເຈ ສກ຺ຂິສ຺ສາມິ, ອນຸໂສຕໍ ຄຈ຺ຉຕູ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ນທີໂສເຕ ປກ຺ຂິປິ. ສາ ໂສຕໍ ຉິນ຺ທມານາ ນທີມຊ຺ຌໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ມຊ຺ຌມຊ຺ຌຏ຺ຐາເນເນວ ຊວສມ຺ປນ຺ໂນ ອສ຺ໂສ ວິຍ ອສີຕິຫຕ຺ຖມຕ຺ຕຏ຺ຐານໍ ປຏິໂສຕໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເອກສ຺ມິໍ ອາວຏ຺ເຏ ນິມຸຊ຺ຊິຕ຺ວາ ກາຬນາຄຣາຊພວນໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕິຓ຺ຓໍ ພຸທ຺ຘານໍ ປຣິໂພຄປາຕິໂຍ ‘‘ກິລິ ກິລີ’’ຕິ ຣວໍ ກາຣຍມານາ ປຫຣິຕ຺ວາ ຕາສໍ ສພ຺ພເຫຏ຺ຐິມາ ຫຸຕ຺ວາ ອຏ຺ຐາສິ. ກາໂຬ ນາຄຣາຊາ ຕໍ ສທ຺ທໍ ສຸຕ຺ວາ ‘‘ຫິຍ຺ໂຍ ເອໂກ ພຸທ຺ໂຘ ນິພ຺ພຕ຺ໂຕ, ປຸນ ອຊ຺ຊ ເອໂກ ນິພ຺ພຕ຺ໂຕ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອເນເກຫິ ປທສເຕຫິ ຖຸຕິໂຍ ວທມາໂນ ອຸຏ຺ຐາສິ. ຕສ຺ສ ກິຣ ມຫາປຖວິຍາ ເອກໂຍຊນຕິຄາວຸຕປ຺ປມາຓໍ ນພໍ ປູເຣຕ຺ວາ ອາໂຣຫນກາໂລ ‘‘ອຊ຺ຊ ວາ ຫິຍ຺ໂຍ ວາ’’ຕິ ສທິໂສ ອໂຫສິ.

ໂພທິສຕ຺ໂຕປິ ນທີຕີຣມ຺ຫິ ສຸປຸປ຺ຜິຕສາລວເນ ທິວາວິຫາຣໍ ກຕ຺ວາ ສາຍນ຺ຫສມເຍ ປຸປ຺ຜານໍ ວຓ຺ຏໂຕ ມຸຈ຺ຈນກາເລ ເທວຕາຫິ ອລງ຺ກເຕນ ອຏ຺ຐູສພວິຕ຺ຖາເຣນ ມຄ຺ເຄນ ສີໂຫ ວິຍ ວິຊມ຺ພມາໂນ ໂພທິຣຸກ຺ຂາພິມຸໂຂ ປາຍາສິ. ນາຄຍກ຺ຂສຸປຓ຺ຓາທໂຍ ທິພ຺ເພຫິ ຄນ຺ຘປຸປ຺ຜາທີຫິ ປູຊຍິໍສຸ, ທິພ຺ພສງ຺ຄີຕາທີນິ ປວຕ຺ຕຍິໍສຸ, ທສສຫສ຺ສີ ໂລກຘາຕຸ ເອກຄນ຺ຘາ ເອກມາລາ ເອກສາຘຸກາຣາ ອໂຫສິ. ຕສ຺ມິໍ ສມເຍ ໂສຕ຺ຖິໂຍ ນາມ ຕິຓຫາຣໂກ ຕິຓໍ ອາທາຍ ປຏິປເຖ ອາຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ມຫາປຸຣິສສ຺ສ ອາກາຣໍ ຎຕ຺ວາ ອຏ຺ຐ ຕິຓມຸຏ຺ຐິໂຍ ອທາສິ. ໂພທິສຕ຺ໂຕ ຕິຓໍ ຄເຫຕ຺ວາ ໂພທິມຓ຺ຑໍ ອາຣຸຍ຺ຫ ທກ຺ຂິຓທິສາພາເຄ ອຸຕ຺ຕຣາພິມຸໂຂ ອຏ຺ຐາສິ. ຕສ຺ມິໍ ຂເຓ ທກ຺ຂິຓຈກ຺ກວາຬໍ ໂອສີທິຕ຺ວາ ເຫຏ຺ຐາ ອວີຈິສມ຺ປຕ຺ຕໍ ວິຍ ອໂຫສິ, ອຸຕ຺ຕຣຈກ຺ກວາຬໍ ອຸລ຺ລງ຺ຄິຕ຺ວາ ອຸປຣິ ພວຄ຺ຄປ຺ປຕ຺ຕໍ ວິຍ ອໂຫສິ. ໂພທິສຕ຺ໂຕ ‘‘ອິທໍ ສມ຺ໂພທິໍ ປາປຸຓນຏ຺ຐານໍ ນ ພວິສ຺ສຕິ ມຎ຺ເຎ’’ຕິ ປທກ຺ຂິຓໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ປຈ຺ຉິມທິສາພາຄໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປຸຣຕ຺ຖາພິມຸໂຂ ອຏ຺ຐາສິ, ຕໂຕ ປຈ຺ຉິມຈກ຺ກວາຬໍ ໂອສີທິຕ຺ວາ ເຫຏ຺ຐາ ອວີຈິສມ຺ປຕ຺ຕໍ ວິຍ ອໂຫສິ, ປຸຣຕ຺ຖິມຈກ຺ກວາຬໍ ອຸລ຺ລງ຺ຄິຕ຺ວາ ອຸປຣິ ພວຄ຺ຄປ຺ປຕ຺ຕໍ ວິຍ ອໂຫສິ. ຐິຕຐິຕຏ຺ຐາເນ ກິຣສ຺ສ ເນມິວຏ຺ຏິປຣິຍນ຺ເຕ ອກ຺ກນ຺ເຕ ນາພິຍາ ປຏິຏ຺ຐິຕມຫາສກຏຈກ຺ກໍ ວິຍ ມຫາປຖວີ ໂອນຕຸນ຺ນຕາ ອໂຫສິ. ໂພທິສຕ຺ໂຕ ‘‘ອິທມ຺ປິ ສມ຺ໂພທິໍ ປາປຸຓນຏ຺ຐານໍ ນ ພວິສ຺ສຕິ ມຎ຺ເຎ’’ຕິ ປທກ຺ຂິຓໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ອຸຕ຺ຕຣທິສາພາຄໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ທກ຺ຂິຓາພິມຸໂຂ ອຏ຺ຐາສິ, ຕໂຕ ອຸຕ຺ຕຣຈກ຺ກວາຬໍ ໂອສີທິຕ຺ວາ ເຫຏ຺ຐາ ອວີຈິສມ຺ປຕ຺ຕໍ ວິຍ ອໂຫສິ, ທກ຺ຂິຓຈກ຺ກວາຬໍ ອຸລ຺ລງ຺ຄິຕ຺ວາ ອຸປຣິ ພວຄ຺ຄປ຺ປຕ຺ຕໍ ວິຍ ອໂຫສິ. ໂພທິສຕ຺ໂຕ ‘‘ອິທມ຺ປິ ສມ຺ໂພທິໍ ປາປຸຓນຏ຺ຐານໍ ນ ພວິສ຺ສຕິ ມຎ຺ເຎ’’ຕິ ປທກ຺ຂິຓໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ປຸຣຕ຺ຖິມທິສາພາຄໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປຈ຺ຉິມາພິມຸໂຂ ອຏ຺ຐາສິ. ປຸຣຕ຺ຖິມທິສາພາເຄ ປນ ສພ຺ພພຸທ຺ຘານໍ ປລ຺ລງ຺ກຏ຺ຐານໍ, ຕໍ ເນວ ຉມ຺ເພຕິ, ນ ກມ຺ປຕິ. ມຫາສຕ຺ໂຕ ‘‘ອິທໍ ສພ຺ພພຸທ຺ຘານໍ ອວິຊຫິຕໍ ອຈລຏ຺ຐານໍ ກິເລສປຎ຺ຊຣວິທ຺ຘໍສນຏ຺ຐານ’’ນ຺ຕິ ຎຕ຺ວາ ຕານິ ຕິຓານິ ອຄ຺ເຄ ຄເຫຕ຺ວາ ຈາເລສິ, ຕາວເທວ ຈຸທ຺ທສຫຕ຺ໂຖ ປລ຺ລງ຺ໂກ ອໂຫສິ. ຕານິປິ ໂຂ ຕິຓານິ ຕຖາຣູເປນ ສຓ຺ຐາເນນ ສຓ຺ຐຫິໍສຸ, ຍຖາຣູປໍ ສຸກຸສໂລປິ ຈິຕ຺ຕກາໂຣ ວາ ໂປຕ຺ຖກາໂຣ ວາ ອາລິຂິຕຸມ຺ປິ ສມຕ຺ໂຖ ນຕ຺ຖິ. ໂພທິສຕ຺ໂຕ ໂພທິກ຺ຂນ຺ຘໍ ປິຏ຺ຐິໂຕ ກຕ຺ວາ ປຸຣຕ຺ຖາພິມຸໂຂ ທຬ຺ຫມານໂສ ຫຸຕ຺ວາ –

‘‘ກາມໍ ຕໂຈ ຈ ນ຺ຫາຣຸ ຈ, ອຏ຺ຐິ ຈ ອວສິສ຺ສຕຸ;

ອຸປສຸສ຺ສຕຸ ນິສ຺ເສສໍ, ສຣີເຣ ມໍສໂລຫິຕໍ’’.

ນ ຕ຺ເວວາຫໍ ສມ຺ມາສມ຺ໂພທິໍ ອປ຺ປຕ຺ວາ ອິມໍ ປລ຺ລງ຺ກໍ ພິນ຺ທິສ຺ສາມີຕິ ອສນິສຕສນ຺ນິປາເຕນປິ ອເພຊ຺ຊຣູປໍ ອປຣາຊິຕປລ຺ລງ຺ກໍ ອາພຸຊິຕ຺ວາ ນິສີທິ.

ຕສ຺ມິໍ ສມເຍ ມາໂຣ ເທວປຸຕ຺ໂຕ ‘‘ສິທ຺ຘຕ຺ຖກຸມາໂຣ ມຍ຺ຫໍ ວສໍ ອຕິກ຺ກມິຕຸກາໂມ, ນ ທານິສ຺ສ ອຕິກ຺ກມິຕຸໍ ທສ຺ສາມີ’’ຕິ ມາຣພລສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເອຕມຕ຺ຖໍ ອາໂຣເຈຕ຺ວາ ມາຣໂຆສນໍ ນາມ ໂຆສາເປຕ຺ວາ ມາຣພລໍ ອາທາຍ ນິກ຺ຂມິ. ສາ ມາຣເສນາ ມາຣສ຺ສ ປຸຣໂຕ ທ຺ວາທສໂຍຊນາ ໂຫຕິ, ທກ຺ຂິຓໂຕ ຈ ວາມໂຕ ຈ ທ຺ວາທສໂຍຊນາ, ປຈ຺ຉໂຕ ຍາວ ຈກ຺ກວາຬປຣິຍນ຺ຕໍ ກຕ຺ວາ ຐິຕາ, ອຸທ຺ຘໍ ນວໂຍຊນຸພ຺ເພຘາ, ຍສ຺ສາ ອຸນ຺ນທນ຺ຕິຍາ ອຸນ຺ນາທສທ຺ໂທ ໂຍຊນສຫສ຺ສໂຕ ປຖວິອຸນ຺ທຣິຍນສທ຺ໂທ ວິຍ ສຸຍ຺ຍຕິ. ອຖ ມາໂຣ ເທວປຸຕ຺ໂຕ ທິຍຑ຺ຒໂຍຊນສຕິກໍ ຄິຣິເມຂລໍ ນາມ ຫຕ຺ຖິໍ ອພິຣຸຫິຕ຺ວາ ພາ

ຫຸສຫສ຺ສໍ ມາເປຕ຺ວາ ນານາວຸຊານິ ອຄ຺ຄເຫສີ ອວເສສາຍປີ ມາຣປຣິສາຍ ທ຺ເວ ຊນາ ເອກສທິສໍ ອາວຸຊໍ ນ ຄຕ຺ຫີສຸ, ນານປ຺ປກາຣວຕ຺ຕາ ນານປ຺ປກາຣມຸຂາ ຫຸຕ຺ວາ ມຫາສຕ຺ຕໍ ອຊ຺ໂຊຕ຺ຖຣມານາ ອາຄມິສຸຯ

ທສສຫສ຺ສຈກ຺ກວາລຸອເທວຕາ ປນ ມຫາສຕ຺ຕສ຺ສ ຖຸຕິໂຍ ວທມານາ ອຍ຺ຖໍສຸຯ ສກ຺ໂກ ເທວຣາຊາ ວິຊຍຸຕ຺ຕຣສ຺ງ຺ຂໍ ຮມມາໂນ ອຍ຺ຖາສີຯ ໂສ ກິຣ ສ຺ງ຺ໂຂ ວີສຫຕ຺ຖສຕິໂກ ໂຫຕິຯ ສກິ ວາຕໍ ຄາຫາເປຕ຺ວາ ຮມມ຺ໂຕ ຈຕ຺ຕາໂຣ ມາເສ ສທ຺ທໍ ກຣິຕ຺ວາ ນິສ຺ສທ຺ໂທ ໂຫຕິຯ ມຫາກາລຸອນາຄຣາຊາ ອຕິເຣກປທສເຕນ ວຕ຺ຕໍ ວທນ຺ໂຕ ອຍ຺ຖາສິ, ມຫາພ຺ຣຫ຺ມາ ເສຕຈ຺ຉຕ຺ຕໍ ຮາຣຍມາໂນ ອຍ຺ຖາສີຯ ມາຣພເລ ປນ ໂພຮິມຕ຺ຫໍ ອຸປສ຺ງ຺ກມນ຺ເຕ ເຕສໍ ເອໂກປີ ຖາຕຸໍ ນາສກ຺ຂິ, ສມ຺ມຸຂສມ຺ມຸຂຍ຺ຖາເນເນວ ປລາຍິສຸຯ ກາລຸໂອ ນາຄຣາຊາ ປຖວິຍໍ ນິມຸຊ຺ຊິຕ຺ວາ ປຍ຺ຈໂຍຊນສຕິກໍ ມຍ຺ເຊຣິກນາຄກວນໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອຸໂພຫິ ຫຕ຺ເຖຫິ ມຸຂໍ ປິທຫິຕ຺ວາ ນິປນ຺ໂນຯ ສກ຺ໂກ ວິຊຍຸຕ຺ຕຣສ຺ງ຺ຂໍ ປິຍ຺ຖິຍໍ ກຕ຺ວາ ຈກ຺ກວາລຸອມຸຂວຍ຺ຍິຍໍ ອຍ຺ຖາສີຯ ມຫາພ຺ຣຫ຺ມາ ເສຕຈ຺ຉຕ຺ຕໍ ຈກ຺ກວາລຸອໂກຍິຍໍ ຖເປຕ຺ວາ ພ຺ຣຫ຺ມໂລກເມວ ອຄມາສີຯ ເອກາ ເທວຕາປີ ຖາຕຸໍ ສມຕ຺ຖາ ນາໂຫສິ, ມຫາປຸຣິໂສ ເອກໂກວ ນິສີທິຯ

ມາໂຣປີ ອຕ຺ຕໂນ ປຣິສໍ ອາຫ "ຕາຕາ ສຸທ຺ໂຮທນປຸຕ຺ເຕນ ສິທ຺ຮຕ຺ເຖນ ສທິໂສ ອຍ຺ໂຍ ປຸຣິໂສ ນາມ ນຕ຺ຖິ, ມຍໍ ສມ຺ມຸຂາ ຍຸທ຺ຮໍ ທາຕຸໍ ນ ສກ຺ຂິສ຺ສາມ, ປຈ຺ຉາພາເຄນ ທສ຺ສາມາ"ຕິຯ ມຫາປຸຣິໂສປີ ຕີຕິ ປສ຺ສານິ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ສພ຺ພເທວຕານໍ ປລາຕຕ຺ຕາ ສຸຍ຺ຍານິ ອທ຺ທສຯ ປຸນ ອຸຕ຺ຕຣປສ຺ເສນ ມາຣພລໍ ອຊ຺ໂຊຕ຺ຖຣມານໍ ທິສ຺ວາ "ອຍໍ ເອຕ຺ຕໂກ ຊໂນ ມໍ ເອກກໍ ສນ຺ຮາຍ ມຫນ຺ຕໍ ວາຍາມໍ ປຣກ຺ກມໍ ກໂຣຕິ, ອິມສ຺ມິ ຖາເນ ມຍ຺ຫໍ ມາຕາ ວາ ປິຕາ ວາ ພາຕາ ວາ ອຍ຺ໂຍ ວາ ໂກຈິ ຍາຕໂກ ນຕ຺ຖິ, ອິມາ ປນ ທສ ປາຣມິໂຍວ ມຍ຺ຫໍ ທີຆຣຕ຺ຕໍ ປຸຍ຺ຖປຣິຊນສທິສາ, ຕສ຺ມາ ປາຣມິໂຍວ ຜລກໍ ກຕ຺ວາ ປາຣມີສຕ຺ເຖເນວ ປຫຣິຕ຺ວາ ອຍໍ ພລກາໂຍ ມຍາ ວິທ຺ຮໍເສຕຸໍ ວຍ຺ຍຕີ"ຕິ ທສ ປາຣມິໂຍ ອາວຊ຺ຊມາໂນ ນິສີທິຯ

ອຖ ໂຂ ມາໂຣ ເທວປຸຕ຺ໂຕ "ເອເຕເນວ ສິທ຺ຮຕ຺ຖໍ ປລາເປສ຺ສາມີ"ຕິ ວາຕມຕ຺ຫລໍ ສມຸຍ຺ຖາເປສີຯ ຕງ຺ຂຕໍເຍວ ປຸຣຕ຺ຖິມາທິເກທາ ວາຕາ ສມຸຍ຺ຖຫິຕ຺ວາ ອຑ຺ຍໂຍຊນເອກໂຍຊນທ຺ວິໂຍຊນຕິໂຍຊນປ຺ປມາຕານິ ປພ຺ພຕກູຍານິ ປທາເລຕ຺ວາ ວນຄຈ຺ຉຣຸກ຺ຂາທີນິ ອຸມ຺ມູເລຕ຺ວາ ສມນ຺ຕາ ຄາມນິຄເມ ຈຸຕ຺ຕວິຈຸຕ຺ຕໍ ກາຕຸໍ ສມຕ຺ຖາປີ ມຫາປຸຣິສສ຺ສ ປຸຍ຺ຍເຕເຊນ ວິຫຕານຸພາວາ ໂພຮິສຕ຺ຕໍ ປຕ຺ວາ ຈີວຣກຕ຺ຕມຕ຺ຕມ຺ປີ ຈາເລຕຸໍ ນາສກ຺ຂີສຸຯ ຕໂຕ "ອຸທເກນ ນ ອຊ຺ໂຊຕ຺ຖຣິຕ຺ວາ ມາເຣສ຺ສາມີ"ຕິ ມຫາວສ຺ສໍ ສມຸຍ຺ຖາເປສີຯ ຕສ຺ສານຸພາເວນ ອຸປຣູປຣິ ສຕປຍລສຫສ຺ສປຍລາທິເພທາ ວລາຫກາ ອຸຍ຺ຖຫິຕ຺ວາ ວສ຺ສີສຸຯ ວຸຍ຺ຖິຮາຣາເວເຄນ ປຖວີ ຉິທ຺ທາ ອໂຫສິຯ ວນຣຸກ຺ຂາທີນໍ ອຸປຣິກາເຄນ ມຫາເມໂຆ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ມຫາສຕ຺ຕສ຺ສ ຈີວເຣ ອຸສ຺ສາວພິນ຺ທຸຍ຺ຖານມຕ຺ຕມ຺ປີ ເຕເມຕຸໍ ນາສກ຺ຂີຯ ຕໂຕ ປາສາຕວສ຺ສໍ ສມຸຍ຺ຖາເປສີຯ ມຫນ຺ຕານິ ມຫນ຺ຕານິ ປພ຺ພຕກູຍານິ ຮູມາຍນ຺ຕານິ ປຊ຺ຊລນ຺ຕານິ ອາກາເສນາຄນ຺ຕ຺ວາ ໂພຮິສຕ຺ຕໍ ປຕ຺ວາ ທິພ຺ພມາລາຄຸລຸອກາວໍ ອາປຊ຺ຊີສຸຯ ຕໂຕ ປຫຣຕວສ຺ສໍ ສມຸຍ຺ຖາເປສີຯ ເອກໂຕຮາຣາອຸກໂຕຮາຣາອສິສຕ຺ຕິຂຸຣປ຺ປາທໂຍ ຮູມາຍນ຺ຕາ ປຊ຺ຊລນ຺ຕາ ອາກາເສນາຄນ຺ຕ຺ວາ ໂພຮິສຕ຺ຕໍ ປຕ຺ວາ ທິພ຺ພປຸປ຺ຜານິ ອເຫສຸໍຯ ຕໂຕ ອງ຺ຄາຣວສ຺ສໍ ສມຸຍ຺ຖາເປສີຯ ກິສຸກວຕ຺ຕາ ອງ຺ຄາຣາ ອາກາເສນາຄນ຺ຕ຺ວາ ໂພຮິສຕ຺ຕສ຺ສ ປາທມູເລ ທິພ຺ພປຸປ຺ຜານິ ຫຸຕ຺ວາ ວິກິຣີສຸຯ ຕໂຕ ກຸກ຺ກຸລຸອວສ຺ສໍ ສມຸຍ຺ຖາເປສີຯ ອຈ຺ຈຸຕ຺ໂຫ ອຄ຺ຄິວຕ຺ໂຕ ກຸກ຺ກຸລຸໂອ ອາກາເສນາຄນ຺ຕ຺ວາ ໂພຮິສຕ຺ຕສ຺ສ ປາທມູເລ ທິພ຺ພຈນ຺ທນຈຸຕ຺ຕໍ ຫຸຕ຺ວາ ນິປຕິຯ ຕໂຕ ວາລຸກາວສ຺ສໍ ສມຸຍ຺ຖາເປສີຯ ອຕິສຸຂຸມວາລຸກາ ຮູມາຍນ຺ຕາ ປຊ຺ຊລນ຺ຕາ ອາກາເສນາຄນ຺ຕ຺ວາ ໂພຮິສຕ຺ຕສ຺ສ ປາທມູເລ ທິພ຺ພປຸປ຺ຜານິ ຫຸຕ຺ວາ ນິປຕີສຸຯ ຕໂຕ ກລລວສ຺ສໍ ສມຸຍ຺ຖາເປສີຯ ຕໍ ກລລໍ ຮູມາຍນ຺ຕໍ ປຊ຺ຊລນ຺ຕໍ ອາກາເສນາຄນ຺ຕ຺ວາ ໂພຮິສຕ຺ຕສ຺ສ ປາທມູເລ ທິພ຺ພວິເລປນໍ ຫຸຕ຺ວາ ນິປຕິຯ ຕໂຕ "ອິມິນາ ກິເສຕ຺ວາ ສິທ຺ຮຕ຺ຖໍ ປລາເປສ຺ສາມີ"ຕິ ອນ຺ຮກາຣໍ ສມຸຍ຺ຖາເປສີຯ ຕໍ ຈຕຸຣງ຺ຄສມນ຺ນາຄຕໍ ວິຍ ມຫາຕມໍ ຫຸຕ຺ວາ ໂພຮິສຕ຺ຕໍ ປຕ຺ວາ ສູຣິຍປ຺ປພາວິຫຕໍ ວິຍ ອນ຺ຮກາຣໍ ອນ຺ຕຣຮາຍິຯ

ເອວໍ ມາໂຣ ອິມາຫິ ນວຫິ ວາຕວສ຺ສປາສາຕປຫຣຕອງ຺ຄາຣກຸກ຺ກຸລຸອວາລຸກາກລລອນ຺ຮກາຣວຸຍ຺ຖີຫິ ໂພຮິສຕ຺ຕໍ ປລາເປຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ໂຕ "ກິ ພເຕ, ຕິຍ຺ຖຖ, ອິມໍ ສິທ຺ຮຕ຺ຖກຸມາຣໍ ຄຕ຺ຫຖ ຫນຖ ປລາເປຖາ"ຕິ ປຣິສໍ ອາຕາເປຕ຺ວາ ສຍມ຺ປີ ຄິຣິເມຂລສ຺ສ ຫຕ຺ຖິໂນ ຂນ຺ເຮ ນິສິນ຺ໂນ ຈກ຺ກາວຸຮໍ ອາທາຍ ໂພຮິສຕ຺ຕໍ ອຸປສ຺ງ຺ກມິຕ຺ວາ "ສິທ຺ຮຕ຺ຖ ອຸຍ຺ຖາຫີ ເອຕສ຺ມາ ປລ຺ລງ຺ກາ, ນາຍໍ ຕຸຍ຺ຫໍ ປາປຸຕາຕິ, ມຍ຺ຫໍ ເອວ ປາປຸຕາຕີ"ຕິ ອາຫຯ ມຫາສຕ຺ໂຕ ຕສ຺ສ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ ອໂວຈ – "ມາຣ, ເນວ ຕຍາ ທສ ປາຣມິໂຍ ປູຣິຕາ, ນ ອຸປປາຣມິໂຍ, ນ ປຣມຕ຺ຖປາຣມິໂຍ, ນາປີ ປຍ຺ຈ ມຫາປຣິຈ຺ຈາຄາ ປຣິຈ຺ຈຕ຺ຕາ , ນ ຍາຕຕ຺ຖຈຣິຍາ, ນ ໂລກຕ຺ຖຈຣິຍາ, ນ ພຸທ຺ຮິຈຣິຍາ ປູຣິຕາ, ສພ຺ພາ ຕາ ມຍາເຍວ ປູຣິຕາ, ຕສ຺ມາ ນາຍໍ ປລ຺ລງ຺ໂກ ຕຸຍ຺ຫໍ ປາປຸຕາຕິ , ມຍ຺ເຫເວໂສ ປາປຸຕາຕີ"ຕິຯ

ມາໂຣ ກຸທ຺ໂຘ ໂກຘເວຄໍ ອສຫນ຺ໂຕ ມຫາປຸຣິສສ຺ສ ຈກ຺ກາວຸຘໍ ວິສ຺ສຊ຺ເຊສິຯ ຕໍ ຕສ຺ສ ທສ ປາຣມິໂຍ ອາວຊ຺ເຊນ຺ຕສ຺ສ ອຸປຣິຠາເຄ ມາລາວິຕານໍ ຫຸຕ຺ວາ ອຏ຺ຐາສິຯ ຕໍ ກິຣ ຂຸຣຘາຣຈກ຺ກາວຸຘໍ ອຎ຺ຎທາ ເຕນ ກຸທ຺ເຘນ ວິສ຺ສຏ຺ຐໍ ເອກຆນປາສາຓຕ຺ຖມ຺ເຠ ວໍສກຬີເຣ ວິຍ ຉິນ຺ທນ຺ຕໍ ຄຈ຺ຉຕິ, ອິທານິ ປນ ຕສ຺ມິໍ ມາລາວິຕານໍ ຫຸຕ຺ວາ ຐິເຕ ອວເສສາ ມາຣປຣິສາ "ອິທານິ ປລ຺ລງ຺ກໂຕ ວຸຏ຺ຐາຍ ປລາຍິສ຺ສຕີ"ຕິ ມຫນ຺ຕມຫນ຺ຕານິ ເສລກູຏານິ ວິສ຺ສຊ຺ເຊສຸໍຯ ຕານິປິ ມຫາປຸຣິສສ຺ສ ທສ ປາຣມິໂຍ ອາວຊ຺ເຊນ຺ຕສ຺ສ ມາລາຄຸຬຠາວໍ ອາປຊ຺ຊິຕ຺ວາ ຠູມິຍໍ ປຕິໍສຸຯ ເທວຕາ ຈກ຺ກວາຬມຸຂວຏ຺ຏິຍໍ ຐິຕາ ຄີວໍ ປສາເຣຕ຺ວາ ສີສໍ ອຸກ຺ຂິປິຕ຺ວາ "ນຏ຺ໂຐ ວຕ ໂຠ ສິທ຺ຘຕ຺ຖກຸມາຣສ຺ສ ຣູປຄ຺ຄປ຺ປຕ຺ໂຕ ອຕ຺ຕຠາໂວ, ກິໍ ນຸ ໂຂ ກຣິສ຺ສຕີ"ຕິ ໂອໂລເກນ຺ຕິຯ

ຕໂຕ ມຫາປຸຣິໂສ "ປູຣິຕປາຣມີນໍ ໂພຘິສຕ຺ຕານໍ ອຠິສມ຺ພຸຊ຺ຌນທິວເສ ປຕ຺ຕປລ຺ລງ຺ໂກ ມຍ຺ຫໍວ ປາປຸຓາຕີ"ຕິ ວຕ຺ວາ ຐິຕໍ ມາຣໍ ອາຫ – "ມາຣ ຕຸຍ຺ຫໍ ທານສ຺ສ ທິນ຺ນຠາເວ ໂກ ສກ຺ຂີ"ຕິຯ ມາໂຣ "ອິເມ ເອຕ຺ຕກາ ຊນາ ສກ຺ຂິໂນ"ຕິ ມາຣພລາຠິມຸຂໍ ຫຕ຺ຖໍ ປສາເຣສິຯ ຕສ຺ມິໍ ຂເຓ ມາຣປຣິສາຍ "ອຫໍ ສກ຺ຂີ, ອຫໍ ສກ຺ຂີ"ຕິ ປວຕ຺ຕສທ຺ໂທ ປຖວິອຸນ຺ທ຺ຣິຍນສທ຺ທສທິໂສ ອໂຫສິຯ ອຖ ມາໂຣ ມຫາປຸຣິສໍ ອາຫ "ສິທ຺ຘຕ຺ຖ, ຕຸຍ຺ຫໍ ທານສ຺ສ ທິນ຺ນຠາເວ ໂກ ສກ຺ຂີ"ຕິຯ ມຫາປຸຣິໂສ "ຕຸຍ຺ຫໍ ຕາວ ທານສ຺ສ ທິນ຺ນຠາເວ ສເຈຕນາ ສກ຺ຂິໂນ, ມຍ຺ຫໍ ປນ ອິມສ຺ມິໍ ຐາເນ ສເຈຕໂນ ໂກຈິ ສກ຺ຂີ ນາມ ນຕ຺ຖິ, ຕິຏ຺ຐຕຸ ຕາວ ເມ ອວເສສຕ຺ຕຠາເວສຸ ທິນ຺ນທານໍ, ເວສ຺ສນ຺ຕຣຕ຺ຕຠາເວ ປນ ຐຕ຺ວາ ມຍ຺ຫໍ ສຕ຺ຕສຕກມຫາທານສ຺ສ ທິນ຺ນຠາເວ ອຍໍ ອເຈຕນາປິ ຆນມຫາປຖວີ ສກ຺ຂີ"ຕິ ຈີວຣຄພ຺ຠນ຺ຕຣໂຕ ທກ຺ຂິຓຫຕ຺ຖໍ ອຠິນີຫຣິຕ຺ວາ "ເວສ຺ສນ຺ຕຣຕ຺ຕຠາເວ ຐຕ຺ວາ ມຍ຺ຫໍ ສຕ຺ຕສຕກມຫາທານສ຺ສ ທິນ຺ນຠາເວ ຕ຺ວໍ ສກ຺ຂີ ນ ສກ຺ຂີ"ຕິ ມຫາປຖວີອຠິມຸຂໍ ຫຕ຺ຖໍ ປສາເຣສິຯ ມຫາປຖວີ "ອຫໍ ເຕ ຕທາ ສກ຺ຂີ"ຕິ ວິຣວສເຕນ ວິຣວສຫສ຺ເສນ ວິຣວສຕສຫສ຺ເສນ ມາຣພລໍ ອວຕ຺ຖຣມານາ ວິຍ ອຸນ຺ນທິຯ

ຕໂຕ ມຫາປຸຣິເສ "ທິນ຺ນໍ ເຕ ສິທ຺ຘຕ຺ຖ ມຫາທານໍ ອຸຕ຺ຕມທານ"ນ຺ຕິ ເວສ຺ສນ຺ຕຣທານໍ ສມ຺ມສນ຺ເຕ ທິຍຑ຺ຒໂຍຊນສຕິໂກ ຄິຣິເມຂລຫຕ຺ຖີ ຊຓ຺ຓຸເກຫິ ປຖວິຍໍ ປຕິຏ຺ຐາສິ, ມາຣປຣິສາ ທິສາວິທິສາ ປລາຍິ, ທ຺ເວ ເອກມຄ຺ເຄນ ຄຕາ ນາມ ນຕ຺ຖິ, ສີ ສາຠຣຓານິ ເຈວ ນິວຕ຺ຖວຕ຺ຖານິ ຈ ປຫາຍ ສມ຺ມຸຂສມ຺ມຸຂທິສາຫິເຍວ ປລາຍິໍສຸຯ ຕໂຕ ເທວສງ຺ຆາ ປລາຍມານໍ ມາຣພລໍ ທິສ຺ວາ "ມາຣສ຺ສ ປຣາຊໂຍ ຊາໂຕ, ສິທ຺ຘຕ຺ຖກຸມາຣສ຺ສ ຊໂຍ, ຊຍປູຊໍ ກຣິສ຺ສາມາ"ຕິ ນາຄາ ນາຄານໍ, ສຸປຓ຺ຓາ ສຸປຓ຺ຓານໍ, ເທວຕາ ເທວຕານໍ, ພ຺ຣຫ຺ມາໂນ ພ຺ຣຫ຺ມານໍ, ອຸຄ຺ໂຆເສຕ຺ວາ ຄນ຺ຘມາລາທິຫຕ຺ຖາ ມຫາປຸຣິສສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ໂພຘິປລ຺ລງ຺ກໍ ອຄມໍສຸຯ

ເອວໍ ຄເຕສຸ ຈ ປນ ເຕສຸ –

"ຊໂຍ ຫິ ພຸທ຺ຘສ຺ສ ສິຣີມໂຕ ອຍໍ, ມາຣສ຺ສ ຈ ປາປິມໂຕ ປຣາຊໂຍ;

ອຸຄ຺ໂຆສຍຸໍ ໂພຘິມຓ຺ເຑ ປໂມທິຕາ, ຊຍໍ ຕທາ ນາຄຄຓາ ມເຫສິໂນຯ

"ຊໂຍ ຫິ ພຸທ຺ຘສ຺ສ ສິຣີມໂຕ ອຍໍ, ມາຣສ຺ສ ຈ ປາປິມໂຕ ປຣາຊໂຍ;

ອຸຄ຺ໂຆສຍຸໍ ໂພຘິມຓ຺ເຑ ປໂມທິຕາ, ສຸປຓ຺ຓສງ຺ຆາປິ ຊຍໍ ມເຫສິໂນຯ

"ຊໂຍ ຫິ ພຸທ຺ຘສ຺ສ ສິຣີມໂຕ ອຍໍ, ມາຣສ຺ສ ຈ ປາປິມໂຕ ປຣາຊໂຍ;

ອຸຄ຺ໂຆສຍຸໍ ໂພຘິມຓ຺ເຑ ປໂມທິຕາ, ຊຍໍ ຕທາ ເທວຄຓາ ມເຫສິໂນຯ

"ຊໂຍ ຫິ ພຸທ຺ຘສ຺ສ ສິຣີມໂຕ ອຍໍ, ມາຣສ຺ສ ຈ ປາປິມໂຕ ປຣາຊໂຍ;

ອຸຄ຺ໂຆສຍຸໍ ໂພຘິມຓ຺ເຑ ປໂມທິຕາ, ຊຍໍ ຕທາ ພ຺ຣຫ຺ມຄຓາປິ ຕາທິໂນ"ຕິຯ

ອວເສສາ ທສສຸ ຈກ຺ກວາຬສຫສ຺ເສສຸ ເທວຕາ ມາລາຄນ຺ຘວິເລປເນຫິ ຈ ປູຊຍມານາ ນານປ຺ປກາຣາ ຖຸຕິໂຍ ຈ ວທມານາ

ອຍຸດ້ສຸ. ເອວໍ ອນຕຸຖາຽຄເຕເຍວ ສູຣິເຍ ມຫາປຸຣິໂສ ມາຣພລໍ ວິທເມຕຸວາ ຈີວຣູປຣີ ປຕມາເນທີ ໂພສິຣຸກຸຂຽກຸເຣທີ ຣຕຸຕປວາ ລຸອປລຸລເວທີ ວິຍ ປູຊິຍມາໂນ ປຖມຍາເມ ປຸພພເພນິວາສຄາຕໍ ອນຸສຸສຣິຕຸວາ, ມຊຊິມຍາເມ ທິພພຈກຸຂໍ ວິໂສເຊຕຸວາ, ປຈຸຈິມ ຍາເມ ປຜິຈຈສມຸປຸປາເທ ລາຕໍ ໂອຕາເຣສີ. ອຖສຸສ ທວາທສປທີກໍ ປຈຸຈຍາກາຣໍ ວຜຸຜວິວຜຸຜວເສນ ອນຸໂລມປຜິໂລມໂຕ ສມຸມສນຸຕສຸສ ທສສຫສຸສີ ໂລກຂາຕຸ ອຸທກປຣິຍນຸຕໍ ກຕຸວາ ທວາທສກຸຂຕຸຕຸ ສມຸປກມຸປີ.

ມຫາປຸຣິເສ ປນ ທສສຫສຸສີໂລກຂາຕຸຍໍ ອຸນຸນາເທຕຸວາ ອຣຸຕຸຄຸຄມນເວລາຍ ສພພລຸລຸຕລຸລາຕໍ ປຜິວິຊຊນຸເຕ ສກລທສສຫສຸ ສີ ໂລກຂາຕຸ ອລງກຕປຜິຍຕຸຕາ ອໂຫສີ. ປາຈີນຈກຸກວາລຸອມຸຂວຜຸຜິຍໍ ອຸສຸສາປີຕານໍ ຮຊານໍ ປຜາການໍ ຣໍສີໂຍ ປຈຸຈິມຈກຸກ ວາລຸອມຸຂວຜຸຜິຍໍ ປຫຣນຸຕີ, ຕຖາ ປຈຸຈິມຈກຸກວາລຸອມຸຂວຜຸຜິຍໍ ອຸສຸສາປີຕານໍ ປາຈີນຈກຸກວາລຸອມຸຂວຜຸຜິຍໍ, ທກຸຂີຕຈກຸກ ວາລຸອມຸຂວຜຸຜິຍໍ ອຸສຸສາປີຕານໍ ອຸຕຸຕຣຈກຸກວາລຸອມຸຂວຜຸຜິຍໍ, ອຸຕຸຕຣຈກຸກວາລຸອມຸຂວຜຸຜິຍໍ ອຸສຸສາປີຕານໍ ທກຸຂີຕຈກຸກ ວາລຸອມຸຂວຜຸຜິຍໍ ປຫຣນຸຕີ, ປຖວີຕເລ ອຸສຸສາປີຕານໍ ປນ ຮຊານໍ ປຜາການໍ ພຸຣຫຸມໂລກໍ ອາຫຈຈ ອຜຸດ້ສຸ, ພຸຣຫຸມໂລເກ ພທຸຮານໍ ປຖວີຕເລ ປຕິຜຸຖຫີສຸ, ທສສຫສຸສຈກຸກວາລຸເອສຸ ປຸປຸຜູປຄຣຸກຸຂາ ປຸປຸຜໍ ຄຕຸຫີສຸ, ຜລູປຄຣຸກຸຂາ ຜລປີຕຸທີກາຣກາຣີ ຕາ ອເຫສຸໍ. ຂນຸເຂສຸ ຂນຸຂປທຸມານີ ປຸປຸຜີສຸ, ສາຂາສຸ ສາຂາປທຸມານີ, ລຕາສຸ ລຕາປທຸມານີ, ອາກາເສ ໂອລມຸພກປທຸມານີ, ສີລາຕລານີ ກິນຸທິຕຸວາ ອຸປຣູປຣີ ສຕຸຕ ສຕຸຕ ຫຸຕຸວາ ທຕຸທກປທຸມານີ ອຸຜຸຖຫີສຸ. ທສສຫສຸສີ ໂລກຂາຕຸ ວຜຸເຜຕຸວາ ວິສຸສຜຸຖມາລາຄຸລຸອາ ວິຍ ສຸສນຸຖຕປຸປຸຜສນຸຖາໂຣ ວິຍ ຈ ອໂຫສີ. ຈກຸກວາລຸອນຸຕເຣສຸ ອຜຸຖໂຍຊນສຫສຸສໂລກນຸຕຣິກາ ສຕຸຕສູຣິຍປຸປກາຍປີ ອໂນກາສີຕປຸພພາ ເອໂກກາສາ ອເຫສຸໍ, ຈຕຸຣາສີຕິໂຍຊນສຫສຸສຄມຸກີໂຣ ມຫາສມຸທໂທ ມຊຸໂຣທໂກ ອໂຫສີ, ນທີໂຍ ນປຸປວຕຸຕີສຸ, ຊຈຸຈນຸຂາ ຣູປານີ ປສຸສີສຸ, ຊາຕິພທິຣາ ສທຸທໍ ສຸຕີສຸ, ຊາຕິປີຖສປຸປີໂນ ປທສາ ຄຈຸຈີສຸ, ອນຸທຸພນຸຂນາທີນີ ລີຊຊິຕຸວາ ປຕີສຸ.

ເອວໍ ອປຣິມາເຕນ ສີຣີວິກເວນ ປູຊິຍມາໂນ ມຫາປຸຣິໂສ ອເນກປຸປກາເຣສຸ ອຈຸລຣິຍທມຸເມສຸ ປາຕຸກູເຕສຸ ສພພລຸລຸຕລຸລາຕໍ ປຜິວິຊຊິຕຸວາ ສພພພຸທຸຮານໍ ອວິຊຫິຕໍ ອຸທານໍ ອຸທາເນສີ –

‘‘ອເນກຊາຕິສໍສາຣໍ , ສນຸຮາວິສຸສໍ ອນິພຸພີສໍ;

ຄຫກາຣໍ ຄເວສນຸໂຕ, ທຸກຸຂາ ຊາຕິ ປຸນປຸປຸນໍ.

‘‘ຄຫກາຣກ ທິຜຸໂຖສີ, ປຸນ ເຄຫໍ ນ ກາຫສີ;

ສພພາ ເຕ ຜາສຸກາ ກຄຸຄາ, ຄຫກູຜໍ ວິສງຂຕໍ;

ວິສງຂາຣຄຕໍ ຈິຕຸຕໍ, ຕຕຸຫານໍ ຂຍມຊຊຄາ’’ຕີ. (ຮ. ປ. ໑໕໓-໑໕໔);

ອິຕິ ຕຸສິຕປຸຣໂຕ ປຜຸຖາຍ ຍາວ ອຍໍ ໂພຮິມຕຸເຫ ສພພລຸລຸຕປຸປຕຸຕີ, ເອຕຸຕກໍ ຖານໍ ອວິທູເຣນິທານໍ ນາມາຕີ ເວທິຕພພໍ.

ອວິທູເຣນິທານກຖາ ນິຜຸຖິຕາ.

໓. ສນຸຕິເກນິທານກຖາ

‘‘ສນຸຕິເກນິທານໍ ປນ ‘ກຄວາ ສາວຕຸຖິຍໍ ວິຫຣຕີ ເຊຕວເນ ອນາຖປີຕຸທິກສຸສ ອາຣາເມ. ເວສາລິຍໍ ວິຫຣຕີ ມຫາວເນ ກູຜາ ຄາຣສາລາຍ’ນຸຕີ ເອວໍ ເຕສຸ ເຕສຸ ຖາເນສຸ ວິຫຣໂຕ ຕສຸມີ ຕສຸມີ ຖາເນເຍວ ລພຸກາຕີ’’ຕີ ວຸຕຸຕໍ. ກີລຸຈາປີ ເອວໍ ວຸຕຸຕໍ, ອຖ ໂຂ ປນ ຕມຸປີ ອາທີໂຕ ປຜຸຖາຍ ເອວໍ ເວທິຕພພໍ – ອຸທານໍ ອຸທາເນຕຸວາ ຊຍປລຸລງເກ ນິສິນຸນສຸສ ທີ ກຄວໂຕ ເອຕທໂຫສີ ‘‘ອຫໍ ກປຸປສຕສຫສຸສາທິການີ ຈຕຸຕາຣີ ອສງຂເຍຸຍານີ ອິມສຸສ ປລຸລງກສຸສ ກາຣຕາ ສນຸຮາວີ, ເອຕຸຕກໍ ເມ ກາລໍ ອິມສຸເສວ ປລຸລງກສຸສ ກາຣຕາ ອລງກຕສີສໍ ຄີວາຍ ລີນຸທິຕຸວາ ທີນຸນໍ, ສຸອລຸຊິຕານີ ອກຸຂີນີ ຫທຍມໍສລຸຈ ອຸພພຜຸເຜຕຸວາ ທີນຸນໍ, ຊາ ລີກຸມາຣສທີສາ ປຸຕຸຕາ ກຕຸຫາຊິນກຸມາຣີສທີສາ ຂີຕໂຣ ມທຸທີເທວີສທີສາ ກຣິຍາໂຍ ຈ ປເຣສໍ ທາສຕຸຖາຍ ທີນຸນາ, ອຍໍ ເມ

ປລຸລຸງໂກ ຊຍປລຸລຸງໂກ ວຣປລຸລຸງໂກ ຈ។ ເອຕຸຖ ເມ ນິສິນຸນສຸສ ສຸງກປຸປາ ປຣິປຸຕຸຕາ, ນ ຕາວ ອິໂຕ ອຸຍຸຖຫິສຸສາມີ''ຕິ ອ
ເນກໂກຍິສຕສຫສຸສາ ສມາປຕຸຕິໂຍ ສມາປຊຸຊນຸໂຕ ສຕຸຕາຫໍ ຕຕຸເຖວ ນິສີທິ។ ຍໍ ສນຸທາຍ ວຸຕຸຕໍ ''ອຖ ໂຂ ກຄວາ ສຕຸຕາຫໍ
ເອກປລຸລຸງເກນ ນິສີທິ ວິມຸຕຸຕິສຸຂປຍິສໍເວທີ''ຕິ (ອຸທາ។ ໑; ມຫາວ។ ໑)។

ອຖ ເອກຈຸຈານໍ ເທວຕານໍ ''ອຊຸຊາປິ ນູນ ສິທຸທຕຸຖສຸສ ກຕຸຕພຸພກິຈຸຈໍ ອຕຸຖິ, ປລຸລຸງກສຸມິຍຸຫິ ອາລຍໍ ນ ວິຊຫຕີ''ຕິ
ປຣິວິຕກຸໂກ ອຸທປາທິ។ ສຕຸຖາ ເທວຕານໍ ປຣິວິຕກຸກໍ ຍຕຸວາ ຕາສໍ ວິຕກຸກວູປສມນຕຸຖໍ ເວຫາສໍ ອພຸກຸຄຸຄນຸຕຸວາ ຍມກປາຍິ
ຫາຣິຍໍ ທສຸເສສິ។ ມຫາໂພຣິມຕຸຫສຸມິຍຸຫີ ກຕປາຍິຫາຣິຍຍຸຈ, ຍາຕິສມາຄເມ ກຕປາຍິຫາຣິຍຍຸຈ, ປາຖິກປຸຕຸຕສມາຄເມ
ກຕປາຍິຫາຣິຍຍຸຈ, ສພຸພໍ ກຕຸຫມຸພຣຸກຸຂມູເລ ຍມກປາຍິຫາຣິຍສທິສໍ ອໂທສິ។

ເອວໍ ສຕຸຖາ ອິມິນາ ປາຍິຫາຣິເຍນ ເທວຕານໍ ວິຕກຸກໍ ວູປສເມຕຸວາ ປລຸລຸງກໂຕ ອີສກໍ ປາຈີນນິສຸສິເຕ ອຸຕຸຕຣທິສາກາເຄ
ຖຕຸວາ ''ອິມສຸມີ ວຕ ເມ ປລຸລຸງເກ ສພຸພຍຸຍຸຕຍຸຍາຕໍ ປຍິວິທຸຣ''ນຸຕິ ຈຕຸຕາຣິ ອສຸງຂຸເຍຍຸຍານິ ກປຸປສຕສຫສຸສຍຸຈ ປູຣິຕາ
ນໍ ປາຣມີນໍ ຜລາຣິຄມຍຸຖານໍ ປລຸລຸງກໍ ໂພຣິຣຸກຸຂຍຸຈ ອນິມິເສຫີ ອກຸຂີຫີ ໂອໂລກຍມາໂນ ສຕຸຕາຫໍ ວີຕິນາເມສິ, ຕໍ ຖານໍ ອນິ
ມິສເຈຕິຍໍ ນາມ ຊາຕໍ។ ອຖ ປລຸລຸງກສຸສ ຈ ຖິຕຍຸຖານສຸສ ຈ ອນຸຕຣາ ຈງກມໍ ມາເປຕຸວາ ປຸຣຕຸຖິມປຈຸຈິມໂຕ ອາຍເຕ
ຣຕນຈງກເມ ຈງກມນຸໂຕ ສຕຸຕາຫໍ ວີຕິນາເມສິ, ຕໍ ຖານໍ ຣຕນຈງກມເຈຕິຍໍ ນາມ ຊາຕໍ។

ຈຕຸຕຸເຖ ປນ ສຕຸຕາເຫ ໂພຣິໂຕ ປຈຸຈິມຸຕຸຕຣທິສາກາເຄ ເທວຕາ ຣຕນພຣໍ ມາປຍີສຸ, ຕຕຸຖ ປລຸລຸງເກນ ນິສີທິຕຸວາ
ອກິຣມຸມປີຍກໍ ວິເສສໂຕ ເຈຕຸຖ ອນນຸຕນຍໍ ສມນຸຕປຍຸຖານໍ ວິຈິນນຸໂຕ ສຕຸຕາຫໍ ວີຕິນາເມສິ។ ອາກິຣມຸມິກາ ປນາຫຸ
''ຣຕນພຣໍ ນາມ ນ ສຕຸຕຣຕນມຍໍ ເຄຫໍ, ສຕຸຕນຸນໍ ປນ ປກຣຕານໍ ສມຸມສິຕຍຸຖານໍ 'ຣຕນພຣ'ນຸຕິ ວຸຈຸຈຕີ''ຕີ។ ຍສຸມາ ປ
ເນຕຸຖ ອຸໂກເປເຕ ປຣິຍາຍາ ຍຸຊຸຊນຸຕິ, ຕສຸມາ ອຸກຍມຸເປຕໍ ຄເຫຕພຸພເມວ។ ຕໂຕ ປຍຸຖາຍ ປນ ຕໍ ຖານໍ ຣຕນພຣເຈຕິຍໍ
ນາມ ຊາຕໍ។ ເອວໍ ໂພຣິສມີເປເຍວ ຈຕຸຕາຣິ ສຕຸຕາຫານິ ວີຕິນາເມຕຸວາ ປຍຸຈເມ ສຕຸຕາເຫ ໂພຣິຣຸກຸຂມູລາ ເຍນ ອຊ
ປາລນິຄຸໂຣໂຣ ເຕນຸປສງກມິ, ຕຕຸຣາປິ ຣມຸມໍ ວິຈິນນຸໂຕເຍວ ວິມຸຕຸຕິສຸຂໍ ປຍິສໍເວເທນຸໂຕ ນິສີທິ។

ຕສຸມີ ສມເຍ ມາໂຣ ເທວປຸຕຸໂຕ ''ເອຕຸຕກໍ ກາລໍ ອນຸພນຸຣນຸໂຕ ໂອຕາຣາເປກຸໂຂປິ ອິມສຸສ ນ ກິຍຸຈິ ຂລິຕໍ ອທຸທສໍ, ອຕິກຸກນຸ
ໂຕທານິ ເອສ ມມ ວສ''ນຸຕິ ໂທມນສຸສປຸປຕຸໂຕ ມຫາມຄຸເຄ ນິສີທິຕຸວາ ໂສລຸອສ ກາຣຕານິ ຈິນຸເຕນຸໂຕ ກູມິຍໍ ໂສລຸອສ ເລຂາ
ກຫຸຍິ – ''ອຫໍ ເອໂສ ວິຍ ທານປາຣມີ ນ ປູເຣສີ, ເຕນມຸຫິ ອິມິນາ ສທິໂສ ນ ຊາໂຕ''ຕິ ເອກໍ ເລຂໍ ກຫຸຍິ។ ຕຖາ ''ອຫໍ ເອໂສ
ວິຍ ສີລປາຣມີ, ເນກຸຂມຸມປາຣມີ, ປຍຸຍາປາຣມີ, ວີຣິຍປາຣມີ, ຂນຸຕິປາຣມີ, ສຈຸຈປາຣມີ, ອຣິຍຸຖານປາຣມີ, ເມຕຸຕາປາຣມີ,
ອຸເປກຸຂາປາຣມີ ນ ປູເຣສີ , ເຕນມຸຫິ ອິມິນາ ສທິໂສ ນ ຊາໂຕ''ຕິ ທສມໍ ເລຂໍ ກຫຸຍິ។ ຕຖາ ''ອຫໍ ເອໂສ ວິຍ ອສາຣາຣຕາສຸສ
ອິນຸທຸຣິຍປໂຣປຣິຍຕຸຕຍາຕາສຸສ ປຍິເວຣາຍ ອຸປນິສຸສຍກູຕາ ທສ ປາຣມີໂຍ ນ ປູເຣສີ, ເຕນມຸຫິ ອິມິນາ ສທິໂສ ນ ຊາໂຕ''ຕິ
ເອກາທສມໍ ເລຂໍ ກຫຸຍິ។ ຕຖາ ''ອຫໍ ເອໂສ ວິຍ ອສາຣາຣຕາສຸສ ອາສຍານຸສຍຍາຕາສຸສ, ມຫາກຣຸຕາສມາປຕຸຕິຍາຕາສຸສ,
ຍມກປາຍິຫີຣຍາຕາສຸສ, ອນາວຣຕຍາຕາສຸສ, ສພຸພຍຸຍຸຕຍຸຍາຕາສຸສ ປຍິເວຣາຍ ອຸປນິສຸສຍກູຕາ ທສ ປາຣມີໂຍ ນ ປູເຣສີ,
ເຕນມຸຫິ ອິມິນາ ສທິໂສ ນ ຊາໂຕ''ຕິ ໂສລຸອສມໍ ເລຂໍ ກຫຸຍິ។ ເອວໍ ອິເມຫີ ກາຣເຕຫີ ມຫາມຄຸເຄ ໂສລຸອສ ເລຂາ ກຫຸຍມາ
ໂນ ນິສີທິ។

ຕສຸມີ ສມເຍ ຕຕຸຫາ, ອຣຕິ, ຣຄາຕິ ຕິສຸໂສ ມາຣຣິຕໂຣ ''ປີຕາ ໂນ ນ ປຍຸຍາຍຕິ, ກຫໍ ນຸ ໂຂ ເອຕຣຫີ''ຕິ ໂອໂລກຍມານາ ຕໍ
ໂທມນສຸສປຸປຕຸຕໍ ກູມີ ວິເລຂມານໍ ນິສິນຸນໍ ທິສຸວາ ປິຕຸ ສນຸຕິກໍ ຄນຸຕຸວາ ''ກສຸມາ, ຕາຕ, ທຸກຸຂີ ທຸມຸມໂນ''ຕິ ປຸຈຸຈິສຸ។ ອມຸ
ມາ, ອຍໍ ມຫາສມໂຕ ມຍຸຫໍ ວສໍ ອຕິກຸກນຸໂຕ, ເອຕຸຕກໍ ກາລໍ ໂອໂລເກນຸໂຕ ໂອຕາຣມສຸສ ທຍຸຖຸໍ ນາສກຸຂິໍ, ເຕນາຫໍ ທຸກຸຂີ
ທຸມຸມໂນຕິ។ ຍທິ ເອວໍ ມາ ຈິນຸຕຍິຕຸຖ, ມຍເມຕໍ ອຕຸຕໂນ ວເສ ກຕຸວາ ອາທາຍ ອາຄມິສຸສາມາຕິ។ ນ ສກຸກາ, ອມຸມາ, ເອໂສ
ເກນຈິ ວເສ ກາຕຸໍ, ອຈລາຍ ສທຸຣາຍ ປຕິຍຸຖິໂຕ ເອໂສ ປຸຣິໂສຕິ។ ''ຕາຕ ມຍໍ ອິຕຸຖິໂຍ ນາມ ອິທາເນວ ນໍ ຣາຄປາສາທີຫີ
ພນຸຣິຕຸວາ ອາເນສຸສາມ, ຕຸມຸເຫ ມາ ຈິນຸຕຍິຕຸຖາ''ຕິ ກຄວນຸຕໍ ອຸປສງກມິຕຸວາ ''ປາເທ ເຕ ສມຕ ປຣິຈາເຣມາ''ຕິ ອາຫໍສຸ។
ກຄວາ ວ ຕາສໍ ວຈນໍ ມນສິ ອກາສິ, ນ ອກຸຂີນິ ອຸມຸມີເລຕຸວາ ໂອໂລເກສິ, ອນຸຕຸຕເຣ ອຸປຣິສງຂເຍ ວິມຸຕຸຕມານໂສ ວິເວກ
ສຸຂຍຸເຍວ ອນຸກວນຸໂຕ ນິສີທິ។

ປຸນ ມາຣຣິຕໂຣ ''ອຸຈຸຈາວຈາ ໂຂ ປຸຣິສານໍ ອຣິປຸປາຍາ, ເກສຍຸຈິ ກຸມາຣິກາສຸ ເປມໍ ໂຫຕິ, ເກສຍຸຈິ ປຖມວເຍ ຖິຕາສຸ, ເກສຍຸຈິ

ມຊ຺ຊິມວເຍ ກິຕາສຸ, ຍໍມູນ ມຍໍ ນານປ຺ປກາເຣຫິ ຣູເປັຫິ ປໍໄລເກຍ຺ຍາມາ’’ຕິ ເອກເມກາ ກຸມາຣິວຕ຺ຕາທິວເສນ ສຕໍ ສຕໍ ອຕ຺ຕກາເວ ອກິນິມ຺ມິນິຕ຺ວາ ກຸມາຣິໂຍ, ອວິຊາຕາ, ສກິວິຊາຕາ, ທຸວິຊາຕາ, ມຊ຺ຊິມິຕ຺ຖິໂຍ, ມຫິຕ຺ຖິໂຍ ຈ ຫຸຕ຺ວາ ລກ຺ຂຕ຺ຕຸໍ ກຄວນ຺ຕໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ‘‘ປາເທ ເຕ ສມຕ ປຣິຈາເຣມາ’’ຕິ ອາຫໍສ຺ຸ ຕມ຺ປິ ກຄວາ ນ ມນສາກາສິ, ຍຖາ ຕໍ ອນຸຕ຺ຕເຣ ອຸປຘິສງ຺ຂເຍວ ວິມຸຕ຺ໂຕ຺ ເກຈິ ປນາຈຣິຍາ ວທນ຺ຕິ ‘‘ຕາ ມຫິຕ຺ຖິກາເວນ ອຸປຄຕາ ທິສ຺ວາ ກຄວາ ‘ເອວເມວໍ ເອຕາ ຂຕ຺ຫທນ຺ຕາ ປລິຕເກສາ ໂຫນ຺ຕູ’ຕິ ອຘິຍ຺ຖາສີ’’ຕິ, ຕໍ ນ ຄເຫຕພ຺ພໍ຺ ນ ຫິ ສຕ຺ຖາ ເອວຣູປໍ ອຘິຍ຺ຖານໍ ກໂຣຕິ຺ ກຄວາ ປນ ‘‘ອເປຖ ຕຸມ຺ເຫ, ກິ ທິສ຺ວາ ເອວໍ ວາຍມຖ, ເອວຣູປໍ ນາມ ອວິຕຣາຄາທີນໍ ປຸໂຣ ກາຕຸໍ ຍຸຕ຺ຕໍ, ຕຖາຄຕສ຺ສ ປນ ຣາໂຄ ປຫີໂນ, ໂທໂສ ປຫີໂນ, ໂມໂຫ ປຫີໂນ’’ຕິ ອຕ຺ຕໂນ ກິເລສປ຺ປຫານໍ ອາຣພ຺ກ –

‘‘ຍສ຺ສ ຊິຕໍ ນາວຊີຍຕິ, ຊິຕມສ຺ສ ໂນຍາຕິ ໂກຈິ ໂລເກ;

ຕໍ ພຸທ຺ຘມນນ຺ຕໂຄຈຣໍ, ອປທໍ ເກນ ປເທນ ເນສ຺ສຖ຺

‘‘ຍສ຺ສ ຊາລິນີ ວິສຕ຺ຕິກາ, ຕຕ຺ຫາ ນຕ຺ຖິ ກຸຫິຍ຺ຈິ ເນຕເວ;

ຕໍ ພຸທ຺ຘມນນ຺ຕໂຄຈຣໍ, ອປທໍ ເກນ ປເທນ ເນສ຺ສຖາ’’ຕິ຺ (ຘ຺ ປ຺ ໑໗໙-໑໘໐) –

ອິມາ ຘມ຺ມປເທ ພຸທ຺ຘວຄ຺ເຄ ທ຺ເວ ຄາຖາ ວທນ຺ໂຕ ຘມ຺ມໍ ກເຖສິ຺ ຕາ ‘‘ສຈ຺ຈໍ ກິຣ ໂນ ປິຕາ ອໂວຈ, ອຣຫໍ ສຸຄໂຕ ໂລເກ ນ ຣາເຄນ ສ຺ວານໂຍ’’ຕິອາທິນີ ວຕ຺ວາ ປີຕຸ ສນ຺ຕິກໍ ອຄມໍສ຺ຸ

ກຄວາປິ ຕຕ຺ຖ ສຕ຺ຕາຫໍ ວີຕິນາເມຕ຺ວາ ມຸຈລິນ຺ທມູລໍ ອຄມາສິ຺ ຕຕ຺ຖ ສຕ຺ຕາຫວທ຺ທລິກາຍ ອຸປ຺ປນ຺ນາຍ ສີຕາທິປຘິ ພາຫນຕ຺ຖໍ ມຸຈລິນ຺ເທນ ນາຄຣາເຊນ ສຕ຺ຕກ຺ຂຕ຺ຕຸໍ ໂກເຄຫິ ປຣິກ຺ຂິຕ຺ໂຕ ອສມ຺ພາຘາຍ ຄນ຺ຘກຸຘິຍໍ ວິຫຣນ຺ໂຕ ວິຍ ວິມຸຕ຺ຕິສຸຂໍ ປຘິສໍເວທິຍມາໂນ ສຕ຺ຕາຫໍ ວີຕິນາເມຕ຺ວາ ຣາຊາຍຕນໍ ອຸປສງ຺ກມິ, ຕຕ຺ຖາປິ ວິມຸຕ຺ຕິສຸຂໍ ປຘິສໍເວທິຍມາໂນເຍວ ນິສີທິ຺ ເອຕ຺ ຕາວຕາ ສຕ຺ຕ ສຕ຺ຕາຫານິ ປຣິປຸຕ຺ຕານິ຺ ເອຕ຺ຖນ຺ຕເຣ ເນວ ມຸຂໂຘວນໍ, ນ ສຣີຣປຘິຊຄ຺ຄນໍ, ນ ອາຫາຣກິຈ຺ຈໍ ອໂຫສິ, ຊານ ສຸຂຜລສຸເຂເນວ ວີຕິນາເມສິ຺

ອຖສ຺ສ ຕສ຺ມິ ສຕ຺ຕສຕ຺ຕາຫມຕ຺ຖເກ ເອກູນປຌ຺ຌາສຕິເມ ທິວເສ ຕຕ຺ຖ ນິສິນ຺ນສ຺ສ ‘‘ມຸຂໍ ໂຘວິສ຺ສາມີ’’ຕິ ຈິຕ຺ຕໍ ອຸທປາທິ຺ ສກ຺ໂກ ເທວານມິນ຺ໂທ ອຄທຫຣີຜກໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ອທາສິ, ສຕ຺ຖາ ຕໍ ປຣິກຸຌ຺ຊິ, ເຕນສ຺ສ ສຣີຣວລຸອຌ຺ຊໍ ອໂຫສິ຺ ອຖສ຺ສ ສກ຺ ໂກເຍວ ນາຄລຕາທນ຺ຕກຘ຺ຖຌ຺ເຈວ ມຸຂໂຘວເນົາທກຌ຺ຈ ອທາສິ຺ ສຕ຺ຖາ ຕໍ ທນ຺ຕກຘ຺ຖໍ ຂາທິຕ຺ວາ ອໂນຕຕ຺ຕທໂຫທເກນ ມຸ ຂໍ ໂຘວິຕ຺ວາ ຕຕ຺ເຖວ ຣາຊາຍຕນມູເລ ນິສີທິ຺

ຕສ຺ມິ ສມເຍ ຕປ຺ຸສ຺ສກລ຺ລິກາ ນາມ ທ຺ເວ ວາຕິຊາ ປຌ຺ຈຫິ ສກຜສເຕຫິ ອຸກ຺ກລາຊນປທາ ມຊ຺ຊິມເທສໍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕາ ອຕ຺ຕໂນ ຌາຕິສາໂລຫິຕາຍ ເທວຕາຍ ສກຜານິ ສນ຺ນິຣຸມ຺ກິຕ຺ວາ ສຕ຺ຖຸ ອາຫາຣສມ຺ປາທເນ ອຸສ຺ສາທິຕາ ມນ຺ຖຌ຺ຈ ມຘຸປິຕ຺ຫິກຌ຺ຈ ອາ ທາຍ ‘‘ປຘິຄ຺ຄຕ຺ຫາຕຸ ໂນ, ກນ຺ເຕ, ກຄວາ ອິມໍ ອາຫາຣໍ ອນຸກມ຺ປໍ ອຸປາທາຍາ’’ຕິ ສຕ຺ຖາຣໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ອຘ຺ຖໍສ຺ຸ ກຄວາ ປາຍາສປຘິຄ຺ຄຫຕທິວເສເຍວ ປຕ຺ຕສ຺ສ ອນ຺ຕຣຫິຕຕ຺ຕາ ‘‘ນ ໂຂ ຕຖາຄຕາ ຫຕ຺ເຖສຸ ປຘິຄ຺ຄຕ຺ຫນ຺ຕິ, ກິມ຺ຫິ ນຸ ໂຂ ອຫໍ ປຘິຄ຺ຄຕ຺ເຫຍ຺ຍ’’ນ຺ຕິ ຈິນ຺ເຕສິ຺ ອຖສ຺ສ ຈິຕ຺ຕໍ ຌຕ຺ວາ ຈຕູຫິ ທິສາຫິ ຈຕ຺ຕາໂຣ ມຫາຣາຊາໂນ ອິນ຺ທນິລມຕິມເຍ ປຕ຺ເຕ ອຸປ ນາເມສຸໍ, ກຄວາ ເຕ ປຘິກ຺ຂິປີ຺ ປຸນ ມຸຄ຺ຄວຕ຺ຕເສລມເຍ ຈຕ຺ຕາໂຣ ປຕ຺ເຕ ອຸປນາເມສຸໍ຺ ກຄວາ ຈຕຸນ຺ນມ຺ປິ ເທວປຸຕ຺ຕານໍ ອນຸກມ຺ປາຍ ຈຕ຺ຕາໂຣປິ ປຕ຺ເຕ ປຘິຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ ອຸປຣູປຣິ ຖເປຕ຺ວາ ‘‘ເອໂກ ໂຫຕູ’’ຕິ ອຘິຍ຺ຖາສິ, ຈຕ຺ຕາໂຣປິ ມຸຂວຘ຺ຘິຍໍ ປຌ຺ຌາຍມານເລຂາ ຫຸຕ຺ວາ ມຊ຺ຊິເມນ ປມາເຕນ ເອກຕ຺ຕໍ ອຸປຄມິສ຺ຸ ກຄວາ ຕສ຺ມິ ປຈ຺ຈຄ຺ເຂ ເສລມເຍ ປຕ຺ເຕ ອາຫາຣໍ ປຘິຄ຺ຄຫິຕ຺ວາ ປຣິກຸຌ຺ຊິຕ຺ວາ ອນຸໂມທນໍ ອກາສິ຺ ທ຺ເວ ກາຕໂຣ ວາຕິຊາ ພຸທ຺ຘຌ຺ຈ ຘມ຺ມຌ຺ຈ ສຣຕໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ທ຺ເວວາຈິກ າ ອຸປາສກາ ອເຫສຸໍ຺ ອຖ ເນສໍ ‘‘ເອກໍ ໂນ, ກນ຺ເຕ, ປຣິຈຣິຕພ຺ພຘ຺ຖານໍ ເທຖາ’’ຕິ ວທນ຺ຕານໍ ທກ຺ຂິຕຫຕ຺ເຖນ ອຕ຺ຕໂນ ສີສໍ ປ ຣາມສິຕ຺ວາ ເກສຘາຕຸໂຍ ອທາສິ຺ ເຕ ອຕ຺ຕໂນ ນຄເຣ ຕາ ຘາຕຸໂຍ ສຸວຕ຺ຕສມຸຄ຺ຄສ຺ສ ອນ຺ໂຕ ປກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ເຈຕິຍໍ ປຕິຘ຺ຖາ ເປສຸໍ຺

ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ໂຘປິ ໂຂ ຕໂຕ ອຸຘ຺ຖາຍ ປຸນ ອຊປາລນິຄ຺ໂຣຘເມວ ຄນ຺ຕ຺ວາ ນິຄ຺ໂຣຘມູເລ ນິສີທິ។ ອຖສ຺ສ ຕຕ຺ຖ ນິສິນ຺ນມຕ຺ຕສ຺ເສວ ອຕ຺ຕໂນ ອຘິຄຕສ຺ສ ຘມ຺ມສ຺ສ ຄມ຺ភີຣຕំ ປຈ຺ຈເວກ຺ຂນ຺ຕສ຺ສ ສព຺ពພຸທ຺ຘານំ ອາຈິຕ຺ໂຕ "ອຘິຄໂຕ ໂຂ ມ຺ຍາយំ ຘມ຺ໂມ"ຕິ ປເຣສំ ຘມ຺មំ ອເທເສຕ຺ກາມ຺ຍຕາການປ຺ປຕ຺ໂຕ ວິຕກ຺ໂກ ອຸທປາທិ។ ອຖ ພ຺ຣຫ຺មາ ສຫម຺ປຕິ "ນສ຺ສຕិ ວត ໂភ ໂລໂក, ວິນស຺ສຕិ ວត ໂភ ໂລໂក"ຕិ ທສທិ ຈក຺កວາລຸອສហស຺ເសហិ ສក຺ກສុយາມສນ຺ຕຸសិតສຸນិម຺មិតວសវត៍ពិមហាព្រហ្មាໂน ອາທາຍ ສត៍ថុ សន៍តិកំ ຄນ຺ຕ຺ວາ "ເທເສຕຸ, ភន຺ເຕ, ភຄວາ ຘម຺ម"ນ຺ຕិອາທិນາ ນເຍນ ຘម຺មເທសនំ ອາຍາຈិ។

សត៍ថា ຕស຺ສ ປដិញ຺ញំ ທត຺វា "កស຺ស ນ຺ ໂຂ ອហំ ປឋមំ ຘម຺មំ ເທເສ຺យ຺យ"ນ຺ຕិ ຈិន຺ເຕន຺ໂຕ "ອាឡារោ ປណ໌ឌិໂຕ, ໂສ ອិមំ ຘម຺មំ ຂិប຺បំ ອាជានិស຺សតិ"ຕិ ຈិត຺ตំ ອຸប຺បາເທត຺វា ປຸນ ໂອໂលເកន຺ໂຕ ຕស຺ស សត຺តាហកាលកតភាវំ ញត຺វា ອុទកំ ອាវជ຺ເជសិ។ ຕស຺សាປិ ອភិໂທសកាលកតភាវំ ញត຺វា "ພហូបការា ໂຂ ເម ປញ຺ຈວគ຺គិយា ភិក຺ខូ"ຕិ ປញ຺ຈវគ຺គិເយ ອາຣព຺ភ មនសិការំ កត຺វា "កហំ ນ຺ ໂຂ ເត ເອតរហិ វិហរន຺ຕិ"ຕិ ອាវជ຺ເជន຺ໂຕ "ពារាណសិយំ ອិសិបតເន មិគទាເយ"ຕិ ញត຺វា "ຕត຺ថ គន຺ត຺វា ຘម຺មចក຺កំ ປវត຺ເតស຺សាមិ"ຕិ កតិបាហំ ໂពធិមណ្ឌសាមន຺តាເយវ ປិណ຺ឌាយ ຈរន຺ໂຕ វិហរិត຺វា ອាសាឡ຺ហិបុណ຺ណមាសិយំ "ពារាណសិំ គមិស຺សាមិ"ຕិ ຈាតុទ຺ទសិយំ ປច຺ចូសសមເយ វិភាតាយ រត຺តិយា កាលស຺ເសវ ປត຺តចីវរមាទាយ ອឌ຺ឍារសໂយជនមគ຺គំ ປដិປន຺ໂນ ອន຺តរាមគ຺គេ ອុប៍កំ នាម ອាជីវកំ ທិស຺វា ຕស຺ស ອត຺តໂນ ພុទ຺ធភាវំ ອាຈិក຺ខិត຺វា ຕំ ທិវសំເយវ សាយ ນ຺ហសមເយ ອិសិបតនំ ອគមាសិ។

ປញ຺ຈវគ຺គិយា ເທຣា ຕថាគតំ ທូរໂតវ ອាគច຺ឆន຺តំ ທិស຺វា "ອយំ ອាវុໂស សមໂណ ໂគតໂម ປច຺ចយពាហុល຺លាយ ອាវត຺តិត຺វា ປរិបុណ຺ណកាໂយ ປីណិន຺ទ຺រិໂយ សុវណ຺ណវណ຺ໂណ ຫុត຺វា ອាគច຺ឆតិ, ອិមស຺ស ອភិវាទនាទីនិ ນ ករិស຺សាម, មហាកុលប຺បសុໂត ໂខ ປេន ອាសនាភិហារំ ອរហតិ, ເតនស຺ស ອាសនមត຺តំ ປញ຺ញាເបស຺សាមា"ຕិ កតិកំ ອកំសុ។ ភគវា សេទវកស຺ស ໂលកស຺ស ຈិត຺តាចារំ ជាននសមត຺ថេន ញាເណន "កឹ ນុ ໂខ ອិເម ຈិន຺តយឹសូ"ຕិ ອាវជ຺ເជត຺វា ຈិត຺តំ ອញ຺ញាសិ។ ອថ ເន សព຺ពេទវមនុស຺េស ស ອໂនទិស຺សកវេសន ຜរណសមត຺ថំ ເមត຺តចិត຺តំ សង຺ខិបិត຺វា ໂອទិស຺សកវេសន ເមត຺តចិត຺ເតន ຜរិ។ ເត ភគវតា ເមត຺តចិត຺ເតន ຜុឌ຺ឋា ຕថាគເត ອុបសង຺កមន຺ເត សកាយ កតិកាយ សណ຺ឋាតុំ ອសក຺ໂកន຺តា ອភិវាទនបច຺ចុដ຺ឋាននាទីនិ សព຺ពកិច຺ចានិ ອកំសុ, សម຺មាសម຺ពុទ຺ធភាវំ ປនស຺ស ອជានមានា ເកវលំ នាເមន ຈ ອាវុໂសវាເទន ຈ សមុទាចរន຺តិ។

ອថ នំ ភគវា "មា ໂវ, ភិក຺ខេវ, ຕថាគតំ នាເមន ຈ ອាវុໂសវាເទន ຈ សមុទាចរថ, ອរហំ, ភិក຺ខេវ, ຕថាគໂត សម຺មាសម຺ពុទ຺ໂធ"ຕិ ອត຺តໂນ ພុទ຺ធភាវំ សញ຺ញាເបត຺វា ປញ຺ញត຺ເត វរពុទ຺ធាសເន និសិន຺ໂន ອុត຺តរាសាឡ຺ហនក຺ខត຺តໂយເគ វត຺តមាເន ອឌ຺ឍារសហិ ព຺រហ຺មໂកដីហិ ປរិវុໂត ປញ຺ຈវគ຺គិເយ ເថເរ ອាមន຺េតត຺វា ຘម຺មຈក຺កប຺បវត຺តនសុត຺តន຺តំ ເທເសសិ។ ເតសុ ອញ຺ញាសិໂកណ຺ឌញ຺ញត຺ເថໂរ ເທសនានុសាເរន ញាណំ ເបເសន຺ໂត សុត຺តបរិໂយសាເន ອឌ຺ឍារសហិ ព຺រហ຺មໂកដីហិ សទ຺ធឹ ໂសតាបត຺តិຜເល ປតិដ຺ឋាសិ។ សត຺ថា ຕត຺ເថវ វស຺សំ ອុបគន຺ត຺វា ປុនទិវເស វប຺បត຺ເថរំ ໂອវទន຺ໂត វិហាເរເយវ និសីទិ, ເសសា ຈត຺តាໂរ ປិណ຺ឌាយ ຈរឹសុ។ វប຺បត຺ເថໂរ ປុព຺ពណ຺ເហເយវ ໂសតាបត຺តិຜលំ ປាបុណិ។ ເອເតເនវ ອុបាເយន ປុនទិវເស ភទ຺ទិយត຺ເថរំ, ປុនទិវເស មហានាមត຺ເថរំ, ປុនទិវເស ອស຺សជិត຺ເថរន຺តិ សព຺ເព ໂសតាបត຺តិຜເល ປតិដ຺ឋាເបត຺វា ປញ຺ຈមិយំ ປក຺ខស຺ស ປញ຺ຈປិ ជេន សន຺និបាເតត຺វា ອនត຺តលក຺ខណសុត຺តន຺តំ (សំ។ និ។ ៣។៥៩; មហាវ។ ២០ ອាទໂយ) ເທເសសិ។ ເទសនា ປរិໂយសាເន ປញ຺ຈປិ ເថរា ອរហត຺តຜເល ປតិដ຺ឋហឹសុ។ ອថ សត຺ថា យសកុលបុត຺តស຺ស ອុបនិស຺សយំ ທិស຺វា ຕំ រត຺តិភាເគ និព຺ពិជ຺ជិត຺វា ເគហំ ປហាយ និក຺ខន຺តំ "ເອហិ យសា"ຕិ ປក຺ໂកសិត຺វា ຕស຺មឹເយវ រត຺តិភាເគ ໂសតាបត຺តិຜເល, ປុនទិវເស ອរហត຺េត ປតិដ຺ឋាເបត຺វា, ອបເរປិ ຕស຺ស សហាយເក ຈត຺តាលីស ជេន ເອហិភិក຺ខុប຺បព຺ពជ຺ជាយ ປព຺ពាເជត຺វា ອរហត຺តំ ປាເបសិ។

ເອវំ ໂលເក ເອកសដ຺ឋិយា ອរហន຺េតសុ ជាເតសុ សត຺ថា វុត຺ថវស຺ໂស ປវាເរត຺វា "ຈរថ, ភិក຺ខេវ, ຈារិក"ន຺ຕិ សដ຺ឋិ ភិក຺ខូ ທិសាសុ ເបເសត຺វា សយំ ອុរុេវលំ គច຺ឆន຺ໂត ອន຺តរាមគ຺េគ កប຺បាសិកវនសណ຺េឌ តឹស ជេន ភទ຺ទវគ຺គិយកុមាເរ វិេនសិ។ ເតសុ សព຺ពបច຺ឆិមໂក ໂសតាបន຺ໂន, សព຺ពុត຺តໂម ອនាគាមិ ອໂហសិ។ ເតປិ សព຺ເព ເອហិភិក຺ខុភាເវេនវ ປព຺ពាເជត຺វា ທិសាសុ ເប ເសត຺វា ອុរុេវលំ គន຺ត຺វា ອឌ຺ឍុឌ຺ឍានិ ປាដិហារិយសហស຺សានិ ທស຺េសត຺វា ອុរុេវលកស຺សប់ាទໂយ សហស຺សជដិលប រិវាເរ ເតភាតិកជដិេល វិេនត຺វា ເອហិភិក຺ខុភាເវេនវ ປព຺ពាເជត຺វា គយាសីເស និសីទាເបត຺វា ອាទិត຺តបរិយាយេទសនាយ (មហាវ។ ៥៤) ອរហត຺េត ປតិដ຺ឋាເបត຺វា ເតន ອរហន຺តសហស຺េសន ປរិវុໂត "ពិម຺ពិសារស຺ស ປដិញ຺ញំ ໂមេចស຺សាមិ"ຕិ រាជគហំ គន຺ត຺វា នគរូបចាເរ លដ຺ឋិវនុយ຺យានំ ອគមាសិ។ រាជា ອុយ຺យានបាលស຺ស សន຺តិកា "សត຺ថា ອាគេតា"ຕិ សុត຺វា ທ຺វាទសនហុេតហិ ព຺រាហ຺មណគហបតិកេហិ ປរិវុໂត សត຺ថារំ ອុបសង຺កមិត຺វា ຈក຺កវិចិត຺តតេលសុ សុវណ຺ណបដ຺ដវិតានំ វិយ

ປກາສມຸທຍໍ ວິສ຺ສຊ຺ຊນ຺ເຕສຸ ຕຖາຄຕສ຺ສ ປາເທສຸ ສິຣສາ ນິປ຺ຕິຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສີທິ ສທ຺ຘິໍ ປຣິສາຍຯ

ອຖ ໂຂ ເຕສໍ ພ຺ຣາຫ຺ມຓຄຫປຕິການໍ ເອຕທໂຫສິ “ກິໍ ນຸ ໂຂ ມຫາສມໂຓ ອຸຣຸເວລກສ຺ສເປ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໍ ຈຣຕິ, ອຸທາຫຸ ອຸຣຸເວລກສ຺ສໂປ ມຫາສມເຓ”ຕິຯ ຠຄວາ ເຕສໍ ເຈຕສາ ເຈໂຕປຣິວິຕກ຺ກມຎ຺ຎາຍ ເຖຣໍ ຄາຖາຍ ອຊ຺ຌຠາສິ –

“ກິເມວ ທິສ຺ວາ ອຸຣຸເວລວາສີ, ປຫາສິ ອຄ຺ຄິໍ ກິສໂກ ວທາໂນ;

ປຸຈ຺ຉາມິ ຕໍ ກສ຺ສປ ເອຕມຕ຺ຖໍ, ກຖໍ ປຫີນໍ ຕວ ອຄ຺ຄິຫຸຕ຺ຕ”ນ຺ຕິຯ (ມຫາວຯ ໕໕);

ເຖໂຣປິ ຠຄວໂຕ ອທິປ຺ປາຍໍ ວິທິຕ຺ວາ –

“ຣູເປ ຈ ສທ຺ເທ ຈ ອໂຖ ຣເສ ຈ, ກາມິຕ຺ຖິໂຍ ຈາຠິວທນ຺ຕິ ຍຎ຺ຎາ;

ເອຕໍ ມລນ຺ຕິ ອຸປທີສຸ ຎຕ຺ວາ, ຕສ຺ມາ ນ ຍິຏ຺ເຐ ນ ຫຸເຕ ອຣຎ຺ຊິ”ນ຺ຕິຯ (ມຫາວຯ ໕໕) –

ອິມໍ ຄາຖໍ ວຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ສາວກຠາວປ຺ປກາສນຕ຺ຖໍ ຕຖາຄຕສ຺ສ ປາທປີຏ຺ເຐ ສີສໍ ຐເປຕ຺ວາ “ສຕ຺ຖາ ເມ, ຠນ຺ເຕ, ຠຄວາ, ສາວໂກຫມສ຺ມີ”ຕິ ວຕ຺ວາ ເອກຕາລໍ ທ຺ວິຕາລໍ ຕິຕາລນ຺ຕິ ຍາວ ສຕ຺ຕຕາລປ຺ປມາຓໍ ສຕ຺ຕກ຺ຂຕ຺ຕຸໍ ເວຫາສໍ ອພ຺ຠຸຄ຺ຄນ຺ຕ຺ວາ ໂອຣຸຍ຺ຫ ຕຖາຄຕໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສີທິຯ ຕໍ ປາຏິຫາຣິຍໍ ທິສ຺ວາ ມຫາຊໂນ “ອໂຫ ມຫານຸຠາວາ ພຸທ຺ຘາ, ເອວໍ ຖາມຄຕທິຏ຺ຐິໂກ ນາມ ‘ອຣຫາ’ຕິ ມຎ຺ຎມາໂນ ອຸຣຸເວລກສ຺ສໂປປິ ທິຏ຺ຐິຊາລໍ ຠິນ຺ທິຕ຺ວາ ຕຖາຄເຕນ ທມິໂຕ”ຕິ ສຕ຺ຖຸ ຄຸຓກຖໍເຍວ ກເຖສິຯ ຠຄວາ “ນາຫໍ ອິທານິເຍວ ອຸຣຸເວລກສ຺ສປໍ ທເມມິ, ອຕີເຕປິ ເອສ ມຍາ ທມິໂຕເຍວາ”ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມິສ຺ສາ ອຏ຺ຐຸປ຺ປຕ຺ຕິຍາ ມຫານາຣທກສ຺ສປຊາຕກໍ (ຊາຯ ໒ຯ໒໒ຯ໕໕໕ ອາທໂຍ) ກເຖຕ຺ວາ ຈຕ຺ຕາຣິ ສຈ຺ຈານິ ປກາເສສິຯ ມຄຘຣາຊາ ເອກາທສຫິ ນຫຸເຕຫິ ສທ຺ຘິໍ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜເລ ປຕິຏ຺ຐາສິ, ເອກໍ ນຫຸຕໍ ອຸປາສກຕ຺ຕໍ ປເວເທສິຯ ຣາຊາ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິເກ ນິສິນ຺ໂນເຍວ ປຎ຺ຈ ອສ຺ສາສເກ ປເວເທຕ຺ວາ ສຣຓໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສ຺ວາຕນາຍ ນິມນ຺ເຕຕ຺ວາ ອາສນາ ວຸຏ຺ຐາຍ ຠຄວນ຺ຕໍ ປທກ຺ຂິຓໍ ກຕ຺ວາ ປກ຺ກາມິຯ

ປຸນທິວເສ ເຍຫິ ຈ ຠຄວາ ທິຏ຺ໂຐ, ເຍຫິ ຈ ອທິຏ຺ໂຐ, ສພ຺ເພປິ ຣາຊຄຫວາສິໂນ ອຏ຺ຐາຣສໂກຏິສງ຺ຂາ ມນຸສ຺ສາ ຕຖາຄຕໍ ທຏ຺ຐຸກາມາ ປາໂຕວ ຣາຊຄຫໂຕ ລຏ຺ຐິວນຸຍ຺ຍານໍ ອຄມໍສຸຯ ຕິຄາວຸໂຕ ມຄ຺ໂຄ ນປ຺ປໂຫສິ, ສກລລຏ຺ຐິວນຸຍ຺ຍານໍ ນິຣນ຺ຕຣໍ ຜຸຏໍ ອໂຫສິຯ ມຫາຊໂນ ທສພລສ຺ສ ຣູປໂສຠຄ຺ຄປ຺ປຕ຺ຕໍ ອຕ຺ຕຠາວໍ ປສ຺ສນ຺ໂຕ ຕິຕ຺ຕິໍ ກາຕຸໍ ນາສກ຺ຂິຯ ວຓ຺ຓຠູມິ ນາເມສາຯ ເອວຣູເປສຸ ຫິ ຐາເນສຸ ຕຖາຄຕສ຺ສ ລກ຺ຂຓານຸພ຺ຍຎ຺ຊນາທິປ຺ປເຠທາ ສພ຺ພາປິ ຣູປກາຍສິຣີ ວຓ຺ເຓຕພ຺ພາຯ ເອວໍ ຣູປໂສຠຄ຺ຄປ຺ປຕ຺ຕໍ ທສພລສ຺ສ ສຣີຣໍ ປສ຺ສມາເນນ ມຫາຊເນນ ນິຣນ຺ຕຣໍ ຜຸເຏ ອຸຍ຺ຍາເນ ຈ ມຄ຺ເຄ ຈ ເອກພິກ຺ຂຸສ຺ສປິ ນິກ຺ຂມໂນກາໂສ ນາໂຫສິຯ ຕໍ ທິວສໍ ກິຣ ຠຄວາ ຊິນ຺ນຠຕ຺ໂຕ ຠເວຍ຺ຍ, ຕໍ ມາ ອໂຫສີຕິ ສກ຺ກສ຺ສ ນິສິນ຺ນາສນໍ ອຸຓ຺ຫາກາຣໍ ທສ຺ເສສິຯ ໂສ ອາວຊ຺ຊມາໂນ ຕໍ ກາຣຓໍ ຎຕ຺ວາ ມາຓວກວຓ຺ຓໍ ອຠິນິມ຺ມິນິຕ຺ວາ ພຸທ຺ຘທມ຺ມສງ຺ຆປ຺ປຏິສໍຍຸຕ຺ຕາ ຖຸຕິໂຍ ວທມາໂນ ທສພລສ຺ສ ປຸຣໂຕ ໂອຕຣິຕ຺ວາ ເທວຕານຸຠາເວນ ໂອກາສໍ ກຕ຺ວາ –

“ທນ຺ໂຕ ທນ຺ເຕຫິ ສຫ ປຸຣາຓຊຏິເລຫິ, ວິປ຺ປມຸຕ຺ໂຕ ວິປ຺ປມຸຕ຺ເຕຫິ;

ສິງ຺ຄີນິກ຺ຂສວຓ຺ໂຓ, ຣາຊຄຫໍ ປາວິສິ ຠຄວາຯ

“ມຸຕ຺ໂຕ ມຸຕ຺ເຕຫິ ສຫ ປຸຣາຓຊຏິເລຫິ, ວິປ຺ປມຸຕ຺ໂຕ ວິປ຺ປມຸຕ຺ເຕຫິ;

ສິງ຺ຄີນິກ຺ຂສວຓ຺ໂຓ, ຣາຊຄຫໍ ປາວິສິ ຠຄວາຯ

“ຕິຓ຺ໂຓ ຕິຓ຺ເຓຫິ ສຫ ປຸຣາຓຊຏິເລຫິ, ວິປ຺ປມຸຕ຺ໂຕ ວິປ຺ປມຸຕ຺ເຕຫິ;

ສິງຄີນິກ຺ຂສວຓ຺ໂຓ, ຣາຊຄຫໍ ປາວິສິ ຠຄວາຯ

‘‘ທສວາໂສ ທສພໂລ, ທສຘມ຺ມວິທູ ທສຠິ ຈຸເປໂຕ;

ໂສ ທສສຕປຣິວາໂຣ, ຣາຊຄຫໍ ປາວິສິ ຠຄວາ’’ຕິຯ (ມຫາວ. ໕໘) –

ອິມາຫິ ຄາຖາຫິ ສຕ຺ຖຸ ວຓ຺ຓໍ ວທມາໂນ ປຸຣໂຕ ປາຍາສິຯ ຕທາ ມຫາຊໂນ ມາຓວກສ຺ສ ຣູປສິຣິໍ ທິສ຺ວາ ‘‘ອຕິວິຍ ອຠິຣູໂປ ອຍໍ ມາຓວໂກ, ນ ໂຂ ປນ ອມ຺ເຫຫິ ທິຏ຺ຐປຸພ຺ໂພ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ‘‘ກຸໂຕ ອຍໍ ມາຓວໂກ, ກສ຺ສ ວາຍ’’ນ຺ຕິ ອາຫຯ ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ມາຓໂວ –

‘‘ໂຍ ຘີໂຣ ສພ຺ພຘິ ທນ຺ໂຕ, ສຸທ຺ໂຘ ອປ຺ປຏິປຸຄ຺ຄໂລ;

ອຣຫໍ ສຸຄໂຕ ໂລເກ, ຕສ຺ສາຫໍ ປຣິຈາຣໂກ’’ຕິຯ (ມຫາວ. ໕໘) – ຄາຖມາຫ;

ສຕ຺ຖາ ສກ຺ເກນ ກໂຕກາສໍ ມຄ຺ຄໍ ປຏິປຊ຺ຊິຕ຺ວາ ຠິກ຺ຂຸສຫສ຺ສປຣິວຸໂຕ ຣາຊຄຫໍ ປາວິສິຯ ຣາຊາ ພຸທ຺ຘປ຺ປມຸຂສ຺ສ ສງ຺ຆສ຺ສ ມຫາທານໍ ທຕ຺ວາ ‘‘ອຫໍ, ຠນ຺ເຕ, ຕີຓິ ຣຕນານິ ວິນາ ວຕ຺ຕິຕຸໍ ນ ສກ຺ຂິສ຺ສາມິ, ເວລາຍ ວາ ອເວລາຍ ວາ ຠຄວໂຕ ສນ຺ຕິກໍ ອາຄມິສ຺ສາມິ, ລຏ຺ຐິວນຸຍ຺ຍານໍ ນາມ ອຕິທູເຣ, ອິທໍ ປນ ອມ຺ຫາກໍ ເວຬຸວນໍ ນາມ ອຸຍ຺ຍານໍ ນາຕິທູເຣ ນາຈ຺ຈາສນ຺ເນ ຄມນາຄມນສມ຺ປນ຺ນໍ ພຸທ຺ຘາຣຫໍ ເສນາສນໍຯ ອິທໍ ເມ ຠຄວາ ປຏິຄ຺ຄຓ຺ຫາຕູ’’ຕິ ສຸວຓ຺ຓຠິງ຺ຄາເຣນ ປຸປ຺ຜຄນ຺ຘວາສິຕໍ ມຓິວຓ຺ຓໍ ອຸທກໍ ອາທາຍ ເວຬຸວນຸຍ຺ຍານໍ ປຣິຈ຺ຈຊນ຺ໂຕ ທສພລສ຺ສ ຫຕ຺ເຖ ອຸທກໍ ປາເຕສິຯ ຕສ຺ມິໍ ອາຣາມປຏິຄ຺ຄຫເຓ ‘‘ພຸທ຺ຘສາສນສ຺ສ ມູລານິ ໂອຕິຓ຺ຓານີ’’ຕິ ມຫາປຖວີ ກມ຺ປິຯ ຊມ຺ພຸທີປສ຺ມິຎ຺ຫິ ຏເປຕ຺ວາ ເວຬຸວນໍ ອຎ຺ຎໍ ມຫາປຖວິໍ ກມ຺ເປຕ຺ວາ ຄຫິຕເສນາສນໍ ນາມ ນຕ຺ຖິຯ ຕມ຺ພປຓ຺ຓິທີເປປິ ຏເປຕ຺ວາ ມຫາວິຫາຣໍ ອຎ຺ຎໍ ປຖວິໍ ກມ຺ເປຕ຺ວາ ຄຫິຕເສນາສນໍ ນາມ ນຕ຺ຖິຯ ສຕ຺ຖາ ເວຬຸວນາຣາມໍ ປຏິຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ ຣຕ຺ຕິໍ ອນຸໂມທນໍ ກຕ຺ວາ ອຸຏ຺ຐາຍາສນາ ຠິກ຺ຂຸສງ຺ຆປຣິວຸໂຕ ເວຬຸວນໍ ອຄມາສິຯ

ຕສ຺ມິໍ ໂຂ ປນ ສມເຍ ສາຣິປຸຕ຺ໂຕ ຈ ໂມຄ຺ຄລ຺ລາໂນ ຈາຕິ ທ຺ເວ ປຣິພ຺ພາຊກາ ຣາຊຄຫໍ ອຸປນິສ຺ສາຍ ວິຫຣນ຺ຕິ ອມຕໍ ປຣິເຍສມານາຯ ເຕສຸ ສາຣິປຸຕ຺ໂຕ ອສ຺ສຊິຕ຺ເຖຣໍ ປິຓ຺ຑາຍ ປວິຏ຺ຐໍ ທິສ຺ວາ ປສນ຺ນຈິຕ຺ໂຕ ປຍິຣຸປາສິຕ຺ວາ ‘‘ເຍ ຘມ຺ມາ ເຫຕຸປ຺ປຠວາ’’ຕິ ຄາຖໍ ສຸຕ຺ວາ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜເລ ປຕິຏ຺ຐາຍ ອຕ຺ຕໂນ ສຫາຍກສ຺ສ ໂມຄ຺ຄລ຺ລານປຣິພ຺ພາຊກສ຺ສປິ ຕເມວ ຄາຖໍ ອຠາສິຯ ໂສປິ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜເລ ປຕິຏ຺ຐາສິຯ ເຕ ອຸໂຠປິ ສຎ຺ຊຍໍ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ປຣິສາຍ ສທ຺ຘິໍ ຠຄວໂຕ ສນ຺ຕິເກ ປພ຺ພຊິໍສຸຯ ເຕສຸ ມຫາໂມຄ຺ຄລ຺ລາໂນ ສຕ຺ຕາເຫນ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປາປຸຓິ, ສາຣິປຸຕ຺ຕຕ຺ເຖໂຣ ອຑ຺ຒມາເສນຯ ອຸໂຠປິ ຈ ເນ ສຕ຺ຖາ ອຄ຺ຄສາວກຏ຺ຐາເນ ຏເປສິຯ ສາຣິປຸຕ຺ຕຕ຺ເຖເຣນ ອຣຫຕ຺ຕປ຺ປຕ຺ຕທິວເສເຍວ ສາວກສນ຺ນິປາຕໍ ອກາສິຯ

ຕຖາຄເຕ ປນ ຕສ຺ມິໍເຍວ ເວຬຸວນຸຍ຺ຍາເນ ວິຫຣນ຺ເຕ ສຸທ຺ໂຘທນມຫາຣາຊາ ‘‘ປຸຕ຺ໂຕ ກິຣ ເມ ຉພ຺ພສ຺ສານິ ທຸກ຺ກຣກາຣິກໍ ຈຣິຕ຺ວາ ປຣມາຠິສມ຺ໂພຘິໍ ປຕ຺ວາ ປວຕ຺ຕິຕວຣຘມ຺ມຈກ຺ໂກ ຣາຊຄຫໍ ອຸປນິສ຺ສາຍ ເວຬຸວເນ ວິຫຣຕີ’’ຕິ ສຸຕ຺ວາ ອຎ຺ຎຕຣໍ ອມຈ຺ຈໍ ອາມນ຺ເຕສິ ‘‘ເອຫິ, ຠເຓ, ປຸຣິສສຫສ຺ສປຣິວາໂຣ ຣາຊຄຫໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ມມ ວຈເນນ ‘ປິຕາ ໂວ ສຸທ຺ໂຘທນມຫາຣາຊາ ທຏ຺ຐຸກາໂມ’ຕິ ວຕ຺ວາ ປຸຕ຺ຕໍ ເມ ຄຓ຺ຫິຕ຺ວາ ເອຫີ’’ຕິ ອາຫຯ ໂສ ‘‘ເອວໍ, ເທວາ’’ຕິ ຣຎ຺ໂຎ ວຈນໍ ສິຣສາ ສມ຺ປຏິຈ຺ຉິຕ຺ວາ ປຸຣິສສຫສ຺ສປຣິວາໂຣ ຂິປ຺ປເມວ ສຏ຺ຐິໂຍຊນມຄ຺ຄໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ທສພລສ຺ສ ຈຕຸປຣິສມຊ຺ເຊ ນິສີທິຕ຺ວາ ຘມ຺ມເທສນາເວລາຍ ວິຫາຣໍ ປາວິສິຯ ໂສ ‘‘ຕິຏ຺ຐຕຸ ຕາວ ຣຎ຺ໂຎ ປຫິຕສາສນ’’ນ຺ຕິ ປຣິສປຣິຍນ຺ເຕ ຐິໂຕ ສຕ຺ຖຸ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຸຕ຺ວາ ຍຖາຐິໂຕວ ສທ຺ຘິໍ ປຸຣິສສຫສ຺ເສນ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປຕ຺ວາ ປພ຺ພຊ຺ຊໍ ຍາຈິຯ ຠຄວາ ‘‘ເອຖ ຠິກ຺ຂໂວ’’ຕິ ຫຕ຺ຖໍ ປສາເຣສິ, ສພ຺ເພ ຕງ຺ຂຓໍເຍວ ອິທ຺ຘິມຍປຕ຺ຕຈີວຣຘຣາ ສຏ຺ຐິວສ຺ສິກຕ຺ເຖຣາ ວິຍ ອເຫສຸໍຯ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປຕ຺ຕກາລໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ປນ ອຣິຍາ ນາມ ມຊ຺ຊຕ຺ຕາວ ໂຫນ຺ຕີຕິ ໂສ ຣຎ຺ຎາ ປຫິຕສາສນໍ ທສພລສ຺ສ ນ ກເຖສິຯ ຣາຊາ ‘‘ເນວ ຄໂຕ ອາຄຈ຺ຉຕິ, ນ ສາສນໍ ສຸຍ຺ຍຕີ’’ຕິ ‘‘ເອຫິ, ຠເຓ, ຕ຺ວໍ ຄຈ຺ຉາຫີ’’ຕິ ເຕເນວ ນິຍາເມນ ອຎ຺ຎໍ ອມຈ຺ຈໍ ເປເສສິຯ ໂສປິ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປຸຣິມນເຍເນວ ສທ຺ຘິໍ ປຣິສາຍ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປຕ຺ວາ ຕຸຓ຺ຫີ ອໂຫສິຯ ຣາຊາ ເອເຕເນວ ນິຍາເມນ ປຸຣິສສຫສ຺ສປຣິວາເຣ ນວ ອມຈ຺ເຈ ເປເສສິ, ສພ຺ເພ ອຕ຺ຕໂນ ກິຈ຺ຈໍ ນິຏ຺ຐາເປຕ຺ວາ

ຕຸຓ຺ຫີຠູຕາ ຕຕ຺ເຖວ ວິຫຣິໍສຸຯ

ຣາຊາ ສາສນມຕ຺ຕມ຺ປິ ອາຫຣິຕ຺ວາ ອາຈິກ຺ຂນ຺ຕໍ ອລຠິຕ຺ວາ ຈິນ຺ເຕສິ ‘‘ເອຕ຺ຕກາ ຊນາ ມຍິ ສິເນຫາຠາເວນ ສາສນມຕ຺ຕມ຺ປິ ນ ປຈ຺ຈາຫຣິໍສຸ, ໂກ ນຸ ໂຂ ມມ ວຈນໍ ກຣິສ຺ສຕີ’’ຕິ ສພ຺ພໍ ຣາຊພລໍ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ກາຬຸທາຍິໍ ອທ຺ທສຯ ໂສ ກິຣ ຣຎ຺ໂຎ ສພ຺ພຕ຺ຖສາຘໂກ ອພ຺ຠນ຺ຕຣິໂກ ອຕິວິສ຺ສາສິໂກ ໂພຘິສຕ຺ເຕນ ສທ຺ຘິໍ ເອກທິວເສ ຊາໂຕ ສຫປໍສຸກີຬໂກ ສຫາໂຍຯ ອຖ ນໍ ຣາຊາ ອາມນ຺ເຕສິ ‘‘ຕາຕ, ກາຬຸທາຍິ ອຫໍ ມມ ປຸຕ຺ຕໍ ປສ຺ສິຕຸກາໂມ ນວ ປຸຣິສສຫສ຺ສານິ ເປເສສິໍ, ເອກປຸຣິໂສປິ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ສາສນມຕ຺ຕໍ ອາໂຣເຈນ຺ໂຕປິ ນຕ຺ຖິ, ທຸຊ຺ຊາໂນ ໂຂ ປນ ຊີວິຕນ຺ຕຣາໂຍ, ອຫໍ ຊີວມາໂນວ ປຸຕ຺ຕໍ ທຏ຺ຐຸໍ ອິຈ຺ຉາມິ, ສກ຺ຂິສ຺ສສິ ນຸ ໂຂ ເມ ປຸຕ຺ຕໍ ທສ຺ເສຕຸ’’ນ຺ຕິຯ ສກ຺ຂິສ຺ສາມິ, ເທວ, ສເຈ ປພ຺ພຊິຕຸໍ ລຠິສ຺ສາມີຕິຯ ຕາຕ, ຕ຺ວໍ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ວາ ອປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ວາ ມຍ຺ຫໍ ປຸຕ຺ຕໍ ທສ຺ເສຫີຕິຯ ໂສ ‘‘ສາຘຸ, ເທວາ’’ຕິ ຣຎ຺ໂຎ ສາສນໍ ອາທາຍ ຣາຊຄຫໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສຕ຺ຖຸ ຘມ຺ມເທສນາເວລາຍ ປຣິສປຣິຍນ຺ເຕ ຐິໂຕ ຘມ຺ມໍ ສຸຕ຺ວາ ສປຣິວາໂຣ ອຣຫຕ຺ຕຜລໍ ປຕ຺ວາ ເອຫິຠິກ຺ຂຸຠາເວ ປຕິຏ຺ຐາສິຯ

ສຕ຺ຖາ ພຸທ຺ໂຘ ຫຸຕ຺ວາ ປຐມໍ ອນ຺ໂຕວສ຺ສໍ ອິສິປຕເນ ວສິຕ຺ວາ ວຸຕ຺ຖວສ຺ໂສ ປວາເຣຕ຺ວາ ອຸຣຸເວລໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ຕໂຍ ມາເສ ວສນ຺ໂຕ ເຕຠາຕິກຊຏິເລ ວິເນຕ຺ວາ ຠິກ຺ຂຸສຫສ຺ສປຣິວາໂຣ ຜຸສ຺ສມາສປຸຓ຺ຓມາຍໍ ຣາຊຄຫໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ທ຺ເວ ມາເສ ວສິຯ ເອຕ຺ຕາວຕາ ພາຣາຓສິໂຕ ນິກ຺ຂນ຺ຕສ຺ສ ປຎ຺ຈ ມາສາ ຊາຕາ, ສກໂລ ເຫມນ຺ໂຕ ອຕິກ຺ກນ຺ໂຕຯ ກາຬຸທາຍິຕ຺ເຖຣສ຺ສ ອາຄຕທິວສໂຕ ສຕ຺ຕຏ຺ຐ ທິວສາ ວີຕິວຕ຺ຕາ, ໂສ ຜຄ຺ຄຸຓິປຸຓ຺ຓມາສີຍໍ ຈິນ຺ເຕສິ ‘‘ອຕິກ຺ກນ຺ໂຕ ເຫມນ຺ໂຕ, ວສນ຺ຕສມໂຍ ອນຸປ຺ປຕ຺ໂຕ, ມນຸສ຺ເສຫິ ສສ຺ສາທີນິ ອຸທ຺ຘຣິຕ຺ວາ ສມ຺ມຸຂສມ຺ມຸຂຏ຺ຐາເນຫິ ມຄ຺ຄາ ທິນ຺ນາ, ຫຣິຕຕິຓສຎ຺ຉນ຺ນາ ປຐວີ, ສຸປຸປ຺ຜິຕາ ວນສຓ຺ຑາ, ປຏິປ຺ຊຊນກ຺ຂມາ ມຄ຺ຄາ, ກາໂລ ທສພລສ຺ສ ຎາຕິສງ຺ຄຫໍ ກາຕຸ’’ນ຺ຕິຯ ອຖ ຠຄວນ຺ຕໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ –

‘‘ອງ຺ຄາຣິໂນ ທານິ ທຸມາ ຠທນ຺ເຕ, ຜເລສິໂນ ຉທນໍ ວິປ຺ປຫາຍ;

ເຕ ອຈ຺ຈິມນ຺ໂຕວ ປຠາສຍນ຺ຕິ, ສມໂຍ ມຫາວີຣ ອງ຺ຄີຣສານໍ…ເປ…ຯ

‘‘ນາຕິສີຕໍ ນາຕິອຸຓ຺ຫໍ, ນາຕິທຸພ຺ຠິກ຺ຂຉາຕກໍ;

ສທ຺ທລາ ຫຣິຕາ ຠູມິ, ເອສ ກາໂລ ມຫາມຸນີ’’ຕິຯ –

ສຏ຺ຐິມຕ຺ຕາຫິ ຄາຖາຫິ ທສພລສ຺ສ ກຸລນຄຣໍ ຄມນຕ຺ຖາຍ ຄມນວຓ຺ຓໍ ວຓ຺ເຓສິຯ ອຖ ນໍ ສຕ຺ຖາ ‘‘ກິໍ ນຸ ໂຂ ອຸທາຍິ ມຘຸຣສ຺ສເຣນ ຄມນວຓ຺ຓໍ ວຓ຺ເຓສີ’’ຕິ ອາຫຯ ຠນ຺ເຕ, ຕຸມ຺ຫາກໍ ປິຕາ ສຸທ຺ໂຘທນມຫາຣາຊາ ປສ຺ສິຕຸກາໂມ, ກໂຣຖ ຎາຕການໍ ສງ຺ຄຫນ຺ຕິຯ ສາຘຸ ອຸທາຍິ, ກຣິສ຺ສາມິ ຎາຕການໍ ສງ຺ຄຫໍ, ຠິກ຺ຂຸສງ຺ຆສ຺ສ ອາໂຣເຈຫິ, ຄມິກວຕ຺ຕໍ ປູເຣສ຺ສນ຺ຕີຕິຯ ‘‘ສາຘຸ, ຠນ຺ເຕ’’ຕິ ເຖໂຣ ເຕສໍ ອາໂຣເຈສິຯ

ຠຄວາ ອງ຺ຄມຄຘວາສີນໍ ກຸລປຸຕ຺ຕານໍ ທສຫິ ສຫສ຺ເສຫິ, ກປິລວຕ຺ຖຸວາສີນໍ ທສຫິ ສຫສ຺ເສຫີຕິ ສພ຺ເພເຫວ ວີສຕິສຫສ຺ເສຫິ ຂີຓາສວຠິກ຺ຂູຫິ ປຣິວຸໂຕ ຣາຊຄຫາ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ທິວເສ ທິວເສ ໂຍຊນໍ ຄຈ຺ຉຕິຯ ‘‘ຣາຊຄຫໂຕ ສຏ຺ຐິໂຍຊນໍ ກປິລວຕ຺ຖຸໍ ທ຺ວີຫິ ມາເສຫິ ປາປຸຓິສ຺ສາມີ’’ຕິ ອຕຸຣິຕຈາຣິກໍ ປກ຺ກາມິຯ ເຖໂຣປິ ‘‘ຠຄວໂຕ ນິກ຺ຂນ຺ຕຠາວໍ ຣຎ຺ໂຎ ອາໂຣເຈສ຺ສາມີ’’ຕິ ເວຫາສໍ ອພ຺ພຸຄ຺ຄນ຺ຕ຺ວາ ຣຎ຺ໂຎ ນິເວສເນ ປາຕຸຣໂຫສິຯ ຣາຊາ ເຖຣໍ ທິສ຺ວາ ຕຸຏ຺ຐຈິຕ຺ໂຕ ມຫາຣເຫ ປລ຺ລງ຺ເກ ນິສີທາເປຕ຺ວາ ອຕ຺ຕ ໂນ ປຏິຍາທິຕສ຺ສ ນານຄ຺ຄຣສໂຠຊນສ຺ສ ປຕ຺ຕໍ ປູເຣຕ຺ວາ ອທາສິຯ ເຖໂຣ ອຸຏ຺ຐາຍ ຄມນາກາຣໍ ທສ຺ເສສິຯ ນິສີທິຕ຺ວາ ຠຸຎ຺ຊຖ, ຕາຕາຕິຯ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຠຸຎ຺ຊິສ຺ສາມິ, ມຫາຣາຊາຕິຯ ກຫໍ ປນ, ຕາຕ, ສຕ຺ຖາຕິ? ວີສຕິສຫສ຺ສຠິກ຺ຂຸປຣິວາໂຣ ຕຸມ຺ຫາກໍ ທສ຺ສນຕ຺ຖາຍ ຈາຣິກໍ ນິກ຺ຂນ຺ໂຕ, ມຫາຣາຊາຕິຯ ຣາຊາ ຕຸຏ຺ຐມານໂສ ອາຫ ‘‘ຕຸມ຺ເຫ ອິມໍ ປຣິຠຸຎ຺ຊິຕ຺ວາ ຍາວ ມມ ປຸຕ຺ໂຕ ອິມໍ ນຄຣໍ ປາປຸຓາຕິ, ຕາວສ຺ສ ອິໂຕວ ປິຓ຺ຑປາຕໍ ຫຣຖາ’’ຕິຯ ເຖໂຣ ອຘິວາເສສິຯ ຣາຊາ ເຖຣໍ ປຣິວິສິຕ຺ວາ ປຕ຺ຕໍ ຄນ຺ຘຈຸຓ຺ເຓນ ອຸພ຺ພຏ຺ເຏຕ຺ວາ ອຸຕ຺ຕມໂຠຊນສ຺ສ ປູເຣຕ຺ວາ ‘‘ຕຖາຄຕສ຺ສ ເທຖາ’’ຕິ ເຖຣສ຺ສ ຫຕ຺ເຖ ປຕິຏ຺ຐາເປສິຯ ເຖໂຣ ສພ຺ເພສໍ ປສ຺ສນ຺ຕານໍເຍວ ປຕ຺ຕໍ ອາກາເສ ຂິປິຕ຺ວາ ສຍມ຺ປິ ເວຫາສໍ ອພ຺ພຸຄ຺ຄນ຺ຕ຺ວາ ປິຓ຺ຑປາຕໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ສຕ຺ຖຸ ຫຕ຺ເຖ ຐເປສິຯ ສຕ຺ຖາ ຕໍ ປຣິຠຸຎ຺ຊິຯ ເອເຕນຸປາເຍນ ເຖໂຣ ທິວເສ ທິວເສ ອາຫຣິ, ສຕ຺ຖາປິ ອນ຺ຕຣາມຄ຺ເຄ ຣຎ຺ໂຎເຍວ ປິຓ຺ຑປາຕໍ ປຣິຠຸຎ຺ຊິຯ ເຖໂຣປິ ຠຕ຺ຕກິຈ຺ຈາວສາເນ ທິວເສ ທິວເສ ‘‘ອຊ຺ຊ ເອຕ຺ຕກໍ ຠຄວາ ອາຄໂຕ, ອຊ຺ຊ ເອຕ຺ຕກ’’ນ຺ຕິ

ພຸທຸສຄຸຓາປຜິສໍຍຸຕຸຕາຍ ກທາຍ ສກລໍ ຣາຊກຸລໍ ສຕຸຖຸ ທສຸສນໍ ວິນາເຍວ ສຕຸຖຸຣີ ສຄຸຊາຕປຸປສາທໍ ອກາສີ. ເຕເນວ ນໍ ກ ຄວາ "ເອຕທຄຸຄໍ, ກິກຸຂເວ, ມມ ສາວການໍ ກິກຸຂູນໍ ກຸລປຸປສາທການໍ ຍທິທໍ ກາລຸອຸທາຍີ"ຕິ (ອ. ນິ. ໑.໒໑໙, ໒໒໕) ເອຕທຄຸເຄ ຄເປສີ.

ສາກິຍາປີ ໂຂ "ອນຸປຸປຕຸເຕ ກຄວຕິ ອມຸຫາກໍ ຍາຕິເສຍຸຄໍ ປສຸສິສຸສາມາ"ຕິ ສນຸນິປຕິຕຸວາ ກຄວໂຕ ວສນຜຸຄານໍ ວີມໍສມານາ "ນິຄຸໂຣທສກຸກສຸສ ອາຣາໂມ ຣມຓີໂຍ"ຕິ ສລຸລກຸເຂຕຸວາ ຕຕຸຖ ສພຸພໍ ປຜິຊຄຸຄນວິທີ ກາເຣຕຸວາ ຄນຸທປຸປຸຜຫຕຸຖາ ປຈຸ ຈຸຄຸຄມນໍ ກໂຣນຸຕາ ສພຸພາລງກາຣປຜິມຓຸທິເຕ ທຫຣທຫເຣ ນາຄຣທາຣເກ ຈ ນາຄຣທາຣິກາໂຍ ຈ ປຖມໍ ປຫີຓີສຸ, ຕໂຕ ຣາຊກຸມາເຣ ຈ ຣາຊກຸມາຣິກາໂຍ ຈ, ເຕສໍ ອນນຸຕຣໍ ສາມໍ ຄນຸທປຸປຸຜຈຸຓຄາທີທີ ປູຊຍມານາ ກຄວນຸຕໍ ຄເຫຕຸວາ ນິຄຸໂຣທາ ຣາມເມວ ອຄມໍສຸ. ຕຕຸຣ ກຄວາ ວີສຕິສຫສຸສຂີຓາສວປຣິວຸໂຕ ປຄຸຄຕຸຕວຣພຸທຸທາສເນ ນິສີທີ. ສາກິຍາ ນາມ ມານຊາຕິ ກາ ມານຕຸຖທຸທາ, ເຕ "ສິທຸທຕຸຖກຸມາໂຣ ອມຸເຫຫິ ທຫຣຕໂຣ, ອມຸຫາກໍ ກນິຍໂຄ, ກາຄິເນຍຸໂຍ, ປຸຕຸໂຕ, ນຕຸຕາ"ຕິ ຈິນຸເຕຕຸວາ ທຫຣທຫເຣ ຣາຊກຸມາເຣ ອາຫໍສຸ "ຕຸມຸເຫ ວນຸທຖ, ມຍໍ ຕຸມຸຫາກໍ ປິຜຸຄິໂຕ ນິສີທິສຸສາມາ"ຕິ.

ເຕສຸ ເອວໍ ອວນຸທິຕຸວາ ນິສິນຸເນສຸ ກຄວາ ເຕສໍ ອຊຸຊາສຍໍ ໂອໂລເກຕຸວາ "ນ ມໍ ຍາຕໂຍ ວນຸທນຸຕິ, ຫນຸທ ທານິ ເນ ວນຸທາ ເປສຸສາມີ"ຕິ ອກິຍຸຍາປາທກໍ ຈຕຸຕຸຖຊຸຊານໍ ສມາປຊຸຊິຕຸວາ ຕໂຕ ວຸຜຸຄາຍ ອາກາສໍ ອພຸກຸຄຸຄນຸຕຸວາ ເຕສໍ ສີເສ ປາທປໍສຸໍ ໂອກິຣມາໂນ ວິຍ ກຓຸຫມຸພຣຸກຸຂມູເລ ຍມກປາຜິຫາຣິຍສທິສໍ ປາຜິຫາຣິຍໍ ອກາສີ. ຣາຊາ ຕໍ ອຈຸຈຣິຍໍ ທິສຸວາ ອາຫ – "ກ ຄວາ ຕຸມຸຫາກໍ ຊາຕທິວເສ ກາລຸອເທວລສຸສ ວນຸທນຕຸຖໍ ອຸປນີຕານໍ ປາເທ ໂວ ປຣິວຕຸຕິຕຸວາ ພຸຣາຫຸມຓສຸສ ມຕຸຖເກ ປ ຕິຜຸຄິເຕ ທິສຸວາປີ ອຫໍ ຕຸມຸເຫ ວນຸທີ, ອຍໍ ເມ ປຖມວນຸທນາ. ວປຸປມງຄລທິວເສ ຊມຸພຸຈຸຉາຍາຍ ສິຣີສຍເນ ນິສິນຸນານໍ ໂວ ຊມຸພຸຈຸຉາຍາຍ ອປຣິວຕຸຕນໍ ທິສຸວາປີ ປາເທ ວນຸທີ, ອຍໍ ເມ ທຸຕິຍວນຸທນາ. ອິທານິ ອິມໍ ອທິຜຸຄປຸພຸພໍ ປາຜິຫາຣິຍໍ ທິສຸວາປີ ອຫໍ ຕຸມຸຫາກໍ ປາເທ ວນຸທາມິ, ອຍໍ ເມ ຕຕິຍວນຸທນາ"ຕິ. ຣຄຸຄາ ປນ ວນຸທິເຕ ກຄວນຸຕໍ ອວນຸທິຕຸວາ ຖາຕຸໍ ສມຕຸໂຖ ນາມ ເອກສາກິໂຍປິ ນາໂຫສິ, ສພຸເພ ວນຸທິສຸເຍວ.

ອິຕິ ກຄວາ ຍາຕໂຍ ວນຸທາເປຕຸວາ ອາກາສໂຕ ໂອຕຣິຕຸວາ ປຄຸຄຕຸຕາສເນ ນິສີທິ. ນິສິນຸເນ ກຄວຕິ ສິຂາປຕຸໂຕ ຍາຕິສ ມາຄໂມ ອໂຫສິ , ສພຸເພ ເອກຄຸຄຈິຕຸຕາ ຫຸຕຸວາ ນິສີທິສຸ. ຕໂຕ ມຫາເມໂຜ ໂປກຸຂຣວສຸສໍ ວສຸສິ. ຕມຸພວຓຓໍ ອຸທກໍ ເຫຜຸຖາ ວິຣວນຸຕໍ ຄຈຸຉຕິ, ເຕມິຕຸກາໂມວ ເຕເມຕິ, ອເຕມິຕຸກາມສຸສ ສຣີເຣ ເອກພິນຸທຸມຕຸຕມຸປີ ນ ປຕຕິ. ຕໍ ທິສຸວາ ສພຸເພ ອຈຸຈຣິຍພຸກຸຕຈິຕຸຕຊາຕາ "ອໂຫ ອຈຸຈຣິຍໍ, ອໂຫ ອພຸກຸຕ"ນຸຕິ ກຖໍ ສມຸຜຸຖາເປສຸໍ. ສຕຸຖາ "ນ ອິທາເນວ ມຍຸຫໍ ຍາຕິສມາຄ ເມ ໂປກຸຂຣວສຸສໍ ວສຸສຕິ, ອຕີເຕປີ ວສຸສີ"ຕິ ອິມິສຸສາ ອຜຸຖຸປຸປຕຸຕິຍາ ເວສຸສນຸຕຣຊາຕກໍ ກເຖສີ. ທມຸມເທສນໍ ສຸຕຸວາ ສພຸ ເພ ອຸຜຸຖາຍ ວນຸທິຕຸວາ ປກຸກມິສຸ. ເອໂກປີ ຣາຊາ ວາ ຣາຊມຫາມຕຸໂຕ ວາ "ສຸເວ ອມຸຫາກໍ ກິກຸຂໍ ຄຓຸຫຖາ"ຕິ ວຕຸວາ ຄໂຕ ນາມ ນຕຸຖິ.

ສຕຸຖາ ປຸນທິວເສ ວີສຕິສຫສຸສກິກຸຂຸປຣິວຸໂຕ ກປິລວຕຸຖຸໍ ປິຓຸທາຍ ປາວິສີ. ຕໍ ນ ໂກຈິ ຄນຸຕຸວາ ນິມນຸເຕສີ, ປຕຸຕໍ ວາ ອຄຸຄເຫສີ. ກຄວາ ອິນຸທຂີເລ ຄິໂຕວ ອາວຊຸເຊສີ "ກຖໍ ນຸ ໂຂ ປຸພຸພພຸທຸທາ ກຸລນຄເຣ ປິຓຸທາຍ ຈຣີສຸ, ກິໍ ອຸປຸປຜິປາຜິຍາ ອິສຸສຣຊນານໍ ຆຣານິ ອຄມໍສຸ, ອຸທາຫຸ ສປທານຈາຣິກໍ ຈຣີສູ"ຕິ. ຕໂຕ ເອກພຸທຸທສຸສປີ ອຸປຸປຜິປາຜິຍາ ຄມນໍ ອທິສຸວາ "ມ ຍາປີ ອິທານິ ອຍເມວ ວໍໂສ, ອຍໍ ປເວຕິ ປຄຸເຫຕພຸພາ, ອາຍຕິລຈ ເມ ສາວກາປີ ມມເຄວ ອນຸສິກຸຂນຸຕາ ປິຓຸທຈາຣິກວຕຸ ຕໍ ປຣິປູເຣສຸສນຸຕີ"ຕິ ໂກຜິຍໍ ນິວິຜຸຄເຄຫໂຕ ປຜຸຄາຍ ສປທານໍ ປິຓຸທາຍ ຈຣີ. "ອຍຸໂຍ ກິຣ ສິທຸທຕຸຖກຸມາໂຣ ປິຓຸທາຍ ຈຣ ຕີ"ຕິ ທວິກູມກຕິກູມກາທີສຸ ປາສາເທສຸ ສີຫປຄຸຊເຣ ວິວຣິຕຸວາ ມຫາຊໂນ ທສຸສນພຸຍາວໂຜ ອໂຫສີ.

ຣາຫຸລມາຕາປີ ເທວີ "ອຍຸຍປຸຕຸໂຕ ກິຣ ອິມສຸມິເຍວ ນຄເຣ ມຫນຸເຕນ ຣາຊານຸກາເວນ ສຸວຓຓສິວິກາທີຫີ ວິຈຣິຕຸວາ ອິທານິ ເກສມສຸສຸໍ ໂອຫາເຣຕຸວາ ກາສາຍວຕຸຖວສໂນ ກປາລຫຕຸໂຖ ປິຓຸທາຍ ຈຣຕິ, ໂສກຕິ ນຸ ໂຂ"ຕິ ສີຫປຄຸຊຣໍ ວິວຣິຕຸວາ ໂອໂລກ ຍມານາ ກຄວນຸຕໍ ນານາວິຣາຄສມຸຊຸຊລາຍ ສຣີຣປຸປກາຍ ນຄຣວີຖິໂຍ ໂອກາເສຕຸວາ ພຸຍາມປຸປກາປຣິກຸເຂປສມຸງຄິກູຕາຍ ອ ສີຕິອນຸພຸຍຄຸຊນາວກາສິຕາຍ ທວຕຸຕິສມຫາປຸຣິສລກຸຂຓປຜິມຓຸທິຕາຍ ອໂນປມາຍ ພຸທຸທສິຣິຍາ ວິໂຣຈມານໍ ທິສຸວາ ອຸຓຸຫີສໂຕ ປຜຸຄາຍ ຍາວ ປາທຕລາ –

"ສິນິທຸທນີລມຸທຸກຸຄຸຈິຕເກໂສ , ສູຣິຍນິມຸມລຕລາກິນລາໂຜ;

ຍຸຕ຺ຕຕຸງຄມຸທຸກາຍຕນາໂສ, ຣໍສີຊາລວິຕໂຕ ນຣສີໂຫຯ

“ຈກ຺ກວຣງກິຕຣຕ຺ຕສຸປາໂທ, ລກ຺ຂຓມຕ຺ທິຕອາຍຕປ຺ຕ຺ຫີ;

ຈາມຣິຫຕ຺ຖວິກູສິຕປ຺ຕ຺ໂທ, ເອສ ຫິ ຕຸຍ຺ຫໍ ປິຕາ ນຣສີໂຫຯ

“ສກ຺ຍກຸມາໂຣ ວຣໂທ ສຸຂຸມາໂລ, ລກ຺ຂຓວິຈິຕ຺ຕປສນ຺ນສຣີໂຣ;

ໂລກຫິຕາຍ ອາຄໂຕ ນຣວີໂຣ, ເອສ ຫິ ຕຸຍ຺ຫໍ ປິຕາ ນຣສີໂຫຯ

“ອາຍຕຍຸຕ຺ຕສຸສຕ຺ຖິຕໂສໂຕ, ໂຄປ຺ຂຸໂມ ອກິນີລເນຕ຺ໂຕ;

ອິນ຺ທທນຸອກິນີລກມຸໂກ, ເອສ ຫິ ຕຸຍ຺ຫໍ ປິຕາ ນຣສີໂຫຯ

“ປຸຕ຺ຓຈນ຺ທນິໂກ ມຸຂວຕ຺ໂຓ, ເທວນຣານໍ ປິໂຍ ນຣນາໂຄ;

ມຕ຺ຕຄຊິນ຺ທວິລາສິຕຄາມີ, ເອສ ຫິ ຕຸຍ຺ຫໍ ປິຕາ ນຣສີໂຫຯ

“ສິນິທ຺ຘສຸຄມ຺ກີຣມຍ຺ຊຸສໂຘໂສ, ຫິງຄຸລວຕ຺ຓຣຕ຺ຕສຸຊິວ຺ໂຫ;

ວີສຕິວີສຕິເສຕສຸທນ຺ໂຕ, ເອສ ຫິ ຕຸຍ຺ຫໍ ປິຕາ ນຣສີໂຫຯ

“ຂຕ຺ຕິຍສມ຺ກວອຄ຺ຄກຸລີນ຺ໂທ, ເທວມນຸສ຺ສນມສ຺ສິຕປາໂທ;

ສີລສມາຘິປຕິຍ຺ຖິຕຈິຕ຺ໂຕ, ເອສ ຫິ ຕຸຍ຺ຫໍ ປິຕາ ນຣສີໂຫຯ

“ວຍ຺ຍສຸວຍ຺ຍສຸສຕ຺ຖິຕຄີໂວ , ສີຫຫນຸມິຄຣາຊສຣີໂຣ;

ກຍ຺ຈນສຸຈ຺ຉວິອຸຕ຺ຕມວຕ຺ໂຓ, ເອສ ຫິ ຕຸຍ຺ຫໍ ປິຕາ ນຣສີໂຫຯ

“ອຍ຺ຊນສມວຕ຺ຓສຸນີລເກໂສ, ກຍ຺ຈນປຍ຺ຍວິສຸທ຺ຘນລາໂຜ;

ໂອສທີປຕ຺ຑຣສຸທ຺ຘສຸອຸຕ຺ໂຓ, ເອສ ຫິ ຕຸຍ຺ຫໍ ປິຕາ ນຣສີໂຫຯ

“ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕນີລປເຖ ວິຍ ຈນ຺ໂທ, ຕາຣາຄຓປຣິເວຑ຺ຓິຕຣູໂປ;

ສາວກມຊ຺ຊຄໂຕ ສມຕິນ຺ໂທ, ເອສ ຫິ ຕຸຍ຺ຫໍ ປິຕາ ນຣສີໂຫ”ຕິຯ –

ເອວມິມາຫິ ທສຫິ ນຣສີຫຄາຖາຫິ ນາມ ອກິຕ຺ຖວິຕ຺ວາ “ຕຸມ຺ຫາກໍ ປຸຕ຺ໂຕ ກິຣ ອິທານິ ປິຕ຺ຑາຍ ຈຣຕີ”ຕິ ຣຍ຺ໂຍ ອາໂຣເຈສິຯ ຣາຊາ ສໍວິຄ຺ຄຫທໂຍ ຫຕ຺ເຖນ ສາຍກໍ ສຕ຺ຖເປນ຺ໂຕ ຕຸຣິຕຕຸຣິຕໍ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ເວເຄນ ຄນ຺ຕ຺ວາ ກຄວໂຕ ປຸຣໂຕ ຖຕ຺ວາ ອາຫ – “ກິໍ, ກນ຺ເຕ, ອມ຺ເຫ ລຊ຺ຊາເປຖ, ກິມຕ຺ຖໍ ປິຕ຺ຑາຍ ຈຣຖ, ກິໍ ‘ເອຕ຺ຕການໍ ກິກ຺ຂູນໍ ນ ສກ຺ກາ ກຕ຺ຕໍ ລທ຺ຘຸ’ນ຺ຕິ ສຍ຺ຍໍ ກຣິຕ຺ຖາ”ຕິຯ ວໍສຈາຣິຕ຺ຕເມຕໍ, ມຫາຣາຊ, ອມ຺ຫາກນ຺ຕິຯ ນນຸ, ກນ຺ເຕ, ອມ຺ຫາກໍ ມຫາສມ຺ມຕຂຕ຺ຕິຍວໍໂສ ນາມ ວໍໂສ,

ຕຕຸຖ ຈ ເອກຂຕຸຕິໂຍປີ ກິກຸຂາຈໂຣ ນາມ ນຕຸຖິຕິ។ ‘‘ອຍໍ, ມຫາຣາຊ, ຣາຊວໍໂສ ນາມ ຕວ ວໍໂສ, ອມຸຫາກໍ ປນ ທີປງກໂຣ ໂກຕຸຫລຸໂລ…ເປ… ກສຸສໂປຕິ ອຍໍ ພຸທຸຂວໍໂສ ນາມ។ ເອເຕ ຈ ອລຸເລ ຈ ອເນກສຫສຸສສງຂາ ພຸທຸຂາ ກິກຸຂາຈຣາ, ກິກຸຂາ ຈາເຣເນວ ຊີວິກໍ ກປຸເປສຸ’’ນຸຕິ ອນຸຕຣວີຖິຍໍ ຖິໂຕວ –

‘‘ອຸຕຸຕິຍຸເຖ ນປຸປມຊເຊຍຍ, ຂມຸມໍ ສຸຈຣິຕໍ ຈເຣ;

ຂມຸມຈາຣີ ສຸຂໍ ເສຕິ, ອສຸມີ ໂລເກ ປຣມຸຫິ ຈາ’’ຕິ។ (ຂ។ ປ។ ໑໖໗) –

ອິມໍ ຄາຖມາຫ។ ຄາຖາປຣິໂຍສາເນ ຣາຊາ ໂສຕາປຕຸຕິຜເລ ປຕິຍຸຖາສິ។

‘‘ຂມຸມໍ ຈເຣ ສຸຈຣິຕໍ, ນ ນໍ ທຸຈຈຣິຕໍ ຈເຣ;

ຂມຸມຈາຣີ ສຸຂໍ ເສຕິ, ອສຸມີ ໂລເກ ປຣມຸຫິ ຈາ’’ຕິ។ (ຂ។ ປ។ ໑໖໘) –

ອິມໍ ປນ ຄາຖໍ ສຸຕຸວາ ສກທາຄາມິຜເລ ປຕິຍຸຖາສິ។ ມຫາຂມຸມປາລຊາຕກໍ (ຊາ។ ໑។໑໐។໙໔ ອາທໂຍ) ສຸຕຸວາ ອນາຄາມິຜ ເລ ປຕິຍຸຖາສິ, ມຣຕາສມເຍ ເສຕຈຸຂຕຸຕສຸສ ເຫຍຸຖາ ສິຣິສຍເນ ນິປນຸໂນເຍວ ອຣຫຕຸຕໍ ປາປຸຕິ។ ອຣລຸລວາເສນ ປນ ປຂາ ນານຸໂຍຄກິຈຈໍ ຣລຸໂລ ນາໂຫສິ។ ໂສຕາປຕຸຕິຜລໍ ສຈຸຂິກຕຸວາເຍວ ປນ ກຄວໂຕ ປຕຸຕໍ ຄເຫຕຸວາ ສປຣິສໍ ກຄວນຸຕໍ ມຫາປາ ສາທໍ ອາໂຣເປຕຸວາ ປຕີເຕນ ຂາທນີເຍນ ໂກຊນີເຍນ ປຣິວິສິ។ ກຕຸຕກິຈຈປຣິໂຍສາເນ ສພຸພໍ ອິຕຸຖາຄາຣໍ ອາຄນຸຕຸວາ ກ ຄວນຸຕໍ ວນຸທິ ຖເປຕຸວາ ຣາຫຸລມາຕຣໍ។ ສາ ປນ ‘‘ຄຈຸຂ, ອຍຍປຸຕຸຕໍ ວນຸທາທີ’’ຕິ ປຣິຊເນນ ວຸຈຈມານາປີ ‘‘ສເຈ ມຍຸຫໍ ຄຸໂຕ ອຕຸຖິ, ສຍເມວ ມມ ສນຸຕິກໍ ອຍຍປຸຕຸໂຕ ອາຄມິສຸສຕິ, ອາຄຕເມວ ນໍ ວນຸທິສຸສາມີ’’ຕິ ວຕຸວາ ນ ອຄມາສິ។

ກຄວາ ຣາຊານໍ ປຕຸຕໍ ຄາຫາເປຕຸວາ ທຸວີຫິ ອຄຸຄສາວເກຫິ ສທຸຂີ ຣາຊຂີຕາຍ ສິຣິຄພຸກໍ ຄນຸຕຸວາ ‘‘ຣາຊຂີຕາ ຍຖາຣຸຈິ ວນຸທ ມານາ ນ ກິລຸຈິ ວຕຸຕພຸພາ’’ຕິ ວຕຸວາ ປລຸລຕຸຕາສເນ ນິສີທິ។ ສາ ເວເຄນາຄນຸຕຸວາ ໂຄປຸຜເກສຸ ຄເຫຕຸວາ ປາທປິຍຸຖິຍໍ ສີສໍ ປຣິວຕຸເຕຕຸວາ ຍຖາອຊຊາສຍໍ ວນຸທິ។ ຣາຊາ ຣາຊຂີຕາຍ ກຄວຕິ ສິເນຫພຫຸມານາທິຄຸຕສມຸປຕຸຕິໂຍ ກເຖສິ ‘‘ກນຸເຕ, ມມ ຂີຕາ ‘ຕຸມຸເຫທີ ກາສາຍານິ ວຕຸຖານິ ນິວາສີຕານີ’ຕິ ສຸຕຸວາ ຕໂຕ ປຍຸຖາຍ ກາສາຍວຕຸຖນິວຕຸຖາ ຊາຕາ, ຕຸມຸຫາກໍ ເອກກຕຸ ຕິກກາວໍ ສຸຕຸວາ ເອກກຕຸຕິກາວ ຊາຕາ, ຕຸມຸເຫທີ ມຫາສຍນສຸສ ຉຫຸທິຕກາວໍ ສຸຕຸວາ ປຍຸຜິການລຸຈເກເຍວ ນິປນຸນາ, ຕຸມຸ ຫາກໍ ມາລາຄນຸຂາທີຫີ ວິຣຕກາວໍ ລຕຸວາ ວິຣຕມາລາຄນຸຂາວ ຊາຕາ, ອຕຸຕໂນ ລາຕເກທີ ‘ມຍໍ ປຜິຊຄຸຄິສຸສາມາ’ຕິ ສາສ ເນ ເປສີເຕປີ ເອກລາຕກມຸປີ ນ ໂອໂລເກສີ, ເອວໍ ຄຸຕສມຸປນຸນາ ເມ ຂີຕາ ກຄວາ’’ຕິ។ ‘‘ອນຈຸຂຣິຍໍ, ມຫາຣາຊ, ຍໍ ອິທານິ ຕຍາ ຣກຸຂິຍມານາ ຣາຊຂີຕາ ປຣິປກຸເກ ລາເຕ ອຕຸຕານໍ ຣກຸເຂຍຍ, ເອສາ ປຸພຸເພ ອນາຣກຸຂາ ປພຸພຕປາເທ ວິຈຣມານາ ອປຣິປກຸເກ ລາເຕ ອຕຸຕານໍ ຣກຸຂີ’’ຕິ ວຕຸວາ ຈນຸທກິນຸນຣີຊາຕກໍ (ຊາ។ ໑។໑໔។໑໗ ອາທໂຍ) ກເຖຕຸວາ ອຸຍຸຖາຍາສນາ ປກຸ ການິ។

ທຸຕິຍທິວເສ ປນ ນນຸທສຸສ ຣາຊກຸມາຣສຸສ ອກິເສກເຄຫປຸປເວສນວິວາຫມງຄເລສຸ ວຕຸຕມາເນສຸ ຕສຸສ ເຄຫໍ ຄນຸຕຸວາ ກຸມ າຣໍ ປຕຸຕໍ ຄາຫາເປຕຸວາ ປພຸພາເຊຕຸກາໂມ ມງຄລໍ ວຕຸວາ ອຸຍຸຖາຍາສນາ ປກຸການິ។ ຊນປທກລຍາຕີ ກຸມາຣໍ ຄຈຸຂນຸຕໍ ທິສຸ ວາ ‘‘ຕຸວຍໍ ໂຂ, ອຍຍປຸຕຸຕ, ອາຄຈຸເຉຍຍາສີ’’ຕິ ວຕຸວາ ຄີວໍ ປສາເຣຕຸວາ ໂອໂລເກສີ។ ໂສປີ ກຄວນຸຕໍ ‘‘ປຕຸຕໍ ຄຕຸຫຖາ’’ຕິ ວຕຸຕຸໍ ອວິສຫມາໂນ ວິຫາຣໍເຍວ ອຄມາສິ, ຕໍ ອນິຈຸຂມານໍເຍວ ກຄວາ ປພຸພາເຊສີ។ ອິຕິ ກຄວາ ກປິລວຕຸຖຸໍ ຄນຸຕຸວາ ຕຕິຍ ທິວເສ ນນຸທໍ ປພຸພາເຊສີ។

ສຕຸຕເມ ທິວເສ ຣາຫຸລມາຕາ ກຸມາຣໍ ອລງກຣິຕຸວາ ກຄວໂຕ ສນຸຕິກໍ ເປເສສີ ‘‘ປສຸສ, ຕາຕ, ເອຕໍ ວີສຕິສຫສຸສສມຕປຣິວຸຕໍ ສຸວຕຸຕວຕຸຕໍ ພຸຣຫຸມຣູປວຕຸຕໍ ສມຕໍ, ອຍໍ ເຕ ປີຕາ, ເອຕສຸສ ມຫນຸຕາ ນິຂໂຍ ອເຫສຸໍ, ຕຍາສຸສ ນິກຸຂມນກາລໂຕ ປຍຸຖາຍ ນ ປສຸສາມ, ຄຈຸຂ, ນໍ ທາຍຊຊໍ ຍາຈາທີ – ‘ອຫໍ ຕາຕ ກຸມາໂຣ ອກິເສກໍ ປຕຸວາ ຈກຸກວຕຸຕິ ກວິສຸສາມິ, ຂເນນ ເມ ອຕຸໂຖ, ຂນໍ ເມ ເທທີ។ ສາມິໂກ ທິ ປຸຕຸໂຕ ປີຕຸ ສນຸຕກສຸສາ’ຕິ’’។ ກຸມາໂຣ ຈ ກຄວໂຕ ສນຸຕິກໍ ຄນຸຕຸວາ ປີຕຸ ສິເນຫໍ ປຜິລກິຕຸ ວາ ຫຍຸຖຕຸຍຸໂຖ ‘‘ສຸຂາ ເຕ, ສມຕ, ຉາຍາ’’ຕິ ວຕຸວາ ອລຸລລຸຈ ພຫຸໍ ອຕຸຕໂນ ອນຸຣູປໍ ວທນຸໂຕ ອຍຸຖາສິ។ ກຄວາ

ກຕາກຕຸຕກິຈຸໂຈ ອນຸໂມທນໍ ກຕຸວາ ອຸຍຸຍາຍາສນາ ປກຸກາມິ។ ກຸມາໂຣປີ ''ທາຍຊຸຊໍ ເມ, ສມຓ, ເທຫິ, ທາຍຊຸຊໍ ເມ, ສມຓ, ເທຫີ''ຕິ ກຄວນຸຕໍ ອນຸພນຸສິ។ ກຄວາ ກຸມາຣໍ ນ ນິວຕຸຕາເປສີ, ປຣິຊໂນປິ ກຄວຕາ ສທຸສີ ຄຈຸລນຸຕໍ ນິວຕຸເຕຕຸໍ ນາສກຸຊີ។ ອິຕິ ໂສ ກຄວຕາ ສທຸສີ ອາຣາມເມວ ອຄມາສີ។

ຕໂຕ ກຄວາ ຈິນຸເຕສິ ''ຍໍ ອຍໍ ປີຕຸ ສນຸຕກໍ ຜນໍ ອິຈຸລຕິ, ຕໍ ວຜຸຜານຸຄຕໍ ສວິພາຕໍ, ຫນຸທສຸສ ໂພຣິມຓເຫ ປຜິລຫຸຣໍ ສຕຸຕວິຮໍ ອຣິຍຜນໍ ເທມິ, ໂລກຸຕຸຕຣທາຍຊຸຊສຸສ ນໍ ສາມິກໍ ກໂຣມີ''ຕິ ອາຍສຸມນຸຕໍ ສາຣິປຸຕຸຕໍ ອາມນຸເຕສິ ''ເຕນ ຫິ, ຕຸວໍ ສາຣິປຸຕຸຕ, ຣາຫຸລກຸມາຣໍ ປພຸພາເຊຫີ''ຕິ។ ເຖໂຣ ຕໍ ປພຸພາເຊສິ។ ປພຸພຊິເຕ ປນ ກຸມາເຣ ຣລຸໂລ ອຕິມຕຸຕໍ ທຸກຸຂໍ ອຸປຸປຊຸຊິ។ ຕໍ ອທິວາເສຕຸໍ ອສກຸໂກນຸໂຕ ກຄວໂຕ ນິເວເທຕຸວາ ''ສາຜຸ, ກນຸເຕ, ອຍຸຍາ ມາຕາປີຕູຫີ ອນນຸຄຸລາຕໍ ປຸຕຸຕໍ ນ ປພຸພາເຊຍຸຍຸ''ນຸຕີ ວຣໍ ຍາຈິ។ ກຄວາ ຕສຸສ ຕໍ ວຣໍ ທຕຸວາ ປຸນທິວເສ ຣາຊນິເວສເນ ກຕປາຕຣາໂສ ເອກມນຸຕໍ ນິສິນຸເນນ ຣລຸລາ ''ກນຸເຕ, ຕຸມຸຫາກໍ ທຸກຸກຣກາຣິກກາເລ ເອກາ ເທວຕາ ມໍ ອຸປສງກມິຕຸວາ 'ປຸຕຸໂຕ ເຕ ກາລກໂຕ'ຕິ ອາຫ, ຕສຸສາ ວຈນໍ ອສທຸທຫນຸໂຕ 'ນ ມຍຸຫໍ ປຸຕຸໂຕ ໂພຣີ ອປຸປຕຸວາ ກາລໍ ກໂຣຕິ'ຕິ ຕໍ ປຜິກຸຂິປີ''ນຸຕີ ວຸຕຸເຕ ''ອິທານິ ກີ ສທຸທຫິສຸສຖ, ເຍ ຕຸມຸເຫ ປຸພຸເພປີ ອຜຸຖິການິ ທສຸເສຕຸວາ 'ປຸຕຸໂຕ ເຕ ມໂຕ'ຕິ ວຸຕຸເຕ ນ ສທຸທຫິຕຸຖາ''ຕິ ອິມິສຸສາ ອຜຸຖຸປຸປຕຸຕິຍາ ມຫາຜມຸມປາລຊາຕກໍ ກເຖສິ។ ກຖາປຣິໂຍສາເນ ຣາຊາ ອນາຄາມິຜເລ ປຕິຜຸຖາສິ។

ອິຕິ ກຄວາ ປີຕຣໍ ຕີສຸ ຜເລສຸ ປຕິຜຸຖາເປຕຸວາ ກິກຸຂຸສງຄປຣິວຸໂຕ ປຸນເທວ ຣາຊຄຫໍ ຄນຸຕຸວາ ເວລຸວເນ ວິຫາສີ។ ຕສຸມີ ສມເຍ ອນາຖປີຕຸທິໂກ ຄຫປຕິ ປລຸຈຫີ ສກຜສເຕຫີ ກຕຸຫໍ ອາທາຍ ຣາຊຄເຫ ອຕຸຕໂນ ປີຍສຫາຍກສຸສ ເສຜຸຖິໂນ ເຄຫໍ ຄນຸຕຸວາ ຕຕຸຖ ພຸທຸຜສຸສ ກຄວໂຕ ອຸປຸປນຸນກາວໍ ສຸຕຸວາ ພລວປຈຸຈູສສມເຍ ເທວຕານຸກາເວນ ວິວເຕນ ທຸວາເຣນ ສຕຸຖາຣໍ ອຸປສງກມິຕຸວາ ຜມຸມໍ ສຸຕຸວາ ໂສຕາປຕຸຕິຜເລ ປຕິຜຸຖາຍ ທຸຕິຍທິວເສ ພຸທຸຜປຸປມຸຂສຸສ ກິກຸຂຸສງຄສຸສ ມຫາທານໍ ທຕຸວາ ສາວຕຸຖີ ອາຄມນຕຸຖາຍ ສຕຸຖຸ ປຜິລຸລໍ ຄເຫຕຸວາ ອນຸຕຣາມຄຸເຄ ປລຸຈຈຕຸຕາລີສໂຍຊນຜຸຖາເນ ສຕສຫສຸສໍ ສຕສຫສຸສໍ ທຕຸວາ ໂຍຊນິເກ ໂຍຊນິເກ ວິຫາເຣ ກາເຣຕຸວາ ເຊຕວນໍ ໂກຜິສນຸຖາເຣນ ອຜຸຖາຣສຫິຣລຸລໂກຜິຫີ ກີຕຸວາ ນວກມຸມໍ ປຜຸຖເປສີ។ ໂສ ມຊຸເຊ ທສພລສຸສ ຄນຸຜກຸຜີ ກາເຣສີ, ຕໍ ປຣິວາເຣຕຸວາ ອສີຕິມຫາເຖຣານໍ ປາຜິເຍກຸກສນິເວສເນ ອາວາເສ ເອກກູຜາຄາຣທຸວິກູຜາຄາຣຫໍສວຜຸຜກທີຜສາລາມຕຸຫປາທິວເສນ ເສສເສນາສນານິ ໂປກຸຂຣຕິຈງກມນຣຕຸຕິຜຸຖານທິວາຜຸຖານານິ ຈາຕີ ອຜຸຖາຣສໂກຜິປຣິຈຸຈາເຄນ ຣມຕີເຍ ກູມິກາເຄ ມໂນຣມໍ ວິຫາຣໍ ກາຣາເປຕຸວາ ທສພລສຸສ ອາຄມນຕຸຖາຍ ທູຕໍ ເປເສສີ។ ສຕຸຖາ ທູຕສຸສ ວຈນໍ ສຸຕຸວາ ມຫາກິກຸຂຸສງຄປຣິວຸໂຕ ຣາຊຄຫາ ນິກຸຂມິຕຸວາ ອນຸປຸພຸເພນ ສາວຕຸຖີນຄຣໍ ປາປຸຕີ។

ມຫາເສຜຸຖິປີ ໂຂ ວິຫາຣມຫໍ ສຊຸເຊຕຸວາ ຕຖາຄຕສຸສ ເຊຕວນປຸປວິສນທິວເສ ປຸຕຸຕໍ ສພຸພາລງກາຣປຜິມຕຸຕິຕໍ ກຕຸວາ ອລງກຕປຜິຍຕຸເຕເຫວ ປລຸຈຫີ ກຸມາຣສເຕຫີ ສທຸສີ ເປເສສີ។ ໂສ ສປຣິວາໂຣ ປລຸຈວຕຸຕາວຕຸຖສມຸຊຸຊລານິ ປລຸຈ ຜຊສຕານິ ຄເຫຕຸວາ ທສພລສຸສ ປຸຣໂຕ ອໂຫສີ។ ເຕສໍ ປຈຸລໂຕ ມຫາສຸກທຸທາ ຈູລຸອສຸກທຸທາຕິ ທຸເວ ເສຜຸຖິຜີຕໂຣ ປລຸຈຫີ ກຸມາຣິກາສເຕຫີ ສທຸສີ ປຸຕຸຕຜເຜ ຄເຫຕຸວາ ນິກຸຂມີສຸ។ ຕາສໍ ປຈຸລໂຕ ເສຜຸຖິກຣິຍາ ສພຸພາລງກາຣປຜິມຕຸຕິຕາ ປລຸຈຫີ ມາຕຸຄາມສເຕຫີ ສທຸສີ ປຸຕຸຕປາຕິໂຍ ຄເຫຕຸວາ ນິກຸຂມິ។ ສພຸເພສໍ ປຈຸລໂຕ ສຍໍ ມຫາເສຜຸຖີ ອຫຕວຕຸຖນິວຕຸໂຖ ອຫຕວຕຸຖນິວຕຸເຖເຫວ ປລຸຈຫີ ເສຜຸຖິສເຕຫີ ສທຸສີ ກຄວນຸຕໍ ອພຸກຸຄຄລຸລີ។ ກຄວາ ອິມໍ ອຸປາສກປຣິສໍ ປຸຣໂຕ ກຕຸວາ ມຫາກິກຸຂຸສງຄປຣິວຸໂຕ ອຕຸຕໂນ ສຣີຣປຸປກາຍ ສຸວຕຸຕຣສເສກາປິລຸຊຣານີ ວິຍ ວນນຸຕຣານີ ກຸຣຸມາໂນ ອນນຸຕາຍ ພຸທຸຜລີລຸອາຍ ອປຜິສມາຍ ພຸທຸຜສີຣິຍາ ເຊຕວນວິຫາຣໍ ປາວິສີ។

ອຖ ນໍ ອນາຖປີຕຸທິໂກ ປຸຈຸລິ – ''ກຖາຫໍ, ກນຸເຕ, ອິມສຸມີ ວິຫາເຣ ປຜິປຊຸຊາມີ''ຕິ។ ເຕນ ຫິ ຄຫປຕິ ອິມໍ ວິຫາຣໍ ອາຄຕາ ນາຄຕສຸສ ຈາຕຸທຸທິສສຸສ ກິກຸຂຸສງຄສຸສ ເທຫີຕິ។ ''ສາຜຸ, ກນຸເຕ''ຕິ ມຫາເສຜຸຖີ ສຸວຕຸຕກິງກາຣໍ ອາທາຍ ທສພລສຸສ ຫຕຸເຖ ອຸທກໍ ປາເຕຕຸວາ ''ອິມໍ ເຊຕວນວິຫາຣໍ ອາຄຕານາຄຕສຸສ ຈາຕຸທຸທິສສຸສ ກິກຸຂຸສງຄສຸສ ທມຸມີ''ຕິ ອທາສິ។ ສຕຸຖາ ວິຫາຣໍ ປຜິຄຸຄເຫຕຸວາ ອນຸໂມທນໍ ກໂຣນຸໂຕ –

''ສີຕໍ ອຸຕຸຫໍ ປຜິຫນຸຕິ, ຕໂຕ ວາລຸອມິຄານິ ຈ;

ສຣີສເປ ຈ ມກເສ, ສີສິເຣ ຈາປີ ວຸຜຸຖິໂຍ។

‘‘ຕໂຕ ວາຕາຕໂປ ໂຆໂຣ, ສຎ຺ຊາໂຕ ປຏິຫຎ຺ຎຕິ;

ເລຓຕ຺ຖຎ຺ຈ ສຸຂຕ຺ຖຎ຺ຈ, ຌາຍິຕຸຎ຺ຈ ວິປສ຺ສິຕຸໍ.

‘‘ວິຫາຣທານໍ ສງ຺ຆສ຺ສ, ອຄ຺ຄໍ ພຸທ຺ເຘນ ວຓ຺ຓິຕໍ;

ຕສ຺ມາ ຫິ ປຓ຺ຑິໂຕ ໂປໂສ, ສມ຺ປສ຺ສໍ ອຕ຺ຖມຕ຺ຕໂນ.

‘‘ວິຫາເຣ ກາຣເຍ ຣມ຺ເມ, ວາສເຍຕ຺ຖ ພຫຸສ຺ສຸເຕ;

ເຕສໍ ອນ຺ນຎ຺ຈ ປານຎ຺ຈ, ວຕ຺ຖເສນາສນານິ ຈ.

‘‘ທເທຍ຺ຍ ອຸຊຸຠູເຕສຸ, ວິປ຺ປສນ຺ເນນ ເຈຕສາ;

ເຕ ຕສ຺ສ ຘມ຺ມໍ ເທເສນ຺ຕິ, ສພ຺ພທຸກ຺ຂາປນູທນໍ;

ຍໍ ໂສ ຘມ຺ມໍ ອິຘຎ຺ຎາຍ, ປຣິນິພ຺ພາຕິ ອນາສໂວ’’ຕິ. (ຈູຬວ. ໒໙໕) –

ວິຫາຣານິສໍສໍ ກເຘສິ. ອນາຖປິຓ຺ຑິໂກ ທຸຕິຍທິວສໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ວິຫາຣມຫໍ ອາຣຠິ. ວິສາຂາຍ ປາສາທມໂຫ ຈຕູຫິ ມາເສຫິ ນິຏ຺ຐິໂຕ, ອນາຖປິຓ຺ຑິກສ຺ສ ປນ ວິຫາຣມໂຫ ນວຫິ ມາເສຫິ ນິຏ຺ຐາສິ. ວິຫາຣມເຫປິ ອຏ຺ຐາຣເສວ ໂກຏິໂຍ ປຣິຈ຺ຈາຄໍ ອຄມໍສຸ. ອິຕິ ເອກສ຺ມິໍເຍວ ວິຫາເຣ ຈຕຸປຓ຺ຓາສໂກຏິສງ຺ຂ຺ຍໍ ຘນໍ ປຣິຈ຺ຈຊິ.

ອຕີເຕ ປນ ວິປສ຺ສິສ຺ສ ຠຄວໂຕ ກາເລ ປຸນພ຺ພສຸມິຕ຺ໂຕ ນາມ ເສຏ຺ຐິ ສຸວຓ຺ຓິຏ຺ຐກາສນ຺ຖເຣນ ກິຓິຕ຺ວາ ຕສ຺ມິໍເຍວ ຐາເນ ໂຍຊນປ຺ປມາຓໍ ສງ຺ຆາຣາມໍ ກາເຣສິ. ສິຂິສ຺ສ ຠຄວໂຕ ກາເລ ສິຣິວຑ຺ໂຒ ນາມ ເສຏ຺ຐິ ສຸວຓ຺ຓຜາລສນ຺ຖເຣນ ກິຓິຕ຺ວາ ຕສ຺ມິໍເຍວ ຐາເນ ຕິຄາວຸຕປ຺ປມາຓໍ ສງ຺ຆາຣາມໍ ກາເຣສິ. ເວສ຺ສຠຸສ຺ສ ຠຄວໂຕ ກາເລ ໂສຕ຺ຖິໂຊ ນາມ ເສຏ຺ຐິ ສຸວຓ຺ຓຫຕ຺ຖິປທສນ຺ຖເຣນ ກິຓິຕ຺ວາ ຕສ຺ມິໍເຍວ ຐາເນ ອຑ຺ຒໂຍຊນປ຺ປມາຓໍ ສງ຺ຆາຣາມໍ ກາເຣສິ. ກກຸສນ຺ຘສ຺ສ ຠຄວໂຕ ກາເລ ອຈ຺ຈຸໂຕ ນາມ ເສຏ຺ຐິ ສຸວຓ຺ຓິຏ຺ຐກາສນ຺ຖເຣນ ກິຓິຕ຺ວາ ຕສ຺ມິໍເຍວ ຐາເນ ຄາວຸຕປ຺ປມາຓໍ ສງ຺ຆາຣາມໍ ກາເຣສິ. ໂກຓາຄມນສ຺ສ ຠຄວໂຕ ກາເລ ອຸຄ຺ໂຄ ນາມ ເສຏ຺ຐິ ສຸວຓ຺ຓກຈ຺ຉປສນ຺ຖເຣນ ກິຓິຕ຺ວາ ຕສ຺ມິໍເຍວ ຐາເນ ອຑ຺ຒຄາວຸຕປ຺ປມາຓໍ ສງ຺ຆາຣາມໍ ກາເຣສິ. ກສ຺ສປສ຺ສ ຠຄວໂຕ ກາເລ ສຸມງ຺ຄໂລ ນາມ ເສຏ຺ຐິ ສຸວຓ຺ຓກຏິສນ຺ຖເຣນ ກິຓິຕ຺ວາ ຕສ຺ມິໍເຍວ ຐາເນ ໂສຬສກຣີສປ຺ປມາຓໍ ສງ຺ຆາຣາມໍ ກາເຣສິ. ອມ຺ຫາກໍ ປນ ຠຄວໂຕ ກາເລ ອນາຖປິຓ຺ຑິໂກ ນາມ ເສຏ຺ຐິ ກຫາປຓໂກຏິສນ຺ຖເຣນ ກິຓິຕ຺ວາ ຕສ຺ມິໍເຍວ ຐາເນ ອຏ຺ຐກຣີສປ຺ປມາຓໍ ສງ຺ຆາຣາມໍ ກາເຣສິ. ອິທໍ ກິຣ ຐານໍ ສພ຺ພພຸທ຺ຘານໍ ອວິຊຫິຕຏ຺ຐານເມວ.

ອິຕິ ມຫາໂພຘິມຓ຺ເຑ ສພ຺ພຎ຺ຎຸຕປ຺ປຕ຺ຕິໂຕ ຍາວ ມຫາປຣິນິພ຺ພານມຎ຺ຈາ ຍສ຺ມິໍ ຍສ຺ມິໍ ຐາເນ ຠຄວາ ວິຫາສິ, ອິທໍ ສນ຺ຕິເກນິທານໍ ນາມ, ຕສ຺ສ ວເສນ ສພ຺ພຊາຕການິ ວຓ຺ຓຍິສ຺ສາມ.

ນິທານກຖາ ນິຏ຺ຐິຕາ.

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

໑ຯ ເອກກນິປາໂຕ

໑ຯ ອປຓ຺ຓກວຄ຺ໂຄ

໑ຯ ອປຓ຺ຓກຊາຕກວຓ຺ຓນາ

ອິມໍ ຕາວ ອປຓ຺ຓກຘມ຺ມເທສນໍ ຠຄວາ ສາວຕ຺ຖິໍ ອຸປນິສ຺ສາຍ ເຊຕວນມຫາວິຫາເຣ ວິຫຣນ຺ໂຕ ກເຖສິຯ ກໍ ປນ ອາຣພ຺ຠ ອຍໍ ກຖາ ສມຸຏ຺ຐິຕາຕິ? ເສຏ຺ຐິສ຺ສ ສຫາຍເກ ປຎ຺ຈສເຕ ຕິຕ຺ຖິຍສາວເກຯ ເອກສ຺ມິຎ຺ຫິ ທິວເສ ອນາຖປິຓ຺ຑິໂກ ເສຏ຺ຐິ ອຕ຺ຕໂນ ສຫາຍເກ ປຎ຺ຈສເຕ ອຎ຺ຎຕິຕ຺ຖິຍສາວເກ ອາທາຍ ພຫຸໍ ມາລາຄນ຺ຘວິເລປນຎ຺ເຈວ ສປ຺ປິເຕລມຘຸຜາຓິຕວຕ຺ຖຈ຺ຉາທນານິ ຈ ຄາຫາເປຕ຺ວາ ເຊຕວນໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຠຄວນ຺ຕໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ຄນ຺ຘມາລາທີຫິ ປູເຊຕ຺ວາ ເຠສຊ຺ຊານິ ເຈວ ວຕ຺ຖານິ ຈ ຠິກ຺ຂຸສງ຺ຆສ຺ສ ວິສ຺ສຊ຺ເຊຕ຺ວາ ຉ ນິສຊ຺ຊາໂທເສ ວຊ຺ເຊຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສີທິຯ ເຕປິ ອຎ຺ຎຕິຕ຺ຖິຍສາວກາ ຕຖາຄຕໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ສຕ຺ຖຸ ປຸຓ຺ຓຈນ຺ທສສ຺ສິຣິກໍ ມຸຂໍ, ລກ຺ຂຓານຸພ຺ຍຎ຺ຊນປຏິມຓ຺ຑິຕໍ ພ຺ຍາມປ຺ປຠາປຣິກ຺ຂິຕ຺ຕໍ ພ຺ຣຫ຺ມກາຍໍ, ອາເວລ຺ອາເວລ຺ອາ ຍມກຍມກາ ຫຸຕ຺ວາ ນິຈ຺ຉຣນ຺ຕິໂຍ ຆນພຸທ຺ຘຣສ຺ມິໂຍ ຈ ໂອໂລກຍມານາ ອນາຖປິຓ຺ຑິກສ຺ສ ສມີເປເຍວ ນິສີທິໍສຸຯ

ອຖ ເນສໍ ສຕ຺ຖາ ມໂນສິລາຕເລ ສີຫນາທໍ ນທນ຺ໂຕ ຕຣຸຓສີໂຫ ວິຍ ຄຊ຺ຊນ຺ໂຕ ປາວຸສ຺ສກເມໂຆ ວິຍ ຈ ອາກາສຄງ຺ຄໍ ໂອຕາເຣນ຺ໂຕ ວິຍ ຈ ຣຕນທາມໍ ຄນ຺ເຖນ຺ໂຕ ວິຍ ຈ ອຏ຺ຐງ຺ຄສມນ຺ນາຄເຕນ ສວນີເຍນ ກມນີເຍນ ພ຺ຣຫ຺ມສ຺ສເຣນ ນານານຍວິຈິຕ຺ຕໍ ມຘຸຣຘມ຺ມກຖໍ ກເຖສິຯ ເຕ ສຕ຺ຖຸ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຸຕ຺ວາ ປສນ຺ນຈິຕ຺ຕາ ອຸຏ຺ຐາຍ ທສພລໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ອຎ຺ຎຕິຕ຺ຖິຍສຣຓໍ ຠິນ຺ທິຕ຺ວາ ພຸທ຺ຘໍ ສຣຓໍ ອຄມໍສຸຯ ເຕ ຕໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ນິຈ຺ຈກາລໍ ອນາຖປິຓ຺ຑິເກນ ສທ຺ຘິໍ ຄນ຺ຘມາລາທິຫຕ຺ຖາ ວິຫາຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຘມ຺ມໍ ສຸຓນ຺ຕິ, ທານໍ ເທນ຺ຕິ, ສີລໍ ຣກ຺ຂນ຺ຕິ, ອຸໂປສຖກມ຺ມໍ ກໂຣນ຺ຕິຯ

ອຖ ຠຄວາ ສາວຕ຺ຖິໂຕ ປຸນເທວ ຣາຊຄຫໍ ອຄມາສິຯ ເຕ ຕຖາຄຕສ຺ສ ຄຕກາເລ ຕໍ ສຣຓໍ ຠິນ຺ທິຕ຺ວາ ປຸນ ອຎ຺ຎຕິຕ຺ຖິຍສຣຓໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ມູລຏ຺ຐາເນເຍວ ປຕິຏ຺ຐິຕາຯ ຠຄວາປິ ສຕ຺ຕຏ຺ຐ ມາເສ ວີຕິນາເມຕ຺ວາ ປຸນ ເຊຕວນເມວ ອຄມາສິຯ ອນາຖປິຓ຺ຑິໂກ ປຸນປິ ເຕ ອາທາຍ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ຄນ຺ຘມາລາທີຫິ ປູເຊຕ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສີທິຯ ເຕປິ ຠຄວນ຺ຕໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສີທິໍສຸຯ ອຖ ເນສໍ ຕຖາຄເຕ ຈາຣິກໍ ປກ຺ກນ຺ເຕ ຄຫິຕສຣຓໍ ຠິນ຺ທິຕ຺ວາ ປຸນ ອຎ຺ຎຕິຕ຺ຖິຍສຣຓເມວ ຄເຫຕ຺ວາ ມູເລ ປຕິຏ຺ຐິຕຠາວໍ ຠຄວໂຕ ອາໂຣເຈສິຯ

ຠຄວາ ອປຣິມິຕກປ຺ປໂກຏິໂຍ ນິຣນ຺ຕຣໍ ປວຕ຺ຕິຕວຈີສຸຈຣິຕານຸຠາເວນ ທິພ຺ພຄນ຺ຘຄນ຺ຘິຕໍ ນານາຄນ຺ຘປູຣິຕໍ ຣຕນກຣຓ຺ຑກໍ ວິວຣນ຺ໂຕ ວິຍ ມຸຂປທຸມໍ ວິວຣິຕ຺ວາ ມຘຸຣສ຺ສຣໍ ນິຈ຺ຉາເຣນ຺ໂຕ ‘‘ສຈ຺ຈໍ ກິຣ ຕຸມ຺ເຫ ອຸປາສກາ ຕີຓິ ສຣຓານິ ຠິນ຺ທິຕ຺ວາ ອຎ຺ຎຕິຕ຺ຖິຍສຣຓໍ ຄຕາ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິຯ ອຖ ເຕຫິ ປຏິຈ຺ຉາເທຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ເຕຫິ ‘‘ສຈ຺ຈໍ ຠຄວາ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ສຕ຺ຖາ ‘‘ອຸປາສກາ ເຫຏ຺ຐາ ອວີຈິ ອຸປຣິ ຠວຄ຺ຄໍ ປຣິຈ຺ເຉທໍ ກຕ຺ວາ ຕິຣິຍໍ ອປຣິມາຓາສຸ ໂລກຘາຕູສຸ ສີລາທີຫິ ຄຸເຓຫິ ພຸທ຺ເຘນ ສທິໂສ ນາມ ນຕ຺ຖິ, ກຸໂຕ ອຘິກຕໂຣ’’ຕິຯ ‘‘ຍາວຕາ, ຠິກ຺ຂເວ, ສຕ຺ຕາ ອປທາ ວາ ທ຺ວິປທາ ວາ ຈຕຸປ຺ປທາ ວາ ພຫຸປ຺ປທາ ວາ, ຕຖາຄໂຕ ເຕສໍ ອຄ຺ຄມກ຺ຂາຍຕິ (ສໍຯ ນິຯ ໕ຯ໑໓໙; ອຯ ນິຯ ໔ຯ໓໔), ຍໍ ກິຎ຺ຈິ ວິຕ຺ຕໍ ອິຘ ວາ ຫຸຣໍ ວາ…ເປ… (ຂຸຯ ປາຯ ໖ຯ໓; ສຸຯ ນິຯ ໒໒໖) ອຄ຺ຄໂຕ ເວ ປສນ຺ນານ’’ນ຺ຕິ ເອວມາທີຫິ (ອຯ ນິຯ ໔ຯ໓໔; ອິຕິວຸຯ ໙໐) ສຸຕ຺ເຕຫິ ປກາສິເຕ ຣຕນຕ຺ຕຍຄຸເຓ ປກາເສຕ຺ວາ ‘‘ເອວໍ ອຸຕ຺ຕມຄຸເຓຫິ ສມນ຺ນາຄຕໍ ຣຕນຕ຺ຕຍໍ ສຣຓໍ ຄຕາ ອຸປາສກາ ວາ ອຸປາສິກາ ວາ ນິຣຍາທີສຸ ນິພ຺ພຕ຺ຕກາ ນາມ ນຕ຺ຖິ, ອປາຍນິພ຺ພຕ຺ຕິໂຕ ປນ ມຸຈ຺ຈິຕ຺ວາ ເທວໂລເກ ອຸປ຺ປຊ຺ຊິຕ຺ວາ ມຫາສມ຺ປຕ຺ຕິໍ ອນຸໂຠນ຺ຕິ, ຕສ຺ມາ ຕຸມ຺ເຫຫິ ເອວຣູປໍ ສຣຓໍ ຠິນ຺ທິຕ຺ວາ ອຎ຺ຎຕິຕ຺ຖິຍສຣຓໍ ຄຈ຺ຉນ຺ເຕຫິ ອຍຸຕ຺ຕໍ ກຕ’’ນ຺ຕິ ອາຫຯ

ເອຕ຺ຖ ຈ ຕີຓິ ສຣຓານິ ໂມກ຺ຂວເສນ ອຸຕ຺ຕມວເສນ ສຣຓໍ ຄຕານໍ ອປາເຍສຸ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຍາ ອຠາວທີປນຕ຺ຖໍ ອິມານິ ສຸຕ຺ຕານິ ທສ຺ເສຕພ຺ພານິ –

‘‘ເຍ ເກຈິ ພຸທ຺ຘໍ ສຣຓໍ ຄຕາເສ, ນ ເຕ ຄມິສ຺ສນ຺ຕິ ອປາຍຠູມິໍ;

ປຫາຍ ມານຸສໍ ເທຫໍ, ເທວກາຍໍ ປຣິປູເຣສ຺ສນ຺ຕິ. (ທີ. ນິ. ໒.໓໓໒; ສໍ. ນິ. ໑.໓໗);

‘‘ເຍ ເກຈິ ຘມ຺ມໍ ສຣຓໍ ຄຕາເສ, ນ ເຕ ຄມິສ຺ສນ຺ຕິ ອປາຍພູມິ;

ປຫາຍ ມານຸສໍ ເທຫໍ, ເທວກາຍໍ ປຣິປູເຣສ຺ສນ຺ຕິ.

‘‘ເຍ ເກຈິ ສງ຺ຆໍ ສຣຓໍ ຄຕາເສ, ນ ເຕ ຄມິສ຺ສນ຺ຕິ ອປາຍພູມິ;

ປຫາຍ ມານຸສໍ ເທຫໍ, ເທວກາຍໍ ປຣິປູເຣສ຺ສນ຺ຕິ.

‘‘ພຫຸໍ ເວ ສຣຓໍ ຍນ຺ຕິ, ປພ຺ພຕານິ ວນານິ ຈ;

ອາຣາມຣຸກ຺ຂເຈຕ຺ຍານິ, ມນຸສ຺ສາ ພຍຕ຺ຊ຺ຊິຕາ.

‘‘ເນຕໍ ໂຂ ສຣຓໍ ເຂມໍ, ເນຕໍ ສຣຓມຸຕ຺ຕມໍ;

ເນຕໍ ສຣຓມາຄມ຺ມ, ສພ຺ພທຸກ຺ຂາ ປມຸຈ຺ຈຕິ.

‘ໂຍ ຈ ພຸທ຺ຘຍ຺ຈ ຘມ຺ມຍ຺ຈ, ສງ຺ຆຍ຺ຈ ສຣຓໍ ຄໂຕ;

ຈຕ຺ຕາຣິ ອຣິຍສຈ຺ຈານິ, ສມ຺ມປ຺ປຍ຺ຍາຍ ປສ຺ສຕິ.

‘‘ທຸກ຺ຂໍ ທຸກ຺ຂສມຸປ຺ປາທໍ, ທຸກ຺ຂສ຺ສ ຈ ອຕິກ຺ກມໍ;

ອຣິຍຍ຺ຈຎ຺ຎງ຺ຄິກໍ ມຄ຺ຄໍ, ທຸກ຺ຂູປສມຄາມິນໍ.

‘‘ເອຕໍ ໂຂ ສຣຓໍ ເຂມໍ, ເອຕໍ ສຣຓມຸຕ຺ຕມໍ;

ເອຕໍ ສຣຓມາຄມ຺ມ, ສພ຺ພທຸກ຺ຂາ ປມຸຈ຺ຈຕີ’’ຕິ. (ຘ. ປ. ໑໘໘-໑໙໒);

ນ ເກວລຍ຺ຈ ເນສໍ ສຕ຺ຖາ ເອຕ຺ຕກໍເຍວ ຘມ຺ມໍ ເທເສສິ, ອປິຈ ໂຂ ‘‘ອຸປາສກາ ພຸທ຺ຘານຸສ຺ສຕິກມ຺ມຎ຺ຐານໍ ນາມ, ຘມ຺ມານຸສ຺ສຕິກມ຺ມຎ຺ຐານໍ ນາມ, ສງ຺ຆານຸສ຺ສຕິກມ຺ມຎ຺ຐານໍ ນາມ ໂສຕາປຕ຺ຕິມຄ຺ຄໍ ເທຕິ, ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລໍ ເທຕິ, ສກທາຄາມິມຄ຺ຄໍ ເທຕິ, ສກທາຄາມິຜລໍ ເທຕິ, ອນາຄາມິມຄ຺ຄໍ ເທຕິ, ອນາຄາມິຜລໍ ເທຕິ, ອຣຫຕ຺ຕມຄ຺ຄໍ ເທຕິ, ອຣຫຕ຺ຕຜລໍ ເທຕີ’’ຕິເອວມາທີຫິປິ ນເຍຫິ ຘມ຺ມໍ ເທເສຕ຺ວາ ‘‘ເອວຣູປໍ ນາມ ສຣຓໍ ກິນ຺ທນ຺ເຕຫິ ອຍຸຕ຺ຕໍ ຕຸມ຺ເຫຫິ ກຕ’’ນ຺ຕິ ອາຫ. ເອຕ຺ຖ ຈ ພຸທ຺ຘານຸສ຺ສຕິກມ຺ມຎ຺ຐານາທີນໍ ໂສຕາປຕ຺ຕິມຄ຺ຄາທິປ຺ປທານໍ ‘‘ເອກຘມ຺ໂມ, ພິກ຺ຂເວ, ພາວິໂຕ ພຫຸລີກໂຕ ເອກນ຺ຕນິພ຺ພິທາຍ ວິຣາຄາຍ ນິໂຣຘາຍ ອຸປສມາຍ ອພິຍ຺ຍາຍ ສມ຺ໂພຘາຍ ນິພ຺ພານາຍ ສໍວຕ຺ຕຕິ. ກຕໂມ ເອກຘມ຺ໂມ? ພຸທ຺ຘານຸສ຺ສຕີ’’ຕິເອວມາທີຫິ (ອ. ນິ. ໑.໒໙໖) ສຸຕ຺ເຕຫິ ທີເປຕພ຺ພໍ.

ເອວໍ ພຄວາ ນານປ຺ປກາເຣຫິ ອຸປາສເກ ໂອວທິຕ຺ວາ ‘‘ອຸປາສກາ ປຸພ຺ເພປິ ມນຸສ຺ສາ ອສຣຓໍ ‘ສຣຓ’ນ຺ຕິ ວິກ຺ກຄ຺ຄາເຫນ ວິຣທ຺ຘຄ຺ຄາເຫນ ຄເຫຕ຺ວາ ອມນຸສ຺ສປຣິຄ຺ຄຫິເຕ ກນ຺ຕາເຣ ຍກ຺ຂພກ຺ຂາ ຫຸຕ຺ວາ ມຫາວິນາສໍ ປຕ຺ຕາ, ອປຓ຺ຓກຄ຺ຄາຫໍ ປນ ເອກໍສິກຄ຺ຄາຫໍ ອວິຣທ຺ຘຄ຺ຄາຫໍ ຄຫິຕມນຸສ຺ສາ ຕສ຺ມິເຍວ ກນ຺ຕາເຣ ໂສຕ຺ຖິກາວໍ ປຕ຺ຕາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ຕຸຕ຺ຫີ ອໂຫສີ. ອຖ ໂຂ ອນາຖປິຓ຺ຑິໂກ ຄຫປຕິ ອຸຎ຺ຐາຍາສນາ ພຄວນ຺ຕໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ອພິຕ຺ຖວິຕ຺ວາ ສິຣສ຺ມິໍ ອຍ຺ຊລິໍ ປຕິຎ຺ຐເປຕ຺ວາ ເອວມາຫ ‘‘ກນ຺

ເຕ, ອິທານີ ຕາວ ອິເມສໍ ອຸປາສການໍ ອຸຕ຺ຕມສຣຕໍ ກິນ຺ທິຕ຺ວາ ຕກ຺ກຄ຺ຄຫຕໍ ອມ຺ຫາກໍ ປາກຜໍ, ປຸພ຺ເພ ປນ ອມນຸສ຺ສປຣິຄ຺ຄຫີເຕ ກນ຺ຕາເຣ ຕກ຺ກິການໍ ວິນາໂສ, ອປ຺ຕ຺ຕກຄ຺ຄາຫໍ ຄຫິຕມນຸສ຺ສານຍ຺ຈ ໂສຕ຺ຖິກາໂວ ອມ຺ຫາກໍ ປຝິຈ຺ຉນ຺ໂນ, ຕຸມ຺ຫາກເມວ ປາກໂຜ, ສາທຸ ວຕ ໂນ ກຄວາ ອາກາເສ ປຸຕ຺ຕຈນ຺ທໍ ອຸຜ຺ຖາເປນ຺ໂຕ ວິຍ ອິມໍ ການ຺ຕໍ ປາກຜໍ ກໂຣຕູ''ຕິ. ອຖ ກຄວາ ''ມຍາ ໂຂ, ຄຫປຕິ, ອປຣິມິຕກາລໍ ທສ ປາຣມິໂຍ ປູເຣຕ຺ວາ ໂລກສ຺ສ ກງຂຈ຺ເຉທນຕ຺ຖເມວ ສພ຺ພຍ຺ຍຸຕຍ຺ຍາຕໍ ປຝິວິທ຺ຜໍ, ສີຫາວສາຍ ສຸວຕ຺ຕນາລຸອື ປູເຣນ຺ໂຕ ວິຍ ສກ຺ກຈ຺ຈໍ ໂສຕໍ ໂອທຫິຕ຺ວາ ສຸໂຕຫີ''ຕິ ເສຍ຺ຖິໂນ ສຕ຺ປ຺ປາທໍ ຊເນຕ຺ວາ ທິມຄພ຺ກໍ ປທາເລຕ຺ວາ ປຸຕ຺ຕຈນ຺ທໍ ນິຫຣນ຺ໂຕ ວິຍ ກວນ຺ຕເຣນ ປຝິຈ຺ຉນ຺ນການ຺ຕໍ ປາກຜໍ ອກາສິ.

ອຕີເຕ ກາສິຣຍ຺ເຖ ພາຣາຕສີນຄເຣ ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ໂຕ ນາມ ຣາຊາ ອໂຫສິ. ຕທາ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ສຕ຺ຖວາຫກຸເລ ປຝິສນ຺ຜີ ຄເຫຕ຺ວາ ທສມາສຈ຺ຈເຍນ ມາຕຸກ຺ຈ຺ຉິໂຕ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ອນຸປຸພ຺ເພນ ວຍປ຺ປຕ຺ໂຕ ປຍ຺ຈຫິ ສກຜສເຕຫິ ວຕິຊ຺ຊໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ວິຈຣຕິ. ໂສ ກທາຈິ ປຸພ຺ພນ຺ຕໂຕ ອປຣນ຺ຕໍ ຄຈ຺ຉຕິ, ກທາຈິ ອປຣນ຺ຕໂຕ ປຸພ຺ພນ຺ຕໍ. ພາຣາຕສີຍໍເຍວ ອຍ຺ໂຍປີ ສຕ຺ຖວາຫປຸຕ຺ໂຕ ອຕ຺ຖິ ພາໂລ ອພ຺ຍຕ຺ໂຕ ອນຸປາຍກຸສໂລ. ຕທາ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ພາຣາຕສີໂຕ ມຫຄ຺ຟໍ ກຕ຺ຫໍ ຄເຫຕ຺ວາ ປຍ຺ຈ ສກຜສຕານີ ປູເຣຕ຺ວາ ຄມນສຊ຺ຊານີ ກຕ຺ວາ ຖເປສີ. ໂສປີ ພາລສຕ຺ຖວາຫປຸຕ຺ໂຕ ຕເຖວ ປຍ຺ຈ ສກຜສຕານີ ປູເຣຕ຺ວາ ຄມນສຊ຺ຊານີ ກຕ຺ວາ ຖເປສີ.

ຕທາ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ຈິນ຺ເຕສິ ''ສເຈ ອຍໍ ພາລສຕ຺ຖວາຫປຸຕ຺ໂຕ ມຍາ ສທ຺ຜິເຍວ ຄມິສ຺ສຕິ, ສກຜສຫສ຺ເສ ເອກໂຕ ມຄ຺ຄໍ ຄຈ຺ຉນ຺ເຕ ມຄ຺ໂຄປີ ນປ຺ປໂຫສ຺ສຕິ, ມນຸສ຺ສານໍ ທາຣຸທກາທີນິປີ, ພລິພທ຺ທານໍ ຕິຕານິປີ ທຸລ຺ລການິ ກວິສ຺ສນ຺ຕິ, ເອເຕນ ວາ ມຍາ ວາ ປຸຣໂຕ ຄນ຺ຕຸໍ ວຝ຺ຜຕີ''ຕິ. ໂສ ຕໍ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ເອຕມຕ຺ຖໍ ອາໂຣເຈຕ຺ວາ ''ທ຺ວິທ຺ທິປີ ອມ຺ເຫຫິ ເອກໂຕ ຄນ຺ຕຸໍ ນ ສກ຺ກາ, ກິ ຕ຺ວໍ ປຸຣໂຕ ຄມິສ຺ສສີ, ອຸທາຫຸ ປຈ຺ຉໂຕ''ຕິ ອາຫ. ໂສ ຈິນ຺ເຕສິ ''ມຍິ ປຸຣໂຕ ຄຈ຺ຉນ຺ເຕ ພຫູ ອານິສໍສາ, ມຄ຺ເຄນ ອກິນ຺ເນເນວ ຄມິສ຺ສາມິ, ໂຄຕາ ອນາມຍ຺ຖຕິຕໍ ຂາທິສ຺ສນ຺ຕິ, ມນຸສ຺ສານໍ ອນາມຍ຺ຖໍ ສູເປຍ຺ຍປຕ຺ຕໍ ກວິສ຺ສຕິ, ປສນ຺ນໍ ອຸທກໍ ກວິສ຺ສຕິ, ຍຖາຣຸຈິ ອຄ຺ຟໍ ຖເປຕ຺ວາ ກຕ຺ຫໍ ວິກ຺ກິຕິສ຺ສາມີ''ຕິ. ໂສ ''ອຫໍ, ສມ຺ມ, ປຸຣໂຕ ຄມິສ຺ສາມີ''ຕິ ອາຫ. ໂພທິສຕ຺ໂຕປີ ປຈ຺ຉໂຕ ຄມເນ ພຫູ ອານິສໍເສ ອທ຺ທສ. ເອວໍ ຫິສ຺ສ ອໂຫສິ – ''ປຸຣໂຕ ຄຈ຺ຉນ຺ຕາ ມຄ຺ເຄ ວິສມຍ຺ຖານໍ ສມໍ ກຣິສ຺ສນ຺ຕິ, ອຫໍ ເຕຫິ ຄຕມຄ຺ເຄນ ຄມິສ຺ສາມິ, ປຸຣໂຕ ຄເຕຫິ ພລິພທ຺ເທຫິ ປຣິຕຕຖທ຺ຜຕິເຕ ຂາທິເຕ ມມ ໂຄຕາ ປຸນ ອຸຜ຺ຖິຕານິ ມຊຸຣຕິຕານິ ຂາທິສ຺ສນ຺ຕິ, ຄຫິຕປ຺ຕ຺ຕຍ຺ຖານໂຕ ອຸຜ຺ຖິຕໍ ມນຸສ຺ສານໍ ສູເປຍ຺ຍປຕ຺ຕໍ ມຊຸຣໍ ກວິສ຺ສຕິ, ອນຸທເກ ຖາເນ ອາວາຝໍ ຂນິຕ຺ວາ ເອເຕ ອຸທກໍ ອຸປ຺ປາເທສ຺ສນ຺ຕິ, ເຕຫິ ກເຕສຸ ອາວາເຜສຸ ມຍໍ ອຸທກໍ ປິວິສ຺ສາມ, ອຄ຺ຟຍ຺ຖປນໍ ນາມ ມນຸສ຺ສານໍ ຊີວິຕາ ໂວໂຣປນສທິສໍ, ອຫໍ ປຈ຺ຉໂຕ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເອເຕຫິ ຖປິຕຄ຺ເຟນ ກຕ຺ຫໍ ວິກ຺ກິຕິສ຺ສາມີ''ຕິ. ອຖ ໂສ ເອຕ຺ຕເກ ອານິສໍເສ ທິສ຺ວາ ''ສມ຺ມ, ຕ຺ວໍ ປຸຣໂຕ ຄຈ຺ຉາຫີ''ຕິ ອາຫ. ''ສາທຸ, ສມ຺ມາ''ຕິ ພາລສຕ຺ຖວາໂຫ ສກຜານິ ໂຍເຊຕ຺ວາ ນິກ຺ຂນ຺ໂຕ ອນຸປຸພ຺ເພນ ມນຸສ຺ສາວາສໍ ອຕິກ຺ກມິຕ຺ວາ ກນ຺ຕາຣມຸຂໍ ປາປຸຕິ.

ກນ຺ຕາຣໍ ນາມ – ໂຈຣກນ຺ຕາຣໍ, ວາລຸອກນ຺ຕາຣໍ, ນິຣຸທກກນ຺ຕາຣໍ, ອມນຸສ຺ສກນ຺ຕາຣໍ, ອປ຺ປກ຺ຂກນ຺ຕາຣນ຺ຕິ ປຍ຺ຈວິຜໍ. ຕຕ຺ຖ ໂຈເຣຫິ ອຜິຍ຺ຖິຕມຄ຺ໂຄ ໂຈຣກນ຺ຕາຣໍ ນາມ. ສີຫາທີຫີ ອຜິຍ຺ຖິຕມຄ຺ໂຄ ວາລຸອກນ຺ຕາຣໍ ນາມ. ຍຕ຺ຖ ນ຺ຫາຍິຕຸໍ ວາ ປາຕຸໍ ວາ ອຸທກໍ ນຕ຺ຖິ, ອິທໍ ນິຣຸທກກນ຺ຕາຣໍ ນາມ. ອມນຸສ຺ສາຜິຍ຺ຖິຕໍ ອມນຸສ຺ສກນ຺ຕາຣໍ ນາມ. ມູລຂາທນີຍາທິວິຣຫິຕໍ ອປ຺ປກ຺ຂກນ຺ຕາຣໍ ນາມ. ອິມສ຺ມິໍ ປຍ຺ຈວິເຜ ກນ຺ຕາເຣ ຕໍ ກນ຺ຕາຣໍ ນິຣຸທກກນ຺ຕາຣຍ຺ເຈວ ອມນຸສ຺ສກນ຺ຕາຣຍ຺ຈ. ຕສ຺ມາ ໂສ ພາລສຕ຺ຖວາຫປຸຕ຺ໂຕ ສກເຜສຸ ມຫນ຺ຕມຫນ຺ຕາ ຈາຝິໂຍ ຖເປຕ຺ວາ ອຸທກສ຺ສ ປູຣາເປຕ຺ວາ ສຍ຺ຖິໂຍຊນິກໍ ກນ຺ຕາຣໍ ປຝິປຊ຺ຊິ.

ອຖສ຺ສ ກນ຺ຕາຣມຊ຺ຊໍ ຄຕກາເລ ກນ຺ຕາເຣ ອຜິວຕ຺ຖຍກ຺ໂຂ ''ອິເມຫີ ມນຸສ຺ເສຫີ ຄຫິຕໍ ອຸທກໍ ຉຫ຺ຫາເປຕ຺ວາ ທຸພ຺ພເລ ກຕ຺ວາ ສພ຺ເພວ ເນ ຂາທິສ຺ສາມີ''ຕິ ສພ຺ພເສຕຕຣຸຕພລິພທ຺ທຍຸຕ຺ຕໍ ມໂນຣມໍ ຍານກໍ ມາເປຕ຺ວາ ຜນຸກລາປຜລກາວຸຜຫຕ຺ເຖຫິ ທສຫິ ທ຺ວາທສຫິ ອມນຸສ຺ເສຫີ ປຣິວຸໂຕ ອຸປ຺ປລກຸມຸທານິ ປີລຸອນ຺ຜິຕ຺ວາ ອລ຺ລໂກໂສ ອລ຺ລວຕ຺ໂຖ ອິສ຺ສຣປຸຣິໂສ ວິຍ ຕສ຺ມິ ຍານເກ ນິສີທິຕ຺ວາ ກທ຺ທມມກ຺ຂິເຕຫິ ຈກ຺ເກຫິ ປຝິປຖໍ ອຄມາສິ. ປຣິວາຣອມນຸສ຺ສາປິສ຺ສ ປຸຣໂຕ ຈ ປຈ຺ຉໂຕ ຈ ຄຈ຺ຉນ຺ຕາ ອລ຺ລເກສາ ອລ຺ລວຕ຺ຖາ ອຸປ຺ປລກຸມຸທມາລາ ປີລຸອນ຺ຜິຕ຺ວາ ປທຸມປຸຕ຺ຫຣີກກລາເປ ຄເຫຕ຺ວາ ກິສມຸລຸອາລານິ ຂາທນ຺ຕາ ອຸທກພິນ຺ທູຫິ ເຈວ ກລເລຫິ ຈ ປຄ຺ຆຣນ຺ເຕຫີ ອຄມໍສຸ. ສຕ຺ຖວາຫາ ຈ ນາມ ຍທາ ຜຸຣວາໂຕ ວາຍຕິ, ຕທາ ຍານເກ ນິສີທິຕ຺ວາ ອຸປຍ຺ຖາກປຣິວຸຕາ ຣຊໍ ປຣິຫຣນ຺ຕາ ປຸຣໂຕ ຄຈ຺ຉນ຺ຕີ. ຍທາ ປຈ຺ຉໂຕ ວາໂຕ ວາຍຕິ, ຕທາ ເຕເນວ ນເຍນ ປຈ຺ຉໂຕ ຄຈ຺ຉນ຺ຕີ. ຕທາ ປນ ຜຸຣວາໂຕ ອໂຫສິ, ຕສ຺ມາ ໂສ ສຕ຺ຖວາຫປຸຕ຺ໂຕ ປຸຣໂຕ ອຄມາສີ.

ຍກ្ខេ ຕំ ອາຄຈ្ឆន្តំ ທិស្វາ ອត្តโນ ຍានកំ មត្តា ໂອក្កមាបេត្វា ''កហំ គច្ឆថា''តិ ពេន សទ្ធិំ បដិសន្ថារំ អកាសិ។ សត្ថុវាហោបិ ອត្តโນ ຍានកំ មត្តា ໂອក្កមាបេត្វា សកដានំ គមនោកាសំ ទត្វា ឯកមន្តេ ឋិតោ តំ ຍក្ខំ អវោច ''ភោ, អម្ហេ តាវ ພារាណសិតោ អាគច្ឆាម។ តុម្ហេ បន ឧប្បលកុមុទានិ បិឡន្ធិត្វា បទុមបុណ្ឌរីកហត្ថា ភិសមុឡាលានិ ខាទន្តា កទ្ទមមក្ខិតា ឧទកពិន្ទូហិ បគ្ឃរន្តេហិ អាគច្ឆថ។ កិំ នុ ខោ តុម្ហេហិ អាគតមគ្គេ ទេវោ វស្សតិ, ឧប្បលាទិសញ្ឆន្នានិ វា សរានិ អត្ថី''តិ បុច្ឆិ។ ຍក្ខោ តស្ស កថំ សុត្វា ''សម្ម, កិំ នាមេតំ កថេសិ។ ឯសា និលវនរាជិ បញ្ញាយតិ។ តតោ បដ្ឋាយ សកលំ អរញ្ញំ ឯកោទកំ, និពទ្ធំ ទេវោ វស្សតិ, កន្ទរា បូរា, តស្មិំ តស្មិំ ឋានេ បទុមាទិសញ្ឆន្នានិ សរានិ អត្ថី''តិ វត្វា បដិបាដិយា គច្ឆន្តេសុ សកដេសុ ''ឥមានិ សកដានិ អាទាយ កហំ គច្ឆថា''តិ បុច្ឆិ។ ''អសុកជនបទំ នាមា''តិ។ ''ឥមស្មិំ ចិមស្មិញ្ច សកដេ កិំ នាម ភណ្ឌ''ន្តិ? ''អសុកញ្ច អសុកញ្ចា''តិ។ ''បច្ឆតោ អាគច្ឆន្តំ សកដំ អតិវិយ គរុកំ ហុត្វា អាគច្ឆតិ, ឯតស្មិំ កិំ ភណ្ឌ''ន្តិ? ''ឧទកំ ឯត្ថា''តិ។ ''បុរតោ តាវ ឧទកំ អានេន្តេហិ វោ មនាបំ កតំ, ឥតោ បដ្ឋាយ បន ឧទកេន កិច្ចំ នត្ថិ, បុរតោ ពហុ ឧទកំ, ចាដិយោ ភិន្ទិត្វា ឧទកំ ឆឌ្ឌេត្វា សុខេន គច្ឆថា''តិ អាហ។ ឯវញ្ច បន វត្វា ''តុម្ហេ គច្ឆថ, អម្ហាកំ បបញ្ចោ ហោតី''តិ ថោកំ គន្ត្វា ពេសំ អទស្សនំ បត្វា អត្តនោ ຍក្ខនគរមេវ អគមាសិ។

ໂສປិ ພាលសត្ថវាហោ អត្តនោ ພាលតាយ ຍក្ខស្ស វចនំ គហេត្វា ចាដិយោ ភិន្ទាបេត្វា បសតមត្តម្បិ ឧទកំ អនវសេសេត្វា សព្ពំ ឆឌ្ឌាបេត្វា សកដានិ បាជាបេសិ, បុរតោ អប្បមត្តកម្បិ ឧទកំ នាហោសិ, មនុស្សា បានិយំ អលភន្តា កិលមិំសុ។ តេ ຍាវ សូរិយត្ថង្គមនា គន្ត្វា សកដានិ មោចេត្វា បរិវដ្ដកេន ឋបេត្វា គោណេ ចក្កេសុ ພន្ធិំសុ។ នេវ គោណានំ ឧទកំ អហោសិ, ន មនុស្សានំ ຍាគុភត្តំ វា។ ទុព្ពលមនុស្សា តត្ថ តត្ថ និបជ្ជិត្វា សយិំសុ។ រត្តិភាគសមនន្តរេ ຍក្ខា ຍក្ខនគរតោ អាគន្ត្វា សព្ពេបិ គោណេ ច មនុស្សេ ច ជីវិតក្ខយំ បាបេត្វា មំសំ ខាទិត្វា អដ្ឋិកានិ អវសេសេត្វា អគមំសុ។ ឯវមេកំ ພាលសត្ថវាហបុត្តំ និស្សាយ សព្ពេបិ តេ វិនាសំ បាបុណិំសុ, ហត្ថដ្ឋិកាទីនិ ទិសាវិទិសាសុ វិប្បកិណ្ណានិ អហេសុំ។ បញ្ច សកដសតានិ ຍថាបូរិតានេវ អដ្ឋំសុ។

ໂພធិសត្តោបិ ខោ ພាលសត្ថវាហបុត្តស្ស និក្ខន្តទិវសតោ មាសឌ្ឍមាសំ វីតិនាមេត្វា បញ្ចហិ សកដសតេហិ នគរា និក្ខម្ម អនុបុព្ពេន កន្តារមុខំ បាបុណិ។ ໂស តត្ថ ឧទកចាដិយោ បូរេត្វា ພហុំ ឧទកំ អាទាយ ខន្ធាវារេ ភេរិំ ចរាបេត្វា មនុស្សេ សន្និបាតេត្វា ឯវមាហ ''តុម្ហេ មំ អនាបុច្ឆិត្វា បសតមត្តម្បិ ឧទកំ មា វលញ្ជយិត្ថ, កន្តារេ វិសរុក្ខា នាម ហោន្តិ, បត្តំ វា បុប្ផំ វា ផលំ វា តុម្ហេហិ បុព្ពេ អខាទិតបុព្ពំ មំ អនាបុច្ឆិត្វា មា ខាទិត្ថា''តិ។ ឯវំ មនុស្សានំ ໂອវាទំ ទត្វា បញ្ចហិ សកដសតេហិ កន្តារំ បដិបជ្ជិ។ តស្មិំ កន្តារមជ្ឈំ សម្បត្តេ ໂស ຍក្ខោ បុរិមនយេនេវ ໂພធិសត្តស្ស បដិបថេ អត្តានំ ទស្សេសិ។ ໂພធិសត្តោ តំ ទិស្វាវ អញ្ញាសិ ''ឥមស្មិំ កន្តារេ ឧទកំ នត្ថិ, និរុទកកន្តារោ នាមេស, អយញ្ច និព្ភយោ រត្តនេត្តោ, ឆាយាបិស្ស ន បញ្ញាយតិ, និស្សំសយំ ឥមិនា បុរតោ គតោ ພាលសត្ថវាហបុត្តោ សព្ពំ ឧទកំ ឆឌ្ឌាបេត្វា កិលមេត្វា សបរិសោ ខាទិតោ ភវិស្សតិ, មយ្ហំ បន បណ្ឌិតភាវំ ឧបាយកោសល្លំ ន ជានាតិ មញ្ញេ''តិ។ តតោ នំ អាហ ''គច្ឆថ តុម្ហេ, មយំ វាណិជា នាម អញ្ញំ ឧទកំ អទិស្វា គហិតោទកំ ន ឆឌ្ឌេម, ទិដ្ឋដ្ឋានេ បន ឆឌ្ឌេត្វា សកដានិ សល្លហុកានិ កត្វា គមិស្សាមា''តិ ຍក្ខោ ថោកំ គន្ត្វា អទស្សនំ ឧបគម្ម អត្តនោ ຍក្ខនគរមេវ គតោ។

ຍក្ខេ បន គតេ មនុស្សា ໂພធិសត្តំ អាហំសុ ''អយ្យ, ឯតេ មនុស្សា 'ឯសា និលវនរាជិ បញ្ញាយតិ, តតោ បដ្ឋាយ និពទ្ធំ ទេវោ វស្សតី'តិ វត្វា ឧប្បលកុមុទមាលាធារិនោ បទុមបុណ្ឌរីកកលាបេ អាទាយ ភិសមុឡាលានិ ខាទន្តា អល្លវត្ថា អល្លកេសា ឧទកពិន្ទូហិ បគ្ឃរន្តេហិ អាគតា, ឧទកំ ឆឌ្ឌេត្វា សល្លហុកេហិ សកដេហិ ខិប្បំ គច្ឆាមា''តិ។ ໂພធិសត្តោ ពេសំ កថំ សុត្វា សកដានិ ឋបាបេត្វា សព្ពេ មនុស្សេ សន្និបាតាបេត្វា ''តុម្ហេហិ 'ឥមស្មិំ កន្តារេ សរោ វា បោក្ខរណី វា អត្ថី'តិ កស្សចិ សុតបុព្ព''ន្តិ បុច្ឆិ។ ''ន, អយ្យ, សុតបុព្ព''ន្តិ។ និរុទកកន្តារោ នាម ឯសោ, ឥទានិ ឯកច្ចេ មនុស្សា ''ឯតាយ និលវនរាជិយា បុរតោ ទេវោ វស្សតី''តិ វទន្តិ, ''វុដ្ឋិវាតោ នាម កិត្តកំ ឋានំ វាយតី''តិ? ''ໂຍជនមត្តំ, អយ្យា''តិ។ ''កច្ចិ បន វោ ឯកស្សាបិ សរីរំ វុដ្ឋិវាតោ បហរតី''តិ? ''នត្ថិ អយ្យា''តិ។ ''មេឃសីសំ នាម កិត្តកេ ឋានេ បញ្ញាយតី''តិ? ''តិໂຍជនមត្តេ អយ្យា''តិ។ ''អត្ថិ បន វោ កេនចិ ឯកម្បិ មេឃសីសំ ទិដ្ឋ''ន្តិ? ''នត្ថិ, អយ្យា''តិ។ ''វិជ្ជុលតា នាម កិត្តកេ ឋានេ បញ្ញាយតី''តិ? ''ចតុប្បញ្ចໂຍជនមត្តេ, អយ្យា''តិ។ ''អត្ថិ បន វោ កេនចិ

ວິຊ຺ຊຸລໂຕກາໂສ ທິຍ຺ໂຖ’’ຕິ? ‘‘ນຕ຺ຖິ, ອຍ຺ຍາ’’ຕິ຺ ‘‘ເມຄສທ຺ໂທ ນາມ ກິຕ຺ຕເກ ຖາເນ ສຸຍ຺ຍຕີ’’ຕິ? ‘‘ເອກທ຺ວິໂຍຊນມຕ຺ເຕ, ອຍ຺ຍາ’’ຕິ຺ ‘‘ອຕ຺ຖິ ປນ ໂວ ເກນຈິ ເມຄສທ຺ໂທ ສຸໂຕ’’ຕິ? ‘‘ນຕ຺ຖິ, ອຍ຺ຍາ’’ຕິ຺ ‘‘ນ ເອເຕ ມນຸສ຺ສາ, ຍກ຺ຂາ ເອເຕ, ອມ຺ເຫ ຂຸທ ກໍ ລທ຺ທາເປຕ຺ວາ ທຸພ຺ພເລ ກຕ຺ວາ ຂາທິຕຸກາມາ ອາຄຕາ ກວິສ຺ສນ຺ຕີ຺ ປຸຣໂຕ ຄໂຕ ພາລສຕ຺ຖວາຫປຸຕ຺ໂຕ ນ ອຸປາຍກຸສໂລ຺ ອທ຺ສາ ໂສ ເອເຕທີ ອຸທກໍ ລທ຺ທາເປຕ຺ວາ ກິລເມຕ຺ວາ ຂາທິໂຕ ກວິສ຺ສຕິ, ປຸ໌ຈ ສກຍສຕານິ ຍຖາປູຣິຕາເນວ ຖິຕານິ ກວິສ຺ສນ຺ຕີ຺ ອຊ຺ຊ ມຍໍ ຕານິ ປສ຺ສິສ຺ສາມ, ປສຕມຕ຺ຕມ຺ປິ ອຸທກໍ ອລທ຺ເທຕ຺ວາ ສີຄສີຄໍ ປາເຊຖາ’’ຕິ ປາຊາເປສີ຺

ໂສ ຄຈ຺ລນ຺ໂຕ ຍຖາປູຣິຕາເນວ ປຸ໌ຈ ສກຍສຕານິ ໂຄຕມນຸສ຺ສານຸ໌ຈ ຫຕ຺ຖຍ຺ຖິກາທີນິ ທິສາວິທິສາສຸ ວິປ຺ປກິຕ຺ຕານິ ທິສ຺ວາ ສກຍານິ ໂມຈາເປຕ຺ວາ ສກຍປຣິວຍ຺ຍເກນ ຂນ຺ສາວາຣໍ ພນ຺ສາເປຕ຺ວາ ກາລສ຺ເສວ ມນຸສ຺ເສ ຈ ໂຄເຕ ຈ ສາຍມາສກຕ຺ຕໍ ໂກຊາເປຕ຺ວາ ມນຸສ຺ສານໍ ມຊ຺ເຊ ໂຄເຕ ນິປ຺ຊ຺ຊາເປຕ຺ວາ ສຍໍ ພລນາຍໂກ ທຸຕ຺ວາ ຂຄ຺ຄຫຕ຺ໂຖ ຕິຍາມຣຕ຺ຕີ ອາຣກ຺ຂໍ ຄເຫຕ຺ວາ ຖິຕໂກວ ອຣຸຕໍ ອຸຍ຺ຖາເປສີ຺ ປຸນທິວເສ ປນ ປາໂຕວ ສພ຺ພກິຈ຺ຈານິ ນິຍ຺ຖາເປຕ຺ວາ ໂຄເຕ ໂກເຊຕ຺ວາ ທຸພ຺ພລສກຍານິ ລທ຺ທາເປຕ຺ວາ ຖິຣານິ ຄາຫາເປຕ຺ວາ ອປ຺ປຄ຺ຄໍ ກຕ຺ທໍ ລທ຺ທາເປຕ຺ວາ ມຫຄ຺ຄໍ ກຕ຺ທໍ ອາໂຣປາເປຕ຺ວາ ຍຖາຊິປ຺ເປຕໍ ຖານໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ທິຄ຺ຄຕິຄ຺ເຕນ ມູເລນ ກຕ຺ທໍ ວິກ຺ກິຕິຕ຺ວາ ສພ຺ພໍ ປຣິສໍ ອາທາຍ ປຸນ ອຕ຺ຕໂນ ນຄຣເມວ ອຄມາສີ຺

ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ຄມ຺ມກາຖໍ ກເຖຕ຺ວາ ‘‘ເອວໍ, ຄຫປຕິ, ປຸພ຺ເພ ຕກ຺ກຄ຺ຄາຫຄາທີໂນ ມຫາວິນາສໍ ປຕ຺ຕາ, ອປ຺ຕຸຕກຄ຺ຄາຫຄາທີໂນ ປນ ອມນຸສ຺ສານໍ ຫຕ຺ຖໂຕ ມຸຈ຺ຈິຕ຺ວາ ໂສຕ຺ຖິນາ ອິຈ຺ລິຕຍ຺ຖານໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປຸນ ສກຍ຺ຖານເມວ ປຈ຺ຈາຄມີສູ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ທ຺ເວປີ ວຕ຺ຖູນິ ຂເຍຕ຺ວາ ອິມິສ຺ສາ ອປ຺ຕຸຕກຄມ຺ມເທສນາຍ ອກິສມ຺ພຸທ຺ໂຂ ທຸຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໑຺

‘‘ອປ຺ຕຸຕກໍ ຖານເມເກ, ທຸຕິຍໍ ອາຫຸ ຕກ຺ກິກາ;

ເອຕທລ຺ລາຍ ເມຄາວີ, ຕໍ ຄຕ຺ເຫ ຍທປ຺ຕຸຕກ’’ນ຺ຕິ຺

ຕຕ຺ຖ ອປ຺ຕຸຕກນ຺ຕິ ເອກໍສິກໍ ອວິຣທ຺ຂໍ ນິຍ຺ຍານິກໍ຺ ຖານນ຺ຕິ ກາຣຕໍ຺ ກາຣຕລ຺ທິ ຍສ຺ມາ ຕທາຍຕ຺ຕວຸຕ຺ຕິຕາຍ ຜລໍ ຕິຍ຺ຖ ຕິ ນາມ, ຕສ຺ມາ ‘‘ຖານ’’ນ຺ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ, ‘‘ຖານລ຺ຈ ຖານໂຕ ອຍ຺ຖານລ຺ຈ ອຍ຺ຖານໂຕ’’ຕິອາທີສຸ (ວິກ຺ ໗໐໙) ຈສ຺ສ ປໂຍໂຄ ເວທິຕພ຺ໂພ຺ ອິຕິ ‘‘ອປ຺ຕຸຕກໍ ຖານ’’ນ຺ຕິ ປທທ຺ວເຍນາປີ ‘‘ຍໍ ເອກນ຺ຕຫິຕສຸຂາວຫຕ຺ຕາ ປຕ຺ທິເຕຫີ ປຍິປນ຺ນໍ ເອກໍສິກກາຣຕໍ ອວິຣທ຺ຂກາຣຕໍ ນິຍ຺ຍານິກກາຣຕໍ, ຕໍ ອິທ’’ນ຺ຕິ ທີເປຕີ຺ ອຍເມຕ຺ຖ ສງ຺ເຂໂປ, ປເກທໂຕ ປນ ຕິຕິ ສຣຕາຄມນານິ, ປຸ໌ຈ ສີລານິ, ທສ ສີລານິ, ປາຕິໂມກ຺ຂສໍວໂຣ, ອິນ຺ທຣິຍສໍວໂຣ, ອາຊີວປາຣິສຸທ຺ທິ, ປຈ຺ຈຍປຍິເສວນໍ, ສພ຺ພມ຺ປີ ຈຕຸປາຣິສຸທ຺ທິສີລໍ; ອິນ຺ທຣິເຍສຸ ຄຸຕ຺ຕທ຺ວາຣຕາ, ໂກຊເນ ມຕ຺ຕລ຺ລຸຕາ, ຊາຄຣິຍານຸໂຍໂຄ, ຊານໍ, ວິປ຺ສສນາ, ອກິລ຺ລາ, ສມາປຕ຺ຕິ, ອຣິຍມຄ຺ໂຄ, ອຣິຍຜລໍ, ສພ຺ພມ຺ເປຕໍ ອປ຺ຕຸຕກຍ຺ຖານໍ ອປ຺ຕຸຕກປຍິປທາ, ນິຍ຺ຍານິກປຍິປທາຕິ ອຕ຺ໂຖ຺

ຍສ຺ມາ ຈ ປນ ນິຍ຺ຍານິກປຍິປທາຍ ເອຕໍ ນາມໍ, ຕສ຺ມາເຍວ ກຄວາ ອປ຺ຕຸຕກປຍິປທໍ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ ອິມໍ ສຸຕ຺ຕມາຫ –

‘‘ຕີທີ, ກິກ຺ຂເວ, ຄມ຺ເມທີ ສມນ຺ນາຄໂຕ ກິກ຺ຂຸ ອປ຺ຕຸຕກປຍິປທໍ ປຍິປນ຺ໂນ ໂຫຕິ, ໂຍນິ ຈສ຺ສ ອາຣທ຺ຂາ ໂຫຕິ ອາສວານໍ ຂ ຍາຍ ຺ ກຕເມທີ ຕີທີ? ອິຄ, ກິກ຺ຂເວ , ກິກ຺ຂຸ ອິນ຺ທຣິເຍສຸ ຄຸຕ຺ຕທ຺ວາໂຣ ໂຫຕິ, ໂກຊເນ ມຕ຺ຕລ຺ລູ ໂຫຕິ, ຊາຄຣິຍໍ ອນຸຍຸຕ຺ໂຕ ໂຫຕິ຺ ກຖລ຺ຈ, ກິກ຺ຂເວ, ກິກ຺ຂຸ ອິນ຺ທຣິເຍສຸ ຄຸຕ຺ຕທ຺ວາໂຣ ໂຫຕິ? ອິຄ, ກິກ຺ຂເວ, ກິກ຺ຂຸ ຈກ຺ຂຸນາ ຣູປໍ ທິສ຺ວາ ນ ນິມິຕ຺ຕຄ຺ຄາທີ ໂຫຕິ…ເປ… ເອວໍ ໂຂ, ກິກ຺ຂເວ, ກິກ຺ຂຸ ອິນ຺ທຣິເຍສຸ ຄຸຕ຺ຕທ຺ວາໂຣ ໂຫຕິ຺

‘‘ກຖລ຺ຈ, ກິກ຺ຂເວ, ກິກ຺ຂຸ ໂກຊເນ ມຕ຺ຕລ຺ລູ ໂຫຕິ? ອິຄ, ກິກ຺ຂເວ, ກິກ຺ຂຸ ປຍິສງ຺ຂາ ໂຍນິໂສ ອາຫາຣໍ ອາຫາເຣຕິ ເນວ ທວາຍ ນ ມທາຍ…ເປ… ເອວໍ ໂຂ, ກິກ຺ຂເວ, ກິກ຺ຂຸ ໂກຊເນ ມຕ຺ຕລ຺ລູ ໂຫຕິ຺

‘‘ກຖລ຺ຈ, ກິກ຺ຂເວ, ກິກ຺ຂຸ ຊາຄຣິຍໍ ອນຸຍຸຕ຺ໂຕ ໂຫຕິ຺ ອິຄ, ກິກ຺ຂເວ, ກິກ຺ຂຸ ທິວສໍ ຈງ຺ກເມນ ນິສຊ຺ຊາຍ…ເປ… ເອວໍ ໂຂ, ກິກ຺ຂເວ, ກິກ຺ຂຸ ຊາຄຣິຍໍ ອນຸຍຸຕ຺ໂຕ ໂຫຕິ’’ຕິ (ອ຺ ນິ຺ ໓຺໑໖)຺

ອິມສຸມິຢຸຈາປີ ສຸຕ຺ເຕ ຕໂຍວ ສມ຺ມາ ວຸຕ຺ຕາ។ ອຍໍ ປນ ອປ຺ຖາກປຎິປທາ ຍາວ ອຣຫຕ຺ຕຜລໍ ລພ຺ກເຕວ ។ ຕຕ຺ຖ ອຣຫຕ຺ຕຜລມ຺ປີ, ຜລສມາປຕ຺ຕິວິຫາຣສ຺ສ ເຈວ, ອນຸປາທາປຣິນິພ຺ພານສ຺ສ ຈ, ປຎິປທາເຍວ ນາມ ໂຫຕິ។

ເອເກຕິ ເອກຈ຺ເຈ ປຕ຺ທິຕມນຸສ຺ສາ។ ຕຕ຺ຖ ກິຢຸຈາປີ ''ອສຸກາ ນາມາ''ຕິ ນິຍໂມ ນຕ຺ຖິ, ອິທໍ ປນ ສປ຺ຣິສໍ ໂພຘິສຕ຺ຕໍເຍວ ສນ຺ຘາຍ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ។ ທຸຕິຍໍ ອາທຸ ຕກ຺ກິກາຕິ ທຸຕິຍນ຺ຕິ ປຖມໂຕ ອປ຺ຖາກຄຸຖານໂຕ ນິຍ຺ຍານິກກາຣຓໂຕ ທຸຕິຍໍ ຕກ຺ກຄ຺ຄາຫກາຣຓໍ ອນິຍ຺ຍານິກກາຣຓໍ។ ອາທຸ ຕກ຺ກິກາຕິ ເອຕ຺ຖ ປນ ສທ຺ຘີ ປຸຣິມປເທນ ອຍໍ ໂຍຊນາ – ອປ຺ຖາກຄຸຖານໍ ເອກໍສິກກາຣຓໍ ອວິຣທ຺ຘກາຣຓໍ ນິຍ຺ຍານິກກາຣຓໍ ເອເກ ໂພຘິສຕ຺ຕປ຺ປມຸຂາ ປຕ຺ທິຕມນຸສ຺ສາ ຄຕ຺ທີສ຺។ ເຍ ປນ ພາລສຕ຺ຖ ວາຫປຸຕ຺ຕປ຺ປມຸຂາ ຕກ຺ກິກາ ອາທຸ, ເຕ ທຸຕິຍໍ ສາປຣາຘໍ ອເນກໍສິກຄຸຖານໍ ວິຣທ຺ຘກາຣຓໍ ອນິຍ຺ຍານິກກາຣຓໍ ອຄ຺ຄເຫສ຺ໍ។ ເຕສ຺ ເຍ ອປ຺ຖາກຄຸຖານໍ ອຄ຺ຄເຫສ຺ໍ, ເຕ ສຸກ຺ກປຎິປທໍ ປຎິປນ຺ນາ។ ເຍ ທຸຕິຍໍ ''ປຸຣໂຕ ກວິຕພ຺ພໍ ອຸທເກນາ''ຕິ ຕກ຺ກຄ຺ຄາຫສຖ຺ຂາຕໍ ອນິຍ຺ຍານິກກາຣຓໍ ອຄ຺ຄເຫສ຺ໍ។ ເຕ ກຕ຺ຫປຎິປທໍ ປຎິປນ຺ນາ។

ຕຕ຺ຖ ສຸກ຺ກປຎິປທາ ອປຣິຫານິປຎິປທາ, ກຕ຺ຫປຎິປທາ ປຣິຫານິປຎິປທາ។ ຕສ຺ມາ ເຍ ສຸກ຺ກປຎິປທໍ ປຎິປນ຺ນາ, ເຕ ອປຣິທີນາ ໂສຕ຺ຖິກາວໍ ປຕ຺ຕາ។ ເຍ ປນ ກຕ຺ຫປຎິປທໍ ປຎິປນ຺ນາ, ເຕ ປຣິທີນາ ອນຍພ຺ຍສນໍ ອາປນ຺ນາຕິ ອິມມຕ຺ຖໍ ກຄວາ ອ ນາຖປິຕ຺ທິກສ຺ສ ຄຫປຕິໂນ ວຕ຺ວາ ອຸຕ຺ຕຣິ ອິທມາຫ ''ເອຕທຄ຺ຄາຍ ເມຘາວີ, ຕໍ ຄຕ຺ເຫ ຍທປ຺ຖາກ''ນ຺ຕິ។

ຕຕ຺ຖ ເອຕທຄ຺ຄາຍ ເມຘາວີຕິ ''ເມຘາ''ຕິ ລທ຺ຘນາມາຍ ວິປຸລາຍ ວິສຸທ຺ຘາຍ ອຸຕ຺ຕມາຍ ປຄ຺ຄາຍ ສມນ຺ນາຄໂຕ ກຸລປຸຕ຺ໂຕ ເອຕໍ ອປ຺ຖາເກ ເຈວ ສປ຺ຖາເກ ຈາຕິ ທ຺ວີສຸ ອຕກ຺ກຄ຺ຄາຫຕກ຺ກຄ຺ຄາຫສຖ຺ຂາເຕສຸ ຖາເນສຸ ຄຸຓໂທສໍ ວຸທ຺ຘິຫານີ ອຕ຺ຖານ ຕຖໍ ຄຕ຺ວາຕິ ອຕ຺ໂຖ។ ຕໍ ຄຕ຺ເຫ ຍທປ຺ຖາກນ຺ຕິ ຍໍ ອປ຺ຖາກໍ ເອກໍສິກໍ ສຸກ຺ກປຎິປທາອປຣິຫານິຍປຎິປທາສຖ຺ຂາຕໍ ນິຍ຺ຍານິກກາຣຓໍ, ຕເທວ ຄຕ຺ເຫຍ຺ຍ។ ກສ຺ມາ? ເອກໍສິກາທິກາວໂຕເຍວ។ ອິຕຣໍ ປນ ນ ຄຕ຺ເຫຍ຺ຍ។ ກສ຺ມາ? ອເນກໍສິກາທິກາວໂຕເຍວ។ ອຍຄ຺ຫິ ອປ຺ຖາກປຎິປທາ ນາມ ສພ຺ເພສໍ ພຸທ຺ຘປ຺ຈ຺ເຈກພຸທ຺ຘພຸທ຺ຘປຸຕ຺ຕານໍ ປຎິປທາ។ ສພ຺ພພຸທ຺ຘາ ຫິ ອປ຺ຖາກປຎິປທາຍເມວ ຄຕ຺ວາ ທຄ຺ເຫນ ວິຣິເຍນ ປາຣມິໂຍ ປູເຣຕ຺ວາ ໂພຘິມູເລ ພຸທ຺ຘາ ນາມ ໂຫນ຺ຕິ, ປ຺ຈ຺ເຈກພຸທ຺ຘາ ປ຺ຈ຺ເຈກໂພຘີ ອຸປ຺ປາເທນ຺ຕິ, ພຸທ຺ຘປຸຕ຺ຕາ ສາວກປາຣມິຄາຕໍ ປຎິວິຊ຺ຊນ຺ຕິ។

ອິຕິ ກຄວາ ເຕສໍ ອຸປາສການໍ ຕີສຸໂສ ກຸລສມ຺ປຕ຺ຕີໂຍ ຈ ຉ ກາມສຄ຺ເຄ ພຣຫ຺ມໂລກສມ຺ປຕ຺ຕີໂຍ ຈ ທຕ຺ວາປີ ປຣິໂຍສາເນ ອຣຫຕ຺ຕມຄ຺ຄຜລທາຍິກາ ອປ຺ຖາກປຎິປທາ ນາມ, ຈຕູສຸ ອປາເຍສຸ ປຄ຺ຈສຸ ຈ ນີຈກຸເລສຸ ນິພ຺ພຕ຺ຕິທາຍິກາ ສປ຺ຖາກປຎິປ ທາ ນາມາຕິ ອິມໍ ອປ຺ຖາກຂມ຺ມເທສນໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ອຸຕ຺ຕຣິ ຈຕ຺ຕາຣິ ສຈ຺ຈານິ ໂສລສຫິ ອາກາເຣຫິ ປກາເສສິ។ ຈຕ຺ສຈ຺ຈປຣິໂຍສາເນ ສພ຺ເພປີ ເຕ ປຄ຺ຈສຕາ ອຸປາສກາ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜເລ ປຕິຖຄຸຫີສ຺។

ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ຂມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ທ຺ເວ ວຕ຺ຖູນິ ກເຖຕ຺ວາ ອນຸສນ຺ຘິ ຘເຜຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຘາເນຕ຺ວາ ທສ຺ເສສິ – ''ຕສ຺ມິ ສມເຍ ພາລສຕ຺ຖວາຫປຸຕ຺ໂຕ ເທວທຕ຺ໂຕ ອໂຫສິ, ຕສ຺ສ ປຣິສາ ເທວທຕ຺ຕປຣິສາວ, ປຕ຺ທິຕສຕ຺ຖ ວາຫປຸຕ຺ຕປຣິສາ ພຸທ຺ຘປຣິສາ, ປຕ຺ທິຕສຕ຺ຖວາຫປຸຕ຺ໂຕ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສີ''ນ຺ຕິ ເທສນໍ ນິຍ຺ຖາເປສິ។

ອປ຺ຖາກຊາຕກວຓ຺ຓນາ ປຖມາ។

໔។ ວຓ຺ຓຸປຖຊາຕກວຓ຺ຓນາ

ອກິລາສຸໂນຕິ ອິມໍ ຂມ຺ມເທສນໍ ກຄວາ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ວິຫຣນ຺ໂຕ ກເຖສິ។ ກໍ ປນ ອາຣພ຺ກາຕິ? ເອກໍ ໂອສ຺ສຕ຺ຖວີຣິຍໍ ກິກ຺ຂຸໍ។ ຕຖາຄເຕ ກິຣ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ວິຫຣນ຺ເຕ ເອໂກ ສາວຕ຺ຖິວາສີ ກຸລປຸຕ຺ໂຕ ເຊຕວນໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິເກ ຂມ຺ມເທສນໍ ສຸຕ຺ວາ ປສນ຺ນຈິຕ຺ໂຕ ກາເມສຸ ອາທີນວໍ ທິສ຺ວາ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ອຸປສມ຺ປທາຍ ປຄ຺ຈວສ຺ສິໂກ ຫຸຕ຺ວາ ທ຺ເວ ມາຕິກາ ອຄ຺ຄຕ຺ຫິຕ຺ວາ ວິປ຺ສສນາຈາຣໍ ສິກ຺ຂິຕ຺ວາ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິເກ ອຕ຺ຕໂນ ຈິຕ຺ຕຣຸຈິຍໍ ກມ຺ມຄຸຖານໍ ຄເຫຕ຺ວາ ເອກໍ ອຣຄ຺ຄໍ ປວິສິຕ຺ວາ ວສ຺ສໍ ອຸປຄນ຺ຕ຺ວາ ເຕມາສໍ ວາຍມນ຺ໂຕປີ ໂອກາສມຕ຺ຕໍ ວາ ນິມິຕ຺ຕມຕ຺ຕໍ ວາ ອຸປ຺ປາເທຕຸໍ ນາສກ຺ຂິ។

ອຖສ຺ສ ເອຕທໂຫສິ "ສຕ຺ຖາຣາ ຈຕ຺ຕາໂຣ ປຸຄ຺ຄລາ ກຖິຕາ, ເຕສຸ ມຍາ ປທປຣເມນ ຠວິຕພ຺ພໍ, ນຕ຺ຖິ ມຎ຺ເຎ ມຍ຺ຫໍ ອິມສ຺ມິໍ ອຕ຺ຕຠາເວ ມຄ຺ໂຄ ວາ ຜລໍ ວາ, ກີ ກຣິສ຺ສາມິ ອຣຎ຺ຎວາເສນ, ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຣູປໂສຠຄ຺ຄປ຺ປຕ຺ຕໍ ພຸທ຺ຘສິຣິໍ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ມຘຸຣໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຸຓນ຺ໂຕ ວິຫຣິສ຺ສາມີ"ຕິ ປຸນ ເຊຕວນເມວ ປຈ຺ຈາຄມາສິ. ອຖ ນໍ ສນ຺ທິຏ຺ຐສມ຺ຠຕ຺ຕາ ອາຫໍສຸ – "ອາວຸໂສ, ຕ຺ວໍ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິເກ ກມ຺ມຏ຺ຐານໍ ຄເຫຕ຺ວາ 'ສມຓຘມ຺ມໍ ກຣິສ຺ສາມີ'ຕິ ຄໂຕ, ອິທານິ ປນ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ສງ຺ຄຓິກາຍ ອຠິຣມມາໂນ ຈຣສິ, ກີ ນຸ ໂຂ ເຕ ປພ຺ພຊິຕກິຈ຺ຈໍ ມຕ຺ຖກໍ ປຕ຺ຕໍ, ອປ຺ປຏິສນ຺ຘິໂກ ຊາໂຕສີ"ຕິ? ອາວຸໂສ, ອຫໍ ມຄ຺ຄໍ ວາ ຜລໍ ວາ ອລຠິຕ຺ວາ "ອຠພ຺ພປຸຄ຺ຄເລນ ມຍາ ຠວິຕພ຺ພ"ນ຺ຕິ ວີຣິຍໍ ໂອສ຺ສຊ຺ຊິຕ຺ວາ ອາຄໂຕມ຺ຫີຕິ. "ອກາຣຓໍ ເຕ, ອາວຸໂສ, ກຕໍ ທຬ຺ຫວີຣິຍສ຺ສ ສຕ຺ຖຸ ສາສເນ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ວີຣິຍໍ ໂອສ຺ສຊ຺ຊນ຺ເຕນ, ອຍຸຕ຺ຕໍ ເຕ ກຕໍ, ເອຫິ ຕຖາຄຕສ຺ສ ທສ຺ເສມາ"ຕິ ຕໍ ອາທາຍ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ອຄມໍສຸ.

ສຕ຺ຖາ ຕໍ ທິສ຺ວາ ເອວມາຫ "ຠິກ຺ຂເວ, ຕຸມ຺ເຫ ເອຕໍ ຠິກ຺ຂຸໍ ອນິຈ຺ຉມານໍ ອາທາຍ ອາຄຕາ, ກີ ກຕໍ ອິມິນາ"ຕິ? "ຠນ຺ເຕ, ອຍໍ ຠິກ຺ຂຸ ເອວຣູເປ ນິຍ຺ຍານິກສາສເນ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ສມຓຘມ຺ມໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ວີຣິຍໍ ໂອສ຺ສຊ຺ຊິຕ຺ວາ ອາຄໂຕ"ຕິ ອາຫໍສຸ. ອຖ ນໍ ສຕ຺ຖາ ອາຫ "ສຈ຺ຈໍ ກິຣ ຕຍາ ຠິກ຺ຂຸ ວີຣິຍໍ ໂອສ຺ສຏ຺ຐ"ນ຺ຕິ? "ສຈ຺ຈໍ, ຠຄວາ"ຕິ. "ກີ ປນ ຕ຺ວໍ ຠິກ຺ຂຸ ເອວຣູເປ ມມ ສາສເນ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ 'ອປ຺ປິຈ຺ໂຉ'ຕິ ວາ 'ສນ຺ຕຸຏ຺ໂຐ'ຕິ ວາ 'ປວິວິຕ຺ໂຕ'ຕິ ວາ 'ອາຣທ຺ຘວີຣິໂຍ'ຕິ ວາ ເອວໍ ອຕ຺ຕານໍ ອຊານາເປຕ຺ວາ 'ໂອສ຺ສຏ຺ຐວີຣິໂຍ ຠິກ຺ຂູ'ຕິ ຊານາເປສິ. ນນຸ ຕ຺ວໍ ປຸພ຺ເພ ວີຣິຍວາ ອໂຫສິ, ຕຍາ ເອເກນ ກຕໍ ວີຣິຍໍ ນິສ຺ສາຍ ມຣຸກນ຺ຕາເຣ ປຎ຺ຈສຸ ສກຏສເຕສຸ ມນຸສ຺ສາ ຈ ໂຄຓາ ຈ ປານີຍໍ ລຠິຕ຺ວາ ສຸຂິຕາ ຊາຕາ , ອິທານິ ກສ຺ມາ ວີຣິຍໍ ໂອສ຺ສຊສີ"ຕິ. ໂສ ຠິກ຺ຂຸ ເອຕ຺ຕເກນ ວຈເນນ ອຸປຕ຺ຖມ຺ຠິໂຕ ອໂຫສິ.

ຕໍ ປນ ກຖໍ ສຸຕ຺ວາ ຠິກ຺ຂູ ຠຄວນ຺ຕໍ ຍາຈິໍສຸ – "ຠນ຺ເຕ, ອິທານິ ອິມິນາ ຠິກ຺ຂຸນາ ວີຣິຍສ຺ສ ໂອສ຺ສຏ຺ຐຠາໂວ ອມ຺ຫາກໍ ປາກໂຏ, ປຸພ຺ເພ ປນສ຺ສ ເອກສ຺ສ ວີຣິຍໍ ນິສ຺ສາຍ ມຣຸກນ຺ຕາເຣ ໂຄຓມນຸສ຺ສານໍ ປານີຍໍ ລຠິຕ຺ວາ ສຸຂິຕຠາໂວ ປຏິຈ຺ຉນ຺ໂນ, ຕຸມ຺ຫາກໍ ສພ຺ພຎ຺ຎຸຕຎ຺ຎາຓສ຺ເສວ ປາກໂຏ, ອມ຺ຫາກມ຺ເປຕໍ ກາຣຓໍ ກເຖຖາ"ຕິ. "ເຕນ ຫິ, ຠິກ຺ຂເວ, ສຸຓາຖາ"ຕິ ຠຄວາ ເຕສໍ ຠິກ຺ຂູນໍ ສຕຸປ຺ປາທໍ ຊເນຕ຺ວາ ຠວນ຺ຕເຣນ ປຏິຈ຺ຉນ຺ນກາຣຓໍ ປາກຏມກາສິ.

ອຕີເຕ ກາສິຣຏ຺ເຐ ພາຣາຓສິຍໍ ພຣຫ຺ມທຕ຺ເຕ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ເຕ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ສຕ຺ຖວາຫກຸເລ ປຏິສນ຺ຘິໍ ຄເຫຕ຺ວາ ວຍປ຺ປຕ຺ໂຕ ປຎ຺ຈຫິ ສກຏສເຕຫິ ວຓິຊ຺ຊໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ວິຈຣຕິ. ໂສ ເອກທາ ສຏ຺ຐິໂຍຊນິກໍ ມຣຸກນ຺ຕາຣໍ ປຏິປຊ຺ຊິ. ຕສ຺ມິໍ ກນ຺ຕາເຣ ສຸຂຸມ ວາລຸກາ ມຸຏ຺ຐິນາ ຄຫິຕາ ຫຕ຺ເຖ ນ ຕິຏ຺ຐຕິ, ສູຣິຍຸຄ຺ຄມນໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ອງ຺ຄາຣຣາສິ ວິຍ ອຸຓ຺ຫາ ໂຫຕິ, ນ ສກ຺ກາ ອກ຺ກມິຕຸໍ. ຕສ຺ມາ ຕໍ ປຏິປຊ຺ຊນ຺ຕາ ທາຣຸທກຕິລຕຓ຺ຑຸລາທີນິ ສກເຏຫິ ອາທາຍ ຣຕ຺ຕິເມວ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອຣຸຓຸຄ຺ຄມເນ ສກຏານິ ປຣິວຏ຺ຏໍ ກຕ຺ວາ ມຕ຺ຖເກ ມຓ຺ຑປໍ ກາເຣຕ຺ວາ ກາລສ຺ເສວ ອາຫາຣກິຈ຺ຈໍ ນິຏ຺ຐາເປຕ຺ວາ ຉາຍາຍ ນິສິນ຺ນາ ທິວສໍ ເຂເປຕ຺ວາ ອຕ຺ຖງ຺ຄເຕ ສູຣິເຍ ສາຍມາສໍ ພຸຎ຺ຊິຕ຺ວາ ຠູມິຍາ ສີຕລາຍ ຊາຕາຍ ສກຏານິ ໂຍເຊຕ຺ວາ ຄຈ຺ຉນ຺ຕິ, ສມຸທ຺ທຄມນສທິສເມວ ຄມນໍ ໂຫຕິ. ຖລນິຍາມໂກ ນາມ ລທ຺ຘຸໍ ວຏ຺ຏຕິ, ໂສ ຕາຣກສຎ຺ຎາຍ ສຕ຺ຖໍ ຕາເຣຕິ.

ໂສປິ ສຕ຺ຖວາໂຫ ຕສ຺ມິໍ ກາເລ ອິມິນາວ ນິຍາເມນ ຕໍ ກນ຺ຕາຣໍ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ເອກູນສຏ຺ຐິ ໂຍຊນານິ ຄນ຺ຕ຺ວາ "ອິທານິ ເອກຣຕ຺ເຕເນວ ມຣຸກນ຺ຕາຣາ ນິກ຺ຂມນໍ ຠວິສ຺ສຕີ"ຕິ ສາຍມາສໍ ພຸຎ຺ຊິຕ຺ວາ ສພ຺ພໍ ທາຣຸທກໍ ເຂເປຕ຺ວາ ສກຏານິ ໂຍເຊຕ຺ວາ ປາຍາສິ. ນິຍາມໂກ ປນ ປຸຣິມສກເຏ ອາສນໍ ປຕ຺ຖຣາເປຕ຺ວາ ອາກາເສ ຕາຣກໍ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ "ອິໂຕ ປາເຊຖ, ອິໂຕ ປາເຊຖາ"ຕິ ວທມາໂນ ນິປຊ຺ຊິ. ໂສ ທີຆມທ຺ຘານໍ ອນິທ຺ທາຍນຠາເວນ ກິລນ຺ໂຕ ນິທ຺ທໍ ໂອກ຺ກມິ, ໂຄເຓ ນິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ອາຄຕມຄ຺ຄເມວ ຄຓ຺ຫນ຺ເຕ ນ ອຎ຺ຎາສິ. ໂຄຓາ ສພ຺ພຣຕ຺ຕິໍ ອຄມໍສຸ. ນິຍາມໂກ ອຣຸຓຸຄ຺ຄມນເວລາຍ ປພຸທ຺ໂຘ ນກ຺ຂຕ຺ຕໍ ໂອໂລເກຕ຺ວາ "ສກຏານິ ນິວຕ຺ເຕຖ ນິວຕ຺ເຕຖາ"ຕິ ອາຫ. ສກຏານິ ນິວຕ຺ເຕຕ຺ວາ ປຏິປາຏິໍ ກໂຣນ຺ຕານຎ຺ເຎວ ອຣຸໂຓ ອຸຄ຺ຄໂຕ. ມນຸສ຺ສາ "ຫິຍ຺ໂຍ ອມ຺ຫາກໍ ນິວິຏ຺ຐຂນ຺ຘາວາຣຏ຺ຐານເມເວຕໍ, ທາຣຸທກມ຺ປິ ໂນ ຂີຓໍ, ອິທານິ ນຏ຺ຐມ຺ຫາ"ຕິ ສກຏານິ ໂມເຈຕ຺ວາ ປຣິວຏ຺ຏເກນ ຐເປຕ຺ວາ ມຕ຺ຖເກ ມຓ຺ຑປໍ ກຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ອຕ຺ຕໂນ ສກຏສ຺ສ ເຫຏ຺ຐາ ອນຸໂສຈນ຺ຕາ ນິປຊ຺ຊິໍສຸ.

ໂພທິສຕ຺ໂຕ "ມຍິ ວີຣິຍໍ ໂອສ຺ສຊ຺ຊນ຺ເຕ ສພ຺ເພ ວິນສ຺ສິສ຺ສນ຺ຕີ"ຕິ ປາໂຕວ ສີຕລເວລາຍເມວ ອາຫິຓ຺ຑນ຺ໂຕ ເອກໍ ທພ຺ພຕິຓຄຈ຺ຉໍ ທິສ຺ວາ "ອິມານິ ຕິຓານິ ເຫຏ຺ຐາ ອຸທກສິເນເຫນ ອຸຏ຺ຐິຕານິ ຠວິສ຺ສນ຺ຕີ"ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ກຸທ຺ທາລໍ ຄາຫາເປຕ຺ວາ ຕໍ ປເທສໍ ຂຓາເປສິ, ເຕ ສຏ຺ຐິຫຕ຺ຖຏ຺ຐານໍ ຂຓິໍສຸ. ເອຕ຺ຕກໍ ຐານໍ ຂຓິຕ຺ວາ ປຫຣນ຺ຕານໍ ກຸທ຺ທາໂລ ເຫຏ຺ຐາປາສາເຓ ປຏິຫຎ຺ຎິ, ປຫຏມຕ຺ເຕ ສພ຺ເພ ວີຣິຍໍ ໂອສ຺ສຊ຺ຊິໍສຸ. ໂພທິສຕ຺ໂຕ ປນ "ອິມສ຺ສ ປາສາຓສ຺ສ ເຫຏ຺ຐາ ອຸທເກນ ຠວິຕພ຺ພ"ນ຺ຕິ ໂອຕຣິຕ຺ວາ

ປາສາເທ ຄິໂຕ ໂອຕາມິຕ຺ວາ ໂສຕໍ ໂອທຫິຕ຺ວາ ສທ຺ທໍ ອາວຊ຺ເຊນ຺ໂຕ ເທຍ຺ຍາ ອຸທກາສ຺ສ ປວຕ຺ຕນສທ຺ທໍ ສຸຕ຺ວາ ອຸຕ຺ຕຣິຕ຺ວາ ຈູລຸອຸປຍ຺ຍາກໍ ອາຫ – ‘‘ຕາຕ, ຕຍາ ວີຣິເຍ ໂອສ຺ສຍ຺ເຍ ສພ຺ເພ ວິນສ຺ສິສ຺ສາມ, ຕ຺ວໍ ວີຣິຍໍ ອໂນສ຺ສຊ຺ນ຺ໂຕ ອິມໍ ອຍກູຜໍ ຄເຫຕ຺ວາ ອາວາຜໍ ໂອຕຣິຕ຺ວາ ເອຕສ຺ມິ ປາສາເທ ປຫາຣໍ ເທຫີ’’ຕິຯ ໂສ ຕສ຺ສ ວຈນໍ ສມ຺ປຕິຈ຺ຉິຕ຺ວາ ສພ຺ເພສຸ ວີຣິຍໍ ໂອສ຺ສຊິຕ຺ວາ ຄິເຕສຸປິ ວີຣິຍໍ ອໂນສ຺ສຊ຺ນ຺ໂຕ ໂອຕຣິຕ຺ວາ ປາສາເທ ປຫາຣໍ ອທາສິຯ ປາສາໂທ ມຊ຺ເຊ ພິຊ຺ຊິຕ຺ວາ ເທຍ຺ຍາ ປຕິຕ຺ວາ ໂສຕໍ ສນ຺ນິຣຸມ຺ພິຕ຺ວາ ອຍ຺ຍາສິ, ຕາລກ຺ຂນ຺ຜປ຺ປມາຕາ ອຸທກວຍ຺ຍິ ອຸຄ຺ຄຍ຺ຉິຯ ສພ຺ເພ ປານິຍໍ ປິວິຕ຺ວາ ນ຺ຫາຍິສຸ, ອຕິເຣການິ ອກ຺ຂຍຸຕາທີນິ ຜາເລຕ຺ວາ ຍາຄຸກຕ຺ຕໍ ປຈິຕ຺ວາ ກຸຍ຺ຊິຕ຺ວາ ໂຄເທ ຈ ໂກເຊຕ຺ວາ ສູຣິເຍ ອຕ຺ຖງ຺ຄເຕ ອຸທກາວາຜສມີເປ ຂຊໍ ພນ຺ຂິຕ຺ວາ ອິຈ຺ຉິຕຍ຺ຍານໍ ອຄມໍສຸຯ ເຕ ຕຕ຺ຖ ກຕ຺ທໍ ວິກ຺ກິຕິຕ຺ວາ ທິຄຸຕໍ ຕິຄຸຕໍ ຈຕຸຄຸຕໍ ລາກໍ ລກິຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ວສນຍ຺ຍານເມວ ອຄມໍສຸຯ ເຕ ຕຕ຺ຖ ຍາວຕາຍຸກໍ ຖຕ຺ວາ ຍຖາກມ຺ມໍ ຄຕາ, ໂພຂິສຕ຺ໂຕປິ ທານາທີນິ ປຸຍ຺ຍານິ ກຕ຺ວາ ຍຖາກມ຺ມເມວ ຄໂຕຯ

ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ໂຂ ອິມໍ ຂມ຺ມເທສນໍ ກເຖຕ຺ວາ ອພິສມ຺ພຸທ຺ໂຂວ ອິມໍ ຄາຖໍ ກເຖສິ –

໒ຯ

‘‘ອກິລາສຸໂນ ວຕ຺ຕປ຺ເຖ ຂຕ຺ນຕາ, ອຸທງ຺ຄເທ ຕຕ຺ຖ ປປໍ ອວິນ຺ທຸໍ;

ເອວໍ ມຸນີ ວີຣິຍພລູປ຺ປນ຺ໂນ, ອກິລາສຸ ວິນ຺ເທ ຫທຍສ຺ສ ສນ຺ຕິ’’ນ຺ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ອກິລາສຸໂນຕິ ນິກ຺ໂກສຊ຺ຊາ ອາຣທ຺ຂວີຣິຍາຯ ວຕ຺ຕປ຺ເຖຕິ ວຕ຺ຕ ວຸຈ຺ຈຕິ ວາລຸກາ, ວາລຸກາມຄ຺ເຄຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ຂຕ຺ນຕາຕິ ກູມິ ຂຕມານາຯ ອຸທງ຺ຄເທຕິ ເອຕ຺ຖ ອຸທາຕິ ນິປາໂຕ, ອງ຺ຄເທຕິ ມນຸສ຺ສານໍ ສຍ຺ຈຣຕຍ຺ຍາເນ, ອນາວາເຜ ກູມິກາເຄຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ຕຕ຺ຖາຕິ ຕສ຺ມິ ວຕ຺ຕປ຺ເຖຯ ປປໍ ອວິນ຺ທຸນ຺ຕິ ອຸທກໍ ປຕິລກິສຸຯ ອຸທກຍ຺ຫິ ປປີຍນກາເວນ ‘‘ປປາ’’ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິຯ ປວທ຺ຂໍ ວາ ອາປໍ ປປໍ, ມໂຫທກນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖຯ

ເອວນ຺ຕິ ໂອປມ຺ມປຕິປາທນໍຯ ມຸນີຕິ ໂມນໍ ວຸຈ຺ຈຕິ ຍາຕໍ, ກາຍໂມເນຍ຺ຍາທີສຸ ວາ ອຄ຺ຄຕຣໍ, ເຕນ ສມນ຺ນາຄຕຕ຺ຕາ ປຸຄ຺ຄໂລ ‘‘ມຸນີ’’ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິຯ ໂສ ປເນສ ອຄາຣິຍມຸນີ, ອນຄາຣິຍມຸນີ , ເສກ຺ຂມຸນີ, ອເສກ຺ຂມຸນີ, ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ຂມຸນີ, ມຸນິມຸນີຕິ ອເນກວິໂຂຯ ຕຕ຺ຖ ອຄາຣິຍມຸນີຕິ ຄິທີ ອາຄຕຜໂລ ວິຍ຺ຍາຕສາສໂນຯ ອນຄາຣິຍມຸນີຕິ ຕຖາຣູໂປວ ປພ຺ພຊິໂຕຯ ເສກ຺ຂມຸນີຕິ ສຕ຺ຕ ເສກ຺ຂາຯ ອເສກ຺ຂມຸນີຕິ ຂີຕາສໂວຯ ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ຂມຸນີຕິ ປຈ຺ເຈກສມ຺ພຸທ຺ໂຂຯ ມຸນິມຸນີຕິ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ໂຂຯ ອິມສ຺ມິ ປນຕ຺ເຖ ສພ຺ພສງ຺ຄາຫກາວເສນ ໂມເນຍ຺ຍສງ຺ຂາຕາຍ ປຍ຺ຍາຍ ສມນ຺ນາຄໂຕ ‘‘ມຸນີ’’ຕິ ເວທິຕພ຺ໂພຯ ວີຣິຍພລູປ຺ປນ຺ໂນຕິ ວີຣິເຍນ ເຈວ ກາຍພລຍາຕພເລນ ຈ ສມນ຺ນາຄໂຕຯ ອກິລາສູຕິ ນິກ຺ໂກສຊ຺ໂຊ –

‘‘ກາມໍ ຕໂຈ ຈ ນ຺ຫາຣຸ ຈ, ອຍ຺ຖິ ຈ ອວສິສ຺ສຕຸ;

ອຸປສ຺ສຸສ຺ສຕຸ ນິສ຺ເສສໍ, ສຣີເຣ ມໍສໂລຫິຕ’’ນ຺ຕິຯ –

ເອວໍ ວຸຕ຺ເຕນ ຈຕຸຣງ຺ຄສມນ຺ນາຄເຕນ ວີຣິເຍນ ສມນ຺ນາຄຕຕ຺ຕາ ອນລໂສຯ ວິນ຺ເທ ຫທຍສ຺ສ ສນ຺ຕິນ຺ຕິ ຈິຕ຺ຕສ຺ສປິ ຫທຍຣູປສ຺ສປິ ສີຕລກາວກຣເຕນ ‘‘ສນ຺ຕິ’’ນ຺ຕິ ສງ຺ຂໍ ຄຕໍ ຊານວິປ຺ສສນາກິຍ຺ຍາອຣຫຕ຺ຕມຄ຺ຄຍາຕສງ຺ຂາຕໍ ອຣິຍຂມ຺ມໍ ວິນ຺ທຕິ ປຕິລກຕີຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ກຄວຕາ ຫິ –

‘‘ທຸກ຺ຂໍ, ກິກ຺ຂເວ, ກຸສີໂຕ ວິຫຣຕິ ໂວກິຕ຺ໂຕ ປາປເກຫິ ອກຸສເລຫິ ຂມ຺ເມຫິ, ມຫນ຺ຕຍ຺ຈ ສທຕ຺ຖໍ ປຣິຫາເປຕິຯ ອາຣທ຺ຂວີຣິໂຍ ຈ ໂຂ, ກິກ຺ຂເວ, ສຸຂໍ ວິຫຣຕິ ປວິວິຕ຺ໂຕ ປາປເກຫິ ອກຸສເລຫິ ຂມ຺ເມຫິ, ມຫນ຺ຕຍ຺ຈ ສທຕ຺ຖໍ ປຣິປູເຣຕິ, ນ, ກິກ຺ຂເວ, ຫີເນນ ອຄ຺ຄສ຺ສ ປຕ຺ຕິ ໂຫຕີ’’ຕິ (ສໍຯ ນິຯ ໒ຯ໒໒) –

ເອວໍ ອເນເກຫິ ສຸຕ຺ເຕຫິ ກຸສີຕສ຺ສ ທຸກ຺ຂວິຫາໂຣ, ອາຣທ຺ຂວີຣິຍສ຺ສ ຈ ສຸຂວິຫາໂຣ ສໍວຕ຺ຕິໂຕຯ ອິຂາປິ ອາຣທ຺ຂວີຣິຍສ຺ສ ອກ

ຕາກິນິເວສສ຺ສ ວິປ຺ສ຺ສກສ຺ສ ວິຣິຍພເລນ ອຘິຄນ຺ຕພ຺ພໍ ຕເມວ ສຸຂວິຫາຣໍ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ ''ເອວໍ ມຸນີ ວິຣິຍພລູປ຺ປນ຺ໂນ, ອກິລາສຸ ວິນ຺ເທ ຫທຍສ຺ສ ສນ຺ຕິ''ນ຺ຕິ ອາຫຯ ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ – ຍຖາ ເຕ ວາຓິຊາ ອກິລາສຸໂນ ວຓ຺ຓຸປ຺ເຖ ຂຓນ຺ຕາ ອຸທກໍ ລຠິໍສຸ, ເອວໍ ອິມສ຺ມິມ຺ປິ ສາສເນ ອກິລາສຸ ຫຸຕ຺ວາ ວາຍມມາໂນ ປຓ຺ຑິໂຕ ຠິກ຺ຂຸ ອິມໍ ຌານາທິເຠທໍ ຫທຍສ຺ສ ສນ຺ຕິໍ ລຠຕິຯ ໂສ ຕ຺ວໍ ຠິກ຺ຂຸ ປຸພ຺ເພ ອຸທກມຕ຺ຕສ຺ສ ອຕ຺ຖາຍ ວິຣິຍໍ ກຕ຺ວາ ອິທານິ ເອວຣູເປ ມຄ຺ຄຜລທາຍເກ ນິຍ຺ຍານິກສາສເນ ກສ຺ມາ ວິຣິຍໍ ໂອສ຺ສຊສີຕິ ເອວໍ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ຈຕ຺ຕາຣິ ສຈ຺ຈານິ ປກາເສສິ, ສຈ຺ຈປຣິໂຍສາເນ ໂອສ຺ສຏ຺ຐວິຣິໂຍ ຠິກ຺ຂຸ ອຄ຺ຄຜເລ ອຣຫຕ຺ເຕ ປຕິຏ຺ຐາສິຯ

ສຕ຺ຖາປິ ທ຺ເວ ວຕ຺ຖູນິ ກເຖຕ຺ວາ ອນຸສນ຺ຘິໍ ຆເຏຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຘາເນຕ຺ວາ ທສ຺ເສສິ ''ຕສ຺ມິໍ ສມເຍ ວິຣິຍໍ ອໂນສ຺ສຊິຕ຺ວາ ປາສາຓໍ ຠິນ຺ທິຕ຺ວາ ມຫາຊນສ຺ສ ອຸທກທາຍໂກ ຈູລຸປ຺ຏ຺ຐາໂກ ອຍໍ ໂອສ຺ສຏ຺ຐວິຣິໂຍ ຠິກ຺ຂຸ ອໂຫສິ, ອວເສສປຣິສາ ອິທານິ ພຸທ຺ຘປຣິສາ ຊາຕາ, ສຕ຺ຖວາຫເຊຏ຺ຐໂກ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິ''ນ຺ຕິ ເທສນໍ ນິຏ຺ຐາເປສິຯ

ວຓ຺ຓຸປຖຊາຕກວຓ຺ຓນາ ທຸຕິຍາຯ

໓ຯ ເສຣິວວາຓິຊຊາຕກວຓ຺ຓນາ

ອິຘ ເຈ ນໍ ວິຣາເຘສີຕິ ອິທມ຺ປິ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ວິຫຣນ຺ໂຕ ເອກໍ ໂອສ຺ສຏ຺ຐວິຣິຍເມວ ຠິກ຺ຂຸໍ ອາຣພ຺ຠ ກເຖສິຯ ຕສ຺ມິ ປຸຣິມນເຍເນວ ຠິກ຺ຂູຫິ ອານີຕໍ ທິສ຺ວາ ສຕ຺ຖາ ອາຫ – ''ຕ຺ວໍ ຠິກ຺ຂຸ, ເອວຣູເປ ມຄ຺ຄຜລທາຍເກ ສາສເນ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ວິ ຣິຍໍ ໂອສ຺ສຊນ຺ໂຕ ສຕສຫສ຺ສຄ຺ຆນິກາຍ ກຎ຺ຈນປາຕິຍາ ປຣິຫີໂນ ເສຣິວວາຓິໂຊ ວິຍ ຈິຣໍ ໂສຈິສ຺ສສີ''ຕິຯ ຠິກ຺ຂູ ຕສ຺ສຕ຺ຖສ຺ສ ອາວິຠາວຕ຺ຖໍ ຠຄວນ຺ຕໍ ຍາຈິໍສຸ, ຠຄວາ ຠວນ຺ຕເຣນ ປຏິຈ຺ຉນ຺ນກາຣຓໍ ປາກຏມກາສິຯ

ອຕີເຕ ອິໂຕ ປຎ຺ຈເມ ກປ຺ເປ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ເສຣິວຣຏ຺ເຐ ກຈ຺ຉປຸຏວາຓິໂຊ ອໂຫສິຯ ໂສ ເສຣິວນາມເກນ ເອເກນ ໂລລກຈ຺ຉປຸຏວາຓິເຊນ ສທ຺ຘິໍ ໂວຫາຣຕ຺ຖາຍ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ນີລວາຫໍ ນາມ ນທິໍ ອຸຕ຺ຕຣິຕ຺ວາ ອຣິຏ຺ຐປຸຣໍ ນາມ ນຄຣໍ ປວິສນ຺ໂຕ ນຄຣວີຖິໂຍ ຠາເຊຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ປຕ຺ຕວີຖິຍາ ຠຓ຺ຑໍ ວິກ຺ກິຓນ຺ໂຕ ວິຈຣິຯ ອິຕໂຣປິ ອຕ຺ຕໂນ ປຕ຺ຕວີຖິໍ ຄຓ຺ຫິຯ ຕສ຺ມິຎ຺ຈ ນຄເຣ ເອກໍ ເສຏ຺ຐິກຸລໍ ປຣິຊິຓ຺ຓໍ ອໂຫສິ, ສພ຺ເພ ປຸຕ຺ຕຠາຕິກາ ຈ ຘນຎ຺ຈ ປຣິກ຺ຂຍໍ ອຄມໍສຸ, ເອກາ ທາຣິກາ ອຍ຺ຍິກາຍ ສທ຺ຘິໍ ອວເສສາ ອໂຫສິ, ຕາ ທ຺ເວປິ ປເຣສໍ ຠຕິໍ ກຕ຺ວາ ຊີວນ຺ຕິຯ ເຄເຫ ປນ ຕາສໍ ມຫາເສຏ຺ຐິນາ ປຣິຠຸຕ຺ຕປຸພ຺ພາ ສຸວຓ຺ຓປາຕິ ຠາຊນນ຺ຕເຣ ນິກ຺ຂິຕ຺ຕາ ທີຆຣຕ຺ຕໍ ອວລຎ຺ຊິຍມານາ ມລຄ຺ຄຫິຕາ ອໂຫສິ, ຕາ ຕສ຺ສາ ສຸວຓ຺ຓປາຕິຠາວມ຺ປິ ນ ຊານນ຺ຕິຯ ໂສ ໂລລວາຓິໂຊ ຕສ຺ມິໍ ສມເຍ ''ມຓິເກ ຄຓ຺ຫຖ, ມຓິເກ ຄຓ຺ຫຖາ''ຕິ ວິຈຣນ຺ໂຕ ຕໍ ຆຣທ຺ວາຣໍ ປາປຸຓິຯ ສາ ກຸມາຣິກາ ຕໍ ທິສ຺ວາ ອຍ຺ຍິກໍ ອາຫ ''ອມ຺ມ ມຍ຺ຫໍ ເອກໍ ປິລນ຺ຘນໍ ຄຓ຺ຫາ''ຕິຯ ອມ຺ມ ມຍໍ ທຸຄ຺ຄຕາ, ກິໍ ທຕ຺ວາ ຄຓ຺ຫິສ຺ສາມາຕິຯ ອຍໍ ໂນ ປາຕິ ອຕ຺ຖິ, ໂນ ຈ ອມ຺ຫາກໍ ອຸປ຺ກາຣາ, ອິມໍ ທຕ຺ວາ ຄຓ຺ຫາຕິຯ ສາ ວາຓິຊໍ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ອາສເນ ນິສີທາເປຕ຺ວາ ຕໍ ປາຕິໍ ທຕ຺ວາ ''ອຍ຺ຍ, ອິມໍ ຄເຫຕ຺ວາ ຕວ ຠຄິນິຍາ ກິຎ຺ຈິເທວ ເທຫີ''ຕິ ອາຫຯ ວາຓິໂຊ ປາຕິໍ ຫຕ຺ເຖນ ຄເຫຕ຺ວາວ ''ສຸວຓ຺ຓປາຕິ ຠວິສ຺ສຕີ''ຕິ ປຣິວຕ຺ເຕຕ຺ວາ ປາຕິປິຏ຺ຐິຍໍ ສູຈິຍາ ເລຂໍ ກຑ຺ຒິຕ຺ວາ ສຸວຓ຺ຓຠາວໍ ຎຕ຺ວາ ''ອິມາສໍ ກິຎ຺ຈິ ອທຕ຺ວາວ ອິມໍ ປາຕິໍ ຫຣິສ຺ສາມີ''ຕິ ''ອຍໍ ກິໍ ອຄ຺ຆຕິ, ອຑ຺ຒມາສໂກປິສ຺ສາ ມູລໍ ນ ໂຫຕີ''ຕິ ຠູມິຍໍ ຂິປິຕ຺ວາ ອຏ຺ຐາຍາສນາ ປກ຺ກາມິຯ ເອເກນ ປວິສິຕ຺ວາ ນິກ຺ຂນ຺ຕວີຖິໍ ອິຕໂຣ ປວິສິຕຸໍ ລຠຕີຕິ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ຕໍ ວີຖິໍ ປວິສິຕ຺ວາ ''ມຓິເກ ຄຓ຺ຫຖ, ມຓິເກ ຄຓ຺ຫຖາ''ຕິ ວິຈຣນ຺ໂຕ ຕເມວ ຆຣທ຺ວາຣໍ ປາປຸຓິຯ

ປຸນ ສາ ກຸມາຣິກາ ຕເຖວ ອຍ຺ຍິກໍ ອາຫຯ ອຖ ນໍ ອຍ຺ຍິກາ ''ອມ຺ມ, ປຌມໍ ອາຄຕວາຓິໂຊ ປາຕິໍ ຠູມິຍໍ ຂິປິຕ຺ວາ ຄໂຕ, ອິທານິ ກິໍ ທຕ຺ວາ ຄຓ຺ຫິສ຺ສາມາ''ຕິ ອາຫຯ ອມ຺ມ, ໂສ ວາຓິໂຊ ຜຣຸສວາໂຈ, ອຍໍ ປນ ປິຍທສ຺ສໂນ ມຸທຸສລ຺ລາໂປ, ອປ຺ເປວ ນາມ ນໍ ຄຓ຺ເຫຍ຺ຍາຕິຯ ອມ຺ມ, ເຕນ ຫິ ປກ຺ໂກສາຫີຕິຯ ສາ ຕໍ ປກ຺ໂກສິຯ ອຖສ຺ສ ເຄຫໍ ປວິສິຕ຺ວາ ນິສິນ຺ນສ຺ສ ຕໍ ປາຕິໍ ອທໍສຸຯ ໂສ ຕສ຺ສາ ສຸວຓ຺ຓປາຕິຠາວໍ ຎຕ຺ວາ ''ອມ຺ມ, ອຍໍ ປາຕິ ສຕສຫສ຺ສໍ ອຄ຺ຆຕິ, ສຕສຫສ຺ສຄ຺ຆນກຠຓ຺ຑໍ ມຍ຺ຫໍ ຫຕ຺ເຖ ນຕ຺ຖີ''ຕິ ອາຫຯ ອຍ຺ຍ, ປຌມໍ ອາຄຕວາຓິໂຊ ''ອຍໍ ອຑ຺ຒມາສກມ຺ປິ ນ ອຄ຺ຆຕີ''ຕິ ວຕ຺ວາ ຠູມິຍໍ ຂິປິຕ຺ວາ ຄໂຕ, ອຍໍ ປນ ຕວ ປຸຎ຺ເຎນ ສຸວຓ຺ຓປາຕິ ຊາຕາ ຠວິສ຺ສຕິ, ມຍໍ ອິມໍ ຕຸຍ຺ຫໍ ເທມ, ກິຎ຺ຈິເທວ ໂນ ທຕ຺ວາ ອິມໍ ຄເຫຕ຺ວາ ຍາຫີຕິຯ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ຕສ຺ມິໍ ຂເຓ ຫຕ຺ຖຄຕານິ ປຎ຺ຈ ກຫາປຓສຕານິ ປຎ຺ຈສຕຄ຺ຆນກຎ຺ຈ ຠຓ຺ຑໍ ສພ຺ພໍ ທຕ຺ວາ ''ມຍ຺ຫໍ ອິມໍ ຕຸລຎ຺ຈ ປສິພ຺ພກຎ຺ຈ ອຏ຺ຐ ຈ ກຫາປເຓ ເທຖາ''ຕິ ເອຕ຺ຕກໍ ຍາຈິຕ຺ວາ ອາທາຍ ປກ຺ກາມິຯ ໂສ ສີຆເມວ ນທີຕີຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ນາວິກສ຺ສ

ອຜຸຄ ກຫາປເຄ ຫຕ຺ວາ ນາວໍ ອກິຣຸຫີ຿

ຕໂຕ ໂລລວາຕິໂຊປິ ປຸນ ຕໍ ເຄຫໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ອາຫຣຖ ຕໍ ປາຕິ, ຕຸມ຺ຫາກໍ ກິລ຺ຈິເທວ ທສ຺ສາມິ’’ຕິ ອາຫ຿ ສາ ຕໍ ປຣິກາສິຕ຺ວາ ‘‘ຕ຺ວໍ ອມ຺ຫາກໍ ສຕສຫສ຺ສຄ຺ຆນິກໍ ສ຺ວຕ຺ຕປາຕິ ອຫ຺ຌມາສຄ຺ຆນິກມ຺ປິ ນ ອກາສິ, ຕຸຍ຺ຫໍ ປນ ສາມິກສທິໂສ ເອໂກ ຉມ຺ມິໂກ ວາຕິໂຊ ອມ຺ຫາກໍ ສຫສ຺ສໍ ທຕ຺ວາ ຕໍ ອາທາຍ ຄໂຕ’’ຕິ ອາຫ຿ ຕໍ ສຸຕ຺ວາວ ‘‘ສຕສຫສ຺ສຄ຺ຆນິກາຍ ສ຺ວຕ຺ຕປາຕິຍາ ປຣິຫີໂນມ຺ຫິ, ມຫາຊານິກໂຣ ວຕ ເມ ອຍ’’ນ຺ຕິ ສລ຺ຊາຕພລວໂສໂກ ສຕິ ປຈ຺ຈຸປ຺ຏ຺ຖາເປຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ໂຕ ວິສລ຺ຌີ ຫຸຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ຫຕ຺ຖຄເຕ ກຫາປເຄ ເຈວ ກຕ຺ຑິກລ຺ຈ ຆຣທ຺ວາເຣເຍວ ວິກິຣິຕ຺ວາ ນິວາສນປາຣຸປນໍ ປຫາຍ ຕຸລາທຕ຺ຑໍ ມຸຄ຺ຄຣໍ ກຕ຺ວາ ອາທາຍ ໂພຌິສຕ຺ຕສ຺ສ ອນຸປທໍ ປກ຺ກນ຺ໂຕ ນທີຕີຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ໂພຌິສຕ຺ຕໍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕໍ ທິສ຺ວາ ‘‘ອມ຺ໂກ, ນາວິກ, ນາວໍ ນິວຕ຺ເຕຫີ’’ຕິ ອາຫ຿ ໂພຌິສຕ຺ໂຕ ປນ ‘‘ຕາຕ, ມາ ນິວຕ຺ຕຍິ’’ຕິ ປຏິເສເຌສິ຿ ອິຕຣສ຺ສປິ ໂພຌິສຕ຺ຕໍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕໍ ປສ຺ສນ຺ຕສ຺ເສວ ພລວໂສໂກ ອຸທປາທິ, ຫທຍໍ ອຸຕ຺ຫໍ ອໂຫສິ, ມຸຂໂຕ ໂລຫິຕໍ ອຸຄ຺ຄລ຺ຉິ, ວາປິກທ຺ທໂມ ວິຍ ຫທຍໍ ຜລິ຿ ໂສ ໂພຌິສຕ຺ເຕ ອາຆາຕໍ ພນ຺ຌິຕ຺ວາ ຕຕ຺ເຖວ ຊີວິຕກ຺ຂຍໍ ປາປຸຕິ ຿ ອິທໍ ປຖມໍ ເທວທຕ຺ຕສ຺ສ ໂພຌິສຕ຺ເຕ ອາຆາຕພນ຺ຌນໍ຿ ໂພຌິສຕ຺ໂຕ ທານາທີນິ ປຸລ຺ຎານິ ກຕ຺ວາ ຍຖາກມ຺ມໍ ຄໂຕ຿

ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ໂຘ ອິມໍ ຉມ຺ມເທສນໍ ກເຖຕ຺ວາ ອກິສມ຺ພຸທ຺ໂຘວ ອິມໍ ຄາຖໍ ກເຖສິ –

໑຿

‘‘ອິຘ ເຈ ນໍ ວິຣາເຌສິ, ສທ຺ຉມ຺ມສ຺ສ ນິຍາມຕໍ;

ຈິຣໍ ຕ຺ວໍ ອນຸຕປ຺ເປສິ, ເສຣິວາຍໍວ ວາຕິໂຊ’’ຕິ຿

ຕຕ຺ຖ ອິຘ ເຈ ນໍ ວິຣາເຌສິ, ສທ຺ຉມ຺ມສ຺ສ ນິຍາມຕນ຺ຕິ ອິມສ຺ມິ ສາສເນ ເອຕໍ ສທ຺ຉມ຺ມສ຺ສ ນິຍາມຕາສງ຺ຂາຕໍ ໂສຕາປຕ຺ຕິມຄ຺ຄໍ ວິຣາເຌສິ຿ ຍທິ ວິຣາເຌສິ, ວິຣິຍໍ ໂອສ຺ສຊນ຺ໂຕ ນາຌິຄຈ຺ຉສິ ນ ປຏິລກາສີຕິ ອຕ຺ໂຖ຿ ຈິຣໍ ຕ຺ວໍ ອນຸຕປ຺ເປສີຕິ ເອວໍ ສນ຺ເຕ ຕ຺ວໍ ທີຆມທ຺ຌານໍ ໂສຈນ຺ໂຕ ປຣິເທວນ຺ໂຕ ອນຸຕເປສ຺ສສິ, ອຖ ວາ ໂອສ຺ສຏ຺ຖວິຣິຍຕາຍ ອຣິຍມຄ຺ຄສ຺ສ ວິຣາຌິຕຕ຺ຕາ ທີຆຣຕ຺ຕໍ ນິຣຍາທີສຸ ອຸປ຺ປນ຺ໂນ ນານປ຺ປກາຣານິ ທຸກ຺ຂານິ ອນຸກວນ຺ໂຕ ອນຸຕປ຺ປີສ຺ສສິ ກິລມິສ຺ສສີຕິ ອຍເມຕ຺ຖ ອຕ຺ໂຖ຿ ກຖໍ? ເສຣິວາຍໍວ ວາຕິໂຊຕິ ‘‘ເສຣິວາ’’ຕິ ເອວໍນາມໂກ ອຍໍ ວາຕິໂຊ ຍຖາ຿ ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ – ຍຖາ ປຸພ຺ເພ ເສຣິວນາມໂກ ວາຕິໂຊ ສຕສຫສ຺ສຄ຺ຆນິກໍ ສ຺ວຕ຺ຕປາຕິ ລກິຕ຺ວາ ຕສ຺ສາ ຄຫຄຕ຺ຖາຍ ວິຣິຍໍ ອກຕ຺ວາ ຕໂຕ ປຣິຫີໂນ ອນຸຕປ຺ປິ, ເອວເມວ ຕ຺ວມ຺ປິ ອິມສ຺ມິ ສາສເນ ປຏິຍຕ຺ຕສ຺ວຕ຺ຕປາຕິສທິສໍ ອຣິຍມຄ຺ຄໍ ໂອສ຺ສຏ຺ຖວິຣິຍຕາຍ ອນຌິຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ຕໂຕ ປຣິຫີໂນ ທີຆຣຕ຺ຕໍ ອນຸຕປ຺ປີສ຺ສສິ຿ ສເຈ ປນ ວິຣິຍໍ ນ ໂອສ຺ສຊິສ຺ສສິ, ປຕ຺ຑິຕວາຕິໂຊ ສ຺ວຕ຺ຕປາຕິ ວິຍ ມມ ສາສເນ ນວວິຉມ຺ປິ ໂລກຸຕ຺ຕຣຉມ຺ມໍ ປຏິລກິສ຺ສສີຕິ຿

ເອວມສ຺ສ ສຕ຺ຖາ ອຣຫຕ຺ເຕນ ກູຏໍ ຄຕ຺ຫນ຺ໂຕ ອິມໍ ຉມ຺ມເທສນໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ຈຕ຺ຕາຣິ ສຈ຺ຈານິ ປກາເສສິ, ສຈ຺ຈປຣິໂຍສາເນ ໂອສ຺ສຏ຺ຖວິຣິໂຍ ກິກ຺ຂຸ ອຄ຺ຄຜເລ ອຣຫຕ຺ເຕ ປຕິຏ຺ຖາສິ຿

ສຕ຺ຖາປິ ທ຺ເວ ວຕ຺ຖູນິ ກເຖຕ຺ວາ ອນຸສນ຺ຌິ ຆເຏຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຘາເນຕ຺ວາ ທສ຺ເສສິ – ‘‘ຕທາ ພາລວາຕິໂຊ ເທວທຕ຺ໂຕ ອໂຫສິ, ປຕ຺ຑິຕວາຕິໂຊ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສີ’’ນ຺ຕິ ເທສນໍ ນິຏ຺ຖາເປສິ຿

ເສຣິວວາຕິຊຊາຕກວຕ຺ຕນາ ຕຕິຍາ຿

໔຿ ຈູລ຺ອເສຏ຺ຖິຊາຕກວຕ຺ຕນາ

ອປ຺ປເກນປີ ເມຘາວີຕິ ອິມໍ ຉມ຺ມເທສນໍ ກຄວາ ຣາຊຄຫໍ ອຸປນິສ຺ສາຍ ຊີວກມ຺ພວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ຈູລ຺ອປນ຺ຖກຕ຺ເຖຣໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິ຿

ຕຕ຺ຖ ຈູລຸອປນ຺ຖກສ຺ສ ຕາວ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ ກເຖຕພ຺ພາ។ ຣາຊຄເຫ ກິຣ ຊນເສຏ຺ຖິກຸລສ຺ສ ຊີຕາ ອຕ຺ຕໂນ ທາເສເນວ ສທ຺ຊີ ສນ຺ຖວໍ ກຕ຺ວາ "ອຌ຺ເຌປິ ເມ ອິມໍ ກມ຺ມໍ ຊາເນຍ຺ຍຸ"ນ຺ຕິ ກິຕາ ເອວມາຫ "ອມ຺ເຫຫິ ອິມສ຺ມິ ຄາເມ ວສິຕຸໍ ນ ສກ຺ກາ, ສເຈ ເມ ມາຕາປິຕໂຣ ອິມໍ ໂທສໍ ຊານິສ຺ສນ຺ຕິ, ຂຕ຺ທາຂຕ຺ທໍ ກຣິສ຺ສນ຺ຕິ, ວິເທສໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ວສິສ຺ສາມາ"ຕິ ທຕ຺ຖສາຣໍ ຄເຫຕ຺ວາ ອຄ຺ຄທ຺ວາເຣນ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ "ຍຕ຺ຖ ວາ ຕຕ຺ຖ ວາ ອຌ຺ເຌຫິ ອຊານນຏ຺ຖານໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ວສິສ຺ສາມາ"ຕິ ອຸໂກປິ ອຄມໍສຸ។

ເຕສໍ ເອກສ຺ມິ ຖາເນ ວສນ຺ຕານໍ ສໍວາສມນ຺ວາຍ ຕສ຺ສາ ກຸຈ຺ຉິຍໍ ຄພ຺ໂກ ປຕິຏ຺ຖາສິ។ ສາ ຄພ຺ກປຣິປາກໍ ອາຄມ຺ມ ສາມິເກນ ສທ຺ຊີ ມນ຺ເຕສິ "ຄພ຺ໂກ ເມ ປຣິປາກໍ ຄໂຕ, ຌາຕິພນ຺ຊຸວິຣຫິເຕ ຖາເນ ຄພ຺ກວຸຏ຺ຖານໍ ນາມ ອຸກິນ຺ນມ຺ປິ ອມ຺ຫາກໍ ທຸກ຺ຂເມວ, ກຸລເຄຫເມວ ຄຈ຺ຉາມາ"ຕິ។ ໂສ "ສຈາຫໍ ຄມິສ຺ສາມິ, ຊີວິຕໍ ເມ ນຕ຺ຖິ"ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ "ອຊ຺ຊ ຄຈ຺ຉາມ, ສ຺ເວ ຄຈ຺ຉາມາ"ຕິ ທິວເສ ອຕິກ຺ກາເມສິ។ ສາ ຈິນ຺ເຕສິ "ອຍໍ ພາໂລ ອຕ຺ຕໂນ ໂທສມຫນ຺ຕຕາຍ ຄນ຺ຕຸໍ ນ ອຸສ຺ສຫຕິ, ມາຕາປິຕໂຣ ນາມ ເອກນ຺ຕ ຫິຕາ, ອຍໍ ຄຈ຺ຉຕຸ ວາ ມາ ວາ, ມຍາ ຄນ຺ຕຸໍ ວຏ຺ຏຕິ"ຕິ។ ສາ ຕສ຺ມິ ເຄຫາ ນິກ຺ຂນ຺ເຕ ເຄຫປຣິກ຺ຂາຣໍ ປຏິສາເມຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ກຸລຆຣໍ ຄຕກາວໍ ອນນ຺ຕຣເຄຫວາສີນໍ ອາໂຣເຈຕ຺ວາ ມຄ຺ຄໍ ປຏິປ຺ຊ຺ຊິ។

ອຖ ໂສ ປຸຣິໂສ ຆຣໍ ອາຄໂຕ ຕໍ ອທິສ຺ວາ ປຏິວິສ຺ສເກ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ "ກຸລຆຣໍ ຄຕາ"ຕິ ສຸຕ຺ວາ ເວເຄນ ອນຸພນ຺ຊິຕ຺ວາ ອນ຺ຕຣາມ຺ ຄ຺ເຄ ສມ຺ປາປຸຕິ។ ຕສ຺ສາປິ ຕຕ຺ເຖວ ຄພ຺ກວຸຏ຺ຖານໍ ອໂຫສິ។ ໂສ "ກິໍ ອິທໍ ກທ຺ເທ"ຕິ ປຸຈ຺ຉິ។ "ສາມິ, ເອໂກ ປຸຕ຺ໂຕ ຊາໂຕ"ຕິ។ "ອິທານິ ກິໍ ກຣິສ຺ສາມາ"ຕິ? "ຍສ຺ສຕ຺ຖາຍ ມຍໍ ກຸລຆຣໍ ຄຈ຺ເຉຍ຺ຍາມ, ຕໍ ກມ຺ມໍ ອນ຺ຕຣາວ ນິປ຺ຜນ຺ນໍ, ຕຕ຺ຖ ຄນ຺ຕ຺ວາ ກິໍ ກຣິສ຺ສາມ, ນິວຕ຺ຕາມາ"ຕິ ທ຺ເວປິ ເອກຈິຕ຺ຕາ ຫຸຕ຺ວາ ນິວຕ຺ຕິໍສຸ។ ຕສ຺ສ ຈ ທາຣກສ຺ສ ປນ຺ເຖ ຊາຕຕ຺ຕາ "ປນ຺ຖໂກ"ຕິ ນາມໍ ອກໍສຸ ។ ຕສ຺ສາ ນ ຈິຣສ຺ເສວ ອປໂຣປິ ຄພ຺ໂກ ປຕິຏ຺ຖຫິ។ ສພ຺ພໍ ປຸຣິມນເຍເນວ ວິຕ຺ຖາເຣຕພ຺ພໍ។ ຕສ຺ສາປິ ທາຣກສ຺ສ ປນ຺ເຖ ຊາຕຕ຺ຕາ ປຖມຊາຕສ຺ສ "ມຫາປນ຺ຖໂກ"ຕິ ນາມໍ ກຕ຺ວາ ອິຕຣສ຺ສ "ຈູລຸອປນ຺ຖໂກ"ຕິ ນາມໍ ອກໍສຸ។ ເຕ ທ຺ເວປິ ທາຣເກ ຄເຫຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ວສນຏ຺ຖານເມວ ອາຄຕາ។

ເຕສໍ ຕຕ຺ຖ ວສນ຺ຕານໍ ອຍໍ ມຫາປນ຺ຖກທາຣໂກ ອຌ຺ເຌ ທາຣເກ "ຈູລຸອປິຕາ ມຫາປິຕາ"ຕິ, "ອຍ຺ຍໂກ ອຍ຺ຍິກາ"ຕິ ຈ ວທນ຺ເຕ ສຸຕ຺ວາ ມາຕຣໍ ປຸຈ຺ຉິ "ອມ຺ມ, ອຌ຺ເຌ ທາຣກາ 'ຈູລຸອປິຕາ ມຫາປິຕາ'ຕິປິ ວທນ຺ຕິ, 'ອຍ຺ຍໂກ ອຍ຺ຍິກາ'ຕິປິ ວທນ຺ຕິ, ອມ຺ຫາກໍ ຌາຕກາ ນຕ຺ຖິ"ຕິ។ "ອາມ, ຕາຕ, ຕຸມ຺ຫາກໍ ເອຕ຺ຖ ຌາຕກາ ນຕ຺ຖິ, ຣາຊຄຫນຄເຣ ປນ ໂວ ຊນເສຏ຺ຖິ ນາມ ອຍ຺ຍໂກ, ຕຕ຺ຖ ຕຸມ຺ຫາກໍ ພຫູ ຌາຕກາ"ຕິ។ "ກສ຺ມາ ຕຕ຺ຖ ນ ຄຈ຺ຉຖ, ອມ຺ມາ"ຕິ? ສາ ອຕ຺ຕໂນ ອຄມນການຳ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ອກເຖຕ຺ວາ ປຸຕ຺ເຕສຸ ປຸນປ຺ປຸນໍ ກເຖນ຺ເຕສຸ ສາມິກໍ ອາຫ – "ອິເມ ທາຣກາ ມໍ ອຕິວິຍ ກິລເມນ຺ຕິ, ກິໍ ໂນ ມາຕາປິຕໂຣ ທິສ຺ວາ ມໍສໍ ຂາ ທິສ຺ສນ຺ຕິ, ເອຫິ ທາຣການໍ ອຍ຺ຍກກຸລໍ ທສ຺ເສສ຺ສາມາ"ຕິ។ "ອຫໍ ສມ຺ມຸຂາ ກວິຕຸໍ ນ ສກ຺ຂິສ຺ສາມິ, ຕໍ ປນ ຕຕ຺ຖ ນຍິສ຺ສາມິ"ຕິ។ "ສາທຸ, ອຍ຺ຍ, ເຍນ ເກນຈິ ອຸປາເຍນ ທາຣການໍ ອຍ຺ຍກກຸລເມວ ທຏ຺ຖຸໍ ວຏ຺ຏຕິ"ຕິ ທ຺ເວປິ ຊນາ ທາຣເກ ອາທາຍ ອນຸປຸພ຺ເພນ ຣາຊຄຫໍ ປຕ຺ວາ ນຄຣທ຺ວາເຣ ເອກິສ຺ສາ ສາລາຍ ນິວາສໍ ກຕ຺ວາ ທາຣກມາຕາ ທ຺ເວ ທາຣເກ ຄເຫຕ຺ວາ ອາຄຕກາວໍ ມາຕາປິຕູນໍ ອາໂຣຈາເປສິ។

ເຕ ຕໍ ສາສນໍ ສຸຕ຺ວາ "ສໍສາເຣ ວິຈຣນ຺ຕານໍ ນ ປຸຕ຺ໂຕ ນ ຊີຕາ ນາມ ນຕ຺ຖິ, ເຕ ອມ຺ຫາກໍ ມຫາປຣາຊິກາ, ນ ສກ຺ກາ ເຕຫິ ອມ຺ຫາກໍ ຈກ຺ຂຸປເຖ ຖາຕຸໍ, ເອຕ຺ຕກໍ ປນ ຊນໍ ຄເຫຕ຺ວາ ທ຺ເວປິ ຊນາ ຜາສຸກຏ຺ຖານໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຊີວນ຺ຕຸ, ທາຣເກ ປນ ອິຊ ເປ ເສນ຺ຕູ"ຕິ។ ເສຏ຺ຖິຊີຕາ ມາຕາປິຕູຫິ ເປສິຕໍ ຊນໍ ຄເຫຕ຺ວາ ທາຣເກ ອາຄຕທູຕານໍເຍວ ຫຕ຺ເຖ ທຕ຺ວາ ເປເສສິ, ທາຣກາ ອຍ຺ຍກກຸເລ ວທ຺ຍນ຺ຕິ។ ເຕສຸ ຈູລຸອປນ຺ຖໂກ ອຕິທຫໂຣ, ມຫາປນ຺ຖໂກ ປນ ອຍ຺ຍເກນ ສທ຺ຊີ ທສພລສ຺ສ ຊມ຺ມກຖໍ ໂສຕຸໍ ຄຈ຺ຉຕິ។ ຕສ຺ສ ນິຈ຺ຈໍ ສຕ຺ຖຸ ສມ຺ມຸຂາ ຊມ຺ມໍ ສຸຕນ຺ຕສ຺ສ ປພ຺ພຊ຺ຊາຍ ຈິຕ຺ຕໍ ນມິ។ ໂສ ອຍ຺ຍກໍ ອາຫ "ສເຈ ຕຸມ຺ເຫ ສມ຺ປຏິຈ຺ຉຖ, ອຫໍ ປພ຺ພເຊຍ຺ຍ"ນ຺ຕິ។ "ກິໍ ວເທສິ, ຕາຕ, ມຍ຺ຫໍ ສກລໂລກສ຺ສປິ ປພ຺ພຊ຺ຊາໂຕ ຕເວວ ປພ຺ພຊ຺ຊາ ກທ຺ທິກາ, ສເຈ ສກ຺ໂກສິ, ປພ຺ພຊ ຕາຕາ"ຕິ ສມ຺ປຏິຈ຺ຉິຕ຺ວາ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ຄໂຕ។ ສຕ຺ຖາ "ກິໍ ມຫາເສຏ຺ຖິ ທາຣໂກ ເຕ ລທ຺ໂຊ"ຕິ។ "ອາມ, ກນ຺ເຕ ອຍໍ ທາຣໂກ ມຍ຺ຫໍ ນຕ຺ຕາ, ຕຸມ຺ຫາກໍ ສນ຺ຕິເກ ປພ຺ພຊາມິຕິ ວທຕີ"ຕິ ອາຫ។ ສຕ຺ຖາ ອຌ຺ຌຕຣໍ ປິຕ຺ທຈາຣິກໍ ກິກ຺ຂຸໍ "ອິມໍ ທາຣກໍ ປພ຺ພາເຊຫີ"ຕິ ອາຕາເປສິ។ ເຖໂຣ ຕສ຺ສ ຕຈປຌ຺ຈກກມ຺ມຏ຺ຖານໍ ອາຈິກ຺ຂິຕ຺ວາ ປພ຺ພາເຊສິ។ ໂສ ພຫຸໍ ພຸທ຺ຊວຈນໍ ອຄ຺ຄຕ຺ຫິຕ຺ວາ ປຣິປຸຕ຺ຕວສ຺ໂສ ອຸປສມ຺ປທໍ ລກິ។ ອຸປສມ຺ປນ຺ໂນ ຫຸຕ຺ວາ ໂຍນິໂສ ມນສິກາເຣ ກມ຺ມໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປາປຸຕິ។

ໂສ ຊານສ຺ເຂນ, ມຄ຺ຄສ຺ເຂນ, ຜລສ຺ເຂນ ວີຕິນາເມນ຺ໂຕ ຈິນ຺ເຕສິ "ສກ຺ກາ ນຸ ໂຂ ອິມໍ ສຸຂໍ ຈູລຸອປນ຺ຖກສ຺ສ ທາຕຸ"ນ຺ຕິ។ ຕໂຕ

ອຍຸຍາເສຍຸກິສຸສ ສນຸຕິກັ ຄນຸຕຸວາ ‘‘ມຫາເສຍຸກິ ສເຈ ຕຸມຸເຫ ສມຸປໍຜິຈຸສຖ, ອຫັ ຈູລອປນຸຖກັ ປພຸພາເຊຍຸຍ’’ນຸຕິ ອາຫ. ‘‘ປພຸພາເຊຖ, ກນຸເຕ’’ຕິ. ເຖໂຣ ຈູລອປນຸຖກທາຣກັ ປພຸພາເຊຕຸວາ ທສສຸ ສີເລສຸ ປຕິຍຸຖາເປສີ. ຈູລອປນຸຖກສາມເນໂຣ ປພຸພຊິຕຸວາວ ທນຸພໍ ອໂຫສີ.

‘‘ປທຸມໍ ຍຖາ ໂກກນທໍ ສຸຄນຸຜໍ, ປາໂຕ ສິຍາ ຜຸລຸລມວີຕຄນຸຜໍ;

ອງຄີຣສໍ ປສຸສ ວິໂຣຈມານໍ, ຕປນຸຕມາທິຈຸຈມິວນຸຕລິກຸເຂ’’ຕິ. (ສໍ. ນິ. ໑.໑໒໓; ອ. ນິ. ໕.໑໙໕) –

ອິມໍ ເອກຄາຖໍ ຈຕູຫິ ມາເສຫິ ຄຫຕຸ ນາສກຸຂິ. ໂສ ກິຣ ກສຸສປສມຸມາສມຸພຸທຸຜກາເລ ປພຸພຊິຕຸວາ ປຸລຸລວາ ຫຸຕຸວາ ອຸລຸລຕຣສຸສ ທນຸຜກິກຸຂໂນ ອຸທຸເທສຄຸຄຫຕກາເລ ປຣິຫາສເກລຸຄໍ ອກາສີ. ໂສ ກິກຸຂຸ ເຕນ ປຣິຫາເສນ ລຊຸຊິໂຕ ເນວ ອຸທຸເທສໍ ຄຕຸຫີ, ນ ສຊຸຊາຍມກາສີ. ເຕນ ກມຸເມນ ອຍໍ ປພຸພຊິຕຸວາວ ທນຸໂຜ ຊາໂຕ, ຄຫິຕຄຫິຕໍ ປທໍ ອຸປຣູປຣີ ປທໍ ຄຫຕນຸຕສຸສ ນສຸສຕິ. ຕສຸສ ອິມເມວ ຄາຖໍ ຄເຫຕຸ ວາຍມນຸຕສຸສ ຈຕຸຕາໂຣ ມາສາ ອຕິກຸກນຸຕາ.

ອຖ ນໍ ມຫາປນຸຖໂກ ອາຫ ‘‘ຈູລອປນຸຖກ, ຕຸວໍ ອິມສຸມິໍ ສາສເນ ອກພຸໂພ, ຈຕູຫິ ມາເສຫິ ເອກມຸປີ ຄາຖໍ ຄເຫຕຸ ນ ສກຸໂກສິ, ປພຸພຊິຕກິຈຸຈໍ ປນ ຕຸວໍ ກຖໍ ມຕຸຖກັ ປາເປສຸສສີ, ນິກຸຂມ ອິໂຕ’’ຕິ ວິຫາຣາ ນິກຸກຫຸຜິ. ຈູລອປນຸຖໂກ ພຸທຸຜສາສເນ ສິເນເຫນ ຄິຫີກາວໍ ນ ປຕຸເຖຕິ. ຕສຸມິລຸຈ ກາເລ ມຫາປນຸຖໂກ ກຕຸຕຸທຸເທສໂກ ໂຫຕິ. ຊີວໂກ ໂກມາຣກຈຸໂຈ ພຫຸໍ ຄນຸຜມາລໍ ອາທາຍ ອຕຸຕໂນ ອມຸພວນໍ ຄນຸຕຸວາ ສຕຸຖາຣໍ ປູເຊຕຸວາ ຜມຸມໍ ສຸຕຸວາ ອຸຍຸຖາຍາສນາ ທສພລໍ ວນຸທິຕຸວາ ມຫາປນຸຖກັ ອຸປສງກມິຕຸວາ ‘‘ກິຕຕກາ , ກນຸເຕ, ສຕຸຖຸ ສນຸຕິເກ ກິກຸຂູ’’ຕິ ປຸຈຸຉີ. ‘‘ປລຸຈມຕຸຕານິ ກິກຸຂຸສຕານີ’’ຕິ. ‘‘ສຸເວ, ກນຸເຕ, ພຸທຸຜປຸປມຸຂານິ ປລຸຈ ກິກຸຂຸສຕານິ ອາທາຍ ອມຸຫາກັ ນິເວສເນ ກິກຸຂໍ ຄຕຸຫຖາ’’ຕິ. ‘‘ອຸປາສກ, ຈູລອປນຸຖໂກ ນາມ ກິກຸຂຸ ທນຸໂຜ ອວິຣຸລຸຫິຜມຸໂມ, ຕໍ ຖເປຕຸວາ ເສສານໍ ນິມນຸຕນໍ ສມຸປໍຜິຈຸສາມີ’’ຕິ ເຖໂຣ ອາຫ. ຕໍ ສຸຕຸວາ ຈູລອປນຸຖໂກ ຈິນຸເຕສິ ‘‘ເຖໂຣ ເອຕຸຕການໍ ກິກຸຂູນໍ ນິມນຸຕນໍ ສມຸປໍຜິຈຸສນຸໂຕ ມໍ ພາຫິຣໍ ກຕຸວາ ສມຸປໍຜິຈຸສຕິ, ນິສຸສໍສຍໍ ມຍຸຫໍ ກາຕິກສຸສ ມຍິ ຈິຕຸຕໍ ກິນຸນໍ ກວິສຸສຕິ, ກິໍ ອິທານິ ມຍຸຫໍ ອິມິນາ ສາສເນນ, ຄິຫີ ຫຸຕຸວາ ທານາທີນີ ປຸລຸລານີ ກໂຣນຸໂຕ ຊີວິສຸສາມີ’’ຕິ.

ໂສ ປຸນທິວເສ ປາໂຕວ ‘‘ຄິຫີ ກວິສຸສາມີ’’ຕິ ປາຍາສີ. ສຕຸຖາ ປຈຸຈູສກາເລເຍວ ໂລກັ ໂອໂລເກນຸໂຕ ອິມໍ ກາຣຕໍ ທິສຸວາ ປຖມຕຣໍ ຄນຸຕຸວາ ຈູລອປນຸຖກສຸສ ຄມນມຄຸເຄ ທຸວາຣໂກຍຸຖເກ ຈງກມນຸໂຕ ອຍຸຖາສີ. ຈູລອປນຸຖໂກ ຆຣໍ ຄຈຸສນຸໂຕ ສຕຸຖາຣໍ ທິສຸວາ ອຸປສງກມິຕຸວາ ວນຸທິ. ອຖ ນໍ ສຕຸຖາ ‘‘ກຫໍ ປນ, ຕຸວໍ ຈູລອປນຸຖກ, ອິມາຍ ເວລາຍ ຄຈຸສສີ’’ຕິ ອາຫ. ກາຕາ ມໍ, ກນຸເຕ, ນິກຸກຫຸຜຕິ , ເຕນາຫໍ ວິພຸກມິຕຸໍ ຄຈຸສາມີຕິ. ຈູລອປນຸຖກ, ຕວ ປພຸພຊຸຊາ ນາມ ມມ ສນຸຕກາ, ກາຕຣາ ນິກຸກຫຸຜິໂຕ ກສຸມາ ມມ ສນຸຕິກັ ນາຄລຸສີ? ເອຫີ ກິໍ ເຕ ຄິຫີກາເວນ, ມມ ສນຸຕິເກ ກວິສຸສສີ’’ຕິ ກຄວາ ຈູລອປນຸຖກັ ອາທາຍ ຄນຸຕຸວາ ຄນຸຜກຸຍິປຸປມຸເຂ ນິສີທາເປຕຸວາ ‘‘ຈູລອປນຸຖກ, ຕຸວໍ ປຸຣຕຸຖາກິມຸໂຂ ຫຸຕຸວາ ອິມໍ ປີໂລຕິກັ ‘ຣໂຊຫຣຕໍ ຣໂຊຫຣຕ’ນຸຕິ ປຣິມຊຸຊນຸໂຕ ອິເຜວ ໂຫຫີ’’ຕິ ອິທຸຜິຍາ ອກິສງຂຕໍ ປຣິສຸທຸຜໍ ປີໂລຕິກາຂຕຸທໍ ທຕຸວາ ກາເລ ອາໂຣຈິເຕ ກິກຸຂຸສງຆປຣິວຸໂຕ ຊີວກສຸສ ເຄຫໍ ຄນຸຕຸວາ ປລຸລຕຸຕາສເນ ນິສີທິ.

ຈູລອປນຸຖໂກປີ ສູຣິຍໍ ໂອໂລເກນຸໂຕ ຕໍ ປີໂລຕິກາຂຕຸທໍ ‘‘ຣໂຊຫຣຕໍ ຣໂຊຫຣຕ’’ນຸຕິ ປຣິມຊຸຊນຸໂຕ ນິສີທິ, ຕສຸສ ຕໍ ປີໂລຕິກາຂຕຸທໍ ປຣິມຊຸຊນຸຕສຸສ ປຣິມຊຸຊນຸຕສຸສ ກິລິຍຸຖໍ ອໂຫສີ. ຕໂຕ ຈິນຸເຕສິ ‘‘ອິທໍ ປີໂລຕິກາຂຕຸທໍ ອຕິວິຍ ປຣິສຸທຸຜໍ, ອິມໍ ປນ ອຕຸຕກາວໍ ນິສຸສາຍ ປຸຣິມປກຕິໍ ວິຊຫິຕຸວາ ເອວໍ ກິລິຍຸຖໍ ຊາຕໍ, ອນິຈຸຈາ ວຕ ສງຂາຣາ’’ຕິ ຂຍວຍໍ ປຍຸຖເປນຸໂຕ ວິປສຸສນໍ ວຑຸເຒສີ. ສຕຸຖາ ‘‘ຈູລອປນຸຖກສຸສ ຈິຕຸຕໍ ວິປສຸສນໍ ອາຣຸລຸຫ’’ນຸຕິ ລຕຸວາ ‘‘ຈູລອປນຸຖກ, ຕຸວໍ ເອຕໍ ປີໂລຕິກາຂຕຸທເມວ ສໍກິລິຍຸຖໍ ຣໂຊຣລຸຊິຕໍ ຊາຕນຸຕິ ມາ ສລຸລໍ ກຣິ, ອພຸກນຸຕເຣ ປນ ເຕ ຣາຄຣຊາທໂຍ ອຕຸຖິ, ເຕ ຫຣາຫີ’’ຕິ ວຕຸວາ ໂອກາສໍ ວິສຸສຊຸເຊຕຸວາ ປຸຣໂຕ ນິສິນຸໂນ ວິຍ ປລຸລາຍມານຣູໂປ ຫຸຕຸວາ ອິມາ ຄາຖາ ອກາສີ –

‘‘ຣາໂຄ ຣໂຊ ນ ຈ ປນ ເຣຕຸ ວຸຈຸຈຕິ, ຣາຄສຸເສຕໍ ອຜິວຈນໍ ຣໂຊຕິ;

ເອຕໍ ຣຊໍ ວິປຸປຊຫິຕຸວ ກິກຸຂໂວ, ວິຫຣນຸຕິ ເຕ ວິຄຕຣຊສຸສ ສາສເນ.

‘‘ໂທໂສ ຣໂຊ ນ ຈ ປນ ເຣຕຸ ວຸຈຈຕິ, ໂທສສຸເສຕໍ ອພິວຈນຳ ຣໂຊຕິ;

ເອຕໍ ຣຊໍ ວິປຸປຊຫິຕຸວາ ກິກຸຂໂວ, ວິຫຣນຸຕິ ເຕ ວິຄຕຣຊສຸສ ສາສເນ។

‘‘ໂມໂຫ ຣໂຊ ນ ຈ ປນ ເຣຕຸ ວຸຈຈຕິ, ໂມຫສຸເສຕໍ ອພິວຈນຳ ຣໂຊຕິ;

ເອຕໍ ຣຊໍ ວິປຸປຊຫິຕຸວາ ກິກຸຂໂວ, ວິຫຣນຸຕິ ເຕ ວິຄຕຣຊສຸສ ສາສເນ’’ຕິ។ (ມຫານິ។ ໒໐໙; ຈູລອນິ។ ອຸທຍມານວປຸຈຊານິທຸເທສ ໗໔);

ຄາຖາປຣິໂຍສາເນ ຈູລອປນຸຖໂກ ສຫ ປຕິສມຸກິທາຫິ ອຣຫຕຸຕໍ ປາປຸຕິ, ປຕິສມຸກິທາຫິເຍວສຸສ ຕີຕິ ປີຕການິ ອາຄມິສຸ។ ໂສ ກິຣ ປຸພຸເພ ຣາຊາ ຫຸຕຸວາ ນຄຣໍ ປທກຸຂິຕຳ ກໂຣນຸໂຕ ນລາຕໂຕ ເສເທ ມຸຈຈນຸເຕ ປຣິສຸທຸເຣນ ສາຕເກນ ນລາຕນຸຕໍ ປຸຄຸຊິ, ສາຕໂກ ກິລິຕຸໂຖ ອໂຫສີ។ ໂສ ‘‘ອິມໍ ສຣີຣໍ ນິສຸສາຍ ເອວຣູໂປ ປຣິສຸທຸໂຮ ສາຕໂກ ປກຕີ ຊຫິຕຸວາ ກິລິຕຸໂຖ ຊາໂຕ, ອນິຈຈາ ວຕ ສງຂາຣາ’’ຕິ ອນິຈຈສຄຸລໍ ປຕິລກີ។ ເຕນ ກາຣເຕນສຸສ ຣໂຊຫຣຕເມວ ປຈຈໂຍ ຊາໂຕ។

ຊີວໂກປີ ໂຂ ໂກມາຣກຈໂຈ ທສພລສຸສ ທກຸຂິໂຕທກໍ ອຸປນາເມສີ។ ສຕຸຖາ ‘‘ນນຸ, ຊີວກ, ວິຫາເຣ ກິກຸຂູ ອຕຸຖີ’’ຕິ ຫຕຸເຖນ ປຕຸຕໍ ປີທຫີ។ ມຫາປນຸຖໂກ ‘‘ການຸເຕ, ວິຫາເຣ ນຕຸຖີ ກິກຸຂູ’’ຕິ ອາທ។ ສຕຸຖາ ‘‘ອຕຸຖີ ຊີວກາ’’ຕິ ອາທ។ ຊີວໂກ ‘‘ເຕນ ທີ, ກເຕ, ຄຈຊ, ວິຫາເຣ ກິກຸຂູນໍ ອຕຸຖີກາວໍ ວາ ນຕຸຖີກາວໍ ວາ ຊານາທີ’’ຕິ ປຸຣິສໍ ເປເສສີ។ ຕສຸມີ ຂເຕ ຈູລອປນຸຖໂກ ‘‘ມຍຸຫໍ ກາຕິໂກ ‘ວິຫາເຣ ກິກຸຂູ ນຕຸຖີ’ຕິ ກຕຕິ, ວິຫາເຣ ກິກຸຂູນໍ ອຕຸຖີກາວມສຸສ ປກາເສສຸສາມີ’’ຕິ ສກລໍ ອມຸພວນໍ ກິກຸຂູນໍເຍວ ປູເຣສີ។ ເອກ ຈຸເຈ ກິກຸຂູ ຈີວຣກມຸມໍ ກໂຣນຸຕີ, ເອກຈຸເຈ ຣຊນກມຸມໍ, ເອກຈຸເຈ ສຊຊາຍໍ ກໂຣນຸຕີຕີ ເອວໍ ອຄຸຄມຄຸລໍ ອສຫີສໍ ກິກຸຂຸສຫສຸສໍ ມາເປສີ។ ໂສ ປຸຣິໂສ ວິຫາເຣ ພຫູ ກິກຸຂູ ທິສຸວາ ນິວຕຸຕິຕຸວາ ‘‘ອຍຍ , ສກລໍ ອມຸພວນໍ ກິກຸຂູຫິ ປຣິປຸຕຸຕາ’’ນຸຕິ ຊີວກສຸສ ອາໂຣເຈສີ។ ເຖໂຣປີ ໂຂ ຕຕຸເຖວ –

‘‘ສຫສຸສກຸຂຕຸຕຸມຕຸຕານໍ, ນິມຸມິນິຕຸວານ ປນຸຖໂກ;

ນິສີທມຸພວເນ ຣມຸເມ, ຍາວ ກາລປຸປເວທນາ’’ຕິ។ (ເຖຣຄາ។ ໕໖໓);

ອຖ ສຕຸຖາ ຕໍ ປຸຣິສໍ ອາທ – ‘‘ວິຫາຣໍ ຄນຸຕຸວາ ‘ສຕຸຖາ ຈູລອປນຸຖກໍ ນາມ ປກຸໂກສຕີ’ຕິ ວເທຫີ’’ຕິ។ ເຕນ ຄນຸຕຸວາ ຕຖາວຸຕຸເຕ ‘‘ອຫໍ ຈູລອປນຸຖໂກ, ອຫໍ ຈູລອປນຸຖໂກ’’ຕິ ມຸຂສຫສຸສໍ ອຸຍຸຖຫີ។ ປຸຣິໂສ ຄນຸຕຸວາ ‘‘ສພຸເພປີ ກິຣ ເຕ, ການຸເຕ, ຈູລອປນຸຖກາເຍວ ນາມາ’’ຕິ ອາທ។ ເຕນ ຫີ ຕຸວໍ ຄນຸຕຸວາ ໂຍ ປຖມໍ ‘‘ອຫໍ ຈູລອປນຸຖໂກ’’ຕິ ວທຕິ, ຕໍ ຫຕຸເຖ ຄຕຸທ, ອວເສສາ ອນຸຕຣທາຍິສຸສນຸຕີຕີ។ ໂສ ຕຖາ ອກາສີ, ຕາວເທວ ສຫສຸສມຕຸຕາ ກິກຸຂູ ອນຸຕຣທາຍີສຸ។ ເຖໂຣ ເຕນ ປຸຣິເສນ ສທຸທີ ອຄມາສີ។ ສຕຸຖາ ກຕຸຕກິຈຈປຣິໂຍສາເນ ຊີວກໍ ອາມນຸເຕສີ ‘‘ຊີວກ, ຈູລອປນຸຖກສຸສ ປຕຸຕໍ ຄຕຸທ, ອຍໍ ເຕ ອນຸໂມທນໍ ກຣິສຸສຕີ’’ຕີ។ ຊີວໂກ ຕຖາ ອກາສີ។ ເຖໂຣ ສີທນາທໍ ນທນຸໂຕ ຕຣຸຕສີໂທ ວິຍ ຕີຕິ ປີຕການິ ສໍໂຂເກຕຸວາ ອນຸໂມທນໍ ອກາສີ។

ສຕຸຖາ ອຸຖຸຖາຍາສນາ ກິກຸຂຸສງຈປຣິວາໂຣ ວິຫາຣໍ ຄນຸຕຸວາ ກິກຸຂູຫິ ວຕຸເຕ ທສຸສິເຕ ອຸຖຸຖາຍາສນາ ຄນຸຣກຸຕິປຸປມຸເຂ ຖຕຸວາ ກິກຸຂຸສງຈສຸສ ສຸຄໂຕວາທໍ ທຕຸວາ ກມຸມຖຸຖານໍ ກເຖຕຸວາ ກິກຸຂຸສງຈໍ ອຸຍຸໂຍເຊຕຸວາ ສຸຣກິຄນຸຕວາສິຕໍ ຄນຸຣກຸຕີ ປວິສິຕຸວາ ທກຸຂິເຕນ ປສຸເສນ ສີຫເສຍຸຍໍ ອຸປຄໂຕ។ ອຖ ສາຍນຸຫສມເຍ ຜມຸມສກາຍໍ ກິກຸຂູ ອິໂຕ ຈິໂຕ ຈ ສໂມສຣິຕຸວາ ຣຕຸຕກມຸພລສາຕີ ປຣິກຸຂິປນຸຕາ ວິຍ ນິສີທິຕຸວາ ສຕຸຖຸ ຄຸຕກຖໍ ອາຣກີສຸ ‘‘ອາວຸໂສ, ມຫາປນຸຖໂກ ຈູລອປນຸຖກສຸສ ອຊຊາສຍໍ ອຊານນຸໂຕ ‘ຈຕູຫິ ມາເສຫີ ເອກຄາຖໍ ຄຕຸຫິຕຸໍ ນ ສກຸໂກຕິ, ທນຸໂຮ ອຍ’ນຸຕິ ວິຫາຣາ ນິກຸກາຫຸຕິ, ສມຸມາສມຸພຸທຸໂຣ ປນ ອຕຸຕໂນ ອນຸຕຸຕຣຜມຸມຣາຊຕາຍ ເອກສຸມີເຍວສຸສ ອນຸຕຣາກຕຸເຕ ສຫ ປຕິສມຸກິທາຫິ ອຣຫຕຸຕໍ ອທາສີ, ຕີຕິ ປີຕການິ ປຕິສມຸກິທາຫິເຍວ ອາຄຕານິ, ອໂຫ ພຸທຸຣານໍ ພລໍ ນາມ ມຫນຸຕ’’ນຸຕີ។

ອຖ ກຄວາ ຜມຸມສກາຍໍ ອິມໍ ກຖາປວຕຸຕີ ລຕຸວາ ‘‘ອຊຊ ມຍາ ຄນຸຕຸໍ ວຍຸຕຕີ’’ຕິ ພຸທຸຣເສຍຸຍາຍ ອຸຖຸຖາຍ ສຸຣຕຸຕທຸປຕຸຍໍ ນິວາເສຕຸວາ ວິຊຊຸລຕໍ ວິຍ ກາຍພນຸຣນໍ ພນຸຣິຕຸວາ ຣຕຸຕກມຸພລສທິສໍ ສຸຄຕມຫາຈີວຣໍ ປາຣຸປີຕຸວາ ສຸຣກິຄນຸຣກຸຕິໂຕ ນິກຸ

ຂມ຺ມ ມຕ຺ຕວາຣໂຓ ວິຍ ສີຫວິກ຺ກນ຺ຕວິລາເສນ ວິຊມ຺ຠມາໂນ ສີໂຫ ວິຍ ອນນ຺ຕາຍ ພຸທ຺ຘລີລາຍ ຘມ຺ມສຠໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອລງ຺ກຕມຓ຺ຑປມຊ຺ເຊ ສຸປຎ຺ຎຕ຺ຕວຣພຸທ຺ຘາສນໍ ອຠິຣຸຍ຺ຫ ຉພ຺ພຓ຺ຓພຸທ຺ຘຣສ຺ມິໂຍ ວິສ຺ສຊ຺ເຊນ຺ໂຕ ອຓ຺ຓວກຸຈ຺ຉິໍ ໂອຠາສຍມາໂນ ຍຸຄນ຺ຘຣມຕ຺ຖເກ ພາລສູຣິໂຍ ວິຍ ອາສນມຊ຺ເຊ ນິສີທິຯ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ເຘ ປນ ອາຄຕມຕ຺ເຕ ຠິກ຺ຂຸສງ຺ໂຆ ກຖໍ ປຈ຺ຉິນ຺ທິຕ຺ວາ ຕຸຓ຺ຫີ ອໂຫສິຯ

ສຕ຺ຖາ ມຸທຸເກນ ເມຕ຺ຕຈິຕ຺ເຕນ ປຣິສໍ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ‘‘ອຍໍ ປຣິສາ ອຕິວິຍ ໂສຠຕິ, ເອກສ຺ສປິ ຫຕ຺ຖກຸກ຺ກຸຈ຺ຈໍ ວາ ປາທກຸກ຺ກຸຈ຺ຈໍ ວາ ອຸກ຺ກາສິຕສທ຺ໂທ ວາ ຂິປິຕສທ຺ໂທ ວາ ນຕ຺ຖິ, ສພ຺ເພປິເມ ພຸທ຺ຘຄາຣເວນ ສຄາຣວາ ພຸທ຺ຘເຕເຊນ ຕຊ຺ຊິຕາ ມຍິ ອາຍຸກປ຺ປມ຺ປິ ອກເຖຕ຺ວາ ນິສິນ຺ເນ ປຖມໍ ກຖໍ ສມຸຏ຺ຐາເປຕ຺ວາ ນ ກເຖສ຺ສນ຺ຕິ, ກຖາສມຸຏ຺ຐາປນວຕ຺ຕໍ ນາມ ມຍາວ ຊານິຕພ຺ພໍ, ອຫເມວ ປຖມໍ ກເຖສ຺ສາມີ’’ຕິ ມຘຸເຣນ ພ຺ຣຫ຺ມສ຺ສເຣນ ຠິກ຺ຂູ ອາມນ຺ເຕຕ຺ວາ ‘‘ກາຍ ນຸຕ຺ຖ, ຠິກ຺ຂເວ , ເອຕຣຫິ ກຖາຍ ສນ຺ນິສິນ຺ນາ, ກາ ຈ ປນ ໂວ ອນ຺ຕຣາກຖາ ວິປ຺ປກຕາ’’ຕິ ອາຫຯ ຠນ຺ເຕ, ນ ມຍໍ ອິມສ຺ມິໍ ຐາເນ ນິສິນ຺ນາ ອຎ຺ຎໍ ຕິຣຈ຺ຉານກຖໍ ກເຖມ, ຕຸມ຺ຫາກໍເຍວ ປນ ຄຸເຓ ວຓ຺ຓຍມານາ ນິສິນ຺ນາມ຺ຫ ‘‘ອາວຸໂສ ມຫາປນ຺ຖໂກ ຈູຬປນ຺ຖກສ຺ສ ອຊ຺ຌາສຍໍ ອຊານນ຺ໂຕ ‘ຈຕູຫິ ມາເສຫິ ເອກໍ ຄາຖໍ ຄຓ຺ຫິຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກຕິ, ທນ຺ໂຘ ອຍ’ນ຺ຕິ ວິຫາຣາ ນິກ຺ກຑ຺ຒິ, ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ໂຘ ປນ ອນຸຕ຺ຕຣຘມ຺ມຣາຊຕາຍ ເອກສ຺ມິໍເຍວສ຺ສ ອນ຺ຕຣຠຕ຺ເຕ ສຫ ປຏິສມ຺ຠິທາຫິ ອຣຫຕ຺ຕໍ ອທາສິ, ອໂຫ ພຸທ຺ຘານໍ ພລໍ ນາມ ມຫນ຺ຕ’’ນ຺ຕິຯ ສຕ຺ຖາ ຠິກ຺ຂູນໍ ກຖໍ ສຸຕ຺ວາ ‘‘ຠິກ຺ຂເວ, ຈູຬປນ຺ຖໂກ ມໍ ນິສ຺ສາຍ ອິທານິ ຕາວ ຘມ຺ເມສຸ ຘມ຺ມມຫນ຺ຕຕໍ ປຕ຺ໂຕ, ປຸພ຺ເພ ປນ ມໍ ນິສ຺ສາຍ ໂຠເຄສຸປິ ໂຠຄມຫນ຺ຕຕໍ ປາປຸຓີ’’ຕິ ອາຫຯ ຠິກ຺ຂູ ຕສ຺ສຕ຺ຖສ຺ສ ອາວິຠາວຕ຺ຖໍ ຠຄວນ຺ຕໍ ຍາຈິໍສຸຯ ຠຄວາ ຠວນ຺ຕເຣນ ປຏິຈ຺ຉນ຺ນໍ ກາຣຓໍ ປາກຏໍ ອກາສິຯ

ອຕີເຕ ກາສິຣຏ຺ເຐ ພາຣາຓສິຍໍ ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ເຕ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ເຕ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ເສຏ຺ຐິກຸເລ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຕ຺ວາ ວຍປ຺ປຕ຺ໂຕ ເສຏ຺ຐິຏ຺ຐານໍ ລຠິຕ຺ວາ ຈູຬກເສຏ຺ຐິ ນາມ ອໂຫສິ, ໂສ ປຓ຺ຑິໂຕ ພ຺ຍຕ຺ໂຕ ສພ຺ພນິມິຕ຺ຕານິ ຊານາຕິຯ ໂສ ເອກທິວສໍ ຣາຊຸປຏ຺ຐານໍ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ອນ຺ຕຣວີຖິຍໍ ມຕມູສິກໍ ທິສ຺ວາ ຕງ຺ຂຓໍເຍວ ນກ຺ຂຕ຺ຕໍ ສມາເນຕ຺ວາ ອິທມາຫ ‘‘ສກ຺ກາ ຈກ຺ຂຸມຕາ ກຸລປຸຕ຺ເຕນ ອິມໍ ອຸນ຺ທູຣໍ ຄເຫຕ຺ວາ ປຸຕ຺ຕທາຣຠຣຓຎ຺ຈ ກາຕຸໍ ກມ຺ມນ຺ເຕ ຈ ປໂຍເຊຕຸ’’ນ຺ຕິ? ອຎ຺ຎຕໂຣ ທຸຄ຺ຄຕກຸລປຸຕ຺ໂຕ ຕໍ ເສຏ຺ຐິສ຺ສ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ ‘‘ນາຍໍ ອຊານິຕ຺ວາ ກເຖສ຺ສຕີ’’ຕິ ຕໍ ມູສິກໍ ຄເຫຕ຺ວາ ເອກສ຺ມິໍ ອາປເຓ ພິຬາລສ຺ສຕ຺ຖາຍ ວິກ຺ກິຓິຕ຺ວາ ກາກຓິກໍ ລຠິຕ຺ວາ ຕາຍ ກາກຓິກາຍ ຜາຓິຕໍ ຄເຫຕ຺ວາ ເອເກນ ຆເຏນ ປານີຍໍ ຄຓ຺ຫິຯ ໂສ ອຣຎ຺ຎໂຕ ອາຄຈ຺ຉນ຺ເຕ ມາລາກາເຣ ທິສ຺ວາ ໂຖກໍ ໂຖກໍ ຜາຓິຕຂຓ຺ຑໍ ທຕ຺ວາ ອຸຬຸງ຺ເກນ ປານີຍໍ ອທາສິ, ເຕ ຈສ຺ສ ເອເກກໍ ປຸປ຺ຜມຸຏ຺ຐິໍ ອທໍສຸຯ ໂສ ເຕນ ປຸປ຺ຜມູເລນ ປຸນທິວເສປິ ຜາຓິຕຎ຺ຈ ປານີຍຆຏຎ຺ຈ ຄເຫຕ຺ວາ ປຸປ຺ຜາຣາມເມວ ຄໂຕຯ ຕສ຺ສ ຕໍ ທິວສໍ ມາລາກາຣາ ອຑ຺ໂຒຈິຕເກ ປຸປ຺ຜຄຈ຺ເຉ ທຕ຺ວາ ອຄມໍສຸຯ ໂສ ນ ຈິຣສ຺ເສວ ອິມິນາ ອຸປາເຍນ ອຏ຺ຐ ກຫາປເຓ ລຠິຯ

ປຸນ ເອກສ຺ມິໍ ວາຕວຸຏ຺ຐິທິວເສ ຣາຊຸຍ຺ຍາເນ ພຫູ ສຸກ຺ຂທຓ຺ຑກາ ຈ ສາຂາ ຈ ປລາສຎ຺ຈ ວາເຕນ ປາຕິຕໍ ໂຫຕິ, ອຸຍ຺ຍານປາໂລ ຉຑ຺ເຑຕຸໍ ອຸປາຍໍ ນ ປສ຺ສຕິ ຯ ໂສ ຕຕ຺ຖ ຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ສເຈ ອິມານິ ທາຣຸປຓ຺ຓານິ ມຍ຺ຫໍ ທສ຺ສສິ, ອຫໍ ເຕ ອິມານິ ສພ຺ພານິ ນີຫຣິສ຺ສາມີ’’ຕິ ອຸຍ຺ຍານປາລໍ ອາຫ, ໂສ ‘‘ຄຓ຺ຫ ອຍ຺ຍາ’’ຕິ ສມ຺ປຏິຈ຺ຉິຯ ຈູຬນ຺ເຕວາສິໂກ ທາຣການໍ ກີຬນມຓ຺ຑລໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຜາຓິຕໍ ທຕ຺ວາ ມຸຫຸຕ຺ເຕນ ສພ຺ພານິ ທາຣຸປຓ຺ຓານິ ນີຫຣາເປຕ຺ວາ ອຸຍ຺ຍານທ຺ວາເຣ ຣາສິໍ ກາເຣສິຯ ຕທາ ຣາຊກຸມ຺ຠກາໂຣ ຣາຊກຸເລ ຠາຊນານໍ ປຈນຕ຺ຖາຍ ທາຣູນິ ປຣິເຍສມາໂນ ອຸຍ຺ຍານທ຺ວາເຣ ຕານິ ທິສ຺ວາ ຕສ຺ສ ຫຕ຺ຖໂຕ ກິຓິຕ຺ວາ ຄຓ຺ຫິຯ ຕໍ ທິວສໍ ຈູຬນ຺ເຕວາສິໂກ ທາຣຸວິກ຺ກເຍນ ໂສຬສ ກຫາປເຓ ຈາຏິອາທີນິ ຈ ປຎ຺ຈ ຠາຊນານິ ລຠິຯ

ໂສ ຈຕຸວີສຕິຍາ ກຫາປເຓສຸ ຊາເຕສຸ ‘‘ອຕ຺ຖິ ອຍໍ ອຸປາໂຍ ມຍ຺ຫ’’ນ຺ຕິ ນຄຣທ຺ວາຣໂຕ ອວິທູເຣ ຐາເນ ເອກໍ ປານີຍຈາຏິໍ ຐເປຕ຺ວາ ປຎ຺ຈສເຕ ຕິຓຫາຣເກ ປານີເຍນ ອຸປຏ຺ຐຫິຯ ເຕ ອາຫໍສຸ ‘‘ສມ຺ມ, ຕ຺ວໍ ອມ຺ຫາກໍ ພຫູປກາໂຣ, ກິໍ ເຕ ກໂຣມາ’’ຕິ? ໂສ ‘‘ມຍ຺ຫໍ ກິຈ຺ເຈ ອຸປ຺ປນ຺ເນ ກຣິສ຺ສຖາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອິໂຕ ຈິໂຕ ຈ ວິຈຣນ຺ໂຕ ຖລປຖກມ຺ມິເກນ ຈ ຊລປຖກມ຺ມິເກນ ຈ ສທ຺ຘິໍ ມິຕ຺ຕສນ຺ຖວໍ ອກາສິຯ ຕສ຺ສ ຖລປຖກມ຺ມິໂກ ‘‘ສ຺ເວ ອິມໍ ນຄຣໍ ອສ຺ສວາຓິຊໂກ ປຎ຺ຈ ອສ຺ສສຕານິ ຄເຫຕ຺ວາ ອາຄມິສ຺ສຕີ’’ຕິ ອາຈິກ຺ຂິຯ ໂສ ຕສ຺ສ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ ຕິຓຫາຣເກ ອາຫ ‘‘ອຊ຺ຊ ມຍ຺ຫໍ ເອເກກໍ ຕິຓກລາປໍ ເທຖ, ມຍາ ຈ ຕິເຓ ອວິກ຺ກິຓິເຕ ອຕ຺ຕໂນ ຕິຓໍ ມາ ວິກ຺ກິຓຖາ’’ຕິຯ ເຕ ‘‘ສາຘູ’’ຕິ ສມ຺ປຏິຈ຺ຉິຕ຺ວາ ປຎ຺ຈ ຕິຓກລາປສຕານິ ອາຫຣິຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ຆເຣ ປາຕຍິໍສຸຯ ອສ຺ສວາຓິໂຊ ສກລນຄເຣ ອສ຺ສານໍ ໂຄຈຣໍ ອລຠິຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ສຫສ຺ສໍ ທຕ຺ວາ ຕໍ ຕິຓໍ ຄຓ຺ຫິຯ

ຕໂຕ ກຕິປາຫຈ຺ຈເຍນສ຺ສ ຊລປຖກມ຺ມິໂກ ສຫາຍໂກ ອາໂຣເຈສິ ‘‘ປຏ຺ຏນມ຺ຫິ ມຫານາວາ ອາຄຕາ’’ຕິຯ ໂສ ‘‘ອຕ຺ຖິ ອຍໍ ອຸ

ປາໂຍ''ຕິ ອຍ຺ຄຸທິ ກທາປເຕາທີ ສພ຺ພປຣິວາຣສມ຺ປນ຺ນໍ ຕາວກາລິກໍ ຣຖໍ ຄເທຕ຺ວາ ມຫນ຺ເຕນ ຍເສນ ນາວາປຍ຺ຍນໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເອກໍ ອງຄຸລິມຸທ຺ທິກໍ ນາວິກສ຺ສ ສຈ຺ຈກາຣໍ ທຕ຺ວາ ອວິທູເຣ ຖາເນ ສາຕິຍາ ປຣິກ຺ຂິປາເປຕ຺ວາ ນິສິນ຺ໂນ ປຸຣິເສ ອາຕາເປສີ ''ພາຫິຣໂຕ ວາຕີເຊສຸ ອາຄເຕສຸ ຕຕິເຍນ ປຜິຫາເຣນ ມໍ ອາໂຣເຈຖາ''ຕິ ฯ ''ນາວາ ອາຄຕາ''ຕິ ສຸຕ຺ວາ ພາຣາຕາສີໂຕ ສຕມຕ຺ຕາ ວາຕີຊາ ''ກຕ຺ທໍ ຄຕ຺ທາມາ''ຕິ ອາຄມີສຸฯ ກຕ຺ທໍ ຕຸມ຺ເທ ນ ລກິສ຺ສຖ, ອສຸກຍ຺ຖາເນ ນາມ ມທາວາຕີເຊນ ສຈ຺ຈກາໂຣ ທິນ຺ໂນຕິฯ ເຕ ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ອາຄຕາฯ ປາທມູລິກປຸຣິສາ ປຸຣິມສຄ຺ຄາວເສນ ຕຕິເຍນ ປຜິຫາເຣນ ເຕສໍ ອາຄຕກາວໍ ອາໂຣເຈສຸໍฯ ເຕ ສຕມຕ຺ຕາ ວາຕີຊາ ເອເກກໍ ສຫສ຺ສໍ ທຕ຺ວາ ເຕນ ສທ຺ຂີ ນາວາຍ ປຕ຺ຕິກາ ຫຸຕ຺ວາ ປຸນ ເອເກກໍ ສຫສ຺ສໍ ທຕ຺ວາ ປຕ຺ຕີ ວິສ຺ສຊ຺ຊາເປຕ຺ວາ ກຕ຺ທໍ ອຕ຺ຕໂນ ສນ຺ຕກມກໍສຸฯ

ຈູລຸອນ຺ເຕວາສິໂກ ທ຺ເວ ສຕສຫສ຺ສານິ ຄຕ຺ຫິຕ຺ວາ ພາຣາຕາສີ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ''ກຕລ຺ລຸນາ ເມ ກວິຕຸໍ ວຍ຺ຍຕີ''ຕິ ເອກໍ ສຕສຫສ຺ສໍ ຄາທາເປຕ຺ວາ ຈູລຸອເສຍ຺ຄິສ຺ສ ສມີປໍ ຄໂຕฯ ອຖ ນໍ ເສຍ຺ຄີ ''ກີ ເຕ, ຕາຕ, ກຕ຺ວາ ອີທໍ ຌນໍ ລທ຺ຌ''ນ຺ຕິ ປຸຈ຺ຌີฯ ໂສ ''ຕຸມ຺ເທຫີ ກຖິເຕົາປາເຍ ຖຕ຺ວາ ຈຕຸມາສມ຺ກນ຺ຕເຣເຍວ ລທ຺ຌ''ນ຺ຕິ ມຕມູສິກໍ ອາທີ ກຕ຺ວາ ສພ຺ພໍ ວຕ຺ຖໍ ກເຖສິฯ ຈູລຸອເສຍ຺ຄີ ຕສ຺ສ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ ''ອີທານິ ເອວຣູປໍ ທາຣກໍ ມມ ສນ຺ຕກໍ ກາຕຸໍ ວຍ຺ຍຕີ''ຕິ ວຍປ຺ປຕ຺ຕໍ ອຕ຺ຕໂນ ຌີຕຣໍ ທຕ຺ວາ ສກລກຸຍຸມ຺ພສ຺ສ ສາມິກໍ ອກາສິฯ ໂສ ເສຍ຺ຄິໂນ ອຈ຺ຈເຍນ ຕສ຺ມີ ນຄເຣ ເສຍ຺ຄິຍ຺ຖານໍ ລກິฯ ໂພຌິສຕ຺ໂຕປິ ຍຖາກມ຺ມໍ ອຄມາສິฯ

ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ໂຌປິ ອິມໍ ຌມ຺ມເທສນໍ ກເຖຕ຺ວາ ອກິສມ຺ພຸທ຺ໂຌວ ອິມໍ ຄາຖໍ ກເຖສິ –

໔ฯ

''ອປ຺ປເກນປິ ເມຌາວີ, ປາກເຕນ ວິຈກ຺ຂໂຕາ;

ສມຸຍ຺ຖາເປຕິ ອຕ຺ຕານໍ, ອຕຸໍ ອຄ຺ຄິວ ສນ຺ຌມ''ນ຺ຕິฯ

ຕຕ຺ຖ ອປ຺ປເກນປີຕິ ໂຖເກນປິ ປຣິຕ຺ຕເກນປິฯ ເມຌາວີຕິ ປຄ຺ຄວາฯ ປາກເຕນາຕິ ກຕ຺ທມູເລນฯ ວິຈກ຺ຂໂຕາຕິ ໂວຫາຣກຸສໂລฯ ສມຸຍ຺ຖາເປຕິ ອຕ຺ຕານນ຺ຕິ ມທນ຺ຕໍ ຌນຄ຺ຈ ຍສຄ຺ຈ ອຸປ຺ປາເທຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ອຕ຺ຕານໍ ສຕ຺ຖາເປຕິ ປຕິຍ຺ຖາເປຕິฯ ຍຖາ ກີ? ອຕຸໍ ອຄ຺ຄິວ ສນ຺ຌມໍ, ຍຖາ ປຕ຺ຫິຕປຸຣິໂສ ປຣິຕ຺ຕໍ ອຄ຺ຄີ ອນຸກ຺ກເມນ ໂຄມຍຈຸຕ຺ຕາທີນິ ປກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ມຸຂວາເຕນ ຌມນ຺ໂຕ ສມຸຍ຺ຖາເປຕິ ວທ຺ເຒຕິ ມທນ຺ຕໍ ອຄ຺ຄິກ຺ຂນ຺ຌໍ ກໂຣຕິ, ເອວເມວ ປຕ຺ຫິໂຕ ໂຖກມ຺ປີ ປາກຕໍ ລກິຕ຺ວາ ນານາອຸປາເຍທີ ປໂຍເຊຕ຺ວາ ຌນຄ຺ຈ ຍສຄ຺ຈ ວທ຺ເຒຕິ , ວທ຺ເຒຕ຺ວາ ຈ ປນ ຕຕ຺ຖ ອຕ຺ຕານໍ ປຕິຍ຺ຖາເປຕິ, ຕາຍ ເອວ ວາ ປນ ຌນຍສມຫນ຺ຕ ຕາຍ ອຕ຺ຕານໍ ສມຸຍ຺ຖາເປຕິ, ອກິຄ຺ຄາຕໍ ປາກຍໍ ກໂຣຕີຕິ ອຕ຺ໂຖฯ

ອິຕິ ກຄວາ ''ກິກ຺ຂເວ, ຈູລຸອປນ຺ຖໂກ ມໍ ນິສ຺ສາຍ ອິທານິ ຌມ຺ເມສຸ ຌມ຺ມມຫນ຺ຕຕໍ ປຕ຺ໂຕ, ປຸພ຺ເພ ປນ ໂກເຄສຸປິ ໂກຄມຫນ຺ຕຕໍ ປາປຸຕີ''ຕິ ເອວໍ ອິມໍ ຌມ຺ມເທສນໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ທ຺ເວ ວຕ຺ຖູນິ ກເຖຕ຺ວາ ອນຸສນ຺ຌີ ຆເຍຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຌາເນສິ ''ຕທາ ຈູລຸອນ຺ເຕວາສິໂກ ຈູລຸອປນ຺ຖໂກ ອໂທສິ, ຈູລຸອກເສຍ຺ຄີ ປນ ອທເມວ ອໂທສີ''ນ຺ຕິ ເທສນໍ ນິຍ຺ຖາເປສິฯ

ຈູລຸອເສຍ຺ຄິຊາຕກວຕ຺ຕນາ ຈຕຸຕ຺ຖາฯ

໕ฯ ຕຕ຺ທຸລນາລຸອິຊາຕກວຕ຺ຕນາ

ກິມຄ຺ຆຕິ ຕຕ຺ທຸລນາລຸອິກາຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິທຣນ຺ໂຕ ລາລຸທາຍິຕ຺ເຖຣໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິฯ ຕສ຺ມີ ສມເຍ ອາຍສ຺ມາ ທພ຺ໂພ ມລ຺ລປຸຕ຺ໂຕ ສງຆສ຺ສ ກຕ຺ຕຸທ຺ເທສໂກ ໂທຕິฯ ຕສ຺ມີ ປາໂຕວ ສລາກກຕ຺ຕານິ ອຸທ຺ທິສມາເນ ລາລຸທາຍິຕ຺ເຖຣສ຺ສ ກທາຈິ ວຣກຕ຺ຕໍ ປາປຸຕາຕິ, ກທາຈິ ລາມກກຕ຺ຕໍฯ ໂສ ລາມກກຕ຺ຕສ຺ສ ປຕ຺ຕທິວເສ ສລາກຄ຺ຄໍ ອາກຸລໍ ກໂຣຕິ, ''ກີ ທພ຺ໂພວ ສລາກໍ ທາຕຸໍ ຊານາຕິ, ອມ຺ເທ ນ ຊານາມາ''ຕິ ວທຕິฯ ຕສ຺ມີ ສລາກຄ຺ຄໍ ອາກຸລໍ ກໂຣນ຺ເຕ ''ຫນ຺ທ ທານິ ຕ຺ວເມວ ສລາກໍ ເທທີ''ຕິ ສລາກປຈ຺ຌີ ອທໍສຸฯ ຕໂຕ ປຍ຺ຖາຍ ໂສ ສງຆສ຺ສ ສລາກໍ ອທາສິฯ ເທນ຺ໂຕ ຈ ປນ ''ອີທໍ ວຣກຕ຺ຕ''ນ຺ຕິ ວາ ''ລາມກກຕ຺ຕ''ນ຺ຕິ ວາ ''ອສຸກວສ຺ສຄ຺ເຄ ວຣກຕ຺ຕ''ນ຺ຕິ ວາ ''ອສຸກວສ຺ສຄ຺ເຄ ລາມກກຕ຺ຕ''ນ຺ຕິ ວາ ນ ຊານາຕິ, ຄິຕິກໍ ກໂຣນ຺ໂຕປີ

“ອສຸກວສຸສຄຸເຄ ກິຕິກາ”ຕິ ນ ສລຸລກຸເຂຕິ. ກິກຸຂູນໍ ກິຕເວລາຍ “ອິມສຸມີ ຄາເມ ອຍໍ ກິຕິກາ ກິຕາ, ອິມສຸມີ ຄາເມ ອຍ”ນຸຕິ ກູມິຍໍ ວາ ກິຕຸຕິຍໍ ວາ ເລຂໍ ກາຫຸພນຸຕິ. ປຸນທິວເສ ສລາກຄຸເຄ ກິກຸຂູ ມນຸທຕຣາ ວາ ໂຫນຸຕິ ພຫຸຕຣາ ວາ, ເຕສຸ ມນຸທຕເຣສຸ ເລຂາ ເຫຍຸຖາ ໂຫຕິ, ພຫຸຕເຣສຸ ອຸປ຺ຣິ. ໂສ ກິຕິກໍ ອຊານນຸໂຕ ເລຂາສຍຸຍາຍ ສລາກໍ ເທຕິ.

ອຖ ນໍ ກິກຸຂູ “ອາວຸໂສ, ອຸທາຍິ, ເລຂາ ນາມ ເຫຍຸຖາ ວາ ໂຫຕິ ອຸປ຺ຣິ ວາ, ວຣກຕຸຕໍ ປນ ອສຸກວສຸສຄຸເຄ ກິຕໍ, ລາມກກຕຸຕໍ ອສຸກວສຸສຄຸເຄ”ຕິ ອາຫໍສຸ. ໂສ ກິກຸຂູ ປຍິປຸຜຣນຸໂຕ “ຍທິ ເອວໍ ອຍໍ ເລຂາ ກສຸມາ ເອວໍ ກິຕາ, ກີ ອຫໍ ຕຸມຸຫາກໍ ສທຸທຫາມິ, ອິມິສຸສາ ເລຂາຍ ສທຸທຫາມີ”ຕິ ວທຕິ. ອຖ ນໍ ທຫຣາ ຈ ສາມເຕຣາ ຈ “ອາວຸໂສ ລາລຸທາຍີ ຕຍີ ສລາກໍ ເທນຸເຕ ກິກຸຂູ ລາເກນ ປຣິຫາຍນຸຕິ, ນ ຕຸວໍ ທາຕຸໍ ອນຸຈຸຉວິໂກ, ຄຈຸຉ ອິໂຕ”ຕິ ສລາກຄຸຄໂຕ ນິກຸກຫຸເຜີສຸ. ຕສຸມີ ຂເຕ ສລາກຄຸເຄ ມຫນຸຕໍ ໂກລາຫລໍ ອໂຫສີ. ຕໍ ສຸຕຸວາ ສຕຸຖາ ອານນຸທຕຸເຖຣໍ ປຸຈຸຉິ “ອານນຸທ, ສລາກຄຸເຄ ມຫນຸຕໍ ໂກລາຫລໍ, ກີ ສທຸໂທ ນາ ເມໂສ”ຕິ. ເຖໂຣ ຕຖາຄຕສຸສ ຕມຕຸຖໍ ອາໂຣເຈສິ. “ອານນຸທ, ນ ອິທາເນວ ລາລຸທາຍີ ອຕຸຕໂນ ພາລຕາຍ ປເຣສໍ ລາກຫານີ ກໂຣຕິ, ປຸພຸເພປີ ອກາສີເຍວາ”ຕິ ອາຫ. ເຖໂຣ ຕສຸສຕຸຖສຸສ ອາວິກາວຕຸຖໍ ກຄວນຸຕໍ ຍາຈິ. ກຄວາ ກວນຸຕເຣນ ປຍິຈຸຉນຸນໍ ກາຣຕໍ ປາກຍໍ ອກາສີ.

ອຕີເຕ ກາສິຣຍຸເຖ ພາຣາຕາສີຍໍ ພຸຣຫຸມທຕຸໂຕ ຣາຊາ ອໂຫສີ. ຕທາ ອມຸຫາກໍ ໂພທິສຕຸໂຕ ຕສຸສ ອຄຸພາປນິໂກ ອໂຫສີ. ຫຕຸຖິອສຸສາທີນີ ເຈວ ມຕິສຸວຕຸຕາທີນີ ຈ ອຄຸພາເປສີ, ອຄຸພາເປຕຸວາ ກຕຸຫສາມິການໍ ກຕຸຫານຸຣູປເມວ ມູລໍ ທາເປສີ. ຣາຊາ ປນ ລຸທຸໂຮ ໂຫຕິ, ໂສ ໂລກປກຕິຕາຍ ເອວໍ ຈິນຸເຕສີ “ອຍໍ ອຄຸພາປນິໂກ ເອວໍ ອຄຸພາເປນຸໂຕ ນ ຈິຣສຸເສວ ມມ ເຄເຫ ຜນໍ ປຣິກຸຂຍໍ ຄເມສຸສຕິ, ອຍຸຍໍ ອຄຸພາປນິກໍ ກຣິສຸສາມີ”ຕິ. ໂສ ສີຫປຍຸຊຣໍ ອຸຄຸພາເຍຕຸວາ ຣາຊງຄຕໍ ໂອໂລເກນຸໂຕ ເອກໍ ຄາມິກມນຸສຸສໍ ໂລລພາລໍ ຣາຊງຄເຕນ ຄຈຸຉນຸຕໍ ທິສຸວາ “ເອສ ມຍຸຫໍ ອຄຸພາປນິກກມຸມໍ ກາຕຸໍ ສກຸຂິສຸສຕີ”ຕິ ຕໍ ປກຸໂກສາເປຕຸວາ “ສກຸຂິສຸສສີ, ກເຕ, ອມຸຫາກໍ ອຄຸພາປນິກກມຸມໍ ກາຕຸ”ນຸຕິ ອາຫ. ສກຸຂິສຸສາມີ, ເທວາຕິ. ຣາຊາ ອຕຸຕໂນ ຜນຣກຸຂຕຕຸຖາຍ ຕໍ ພາລໍ ອຄຸພາປນິກກມຸເມ ຄເປສີ. ຕໂຕ ປຍຸຖາຍ ໂສ ພາໂລ ຫຕຸຖິອສຸສາທີນີ ອຄຸພາເປນຸໂຕ ອຄຸພໍ ຫາເປຕຸວາ ຍຖາຣຸຈິຍາ ກເຖຕິ. ຕສຸສ ຄານນຸຕເຣ ຖິຕຕຸຕາ ຍໍ ໂສ ກເຖຕິ, ຕເມວ ມູລໍ ໂຫຕິ.

ຕສຸມີ ກາເລ ອຸຕຸຕຣາປຖໂຕ ເອໂກ ອສຸສວາຕິໂຊ ປຍຸຈ ອສຸສສຕານິ ອາເນສີ. ຣາຊາ ຕໍ ປຸຣິສໍ ປກຸໂກສາເປຕຸວາ ອສຸເສ ອຄຸພາເປສີ. ໂສ ປຍຸຈນຸນໍ ອສຸສສຕານໍ ເອກໍ ຕຕຸຫຸລນາລຸອິກໍ ອຄຸພມກາສີ. ກຕຸວາ ຈ ປນ “ອສຸສວາຕິຊສຸສ ເອກໍ ຕຕຸຫຸລນາລຸອິກໍ ເທຖາ”ຕິ ວຕຸວາ ອສຸເສ ອສຸສສາລາຍໍ ສຕຸຖາເປສີ. ອສຸສວາຕິໂຊ ໂປຣາຕອຄຸພາປນິກສຸສ ສນຸຕິກໍ ຄນຸຕຸວາ ຕໍ ປວຕຸຕີ ອາໂຣເຈຕຸວາ “ອິທານິ ກີ ກາຕພຸພ”ນຸຕິ ປຸຈຸຉີ. ໂສ ອາຫ “ຕສຸສ ປຸຣິສສຸສ ລຍຸຊໍ ທຕຸວາ ເອວໍ ປຸຈຸຉຖ ‘ອມຸຫາກໍ ຕາວ ອສຸສາ ເອກໍ ຕຕຸຫຸລນາລຸອິກໍ ອຄຸພນຸຕີຕິ ຓາຕເມຕໍ, ຕຸມຸເຫ ປນ ນິສຸສາຍ ຕຕຸຫຸລນາລຸອິຍາ ອຄຸພໍ ຊານິຕຸກາມມຸຫາ, ສກຸຂິສຸສຖ ໂນ ຣຍຸໂຍ ສນຸຕິເກ ຄຕຸວາ ສາ ຕຕຸຫຸລນາລຸອິກາ ອິທໍ ນາມ ອຄຸພຕີຕິ ວຕຸຕຸ’ນຸຕິ, ສເຈ ສກຸໂກມີຕິ ວທຕິ, ຕໍ ຄເຫຕຸວາ ຣຍຸໂຍ ສນຸຕິກໍ ຄຈຸຉຖ, ອຫມຸປີ ຕຕຸຖ ອາຄມິສຸສາມີ”ຕິ.

ອສຸສວາຕິໂຊ “ສາຫູ”ຕິ ໂພທິສຕຸຕສຸສ ວຈນໍ ສມຸປຍິຈຸຉິຕຸວາ ອຄຸພາປນິກສຸສ ລຍຸຊໍ ທຕຸວາ ຕມຕຸຖໍ ອາໂຣເຈສິ. ໂສ ລຍຸຊໍ ລກິຕຸວາວ “ສກຸຂິສຸສາມິ ຕຕຸຫຸລນາລຸອີ ອຄຸພາເປຕຸ”ນຸຕິ. “ເຕນ ຫິ ຄຈຸຉາມ ຣາຊກຸລ”ນຸຕິ ຕໍ ອາທາຍ ຣຍຸໂຍ ສນຸຕິກໍ ອຄມາສິ. ໂພທິສຕຸໂຕປີ ອຍຸເຍປີ ພຫູ ອມຈຸຈາ ອຄມິສຸ. ອສຸສວາຕິໂຊ ຣາຊານໍ ວນຸທິຕຸວາ ອາຫ – “ເທວ, ປຍຸຈນຸນໍ ອສຸສສຕານໍ ເອກໍ ຕຕຸຫຸລນາລຸອີ ອຄຸພນກກາວໍ ຊານາມ, ສາ ປນ ຕຕຸຫຸລນາລຸອີ ກີ ອຄຸພຕີຕິ ອຄຸພາປນິກໍ ປຸຈຸຉຖ ເທວາ”ຕິ. ຣາຊາ ຕໍ ປວຕຸຕີ ອຊານນຸໂຕ “ອມຸໂກ ອຄຸພາປນິກ, ປຍຸຈ ອສຸສສຕານິ ກີ ອຄຸພນຸຕີ”ຕິ ປຸຈຸຉິ. ຕຕຸຫຸລນາລຸອີ, ເທວາຕິ. ‘ໂຫຕຸ, ກເຕ, ອສຸສາ ຕາວ ຕຕຸຫຸລນາລຸອີ ອຄຸພນຸຕຸ. ສາ ປນ ກີ ອຄຸພຕິ ຕຕຸຫຸລນາລຸອິກາ”ຕິ ປຸຈຸຉິ. ໂສ ພາລປຸຣິໂສ “ພາຣາຕາສີ ສນຸຕຣພາຫິຣໍ ອຄຸພຕິ ຕຕຸຫຸລນາລຸອິກາ”ຕິ ອາຫ. ໂສ ກິຣ ປຸພຸເພ ຣາຊານໍ ອນຸວຕຸຕນຸໂຕ ເອກໍ ຕຕຸຫຸລນາລຸອີ ອສຸສານໍ ອຄຸພມກາສີ. ປຸນ ວາຕິຊສຸສ ຫຕຸຖໂຕ ລຍຸຊໍ ລກິຕຸວາ ຕສຸສາ ຕຕຸຫຸລນາລຸອິກາຍ ພາຣາຕາສີ ສນຸຕຣພາຫິຣໍ ອຄຸພມກາສີ. ຕທາ ປນ ພາຣາຕາສີຍາ ປາກາຣປຣິກຸເຂໂປ ທຸວາທສໂຍຊນິໂກ ໂຫຕິ. ອິທມສຸສ ອນຸຕຣໍ, ພາຫິຣໍ ປນ ຕິໂຍຊນສຕິກໍ ຣຍຸຖໍ. ອິຕິ ໂສ ພາໂລ ເອວໍ ມຫນຸຕໍ ພາຣາຕາສີ ສນຸຕຣພາຫິຣໍ ຕຕຸຫຸລນາລຸອິກາຍ ອຄຸພມກາສີ.

ຕໍ ສຸຕຸວາ ອມຈຸຈາ ປາຕີ ປຫຣິຕຸວາ ຫສມານາ “ມຍໍ ປຸພຸເພ ປຖວິຍຸຈ ຣຊຊຍຸຈ ອນຄຸພນຸຕີ ສຍຸຍິໂນ ອຫຸມຸຫ, ເອວໍ ມຫນຸຕໍ ກິຣ ສຣາຊກໍ ພາຣາຕາສິຣຊຊໍ ຕຕຸຫຸລນາລຸອິມຕຸຕໍ ອຄຸພຕິ, ອໂຫ ອຄຸພາປນິກສຸສ ຓາຕສມຸປທາ. ກຫໍ ເອຕຸຕກໍ ກາລໍ ອຍໍ

ອຄ຺ຆາປນິໂກ ວິຫາສິ, ອມ຺ຫາກໍ ຣຄ຺ໂຄ ເອວ ອນຸຈ຺ຉວິໂກ''ຕິ ປຣິຫາສໍ ອກໍສຸ –

໕໗

''ກິມຄ຺ຆຕິ ຕຕ຺ຫຸລນາລຸອິກາຍໍ, ອສ຺ສານ ມູລາຍ ວເທຫິ ຣາຊ;

ພາຣາຕາສີ ສນ຺ຕຣພາຫິຣໍ, ອຍມຄ຺ຆຕິ ຕຕ຺ຫຸລນາລຸອິກາ''ຕິ໗

ຕສ຺ມິ ກາເລ ຣາຊາ ລຊ຺ຊິໂຕ ຕໍ ພາລໍ ນິກ຺ກຑ຺ຌາເປຕ຺ວາ ໂພຘິສຕ຺ຕສ຺ເສວ ອຄ຺ຆາປນິກຍ຺ຎານໍ ອທາສິ໗ ໂພຘິສຕ຺ໂຕປິ ຍຖາກ ມ຺ມໍ ຄໂຕ໗

ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ທ຺ເວ ວຕ຺ຖູນິ ກເຖຕ຺ວາ ອນຸສນ຺ຘີ ຆເຏຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຘາເນສິ ''ຕທາ ຄາມິກພາ ລອຄ຺ຆາປນິໂກ ລາລຸທາຍີ ອໂຫສິ, ປຕ຺ທິຕອຄ຺ຆາປນິໂກ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິ''ນ຺ຕິ ເທສນໍ ນິຏ຺ຎາເປສິ໗

ຕຕ຺ຫຸລນາລຸອິຊາຕກວຕ຺ຕນາ ປຌ຺ຈມາ໗

໖໗ ເທວຘມ຺ມຊາຕກວຕ຺ຕນາ

ຫິຣິໂອຕ຺ຕປ຺ປສມ຺ປນ຺ນາຕິ ອິທໍ ກຄວາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ອຌ຺ຌຕຣໍ ພຫຸກຕ຺ທິກໍ ກິກ຺ຂຸໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິ໗ ສາວຕ຺ຖິວາສີ ກິເຣໂກ ກຸຏຸມ຺ພິໂກ ກຣິຍາຍ ກາລກຕາຍ ປພ຺ພຊິ໗ ໂສ ປພ຺ພຊນ຺ໂຕ ອຕ຺ຕໂນ ປຣິເວຕຌ຺ຈ ອຄ຺ຄິສາລຌ຺ຈ ກຕ຺ຑຄພ຺ກຌ຺ຈ ກາ ເຣຕ຺ວາ ກຕ຺ຑຄພ຺ກໍ ສປ຺ປີຕຕ຺ຫຸລາທີຫິ ປູເຣຕ຺ວາ ປພ຺ພຊິ໗ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ຈ ປນ ອຕ຺ຕໂນ ທາເສ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ຍຖາຣຸຈິຕໍ ອາຫາຣໍ ປຈາເປຕ຺ວາ ກຸຌ຺ຊຕິ, ພຫຸປຣິກ຺ຂາໂຣ ຈ ອໂຫສິ , ຣຕ຺ຕິໍ ອຌ຺ຌໍ ນິວາສນປາຣຸປນໍ ໂຫຕິ, ທິວາ ອຌ຺ຌໍ໗ ວິຫາຣປຈ຺ຈນ຺ ເຕ ວສຕິ໗ ຕສ຺ເສກທິວສໍ ຈີວຣປຈ຺ຈຕ຺ຖຣຕາທີນິ ນີຫຣິຕ຺ວາ ປຣິເວເຕ ປຕ຺ຖຣິຕ຺ວາ ສຸກ຺ຂາເປນ຺ຕສ຺ສ ສມ຺ພຫຸລາ ຊານປທາ ກິກ຺ຂູ ເສນາສນຈາຣິກໍ ອາຫິຕ຺ທນ຺ຕາ ປຣິເວຕໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຈີວຣາທີນິ ທິສ຺ວາ ''ກສ຺ສິມານີ''ຕິ ປຸຈ຺ຉິສ຺ສຸ໗ ໂສ ''ມຍ຺ຫໍ, ອາວຸໂສ''ຕິ ອາຫ໗ ''ອາວຸໂສ, ອິທມ຺ປິ ຈີວຣໍ, ອິທມ຺ປິ ນິວາສນໍ, ອິທມ຺ປິ ປຈ຺ຈຕ຺ຖຣຕໍ, ສພ຺ພໍ ຕຸຍ຺ຫເມວາ''ຕິ? ''ອາມ ມຍ຺ຫເມວາ''ຕິ໗ ''ອາວຸໂສ ກຄວຕາ ຕີຕິ ຈີວຣານິ ອນຸຌ຺ຌາຕານິ, ຕ຺ວໍ ເອວໍ ອປ຺ປິຈ຺ຉສ຺ສ ພຸທ຺ຘສ຺ສ ສາສເນ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ເອວໍ ພຫຸປຣິກ຺ຂາໂຣ ຊາໂຕ, ເອຫິ ຕໍ ທສພລສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ເນສ຺ສາມາ''ຕິ ຕໍ ອາທາຍ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ອຄມໍສຸ໗

ສຕ຺ຖາ ທິສ຺ວາວ ''ກິໍ ນຸ ໂຂ, ກິກ຺ຂເວ , ອນິຈ຺ຉມານກໍເຍວ ກິກ຺ຂຸໍ ຄຕ຺ຫິຕ຺ວາ ອາຄຕຕ຺ຖາ''ຕິ ອາຫ໗ ''ກນ຺ເຕ, ອຍໍ ກິກ຺ຂຸ ພຫຸກຕ຺ໂທ ພຫຸປຣິກ຺ຂາໂຣ''ຕິ໗ ''ສຈ຺ຈໍ ກິຣ ຕ຺ວໍ ກິກ຺ຂຸ ພຫຸກຕ຺ໂທ''ຕິ? ''ສຈ຺ຈໍ, ກຄວາ''ຕິ໗ ''ກສ຺ມາ ປນ ຕ຺ວໍ ກິກ຺ຂຸ ພຫຸກຕ຺ໂທ ຊາໂຕ''? ''ນນຸ ອຫໍ ອປ຺ປິຈ຺ຉຕາຍ ສນ຺ຕຸຏ຺ຐິຕາຍ ປວິເວກສ຺ສ ວິຣິຍາຣມ຺ກສ຺ສ ວຕ຺ຕໍ ວທາມີ''ຕິ໗ ໂສ ສຕ຺ຖຸ ວຈ ນໍ ສຸຕ຺ວາ ກຸປິໂຕ ''ອິມິນາ ທານິ ນີຫາເຣນ ຈຣິສ຺ສາມີ''ຕິ ປາຣຸປນໍ ຉຑ຺ເຑຕ຺ວາ ປຣິສມຊ຺ເຊ ເອກຈີວໂຣ ອຏ຺ຐາສິ໗

ອຖ ນໍ ສຕ຺ຖາ ອຸປຕ຺ຖມ຺ກຍມາໂນ ''ນນຸ ຕ຺ວໍ ກິກ຺ຂຸ ປຸພ຺ເພ ຫິໂຣຕ຺ຕປ຺ປຄເວສໂກ ທກຣກ຺ຂສກາເລປິ ຫິໂຣຕ຺ຕປ຺ປໍ ຄເວສມາໂນ ທ຺ວາທສ ສໍວຈ຺ຉຣານິ ວິຫາສິ, ອຖ ກສ຺ມາ ອິທານິ ເອວໍ ຄຣຸເກ ພຸທ຺ຘສາສເນ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ຈຕຸປຣິສມຊ຺ເຊ ປາຣຸປນໍ ຉຑ຺ເຑຕ຺ ວາ ຫິໂຣຕ຺ຕປ຺ປໍ ປຫາຍ ຄິໂຕສີ''ຕິ? ໂສ ສຕ຺ຖຸ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ ຫິໂຣຕ຺ຕປ຺ປໍ ປຈ຺ຈຸປຏ຺ຐາເປຕ຺ວາ ຕໍ ຈີວຣໍ ປາຣຸປິຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສີທິ໗ ກິກ຺ຂູ ຕສ຺ສຕ຺ຖສ຺ສ ອາວິກາວຕ຺ຖໍ ກຄວນ຺ຕໍ ຍາຈິໍສຸ, ກຄວາ ກວນ຺ຕເຣນ ປຝິຈ຺ຉນ຺ນໍ ກາຣຕໍ ປາກຝໍ ອກາສິ໗

ອຕີເຕ ກາສິຣຏ຺ເຐ ພາຣາຕາສິຍໍ ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ໂຕ ນາມ ຣາຊາ ອໂຫສິ໗ ຕທາ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ຕສ຺ສ ອຄ຺ຄມເຫສິຍາ ກຸຈ຺ຉິມ຺ຫິ ປຝິສນ຺ຘິໍ ຄຕ຺ຫິ໗ ຕສ຺ສ ນາມຄ຺ຄຫຕທິວເສ ''ມຫິສາສກຸມາໂຣ''ຕິ ນາມໍ ອກໍສຸ໗ ຕສ຺ສ ອາຘາວິຕ຺ວາ ປຣິຘາວິຕ຺ວາ ວິຈຣຕກາ ເລ ຣຄ຺ໂຄ ອຄ຺ໂຄປິ ປຸຕ຺ໂຕ ຊາໂຕ, ຕສ຺ສ ''ຈນ຺ທກຸມາໂຣ''ຕິ ນາມໍ ອກໍສຸ໗ ຕສ຺ສ ປນ ອາຘາວິຕ຺ວາ ປຣິຘາວິຕ຺ວາ ວິຈຣຕກາ ເລ ໂພຘິສຕ຺ຕສ຺ສ ມາຕາ ກາລມກາສິ, ຣາຊາ ອຌ຺ຌໍ ອຄ຺ຄມເຫສິຏ຺ຐາເນ ຖເປສິ໗ ສາ ຣຄ຺ໂຄ ປິຍາ ອໂຫສິ ມນາປາ, ສາປິ ສໍ

ວາສມນ຺ວາຍ ເອກໍ ປຸຕ຺ຕໍ ວິຊາຍິ, “ສູຣິຍກຸມາໂຣ”ຕິສ຺ສ ນາມໍ ອກໍສຸຯ ຣາຊາ ປຸຕ຺ຕໍ ທິສ຺ວາ ຕຸຝ຺ຖຈິຕ຺ໂຕ “ກາທ຺ເທ, ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ເຕ ວຣໍ ທມ຺ມິ”ຕິ ອາຫຯ ເທວີ, ວຣໍ ອິຈ຺ຉິຕກາເລ ຄເຫຕພ຺ພໍ ກຕ຺ວາ ຖເປສິຯ ສາ ປຸຕ຺ເຕ ວຍປ຺ປ຺ຕ຺ເຕ ຣາຊານໍ ອາຫ – “ເທເວນ ມຍ຺ຫໍ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ຊາຕກາເລ ວໂຣ ທິນ຺ໂນ, ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ເມ ຣຊ຺ຊໍ ເທຫີ”ຕິຯ ຣາຊາ “ມຍ຺ຫໍ ທ຺ເວ ປຸຕ຺ຕາ ອຄ຺ຄິກ຺ຂນ຺ຘາ ວິຍ ຊລມານາ ວິຈຣນ຺ຕິ, ນ ສກ຺ກາ ຕວ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ຣຊ຺ຊໍ ທາຕຸ”ນ຺ຕິ ປຝິກ຺ຂິປິຕ຺ວາປິ ຕໍ ປຸນປ຺ປຸນໍ ຍາຈມານເມວ ທິສ຺ວາ “ອຍໍ ມຍ຺ຫໍ ປຸຕ຺ຕານໍ ປາປກມ຺ປິ ຈິນ຺ເຕຍ຺ຍາ”ຕິ ປຸຕ຺ເຕ ປກ຺ໂກສາເປ຺ຕ຺ວາ ອາຫ – “ຕາຕາ, ອຫໍ ສູຣິຍກຸມາຣສ຺ສ ຊາຕກາເລ ວຣໍ ອທາສິຯ ອິທານິສ຺ສ ມາຕາ ຣຊ຺ຊໍ ຍາຈຕິ, ອຫໍ ຕສ຺ສ ນ ທາຕຸກາໂມ, ມາຕຸຄາໂມ ນາມ ປາໂປ, ຕຸມ຺ຫາກໍ ປາປກມ຺ປິ ຈິນ຺ເຕຍ຺ຍ, ຕຸມ຺ເຫ ອຣຸຄໍ ປວິສິຕ຺ວາ ມມ ອຈ຺ຈເຍນ ກຸລສນ຺ຕເກ ນຄເຣ ຣຊ຺ຊໍ ກເຣຍ຺ຍາຖາ”ຕິ ໂຣທິຕ຺ວາ ກນ຺ທິຕ຺ວາ ສີເສ ຈຸມ຺ພິຕ຺ວາ ອຸຍ຺ໂຍເຊສິຯ ເຕ ປິຕຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ປາສາທາ ໂອຕຣນ຺ເຕ ຣາຊງ຺ຄເຓ ກີລຸອມາໂນ ສູຣິຍກຸມາໂຣ ທິສ຺ວາ ຕໍ ກາຣຓໍ ຨຕ຺ວາ “ອຫມ຺ປິ ກາຕິເກຫິ ສທ຺ຘີ ຄມິສ຺ສາມິ”ຕິ ເຕຫິ ສທ຺ຘີເຍວ ນິກ຺ຂມິຯ ເຕ ຫິມວນ຺ຕໍ ປວິສິສຸຯ

ໂພທິສຕ຺ໂຕ ມຄ຺ຄາ ໂອກ຺ກມ຺ມ ຣຸກ຺ຂມູເລ ນິສີທິຕ຺ວາ ສູຣິຍກຸມາຣໍ ອາມນ຺ເຕສິ “ຕາຕ ສູຣິຍກຸມາຣ, ເອຕໍ ສຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ນ຺ຫຕ຺ວາ ຈ ປິວິຕ຺ວາ ຈ ປທຸມິນິປຕ຺ເຕຫິ ອມ຺ຫາກມ຺ປິ ປານີຍໍ ອາເນຫີ”ຕິຯ ຕໍ ປນ ສຣໍ ເວສ຺ສວຓສ຺ສ ສນ຺ຕິກາ ເອເກນ ທກຣກ຺ຂເສນ ລທ຺ຘໍ ໂຫຕິ, ເວສ຺ສວໂຓ ຈ ຕໍ ອາຫ – “ຖເປ຺ຕ຺ວາ ເທວທມ຺ມຊານນເກ ເຍ ອລ຺ເຍ ອິມໍ ສຣໍ ໂອຕຣນ຺ຕິ, ເຕ ຂາທິຕຸໍ ລກາສິຯ ອໂນຕິຓ຺ເຓ ນ ລກາສີ”ຕິຯ ຕໂຕ ປຝ຺ຖາຍ ໂສ ຣກ຺ຂໂສ ເຍ ຕໍ ສຣໍ ໂອຕຣນ຺ຕິ, ເຕ ເທວທມ຺ເມ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ເຍ ນ ຊານນ຺ຕິ, ເຕ ຂາທຕິຯ ອຖ ໂຂ ສູຣິຍກຸມາໂຣ ຕໍ ສຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອວິມໍສິຕ຺ວາວ ໂອຕຣິຯ ອຖ ນໍ ໂສ ຣກ຺ຂໂສ ຄເຫຕ຺ວາ “ເທວທມ຺ເມ ຊານາສີ”ຕິ ປຸຈ຺ຉິຯ ໂສ “ເທວທມ຺ມາ ນາມ ຈນ຺ທິມສູຣິຍາ”ຕິ ອາຫຯ ອຖ ນໍ “ຕ຺ວໍ ເທວທມ຺ເມ ນ ຊານາສີ”ຕິ ວຕ຺ວາ ອຸທກໍ ປເວເສຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ວສນຝ຺ຖາເນ ຖເປສິຯ ໂພທິສຕ຺ໂຕປິ ຕໍ ອຕິຈິຣາຍນ຺ຕໍ ທິສ຺ວາ ຈນ຺ທກຸມາຣໍ ເປເສສິຯ ຣກ຺ຂໂສ ຕມ຺ປິ ຄເຫຕ຺ວາ “ເທວທມ຺ເມ ຊານາສີ”ຕິ ປຸຈ຺ຉິຯ “ອາມ ຊານາມິ, ເທວທມ຺ມາ ນາມ ຈຕສ຺ໂສ ທິສາ”ຕິຯ ຣກ຺ຂໂສ “ນ ຕ຺ວໍ ເທວທມ຺ເມ ຊານາສີ”ຕິ ຕມ຺ປິ ຄເຫຕ຺ວາ ຕຕ຺ເຖວ ຖເປສິຯ

ໂພທິສຕ຺ໂຕ ຕສ຺ມິມ຺ປິ ຈິຣາຍນ຺ເຕ “ເອເກນ ອນ຺ຕຣາເຍນ ກວິຕພ຺ພ”ນ຺ຕິ ສຍໍ ຕຕ຺ຖ ຄນ຺ຕ຺ວາ ທ຺ວິນ຺ນມ຺ປິ ໂອຕຣຓປທວລຸອຜ຺ຊໍ ທິສ຺ວາ “ຣກ຺ຂສປຣິຄ຺ຄຫິເຕນ ອິມິນາ ສເຣນ ກວິຕພ຺ພ”ນ຺ຕິ ຂຄ຺ຄໍ ສນ຺ນຍ຺ຫິຕ຺ວາ ຘນຸໍ ຄເຫຕ຺ວາ ອຝ຺ຖາສິຯ ທກຣກ຺ຂໂສ ໂພທິສຕ຺ຕໍ ອຸທກໍ ອໂນຕຣນ຺ຕໍ ທິສ຺ວາ ວນກມ຺ມິກປຸຣິໂສ ວິຍ ຫຸຕ຺ວາ ໂພທິສຕ຺ຕໍ ອາຫ – “ໂກ, ປຸຣິສ, ຕ຺ວໍ ມຄ຺ຄກິລນ຺ໂຕ ກສ຺ມາ ອິມໍ ສຣໍ ໂອຕຣິຕ຺ວາ ນ຺ຫຕ຺ວາ ປິວິຕ຺ວາ ກີສມຸລຸອາລໍ ຂາທິຕ຺ວາ ປຸປ຺ຜານິ ປິລຸອນ຺ທິຕ຺ວາ ຍຖາສຸຂໍ ນ ຄຈ຺ຉສີ”ຕິ? ໂພທິສຕ຺ໂຕ ຕໍ ທິສ຺ວາ “ເອໂສ ຍກ຺ໂຂ ກວິສ຺ສຕີ”ຕິ ຨຕ຺ວາ “ຕຍາ ເມ ກາຕິກາ ຄຫິຕາ”ຕິ ອາຫຯ “ອາມ, ຄຫິຕາ”ຕິຯ “ກີ ກາຣຓາ”ຕິ? “ອຫໍ ອິມໍ ສຣໍ ໂອຕິຓ຺ເຓ ລກາມິ”ຕິຯ “ກີ ປນ ສພ຺ເພວ ລກາສີ”ຕິ? “ເຍ ເທວທມ຺ເມ ຊານນ຺ຕິ, ເຕ ຖເປ຺ຕ຺ວາ ອວເສເສ ລກາມິ”ຕິຯ “ອຕ຺ຖິ ປນ ເຕ ເທວທມ຺ເມຫິ ອຕ຺ໂຖ”ຕິ? “ອາມ, ອຕ຺ຖີ”ຕິຯ “ຍທິ ເອວໍ ອຫໍ ເຕ ເທວທມ຺ເມ ກເຖສ຺ສາມິ”ຕິຯ “ເຕນ ຫິ ກເຖຫິ, ອຫໍ ເທວທມ຺ເມ ສຸຓິສ຺ສາມິ”ຕິຯ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ອາຫ “ອຫໍ ເທວທມ຺ເມ ກເຖຍ຺ຍໍ, ກິລິຝ຺ຖຄຕ຺ໂຕ ປນມ຺ຫິ”ຕິຯ ຍກ຺ໂຂ ໂພທິສຕ຺ຕໍ ນ຺ຫາເປ຺ຕ຺ວາ ໂກຊນໍ ໂກເຊຕ຺ວາ ປານີຍໍ ປາເຍຕ຺ວາ ປຸປ຺ຜານິ ປິລຸອນ຺ຘາເປ຺ຕ຺ວາ ຄນ຺ເຘຫິ ວິລິມ຺ປາເປ຺ຕ຺ວາ ອລງ຺ກຕມຓ຺ຑປມຊ຺ເຊ ປລ຺ລງ຺ກໍ ອຕ຺ຖຣິຕ຺ວາ ອທາສິຯ

ໂພທິສຕ຺ໂຕ ອາສເນ ນິສີທິຕ຺ວາ ຍກ຺ຂໍ ປາທມູເລ ນິສີທາເປ຺ຕ຺ວາ “ເຕນ ຫິ ໂອຫິຕໂສໂຕ ສກ຺ກຈ຺ຈໍ ເທວທມ຺ເມ ສຸຓາຫີ”ຕິ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໖ຯ

“ຫິຣິໂອຕ຺ຕປ຺ປສມ຺ປນ຺ນາ, ສຸກ຺ກທມ຺ມສມາຫິຕາ;

ສນ຺ໂຕ ສປ຺ປຸຣິສາ ໂລເກ, ເທວທມ຺ມາຕິ ວຸຈ຺ຈເຣ”ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ຫິຣິໂອຕ຺ຕປ຺ປສມ຺ປນ຺ນາຕິ ຫິຣິຍາ ຈ ໂອຕ຺ຕປ຺ເປນ ຈ ສມນ຺ນາຄຕາຯ ເຕສຸ ກາຍທຸຈ຺ຈຣິຕາທີຫິ ຫິຣີຍຕີຕິ ຫິຣີ, ລຊ຺ຊາເຍຕໍ ອທິວຈນໍຯ ເຕຫິເຍວ ໂອຕ຺ຕປ຺ປຕີຕິ ໂອຕ຺ຕປ຺ປໍ, ປາໂປ຺ຕ ອຸພ຺ເພຄສ຺ເສຕໍ ອທິວຈນໍຯ ຕຕ຺ຖ ອຊ຺ຊຕ຺ຕສມຸຝ຺ຖານາ ຫິຣີ, ພຫິທ຺ຘາສມຸຝ຺ຖານໍ ໂອຕ຺ຕປ຺ປໍຯ ອຕ຺ຕາທິປເຕຍ຺ຍາ ຫິຣີ, ໂລກາທິປເຕຍ຺ຍໍ ໂອຕ຺ຕປ຺ປໍຯ ລຊ຺ຊາສກາວສຕ຺ຖິຕາ ຫິຣີ,

ກາຍສກາວສຕຸກິຕໍ ໂອຕຸຕປຸປໍ ສປຸປົຕິສຸສວລກຸຂຕາ ຫິຣີ, ວຊຸຊກິຣຸກາຍຫສຸສາວິລກຸຂຕໍ ໂອຕຸຕປຸປໍ໚

ຕຕຸຖ ອຊຸຊຕຸຕສມຸຕຸຖານໍ ຫິຣີ ຈຕູຫິ ກາຣເຕຫິ ສມຸຕຸຖາເປຕິ – ຊາຕິ ປຈຸຈເວກຸຂິຕຸວາ ວຢໍ ປຈຸຈເວກຸຂິຕຸວາ ສູຣກາວໍ ປຈຸຈເວກຸຂິຕຸວາ ພາຫຸສຈຸຈໍ ປຈຸຈເວກຸຂິຕຸວາ ໚ ກຖໍ? "ປາປກຣຕໍ ນາເມຕໍ ນ ຊາຕິສມຸປນຸນານໍ ກມຸມໍ, ຫີນຊຈຸຈານໍ ເກວຕຸຕາ ທີນໍ ກມຸມໍ, ມາທິສສຸສ ຊາຕິສມຸປນຸນສຸສ ອິທໍ ກມຸມໍ ກາຕຸໍ ນ ຍຸຕຸຕ"ນຸຕິ ເອວໍ ຕາວ ຊາຕິ ປຈຸຈເວກຸຂິຕຸວາ ປາຕາຕິປາຕາທິ ປາປໍ ອກໂຣນຸໂຕ ຫິຣີ ສມຸຕຸຖາເປຕິ໚ ຕຖາ "ປາປກຣຕໍ ນາເມຕໍ ທຫເຣຫິ ກຕຸຕພຸພໍ ກມຸມໍ, ມາທິສສຸສ ວເຢ ຖິຕສຸສ ອິທໍ ກມຸມໍ ກາຕຸໍ ນ ຍຸຕຸຕ"ນຸຕິ ເອວໍ ວຢໍ ປຈຸຈເວກຸຂິຕຸວາ ປາຕາຕິປາຕາທິປາປໍ ອກໂຣນຸໂຕ ຫິຣີ ສມຸຕຸຖາເປຕິ໚ ຕຖາ "ປາປກມຸມໍ ນາເມຕໍ ທຸພຸພລຊາຕິການໍ ກມຸມໍ, ມາທິສສຸສ ສູຣກາວສມຸປນຸນສຸສ ອິທໍ ກມຸມໍ ກາຕຸໍ ນ ຍຸຕຸຕ"ນຸຕິ ເອວໍ ສູຣກາວໍ ປຈຸຈເວກຸຂິຕຸວາ ປາຕາຕິປາຕາທິປາປໍ ອກໂຣນຸໂຕ ຫິຣີ ສມຸຕຸຖາເປຕິ໚ ຕຖາ "ປາປກມຸມໍ ນາເມຕໍ ອນຸຣພາລານໍ ກມຸມໍ, ນ ປຕຸທິຕານໍ, ມາທິສສຸສ ປຕຸທິຕສຸສ ພຫຸສຸສຸຕສຸສ ອິທໍ ກມຸມໍ ກາຕຸໍ ນ ຍຸຕຸຕ"ນຸຕິ ເອວໍ ພາຫຸສຈຸຈໍ ປຈຸຈເວກຸຂິຕຸວາ ປາຕາຕິປາຕາທິປາປໍ ອກໂຣນຸໂຕ ຫິຣີ ສມຸຕຸຖາເປຕິ໚ ເອວໍ ອຊຸຊຕຸຕສມຸຕຸຖານໍ ຫິຣີ ຈຕູຫິ ກາຣເຕຫິ ສມຸຕຸຖາເປຕິ໚ ສມຸຕຸຖາເປຕຸວາ ຈ ປນ ອຕຸຕ ໂນ ຈິຕຸເຕ ຫິຣີ ປເວເສຕຸວາ ປາປກມຸມໍ ນ ກໂຣຕິ໚ ເອວໍ ຫິຣີ ອຊຸຊຕຸຕສມຸຕຸຖານາ ນາມ ໂຫຕິ໚

ກຖໍ ໂອຕຸຕປຸປໍ ພຫິທຸຣາສມຸຕຸຖານໍ ນາມ? "ສເຈ ຕຸວໍ ປາປກມຸມໍ ກຣິສຸສສິ, ຈຕູສຸ ປຣິສາສຸ ຄຣຫປຸປຕຸໂຕ ກວິສຸສສິ໚

"ຄຣຫິສຸສນຸຕິ ຕໍ ວິຕຸຕູ, ອສຸຈິ ນາຄຣິໂກ ຍຖາ;

ວຊຸຊິໂຕ ສີລວນຸເຕຫິ, ກຖໍ ກິກຸຂຸ ກຣິສຸສສີ"ຕິ໚ (ຣ໚ ສ໚ ອຕຸຖ໚ ໑ ພລຣາສິວຕຸຕນາ) –

ເອວໍ ປຈຸຈເວກຸຂນຸໂຕ ຫິ ພຫິທຸຣາສມຸຕຸຖິເຕນ ໂອຕຸຕປຸເປນ ປາປກມຸມໍ ນ ກໂຣຕິ໚ ເອວໍ ໂອຕຸຕປຸປໍ ພຫິທຸຣາສມຸຕຸຖານໍ ນາມ ໂຫຕິ໚

ກຖໍ ຫິຣີ ອຕຸຕາທິປເຕຍຸຍາ ນາມ? ອິເຣກຈຸໂຈ ກຸລປຸຕຸໂຕ ອຕຸຕານໍ ອທິປຕິ ເຊຕຸຖໍ ກຕຸວາ "ມາທິສສຸສ ສທຸຣາປພຸພຊິຕສຸສ ພຫຸສຸສຸຕສຸສ ຣຸຕງຄຣຣສຸສ ນ ຍຸຕຸຕໍ ປາປກມຸມໍ ກາຕຸ"ນຸຕິ ປາປໍ ນ ກໂຣຕິ໚ ເອວໍ ຫິຣີ ອຕຸຕາທິປເຕຍຸຍາ ນາມ ໂຫຕິ໚ ເຕນາຫ ກຄວາ –

"ໂສ ອຕຸຕານໍເຍວ ອທິປຕິ ກຕຸວາ ອກຸສລໍ ປຊຫຕິ, ກຸສລໍ ກາເວຕິ໚ ສາວຊຸຊໍ ປຊຫຕິ, ອນວຊຸຊໍ ກາເວຕິ໚ ສຸທຸຣມຕຸຕານໍ ປຣິຫຣຕີ"ຕິ (ອ໚ ນິ໚ ໓໚໔໐)໚

ກຖໍ ໂອຕຸຕປຸປໍ ໂລກາທິປເຕຍຸຍໍ ນາມ? ອິເຣກຈຸໂຈ ກຸລປຸຕຸໂຕ ໂລກໍ ອທິປຕິ ເຊຕຸຖໍ ກຕຸວາ ປາປກມຸມໍ ນ ກໂຣຕິ໚ ຍຖາຫ –

"ມຫາ ໂຂ ປນາຢໍ ໂລກສນຸນິວາໂສ໚ ມຫນຸຕສຸມີ ໂຂ ປນ ໂລກສນຸນິວາເສ ສນຸຕິ ສມຕພຸຣາຫຸມຕາ ອິທຸທິມນຸໂຕ ທິພຸພຈກຸຂຸກາ ປຣຈິຕຸຕວິທຸໂນ, ເຕ ທູຣໂຕປິ ປສຸສນຸຕິ, ອາສນຸນາປີ ນ ທິສຸສນຸຕິ, ເຈຕສາປີ ຈິຕຸຕໍ ຊານນຸຕິ, ເຕປີ ມໍ ເອວໍ ຊານິສຸສນຸຕີ 'ປສຸສຖ ໂກ, ອິມໍ ກຸລປຸຕຸຕໍ, ສທຸຣາ ອຄາຣສຸມາ ອນຄາຣິຢໍ ປພຸພຊິໂຕ ສມາໂນ ໂວກິຕຸໂຕ ວິຫຣຕິ ປາປເກຫິ ອກຸສເລຫິ ຣມຸເມຫີ'ຕິ໚

"ສນຸຕິ ເທວຕາ ອິທຸທິມນຸຕິໂຢ ທິພຸພຈກຸຂຸກາ ປຣຈິຕຸຕວິທຸນິໂຢ, ຕາ ທູຣໂຕປິ ປສຸສນຸຕິ, ອາສນຸນາປີ ນ ທິສຸສນຸຕິ, ເຈຕສາປີ ຈິຕຸຕໍ ຊານນຸຕິ, ຕາປີ ມໍ ເອວໍ ຊານິສຸສນຸຕີ 'ປສຸສຖ ໂກ, ອິມໍ ກຸລປຸຕຸຕໍ, ສທຸຣາ ອຄາຣສຸມາ ອນຄາຣິຢໍ ປພຸພຊິໂຕ ສມາໂນ ໂວກິຕຸໂຕ ວິຫຣຕິ ປາປເກຫິ ອກຸສເລຫິ ຣມຸເມຫີ'ຕິ໚ ໂສ ໂລກໍເຍວ ອທິປຕິ ເຊຕຸຖໍ ກຣິຕຸວາ ອກຸສລໍ ປຊຫຕິ, ກຸສລໍ ກາເວຕິ໚ ສາວຊຸຊໍ ປຊຫຕິ, ອນວຊຸຊໍ ກາເວຕິ໚ ສຸທຸຣມຕຸຕານໍ ປຣິຫຣຕີ"ຕິ (ອ໚ ນິ໚ ໓໚໔໐)໚

ເອວໍ ໂອຕຸຕປຸປໍ ໂລກາທິປເຕຍຸຍໍ ນາມ ໂຫຕິ໚

‘‘ລຊ຺ຊາສກາວສຕ຺ກິຕາ ທີຣີ, ກຍສກາວສຕ຺ກິຕ໌ ໂອຕ຺ຕປ຺ປ’’ນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ປນ ລຊ຺ຊາຕິ ລຊ຺ຊນາກາໂຣ, ເຕນ ສກາເວນ ສຕ຺ກິຕາ ທີຣີ. ກຍນ຺ຕິ ອປາຍກຍໍ, ເຕນ ສກາເວນ ສຕ຺ກິຕ໌ ໂອຕ຺ຕປ຺ປ໌. ຕທ຺ກຍມ຺ປິ ປາປປຣິວຊ຺ຊເນ ປາກຍ໌ ໂຫຕິ. ເອກຈ຺ໂຈ ທິ ຍຖາ ນາເມໂກ ກຸລປ຺ຕ຺ໂຕ ອຈ຺ຈາຣປສ຺ສາວາທີນິ ກໂຣນ຺ໂຕ ລຊ຺ຊິຕພ຺ພຍຸຕ຺ຕກໍ ເອກໍ ທິສ຺ວາ ລຊ຺ຊນາກາຣປ຺ປຕ຺ໂຕ ກເວຍ຺ຍ ທິ ລຸຊິໂຕ, ເອວເມວໍ ອຊ຺ຊຕ຺ຕໍ ລຊ຺ຊິຕພ຺ພໍ ໂອຕ຺ຕປ຺ປິຕ຺ວາ ປາປກມ຺ມໍ ນ ກໂຣຕິ. ເອກຈ຺ໂຈ ອປາຍກຍກີໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ປາປກມ຺ມໍ ນ ກໂຣຕິ. ຕຕ຺ຣິທໍ ໂອປມ຺ມໍ – ຍຖາ ທິ ທ຺ວິສຸ ອໂຍຄຸລຸເອສຸ ເອໂກ ສີຕໂລ ກເວຍ຺ຍ ຄູຖມກ຺ຂິໂຕ, ເອໂກ ອຸຕ຺ໂຫ ອາທິຕ຺ໂຕ. ຕຕ຺ຖ ປຕ຺ທີໂຕ ສີຕລໍ ຄູຖມກ຺ຂິຕຕ຺ຕາ ຊິຄຸຈ຺ຈນ຺ໂຕ ນ ຄຕ຺ຫາຕິ, ອິຕຣໍ ທາຫພເຍນ. ຕຕ຺ຖ ສີຕລສ຺ສ ຄູຖມກ຺ຂິຕສ຺ສ ຊິຄຸຈ຺ຈາຍ ອຄຕ຺ຫນໍ ວິຍ ອຊ຺ຊຕ຺ຕໍ ລຊ຺ຊິຕພ຺ພໍ ໂອຕ຺ຕປ຺ປິຕ຺ວາ ປາປສ຺ສ ອກຣຕໍ, ອຸຕ຺ຫສ຺ສ ທາຫພເຍນ ອຄຕ຺ຫນໍ ວິຍ ອປາຍພເຍນ ປາປສ຺ສ ອກຣຕໍ ເວທິຕພ຺ພໍ.

‘‘ສປ຺ປຕິສ຺ສວລກ຺ຂຕາ ທີຣີ, ວຊ຺ຊກີຣຸກາຍທສ຺ສາວິລກ຺ຂຕໍ ໂອຕ຺ຕປ຺ປ’’ນ຺ຕິ ອິທມ຺ປິ ທ຺ວຍໍ ປາປປຣິວຊ຺ຊເນເຍວ ປາກຍໍ ໂຫຕິ. ເອກຈ຺ໂຈ ທິ ຊາຕິມຫຕ຺ຕປຈ຺ຈເວກ຺ຂຕາ, ສຕ຺ຖຸມຫຕ຺ຕປຈ຺ຈເວກ຺ຂຕາ, ທາຍຊ຺ຊມຫຕ຺ຕປຈ຺ຈເວກ຺ຂຕາ, ສພ຺ຣຫ຺ມຈາຣິມຫຕ຺ຕປຈ຺ຈເວກ຺ຂຕາຕິ ຈຕູຫິ ກາຣເຕຫິ ສປ຺ປຕິສ຺ສວລກ຺ຂຕໍ ທີຣີ ສມຸຕ຺ຖາເປຕ຺ວາ ປາປໍ ນ ກໂຣຕິ. ເອກຈ຺ໂຈ ອຕ຺ຕານຸວາທພຍໍ, ປຣານຸວາທພຍໍ , ທຕ຺ທພຍໍ, ທຸຄ຺ຄຕິກຍນ຺ຕິ ຈຕູຫິ ກາຣເຕຫິ ວຊ຺ຊກີຣຸກາຍທສ຺ສາວິລກ຺ຂຕໍ ໂອຕ຺ຕປ຺ປໍ ສມຸຕ຺ຖາເປຕ຺ວາ ປາປໍ ນ ກໂຣຕິ. ຕຕ຺ຖ ຊາຕິມຫຕ຺ຕປຈ຺ຈເວກ຺ຂຕາທີນິ ເຈວ ອຕ຺ຕານຸວາທພຍາທີນິ ຈ ວິຕ຺ຖາເຣຕ຺ວາ ກເຖຕພ຺ພານິ. ເຕສໍ ວິຕ຺ຖາໂຣ ອງ຺ຄຸຕ຺ຕຣນິກາຍຕ຺ຖກຖາຍໍ ວຸຕ຺ໂຕ.

ສຸກ຺ກທມ຺ມສມາຫິຕາຕິ ອິທເມວ ທີໂຣຕ຺ຕປ຺ປໍ ອາທິ ກຕ຺ວາ ກຕພ຺ພາ ກຸສລາ ທມ຺ມາ ສຸກ຺ກທມ຺ມາ ນາມ, ເຕ ສພ຺ພສງ຺ຄາຫກເນນ ຈຕຸພູມກໂລກິຍໂລກຸຕ຺ຕຣທມ຺ມາ. ເຕຫິ ສມາຫິຕາ ສມນ຺ນາຄຕາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ສນ຺ໂຕ ສປ຺ປຸຣິສາ ໂລເກຕິ ກາຍກມ຺ມາທີນໍ ສນ຺ຕຕາຍ ສນ຺ໂຕ, ກຕຍ຺ຍຸກຕເວທິຕາຍ ໂສກນາ ປຸຣິສາຕິ ສປ຺ປຸຣິສາ. ໂລໂກ ປນ ສງ຺ຂາຣໂລໂກ, ສຕ຺ຕໂລໂກ, ໂອກາສໂລໂກ, ຂນ຺ທໂລໂກ, ອາຍຕນໂລໂກ, ທາຕຸໂລໂກຕິ ອເນກວິໂທ. ຕຕ຺ຖ ‘‘ເອໂກ ໂລໂກ ສພ຺ເພ ສຕ຺ຕາ ອາຫາຣຕ຺ຖິຕິກາ…ເປ… ອຕ຺ຖາຣສ ໂລກາ ອຕ຺ຖາຣສ ທາຕ຺ໂຍ’’ຕິ (ປຕິ. ມ. ໑.໑໑໘) ເອຕ຺ຖ ສງ຺ຂາຣໂລໂກ ວຸຕ຺ໂຕ. ຂນ຺ທໂລກາທໂຍ ຕທນ຺ໂຕຄທາເຍວ. ‘‘ອຍໍ ໂລໂກ ປໂຣໂລໂກ, ເທວໂລໂກ ມນຸສ຺ສໂລໂກ’’ຕິອາທີສຸ (ມຫານິ. ໒; ຈູລນິ. ອຊິຕມາຕວປຈ຺ຈານິທ຺ເທສ ໘) ປນ ສຕ຺ຕໂລໂກ ວຸຕ຺ໂຕ.

‘‘ຍາວຕາ ຈນ຺ທິມສູຣິຍາ, ປຣິຫຣນ຺ຕິ ທິສາ ກນ຺ຕິ ວິໂຣຈມານາ;

ຕາວ ສທສ຺ສທາ ໂລໂກ, ເອຕ຺ຖ ເຕ ວຕ຺ຕເຕ ວໂສ’’ຕິ. (ມ. ນິ. ໑.໕໐໒) –

ເອຕ຺ຖ ໂອກາສໂລໂກ ວຸຕ຺ໂຕ. ເຕສຸ ອິທ ສຕ຺ຕໂລໂກ ອທິປ຺ເປໂຕ. ສຕ຺ຕໂລກສ຺ມິຍ຺ຫິ ເຍ ເອວຣູປາ ສປ຺ປຸຣິສາ, ເຕ ເທວທມ຺ມາຕິ ວຸຈ຺ຈນ຺ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ເທວາຕິ ສມ຺ມຸຕິເທວາ, ອຸປ຺ປຕ຺ຕິເທວາ, ວິສຸທ຺ທິເທວາຕິ ຕິວິທາ. ເຕສຸ ມຫາສມ຺ມຕກາລໂຕ ປຕ຺ຖາຍ ໂລເກນ ‘‘ເທວາ’’ຕິ ສມ຺ມຕຕ຺ຕາ ຣາຊຣາຊກ຺ມາຣາທໂຍ ສມ຺ມຸຕິເທວາ ນາມ. ເທວໂລເກ ອຸປ຺ປນ຺ນາ ອຸປ຺ປຕ຺ຕິເທວາ ນາມ. ຂີຕາສວາ ປນ ວິສຸທ຺ທິເທວາ ນາມ. ວຸຕ຺ຕມ຺ປິ ເຈຕໍ –

‘‘ສມ຺ມຸຕິເທວາ ນາມ ຣາຊາໂນ ເທວິໂຍ ຣາຊກ຺ມາຣາ. ອຸປ຺ປຕ຺ຕິເທວາ ນາມ ກຸມ຺ມເທເວ ອຸປາທາຍ ຕທຸຕ຺ຕຣິເທວາ. ວິສຸທ຺ທິເທວາ ນາມ ພຸທ຺ທາ ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ທາ ຂີຕາສວາ’’ຕິ (ຈູລນິ. ໂຕກມາຕວປຈ຺ຈານິທ຺ເທສ ໒໘; ປາຣາຍນານຸຄີຕິຄາຖານິທ຺ເທສ ໑໑໙).

ອິເມສໍ ເທວານໍ ທມ຺ມາຕິ ເທວທມ຺ມາ. ວຸຈ຺ຈເຣຕິ ວຸຈ຺ຈນ຺ຕິ. ທີໂຣຕ຺ຕປ຺ປມູລກາ ທິ ກຸສລາ ທມ຺ມາ ກຸລສມ຺ປທາຍ ເຈວ ເທວໂລເກ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຍາ ຈ ວິສຸທ຺ທິກາວສ຺ສ ຈ ກາຣຕ຺ຕາ ກາຣຕ຺ຖເຖນ ຕິວິທານມ຺ປິ ເຕສໍ ເທວານໍ ທມ຺ມາຕິ ເທວທມ຺ມາ, ເຕຫິ ເທວທມ຺ເມຫິ ສມນ຺ນາຄຕາ ປຸຄ຺ຄລາປິ ເທວທມ຺ມາ. ຕສ຺ມາ ປຸຄ຺ຄລາທິຕ຺ຖານເທສນາຍ ເຕ ທມ຺ເມ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ ‘‘ສນ຺ໂຕ ສປ຺ປຸຣິສາ ໂລເກ, ເທວທມ຺ມາຕິ ວຸຈ຺ຈເຣ’’ຕິ ອາຫ.

ຍກ຺ໂຂ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຸຕ຺ວາ ປສນ຺ນຈິຕ຺ໂຕ ໂພທິສຕ຺ຕໍ ອາຫ – ‘‘ປຓ຺ຑິຕ, ອຫໍ ຕຸມ຺ຫາກໍ ປສນ຺ໂນ, ເອກໍ ຠາຕຣໍ ເທມິ, ກຕຣໍ ອາເນມີ’’ຕິ? ‘‘ກນິຏ຺ຐໍ ອາເນຫີ’’ຕິຯ ‘‘ປຓ຺ຑິຕ, ຕ຺ວໍ ເກວລໍ ເທວຘມ຺ເມ ຊານາສິເຍວ, ນ ປນ ເຕສຸ ວຕ຺ຕສີ’’ຕິຯ ‘‘ກິໍ ກາຣຓາ’’ຕິ? ‘‘ຍໍກາຣຓາ ເຊຏ຺ຐໍ ຐເປຕ຺ວາ ກນິຏ຺ຐໍ ອາຓາເປນ຺ໂຕ ເຊຏ຺ຐາປຈາຍິກກມ຺ມໍ ນ ກໂຣສີ’’ຕິຯ ເທວຘມ຺ເມ ຈາຫໍ, ຍກ຺ຂ, ຊານາມິ, ເຕສຸ ຈ ວຕ຺ຕາມິຯ ມຍຎ຺ຫິ ອິມໍ ອຣຎ຺ຎໍ ເອຕໍ ນິສ຺ສາຍ ປວິຏ຺ຐາຯ ເອຕສ຺ສ ຫິ ອຕ຺ຖາຍ ອມ຺ຫາກໍ ປິຕຣໍ ເອຕສ຺ສ ມາຕາ ວຣໍ ຍາຈິ, ອມ຺ຫາກໍ ປນ ປິຕາ ຕໍ ວຣໍ ອທຕ຺ວາ ອມ຺ຫາກໍ ອນຸຣກ຺ຂຓຕ຺ຖາຍ ອຣຎ຺ຎວາສໍ ອນຸຊານິຯ ໂສ ກຸມາໂຣ ອນຸວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ອມ຺ເຫຫິ ສທ຺ຘິໍ ອາຄໂຕຯ ‘‘ຕໍ ອຣຎ຺ເຎ ເອໂກ ຍກ຺ໂຂ ຂາທີ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕປິ ນ ໂກຈິ ສທ຺ທຫິສ຺ສຕິ, ເຕນາຫໍ ຄຣຫຠຍຠີໂຕ ຕເມວ ອາຓາເປມີຕິຯ ‘‘ສາຘຸ ສາຘຸ ປຓ຺ຑິຕ, ຕ຺ວໍ ເທວຘມ຺ເມ ຈ ຊານາສິ, ເຕສຸ ຈ ວຕ຺ຕສີ’’ຕິ ປສນ຺ໂນ ຍກ຺ໂຂ ໂພທິສຕ຺ຕສ຺ສ ສາຘຸກາຣໍ ທຕ຺ວາ ທ຺ເວປິ ຠາຕໂຣ ອາເນຕ຺ວາ ອທາສິຯ

ອຖ ນໍ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ອາຫ – ‘‘ສມ຺ມ, ຕ຺ວໍ ປຸພ຺ເພ ອຕ຺ຕໂນ ກເຕນ ປາປກມ຺ເມນ ປເຣສໍ ມໍສໂລຫິຕຂາທໂກ ຍກ຺ໂຂ ຫຸຕ຺ວາ ນິພ຺ພຕ຺ໂຕ, ອິທານິປິ ປາປເມວ ກໂຣສິ, ອິທໍ ເຕ ປາປກມ຺ມໍ ນິຣຍາທີຫິ ມຸຈ຺ຈິຕຸໍ ໂອກາສໍ ນ ທສ຺ສຕິ , ຕສ຺ມາ ອິໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ປາປໍ ປຫາຍ ກຸສລໍ ກໂຣຫີ’’ຕິຯ ອສກ຺ຂິ ຈ ປນ ຕໍ ທເມຕຸໍຯ ໂສ ຕໍ ຍກ຺ຂໍ ທເມຕ຺ວາ ເຕນ ສໍວິຫິຕາຣກ຺ໂຂ ຕຕ຺ເຖວ ວສນ຺ໂຕ ເອກທິວສໍ ນກ຺ຂຕ຺ຕໍ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ປິຕຸ ກາລກຕຠາວໍ ຎຕ຺ວາ ຍກ຺ຂໍ ອາທາຍ ພາຣາຓສິໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຣຊ຺ຊໍ ຄເຫຕ຺ວາ ຈນ຺ທກຸມາຣສ຺ສ ໂອປຣຊ຺ຊໍ, ສູຣິຍກຸມາຣສ຺ສ ເສນາປຕິຏ຺ຐານໍ, ທຕ຺ວາ ຍກ຺ຂສ຺ສ ຣມຓີເຍ ຐາເນ ອາຍຕນໍ ກາເຣຕ຺ວາ, ຍຖາ ໂສ ອຄ຺ຄມາລໍ ອຄ຺ຄປຸປ຺ຜໍ ອຄ຺ຄຠຕ຺ຕຎ຺ຈ ລຠຕິ, ຕຖາ ອກາສິຯ ໂສ ຘມ຺ເມນ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣຕ຺ວາ ຍຖາກມ຺ມໍ ຄໂຕຯ

ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ສຈ຺ຈານິ ປກາເສສິ, ສຈ຺ຈປຣິໂຍສາເນ ໂສ ຠິກ຺ຂຸ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜເລ ປຕິຏ຺ຐຫິຯ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ໂຘປິ ທ຺ເວ ວຕ຺ຖູນິ ກເຖຕ຺ວາ ອນຸສນ຺ຘິໍ ຆເຏຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຘາເນສິ – ‘‘ຕທາ ທກຣກ຺ຂໂສ ອຍໍ ພຫຸຠຓ຺ຑິກຠິກ຺ຂຸ ອໂຫສິ, ສູຣິຍກຸມາໂຣ ອານນ຺ໂທ, ຈນ຺ທກຸມາໂຣ ສາຣິປຸຕ຺ໂຕ, ເຊຏ຺ຐຠາຕາ ມຫິສາສກຸມາໂຣ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິ’’ນ຺ຕິຯ

ເທວຘມ຺ມຊາຕກວຓ຺ຓນາ ຉຏ຺ຐາຯ

໗ຯ ກຏ຺ຐຫາຣິຊາຕກວຓ຺ຓນາ

ປຸຕ຺ໂຕຕ຺ຍາຫໍ ມຫາຣາຊາຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ວາສຠຂຕ຺ຕິຍໍ ອາຣພ຺ຠ ກເຖສິຯ ວາສຠຂຕ຺ຕິຍາຍ ວຕ຺ຖຸ ທ຺ວາທສກນິປາເຕ ຠທ຺ທສາລຊາຕເກ ອາວິຠວິສ຺ສຕິຯ ສາ ກິຣ ມຫານາມສ຺ສ ສກ຺ກສ຺ສ ຘີຕາ ນາຄມຸຓ຺ຑາຍ ນາມ ທາສິຍາ ກຸຈ຺ຉິສ຺ມິໍ ຊາຕາ ໂກສລຣາຊສ຺ສ ອຄ຺ຄມເຫສີ ອໂຫສິຯ ສາ ຣຎ຺ໂຎ ປຸຕ຺ຕໍ ວິຊາຍິຯ ຣາຊາ ປນສ຺ສາ ປຈ຺ຉາ ທາສິຠາວໍ ຎຕ຺ວາ ຐານໍ ປຣິຫາເປສິ, ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ວິຑູຑຠສ຺ສາປິ ຐານໍ ປຣິຫາເປສິເຍວຯ ເຕ ອຸໂຠປິ ອນ຺ໂຕນິເວສເນເຍວ ວສນ຺ຕິຯ ສຕ຺ຖາ ຕໍ ກາຣຓໍ ຎຕ຺ວາ ປຸພ຺ພຓ຺ຫສມເຍ ປຎ຺ຈສຕຠິກ຺ຂຸປຣິວຸໂຕ ຣຎ຺ໂຎ ນິເວສນໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປຎ຺ຎຕ຺ຕາສເນ ນິສີທິຕ຺ວາ ‘‘ມຫາຣາຊ, ກຫໍ ວາສຠຂຕ຺ຕິຍາ’’ຕິ ອາຫຯ ‘‘ຣາຊາ ຕໍ ກາຣຓໍ ອາໂຣເຈສິຯ ມຫາຣາຊ ວາສຠຂຕ຺ຕິຍາ ກສ຺ສ ຘີຕາ’’ຕິ? ‘‘ມຫານາມສ຺ສ ຠນ຺ເຕ’’ຕິຯ ‘‘ອາຄຈ຺ຉມານາ ກສ຺ສ ອາຄຕາ’’ຕິ? ‘‘ມຍ຺ຫໍ ຠນ຺ເຕ’’ຕິຯ ມຫາຣາຊ ສາ ຣຎ຺ໂຎ ຘີຕາ, ຣຎ຺ໂຎວ ອາຄຕາ, ຣາຊານໍເຍວ ປຏິຈ຺ຈ ປຸຕ຺ຕໍ ລຠິ, ໂສ ປຸຕ຺ໂຕ ກິໍກາຣຓາ ປິຕຸ ສນ຺ຕກສ຺ສ ຣຊ຺ຊສ຺ສ ສາມິໂກ ນ ໂຫຕິ, ປຸພ຺ເພ ຣາຊາໂນ ມຸຫຸຕ຺ຕິກາຍ ກຏ຺ຐຫາຣິກາຍ ກຸຈ຺ຉິສ຺ມິມ຺ປິ ປຸຕ຺ຕໍ ລຠິຕ຺ວາ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ຣຊ຺ຊໍ ອທໍສູຕິຯ ຣາຊາ ຕສ຺ສຕ຺ຖສ຺ສາວິຠາວຕ຺ຖາຍ ຠຄວນ຺ຕໍ ຍາຈິ, ຠຄວາ ຠວນ຺ຕເຣນ ປຏິຈ຺ຉນ຺ນໍ ກາຣຓໍ ປາກຏໍ ອກາສິຯ

ອຕີເຕ ພາຣາຓສິຍໍ ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ໂຕ ຣາຊາ ມຫນ຺ເຕນ ຍເສນ ອຸຍ຺ຍານໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ປຸປ຺ຜຜລໂລເຠນ ວິຈຣນ຺ໂຕ ອຸຍ຺ຍານວນສຓ຺ເຑ ຄາຍິຕ຺ວາ ທາຣູນິ ອຸທ຺ຘຣມານໍ ເອກໍ ອິຕ຺ຖິໍ ທິສ຺ວາ ປຏິພທ຺ຘຈິຕ຺ໂຕ ສໍວາສໍ ກປ຺ເປສິຯ ຕງ຺ຂຓຎ຺ເຎວ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ຕສ຺ສາ ກຸຈ຺ຉິຍໍ ປຏິສນ຺ຘິໍ ຄຓ຺ຫິ, ຕາວເທວ ຕສ຺ສາ ວຊິຣປູຣິຕາ ວິຍ ຄຣຸກາ ກຸຈ຺ຉິ ອໂຫສິຯ ສາ ຄພ຺ຠສ຺ສ ປຕິຏ຺ຐິຕຠາວໍ ຎຕ຺ວາ ‘‘ຄພ຺ໂຠ ເມ, ເທວ, ປຕິຏ຺ຐິໂຕ’’ຕິ ອາຫຯ ຣາຊາ ອງ຺ຄຸລິມຸທ຺ທິກໍ ທຕ຺ວາ ‘‘ສເຈ ຘີຕາ ໂຫຕິ, ອິມໍ ວິສ຺ສຊ຺ເຊຕ຺ວາ ໂປເສຍ຺ຍາສິ, ສເຈ ປຸຕ຺ໂຕ ໂຫຕິ, ອງ຺ຄຸລິມຸທ຺ທິກາຍ ສທ຺ຘິໍ ມມ ສນ຺ຕິກໍ ອາເນຍ຺ຍາສີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ປກ຺ກາມິຯ

ສາປີ ປຣິປກຸາຄພຸກາ ໂພຣິສຕຸຕໍ ວິຊາຍິ. ຕສຸສ ອາສາວິຕວາ ປຣິສາວິຕວາ ວິຈຣຕາກາເລ ກີລຸອາມຕຸຫເລ ກີລຸອນຸຕສຸສ ເອວໍ ວຕຸຕາໂຣ ໂຫນຸຕິ “ນິປຸປິຕິເກາມຸຫາ ປທຜາ”ຕິ. ຕໍ ສຸຕວາ ໂພຣິສຕຸໂຕ ມາຕຸ ສນຸຕິກໍ ຄນຸຕວາ “ອມຸມ, ໂກ ມຍຸຫໍ ປີຕາ”ຕິ ປຸຈຸລິ. “ຕາຕ, ຕຸວໍ ພາຣາຕສີຣສຸໂສ ປຸຕຸໂຕ”ຕິ. “ອມຸມ, ອຕຸຖິ ປນ ໂກຈິ ສກຸຂີ”ຕິ? ຕາຕ ຣາຊາ ອິມໍ ມຸທຸທິກໍ ທຕວາ “ສເຈ ຮີຕາ ໂຫຕິ, ອິມໍ ວິສຸສຊເຊຕວາ ໂປເສຍຸຍາສິ, ສເຈ ປຸຕຸໂຕ ໂຫຕິ, ອິມາຍ ອງຄຸລິມຸທຸທິກາຍ ສທຸຂີ ອາເນຍຸຍາສີ”ຕິ ວຕຸວາ ຄໂຕຕິ. “ອມຸມ, ເອວໍ ສນຸເຕ ກສຸມາ ມໍ ປີຕຸ ສນຸຕິກໍ ນ ເນສີ”ຕິ ฯ ສາ ປຸຕຸຕສຸສ ອຊຸຊາສຍໍ ລຕວາ ຣາຊທຸວາຣໍ ຄນຸຕວາ ຣສຸໂລ ອາໂຣຈາເປສີ. ຣສຸລາ ຈ ປກຸໂກສາປີຕາ ປວິສິຕວາ ຣາຊານໍ ວນຸທິຕວາ “ອຍໍ ເຕ, ເທວ, ປຸຕຸໂຕ”ຕິ ອາຫ. ຣາຊາ ຊານນຸໂຕປີ ປຣິສມຊເຊ ລຊຊາຍ “ນ ມຍຸຫໍ ປຸຕຸໂຕ”ຕິ ອາຫ. “ອຍໍ ເຕ, ເທວ, ມຸທຸທິກາ, ອິມໍ ສລຸຊານາສີ”ຕິ. “ອຍມຸປິ ມຍຸຫໍ ມຸທຸທິກາ ນ ໂຫຕີ”ຕິ. “ເທວ, ອິທານິ ຖເປຕວາ ສຈຈກິຣິຍໍ ອສຸໂລ ມມ ສກຸຂີ ນຕຸຖິ, ສຈາຍໍ ທາຣໂກ ຕຸມເຫ ປຕິຈຸຈ ຊາໂຕ, ອາກາເສ ຕິຍຸຖຸຕຸ, ໂນ ເຈ, ກູມິຍໍ ປຕິຕຸວາ ມຣຕູ”ຕິ ໂພຣິສຕຸຕສຸສ ປາເທ ຄເຫຕວາ ອາກາເສ ຂິປີ. ໂພຣິສຕຸໂຕ ອາກາເສ ປລຸລງກມາກຸຊິຕວາ ນິສີນຸໂນ ມຣຸຣສຸສເຣນ ປີຕຸ ສມຸມໍ ກເຖນຸໂຕ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

ກ.

“ປຸຕຸໂຕ ຕຸຍາຫໍ ມຫາຣາຊ, ຕຸວໍ ມໍ ໂປສ ຊນາຮິປ;

ອສຸເລປີ ເທໂວ ໂປເສຕິ, ກິລຸຈ ເທໂວ ສກໍ ປຊ”ນຸຕິ.

ຕຕຸຖ ປຸຕຸໂຕ ຕຸຍາຫນຸຕິ ປຸຕຸໂຕ ເຕ ອຫໍ. ປຸຕຸໂຕ ຈ ນາເມສ ອຕຸຣໂຊ, ເຂຕຸຕໂຊ, ອນຸເຕວາສິໂກ, ທິນຸນໂກຕິ ຈຕຸພຸພິໂຮ. ຕຕຸຖ ອຕຸຕານໍ ປຕິຈຸຈ ຊາໂຕ ອຕຸຣໂຊ ນາມ. ສຍນປີຍຸເຖ ປລຸລງເກ ອຸເຣຕິເອວມາທິສຸ ນິພຸພຕຸໂຕ ເຂຕຸຕໂຊ ນາມ. ສນຸຕິເກ ສິປຸປຸຄຸຄຕຸຫນໂກ ອນຸເຕວາສິໂກ ນາມ. ໂປສາວນຕຸຖາຍ ທິນຸໂນ ທິນຸນໂກ ນາມ. ອິຣ ປນ ອຕຸຣຊໍ ສນຸຣາຍ “ປຸຕຸໂຕ”ຕິ ວຸຕຸຕໍ. ຈຕູຫິ ສງຄຫວຕຸຖູຫິ ຊນໍ ຣສຸເຊຕິຕິ ຣາຊາ, ມຫນຸໂຕ ຣາຊາ ມຫາຣາຊາ. ຕມາລປນຸໂຕ ອາຫ “ມຫາຣາຊາ”ຕິ. ຕຸວໍ ມໍ ໂປສ ຊນາຮິປາຕິ ຊນາຮິປ ມຫາຊນເຊຍຸຖກ ຕຸວໍ ມໍ ໂປສ ກຣສຸສຸ ວທຸເຒຫີ. ອສຸເລປີ ເທໂວ ໂປເສຕີຕິ ອສຸເລປີ ຫຕຸຖິພນຸສາທໂຍ ມນຸສຸເສ, ຫຕຸຖິອສຸສາທໂຍ ຕິຣຈຸຈານຄເຕ ຈ ພທຸຊເນ ເທໂວ ໂປເສຕິ. ກິລຸຈ ເທໂວ ສກໍ ປຊນຸຕິ ເອຕຸຖ ປນ ກິລຸຈາຕິ ຄຣຫຕຸເຖ ຈ ອນຸຄຸຄຫຕຸເຖ ຈ ນິປາໂຕ. “ສກໍ ປຊໍ ອຕຸຕໂນ ປຸຕຸຕໍ ມໍ ເທໂວ ນ ໂປເສຕີ”ຕິ ວທນຸໂຕ ຄຣຫຕິ ນາມ, “ອສຸເລ ພທຸຊເນ ໂປເສຕີ”ຕິ ວທນຸໂຕ ອນຸຄຸຄຕຸຫຕິ ນາມ. ອິຕິ ໂພຣິສຕຸໂຕ ຄຣຫນຸໂຕປີ ອນຸຄຸຄຕຸຫນຸໂຕປີ “ກິລຸຈ ເທໂວ ສກໍ ປຊ”ນຸຕິ ອາຫ.

ຣາຊາ ໂພຣິສຕຸຕສຸສ ອາກາເສ ນິສີທິຕວາ ເອວໍ ຂມຸມໍ ເທເສນຸຕສຸສ ສຸຕວາ “ເອຫິ, ຕາຕາ”ຕິ ຫຕຸຖໍ ປສາເຣສີ, “ອຫເມວ ໂປ ເສສຸສາມິ, ອຫເມວ ໂປເສສຸສາມີ”ຕິ ຫຕຸຖສຫສຸສໍ ປສາຣິຍິຕຸຖ. ໂພຣິສຕຸໂຕ ອສຸລສຸສ ຫຕຸເຖ ອໂນຕຣິຕວາ ຣສຸໂລວ ຫຕຸເຖ ໂອຕຣິຕວາ ອງເກ ນິສີທີ. ຣາຊາ ຕສຸສ ໂອປຣຊຊໍ ທຕວາ ມາຕຣໍ ອຄຸຄມເຫສີ ອກາສີ. ໂສ ປີຕຸ ອຈຈເຍນ ກຍຸຖວາຫນຣາຊາ ນາມ ຫຸຕວາ ຂມຸເມນ ຣຊຊໍ ກາເຣຕວາ ຍຖາກມຸມໍ ຄໂຕ.

ສຕຸຖາ ໂກສລຣສຸໂລ ອິມໍ ຂມຸມເທສນໍ ອາຫຣິຕວາ ທຸເວ ວຕຸຖູນິ ທສຸເສຕວາ ອນຸສນຸຂີ ฆເຜຕວາ ຊາຕກໍ ສໂມຫາເນສີ – “ຕທາ ມາຕາ ມຫາມາຍາ ອໂຫສີ, ປີຕາ ສຸທຸໂຣທນມຫາຣາຊາ, ກຍຸຖວາຫນຣາຊາ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສີ”ນຸຕິ.

ກຍຸຖຫາຣິຊາຕກວຕຸຕນາ ສຕຸຕມາ.

໘. ຄາມຕິຊາຕກວຕຸຕນາ

ອປີອຕຣມານານນຸຕິ ອິທໍ ສຕຸຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນຸໂຕ ໂອສຸສຍຸຖວິຣິຍໍ ກິກຸຂຸໍ ອາຣພຸກ ກເຖສີ. ອິມສຸມີ ປນ ຊາຕເກ ປຈຸຈຸປຸປນຸນວຕຸຖຸ ຈ ອຕີຕວຕຸຖຸ ຈ ເອກາທສກນິປາເຕ ສໍວຣຊາຕເກ ອາວິກວິສຸສຕີ. ວຕຸຖຸ ຫິ ຕສຸມິລຸຈ ອິມສຸມິລຸຈ ເອກສທິສ ເມວ, ຄາຖາ ປນ ນານາ. ຄາມຕິກຸມາໂຣ ໂພຣິສຕຸຕສຸສ ໂອວາເທ ຖຕວາ ກາຕິກສຕສຸສ ກນິຍຸໂຖປີ ຫຸຕວາ ກາຕິກສຕປຣິວາ ຣິໂຕ ເສຕຈຸຈຕຸຕສຸສເຫຍຸຖາ ວຣປລຸລງເກ ນິສີນຸໂນ ອຕຸຕໂນ ຍສສມຸປຕຸຕີ ໂອໂລເກຕວາ “ອຍໍ ມຍຸຫໍ ຍສສມຸປຕຸຕິ ອມຸຫາກໍ

ອາຈຣິຍສ຺ສ ສນ຺ຕິກາ''ຕິ ຕຸຏ຺ໂຐ ອິມໍ ອຸທານໍ ອຸທາເນສິ –

໘ຯ

''ອປິ ອຕຣມານານໍ, ຜລາສາວ ສມິຊ຺ຌຕິ;

ວິປກ຺ກພ຺ຣຫ຺ມຈຣິໂຍສ຺ມິ, ເອວໍ ຊານາຫິ ຄາມຓີ''ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ອປີຕິ ນິປາຕມຕ຺ຕໍຯ ອຕຣມານານນ຺ຕິ ປຕ຺ຖິຕານໍ ໂອວາເທ ຎຕ຺ວາ ອຕຣິຕ຺ວາ ອເວຄາຍິຕ຺ວາ ອຸປາເຍນ ກມ຺ມໍ ກໂຣນ຺ຕານໍຯ ຜລາສາວ ສມິຊ຺ຌຕີຕິ ຍຖາປຕ຺ຖິເຕ ຜເລ ອາສາ ຕສ຺ສ ຜລສ຺ສ ນິປ຺ຜຕ຺ຕິຍາ ສມິຊ຺ຌຕິເຍວຯ ອຖ ວາ ຜລາສາຕິ ອາສາຜລໍ, ຍຖາປຕ຺ຖິຕໍ ຜລໍ ສມິຊ຺ຌຕິເຍວາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ວິປກ຺ກພ຺ຣຫ຺ມຈຣິໂຍສ຺ມີຕິ ເອຕ຺ຖ ຈຕ຺ຕາຣິ ສງ຺ຄຫວຕ຺ຖູນິ ເສຏ຺ຐຈຣິຍຕ຺ຕາ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໍ ນາມ, ຕຎ຺ຈ ຕມ຺ມູລິກາຍ ຍສສມ຺ປຕ຺ຕິຍາ ປຣິປຸຓ຺ຓຕ຺ຕາ ວິປກ຺ກໍ ນາມຯ ໂຍ ວາສ຺ສ ຍໂສ ນິປ຺ຜນ຺ໂນ, ໂສປິ ເສຏ຺ຐຏ຺ເຐນ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໍ ນາມຯ ເຕນາຫ ''ວິປກ຺ກພ຺ຣຫ຺ມຈຣິໂຍສ຺ມີ''ຕິຯ ເອວໍ ຊານາຫິ ຄາມຓີຕິ ກຕ຺ຖຈິ ຄາມິກປຸຣິໂສປິ ຄາມເຊຏ຺ໂຐປິ ຄາມຓີຯ ອິຘ ປນ ສພ຺ພຊນເຊຏ຺ຐກໍ ອຕ຺ຕານໍ ສນ຺ຘາຍາຫຯ ອຍ຺ໂຍ ຄາມຓີ, ຕ຺ວໍ ເອຕໍ ກາຣຓໍ ເອວໍ ຊານາຫິ, ອາຈຣິຍໍ ນິສ຺ສາຍ ກາຕຶກສຕໍ ອຕິກ຺ກມິຕ຺ວາ ອິທໍ ມຫາຣຊ຺ຊໍ ປຕ຺ໂຕສ຺ມີຕິ ອຸທານໍ ອຸທາເນສິຯ

ຕສ຺ມຶ ປນ ຣຊ຺ຊໍ ປຕ຺ເຕ ສຕ຺ຕຏ຺ຐທິວສຈ຺ຈເຍນ ສພ຺ເພປິ ກາຕໂຣ ອຕ຺ຕໂນ ອຕ຺ຕໂນ ວສນຏ຺ຐານໍ ຄຕາ ຯ ຄາມຓີຣາຊາ ຘມ຺ເມນ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣຕ຺ວາ ຍຖາກມ຺ມໍ ຄໂຕ, ໂພຘິສຕ຺ໂຕປິ ປຸຎ຺ຎານິ ກຕ຺ວາ ຍຖາກມ຺ມໍ ຄໂຕຯ

ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ສຈ຺ຈານິ ປກາເສສິ, ສຈ຺ຈປຣິໂຍສາເນ ໂອສ຺ສຏ຺ຐວິຣິໂຍ ພິກ຺ຂຸ ອຣຫຕ຺ເຕ ປຕິຏ຺ຐິໂຕຯ ສຕ຺ຖາ ທ຺ເວ ວຕ຺ຖູນິ ກເຖຕ຺ວາ ອນຸສນ຺ຘິ ຆເຏຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຘາເນສິ – ''ຕທາ ຄາມຓີກຸມາໂຣ ໂອສ຺ສຏ຺ຐວິຣິໂຍ ພິກ຺ຂຸ ອໂຫສິ, ອາຈຣິໂຍ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິ''ນ຺ຕິຯ

ຄາມຓີຊາຕກວຓ຺ຓນາ ອຏ຺ຐມາຯ

໙ຯ ມຆເທວຊາຕກວຓ຺ຓນາ

ອຕ຺ຕມງ຺ຄຣຸຫາ ມຍ຺ຫນ຺ຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ມຫາພິນິກ຺ຂມນໍ ອາຣພ຺ພ ກເຖສິຯ ຕໍ ເຫຏ຺ຐາ ນິທານກຖາຍໍ ກຖິຕເມວຯ ຕສ຺ມຶ ປນ ກາເລ ພິກ຺ຂູ ທສພລສ຺ສ ເນກ຺ຂມ຺ມໍ ວຓ຺ຓຍນ຺ຕາ ນິສີທິສ຺ຯ ອຖ ສຕ຺ຖາ ຘມ຺ມສພໍ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ພຸທ຺ຘາສເນ ນິສິນ຺ໂນ ພິກ຺ຂູ ອາມນ຺ເຕສິ ''ກາຍ ນຸຕ຺ຖ, ພິກ຺ຂເວ, ເອຕຣຫິ ກຖາຍ ສນ຺ນິສິນ຺ນາ''ຕິຯ ''ພນ຺ເຕ, ນ ອຎ຺ຎາຍ ກຖາຍ, ຕຸມ຺ຫາກໍເຍວ ປນ ເນກ຺ຂມ຺ມໍ ວຓ຺ຓຍມານາ ນິສິນ຺ນາມ຺ຫາ''ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ''ນ, ພິກ຺ຂເວ, ຕຖາຄໂຕ ເອຕຣຫິເຍວ ເນກ຺ຂມ຺ມໍ ນິກ຺ຂນ຺ໂຕ, ປຸພ຺ເພປິ ນິກ຺ຂນ຺ໂຕເຍວາ''ຕິ ອາຫຯ ພິກ຺ຂູ ຕສ຺ສຕ຺ຖສ຺ສາວິພາວຕ຺ຖໍ ພຄວນ຺ຕໍ ຍາຈິສຸ, ພຄວາ ພວນ຺ຕເຣນ ປຏິຈ຺ຉນ຺ນໍ ກາຣຓໍ ປາກຏໍ ອກາສິຯ

ອຕີເຕ ວິເທຫຣຏ຺ເຐ ມິຖິລາຍໍ ມຆເທໂວ ນາມ ຣາຊາ ອໂຫສິ ຘມ຺ມິໂກ ຘມ຺ມຣາຊາຯ ໂສ ຈຕຸຣາສີຕິ ວສ຺ສສຫສ຺ສານິ ກຸມາຣກີຬໍ ກີຬິ, ຕຖາ ໂອປຣຊ຺ຊໍ, ຕຖາ ມຫາຣຊ຺ຊໍ ກຕ຺ວາ ທີຆມທ຺ຘານໍ ເຂເປຕ຺ວາ ເອກທິວສໍ ກປ຺ປກໍ ອາມນ຺ເຕສິ ''ຍທາ ເມ, ສມ຺ມ ກປ຺ປກ, ສິຣສ຺ມຶ ປລິຕານິ ປສ຺ເສຍ຺ຍາສິ, ອຖ ເມ ອາໂຣເຈຍ຺ຍາສີ''ຕິຯ ກປ຺ປໂກປິ ທີຆມທ຺ຘານໍ ເຂເປຕ຺ວາ ເອກທິວສໍ ຣຎ຺ໂຎ ອຎ຺ຊນວຓ຺ຓານໍ ເກສານໍ ອນ຺ຕເຣ ເອກເມວ ປລິຕໍ ທິສ຺ວາ ''ເທວ, ເອກໍ ເຕ ປລິຕໍ ທິສ຺ສຕີ''ຕິ ອາໂຣເຈສິຯ ''ເຕນ ຫິ ເມ, ສມ຺ມ, ຕໍ ປລິຕໍ ອຸທ຺ຘຣິຕ຺ວາ ປາຓິມ຺ຫິ ຌເປຫີ''ຕິ ຈ ວຸຕ຺ເຕ ສຸວຓ຺ຓສຓ຺ຫາເສນ ອຸທ຺ຘຣິຕ຺ວາ ຣຎ຺ໂຎ ປາຓິມ຺ຫິ ປຕິຏ຺ຐາເປສິຯ ຕທາ ຣຎ຺ໂຎ ຈຕຸຣາສີຕິ ວສ຺ສສຫສ຺ສານິ ອາຍຸ ອວສິຏ຺ຐໍ ໂຫຕິຯ ເອວໍ ສນ຺ເຕປິ ປລິຕໍ ທິສ຺ວາວ ມຈ຺ຈຸຣາຊານໍ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ສມີເປ ຐິຕໍ ວິຍ ອຕ຺ຕານໍ ອາທິຕ຺ຕປຓ຺ຓສາລໍ ປວິຏ຺ຐໍ ວິຍ ຈ ມຎ຺ຎມາໂນ ສໍເວຄໍ ອາປຊ຺ຊິຕ຺ວາ ''ພາລ ມຆເທວ, ຍາວ ປລິຕສ຺ສຸປ຺ປາທາວ ອິເມ ກິເລເສ ຊຫິຕຸໍ ນາສກ຺ຂິ''ຕິ ຈິນ຺ເຕສິຯ

ຕສ຺ເສວ ປລິຕປາຕຸຠາວໍ ອາວຊ຺ເຊນ຺ຕສ຺ສ ອນ຺ໂຕທາໂຫ ອຸປ຺ປຊ຺ຊິ, ສຣີຣາ ເສທາ ມຸຈ຺ຈິໍສຸ, ສາຏກາ ປີເຬຕ຺ວາ ອປເນຕພ຺ພາກາຣປ຺ປຕ຺ຕາ ອເຫສຸໍ. ໂສ "ອຊ຺ເຊວ ມຍາ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ປພ຺ພຊິຕຸໍ ວຏ຺ຏຕີ"ຕິ ກປ຺ປກສ຺ສ ສຕສຫສ຺ສຸຏ຺ຐານໍ ຄາມວຣໍ ທຕ຺ວາ ເຊຏ຺ຐປຸຕ຺ຕໍ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ "ຕາຕ, ມມ ສີເສ ປລິຕໍ ປາຕຸຠູຕໍ, ມຫລ຺ລໂກມ຺ຫິ ຊາໂຕ, ຠຸຕ຺ຕາ ໂຂ ປນ ເມ ມານຸສກາ ກາມາ, ອິທານິ ທິພ຺ເພ ກາເມ ປຣິເຍສິສ຺ສາມິ, ເນກ຺ຂມ຺ມກາໂລ ມຍ຺ຫໍ, ຕ຺ວໍ ອິມໍ ຣຊ຺ຊໍ ປຏິປຊ຺ຊ, ອຫໍ ປນ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ມຆເທວອມ຺ພວນຸຍ຺ຍາເນ ວສນ຺ໂຕ ສມຓຘມ຺ມໍ ກຣິສ຺ສາມີ"ຕິ ອາຫ. ຕໍ ເອວໍ ປພ຺ພຊິຕຸກາມໍ ອມຈ຺ຈາ ອຸປສ຺ງກມິຕ຺ວາ "ເທວ, ກິໍ ຕຸມ຺ຫາກໍ ປພ຺ພຊ຺ຊາກາຣຓ"ນ຺ຕິ ປຸຈ຺ຉິໍສຸ. ຣາຊາ ປລິຕໍ ຫຕ຺ເຖນ ຄເຫຕ຺ວາ ອມຈ຺ຈານໍ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໙.

"ອຸຕ຺ຕມງ຺ຄຣຸຫາ ມຍ຺ຫໍ, ອິເມ ຊາຕາ ວໂຍຫຣາ;

ປາຕຸຠູຕາ ເທວທູຕາ, ປພ຺ພຊ຺ຊາສມໂຍ ມມາ"ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ອຸຕ຺ຕມງ຺ຄຣຸຫາຕິ ເກສາ. ເກສາ ຫິ ສພ຺ເພສໍ ຫຕ຺ຖປາທາທີນໍ ອງ຺ຄານໍ ອຸຕ຺ຕເມ ສິຣສ຺ມິໍ ຣຸຫຕ຺ຕາ "ອຸຕ຺ຕມງ຺ຄຣຸຫາ"ຕິ ວຸຈ຺ຈນ຺ຕິ. ອິເມ ຊາຕາ ວໂຍຫຣາຕິ ປສ຺ສຖ, ຕາຕາ, ປລິຕປາຕຸຠາເວນ ຕິຓ຺ຓໍ ວຍານໍ ຫຣຓໂຕ ອິເມ ຊາຕາ ວໂຍຫຣາ. ປາຕຸຠູຕາຕິ ນິພ຺ພຕ຺ຕາ. ເທວທູຕາຕິ ເທໂວ ວຸຈ຺ຈຕິ ມຈ຺ຈຸ, ຕສ຺ສ ທູຕາຕິ ເທວທູຕາ. ສິຣສ຺ມິຫ຺ຫິ ປລິເຕສຸ ປາຕຸຠູເຕສຸ ມຈ຺ຈຸຣາຊສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ຐິໂຕ ວິຍ ໂຫຕິ, ຕສ຺ມາ ປລິຕານິ "ມຈ຺ຈຸເທວສ຺ສ ທູຕາ"ຕິ ວຸຈ຺ຈນ຺ຕິ. ເທວາ ວິຍ ທູຕາຕິປິ ເທວທູຕາ. ຍຖາ ຫິ ອລງ຺ກຕປຏິຍຕ຺ຕາຍ ເທວຕາຍ ອາກາເສ ຐຕ຺ວາ "ອສຸກທິວເສ ຕ຺ວໍ ມຣິສ຺ສສີ"ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ຕໍ ຕເຖວ ໂຫຕິ, ເອວໍ ສິຣສ຺ມິໍ ປລິເຕສຸ ປາຕຸຠູເຕສຸ ເທວຕາຍ ພ຺ຍາກຣຓສທິສເມວ ໂຫຕິ, ຕສ຺ມາ ປລິຕານິ "ເທວສທິສາ ທູຕາ"ຕິ ວຸຈ຺ຈນ຺ຕິ. ວິສຸທ຺ຘິເທວານໍ ທູຕາຕິປິ ເທວທູຕາ. ສພ຺ພໂພທິສຕ຺ຕາ ຫິ ຊິຓ຺ຓພ຺ຍາທິມຕປພ຺ພຊິເຕ ທິສ຺ວາວ ສໍເວຄມາປຊ຺ຊິຕ຺ວາ ນິກ຺ຂມ຺ມ ປພ຺ພຊນ຺ຕິ. ຍຖາຫ –

"ຊິຓ຺ຓຍ຺ຈ ທິສ຺ວາ ທຸຂິຕຍ຺ຈ ພ຺ຍາທິຕໍ, ມຕຍ຺ຈ ທິສ຺ວາ ຄຕມາຍຸສງ຺ຂຍໍ;

ກາສາຍວຕ຺ຖໍ ປພ຺ພຊິຕຍ຺ຈ ທິສ຺ວາ, ຕສ຺ມາ ອຫໍ ປພ຺ພຊິໂຕມ຺ຫິ ຣາຊາ"ຕິ. (ເຖຣຄາ. ໗໓ ໂຖກໍ ວິສທິສໍ);

ອິມິນາ ປຣິຍາເຍນ ປລິຕານິ ວິສຸທ຺ຘິເທວານໍ ທູຕຕ຺ຕາ "ເທວທູຕາ"ຕິ ວຸຈ຺ຈນ຺ຕິ. ປພ຺ພຊ຺ຊາສມໂຍ ມມາຕິ ຄິຫິຠາວໂຕ ນິກ຺ຂນ຺ຕຏ຺ເຐນ "ປພ຺ພຊ຺ຊາ"ຕິ ລທ຺ຘນາມສ຺ສ ສມຓລິງ຺ຄຄຫຓສ຺ສ ກາໂລ ມຍ຺ຫນ຺ຕິ ທສ຺ເສຕິ.

ໂສ ເອວໍ ວຕ຺ວາ ຕໍ ທິວສເມວ ຣຊ຺ຊໍ ປຫາຍ ອິສິປພ຺ພຊ຺ຊໍ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ຕສ຺ມິໍເຍວ ມຆເທວອມ຺ພວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ຈຕຸຣາສີຕິ ວສ຺ສສຫສ຺ສານິ ຈຕ຺ຕາໂຣ ພ຺ຣຫ຺ມວິຫາເຣ ຠາເວຕ຺ວາ ອປຣິຫີນຊ຺ຊາເນ ຐິໂຕ ກາລໍ ກຕ຺ວາ ພ຺ຣຫ຺ມໂລເກ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຕ຺ວາ ປຸນ ຕໂຕ ຈຸໂຕ ມິຖິລາຍໍເຍວ ນິມິ ນາມ ຣາຊາ ຫຸຕ຺ວາ ໂອສກ຺ກມານໍ ອຕ຺ຕໂນ ວໍສໍ ຆເຏຕ຺ວາ ຕຕ຺ເຖວ ອມ຺ພວເນ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ພ຺ຣຫ຺ມວິຫາເຣ ຠາເວຕ຺ວາ ປຸນ ພ຺ຣຫ຺ມໂລກູປໂຄ ອໂຫສິ.

ສຕ຺ຖາປິ "ນ, ຠິກ຺ຂເວ, ຕຖາຄໂຕ ອິທາເນວ ມຫາຠິນິກ຺ຂມນໍ ນິກ຺ຂນ຺ໂຕ, ປຸພ຺ເພປິ ນິກ຺ຂນ຺ໂຕເຍວາ"ຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ຈຕ຺ຕາຣິ ສຈ຺ຈານິ ປກາເສສິ, ສຈ຺ຈປຣິໂຍສາເນ ເກຈິ ໂສຕາປນ຺ນາ ອເຫສຸໍ, ເກຈິ ສກທາຄາມິໂນ, ເກຈິ ອນາຄາມິໂນ. ອິຕິ ຠຄວາ ອິມານິ ທ຺ເວ ວຕ຺ຖູນິ ກເຖຕ຺ວາ ອນຸສນ຺ຘິໍ ຆເຏຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຘາເນສິ "ຕທາ ກປ຺ປໂກ ອານນ຺ໂທ ອໂຫສິ, ປຸຕ຺ໂຕ ຣາຫຸໂລ, ມຆເທວຣາຊາ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສີ"ນ຺ຕິ.

ມຆເທວຊາຕກວຓ຺ຓນາ ນວມາ.

໑໐. ສຸຂວິຫາຣິຊາຕກວຓ຺ຓນາ

ຍຎ຺ຈອຎ຺ເຎ ນ ຣກ຺ຂນ຺ຕີຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ອນຸປິຍນຄເຣ ນິສ຺ສາຍ ອນຸປິຍອມ຺ພວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ສຸຂວິຫາຣິໍ ຠທ຺ທິຍຕ຺ເຖຣໍ ອາຣພ຺ຠ ກເຖສິຯ ສຸຂວິຫາຣີ ຠທ຺ທິຍຕ຺ເຖໂຣ ຉຂຕ຺ຕິຍສມາຄເມ ອຸປາລິສຕ຺ຕໂມ ປພ຺ພຊິໂຕຯ ເຕສຸ ຠທ຺ທິຍຕ຺ເຖໂຣ ຈ, ກິມິລຕ຺ເຖໂຣ ຈ, ຠຄຸຕ຺ເຖໂຣ ຈ, ອຸປາລິຕ຺ເຖໂຣ ຈ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປຕ຺ຕາ, ອານນ຺ທຕ຺ເຖໂຣ ໂສຕາປນ຺ໂນ ຊາໂຕ, ອນຸຣຸທ຺ຘຕ຺ເຖໂຣ ທິພ຺ພຈກ຺ຂຸໂກ, ເທວທຕ຺ໂຕ ຌານລາຠີ ຊາໂຕຯ ຉນ຺ນໍ ປນ ຂຕ຺ຕິຍານໍ ວຕ຺ຖຸ ຍາວ ອນຸປິຍນຄຣາ ຂຓ຺ຑຫາລຊາຕເກ ອາວິຠວິສ຺ສຕິຯ ອາຍສ຺ມາ ປນ ຠທ຺ທິໂຍ ຣາຊກາເລ ອຕ຺ຕໂນ ຣກ຺ຂສໍວິຘານຎ຺ເຈວ ຕາວ ພຫູຫິ ຣກ຺ຂາຫິ ຣກ຺ຂິຍມານສ຺ສ ອຸປຣິປາສາທວຣຕເລ ມຫາສຍເນ ສມ຺ປຣິວຕ຺ຕມານສ຺ສາປິ ອຕ຺ຕໂນ ຠຍຸປ຺ປຕ຺ຕິຎ຺ຈ ອິທານິ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປຕ຺ວາ ອຣຎ຺ຎາທີສຸ ຍຕ຺ຖ ກຕ຺ຖຈິ ວິຫຣນ຺ໂຕປິ ອຕ຺ຕໂນ ວິຄຕຠຍຕຎ຺ຈ ສມນຸສ຺ສຣນ຺ໂຕ “ອໂຫ ສຸຂໍ, ອໂຫ ສຸຂ”ນ຺ຕິ ອຸທານໍ ອຸທາເນສິຯ ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ຠິກ຺ຂູ “ອາຍສ຺ມາ ຠທ຺ທິໂຍ ອຎ຺ຎໍ ພ຺ຍາກໂຣຕີ”ຕິ ຠຄວໂຕ ອາໂຣເຈສຸໍຯ ຠຄວາ “ນ, ຠິກ຺ຂເວ , ຠທ຺ທິໂຍ ອິທາເນວ ສຸຂວິຫາຣີ, ປຸພ຺ເພປິ ສຸຂວິຫາຣີເຍວາ”ຕິ ອາຫຯ ຠິກ຺ຂູ ຕສ຺ສຕ຺ຖສ຺ສາວິຠາວຕ຺ຖາຍ ຠຄວນ຺ຕໍ ຍາຈິສຸໍຯ ຠຄວາ ຠວນ຺ຕເຣນ ປຏິຈ຺ຉນ຺ນໍ ກາຣຓໍ ປາກຏໍ ອກາສິຯ

ອຕີເຕ ພາຣາຓສິຍໍ ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ເຕ ຣຊ຺ຊໍ ກາຣຍມາເນ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ອຸທິຈ຺ຈພ຺ຣາຫ຺ມຓມຫາສາໂລ ຫຸຕ຺ວາ ກາເມສຸ ອາທີນວໍ, ເນກ຺ຂມ຺ເມ ຈານິສໍສໍ ທິສ຺ວາ ກາເມ ປຫາຍ ຫິມວນ຺ຕໍ ປວິສິຕ຺ວາ ອິສິປພ຺ພຊ຺ຊໍ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ອຏ຺ຐ ສມາປຕ຺ຕິໂຍ ນິພ຺ພຕ຺ເຕສິ, ປຣິວາໂຣປິສ຺ສ ມຫາ ອໂຫສິ ປຎ຺ຈ ຕາປສສຕານິຯ ໂສ ວສ຺ສກາເລ ຫິມວນ຺ຕໂຕ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ຕາປສຄຓປຣິວຸໂຕ ຄາມນິຄມ ທິສຸ ຈາຣິກໍ ຈຣນ຺ໂຕ ພາຣາຓສິໍ ປຕ຺ວາ ຣາຊານໍ ນິສ຺ສາຍ ຣາຊຸຍ຺ຍາເນ ວາສໍ ກປ຺ເປສິຯ ຕຕ຺ຖ ວສ຺ສິເກ ຈຕ຺ຕາໂຣ ມາເສ ວສິຕ຺ວາ ຣາຊານໍ ອາປຸຈ຺ຉິຯ ອຖ ນໍ ຣາຊາ “ຕຸມ຺ເຫ, ຠນ຺ເຕ, ມຫລ຺ລກາ, ກິໍ ໂວ ຫິມວນ຺ເຕນ, ອນ຺ເຕວາສິເກ ຫິມວນ຺ຕໍ ເປເສຕ຺ວາ ອິເຘວ ວສຖາ”ຕິ ຍາຈິຯ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ເຊຏ຺ຐນ຺ເຕວາສິກໍ ປຎ຺ຈ ຕາປສສຕານິ ປຏິຈ຺ຉາເປຕ຺ວາ “ຄຈ຺ຉ, ຕ຺ວໍ ອິເມຫິ ສທ຺ຘິໍ ຫິມວນ຺ເຕ ວສ, ອຫໍ ປນ ອິເຘວ ວສິສ຺ສາມີ”ຕິ ເຕ ອຸຍ຺ໂຍເຊຕ຺ວາ ສຍໍ ຕຕ຺ເຖວ ວາສໍ ກປ຺ເປສິຯ

ໂສ ປນສ຺ສ ເຊຏ຺ຐນ຺ເຕວາສິໂກ ຣາຊປພ຺ພຊິໂຕ ມຫນ຺ຕໍ ຣຊ຺ຊໍ ປຫາຍ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ກສິຓປຣິກມ຺ມໍ ກຕ຺ວາ ອຏ຺ຐສມາປຕ຺ຕິລາຠີ ອໂຫສິຯ ໂສ ຕາປເສຫິ ສທ຺ຘິໍ ຫິມວນ຺ເຕ ວສມາໂນ ເອກທິວສໍ ອາຈຣິຍໍ ທຏ຺ຐຸກາໂມ ຫຸຕ຺ວາ ເຕ ຕາປເສ ອາມນ຺ເຕຕ຺ວາ “ຕຸມ຺ເຫ ອນຸກ຺ກຓ຺ຐມານາ ອິເຘວ ວສຖ, ອຫໍ ອາຈຣິຍໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ອາຄມິສ຺ສາມີ”ຕິ ອາຈຣິຍສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ປຏິສນ຺ຖາຣໍ ກຕ຺ວາ ເອກໍ ກຏຕ຺ຖຣິກໍ ອຕ຺ຖຣິຕ຺ວາ ອາຈຣິຍສ຺ສ ສນ຺ຕິເກເຍວ ນິປ຺ຊ຺ຊິຯ ຕສ຺ມິຎ຺ຈ ສມເຍ ຣາຊາ “ຕາປສໍ ປສ຺ສິສ຺ສາມີ”ຕິ ອຸຍ຺ຍານໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສີທິຯ ອນ຺ເຕວາສິກຕາປໂສ ຣາຊານໍ ທິສ຺ວາ ເນວ ອຸຏ຺ຐາສິ, ນິປນ຺ໂນເຍວ ປນ “ອໂຫ ສຸຂໍ, ອໂຫ ສຸຂ”ນ຺ຕິ ອຸທານໍ ອຸທາເນສິຯ ຣາຊາ “ອຍໍ ຕາປໂສ ມໍ ທິສ຺ວາປິ ນ ອຸຏ຺ຐິໂຕ”ຕິ ອນຕ຺ຕມໂນ ໂພທິສຕ຺ຕໍ ອາຫ – “ຠນ຺ເຕ, ອຍໍ ຕາປໂສ ຍທິຈ຺ຉກໍ ຠຸຕ຺ໂຕ ຠວິສ຺ສຕິ, ອຸທານໍ ອຸທາເນນ຺ໂຕ ສຸຂເສຍ຺ຍເມວ ກປ຺ເປຕີ”ຕິຯ ມຫາຣາຊ, ອຍໍ ຕາປໂສ ປຸພ຺ເພ ຕຸມ຺ຫາທິໂສ ເອໂກ ຣາຊາ ອໂຫສິ, ສ຺ວາຍໍ “ອຫໍ ປຸພ຺ເພ ຄິຫິກາເລ ຣຊ຺ຊສິຣິໍ ອນຸຠວນ຺ໂຕ ອາວຸຘຫຕ຺ເຖຫິ ພຫູຫິ ຣກ຺ຂິຍມາໂນປິ ເອວຣູປໍ ສຸຂໍ ນາມ ນາລຕ຺ຖ”ນ຺ຕິ ອຕ຺ຕໂນ ປພ຺ພຊ຺ຊາສຸຂໍ ຌານສຸຂຎ຺ຈ ອາຣພ຺ຠ ອິມໍ ອຸທານໍ ອຸທາເນຕີຕິຯ ເອວຎ຺ຈ ປນ ວຕ຺ວາ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ຣຎ຺ໂຎ ຘມ຺ມກຖໍ ກເຖຕຸໍ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໐ຯ

“ຍຎ຺ຈ ອຎ຺ເຎ ນ ຣກ຺ຂນ຺ຕິ, ໂຍ ຈ ອຎ຺ເຎ ນ ຣກ຺ຂຕິ;

ສ ເວ ຣາຊ ສຸຂໍ ເສຕິ, ກາເມສຸ ອນເປກ຺ຂວາ”ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ຍຎ຺ຈ ອຎ຺ເຎ ນ ຣກ຺ຂນ຺ຕີຕິ ຍໍ ປຸຄ຺ຄລໍ ອຎ຺ເຎ ພຫູ ປຸຄ຺ຄລາ ນ ຣກ຺ຂນ຺ຕິຯ ໂຍ ຈ ອຎ຺ເຎ ນ ຣກ຺ຂຕີຕິ ໂຍ ຈ “ເອກໂກ ອຫໍ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣມີ”ຕິ ອຎ຺ເຎ ພຫູ ຊເນ ນ ຣກ຺ຂຕິຯ ສ ເວ ຣາຊ ສຸຂໍ ເສຕີຕິ ມຫາຣາຊ ໂສ ປຸຄ຺ຄໂລ ເອໂກ ອທຸຕິໂຍ ປວິວິຕ຺ໂຕ ກາຍິກເຈຕສິກສຸຂສມງ຺ຄີ ຫຸຕ຺ວາ ສຸຂໍ ເສຕິຯ ອິທຎ຺ຈ ເທສນາສີສເມວຯ ນ ເກວລໍ ປນ ເສຕິເຍວ, ເອວຣູໂປ ປນ ປຸຄ຺ຄໂລ ສຸຂໍ ຄຈ຺ຉຕິ ຕິຏ຺ຐຕິ ນິສີທຕິ ສຍຕີຕິ ສພ຺ພິຣິຍາປເຖສຸ ສຸຂປ຺ປຕ຺ໂຕວ ໂຫຕີຯ ກາເມສຸ ອນເປກ຺ຂວາຕິ ວຕ຺ຖຸກາມກິເລສກາເມສຸ ອເປກ຺ຂາຣຫິໂຕ ວິຄຕຈ຺ຉນ຺ທຣາໂຄ ນິຕ຺ຕຓ຺ໂຫ ເອວຣູໂປ ປຸຄ຺ຄໂລ ສພ຺ພິຣິຍາປເຖສຸ ສຸຂໍ ວິຫຣຕິ ມຫາຣາຊາຕິຯ

ຣາຊາ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຸຕ຺ວາ ຕຸຏ຺ຐມານໂສ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ນິເວສນເມວ ຄໂຕ, ອນ຺ເຕວາສິໂກປິ ອາຈຣິຍໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ຫິມວນ຺ຕເມວ

ຄໂຕ. ໂພຣິສຕຸໂຕ ປນ ຕຕຸເຖວ ວິຫຣນຸໂຕ ອປຣິຫີນຊຊຸານໂນ ກາລໍ ກຕຸວາ ພຸຣຫຸມໂລເກ ນິພຸພຕຸຕິ.

ສຕຸຖາ ອິມໍ ຣມຸມເທສນໍ ອາຫຣິຕຸວາ ທສຸເສຕຸວາ ທຸເວ ວຕຸຖູນິ ກເຖຕຸວາ ອນຸສນຸຣີ ຆເຜຕຸວາ ຊາຕກໍ ສໂມຣາເນສີ – ''ຕທາ ອນຸເຕວາສີໂກ ກຫຸທີຍຕຸເຖໂຣ ອໂຫສີ, ຄຕາສຕຸຖາ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສີ''ນຸຕິ.

ສຸຂວິຫາຣິຊາຕກວຕຸຕນາ ທສມາ.

ອປຕຸຕາກວຄຸໂຄ ປຖໂມ.

ຕສຸສຸທຸທານໍ –

ອປຕຸຕາກໍ ວຕຸຕຸປທໍ, ເສຣິວໍ ຈູລຸອເສຍຸຖິ ຈ;

ຕຕຸທຸລໍ ເທວຣມຸມລຸຈ, ກຍຸຖວາຫນຄາມຕິ;

ມຆເທວ ວິຫາຣີຕິ, ປີຕຸທິຕາ ທສ ຊາຕກາຕິ.

໒. ສີລວຄຸໂຄ

[໑໑] ໑. ລກຸຂຕມິຄຊາຕກວຕຸຕນາ

ໂຫຕິສີລວຕໍ ອຕຸໂຖຕິ ອິທໍ ສຕຸຖາ ຣາຊຄຫໍ ອຸປນິສຸສາຍ ເວລຸວເນ ວິຫຣນຸໂຕ ເທວທຕຸຕໍ ອາຣພຸກ ກເຖສີ. ເທວທຕຸຕສຸສ ວຕຸຖຸ ຍາວ ອພິມາຣປຸປໂຍຊນາ ຂຕຸຫຫາລຊາຕເກ ອາວິກວິສຸສຕິ, ຍາວ ຣນປາລກວິສຸສຊຊຸນາ ປນ ຈູລຸອຫໍສຊາຕເກ ອາວິກວິສຸສຕິ, ຍາວ ປຖວິປຸປເວສນາ ທຸວາທສນິປາເຕ ສມຸທຸທວາຕິຊຊາຕເກ ອາວິກວິສຸສຕິ.

ເອກສຸມິລຸທິ ສມເຍ ເທວທຕຸໂຕ ປລຸຈ ວຕຸຖູນິ ຍາຈິຕຸວາ ອລກນຸໂຕ ສງຄໍ ພິນຸທິຕຸວາ ປລຸຈ ພິກຸຂຸສຕານິ ອາທາຍ ຄຍາສີເສ ວິຫຣຕິ. ອຖ ເຕສໍ ພິກຸຂູນໍ ລາຕໍ ປຣິປາກໍ ອຄມາສິ. ຕໍ ລຕຸວາ ສຕຸຖາ ທຸເວ ອຄຸຄສາວເກ ອາມນຸເຕສີ ''ສາຣິປຸຕຸຕາ, ຕຸມຸຫາກໍ ນິສຸສິຕກາ ປລຸຈສຕາ ພິກຸຂູ ເທວທຕຸຕສຸສ ລທຸຣີ ໂຣເຈຕຸວາ ເຕນ ສທຸຣີ ຄຕາ, ອິທານິ ປນ ເຕສໍ ລາຕໍ ປຣິປາກໍ ຄຕໍ, ຕຸມຸເຫ ພຫູຫີ ພິກຸຂູຫີ ສທຸຣີ ຕຕຸຖ ຄນຸຕຸວາ ເຕສໍ ຣມຸມໍ ເທເສຕຸວາ ເຕ ພິກຸຂູ ມຄຸຄຜເລຫີ ປໂພເຣຕຸວາ ຄເຫຕຸວາ ອາຄຈຸຉຖາ''ຕິ. ເຕ ຕເຖວ ຄນຸຕຸວາ ເຕສໍ ຣມຸມໍ ເທເສຕຸວາ ມຄຸຄຜເລຫິ ປໂພເຣຕຸວາ ປຸນທິວເສ ອຣຸຕຸຄຸຄມນເວລາຍ ເຕ ພິກຸຂູ ອາທາຍ ເວລຸວນເມວ ອາຄມໍສຸ. ອາຄນຸຕຸວາ ຈ ປນ ສາຣິປຸຕຸຕຕຸເຖຣສຸສ ກຄວນຸຕໍ ວນຸທິຕຸວາ ຖິຕກາເລ ພິກຸຂູ ເຖຣໍ ປສໍສິຕຸວາ ກຄວນຸຕໍ ອາຫໍສຸ – ''ກນຸເຕ, ອມຸຫາກໍ ເຊຍຸຖກາຕິໂກ ຣມຸມເສນາປຕິ ປລຸຈຫິ ພິກຸຂຸສເຕຫິ ປຣິວຸໂຕ ອາຄຈຸຉນຸໂຕ ອຕິວິຍ ໂສກຕິ, ເທວທຕຸໂຕ ປນ ປຣິຫີນປຣິວາໂຣ ຊາໂຕ''ຕິ. ນ, ພິກຸຂເວ, ສາຣິປຸຕຸໂຕ ອິທາເນວ ລາຕິສງຄປຣິວຸໂຕ ອາຄຈຸຉນຸໂຕ ໂສກຕິ, ປຸພຸເພປິ ໂສກິເຍວ. ເທວທຕຸໂຕປິ ນ ອິທາເນວ ຄຕໂຕ ປຣິຫີໂນ, ປຸພຸເພປິ ປຣິຫີໂນເຍວາຕິ. ພິກຸຂູ ຕສຸສຕຸຖສຸສາວິກາວຕຸຖາຍ ກຄວນຸຕໍ ຍາຈິສຸ, ກຄວາ ກວນຸຕເຣນ ປຝິຈຸຉນຸນໍ ກາຣຕໍ ປາກຝໍ ອກາສິ.

ອຕີເຕ ມຄຣຣຍຸເຖ ຣາຊຄຫນຄເຣ ເອໂກ ມຄຣຣາຊາ ຣຊຊໍ ກາເຣສີ. ຕທາ ໂພຣິສຕຸໂຕ ມິຄໂຍນິຍໍ ປຝິສນຸຣີ ຄເຫຕຸວາ ວຸທຸຣິປຸປຕຸໂຕ ມິຄສຫສຸສປຣິວາໂຣ ອຣລຸເລ ວສຕິ. ຕສຸສ ລກຸຂໂກ ຈ ກາລຸໂອ ຈາຕິ ທຸເວ ປຸຕຸຕາ ອເຫສຸໍ. ໂສ ອຕຸຕໂນ ມຫລຸລກກາເລ ''ຕາຕາ, ອຫໍ ອິທານິ ມຫລຸລໂກ, ຕຸມຸເຫ ອິມໍ ຄຕໍ ປຣິຫຣຖາ''ຕິ ປລຸຈ ປລຸຈ ມິຄສຕານິ ເອເກກໍ ປຸຕຸຕໍ ປຝິຈຸຉາເປສີ . ຕໂຕ ປຍຸຖາຍ ເຕ ທຸເວ ຊນາ ມິຄຄຕໍ ປຣິຫຣນຸຕິ. ມຄຣຣຍຸຖສຸມິລຸຈ ສສຸສປາກສມເຍ ກິຍຸຖສມຸພາເຣ ອຣລຸເລ ມິຄານໍ ປຣິປນຸໂຖ ໂຫຕິ. ມນຸສຸສາ ສສຸສຂາທການໍ ມິຄານໍ ມາຣຕຸຖາຍ ຕຕຸຖ ຕຕຸຖ ໂອປາຕໍ ຂຕນຸຕິ, ສູລານິ ໂຣເປນຸຕິ, ປາສາຕາຍນຸຕານິ ສຊເຊນຸຕິ, ກູຍປາສາທໂຍ ປາເສ ໂອທຸເທນຸຕິ, ພຫູ ມິຄາ ວິນາສໍ ອາປຊຊນຸຕິ. ໂພຣິສຕຸໂຕ ກິຍຸຖສມຸພາຣສມຍໍ ລຕຸວາ ທຸເວ ປຸຕຸເຕ ປກຸໂກສາເປຕຸວາ ອາຫ – ''ຕາຕາ, ອຍໍ ກິຍຸຖສມຸພາຣສມໂຍ, ພຫູ ມິຄາ ວິນາສໍ ປາ

ປຸຕນ຺ຕິ, ມຍໍ ມຫລຸລກາ ເຍນ ເກນຈິ ອຸປາເຍນ ເອກສ຺ມິ ຖາເນ ວິຕິນາເມສ຺ສາມ, ຕຸມ຺ເຫ ຕຸມ຺ຫາກໍ ມິຄຄເຕ ຄເຫຕ຺ວາ ອຣຄ຺ເຍ ປພ຺ພຕປາທໍ ປວິສິຕ຺ວາ ສສ຺ສານໍ ອຸທ຺ທຍກາເລ ອາຄຈ຺ເຈຍ຺ຍາຖາ’’ຕິ។ ເຕ ‘‘ສາທູ’’ຕິ ປິຕຸ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ ສປຣິວາຣາ ນິກ຺ຂມິສ຺ສຸ។ ເຕສໍ ປນ ຄມນມຄ຺ຄໍ ມນຸສ຺ສາ ຊານນ຺ຕິ ‘‘ອິມສ຺ມິ ກາເລ ມິຄາ ປພ຺ພຕມາໂຣຫນ຺ຕິ, ອິມສ຺ມິ ກາເລ ໂອໂຣຫນ຺ຕິ’’ຕິ។ ເຕ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ປຈ຺ຈຸນ຺ນຍ຺ຖາເນ ນິລີນາ ພຫູ ມິເຄ ວິຊ຺ຊິຕ຺ວາ ມາເຣນ຺ຕິ។

ກາລຸອມິໂຄ ອຕ຺ຕໂນ ທນ຺ທຕາຍ ‘‘ອິມາຍ ນາມ ເວລາຍ ຄນ຺ຕພ຺ພໍ, ອິມາຍ ເວລາຍ ນ ຄນ຺ຕພ຺ພ’’ນ຺ຕິ ອຊານນ຺ໂຕ ມິຄຄຕໍ ອາຫາຍ ປຸພ຺ພຕ຺ເຫປິ ສາຍນ຺ເຫປິ ປໂທເສປິ ປຈ຺ຈູເສປິ ຄາມທ຺ວາເຣນ ຄຈ຺ຉຕິ។ ມນຸສ຺ສາ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ປກຕິຍາ ຖິຕາ ຈ ນິລີນາ ຈ ພຫູ ມິເຄ ວິນາສໍ ປາເປນ຺ຕິ។ ເອວໍ ໂສ ອຕ຺ຕໂນ ທນ຺ທຕາຍ ພຫູ ມິເຄ ວິນາສໍ ປາເປຕ຺ວາ ອປ຺ປເກເຫວ ມິເຄຫິ ອຣຄ຺ຄໍ ປາວິສິ។ ລກ຺ຂຕມິໂຄ ປນ ປຕ຺ທິໂຕ ພ຺ຍຕ຺ໂຕ ອຸປາຍກຸສໂລ ‘‘ອິມາຍ ເວລາຍ ຄນ຺ຕພ຺ພໍ, ອິມາຍ ເວລາຍ ນ ຄນ຺ຕພ຺ພ’’ນ຺ຕິ ຊານາຕິ។ ໂສ ຄາມທ຺ວາເຣນປິ ນ ຄຈ຺ຉຕິ , ທິວາປິ ນ ຄຈ຺ຉຕິ, ປໂທເສປິ ນ ຄຈ຺ຉຕິ, ປຈ຺ຈູເສປິ ນ ຄຈ຺ຉຕິ, ມິຄຄຕໍ ອາທາຍ ອທ຺ຒຣຕ຺ຕສມເຍເຍວ ຄຈ຺ຉຕິ។ ຕສ຺ມາ ເອກມ຺ປິ ມິຄໍ ອວິນາເສຕ຺ວາ ອຣຄ຺ຄໍ ປາວິສິ។ ເຕ ຕຕ຺ຖ ຈຕ຺ຕາໂຣ ມາເສ ວສິຕ຺ວາ ສສ຺ເສສຸ ອຸທ຺ທເຍສຸ ປພ຺ພຕາ ໂອຕຣິສ຺ສຸ។

ກາລຸໂອ ປຈ຺ຈາຄຈ຺ຉນ຺ໂຕປິ ປຸຣິມນເຍເນວ ອວເສສມິເຄ ວິນາສໍ ປາເປນ຺ໂຕ ເອກໂກວ ອາຄມິ។ ລກ຺ຂໂຄ ປນ ເອກມິຄມ຺ປິ ອວິນາເສຕ຺ວາ ປຄ຺ຈຫິ ມິຄສເຕຫິ ປຣິວຸໂຕ ມາຕາປິຕູນໍ ສນ຺ຕິກໍ ອາຄມິ។ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ທ຺ເວປິ ປຸຕ຺ເຕ ອາຄຈ຺ຉນ຺ເຕ ທິສ຺ວາ ມິຄຄເຕນ ສທ຺ຘິ ມນ຺ເຕນ຺ໂຕ ອິມໍ ຄາຖໍ ສມຸຍ຺ຖາເປສິ –

໑໑។

‘‘ໂຫຕິ ສີລວຕໍ ອຕ຺ໂຖ, ປຍິສນ຺ຖາຣວຸຕ຺ຕິນໍ;

ລກ຺ຂຄໍ ປສ຺ສ ອາຍນ຺ຕໍ, ຌາຕິສງ຺ຆປຸຣກ຺ຂຕໍ;

ອຖ ປສ຺ສສິມໍ ກາລຸອໍ, ສຸວິຫີນໍວ ຌາຕິກິ’’ຕິ។

ຕຕ຺ຖ ສີລວຕນ຺ຕິ ສຸຂສີລຕາຍ ສີລວນ຺ຕານໍ ອາຈາຣສມ຺ປນ຺ນານໍ។ ອຕ຺ໂຖຕິ ວຸຑ຺ຒິ។ ປຍິສນ຺ຖາຣວຸຕ຺ຕິນນ຺ຕິ ຘມ຺ມປຍິສນ຺ຖາໂຣ ຈ ອາມິສປຍິສນ຺ຖາໂຣ ຈ ເອເຕສໍ ວຸຕ຺ຕີຕິ ປຍິສນ຺ຖາຣວຸຕ຺ຕີໂນ, ເຕສໍ ປຍິສນ຺ຖາຣວຸຕ຺ຕິນໍ។ ເອຕ຺ຖ ຈ ປາປນິວາຣຕາໂອວາທານຸສາສນີວເສນ ຘມ຺ມປຍິສນ຺ຖາໂຣ ຈ, ໂຄຈຣລາກາປນຄິລານຸປຍ຺ຖານຘມ຺ມິກຣກ຺ຂາວເສນ ອາມິສປຍິສນ຺ຖາໂຣ ຈ ເວທິຕພ຺ໂພ។ ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ – ອິເມສຸ ທ຺ວີສຸ ປຍິສນ຺ຖາເຣສຸ ຖິຕານໍ ອາຈາຣສມ຺ປນ຺ນານໍ ປຕ຺ທິຕານໍ ວຸຑ຺ຒິ ນາມ ໂຫຕີຕິ។ ອິທານິ ຕໍ ວຸຑ຺ຒິ ທສ຺ເສຕຸໍ ປຸຕ຺ຕມາຕຣໍ ອາລປນ຺ໂຕ ວິຍ ‘‘ລກ຺ຂຄໍ ປສ຺ສາ’’ຕິອາທິມາຫ។ ຕຕ຺ຣາຍໍ ສງ຺ເຂປຕ຺ໂຖ – ອາຈາຣປຍິສນ຺ຖາຣສມ຺ປນ຺ນໍ ອຕ຺ຕໂນ ປຸຕ຺ຕໍ ເອກມິຄມ຺ປິ ອວິນາເສຕ຺ວາ ຌາຕິສງ຺ເຆນ ປຸຣກ຺ຂຕໍ ປຣິວາຣິຕໍ ອາຄຈ຺ຉນ຺ຕໍ ປສ຺ສ។ ຕາຍ ປນ ອາຈາຣປຍິສນ຺ຖາຣສມ຺ປທາຍ ວິຫີນໍ ທນ຺ທປຄ຺ຄໍ ອຖ ປສ຺ສສິມໍ ກາລຸອໍ ເອກມ຺ປິ ຌາຕິ ອນວເສເສຕ຺ວາ ສຸວິຫີນເມວ ຌາຕີຫິ ເອກກໍ ອາຄຈ຺ຉນ຺ຕນ຺ຕິ។ ເອວໍ ປຸຕ຺ຕໍ ອກິນນ຺ທິຕ຺ວາ ປນ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ຍາວຕາຍຸກໍ ຖຕ຺ວາ ຍຖາກມ຺ມໍ ຄໂຕ។

ສຕ຺ຖາປິ ‘‘ນ, ກິກ຺ຂເວ, ສາຣິປຸຕ຺ໂຕ ອິທາເນວ ຌາຕິສງ຺ຆປຣິວາຣິໂຕ ໂສກຕິ, ປຸພ຺ເພປິ ໂສກຕິເຍວ។ ນ ຈ ເທວທຕ຺ໂຕ ເອຕຣຫິເຍວ ຄຕມ຺ຫາ ປຣິຫີໂນ, ປຸພ຺ເພປິ ປຣິຫີໂນເຍວາ’’ຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ທ຺ເວ ວຕ຺ຖູນິ ກເຖຕ຺ວາ ອນຸສນ຺ຘິ ຆເຍຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຘາເນສິ – ‘‘ຕທາ ກາລຸໂອ ເທວທຕ຺ໂຕ ອໂຫສິ, ປຣິສາປິສ຺ສ ເທວທຕ຺ຕປຣິສາວ, ລກ຺ຂໂຄ ສາຣິປຸຕ຺ໂຕ, ປຣິສາ ປນສ຺ສ ພຸທ຺ທປຣິສາ, ມາຕາ ຣາຫຸລມາຕາ, ປິຕາ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິ’’ນ຺ຕິ។

ລກ຺ຂຕມິຄຊາຕກວຕ຺ຕນາ ປຖມາ។

[໑໘] ໘។ ນິຄ຺ໂຣຘມິຄຊາຕກວຕ຺ຕນາ

ນິຄ຺ໂຣຘເມວ ເສເວຍ຺ຍາຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ກຸມາຣກສ຺ສປຕ຺ເຖຣສ຺ສ ມາຕຣໍ ອາຣພ຺ຠ ກເຖສິຯ ສາ ກິຣ ຣາຊຄຫນຄເຣ ມຫາວິຠວສ຺ສ ເສຏ຺ຐິໂນ ຘີຕາ ອໂຫສິ ອຸສ຺ສນ຺ນກຸສລມູລາ ປຣິມທ຺ທິຕສງ຺ຂາຣາ ປຈ຺ຉິມຠວິກາ, ອນ຺ໂຕຆເຏ ປທີໂປ ວິຍ ຕສ຺ສາ ຫທເຍ ອຣຫຕ຺ຕູປນິສ຺ສໂຍ ຊລຕິຯ ສາ ອຕ຺ຕານໍ ຊານນກາລໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ເຄເຫ ອນຠິຣຕາ ປພ຺ພຊິຕຸກາມາ ຫຸຕ຺ວາ ມາຕາປິຕໂຣ ອາຫ – “ອມ຺ມຕາຕາ, ມຍ຺ຫໍ ຆຣາວາເສ ຈິຕ຺ຕໍ ນາຠິຣມຕິ, ອຫໍ ນິຍ຺ຍານິເກ ພຸທ຺ຘສາສເນ ປພ຺ພຊິຕຸກາມາ, ປພ຺ພາເຊຖ ມ”ນ຺ຕິຯ ອມ຺ມ, ກິໍ ວເທສິ, ອິທໍ ກຸລໍ ພຫຸວິຠວໍ, ຕ຺ວຎ຺ຈ ອມ຺ຫາກໍ ເອກຘີຕາ, ນ ລພ຺ຠາ ຕຍາ ປພ຺ພຊິຕຸນ຺ຕິຯ ສາ ປຸນປ຺ປຸນໍ ຍາຈິຕ຺ວາປິ ມາຕາປິຕູນໍ ສນ຺ຕິກາ ປພ຺ພຊ຺ຊໍ ອລຠມານາ ຈິນ຺ເຕສິ ‘ໂຫຕຸ, ປຕິກຸລໍ ຄຕາ ສາມິກໍ ອາຣາເຘຕ຺ວາ ປພ຺ພຊິສ຺ສາມີ”ຕິຯ ສາ ວຍປ຺ປຕ຺ຕາ ປຕິກຸລໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປຕິເທວຕາ ຫຸຕ຺ວາ ສີລວຕີ ກລ຺ຍາຓທມ຺ມາ ອຄາຣໍ ອຊ຺ຌາວສິຯ

ອຖສ຺ສາ ສໍວາສມນ຺ວາຍ ກຸຈ຺ຉິຍໍ ຄພ຺ໂຠ ປຕິຏ຺ຐຫິຯ ສາ ຄພ຺ຠສ຺ສ ປຕິຏ຺ຐິຕຠາວໍ ນ ອຎ຺ຎາສິຯ ອຖ ຕສ຺ມິໍ ນຄເຣ ນກ຺ຂຕ຺ຕໍ ໂຆສຍິໍສຸ, ສກລນຄຣວາສິໂນ ນກ຺ຂຕ຺ຕໍ ກີຬິໍສຸ, ນຄຣໍ ເທວນຄຣໍ ວິຍ ອລງ຺ກຕປ຺ປຏິຍຕ຺ຕໍ ອໂຫສິຯ ສາ ປນ ຕາວ ອຸຬາເຣປິ ນກ຺ຂຕ຺ຕກີຬາຍ ວຕ຺ຕມານາຍ ອຕ຺ຕໂນ ສຣີຣໍ ນ ວິລິມ຺ປຕິ ນາລງ຺ກໂຣຕິ, ປກຕິເວເສເນວ ວິຈຣຕິຯ

ອຖ ນໍ ສາມິໂກ ອາຫ – “ຠທ຺ເທ, ສກລນຄຣໍ ນກ຺ຂຕ຺ຕນິສ຺ສິຕໍ, ຕ຺ວໍ ປນ ສຣີຣໍ ນປ຺ປຏິຊຄ຺ຄສີ”ຕິຯ ອຍ຺ຍປຸຕ຺ຕ, ທ຺ວຕ຺ຕິໍສາຍ ເມ ກຸຓເປຫິ ປູຣິຕໍ ສຣີຣໍ, ກິໍ ອິມິນາ ອລງ຺ກເຕນ, ອຍຎ຺ຫິ ກາໂຍ ເນວ ເທວນິມ຺ມິໂຕ, ນ ພ຺ຣຫ຺ມນິມ຺ມິໂຕ, ນ ສຸວຓ຺ຓມໂຍ, ນ ມຓິມໂຍ, ນ ຫຣິຈນ຺ທນມໂຍ, ນ ປຸຓ຺ຑຣີກກຸມຸທຸປ຺ປລຄພ຺ຠສມ຺ຠູໂຕ , ນ ອມໂຕສຘປູຣິໂຕ, ອຖ ໂຂ ກຸຓເປ ຊາໂຕ, ມາຕາເປຕ຺ຕິກສມ຺ຠໂວ, ອນິຈ຺ຈຸຈ຺ຉາທນປຣິມທ຺ທນເຠທນວິທ຺ຘໍສນທມ຺ໂມ, ກຏສິວຑ຺ຒໂນ, ຕຓ຺ຫູປາທິນ຺ໂນ, ໂສການໍ ນິທານໍ, ປຣິເທວານໍ ວຕ຺ຖຸ, ສພ຺ພໂຣຄານໍ ອາລໂຍ, ກມ຺ມກຣຓານໍ ປຏິຄ຺ຄໂຫ, ອນ຺ໂຕປູຕິ, ພຫິ ນິຈ຺ຈປຄ຺ຆຣໂຓ, ກິມິກຸລານໍ ອາວາໂສ, ສິວຖິກປຍາໂຕ, ມຣຓປຣິໂຍສາໂນ, ສພ຺ພໂລກສ຺ສ ຈກ຺ຂຸປເຖ ວຕ຺ຕມາໂນປິ –

“ອຏ຺ຐິນຫາຣຸສໍຍຸຕ຺ໂຕ, ຕຈມໍສາວເລປໂນ;

ຉວິຍາ ກາໂຍ ປຏິຈ຺ຉນ຺ໂນ, ຍຖາຠູຕໍ ນ ທິສ຺ສຕິຯ

“ອນ຺ຕປູໂຣ ອຸທຣປູໂຣ, ຍກນເປຬ຺ອສ຺ສ ວຕ຺ຖິໂນ;

ຫທຍສ຺ສ ປປ຺ຜາສສ຺ສ, ວກ຺ກສ຺ສ ປິຫກສ຺ສ ຈຯ

“ສິງ຺ຆາຓິກາຍ ເຂຬ຺ອສ຺ສ, ເສທສ຺ສ ຈ ເມທສ຺ສ ຈ;

ໂລຫິຕສ຺ສ ລສິກາຍ, ປິຕ຺ຕສ຺ສ ຈ ວສາຍ ຈຯ

“ອຖສ຺ສ ນວຫິ ໂສເຕຫິ, ອສຸຈີ ສວຕິ ສພ຺ພທາ;

ອກ຺ຂິມ຺ຫາ ອກ຺ຂິຄູຖໂກ, ກຓ຺ຓມ຺ຫາ ກຓ຺ຓຄູຖໂກຯ

“ສິງ຺ຆາຓິກາ ຈ ນາສໂຕ, ມຸເຂນ ວມເຕກທາ;

ປິຕ຺ຕໍ ເສມ຺ຫຎ຺ຈ ວມຕິ, ກາຍມ຺ຫາ ເສທຊລ຺ລິກາຯ

“ອຖສ຺ສ ສຸສິຣໍ ສີສໍ, ມຕ຺ຖລຸງ຺ຄສ຺ສ ປູຣິຕໍ;

ສຸຠໂຕ ນໍ ມຎ຺ຎຕີ ພາໂລ, ອວິຊ຺ຊາຍ ປຸຣກ຺ຂໂຕຯ (ສຸຯ ນິຯ ໑໙໙-໒໐໑);

‘‘ອນນ຺ຕາຫີນໂວ ກາໂຍ, ວິສຣຸກ຺ຂສມູປໂມ;

ອາວາໂສ ສພ຺ພໂຣຄານໍ, ປຸຌ຺ໂຊ ທຸກ຺ຂສ຺ສ ເກວໂລ. (ອປ. ເຖຣ ໒.໕໔.໕໕);

‘‘ສເຈ ອິມສ຺ສ ກາຍສ຺ສ, ອນ຺ໂຕ ພາຫິຣໂກ ສິຍາ;

ທຌ຺ຑໍ ນູນ ຄເຫຕ຺ວານ, ກາເກ ໂສເຌ ຈ ວາຣເຍ.

‘‘ທຸຄ຺ຄນ຺ໂຘ ອສຸຈິ ກາໂຍ, ກຸຌໂປ ອຸກ຺ກຣູປໂມ;

ນິນ຺ທິໂຕ ຈກ຺ຂຸພູເຕຫີ, ກາໂຍ ພາລາພິນນ຺ທິໂຕ.

‘‘ອລ຺ລຈມ຺ມປຏິຈ຺ຉນ຺ໂນ, ນວທ຺ວາໂຣ ມຫາວໂຌ;

ສມນ຺ຕໂຕ ປຄ຺ຆຣຕິ, ອສຸຈິ ປູຕິຄນ຺ຘິໂຍ’’ຕິ. (ວິສຸທ຺ຘິ. ໑.໑໒໒);

ອຍ຺ຍປຸຕ຺ຕ , ອິມໍ ກາຍໍ ອລງ຺ກຣິຕ຺ວາ ກິໍ ກຣິສ຺ສາມິ? ນນຸ ອິມສ຺ສ ອລງ຺ກຕກຣຌໍ ຄູຄປຸຌ຺ຌພຜສ຺ສ ພຫິ ຈິຕ຺ຕກມ຺ມກຣຌໍ ວິຍ ໂຫຕີຕິ? ເສຏ຺ຐິປຸຕ຺ໂຕ ຕສ຺ສາ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ ອາຫ ‘‘ກທ຺ເທ, ຕ຺ວໍ ອິມສ຺ສ ສຣີຣສ຺ສ ອິເມ ໂທເສ ປສ຺ສມານາ ກສ຺ມາ ນ ປພ຺ພຊສີ’’ຕິ? ‘‘ອຍ຺ຍປຸຕ຺ຕ, ອຫໍ ປພ຺ພຊ຺ຊໍ ລກມານາ ອຊ຺ເຊວ ປພ຺ພເຊຍ຺ຍ’’ນ຺ຕິ. ເສຏ຺ຐິປຸຕ຺ໂຕ ‘‘ສາຘຸ, ອຫໍ ຕໍ ປພ຺ພາເຊສ຺ສາມີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ມຫາທານໍ ປວຕ຺ເຕຕ຺ວາ ມຫາສກ຺ກາຣໍ ກຕ຺ວາ ມຫນ຺ເຕນ ປຣິວາເຣນ ພິກ຺ຂຸນຸປສ຺ສຍໍ ເນຕ຺ວາ ຕໍ ປພ຺ພາເຊນ຺ໂຕ ເທວທຕ຺ຕປກ຺ຂິຍານໍ ພິກ຺ຂຸນີນໍ ສນ຺ຕິເກ ປພ຺ພາເຊສິ. ສາ ປພ຺ພຊ຺ຊໍ ລພິຕ຺ວາ ປຣິປຸຌ຺ຌສງ຺ກປ຺ປາ ອຕ຺ຕມນາ ອໂຫສິ.

ອຖສ຺ສາ ຄພ຺ເກ ປຣິປາກໍ ຄຈ຺ຉນ຺ເຕ ອິນ຺ທ຺ຣິຍານໍ ອລ຺ຌຖຕ຺ຕໍ ຫຕ຺ຖປາທປິຏ຺ຐີນໍ ພຫລຕ຺ຕໍ ອຸທຣປຏລສ຺ສ ຈ ມຫນ຺ຕຕໍ ທິສ຺ວາ ພິກ຺ຂຸນິໂຍ ຕໍ ປຸຈ຺ຉິສ຺ສຸ ‘‘ອຍ຺ເຍ, ຕ຺ວໍ ຄພ຺ພິນີ ວິຍ ປລ຺ລາຍສິ, ກິໍ ເອຕ’’ນ຺ຕິ? ອຍ຺ເຍ, ‘‘ອິທໍ ນາມ ກາຣຌ’’ນ຺ຕິ ນ ຊານາມິ, ສີລໍ ປນ ເມ ປຣິປຸຌ຺ຌນ຺ຕິ . ອຖ ນໍ ຕາ ພິກ຺ຂຸນິໂຍ ເທວທຕ຺ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ເນຕ຺ວາ ເທວທຕ຺ຕໍ ປຸຈ຺ຉິສ຺ສຸ ‘‘ອຍ຺ຍ, ອຍໍ ກຸລທີຕາ ກິຈ຺ເຉນ ສາມິກໍ ອາຣາເຘຕ຺ວາ ປພ຺ພຊ຺ຊໍ ລກິ, ອິທານິ ປນສ຺ສາ ຄພ຺ໂກ ປລ຺ລາຍຕິ, ມຍໍ ອິມສ຺ສ ຄພ຺ກສ຺ສ ຄິຫິກາເລ ວາ ປພ຺ພຊິຕກາເລ ວາ ລທ຺ຘກາວໍ ນ ຊານາມ, ກິໍທານິ ກໂຣມາ’’ຕິ? ເທວທຕ຺ໂຕ ອຕ຺ຕໂນ ອພຸທ຺ຘກາເວນ ຈ ຂນ຺ຕິເມຕ຺ຕານຸທ຺ທຍານລ຺ຈ ນຕ຺ຖິຕາຍ ເອວໍ ຈິນ຺ເຕສິ ‘‘ເທວທຕ຺ຕປກ຺ຂິກາ ພິກ຺ຂຸນີ ກຸຈ຺ຉິນາ ຄພ຺ກໍ ປຣິຫຣຕີ, ເທວທຕ຺ໂຕ ຈ ຕໍ ອຊ຺ຌຸເປກ຺ຂຕິເຍວາຕິ ມຍ຺ຫໍ ຄຣຫາ ອຸປ຺ປຊ຺ຊິສ຺ສຕິ, ມຍາ ອິມໍ ອຸປ຺ປພ຺ພາເຊຕຸໍ ວຏ຺ຏຕີ’’ຕິ. ໂສ ອວີມໍສິຕ຺ວາວ ເສລຄຸລໍ ປວຏ຺ຏຍມາໂນ ວິຍ ປກ຺ຂນ຺ທິຕ຺ວາ ‘‘ຄຈ຺ຉຖ, ອິມໍ ອຸປ຺ປພ຺ພາເຊຖາ’’ຕິ ອາຫ. ຕາ ຕສ຺ສ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ ອຸຏ຺ຐາຍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ອຸປສ຺ສຍໍ ຄຕາ.

ອຖ ສາ ທຫຣາ ຕາ ພິກ຺ຂຸນິໂຍ ອາຫ – ‘‘ອຍ຺ເຍ, ນ ເທວທຕ຺ຕຕ຺ເຖໂຣ ພຸທ຺ໂທ, ນາປິ ມຍ຺ຫໍ ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ປພ຺ພຊ຺ຊາ, ໂລເກ ປນ ອຄ຺ຄປຸຄ຺ຄລສ຺ສ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ຘສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ມຍ຺ຫໍ ປພ຺ພຊ຺ຊາ, ສາ ຈ ປນ ເມ ທຸກ຺ເຂນ ລທ຺ຘາ, ມາ ນໍ ອນ຺ຕຣຘາເປຖ, ເອຖ ມໍ ຄເຫຕ຺ວາ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ເຊຕວນໍ ຄຈ຺ຉຖາ’’ຕິ. ຕາ ຕໍ ອາທາຍ ຣາຊຄຫາ ປລ຺ຈຈຕ຺ຕາລີສໂຍຊນິກໍ ມຄ຺ຄໍ ອຕິກ຺ກມ຺ມ ອນຸປຸພ຺ເພນ ເຊຕວນໍ ປຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ຕມຕ຺ຖໍ ອາໂຣເຈສຸໍ. ສຕ຺ຖາ ຈິນ຺ເຕສິ – ‘‘ກິລ຺ຈາປີ ຄິຫິກາເລ ເອຕິສ຺ສາ ຄພ຺ໂກ ປຕິຏ຺ຐິໂຕ, ເອວໍ ສນ຺ເຕປິ ‘ສມໂຌ ໂຄຕໂມ ເທວທຕ຺ເຕນ ຊຫິຕໍ ອາທາຍ ຈຣຕີ’ຕິ ຕິຕ຺ຖິຍານໍ ໂອກາໂສ ກວິສ຺ສຕິ. ຕສ຺ມາ ອິມໍ ກຖໍ ປຈ຺ຉິນ຺ທິຕຸໍ ສຣາຊິກາຍ ປຣິສາຍ ມຊ຺ເຊ ອິມໍ ອທິກຣຌໍ ວິນິຈ຺ຉິຕຸໍ ວຏ຺ຏຕີ’’ຕິ. ປຸນທິວເສ ຣາຊານໍ ປເສນທິໂກສລໍ ມຫາອນາຖປິຌ຺ທິກໍ ຈູລ຺ລອນາຖປິຌ຺ທິກໍ ວິສາຂໍ ມຫາອຸປາສິກໍ ອລ຺ຌານິ ຈ ອພິລ຺ຌາຕານິ ມຫາກຸລານິ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ສາຍນ຺ຫສມເຍ ຈຕູສຸ ປຣິສາສຸ ສນ຺ນິປຕິຕາສຸ ອຸປາລິຕ຺ເຖຣໍ ອາມນ຺ເຕສິ ‘‘ຄຈ຺ຉ, ຕ຺ວໍ ຈຕຸປ຺ປຣິສມຊ຺ເຊ ອິມິສ຺ສາ ທຫຣພິກ຺ຂຸນິຍາ ກມ຺ມໍ ໂສເຘຫີ’’ຕິ. ‘‘ສາຘຸ, ກນ຺ເຕ’’ຕິ ເຖໂຣ ປຣິສມຊ຺ຊໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ປລ຺ລຕ຺ຕາສເນ ນິສີທິຕ຺ວາ ຣລ຺ໂລ ປຸຣໂຕ ວິສາຂໍ ອຸປາສິກໍ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ອິມໍ ອທິກຣຌໍ ປຏິຈ຺ຉາເປສິ ‘‘ຄຈ຺ຉ ວິສາເຂ, ‘ອຍໍ ທຫຣາ ອສຸກມາເສ ອສຸກທິວເສ ປພ຺ພຊິຕາ’ຕິ ຕຖ຺ໂຕ ຌຕ຺ວາ ອິມສ຺ສ ຄພ຺ກສ຺ສ ປຸເຣ ວາ ປຈ຺ຉາ ວາ ລທ຺ຘກາວໍ ຊານາຫີ’’ຕິ. ອຸປາສິກາ ‘‘ສາຘູ’’ຕິ ສມ຺ປຏິຈ຺ຉິຕ຺ວາ

ສາດຶ ປຣິກ຺ຂິປາເປຕ຺ວາ ອນ຺ໂຕສາດິຍໍ ທຫຣກິກ຺ຂຸນິຍາ ຫຕ຺ຖປາທນາກິອຸທຣປຣິໂຍສານາທີນິ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ມາສທິວເສ ສ ມາເນຕ຺ວາ ຄືທີກາເວ ຄພ຺ກສ຺ສ ລທ຺ຘກາວໍ ຕຖໂຕ ລຕ຺ວາ ເຖຣສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕມຕ຺ຖໍ ອາໂຣເຈສິ. ເຖໂຣ ຈຕ຺ປຣິສມຌ຺ເຌ ຕໍ ກິກ຺ຂຸນີ ສຸທ຺ຘໍ ອກາສິ. ສາ ສຸທ຺ຘາ ຫຸຕ຺ວາ ກິກ຺ຂຸສງ຺ຆລ຺ຈ ສຕ຺ຖາຣລ຺ຈ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ກິກ຺ຂຸນີຫິ ສທ຺ຘີ ອຸປສ຺ສຍເມວ ຄຕາ. ສາ ຄພ຺ກປຣິປາກມນ຺ວາຍ ປທຸມຸຕ຺ຕຣປາທມູເລ ປຕ຺ຖິຕປຕ຺ຖນໍ ມຫານຸກາວໍ ປຸຕ຺ຕໍ ວິຊາຍິ.

ອເຖກທິວສໍ ຣາຊາ ກິກ຺ຂຸນຸປສ຺ສຍສມີເປນ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ທາຣກສທ຺ທໍ ສຸຕ຺ວາ ອມຈ຺ເຈ ປຸຈ຺ຉິ. ອມຈ຺ຈາ ຕໍ ການຕໍ ລຕ຺ວາ "ເທວ, ທຫຣກິກ຺ຂຸນີ ປຸຕ຺ຕໍ ວິຊາຕາ, ຕສ຺ເສໂສ ສທ຺ໂທ"ຕິ ອາຫໍສຸ. "ກິກ຺ຂຸນີນໍ, ກເຕ, ທາຣກປຎິຊຄ຺ຄນໍ ນາມ ປລິໂພໂຘ, ມຍໍ ນໍ ປຎິຊຄ຺ຄິສ຺ສາມາ"ຕິ ຣາຊາ ຕໍ ທາຣກໍ ນາຎກິຕ຺ຖີນໍ ທາເປຕ຺ວາ ກຸມາຣປຣິຫາເຣນ ວທ຺ຒາເປສິ. ນາມຄ຺ຄຫຓທິວເສ ຈສ຺ສ "ກສ຺ສໂປ"ຕິ ນາມໍ ອກໍສຸ. ອຖ ນໍ ກຸມາຣປຣິຫາເຣນ ວທ຺ຒິຕຕ຺ຕາ "ກຸມາຣກສ຺ສໂປ"ຕິ ສລ຺ຊານິສຸ. ໂສ ສຕ຺ຕວສ຺ສິກ ກາເລ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິເກ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ປຣິປຸຕ຺ຕວສ຺ໂສ ອຸປສມ຺ປທໍ ລກິຕ຺ວາ ຄຈ຺ຉນ຺ເຕ ຄຈ຺ຉນ຺ເຕ ກາເລ ຘມ຺ມກຖິເກສຸ ຈິຕ຺ຣກຖີ ອໂຫສິ. ອຖ ນໍ ສຕ຺ຖາ "ເອຕທຄ຺ຄໍ, ກິກ຺ຂເວ, ມມ ສາວການໍ ກິກ຺ຂູນໍ ຈິຕ຺ຕກຖິການໍ ຍທິທໍ ກຸມາຣກສ຺ສໂປ"ຕິ (ອ. ນິ. ໑໔໐ລ, ໔໑໗) ເອຕທຄ຺ເຄ ຉເປສິ. ໂສ ປຈ຺ຉາ ວມ຺ມິກສຸຕ຺ເຕ (ມ. ນິ. ໑໔໔ລ ອາທໂຍ) ອຣຫຕ຺ຕໍ ປາປຸດິ. ມາຕາປິສ຺ສ ກິກ຺ຂຸນີ ວິປສ຺ສນໍ ວທ຺ເຒຕ຺ວາ ອຄ຺ຄຜລໍ ປຕ຺ຕາ. ກຸມາຣກສ຺ສປຕ຺ເຖໂຣ ພຸທ຺ຘສາສເນ ຄຄນມຌ຺ເຌ ປຸຕ຺ຕຈນ຺ໂທ ວິຍ ປາກໂຜ ຊາໂຕ.

ອເຖກທິວສໍ ຕຖາຄໂຕ ປຈ຺ຉາກຕ຺ຕໍ ປີຕ຺ຫປາຕປຎິກ຺ກນ຺ໂຕ ກິກ຺ຂູນໍ ໂອວາທໍ ທຕ຺ວາ ຄນ຺ຘກຸຎີ ປາວິສິ. ກິກ຺ຂູ ໂອວາທໍ ຄເຫຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ອຕ຺ຕໂນ ຣຕ຺ຕິຎ຺ຉານທິວາຎ຺ຉາເນສຸ ທິວສກາຄໍ ເຂເປຕ຺ວາ ສາຍນ຺ຫສມເຍ ຘມ຺ມສກາຍໍ ສນ຺ນິປຕິຕ຺ວາ "ອາວຸໂສ, ເທວທຕ຺ເຕນ ອຕ຺ຕໂນ ອພຸທ຺ຘກາເວນ ເຈວ ຂນ຺ຕິເມຕ຺ຕາທີນລ຺ຈ ອກາເວນ ກຸມາຣກສ຺ສປຕ຺ເຖໂຣ ຈ ເຖຣີ ຈ ອຸໂກ ນາສິຕາ, ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ໂຘ ປນ ອຕ຺ຕໂນ ຘມ຺ມຣາຊຕາຍ ເຈວ ຂນ຺ຕິເມຕ຺ຕານຸທ຺ທຍສມ຺ປຕ຺ຕິຍາ ຈ ອຸກິນ຺ນມ຺ປິ ເຕສໍ ປຈ຺ຈໂຍ ຊາໂຕ"ຕິ ພຸທ຺ຘຄຸເຓ ວຓ຺ຓຍມານາ ນິສີທີສຸ. ສຕ຺ຖາ ພຸທ຺ຘລີລາຍ ຘມ຺ມສກໍ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ປລ຺ລຕ຺ຕາສເນ ນິສີທິຕ຺ວາ "ກາຍ ນຸຕ຺ຖ, ກິກ຺ຂເວ, ເອຕຣຫິ ກຖາຍ ສນ຺ນິສິນ຺ນາ"ຕິ ປຸຈ຺ຉິ. "ກນ຺ເຕ, ຕຸມ຺ຫາກເມວ ຄຸຓກຖາຍາ"ຕິ ສພ຺ພໍ ອາໂຣຈຍິສຸ. ນ, ກິກ຺ຂເວ, ຕຖາຄໂຕ ອິທາເນວ ອິເມສໍ ອຸກິນ຺ນໍ ປຈ຺ຈໂຍ ຈ ປຕິຎ຺ຉາ ຈ ຊາໂຕ, ປຸພ຺ເພປິ ອໂຫສິເຍວາຕິ. ກິກ຺ຂູ ຕສ຺ສຕ຺ຖສ຺ສາວິ ກາວຕ຺ຖາຍ ກຄວນ຺ຕໍ ຍາຈິສຸ. ກຄວາ ກວນ຺ຕເຣນ ປຎິຈ຺ຉນ຺ນໍ ການຕໍ ປາກຎໍ ອກາສິ.

ອຕີເຕ ພາຣາຓສິຍໍ ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ເຕ ຣຊ຺ຊໍ ກາຣຍມາເນ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ມິຄໂຍນິຍໍ ປຎິສນ຺ຘິ ຄຕ຺ຫີ. ໂສ ມາຕຸກຸຈ຺ຉິໂຕ ນິກ຺ຂນ຺ໂຕ ສຸວຕ຺ຓວຕ຺ໂຓ ອໂຫສິ, ອກ຺ຂີນິ ປນສ຺ສ ມຕິຄຸລຸອສທິສານິ ອເຫສຸໍ, ສິງ຺ຄານິ ຣຊຕວຕ຺ຓານິ, ມຸຂໍ ຣຕ຺ຕກມ຺ພລປຸລ຺ຊວຕ຺ຓໍ, ຫຕ຺ຖປາທປຣິຍນ຺ຕາ ລາຂາຣສປຣິກມ຺ມກຕາ ວິຍ, ວາລຘິ ຈມຣສ຺ສ ວິຍ ອໂຫສິ, ສຣີຣໍ ປນສ຺ສ ມຫນ຺ຕໍ ອສ຺ສໂປຕກປ຺ປມາຓໍ ອໂຫສິ. ໂສ ປລ຺ຈສຕມິຄປຣິວາໂຣ ອຣລ຺ເລ ວາສໍ ກປ຺ເປສິ ນາເມນ ນິຄ຺ໂຣຘມິຄຣາຊາ ນາມ. ອວິທູເຣ ປນສ຺ສ ອລ຺ໂລປິ ປລ຺ຈສຕມິຄປຣິວາໂຣ ສາຂມິໂຄ ນາມ ວສຕິ, ໂສປິ ສຸວຕ຺ຓວຕ຺ໂຓວ ອໂຫສິ.

ເຕນ ສມເຍນ ພາຣາຓສິຣາຊາ ມິຄວຘປ຺ປສຸໂຕ ໂຫຕິ, ວິນາ ມໍເສນ ນ ກຸລ຺ຊຕິ, ມນຸສ຺ສານໍ ກມ຺ມຈ຺ເຉທໍ ກຕ຺ວາ ສພ຺ເພ ເນຄມຊານປເທ ສນ຺ນິປາເຕຕ຺ວາ ເທວສິກໍ ມິຄວໍ ຄຈ຺ຉຕິ. ມນຸສ຺ສາ ຈິນ຺ເຕສຸໍ – "ອຍໍ ຣາຊາ ອມ຺ຫາກໍ ກມ຺ມຈ຺ເຉທໍ ກໂຣຕິ, ຍໍ ນູນ ມຍໍ ອຸຍ຺ຍາເນ ມິຄານໍ ນິວາປໍ ວປິຕ຺ວາ ປານີຍໍ ສມ຺ປາເທຕ຺ວາ ພຫູ ມິເຄ ອຸຍ຺ຍານໍ ປເວເສຕ຺ວາ ທ຺ວາຣໍ ພນ຺ຘິຕ຺ວາ ຣລ຺ໂລ ນິຍ຺ຍາເທຍ຺ຍາມາ"ຕິ. ເຕ ສພ຺ເພ ອຸຍ຺ຍາເນ ມິຄານໍ ນິວາປຕິຓານິ ໂຣເປຕ຺ວາ ອຸທກໍ ສມ຺ປາເທຕ຺ວາ ທ຺ວາຣໍ ໂຍເຊຕ຺ວາ ວາຄຸຣານີ ອາທາຍ ມຸຄ຺ຄຣາທີນານາວຸຘຫຕ຺ຖາ ອຣລ຺ລໍ ປວິສິຕ຺ວາ ມິເຄ ປຣິເຍສມານາ "ມຌ຺ເຌ ຖິເຕ ມິເຄ ຄຕ຺ຫິສ຺ສາມາ"ຕິ ໂຍຊນມຕ຺ຕໍ ຉານໍ ປຣິກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ສງ຺ຂິປມານາ ນິຄ຺ໂຣຘມິຄສາຂມິຄານໍ ວສນຎ຺ຉານໍ ມຌ຺ເຌ ກຕ຺ວາ ປຣິກ຺ຂິປິສຸ. ອຖ ນໍ ມິຄຄຓໍ ທິສ຺ວາ ຣຸກ຺ຂຄຸມ຺ພາທໂຍ ຈ ກູມິລ຺ຈ ມຸຄ຺ຄເຣຫີ ປຫຣນ຺ຕາ ມິຄຄຓໍ ຄຫນຎ຺ຉານໂຕ ນີຫຣິຕ຺ວາ ອສິສຕ຺ຕິຘນຸອາທີນິ ອາວຸຘານິ ອຸຄ຺ຄິຣິຕ຺ວາ ມຫານາທໍ ນທນ຺ຕາ ຕໍ ມິຄຄຓໍ ອຸຍ຺ຍານໍ ປເວເສຕ຺ວາ ທ຺ວາຣໍ ປິຘາຍ ຣາຊານໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ "ເທວ, ນິພທ຺ຘໍ ມິຄວໍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕາ ອມ຺ຫາກໍ ກມ຺ມໍ ນາເສຖ, ອມ຺ເຫຫິ ອຣລ຺ລໂຕ ມິເຄ ອາເນຕ຺ວາ ຕຸມ຺ຫາກໍ ອຸຍ຺ຍານໍ ປູຣິຕໍ, ອິໂຕ ປຎ຺ຉາຍ ເຕສໍ ມໍສານີ ຂາທຖາ"ຕິ ຣາຊານໍ ອາປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ປກ຺ກມິສຸ.

ຣາຊາ ເຕສໍ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ ອຸຍ຺ຍານໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ມິເຄ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ທ຺ເວ ສຸວຕ຺ຓມິເຄ ທິສ຺ວາ ເຕສໍ ອກຍໍ ອທາສິ. ຕໂຕ ປຎ຺ຉາຍ ປນ ກທາຈິ ສຍໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເອກໍ ມິຄໍ ວິຊ຺ຌິຕ຺ວາ ອາເນຕິ, ກທາຈິສ຺ສ ກຕ຺ຕກາຣໂກ ຄນ຺ຕ຺ວາ ວິຊ຺ຌິຕ຺ວາ ອາຫຣຕິ. ມິ

ຄາ ຬນ຺ໍ ທິສ຺ວາ ມຣຓຠເຍນ ຕຊ຺ຊິຕາ ປລາຍນ຺ຕິ, ທ຺ເວ ຕໂຍ ປຫາເຣ ລຠິຕ຺ວາ ກິລມນ຺ຕິປິ, ຄິລານາປິ ໂຫນ຺ຕິ, ມຣຓມ຺ປິ ປາປຸຓນ຺ຕິຯ ມິຄຄໂຓ ຕໍ ປວຕ຺ຕິໍ ໂພຘິສຕ຺ຕສ຺ສ ອາໂຣເຈສິຯ ໂສ ສາຂໍ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ອາຫ – ‘‘ສມ຺ມ, ພຫູ ມິຄາ ນສ຺ສນ຺ຕິ, ເອກໍເສນ ມຣິຕພ຺ເພ ສຕິ ອິໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ມາ ກຓ຺ເຑນ ມິເຄ ວິຊ຺ຊນ຺ຕຸ, ຘມ຺ມຄຓ຺ຑິກຏ຺ຐາເນ ມິຄານໍ ວາໂຣ ໂຫຕຸຯ ເອກທິວສໍ ມມ ປຣິສາຍ ວາໂຣ ປາປຸຓາຕຸ, ເອກທິວສໍ ຕວ ປຣິສາຍ, ວາຣປ຺ປຕ຺ໂຕ ມິໂຄ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຘມ຺ມຄຓ຺ຑິກາຍ ຄີວໍ ຏເປຕ຺ວາ ນິປ຺ຊ຺ຊຕຸ, ເອວໍ ສນ຺ເຕ ມິຄາ ກິລນ຺ຕາ ນ ຠວິສ຺ສນ຺ຕີ’’ຕິຯ ໂສ ‘‘ສາຘູ’’ຕິ ສມ຺ປຏິຈ຺ຉິຯ ຕໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ວາຣປ຺ປຕ຺ໂຕວ ມິໂຄ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຘມ຺ມຄຓ຺ຑິກາຍ ຄີວໍ ຏເປຕ຺ວາ ນິປ຺ຊ຺ຊຕິ, ຠຕ຺ຕກາຣໂກ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ນິປ຺ນ຺ນກເມວ ຄເຫຕ຺ວາ ຄຈ຺ຉຕິຯ

ອເຖກທິວສໍ ສາຂມິຄສ຺ສ ປຣິສາຍ ເອກິສ຺ສາ ຄພ຺ຠິນິມິຄິຍາ ວາໂຣ ປາປຸຓິຯ ສາ ສາຂໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ‘‘ສາມິ, ອຫໍ ຄພ຺ຠິນີ, ປຸຕ຺ຕໍ ວິຊາຍິຕ຺ວາ ທ຺ເວ ຊນາ ວາຣໍ ຄມິສ຺ສາມ, ມຍ຺ຫໍ ວາຣໍ ອຕິກ຺ກາເມຫີ’’ຕິ ອາຫຯ ໂສ ‘‘ນ ສກ຺ກາ ຕວ ວາຣໍ ອຎ຺ເຎສໍ ປາເປຕຸໍ, ຕ຺ວເມວ ຕຸຍ຺ຫໍ ວາຣໍ ຊານິສ຺ສສິ, ຄຈ຺ຉາຫີ’’ຕິ ອາຫຯ ສາ ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິກາ ອນຸຄ຺ຄຫໍ ອລຠມານາ ໂພຘິສຕ຺ຕໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ຕມຕ຺ຖໍ ອາໂຣເຈສິຯ ໂສ ຕສ຺ສາ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ ‘ໂຫຕຸ ຄຈ຺ຉ ຕ຺ວໍ, ອຫໍ ເຕ ວາຣໍ ອຕິກ຺ກາເມສ຺ສາມີ’’ຕິ ສຍໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຘມ຺ມຄຓ຺ຑິກາຍ ສີສໍ ກຕ຺ວາ ນິປ຺ຊ຺ຊິຯ ຠຕ຺ຕກາຣໂກ ຕໍ ທິສ຺ວາ ‘‘ລຘ຺ຘາຠໂຍ ມິຄຣາຊາ ຘມ຺ມຄຓ຺ຑິກາຍ ນິປ຺ນ຺ໂນ, ກິໍ ນຸ ໂຂ ກາຣຓ’’ນ຺ຕິ ເວເຄນ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຣຎ຺ໂຎ ອາໂຣເຈສິຯ

ຣາຊາ ຕາວເທວ ຣຖໍ ອາຣຸຍ຺ຫ ມຫນ຺ເຕນ ປຣິວາເຣນ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ໂພຘິສຕ຺ຕໍ ທິສ຺ວາ ອາຫ ‘‘ສມ຺ມ ມິຄຣາຊ, ນນຸ ມຍາ ຕຸຍ຺ຫໍ ອຠຍໍ ທິນ຺ນໍ, ກສ຺ມາ ຕ຺ວໍ ອິຘ ນິປ຺ນ຺ໂນ’’ຕິຯ ມຫາຣາຊ, ຄພ຺ຠິນີ ມິຄີ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ມມ ວາຣໍ ອຎ຺ຎສ຺ສ ປາເປຫີ’’ຕິ ອາຫ, ນ ສກ຺ກາ ໂຂ ປນ ມຍາ ເອກສ຺ສ ມຣຓທຸກ຺ຂໍ ອຎ຺ຎສ຺ສ ອຸປຣິ ນິກ຺ຂິປິຕຸໍ, ສ຺ວາຫໍ ອຕ຺ຕໂນ ຊີວິຕໍ ຕສ຺ສາ ທຕ຺ວາ ຕສ຺ສາ ສນ຺ຕກໍ ມຣຓໍ ຄເຫຕ຺ວາ ອິຘ ນິປ຺ນ຺ໂນ, ມາ ອຎ຺ຎໍ ກິຎ຺ຈິ ອາສງ຺ກິຕ຺ຖ, ມຫາຣາຊາຕິຯ ຣາຊາ ອາຫ – ‘‘ສາມິ, ສຸວຓ຺ຓວຓ຺ຓມິຄຣາຊ, ມຍາ ນ ຕາທິໂສ ຂນ຺ຕິເມຕ຺ຕານຸທ຺ທຍສມ຺ປນ຺ໂນ ມນຸສ຺ເສສຸປິ ທິຏ຺ຐປຸພ຺ໂພ, ເຕນ ເຕ ປສນ຺ໂນສ຺ມິ, ອຸຏ຺ເຐຫິ, ຕຸຍ຺ຫຎ຺ຈ ຕສ຺ສາ ຈ ອຠຍໍ ທມ຺ມີ’’ຕິຯ ‘‘ທ຺ວີຫິ ອຠເຍ ລທ຺ເຘ ອວເສສາ ກິໍ ກຣິສ຺ສນ຺ຕິ, ນຣິນ຺ທາ’’ຕິ? ‘‘ອວເສສານມ຺ປິ ອຠຍໍ ທມ຺ມິ, ສາມີ’’ຕິຯ ‘‘ມຫາຣາຊ, ເອວມ຺ປິ ອຸຍ຺ຍາເນເຍວ ມິຄາ ອຠຍໍ ລຠິສ຺ສນ຺ຕິ, ເສສາ ກິໍ ກຣິສ຺ສນ຺ຕີ’’ຕິ? ‘‘ເອເຕສມ຺ປິ ອຠຍໍ ທມ຺ມິ, ສາມີ’’ຕິຯ ‘‘ມຫາຣາຊ, ມິຄາ ຕາວ ອຠຍໍ ລຠນ຺ຕຸ, ເສສາ ຈຕຸປ຺ປທາ ກິໍ ກຣິສ຺ສນ຺ຕີ’’ຕິ ? ‘‘ເອເຕສມ຺ປິ ອຠຍໍ ທມ຺ມິ, ສາມີ’’ຕິຯ ‘‘ມຫາຣາຊ, ຈຕຸປ຺ປທາ ຕາວ ອຠຍໍ ລຠນ຺ຕຸ, ທິຊຄຓາ ກິໍ ກຣິສ຺ສນ຺ຕີ’’ຕິ? ‘‘ເອເຕສມ຺ປິ ອຠຍໍ ທມ຺ມິ, ສາມີ’’ຕິຯ ‘‘ມຫາຣາຊ, ທິຊຄຓາ ຕາວ ອຠຍໍ ລຠນ຺ຕຸ, ອຸທເກ ວສນ຺ຕາ ມຈ຺ຉາ ກິໍ ກຣິສ຺ສນ຺ຕີ’’ຕິ? ‘‘ເອເຕສມ຺ປິ ອຠຍໍ ທມ຺ມິ, ສາມີ’’ຕິຯ ເອວໍ ມຫາສຕ຺ໂຕ ຣາຊານໍ ສພ຺ພສຕ຺ຕານໍ ອຠຍໍ ຍາຈິຕ຺ວາ ອຸຏ຺ຐາຍ ຣາຊານໍ ປຎ຺ຈສຸ ສີເລສຸ ປຕິຏ຺ຐາເປຕ຺ວາ ‘‘ຘມ຺ມໍ ຈຣ, ມຫາຣາຊ, ມາຕາປິຕູສຸ ປຸຕ຺ຕຘີຕາສຸ ພ຺ຣາຫ຺ມຓຄຫປຕິເກສຸ ເນຄມຊານປເທສຸ ຘມ຺ມໍ ຈຣນ຺ໂຕ ສມໍ ຈຣນ຺ໂຕ ກາຍສ຺ສ ເຠທາ ປຣໍ ມຣຓາ ສຸຄຕິໍ ສຄ຺ຄໍ ໂລກໍ ຄມິສ຺ສສີ’’ຕິ ຣຎ຺ໂຎ ພຸທ຺ຘລີລາຍ ຘມ຺ມໍ ເທເສຕ຺ວາ ກຕິປາຫໍ ອຸຍ຺ຍາເນ ວສິຕ຺ວາ ຣຎ຺ໂຎ ໂອວາທໍ ທຕ຺ວາ ມິຄຄຓປຣິວຸໂຕ ອຣຎ຺ຎໍ ປາວິສິຯ ສາປິ ໂຂ ມິຄເຘນຸ ປຸປ຺ຜກຓ຺ຓິກສທິສໍ ປຸຕ຺ຕໍ ວິຊາຍິຯ ໂສ ກີຬມາໂນ ສາຂມິຄສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ຄຈ຺ຉຕິຯ ອຖ ນໍ ມາຕາ ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕໍ ທິສ຺ວາ ‘‘ປຸຕ຺ຕ, ອິໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ມາ ເອຕສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ຄຈ຺ຉ, ນິຄ຺ໂຣຘສ຺ເສວ ສນ຺ຕິກໍ ຄຈ຺ເຉຍ຺ຍາສີ’’ຕິ ໂອວທນ຺ຕີ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໘ຯ

‘‘ນິຄ຺ໂຣຘເມວ ເສເວຍ຺ຍ, ນ ສາຂມຸປສໍວເສ;

ນິຄ຺ໂຣຘສ຺ມິໍ ມຕໍ ເສຍ຺ໂຍ, ຍຎ຺ເຈ ສາຂສ຺ມິ ຊີວິຕ’’ນ຺ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ນິຄ຺ໂຣຘເມວ ເສເວຍ຺ຍາຕິ ຕາຕ ຕ຺ວໍ ວາ ອຎ຺ໂຎ ວາ ອຕ຺ຕໂນ ຫິຕກາໂມ ນິຄ຺ໂຣຘເມວ ເສເວຍ຺ຍ ຠເຊຍ຺ຍ ອຸປສງ຺ກເມຍ຺ຍ, ນ ສາຂມຸປສໍວເສຕິ ສາຂມິຄໍ ປນ ນ ອຸປສໍວເສ ອຸປຄມ຺ມ ນ ສໍວເສຍ຺ຍ, ເອຕໍ ນິສ຺ສາຍ ຊີວິກໍ ນ ກປ຺ເປຍ຺ຍຯ ນິຄ຺ໂຣຘສ຺ມິໍ ມຕໍ ເສຍ຺ໂຍຕິ ນິຄ຺ໂຣຘຣຎ຺ໂຎ ປາທມູເລ ມຣຓມ຺ປິ ເສຍ຺ໂຍ ວຣໍ ອຸຕ຺ຕມໍຯ ຍຎ຺ເຈ ສາຂສ຺ມິ ຊີວິຕນ຺ຕິ ຍໍ ປນ ສາຂສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ຊີວິຕໍ, ຕໍ ເນວ ເສຍ຺ໂຍ ນ ວຣໍ ນ ອຸຕ຺ຕມນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖຯ

ຕໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ຈ ປນ ອຠຍລທ຺ຘກາ ມິຄາ ມນຸສ຺ສານໍ ສສ຺ສານິ ຂາທນ຺ຕິ, ມນຸສ຺ສາ ‘‘ລທ຺ຘາຠຍາ ອິເມ ມິຄາ’’ຕິ ມິເຄ ປຫຣິຕຸໍ

ວາ ປລາເປຕຸໍ ວາ ນ ວິສຫນ຺ຕິ, ເຕ ຣາຊງ຺ຄເຓ ສນ຺ນິປຕິຕ຺ວາ ຣຎ຺ໂຎ ຕມຕ຺ຖໍ ອາໂຣເຈສຸໍ. ຣາຊາ "ມຍາ ປສນ຺ເນນ ນິຄ຺ໂຣຘມິຄຣາຊສ຺ສ ວໂຣ ທິນ຺ໂນ, ອຫໍ ຣຊ຺ຊໍ ຊເຫຍ຺ຍໍ, ນ ຈ ຕໍ ປຏິຎ຺ຎໍ ຠິນ຺ທາມິ, ຄຈ຺ຉຖ ນ ໂກຈິ ມມ ວິຊິເຕ ມິເຄ ປຫຣິຕຸໍ ລຠຕີ"ຕິ ອາຫ. ນິຄ຺ໂຣຘມິໂຄ ຕໍ ປວຕ຺ຕິໍ ສຸຕ຺ວາ ມິເຄ ສນ຺ນິປາເຕຕ຺ວາ "ອິໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ປເຣສໍ ສສ຺ສໍ ຂາທິຕຸໍ ນ ລຠິສ຺ສຖາ"ຕິ ມິເຄ ໂອວທິຕ຺ວາ ມນຸສ຺ສານໍ ອາໂຣຈາເປສິ "ອິໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ສສ຺ສກາຣກາ ມນຸສ຺ສາ ສສ຺ສຣກ຺ຂຓຕ຺ຖໍ ວຕິໍ ມາ ກໂຣນ຺ຕຸ, ເຂຕ຺ຕໍ ປນ ອາວິຊ຺ຌິຕ຺ວາ ປຓ຺ຓາສຎ຺ຎໍ ພນ຺ຘນ຺ຕູ"ຕິ. ຕໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ກິຣ ເຂຕ຺ເຕສຸ ປຓ຺ຓພນ຺ຘນສຎ຺ຎາ ອຸທປາທິ. ຕໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ປຓ຺ຓາສຎ຺ຎໍ ອຕິກ຺ກມນມິໂຄ ນາມ ນຕ຺ຖິ. ອຍໍ ກິຣ ເນສໍ ໂພທິສຕ຺ຕໂຕ ລທ຺ຘໂອວາໂທ. ເອວໍ ມິຄຄຓໍ ໂອວທິຕ຺ວາ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ຍາວຕາຍຸກໍ ຐຕ຺ວາ ສທ຺ຘິໍ ມິເຄຫິ ຍຖາກມ຺ມໍ ຄໂຕ, ຣາຊາປິ ໂພທິສຕ຺ຕສ຺ສ ໂອວາເທ ຐຕ຺ວາ ປຸຎ຺ຎານິ ກຕ຺ວາ ຍຖາກມ຺ມໍ ຄໂຕ.

ສຕ຺ຖາ "ນ, ຠິກ຺ຂເວ, ອິທາເນວ ເຖຣິຍາ ຈ ກຸມາຣກສ຺ສປສ຺ສ ຈ ອວສ຺ສໂຍ, ປຸພ຺ເພປິ ອວສ຺ສໂຍ ເອວາ"ຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ຈຕຸສຈ຺ຈຘມ຺ມເທສນໍ ວິນິວຏ຺ເຏຕ຺ວາ ທ຺ເວ ວຕ຺ຖູນິ ກເຖຕ຺ວາ ອນຸສນ຺ຘິໍ ຆເຏຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຘາເນສິ "ຕທາ ສາຂມິໂຄ ເທວທຕ຺ໂຕ ອໂຫສິ, ປຣິສາປິສ຺ສ ເທວທຕ຺ຕປຣິສາວ, ມິຄເຘນຸ ເຖຣີ ອໂຫສິ, ປຸຕ຺ໂຕ ກຸມາຣກສ຺ສໂປ, ຣາຊາ ອານນ຺ໂທ, ນິຄ຺ໂຣຘມິຄຣາຊາ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິ"ນ຺ຕິ.

ນິຄ຺ໂຣຘມິຄຊາຕກວຓ຺ຓນາ ທຸຕິຍາ.

[໑໓] ໓. ກຓ຺ຑິຊາຕກວຓ຺ຓນາ

ຘິຣຕ຺ຖຸ ກຓ຺ຑິນໍ ສລ຺ລນ຺ຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ປຸຣາຓທຸຕິຍິກາປໂລຠນໍ ອາຣພ຺ຠ ກເຖສິ. ຕໍ ອຏ຺ຐກນິປາເຕ ອິນ຺ທ຺ຣິຍຊາຕເກ ອາວິຠວິສ຺ສຕິ. ຠຄວາ ປນ ຕໍ ຠິກ຺ຂຸໍ ເອຕທໂວຈ "ຠິກ຺ຂຸ, ປຸພ຺ເພປິ ຕ຺ວໍ ເອຕໍ ມາຕຸຄາມໍ ນິສ຺ສາຍ ຊີວິຕກ຺ຂຍໍ ປຕ຺ວາ ວີຕຈ຺ຈິເຕສຸ ອງ຺ຄາເຣສຸ ປກ຺ໂກ"ຕິ. ຠິກ຺ຂູ ຕສ຺ສຕ຺ຖສ຺ສາວິຠາວຕ຺ຖາຍ ຠຄວນ຺ຕໍ ຍາຈິໍສຸ, ຠຄວາ ຠວນ຺ຕເຣນ ປຏິຈ຺ຉນ຺ນກາຣຓໍ ປາກຏໍ ອກາສິ. ອິໂຕ ປຣໍ ປນ ຠິກ຺ຂູນໍ ຍາຈນໍ ຠວນ຺ຕຣປຏິຈ຺ຉນ຺ນຕຎ຺ຈ ອວຕ຺ວາ "ອຕີຕໍ ອາຫຣີ"ຕິ ເອຕ຺ຕກເມວ ວກ຺ຂາມ, ເອຕ຺ຕເກ ວຸຕ຺ເຕປິ ຍາຈນຎ຺ຈ ວລາຫກຄ຺ພໂຕ ຈນ຺ທນີຫຣຓູປມາຍ ຠວນ຺ຕຣປຏິຈ຺ຉນ຺ນກາຣຓາກາໂຣ ຈາຕິ ສພ຺ພເມຕໍ ເຫຏ຺ຐາ ວຸຕ຺ຕນເຍເນວ ໂຍເຊຕ຺ວາ ເວທິຕພ຺ພໍ.

ອຕີເຕ ມຄຘຣຏ຺ເຐ ຣາຊຄເຫ ມຄຘຣາຊາ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣສິ. ມຄຘວາສິການໍ ສສ຺ສສມເຍ ມິຄານໍ ມຫາປຣິປນ຺ໂຖ ໂຫຕິ. ເຕ ອຣຎ຺ເຎ ປພ຺ພຕປາທໍ ປວິສນ຺ຕິ. ຕຕ຺ຖ ເອໂກ ອຣຎ຺ຎວາສີ ປພ຺ພເຕຍ຺ຍມິໂຄ ເອກາຍ ຄາມນ຺ຕວາສິນິຍາ ມິຄໂປຕິກາຍ ສທ຺ຘິໍ ສນ຺ຖວໍ ກຕ຺ວາ ເຕສໍ ມິຄານໍ ປພ຺ພຕປາທໂຕ ໂອຕຣຸຓກາເລ ມິຄໂປຕິກາຍ ປຏິພທ຺ຘຈິຕ຺ຕຕາຍ ເຕຫິ ສທ຺ຘິໍເຍວ ໂອຕຣິ. ອຖ ນໍ ສາ ອາຫ – "ຕ຺ວໍ ໂຂສິ, ອຍ຺ຍ, ປພ຺ພເຕຍ຺ໂຍ ພາລມິໂຄ, ຄາມນ຺ໂຕ ຈ ນາມ ສາສງ຺ໂກ ສປ຺ປຏິຠໂຍ, ມາ ອມ຺ເຫຫິ ສທ຺ຘິໍ ໂອຕຣີ"ຕິ. ໂສ ຕສ຺ສາ ປຏິພທ຺ຘຈິຕ຺ຕຕາຍ ອນິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ສທ຺ຘິໍເຍວ ອຄມາສິ. ມຄຘວາສິໂນ "ອິທານິ ມິຄານໍ ປພ຺ພຕປາທາ ໂອຕຣຓກາໂລ"ຕິ ຎຕ຺ວາ ມຄ຺ເຄ ປຏິຈ຺ຉນ຺ນໂກຏ຺ຐເກສຸ ຕິຏ຺ຐນ຺ຕິ. ເຕສມ຺ປິ ທ຺ວິນ຺ນໍ ອາຄມນມຄ຺ເຄ ເອໂກ ລຸທ຺ທໂກ ປຏິຈ຺ຉນ຺ນໂກຏ຺ຐເກ ຐິໂຕ ໂຫຕິ. ມິຄໂປຕິກາ ມນຸສ຺ສຄນ຺ຘໍ ຆາຍິຕ຺ວາ "ເອໂກ ລຸທ຺ທໂກ ຐິໂຕ ຠວິສ຺ສຕີ"ຕິ ຕໍ ພາລມິຄໍ ປຸຣໂຕ ກຕ຺ວາ ສຍໍ ປຈ຺ຉໂຕ ອໂຫສິ. ລຸທ຺ທໂກ ເອເກເນວ ສຣປ຺ປຫາເຣນ ມິຄໍ ຕຕ຺ເຖວ ປາເຕສິ. ມິຄໂປຕິກາ ຕສ຺ສ ວິທ຺ຘຠາວໍ ຎຕ຺ວາ ອຸປ຺ປຕິຕ຺ວາ ວາຕຄຕິຍາວ ປລາຍິ. ລຸທ຺ທໂກ ໂກຏ຺ຐກໂຕ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ມິຄໍ ໂອກ຺ກນ຺ຕິຕ຺ວາ ອຄ຺ຄິໍ ກຕ຺ວາ ວີຕຈ຺ຈິເຕສຸ ອງ຺ຄາເຣສຸ ມຘຸຣມໍສໍ ປຈິຕ຺ວາ ຂາທິຕ຺ວາ ປານີຍໍ ປິວິຕ຺ວາ ອວເສສໍ ໂລຫິຕພິນ຺ທູຫິ ປຄ຺ຆຣນ຺ເຕຫິ ກາເຊນາທາຍ ທາຣເກ ໂຕເສນ຺ໂຕ ຆຣໍ ອຄມາສິ.

ຕທາ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ຕສ຺ມິໍ ວນສຓ຺ເຑ ຣຸກ຺ຂເທວຕາ ຫຸຕ຺ວາ ນິພ຺ພຕ຺ໂຕ ໂຫຕິ. ໂສ ຕໍ ກາຣຓໍ ທິສ຺ວາ "ອິມສ຺ສ ພາລມິຄສ຺ສ ມຣຓໍ ເນວ ມາຕຣໍ ນິສ຺ສາຍ, ນ ປິຕຣໍ ນິສ຺ສາຍ, ອຖ ໂຂ ກາມໍ ນິສ຺ສາຍ. ກາມນິມິຕ຺ຕຎ຺ຫິ ສຕ຺ຕາ ສຸຄຕິຍໍ ຫຕ຺ຖຈ຺ເຉທາທິກໍ, ທຸຄ຺ຄຕິຍຎ຺ຈ ປຎ຺ຈວິຘພນ຺ຘນາທິນານປ຺ປກາຣກໍ ທຸກ຺ຂໍ ປາປຸຓນ຺ຕິ, ປເຣສໍ ມຣຓທຸກ຺ຂຸປ຺ປາທນມ຺ປິ ນາມ ອິມສ຺ມິໍ ໂລເກ ຄຣຫິຕເມວ. ຍໍ ຊນປທໍ ມາຕຸຄາໂມ ວິຈາເຣຕິ ອນຸສາສຕິ, ອິຕ຺ຖິປຣິຓາຍກາ ຊນປທາປິ ຄຣຫິຕາເຍວ. ເຍ ສຕ຺ຕາ ມາຕຸຄາມສ຺ສ ວສໍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕິ, ເຕປິ ຄຣຫິຕາເຍວາ"ຕິ ເອກາຍ ຄາຖາຍ ຕີຓິ ຄຣຫວຕ຺ຖູນິ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ວນເທວຕາສຸ ສາທຸກາຣໍ ທຕ຺ວາ ຄນ຺ຘປຸປ຺ຜາທີຫິ ປູຊຍມານາສຸ ມຘຸເຣນ ສເຣນ ຕໍ ວນສຓ຺ຑໍ ອຸນ຺ນາເທນ຺ໂຕ ອິມາຍ ຄາຖາຍ ຘມ຺ມໍ ເທເສສິ –

๑໓໗.

‘‘ນິຮຕຸຖຸ ກຕຸທິນໍ ສລຸລໍ, ປຸຣິສໍ ຄາລຸທເວຂິນໍ;

ນິຮຕຸຖຸ ຕໍ ຊຸນປທໍ, ຍຕຸຖິຕຸຖິ ປຣິຕາຍິກາ;

ເຕ ຈາປີ ຂິກຸກິຕາ ສຕຸຕາ, ເຍ ອິຕຸຖິນໍ ວສໍ ຄຕາ’’ຕິ.

ຕຕຸຖ ນິຮຕຸຖູຕິ ຄຣຫາຕຸເຖ ນິປາໂຕ, ສຸວາຍມິຜ ອຸຕຸຕາສຸພເພຄວເສນ ຄຣຫເຕ ທຜຸຖພໂພ. ອຸຕຸຕສິຕຸພພິຕຸໂຄ ທິ ໂຫນຸໂຕ ໂພຂິສຕຸໂຕ ເອວມາຫ. ກຕຸໜມສຸສ ອຕຸຖິຕິ ກຕຸໜີ, ຕໍ ກຕຸໜີນໍ. ຕໍ ປນ ກຕຸທໍ ອນຸປວິສນຜຸເຖນ ‘‘ສລຸລ’’ນຸຕິ ວຸຈຈຕິ, ຕສຸມາ ກຕຸໜີນໍ ສລຸລນຸຕິ ເອຕຸຖ ສລຸລກຕຸໜີນນຸຕິ ອຕຸໂຖ. ສລຸລໍ ວາ ອສຸສຕຸຖີຕິປິ ສລຸໂລ, ຕໍ ສລຸລໍ. ມຫນຸຕໍ ວຕມຸຂໍ ກຕຸວາ ພລວປຸປຫາຣໍ ເທນຸໂຕ ຄາລຸທໍ ວິຊຸຊຕິຕິ ຄາລຸທເວຂີ, ຕໍ ຄາລຸທເວຂີນໍ. ນານປຸປກາເຣນ ກຕຸເຫນ, ກຸມຸທປຕຸຕສຕຸຖານຖເລນ ອຊຸກຄມເນເນວ ສລຸເລນ ຈ ສມນຸນາຄຕໍ ຄາລຸທເວຂີນໍ ປຸຣິສໍ ນິຮຕຸຖູຕິ ອຍເມຕຸຖ ອຕຸໂຖ. ປຣິຕາຍິກາຕິ ອິສຸສຣາ ສໍວິຂາຍິກາ. ຂິກຸກິຕາຕິ ຄຣຫິຕາ. ເສສເມຕຸຖ ອຸຕຸຕານຕຸຖເມວ. ອິໂຕ ປຣໍ ປນ ເອຕຸຕກມຸປີ ອວຕຸວາ ຍໍ ຍໍ ອນຸຕຸຕານໍ, ຕໍ ຕ ເທວ ວຕຸຕຍິສຸສາມ. ເອວໍ ເອກາຍ ຄາຖາຍ ຕີຕີ ຄຣຫາວຕຸຖູນີ ທສຸເສຕຸວາ ໂພຂິສຕຸໂຕ ວນໍ ອຸນຸນາເທຕຸວາ ພຸທຸຜລີລາຍ ຜມຸມໍ ເທເສສີ.

ສຕຸຖາ ອິມໍ ຜມຸມເທສນໍ ອາຫຣິຕຸວາ ສຈຈານິ ປກາເສສີ, ສຈຈປຣິໂຍສາເນ ອຸກຸກຕຸກິຕກິກຸຂຸ ໂສຕາປຕຸຕິຜເລ ປຕິຜຸຖຫີ. ສຕຸຖາ ທຸເວ ວຕຸຖູນິ ກເຖຕຸວາ ອນຸສນຸຂີ ໝເຜຕຸວາ ຊາຕກໍ ສໂມຜາເນສີ. ອິໂຕ ປຣໍ ປນ ‘‘ທຸເວ ວຕຸຖູນິ ກເຖຕຸວາ’’ຕິ ອິທໍ ອວຕຸວາ ‘‘ອນຸສນຸຂີ ໝເຜຕຸວາ’’ຕິ ເອຕຸຕກເມວ ວກຸຂາມ, ອວຸຕຸຕມຸປີ ປນ ເຫຜຸຖາ ວຸຕຸຕນເຍເນວ ໂຍເຊຕຸວາ ຄເຫຕພຸພໍ.

ຕທາ ປພຸພເຕຍຍມິໂຄ ອຸກຸກຕຸກິຕກິກຸຂຸ ອໂຫສິ, ມິຄໂປຕິກາ ປຸຣາຕາທຸຕິຍິກາ, ກາເມສຸ ໂທສໍ ທສຸເສຕຸວາ ຜມຸມເທສກເທວຕາ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິນຸຕິ.

ກຕຸໜີຊາຕກວຕຸຕນາ ຕຕິຍາ.

[໑໔] ໔. ວາຕມິຄຊາຕກວຕຸຕນາ

ນກິຣຕຸຖິ ຣເສທີ ປາປີໂຍຕິ ອິທໍ ສຕຸຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນຸໂຕ ຈູລປິຕຸໜປາຕິກຕິສຸສຕຸເຖຣໍ ອາຣພຸກ ກເຖສີ. ສຕຸຖຣິ ກິຣ ຣາຊຄຫໍ ອຸປນິສຸສາຍ ເວລຸວເນ ວິຫຣນຸເຕ ຕິສຸສກຸມາໂຣ ນາມ ມຫາວິກວສຸສ ເສຜຸຖິກຸລສຸສ ປຸຕຸໂຕ ເອກທິວສໍ ເວລຸວນໍ ຄນຸຕຸວາ ສຕຸຖຸ ຜມຸມເທສນໍ ສຸຕຸວາ ປພຸພຊິຕຸກາໂມ ປພຸພຊຸຊໍ ຍາຈິຕຸວາ ມາຕາປີຕູທິ ອນນຸຸຍາຕຕຸຕາ ປຜິກຸຂິຕຸໂຕ ສຕຸຕາທໍ ກຕຸຕຈຸເຂທໍ ກຕຸວາ ຣຜຸຖປາລຕຸເຖໂຣ ວິຍ ມາຕາປີຕໂຣ ອນຸຊານາເປຕຸວາ ສຕຸຖຸ ສນຸຕິເກ ປພຸພຊິ. ສຕຸຖາ ຕໍ ປພຸພາເຊຕຸວາ ອຫຸຜມາສມຕຸຕໍ ເວລຸວເນ ວິຫຣິຕຸວາ ເຊຕວນໍ ອຄມາສິ. ຕຕຸຣາຍໍ ກຸລປຸຕຸໂຕ ເຕຣສ ຜຸຕງຄານິ ສມາທາຍ ສາວຕຸຖິຍໍ ສປທານໍ ປີຕຸຫາຍ ຈຣມາໂນ ກາລໍ ວິຕິນາເມຕິ, ‘‘ຈູລປິຕຸໜປາຕິກຕິສຸສຕຸເຖໂຣ ນາມາ’’ຕິ ວຸຕຸເຕ ຄຄນຕເລ ປຸຕຸຕຈນຸໂທ ວິຍ ພຸທຸຜສາສເນ ປາກໂຜ ປຜຸຍາໂຕ ອໂຫສິ.

ຕສຸມິ ກາເລ ຣາຊຄເຫ ນກຸຂຕຸຕກີລອາຍ ວຕຸຕມານາຍ ເຖຣສຸສ ມາຕາປີຕໂຣ ຍໍ ຕສຸສ ຄິຫິກາເລ ອໂຫສິ ອາກຣຕກຕຸໜກໍ, ຕໍ ຣຕນຈງໂກຜເກ ນິກຸຂິປີຕຸວາ ອຸເຣ ຖເປຕຸວາ ‘‘ອຍຸຍາສຸ ນກຸຂຕຸຕກີລອາສຸ ອມຸຫາກໍ ປຸຕຸໂຕ ອິມິນາ ອລງກາເຣນ ອລງກໂຕ ນກຸຂຕຸຕໍ ກີລອຕິ, ຕໍ ໂນ ເອກປຸຕຸຕໍ ຄເຫຕຸວາ ສມໂຕ ໂຄຕໂມ ສາວຕຸຖິນຄຣໍ ຄໂຕ, ກທໍ ນຸ ໂຂ ໂສ ເອຕຣຫິ ນິສິນຸໂນ, ກທໍ ຖິໂຕ’’ຕິ ວຕຸວາ ໂຣທນຸຕິ.

ອເຖກາ ວຕຸຕທາສີ ຕໍ ກຸລໍ ຄນຸຕຸວາ ເສຜຸຖິກຣິຍໍ ໂຣທນຸຕິ ທິສຸວາ ປຸຈຈິ ‘‘ກິໍ ປນ, ອຍຸເຍ, ໂຣທສີ’’ຕິ? ‘‘ສາ ຕມຕຸຖໍ ອາ

ໂຣເຈສີ’’ໆ ‘‘ກື ປນ, ອຍ຺ເຍ, ອຍ຺ຍປຸຕ຺ໂຕ ປີຍາຍຕີ’’ຕິ? ‘‘ອສຸກາລ຺ຈ ອສຸກາລ຺ຈາ’’ຕິໆ ‘‘ສເຈ ຕຸມ຺ເຫ ອິມສ຺ມິ ເຄເຫ ສພ຺ພໍ ອິສ຺ສຣິຍໍ ມຍ຺ຫໍ ເທຖ, ອຫໍ ໂວ ປຸຕ຺ຕໍ ອາເນສ຺ສາມີ’’ຕິໆ ເສຏ຺ຐິກຣິຍາ ‘‘ສາຘູ’’ຕິ ສມ຺ປ຺ຜິຈ຺ຉິຕ຺ວາ ປຣິພ຺ພຍໍ ທຕ຺ວາ ມຫນ຺ເຕນ ປຣິວາ ເຣນ ຕໍ ອຸຍ຺ໂຍເຊສີ ‘‘ຄຈ຺ຉ, ອຕ຺ຕໂນ ພເລນ ມມ ປຸຕ຺ຕໍ ອາເນຫີ’’ຕິໆ ສາ ປຜິຈ຺ຉນ຺ນຍາເນ ນິສີນ຺ນາ ສາວຕ຺ຖິ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເຖຣສ຺ສ ກິກ຺ຂາຈາຣວີຖິຍໍ ນິວາສໍ ຄເຫຕ຺ວາ ເສຏ຺ຐິກຸລາ ອາຄເຕ ມນຸສ຺ເສ ເຖຣສ຺ສ ອທສ຺ເສຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ປຣິວາເຣເນວ ປຣິວຸຕາ ເຖຣສ຺ສ ປີຕ຺ຫາຍ ປວິຍ຺ຄສ຺ສ ອາທິໂຕວ ອຸລຸອ຺ຸງກຍາຄຸລ຺ຈ ຣສກກິກ຺ຂລ຺ຈ ທຕ຺ວາ ຣສຕຕ຺ຫາຍ ພນ຺ຣິຕ຺ວາ ອນຸກ຺ກ ເມນ ເຄເຫ ນິສີທາເປຕ຺ວາ ກິກ຺ຂໍ ທທມານາ ຈ ອຕ຺ຕໂນ ວສໍ ອຸປ຺ຄຕກາວໍ ຌຕ຺ວາ ຄິລານາລຍໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ອນ຺ໂຕຄພ຺ເກ ນິປ຺ຊ຺ຊິໆ ເຖໂຣປິ ກິກ຺ຂາຈາຣເວລາຍ ສປ຺ທານໍ ຈຣນ຺ໂຕ ເຄຫທ຺ວາຣໍ ອຄມາສິໆ ປຣິຊໂນ ເຖຣສ຺ສ ປຕ຺ຕໍ ຄເຫຕ຺ວາ ເຖຣໍ ຆເຣ ນິສີທາເປສຶໆ ເຖໂຣ ນິສີທິຕ຺ວາວ ‘‘ກຫໍ ອຸປາສິກາ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິໆ ‘‘ຄິລານາ, ກນ຺ເຕ, ຕຸມ຺ຫາກໍ ທສ຺ສນໍ ອິຈ຺ຉຕີ’’ຕິໆ ໂສ ຣສຕຕ຺ ຫາຍ ພທ຺ໂຮ ອຕ຺ຕໂນ ວຕສມາທານໍ ກິນ຺ທິຕ຺ວາ ຕສ຺ສາ ນິປ຺ນ຺ນຍ຺ຄານໍ ປາວິສິໆ ສາ ອຕ຺ຕໂນ ອາຄຕກາຣຕໍ ກເຖຕ຺ວາ ຕໍ ປໂລເກຕ຺ວາ ຣສຕຕ຺ຫາຍ ພນ຺ຣິຕ຺ວາ ອຸປ຺ປ຺ພ຺ພາເຊຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ວເສ ຖເປຕ຺ວາ ຍາເນ ນິສີທາເປຕ຺ວາ ມຫນ຺ເຕນ ປຣິວາເຣນ ຣາຊຄຫເມວ ອຄມາສິໆ ສາ ປວຕ຺ຕິ ປາກຍາ ຊາຕາໆ

ກິກ຺ຂູ ຣມ຺ມສກາຍໍ ສນ຺ນິສິນ຺ນາ ‘‘ຈູລຸອປີຕ຺ຫປາຕິກຕິສ຺ສຕ຺ເຖຣໍ ກິຣ ເອກາ ວຕ຺ຕທາສີ ຣສຕຕ຺ຫາຍ ພນ຺ຣິຕ຺ວາ ອາທາຍ ຄຕາ’’ຕິ ກຖໍ ສມຸຍ຺ຖາເປສຸໍໆ ສຕ຺ຖາ ຣມ຺ມສກໍ ອຸປ຺ຄນ຺ຕ຺ວາ ອລຽກຕຣມ຺ມາສເນ ນິສີທິຕ຺ວາ ‘‘ກາຍ ນຸຕ຺ຖ, ກິກ຺ຂເວ, ເອຕຣຫີ ກຖາຍ ສນ຺ນິສິນ຺ນາ’’ຕິ ອາຫໆ ເຕ ຕໍ ປວຕ຺ຕິໍ ກຖຍິສຸໆ ‘‘ນ, ກິກ຺ຂເວ, ອິທາເນວ ເອໂສ ກິກ຺ຂຸ ຣສຕຕ຺ຫາຍ ພຊ຺ຊິຕ຺ວາ ຕສ຺ສາ ວສໍ ຄໂຕ, ປຸພ຺ເພປິ ຕສ຺ສາ ວສໍ ຄໂຕເຍວາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣິໆ

ອຕີເຕ ພາຣາຕສີຍໍ ຣລ຺ໂຍ ພຣຫ຺ມທຕ຺ຕສ຺ສ ສລ຺ຊໂຍ ນາມ ອຸຍ຺ຍານປາໂລ ອໂຫສິໆ ອເຖໂກ ວາຕມິໂຄ ຕໍ ອຸຍ຺ຍານໍ ອາຄນ຺ຕ຺ ວາ ສລ຺ຊຍໍ ທິສ຺ວາ ປລາຍຕິ, ສລ຺ຊໂຍປິ ນ ຕໍ ຕຊ຺ເຊຕ຺ວາ ນີຫຣຕິໆ ໂສ ປຸນປ຺ປຸນໍ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ອຸຍ຺ຍາເນເຍວ ຈຣຕິໆ ອຸຍ຺ຍານ ປາໂລ ອຸຍ຺ຍາເນ ນານປ຺ປການານິ ປຸປ຺ຜຜລານິ ຄເຫຕ຺ວາ ທິວເສ ທິວເສ ຣລ຺ໂຍ ອກິຫຣຕິໆ ອຖ ນໍ ເອກທິວສໍ ຣາຊາ ປຸຈ຺ຉິ ‘‘ສມ຺ມ ອຸຍ຺ຍານປາລ, ອຸຍ຺ຍາເນ ກິລ຺ຈິ ອຈ຺ຉຣິຍໍ ປສ຺ສສີ’’ຕິ? ‘‘ເທວ, ອລ຺ລໍ ນ ປສ຺ສາມິ, ເອໂກ ປນ ວາຕມິໂຄ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ອຸຍ຺ຍາເນ ຈຣຕິ, ເອຕໍ ປສ຺ສາມີ’’ຕິໆ ‘‘ສກ຺ຂິສ຺ສຕິ ປນ ຕໍ ຄເຫຕຸ’’ນ຺ຕິໆ ‘‘ໂຖກໍ ມຘຸໍ ລກນ຺ໂຕ ອນ຺ໂຕ ຣາຊນິເວສນມ຺ປິ ນໍ ອາເນຕຸໍ ສກ຺ຂິສ຺ສາມິ, ເທວາ’’ຕິໆ ຣາຊາ ຕສ຺ສ ມຘຸໍ ທາເປສິໆ ໂສ ຕໍ ຄເຫຕ຺ວາ ອຸຍ຺ຍານໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ວາຕມິຄສ຺ສ ຈຣຕຍ຺ຖາເນ ຕິຕານິ ມຘຸນາ ມກ຺ເຂຕ຺ວາ ນິລີຍິໆ ມິໂຄ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ມຘຸມກ຺ຂິຕານິ ຕິຕານິ ຂາທິຕ຺ວາ ຣສຕຕ຺ຫາຍ ພທ຺ໂຮ ອລ຺ລຕຣ ອຄນ຺ຕ຺ວາ ອຸຍ຺ຍານເມວ ອາຄຈ຺ຉຕິໆ ອຸຍ຺ຍານປາໂລ ຕສ຺ສ ມຘຸມກ຺ຂິຕຕິເຕສຸ ປລຸທ຺ຣກາວໍ ຌຕ຺ວາ ອນຸກ຺ກເມນ ອຕ຺ຕານໍ ທສ຺ເສສິໆ ໂສ ຕໍ ທິສ຺ວາ ກຕິປາຫໍ ປລາຍິຕ຺ວາ ປຸນປ຺ປຸນໍ ປສ຺ສນ຺ໂຕ ວິສ຺ສາສໍ ອາປ຺ຊ຺ຊິຕ຺ວາ ອນຸກ຺ກເມນ ອຸຍ຺ຍານປາລສ຺ສ ຫຕ຺ ເຖ ຖິຕຕິຕານິ ຂາທິຕຸໍ ອາຣກິໆ

ໂສ ຕສ຺ສ ວິສ຺ສາສໍ ອາປ຺ນ຺ນກາວໍ ຌຕ຺ວາ ຍາວ ຣາຊນິເວສນາ ວີຖິໍ ກິລລ຺ເຊຫີ ປຣິກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ຕຫິໍ ຕຫິໍ ສາຂາກຽຄໍ ປາເຕຕ຺ວາ ມຘຸລາພຸກໍ ອໍເສ ລຄ຺ເຄຕ຺ວາ ຕິຕກລາປໍ ອຸປ຺ກຈ຺ຉເກ ຖເປຕ຺ວາ ມຘຸມກ຺ຂິຕານິ ຕິຕານິ ມິຄສ຺ສ ປຸຣໂຕ ປຸຣໂຕ ວິກິຣນ຺ໂຕ ອນ຺ ໂຕຣາຊນິເວສນໍເຍວ ອຄມາສິໆ ມິເຄ ອນ຺ໂຕ ປວິຍ຺ເຖ ທ຺ວາຣໍ ປິທຫິສຸໆ ມິໂຄ ມນຸສ຺ເສ ທິສ຺ວາ ກມ຺ປມາໂນ ມຣຕກາຍຕຊ຺ຊິໂຕ ອນ຺ໂຕນິເວສນຽຄເຕ ອາຣາວຕິ ປຣິຣາວຕິໆ ຣາຊາ ປາສາທາ ໂອຣຸຍ຺ຫ ຕໍ ກມ຺ປມານໍ ທິສ຺ວາ ‘‘ວາຕມິໂຄ ນາມ ມນຸສ຺ສານໍ ທິຍ຺ຖຍ຺ຖານໍ ສຕ຺ຕາຫໍ ນ ຄຈ຺ຉຕິ, ຕຊ຺ຊິຕຍ຺ຖານໍ ຍາວຊີວໍ ນ ຄຈ຺ຉຕິ, ໂສ ເອວຣູໂປ ຄຫນນິສ຺ສິໂຕ ວາຕມິໂຄ ຣສຕຕ຺ຫາຍ ພທ຺ໂຮ ອິທານິ ເອວຣູປໍ ຖານໍ ອາຄໂຕ, ນຕ຺ຖິ ວຕ ໂກ ໂລເກ ຣສຕຕ຺ຫາຍ ປາປຕຣໍ ນາມາ’’ຕິ ອິມາຍ ຄາຖາຍ ຣມ຺ມເທສນໍ ປຍ຺ຖເປສິ –

໑໔ໆ

‘‘ນ ກິຣຕ຺ຖິ ຣເສຫິ ປາປິໂຍ, ອາວາເສຫິວ ສນ຺ຖເວຫິ ວາ;

ວາຕມິຄໍ ຄຫນນິສ຺ສິຕໍ, ວສມາເນສິ ຣເສຫິ ສລ຺ຊໂຍ’’ຕິໆ

ຕຕ຺ຖ ກິຣາຕິ ອນຸສ຺ສວນຕ຺ເຖ ນິປາໂຕໆ ຣເສຫີຕິ ຊິວ຺ຫາວິລ຺ເລຍ຺ເຍຫິ ມຘຸຣມ຺ພິລາທີຫິໆ ປາປິໂຍຕິ ປາປຕໂຣໆ ອາວາເສຫິວ

ສນ຺ຖເວທີ ວາຕິ ນິພທ຺ຂວສນຍ຺ຖານສງຂາເຕສຸ ທີ ອາວາເສສຸປີ ມິຕ຺ຕສນ຺ຖເວສຸປີ ຉນ຺ທຣາໂຄ ປາປໂກວ, ເຕທີ ປນ ສຈ຺ຉນ຺ທຣາຄປຣິໂກເຄທີ ອາວາເສທີ ວາ ມິຕ຺ຕສນ຺ຖເວທີ ວາ ສຕຄ຺ເຄນ ຈ ສຫສ຺ສຄ຺ເຄນ ຈ ສຕສຫສ຺ສຄ຺ເຄນ ຈ ຆວປ຺ຜິເສວນຍ຺ເຄນ ອາຫາຣໍ ວິນາ ຊີວິຕິນ຺ທຣິຍປ຺ລນາຍ ອກາເວນ ຈ ສຈ຺ຉນ຺ທຣາຄປຣິໂກຄຣສາວ ປາປຕຣາຕີຯ ໂພສິສຕ຺ໂຕ ປນ ອນຸສ຺ສວາຄຕໍ ວິຍ ອິມມຕ຺ຖໍ ກຕ຺ວາ "ນ ກິຣຕ຺ຖິ ຣເສທີ ປາປີໂຍ, ອາວາເສທິວ ສນ຺ຖເວທີ ວາ"ຕິ ອາຫຯ ອິທານິ ເຕສໍ ປາປີຍກາວໍ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ "ວາຕມິຄ"ນ຺ຕິອາທິມາຫຯ ຕຕ຺ຖ ຄຫນນິສ຺ສິຕນ຺ຕິ ຄຫນຍ຺ຖານນິສ຺ສິຕໍຯ ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂທຕິ – ປສ຺ສຖ ຣສານໍ ປາປີຍກາວໍ, ອິທໍ ນາມ ອຣຄ຺ຌາຍຕເນ ຄຫນນິສ຺ສິຕໍ ວາຕມິຄໍ ສຄ຺ຊໂຍ ອຸຍ຺ຍານປາໂລ ມຆຸຣເສທີ ອຕ຺ຕໂນ ວສໍ ອາເນສິ, ສພ຺ພຖາປີ ສຈ຺ຉນ຺ທຣາຄປຣິໂກເຄທີ ຣເສທີ ນາມ ອລ຺ລໍ ປາປຕຣໍ ລາມກຕຣໍ ນຕ຺ຖີຕິ ຣສຕຄ຺ຫາຍ ອາທີນວໍ ກເຖສິຯ ກເຖຕ຺ວາ ຈ ປນ ຕໍ ມິຄໍ ອຣຄ຺ຌເມວ ເປເສສິຯ

ສຕ຺ຖາປີ "ນ, ກິກ຺ຂເວ, ສາ ວຕ຺ຕາທາສີ ອິທາເນວ ເອຕໍ ຣສຕຄ຺ຫາຍ ພນ຺ຂິຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ວເສ ກໂຣຕິ, ປຸພ຺ເພປີ ອກາສິເຍວາ"ຕິ ອິມໍ ຆມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ອນຸສນ຺ຆີ ຆເຍຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຆາເນສີຯ "ຕທາ ສຄ຺ຊໂຍ ອຍໍ ວຕ຺ຕາທາສີ ອໂຫສີ, ວາຕມິໂຄ ຈູລອປິຕ຺ຫປາຕິໂກ, ພາຣາຕາສິຣາຊາ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສີ"ນ຺ຕີຯ

ວາຕມິຄຊາຕກວຕ຺ຕນາ ຈຕ຺ຕຖາຯ

[໑໔] ໔ຯ ຂຣາທິຍຊາຕກວຕ຺ຕນາ

ອຍ຺ຖກ຺ຂຣໍຂຣາທິເຍຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິທຣນ຺ໂຕ ອຄ຺ຄຕຣໍ ທຸພ຺ພຈກິກ຺ຂຸໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສີຯ ໂສ ກິຣ ກິກ຺ຂຸ ທຸພ຺ພໂຈ ໂອວາທໍ ນ ຄຕ຺ຫາຕີຯ ອຖ ນໍ ສຕ຺ຖາ ປຸຈ຺ຉີ "ສຈ຺ຈໍ ກິຣ ຕ຺ວໍ ກິກ຺ຂຸ ທຸພ຺ພໂຈ ໂອວາທໍ ນ ຄຕ຺ຫາສີ"ຕິ? "ສຈ຺ຈໍ ກຄວາ"ຕີຯ ສຕ຺ຖາ "ປຸພ຺ເພປີ ຕ຺ວໍ ທຸພ຺ພຈຕາຍ ປຕ຺ທິຕານໍ ໂອວາທໍ ອຄ຺ຄເທຕ຺ວາ ປາເສນ ພທ຺ໂຜ ຊີວິຕກ຺ຂຍໍ ປຕ຺ໂຕ"ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣີຯ

ອຕີເຕ ພາຣາຕາສິຍໍ ພຣຫ຺ມທຕ຺ເຕ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ເຕ ໂພສິສຕ຺ໂຕ ມິໂຄ ທຸຕ຺ວາ ມິຄຄຕປຣິວຸໂຕ ອຣຄ຺ເຄ ວສຕີຯ ອຖສ຺ສ ກຄິນິມິຄີ ປຸຕ຺ຕກໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ "ກາຕິກ, ອຍໍ ເຕ ກາຄິເນຍ຺ໂຍ, ເອຕໍ ມິຄມາຍໍ ອຸຄ຺ຄຕ຺ຫາເປທີ"ຕິ ປຜິຈ຺ຉາເປສີຯ ໂສ ຕໍ ກາຄິເນຍ຺ຍໍ "ອສຸກເວລາຍ ນາມ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ອຸຄ຺ຄຕ຺ຫາທີ"ຕິ ອາຫຯ ໂສ ວຸຕ຺ຕເວລາຍ ນາຄຈ຺ຉຕີຯ ຍຖາ ຈ ເອກທິວສໍ, ເອວໍ ສຕ຺ຕ ທິວເສ ສຕ຺ໂຕວາເທ ອຕິກ຺ກນ຺ໂຕ ໂສ ມິຄມາຍໍ ອນຸຄ຺ຄຕ຺ທິຕ຺ວາວ ວິຈຣນ຺ໂຕ ປາເສ ພຊ຺ຊີຯ ມາຕາປິສ຺ສ ກາຕຣໍ ອຸປສງກມິຕ຺ວາ "ກີ ເຕ, ກາຕິກ, ກາຄິເນຍ຺ໂຍ ມິຄມາຍໍ ອຸຄ຺ຄຕ຺ຫາປິໂຕ"ຕິ ປຸຈ຺ຉີຯ ໂພສິສຕ຺ໂຕ ຈ "ຕສ຺ສ ອໂນວາທກສ຺ສ ມາ ຈິນ຺ຕຍິ, ນ ເຕ ປຸຕ຺ເຕນ ມິຄມາຍາ ອຸຄ຺ຄທິຕາ"ຕິ ວຕ຺ວາ ອິທານິປີ ຕໍ ອໂນວທິຕຸກາໂມວ ທຸຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໔ຯ

"ອຍ຺ຖກ຺ຂຣໍ ຂຣາທິເຍ, ມິຄໍ ວງກາຕິວງກິນໍ;

ສຕ຺ຕທີ ກາລາຕິກ຺ກນ຺ຕໍ, ນ ນໍ ໂອວທິຕຸສ຺ສເຫ"ຕີຯ

ຕຕ຺ຖ ອຍ຺ຖກ຺ຂຣນ຺ຕິ ເອເກກສ຺ມີ ປາເທ ທຸວິນ຺ນໍ ທຸວິນ຺ນໍ ວເສນ ອຍ຺ຖກ຺ຂຣໍຯ ຂຣາທິເຍຕິ ຕໍ ນາເມນ ອາລປຕີຯ ມິຄນ຺ຕິ ສພ຺ພສງຄາຫິກວຈນໍຯ ວງກາຕິວງກິນນ຺ຕິ ມູເລ ວງການິ, ອຄ຺ເຄ ອຕິວງການີຕິ ວງກາຕິວງການິ, ຕາທິສານິ ສິງຄານິ ອສ຺ສ ອຕ຺ຖີຕິ ວງກາຕິວງກີ, ຕໍ ວງກາຕິວງກິນໍຯ ສຕ຺ຕທີ ກາລາຕິກ຺ກນ຺ຕນ຺ຕິ ສຕ຺ຕທີ ໂອວາທກາເລທີ ໂອວາທໍ ອຕິກ຺ກນ຺ຕໍຯ ນ ນໍ ໂອວທິຕຸສ຺ສເຫຕິ ເອຕໍ ທຸພ຺ພຈມິຄໍ ອຫໍ ໂອວທິຕຸໍ ນ ອຸສ຺ສຫາມິ, ເອຕສ຺ສ ເມ ໂອວາທຕ຺ຖາຍ ຈິຕ຺ຕມ຺ປີ ນ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕີຕິ ທສ຺ເສຕີຯ ອຖ ນໍ ທຸພ຺ພຈມິຄໍ ປາເສ ພທ຺ຂໍ ລຸທ຺ໂທ ມາເຣຕ຺ວາ ມໍສໍ ອາທາຍ ປກ຺ກາມີຯ

ສຕ຺ຖາປີ "ນ ຕ຺ວໍ ກິກ຺ຂຸ ອິທາເນວ ທຸພ຺ພໂຈ, ປຸພ຺ເພປີ ທຸພ຺ພໂຈເຍວາ"ຕິ ອິມໍ ຆມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ອນຸສນ຺ຆີ ຆເຍຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຆາເນສີຯ "ຕທາ ກາຄິເນຍ຺ໂຍ ມິໂຄ ທຸພ຺ພຈກິກ຺ຂຸ ອໂຫສີ, ກຄິນີ ອຸປ຺ປລວຕ຺ຕາ, ໂອວາທມິໂຄ ປນ ອຫເມວ

ອໂຫສິ''ນ຺ຕິຯ

ຂຣາຫິຍຊາຕກວຕ຺ຕນາ ປຌ຺ຈມາຯ

[໑໖] ຜ຺ ຕິປ຺ລຸລຕ຺ຖມິຄຊາຕກວຕ຺ຕນາ

ມິຄໍຕິປ຺ລຸລຕ຺ຖນ຺ຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ໂກສມ຺ພິຍໍ ພທຣິກາຣາເມ ວິຫຣນ຺ໂຕ ສິກ຺ຂາກາມໍ ຣາຫຸລຕ຺ເຖຣໍ ອາຣພ຺ພ ກເຖສິຯ ເອກສ຺ມິຌ຺ຫິ
ກາເລ ສຕ຺ຖຣິ ອາລຸອວິນຄຣໍ ອຸປ຺ນິສ຺ສາຍ ອຄ຺ຄາລຸອເວ ເຈຕິເຍ ວິຫຣນ຺ເຕ ພຫູ ອຸປາສກາ ອຸປາສິກາ ພິກ຺ຂູ ພິກ຺ຂຸນິໂຍ ຈ ວິ
ຫາຣໍ ຘມ຺ມສ຺ສວນຕ຺ຖາຍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕິ, ທິວາ ຘມ຺ມສ຺ສວນໍ ໂຫຕິຯ ຄຈ຺ຉນ຺ເຕ ປນ ກາເລ ອຸປາສິກາໂຍ ພິກ຺ຂຸນິໂຍ ຈ ນ ຄຈ຺ຉິສ຺,
ພິກ຺ຂູ ເຈວ ອຸປາສກາ ຈ ອເຫສ຺ຸຯ ຕໂຕ ປຠ຺ຖາຍ ຣຕ຺ຕິ ຘມ຺ມສ຺ສວນໍ ຊາຕໍຯ ຘມ຺ມສ຺ສວນປ຺ຣິໂຍສາເນ ເຖຣາ ພິກ຺ຂູ ອຕ຺ຕໂນ
ອຕ຺ຕໂນ ວສນຏ຺ຖານານິ ຄຈ຺ຉນ຺ຕິຯ ທຫຣາ ສາມເຓຣາ ຈ ອຸປາສເກຫິ ສທ຺ຘິ ອຸປຏ຺ຖານສາລາຍໍ ສຍນ຺ຕິຯ ເຕສຸ ນິທ຺ທໍ ອຸປຄ
ເຕສຸ ເອກຈ຺ເຈ ຂຸຣຸຂຸຣຸປ຺ສ຺ສາສາ ກາກຈ຺ຉມານາ ທນ຺ເຕ ຂາທນ຺ຕາ ນິປ຺ຊຊິສ຺, ເອກຈ຺ເຈ ມຸຫຸຕ຺ຕໍ ນິທ຺ທາຍິຕ຺ວາ ອຸຏ຺ຖຫິສ຺ຯ ເຕ
ຕໍ ວິປ຺ປກາຣໍ ທິສ຺ວາ ກຄວໂຕ ອາໂຣເຈສ຺ຸຯ ກຄວາ 'ໂຍ ປນ ພິກ຺ຂຸ ອນຸປສມ຺ປນ຺ເນນ ສຫເສຍ຺ຍໍ ກປ຺ເປຍ຺ຍ ປາຈິຕ຺ຕິຍ''ນ຺ຕິ (ປາ
ຈິຯ ໔໙) ສິກ຺ຂາປທໍ ປຌ຺ຌເປຕ຺ວາ ໂກສມ຺ພິ ອຄມາສິຯ

ຕຕ຺ຖ ພິກ຺ຂູ ອາຍສ຺ມນ຺ຕໍ ຣາຫຸລໍ ອາຫໍສ຺ – ''ອາວຸໂສ ຣາຫຸລ, ກຄວຕາ ສິກ຺ຂາປທໍ ປຌ຺ຌຕ຺ຕໍ, ອິທານິ ຕ຺ວໍ ອຕ຺ຕໂນ
ວສນຏ຺ຖານໍ ຊານາຫີ''ຕິຯ ປຸພ຺ເພ ປນ ເຕ ພິກ຺ຂູ ກຄວຕິ ຈ ຄາຣວໍ ຕສ຺ສ ຈາຍສ຺ມໂຕ ສິກ຺ຂາກາມຕໍ ປຏິຈ຺ຈ ຕໍ ອຕ຺ຕໂນ
ວສນຏ຺ຖານໍ ອາຄຕໍ ອຕິວິຍ ສງ຺ຄຕ຺ຫນ຺ຕິ, ຂຸທ຺ທກມຌ຺ຈກໍ ປຌ຺ຌເປຕ຺ວາ ອຸສ຺ສີສກກຣຓຕ຺ຖາຍ ຈີວຣໍ ເທນ຺ຕິຯ ຕໍ ທິວສໍ ປນ
ສິກ຺ຂາປທກເຍນ ວສນຏ຺ຖານມ຺ປິ ນ ອທໍສ຺ຯ ຣາຫຸລກທ຺ໂທປິ ''ປິຕາ ເມ''ຕິ ທສພລສ຺ສ ວາ, ''ອຸປ຺ຊ຺ຊາໂຍ ເມ''ຕິ ຘມ຺ມເສນາປ
ຕິໂນ ວາ, ''ອາຈຣິໂຍ ເມ''ຕິ ມຫາໂມຄ຺ຄລ຺ລານສ຺ສ ວາ, ''ຈູລ຺ລປິຕາ ເມ''ຕິ ອານນ຺ທຕ຺ເຖຣສ຺ສ ວາ ສນ຺ຕິກໍ ອຄນ຺ຕ຺ວາ
ທສພລສ຺ສ ວລ຺ລຌ຺ຊນວຈ຺ຈກຸຏິ ພ຺ຣຫ຺ມວິມານໍ ປວິສນ຺ໂຕ ວິຍ ປວິສິຕ຺ວາ ວາສໍ ກປ຺ເປສິຯ ພຸທ຺ຘານຌ຺ຫິ ວລ຺ລຌ຺ຊນກຸຏິຍໍ ທ຺
ວາຣໍ ສຸປິຫິຕໍ ໂຫຕິ, ຄນ຺ຘປຣິກຕ຺ຫກຕາ ກູມິ, ຄນ຺ຘທາມມາລາທາມານິ ໂອສາຣິຕາເນວ ໂຫນ຺ຕິ, ສພ຺ພຣຕ຺ຕິ ທີໂປ ຊາຍຕິຯ
ຣາຫຸລກທ຺ໂທ ປນ ນ ຕສ຺ສາ ກຸຏິຍາ ອິມໍ ສມ຺ປຕ຺ຕິ ປຏິຈ຺ຈ ຕຕ຺ຖ ວາສໍ ອຸປຄໂຕ, ພິກ຺ຂູຫິ ປນ ''ວສນຏ຺ຖານໍ ຊານາຫີ''ຕິ
ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ໂອວາທຄາຣເວນ ສິກ຺ຂາກາມຕາຍ ຕຕ຺ຖ ວາສໍ ອຸປຄໂຕຯ ອນ຺ຕຣນ຺ຕຣາ ຫິ ພິກ຺ຂູ ຕໍ ອາຍສ຺ມນ຺ຕໍ ທູຣໂຕວ
ອາຄຈ຺ຉນ຺ຕໍ ທິສ຺ວາ ຕສ຺ສ ວີມໍສນຕ຺ຖາຍ ມຸຏ຺ຖິສມ຺ມຊ຺ຊນີ ວາ ກຈວຣຉຑ຺ຑນກໍ ວາ ພຫີ ຂິປິຕ຺ວາ ຕສ຺ມິ ອາຄເຕ ''ອາວຸໂສ,
ອິມໍ ເກນ ຉຑ຺ຑິຕ''ນ຺ຕິ ວທນ຺ຕິຯ ຕຕ຺ຖ ເກຫິຈິ ''ຣາຫຸໂລ ອິມິນາ ມຄ຺ເຄນ ຄໂຕ''ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ໂສ ອາຍສ຺ມາ ''ນາຫໍ, ກນ຺ເຕ, ເອ
ຕໍ ຊານາມີ''ຕິ ອວຕ຺ວາວ ຕໍ ປຏິສາເມຕ຺ວາ ''ຂມຖ ເມ, ກນ຺ເຕ''ຕິ ຂມາເປຕ຺ວາ ຄຈ຺ຉຕິຯ ເອວເມສ ສິກ຺ຂາກາໂມຯ

ໂສ ຕໍ ສິກ຺ຂາກາມຕໍເຍວ ປຏິຈ຺ຈ ຕຕ຺ຖ ວາສໍ ອຸປຄໂຕຯ ອຖ ສຕ຺ຖາ ປຸເຣອຣຸຓໍເຍວ ວຈ຺ຈກຸຏິທ຺ວາເຣ ຖຕ຺ວາ ອຸກ຺ກາສິ, ໂສ
ປາຍສ຺ມາ ອຸກ຺ກາສິຯ 'ໂກ ເອໂສ''ຕິ? ''ອຫໍ ຣາຫຸໂລ''ຕິ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ວນ຺ທິຯ ''ກສ຺ມາ ຕ຺ວໍ ຣາຫຸລ ອິຘ ນິປ຺ນ຺ໂນສີ''ຕິ?
''ວສນຏ຺ຖານສ຺ສ ອກາວໂຕ''ຯ ''ປຸພ຺ເພ ຫິ, ກນ຺ເຕ, ພິກ຺ຂູ ມມ ສງ຺ຄຫໍ ກໂຣນ຺ຕິ, ອິທານິ ອຕ຺ຕໂນ ອາປຕ຺ຕິກເຍນ ວສນຏ຺ຖາ
ນໍ ນ ເທນ຺ຕິ, ສ຺ວາຫໍ 'ອິທໍ ອຌ຺ເຌສໍ ອສງ຺ພຏ຺ຏນຏ຺ຖານ'ນ຺ຕິ ອິມິນາ ກາຣເຓນ ອິຘ ນິປ຺ນ຺ໂນສ຺ມີຕິຯ ອຖ ກຄວໂຕ ''ຣາຫຸລໍ
ຕາວ ພິກ຺ຂູ ເອວໍ ປຣິຈ຺ຈຊນ຺ຕິ, ອຌ຺ເຌ ກຸລທາຣເກ ປພ຺ພາເຊຕ຺ວາ ກິໍ ກຣິສ຺ສນ຺ຕີ''ຕິ ຘມ຺ມສໍເວໂຄ ອຸທປາທິຯ

ອຖ ກຄວາ ປາໂຕວ ພິກ຺ຂູ ສນ຺ນິປາຕາເປຕ຺ວາ ຘມ຺ມເສນາປຕິ ປຸຈ຺ຉິ ''ຊານາສິ ປນ ຕ຺ວໍ, ສາຣິປຸຕ຺ຕ, ອຊ຺ຊ ກຕ຺ຖຈິ
ຣາຫຸລສ຺ສ ວຸຕ຺ຖກາວ''ນ຺ຕິ? ''ນ ຊານາມິ, ກນ຺ເຕ''ຕິຯ ''ສາຣິປຸຕ຺ຕ, ອຊ຺ຊ ຣາຫຸໂລ ວຈ຺ຈກຸຏິຍໍ ວສິ, ສາຣິປຸຕ຺ຕ, ຕຸມ຺ເຫ ຣາຫຸ
ລໍ ເອວໍ ປຣິຈ຺ຈຊນ຺ຕາ ອຌ຺ເຌ ກຸລທາຣເກ ປພ຺ພາເຊຕ຺ວາ ກິໍ ກຣິສ຺ສຖ? ເອວຌ຺ຫິ ສນ຺ເຕ ອິມສ຺ມິ ສາສເນ ປພ຺ພຊິຕາ ນ ປ
ຕິຏ຺ຖາ ກວິສ຺ສນ຺ຕິ, ອິໂຕ ທານິ ປຠ຺ຖາຍ ອນຸປສມ຺ປນ຺ເນ ເອກໍ ທ຺ເວ ທິວເສ ອຕ຺ຕໂນ ສນ຺ຕິເກ ວສາເປຕ຺ວາ ຕຕິຍທິວເສ ເຕ
ສໍ ວສນຏ຺ຖານໍ ຌຕ຺ວາ ພຫີ ວາເສຖາ''ຕິ ອິມໍ ອນຸປຌ຺ຌຕ຺ຕິ ກຕ຺ວາ ປຸນ ສິກ຺ຂາປທໍ ປຌ຺ຌເປສິຯ

ຕສ຺ມີ ສມເຍ ຘມ຺ມສກາຍໍ ສນ຺ນິສິນ຺ນາ ພິກ຺ຂູ ຣາຫຸລສ຺ສ ຄຸຓກຖໍ ກເຖນ຺ຕິ ''ປສ຺ສຖາວຸໂສ, ຍາວ ສິກ຺ຂາກາໂມ ວຕາຍໍ
ຣາຫຸໂລ, 'ຕວ ວສນຏ຺ຖານໍ ຊານາຫີ'ຕິ ວຸຕ຺ໂຕ ນາມ 'ອຫໍ ທສພລສ຺ສ ປຸຕ຺ໂຕ, ຕຸມ຺ຫາກໍ ເສນາສນສ຺ມາ ຕຸມ຺ເຫເຍວ ນິກ຺
ຂມຖາ'ຕິ ເອກໍ ພິກ຺ຂຸມ຺ປິ ອປ຺ປຏິປ຺ຜຣິຕ຺ວາ ວຈ຺ຈກຸຏິຍໍ ວາສໍ ກປ຺ເປສີ''ຕິຯ ເອວໍ ເຕສຸ ກເຖຍມາເນສຸ ສຕ຺ຖາ ຘມ຺ມສກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ

ອລງກຕາສເນ ນິສີທິຕ຺ວາ ‘‘ກາຍ ນຸຕ຺ຖ, ກິກ຺ຂເວ, ເອຕຣຫິ ກຖາຍ ສນ຺ນິສິນ຺ນາ’’ຕິ ອາຫ. ‘‘ກນ຺ເຕ, ຣາຫຸລສ຺ສ ສິກ຺ຂາການ ກຖາຍ, ນ ອສ຺ລາຍ ກຖາຍາ’’ຕິ. ສຕ຺ຖາ ‘‘ນ, ກິກ຺ຂເວ, ຣາຫຸໂລ ອິທາເນວ ສິກ຺ຂາກາໂມ, ປຸພ຺ເພ ຕິຣຈ຺ຉານໂຍນິຍໍ ນິພ຺ພຕ຺ໂຕປິ ສິກ຺ຂາກາໂມເຍວາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣິ.

ອຕີເຕ ຣາຊຄເຫ ເອໂກ ມຄສຣາຊາ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣສິ. ຕທາ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ມິຄໂຍນິຍໍ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຕ຺ວາ ມິຄຄຓປຣິວຸໂຕ ອຣລ຺ເລ ວສຕິ. ອຖສ຺ສ ກຄິນີ ອຕ຺ຕໂນ ປຸຕ຺ຕກໍ ອຸປເນຕ຺ວາ ‘‘ກາຕິກ, ອິມໍ ເຕ ກາຄິເນຍ຺ຍໍ ມິຄມາຍໍ ສິກ຺ຂາເປຫີ’’ຕິ ອາຫ. ໂພທິສຕ຺ໂຕ ‘‘ສາຣູ’’ຕິ ປຝິສ຺ສຸຕິຕ຺ວາ ‘‘ຄຈ຺ຉ, ຕາຕ, ອສ຺ກເວລາຍ ນາມ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ສິກ຺ເຂຍ຺ຍາສີ’’ຕິ ອາຫ. ໂສ ມາຕ຺ເລນ ວຸຕ຺ຕເວລໍ ອນຕິກ຺ກມິຕ຺ວາ ຕໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ມິຄມາຍໍ ສິກ຺ຂິ. ໂສ ເອກທິວສໍ ວເນ ວິຈຣນ຺ໂຕ ປາເສນ ພທ຺ໂຘ ພທ຺ຘຣວໍ ຣວິ, ມິຄຄໂຓ ປ໌ລາຍິຕ຺ວາ ‘‘ປຸຕ຺ໂຕ ເຕ ປາເສນ ພທ຺ໂຘ’’ຕິ ຕສ຺ສ ມາຕ຺ຍາ ອາໂຣເຈສິ. ສາ ກາຕຸ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ກາຕິກ, ກາຄິເນຍ຺ໂຍ ເຕ ມິຄມາຍໍ ສິກ຺ຂາປິໂຕ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິ. ໂພທິສຕ຺ໂຕ ‘‘ມາ ຕ຺ວໍ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ກິລ຺ຈິ ປາປກໍ ອາສງ຺ກິ, ສຸຄ຺ຄຫີຕາ ເຕນ ມິຄມາຍາ, ອິທານິ ຕໍ ຫາສຍມາໂນ ອາຄຈ຺ຉິສ຺ສຕີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໖.

‘‘ມິຄໍ ຕິປ຺ລ຺ລຕ຺ຖມເນກມາຍໍ, ອຝ຺ຖກ຺ຂຸຣໍ ອຑ຺ຌຣຕ຺ຕາປປາຍີ;

ເອເກນ ໂສເຕນ ຉມາສ຺ສສນ຺ໂຕ, ຉຫິ ກລາຫີຕິໂກຕິ ກາຄິເນຍ຺ໂຍ’’ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ມິຄນ຺ຕິ ກາຄິເນຍ຺ຍມິຄໍ. ຕິປ຺ລ຺ລຕ຺ຖນ຺ຕິ ປລ຺ລຕ຺ຖໍ ວຸຈ຺ຈຕິ ສຍນໍ, ອຸໂກຫິ ປສ຺ເສຫິ ອຸຊ຺ກເມວ ຈ ນິປ຺ນ຺ນກວເສນາຕິ ຕີຫາກາເຣຫິ ປລ຺ລຕ຺ຖໍ ອສ຺ສ, ຕີຕິ ວາ ປລ຺ລຕ຺ຖານິ ອສ຺ສາຕິ ຕິປ຺ລ຺ລຕ຺ໂຖ, ຕໍ ຕິປ຺ລ຺ລຕ຺ຖໍ. ອເນກມາຍນ຺ຕິ ພຫຸມາຍໍ ພຫຸວລ຺ຈນໍ. ອຝ຺ຖກ຺ຂຸຣນ຺ຕິ ເອເກກສ຺ມິ ປາເທ ທ຺ວິນ຺ນໍ ທ຺ວິນ຺ນໍ ວເສນ ອຝ຺ຖຫິ ຂຸເຣຫິ ສມນ຺ນາຄຕໍ. ອຑ຺ຌຣຕ຺ຕາປປາຍິນ຺ຕິ ປຸຣິມຍາມໍ ອຕິກ຺ກມິຕ຺ວາ ມຊ຺ຊິມຍາເມ ອຣລ຺ລໂຕ ອາຄມ຺ມ ປານີຍສ຺ສ ປີວນ຺ໂຕ ອຑ຺ຌຣຕ຺ເຕ ອາປໍ ປິວຕີຕິ ອຑ຺ຌຣຕ຺ຕາປປາຍີ. ຕໍ ອຑ຺ຌຣຕ຺ເຕ ອປາຍິນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ. ມມ ກາຄິເນຍ຺ຍໍ ມິຄໍ ອຫໍ ສາຣຸກໍ ມິຄມາຍໍ ອຸຄ຺ຄຕ຺ຫາເປສິ. ກຖໍ? ຍຖາ ເອເກນ ໂສເຕນ ຉມາສ຺ສສນ຺ໂຕ, ຉຫິ ກລາຫີຕິໂກຕິ ກາຄິເນຍ຺ໂຍຕິ. ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ – ອຫລ຺ຫິ ຕວ ປຸຕ຺ຕໍ ຕຖາ ອຸຄ຺ຄຕ຺ຫາເປສິ, ຍຖາ ເອກສ຺ມີ ອຸປຣິມນາສິກາໂສເຕ ວາຕໍ ສນ຺ນິຣຸມ຺ກິຕ຺ວາ ປຖວິຍາ ອລ຺ລີເນນ ເອເກນ ເຫຝ຺ຖິມໂສເຕນ ຕຕ຺ເຖວ ຉມາຍໍ ອສ຺ສສນ຺ໂຕ ຉຫິ ກລາຫິ ລຸທ຺ທກໍ ອຕິໂກຕິ, ຉຫິ ໂກຝ຺ຖາເສຫິ ອຊ຺ໂຊຕ຺ຖຣຕີ ວລ຺ເຈຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ. ກຕມາຫິ ຉຫິ? ຈຕ຺ຕາໂຣ ປາເທ ປສາເຣຕ຺ວາ ເອເກນ ປສ຺ເສນ ເສຍ຺ຍາຍ, ຂຸເຣຫິ ຕິຓປົສຸຂາເນນ, ຊິວ຺ຫານິນ຺ນາມເນນ ອຸທຣສ຺ສ ອຸທຸຂຸມາຕກາວກຣເຕນ, ອຸຈ຺ຈາຣປສ຺ສາວວິສ຺ສຊ຺ຊເນນ, ວາຕສນ຺ນິຣຸມ຺ກເນນາຕິ.

ອປໂຣ ນໂຍ – ປາເທນ ປໍສຸໍ ຄເຫຕ຺ວາ ອກິມຸຂາຫຸຌເນນ, ປຝິປຓາມເນນ, ອຸໂກສຸ ປສ຺ເສສຸ ສລ຺ຈຣເຕນ, ອຸທຣໍ ອຸທຸຂໍ ປກ຺ຂິປເນນ, ອໂຘ ອວກ຺ຂິປເນນາຕິ ອິມາຫິ ຉຫິ ກລາຫິ ຍຖາ ອຕິໂກຕິ, ‘‘ນໂຕ ອຍ’’ນ຺ຕິ ສລ຺ລໍ ອຸປ຺ປາເທຕ຺ວາ ວລ຺ເຈຕິ, ເອວໍ ຕໍ ມິຄມາຍໍ ອຸຄ຺ຄຕ຺ຫາເປສິນ຺ຕິ ທີເປຕິ.

ອປໂຣ ນໂຍ – ຕຖາ ນໍ ອຸຄ຺ຄຕ຺ຫາເປສິ, ຍຖາ ເອເກນ ໂສເຕນ ຉມາສ຺ສສນ຺ໂຕ ຉຫິ ກລາຫີຕິ ທ຺ວີສຸປິ ນເຍສຸ ທສ຺ສິເຕຫິ ຉຫິ ກາຣເຕຫິ ກລາຫີຕິ ກລາຍິສ຺ສຕີ, ລຸທ຺ທໍ ວລ຺ເຈສ຺ສຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ. ໂກຕີຕິ ກຄິນີ ອາລປຕິ. ກາຄິເນຍ຺ໂຍຕິ ເອວໍ ຉຫິ ກາຣເຕຫິ ວລ຺ຈນກໍ ກາຄິເນຍ຺ຍໍ ນິທ຺ທິສຕິ. ເອວໍ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ກາຄິເນຍ຺ຍສ຺ສ ມິຄມາຍາຍ ສາຣຸກໍ ອຸຄ຺ຄຫີຕກາວໍ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ ກຄິນີ ສມສ຺ສາເສຕິ.

ໂສປິ ມິຄໂປຕໂກ ປາເສ ພທ຺ໂຘ ອວິປ຺ຟນ຺ທິຕ຺ວາເຍວ ກູມິຍໍ ມຫາຫາສ຺ກປສ຺ເສນ ປາເທ ປສາເຣຕ຺ວາ ນິປ຺ນ຺ໂນ ປາທານໍ ອາສນ຺ນຝ຺ຖາເນ ຂຸເຣເຫວ ປໍສຸຍ຺ຈ ຕິຓານິ ຈ ອຸປ຺ປາເຝຕ຺ວາ ອຸຈ຺ຈາຣປສ຺ສາວໍ ວິສ຺ສຊ຺ເຊຕ຺ວາ ສີສໍ ປາເຕຕ຺ວາ ຊິວ຺ຫໍ ນິນ຺ນາເມຕ຺ວາ ສຣີຣໍ ເຂລກິລິນ຺ນໍ ກຕ຺ວາ ວາຕຄຄຫເນນ ອຸທຣໍ ອຸທຸຂຸມາຕກໍ ກຕ຺ວາ ອກ຺ຂີນິ ປຣິວຕ຺ເຕຕ຺ວາ ເຫຝ຺ຖານາສິກາໂສເຕນ ວາຕໍ ສລ຺ຈຣາເປນ຺ໂຕ ອຸປຣິມນາສິກາໂສເຕນ ວາຕໍ ສນ຺ນິຣຸມ຺ກິຕ຺ວາ ສກລສຣີຣໍ ຖທ຺ຘກາວໍ ຄາຫາເປຕ຺ວາ ມຕາກາຣໍ ທສ຺ເສສິ. ນີລມກ຺ຂິກາປິ ນໍ ສມ຺ປຣິວາເຣສຸໍ, ຕສ຺ມີ ຕສ຺ມີ ຄາເນ ກາກາ ນິລີຍິສ຺ສຸ. ລຸທ຺ໂທ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ອຸທຣໍ ຫຕ຺ເຖນ

ປໜາຣິຕ຺ວາ ‘‘ອຕິປາໂຕວ ພຫຸໂສ ກວິສ຺ສຕິ, ປູຕິໂກ ຊາໂຕ’’ຕິ ຕສ຺ສ ພນ຺ຊນຣຊ຺ຊກໍ ໂມເຈຕ຺ວາ ‘‘ເອຕ຺ເຖວຫານິ ນໍ ອຸກ຺ການ຺ຕິຕ຺ວາ ມໍສໍ ອາຫາຍ ຄມິສ຺ສາມິ’’ຕິ ນິຣາສງ຺ໂກ ຫຸຕ຺ວາ ສາຂາປລາສໍ ຄເຫຕ຺ວາ ອາຣຫ຺ໂສ. ມິຄໂປ຺ຕໂກປິ ອຸພ຺ຖາຍ ຈຕູຫິ ປາເທຫິ ຖຕ຺ວາ ກາຍໍ ວິຊ຺ນິຕ຺ວາ ຄີວໍ ປສາເຣຕ຺ວາ ມຫາວາເຕນ ຂິນ຺ນວລາຫໂກ ວິຍ ເວເຄນ ມາຕຸ ສນ຺ຕິກໍ ອຄມາສິ.

ສຕ຺ຖາປິ ‘‘ນ, ກິກ຺ຂເວ, ຣາຫຸໂລ ອິທາເນວ ສິກ຺ຂາກາໂມ, ປຸພ຺ເພປິ ສິກ຺ຂາກາໂມເຍວາ’’ຕິ ອິມໍ ທມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ອນຸສນ຺ທີ ໝເຍຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມທາເນສິ – ‘‘ຕທາ ກາຄິເນຍ຺ຍມິຄໂປ຺ຕໂກ ຣາຫຸໂລ ອໂຫສິ, ມາຕາ ອຸປ຺ປລວຕ຺ຕາ, ມາຕຸລມິໂຄ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິ’’ນ຺ຕິ.

ຕິປ຺ລ຺ລຕ຺ຖມິຄຊາຕກວຕ຺ຕນາ ລຕ຺ຖາ.

[໑໗] ໗. ມາລຸຕຊາຕກວຕ຺ຕນາ

ກາລ຺ເອວາ ຍທິ ວາ ຊຸຕ຺ເຫຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ທ຺ເວ ວຸທ຺ຒປພ຺ພຊິເຕ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິ. ເຕ ກິຣ ໂກສລຊນປເທ ເອກສ຺ມິ ອຣຄ຺ຄາວາເສ ວສນ຺ຕິ. ເອໂກ ກາລ຺ອຕ຺ເຖໂຣ ນາມ, ເອໂກ ຊຸຕ຺ຫຕ຺ເຖໂຣ ນາມ. ອເຖກທິວສໍ ຊຸຕ຺ໂຫ ກາລ຺ອໍ ປຸຈ຺ຈິ ‘‘ກນ຺ເຕ ກາລ຺ອ, ສີຕໍ ນາມ ກສ຺ມິ ກາເລ ໂຫຕີ’’ຕິ. ໂສ ‘‘ກາລ຺ເອ ໂຫຕີ’’ຕິ ອາຫ. ອເຖກທິວສໍ ກາລ຺ໂອ ຊຸຕ຺ຫໍ ປຸຈ຺ຈິ – ‘‘ກນ຺ເຕ ຊຸຕ຺ຫ, ສີຕໍ ນາມ ກສ຺ມິ ກາເລ ໂຫຕີ’’ຕິ. ໂສ ‘‘ຊຸຕ຺ເຫ ໂຫຕີ’’ຕິ ອາຫ. ເຕ ອຸໂກປິ ອຕ຺ຕໂນ ກງ຺ຂໍ ຂິນ຺ທິຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ຕາ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ‘‘ກນ຺ເຕ, ສີຕໍ ນາມ ກສ຺ມິ ກາເລ ໂຫຕີ’’ຕິ ປຸຈ຺ຈິສ຺ສຸ. ສຕ຺ຖາ ເຕສໍ ກຖໍ ສຸຕ຺ວາ ‘‘ປຸພ຺ເພປິ ອຫໍ, ກິກ຺ຂເວ, ຕຸມ຺ຫາກໍ ອິມໍ ປຄ຺ຫໍ ກເຖສີ, ກວສງ຺ເຂປຄຕຕ຺ຕາ ປນ ນ ສລ຺ລກ຺ຂິຕ຺ຖາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣິ.

ອຕີເຕ ເອກສ຺ມິ ປພ຺ພຕປາເທ ສີໂຫ ຈ ພ຺ຍຄ຺ໂຝ ຈ ທ຺ເວ ສຫາຍາ ເອກິສ຺ສາເຍວ ຄຸຫາຍ ວສນ຺ຕິ. ຕທາ ໂພທິສຕ຺ໂຕປິ ອິສິປພ຺ພຊ຺ຊໍ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ຕສ຺ມິເຍວ ປພ຺ພຕປາເທ ວສຕິ. ອເຖກທິວສໍ ເຕສໍ ສຫາຍການໍ ສີຕໍ ນິສ຺ສາຍ ວິວາໂທ ອຸທປາທິ. ພ຺ຍຄ຺ໂຝ ‘‘ກາລ຺ເອເຍວ ສີຕໍ ໂຫຕີ’’ຕິ ອາຫ. ສີໂຫ ‘‘ຊຸຕ຺ເຫເຍວ ສີຕໍ ໂຫຕີ’’ຕິ ອາຫ. ເຕ ອຸໂກປິ ອຕ຺ຕໂນ ກງ຺ຂໍ ຂິນ຺ທິຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ຕາ ໂພທິສຕ຺ຕໍ ປຸຈ຺ຈິສ຺ສຸ. ໂພທິສຕ຺ໂຕ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໗.

‘‘ກາລ຺ເອ ວາ ຍທິ ວາ ຊຸຕ຺ເຫ, ຍທາ ວາຍຕິ ມາລຸໂຕ;

ວາຕຊານິ ຫິ ສີຕານິ, ອຸໂກຕ຺ຖມປຣາຊິຕາ’’ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ກາລ຺ເອ ວາ ຍທິ ວາ ຊຸຕ຺ເຫຕິ ກາລ຺ອປກ຺ເຂ ວາ ຊຸຕ຺ຫປກ຺ເຂ ວາ. ຍທາ ວາຍຕິ ມາລຸໂຕຕິ ຍສ຺ມິ ສມເຍ ປຸຣຕ຺ຖິມາທິເພໂທ ວາໂຕ ວາຍຕິ, ຕສ຺ມິ ສມເຍ ສີຕໍ ໂຫຕິ. ກິໍກາຣຕາ? ວາຕຊານິ ຫິ ສີຕານິ, ຍສ຺ມາ ວາເຕ ວິຊ຺ຊນ຺ເຕເຍວ ສີຕານິ ໂຫນ຺ຕິ, ກາລ຺ອປກ຺ໂຂ ວາ ຊຸຕ຺ຫປກ຺ໂຂ ວາ ເອຕ຺ຖ ອປ຺ປມາຄນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ. ອຸໂກຕ຺ຖມປຣາຊິຕາຕິ ອຸໂກປິ ຕຸມ຺ເຫ ອິມສ຺ມິ ປຄ຺ເຫ ອປຣາຊິຕາຕິ. ເອວໍ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ເຕ ສຫາຍເກ ສຄ຺ຄາເປສິ.

ສຕ຺ຖາປິ ‘‘ກິກ຺ຂເວ, ປຸພ຺ເພປິ ມຍາ ຕຸມ຺ຫາກໍ ອຍໍ ປຄ຺ໂຫ ກຖິໂຕ’’ຕິ ອິມໍ ທມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ສຈ຺ຈານິ ປກາເສສິ, ສຈ຺ຈປຣິໂຍສາເນ ທ຺ເວປິ ເຖຣາ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜເລ ປຕິຕ຺ຖຫິສ຺ສຸ. ສຕ຺ຖາ ອນຸສນ຺ທີ ໝເຍຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມທາເນສິ ‘‘ຕທາ ພ຺ຍຄ຺ໂຝ ກາລ຺ໂອ ອໂຫສິ, ສີໂຫ ຊຸຕ຺ໂຫ, ປຄ຺ຫວິສ຺ສຊ຺ຊນກຕາປໂສ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິ’’ນ຺ຕິ.

ມາລຸຕຊາຕກວຕ຺ຕນາ ສຕ຺ຕມາ.

[໑໘] ໘. ມຕກພຕ຺ຕຊາຕກວຕ຺ຕນາ

ເອວໍ ເຈ ສຕ຺ຕາ ຊາເນຍ຺ຍຸນ຺ຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ມຕກຠຕ຺ຕໍ ອາຣພ຺ຠ ກເຖສິ. ຕສ຺ມິຎ຺ຫິ ກາເລ ມນຸສ຺ສາ ພຫູ
ອເຊຬກາທໂຍ ມາເຣຕ຺ວາ ກາລກເຕ ຎາຕເກ ອຸທ຺ທິສ຺ສ ມຕກຠຕ຺ຕໍ ນາມ ເທນ຺ຕິ. ຠິກ຺ຂູ ເຕ ມນຸສ຺ເສ ຕຖາ ກໂຣນ຺ເຕ ທິສ຺
ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ປຸຈ຺ຉິໍສຸ "ເອຕຣຫິ, ຠນ຺ເຕ, ມນຸສ຺ສາ ພຫູ ປາເຓ ຊີວິຕກ຺ຂຍໍ ປາເປຕ຺ວາ ມຕກຠຕ຺ຕໍ ນາມ ເທນ຺ຕິ. ອຕ຺ຖິ ນຸ ໂຂ,
ຠນ຺ເຕ, ເອຕ຺ຖ ວຸຑ຺ຒີ"ຕິ? ສຕ຺ຖາ "ນ, ຠິກ຺ຂເວ, 'ມຕກຠຕ຺ຕໍ ທສ຺ສາມາ'ຕິ ກເຕປິ ປາຓາຕິປາເຕ ກາຈິ ວຸຑ຺ຒິ ນາມ ອຕ຺ຖິ,
ປຸພ຺ເພ ປຓ຺ຑິຕາ ອາກາເສ ນິສຊ຺ຊ ຘມ຺ມໍ ເທເສຕ຺ວາ ເອຕ຺ຖ ອາທີນວໍ ກເຖຕ຺ວາ ສກລຊມ຺ພຸທີປວາສິເກ ເອຕໍ ກມ຺ມໍ ຊຫາເປ
ສຸໍ. ອິທານິ ປນ ຠວສງ຺ເຂປຄຕຕ຺ຕາ ປຸນ ປາຕຸຠູຕ"ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣິ.

ອຕີເຕ ພາຣາຓສິຍໍ ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ເຕ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ເຕ ເອໂກ ຕິຓ຺ຓໍ ເວທານໍ ປາຣຄູ ທິສາປາໂມກ຺ໂຂ ອາຈຣິຍພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ
"ມຕກຠຕ຺ຕໍ ທສ຺ສາມີ"ຕິ ເອກໍ ເອຬກໍ ຄາຫາເປຕ຺ວາ ອນ຺ເຕວາສິເກ ອາຫ – "ຕາຕາ, ອິມໍ ເອຬກໍ ນທີ ເນຕ຺ວາ ນ຺ຫາເປຕ຺
ວາ ກຓ຺ເຐ ມາລໍ ປຣິກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ປຎ຺ຈງ຺ຄຸລິກໍ ທຕ຺ວາ ມຓ຺ເຑຕ຺ວາ ອາເນຖາ"ຕິ. ເຕ "ສາຘູ"ຕິ ປຏິສ຺ສຸຓິຕ຺ວາ ຕໍ ອາທາຍ
ນທີ ຄນ຺ຕ຺ວາ ນ຺ຫາເປຕ຺ວາ ມຓ຺ເຑຕ຺ວາ ນທີຕີເຣ ຐເປສຸໍ. ໂສ ເອຬໂກ ອຕ຺ຕໂນ ປຸພ຺ພກມ຺ມໍ ທິສ຺ວາ "ເອວຣູປາ ນາມ ທຸກ຺ຂາ
ອຊ຺ຊ ມຸຈ຺ຈິສ຺ສາມີ"ຕິ ໂສມນສ຺ສຊາໂຕ ມຕ຺ຕິກາຆຏໍ ຠິນ຺ທນ຺ໂຕ ວິຍ ມຫາຫສິຕໍ ຫສິຕ຺ວາ ປຸນ "ອຍໍ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ມໍ ຆາເຕຕ຺
ວາ ມຍາ ລທ຺ຘທຸກ຺ຂໍ ລຠິສ຺ສຕີ"ຕິ ພ຺ຣາຫ຺ມເຓ ກາຣຸຎ຺ຎໍ ອຸປ຺ປາເທຕ຺ວາ ມຫນ຺ເຕນ ສທ຺ເທນ ປໂຣທິ.

ອຖ ນໍ ເຕ ມາຓວາ ປຸຈ຺ຉິໍສຸ "ສມ຺ມ ເອຬກ , ຕ຺ວໍ ມຫາສທ຺ເທນ ຫສິ ເຈວ ໂຣທິ ຈ, ເກນ ນຸ ໂຂ ກາຣເຓນ ຫສິ, ເກນ
ກາຣເຓນ ປໂຣທີ"ຕິ? "ຕຸມ຺ເຫ ມໍ ອິມໍ ກາຣຓໍ ອຕ຺ຕໂນ ອາຈຣິຍສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ປຸຈ຺ເຉຍ຺ຍາຖາ"ຕິ. ເຕ ຕໍ ອາທາຍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອິ
ທໍ ກາຣຓໍ ອາຈຣິຍສ຺ສ ອາໂຣເຈສຸໍ. ອາຈຣິໂຍ ເຕສໍ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ ເອຬກໍ ປຸຈ຺ຉິ "ກສ຺ມາ ຕ຺ວໍ ເອຬກ, ຫສິ, ກສ຺ມາ ໂຣ
ທີ"ຕິ? ເອຬໂກ ອຕ຺ຕນາ ກຕກມ຺ມໍ ຊາຕິສ຺ສຣຎາເຓນ ອນຸສ຺ສຣິຕ຺ວາ ພ຺ຣາຫ຺ມຓສ຺ສ ກເຖສິ "ອຫໍ, ພ຺ຣາຫ຺ມຓ, ປຸພ຺ເພ ຕາ
ທິໂສວ ມນ຺ຕຊ຺ຊາຍກພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ຫຸຕ຺ວາ 'ມຕກຠຕ຺ຕໍ ທສ຺ສາມີ'ຕິ ເອກໍ ເອຬກໍ ມາເຣຕ຺ວາ ມຕກຠຕ຺ຕໍ ອທາສິໍ, ສ຺ວາຫໍ
ເອກສ຺ສ ເອຬກສ຺ສ ຆາຕິຕຕ຺ຕາ ເອເກນູເນສຸ ປຎ຺ຈສຸ ອຕ຺ຕຠາວສເຕສຸ ສີສຈ຺ເຉທໍ ປາປຸຓິໍ, ອຍໍ ເມ ໂກຏິຍໍ ຐິໂຕ ປຎ຺ຈສຕິ
ໂມ ອຕ຺ຕຠາໂວ, ສ຺ວາຫໍ 'ອຊ຺ຊ ເອວຣູປາ ທຸກ຺ຂາ ມຸຈ຺ຈິສ຺ສາມີ'ຕິ ໂສມນສ຺ສຊາໂຕ ອິມິນາ ກາຣເຓນ ຫສິໍ. ໂຣທນ຺ໂຕ ປນ
'ອຫໍ ຕາວ ເອກໍ ເອຬກໍ ມາເຣຕ຺ວາ ປຎ຺ຈ ຊາຕິສຕານິ ສີສຈ຺ເຉທທຸກ຺ຂໍ ປຕ຺ວາ ອຊ຺ຊ ຕມ຺ຫາ ທຸກ຺ຂາ ມຸຈ຺ຈິສ຺ສາມີ, ອຍໍ ປນ
ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ມໍ ມາເຣຕ຺ວາ ອຫໍ ວິຍ ປຎ຺ຈ ຊາຕິສຕານິ ສີສຈ຺ເຉທທຸກ຺ຂໍ ລຠິສ຺ສຕີ'ຕິ ຕຍິ ກາຣຸຎ຺ເຎນ ໂຣທີ"ນ຺ຕິ. "ເອຬກ,
ມາ ຠາຍິ, ນາຫໍ ຕໍ ມາເຣສ຺ສາມີ"ຕິ. "ພ຺ຣາຫ຺ມຓ, ກິໍ ວເທສິ, ຕຍິ ມາເຣນ຺ເຕປິ ອມາເຣນ຺ເຕປິ ນ ສກ຺ກາ ອຊ຺ຊ ມຍາ ມຣຓາ
ມຸຈ຺ຈິຕຸ"ນ຺ຕິ. "ເອຬກ, ມາ ຠາຍິ, ອຫໍ ເຕ ອາຣກ຺ຂໍ ຄເຫຕ຺ວາ ຕຍາ ສທ຺ຘິໍເຍວ ວິຈຣິສ຺ສາມີ"ຕິ. "ພ຺ຣາຫ຺ມຓ, ອປ຺ປມຕ຺ຕໂກ
ຕວ ອາຣກ຺ໂຂ, ມຍາ ກຕປາປໍ ປນ ມຫນ຺ຕໍ ພລວ"ນ຺ຕິ.

ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ເອຬກໍ ມຸຎ຺ຈິຕ຺ວາ "ອິມໍ ເອຬກໍ ກສ຺ສຈິປິ ມາເຣຕຸໍ ນ ທສ຺ສາມີ"ຕິ ອນ຺ເຕວາສິເກ ອາທາຍ ເອຬເກເນວ
ສທ຺ຘິໍ ວິຈຣິ. ເອຬໂກ ວິສ຺ສຏ຺ຐມຕ຺ໂຕວ ເອກໍ ປາສາຓປິຏ຺ຐິໍ ນິສ຺ສາຍ ຊາຕຄຸມ຺ເພ ຄີວໍ ອຸກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ປຓ຺ຓານິ ຂາທິຕຸໍ
ອາຣທ຺ໂຘ. ຕງ຺ຂຓຎ຺ເຎວ ຕສ຺ມິໍ ປາສາຓປິຏ຺ເຐ ອສນິ ປຕິ, ເອກາ ປາສາຓສກລິກາ ຉິຊ຺ຊິຕ຺ວາ ເອຬກສ຺ສ ປສາຣິຕຄີ
ວາຍ ປຕິຕ຺ວາ ສີສໍ ຉິນ຺ທິ, ມຫາຊໂນ ສນ຺ນິປຕິ. ຕທາ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ຕສ຺ມິໍ ຐາເນ ຣຸກ຺ຂເທວຕາ ຫຸຕ຺ວາ ນິພ຺ພຕ຺ໂຕ. ໂສ
ປສ຺ສນ຺ຕສ຺ເສວ ຕສ຺ສ ມຫາຊນສ຺ສ ເທວຕານຸຠາເວນ ອາກາເສ ປລ຺ລງ຺ເກນ ນິສີທິຕ຺ວາ "ອິເມ ສຕ຺ຕາ ເອວໍ ປາປສ຺ສ ຜລໍ
ຊານມານາ ອປ຺ເປວນາມ ປາຓາຕິປາຕໍ ນ ກເຣຍ຺ຍຸ"ນ຺ຕິ ມຘຸຣສ຺ສເຣນ ຘມ຺ມໍ ເທເສນ຺ໂຕ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໘.

"ເອວໍ ເຈ ສຕ຺ຕາ ຊາເນຍ຺ຍຸໍ, ທຸກ຺ຂາຍໍ ຊາຕິສມ຺ຠໂວ;

ນ ປາໂຓ ປາຓິນໍ ຫຎ຺ເຎ, ປາຓຆາຕີ ຫິ ໂສຈຕີ"ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ເອວໍ ເຈ ສຕ຺ຕາ ຊາເນຍ຺ຍຸນ຺ຕິ ອິເມ ສຕ຺ຕາ ເອວໍ ເຈ ຊາເນຍ຺ຍຸໍ. ກຖໍ? ທຸກ຺ຂາຍໍ ຊາຕິສມ຺ຠໂວຕິ ອຍໍ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ຊາຕິ
ຈ ຊາຕສ຺ສ ອນຸກ຺ກເມນ ວຑ຺ຒິສງ຺ຂາໂຕ ສມ຺ຠໂວ ຈ ຊຣາພ຺ຍາຘິມຣຓອປ຺ປິຍສມ຺ປໂຍຄປິຍວິປ຺ປໂຍຄຫຕ຺ຖປາທຈ຺ເຉທາທີນໍ
ທຸກ຺ຂານໍ ວຕ຺ຖຸຠູຕຕ຺ຕາ "ທຸກ຺ໂຂ"ຕິ ຍທິ ຊາເນຍ຺ຍຸໍ. ນ ປາໂຓ ປາຓິນໍ ຫຎ຺ເຎຕິ "ປຣໍ ວຘນ຺ໂຕ ຊາຕິສມ຺ຠເວ ວຘໍ ລຠຕິ, ປີຬ

ເອນຸໂຕ ປີລຸອໍ ລກຕີ’’ຕິ ຊາຕິສມກວສຸສ ທຸກຸຂວຕຸຖຸຕາຍ ທຸກຸຂກາວໍ ຊານນຸໂຕ ໂກຈິ ປາໂຕ ອລຸລໍ ປາຕິນໍ ນ ຫລຸເລ, ສຕຸໂຕ ສຕຸຕໍ ນ ຫເນຍຸຍາຕິ ອຕຸໂຖ ຯ ກິການຕາ? ປາຕພາຕິ ທີ ໂສຈຕິຕີ, ຍສຸມາ ສາທຕຸຖິກາທີສຸ ລສຸ ປໂຍເຄສຸ ເຍນ ເກນຈິ ປໂຍເຄນ ປຣສຸສ ຊີວິຕິນຸທຣິຍຸປຈຸເຂທເນນ ປາຕພາຕີ ປຸຄຸຄໂລ ອພຸຄຸສຸ ມຫານິຣເຍສຸ ໂສລຸອສສຸ ອຸສຸສທນິຣເຍສຸ ນານປຸປການ ຣາຍ ຕີຣຈຸລານໂຍນິຍາ ເປຕຸຕິວິສເຍ ອສຸຣກາເຍຕີ ອີເມສຸ ຈຕູສຸ ອປາເຍສຸ ມຫາທຸກຸຂໍ ອນຸກວມາໂນ ທີພຣຕຸຕໍ ອນຸໂຕນິຊຊາຍນລກຸຂເຕນ ໂສເກນ ໂສຈຕິ ຯ ຍຖາ ວາຍໍ ເອລຸອໂກ ມຣຕາເຍນ ໂສຈຕິ, ເອວໍ ທີພຣຕຸຕໍ ໂສຈຕິຕີປີ ລຕຸວາ ນ ປາໂຕ ປາຕິນໍ ຫລຸເລ, ໂກຈິ ປາຕາຕິປາຕກມຸມໍ ນາມ ນ ກເຣຍຸຍ ຯ ໂມເຫນ ປນ ມູລຸຫາ ອວິຊຊາຍ ອນຸຂີກຕາ ອີມໍ ອາທີນວໍ ອປສຸສນຸຕາ ປາຕາຕິປາຕໍ ກໂຣນຸຕີຕີ ຯ

ເອວໍ ມຫາສຕຸໂຕ ນິຣຍກເຍນ ຕຊຸເຊຕຸວາ ຂມຸມໍ ເທເສສີ ຯ ມນຸສຸສາ ຕໍ ຂມຸມເທສນໍ ສຸຕຸວາ ນິຣຍກຍກີຕາ ປາຕາຕິປາຕາ ວິຣມີສຸ ຯ ໂພຂິສຕຸໂຕປີ ຂມຸມໍ ເທເສຕຸວາ ມຫາຊນໍ ສີເລ ປຕິພຸຖາເປຕຸວາ ຍຖາກມຸມໍ ຄໂຕ, ມຫາຊໂນປີ ໂພຂິສຕຸຕສຸສ ໂອວາເທ ຄຕຸວາ ທານາທີນິ ປຸລຸລານິ ກຕຸວາ ເທວນຄຣໍ ປູເຣສີ ຯ ສຕຸຖາ ອີມໍ ຂມຸມເທສນໍ ອາທຣິຕຸວາ ອນຸສນຸຂີ ພເຜຕຸວາ ຊາຕກໍ ສໂມຂາເນສີ ‘‘ອຫໍ ເຕນ ສມເຍນ ຣຸກຸຂເທວຕາ ອໂທສີ’’ນຸຕີ ຯ

ມຕກກຕຸຕຊາຕກວຕຸຕນາ ອພຸຄມາ ຯ

[໑໙] ລ ຯ ອາຍາຈິຕກຕຸຕຊາຕກວຕຸຕນາ

ສເຈມຸຈຸເຈ ເປຈຸຈ ມຸຈຸເຈຕິ ອີທໍ ສຕຸຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນຸໂຕ ເທວຕານໍ ອາຍາຈນພລິກມຸມໍ ອາຣພຸກ ກເຖສີ ຯ ຕທາ ກິຣ ມນຸສຸສາ ວຕິຊຊາຍ ຄຈຸລນຸຕາ ປາເຕ ວຂີຕຸວາ ເທວຕານໍ ພລິກມຸມໍ ກຕຸວາ ‘‘ມຍໍ ອນນຸຕຣາເຍນ ອຕຸຖສິທຸຂີ ປຕຸວາ ອາຄນຸຕຸວາ ປຸນ ຕຸມຸຫາກໍ ພລິກມຸມໍ ກຣິສຸສາມາ’’ຕີ ອາຍາຈິຕຸວາ ຄຈຸລນຸຕີ ຯ ຕຕຸຖານນຸຕຣາເຍນ ອຕຸຖສິທຸຂີ ປຕຸວາ ອາຄຕາ ‘‘ເທວຕານຸກາເວນ ອີທໍ ຊາຕ’’ນຸຕີ ມລຸລມານາ ພຫູ ປາເຕ ວຂີຕຸວາ ອາຍາຈນໂຕ ມຸຈຸຈິຕຸໍ ພລິກມຸມໍ ກໂຣນຸຕີ, ຕໍ ທີສຸວາ ກິກຸຂູ ‘‘ອຕຸຖິ ນຸ ໂຂ, ກນຸເຕ, ເອຕຸຖ ອຕຸໂຖ’’ຕິ ກຄວນຸຕໍ ປຸຈຸລີສຸ ຯ ກຄວາ ອຕິຕໍ ອາຫຣິ ຯ

ອຕີເຕ ກາສິຣຫຸເຖ ເອກສຸມີ ຄາມເກ ກຸຖຸມຸພິໂກ ຄາມທຸວາເຣ ຖິຕນິຄຸໂຣຂຣຸກຸເຂ ເທວຕາຍ ພລິກມຸມໍ ປຜິຊານິຕຸວາ ອນນຸຕຣາເຍນ ອາຄນຸຕຸວາ ພຫູ ປາເຕ ວຂີຕຸວາ ‘‘ອາຍາຈນໂຕ ມຸຈຸຈິສຸສາມີ’’ຕິ ຣຸກຸຂມູລໍ ຄໂຕ ຯ ຣຸກຸຂເທວຕາ ຂນຸຂວິພເປ ຖຕຸວາ ອີມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໙ ຯ

‘‘ສເຈ ມຸຈຸເຈ ເປຈຸຈ ມຸຈຸເຈ, ມຸຈຸຈມາໂນ ທີ ພຊຸຊຕິ;

ນ ເຫວໍ ຂີຣາ ມຸຈຸຈນຸຕິ, ມຸຕຸຕິ ພາລສຸສ ພນຸຂນ’’ນຸຕີ ຯ

ຕຕຸຖ ສເຈ ມຸຈຸເຈ ເປຈຸຈ ມຸຈຸເຈຕີ ໂກ ປຸຣິສ, ຕຸວໍ ສເຈ ມຸຈຸເຈ ຍທີ ມຸຈຸຈິຕຸກາໂມສີ ຯ ເປຈຸຈ ມຸຈຸເຈຕີ ຍຖາ ປຣໂລເກ ນ ພຊຸຊສີ, ເອວໍ ມຸຈຸຈາຫີ ຯ ມຸຈຸຈມາໂນ ທີ ພຊຸຊຕີຕີ ຍຖາ ປນ ຕຸວໍ ປາຕໍ ວຂີຕຸວາ ມຸຈຸຈິຕຸໍ ອິຈຸລສີ, ເອວໍ ມຸຈຸຈມາໂນ ທີ ປາປກມຸເມນ ພຊຸຊຕີ ຯ ຕສຸມາ ນ ເຫວໍ ຂີຣາ ມຸຈຸຈນຸຕີຕີ ເຍ ປຕຸທິຕປຸຣິສາ, ເຕ ເອວໍ ປຜິສຸສວໂຕ ນ ມຸຈຸຈນຸຕີ ຯ ກິການຕາ? ເອວຣູປາ ທີ ມຸຕຸຕິ ພາລສຸສ ພນຸຂນໍ, ເອສາ ປາຕາຕິປາຕໍ ກຕຸວາ ມຸຕຸຕິ ນາມ ພາລສຸສ ພນຸຂນເມວ ໂຫຕີຕີ ຂມຸມໍ ເທເສສີ ຯ ຕໂຕ ປຜຸຖາຍ ມນຸສຸສາ ເອວຣູປາ ປາຕາຕິປາຕກມຸມາ ວິຣຕາ ຂມຸມໍ ຈຣິຕຸວາ ເທວນຄຣໍ ປູຣຍີສຸ ຯ

ສຕຸຖາ ອີມໍ ຂມຸມເທສນໍ ອາຫຣິຕຸວາ ອນຸສນຸຂີ ພເຜຕຸວາ ຊາຕກໍ ສໂມຂາເນສີ ‘‘ອຫໍ ເຕນ ສມເຍນ ຣຸກຸຂເທວຕາ ອໂທສີ’’ນຸຕີ ຯ

ອາຍາຈິຕກຕຸຕຊາຕກວຕຸຕນາ ນວມາ ຯ

[໘໐] ໑໐។ ນລຸອປານຊາຕກວຕຸຕນາ

ທີສຸວາປທມນຸຕຸຕິຕຸຕນຸຕິ ອີທໍ ສຕຸຖາ ໂກສເລສຸ ຈາຣິກໍ ຈຣມາໂນ ນລຸອກປານຄາມໍ ປຕຸວາ ນລຸອກປານໂປກຸຂຣຕິຍໍ ເກຕກວເນ ວິຫຣນຸໂຕ ນລຸອທຕຸຫເກ ອາຣພຸກ ກເຖສິ។ ຕທາ ກິຣ ກິກຸຂູ ນລຸອກປານໂປກຸຂຣຕິຍໍ ນຸຫຕຸວາ ສູຈິພຣຕຸຖາຍ ສາມເຕາເຣຫິ ນລຸອທຕຸຫເກ ຄາຫາເປຕຸວາ ເຕ ສພຸພຕຸຖກເມວ ລິທຸເທ ທິສຸວາ ສຕຸຖາຣໍ ອຸປສງກມິຕຸວາ ''ກນຸເຕ, ມຍໍ ສູຈິພຣຕຸຖາຍ ນລຸອທຕຸຫເກ ຄຕຸຫາເປມ, ເຕ ມູລໂຕ ຍາວ ອຄຸຄາ ສພຸພຕຸຖກເມວ ລິທຸທາ, ກຶ ນຸ ໂຂ ເອຕ''ນຸຕິ ປຸຈຸລິສຸ។ ສຕຸຖາ ''ອີທໍ, ກິກຸຂເວ, ມຍຸຫໍ ໂປຣາຕກອນິຍຸຄານ''ນຸຕິ ວຕຸວາ ອຕິຕໍ ອາຫຣິ។

ປຸພຸເພ ກິຣ ໂສ ວນສຕຸໂທ ອຣຸຄຸໂຍ ອໂຫສິ។ ຕສຸສາປິ ໂປກຸຂຣຕິຍາ ເອໂກ ທກຣກຸຂໂສ ໂອຕິຕຸໂຕຕິຕຸເຕ ຂາທຕິ។ ຕທາ ໂພຣິສຕຸໂຕ ໂຣຫິຕມິຄໂປຕກປຸປມາໂຕ ກປີຣາຊາ ຫຸຕຸວາ ອສີຕິສຫສຸສມຕຸຕວານຣປຣິວຸໂຕ ຍູຖໍ ປຣິຫຣນຸໂຕ ຕສຸມີ ອຣຄຸເຄ ວສຕິ។ ໂສ ວານຣຄຕາສຸສ ໂອວາທໍ ອທາສີ ''ຕາຕາ, ອີມສຸມີ ອຣຄຸເຄ ວິສຣຸກຸຂາປິ ອມນຸສຸສປຣິຄຸຄຫິຕໂປກຸຂຣຕິໂຍປິ ໂຫນຸຕິ, ຕຸມຸເຫ ອຂາທິຕປຸພຸພໍ ຜລາຜລໍ ຂາທນຸຕາ ວາ ອປີຕປຸພຸພໍ ປານີຍໍ ປີວນຸຕາ ວາ ມໍ ປຝິປຸຈຸເຊຍຸຍາຖາ''ຕິ។ ເຕ ''ສາຊູ''ຕິ ປຝິສຸສຸຕິຕຸວາ ເອກທິວສໍ ອຄຕປຸພຸພຍຸຖານໍ ຄຕາ ຕຕຸຖ ພຫຸເທວ ທິວສໍ ຈຣິຕຸວາ ປານີຍໍ ຄເວສມານາ ເອກໍ ໂປກຸຂຣຕຶ ທິສຸວາ ປານີຍໍ ອປີວິຕຸວາວ ໂພຣິສຕຸຕສຸສາຄມນໍ ໂອໂລກຍມານາ ນິສີທີສຸ។ ໂພຣິສຕຸໂຕ ອາຄນຸຕຸວາ ''ກຶ ຕາຕາ, ປານີຍໍ ນ ປີວຖາ''ຕິ ອາຫ។ ''ຕຸມຸຫາກໍ ອາຄມນໍ ໂອໂລເກມາ''ຕິ។ ''ສຸຍຸກຸ, ຕາຕາ''ຕິ ໂພຣິສຕຸໂຕ ໂປກຸຂຣຕຶ ອາວິຊຊິຕຸວາ ປທໍ ປຣິຈຸລິນຸທນຸໂຕ ໂອຕິຕຸຕເມວ ປສຸສິ, ນ ອຸຕຸຕິຕຸຕໍ។ ໂສ ''ນິສຸສໍສຍໍ ເອສາ ອມນຸສຸສປຣິຄຸຄຫິຕາ''ຕິ ຄຕຸວາ ''ສຸຍຸກຸ ໂວ ກຕໍ, ຕາຕາ, ປານີຍໍ ອປີວນຸເຕຫິ, ອມນຸສຸສປຣິຄຸຄຫິຕາ ອຍ''ນຸຕິ ອາຫ។

ທກຣກຸຂໂສປິ ເຕສໍ ອໂນຕຣກາວໍ ຄຕຸວາ ນີໂລທໂຣ ປຕຸຫຣມຸໂຂ ສຸຣຕຕຫຕຸຖປາໂທ ພີກຈຸຂທສຸສໂນ ຫຸຕຸວາ ອຸທກໍ ທຸວິຂາ ກຕຸວາ ນິກຸຂມິຕຸວາ ''ກສຸມາ ນິສິນຸນາຕຸຖ, ໂອຕຣິຕຸວາ ປານີຍໍ ປີວຖາ''ຕິ ອາຫ។ ອຖ ນໍ ໂພຣິສຕຸໂຕ ປຸຈຸລິ ''ຕຸວໍ ອີຜ ນິພຸພຕຕທກຣກຸຂໂສສີ''ຕິ? ''ອາມ, ອຫ''ນຸຕິ។ ''ຕຸວໍ ໂປກຸຂຣຕຶ ໂອຕິຕຸຕເກ ລກາສີ''ຕິ? ''ອາມ, ລກາມິ, ອຫໍ ອີໂຕຕິຕຸຕໍ ອນຸຕມໂສ ສກຸຕິກໍ ອຸປາທາຍ ນ ກິຄຸຈິ ມຸຄຸຈາມິ, ຕຸມຸເຫປີ ສພຸເພ ຂາທິສຸສາມີ''ຕິ។ ''ນ ມຍໍ ອຕຸຕານໍ ຕຸຍຸຫໍ ຂາທິຕຸໍ ທສຸສາມາ''ຕິ។ ''ປານີຍໍ ປນ ປີວິສຸສຖາ''ຕິ។ ''ອາມ, ປານີຍໍ ປີວິສຸສາມ, ນ ຈ ເຕ ວສໍ ຄມິສຸສາມາ''ຕິ។ ''ອຖ ກຖໍ ປານີຍໍ ປີວິສຸສຖາ''ຕິ? ກຶ ປນ ຕຸວໍ ມຄຸຄສິ 'ໂອຕຣິຕຸວາ ປີວິສຸສນຸຕີ''ຕິ។ ''ມຍຄຸຫິ ອໂນຕຣິຕຸວາ ອສີຕິສຫສຸສານິປິ ເອກເມກໍ ນ ລຸອທຕຸຫກໍ ຄເຫຕຸວາ ອຸປຸປລນາລຸເອນ ອຸທກໍ ປີວນຸຕາ ວິຍ ຕວ ໂປກຸຂຣຕິຍາ ປານີຍໍ ປີວິສຸສາມ, ເອວໍ ໂນ ຕຸວໍ ຂາທິຕຸໍ ນ ສກຸຂິສຸສສີ''ຕິ។ ເອຕມຕຸຖໍ ວິທິຕຸວາ ສຕຸຖາ ອກິສມຸພຸທຸໂຮ ຫຸຕຸວາ ອີມິສຸສາ ຄາຖາຍ ປຸຣິມປທທຸວຍໍ ອກາສີ –

໘໐។

''ທິສຸວາ ປທມນຸຕຸຕິຕຸຕໍ, ທິສຸວາໂນຕຣິຕໍ ປທ''ນຸຕິ។

ຕສຸສຕຸໂຖ – ກິກຸຂເວ, ໂສ ກປີຣາຊາ ຕສຸສາ ໂປກຸຂຣຕິຍາ ເອກມຸປີ ອຸຕຸຕິຕຸຕປທໍ ນາທຸທສ, ໂອຕຣິຕໍ ປນ ໂອຕິຕຸຕປທເມວ ອທຸທສ។ ເອວໍ ທິສຸວາ ປທໍ ອນຸຕຸຕິຕຸຕໍ ທິສຸວານ ໂອຕຣິຕໍ ປທໍ ''ອທຸຣາຍໍ ໂປກຸຂຣຕີ ອມນຸສຸສປຣິຄຸຄຫິຕາ''ຕິ ຄຕຸວາ ເຕນ ສທຸຣີ ສລຸລປນຸໂຕ ສປຣິໂສ ອາຫ –

''ນລຸເອນ ວາຣີ ປີສຸສາມາ''ຕິ;

ຕສຸສຕຸໂຖ – ມຍໍ ຕວ ໂປກຸຂຣຕິຍໍ ນລຸເອນ ປານີຍໍ ປີວິສຸສາມາຕິ។ ປຸນ ມຫາສຕຸໂຕ ອາຫ –

''ເນວ ມໍ ຕຸວໍ ວຂິສຸສສີ''ຕິ;

ເອວໍ ນລຸເອນ ປານີຍໍ ປີວນຸຕໍ ສປຣິສມຸປີ ມໍ ຕຸວໍ ເນວ ວຂິສຸສສີຕິ ອຕຸໂຖ។

ເອວລ຺ຸຈ ປ຺ນ ວຕ຺ວາ ໂພ຺ສຕ຺ໂຕ ເອກ຺ ນລຸອທຕ຺ຫກ຺ ອາຫຣາເປຕ຺ວາ ປາຣມີໂຍ ອາວຊ຺ເຊຕ຺ວາ ສຈ຺ຈກິຣິຍ຺ ກຕ຺ວາ ມຸເຂນ ຌມິ, ນລຸໂອ ອນ຺ໂຕ ກິລ຺ຈິ ຄຕ຺ກີ ອເສເສຕ຺ວາ ສພ຺ພຕ຺ຖເມວ ສຸສິໂຣ ອໂຫສິ ຯ ອິມິນາ ນິຍາເມນ ອປຣມ຺ປິ ອປຣມ຺ປິ ອາຫຣາເປຕ຺ວາ ມຸເຂນ ຌມິຕ຺ວາ ອທາສິຯ ເອວ຺ ສນ຺ເຕປິ ນ ສກ຺ກາ ນິຍ຺ຖາເປຕ຺ຸ, ຕສ຺ມາ ເອວ຺ ນ ຄເຫຕພ຺ພ຺ຯ ໂພ຺ສຕ຺ໂຕ ປ຺ນ ‘‘ອິມ຺ ໂປກ຺ຂຣຕີ ປຣິວາເຣຕ຺ວາ ຊາຕາ ສພ຺ເພປິ ນລຸອາ ເອກຈ຺ຉິທ຺ທາ ໂຫນ຺ຕູ’’ຕິ ອຌິຍ຺ຖາສິ ຯ ໂພ຺ສຕ຺ຕານລ຺ທີ ຫິຕູປຈາຣສ຺ສ ມຫນ຺ຕຕາຍ ອຌິຍ຺ຖານ຺ ສມິຊ຺ຊຕິຯ ຕໂຕ ປຍ຺ຖາຍ ສພ຺ເພປິ ຕ຺ ໂປກ຺ຂຣຕີ ປຣິວາເຣຕ຺ວາ ອຸຍ຺ຖິຕນລຸອາ ເອກຈ຺ຉິທ຺ທາ ຊາຕາຯ ອິມສ຺ມິລ຺ທີ ກປ຺ເປ ຈຕ຺ຕາຣິ ກປ຺ປຍ຺ຖິຍປາຜິຫາຣິຍານິ ນາມຯ ກຕມານິ ຈຕ຺ຕາຣິ? ຈນ຺ເທ ສສລກ຺ຂຕ຺ ສກລມ຺ປິ ອິມ຺ ກປ຺ປ຺ ຖສ຺ສຕິ, ວຍ຺ຜກຊາຕເກ ອຕ຺ຄິໂນ ນິພ຺ພຕຍ຺ຖານ຺ ສກລມ຺ປິ ອິມ຺ ກປ຺ປ຺ ອຕ຺ຄິ ນ ຊາຍິສ຺ສຕິ, ໝຜິກາຣນິເວສນຍ຺ຖານ຺ ສກລມ຺ປິ ອິມ຺ ກປ຺ປ຺ ອໂນວສ຺ສກ຺ ຖສ຺ສຕິ, ອິມ຺ ໂປກ຺ຂຣຕີ ປຣິວາເຣຕ຺ວາ ອຸຍ຺ຖິຕນລຸອາ ສກລມ຺ປິ ອິມ຺ ກປ຺ປ຺ ເອກຈ຺ຉິທ຺ທາ ກວິສ຺ສນ຺ຕີຕິ ອິມານິ ຈຕ຺ຕາຣິ ກປ຺ປຍ຺ຖິຍປາຜິຫາຣິຍານິ ນາມຯ

ໂພ຺ສຕ຺ໂຕ ເອວ຺ ອຌິຍ຺ຖຫິຕ຺ວາ ເອກ຺ ນລຸອ຺ ອາທາຍ ນິສີທິຯ ເຕປິ ອສີຕິສຫສ຺ສວານຣາ ເອເກກ຺ ອາທາຍ ໂປກ຺ຂຣຕີ ປຣິວາເຣຕ຺ວາ ນິສີທີສ຺ຯ ເຕປິ ໂພ຺ສຕ຺ຕສ຺ສ ນລຸເອນ ອາກຫ຺ຌິຕ຺ວາ ປານີຍ຺ ປີວນ຺ກາເລ ສພ຺ເພ ຕີເຣ ນິສິນ຺ນາວ ປີວີສ຺ຯ ເອວ຺ ເຕຫິ ປານີເຍ ປີວິເຕ ທກຣກ຺ຂໂສ ກິລ຺ຈິ ອລກິຕ຺ວາ ອນຕ຺ຕມໂນ ສກນິເວສນເມວ ຄໂຕຯ ໂພ຺ສຕ຺ໂຕປິ ສປຣິວາໂຣ ອຣລ຺ຌເມວ ປາວິສິຯ

ສຕ຺ຖາ ປ຺ນ ‘‘ອິເມສ຺, ກິກ຺ຂເວ, ນລຸອານ຺ ເອກຈ຺ຉິທ຺ທກາໂວ ນາມ ມຍ຺ຫເມເວຕ຺ ໂປຣາຕກອຌິຍ຺ຖານ’’ນ຺ຕິ ອິມ຺ ຌມ຺ມເທສນ຺ ອາຫຣິຕ຺ວາ ອນຸສນ຺ຌິ ໝເຜຕ຺ວາ ຊາຕກ຺ ສໂມຌາເນສິ – ‘‘ຕທາ ທກຣກ຺ຂໂສ ເທວທຕ຺ໂຕ ອໂຫສິ, ອສີຕິສຫສ຺ສວານຣາ ພຸທ຺ຌປຣິສາ, ອຸປາຍກຸສໂລ ປ຺ນ ກປິຣາຊາ ອຫເມວ ອໂຫສິ’’ນ຺ຕິຯ

ນລຸອປານຊາຕກວຕ຺ຕນາ ທສມາຯ

ສີລວຄ຺ໂຄ ທຸຕິໂຍຯ

ຕສ຺ສຸທ຺ທານ຺ –

ນິຄ຺ໂຣຌ຺ ລກ຺ຂຕ຺ ກຕ຺ທີ, ວາຕມິຄ຺ ຂຣາທິຍ຺;

ຕິປ຺ລຸລຕ຺ຖ຺ ມາລຸຕລ຺ຈ, ມຕກຕ຺ຕ ອຍາຈິຕ຺;

ນລຸອປານນ຺ຕິ ເຕ ທສາຕິຯ

໓ຯ ກຸຣຸງຄວຄ຺ໂຄ

[໔໑] ໑ຯ ກຸຣຸງຄມິຄຊາຕກວຕ຺ຕນາ

ຌາຕເມຕ຺ກຸຣຸງຄສ຺ສາຕິ ອິທ຺ ສຕ຺ຖາ ເວລຸອຸວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ເທວທຕ຺ຕ຺ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິຯ ເອກສ຺ມິລ຺ທີ ສມເຍ ຌມ຺ມສກາຍ຺ ສນ຺ນິປ຺ຕິຕາ ກິກ຺ຂູ ‘‘ອາວຸໂສ ເທວທຕ຺ໂຕ ຕຖາຄຕສ຺ສ ໝາຕນຕ຺ຖາຍ ຌນຸຄ຺ຄເຫ ປໂຍເຊສິ, ສີລ຺ ປວິຊ຺ຊີ, ຌນປາລ຺ ວິສ຺ສຊ຺ເຊສິ, ສພ຺ພຖາປິ ທສພລສ຺ສ ວຌາຍ ປຣິສກ຺ກຕິ’’ຕິ ເທວທຕ຺ຕສ຺ສ ອວຕ຺ຕ຺ ກເຖນ຺ຕາ ນິສີທີສ຺ຯ ສຕ຺ຖາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ປລ຺ຌຕ຺ຕາສເນ ນິສິນ຺ໂນ ‘‘ກາຍ ນ຺ຕ຺ຖ, ກິກ຺ຂເວ, ເອຕຣຫິ ກຖາຍ ສນ຺ນິສິນ຺ນາ’’ຕິ ປ຺ຈ຺ຉິຯ ກນ຺ເຕ, ເທວທຕ຺ໂຕ ຕຸມ຺ຫາກ຺ ວຌາຍ ປຣິສກ຺ກຕີຕິ ຕສ຺ສ ອຄ຺ຕກຖາຍ ສນ຺ນິສິນ຺ນາມ຺ຫາຕິຯ ສຕ຺ຖາ ‘‘ນ, ກິກ຺ຂເວ, ເທວທຕ຺ໂຕ ອິທາເນວ ມມ ວຌາຍ ປຣິສກ຺ກຕິ, ປ຺ພ຺ເພປິ ມມ ວຌາຍ ປຣິສກ຺ກິເຍວ, ນ ຈ ປ຺ນ ມ຺ ວຌິຕ຺ ອສກ຺ຂິ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕີຕ຺ ອາຫຣິຯ

ອຕີເຕ ພາຣາຓສິຍໍ ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ເຕ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ເຕ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ກຸຣຸງຄມິໂຄ ຫຸຕ຺ວາ ເອກສ຺ມິ ອຣຎ຺ຎາຍຕເນ ຜລານິ ຂາທນ຺ໂຕ ວສຕິ។ ໂສ ເອກສ຺ມິ ກາເລ ຜລສມ຺ປນ຺ເນ ເສປ຺ຓຳກິຣຸກ຺ເຂ ເສປ຺ຓຳກິຜລານິ ຂາທຕິ។ ອເຖໂກ ຄາມວາສີ ອຏ຺ຏກລຸທ຺ທໂກ ຜລຣຸກ຺ຂມູເລສຸ ມິຄານໍ ປທານິ ອຸປ຺ຘາເຣຕ຺ວາ ອຸປ຺ຣີຣຸກ຺ເຂ ອຏ຺ຏກໍ ພນ຺ຘິຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ນິສີທິຕ຺ວາ ຜລານິ ຂາທິຕຸໍ ອາຄຕາຄເຕ ມິເຄ ສຕ຺ຕິຍາ ວິຊ຺ຊິຕ຺ວາ ເຕສໍ ມໍສໍ ວິກ຺ກິຓນ຺ໂຕ ຊີວິກໍ ກປ຺ເປຕິ។ ໂສ ເອກທິວສໍ ຕສ຺ມິ ຣຸກ຺ຂມູເລ ໂພຘິສຕ຺ຕສ຺ສ ປທວລຸອໝ຺ຊໍ ທິສ຺ວາ ຕສ຺ມິ ເສປ຺ຓຳກິຣຸກ຺ເຂ ອຏ຺ຏກໍ ພນ຺ຘິຕ຺ວາ ປາໂຕວ ກຸຎ຺ຊິຕ຺ວາ ສຕ຺ຕີ ອາທາຍ ວນໍ ປວິສິຕ຺ວາ ຕໍ ຣຸກ຺ຂໍ ອາຣຸທິຕ຺ວາ ອຏ຺ຏເກ ນິສີທິ។ ໂພຘິສຕ຺ໂຕປິ ປາໂຕວ ວສນຏ຺ຖານາ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ‘‘ເສປ຺ຓຳກິຜລານິ ຂາທິສ຺ສາມີ’’ຕິ ອາຄມ຺ມ ຕໍ ຣຸກ຺ຂມູລໍ ສຫສາວ ອປ຺ວິສິຕ຺ວາ ‘‘ກທາຈິ ອຏ຺ຏກລຸທ຺ທກາ ຣຸກ຺ເຂສຸ ອຏ຺ຏກໍ ພນ຺ຘນ຺ຕິ, ອຕ຺ຖິ ນຸ ໂຂ ເອວຣູໂປ ອຸປ຺ທ຺ທໂວ’’ຕິ ປຣິຄ຺ຄຓ຺ຫນ຺ໂຕ ພາຫິຣໂຕວ ອຏ຺ຖາສິ។

ລຸທ຺ທໂກປິ ໂພຘິສຕ຺ຕສ຺ສ ອນາຄມນກາວໍ ລຕ຺ວາ ອຏ຺ຏເກ ນິສິນ຺ໂນວ ເສປ຺ຓຳກິຜລານິ ຂິປິຕ຺ວາ ຂິປິຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ປຸຣໂຕ ປາເຕສີ។ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ‘‘ອິມານິ ຜລານິ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ມຍ຺ຫໍ ປຸຣໂຕ ປຕນ຺ຕິ, ອຕ຺ຖິ ນຸ ໂຂ ອຸປ຺ຣິ ລຸທ຺ທໂກ’’ຕິ ປຸນປ຺ປຸນໍ ອຸລ຺ໂລເກນ຺ໂຕ ລຸທ຺ທກໍ ທິສ຺ວາ ອປ຺ສ຺ສນ຺ໂຕ ວິຍ ຫຸຕ຺ວາ ‘‘ອມ຺ໂພ, ຣຸກ຺ຂ-ປຸພ຺ເພ ຕ຺ວໍ ໂອລມ຺ພກໍ ຈາເຣນ຺ໂຕ ວິຍ ອຸຊ຺ກເມວ ຜລານິ ປາເຕສິ, ອຊ຺ຊ ປນ ເຕ ຣຸກ຺ຂສມ຺ໂມ ປຣິຈ຺ຈຕ຺ໂຕ, ເອວໍ ຕຍາ ຣຸກ຺ຂສມ຺ເມ ປຣິຈ຺ຈຕ຺ເຕ ອຫມ຺ປິ ອຍ຺ລໍ ຣຸກ຺ຂມູລໍ ອຸປ຺ສງ຺ກມິຕ຺ວາ ມຍ຺ຫໍ ອາຫາຣໍ ປຣິເຍສິສ຺ສາມີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໘໑។

‘‘ລາຕເມຕໍ ກຸຣຸງຄສ຺ສ, ຍໍ ຕ຺ວໍ ເສປ຺ຓຳກິ ເສຍ຺ຍສິ;

ອຍ຺ລໍ ເສປ຺ຓຳກິ ຄຈ຺ຉາມິ, ນ ເມ ເຕ ຣຸຈ຺ຈເຕ ຜລ’’ນ຺ຕິ។

ຕຕ຺ຖ ລາຕນ຺ຕິ ປາກຍໍ ຊາຕໍ។ ເອຕນ຺ຕິ ອິທໍ។ ກຸຣຸງຄສ຺ສາຕິ ກຸຣຸງຄມິຄສ຺ສ។ ຍໍ ຕ຺ວໍ ເສປ຺ຓຳກິ ເສຍ຺ຍສີຕິ ຍໍ ຕ຺ວໍ ອມ຺ໂພ ເສປ຺ຓຳກິຣຸກ຺ຂ ປຸຣໂຕ ຜລານິ ປາຕຍມາໂນ ເສຍ຺ຍສິ ວິເສຍ຺ຍສີ ວິສິຓ຺ຓຜໂລ ໂຫສິ, ຕໍ ສພ຺ພໍ ກຸຣຸງຄມິຄສ຺ສ ປາກຍໍ ຊາຕໍ។ ນ ເມ ເຕ ຣຸຈ຺ຈເຕ ຜລນ຺ຕິ ເອວໍ ຜລໍ ທທມານາຍ ນ ເມ ຕວ ຜລໍ ຣຸຈ຺ຈຕິ, ຕິຏ຺ຖ ຕ຺ວໍ, ອຫໍ ອຍ຺ລຕ຺ຖ ຄຈ຺ຉິສ຺ສາມີຕິ ອຄມາສີ។

ອຖສ຺ສ ລຸທ຺ທໂກ ອຏ຺ຏເກ ນິສິນ຺ໂນວ ສຕ຺ຕີ ຂິປິຕ຺ວາ ‘‘ຄຈ຺ຉ, ວິຣທ຺ໂຘ ທານິມ຺ຫິ ຕ’’ນ຺ຕິ ອາຫ។ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ນິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ຖິໂຕ ອາຫ ‘‘ອມ຺ໂພ ປຸຣິສ, ອິທານິສີ ກິຍ຺ຈາປິ ມໍ ວິຣທ຺ໂຘ, ອຏ຺ຖ ປນ ມຫານິຣເຍ ໂສລ຺ອເສົາສ຺ສທນິຣເຍ ປຍ຺ຈວິຘພນ຺ຘນາທີນິ ຈ ກມ຺ມກາຣຓານິ ອວິຣທ຺ໂຘເຍວາສີ’’ຕິ។ ເອວຍ຺ຈ ປນ ວຕ຺ວາ ປລາຍິຕ຺ວາ ຍຖາຣຸຈິ ຄໂຕ, ລຸທ຺ໂທປິ ໂອຕຣິຕ຺ວາ ຍຖາຣຸຈິ ຄໂຕ។

ສຕ຺ຖາປິ ‘‘ນ, ກິກ຺ຂເວ, ເທວທຕ຺ໂຕ ອິທາເນວ ມມ ວຘາຍ ປຣິສກ຺ກຕິ, ປຸພ຺ເພປິ ປຣິສກ຺ກິເຍວ, ນ ຈ ປນ ມໍ ວຘິຕຸໍ ອສກ຺ຂີ’’ຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ອນຸສນ຺ຘິ ຄເຓຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຘາເນສີ – ‘‘ຕທາ ອຏ຺ຏກລຸທ຺ທໂກ ເທວທຕ຺ໂຕ ອໂຫສິ, ກຸຣຸງຄມິໂຄ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສີ’’ນ຺ຕິ។

ກຸຣຸງຄມິຄຊາຕກວຓ຺ຓນາ ປຓມາ។

[໘໒] ໒។ ກຸກ຺ກຸຣຊາຕກວຓ຺ຓນາ

ເຍກຸກ຺ກຸຣາຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ລາຕຕ຺ຖຈຣິຍໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສີ។ ສາ ທ຺ວາທສກນິປາເຕ ກທ຺ທສາລຊາຕເກ ອາວິກວິສ຺ສຕິ។ ອິທໍ ປນ ວຕ຺ຖຸໍ ປຕິຏ຺ຖເປຕ຺ວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣິ។

ອຕີເຕ ພາຣາຓສິຍໍ ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ເຕ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ເຕ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ຕຖາຣູປໍ ກມ຺ມໍ ປຜິຈ຺ຈ ກຸກ຺ກຸຣໂຍນິຍໍ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຕ຺ວາ ອເນກສຕກຸກ຺ກຸຣປຣິວຸໂຕ ມຫາສຸສາເນ ວສຕິ។ ອເຖກທິວສໍ ຣາຊາ ເສຕສິນ຺ຘວຍຸຕ຺ຕໍ ສພ຺ພາລງ຺ກາຣປຜິມຓ຺ທິຕໍ ຣຖໍ ອາຣຸຍ຺ຫ

ອຸຍ຺ຍານໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ທິວສພາຄໍ ກີລຸອິຕ຺ວາ ອຕ຺ຖງ຺ຄເຕ ສູຣິເຍ ນຄຣໍ ປາວິສິ. ຕສ຺ສ ຕໍ ຣຖວຣຕ຺ຕໍ ຍຖານຫ຺ຌເມວ ຣາຊງ຺ຄເຕ ຄປ຺ຍິສ຺ສຸ, ໂສ ຣຕ຺ຕິກາເຄ ເທເວ ວສ຺ສນ຺ເຕ ຕິນ຺ໂຕ. ອຸປ຺ຣິປາສາທໂຕ ໂກເລຍ຺ຍກສຸນຂາ ໂອຕຣິຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ຈມ຺ມລ຺ຈ ນທ຺ຌິລ຺ຈ ຂາທິສ຺ສຸ. ປຸນທິວເສ ຣລ຺ໂລ ອາໂຣເຈສ຺ສຸ "ເທວ, ນິທ຺ທມນມຸເຂນ ສຸນຂາ ປວິສິຕ຺ວາ ຣຖສ຺ສ ຈມ຺ມລ຺ຈ ນທ຺ຌິລ຺ຈ ຂາທິສູ"ຕິ. ຣາຊາ ສຸນຂານໍ ກຸຊ຺ຊິຕ຺ວາ "ທິຍ຺ຄທິຍ຺ຄຍ຺ຄາເນ ສຸນເຂ ຈາເຕຖາ"ຕິ ອາຫ. ຕໂຕ ປຍ຺ຄາຍ ສຸນຂານໍ ມຫາພຍສນໍ ອຸທປາທິ. ເຕ ທິຍ຺ຄທິຍ຺ຄຍ຺ຄາເນ ຈາຕິຍມານາ ປລາຍິຕ຺ວາ ສຸສານໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ໂພທິສຕ຺ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ອຄມໍສຸ.

ໂພທິສຕ຺ໂຕ 'ຕຸມ຺ເຫ ພຫູ ສນ຺ນິປ຺ຕິຕາ, ກິ ນຸ ໂຂ ການຣ"ນ຺ຕິ ປຸຈ຺ຉິ. ເຕ "ອນ຺ເຕປຸເຣ ກິຣ ຣຖສ຺ສ ຈມ຺ມລ຺ຈ ນທ຺ຌິ ຈ ສຸນເຂຫິ ຂາທິຕາ'ຕິ ກຸທ຺ໂທ ຣາຊາ ສຸນຂວທໍ ອາຕາເປສິ, ພຫູ ສຸນຂາ ວິນສ຺ສນ຺ຕິ, ມຫາກຍໍ ອຸປ຺ປນ຺ນ"ນ຺ຕິ ອາຫໍສຸ. ໂພທິສຕ຺ໂຕ ຈິນ຺ເຕສິ "ອາຣກ຺ຂຍ຺ຄາເນ ພຫິ ສຸນຂານໍ ໂອກາໂສ ນຕ຺ຖິ, ອນ຺ໂຕຣາຊນິເວສເນ ໂກເລຍ຺ຍກສຸນຂານເມວ ຕໍ ກມ຺ມໍ ກວິສ຺ສຕິ. ອິທານິ ປນ ໂຈຣານໍ ກິລ຺ຈິ ກຍໍ ນຕ຺ຖິ, ອໂຈຣາ ມຣຕໍ ລກນ຺ຕິ, ຍໍນູນາຫໍ ໂຈເຣ ຣລ຺ໂລ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ຄາຕິສງ຺ຈສ຺ສ ຊີວິຕທານໍ ທເທຍ຺ຍ"ນ຺ຕິ. ໂສ ຄາຕເກ ສມສ຺ສາເສຕ຺ວາ "ຕຸມ຺ເຫ ມາ ກາຍິຕ຺ຖ, ອຫໍ ໂວ ອກຍໍ ອາຫຣິສ຺ສາມິ, ຍາວ ຣາຊານໍ ປສ຺ສາມິ, ຕາວ ອິເຌວ ໂຫຖາ"ຕິ ປາຣມິໂຍ ອາວຊ຺ເຊຕ຺ວາ ເມຕ຺ຕາກາວນໍ ປຸເຣຈາຣິກໍ ກຕ຺ວາ "ມຍ຺ຫໍ ອຸປ຺ຣິ ເລຄ຺ຕຸໍ ວາ ມຸຄ຺ຄຣໍ ວາ ມາ ໂກຈິ ຂິປີຕຸໍ ອຸສ຺ສຫີ"ຕິ ອທິຍ຺ຄາຍ ເອກໂກວ ອນ຺ໂຕນຄຣໍ ປາວິສິ. ອຖ ນໍ ທິສ຺ວາ ເອກສຕ຺ໂຕປິ ກຸຊ຺ຊິຕ຺ວາ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ນາມ ນາໂຫສິ. ຣາຊາປິ ສຸນຂວທໍ ອາຕາເປຕ຺ວາ ສຍໍ ວິນິຈ຺ຉເຍ ນິສິນ຺ໂນ ໂຫຕິ. ໂພທິສຕ຺ໂຕ ຕຕ຺ເຖວ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປກ຺ຂນ຺ທິຕ຺ວາ ຣລ຺ໂລ ອາສນສ຺ສ ເຫຍ຺ຄາ ປາວິສິ. ອຖ ນໍ ຣາຊປຸຣິສາ ນີຫຣິຕຸໍ ອາຣທ຺ຌາ, ຣາຊາ ປນ ວາເຣສິ.

ໂສ ໂຖກໍ ວິສ຺ສມິຕ຺ວາ ເຫຍ຺ຄາສນາ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ຣາຊານໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ "ເທວ, ຕຸມ຺ເຫ ກຸກ຺ກຸເຣ ມາຣາເປຖາ"ຕິ ປຸຈ຺ຉິ. "ອາມ, ມາຣາເປມຫ"ນ຺ຕິ. "ໂກ ເນສໍ ອປຣາໂຌ ນຣິນ຺ທາ"ຕິ? "ຣຖສ຺ສ ເມ ປຣິວາຣຈມ຺ມລ຺ຈ ນທ຺ຌິລ຺ຈ ຂາທິສູ"ຕິ. "ເຍ ຂາທິສຸ, ເຕ ຊານາຖາ"ຕິ? "ນ ຊານາມາ"ຕິ. "'ອິເມ ນາມ ຈມ຺ມຂາທກໂຈຣາ'ຕິ ຕຖໂຕ ອຊານິຕ຺ວາ ທິຍ຺ຄທິຍ຺ຄຍ຺ຄາເນເຍວ ມາຣາປນໍ ນ ຍຸຕ຺ຕໍ, ເທວາ"ຕິ. "ຣຖຈມ຺ມສ຺ສ ກຸກ຺ກຸເຣຫິ ຂາທິຕຕ຺ຕາ 'ທິຍ຺ຄທິຍ຺ເຄ ສພ຺ເພວ ມາເຣຖາ'ຕິ ສຸນຂວທໍ ອາຕາເປສິ"ນ຺ຕິ. "ກິ ປນ ໂວ ມນຸສ຺ສາ ສພ຺ເພວ ກຸກ຺ກຸເຣ ມາເຣນ຺ຕິ, ອຸທາຫຸ ມຣຕໍ ອລກນ຺ຕາປີ ອຕ຺ຖີ"ຕິ? "ອຕ຺ຖີ, ອມ຺ຫາກໍ ຈເຣ ໂກເລຍ຺ຍກາ ມຣຕໍ ນ ລກນ຺ຕີ"ຕິ. ມຫາຣາຊ ອິທາເນວ ຕຸມ຺ເຫ "ຣຖຈມ຺ມສ຺ສ ກຸກ຺ກຸເຣຫິ ຂາທິຕຕ຺ຕາ 'ທິຍ຺ຄທິຍ຺ເຄ ສພ຺ເພວ ມາເຣຖາ'ຕິ ສຸນຂວທໍ ອາຕາເປສີ"ນ຺ຕິ ອໂວຈຸຕ຺ຖ, ອິທານິ ປນ "ອມ຺ຫາກໍ ຈເຣ ໂກເລຍ຺ຍກາ ມຣຕໍ ນ ລກນ຺ຕີ"ຕິ ວເທຖ. "ນນຸ ເອວໍ ສນ຺ເຕ ຕຸມ຺ເຫ ຉນ຺ທາທິວເສນ ອຄຕິຄມນໍ ຄຈ຺ຉຖ, ອຄຕິຄມນລ຺ຈ ນາມ ນ ຍຸຕ຺ຕໍ, ນ ຈ ຣາຊຌມ຺ໂມ, ຣລ຺ຌາ ນາມ ການຣຄເວສເກນ ຕຸລາສທິເສນ ກວິຕຸໍ ວຍ຺ຍຕິ, ອິທານິ ຈ ໂກເລຍ຺ຍກາ ມຣຕໍ ນ ລກນ຺ຕິ, ທຸພ຺ພລສຸນຂາວ ລກນ຺ຕິ, ເອວໍ ສນ຺ເຕ ນາຍໍ ສພ຺ພສຸນຂຈຸຈາ, ທຸພ຺ພລຈາຕິກາ ນາເມສາ"ຕິ. ເອວລ຺ຈ ປນ ວຕ຺ວາ ມຫາສຕ຺ໂຕ ມຌຸຣສ຺ສຣໍ ນິຈ຺ຉາເຣຕ຺ວາ "ມຫາຣາຊ, ຍໍ ຕຸມ຺ເຫ ກໂຣຖ, ນາຍໍ ຌມ຺ໂມ"ຕິ ຣລ຺ໂລ ຌມ຺ມໍ ເທເສນ຺ໂຕ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໘໘.

"ເຍ ກຸກ຺ກຸຣາ ຣາຊກຸລມ຺ຫິ ວທ຺ຌາ, ໂກເລຍ຺ຍກາ ວຕ຺ຕພລູປປນ຺ນາ;

ເຕເມ ນ ວຊ຺ຊາ ມຍມສ຺ມ ວຊ຺ຊາ, ນາຍໍ ສຈ຺ຈາ ທຸພ຺ພລຈາຕິກາຍ"ນ຺ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ເຍ ກຸກ຺ກຸຣາຕິ ເຍ ສຸນຂາ. ຍຖາ ຫິ ຌາຣຸຕ຺ໂຫປິ ປສ຺ສາໂວ "ປູຕິມຸຕ຺ຕ"ນ຺ຕິ, ຕທຫຸຊາໂຕປິ ສິງ຺ຄາໂລ "ຊຣສິງ຺ຄາໂລ"ຕິ, ໂກມລາປີ ຄໂລຈິລຕາ "ປູຕິລຕາ"ຕິ, ສຸວຕ຺ຕວຕ຺ໂຕປິ ກາໂຍ "ປູຕິກາໂຍ"ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ, ເອວເມວໍ ວສ຺ສສຕິໂກປິ ສຸນໂຂ "ກຸກ຺ກຸໂຣ"ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ. ຕສ຺ມາ ມຫລ຺ລກາ ກາຍພລູປປນ຺ນາປີ ເຕ "ກຸກ຺ກຸຣາ"ຕ຺ເວວ ວຸຕ຺ຕາ. ວທ຺ຌາຕິ ວທ຺ຒິຕາ. ໂກເລຍ຺ຍກາຕິ ຣາຊກຸເລ ຊາຕາ ສມ຺ກູຕາ ສໍວທ຺ຒາ. ວຕ຺ຕພລູປປນ຺ນາຕິ ສຣີຣວຕ຺ເຕນ ເຈວ ກາຍພເລນ ຈ ສມ຺ປນ຺ນາ. ເຕເມ ນ ວຊ຺ຊາຕິ ເຕ ອິເມ ສສ຺ສາມິກາ ສາຣກ຺ຂາ ນ ວຊ຺ຊາ. ມຍມສ຺ມ ວຊ຺ຊາຕິ ອສ຺ສາມິກາ ອນາຣກ຺ຂາ ມຍໍ ວຊ຺ຊາ ນາມ ຊາຕາ. ນາຍໍ ສຈ຺ຈາຕິ ເອວໍ ສນ຺ເຕ ອຍໍ ອວິເສເສນ ສຈ຺ຈາ ນາມ ນ ໂຫຕິ. ທຸພ຺ພລຈາຕິກາຍນ຺ຕິ ອຍໍ ປນ ທຸພ຺ພລານໍເຍວ ຈາຕນໂຕ ທຸພ຺ພລຈາຕິກາ ນາມ ໂຫຕິ. ຣາຊູຫິ ນາມ ໂຈຣາ ນິຄ຺ຄຕ຺ຫິຕພ຺ພາ, ໂນ ອໂຈຣາ. ອິຌ ປນ ໂຈຣານໍ ກິລ຺ຈິ ກຍໍ ນຕ຺ຖິ, ອໂຈຣາ ມຣຕໍ ລກນ຺ຕິ. ອໂຫ ອິມສ຺ມິ ໂລເກ ອຍຸຕ຺ຕໍ ວຕ຺ຕຕິ, ອໂຫ ອຌມ຺ໂມ ວຕ຺ຕຕີຕິ.

ຣາຊາ ໂພຄິສຕ຺ຕສ຺ສ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ ອາຫ – ''ຊານາສິ ຕ຺ວໍ, ປຓ຺ຑິຕ, ອສ຺ເກຫິ ນາມ ຣຖຈມ຺ມໍ ຂາທິຕ''ນ຺ຕິ? ''ອາມ, ຊານາມິ''ຕິ။ ''ເກຫິ ຂາທິຕ''ນ຺ຕິ? ''ຕຸມ຺ຫາກໍ ເຄເຫ ວສນເກຫິ ໂກເລຍ຺ຍກສຸນເຂຫີ''ຕິ။ ''ກຖໍ ເຕຫິ ຂາທິຕກາໂວ ຊານິຕພ຺ໂພ''ຕິ? ''ອຫໍ ເຕຫິ ຂາທິຕກາວໍ ທສ຺ເສສາມີ''ຕິ။ ''ທສ຺ເສຫິ ປຓ຺ຑິຕາ''ຕິ။ ''ຕຸມ຺ຫາກໍ ຆເຣ ໂກເລຍ຺ຍກສຸນເຂ ອາຫຣາເປຕ຺ວາ ໂຖກໍ ຕກ຺ກຍ຺ຈ ທພ຺ພຕິຓານິ ຈ ອາຫຣາເປຖາ''ຕິ။ ຣາຊາ ຕຖາ ອກາສິ။ ອຖ ນໍ ມຫາສຕ຺ໂຕ ''ອິມານິ ຕິຓານິ ຕກ຺ເກນ ມທ຺ທາເປຕ຺ວາ ເອເຕ ສຸນເຂ ປາເຍຖາ''ຕິ ອາຫ။ ຣາຊາ ຕຖາ ກຕ຺ວາ ປາຍາເປສິ, ປີຕາ ປີຕາ ສຸນຂາ ສທ຺ທິ ຈມ຺ເມຫິ ວມິສຸ။ ຣາຊາ ''ສພ຺ພຍ຺ຍຸພຸທ຺ຘສ຺ສ ພ຺ຍາກຣຓໍ ວິຍາ''ຕິ ຕຸຏ຺ໂຖ ໂພຄິສຕ຺ຕສ຺ສ ເສຕຈ຺ຉຕ຺ເຕນ ປູຊໍ ອກາສິ။ ໂພຄິສຕ຺ໂຕ ''ຘມ຺ມໍ ຈຣ, ມຫາຣາຊ, ມາຕາປິຕູສຸ ຂຕ຺ຕິຍາ''ຕິອາທິຫິ (ຊາ။ ໔။໑໗။໕໙) ເຕສກຸຓຊາຕເກ ອາຄຕາຫິ ທສຫິ ຘມ຺ມຈຣິຍຄາຖາຫິ ຣຍ຺ໂຍ ຘມ຺ມໍ ເທເສຕ຺ວາ ''ມຫາຣາຊ, ອິໂຕ ປຏ຺ຖາຍ ອປ຺ປມຕ຺ໂຕ ໂຫຫີ''ຕິ ຣາຊານໍ ປຍ຺ຈສຸ ສີເລສຸ ປຕິຏ຺ຖາເປຕ຺ວາ ເສຕຈ຺ຉຕ຺ຕໍ ຣຍ຺ໂຍວ ປຏິອທາສິ။

ຣາຊາ ມຫາສຕ຺ຕສ຺ສ ຘມ຺ມກຖໍ ສຸຕ຺ວາ ສພ຺ພສຕ຺ຕານໍ ອພຍໍ ທຕ຺ວາ ໂພຄິສຕ຺ຕໍ ອາທິໍ ກຕ຺ວາ ສພ຺ພສຸນຂານໍ ອຕ຺ຕໂນ ໂກຊນສທິສເມວ ນິຈ຺ຈກຕ຺ຕໍ ປຏ຺ຖເປຕ຺ວາ ໂພຄິສຕ຺ຕສ຺ສ ໂອວາເທ ຖິໂຕ ຍາວຕາຍຸກໍ ທານາທີນິ ປຸຍ຺ຍານິ ກຕ຺ວາ ກາລໍ ກຕ຺ວາ ເທວໂລເກ ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊິ။ ກຸກ຺ກຸໂຣວາໂທ ທສ ວສ຺ສສຫສ຺ສານິ ປວຕ຺ຕິ။ ໂພຄິສຕ຺ໂຕປິ ຍາວຕາຍຸກໍ ຖຕ຺ວາ ຍຖາກມ຺ມໍ ຄໂຕ။

ສຕ຺ຖາ ''ນ, ກິກ຺ຂເວ, ຕຖາຄໂຕ ອິທາເນວ ຍາຕການໍ ອຕ຺ຖໍ ຈຣຕິ, ປຸພ຺ເພປີ ຈຣິເຍວາ''ຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ອນຸສນ຺ຘິ ຆເຕຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຘາເນສິ – ''ຕທາ ຣາຊາ ອານນ຺ໂທ ອໂຫສິ, ອວເສສາ ປຣິສາ ພຸທ຺ຘປຣິສາ, ກຸກ຺ກຸຣປຓ຺ຑິໂຕ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິ''ນ຺ຕິ။

ກຸກ຺ກຸຣຊາຕກວຓ຺ຓນາ ທຸຕິຍາ။

[໔໙] ໙။ ໂກຊາຊານີຍຊາຕກວຓ຺ຓນາ

ອປິປສ຺ເສນ ເສມາໂນຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ເອກໍ ໂອສ຺ສຏ຺ຖວີຣິຍໍ ກິກ຺ຂຸໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິ။ ຕສ຺ມິຍ຺ຫິ ສມເຍ ສຕ຺ຖາ ຕໍ ກິກ຺ຂຸໍ ອາມນ຺ເຕຕ຺ວາ ''ກິກ຺ຂຸ, ປຸພ຺ເພ ປຓ຺ຑິຕາ ອນາຍຕເນປີ ວີຣິຍໍ ອກໍສຸ, ປຫາຣໍ ລທ຺ຘາປີ ເນວ ໂອສ຺ສຊິສູ''ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣິ။

ອຕີເຕ ພາຣາຓສິຍໍ ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ເຕ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ເຕ ໂພຄິສຕ຺ໂຕ ໂກຊາຊານີຍສິນ຺ຘວກຸເລ ນິພ຺ພຕ຺ໂຕ ສພ຺ພາລງ຺ການສມ຺ປນ຺ໂນ ພາຣາຓສິຣຍ຺ໂຍ ມງ຺ຄລສ຺ໂສ ອໂຫສິ။ ໂສ ສຕສຫສ຺ສຄ຺ຆນິກາຍ ສຸວຓ຺ຓປາຕິຍໍເຍວ ນານຄ຺ຄຣສສມ຺ປນ຺ນໍ ຕິວສ຺ສິກຄນ຺ຘສາລິໂກຊນໍ ກຸຍ຺ຊຕິ, ຈາຕຸຊ຺ຊາຕິກຄນ຺ຘູປລິຕ຺ຕາຍເມວ ກູມິຍໍ ຕິຏ຺ຖຕິ, ຕໍ ຖານໍ ຣຕ຺ຕກມ຺ພລສາຓິປຣິກ຺ຂິຕ຺ຕໍ ອຸປຣິ ສຸວຓ຺ຓຕາຣກຂຈິຕເຈລວິຕານໍ ສໂມສຣິຕຄນ຺ຘທາມມາລາທາມໍ ອວິຊ຺ຫິຕຄນ຺ຘເຕລປ຺ທີປໍ ໂຫຕິ။ ພາຣາຓສິຣຊ຺ຊໍ ປນ ອປ຺ປຕ຺ເຖນ຺ຕາ ຣາຊາໂນ ນາມ ນຕ຺ຖິ။ ເອກໍ ສມຍໍ ສຕ຺ຕ ຣາຊາໂນ ພາຣາຓສີ ປຣິກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ''ອມ຺ຫາກໍ ຣຊ຺ຊໍ ວາ ເທຕຸ, ຍຸທ຺ຘໍ ວາ''ຕິ ພາຣາຓສິຣຍ຺ໂຍ ປຓ຺ຓໍ ເປເສສຸໍ။ ຣາຊາ ອມຈ຺ເຈ ສນ຺ນິປາເຕຕ຺ວາ ຕໍ ປວຕ຺ຕິ ອາຈິກ຺ຂິຕ຺ວາ ''ອິທານິ ກີ ກໂຣມ, ຕາຕາ''ຕິ ປຸຈ຺ຉິ။ ''ເທວ, ຕຸມ຺ເຫຫິ ຕາວ ອາທິໂຕວ ຍຸທ຺ຘາຍ ນ ຄນ຺ຕພ຺ພໍ, ອສຸກໍ ນາມ ອສ຺ສາໂຣຫໍ ເປເສຕ຺ວາ ຍຸທ຺ຘໍ ກາເຣຖ, ຕສ຺ມິໍ ອສກ຺ໂກນ຺ເຕ ປຈ຺ຉາ ຊານິສ຺ສາມາ''ຕິ။ ຣາຊາ ຕໍ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ''ສກ຺ຂິສ຺ສສິ, ຕາຕ, ສຕ຺ຕຫິ ຣາຊູຫິ ສທ຺ທິ ຍຸທ຺ຘໍ ກາຕຸ''ນ຺ຕິ ອາຫ။ ''ເທວ, ສເຈ ໂກຊາຊານີຍສິນ຺ຘວໍ ລກາມິ, ຕິຏ຺ຖນ຺ຕຸ ສຕ຺ຕ ຣາຊາໂນ, ສກລຊມ຺ພຸທີເປ ຣາຊູຫິປິ ສທ຺ທິ ຍຸຊ຺ຊິຕຸໍ ສກ຺ຂິສ຺ສາມີ''ຕິ။ ''ຕາຕ, ໂກຊາຊານີຍສິນ຺ຘໂວ ວາ ໂຫຕຸ ອຍ຺ໂຍ ວາ, ຍໍ ອິຈ຺ຉສິ, ຕໍ ຄເຫຕ຺ວາ ຍຸທ຺ຘໍ ກໂຣຫີ''ຕິ။

ໂສ ''ສາຘຸ, ເທວາ''ຕິ ຣາຊານໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ປາສາທາ ໂອຣຸຍ຺ຫ ໂກຊາຊານີຍສິນ຺ຘວໍ ອາຫຣາເປຕ຺ວາ ສຸວມ຺ມິຕໍ ກຕ຺ວາ ອຕ຺ຕນາປີ ສພ຺ພສນ຺ນາຫສນ຺ນທ຺ໂຘ ຂຄ຺ຄໍ ພນ຺ຘິຕ຺ວາ ສິນ຺ຘວປິຏ຺ຖິວຣຄໂຕ ນຄຣາ ນິກ຺ຂມ຺ມ ວິຊ຺ຊຸລຕາ ວິຍ ຈຣມາໂນ ປຖມໍ ພລໂກຏ຺ຖກໍ ກິນ຺ທິຕ຺ວາ ເອກໍ ຣາຊານໍ ຊີວຄ຺ຄາຫເມວ ຄເຫຕ຺ວາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ນຄເຣ ພລສ຺ສ ນິຍ຺ຍາເທຕ຺ວາ ປຸນ ຄນ຺ຕ຺ວາ ທຸຕິຍໍ ພລໂກຏ຺ຖກໍ ກິນ຺ທິຕ຺ວາ ຕຖາ ຕຕິຍນ຺ຕິ ເອວໍ ປຍ຺ຈ ຣາຊາໂນ ຊີວຄ຺ຄາຫໍ ຄເຫຕ຺ວາ ຉຏ຺ຖໍ ພລໂກຏ຺ຖກໍ ກິນ຺ທິຕ຺ວາ ຉຏ຺ຖສ຺ສ ຣຍ຺ໂຍ ຄຫິຕກາເລ ໂກຊາຊານີໂຍ ປຫາຣໍ ລກຕິ, ໂລຫິຕໍ ປຄ຺ຆຣຕິ, ເວທນາ ພລວຕີໂຍ ວຕ຺ຕນ຺ຕິ။ ອສ຺ສາໂຣໂຫ ຕສ຺ສ ປຫຏກາວໍ ຍຕ຺ວາ ໂກຊາຊານີຍສິນ຺ຘວໍ ຣາຊທ຺ວາເຣ ນິປ຺ປ຺ຊາເປຕ຺ວາ ສນ຺ນາຫໍ ສິຖິລໍ ກຕ຺ວາ ອຍ຺ຍໍ ອສ຺ສໍ ສນ຺ນຍ຺ທິຕ຺ຕໍ

ອາຣທຸໂສ ໂພຂິສຕຸໂຕ ມຫາຍາສຸກປຸສເສນ ນິປຸນໂນວ ອກຸຂີນີ ອຸມມີເລຕວາ ອສຸສາໂຣທ ທິສວາ ''ອຍ ອລຸສ ອສຸສ ສນຸນຍຸທຕິ, ອຍລຸຈ ອສໂສ ສຕຸຕມ ພລໂກຍຸຖກ ກິນຸທິຕວາ ສຕຸຕມ ຣາຊານ ຄຕຸທີຕຸ ນ ສກຸຂິສຸສຕິ, ມຍາ ກຕກມຸມລຸຈ ນສຸສິສຸສຕິ, ອປຸປຸຕິສໂມ ອສຸສາໂຣໂຫປີ ນສຸສິສຸສຕິ, ຣາຊາປີ ປຣຫຕຸຖ ຄມິສຸສຕິ, ຖເປຕວາ ມ ອລຸໂລ ອສໂສ ສຕຸຕມ ພລ ໂກຍຸຖກ ກິນຸທິຕວາ ສຕຸຕມ ຣາຊານ ຄເທຕຸ ສມຕຸໂຖ ນາມ ນຕຸຖີ''ຕິ ນິປຸນໂນວ ອສຸສາໂຣທ ປກຸໂກສາເປຕວາ ''ສມຸມ ອສຸສາໂຣຫ, ສຕຸຕມ ພລໂກຍຸຖກ ກິນຸທິຕວາ ສຕຸຕມ ຣາຊານ ຄເທຕຸ ສມຕຸໂຖ ຖເປຕວາ ມ ອລຸໂລ ອສໂສ ນາມ ນຕຸຖີ, ນາຫ ມຍາ ກຕກມຸມ ນາເສສຸສາມິ, ມມລຸເຍວ ອຸສຸຖາເປຕວາ ສນຸນຍຸຫາທີ''ຕິ ວຕວາ ອິມ ຄາຖມາຫ –

໔໓.

''ອປີ ປສຸເສນ ເສມາໂນ, ສລຸເລຖິ ສລຸລລິກໂຕ;

ເສຍຸໂຍວ ວລຸອວາ ໂກຊໂຊ, ຍຸລຸຊ ມລຸເລວ ສາຣຖີ''ຕິ.

ຕຕຸຖ ອປີ ປສຸເສນ ເສມາໂນຕິ ເອເກນ ປສຸເສນ ສຍມາໂນໂກປີ. ສລຸເລຖິ ສລຸລລິກໂຕຕິ ສລຸເລຫິ ວິທຸໂສປີ ສມາໂນ. ເສຍຸໂຍວ ວລຸອວາ ໂກຊໂຊຕິ ວລຸອວາຕິ ສິນຸຣວກຸເລສຸ ອຊາໂຕ ຂລຸງກສໂສ. ໂກຊໂຊຕິ ໂກຊາຊານິຍສິນຸຣໂວ. ອິຕິ ເອຕສຸມາ ວລຸອວາ ສລຸເລຫິ ວິທຸໂສປີ ໂກຊາຊານິຍສິນຸຣໂວວ ເສຍຸໂຍ ວໂຣ ອຸຕຸຕໂມ. ຍຸລຸຊ ມລຸເລວ ສາຣຖີຕິ ຍສຸມາ ເອວ ຄໂຕປີ ອຫເມວ ເສຍຸໂຍ, ຕສຸມາ ມມລຸເລວ ໂຍເຊຫີ, ມ ວມຸເມຫີຕິ ວທຕິ.

ອສຸສາໂຣໂຫ ໂພຂິສຕຸຕ ອຸຊຸຖາເປຕວາ ວຕ ພນຸຂິຕວາ ສຸສນຸນທຸສ ສນຸນຍຸທິຕວາ ຕສຸສ ປີຍຸຖິຍ ນິສີທິຕວາ ສຕຸຕມ ພລ ໂກຍຸຖກ ກິນຸທິຕວາ ສຕຸຕມ ຣາຊານ ຊີວຄຸຄາທ ຄເທຕວາ ຣາຊພລສຸສ ນິຍຸຍາເທສິ, ໂພຂິສຕຸຕມຸປີ ຣາຊທວາຣ ອານຍິສຸ. ຣາຊາ ຕສຸສ ທສຸສນຕຸຖາຍ ນິກຸຂມິ. ມຫາສຕຸໂຕ ຣາຊານ ອາທ – ''ມຫາຣາຊ, ສຕຸຕ ຣາຊາໂນ ມາ ພາຕຍິຕຸຖ, ສປຖ ກາ ເຣຕວາ ວິສຸສຊເຊຖ, ມຍຸຫລຸຈ ອສຸສາໂຣຫສຸສ ຈ ທາຕພຸພ ຍສ ອສຸສາໂຣຫສຸເສວ ເທຖ , ສຕຸຕ ຣາຊາໂນ ຄເທຕວາ ທິນຸນໂຍສ ນາມ ນາເສຕຸ ນ ວຍຸຍຕິ. ຕຸມຸເຫປີ ທານ ເທຖ, ສີລ ຣກຸຂຖ, ຂມຸເມນ ສເມນ ຣຊຊ ກາເຣຖາ''ຕິ. ເອວ ໂພຂິສຕຸເຕນ ຣລຸໂລ ໂອວາເທ ທິນຸເນ ໂພຂິສຕຸຕສຸສ ສນຸນາທ ໂມຈຍິສຸ, ໂສ ສນຸນາເທ ມຸຕຸຕມຕຸເຕເຍວ ນິຣຸຊຊີ. ຣາຊາ ຕສຸສ ສຣີຣກິຈຈ ກາເຣຕວາ ອສຸສາໂຣຫສຸສ ມຫນຸຕ ຍສ ທຕວາ ສຕຸຕ ຣາຊາໂນ ປຸນ ອຕຸຕນໂນ ອທຸພກາຍ ສປຖ ກາເຣຕວາ ສກສກຍຸຖານານິ ເປເສຕວາ ຂມຸເມນ ສເມນ ຣຊຊ ກາເຣຕວາ ຊີວິຕປຣິໂຍສາເນ ຍຖາກມຸມ ຄໂຕ.

ສຕຸຖາ ''ເອວ ກິກຸຂຸ ປຸພຸເພ ປຕຸທິຕາ ອນາຍຕເນປີ ວີຣິຍ ອກສຸ, ເອວຣູປ ປຫາຣ ລທຸຂາປີ ນ ໂອສຸສຊີສຸ, ຕວ ປນ ເອວຣູເປ ນິຍຸຍານິກສາສເນ ປພຸພຊິຕວາ ກສຸມາ ວີຣິຍ ໂອສຸສຊສີ''ຕິ ວຕວາ ຈຕຸຕາຣິ ສຈຈານິ ປກາເສສິ, ສຈຈປຣິໂຍສາເນ ໂອສຸສຍຸຖ ວີຣິໂຍ ກິກຸຂຸ ອຣຫຕຸຕຜເລ ປຕິຍຸຖາສີ.

ສຕຸຖາ ອິມ ຂມຸມເທສນ ອາຫຣິຕວາ ອນຸສນຸຂີ ພເຍຕວາ ຊາຕກ ສໂມຂາເນສິ – ''ຕທາ ຣາຊາ ອານນຸໂທ ອໂຫສິ, ອສຸສາ ໂຣໂຫ ສາຣິປຸຕຸໂຕ, ໂກຊາຊານິຍສິນຸຣໂວ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິ''ນຸຕິ.

ໂກຊາຊານິຍຊາຕກວຕຸຕນາ ຕຕິຍາ.

[໔໔] ໔. ອາຊລຸລຊາຕກວຕຸຕນາ

ຍທາຍທາຕິ ອິທມຸປີ ສຕຸຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນຸໂຕ ໂອສຸສຍຸຖວີຣິຍເມວ ກິກຸຂຸ ອາຣພຸກ ກເຖສິ. ຕ ປນ ກິກຸຂຸ ສຕຸຖາ ອາມນຸເຕຕວາ ''ກິກຸຂຸ ປຸພຸເພ ປຕຸທິຕາ ອນາຍຕເນປີ ລທຸຂປຸປຫາຣາປີ ທຸຕວາ ວີຣິຍ ອກສູ''ຕິ ວຕວາ ອຕີຕ ອາຫຣິ.

ອຕີເຕ ພາຣາຕສິຍ ພຣຫຸມທຕຸເຕ ຣຊຊ ກາເຣນຸເຕ ປຸຣິມນເຍເນວ ສຕຸຕ ຣາຊາໂນ ນຄຣ ປຣິວາຣຍິສຸ. ອເຖໂກ ຣຖິກໂຍໂຂ ທຸເວ ກາຕິກສິນຸຂເວ ຣເຖ ໂຍເຊຕວາ ນຄຣາ ນິກຸຂມຸມ ຉ ພລໂກຍຸຖເກ ກິນຸທິຕວາ ຉ ຣາຊາໂນ ອຄຄເທສິ. ຕສຸມີ ຂເຕ

ເຊຍຸຄຸກອສຸໂສ ປໜາຣໍ ລກິ. ຣຖິໂກ ຣຖໍ ເປເສນຸໂຕ ຣາຊທຸວາຣໍ ອາຄນຸຕຸວາ ເຊຍຸຄຸກາຕິກໍ ຣຖາ ໂມເຈຕຸວາ ສນຸນາຫໍ ສິຖິລໍ ກຕຸວາ ເອເກເນວ ປສຸເສນ ນິປຊຸຊາເປຕຸວາ ອລຸລໍ ອສຸສໍ ສນຸນຍຸຫິຕຸວໍ ອາຣຫຸໂຮ. ໂພຊິສຕຸໂຕ ຕໍ ທິສຸວາ ປຸຣິມນເຍເນວ ຈິນຸເຕຕຸວາ ຣຖິກໍ ປກຸໂກສາເປຕຸວາ ນິປນຸນໂກວ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໔໕.

''ຍທາ ຍທາ ຍຕຸຖ ຍທາ, ຍຕຸຖ ຍຕຸຖ ຍທາ ຍທາ;

ອາຊຸລຸໂລ ກຸຣຸເຕ ເວຄໍ, ຫາຍນຸຕິ ຕຕຸຖ ວາລຸອວາ''ຕິ.

ຕຕຸຖ ຍທາ ຍທາຕິ ປຸພຸພຕຸຫາທີສຸ ຍສຸມິ ຍສຸມິ ກາເລ. ຍຕຸຖາຕິ ຍສຸມິ ຖາເນ ມຄຸເຄ ວາ ສງຄາມສີເສ ວາ. ຍທາຕິ ຍສຸມິ ຂເຕ. ຍຕຸຖ ຍຕຸຖາຕິ ສຕຸຕນຸນໍ ພລໂກຍຸຖການໍ ວເສນ ພຫູສຸ ຍຸທຸຂມຕຸທເລສຸ. ຍທາ ຍທາຕິ ຍສຸມິ ຍສຸມິ ກາເລ ປໜາຣໍ ລທຸຂກາເລ ວາ ອລທຸຂກາເລ ວາ. ອາຊຸລຸໂລ ກຸຣຸເຕ ເວຄນຸຕິ ສາຣຖິສຸສ ຈິຕຸຕຣຸຈິຕໍ ການຕໍ ອາຊານນສກາໂວ ອາຊຸລຸໂລ ວຣສິນຸຂໂວ ເວຄໍ ກໂຣຕິ ວາຍມຕິ ວີຣິຍໍ ອາຣາຕິ. ຫາຍນຸຕິ ຕຕຸຖ ວາລຸອວາຕິ ຕສຸມິ ເວເຄ ກຣິຍມາເນ ອິຕເຣ ວລຸອວສງຂາຕາ ຂລຸຂຸງກສຸສາ ຫາຍນຸຕິ ປຣິຫາຍນຸຕິ, ຕສຸມາ ອິມສຸມິ ຣເຖ ມໍເຍວ ໂຍເຊທີຕິ ອາຫ.

ສາຣຖິ ໂພຊິສຕຸຕໍ ອຸຍຸຖາເປຕຸວາ ຣເຖ ໂຍເຊຕຸວາ ສຕຸຕມໍ ພລໂກຍຸຖກໍ ກິນຸທິຕຸວາ ສຕຸຕມໍ ຣາຊານໍ ອາທາຍ ຣຖໍ ເປເສນຸໂຕ ຣາຊທຸວາຣໍ ອາຄນຸຕຸວາ ສິນຸຂວໍ ໂມເຈສິ. ໂພຊິສຕຸໂຕ ເອເກນ ປສຸເສນ ນິປນຸໂນ ປຸຣິມນເຍເນວ ຣຄຸໂລ ໂອວາທໍ ທຕຸວາ ນິຣຸຊຸຊິ. ຣາຊາ ຕສຸສ ສຣີຣກິຈຸຈໍ ກາເຣຕຸວາ ສາຣຖິສຸສ ສມຸມານໍ ກຕຸວາ ຂມຸເມນ ຣຊຸຊໍ ກາເຣຕຸວາ ຍຖາກມຸມໍ ຄໂຕ.

ສຕຸຖາ ອິມໍ ຂມຸມເທສນໍ ອາຫຣິຕຸວາ ສຈຸຈານິ ປກາເສສິ, ສຈຸຈປຣິໂຍສາເນ ໂສ ກິກຸຂຸ ອຣຫຕຸເຕ ປຕິຍຸຖາສີ. ສຕຸຖາ ຊາຕກໍ ສໂມຂາເນສີ ''ຕທາ ຣາຊາ ອານນຸທຕຸເຖໂຣ ອໂຫສິ, ອສຸໂສ ສມຸມາສມຸພຸທຸໂຂ''ຕິ.

ອາຊຸລຸລຊາຕກວຕຸຕນາ ຈຕຸຕຸຖາ.

[໔໘] ໕. ຕິຕຸຖຊາຕກວຕຸຕນາ

ອລຸລມລຸເລທິຕິຕຸເຖທີຕິ ອິທໍ ສຕຸຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນຸໂຕ ຂມຸມເສນາປຕິສຸສ ສທຸຂິວິຫາຣິກໍ ເອກໍ ສຸວຕຸຕກາຣປຸພຸພກໍ ກິກຸຂຸໍ ອາຣພຸກ ກເຖສິ. ອາສຍານຸສຍລາຕລຸທີ ພຸທຸຂານໍເຍວ ໂຫຕິ, ນ ອລຸເລສໍ. ຕສຸມາ ຂມຸມເສນາປຕິ ອຕຸຕໂນ ອາສຍານຸສຍລາຕສຸສ ນຕຸຖິຕາຍ ສທຸຂິວິຫາຣິກສຸສ ອາສຍານຸສຍໍ ອຊານນຸໂຕ ອສຸກກມຸມຍຸຖານເມວ ກເຖສີ, ຕສຸສ ຕໍ ນ ສປຸປາຍ ມໂຫສີ. ກສຸມາ? ໂສ ກິຣ ປຍິປາຍິຍາ ປລຸຈ ຊາຕິສຕານິ ສຸວຕຸຕກາຣເຄເຫເຍວ ປຍິສນຸຂີ ຄຕຸທີ, ອຖຸສສ ທີຒຣຕຸຕໍ ປຣິສຸທຸຂສຸວຕຸຕທສຸສນວເສນ ປຣິຈິຕຕຸຕາ ອສຸກໍ ນ ສປຸປາຍມໂຫສີ. ໂສ ຕຕຸຖ ນິມິຕຸຕມຕຸຕມຸປີ ອຸປຸປາເທຕຸໍ ອສກຸໂກນຸໂຕ ຈຕຸຕາໂຣ ມາເສ ເຂເປສີ.

ຂມຸມເສນາປຕິ ອຕຸຕໂນ ສທຸຂິວິຫາຣິກສຸສ ອຣຫຕຸຕໍ ທາຕຸໍ ອສກຸໂກນຸໂຕ ''ອທຸຂາ ອຍໍ ພຸທຸຂເວເນຍຸໂຍ ກວິສຸສຕິ, ຕຖາຄຕສຸສ ສນຸຕິກໍ ເນສຸສາມີ''ຕິ ຈິນຸເຕຕຸວາ ປາໂຕວ ຕໍ ອາທາຍ ສຕຸຖຸ ສນຸຕິກໍ ອຄມາສີ. ສຕຸຖາ ''ກີ ນຸ ໂຂ, ສາຣິປຸຕຸຕ, ເອກໍ ກິກຸຂຸໍ ອາທາຍ ອາຄໂຕສີ''ຕິ ປຸຈຸຊິ. ''ອຫໍ, ກນຸເຕ, ອິມສຸສ ກມຸມຍຸຖານໍ ອທາສີ, ອຍໍ ປນ ຈຕູທິ ມາເສທິ ນິມິຕຸຕມຕຸຕມຸປີ ນ ອຸປຸປາເທສີ, ສຸວາທໍ 'ພຸທຸຂເວເນຍຸໂຍ ເອໂສ ກວິສຸສຕີ'ຕິ ຈິນຸເຕຕຸວາ ຕຸມຸຫາກໍ ສນຸຕິກໍ ອາທາຍ ອາຄໂຕ''ຕິ. ''ສາຣິປຸຕຸຕ, ກຕຣໍ ປນ ເຕ ກມຸມຍຸຖານໍ ສທຸຂິວິຫາຣິກສຸສ ທິນຸນ''ນຸຕິ? ''ອສຸກກມຸມຍຸຖານໍ ກຄວາ''ຕິ. ''ສາຣິປຸຕຸຕ, ນຕຸຖິ ຕວ ສນຸຕາເນ ອາສຍານຸສຍລາຕໍ, ຄຈຸຊ, ຕຸວໍ ສາຍນຸຫສມເຍ ອາຄນຸຕຸວາ ຕວ ສທຸຂິວິຫາຣິກໍ ອາທາຍ ຄຈຸເຊຍຸຍາສີ''ຕິ. ເອວໍ ສຕຸຖາ ເຖຣໍ ອຸຍຸໂຍເຊຕຸວາ ຕສຸສ ກິກຸຂຸສຸສ ມນາປໍ ຈີວຣລຸຈ ນິວາສນລຸຈ ທາເປຕຸວາ ຕໍ ອາທາຍ ຄາມໍ ປີຕຸທາຍ ປວິສິຕຸວາ ປຕີຕໍ ຂາທນີຍໂກຊນີຍໍ ທາເປຕຸວາ ມຫາກິກຸຂຸສງຆປຣິວາໂຣ ປຸນ ວິຫາຣໍ ອາຄນຸຕຸວາ ຄນຸຂກຸຍິຍໍ ທິວສກາຄໍ ເຂເປຕຸວາ ສາຍນຸຫສມເຍ ຕໍ ກິກຸຂຸໍ ຄເຫຕຸວາ ວິຫາຣຈາຣິກໍ ຈຣມາໂນ ອມຸພວເນ ເອກໍ ໂປກຸຂຣຕີ ມາເປຕຸວາ

ຕຕຸຖ ມຫນຸຕັ ປທຸມປິນິຄຈຸລັ, ຕຕຣາປີ ຈ ມຫນຸຕັ ເອກັ ປທຸມປຸປຸຜັ ນາເປຕຸວາ ‘‘ກິກຸຂຸ ອິມັ ປຸປຸຜັ ໂອໂລເກນຸໂຕ ນິສີທາ’’ຕິ ນິສີທາເປຕຸວາ ຄນຸຣກຸຝີ ປາວິສິ຿

ໂສ ກິກຸຂຸ ຕັ ປຸປຸຜັ ປຸນປຸປຸນັ ໂອໂລເກຕິ຿ ກຄວາ ຕັ ປຸປຸຜັ ຊຣັ ປາເປສິ, ຕັ ຕສຸສ ປສຸສນຸຕສຸເສວ ຊຣັ ປຕຸວາ ວິວຕຸຕັ ອໂຫສິ຿ ອຖສຸສ ປຣິຍນຸຕໂຕ ປຝຸຖາຍ ປຕຸຕານິ ປຕນຸຕານິ ມຸຫຸຕຸເຕນ ສພຸພານິ ປຕິສຸ຿ ຕໂຕ ກິຝຸຊກຸຂໍ ປຕິ, ກຕຸຕິກາວ ອວສິສຸສິ຿ ໂສ ກິກຸຂຸ ຕັ ປສຸສນຸໂຕ ຈິນຸເຕສິ ‘‘ອິທັ ປທຸມປຸປຸຜັ ອິທາເນວ ອກິຣູປັ ອໂຫສິ ທສຸສນິຍັ, ອຖສຸສ ວຕຸໂຕ ປຣິຕໂຕ, ປຕຸຕານິ ຈ ກິຝຸຈກຸຂຝຸຈ ປຕິຕັ, ກຕຸຕິການຕຸຕເມວ ອວສິຝຸຖັ, ເອວຣູປສຸສ ນາມ ປທຸມສຸສ ຊຣາ ປຕຸຕາ, ມຍຸຫັ ສຣີຣສຸສ ກີ ນ ປາປຸຕິສຸສຕິ, ສພຸເພ ສງຂາຣາ ອນິຈຸຈາ’’ຕິ ວິປສຸສນັ ປຝຸຖເປສິ຿ ສຕຸຖາ ‘‘ຕສຸສ ຈິຕຸຕັ ວິປສຸສນັ ອາຣຸລຸຫ’’ນຸຕິ ຌຕຸວາ ຄນຸຣກຸຝິຍັ ນິສິນຸໂນວ ໂອກາສັ ຜຣິຕຸວາ ອິມັ ຄາຖມາຫ –

‘‘ອຸຈຸຈິນຸທ ສິເນຫມຕຸຕໂນ, ກຸມຸທັ ສາຣທິກັວ ປາຕິນາ;

ສນຸຕິມຄຸຄເມວ ພຸຣູຫຍ, ນິພຸພານັ ສຸຄເຕນ ເທສິຕ’’ນຸຕິ຿ (ຣ຿ ປ຿ ໒໘໕);

ໂສ ກິກຸຂຸ ຄາຖາປຣິໂຍສາເນ ອຣຫຕຸຕັ ປຕຸວາ ‘‘ມຸຕຸໂຕ ວຕມຸຫີ ສພຸພກເວຫີ’’ຕິ ຈິນຸເຕຕຸວາ –

‘‘ໂສ ວຸຕຸຖວາໂສ ປຣິປຸຕຸຕມານໂສ, ຂີຕາສໂວ ອນຸຕິມເທຫຣາຣີ;

ວິສຸທຸຣສີໂລ ສຸສມາຫິຕິນຸທຸຣິໂຍ, ຈນຸໂທ ຍຖາ ຣາຫຸມຸຂາ ປມຸຕຸໂຕ຿

‘‘ສໂມຕຕັ ໂມຫມຫນຸຣກາຣັ, ວິໂນທຍີ ສພຸພມລັ ອເສສັ;

ອາໂລກປຊຸໂຊຕກໂຣ ປກຸງກໂຣ, ສຫສຸສຣັສີ ວິຍ ກາຕຸມາ ນເກ’’ຕິ຿ –

ອາທີຫິ ຄາຖາຫິ ອຸທານັ ອຸທາເນສິ຿ ອຸທາເນຕຸວາ ຈ ປນ ຄນຸຕຸວາ ກຄວນຸຕັ ວນຸທິ຿ ເຖໂຣປີ ອາຄນຸຕຸວາ ສຕຸຖາຣັ ວນຸທິຕຸວາ ອຕຸຕໂນ ສທຸຣິວິຫາຣິກັ ຄເຫຕຸວາ ອຄມາສີ຿ ອຍັ ປວຕຸຕິ ກິກຸຂູນັ ອນຸຕເຣ ປາກຝາ ຊາຕາ຿ ກິກຸຂູ ຣມຸມສກາຍັ ທສພລສຸສ ຄຸເຓ ວຕຸຕຍມານາ ນິສີທິສຸ – ‘‘ອາວຸໂສ, ສາຣິປຸຕຸຕຕຸເຖໂຣ ອາສຍານຸສຍຌາຓສຸສ ອກາເວນ ອຕຸຕໂນ ສທຸຣິວິຫາຣິກສຸສ ອາສຍັ ນ ຊານາຕິ, ສຕຸຖາ ປນ ຌຕຸວາ ເອກທິວເສເນວ ຕສຸສ ສຫ ປຝິສມຸກິທາຫິ ອຣຫຕຸຕັ ອທາສີ, ອໂຫ ພຸທຸຣາ ນາມ ມຫານຸກາວາ’’ຕິ຿

ສຕຸຖາ ອາຄນຸຕຸວາ ປຝຸຌຕຸຕາສເນ ນິສີທິຕຸວາ ‘‘ກາຍ ນຸຕຸຖ, ກິກຸຂເວ, ເອຕຣຫິ ກຖາຍ ສນຸນິສິນຸນາ’’ຕິ ປຸຈຸຈິ຿ ‘‘ນ ກຄວາ ອຝຸຌາຍ ກຖາຍ, ຕຸມຸຫາກຝຸເຍວ ປນ ຣມຸມເສນາປຕິໂນ ສທຸຣິວິຫາຣິກສຸສ ອາສຍານຸສຍຌາຓກຖາຍາ’’ຕິ຿ ສຕຸຖາ ‘‘ນ, ກິກຸຂເວ, ເອຕັ ອຈຸຌຣິຍັ, ສຸວາຫັ ເອຕຣຫິ ພຸທຸໂຣ ຫຸຕຸວາ ຕສຸສ ອາສຍັ ຊານາມິ, ປຸພຸເພປາຫັ ຕສຸສ ອາສຍັ ຊານາມິເຍວາ’’ຕິ ວຕຸວາ ອຕີຕັ ອາຫຣິ຿

ອຕີເຕ ພາຣາຓສິຍັ ພຸຣຫຸມທຕຸໂຕ ຣຊຸຊັ ກາເຣສິ຿ ຕທາ ໂພຣິສຕຸໂຕ ຕັ ຣາຊານັ ອຕຸເຖ ຈ ຣມຸເມ ຈ ອນຸສາສຕິ຿ ຕທາ ຣຝຸໂຌ ມງຄລອສຸສນຸຫານຕິຕຸເຖ ອຝຸຌຕຣັ ວລຸອວັ ຂລຸອຸງກສຸສັ ນຸຫາເປສຸ຿ ມງຄລສຸໂສ ວລຸອເວນ ນຸຫານຕິຕຸຖັ ໂອຕາຣິຍມາໂນ ຊິຄຸຈຸຌິຕຸວາ ໂອຕຣິຕຸັ ນ ອິຈຸຌິ຿ ອສຸສໂຄປໂກ ຄນຸຕຸວາ ຣຝຸໂຌ ອາໂຣເຈສິ ‘‘ເທວ, ມງຄລສຸໂສ ຕິຕຸຖັ ໂອຕຣິຕຸັ ນ ອິຈຸຌຕີ’’ຕິ຿ ຣາຊາ ໂພຣິສຕຸຕັ ເປເສສິ – ‘‘ຄຈຸຌ, ປຕຸທິຕ, ຊານາຫິ ເກນ ກາຣເຓນ ອສຸໂສ ຕິຕຸຖັ ໂອຕາຣິຍມາໂນ ນ ໂອຕຣຕີ’’ຕິ຿ ໂພຣິສຕຸໂຕ ‘‘ສາຣຸ, ເທວາ’’ຕິ ນທີຕີຣັ ຄນຸຕຸວາ ອສຸສັ ໂອໂລເກຕຸວາ ນິໂຣຄກາວມສຸສ ຌຕຸວາ ‘‘ເກນ ນຸ ໂຂ ກາຣເຓນ ອຍັ ອິມັ ຕິຕຸຖັ ນ ໂອຕຣຕີ’’ຕິ ອຸປຣາເຣນຸໂຕ ‘‘ປຖມຕຣັ ເອຕຸຖ ອຝຸໂຌ ນຸຫາປິໂຕ ກວິສຸສຕິ, ເຕເນສ ຊິຄຸຈຸຌມາໂນ ຕິຕຸຖັ ນ ໂອຕຣຕີ ມຝຸເຍ’’ຕິ ຈິນຸເຕຕຸວາ ອສຸສໂຄປເກ ປຸຈຸຌິ ‘‘ອມຸໂກ, ອິມສຸມີ ຕິຕຸເຖ ກັ ປຖມັ ນຸຫາປຍິຕຸຖາ’’ຕິ? ‘‘ອຝຸຌຕຣັ ວລຸອວສຸສັ, ສາມີ’’ຕິ຿

ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ‘‘ເອສ ອຕ຺ຕໂນ ສີນ຺ຨວຕາຍ ຊິຕ຺ຈ຺ຉນ຺ໂຕ ເອຕ຺ຖ ນ຺ຫາຍິຕ຺ຸ ນ ອິຈ຺ຉຕິ, ອິມໍ ອລ຺ລຕິຕ຺ເຖ ນ຺ຫາເປຕ຺ຸ ວຎ຺ຎຕີ’’ຕິ ຕສ຺ສ ອາສຍໍ ຌຕ຺ວາ ‘‘ໂກ ອສ຺ສໂຄປກ, ສປ຺ປີມຨຸຨາຕິຕາທິກິສງ຺ຂຕປາຍາສມ຺ປິ ຕາວ ປຸນປ຺ປຸນໍ ກຸລ຺ຊນ຺ຕສ຺ສ ຕິຕ຺ຕິ ໂຫຕີ។ ອຢໍ ອສ຺ໂສ ພຫູ ວາເຣ ອິຘ ຕິຕ຺ເຖ ນ຺ຫາໂຕ, ອລ຺ລມ຺ປີ ຕາວ ນໍ ຕິຕ຺ຖໍ ໂອຕາເຣຕ຺ວາ ນ຺ຫາເປຖ ຈ ປາເຢຖ ຈາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໘໕។

‘‘ອລ຺ລມລ຺ເລຫິ ຕິຕ຺ເຖຫິ, ອສ຺ສໍ ປາເຢຫິ ສາຣຖິ;

ອຈ຺ຈາສນສ຺ສ ປຸຣິໂສ, ປາຍາສສ຺ສປິ ຕປ຺ປຕີ’’ຕີ។

ຕຕ຺ຖ ອລ຺ລມລ຺ເລຫີຕິ ອລ຺ເລຫິ ອລ຺ເລຫີ។ ປາເຢຫີຕິ ເຫສນາສີສເມຕໍ, ນ຺ຫາເປຫີ ຈ ປາເຢຫີ ຈາຕິ ອຕ຺ໂຖ។ ອຈ຺ຈາສນສ຺ສາຕິ ກຣຕຕ຺ເຖ ສາມິວຈນໍ , ອຕິອສເນນ ອຕິກຸຕ຺ເຕນາຕິ ອຕ຺ໂຖ។ ປາຍາສສ຺ສປີ ຕປ຺ປຕີຕິ ສປ຺ປີອາທີຫິ ອກິສງ຺ຂເຕນ ມຘຸຣປາຢາເສນ ຕປ຺ປຕິ ຕິຕ຺ໂຕ ໂຫຕິ, ຨາໂຕ ສຸຫິໂຕ ນ ປຸນ ກຸລ຺ຊິຕຸກາມຕໍ ອາປຊ຺ຊຕິ។ ຕສ຺ມາ ອຢມ຺ປີ ອສ຺ໂສ ອິມສ຺ມີ ຕິຕ຺ເຖ ນິພທ຺ຘໍ ນ຺ຫາເນນ ປຣິຢຕ຺ຕີ ອາປນ຺ໂນ ກວິສ຺ສຕິ, ອລ຺ລຕ຺ຖ ນໍ ນ຺ຫາເປຖາຕີ។

ເຕ ຕສ຺ສ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ ອສ຺ສໍ ອລ຺ລຕິຕ຺ຖໍ ໂອຕາເຣຕ຺ວາ ປາຢິສ຺ ເຈວ ນ຺ຫາປຢິສ຺ ຈ។ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ອສ຺ສສ຺ສ ປານິຢໍ ປິວິຕ຺ວາ ນ຺ຫານກາເລ ຣລ຺ໂຌ ສນ຺ຕິກໍ ອຄມາສີ។ ຣາຊາ ‘‘ກີ, ຕາຕ, ອສ຺ໂສ ນ຺ຫາໂຕ ຈ ປີໂຕ ຈາ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉີ។ ‘‘ອາມ, ເທວາ’’ຕີ។ ‘‘ປຖມໍ ກີການຕາ ນ ອິຈ຺ຉຕີ’’ຕີ? ‘‘ອີມິນາ ນາມ ກາຣເຕນາ’’ຕິ ສພ຺ພໍ ອາຈິກ຺ຂີ។ ຣາຊາ ‘‘ເອວຣູປສ຺ສ ຕິຣຈ຺ຉານສ຺ສາປິ ນາມ ອາສຍໍ ຊານາຕິ, ອໂຫ ປຕ຺ຫິໂຕ’’ຕິ ໂພຘິສຕ຺ຕສ຺ສ ມຫນ຺ຕໍ ຍສໍ ທຕ຺ວາ ຊີວິຕປຣິໂຍສາເນ ຍຖາກມ຺ມໍ ຄໂຕ។ ໂພຘິສຕ຺ໂຕປິ ຍຖາກມ຺ມເມວ ຄໂຕ។

ສຕ຺ຖາ ‘‘ນ, ກິກ຺ຂເວ, ອຫໍ ເອຕສ຺ສ ອິທາເນວ ອາສຍໍ ຊານາມິ, ປຸພ຺ເພປິ ຊານາມິເຍວາ’’ຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ອນຸສນ຺ຘີ ຆເຜຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຘາເນສິ – ‘‘ຕທາ ມງ຺ຄລອສ຺ໂສ ອຢໍ ກິກ຺ຂຸ ອໂຫສິ, ຣາຊາ ອານນ຺ໂທ, ປຕ຺ຑິຕາມຈ຺ໂຈ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິ’’ນ຺ຕີ។

ຕິຕ຺ຖຊາຕກວຕ຺ຕນາ ປຌ຺ຈມາ។

[໘໖] ໖។ ມຫິລາມຸຂຊາຕກວຕ຺ຕນາ

ປຸຣາຕໂຈຣານ ວໂຈ ນິສມ຺ມາຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເວລຸວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ເທວທຕ຺ຕໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສີ។ ເທວທຕ຺ໂຕ ອຊາຕສຕ຺ຕຸກຸມາຣໍ ປສາເທຕ຺ວາ ລາກສກ຺ການໍ ນິປ຺ຜາເທສີ។ ອຊາຕສຕ຺ຕຸກຸມາໂຣ ເທວທຕ຺ຕສ຺ສ ຄຍາສີເສ ວິຫາຣໍ ການເຣຕ຺ວາ ນານຄ຺ຄຣເສຫິ ຕິວສ຺ສິກຄນ຺ຘສາລິໂກຊນສ຺ສ ທິວເສ ທິວເສ ປຌ຺ຈ ຖາລິປາກສຕານິ ອກິຫຣີ។ ລາກສກ຺ການໍ ນິສ຺ສາຍ ເທວທຕ຺ຕສ຺ສ ປຣິວາໂຣ ມຫນ຺ໂຕ ຊາໂຕ, ເທວທຕ຺ໂຕ ປຣິວາເຣນ ສທ຺ຘິ ວິຫາເຣເຍວ ໂຫຕິ។ ເຕນ ສມເຍນ ຣາຊຄຫວາສິກາ ທ຺ເວ ສຫາຍາ។ ເຕສຸ ເອໂກ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິເກ ປພ຺ພຊິໂຕ, ເອໂກ ເທວທຕ຺ຕສ຺ສ។ ເຕ ອລ຺ລມລ຺ລໍ ຕສ຺ມີ ຕສ຺ມີ ຖາເນປິ ປສ຺ສນ຺ຕີ, ວິຫາຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາປິ ປສ຺ສນ຺ຕິເຍວ។

ອເຖກທິວສໍ ເທວທຕ຺ຕສ຺ສ ນິສ຺ສິຕໂກ ອິຕຣໍ ອາຫ – ‘‘ອາວຸໂສ, ກີ ຕ຺ວໍ ເທວສິກໍ ເສເທຫິ ມຸຈ຺ຈມາເນຫິ ປິຕ຺ຑາຍ ຈຣສິ, ເທວທຕ຺ໂຕ ຄຍາສີສວິຫາເຣ ນິສີທິຕ຺ວາວ ນານຄ຺ຄຣເສຫິ ສຸໂກຊນໍ ກຸລ຺ຊຕິ, ເອວຣູໂປ ອຸປາໂຍ ນຕ຺ຖິ, ກີ ຕ຺ວໍ ທຸກ຺ຂໍ ອນຸໂກສິ, ກີ ເຕ ປາໂຕວ ຄຍາສີສໍ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ເສາຕຕຣິກງ຺ຄໍ ຍາຄຸ ປິວິຕ຺ວາ ອຎ຺ຖາຣສວິທ຺ຘໍ ຂຊ຺ຊກໍ ຂາທິຕ຺ວາ ນານຄ຺ຄຣເສຫິ ສຸໂກຊນໍ ກຸລ຺ຊິຕ຺ຸ ນ ວຎ຺ຎຕີ’’ຕີ? ໂສ ປຸນປ຺ປຸນໍ ວຸຈ຺ຈມາໂນ ຄນ຺ຕຸກາໂມ ຫຸຕ຺ວາ ຕໂຕ ປຎ຺ຖາຍ ຄຍາສີສໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ກຸລ຺ຊິຕ຺ວາ ກາລສ຺ເສວ ເວລຸວນໍ ອາຄຈ຺ຉຕີ។ ໂສ ສພ຺ພກາລໍ ປຒິຈ຺ຉາເທຕ຺ຸ ນາສກ຺ຂີ, ‘‘ຄຍາສີສໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເທວທຕ຺ຕສ຺ສ ປຎ຺ຖປີຕໍ

ກຕ຺ຕໍ ກຸລ຺ຊຕີ''ຕິ ນ ຈິຣສ຺ເສວ ປາກໂຜ ຊາໂຕ ຯ ອຖ ນໍ ສຫາຍາ ປຸຈ຺ຈິສຸ ''ສຈ຺ຈໍ ກິຣ, ຕ຺ວໍ ອາວຸໂສ, ເທວທຕ຺ຕສ຺ສ ປຍ຺ຍປີຕໍ ກຕ຺ຕໍ ກຸລ຺ຊສີ''ຕິ. 'ໂກ ເອວມາຫາ''ຕິ? ''ອສຸໂກ ຈ ອສຸໂກ ຈາ''ຕິ. ''ສຈ຺ຈໍ ອຫໍ ອາວຸໂສ ຄຍາສີສໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ກຸລ຺ຊາມິ, ນ ປນ ເມ ເທວທຕ຺ໂຕ ກຕ຺ຕໍ ເທຕິ, ອລ຺ເລ ມນຸສ຺ສາ ເທນ຺ຕີ''ຕິ. ''ອາວຸໂສ, ເທວທຕ຺ໂຕ ພຸທ຺ຂານໍ ປຜິກຕ຺ຜໂກ ທຸສ຺ສີໂລ ອ ຊາຕສຕ຺ຕຸໍ ປສາເທຕ຺ວາ ອຂມ຺ເມນ ອຕ຺ຕໂນ ລາກສກ຺ກາຣໍ ອຸປ຺ປາເທສິ, ຕ຺ວໍ ເອວຣູເປ ນິຍ຺ຍານິເກ ພຸທ຺ຂສາສເນ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ເທວທຕ຺ຕສ຺ສ ອຂມ຺ເມນ ອຸປ຺ປນ຺ນໍ ໂກຊນໍ ກຸລ຺ຊສິ, ເອຫິ ຕໍ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ເນສ຺ສາມາ''ຕິ ຕໍ ກິກ຺ຂຸໍ ອາທາຍ ຂມ຺ມສກໍ ອາຄ ມິສຸ.

ສຕ຺ຖາ ທິສ຺ວາວ ''ກິ, ກິກ຺ຂເວ, ເອຕໍ ກິກ຺ຂຸໍ ອນິຈ຺ຈນ຺ຕລ຺ເລວ ອາທາຍ ອາຄຕຕ຺ຖາ''ຕິ? ''ອາມ ກນ຺ເຕ, ອຍໍ ກິກ຺ຂຸ ຕຸມ຺ຫາກໍ ສນ຺ຕິເກ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ເທວທຕ຺ຕສ຺ສ ອຂມ຺ເມນ ອຸປ຺ປນ຺ນໍ ໂກຊນໍ ກຸລ຺ຊຕີ''ຕິ. ''ສຈ຺ຈໍ ກິຣ ຕ຺ວໍ ກິກ຺ຂຸ ເທວທຕ຺ຕສ຺ສ ອຂມ຺ ເມນ ອຸປ຺ປນ຺ນໍ ໂກຊນໍ ກຸລ຺ຊສີ''ຕິ? ''ນ ກນ຺ເຕ, ເທວທຕ຺ໂຕ ມຍ຺ຫໍ ເທຕິ, ອລ຺ເລ ມນຸສ຺ສາ ເທນ຺ຕິ, ຕມຫໍ ກຸລ຺ຊາມີ''ຕິ. ສຕ຺ຖາ ''ມາ ກິກ຺ຂຸ ເອຕ຺ຖ ປຣິຫາຣໍ ກຣິ, ເທວທຕ຺ໂຕ ອນາຈາໂຣ ທຸສ຺ສີໂລ, ກຖລ຺ຫິ ນາມ ຕ຺ວໍ ອິຂ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ມມ ສາສນໍ ກຊນ຺ໂຕເຍວ ເທວທຕ຺ຕສ຺ສ ກຕ຺ຕໍ ກຸລ຺ຊສິ, ນິຈ຺ຈກາລມ຺ປິ ກຊນສີລໂກວ ຕ຺ວໍ ທິຍ຺ຍທິຍ຺ເຍເຍວ ກຊສີ''ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣິ.

ອຕີເຕ ພາຣາຕາສິຍໍ ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ເຕ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ເຕ ໂພຂິສຕ຺ໂຕ ຕສ຺ສ ອມຈ຺ໂຈ ອໂຫສິ. ຕທາ ຣລ຺ໂລ ມຫິລຸອາມຸໂຂ ນາມ ມງຄລຫຕ຺ຖີ ອໂຫສິ ສີລວາ ອາຈາຣສມ຺ປນ຺ໂນ, ນ ກລ຺ຈິ ວິເຫເຖຕິ. ອເຖກທິວສໍ ຕສ຺ສ ສາລາຍ ສມີເປ ຣຕ຺ ຕິກາຄສມນ຺ຕເຣ ໂຈຣາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ອວິທູເຣ ນິສີນ຺ນາ ໂຈຣມນ຺ຕໍ ມນ຺ຕຍີສຸ ''ເອວໍ ອຸມ຺ມງໂຄ ກິນ຺ທິຕພ຺ໂພ, ເອວໍ ສນ຺ຂິຈ຺ເຂທກມ຺ມໍ ກຕ຺ຕພ຺ພໍ, ອຸມ຺ມງຄລ຺ຈ ສນ຺ຂິຈ຺ເຂທລ຺ຈ ມຄ຺ຄສທິສໍ ຕິຕ຺ຖສທິສໍ ນິຊ຺ຊຜໍ ນິຄ຺ຄຸມ຺ພໍ ກຕ຺ວາ ກຕ຺ຫໍ ຫຣິຕຸໍ ວຍ຺ຜຕິ, ຫຣນ຺ເຕນ ມາເຣຕ຺ວາວ ຫຣິຕພ຺ພໍ, ເອວໍ ອຸຍ຺ຖາຕຸໍ ສມຕ຺ໂຖ ນາມ ນ ກວິສ຺ສຕິ, ໂຈເຣນ ຈ ນາມ ສີລາຈາຣຍຸຕ຺ເຕນ ນ ກວິຕພ຺ພໍ, ກກ຺ຂລຸເອນ ຜຣຸເສນ ສາຫສິເກນ ກວິຕພ຺ພ''ນ຺ຕີ. ເອວໍ ມນ຺ເຕຕ຺ວາ ອລ຺ລມລ຺ລໍ ອຸຄ຺ຄຕ຺ຫາເປຕ຺ວາ ອຄມໍສຸ. ເອ ເຕເນວ ອຸປາເຍນ ປຸນທິວເສປິ ປຸນທິວເສປີຕິ ພຫູ ທິວເສ ຕຕ຺ຖ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ມນ຺ຕຍີສຸ. ໂສ ເຕສໍ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ ''ເຕ ມໍ ສິກ຺ຂາ ເປນ຺ຕີ''ຕິ ສລ຺ລາຍ ''ອິທານິ ມຍາ ກກ຺ຂລຸເອນ ຜຣຸເສນ ສາຫສິເກນ ກວິຕພ຺ພ''ນ຺ຕິ ຕຖາຣູໂປວ ອໂຫສິ. ປາໂຕວ ອາຄຕໍ ຫຕ຺ຖິໂຄປກໍ ໂສຕ຺ຫາຍ ຄເຫຕ຺ວາ ກູມິຍໍ ໂປເຖຕ຺ວາ ມາເຣສິ. ອປຣມ຺ປິ ຕຖາ ອປຣມ຺ປີ ຕຖາຕິ ອາຄຕາຄຕໍ ມາເຣຕິເຍວ.

''ມຫິລຸອາມຸໂຂ ອຸມ຺ມຕ຺ຕໂກ ຊາໂຕ ທິຍ຺ຍທິຍ຺ເຍ ມາເຣຕີ''ຕິ ຣລ຺ໂລ ອາໂຣຈຍີສຸ. ຣາຊາ ໂພຂິສຕ຺ຕໍ ປຫິຕິ ''ຄຈ຺ຂ ປຕ຺ຫິຕ, ຊານາຫິ ເກນ ກາຣເຕນ ໂສ ທຸຍ຺ໂຖ ຊາໂຕ''ຕິ. ໂພຂິສຕ຺ໂຕ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ສຣີເຣ ອໂຣຄກາວໍ ລຕ຺ວາ ''ເກນ ນຸ ໂຂ ກາຣເຕນ ເອສ ທຸຍ຺ໂຖ ຊາໂຕ''ຕິ ອຸປຂາເຣນ຺ໂຕ ''ອທ຺ຂາ ອວິທູເຣ ເກສລ຺ຈິ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ 'ມໍ ເອເຕ ສິກ຺ຂາເປນ຺ຕີ'ຕິ ສລ຺ລາຍ ທຸຍ຺ໂຖ ຊາໂຕ''ຕິ ສນ຺ນິຍ຺ຖານໍ ກຕ຺ວາ ຫຕ຺ຖິໂຄປເກ ປຸຈ຺ຂິ ''ອຕ຺ຖິ ນຸ ໂຂ ຫຕ຺ຖິສາລາຍ ສມີເປ ຣຕ຺ຕິກາເຄ ເກຫິຈິ ກິລ຺ຈິ ກຖິຕປຸພ຺ພ''ນ຺ຕິ? ''ອາມ, ສາມິ, ໂຈຣາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ກຖຍີສູ''ຕິ. ໂພຂິສຕ຺ໂຕ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຣລ຺ໂລ ອາໂຣເຈສິ ''ເທວ, ອລ຺ໂລ ຫຕ຺ຖິສ຺ສ ສຣີເຣ ວິກາໂຣ ນຕ຺ຖິ, ໂຈຣານໍ ກຖໍ ສຸຕ຺ວາ ທຸຍ຺ໂຖ ຊາໂຕ''ຕິ. ''ອິທານິ ກິ ກາຕຸໍ ວຍ຺ຜຕີ''ຕິ? ''ສີລວນ຺ເຕ ສມຕພ຺ຣາຫ຺ມເຕ ຫຕ຺ຖິສາລາຍໍ ນິສີທາເປຕ຺ວາ ສີລາຈາຣກຖໍ ກຖາເປຕຸໍ ວຍ຺ຜຕີ''ຕິ. ''ເອວໍ ກາເຣຫີ, ຕາຕາ''ຕິ.

ໂພຂິສຕ຺ໂຕ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສີລວນ຺ເຕ ສມຕພ຺ຣາຫ຺ມເຕ ຫຕ຺ຖິສາລາຍໍ ນິສີທາເປຕ຺ວາ ''ສີລກຖໍ ກເຖຖ, ກນ຺ເຕ''ຕິ ອາຫ. ເຕ ຫຕ຺ຖິສ຺ສ ອວິທູເຣ ນິສີນ຺ນາ ''ນ ໂກຈິ ປຣາມສິຕພ຺ໂພ ນ ມາເຣຕພ຺ໂພ, ສີລາຈາຣສມ຺ປນ຺ເນນ ຂນ຺ຕິເມຕ຺ຕານຸທ຺ທຍຍຸຕ຺ເຕນ ກວິຕຸໍ ວຍ຺ຜຕີ''ຕິ ສີລກຖໍ ກຖຍີສຸ. ໂສ ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ''ມໍ ອິເມ ສິກ຺ຂາເປນ຺ຕິ, ອິໂຕ ທານິ ປຍ຺ຖາຍ ສີລວນ຺ເຕນ ກວິຕພ຺ພ''ນ຺ຕິ ສີ ລວາ ອໂຫສິ. ຣາຊາ ໂພຂິສຕ຺ຕໍ ປຸຈ຺ຂິ ''ກິ, ຕາຕ, ສີລວາ ຊາໂຕ''ຕິ ? ໂພຂິສຕ຺ໂຕ ''ອາມ, ເທວາ''ຕິ. ''ເອວຣູໂປ ທຸຍ຺ຖຫຕ຺ຖີ ປຕ຺ຫິເຕ ນິສ຺ສາຍ ໂປຣາຕກຂມ຺ເມເຍວ ປຕິຍ຺ຖິໂຕ''ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໘໖.

''ປຸຣາຕໂຈຣານ ວໂຈ ນິສມ຺ມ, ມຫິລຸອາມຸໂຂ ໂປຖຍມນ຺ວຈາຣີ;

ສຸສລ຺ລຕານລ຺ຫິ ວໂຈ ນິສມ຺ມ, ຄຊຕ຺ຕໂມ ສພ຺ພຄຸເຕສຸ ອຍ຺ຖາ''ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ປຸຣາຕໂຈຣານນ຺ຕິ ໂປ຺ຣາຕໂຈຣານໍ໌ ນິສມ຺ມາຕິ ສຸຕ຺ວາ, ປ໌ຖມໍ ໂຈຣານໍ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາຕິ ອຕ຺ໂຖ໌ ມຫິລຸອາມຸໂຂຕິ ຫຕ຺ຖິນິມ຺ເຂນ ສທິສມ຺ໂຂ໌ ຍຖາ ມຫິລຸອາ ປຸຣໂຕ ໂອໂລກິຍມານາ ໂສກຕິ, ນ ປຈ຺ຉໂຕ, ຕຖາ ໂສປີ ປຸຣໂຕ ໂອໂລກິຍມາໂນ ໂສກຕິ໌ ຕສ຺ມາ ‘‘ມຫິລຸອາມຸໂຂ’’ຕິສ຺ສ ນາມໍ ອກໍສຸ໌ ໂປ຺ຖຍມນ຺ວຈາຣີຕິ ໂປ຺ຖຍນ຺ໂຕ ມາເຣນ຺ໂຕ ອນຸຈາຣີ໌ ອຍເມວ ວາ ປາໂຖ໌ ສຸສລ຺ລຕານນ຺ຕິ ສຸຍ຺ຖ ສລ຺ລຕານໍ ສີລວນ຺ຕານໍ໌ ຄຊ຺ຕ຺ໂມຕິ ອຕ຺ຕມຄໂຊ ມງຄລຫຕ຺ຖີ໌ ສພ຺ພຄຸເຕສຸ ອຍ຺ຖາຕິ ສພ຺ເພສຸ ໂປ຺ຣາຕຄຸເຕສຸ ປ໌ຕິຍ຺ຖິໂຕ໌ ຣາຊາ ‘‘ຕິຣຈ຺ຉານຄຕສ຺ສາປີ ອາສຍໍ ຊານາຕີ’’ຕິ ໂພຣິສຕ຺ຕສ຺ສ ມຫນ຺ຕໍ ຍສໍ ອທາສິ໌ ໂສ ຍາວ ຕາຍຸກໍ ຖຕ຺ວາ ສທ຺ຣີ ໂພຣິສຕ຺ເຕນ ຍຖາກມ຺ມໍ ຄໂຕ໌

ສຕ຺ຖາ ‘‘ປຸພ຺ເພປີ ຕ຺ວໍ ກິກ຺ຂຸ ທີຍ຺ຖທີຍ຺ເຖເຍວ ກຊີ, ໂຈຣານໍ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ ໂຈເຣ ກຊີ, ຣມ຺ມິການໍ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ ຣມ຺ມິເກ ກຊີ’’ຕິ ອິມໍ ຣມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ອນຸສນ຺ຣີ ຑເຍຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຣາເນສິ – ‘‘ຕທາ ມຫິລຸອາມຸໂຂ ວິປ໌ກ຺ຂເສວກກິກ຺ຂຸ ອໂຫສີ, ຣາຊາ ອານນ຺ໂທ, ອມຈ຺ໂຈ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິ’’ນ຺ຕິ໌

ມຫິລຸອາມຸຂຊາຕກວຕ຺ຕນາ ຉຍ຺ຖາ໌

[໔໗] ໗໌ ອກິຕ຺ຫຊາຕກວຕ຺ຕນາ

ນາລໍກພລຸອໍ ປ໌ທາຕເວຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ເອກໍ ອຸປ໌າສກລ຺ຈ ມຫລ຺ລກຕ຺ເຖຣລ຺ຈ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິ ໌ ສາວຕ຺ຖິ ຍໍ ກິຣ ທ຺ເວ ສຫາຍກາ໌ ເຕສຸ ເອໂກ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ເທວສິກໍ ອິຕຣສ຺ສ ຑຣໍ ຄຈ຺ຉຕິ໌ ໂສ ຕສ຺ສ ກິກ຺ຂໍ ທຕ຺ວາ ສຍມ຺ປີ ກຸລ຺ຊິຕ຺ວາ ເຕເນວ ສທ຺ຣີ ວິຫາຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຍາວ ສູຣິຍຕ຺ຖງຄມນາ ອາລາປ໌ສລ຺ລາເປ໌ນ ນິສີທິຕ຺ວາ ນຄຣໍ ປ໌ວິສຕິ, ອິຕໂຣປີ ນໍ ຍາວ ນຄຣທ຺ວາຣາ ອນຸຄນ຺ຕ຺ວາ ນິວຕ຺ຕຕິ໌ ໂສ ເຕສໍ ວິສ຺ສາໂສ ກິກ຺ຂູນໍ ອນ຺ຕເຣ ປາກໂຍ ຊາໂຕ໌ ອເຖກທິວສໍ ກິກ຺ຂູ ເຕສໍ ວິສ຺ສາສກໍ ກເຖນ຺ຕາ ຣມ຺ມສກາຍໍ ນິສີທິສຸ໌ ສຕ຺ຖາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ກາຍ ນຸຕ຺ຖ, ກິກ຺ຂເວ, ເອຕຣຫິ ກຖາຍ ສນ຺ນິສິນ຺ນາ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິ, ເຕ ‘‘ອິມາຍ ນາມ, ກນ຺ເຕ’’ຕິ ກຖຍິສຸ໌ ສຕ຺ຖາ ‘‘ນ, ກິກ຺ຂເວ, ອິທາເນວ ອິເມ ວິສ຺ສາສິກາ, ປຸພ຺ເພປີ ວິສ຺ສາສິກາເຍວ ອເຫສຸ’’ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣີ໌

ອຕີເຕ ພາຣາຕສີຍໍ ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ເຕ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ເຕ ໂພຣິສຕ຺ໂຕ ຕສ຺ສ ອມຈ຺ໂຈ ອໂຫສີ໌ ຕທາ ເອໂກ ກຸກ຺ກຸໂຣ ມງຄລຫຕ຺ຖີສາລໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ມງຄລຫຕ຺ຖີສ຺ສ ກຸລ຺ຊນຍ຺ຖາເນ ປ໌ຕິຕານິ ກຕ຺ຕສິຕ຺ຖານິ ຂາທຕິ໌ ໂສ ເຕເນວ ໂກຊເນນ ສໍວທ຺ຣມາໂນ ມງຄລຫຕ຺ຖີສ຺ສ ວິສ຺ສາສິໂກ ຊາໂຕ ຫຕ຺ຖີສ຺ເສວ ສນ຺ຕິເກ ກຸລ຺ຊຕິ, ອຸໂກປີ ວິນາ ວຕ຺ຕິຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກນ຺ຕິ໌ ໂສ ຫຕ຺ຖີ ນໍ ໂສຕ຺ຫາຍ ຄເຫຕ຺ວາ ອປ໌ຣາປ໌ຣໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ກີລ຺ອຕິ, ອຸກ຺ຂິປີຕ຺ວາ ກຸມ຺ເກ ປ໌ຕິຍ຺ຖາເປ໌ຕິ໌ ອເຖກທິວສໍ ເອໂກ ຄາມິກມນຸສ຺ໂສ ຫຕ຺ຖິໂຄປ໌ກສ຺ສ ມູລໍ ທຕ຺ວາ ຕໍ ກຸກ຺ກຸຣໍ ອາທາຍ ອຕ຺ຕໂນ ຄາມໍ ອຄມາສີ໌ ຕໂຕ ປ໌ຍ຺ຖາຍ ໂສ ຫຕ຺ຖີ ກຸກ຺ກຸຣໍ ອປ໌ສ຺ສນ຺ໂຕ ເນວ ຂາທຕິ ນ ປີວຕິ ນ ນ຺ຫາຍຕິ໌ ຕມຕ຺ຖໍ ຣລ຺ໂລ ອາໂຣເຈສຸໍ໌ ຣາຊາ ໂພຣິສຕ຺ຕໍ ປ໌ທິຕິ ‘‘ຄຈ຺ຉ ປ໌ຕ຺ທິຕ, ຊານາຫິ ກີການຣຕາ ຫຕ຺ຖີ ເອວໍ ກໂຣຕີ’’ຕິ໌

ໂພຣິສຕ຺ໂຕ ຫຕ຺ຖີສາລໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຫຕ຺ຖີສ຺ສ ທຸມ຺ມນກາວໍ ລຕ຺ວາ ‘‘ອິມສ຺ສ ສຣີເຣ ໂຣໂຄ ນ ປ໌ລ຺ລາຍຕິ, ເກນຈິ ປ໌ນສ຺ສ ສທ຺ຣີ ມິຕ຺ຕສນ຺ຖເວນ ກວິຕພ຺ພໍ, ຕໍ ອປ໌ສ຺ສນ຺ໂຕ ເອສ ມລ຺ເລ ໂສກາກິກູໂຕ’’ຕິ ຫຕ຺ຖິໂຄປ໌ເກ ປຸຈ຺ຉິ ‘‘ອຕ຺ຖິ ນຸ ໂຂ ອິມສ຺ສ ເກນຈິ ສທ຺ຣີ ວິສ຺ສາໂສ’’ຕິ? ‘‘ອາມ, ອຕ຺ຖິ ສາມິ ເອເກນ ສຸນເຂນ ສທ຺ຣີ ພລວາ ເມຕ຺ຕີ’’ຕິ໌ ‘‘ກຫໍ ໂສ ເອຕຣຫີ’’ຕິ? ‘‘ເອເກນ ມນຸສ຺ເສນ ນີໂຕ’’ຕິ໌ ‘‘ຊານາຖ ປ໌ນສ຺ສ ນິວາສນຍ຺ຖານ’’ນ຺ຕິ? ‘‘ນ ຊານາມ, ສາມີ’’ຕິ໌ ໂພຣິສຕ຺ໂຕ ຣລ຺ໂລ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ນຕ຺ຖິ, ເທວ, ຫຕ຺ຖີສ຺ສ ໂກຈິ ອາພາໂຣ , ເອເກນ ປ໌ນສ຺ສ ສຸນເຂນ ສທ຺ຣີ ພລວວິສ຺ສາໂສ , ຕໍ ອປ໌ສ຺ສນ຺ໂຕ ນ ກຸລ຺ຊຕິ ມລ຺ເລ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໔໗໌

‘‘ນາລໍ ກພລຸອໍ ປ໌ທາຕເວ, ນ ຈ ປີຕ຺ຫໍ ນ ກຸເສ ນ ພໍສິຕຸໍ;

ມຍ຺ຍາມິ ອກິຕ຺ຫທສ຺ສນາ, ນາໂຄ ສ຺ເນຫມກາສິ ກຸກ຺ກຸເຣ’’ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ນາລນ຺ຕິ ນ ສມຕ຺ໂຖຯ ກພລຸອນ຺ຕິ ໂກຊນກາເລ ປຖມເມວ ທິນ຺ນໍ ກຍຸກກພລຸອໍຯ ປທາຕເວຕິ ປອາທາຕເວ, ສນ຺ຮິວເສນ ອາກາຣໂລໂປ ເວທິຕພ຺ໂພ, ຄເທຕຸນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ນ ຈ ປີຕ຺ຫນ຺ຕິ ວທ຺ເຒຕ຺ວາ ທິຍມານໍ ກຕ຺ຕປີຕ຺ຫມ຺ປິ ນາລໍ ຄເທຕຸໍຯ ນ ກຸເສຕິ ຂາທນຕ຺ຖາຍ ທິນ຺ນານິ ຕິຕານິປິ ນາລໍ ຄເທຕຸໍຯ ນ ພໍສິຕຸນ຺ຕິ ນ຺ຫາປີຍມາໂນ ສຣີຣມ຺ປິ ພໍສິຕຸໍ ນາລໍຯ ເອວໍ ຍໍ ຍໍ ໂສ ຫຕ຺ຖິ ກາຕຸໍ ນ ສມຕ຺ໂຖ, ຕໍ ຕໍ ສພ຺ພໍ ຣຍ຺ໂຍ ອາໂຣເຈຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ອສມຕ຺ຖກາເວ ອຕ຺ຕນາ ສລຸລກ຺ຂິຕການຕໍ ອາໂຣເຈນ຺ໂຕ ‘‘ມຍ຺ຍາມິ’’ຕິອາທິມາຫຯ

ຣາຊາ ຕສ຺ສ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ ‘‘ອິທານິ ກີ ກາຕພ຺ພໍ ປຕ຺ທິຕາ’’ຕິ ປຸຈ຺ຊິຯ ‘‘‘ອມ຺ຫາກໍ ກິຣ ມງຄລຫຕ຺ຖິສ຺ສ ສຫາຍໍ ສຸນຂໍ ເອໂກ ມນຸສ຺ໂສ ຄເທຕ຺ວາ ຄໂຕ, ຍສ຺ສ ໜເຣ ຕໍ ສຸນຂໍ ປສ຺ສນ຺ຕິ, ຕສ຺ສ ອຍໍ ນາມ ທຕ຺ໂທ’ຕິ ເກຣີ ຈຣາເປຖ ເທວາ’’ຕິຯ ຣາຊາ ຕຖາ ກາເຣສິຯ ຕໍ ປວຕ຺ຕິໍ ສຸຕ຺ວາ ໂສ ປຸຣິໂສ ສຸນຂໍ ວິສ຺ສຊ຺ເຊສິ, ສຸນໂຂ ເວເຄນາຄນ຺ຕ຺ວາ ຫຕ຺ຖິສ຺ສ ສນ຺ຕິກເມວ ອຄມາສິຯ ຫຕ຺ຖິ ຕໍ ໂສຕ຺ຫາຍ ຄເທຕ຺ວາ ກຸມ຺ເກ ຖເປຕ຺ວາ ໂຣທິຕ຺ວາ ປຣິເທວິຕ຺ວາ ກຸມ຺ກາ ໂອຕາເຣຕ຺ວາ ເຕນ ກຸຕ຺ເຕ ປຈ຺ຊາ ອຕ຺ຕນາປິ ກຸຍ຺ຊິຯ ‘‘ຕິຣຈ຺ຊານຄຕສ຺ສ ອາສຍໍ ຊານາຕີ’’ຕິ ຣາຊາ ໂພທິສຕ຺ຕສ຺ສ ມຫນ຺ຕໍ ຍສໍ ອທາສິຯ

ສຕ຺ຖາ ‘‘ນ, ກິກ຺ຂເວ, ອິເມ ອິທາເນວ ວິສ຺ສາສິກາ, ປຸພ຺ເພປີ ວິສ຺ສາສິກາເຍວາ’’ຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ຈຕຸສຈ຺ຈກຖາຍ ວິນິວຍ຺ເຍຕ຺ວາ ອນຸສນ຺ຮີ ໜເຍຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຘາເນສິຯ ອິທໍ ຈຕຸສຈ຺ຈກຖາຍ ວິນິວຍ຺ຍນໍ ນາມ ສພ຺ພຊາຕເກສຸປິ ອຕ຺ຖິເຍວຯ ມຍໍ ປນ ຍຕ຺ຖສ຺ສ ອານິສໍໂສ ປຍ຺ຍາຍຕິ , ຕຕ຺ເຖວ ທສ຺ສຍິສ຺ສາມຯ

ຕທາ ສຸນໂຂ ອຸປາສໂກ ອໂຫສິ, ຫຕ຺ຖິ ມຫລຸລກຕ຺ເຖໂຣ, ຣາຊາ ອານນ຺ໂທ, ອມຈ຺ຈປຕ຺ທິໂຕ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິນ຺ຕິຯ

ອກິຕ຺ຫຊາຕກວຕ຺ຕນາ ສຕ຺ຕມາຯ

[໔໘] ໘ຯ ນນ຺ທິວິສາລຊາຕກວຕ຺ຕນາ

ມນຸຍ຺ຍເມວກາເສຍ຺ຍາຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ຉພ຺ພຄ຺ຄິຍານໍ ກິກ຺ຂູນໍ ໂອມສວາທໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິຯ ຕສ຺ມິຍ຺ຫິ ສມເຍ ຉພ຺ພຄ຺ຄິຍາ ກລຫໍ ກໂຣນ຺ຕາ ເປສເລ ກິກ຺ຂູ ຂຸໍເສນ຺ຕິ ວມ຺ເກນ຺ຕິ ໂອວິຊ຺ຊນ຺ຕິ, ທສຫິ ອກ຺ໂກສວຕ຺ຖູຫິ ອກ຺ໂກສນ຺ຕິຯ ກິກ຺ຂູ ກຄວໂຕ ອາໂຣເຈສຸໍຯ ກຄວາ ຉພ຺ພຄ຺ຄິເຍ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ‘‘ສຈ຺ຈໍ ກິຣ ກິກ຺ຂເວ’’ຕິ ປຸຈ຺ຊິຕ຺ວາ ‘‘ສຈ຺ຈ’’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ວິຄຣຫິຕ຺ວາ ‘‘ກິກ຺ຂເວ, ຜຣຸສວາຈາ ນາມ ຕິຣຈ຺ຊານຄຕານມ຺ປິ ອມນາປາ, ປຸພ຺ເພປີ ເອໂກ ຕິຣຈ຺ຊານຄໂຕ ອຕ຺ຕານໍ ຜຣຸເສນ ສມຸທາຈຣນ຺ຕໍ ສຫສ຺ສໍ ປຣາເຊສີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣິຯ

ອຕີເຕ ຄນ຺ຘາຣຣຍ຺ເຖ ຕກ຺ກສິລາຍໍ ຄນ຺ຘາຣຣາຊາ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣສິຯ ຕທາ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ໂຄໂຍນິຍໍ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຯ ອຖ ນໍ ຕຣຸຕວຈ຺ຊກກາເລເຍວ ເອໂກ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຕ ໂຄທກ຺ຂິຕາທາຍການໍ ສນ຺ຕິກາ ລກິຕ຺ວາ ‘‘ນນ຺ທິວິສາໂລ’’ຕິ ນາມໍ ກຕ຺ວາ ປຸຕ຺ຕຍ຺ຖາເນ ຖເປຕ຺ວາ ສມ຺ປິຍາຍມາໂນ ຍາຄຸກຕ຺ຕາທີນິ ທຕ຺ວາ ໂປເສສິຯ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ວຍປ຺ປຕ຺ໂຕ ຈິນ຺ເຕສິ ‘‘ອຫໍ ອິມິນາ ພ຺ຣາຫ຺ມເຕນ ກິຈ຺ເຊນ ປຕິຊຄ຺ຄິໂຕ, ມຍາ ຈ ສທິສີ ສກລຊມ຺ພຸທີເປ ອຍ຺ໂຍ ສມຕ຺ໂຖ ໂຄໂຄ ນາມ ນຕ຺ຖິ, ຍໍນູນາຫໍ ອຕ຺ຕໂນ ພລໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ພ຺ຣາຫ຺ມຕສ຺ສ ໂປສາວນິຍໍ ທເທຍ຺ຍ’’ນ຺ຕິ ໂສ ເອກທິວສໍ ພ຺ຣາຫ຺ມຕໍ ອາຫ ‘‘ຄຈ຺ຊ, ພ຺ຣາຫ຺ມຕ, ເອກໍ ໂຄວິຕ຺ຕກເສຍ຺ຖິໍ ອຸປສງກມິຕ຺ວາ ‘ມຍ຺ຫໍ ພລິພທ຺ໂທ ອຕິພທ຺ຘໍ ສກຍສຕໍ ປວຍ຺ເຍຕີ’ຕິ ວຕ຺ວາ ສຫສ຺ເສນ ອພ຺ກຸຕໍ ກໂຣຫີ’’ຕິຯ ໂສ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຕ ເສຍ຺ຖິສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ກຖໍ ສມຸຍ຺ຖາເປສິ ‘‘ອິມສ຺ມີ ນຄເຣ ກສ຺ສ ໂຄໂຄ ຖາມສມ຺ປນ຺ໂນ’’ຕິຯ ອຖ ນໍ ເສຍ຺ຖິ ‘‘ອສຸກສ຺ສ ຈ ອສຸກສ຺ສ ຈາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ‘‘ສກລນຄເຣ ປນ ອມ຺ຫາກໍ ໂຄເຕຫິ ສທິໂສ ນາມ ນຕ຺ຖີ’’ຕິ ອາຫຯ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຕ ‘‘ມຍ຺ຫໍ ເອໂກ ໂຄໂຄ ອຕິພທ຺ຘໍ ສກຍສຕໍ ປວຍ຺ເຍຕຸໍ ສມຕ຺ໂຖ ອຕ຺ຖີ’’ຕິ ອາຫຯ ເສຍ຺ຖິ ຄຫປຕິ ‘‘ກຸໂຕ ເອວຣູໂປ ໂຄໂຄ’’ຕິ ອາຫຯ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຕ ‘‘ມຍ຺ຫໍ ເຄເຫ ອຕ຺ຖີ’’ຕິຯ ‘‘ເຕນ ຫິ ອພ຺ກຸຕໍ ກໂຣຫີ’’ຕິຯ ‘‘ສາຘຸ ກໂຣມິ’’ຕິ ສຫສ຺ເສນ ອພ຺ກຸຕໍ ອກາສິຯ

ໂສ ສກຍສຕໍ ວາລຸກາສກ຺ຂຣປາສາຕານໍເຍວ ປູເຣຕ຺ວາ ປຕິປາຕິຍາ ຖເປຕ຺ວາ ສພ຺ພານິ ອກ຺ຂພນ຺ຘນໂຍຕ຺ເຕນ ເອກໂຕ ພນ຺ຘິຕ຺ວາ ນນ຺ທິວິສາລໍ ນ຺ຫາເປຕ຺ວາ ຄນ຺ຘປຍ຺ຈງຄຸລິກໍ ກຕ຺ວາ ກຕ຺ເຖ ມາລໍ ປີລຸອນ຺ຘິຕ຺ວາ ປຸຣິມສກຍຘຸເຣ ເອກກເມວ ໂຍ

ເຊຕງວາ ສຍໍ ສຸເຣ ນິສີທິຕງວາ ປໂຕທໍ ອຸກຸຂິປິຕງວາ ‘‘ຄຈຸຉ ກູຍ, ວຫສຸສຸ ກູຍາ’’ຕິ ອາຫ។ ໂພຣິສຕຸໂຕ ‘‘ອຍໍ ມໍ ອກູຍໍ ກູຍວາເທນ ສມຸທາຈຣຕິ’’ຕິ ຈຕຸຕາໂຣ ປາເທ ຖມຸເກ ວິຍ ນິຈຸຈເລ ກຕຸວາ ອຜຸຖາສີ។ ເສຜຸຄິ ຕງຂຕສຸເລວ ພຸຣາຫຸມຕໍ ສຫສຸສໍ ອາຫຣາເປສີ។ ພຸຣາຫຸມໂຕ ສຫສຸສປຣາຊິໂຕ ໂຄຕໍ ມຸຄຸຈິຕຸວາ ໝຣໍ ຄນຸຕຸວາ ໂສກາກິກູໂຕ ນິປຸຊຸຊິ។ ນນຸທິວິສາໂລ ຈຣິຕຸວາ ອາຄໂຕ ພຸຣາຫຸມຕໍ ໂສກາກິກູຕໍ ທິສຸວາ ອຸປສງກມິຕຸວາ ‘‘ກື, ພຸຣາຫຸມຕ, ນິທຸທາຍສີ’’ຕິ ອາຫ។ ‘‘ກຸໂຕ ເມ, ນິທຸທາ, ສຫສຸສປຣາຊິຕສຸສາຕິ, ພຸຣາຫຸມຕ, ມຍາ ເອຕຸຕກໍ ກາລໍ ຕວ ເຄເຫ ວສນຸເຕນ ອຕຸຖິ ກິຄຸຈິ ກາຊນໍ ວາ ກິນຸທິຕປຸພຸພໍ, ໂກຈິ ວາ ມທຸທິຕປຸພຸໂພ, ອຜຸຖາເນ ວາ ປນ ອຸຈຸຈາຣປສຸສາໂວ ກຕປຸພຸໂພ’’ຕິ? ‘‘ນຕຸຖິ ຕາຕາ’’ຕີ។ ອຖ ຕຸວໍ ມໍ ກສຸມາ ກູຍວາເທນ ສມຸທາຈຣສີ, ຕເວເວໂສ ໂທໂສ, ມຍຸຫໍ ໂທໂສ ນຕຸຖິ, ຄຈຸຉ, ເຕນ ສທຸຂີ ທຸວີຫິ ສຫສຸເສຫິ ອພຸກຸຕໍ ກໂຣຫິ, ເກວລໍ ມໍ ອກູຍໍ ກູຍວາເທນ ມາ ສມຸທາຈຣສີຕິ។

ພຸຣາຫຸມໂຕ ຕສຸສ ວຈນໍ ສຸຕຸວາ ຄນຸຕຸວາ ທຸວີຫິ ສຫສຸເສຫິ ອພຸກຸຕໍ ກຕຸວາ ປຸຣິມນເຍເນວ ສກຜສຕໍ ອຕິພນຸຂິຕຸວາ ນນຸທິວິສາລໍ ມຕຸເຫຕຸວາ ປຸຣິມສກຜສຸເຣ ໂຍເຊສີ។ ກຖໍ ໂຍເຊສີຕິ? ຍຸຄໍ ສຸເຣ ນິຈຸຈລໍ ພນຸຂິຕຸວາ ເອກາຍ ໂກຜິຍາ ນນຸທິວິສາລໍ ໂຍເຊຕຸວາ ເອກໍ ໂກຜິ ສຸຣໂຍຕຸເຕນ ປລິເວເຖຕຸວາ ຍຸຄໂກຜິຄຸຈ ອກຸຂປາທຄຸຈ ນິສຸສາຍ ມຸຕຸທຣຸກຸຂທຕຸທກໍ ທຕຸວາ ເຕນ ໂຍຕຸເຕນ ນິຈຸຈລໍ ພນຸຂິຕຸວາ ຄເປສີ។ ເອວຄຸຫີ ກເຕ ຍຸຄໍ ເອຕຸໂຕ ວາ ອິໂຕ ວາ ນ ຄຈຸຉຕິ, ສກຸກາ ໂຫຕິ ເອເກເນວ ໂຄເຕນ ອາກຸຜິຕຸໍ។ ອຖສຸສ ພຸຣາຫຸມໂຕ ສຸເຣ ນິສີທິຕຸວາ ນນຸທິວິສາລສຸສ ປີຜຸຄີ ປຣິມຊຸຊິຕຸວາ ‘‘ຄຈຸຉ ກທຸຣ, ວຫສຸສຸ, ກນຸທຸຣາ’’ຕິ ອາຫ។ ໂພຣິສຕຸໂຕ ອຕິພທຸຂໍ ສກຜສຕໍ ເອກເວເຄເນວ ອາກຸຜິຕຸວາ ປຈຸຉາ ຄິຕໍ ສກຜໍ ປຸຣໂຕ ຄິຕສຸສ ສກຜສຸສ ຄາເນ ຄເປສີ ។ ໂຄວິຕຸຕກເສຜຸຄິ ປຣາຊິໂຕ ພຸຣາຫຸມຕສຸສ ທຸເວ ສຫສຸສານີ ອທາສີ។ ອຄຸເຄປິ ມນຸສຸສາ ໂພຣິສຕຸຕສຸສ ພຫຸໍ ສນໍ ອທໍສຸ, ສພຸພໍ ພຸຣາຫຸມຕສຸເສວ ອໂຫສີ។ ເອວໍ ໂສ ໂພຣິສຕຸຕໍ ນິສຸສາຍ ພຫຸໍ ສນໍ ລກິ។

ສຕຸຖາ ‘‘ນ, ກິກຸຂເວ, ຜຣຸສວຈນໍ ນາມ ກສຸສຈິ ມນາປ’’ນຸຕິ ລພຸພຄຸຄິເຍ ກິກຸຂູ ຄຣຫິຕຸວາ ສິກຸຂາປທໍ ປຄຸຄເປຕຸວາ ອກິສມຸພຸທຸໂສ ຫຸຕຸວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໘໘។

‘‘ມນຸຄຸຄເມວ ກາເສຍຸຍ, ນາມນຸຄຸຄໍ ກຸທາຈນໍ;

ມນຸຄຸຄໍ ກາສມານສຸສ, ຄຣຸໍ ກາຣໍ ອຸທທຸຂຣິ;

ສນຄຸຈ ນໍ ອລາເກສີ, ເຕນ ຈຕຸຕມໂນ ອຫູ’’ຕີ។

ຕຕຸຖ ມນຸຄຸຄເມວ ກາເສຍຸຍາຕິ ປເຣນ ສທຸຂີ ກາສມາໂນ ຈຕຸໂທສວິຣຫິຕໍ ມຊຸຣໍ ມນາປໍ ສຕຸຫໍ ມຸທຸກໍ ປິຍວຈນເມວ ກາເສຍຸຍ។ ຄຣຸໍ ກາຣໍ ອຸທທຸຂຣີຕິ ນນຸທິວິສາໂລ ພລິພທຸໂທ ອມນາປໍ ກາສມານສຸສ ກາຣໍ ອນຸທຸຂຣິຕຸວາ ປຈຸຉາ ມນາປໍ ປິຍວຈນໍ ກາສມານສຸສ ພຸຣາຫຸມຕສຸສ ຄຣຸໍ ກາຣໍ ອຸທຸຂຣິ, ອຸທຸຂຣິຕຸວາ ກທຸຜິຕຸວາ ປວຜຸເຜສີຕິ ອຕຸໂຖ, ທ-ກາໂຣ ປເນຕຸຖ ພຸຍຄຸຊນສນຸຂິວເສນ ປທສນຸຂິກໂຣ។

ອິຕິ ສຕຸຖາ ‘‘ມນຸຄຸຄເມວ ກາເສຍຸຍາ’’ຕິ ອິມໍ ສມຸມເທສນໍ ອາຫຣິຕຸວາ ຊາຕກໍ ສໂມຮາເນສີ – ‘‘ຕທາ ພຸຣາຫຸມໂຕ ອານນຸໂທ ອໂຫສີ, ນນຸທິວິສາໂລ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສີ’’ນຸຕິ។

ນນຸທິວິສາລຊາຕກວຕຸຕນາ ອຜຸຖມາ។

[໘໙] ໙។ ກຕຸຫຊາຕກວຕຸຕນາ

ຍໂຕ ຍໂຕ ຄຣຸ ສຸຣນຸຕິ ອິທໍ ສຕຸຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນຸໂຕ ຍມກປາຜິຫາຣິຍໍ ອາຣພຸກ ກເຖສີ។ ຕໍ ສທຸຂີ ເທໂວໂຣຫເນນ ເຕຣສກນິປາເຕ ສຣກມິຄຊາຕເກ (ຊາ។ ໑។໑໓។໑໑໔ ອາທໂຍ) ອາວິ ກວິສຸສຕິ។ ສມຸມາສມຸພຸທຸເຣ ປນ ຍມກປາຜິຫາຣິຍໍ ກຕຸ

ວາ ເທວໂລເກ ເຕມາສໍ ວສິຕ຺ວາ ມຫາປວາຣຓາຍ ສງ຺ກສ຺ສນຄຣທ຺ວາເຣ ໂອຣຸຍ຺ຫ ມຫນ຺ເຕນ ປຣິວາເຣນ ເຊຕວນໍ ປວິຏ຺ເຐ ຠິກ຺ຂູ ສນ຺ນິສິນ຺ນາ ສນ຺ນິປຕິຕ຺ວາ “ອາວຸໂສ, ຕຖາຄໂຕ ນາມ ອສມຘຸໂຣ, ຕຖາຄເຕນ ວຸຬ຺ຫຘຸຣໍ ອຎ຺ໂຎ ວຫິຕຸໍ ສມຕ຺ໂຖ ນາມ ນຕ຺ຖິ, ຉ ສຕ຺ຖາໂຣ ‘ມຍເມວ ປາຏິຫາຣິຍໍ ກຣິສ຺ສາມ, ມຍເມວ ປາຏິຫາຣິຍໍ ກຣິສ຺ສາມາ’ຕິ ວຕ຺ວາ ເອກມ຺ປິ ປາຏິຫາຣິຍໍ ນ ອກໍສຸ, ອໂຫ ສຕ຺ຖາ ອສມຘຸໂຣ”ຕິ ສຕ຺ຖຸ ຄຸຓກຖໍ ກເຖນ຺ຕາ ນິສີທິໍສຸຯ ສຕ຺ຖາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ “ກາຍ ນຸຕ຺ຖ, ຠິກ຺ຂເວ, ເອຕຣຫິ ກຖາຍ ສນ຺ນິສິນ຺ນາ”ຕິ ປຸຉ຺ຉິຯ “ມຍໍ, ຠນ຺ເຕ, ນ ອຎ຺ຎາຍ ກຖາຍ, ເອວຣູປາຍ ນາມ ຕຸມ຺ຫາກເມວ ຄຸຓກຖາຍາ”ຕິຯ ສຕ຺ຖາ “ຠິກ຺ຂເວ, ອິທານິ ມຍາ ວຸຬ຺ຫຘຸຣໍ ໂກ ວຫິສ຺ສຕິ, ປຸພ຺ເພ ຕິຣຈ຺ຉານໂຍນິຍໍ ນິພ຺ພຕ຺ໂຕປິ ອຫໍ ອຕ຺ຕນາ ສມຘຸຣໍ ກຎ຺ຈິ ນາລຕ຺ຖ”ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣິຯ

ອຕີເຕ ພາຣາຓສິຍໍ ພຣຫ຺ມທຕ຺ເຕ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ເຕ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ໂຄໂຍນິຍໍ ປຏິສນ຺ຘີ ຄຓ຺ຫິຯ ອຖ ນໍ ສາມິກາ ຕຣຸຓວຈ຺ຉກາເລເຍວ ເອກິສ຺ສາ ມຫລ຺ລິກາຍ ຆເຣ ວສິຕ຺ວາ ຕສ຺ສາ ນິວາສເວຕນໂຕ ປຣິຈ຺ຉິນ຺ທິຕ຺ວາ ອທໍສຸຯ ສາ ຕໍ ຍາຄຸຠຕ຺ຕາທີຫິ ປຏິຊຄ຺ຄມານາ ປຸຕ຺ຕຏ຺ຐາເນ ຐເປຕ຺ວາ ວຑ຺ເຒສິຯ ໂສ “ອຍ຺ຍິກາກາຬໂກ” ຕ຺ເວວ ນາມໍ ປຎ຺ຎາຍິຕ຺ຖຯ ວຍປ຺ປຕ຺ໂຕ ຈ ອຎ຺ຊນວຓ຺ໂຓ ຫຸຕ຺ວາ ຄາມໂຄເຓຫິ ສທ຺ຘີ ຈຣຕິ, ສີລາຈາຣສມ຺ປນ຺ໂນ ອໂຫສິຯ ຄາມທາຣກາ ສິງ຺ເຄສຸປິ ກຓ຺ເຓສຸປິ ຄເລປິ ຄເຫຕ຺ວາ ໂອລມ຺ພນ຺ຕິ, ນງ຺ຄຸເຏປິ ຄເຫຕ຺ວາ ກີຬນ຺ຕິ, ປິຏ຺ຐິຍມ຺ປິ ນິສີທນ຺ຕິຯ ໂສ ເອກທິວສໍ ຈິນ຺ເຕສິ “ມຍ຺ຫໍ ມາຕາ ທຸຄ຺ຄຕາ, ມໍ ປຸຕ຺ຕຏ຺ຐາເນ ຐເປຕ຺ວາ ທຸກ຺ເຂນ ໂປເສສິ, ຍນ຺ນູນາຫໍ ຠຕີ ກຕ຺ວາ ອິມໍ ທຸຄ຺ຄຕຠາວໂຕ ໂມເຈຍ຺ຍ”ນ຺ຕິຯ ໂສ ຕໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ຠຕີ ອຸປ຺ຘາເຣນ຺ໂຕ ຈຣຕິຯ

ອເຖກທິວສໍ ເອໂກ ສຕ຺ຖວາຫປຸຕ຺ໂຕ ປຎ຺ຈຫິ ສກຏສເຕຫິ ວິສມຕິຕ຺ຖໍ ສມ຺ປຕ຺ໂຕ, ຕສ຺ສ ໂຄຓາ ສກຏານິ ອຸຕ຺ຕາເຣຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກນ຺ຕິ, ປຎ຺ຈສຸ ສກຏສເຕສຸ ໂຄຓາ ຍຸຄປຣມ຺ປຣາຍ ໂຍຊິຕາ ເອກມ຺ປິ ສກຏໍ ອຸຕ຺ຕາເຣຕຸໍ ນາສກ຺ຂິໍສຸຯ ໂພຘິສຕ຺ໂຕປິ ຄາມໂຄເຓຫິ ສທ຺ຘີ ຕຕ຺ຖ ສມີເປ ຈຣຕິຯ ສຕ຺ຖວາຫປຸຕ຺ໂຕປິ ໂຄສຸຕ຺ຕວິຕ຺ຕໂກ, ໂສ “ອຕ຺ຖິ ນຸ ໂຂ ເອເຕສໍ ຄຸນ຺ນໍ ອນ຺ຕເຣ ອິມານິ ສກຏານິ ອຸຕ຺ຕາເຣຕຸໍ ສມຕ຺ໂຖ ອຸສຠາຊານີໂຍ”ຕິ ອຸປ຺ຘາຣຍມາໂນ ໂພຘິສຕ຺ຕໍ ທິສ຺ວາ “ອຍໍ ອາຊານີໂຍ ສກ຺ຂິສ຺ສຕິ ມຍ຺ຫໍ ສກຏານິ ອຸຕ຺ຕາເຣຕຸໍ, ໂກ ນຸ ໂຂ ອສ຺ສ ສາມິໂກ”ຕິ ໂຄປາລເກ ປຸຉ຺ຉິ “ໂກ ນຸ ໂຂ ໂຠ ອິມສ຺ສ ສາມິໂກ, ອຫໍ ອິມໍ ສກເຏ ໂຍເຊຕ຺ວາ ສກເຏສຸ ອຸຕ຺ຕາຣິເຕສຸ ເວຕນໍ ທສ຺ສາມີ”ຕິຯ ເຕ ອາຫໍສຸ “ຄເຫຕ຺ວາ ນໍ ໂຍເຊຖ, ນຕ຺ຖິ ອິມສ຺ສ ອິມສ຺ມີ ຐາເນ ສາມິໂກ”ຕິຯ ໂສ ນໍ ນາສາຍ ຣຊ຺ຊຸເກນ ພນ຺ຘິຕ຺ວາ ອາກຑ຺ເຒນ຺ໂຕ ຈາເລຕຸມ຺ປິ ນາສກ຺ຂິຯ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ກິຣ “ຠຕິຍາ ກຖິຕາຍ ຄມິສ຺ສາມີ”ຕິ ນ ອຄມາສິຯ ສຕ຺ຖວາຫປຸຕ຺ໂຕ ຕສ຺ສາຘິປ຺ປາຍໍ ຎຕ຺ວາ “ສາມິ, ຕຍາ ປຎ຺ຈສຸ ສກຏສເຕສຸ ອຸຕ຺ຕາຣິເຕສຸ ເອເກກສ຺ສ ສກຏສ຺ສ ທ຺ເວ ທ຺ເວ ກຫາປເຓ ຠຕີ ກຕ຺ວາ ສຫສ຺ສໍ ທສ຺ສາມີ”ຕິ ອາຫຯ ຕທາ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ສຍເມວ ອຄມາສິຯ ອຖ ນໍ ປຸຣິສາ ປຸຣິມສກເຏສຸ ໂຍເຊສຸໍຯ ອຖ ນໍ ເອກເວເຄເນວ ອຸກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ຖເລ ປຕິຏ຺ຐາເປສິຯ ເອເຕນຸປາເຍນ ສພ຺ພສກຏານິ ອຸຕ຺ຕາເຣສິຯ

ສຕ຺ຖວາຫປຸຕ຺ໂຕ ເອເກກສ຺ສ ສກຏສ຺ສ ເອເກກໍ ກຕ຺ວາ ປຎ຺ຈສຕານິ ຠຓ຺ຑິກໍ ກຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ຄເລ ພນ຺ຘິຯ ໂສ “ອຍໍ ມຍ຺ຫໍ ຍຖາປຣິຈ຺ຉິນ຺ນໍ ຠຕີ ນ ເທຕິ, ນ ທານິສ຺ສ ຄນ຺ຕຸໍ ທສ຺ສາມີ”ຕິ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສພ຺ພປຸຣິມສກຏສ຺ສ ປຸຣໂຕ ມຄ຺ຄໍ ນິວາເຣຕ຺ວາ ອຏ຺ຐາສິຯ ອປເນຕຸໍ ວາຍມນ຺ຕາປິ ນໍ ອປເນຕຸໍ ນາສກ຺ຂິໍສຸຯ ສຕ຺ຖວາຫປຸຕ຺ໂຕ “ຊານາຕິ ມຎ຺ເຎ ເອສ ອຕ຺ຕໂນ ຠຕິຍາ ອູນຠາວ”ນ຺ຕິ ເອເກກສ຺ມີ ສກເຏ ທ຺ເວ ທ຺ເວ ກຕ຺ວາ ສຫສ຺ສຠຓ຺ຑິກໍ ພນ຺ຘິຕ຺ວາ “ອຍໍ ເຕ ສກຏຸຕ຺ຕຣຓຠຕີ”ຕິ ຄີວາຍໍ ລຄ຺ເຄສິຯ ໂສ ສຫສ຺ສຠຓ຺ຑິກໍ ອາທາຍ ມາຕຸ ສນ຺ຕິກໍ ອຄມາສິຯ ຄາມທາຣກາ “ກີ ນາເມຕໍ ອຍ຺ຍິກາກາຬກສ຺ສ ຄເລ”ຕິ ໂພຘິສຕ຺ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ອາຄຈ຺ຉນ຺ຕິຯ ໂສ ເຕ ອນຸພນ຺ຘິຕ຺ວາ ທູຣໂຕວ ປລາເປນ຺ໂຕ ມາຕຸ ສນ຺ຕິກໍ ຄໂຕຯ ປຎ຺ຈນ຺ນໍ ປນ ສກຏສຕານໍ ອຸຕ຺ຕາຣິຕຕ຺ຕາ ຣຕ຺ເຕຫິ ອກ຺ຂີຫິ ກິລນ຺ຕຣູໂປ ປຎ຺ຎາຍິຕ຺ຖຯ ອຍ຺ຍິກາ ຕສ຺ສ ຄີວາຍ ສຫສ຺ສຕ຺ຖວິກໍ ທິສ຺ວາ “ຕາຕ, ອຍໍ ເຕ ກຫໍ ລທ຺ຘາ”ຕິ ໂຄປາລກທາຣເກ ປຸຉ຺ຉິຕ຺ວາ ຕມຕ຺ຖໍ ສຸຕ຺ວາ “ຕາຕ, ກີ ອຫໍ ຕຍາ ລທ຺ຘຠຕິຍາ ຊີວິຕຸກາມາ, ກີກາຣຓາ ເອວຣູປໍ ທຸກ຺ຂໍ ອນຸໂຠສີ”ຕິ ວຕ຺ວາ ໂພຘິສຕ຺ຕໍ ອຸຓ຺ໂຫທເກນ ນ຺ຫາເປຕ຺ວາ ສກລສຣີຣໍ ເຕເລນ ມກ຺ເຂຕ຺ວາ ປານີຍໍ ປາເຍຕ຺ວາ ສປ຺ປາຍໍ ໂຠຊນໍ ໂຠເຊຕ຺ວາ ຊີວິຕປຣິໂຍສາເນ ສທ຺ຘີ ໂພຘິສຕ຺ເຕນ ຍຖາກມ຺ມໍ ຄຕາຯ

ສຕ຺ຖາ “ນ, ຠິກ຺ຂເວ, ຕຖາຄໂຕ ອິທາເນວ ອສມຘຸໂຣ, ປຸພ຺ເພປິ ອສມຘຸໂຣເຍວາ”ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ອນຸສນ຺ຘີ ຆເຏຕ຺ວາ ອຠິສມ຺ພຸທ຺ໂຘ ຫຸຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

‘‘ຍໂຕ ຍໂຕ ຄຣຸ ສຸຣໍ, ຍໂຕ ຄມຸກິຣວຕຸຕນີ;

ຕທາສຸສ ກຕຸທໍ ຍຸຄຸຊນຸຕິ, ສຸວາສຸສ ຕໍ ວທເຕ ສຸຣ’’ນຸຕິ ฯ

ຕຕຸຖ ຍໂຕ ຍໂຕ ຄຣຸ ສຸຣນຸຕິ ຍສຸມີ ຍສຸມີ ຄາເນ ສຸຣໍ ຄຣຸ ການິຍໍ ໂຫຕິ, ອລຸເລ ພລິພທຸທາ ອຸກຸຂິປິຕຸໍ ນ ສກຸໂກນຸຕິ ฯ ຍໂຕ ຄມຸກິຣວຕຸຕນີຕິ ວຕຸຕນຸຕິ ເອຕຸຖາຕິ ວຕຸຕນີ, ມຄຸຄສຸເສຕໍ ນາມໍ, ຍສຸມີ ຄາເນ ອຸທກາຈິກຸຂລຸລມຫນຸຕຕາຍ ວາ ວິສມຈຸຊິນຸນຕຜກາເວນ ວາ ມຄຸໂຄ ຄມຸກີໂຣ ໂຫຕີຕິ ອຕຸໂຖ ฯ ຕທາສຸສ ກຕຸທໍ ຍຸຄຸຊນຸຕີຕິ ເອຕຸຖ ອສຸສູຕິ ນິປາຕມຕຸຕໍ, ຕທາ ກຕຸທໍ ຍຸຄຸຊນຸຕີຕິ ອຕຸໂຖ ฯ ຍທາ ສຸຣລຸຈ ຄຣຸ ໂຫຕິ ມຄຸໂຄ ຈ ຄມຸກີໂຣ, ຕທາ ອລຸເລ ພລິພທຸເທ ອປເນຕຸວາ ກຕຸທເມວ ໂຍເຊນຸຕີຕິ ວຸຕຸຕໍ ໂຫຕິ ฯ ສຸວາສຸສ ຕໍ ວທເຕ ສຸຣນຸຕິ ເອຕຸຖາປີ ອສຸສູຕິ ນິປາຕມຕຸຕເມວ, ໂສ ຕໍ ສຸຣໍ ວທຕີຕິ ອຕຸໂຖ ฯ

ເອວໍ ກຄວາ ‘‘ຕທາ, ກິກຸຂເວ, ກຕຸໂທວ ຕໍ ສຸຣໍ ວທຕີ’’ຕິ ທສຸເສຕຸວາ ອນຸສນຸຂີ ພເຜຕຸວາ ຊາຕກໍ ສໂມຮາເນສິ – ‘‘ຕທາ ມຫາລຸລິກາ ອຸປຸປລວຕຸຕາ ອໂຫສິ, ອຍຸຍິກາກາລຸອໂກ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິ’’ນຸຕິ ฯ

ກຕຸທຊາຕກວຕຸຕນາ ນວມາ ฯ

[໓໐] ໑໐ ฯ ມຸນິກຊາຕກວຕຸຕນາ

ມາມຸນິກສຸສ ປິຫຍີຕິ ອິທໍ ສຕຸຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນຸໂຕ ຖຸລຸລກຸມາຣິກາປໂລການໍ ອາຣພຸກ ກເຖສິ ฯ ຕໍ ເຕຣສການິປາເຕ ຈູລຸອນາຣທກສຸສປຊາຕເກ (ຊາ ฯ ໑ ฯ ໑໓ ฯ ໔໐ ອາທໂຍ) ອາວິ ກວິສຸສຕິ ฯ ສຕຸຖາ ປນ ຕໍ ກິກຸຂໍ ‘‘ສຈຸຈໍ ກິຣ ຕຸວໍ ກິກຸຂຸ ອຸກຸກຕຸຖິໂຕສີ’’ຕິ ປຸຈຸຊິ ฯ ‘‘ອາມ, ກນຸເຕ’’ຕິ ฯ ‘‘ກີ ນິສຸສາຍາ’’ຕິ? ‘‘ຖຸລຸລກຸມາຣິກາປໂລການໍ ກນຸເຕ’’ຕິ ฯ ສຕຸຖາ ‘‘ກິກຸຂຸ ເອສາ ຕວ ອນຕຸຖການິກາ, ປຸພຸເພປີ ຕຸວໍ ອິມິສຸສາ ວິວາຫທິວເສ ຊີວິຕກຸຂຍໍ ປຕຸວາ ມຫາຊນສຸສ ອຸຕຸຕຣິກງຄກາວໍ ປຕຸໂຕ’’ຕິ ວຕຸວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣິ ฯ

ອຕີເຕ ພາຣາຕສີຍໍ ພຸຣຫຸມທຕຸເຕ ຣຊຸຊໍ ກາເຣນຸເຕ ໂພຂິສຕຸໂຕ ເອກສຸມີ ຄາມເກ ເອກສຸສ ກຸຝຸມຸພິກສຸສ ເຄເຫ ໂຄໂຍນິຍໍ ນິພຸພຕຸຕິ ‘‘ມຫາໂລຫິໂຕ’’ຕິ ນາເມນ, ກນິຝຸຖກາຕາປີສຸສ ຈູລຸອໂລຫິໂຕ ນາມ ອໂຫສິ ฯ ເຕເຍວ ທຸເວ ກາຕິເກ ນິສຸສາຍ ຕສຸມີ ກຸເລ ກມຸມສຸຣໍ ວຕຸຕຕິ ฯ ຕສຸມີ ປນ ກຸເລ ເອກາ ກຸມາຣິກາ ອຕຸຖິ, ຕໍ ເອໂກ ນຄຣວາສີ ກຸລປຸຕຸໂຕ ອຕຸຕໂນ ປຸຕຸຕສຸສ ວາເຣສິ ฯ ຕສຸສາ ມາຕາປິຕໂຣ ‘‘ກຸມາຣິກາຍ ວິວາຫກາເລ ອາຄຕານໍ ປາຫຸນການໍ ອຸຕຸຕຣິກງໂຄ ກວິສຸສຕີ’’ຕິ ຍາຄຸກຕຸຕໍ ທຕຸວາ ມຸນິກໍ ນາມ ສູກຣໍ ໂປເສສຸໍ ฯ ຕໍ ທິສຸວາ ຈູລຸອໂລຫິໂຕ ກາຕຣໍ ປຸຈຸຊິ ‘‘ອິມສຸມີ ກຸເລ ກມຸມສຸຣໍ ວຕຸຕມານໍ ອມຸເຫ ທຸເວ ກາຕິເກ ນິສຸສາຍ ວຕຸຕຕິ, ອິເມ ປນ ອມຸຫາກໍ ຕິຕປລາລາທີເນວ ເທນຸຕິ, ສູກຣໍ ຍາຄຸກຕຸເຕນ ໂປເສນຸຕິ, ເກນ ນຸ ໂຂ ການເຣນ ເອສ ເອຕໍ ລກຕີ’’ຕິ ฯ ອຖສຸສ ກາຕາ ‘‘ຕາຕ ຈູລຸອໂລຫິຕ, ມາ ຕຸວໍ ເອຕສຸສ ໂກຊນໍ ປິຫຍີ, ອຍໍ ສູກໂຣ ມຣຕກຕຸຕໍ ກຸຄຸຊຕິ ฯ ເອຕິສຸສາ ຫິ ກຸມາຣິກາຍ ວິວາຫກາເລ ອາຄຕານໍ ປາຫຸນການໍ ອຸຕຸຕຣິກງໂຄ ກວິສຸສຕີຕິ ອິເມ ເອຕໍ ສູກຣໍ ໂປເສນຸຕິ, ອິໂຕ ກຕິປາຫຈຸຈເຍນ ເຕ ມນຸສຸສາ ອາຄມິສຸສນຸຕິ, ອຖ ນໍ ສູກຣໍ ປາເທສຸ ຄເຫຕຸວາ ກທຸເຍນຸຕາ ເທຝຸຖາມລຸຈໂຕ ນີຫຣິຕຸວາ ຊີວິຕກຸຂຍໍ ປາເປຕຸວາ ປາຫຸນການໍ ສູປພຸຍລຸຊນໍ ກຣິຍມານໍ ປສຸສິສຸສສີ’’ຕິ ວຕຸວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໓໐ ฯ

‘‘ມາ ມຸນິກສຸສ ປິຫຍີ, ອາຕຸຣນຸນານີ ກຸຄຸຊຕິ;

ອປຸໂປສຸສຸກຸໂກ ກຸສໍ ຂາທ, ເອຕໍ ທີພາຍຸລກຸຂຕ’’ນຸຕິ ฯ

ຕຕຸຖ ມາ ມຸນິກສຸສ ປິຫຍີຕິ ມຸນິກສຸສ ໂກຊເນ ປິຫໍ ມາ ອຸປຸປາທຍີ, ‘‘ເອສ ມຸນິໂກ ສຸໂກຊນໍ ກຸຄຸຊຕີ’’ຕິ ມາ ມຸນິກສຸສ ປິຫຍີ, ‘‘ກທາ ນຸ ໂຂ ອຫມຸປີ ເອວໍ ສຸຂິໂຕ ກເວຍຸຍ’’ນຸຕິ ມາ ມຸນິກກາວໍ ປຕຸຖຍີ ฯ ອຍລຸຫິ ອາຕຸຣນຸນານີ ກຸຄຸຊຕີ ฯ ອາຕຸຣນຸນານີຕິ ມຣຕໂກຊນານີ ฯ ອປຸໂປສຸສຸກຸໂກ ກຸສໍ ຂາທາຕິ ຕສຸສ ໂກຊເນ ນິຣຸສຸສຸກຸໂກ ຫຸຕຸວາ ອຕຸຕນາ ລທຸຂໍ ກຸສໍ ຂາທ ฯ ເອຕໍ ທີພາຍຸ

ລກ຺ຂຓນ຺ຕິ ເອຕໍ ທີຄາຍຸກາວສ຺ສ ກາຣຓໍ຺ ຕໂຕ ນ ຈິຣສ຺ເສວ ເຕ ມນຸສ຺ສາ ອາຄມິສ຺ສຸ, ມຸນິກໍ ຄາເຕຕ຺ວາ ນານປ຺ປກາເຣຫິ ປຈິ຺ສ຺ຸ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ຈູລ຺ອໂລຫິຕໍ ອາຫ ‘‘ທິຍ຺ໂຄ ເຕ, ຕາຕ, ມຸນິໂກ’’ຕິ຺ ທິຍ຺ຄໍ ເມ, ກາຕິກ, ມຸນິກສ຺ສ ໂກຊນຜລໍ, ເອຕສ຺ສ ໂກຊນໂຕ ສຕຄຸເຓນ ສຫສ຺ສຄຸເຓນ ອມ຺ຫາກໍ ຕິຓປລາລກຸສມຕ຺ຕເມວ ອຸຕ຺ຕມລ຺ຈ ອນວຊ຺ຊລ຺ຈ ທີຄາຍຸລກ຺ຂຓລ຺ຈາຕິ຺

ສຕ຺ຖາ ‘‘ເອວໍ ໂຂ ຕ຺ວໍ ກິກ຺ຂຸ ປຸພ຺ເພປິ ອິມໍ ກຸມາຣິກໍ ນິສ຺ສາຍ ຊີວິຕກ຺ຂຍໍ ປຕ຺ວາ ມຫາຊນສ຺ສ ອຸຕ຺ຕຣິກາ຺ຄກາວໍ ຄໂຕ’’ຕິ ອິມໍ ຬມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ສຈ຺ຈານິ ປກາເສສິ, ສຈ຺ຈປຣິໂຍສາເນ ອຸກ຺ກຓ຺ຄິໂຕ ກິກ຺ຂຸ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜເລ ປຕິຍ຺ຖາສິ຺ ສຕ຺ຖາ ອນຸສນ຺ຬິ ຄເຍຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຬາເນສິ – ‘‘ຕທາ ມຸນິກສູກໂຣ ອຸກ຺ກຓ຺ຄິຕກິກ຺ຂຸ ອໂຫສິ, ຖຸລ຺ລກຸມາຣິກາ ເອສາ ເອວ, ຈູລ຺ອໂລຫິໂຕ ອານນ຺ໂທ, ມຫາໂລຫິໂຕ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິ’’ນ຺ຕິ຺

ມຸນິກຊາຕກວຓ຺ຓນາ ທສມາ຺

ກຸຣ຺ຸຄວຄ຺ໂຄ ຕຕິໂຍ຺

ຕສ຺ສຸທ຺ທານໍ –

ກຸຣ຺ຸຄໍ ກຸກ຺ກຸຣລ຺ເຈວ, ໂກຊາຊານິຍລ຺ຈ ອາຊລ຺ລໍ;

ຕິຕ຺ຖໍ ມຫິລ຺ອາມຸຂາກິຕ຺ທໍ, ນນ຺ທິກຓ຺ຫລ຺ຈ ມຸນິກນ຺ຕິ຺

໔຺ ກຸລາວກວຄ຺ໂຄ

[໓໑] ໑຺ ກຸລາວກຊາຕກວຓ຺ຓນາ

ກຸລາວກາຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ອປ຺ຣິສ຺ສາເວຕ຺ວາ ປານິຍໍ ປິຕໍ ກິກ຺ຂຸໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິ຺ ສາວຕ຺ຖິໂຕ ກິຣ ທ຺ເວ ສຫາຍກາ ທຫຣກິກ຺ຂູ ຊນປທໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເອກສ຺ມິ ຜາສຸກຍ຺ຖາເນ ຍຖາຊ຺ຊາສຍໍ ວສິຕ຺ວາ ‘‘ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ຬໍ ປສ຺ສິສ຺ສາມາ’’ຕິ ປຸນ ຕໂຕ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ເຊຕວນາກິມຸຂາ ປາຍິສ຺ຸ ເອກສ຺ສ ຫຕ຺ເຖ ປຣິສ຺ສາວນໍ ອຕ຺ຖິ, ເອກສ຺ສ ນຕ຺ຖິ຺ ທ຺ເວປິ ເອກໂຕ ປານິຍໍ ປຣິສ຺ສາເວຕ຺ວາ ປິວນ຺ຕິ຺ ເຕ ເອກທິວສໍ ວິວາທໍ ອກໍສ຺ຸ ປຣິສ຺ສາວນສາມິໂກ ອິຕຣສ຺ສ ປຣິສ຺ສາວນໍ ອທຕ຺ວາ ສຍເມວ ປານິຍໍ ປຣິສ຺ສາເວຕ຺ວາ ປິວິ, ອິຕໂຣ ປນ ປຣິສ຺ສາວນໍ ອລກິຕ຺ວາ ປິປາສໍ ສນ຺ຬາເຣຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ໂຕ ອປ຺ຣິສ຺ສາເວຕ຺ວາ ປານິຍໍ ປິວິ຺ ເຕ ອຸໂກປິ ອນຸປຸພ຺ເພນ ເຊຕວນໍ ປຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ນິສີທິສ຺ຸ ສຕ຺ຖາ ສມ຺ໂມທນີຍໍ ກຖໍ ກເຖຕ຺ວາ ‘‘ກຸໂຕ ອາຄຕຕ຺ຖາ’’ຕິ ປ຺ຸຈ຺ຈິ຺ ‘‘ກນ຺ເຕ, ມຍໍ ໂກສລຊນປເທ ເອກສ຺ມິ ຄາມເກ ວສິຕ຺ວາ ຕໂຕ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ຕຸມ຺ຫາກໍ ທສ຺ສນຕ຺ຖາຍ ອາຄຕາ’’ຕິ຺ ‘‘ກຈ຺ຈິ ປນ ໂວ ສມຄ຺ຄາ ອາຄຕຕ຺ຖາ’’ຕິ? ອປ຺ຣິສ຺ສາວນໂກ ອາຫ ‘‘ອຍໍ, ກນ຺ເຕ, ອນ຺ຕຣາມຄ຺ເຄ ມຍາ ສທ຺ຬິ ວິວາທໍ ກຕ຺ວາ ປຣິສ຺ສາວນໍ ນາທາສີ’’ຕິ຺ ອິຕໂຣປິ ອາຫ ‘‘ອຍໍ, ກນ຺ເຕ, ອປ຺ຣິສ຺ສາເວຕ຺ວາວ ຊານໍ ສປາຓກໍ ອຸທກໍ ປິວີ’’ຕິ຺ ‘‘ສຈ຺ຈໍ ກິຣ ຕ຺ວໍ ກິກ຺ຂຸ ຊານໍ ສປາຓກໍ ອຸທກໍ ປິວີ’’ຕິ? ‘‘ອາມ, ກນ຺ເຕ, ອປ຺ຣິສ຺ສາວິຕໍ ອຸທກໍ ປິວິນ຺ຕິ ຺ ສຕ຺ຖາ ‘‘ກິກ຺ຂຸ ປຸພ຺ເພ ປຓ຺ຑິຕາ ເທວນຄເຣ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ຕາ ຍຸທ຺ຬປຣາຊິຕາ ສມຸທ຺ທປິຍ຺ເຖນ ປລາຍນ຺ຕາ ‘ອິສ຺ສຣິຍໍ ນິສ຺ສາຍ ປາຓວຬໍ ນ ກຣິສ຺ສາມາ’ຕິ ຕາວ ມຫນ຺ຕໍ ຍສໍ ປຣິຈ຺ຈຊິຕ຺ວາ ສຸປຓ຺ຓໂປຕການໍ ຊີວິຕໍ ທຕ຺ວາ ຣຖໍ ນິວຕ຺ຕຍິສູ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣິ຺

ອຕີເຕ ມຄຬຣຍ຺ເຖ ຣາຊຄເຫ ເອໂກ ມາຄຬຣາຊາ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣສິ຺ ຕທາ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ຍຖາ ເອຕຣຫິ ສກ຺ໂກ ປຸຣິມຕ຺ຕກາເວ ມຄຬຣຍ຺ເຖ ມຈລຄາມເກ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ, ເອວໍ ຕສ຺ມິເຍວ ມຈລຄາມເກ ມຫາກຸລສ຺ສ ປຸຕ຺ໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ຺ ນາມຄ຺ຄຫຓທິວເສ ຈສ຺ສ ‘‘ມຄກຸມາໂຣ’’ຕ຺ເວວ ນາມໍ ອກໍສ຺ຸ ໂສ ວຍປ຺ປຕ຺ໂຕ ‘‘ມຄມາຓໂວ’’ຕິ ປລ຺ລາຍິຕ຺ຖ຺ ອຖສ຺ສ ມາຕາປິຕໂຣ ສມານຊາຕິກກຸລໂຕ ທາຣິກໍ ອານຍິສ຺ຸ ໂສ ປຸຕ຺ຕຕີຕາຫິ ວຑ຺ຒມາໂນ ທານປຕີ ອໂຫສິ, ປລ຺ຈ ສີລານິ ຣກ຺ຂຕິ຺ ຕສ຺ມິລ຺ຈ ຄາເມ ເຕຕ຺ຕີເສວ ກຸລານິ ໂຫນ຺ຕິ, ເຕປິ ເຕຕ຺ຕີສ ກຸລາ ມນຸສ຺ສາ ເອກທິວສໍ ຄາມມຊ຺ເຊ ຖຕ຺ວາ ຄາມກມ຺ມໍ ກໂຣນ຺ຕິ຺ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ຖິຕຍ຺ຖາເນ ປາເທຫິ ປໍສຸໍ ວິຍູຫິຕ຺ວາ ຕໍ ປເທສໍ ຣມຓີຍໍ ກຕ຺ວາ ອຍ຺ຖາສິ, ອຖລ຺ໂຍ ເອໂກ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ຕສ຺ມິ ຖາເນ ຖິໂຕ຺ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ອປຣໍ ຖານໍ ຣມຓີຍໍ ກຕ຺ວາ ອຍ຺ຖາສິ, ຕຕ຺ຣາປິ ອລ຺ໂຍ ຖິໂຕ຺ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ອປຣມ຺ປິ ອປຣມ຺ປີຕິ ສພ຺ເພສມ຺ປິ

ກິຕຍຸຖານໍ ຣມເກີຍໍ ກຕ຺ວາ ອປເຣນ ສມເຍນ ຕສ຺ມີ ຄາເນ ມຕ຺ຫປ໌ ກາເຣສິ, ມຕ຺ຫປມ຺ປີ ອປເນຕ຺ວາ ສາລໍ ກາເຣສິ, ຕຕ຺ຖ ຜ ລກາສນານິ ສນ຺ຖຣິຕ຺ວາ ປານີຍຈາຜີ ຄເປສິ຺ຯ

ອປເຣນ ສມເຍນ ເຕປີ ເຕຕ຺ຕີສຊນາ ໂພຣີສຕ຺ເຕນ ສມານຈ຺ຉນ຺ທາ ອເຫສຸໍຯ ເຕ ໂພຣີສຕ຺ໂຕ ປ຺ຸຈສ຺ ສີເລສ຺ ປຕິຍ຺ຖາເປຕ຺ວາ ຕໂຕ ປຍ຺ຖາຍ ເຕຫີ ສທ຺ຫີ ປ຺ຸລຍານິ ກໂຣນ຺ໂຕ ວິຈຣຕີຯ ເຕປີ ເຕເນວ ສທ຺ຫີ ປ຺ຸລຍານິ ກໂຣນ຺ຕາ ກາລສ຺ເສວ ວຸຍ຺ຖາຍ ວາສີຜຣສ຺ມຸສລຫຕ຺ຖາ ຈຕຸມຫາປຖາທີສ຺ ມຸສເລນ ປາສາເຕ ອຸພ຺ພຕ຺ເຕຕ຺ວາ ປວຍ຺ເຜນ຺ຕີ, ຍານານໍ ອກ຺ຂປຜີຓາຕຣຸກ຺ເຂ ຫຣນ຺ຕີ, ວິສມໍ ສມໍ ກໂຣນ຺ຕີ, ເສຕຸໍ ອຕ຺ຖຣນ຺ຕີ, ໂປກ຺ຂຣຕີໂຍ ຂຕນ຺ຕີ, ສາລໍ ກໂຣນ຺ຕີ, ທານານິ ເທນ຺ຕີ, ສີລານິ ຣກ຺ຂນ຺ຕີຯ ເອວໍ ເຍກຸຍ຺ເຍນ ສກລຄາມວາສີໂນ ໂພຣີສຕ຺ຕສ຺ສ ໂອວາເທ ຄຕ຺ວາ ສີລານີ ຣກ຺ຂີສ຺ຯ

ອຖ ເນສໍ ຄາມໂກຊໂກ ຈິນ຺ເຕສິ "ອຫໍ ປຸພ຺ເພ ເອເຕສ຺ ສຸຣໍ ປີວນ຺ເຕສ຺ ປາຕາຕິປາຕາທີນິ ກໂຣນ຺ເຕສ຺ ຈາຜິກຫາປຕາທີວເສນ ເຈວ ທຕ຺ຫພລິວເສນ ຈ ຜນໍ ລການິ, ອີທານິ ປນ ມໂຜ ມາຕໂວ ສີລໍ ຣກ຺ຂາເປຕີ, ເຕສໍ ປາຕາຕິປາຕາທີນິ ກາຕຸໍ ນ ເທຕີ, ອີທານິ ປນ ເຕ ປ຺ຸຈ ສີລານິ ນ ຣກ຺ຂາເປສ຺ສາມີ"ຕິ ກຸທ຺ໂຜ ຣາຊານໍ ອຸປສງກມິຕ຺ວາ "ເທວ, ພຫູ ໂຈຣາ ຄາມຓາຕາທີນິ ກໂຣນ຺ຕາ ວິຈຣນ຺ຕີ"ຕິ ອາຫຯ ຣາຊາ ຕສ຺ສ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ "ຄຈ຺ຉ, ເຕ ອາເນຫີ"ຕິ ອາຫຯ ໂສ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສພ຺ເພປີ ເຕ ພນ຺ຣິຕ຺ວາ ອາເນຕ຺ວາ "ອານີຕາ, ເທວ, ໂຈຣາ"ຕິ ຣຍ຺ໂຍ ອາໂຣເຈສິຯ ຣາຊາ ເຕສໍ ກມ຺ມໍ ອໂສເຜຕ຺ວາວ "ຫຕ຺ຖີນາ ເນ ມທ຺ທາເປຖາ"ຕິ ອາຫຯ ຕໂຕ ສພ຺ເພປີ ເຕ ຣາຊງຄເຕ ນິປຊ຺ຊາເປຕ຺ວາ ຫຕ຺ຖີ ອານຍີສ຺ຯ ໂພຣີສຕ຺ໂຕ ເຕສໍ ໂອວາທໍ ອທາສິ "ຕຸມ຺ເຫ ສີລານີ ອາວຊ຺ເຊຖ, ເປສຸຍ຺ຍການເກ ຈ ຣຍ຺ເຍ ຈ ຫຕ຺ຖີມ຺ຫີ ຈ ອຕ຺ຕໂນ ສຣີເຣ ຈ ເອກສທີສເມວ ເມຕ຺ຕໍ ກາເວຖາ"ຕີຯ ເຕ ຕຖາ ອກໍສ຺ຯ ອຖ ເນສໍ ມທ຺ທນຕ຺ຖາຍ ຫຕ຺ຖີ ອຸປເນສຸໍຯ ໂສ ອຸປນີຍມາໂນປີ ນ ອຸປຄຈ຺ຉຕີ, ມຫາວິຣວໍ ວິຣວິຕ຺ວາ ປລາຍຕີຯ ອຍ຺ຍໍ ອຍ຺ຍໍ ຫຕ຺ຖີ ອານຍີສ຺, ເຕປີ ຕເຖວ ປລາຍີສ຺ຯ

ຣາຊາ "ເອເຕສໍ ຫຕ຺ເຖ ກິຍ຺ຈິ ໂອສຜໍ ກວິສ຺ສຕີ"ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ "ວິຈິນຖາ"ຕິ ອາຫຯ ວິຈິນນ຺ຕາ ອທິສ຺ວາ "ນຕ຺ຖິ, ເທວາ"ຕິ ອາຫໍສ຺ຯ ເຕນ ຫິ ກິຍ຺ຈິ ມນ຺ຕໍ ປຣິວຕ຺ເຕສ຺ສນ຺ຕີ, ປຸຈ຺ຉຖ ເນ "ອຕ຺ຖິ ໂວ ປຣິວຕ຺ຕນມນ຺ໂຕ"ຕີ? ຣາຊປຸຣີສາ ປຸຈ຺ຈີສ຺, ໂພຣີສຕ຺ໂຕ "ອຕ຺ຖີ"ຕິ ອາຫຯ ຣາຊປຸຣີສາ "ອຕ຺ຖິ ກີຣ, ເທວາ"ຕິ ອາໂຣຈຍີສ຺, ຣາຊາ ສພ຺ເພປີ ເຕ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ "ຕຸມ຺ຫາກໍ ຊານ ນມນ຺ຕໍ ກເຖຖາ"ຕິ ອາຫຯ ໂພຣີສຕ຺ໂຕ ອໂວຈ "ເທວ, ອຍ຺ໂຍ ອມ຺ຫາກໍ ມນ຺ໂຕ ນາມ ນຕ຺ຖິ, ອມ຺ເຫ ປນ ເຕຕ຺ຕີສມຕ຺ຕາ ຊນາ ປາຕໍ ນ ຫນາມ, ອທິນ຺ນໍ ນາທິຍາມ, ມິຈ຺ຉາຈາຣໍ ນ ຈຣາມ, ມຸສາວາທໍ ນ ກຕາມ, ມຊ຺ຊໍ ນ ປີວາມ, ເມຕ຺ຕໍ ກາເວມ, ທານໍ ເທມ, ມຄ຺ຄໍ ສມໍ ກໂຣມ, ໂປກ຺ຂຣຕີໂຍ ຂຕາມ, ສາລໍ ກໂຣມ, ອຍໍ ອມ຺ຫາກໍ ມນ຺ໂຕ ຈ ປຣິຕ຺ຕຍ຺ຈ ວຸທ຺ຒິ ຈາ"ຕີຯ ຣາຊາ ເຕສໍ ປສນ຺ໂນ ເປສຸຍ຺ຍການກສ຺ສ ສພ຺ພໍ ເຄຫວິກວໍ ຕຍ຺ຈ ເຕສໍເຍວ ທາສໍ ກຕ຺ວາ ອທາສິ, ຕໍ ຫຕ຺ຖີຍ຺ຈ ຄາມຍ຺ຈ ເຕສໍເຍວ ອທາສິຯ

ເຕ ຕໂຕ ປຍ຺ຖາຍ ຍຖາຣຸຈິຍາ ປ຺ຸລຍານິ ກໂຣນ຺ຕາ "ຈຕຸມຫາປເຖ ມຫນ຺ຕໍ ສາລໍ ກາເຣສ຺ສາມາ"ຕິ ວຑ຺ຒກີ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ສາລໍ ປຍ຺ຄເປສຸໍຯ ມາຕຸຄາເມສ຺ ປນ ວິຄຕຈ຺ຉນ຺ທຕາຍ ຕສ຺ສາ ສາລາຍ ມາຕຸຄາມານໍ ປຕ຺ຕີ ນາທໍສ຺ຯ ເຕນ ຈ ສມເຍນ ໂພຣີສຕ຺ຕສ຺ສ ເຄເຫ ສຸຜມ຺ມາ, ຈິຕ຺ຕາ, ນນ຺ທາ, ສຸຊາຕິ ຈຕສ຺ໂສ ອິຕ຺ຖິໂຍ ໂຫນ຺ຕີຯ ຕາສຸ ສຸຜມ຺ມາ ວຑ຺ຒກີນາ ສທ຺ທີ ເອກໂຕ ຫຸຕ຺ວາ "ກາຕິກ, ອິມິສ຺ສາ ສາລາຍ ມໍ ເຊຍ຺ຖິກໍ ກໂຣຫີ"ຕິ ວຕ຺ວາ ລຍ຺ຊໍ ອທາສິຯ ໂສ "ສາຜູ"ຕິ ສມ຺ປຜິຈ຺ຉິຕ຺ວາ ປຖມເມວ ກຕ຺ຕິກາຣຸກ຺ຂໍ ສຸກ຺ຂາເປຕ຺ວາ ຕຈ຺ເຉຕ຺ວາ ວິຊ຺ຊິຕ຺ວາ ກຕ຺ຕິກໍ ນິຍ຺ຖາເປຕ຺ວາ ວຕ຺ເຖນ ປລິເວເຖຕ຺ວາ ຄເປສິຯ ອຖ ສາລໍ ນິຍ຺ຖາເປຕ຺ວາ ກຕ຺ຕິກາໂຣປນກາເລ "ອໂຫ, ອຍ຺ຍາ, ເອກໍ ນ ສຣິມ຺ຫາ"ຕິ ອາຫຯ "ກີ ນາມ, ໂກ"ຕີຯ "ກຕ຺ຕິກາ ລທ຺ຜຸໍ ວຍ຺ຍ ຕີ"ຕີຯ "ໂຫຕຸ ອາຫຣິສ຺ສາມາ"ຕີ? "ອີທານິ ຉິນ຺ນຣຸກ຺ເຂນ ກາຕຸໍ ນ ສກ຺ກາ, ປຸພ຺ເພເຍວ ຉິນ຺ທິຕ຺ວາ ຕຈ຺ເຉຕ຺ວາ ວິຊ຺ຊິຕ຺ວາ ຄປີຕກຕ຺ຕິກາ ລທ຺ຜຸໍ ວຍ຺ຍຕີ"ຕີຯ "ອີທານິ ກີ ກາຕພ຺ພ"ນ຺ຕີ? "ສເຈ ກສ຺ສຈິ ເຄເຫ ນິຍ຺ຖາເປຕ຺ວາ ຄປີຕາ ວິກ຺ກາຍິກກຕ຺ຕິ ກາ ອຕ຺ຖິ, ສາ ປຣິເຍສິຕພ຺ພາ"ຕີຯ ເຕ ປຣິເຍສນ຺ຕາ ສຸຜມ຺ມາຍ ເຄເຫ ທິສ຺ວາ ມູເລນ ນ ລກີສ຺ຯ "ສເຈ ມໍ ສາລາຍ ປຕ຺ຕິກໍ ກໂຣຖ, ທສ຺ສາມີ"ຕິ ວຸຕ຺ເຕ "ນ ມຍໍ ມາຕຸຄາມານໍ ປຕ຺ຕີ ທມ຺ຫາ"ຕິ ອາຫໍສ຺ຯ

ອຖ ເນ ວຑ຺ຒກີ ອາຫ "ອຍ຺ຍາ, ຕຸມ຺ເຫ ກີ ກເຖຖ, ຄເປຕ຺ວາ ພຣຫ຺ມໂລກໍ ອຍ຺ຍໍ ມາຕຸຄາມຣຫິຕຍ຺ຖານໍ ນາມ ນຕ຺ຖິ, ຄຕ຺ຫຖ ກຕ຺ຕິກໍ, ເອວໍ ສນ຺ເຕ ອມ຺ຫາກໍ ກມ຺ມໍ ນິຍ຺ຄໍ ຄມິສ຺ສຕີ"ຕີຯ ເຕ "ສາຜູ"ຕິ ກຕ຺ຕິກໍ ຄເຫຕ຺ວາ ສາລໍ ນິຍ຺ຖາເປຕ຺ວາ ອາສນຜ ລການິ ສນ຺ຖຣິຕ຺ວາ ປານີຍຈາຜີໂຍ ຄເປຕ຺ວາ ຍາຄຸກຕ຺ຕໍ ນິພນ຺ຜີສ຺ຯ ສາລໍ ປາກາເຣນ ປຣິກ຺ຂິປີຕ຺ວາ ທ຺ວາຣໍ ໂຍເຊຕ຺ວາ ອນ຺ໂຕປາກາເຣ ວາລຸກໍ ອາກິຣິຕ຺ວາ ພຫິປາກາເຣ ຕາລປນ຺ຕີໂຍ ໂຣເປສຸໍຯ ຈິຕ຺ຕາປີ ຕສ຺ມີ ຄາເນ ອຸຍ຺ຍານໍ ກາເຣສິ, "ປຸປ຺ຜູປຄຜ

ລູປຄຣຸກ຺ໂຂ ອສຸໂກ ນາມ ຕສ຺ມີ ນຕ຺ຖີ''ຕິ ນາໂຫສິ។ ນນ຺ທາປີ ຕສ຺ມີເຍວ ຄາເມ ໂປ໌ກ຺ຂຣຕີ ກາເຣສິ ປຄ຺ຈວຕ຺ເຕຫີ ປທ຺ເມຫີ ສຄ຺ຄນ຺ນໍ ຣມຕີຍໍ។ ສຸຊາ ນ ກິຄ຺ຈີ ອກາສິ។

ໂພຣິສຕ຺ໂຕ ມາຕຸ ອຸປ຺ຜຸຖານໍ ປີຕຸ ອຸປ຺ຜຸຖານໍ ກຸເລ ເຊຜຸຖາປ຺ຈາຍິກມ຺ມໍ ສຈ຺ຈວາຈໍ ອຜຣຸສວາຈໍ ອປີສຸຕວາຈໍ ມຈ຺ເຂຣວິນຍນ຺ຕິ ອິມານີ ສຕ຺ຕ ວຕປທານີ ປູເຣຕ຺ວາ –

''ມາຕາເປຕ຺ຕິກຣໍ ຊນ຺ຕຸໍ, ກຸເລ ເຊຜຸຖາປ຺ຈາຍິນໍ;

ສຕ຺ຫໍ ສຂີລສມ຺ກາສໍ, ເປສຸເຕຍ຺ຍປ຺ປຫາຍິນໍ។

''ມຈ຺ເຂຣວິນເຍ ຍຸຕ຺ຕໍ, ສຈ຺ຈໍ ໂກສາກິກ຺ ນຣໍ;

ຕໍ ເວ ເທວາ ຕາວຕີສາ, ອາຫຸ ສປ຺ປຸຣິໂສ ອິຕິ''ຕິ។ (ສໍ។ ນິ។ ໑໗໘໗) –

ເອວໍ ປສໍສິຍກາວໍ ອາປ຺ຊຊິຕ຺ວາ ຊີວິຕປ຺ຣິໂຍສາເນ ຕາວຕີສກວເນ ສກ຺ໂກ ເທວຣາຊາ ຫຸຕ຺ວາ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ, ເຕປີສ຺ສ ສຫາຍາ ຕຕ຺ເຖວ ນິພ຺ພຕ຺ຕີສຸ។ ຕສ຺ມີ ກາເລ ຕາວຕີສກວເນ ອສຸຣາ ປຜິວສນ຺ຕິ។ ສກ຺ໂກ ເທວຣາຊາ ''ກີ ໂນ ສາຊາຣເຕນ ຣຊ຺ເຊນາ''ຕິ ອສຸເຣ ທິພ຺ພປານໍ ປາເຍຕ຺ວາ ມຕ຺ເຕ ສມາເນ ປາເທສຸ ຄາຫາເປຕ຺ວາ ສິເນຣຸປ຺ພຸພຕປາເທ ຂິປາເປສິ។ ເຕ ອສຸຣກວນເມວ ສມ຺ປາປຸຕີສຸ។

ອສຸຣກວນໍ ນາມ ສິເນຣຸສ຺ສ ເຫຜຸຖິມຕເລ ຕາວຕີສເທວໂລກປ຺ປມາຕເມວ, ຕຕ຺ຖ ເທວານໍ ປາຣິຈ຺ຊຕ຺ຕໂກ ວິຍ ຈິຕ຺ຕປາຜລີ ນາມ ກປ຺ປຜຸຖິຍຣຸກ຺ໂຂ ໂຫຕິ។ ເຕ ຈິຕ຺ຕປາຜລີຍາ ປຸປ຺ຜິຕາຍ ຊານນ຺ຕິ ''ນາຍໍ ອມ຺ຫາກໍ ເທວໂລໂກ, ເທວໂລກສ຺ມິຄ຺ຫິ ປາຣິຈ຺ຊຕ຺ຕໂກ ປຸປ຺ຜຕີ''ຕິ។ ອຖ ເຕ ''ຊຣສກ຺ໂກ ອມ຺ເຫ ມຕ຺ເຕ ກຕ຺ວາ ມຫາສມ຺ທຸທປີຜຸເຖ ຂີປີຕ຺ວາ ອມ຺ຫາກໍ ເທວນຄຣໍ ຄຕ຺ຫີ, ເຕ ມຍໍ ເຕນ ສທ຺ຂີ ຍຸຊ຺ຊີຕ຺ວາ ອມ຺ຫາກໍ ເທວນຄຣເມວ ຄຕ຺ຫີສ຺ສາມາ''ຕິ ກີປີລິກາ ວິຍ ຖມ຺ກໍ ສິເນຣຸໍ ອນຸສຄ຺ຈຣມານາ ອຸຜຸຖຫີສຸ។ ສກ຺ໂກ ''ອສຸຣາ ກີຣ ອຸຜຸຖິຕາ''ຕິ ສຸຕ຺ວາ ສມ຺ທຸທປີຜຸເຖເຍວ ອພ຺ກຸຄຄນ຺ຕ຺ວາ ຍຸຊ຺ຊມາໂນ ເຕຫີ ປຣາຊິໂຕ ທິຍຫຼຜໂຍຊນສຕິເກນ ເວຊຍນ຺ຕຣເຖນ ທກ຺ຂີຕສມ຺ທຸທສ຺ສ ມຕ຺ຖເກນ ປລາຍິຕຸໍ ອາຣທ຺ໂຜ។ ອຖສ຺ສ ຣໂຖ ສມ຺ທຸທປີຜຸເຖນ ເວເຄນ ຄຈ຺ຊນ຺ໂຕ ສິມ຺ພລິວນໍ ປກ຺ຂນ຺ໂຕ, ຕສ຺ສ ຄມນມຄ຺ເຄ ສິມ຺ພລິວນໍ ນລວນໍ ວິຍ ຊິຊ຺ຊີຕ຺ວາ ຊິຊ຺ຊີຕ຺ວາ ສມ຺ທຸທປີຜຸເຖ ປຕຕິ។ ສຸປ຺ຕຕ຺ໂປຕກາ ສມ຺ທຸທປີຜຸເຖ ປຣິປຕນ຺ຕາ ມຫາວິຣວໍ ຣວີສຸ។ ສກ຺ໂກ ມາຕລີ ປຸຈ຺ຊີ ''ສມ຺ມ ມາຕລີ, ກີ ສທ຺ໂທ ນາເມສ, ອຕິກາຣຸຄ຺ຄຣໂວ ວຕ຺ຕຕີ''ຕິ? ''ເທວ, ຕຸມ຺ຫາກໍ ຣຖເວເຄນ ວິຈຸຕ຺ຕີເຕ ສິມ຺ພລິວເນ ປຕນ຺ເຕ ສຸປ຺ຕຕ຺ໂປຕກາ ມຣຕາກຍຕຊ຺ຊີຕາ ເອກວິຣວໍ ວິຣວນ຺ຕີ''ຕິ។

ມຫາສຕ຺ໂຕ ''ສມ຺ມ ມາຕລີ, ມາ ອມ຺ເຫ ນິສ຺ສາຍ ເອເຕ ກິລມນ຺ຕຸ, ນ ມຍໍ ອິສ຺ສຣິຍໍ ນິສ຺ສາຍ ປາຕາຕກມ຺ມໍ ກໂຣມ, ເອເຕສໍ ປນ ອຕ຺ຖາຍ ມຍໍ ຊີວິຕໍ ປຣິຈ຺ຈຊີຕ຺ວາ ອສຸຣານໍ ທສ຺ສາມ, ນິວຕ຺ຕເຍຕໍ ຣຖ''ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໓໑។

''ກຸລາວກາ ມາຕລີ ສິມ຺ພລິສ຺ມີ, ອີສາມຸເຂນ ປຣິວຊ຺ຊຍສ຺ສຸ;

ກາມໍ ຈຊາມ ອສຸເຣສຸ ປາຕໍ, ມາເມ ທິຊາ ວິກຸລາວາ ອເຫສຸ''ນ຺ຕິ។

ຕຕ຺ຖ ກຸລາວກາຕິ ສຸປ຺ຕຕ຺ໂປຕກາ។ ມາຕລີຕິ ສາຣຖີ ອາມນ຺ເຕສິ។ ສິມ຺ພລິສ຺ມິນ຺ຕິ ປສ຺ສ ເອເຕ ສິມ຺ພລິຣຸກ຺ເຂ ໂອລມ຺ພນ຺ຕາ ຖິຕາຕິ ທສ຺ເສຕິ។ ອີສາມຸເຂນ ປຣິວຊ຺ຊຍສ຺ສູຕິ ເອເຕ ເອຕສ຺ສ ຣຖສ຺ສ ອີສາມຸເຂນ ຍຖາ ນ ຫຄ຺ຄນ຺ຕິ, ເອວໍ ເຕ ປຣິວຊ຺ຊຍສ຺ສຸ។ ກາມໍ ຈຊາມ ອສຸເຣສຸ ປາຕນ຺ຕິ ຍທິ ອມ຺ເຫສຸ ອສຸຣານໍ ປາຕໍ ຈຊນ຺ເຕສຸ ເອເຕສໍ ໂສຕ຺ຖີ ໂຫຕິ, ກາມໍ ຈຊາມ ເອກໍເສເນວ ມຍໍ ອສຸເຣສຸ ອມ຺ຫາກໍ ປາຕໍ ຈຊາມ។ ມາເມ ທິຊາ ວິກຸລາວາ ອເຫສຸນ຺ຕິ ອິເມ ປນ ທິຊາ ອິເມ ຄຣຸລໂປຕກາ ວິຫຸສສຕວິ

ຈຸຕ຺ຕິຕກຸລາວກຕາຍ ວິກຸລາວາ ມາ ອເຫສຸໍ, ມາ ອມ຺ຫາກໍ ທຸກ຺ຂໍ ເອເຕສໍ ອຸປຣິ ຂິປ, ນິວຕ຺ຕຍ ນິວຕ຺ຕຍ ຣຖນ຺ຕິຯ ມາຕລິສງ຺ຄາຫໂກ ຕສ຺ສ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ ຣຖໍ ນິວຕ຺ເຕຕ຺ວາ ອຎ຺ເຎນ ມຄ຺ເຄນ ເທວໂລກາຠິມຸຂໍ ອຄມາສິຯ ອສຸຣາ ປນ ຕໍ ນິວຕ຺ຕຍມານເມວ ທິສ຺ວາ ‘‘ອທ຺ຘາ ອຎ຺ເຎຫິປິ ຈກ຺ກວາຬເອຫິ ສກ຺ກາ ອາຄຈ຺ຉນ຺ຕິ, ພລໍ ລຠິຕ຺ວາ ຣໂຖ ນິວຕ຺ໂຕ ຠວິສ຺ສຕີ’’ຕິ ມຣຓຠຍຠີຕາ ປລາຍິຕ຺ວາ ອສຸຣຠວນເມວ ປວິສິໍສຸຯ

ສກ຺ໂກປິ ເທວນຄຣໍ ປວິສິຕ຺ວາ ທ຺ວີສຸ ເທວໂລເກສຸ ເທວຄເຓນ ປຣິວຸໂຕ ນຄຣມຊ຺ເຌ ອຏ຺ຐາສິຯ ຕສ຺ມິໍ ຂເຓ ປຖວິໍ ຠິນ຺ທິຕ຺ວາ ໂຍຊນສຫສ຺ສຸພ຺ເພໂຘ ເວຊຍນ຺ຕປາສາໂທ ອຸຏ຺ຐຫິຯ ວິຊຍນ຺ເຕ ອຸຏ຺ຐິຕຕ຺ຕາ ‘‘ເວຊຍນ຺ໂຕ’’ ຕ຺ເວວ ນາມໍ ອກໍສຸຯ ອຖ ສກ຺ໂກ ປຸນ ອສຸຣານໍ ອນາຄມນຕ຺ຖາຍ ປຎ຺ຈສຸ ຐາເນສຸ ອາຣກ຺ຂໍ ຐເປສິຯ ຍໍ ສນ຺ຘາຍ ວຸຕ຺ຕໍ –

‘‘ອນ຺ຕຣາ ທ຺ວິນ຺ນໍ ອຍຸຊ຺ຌປຸຣານໍ, ປຎ຺ຈວິຘາ ຐປິຕາ ອຠິຣກ຺ຂາ;

ອຸຣຄກໂຣຏິປຍສ຺ສ ຈ ຫາຣີ, ມທນຍຸຕາ ຈຕຸໂຣ ຈ ມຫນ຺ຕາ’’ຕິຯ (ສໍຯ ນິຯ ອຏ຺ຐຯ ໑ຯ໑ຯ໔໘ກ);

ທ຺ເວ ນຄຣານິປິ ຍຸທ຺ເຘນ ຄເຫຕຸໍ ອສກ຺ກຸເຓຍ຺ຍຕາຍ ອຍຸຊ຺ຌປຸຣານິ ນາມ ຊາຕານິ ເທວນຄຣຎ຺ຈ ອສຸຣນຄຣຎ຺ຈຯ ຍທາ ຫິ ອສຸຣາ ພລວນ຺ຕາ ໂຫນ຺ຕິ, ອຖ ເທເວຫິ ປລາຍິຕ຺ວາ ເທວນຄຣໍ ປວິສິຕ຺ວາ ທ຺ວາເຣ ປິທິເຕ ອສຸຣານໍ ສຕສຫສ຺ສມ຺ປິ ກິຎ຺ຈິ ກາຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກຕິຯ ຍທາ ເທວາ ພລວນ຺ຕາ ໂຫນ຺ຕິ, ອຖ ອສຸເຣຫິ ປລາຍິຕ຺ວາ ອສຸຣນຄຣໍ ປວິສິຕ຺ວາ ທ຺ວາເຣ ປິທິເຕ ສກ຺ການໍ ສຕສຫສ຺ສມ຺ປິ ກິຎ຺ຈິ ກາຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກຕິຯ ອິຕິ ອິມານິ ທ຺ເວ ນຄຣານິ ອຍຸຊ຺ຌປຸຣານິ ນາມຯ ເຕສໍ ອນ຺ຕຣາ ເອເຕສຸ ອຸຣຄາທີສຸ ປຎ຺ຈສຸ ຐາເນສຸ ສກ຺ເກນ ອາຣກ຺ຂາ ຐປິຕາຯ ຕຕ຺ຖ ອຸຣຄ-ສທ຺ເທນ ນາຄາ ຄຫິຕາຯ ເຕ ອຸທເກ ພລວນ຺ຕາ ໂຫນ຺ຕິ, ຕສ຺ມາ ສິເນຣຸສ຺ສ ປຐມາລິນ຺ເທ ເຕສໍ ອາຣກ຺ຂາຯ ກໂຣຏິ-ສທ຺ເທນ ສຸປຓ຺ຓາ ຄຫິຕາຯ ເຕສໍ ກິຣ ກໂຣຏິ ນາມ ປານໂຠຊນໍ, ເຕນ ຕໍ ນາມໍ ລຠິໍສຸ, ທຸຕິຍາລິນ຺ເທ ເຕສໍ ອາຣກ຺ຂາຯ ປຍສ຺ສຫາຣິ-ສທ຺ເທນ ກຸມ຺ຠຓ຺ຑາ ຄຫິຕາຯ ທານວຣກ຺ຂສາ ກິເຣເຕ, ຕຕິຍາລິນ຺ເທ ເຕສໍ ອາຣກ຺ຂາຯ ມທນຍຸຕ-ສທ຺ເທນ ຍກ຺ຂາ ຄຫິຕາຯ ວິສມຈາຣິໂນ ກິຣ ເຕ ຍຸທ຺ຘໂສຓ຺ຑາ, ຈຕຸຕ຺ຖາລິນ຺ເທ ເຕສໍ ອາຣກ຺ຂາຯ ຈຕຸໂຣ ຈ ມຫນ຺ຕາຕິ ຈຕ຺ຕາໂຣ ມຫາຣາຊາໂນ ວຸຕ຺ຕາ, ປຎ຺ຈມາລິນ຺ເທ ເຕສໍ ອາຣກ຺ຂາຯ ຕສ຺ມາ ຍທິ ອສຸຣາ ກຸປິຕາ ອາວິລຈິຕ຺ຕາ ເທວປຸຣໍ ອຸປຍນ຺ຕິ, ປຎ຺ຈວິເຘສຸ ຍໍ ຄິຣິໂນ ປຐມໍ ປຣິຠຓ຺ຑໍ, ຕໍ ອຸຣຄາ ປຣິພາຫິຍ ຕິຏ຺ຐນ຺ຕິຯ ເອວໍ ເສເສສຸ ເສສາຯ

ອິເມສຸ ປນ ປຎ຺ຈສຸ ຐາເນສຸ ອາຣກ຺ຂໍ ຐເປຕ຺ວາ ສກ຺ເກ ເທວານມິນ຺ເທ ທິພ຺ພສມ຺ປຕ຺ຕິໍ ອນຸຠວມາເນ ສຸຘມ຺ມາ ຈວິຕ຺ວາ ຕສ຺ເສວ ປາທປຣິຈາຣິກາ ຫຸຕ຺ວາ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ, ກຓ຺ຓິກາຍ ທິນ຺ນນິສ຺ສນ຺ເທນ ຈສ຺ສາ ປຎ຺ຈໂຍຊນສຕິກາ ສຸຘມ຺ມາ ນາມ ເທວສຠາ ອຸທປາທິ, ຍຕ຺ຖ ທິພ຺ພເສຕຈ຺ຉຕ຺ຕສ຺ສ ເຫຏ຺ຐາ ໂຍຊນປ຺ປມາເຓ ກຎ຺ຈນປລ຺ລງ຺ເກ ນິສິນ຺ໂນ ສກ຺ໂກ ເທວານມິນ຺ໂທ ເທວມນຸສ຺ສານໍ ກຕ຺ຕພ຺ພກິຈ຺ຈານິ ກໂຣຕິຯ ຈິຕ຺ຕາປິ ຈວິຕ຺ວາ ຕສ຺ເສວ ປາທປຣິຈາຣິກາ ຫຸຕ຺ວາ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ, ອຸຍ຺ຍານສ຺ສ ກຣຓນິສ຺ສນ຺ເທນ ຈສ຺ສາ ຈິຕ຺ຕລຕາວນໍ ນາມ ອຸຍ຺ຍານໍ ອຸທປາທິຯ ນນ຺ທາປິ ຈວິຕ຺ວາ ຕສ຺ເສວ ປາທປຣິຈາຣິກາ ຫຸຕ຺ວາ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ, ໂປກ຺ຂຣຓິຍາ ນິສ຺ສນ຺ເທນ ຈສ຺ສາ ນນ຺ທາ ນາມ ໂປກ຺ຂຣຓີ ອຸທປາທິຯ

ສຸຊາ ປນ ກຸສລກມ຺ມສ຺ສ ອກຕຕ຺ຕາ ເອກສ຺ມິໍ ອຣຎ຺ເຎ ກນ຺ທຣາຍ ພກສກຸຓິກາ ຫຸຕ຺ວາ ນິພ຺ພຕ຺ຕາຯ ສກ຺ໂກ ‘‘ສຸຊາ ນ ປຎ຺ຎາຍຕິ, ກຕ຺ຖ ນຸ ໂຂ ນິພ຺ພຕ຺ຕາ’’ຕິ ອາວຊ຺ເຊນ຺ໂຕ ຕໍ ທິສ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕໍ ອາທາຍ ເທວໂລກໍ ອາເນຕ຺ວາ ຕສ຺ສາ ຣມຓີຍໍ ເທວນຄຣໍ ສຸຘມ຺ມໍ ເທວສຠໍ ຈິຕ຺ຕລຕາວນໍ ນນ຺ທາໂປກ຺ຂຣຓິຎ຺ຈ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ‘‘ເອຕາ ກຸສລໍ ກຕ຺ວາ ມຍ຺ຫໍ ປາທປຣິຈາຣິກາ ຫຸຕ຺ວາ ນິພ຺ພຕ຺ຕາ, ຕ຺ວໍ ປນ ກຸສລໍ ອກຕ຺ວາ ຕິຣຈ຺ຉານໂຍນິຍໍ ນິພ຺ພຕ຺ຕາ , ອິໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ສີລໍ ຣກ຺ຂາຫີ’’ຕິ ຕໍ ໂອວທິຕ຺ວາ ປຎ຺ຈສຸ ສີເລສຸ ປຕິຏ຺ຐາເປຕ຺ວາ ຕຕ຺ເຖວ ເນຕ຺ວາ ວິສ຺ສຊ຺ເຊສິຯ ສາປິ ຕໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ສີລໍ ຣກ຺ຂຕິຯ ສກ຺ໂກ ກຕິປາຫຈ຺ຈເຍນ ‘‘ສກ຺ກາ ນຸ ໂຂ ສີລໍ ຣກ຺ຂິຕຸ’’ນ຺ຕິ ຄນ຺ຕ຺ວາ ມຈ຺ຉຣູເປນ ອຸຕ຺ຕາໂນ ຫຸຕ຺ວາ ປຸຣໂຕ ນິປຊ຺ຊິ, ສາ ‘‘ມຕມຈ຺ຉໂກ’’ຕິ ສຎ຺ຎາຍ ສີເສ ອຄ຺ຄເຫສິ, ມຈ຺ໂຉ ນງ຺ຄຸຏ຺ຐໍ ຈາເລສິ, ອຖ ນໍ ‘‘ຊີວຕິ ມຎ຺ເຎ’’ຕິ ວິສ຺ສຊ຺ເຊສິຯ ສກ຺ໂກ ‘‘ສາຘຸ ສາຘຸ, ສກ຺ຂິສ຺ສສິ ສີລໍ ຣກ຺ຂິຕຸ’’ນ຺ຕິ ອຄມາສິຯ ສາ ຕໂຕ ຈຸຕາ ພາຣາຓສິຍໍ ກຸມ຺ຠກາຣເຄເຫ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຯ

ສກ຺ໂກ ‘‘ກຫໍ ນຸ ໂຂ ນິພ຺ພຕ຺ຕາ’’ຕິ ຕຕ຺ຖ ນິພ຺ພຕ຺ຕຠາວໍ ຎຕ຺ວາ ສຸວຓ຺ຓເອຬອາຬຸການໍ ຍານກໍ ປູເຣຕ຺ວາ ມຊ຺ເຌ ຄາມສ຺ສ ມຫລ຺ລກເວເສນ ນິສີທິຕ຺ວາ ‘‘ເອຬອາຬຸການິ ຄຓ຺ຫຖ, ເອຬອາຬຸການິ ຄຓ຺ຫຖາ’’ຕິ ອຸຄ຺ໂຄເສສິຯ ມນຸສ຺ສາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ເທຫິ, ຕາຕາ’’ຕິ ອາຫໍສຸຯ ‘‘ອຫໍ ສີລຣກ຺ຂການໍ ທມ຺ມິ, ຕຸມ຺ເຫ ສີລໍ ຣກ຺ຂຖາ’’ຕິ? ‘‘ມຍໍ ສີລໍ ນາມ ນ ຊານາມ, ມູເລນ ເທຫີ’’ຕິຯ ‘‘ນ

ມຍຸຫໍ ມູເລນ ອຕ຺ໂຖ, ສີລຣກ຺ຂການຄຸເລວາຫໍ ຫມ຺ມີ’’ຕິ. ມນຸສ຺ສາ ‘‘ໂກ ຈາຍໍ ເອລຸອາລຸໂກ’’ຕິ ປກ຺ກມີສຸ. ສຸຊາ ຕໍ ປວຕ຺ຕິ ສຸຕ຺ວາ ‘‘ມຍຸຫໍ ອານີຕໍ ກວິສ຺ສຕີ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕໍ ‘‘ເຫທີ, ຕາຕາ’’ຕິ ອາຫ. ‘‘ສີລໍ ຣກ຺ຂສີ, ອມ຺ມາ’’ຕິ? ‘‘ອາມ, ຣກ຺ຂາມີ’’ຕິ. ‘‘ອີທໍ ມຍາ ຕຸຍ຺ຫເມວ ອຕ຺ຖາຍ ອາກຕ’’ນ຺ຕິ ສທ຺ນີ ຍານເກນ ເຄຫທ຺ວາເຣ ຖເປຕ຺ວາ ປກ຺ກາມີ.

ສາປີ ຍາວຊີວໍ ສີລໍ ຣກ຺ຂິຕ຺ວາ ຕໂຕ ຈຸຕາ ເວປຈິຕ຺ຕິສ຺ສ ອສຸຣິນ຺ທສ຺ສ ທີຕາ ຫຸຕ຺ວາ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ, ສີລານິສໍເສນ ອກິຣູປາ ອໂຫສີ. ໂສ ຕສ຺ສາ ວຍປ຺ປ຺ຕ຺ຕກາເລ ‘‘ມຍຸຫໍ ທີຕາ ອຕ຺ຕໂນ ຈິຕ຺ຕຣຸຈິຕໍ ສາມິກໍ ຄຕ຺ຫຕູ’’ຕິ ອສຸເຣ ສນ຺ນິປາເຕສິ ຯ ສກ຺ໂກ ‘‘ກຫໍ ນຸ ໂຂ ສາ ນິພ຺ພຕ຺ຕາ’’ຕິ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ຕຕ຺ຖ ນິພ຺ພຕ຺ຕກາວໍ ຄຕ຺ວາ ‘‘ສຸຊາ ຈິຕ຺ຕຣຸຈິຕໍ ສາມິກໍ ຄຕ຺ຫນ຺ຕີ ມໍ ຄຕ຺ຫິສ຺ສຕີ’’ຕິ ອສຸຣວຕ຺ຕໍ ມາເປຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ອຄມາສີ. ສຸຊໍ ອລງ຺ກຣິຕ຺ວາ ສນ຺ນິປາຕຄຸຖານໍ ອາເນຕ຺ວາ ‘‘ຈິຕ຺ຕຣຸຈິຕໍ ສາມິກໍ ຄຕ຺ຫາ’’ຕິ ອາຫໍສຸ. ສາ ໂອໂລເກນ຺ຕີ ສກ຺ກໍ ທິສ຺ວາ ປຸພ຺ເພປີ ສີເນຫວເສນ ອຸປ຺ປນ຺ນເປເມນ ມໂຫເຜນ ວິຍ ອຊ຺ໂຊຕ຺ຖຍຫທຍາ ຫຸຕ຺ວາ ‘‘ອຍໍ ເມ ສາມິໂກ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ອຸປຣິ ປຸປ຺ຜທາມໍ ຂິປິຕ຺ວາ ອຄ຺ຄເຫສີ. ອສຸຣາ ‘‘ອມ຺ຫາກໍ ຣາຊາ ເອຕ຺ຕກໍ ກາລໍ ທີຕຸ ອນຸຈ຺ຈວິກໍ ອລກິຕ຺ວາ ອິທານີ ລກິ , ອຍເມວສ຺ສາ ທີຕຸ ປີຕາມຫໂຕ ມຫລ຺ລໂກ ອນຸຈ຺ຈວິໂກ’’ຕິ ລຊ຺ຊມານາ ປກ຺ກມີສຸ. ໂສ ຕໍ ເທວນຄຣໍ ອາເນຕ຺ວາ ອທ຺ຒເຕຍ຺ຍານໍ ນາຜິກາໂກຜິນໍ ເຊຜ຺ຖິກໍ ກຕ຺ວາ ຍາວຕາຍຸກໍ ຖຕ຺ວາ ຍຖາກມ຺ມໍ ຄໂຕ.

ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ‘‘ເອວໍ ກິກ຺ຂຸ ປຸພ຺ເພ ປຕ຺ຕິຕາ ເທວນຄເຣ ຣຊ຺ຊໍ ກາຣຍມານາ ອຕ຺ຕໂນ ຊີວິຕໍ ປຣິຈ຺ຈຊນ຺ຕາປີ ປາຕາຕິປາຕໍ ນ ກຣິສຸ, ຕ຺ວໍ ນາມ ເອວຣູເປ ນິຍ຺ຍານິເກ ສາສເນ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ອປຣິສ຺ສາວິຕໍ ສປາຕກໍ ອຸທກໍ ປີວິສ຺ສສີ’’ຕິ ຕໍ ກິກ຺ຂຸໍ ຄຣຫິຕ຺ວາ ອນຸສນ຺ທີ ຆເຜຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຘາເນສິ – ‘‘ຕທາ ມາຕລິສງ຺ຄາຫໂກ ອານນ຺ໂທ ອໂຫສີ, ສກ຺ໂກ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສີ’’ນ຺ຕິ.

ກຸລາວກຊາຕກວຕ຺ຕນາ ປຖມາ.

[ຨ໒໔] ໔. ນຈ຺ຈຊາຕກວຕ຺ຕນາ

ຣຸທໍ ມນຸຄຸຄນ຺ຕີ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ເອກໍ ພຫຸກຕ຺ຫິກໍ ກິກ຺ຂຸໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສີ. ວຕ຺ຖຸ ເຫຜ຺ຖາ ເທວຘມ຺ມຊາຕເກ (ຊາ. ໑.໑.໖) ວຸຕ຺ຕສທິສເມວ. ສຕ຺ຖາ ຕໍ ກິກ຺ຂຸໍ ‘‘ສຈ຺ຈໍ ກິຣ ຕ຺ວໍ ກິກ຺ຂຸ ພຫຸກຕ຺ໂຫ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິ. ‘‘ອາມ, ກນ຺ເຕ’’ຕິ. ‘‘ກີການາ ຕ຺ວໍ ກິກ຺ຂຸ ພຫຸກຕ຺ໂຫ ຊາໂຕສີ’’ຕິ? ໂສ ເອຕ຺ຕກໍ ສຸຕ຺ວາວ ກຸທ຺ໂຘ ນິວາສນປາຣຸປນໍ ຉທ຺ເຫຕ຺ວາ ‘‘ອິມິນາ ທານິ ນິຫາເຣນ ວິຈຣາມີ’’ຕິ ສຕ຺ຖຸ ປຸຣໂຕ ນຄ຺ໂຄ ອຜ຺ຖາສີ. ມນຸສ຺ສາ ‘‘ຘີ ຘີ’’ຕິ ອາຫໍສຸ. ໂສ ຕໂຕ ປລາຍິຕ຺ວາ ຫີນາຍາວຕ຺ໂຕ. ກິກ຺ຂູ ຘມ຺ມສກາຍໍ ສນ຺ນິສິນ຺ນາ ‘‘ສຕ຺ຖຸ ນາມ ປຸຣໂຕ ເອວຣູປໍ ກຣິສ຺ສຕີ’’ຕິ ຕສ຺ສ ອຄຸນກຖໍ ກເຖສຸໍ. ສຕ຺ຖາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ກາຍ ນຸຕ຺ຖ, ກິກ຺ຂເວ, ເອຕຣຫິ ກຖາຍ ສນ຺ນິສິນ຺ນາ’’ຕິ ກິກ຺ຂູ ປຸຈ຺ຉິ. ກນ຺ເຕ, ‘ໂສ ຫີ ນາມ ກິກ຺ຂຸ ຕຸມ຺ຫາກໍ ປຸຣໂຕ ຈຕຸປຣິສມຊ຺ເຊ ຫິໂຣຕ຺ຕປ຺ປໍ ປຫາຍ ຄາມທາຣໂກ ວິຍ ນຄ຺ໂຄ ຖຕ຺ວາ ມນຸສ຺ເສຫີ ຊິຄຸຈ຺ຉິຍມາໂນ ຫີນາຍາວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ສາສນາ ປຣິຫີໂນ’’ຕິ ຕສ຺ສ ອຄຸນກຖາຍ ນິສິນ຺ນາມ຺ຫາຕິ. ສຕ຺ຖາ ‘‘ນ, ກິກ຺ຂເວ, ອິທາເນວ ໂສ ກິກ຺ຂຸ ຫິໂຣຕ຺ຕປ຺ປາກາເວນ ຣຕນສາສນາ ປຣິຫີໂນ, ປຸພ຺ເພ ອິຕ຺ຖິຣຕນປຜິລາກໂຕປີ ປຣິຫີໂນເຍວາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣິ.

ອຕີເຕ ປຖມກປ຺ເປ ຈຕຸປ຺ປທາ ສີຫໍ ຣາຊານໍ ອກໍສຸ, ມຈ຺ຉາ ອານນ຺ທມຈ຺ຉໍ, ສກຸຕາ ສຸວຕ຺ຕຫໍສໍ. ຕສ຺ສ ປນ ສຸວຕ຺ຕຫໍສຣາຊສ຺ສ ທີຕາ ຫໍສໂປຕິກາ ອກິຣູປາ ອໂຫສີ. ໂສ ຕສ຺ສາ ວຣໍ ອທາສີ, ສາ ອຕ຺ຕໂນ ຈິຕ຺ຕຣຸຈິຕໍ ສາມິກໍ ວາເຣສີ. ຫໍສຣາຊາ ຕສ຺ສາ ວຣໍ ທຕ຺ວາ ຫິມວນ຺ເຕ ສພ຺ເພ ສກຸເຕ ສນ຺ນິປາຕາເປສີ, ນານປ຺ປການາ ຫໍສໂມຣາທໂຍ ສກຸຕຄຕາ ສມາຄນ຺ຕ຺ວາ ເອກສ຺ມີ ມຫນ຺ເຕ ປາສາຕຕເລ ສນ຺ນິປຕີສຸ. ຫໍສຣາຊາ ‘‘ອຕ຺ຕໂນ ຈິຕ຺ຕຣຸຈິຕໍ ສາມິກໍ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ຄຕ຺ຫາຕູ’’ຕິ ທີຕຣໍ ປກ຺ໂກສາເປສີ. ສາ ສກຸຕສງ຺ຆໍ ໂອໂລເກນ຺ຕີ ມຕິວຕ຺ຕຄີວໍ ຈິຕ຺ຣເປຂຸຕໍ ໂມຣໍ ທິສ຺ວາ ‘‘ອຍໍ ເມ ສາມິໂກ ໂຫຕູ’’ຕິ ອາໂຣເຈສີ. ສກຸຕສງ຺ຆາ ໂມຣໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ອາຫໍສຸ ‘‘ສມ຺ມ ໂມຣ, ອຍໍ ຣາຊທີຕາ ເອຕ຺ຕການໍ ສກຸຕານໍ ມຊ຺ເຊ ສາມິກໍ ໂຣເຈນ຺ຕີ ຕຍິ ຣຸຈິ ອຸປ຺ປາເທສີ’’ຕິ. ໂມໂຣ ‘‘ອຊ຺ຊາປິ ຕາວ ເມ ພລໍ ນ ປສ຺ສຕີ’’ຕິ ອຕິຕຸຜ຺ຖິຍາ ຫິໂຣຕ຺ຕປ຺ປໍ ກິນ຺ທິຕ຺ວາ ຕາວ ມຫໂຕ ສກຸຕສງ຺ຆສ຺ສ ມຊ຺ເຊ ປກ຺ເຂ ປສາເຣຕ຺ວາ ນຈ຺ຈິຕຸໍ ອາຣກິ, ນຈ຺ຈນ຺ໂຕ ອປ຺ປຜິຈ຺ຉນ຺ໂນ ອໂຫສີ.

ສຸວຕ຺ຕຫໍສຣາຊາ ລຊ຺ຊິໂຕ ‘‘ອິມສ຺ສ ເນວ ອຊ຺ຊຕ຺ຕສມຸຜ຺ຖານາ ຫິຣີ ອຕ຺ຖິ, ນ ພຫິທ຺ຘາສມຸຜ຺ຖານໍ ໂອຕ຺ຕປ຺ປໍ, ນາສ຺ສ ກິນ຺ນ ຫິໂຣຕ຺ຕປ຺ປສ຺ສ ມມ ທີຕຣໍ ທສ຺ສາມີ’’ຕິ ສກຸຕສງ຺ຆມຊ຺ເຊ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

‘‘ຣຸທໍ ມນຸສ໌ສໍ ຣຸຈິຣາ ຈ ປີຝຸຕີ, ເວລຸຣຸຣິຍວຕຸຕູປ໌ນິກາ ຈ ຄີວາ;

ພຸຍາມມຕຸຕານິ ຈ ເປ໌ຂຸຕານິ, ນຈຸເຈນ ເຕ ສິຕຣໍ ໂນ ທຫາມີ’’ຕິ.

ຕຸຕຸ ຣຸທໍ ມນຸສຸສນຸຕິ ຕ-ກາຣສຸສ ທ-ກາໂຣ ກໂຕ, ຣຸຕໍ ມນາປ໌, ວສຸສິຕສທຸໂທ ມຣໂຣຕິ ອຕຸໂຖ. ຣຸຈິຣາ ຈ ປີຝຸຕີຕິ ປີຝຸຕິປີ ເຕ ຈິຕຸຣາ ເຈວ ໂສກນາ ຈ. ເວລຸຣຸຣິຍວຕຸຕູປ໌ນິກາຕິ ເວລຸຣິຍມຕົວຕຸຕາສທິສາ. ພຸຍາມມຕຸຕານິຕິ ເອກພຸຍາມປຸປ ມາຕານີ. ເປ໌ຂຸຕານີຕິ ປີລຸຈານິ. ນຈຸເຈນ ເຕ ສິຕຣໍ ໂນ ທຫາມີຕິ ທີໂຣຕຸຕປຸປີ ກິນຸທິຕຸວາ ນຈຸຈິຕກາເວເນວ ເຕ ເອວຣູປສຸສ ນິລຸລຂຂຸສຸສ ສິຕຣໍ ໂນ ທຫາມີຕິ ວຕຸວາ ຫໍສຣາຊາ ຕສຸມີເຍວ ປຣິສມຊເຊ ອຕຸຕໂນ ກາຄີເນຍຸຍສຸສ ຫໍສໂປຕກສຸສ ສິຕຣໍ ອ ທາສີ. ໂມໂຣ ຫໍສໂປຕິກໍ ອລກິຕຸວາ ລຊຊິຕຸວາ ຕໂຕວ ອຸປຸປຕິຕຸວາ ປລາຍີ. ຫໍສຣາຊາປີ ອຕຸຕໂນ ວສນຝຸຖານເມວ ຄໂຕ.

ສຕຸຖາ ‘‘ນ, ກິກຸຂເວ, ອິທາເນວ ເອສ ທີໂຣຕຸຕປຸປີ ກິນຸທິຕຸວາ ຣຕນສາສນາ ປຣິທີໂນ, ປຸພຸເພປີ ອິຕຸຖິຣຕນປຜິລາກໂຕ ປຣິທີ ໂນເຍວາ’’ຕິ ອິມໍ ສມຸມເທສນໍ ອາຫຣິຕຸວາ ອນຸສນຸຂີ ฆເຜຕຸວາ ຊາຕກໍ ສໂມຂາເນສີ – ‘‘ຕທາ ໂມໂຣ ພຫຸກາຕຸທີໂກ ອໂຫສີ, ຫໍສຣາຊາ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສີ’’ນຸຕິ.

ນຈຸຈຊາຕກວຕຸຕນາ ທຸຕິຍາ.

[໑໑] ໑. ສມຸໂມທມານຊາຕກວຕຸຕນາ

ສມຸໂມທມານາຕິ ອິທໍ ສຕຸຖາ ກປີລວຕຸຖຸໍ ອຸປນິສຸສາຍ ນິຄຸໂຣຂາຣາເມ ວິຫຣນຸໂຕ ຈຸມຸພຜກາລທໍ ອາຣພຸກ ກເຖສີ. ໂສ ກຸຕາລຊາຕເກ (ຊາ. ໘.໑.ກຸຕາລຊາຕກ) ອາວິ ກວິສຸສຕີ. ຕທາ ປນ ສຕຸຖາ ຄາຕເກ ອາມນຸເຕຕຸວາ ‘‘ມຫາຣາຊາ ຄາຕ ການໍ ອຄຸສມຄຸສໍ ວິຄຸຄໂຫ ນາມ ນ ຍຸຕຸໂຕ, ຕິຣຈຸຈານຄຕາປີ ຫີ ປຸພຸເພ ສມຄຸຄກາເລ ປຈຸຈາມິຕຸເຕ ອກິກວິຕຸວາ ໂສຕຸຖີ ປຕຸ ຕາ ຍທາ ວິວາທມາປນຸນາ, ຕທາ ມຫາວິນາສໍ ປຕຸຕາ’’ຕິ ວຕຸວາ ຄາຕິຣາຊກຸເລທິ ອາຍາຈິໂຕ ອຕີຕໍ ອາຫຣິ.

ອຕີເຕ ພາຣາຕສີຍໍ ພຸຣຫຸມທຕຸເຕ ຣຊຊໍ ກາເຣນຸເຕ ໂພຂິສຕຸໂຕ ວຜຸຜກໂຍນິຍໍ ນິພຸພຕຸຕິຕຸວາ ອເນກວຜຸຜກສຫສຸສປຣິວາໂຣ ອຣຄຸເຄ ປຜິວສຕິ. ຕທາ ເອໂກ ວຜຸຜກລຸທຸທໂກ ເຕສໍ ວສນຝຸຖານໍ ຄນຸຕຸວາ ວຜຸຜກວສຸສິຕໍ ກຕຸວາ ເຕສໍ ສນຸນິປຕິຕກາວໍ ຄຕຸວາ ເຕສໍ ອຸປຣິ ຊາລໍ ຂິປີຕຸວາ ປຣິຍນຸເຕສຸ ມທຸທນຸໂຕ ສພຸເພ ເອກໂຕ ກຕຸວາ ປຈຸຈີ ປູເຣຕຸວາ ฆຣໍ ຄນຸຕຸວາ ເຕ ວິກຸກິຕິຕຸວາ ເຕນ ມູເລນ ຊີວິກໍ ກປຸເປຕີ. ອເຖກທິວສໍ ໂພຂິສຕຸໂຕ ເຕ ວຜຸຜເກ ອາຫ – ‘‘ອຍໍ ສາກຸຕິໂກ ອມຸຫາກໍ ຄາຕເກ ວິນາສໍ ປາເປຕີ, ອຫໍ ເອກໍ ອຸປາຍໍ ຊານາມີ, ເຍເນສ ອມຸເຫ ຄຕຸທີຕຸໍ ນ ສກຸຂິສຸສຕີ, ອິໂຕ ທານິ ປຜຸຖາຍ ເອເຕນ ຕຸມຸຫາກໍ ອຸປຣີ ຊາເລ ຂິຕຸຕມຕຸເຕ ເອເກໂກ ເອເກາກສຸມີ ຊາລກຸຂິເກ ສີສໍ ຄເປຕຸວາ ຊາລໍ ອຸກຸຂິປີຕຸວາ ອິຈຸຈິຕຝຸຖານໍ ຫຣິຕຸວາ ເອກສຸມີ ກຕຸຜກຄຸມຸເພ ປກຸຂິປຖ, ເອວໍ ສນຸເຕ ເຫຜຸຖາ ເຕນ ເຕນ ຄາເນນ ປລາຍິສຸສາມາ’’ຕິ. ເຕ ສພຸເພ ‘‘ສາຣູ’’ຕິ ປຜິສຸສຸຕິສຸ. ທຸ ຕິຍທິວເສ ອຸປຣີ ຊາເລ ຂິຕຸເຕ ເຕ ໂພຂິສຕຸເຕນ ວຸຕຸຕນເຍເນວ ຊາລໍ ອຸກຸຂິປີຕຸວາ ເອກສຸມີ ກຕຸຜກຄຸມຸເພ ຂິປີຕຸວາ ສຍໍ ເຫຜຸຖາກາເຄນ ຕໂຕ ຕໂຕ ປລາຍີສຸ. ສາກຸຕິກສຸສ ຄຸມຸພໂຕ ຊາລໍ ໂມເຈນຸຕສຸເສວ ວິກາໂລ ຊາໂຕ, ໂສ ຕຸຈຸຈຫຕຸໂຖວ ອຄມາ ສີ.

ປຸນທິວສໂຕ ປຜຸຖາຍປີ ວຜຸຜກາ ຕເຖວ ກໂຣນຸຕີ. ໂສປີ ຍາວ ສູຣິຍຕຸຖຸງຄມນາ ຊາລເມວ ໂມເຈນຸໂຕ ກິຄຸຈິ ອລກິຕຸວາ ຕຸຈຸຈຫຕຸໂຖວ ເຄຫໍ ຄຈຸຈຕິ. ອຖຸສຸສ ກຣິຍາ ກຸຊຊິຕຸວາ ‘‘ຕຸວໍ ທິວເສ ທິວເສ ຕຸຈຸຈຫຕຸໂຖ ອາຄຈຸຈສີ, ອຄຸຄມຸປີ ເຕ ພທີ ໂປ ສິຕພຸພຝຸຖານໍ ອຕຸຖີ ມຄຸເຄ’’ຕິ ອາຫ. ສາກຸຕິໂກ ‘‘ກທຸເທ, ມມ ອຄຸສໍ ໂປສິຕພຸພຝຸຖານໍ ນຕຸຖີ, ອປີຈ ໂຂ ປນ ເຕ ວຜຸຜກາ ສມຄຸຄາ ຫຸຕຸວາ ຈຣນຸຕີ, ມຍາ ຂິຕຸຕມຕຸເຕ ຊາລໍ ອາທາຍ ກຕຸຜກຄຸມຸເພ ຂິປີຕຸວາ ຄຈຸຈນຸຕີ, ນ ໂຂ ປເນເຕ ສພຸພກາລເມວ ສມຸໂມທມານາ ວິຫຣິສຸສນຸຕີ, ຕຸວໍ ມາ ຈິນຸຕຍີ, ຍທາ ເຕ ວິວາທມາປຊຊິສຸສນຸຕີ, ຕທາ ເຕ ສພຸເພວ ອາທາຍ ຕວ ມຸຂໍ ຫາສຍມາໂນ ອາຄຈຸຈິສຸສາມີ’’ຕິ ວຕຸວາ ກຣິຍາຍ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໑ຯ

‘‘ສມ຺ໂມທມານາ ຄຈ຺ຉນ຺ຕິ, ຊາລມາທາຍ ປກ຺ຂິໂນ;

ຍທາ ເຕ ວິວທິສ຺ສນ຺ຕິ, ຕທາ ເອຫິນ຺ຕິ ເມ ວສ’’ນ຺ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ຍທາ ເຕ ວິວທິສ຺ສນ຺ຕີຕິ ຍສ຺ມິໍ ກາເລ ເຕ ວຏ຺ຏກາ ນານາລທ຺ຘິກາ ນານາຄາຫາ ຫຸຕ຺ວາ ວິວທິສ຺ສນ຺ຕິ, ກລຫໍ ກຣິສ຺ສນ຺ຕີຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ຕທາ ເອຫິນ຺ຕິ ເມ ວສນ຺ຕິ ຕສ຺ມິໍ ກາເລ ສພ຺ເພປິ ເຕ ມມ ວສໍ ອາຄຈ຺ຉິສ຺ສນ຺ຕິຯ ອຖາຫໍ ເຕ ຄເຫຕ຺ວາ ຕວ ມຸຂໍ ຫາເສນ຺ໂຕ ອາຄຈ຺ຉິສ຺ສາມີຕິ ຠຣິຍໍ ສມສ຺ສາເສສິຯ

ກຕິປາຫສ຺ສ ປນ ອຈ຺ຈເຍນ ເອໂກ ວຏ຺ຏໂກ ໂຄຈຣຠູມິໍ ໂອຕຣນ຺ໂຕ ອສລ຺ລກ຺ເຂຕ຺ວາ ອຎ຺ຎສ຺ສ ສີສໍ ອກ຺ກມິ, ອິຕໂຣ ‘‘ໂກ ມໍ ສີເສ ອກ຺ກມີ’’ຕິ ກຸຊ຺ຌິຯ ‘‘ອຫໍ ອສລ຺ລກ຺ເຂຕ຺ວາ ອກ຺ກມິໍ, ມາ ກຸຊ຺ຌີ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕປິ ກຸຊ຺ຌິເຍວຯ ເຕ ປຸນປ຺ປຸນໍ ກເຖນ຺ຕາ ‘‘ຕ຺ວເມວ ມຎ຺ເຎ ຊາລໍ ອຸກ຺ຂິປສີ’’ຕິ ອຎ຺ຎມຎ຺ຎໍ ວິວາທໍ ກຣິໍສຸຯ ເຕສຸ ວິວທນ຺ເຕສຸ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ຈິນ຺ເຕສິ ‘‘ວິວາທເກ ໂສຕ຺ຖິຠາໂວ ນາມ ນຕ຺ຖິ, ອິທາເນວ ເຕ ຊາລໍ ນ ອຸກ຺ຂິປິສ຺ສນ຺ຕິ, ຕໂຕ ມຫນ຺ຕໍ ວິນາສໍ ປາປຸຓິສ຺ສນ຺ຕິ, ສາກຸຓິໂກ ໂອກາສໍ ລຠິສ຺ສຕິ, ມຍາ ອິມສ຺ມິໍ ຐາເນ ນ ສກ຺ກາ ວສິຕຸ’’ນ຺ຕິຯ ໂສ ອຕ຺ຕໂນ ປຣິສໍ ອາທາຍ ອຎ຺ຎຕ຺ຖ ຄໂຕຯ ສາກຸຓິໂກປິ ໂຂ ກຕິປາຫຈ຺ຈເຍນ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ວຏ຺ຏກວສ຺ສິຕໍ ວສ຺ສິຕ຺ວາ ເຕສໍ ສນ຺ນິປຕິຕານໍ ອຸປຣິ ຊາລໍ ຂິປິຯ ອເຖໂກ ວຏ຺ຏໂກ ‘‘ຕຸຍ຺ຫໍ ກິຣ ຊາລໍ ອຸກ຺ຂິປນ຺ຕສ຺ສ ມຕ຺ຖເກ ໂລມານິ ປຕິຕານິ, ອິທານິ ອຸກ຺ຂິປາ’’ຕິ ອາຫຯ ອປໂຣ ‘‘ຕຸຍ຺ຫໍ ກິຣ ຊາລໍ ອຸກ຺ຂິປນ຺ຕສ຺ສ ທ຺ວີສຸ ປກ຺ເຂສຸ ປຕ຺ຕານິ ປຕິຕານິ, ອິທານິ ອຸກ຺ຂິປາ’’ຕິ ອາຫຯ ອິຕິ ເຕສໍ ‘‘ຕ຺ວໍ ອຸກ຺ຂິປ, ຕ຺ວໍ ອຸກ຺ຂິປາ’’ຕິ ວທນ຺ຕານຎ຺ເຎວ ສາກຸຓິໂກ ຊາລໍ ອຸກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ສພ຺ເພວ ເຕ ເອກໂຕ ກຕ຺ວາ ປຈ຺ຉິໍ ປູເຣຕ຺ວາ ຠຣິຍໍ ຫາສຍມາໂນ ເຄຫໍ ອຄມາສິຯ

ສຕ຺ຖາ ‘‘ເອວໍ ມຫາຣາຊາ ຎາຕການໍ ກລໂຫ ນາມ ນ ຍຸຕ຺ໂຕ, ກລໂຫ ວິນາສມູລເມວ ໂຫຕີ’’ຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ອນຸສນ຺ຘິໍ ຆເຏຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຘາເນສິ – ‘‘ຕທາ ອປຓ຺ຑິຕວຏ຺ຏໂກ ເທວທຕ຺ໂຕ ອໂຫສິ, ປຓ຺ຑິຕວຏ຺ຏໂກ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສີ’’ນ຺ຕິຯ

ສມ຺ໂມທມານຊາຕກວຓ຺ຓນາ ຕຕິຍາຯ

[໑໔] ໔ຯ ມຈ຺ຉຊາຕກວຓ຺ຓນາ

ນ ມໍ ສີຕໍ ນ ມໍ ອຸຓ຺ຫນ຺ຕີຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ປຸຣາຓທຸຕິຍິກາປໂລຠນໍ ອາຣພ຺ຠ ກເຖສິຯ ຕທາ ຫິ ສຕ຺ຖາ ຕໍ ຠິກ຺ຂຸໍ ‘‘ສຈ຺ຈໍ ກິຣ ຕ຺ວໍ ຠິກ຺ຂຸ ອຸກ຺ກຓ຺ຐິໂຕສີ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິຯ ‘‘ສຈ຺ຈໍ, ຠຄວາ’’ຕິຯ ‘‘ເກນາສິ ອຸກ຺ກຓ຺ຐາປິໂຕ’’ຕິ? ‘‘ປຸຣາຓທຸຕິຍິກາຍ, ຠນ຺ເຕ ມຘຸຣຫຕ຺ຖຣສາ, ຕໍ ຊຫິຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກມີ’’ຕິຯ ອຖ ນໍ ສຕ຺ຖາ ‘‘ຠິກ຺ຂຸ ເອສາ ອິຕ຺ຖີ ຕວ ອນຕ຺ຖກາຣິກາ , ປຸພ຺ເພປິ ຕ຺ວໍ ເອຕໍ ນິສ຺ສາຍ ມຣຓໍ ປາປຸຓນ຺ໂຕ ມໍ ອາຄມ຺ມ ມຣຓາ ມຸຕ຺ໂຕ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣິຯ

ອຕີເຕ ພາຣາຓສິຍໍ ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ເຕ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ເຕ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ຕສ຺ສ ປຸໂຣຫິໂຕ ອໂຫສິຯ ຕທາ ເກວຏ຺ຏາ ນທິຍໍ ຊາລໍ ຂິປິໍສຸຯ ອເຖໂກ ມຫາມຈ຺ໂຉ ຣຕິວເສນ ອຕ຺ຕໂນ ມຈ຺ຉິຍາ ສທ຺ຘິໍ ກີຬມາໂນ ອາຄຈ຺ຉຕິຯ ຕສ຺ສ ສາ ມຈ຺ຉີ ປຸຣໂຕ ຄຈ຺ຉມານາ ຊາລຄນ຺ຘໍ ຆາຍິຕ຺ວາ ຊາລໍ ປຣິຫຣມານາ ຄຕາຯ ໂສ ປນ ກາມຄິທ຺ໂຘ ໂລລມຈ຺ໂຉ ຊາລກຸຈ຺ຉິເມວ ປວິຏ຺ໂຐຯ ເກວຏ຺ຏາ ຕສ຺ສ ຊາລໍ ປວິຏ຺ຐຠາວໍ ຎຕ຺ວາ ຊາລໍ ອຸກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ມຈ຺ຉໍ ຄເຫຕ຺ວາ ອມາເຣຕ຺ວາວ ວາລິກາປິຏ຺ເຐ ຂິປິຕ຺ວາ ‘‘ອິມໍ ອງ຺ຄາເຣສຸ ປຈິຕ຺ວາ ຂາທິສ຺ສາມາ’’ຕິ ອງ຺ຄາເຣ ກໂຣນ຺ຕິ, ສູລໍ ຕຈ຺ເຉນ຺ຕິຯ ມຈ຺ໂຉ ‘‘ເອຕໍ ອງ຺ຄາຣຕາປນໍ ວາ ສູລວິຊ຺ຊນໍ ວາ ອຎ຺ຎໍ ວາ ປນ ທຸກ຺ຂໍ ນ ມໍ ກິລເມຕິ, ຍໍ ປເນສາ ມຈ຺ຉີ ‘ອຎ຺ຎໍ ໂສ ນູນ ຣຕິຍາ ຄໂຕ’ຕິ ມຍິ ໂທມນສ຺ສໍ ອາປຊ຺ຊຕິ, ຕເມວ ມໍ ພາເຘຕີ’’ຕິ ປຣິເທວມາໂນ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໔ຯ

‘‘ນ ມໍ ສີຕໍ ນ ມໍ ອຸຕ຺ຫໍ, ນ ມໍ ຊາລສ຺ມິ ພາສນໍ;

ຍຌ຺ຈ ມໍ ມຌ຺ຌເຕ ມຈ຺ຉີ, ອຌ຺ຌໍ ໂສ ຣຕິຍາ ຄໂຕ’’ຕິ຺

ຕຕ຺ຖ ນ ມໍ ສີຕໍ ນ ມໍ ອຸຕ຺ຫນ຺ຕິ ມຈ຺ຉານໍ ອຸທກາ ນິຫຍກາເລ ສີຕໍ ໂຫຕິ, ຕສ຺ມີ ວິຄເຕ ອຸຕ຺ຫໍ ໂຫຕິ, ຕທຸກຍມ຺ປິ ສນ຺ຉາຍ ‘‘ນ ມໍ ສີຕໍ ນ ມໍ ອຸຕ຺ຫໍ ພາຉຕິ’’ຕິ ປຣິເທວຕິ຺ ຍມ຺ປິ ອງຄາເຣສຸ ປຈ຺ຈນມູລກໍ ທຸກ຺ຂໍ ກວິສ຺ສຕິ, ຕມ຺ປິ ສນ຺ຉາຍ ‘‘ນ ມໍ ອຸຕ຺ຫ’’ນ຺ຕິ ປຣິເທວເຕວ຺ ນ ມໍ ຊາລສ຺ມິ ພາສນນ຺ຕິ ຍມ຺ປິ ເມ ຊາລສ຺ມີ ພາສນໍ ອໂຫສິ, ຕມ຺ປິ ມໍ ນ ພາເຉຕິຕິ ປຣິເທວຕິ຺ ‘‘ຍຌ຺ຈ ມ’’ນ຺ຕິອາທີສຸ ອຍໍ ປິຕ຺ຑຕ຺ໂຖ – ສາ ມຈ຺ຉີ ມມ ຊາເລ ປຕິຕສ຺ສ ອິເມທີ ເກວຌ຺ເຍທີ ຄຫິຕກາວໍ ອຊານນ຺ຕິ ມໍ ອປ຺ສ຺ສ ມານາ ‘‘ໂສ ມຈ຺ໂຉ ອິທານິ ອຌ຺ຌໍ ມຈ຺ຉີ ກາມຣຕິຍາ ຄໂຕ ກວິສ຺ສຕີ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕິ, ຕໍ ຕສ຺ສາ ໂທມນສ຺ສປ຺ປຕ຺ຕາຍ ຈິນ຺ຕນໍ ມໍ ພາຉຕີຕິ ວາລິກາປິຌ຺ເຖ ນິປນ຺ໂນ ປຣິເທວຕິ຺

ຕສ຺ມີ ສມເຍ ປຸໂຣຫິໂຕ ທາສປຣິວຸໂຕ ນ຺ຫານຕ຺ຖາຍ ນທີຕີຣໍ ອາຄໂຕ຺ ໂສ ປນ ສພ຺ພຣຸຕຌ຺ຌູ ໂຫຕິ຺ ເຕນສ຺ສ ມຈ຺ຉປຣິເທວນໍ ສຸຕ຺ວາ ເອຕທໂຫສິ ‘‘ອຍໍ ມຈ຺ໂຉ ກິເລສວເສນ ປຣິເທວຕິ, ເອວໍ ອາຕຸຣຈິຕ຺ໂຕ ໂຂ ປເນສ ມິຍມາໂນ ນິຣເຍເຍວ ນິພ຺ພຕ຺ຕິສ຺ສຕິ, ອຫມສ຺ສ ອວສ຺ສໂຍ ກວິສ຺ສາມີ’’ຕິ ເກວຌ຺ຍານໍ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ອມ຺ໂກ ຕຸມ຺ເຫ ອມ຺ຫາກໍ ເອກທິວສມ຺ປິ ພ຺ຍຌ຺ຊນຕ຺ຖາຍ ມຈ຺ຉໍ ນ ເທຖາ’’ຕິ ອາຫ຺ ເກວຌ຺ຍາ ‘‘ກີ ວເທຖ, ສາມິ, ຕຸມ຺ຫາກໍ ຮຸຈ຺ຈນກມຈ຺ຉໍ ຄຕ຺ຫິຕ຺ວາ ຄຈ຺ຉຖາ’’ຕິ ອາຫໍສ຺ຸ ‘‘ອມ຺ຫາກໍ ອຌ຺ເຍນ ກມ຺ມໍ ນຕ຺ຖິ, ອິມຌ຺ເຍວ ເທຖາ’’ຕິ຺ ‘‘ຄຕ຺ຫຖ ສາມີ’’ຕິ຺ ໂພຉິສຕ຺ໂຕ ຕໍ ອຸໂກຫີ ຫຕ຺ເຖຫີ ຄເຫຕ຺ວາ ນທີຕີເຣ ນິສີທິຕ຺ວາ ‘‘ອມ຺ໂກ ມຈ຺ຉ, ສເຈ ຕາຫໍ ອຊ຺ຊ ນ ປສ຺ເສຍ຺ຍໍ, ຊີວິຕກ຺ຂຍໍ ປາປຸເຕຍ຺ຍາສິ, ອິທານິ ອິໂຕ ປຌ຺ຖາຍ ມາ ກິເລສວສິໂກ ອໂຫສີ’’ຕິ ໂອວທິຕ຺ວາ ອຸທເກ ວິສ຺ສຊ຺ເຊຕ຺ວາ ນ຺ຫຕ຺ວາ ນຄຣໍ ປາວິສິ຺

ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ຉມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ສຈ຺ຈານິ ປກາເສສິ, ສຈ຺ຈປຣິໂຍສາເນ ອຸກ຺ກຕ຺ຖິຕກິກ຺ຂຸ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜເລ ປຕິຌ຺ຖາສິ຺ ສຕ຺ຖາປິ ອນຸສນ຺ຉີ ຆເຍຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຉາເນສິ – ‘‘ຕທາ ມຈ຺ຉີ ປຸຣາຕທຸຕິຍິກາ ອໂຫສິ, ມຈ຺ໂຉ ອຸກ຺ກຕ຺ຖິຕກິກ຺ຂຸ ປຸໂຣຫິ ໂຕ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສີ’’ນ຺ຕິ຺

ມຈ຺ຉຊາຕກວຕ຺ຕນາ ຈຕຸຕ຺ຖາ຺

[໓໔] ໕຺ ວຌ຺ຍກຊາຕກວຕ຺ຕນາ

ສນ຺ຕິ ປກ຺ຂາ ອປຕນາຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ມຄເຉສຸ ຈາຣິກໍ ຈຣມາໂນ ທາວຄ຺ຄິນິພ຺ພານໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິ຺ ເອກສ຺ມິຌ຺ຫິ ສມເຍ ສຕ຺ຖາ ມຄເຉສຸ ຈາຣິກໍ ຈຣມາໂນ ອຌ຺ຌຕຣສ຺ມີ ມຄຉຄາມເກ ປິຕ຺ຑາຍ ຈຣິຕ຺ວາ ປຈ຺ຉາກຕ຺ຕໍ ປິຕ຺ຑປາຕປຕິກ຺ກນ຺ໂຕ ກິກ຺ຂຸຄຕປຣິວຸໂຕ ມຄ຺ຄໍ ປຕິປ຺ຊຊິ຺ ຕສ຺ມີ ສມເຍ ມຫາທາໂຫ ອຸຌ຺ຖຫີ, ປຸຣໂຕ ຈ ປຈ຺ຉໂຕ ຈ ພຫູ ກິກ຺ຂູ ທິສ຺ສນ຺ຕິ, ໂສປິ ໂຂ ອຄ຺ຄິ ເອກຉູໂມ ເອກຊາໂລ ຫຸຕ຺ວາ ອວຕ຺ຖຣມາໂນ ອາຄຈ຺ຉເຕວ຺ ຕຕ຺ເຖເກ ປຸຖຸຊ຺ຊນກິກ຺ຂູ ມຣຕກຍກີຕາ ‘‘ປຕິຄ຺ຄີ ທສ຺ສາມ, ເຕນ ທຑ຺ຒຌ຺ຖານໍ ອິຕໂຣ ອຄ຺ຄິ ນ ໂອຕ຺ຖຣິສ຺ສຕີ’’ຕິ ອຣຕີສຫິຕໍ ນິຫຣິຕ຺ວາ ອຄ຺ຄີ ກໂຣນ຺ຕິ຺ ອປເຣ ອາຫໍສຸ ‘‘ອາວຸໂສ, ຕຸມ຺ເຫ ກີ ນາມ ກໂຣຖ, ຄຄນມຊ຺ເຊ ຖິຕໍ ຈນ຺ທມຕ຺ຑລໍ, ປາຈີນໂລກຉາຕຸໂຕ ອຸຄ຺ຄຈ຺ຉນ຺ຕໍ ສຫສ຺ສຣໍສິປຕິມຕ຺ຑິຕໍ ສູຣິຍມຕ຺ຑລໍ, ເວລາຍ ຕີເຣ ຖິຕາ ສມຸທ຺ທໍ, ສິເນຣຸໍ ນິສ຺ສາຍ ຖິຕາ ສິເນຣຸໍ ອປ຺ສ຺ສນ຺ຕາ ວິຍ ສເທວເກ ໂລເກ ອຄ຺ຄປຸຄ຺ຄລໍ ອຕ຺ຕນາ ສທ຺ຉີ ຄຈ຺ຉນ຺ຕເມວ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ຉໍ ອໂນໂລເກຕ຺ວາ ‘ປຕິຄ຺ຄີ ເທມາ’ຕິ ວທຖ, ພຸທ຺ຉພລໍ ນາມ ນ ຊານາຖ, ເອຖ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ຄມິສ຺ສາມາ’’ຕິ຺ ເຕ ປຸຣໂຕ ຈ ປຈ຺ຉໂຕ ຈ ຄຈ຺ຉນ຺ຕາ ສພ຺ເພປິ ເອກໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ທສພລສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ອຄມໍສ຺ຸ ສຕ຺ຖາ ມຫາກິກ຺ຂຸສງ຺ຆປຣິວາໂຣ ອຌ຺ຌຕຣສ຺ມີ ປເທເສ ອຌ຺ຖາສິ຺ ທາວຄ຺ຄິ ອກິກວນ຺ໂຕ ວິຍ ວິຣວນ຺ໂຕ ອາຄຈ຺ຉຕິ຺ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ຕຖາຄຕສ຺ສ ຖິຕຌ຺ຖານໍ ປຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ປເທສສ຺ສ ສມນ຺ຕາ ໂສລສກຣີສມຕ຺ຕຌ຺ຖານໍ ປຕ຺ໂຕ ອຸທເກ ໂອປິລາປິຕ ຕິຕຸກ຺ກາ ວິຍ ນິພ຺ພາຍິ, ວິນິພ຺ເພຉໂຕ ທ຺ວຕ຺ຕິສກຣີສມຕ຺ຕຌ຺ຖານໍ ອວຕ຺ຖຣິຕຸໍ ນາສກ຺ຂິ຺

ກິກ຺ຂູ ສຕ຺ຖຸ ຄຸຕກາຖໍ ອາຣກິສຸ – ‘‘ອໂຫ ພຸທ຺ຉານໍ ຄຸຕາ ນາມ, ອຍຌ຺ຫິ ນາມ ອເຈຕໂນ ອຄ຺ຄິ ພຸທ຺ຉານໍ ຖິຕຌ຺ຖານໍ ອວຕ຺ຖຣິຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກຕິ, ອຸທເກ ຕິຕຸກ຺ກາ ວິຍ ນິພ຺ພາຍຕິ, ອໂຫ ພຸທ຺ຉານໍ ອານຸກາໂວ ນາມາ’’ຕິ຺ ສຕ຺ຖາ ເຕສໍ ກຖໍ ສຸຕ຺ວາ

“ນ, ຠິກ຺ຂເວ, ເອຕໍ ເອຕຣຫິ ມຍ຺ຫໍ ພລໍ, ຍໍ ອິມໍ ຠູມິປ຺ປເທສໍ ປຕ຺ວາ ເອສ ອຄ຺ຄິ ນິພ຺ພາຍຕິຯ ອິທໍ ປນ ມຍ຺ຫໍ ໂປຣາຓກສຈ຺ຈພລໍຯ ອິມສ຺ມິຎ຺ຫິ ປເທເສ ສກລມ຺ປິ ອິມໍ ກປ຺ປໍ ອຄ຺ຄິ ນ ຊລິສ຺ສຕິ, ກປ຺ປຏ຺ຐິຍປາຏິຫາຣິຍໍ ນາເມຕ”ນ຺ຕິ ອາຫຯ ອຖາຍສ຺ມາ ອານນ຺ໂທ ສຕ຺ຖຸ ນິສີທນຕ຺ຖາຍ ຈຕຸຄ຺ຄຸຓໍ ສງ຺ຆາຏິໍ ປຎ຺ຎເປສິ, ນິສີທິ ສຕ຺ຖາ ປລ຺ລງ຺ກໍ ອາຠຸຊິຕ຺ວາຯ ຠິກ຺ຂຸສງ຺ໂຆປິ ຕຖາຄຕໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ປຣິວາເຣຕ຺ວາ ນິສີທິຯ ອຖ ສຕ຺ຖາ “ອິທໍ ຕາວ, ຠນ຺ເຕ, ອມ຺ຫາກໍ ປາກຏໍ, ອຕີຕໍ ປຏິຈ຺ຉນ຺ນໍ, ຕໍ ໂນ ປາກຏໍ ກໂຣຖາ”ຕິ ຠິກ຺ຂູຫິ ອາຍາຈິໂຕ ອຕີຕໍ ອາຫຣິຯ

ອຕີເຕ ມຄຘຣຏ຺ເຐ ຕສ຺ມິໍເຍວ ປເທເສ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ວຏ຺ຏກໂຍນິຍໍ ປຏິສນ຺ຘິໍ ຄເຫຕ຺ວາ ມາຕຸກຸຈ຺ຉິໂຕ ຊາໂຕ ອຓ຺ຑໂກສໍ ປທາເລຕ຺ວາ ນິກ຺ຂນ຺ຕກາເລ ມຫາເຄຓ຺ຑຸກປ຺ປມາໂຓ ວຏ຺ຏກໂປຕໂກ ອໂຫສິຯ ອຖ ນໍ ມາຕາປິຕໂຣ ກຸລາວເກ ນິປ຺ຊ຺ຊາເປຕ຺ວາ ມຸຂຕຸຓ຺ຑເກນ ໂຄຈຣໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ໂປເສນ຺ຕິຯ ຕສ຺ສ ປກ຺ເຂ ປສາເຣຕ຺ວາ ອາກາເສ ຄມນພລໍ ວາ ປາເທ ອຸກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ຖເລ ຄມນພລໍ ວາ ນຕ຺ຖິຯ ຕຎ຺ຈ ປເທສໍ ສໍວຈ຺ຉເຣ ສໍວຈ຺ຉເຣ ທາວຄ຺ຄິ ຄຓ຺ຫາຕິ, ໂສ ຕສ຺ມິມ຺ປິ ສມເຍ ມຫາຣວໍ ຣວນ຺ໂຕ ຕໍ ປເທສໍ ຄຓ຺ຫິ, ສກຸຓສງ຺ຆາ ອຕ຺ຕໂນ ອຕ຺ຕໂນ ກຸລາວເກຫິ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ມຣຓຠຍຠີຕາ ວິຣວນ຺ຕາ ປລາຍນ຺ຕິ, ໂພຘິສຕ຺ຕສ຺ສປິ ມາຕາປິຕໂຣ ມຣຓຠຍຠີຕາ ໂພຘິສຕ຺ຕໍ ຉຑ຺ເຑຕ຺ວາ ປລາຍິໍສຸຯ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ກຸລາວເກ ນິປນ຺ນໂກວ ຄີວໍ ອຸກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ອວຕ຺ຖຣິຕ຺ວາ ອາຄຈ຺ຉນ຺ຕໍ ອຄ຺ຄິໍ ທິສ຺ວາ ຈິນ຺ເຕສິ “ສເຈ ມຍ຺ຫໍ ປກ຺ເຂ ປສາເຣຕ຺ວາ ອາກາເສນ ຄມນພລໍ ຠເວຍ຺ຍ, ອຸປ຺ປຕິຕ຺ວາ ອຎ຺ຎຕ຺ຖ ຄຈ຺ເຉຍ຺ຍໍຯ ສເຈ ປາເທ ອຸກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ຄມນພລໍ ຠເວຍ຺ຍ, ປທວາເຣນ ອຎ຺ຎຕ຺ຖ ຄຈ຺ເຉຍ຺ຍໍຯ ມາຕາປິຕໂຣປິ ໂຂ ເມ ມຣຓຠຍຠີຕາ ມໍ ເອກກໍ ປຫາຍ ອຕ຺ຕານໍ ປຣິຕ຺ຕາຍນ຺ຕາ ປລາຕາຯ ອິທານິ ເມ ອຎ຺ຎໍ ປຏິສຣຓໍ ນຕ຺ຖິ, ອຕາໂຓມ຺ຫິ ອສຣໂຓ, ກິໍ ນຸ ໂຂ ອຊ຺ຊ ມຍາ ກາຕຸໍ ວຏ຺ຏຕີ”ຕິຯ

ອຖສ຺ສ ເອຕທໂຫສິ “ອິມສ຺ມິໍ ໂລເກ ສີລຄຸໂຓ ນາມ ອຕ຺ຖິ, ສຈ຺ຈຄຸໂຓ ນາມ ອຕ຺ຖິ, ອຕີເຕ ປາຣມິໂຍ ປູເຣຕ຺ວາ ໂພຘິມູເລ ນິສີທິຕ຺ວາ ອຠິສມ຺ພຸທ຺ຘາ ສີລສມາຘິປຎ຺ຎາວິມຸຕ຺ຕິວິມຸຕ຺ຕິຎາຓທສ຺ສນສມ຺ປນ຺ນາ ສຈ຺ຈານຸທ຺ທຍກາຣຸຎ຺ຎຂນ຺ຕິສມນ຺ນາຄຕາ ສພ຺ພສຕ຺ເຕສຸ ສມປ຺ປວຕ຺ຕເມຕ຺ຕາຠາວນາ ສພ຺ພຎ຺ຎຸພຸທ຺ຘາ ນາມ ອຕ຺ຖິ, ເຕຫິ ຈ ປຏິວິທ຺ຘາ ຘມ຺ມຄຸຓາ ນາມ ອຕ຺ຖິ, ມຍິ ຈາປິ ເອໂກ ສຈ຺ຈໍ ອຕ຺ຖິ, ສໍວິຊ຺ຊມາໂນ ເອໂກ ສຠາວຘມ຺ໂມ ປຎ຺ຎາຍຕິ, ຕສ຺ມາ ອຕີເຕ ພຸທ຺ເຘ ເຈວ ເຕຫິ ປຏິວິທ຺ຘຄຸເຓ ຈ ອາວຊ຺ເຊຕ຺ວາ ມຍິ ວິຊ຺ຊມານໍ ສຈ຺ຈສຠາວຘມ຺ມໍ ຄເຫຕ຺ວາ ສຈ຺ຈກິຣິຍໍ ກຕ຺ວາ ອຄ຺ຄິໍ ປຏິກ຺ກມາເປຕ຺ວາ ອຊ຺ຊ ມຍາ ອຕ຺ຕໂນ ເຈວ ເສສສກຸຓານຎ຺ຈ ໂສຕ຺ຖິຠາວໍ ກາຕຸໍ ວຏ຺ຏຕີ”ຕິຯ ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ –

“ອຕ຺ຖິ ໂລເກ ສີລຄຸໂຓ, ສຈ຺ຈໍ ໂສເຈຍ຺ຍນຸທ຺ທຍາ;

ເຕນ ສຈ຺ເຈນ ກາຫາມິ, ສຈ຺ຈກິຣິຍມນຸຕ຺ຕຣໍຯ

“ອາວຊ຺ເຊຕ຺ວາ ຘມ຺ມພລໍ, ສຣິຕ຺ວາ ປຸພ຺ພເກ ຊິເນ;

ສຈ຺ຈພລມວສ຺ສາຍ, ສຈ຺ຈກິຣິຍມກາສຫ”ນ຺ຕິຯ (ຈຣິຍາຯ ໓ຯ໗໙-໘໐);

ອຖ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ອຕີເຕ ປຣິນິພ຺ພຸຕານໍ ພຸທ຺ຘານໍ ຄຸເຓ ອາວຊ຺ເຊຕ຺ວາ ອຕ຺ຕນິ ວິຊ຺ຊມານໍ ສຈ຺ຈສຠາວໍ ອາຣພ຺ຠ ສຈ຺ຈກິຣິຍໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໘ຯ

“ສນ຺ຕິ ປກ຺ຂາ ອປຕນາ, ສນ຺ຕິ ປາທາ ອວຎ຺ຈນາ;

ມາຕາປິຕາ ຈ ນິກ຺ຂນ຺ຕາ, ຊາຕເວທ ປຏິກ຺ກມາ”ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ສນ຺ຕິ ປກ຺ຂາ ອປຕນາຕິ ມຍ຺ຫໍ ປກ຺ຂາ ນາມ ອຕ຺ຖິ ອຸປລພ຺ຠນ຺ຕິ, ໂນ ຈ ໂຂ ສກ຺ກາ ເອເຕຫິ ອຸປ຺ປຕິຕຸໍ ອາກາເສນ ຄນ຺ຕຸນ຺ຕິ ອປຕນາຯ ສນ຺ຕິ ປາທາ ອວຎ຺ຈນາຕິ ປາທາປິ ເມ ອຕ຺ຖິ, ເຕຫິ ປນ ວຎ຺ຈິຕຸໍ ປທວາຣຄມເນນ ຄນ຺ຕຸໍ ນ ສກ຺ກາຕິ

ອວຎ຺ຈນາຯ ມາຕາປິຕາ ຈ ນິກ຺ຂນ຺ຕາຕິ ເຍ ຈ ມໍ ອຎ຺ຎຕ຺ຖ ເນຍ຺ຍຸໍ, ເຕປິ ມຣຓຠເຍນ ມາຕາປິຕໂຣ ນິກ຺ຂນ຺ຕາຯ ຊາຕເວທາຕິ ອຄ຺ຄິໍ ອາລປຕິຯ ໂສ ຫິ ຊາໂຕວ ເວທຍຕິ ປຎ຺ຎາຍຕິ, ຕສ຺ມາ ‘‘ຊາຕເວໂທ’’ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິຯ ປຏິກ຺ກມາຕິ ປຏິຄຈ຺ຉ ນິວຕ຺ຕາຕິ ຊາຕເວທໍ ອາຓາເປຕິຯ

ອິຕິ ມຫາສຕ຺ໂຕ ‘‘ສເຈ ມຍ຺ຫໍ ປກ຺ຂານໍ ອຕ຺ຖິກາໂວ, ເຕ ຈ ປສາເຣຕ຺ວາ ອາກາເສ ອປ຺ປຕນກາໂວ, ປາທານໍ ອຕ຺ຖິກາໂວ, ເຕ ຈ ອຸກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ອວຎ຺ຈນກາໂວ, ມາຕາປິຕູນໍ ມໍ ກຸລາວເກເຍວ ຉຑ຺ເຑຕ຺ວາ ປລາຕກາໂວ ຈ ສຈ຺ໂຈ ສຠາວຠູໂຕເຍວ, ຊາຕເວທ, ເອເຕນ ສຈ຺ເຈນ ຕ຺ວໍ ອິໂຕ ປຏິກ຺ກມາ’’ຕິ ກຸລາວເກ ນິປນ຺ນໂກວ ສຈ຺ຈກິຣິຍໍ ອກາສິຯ ຕສ຺ສ ສຫ ສຈ຺ຈກິຣິຍາຍ ໂສຬສກຣີສມຕ຺ເຕ ຐາເນ ຊາຕເວໂທ ປຏິກ຺ກມິຯ ປຏິກ຺ກມນ຺ໂຕ ຈ ນ ຊາຍມາໂນວ ອຎ຺ຎໍ ຄໂຕ, ອຸທເກ ປນ ໂອປິລາປິຕາ ອຸກ຺ກາ ວິຍ ຕຕ຺ເຖວ ນິພ຺ພາຍິຯ ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ –

‘‘ສຫ ສຈ຺ເຈ ກເຕ ມຍ຺ຫໍ, ມຫາປຊ຺ຊລິໂຕ ສິຂີ;

ວຊ຺ເຊສິ ໂສຬສ ກຣີສານິ, ອຸທກໍ ປຕ຺ວາ ຍຖາ ສິຂີ’’ຕິຯ (ຈຣິຍາຯ ໓ຯ໗໘);

ຕໍ ປນ ຐານໍ ສກເລປິ ອິມສ຺ມິໍ ກປ຺ເປ ອຄ຺ຄິນາ ອນຠິຠວນີຍຕ຺ຕາ ກປ຺ປຏ຺ຐິຍປາຏິຫາຣິຍໍ ນາມ ຊາຕໍຯ ເອວໍ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ສຈ຺ຈກິຣິຍໍ ກຕ຺ວາ ຊີວິຕປຣິໂຍສາເນ ຍຖາກມ຺ມໍ ຄໂຕຯ

ສຕ຺ຖາ ‘‘ນ, ຠິກ຺ຂເວ, ອິມສ຺ສ ວນສ຺ສ ອຄ຺ຄິນາ ອນຊ຺ໂຌຕ຺ຖຣຓໍ ເອຕຣຫິ ມຍ຺ຫໍ ພລໍ, ໂປຣາຓໍ ປເນຕໍ ວຏ຺ຏໂປຕກກາເລ ມຍ຺ຫເມວ ສຈ຺ຈພລ’’ນ຺ຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ສຈ຺ຈານິ ປກາເສສິຯ ສຈ຺ຈປຣິໂຍສາເນ ເກຈິ ໂສຕາປນ຺ນາ ອເຫສຸໍ, ເກຈິ ສກທາຄາມິໂນ, ເກຈິ ອນາຄາມິໂນ, ເກຈິ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປຕ຺ຕາຕິຯ ສຕ຺ຖາປິ ອນຸສນ຺ຘິໍ ຆເຏຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຘາເນສິ – ‘‘ຕທາ ມາຕາປິຕໂຣ ເອຕຣຫິ ມາຕາປິຕໂຣວ ອເຫສຸໍ, ວຏ຺ຏກຣາຊາ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິ’’ນ຺ຕິຯ

ວຏ຺ຏກຊາຕກວຓ຺ຓນາ ປຎ຺ຈມາຯ

[໓໖] ໖ຯ ສກຸຓຊາຕກວຓ຺ຓນາ

ຍໍ ນິສ຺ສິຕາຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ທຑ຺ຒປຓ຺ຓສາລໍ ຠິກ຺ຂຸໍ ອາຣພ຺ຠ ກເຖສິຯ ເອໂກ ກິຣ ຠິກ຺ຂຸ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິເກ ກມ຺ມຏ຺ຐານໍ ຄເຫຕ຺ວາ ເຊຕວນໂຕ ນິກ຺ຂມ຺ມ ໂກສເລສຸ ເອກໍ ປຈ຺ຈນ຺ຕຄາມໍ ນິສ຺ສາຍ ເອກສ຺ມິໍ ອຣຎ຺ຎເສນາສເນ ວສຕິຯ ອຖສ຺ສ ປຖມມາເສເຍວ ປຓ຺ຓສາລາ ຑຍ຺ຫິຕ຺ຖຯ ໂສ ‘‘ປຓ຺ຓສາລາ ເມ ທຑ຺ຒາ, ທຸກ຺ຂໍ ວສາມີ’’ຕິ ມນຸສ຺ສານໍ ອາຈິກ຺ຂິຯ ມນຸສ຺ສາ ‘‘ອິທານິ ໂນ ເຂຕ຺ຕໍ ປຣິສຸກ຺ຂໍ, ເກທາເຣ ປາເຍຕ຺ວາ ກຣິສ຺ສາມ’’, ຕສ຺ມິໍ ປາຍິເຕ ‘‘ພີຊໍ ວປິຕ຺ວາ’’, ພີເຊ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ວຕິໍ ກຕ຺ວາ’’, ວຕິຍາ ກຕາຍ ‘‘ນິທ຺ທາຍິຕ຺ວາ, ລາຍິຕ຺ວາ, ມທ຺ທິຕ຺ວາ’’ຕິ ເອວໍ ຕໍ ຕໍ ກມ຺ມໍ ອປທິສນ຺ຕາເຍວ ເຕມາສໍ ວີຕິນາເມສຸໍຯ ໂສ ຠິກ຺ຂຸ ເຕມາສໍ ອຊ຺ໂຌກາເສ ທຸກ຺ຂໍ ວສນ຺ໂຕ ກມ຺ມຏ຺ຐານໍ ວຑ຺ເຒຕ຺ວາ ວິເສສໍ ນິພ຺ພຕ຺ເຕຕຸໍ ນາສກ຺ຂິຯ ປວາເຣຕ຺ວາ ປນ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສີທິຯ ສຕ຺ຖາ ເຕນ ສທ຺ຘິໍ ປຏິສນ຺ຖາຣໍ ກຕ຺ວາ ‘‘ກິໍ ຠິກ຺ຂຸ ສຸເຂນ ວສ຺ສໍວຸຕ຺ໂຖສິ, ກມ຺ມຏ຺ຐານໍ ເຕ ມຕ຺ຖກໍ ປຕ຺ຕ’’ນ຺ຕິ ປຸຈ຺ຉິຯ ໂສ ຕໍ ປວຕ຺ຕິໍ ອາຈິກ຺ຂິຕ຺ວາ ‘‘ເສນາສນສປ຺ປາຍສ຺ສ ເມ ອຠາເວນ ກມ຺ມຏ຺ຐານໍ ມຕ຺ຖກໍ ນ ປຕ຺ຕ’’ນ຺ຕິ ອາຫຯ ສຕ຺ຖາ ‘‘ປຸພ຺ເພ ຠິກ຺ຂຸ ຕິຣຈ຺ຉານຄຕາປິ ອຕ຺ຕໂນ ສປ຺ປາຍາສປ຺ປາຍໍ ຊານິໍສຸ, ຕ຺ວໍ ກສ຺ມາ ນ ອຎ຺ຎາສີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣິຯ

ອຕີເຕ ພາຣາຓສິຍໍ ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ເຕ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ເຕ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ສກຸຓໂຍນິຍໍ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຕ຺ວາ ສກຸຓສງ຺ຆປຣິວຸໂຕ ອຣຎ຺ຎາຍຕເນ ສາຂາວິຏປສມ຺ປນ຺ນໍ ມຫາຣຸກ຺ຂໍ ນິສ຺ສາຍ ວສຕິຯ ອເຖກທິວສໍ ຕສ຺ສ ຣຸກ຺ຂສ຺ສ ສາຂາສຸ ອຎ຺ຎມຎ຺ຎໍ ຆໍສນ຺ຕີສຸ ຈຸຓ຺ຓໍ ປຕຕິ, ຘູໂມ ອຸຏ຺ຐາຕິຯ ຕໍ ທິສ຺ວາ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ຈິນ຺ເຕສິ ‘‘ອິມາ ທ຺ເວ ສາຂາ ເອວໍ ຆໍສມານາ ອຄ຺ຄິໍ ວິສ຺ສຊ຺ເຊສ຺ສນ຺ຕິ, ໂສ ປຕິຕ຺ວາ ປຸຣາຓປຓ຺ຓານິ ຄຓ຺ຫິສ຺ສຕິ, ຕໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ອິມມ຺ປິ ຣຸກ຺ຂໍ ຌາເປສ຺ສຕິ, ນ ສກ຺ກາ ອິຘ ອມ຺ເຫຫິ ວສິຕຸໍ, ອິໂຕ ປລາຍິຕ຺ວາ ອຎ຺ຎຕ຺ຖ ຄນ຺ຕຸໍ ວຏ຺ຏຕີ’’ຕິຯ ໂສ ສກຸຓສງ຺ຆສ຺ສ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໓໖។

‘‘ຍໍ ນິສ຺ສິຕາ ຊຄຕິຣຸຫໍ ວິຫງ຺ຄມາ, ສ຺ວາຍໍ ອຄ຺ຄິໍ ປ຺ມຸຎ຺ຈຕິ;

ທິສາ ຠຊຖ ວກ຺ກງ຺ຄາ, ຊາຕໍ ສຣຓໂຕ ຠຍ’’ນ຺ຕິ។

ຕຕ຺ຖ ຊຄຕິຣຸຫນ຺ຕິ ຊຄຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ ປຖວີ, ຕຕ຺ຖ ຊາຕຕ຺ຕາ ຣຸກ຺ໂຂ ‘‘ຊຄຕິຣຸໂຫ’’ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ។ ວິຫງ຺ຄມາຕິ ວິຫໍ ວຸຈ຺ຈຕິ ອາກາສໍ, ຕຕ຺ຖ ຄມນໂຕ ປກ຺ຂີ ‘‘ວິຫງ຺ຄມາ’’ຕິ ວຸຈ຺ຈນ຺ຕິ។ ທິສາ ຠຊຖາຕິ ອິມໍ ຣຸກ຺ຂໍ ມຸຎ຺ຈິຕ຺ວາ ອິໂຕ ປລາຍນ຺ຕາ ຈຕສ຺ໂສ ທິສາ ຠຊຖ។ ວກ຺ກງ຺ຄາຕິ ສກຸເຓ ອາລປຕິ។ ເຕ ຫິ ອຸຕ຺ຕມງ຺ຄໍ ຄລໍ ກທາຈິ ກທາຈິ ວງ຺ກໍ ກໂຣນ຺ຕິ, ຕສ຺ມາ ‘‘ວກ຺ກງ຺ຄາ’’ຕິ ວຸຈ຺ຈນ຺ຕິ។ ວງ຺ກາ ວາ ເຕສໍ ອຸໂຠສຸ ປສ຺ເສສຸ ປກ຺ຂາ ຊາຕາຕິ ວກ຺ກງ຺ຄາ។ ຊາຕໍ ສຣຓໂຕ ຠຍນ຺ຕິ ອມ຺ຫາກໍ ອວສ຺ສຍຣຸກ຺ຂໂຕເຍວ ຠຍໍ ນິພ຺ພຕ຺ຕໍ, ເອຖ ອຎ຺ຎຕ຺ຖ ຄຈ຺ຉາມາຕິ។

ໂພທິສຕ຺ຕສ຺ສ ວຈນກໂຣ ປຓ຺ຑິຕສກຸຓາ ເຕນ ສທ຺ຘິໍ ເອກປ຺ປຫາເຣເນວ ອຸປ຺ປຕິຕ຺ວາ ອຎ຺ຎຕ຺ຖ ຄຕາ។ ເຍ ປນ ອປຓ຺ຑິຕາ, ເຕ ‘‘ເອວເມວ ເອສ ພິນ຺ທຸມຕ຺ເຕ ອຸທເກ ກຸມ຺ຠີເລ ປສ຺ສຕີ’’ຕິ ຕສ຺ສ ວຈນໍ ອຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ ຕຕ຺ເຖວ ວສິໍສຸ។ ຕໂຕ ນ ຈິຣສ຺ເສວ ໂພທິສຕ຺ເຕນ ຈິນ຺ຕິຕາກາເຣເນວ ອຄ຺ຄິ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຕ຺ວາ ຕໍ ຣຸກ຺ຂໍ ອຄ຺ຄເຫສິ។ ຘູເມສຸ ຈ ຊາລາສຸ ຈ ອຸຏ຺ຐິຕາສຸ ຘູມນ຺ຘາ ສກຸຓາ ອຎ຺ຎຕ຺ຖ ຄນ຺ຕຸໍ ນາສກ຺ຂິໍສຸ, ອຄ຺ຄິມ຺ຫິ ປຕິຕ຺ວາ ປຕິຕ຺ວາ ວິນາສໍ ປາປຸຓິໍສຸ។

ສຕ຺ຖາ ‘‘ເອວໍ ຠິກ຺ຂຸ ປຸພ຺ເພ ຕິຣຈ຺ຉານຄຕາປິ ຣຸກ຺ຂຄ຺ເຄ ວສນ຺ຕາ ອຕ຺ຕໂນ ສປ຺ປາຍາສປ຺ປາຍໍ ຊານນ຺ຕິ, ຕ຺ວໍ ກສ຺ມາ ນ ອຎ຺ຎາສີ’’ຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ສຈ຺ຈານິ ປກາເສສິ។ ສຈ຺ຈປຣິໂຍສາເນ ໂສ ຠິກ຺ຂຸ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜເລ ປຕິຏ຺ຐິໂຕ។ ສຕ຺ຖາປິ ອນຸສນ຺ຘິໍ ຆເຏຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຘາເນສິ – ‘‘ຕທາ ໂພທິສຕ຺ຕສ຺ສ ວຈນກໂຣ ສກຸຓາ ພຸທ຺ຘປຣິສາ ອເຫສຸໍ, ປຓ຺ຑິຕສກຸໂຓ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສີ’’ນ຺ຕິ។

ສກຸຓຊາຕກວຓ຺ຓນາ ຉຏ຺ຐາ។

[໓໗] ໗។ ຕິຕ຺ຕິຣຊາຕກວຓ຺ຓນາ

ເຍວຸທ຺ຒມປຈາຍນ຺ຕີຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ສາວຕ຺ຖິໍ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ສາຣິປຸຕ຺ຕຕ຺ເຖຣສ຺ສ ເສນາສນປຏິພາຫນໍ ອາຣພ຺ຠ ກເຖສິ។ ອນາຖປິຓ຺ຑິເກນ ຫິ ວິຫາຣໍ ກາເຣຕ຺ວາ ທູເຕ ເປສິເຕ ສຕ຺ຖາ ຣາຊຄຫາ ນິກ຺ຂມ຺ມ ເວສາລິໍ ປຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ຍຖາຠິຣນ຺ຕໍ ວິຫຣິຕ຺ວາ ‘‘ສາວຕ຺ຖິໍ ຄມິສ຺ສາມີ’’ຕິ ມຄ຺ຄໍ ປຏິປ຺ຊິ។ ເຕນ ຈ ສມເຍນ ຉພ຺ພຄ຺ຄິຍານໍ ອນ຺ເຕວາສິກາ ປຸຣໂຕ ປຸຣໂຕ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເຖຣານໍ ເສນາສເນສຸ ອຄ຺ຄຫິເຕສ຺ເວວ ‘‘ອິທໍ ເສນາສນໍ ອມ຺ຫາກໍ ອຸປ຺ຊ຺ຌາຍສ຺ສ, ອິທໍ ອາຈຣິຍສ຺ສ, ອິທໍ ອມ຺ຫາກເມວ ຠວິສ຺ສຕີ’’ຕິ ເສນາສນານິ ປລິພຸນ຺ເຘນ຺ຕິ។ ປຈ຺ຉາ ອາຄຕາ ເຖຣາ ເສນາສນານິ ນ ລຠນ຺ຕິ។ ສາຣິປຸຕ຺ຕຕ຺ເຖຣສ຺ສາປິ ອນ຺ເຕວາສິກາ ເຖຣສ຺ສ ເສນາສນໍ ປຣິເຍສນ຺ຕາ ນ ລຠິໍສຸ។ ເຖໂຣ ເສນາສນໍ ອລຠນ຺ໂຕ ສຕ຺ຖຸ ເສນາສນສ຺ສ ອວິທູເຣ ເອກສ຺ມິໍ ຣຸກ຺ຂມູເລ ນິສຊ຺ຊາຍ ຈ ຈງ຺ກເມນ ຈ ຣຕ຺ຕິໍ ວີຕິນາເມສິ។ ສຕ຺ຖາ ປຈ຺ຈູສສມເຍ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ອຸກ຺ກາສິ, ເຖໂຣປິ ອຸກ຺ກາສິ។ ‘ໂກ ເອໂສ’’ຕິ? ‘‘ອຫໍ, ຠນ຺ເຕ, ສາຣິປຸຕ຺ໂຕ’’ຕິ។ ‘‘ສາຣິປຸຕ຺ຕ, ອິມາຍ ເວລາຍ ອິຘ ກິໍ ກໂຣສີ’’ຕິ? ‘ໂສ ຕໍ ປວຕ຺ຕິໍ ອາໂຣເຈສິ’’។ ສຕ຺ຖາ ເຖຣສ຺ສ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ ‘‘ອິທານິ ຕາວ ມຍິ ຊີວນ຺ເຕເຍວ ຠິກ຺ຂູ ອຎ຺ຎມຎ຺ຎໍ ອຄາຣວາ ອປ຺ປຕິສ຺ສາ ວິຫຣນ຺ຕິ, ປຣິນິພ຺ພຸເຕ ກິໍ ນຸ ໂຂ ກຣິສ຺ສນ຺ຕີ’’ຕິ ອາວຊ຺ເຊນ຺ຕສ຺ສ ຘມ຺ມສໍເວໂຄ ອຸທປາທິ។

ໂສ ປຠາຕາຍ ຣຕ຺ຕິຍາ ຠິກ຺ຂຸສງ຺ຆໍ ສນ຺ນິປາຕາເປຕ຺ວາ ຠິກ຺ຂູ ປຸຈ຺ຉິ ‘‘ສຈ຺ຈໍ ກິຣ, ຠິກ຺ຂເວ, ຉພ຺ພຄ຺ຄິຍາ ຠິກ຺ຂູ ປຸຣໂຕ ປຸຣໂຕ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເຖຣານໍ ຠິກ຺ຂູນໍ ເສນາສນໍ ປຏິພາຫນ຺ຕີ’’ຕິ។ ‘‘ສຈ຺ຈໍ, ຠຄວາ’’ຕິ? ຕໂຕ ຉພ຺ພຄ຺ຄິເຍ ຄຣຫິຕ຺ວາ ຘມ຺ມິໍ ກຖໍ ກຕ຺ວາ ຠິກ຺ຂູ ອາມນ຺ເຕສິ ‘ໂກ ນຸ ໂຂ, ຠິກ຺ຂເວ, ອຄ຺ຄາສນໍ ອຄ຺ໂຄທກໍ ອຄ຺ຄປິຓ຺ຑໍ ອຣຫຕີ’’ຕິ? ເອກຈ຺ເຈ ‘‘ຂຕ຺ຕິຍກຸລາ ປພ຺ພຊິໂຕ’’ຕິ ອາຫໍສຸ, ເອກຈ຺ເຈ ‘‘ພ຺ຣາຫ຺ມຓກຸລາ, ຄຫປຕິກຸລາ ປພ຺ພຊິໂຕ’’ຕິ, ອປເຣ ‘‘ວິນຍຘໂຣ, ຘມ຺ມກຖິໂກ, ປຖມສ຺ສ ຌານສ຺ສ ລາຠີ, ທຸຕິຍສ຺ສ, ຕຕິຍສ຺ສ, ຈຕຸຕ຺ຖສ຺ສ ຌານສ຺ສ ລາຠີ’’ຕິ។ ອປເຣ ‘ໂສຕາປນ຺ໂນ, ສກທາຄາມີ, ອນາຄາມີ, ອຣຫາ, ເຕວິຊ຺ໂຊ, ຉລຸອຠິຎ຺ໂຎ’’ຕິ ອາຫໍສຸ។ ເອວໍ ເຕຫິ ຠິກ຺ຂູຫິ ອຕ຺ຕໂນ ອຕ຺ຕໂນ ຣຸຈິວເສນ ອຄ຺ຄາສນາທິຣຫານໍ ກຖິຕກາເລ ສຕ຺ຖາ ອາຫ

– ‘‘ນ, ກິກຸຂເວ, ມຍຸຫໍ ສາສເນ ອຄຸຄາສນາທີນີ ປຕຸວາ ຂຕຸຕິຍກຸລາ ປພຸພຊີໂຕ ປມາຕໍ, ນ ພຸຣາຫຸມຕາກຸລາ ປພຸພຊີໂຕ, ນ ຄຫປຕິກຸລາ ປພຸພຊີໂຕ, ນ ວິນຍະໂຣ, ນ ສຸຕຸຕນຸຕິໂກ, ນ ອາກິຮມຸມິໂກ, ນ ປຖມຊຸຊານາທີລາກິໂນ, ນ ໂສຕາປນຸນາທໂຍ ປມາຕໍ, ອຖ ໂຂ, ກິກຸຂເວ, ອິມສຸມື ສາສເນ ຍຖາວຸທຸຒໍ ອກິວາທນໍ ປຈຸຈຸຢຸຖານໍ ອຸຊລິກມຸມໍ ສາມີຈິກມຸມໍ ກາຕພຸພໍ, ອຄຸຄາສນໍ ອຄຸໂຄທກໍ ອຄຸຄປີຕຸໂຫ ລທຸຮພຸໂພໆ ອິທເມຕຸຖ ປມາຕໍໆ ຕສຸມາ ວຸທຸຒຕໂຣ ກິກຸຂຸ ເອເຕສໍ ອນຸຈຸຈວິໂກໆ ອິທານີ ໂຂ ປນ, ກິກຸຂເວ, ສາຣິປຸຕຸໂຕ ມຍຸຫໍ ອຄຸຄສາວໂກ ອນຸຮມຸມຈກຸກປຸປວຕຸຕໂກ ມມານນຸຕຣໍ ເສນາສນໍ ລທຸຊໍ ອຣຫຕີ, ໂສ ອິມໍ ຣຕຸຕີ ເສນາສນໍ ອລກນຸໂຕ ຣຸກຸຂມູເລ ວີຕິນາເມສີ, ຕຸມຸເຫ ອິທາເນວ ເອວໍ ອຄາຣວາ ອປຸປຕິສຸສາ, ຄຈຸຈນຸເຕ ຄຈຸຈນຸເຕ ກາເລ ກິນຸຕິ ກຕຸວາ ວິຫຣິສຸສຖາ’’ຕີໆ ອຖ ເນສໍ ໂອວາທທານຕຸຖາຍ ‘‘ປຸພຸເພ, ກິກຸຂເວ, ຕິຣຈຸຈານຄຕາປີ ‘ນ ໂຂ ປເນຕໍ ອມຸຫາກໍ ປຕິຮູປໍ, ຍໍ ມຍໍ ອລຸລມລຸລໍ ອຄາຣວາ ອປຸປຕິສຸສາ ອສກາຄວຸຕຸຕີໂນ ວິຫເຣຍຸຍາມ, ອມຸເຫສຸ ມຫລຸລກຕຣໍ ຊານິຕຸວາ ຕສຸສ ອກິວາທ ນາທີນີ ກຣິສຸສາມາ’ຕິ ສາຮຸກໍ ວີມໍສິຕຸວາ ‘ອຍໍ ໂນ ມຫລຸລໂກ’ຕີ ຌຕຸວາ ຕສຸສ ອກິວາທນາທີນີ ກຕຸວາ ເທວປຖໍ ປູຣຍມານາ ຄຕາ’’ຕິ ວຕຸວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣີໆ

ອຕີເຕ ຫິມວນຸຕປຸປເທເສ ເອກໍ ມຫານິຄຸໂຣຮໍ ອຸປນິສຸສາຍ ຕໂຍ ສຫາຍາ ວິຫຣີສຸ – ຕິຕຸຕິໂຣ, ມກຸກໂຜ, ຫຕຸຖີຕີໆ ເຕ ອລຸລມລຸລໍ ອຄາຣວາ ອປຸປຕິສຸສາ ອສກາຄວຸຕຸຕີໂນ ອເຫສຸໍໆ ອຖ ເນສໍ ເອຕທໂຫສີ ‘‘ນ ຍຸຕຸຕໍ ອມຸຫາກໍ ເອວໍ ວິຫຣິຕຸໍ, ຍໍນູນ ມຍໍ ໂຍ ໂນ ມຫລຸລກຕໂຣ, ຕສຸສ ອກິວາທນາທີນີ ກໂຣນຸຕາ ວິຫເຣຍຸຍາມາ’’ຕີໆ ‘‘ໂກ ປນ ໂນ ມຫລຸລກຕໂຣ’’ຕີ ຈິນຸເຕນຸຕາ ເອກທິວສໍ ‘‘ອຕຸເຖໂສ ອຸປາໂຍ’’ຕີ ຕໂຍປີ ຊນາ ນິຄຸໂຣຮມູເລ ນິສີທິຕຸວາ ຕິຕຸຕິໂຣ ຈ ມກຸກໂຜ ຈ ຫຕຸຖີ ປຸຈຸຊິສຸ ‘‘ສມຸມ ຫຕຸຖີ, ຕຸວໍ ອິມໍ ນິຄຸໂຣຮຣຸກຸຂໍ ກິວປຸປມາຕກາລໂຕ ປຢຸຖາຍ ຊານາສີ’’ຕີ? ໂສ ອາຫ ‘‘ສມຸມາ, ອຫໍ ຕຣຸຕໂປຕກກາເລ ອິມໍ ນິຄຸໂຣຮຄຈຸຈໍ ອນຸຕຣສຕຸຖີສຸ ກຕຸວາ ຄຈຸຈາມິ, ອວຕຸຖຣິຕຸວາ ຖິຕກາເລ ຈ ປນ ເມ ເອຕສຸສ ອຄຸຄສາຂາ ນາກິ ຌຸເສຕີ, ເອວາຫໍ ອິມໍ ຄຈຸຈກາລໂຕ ປຢຸຖາຍ ຊານາມີ’’ຕີ ປຸນ ອຸໂກປີ ຊນາ ປຸຣິມນເຍເນວ ມກຸກຜໍ ປຸຈຸຊິສຸໆ ໂສ ອາຫ ‘‘ອຫໍ ສມຸມາ ມກຸກຜຈຸຈາປໂກ ສມາໂນ ກູມິຍໍ ນິສີທິຕຸວາ ຄີວໍ ອນຸກຸຂີປິຕຸວາວ ອິມສຸສ ນິຄຸໂຣຮໂປຕກສຸສ ອຄຸຄງກຸເຣ ຂາທາມິ, ເອວາຫໍ ອິມໍ ຂຸທຸທກກາລໂຕ ປຢຸຖາຍ ຊານາມີ’’ຕີໆ ອຖ ອິຕເຣ ອຸໂກປີ ປຸຣິມນເຍເນວ ຕິຕຸຕິຣໍ ປຸຈຸຊິສຸໆ ໂສ ອາຫ ‘‘ສມຸມາ, ປຸພຸເພ ອສຸກສຸມື ນາມ ຖາເນ ມຫານິຄຸໂຣຮຣຸກຸໂຂ ອໂຫສີ, ອຫໍ ຕສຸສ ຜລານິ ຂາທິຕຸວາ ອິມສຸມື ຖາເນ ວຈຸຈໍ ປາເຕສື, ຕໂຕ ເອສ ຣຸກຸໂຂ ຊາໂຕ, ເອວາຫໍ ອິມໍ ອຊາຕກາລໂຕ ປຢຸຖາຍ ຊານາມີ, ຕສຸມາ ອຫໍ ຕຸມຸເຫຫີ ຊາຕິຍາ ມຫລຸລກຕໂຣ’’ຕີໆ

ເອວໍ ວຸຕຸເຕ ມກຸກໂຜ ຈ ຫຕຸຖີ ຈ ຕິຕຸຕິຣປຕຸທິຕໍ ອາຫໍສຸ ‘‘ສມຸມ, ຕຸວໍ ອມຸເຫຫີ ມຫລຸລກຕໂຣ, ອິໂຕ ປຢຸຖາຍ ມຍໍ ຕວ ສກຸກາຣຄຣຸກາຣມານນວນຸທນປູຊນານີ ເຈວ ອກິວາທນປຈຸຈຸຢຸຖານອຸຊລິກມຸມສາມີຈິກມຸມານີ ຈ ກຣິສຸສາມ, ໂອວາເທ ຈ ເຕ ຖສຸສາມ, ຕຸວໍ ປນ ອິໂຕ ປຢຸຖາຍ ອມຸຫາກໍ ໂອວາທານຸສາສນີ ທເທຍຸຍາສີ’’ຕີໆ ຕໂຕ ປຢຸຖາຍ ຕິຕຸຕິໂຣ ເຕສໍ ໂອວາທໍ ອທາສີ, ສີເລສຸ ປຕິຢຸຖາເປສີ, ສຍມຸປີ ສີລານິ ສມາທີຍີໆ ເຕ ຕໂຍປີ ຊນາ ປຸຈສຸ ສີເລສຸ ປຕິຢຸຖາຍ ອລຸລມລຸລໍ ສຄາຣວາ ສປຸປຕິສຸສາ ສກາຄວຸຕຸຕີໂນ ຫຸຕຸວາ ຊີວິຕປຣີໂຍສາເນ ເທວໂລກປຣາຍຕາ ອເຫສຸໍໆ ເຕສໍ ຕິຕຸຕໍ ສມາທານໍ ຕິຕຸຕິຣີຍໍ ພຸຣຫຸມຈຣີຍໍ ນາມ ອໂຫສີໆ

ເຕ ຫິ ນາມ, ກິກຸຂເວ, ຕິຣຈຸຈານຄຕາ ອລຸລມລຸລໍ ສຄາຣວາ ສປຸປຕິສຸສາ ວິຫຣີສຸ, ຕຸມຸເຫ ເອວໍ ສຸວາຂາເຕ ຮມຸມວິນເຍ ປພຸພຊິຕຸວາ ກສຸມາ ອລຸລມລຸລໍ ອຄາຣວາ ອປຸປຕິສຸສາ ວິຫຣຖໆ ອນຸຊານາມິ, ກິກຸຂເວ, ອິໂຕ ປຢຸຖາຍ ຕຸມຸຫາກໍ ຍຖາວຸທຸຒໍ ອກິວາທນໍ ປຈຸຈຸຢຸຖານໍ ອຸຊລິກມຸມໍ ສາມີຈິກມຸມໍ, ຍຖາວຸທຸຒໍ ອຄຸຄາສນໍ ອຄຸໂຄທກໍ ອຄຸຄປີຕຸຫໍ, ນ ອິໂຕ ປຢຸຖາຍ ຈ ນວກຕເຣນ ວຸທຸຒຕໂຣ ເສນາສເນນ ປຜິພາຫິຕພຸໂພ, ໂຍ ປຜິພາເຫຍຸຍ, ອາປຸຕຸຕິທຸກຸກຜສຸສາຕິ ເອວໍ ສຕຸຖາ ອິມໍ ຮມຸມເທສນໍ ອາຫຣິຕຸວາ ອກິສມຸພຸທໂຮ ຫຸຕຸວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໐໗ໆ

‘‘ເຍ ວຸທຸຒມປຈາຍນຸຕິ, ນຣາ ຮມຸມສຸສ ໂກວິທາ;

ທິຢຸເຖວ ຮມຸເມ ປາສໍສາ, ສມຸປຣາເຍ ຈ ສຸຄຸຄຕີ’’ຕີໆ

ຕຕຸຖ ເຍ ວຸທຸຒມປຈາຍນຸຕີຕີ ຊາຕິວຸທຸໂຒ, ວໂຍວຸທຸໂຒ, ຄຸຕວຸທຸໂຒຕີ ຕໂຍ ວຸທຸຒາໆ ເຕສຸ ຊາຕິສມຸປນຸໂນ ຊາຕິວຸທຸໂຒ

ນາມ, ວເຍ ຐິໂຕ ວໂຍວຸທ຺ໂຘ ນາມ , ຄຸຓສມ຺ປນ຺ໂນ ຄຸຓວຸທ຺ໂຘ ນາມ໚ ເຕສຸ ຄຸຓສມ຺ປນ຺ໂນ ວໂຍວຸທ຺ໂຘ ອິມສ຺ມິໍ ຐາເນ ‘‘ວຸທ຺ໂຘ’’ຕິ ອຘິປ຺ເປໂຕ໚ ອປຈາຍນ຺ຕີຕິ ເຊຏ຺ຐາປຈາຍິກກມ຺ເມນ ປູເຊນ຺ຕິ໚ ຘມ຺ມສ຺ສ ໂກວິທາຕິ ເຊຏ຺ຐາປຈາຍນຘມ຺ມສ຺ສ ໂກວິທາ ກຸສລາ໚ ທິຏ຺ເຐວ ຘມ຺ເມຕິ ອິມສ຺ມິເຍວ ອຕ຺ຕຠາເວ໚ ປາສໍສາຕິ ປສໍສາຣຫາ໚ ສມ຺ປຣາເຍ ຈ ສຸຄ຺ຄຕີຕິ ສມ຺ປເຣຕພ຺ເພ ອິມໍ ໂລກໍ ຫິຕ຺ວາ ຄນ຺ຕພ຺ເພ ປຣໂລເກປິ ເຕສໍ ສຸຄ຺ຄຕິເຍວ ໂຫຕີຕິ໚ ອຍໍ ປເນຕ຺ຖ ປິຓ຺ຑຕ຺ໂຖ – ຠິກ຺ຂເວ, ຂຕ຺ຕິຍາ ວາ ພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ວາ ເວສ຺ສາ ວາ ສຸທ຺ທາ ວາ ຄຫຏ຺ຐາ ວາ ປພ຺ພຊິຕາ ວາ ຕິຣຈ຺ຉານຄຕາ ວາ, ເຍ ເກຈິ ສຕ຺ຕາ ເຊຏ຺ຐາປຈິຕິກມ຺ເມ ເຉກາ ກຸສລາ ຄຸຓສມ຺ປນ຺ນານໍ ວໂຍວຸທ຺ຘານໍ ອປຈິຕິໍ ກໂຣນ຺ຕິ, ເຕ ອິມສ຺ມິຎ຺ເຎວ ອຕ຺ຕຠາເວ ເຊຏ຺ຐາປຈິຕິກາຣກາຕິ ປສໍສໍ ວຓ຺ຓນໍ ໂຖມນໍ ລຠນ຺ຕິ, ກາຍສ຺ສ ຈ ເພທາ ສຄ຺ເຄ ນິພ຺ພຕ຺ຕນ຺ຕີຕິ໚

ເອວໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຏ຺ຐາປຈິຕິກມ຺ມສ຺ສ ຄຸຓໍ ກເຖຕ຺ວາ ອນຸສນ຺ຘິໍ ຆເຏຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຘາເນສິ – ‘‘ຕທາ ຫຕ຺ຖິນາໂຄ ໂມຄ຺ຄລ຺ລາໂນ ອໂຫສິ, ມກ຺ກໂຏ ສາຣິປຸຕ຺ໂຕ, ຕິຕ຺ຕິຣປຓ຺ຑິໂຕ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິ’’ນ຺ຕິ໚

ຕິຕ຺ຕິຣຊາຕກວຓ຺ຓນາ ສຕ຺ຕມາ໚

[໓໘] ໘໚ ພກຊາຕກວຓ຺ຓນາ

ນາຈ຺ຈນ຺ຕໍນິກຕິປ຺ປຎ຺ໂຎຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ຈີວຣວຑ຺ຒກໍ ຠິກ຺ຂຸໍ ອາຣພ຺ຠ ກເຖສິ໚ ເອໂກ ກິຣ ເຊຕວນວາສີ ໂກ ຠິກ຺ຂຸ ຍໍກິຎ຺ຈິ ຈີວເຣ ກຕ຺ຕພ຺ພໍ ເຉທນຆຏ຺ຏນວິຈາຣຓສິພ຺ພນາທິກໍ ກມ຺ມໍ, ຕຕ຺ຖ ສຸກຸສໂລ໚ ໂສ ຕາຍ ກຸສລຕາຍ ຈີວຣໍ ວຑ຺ເຒຕິ, ຕສ຺ມາ ‘‘ຈີວຣວຑ຺ຒໂກ’’ ຕ຺ເວວ ປຎ຺ຎາຍິຕ຺ຖ໚ ກິໍ ປເນສ ກໂຣຕີຕິ? ຊິຓ຺ຓປິໂລຕິກາສຸ ຫຕ຺ຖກມ຺ມໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ສຸຂສມ຺ຜສ຺ສໍ ມນາປໍ ຈີວຣໍ ກຕ຺ວາ ຣຊນປຣິໂຍສາເນ ປິຏ຺ໂຐທເກນ ຣຊິຕ຺ວາ ສງ຺ເຂນ ຆໍສິຕ຺ວາ ອຸຊ຺ຊລໍ ມນຸຎ຺ຎໍ ກຕ຺ວາ ນິກ຺ຂິປ ຕິ໚ ຈີວຣກມ຺ມໍ ກາຕຸໍ ອຊານນ຺ຕາ ຠິກ຺ຂູ ອຫເຕ ສາຏເກ ຄເຫຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ມຍໍ ຈີວຣໍ ກາຕຸໍ ນ ຊານາມ, ຈີວຣໍ ໂນ ກຕ຺ວາ ເທຫີ’’ຕິ ວທນ຺ຕິ໚ ໂສ ‘‘ຈີວຣໍ ອາວຸໂສ ກຣິຍມານໍ ຈິເຣນ ນິຏ຺ຐາຕິ, ມຍາ ກຕຈີວຣເມວ ອຕ຺ຖິ, ອິເມ ສາຏເກ ຐເປຕ຺ວາ ຕໍ ຄຓ຺ຫິຕ຺ວາ ຄຈ຺ຉຖາ’’ຕິ ນີຫຣິຕ຺ວາ ທສ຺ເສຕິ໚ ເຕ ຕສ຺ສ ວຓ຺ຓສມ຺ປຕ຺ຕິເມວ ທິສ຺ວາ ອນ຺ຕຣໍ ອຊານນ຺ຕາ ‘‘ຖິຣ’’ນ຺ຕິ ສຎ຺ຎາຍ ອຫຕສາຏເກ ຈີວຣວຑ຺ຒກສ຺ສ ທຕ຺ວາ ຕໍ ຄຓ຺ຫິຕ຺ວາ ຄຈ຺ຉນ຺ຕິ໚ ຕໍ ເຕຫິ ໂຖກໍ ກິລິຏ຺ຐກາເລ ອຸຓ຺ໂຫທເກນ ໂຘວິຍມານໍ ອຕ຺ຕໂນ ປກຕິໍ ທສ຺ເສຕິ, ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ຊິຓ຺ຓຏ຺ຐານໍ ປຎ຺ຎາຍຕິ, ເຕ ວິປ຺ປຏິສາຣິໂນ ໂຫນ຺ຕິ໚ ເອວໍ ອາຄ ຕາຄເຕ ປິໂລຕິກາຫິ ວຎ຺ເຈນ຺ໂຕ ໂສ ຠິກ຺ຂຸ ສພ຺ພຕ຺ຖ ປາກໂຏ ຊາໂຕ໚

ຍຖາ ເຈສ ເຊຕວເນ, ຕຖາ ອຎ຺ຎຕຣສ຺ມິໍ ຄາມເກປິ ເອໂກ ຈີວຣວຑ຺ຒໂກ ໂລກໍ ວຎ຺ເຈຕິ໚ ຕສ຺ສ ສມ຺ຠຕ຺ຕາ ຠິກ຺ຂູ ‘‘ຠນ຺ເຕ, ເຊຕວເນ ກິຣ ເອໂກ ຈີວຣວຑ຺ຒໂກ ເອວໍ ໂລກໍ ວຎ຺ເຈຕີ’’ຕິ ອາໂຣເຈສຸໍ໚ ອຖສ຺ສ ເອຕທໂຫສິ ‘‘ຫນ຺ທາຫໍ, ຕໍ ນຄຣວາສິກໍ ວຎ຺ເຈມີ’’ຕິ ປິໂລຕິກຈີວຣໍ ອຕິມນາປໍ ກຕ຺ວາ ສຸຣຕ຺ຕໍ ຣຊິຕ຺ວາ ຕໍ ປາຣຸປິຕ຺ວາ ເຊຕວນໍ ອຄມາສິ໚ ອິຕໂຣ ຕໍ ທິສ຺ວາວ ໂລຠໍ ອຸປ຺ປາເທຕ຺ວາ ‘‘ຠນ຺ເຕ, ອິມໍ ຈີວຣໍ ຕຸມ຺ເຫຫິ ກຕ’’ນ຺ຕິ ປຸຈ຺ຉິ໚ ‘‘ອາມາວຸໂສ’’ຕິ໚ ‘‘ຠນ຺ເຕ, ອິມໍ ຈີວຣໍ ມຍ຺ຫໍ ເທຖ, ຕຸມ຺ເຫ ອຎ຺ຎໍ ລຠິສ຺ສຖາ’’ຕິ? ‘‘ອາວຸໂສ, ມຍໍ ຄາມວາສິກາ ທຸລ຺ລຠປຈ຺ຈຍາ, ອິມາຫໍ ຕຸຍ຺ຫໍ ທຕ຺ວາ ອຕ຺ຕນາ ກິໍ ປາຣຸປິສ຺ສາມີ’’ຕິ? ‘‘ຠນ຺ເຕ, ມມ ສນ຺ຕິເກ ອຫຕສາຏກາ ອຕ຺ຖິ, ເຕ ຄເຫຕ຺ວາ ຕຸມ຺ຫາກໍ ຈີວຣໍ ກໂຣຖາ’’ຕິ໚ ‘‘ອາວຸໂສ, ມຍາ ເອຕ຺ຖ ຫຕ຺ຖກມ຺ມໍ ທສ຺ສິຕໍ, ຕຍິ ປນ ເອວໍ ວທນ຺ເຕ ກິໍ ສກ຺ກາ ກາຕຸໍ, ຄຓ຺ຫາຫິ ນ’’ນ຺ຕິ ຕສ຺ສ ປິໂລຕິກຈີວຣໍ ທຕ຺ວາ ອຫຕສາຏເກ ອາທາຍ ຕໍ ວຎ຺ເຈຕ຺ວາ ປກ຺ກາມິ໚ ເຊຕວນວາສິໂກປິ ຕໍ ຈີວຣໍ ປາຣຸປິຕ຺ວາ ກຕິປາຫຈ຺ຈເຍນ ອຸຓ຺ໂຫທເກນ ໂຘວນ຺ໂຕ ຊິຓ຺ຓປິໂລຕິກຠາວໍ ທິສ຺ວາ ລຊ຺ຊິໂຕ ‘‘ຄາມວາສີຈີວຣວຑ຺ຒເກນ ກິຣ ເຊຕວນວາສິໂກ ວຎ຺ຈິໂຕ’’ຕິ ຕສ຺ສ ວຎ຺ຈິຕຠາໂວ ສງ຺ຆມຊ຺ເຊ ປາກໂຏ ຊາ ໂຕ໚

ອເຖກທິວສໍ ຠິກ຺ຂູ ຘມ຺ມສຠາຍໍ ຕໍ ກຖໍ ກເຖນ຺ຕາ ນິສີທິໍສຸ໚ ສຕ຺ຖາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ກາຍ ນຸຕ຺ຖ, ຠິກ຺ຂເວ, ເອຕຣຫິ ກຖາຍ ສນ຺ນິສິນ຺ນາ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິ໚ ເຕ ຕມຕ຺ຖໍ ອາໂຣເຈສຸໍ໚ ສຕ຺ຖາ ‘‘ນ, ຠິກ຺ຂເວ, ເຊຕວນວາສີ ຈີວຣວຑ຺ຒໂກ ອິທາເນວ ອຎ຺ເຎ ວຎ຺ເຈ ຕິ, ປຸພ຺ເພປິ ວຎ຺ເຈສິເຍວ໚ ນ ຄາມວາສິເກນາປິ ອິທາເນວ ເອສ ເຊຕວນວາສີ ຈີວຣວຑ຺ຒໂກ ວຎ຺ຈິໂຕ, ປຸພ຺ເພປິ ວຎ຺ຈິໂຕເຍ ວາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣິ໚

ອຕີເຕ ເອກສ຺ມິໍ ອຣຎ຺ຎາຍຕເນ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ອຎ຺ຎຕຣໍ ປທຸມສຣໍ ນິສ຺ສາຍ ຐິເຕ ວຣຓຣຸກ຺ເຂ ຣຸກ຺ຂເທວຕາ ຫຸຕ຺ວາ ນິພ຺ພຕ຺

ຕິຯ ຕທາ ອຎ຺ຎຕຣສ຺ມິໍ ນາຕິມຫນ຺ເຕ ສເຣ ນິທາຆສມເຍ ອຸທກໍ ມນ຺ທໍ ອໂຫສິ, ພຫູ ເຈຕ຺ຖ ມຈ຺ຉາ ໂຫນ຺ຕິຯ ອເຖໂກ ພໂກ ເຕ ມຈ຺ເຉ ທິສ຺ວາ ‘‘ເອເກນ ອຸປາເຍນ ອິເມ ມຈ຺ເຉ ວຎ຺ເຈຕ຺ວາ ຂາທິສ຺ສາມີ’’ຕິ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອຸທກປຣິຍນ຺ເຕ ຈິນ຺ເຕນ຺ໂຕ ນິສີທິຯ ອຖ ນໍ ມຈ຺ຉາ ທິສ຺ວາ ‘‘ກິໍ, ອຍ຺ຍ, ຈິນ຺ເຕນ຺ໂຕ ນິສິນ຺ໂນສີ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິໍສຸຯ ‘‘ຕຸມ຺ຫາກໍ ຈິນ຺ເຕນ຺ໂຕ ນິສິນ຺ໂນມ຺ຫີ’’ຕິຯ ‘‘ກິໍ ອມ຺ຫາກໍ ຈິນ຺ເຕສິ, ອຍ຺ຍາ’’ຕິ? ‘‘‘ອິມສ຺ມິໍ ສເຣ ອຸທກໍ ປຣິຕ຺ຕໍ, ໂຄຈໂຣ ມນ຺ໂທ, ນິທາໂຆ ຈ ມຫນ຺ໂຕ, ອິທານິເມ ມຈ຺ຉາ ກິໍ ນາມ ກຣິສ຺ສນ຺ຕີ’ຕິ ຕຸມ຺ຫາກໍ ຈິນ຺ເຕນ຺ໂຕ ນິສິນ຺ໂນມ຺ຫີ’’ຕິຯ ‘‘ອຖ ກິໍ ກໂຣມ, ອຍ຺ຍາ’’ຕິ? ‘‘ຕຸມ຺ເຫ ສເຈ ມຍ຺ຫໍ ວຈນໍ ກເຣຍ຺ຍາຖ , ອຫໍ ໂວ ເອເກກໍ ມຸຂຕຸຓ຺ຑເກນ ຄເຫຕ຺ວາ ເອກໍ ປຎ຺ຈວຓ຺ຓປທຸມສຎ຺ຉນ຺ນໍ ມຫາສຣໍ ເນຕ຺ວາ ວິສ຺ສຊ຺ເຊຍ຺ຍ’’ນ຺ຕິຯ ‘‘ອຍ຺ຍ, ປຖມກປ຺ປິກໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ມຈ຺ຉານໍ ຈິນ຺ຕນກພໂກ ນາມ ນຕ຺ຖິ, ຕ຺ວໍ ອມ຺ເຫສຸ ເອເກກໍ ຂາທິຕຸກາໂມສີ’’ຕິຯ ‘‘ນາຫໍ ຕຸມ຺ເຫ ມຍ຺ຫໍ ສທ຺ທຫນ຺ເຕ ຂາທິສ຺ສາມິ’’ຯ ‘‘ສເຈ ປນ ສຣສ຺ສ ອຕ຺ຖິຠາວໍ ມຍ຺ຫໍ ນ ສທ຺ທຫຖ, ເອກໍ ມຈ຺ຉໍ ມຍາ ສທ຺ຘິໍ ສຣໍ ປສ຺ສິຕຸໍ ເປເສຖາ’’ຕິຯ ມຈ຺ຉາ ຕສ຺ສ ສທ຺ທຫິຕ຺ວາ ‘‘ອຍໍ ຊເລປິ ຖເລປິ ສມຕ຺ໂຖ’’ຕິ ເອກໍ ກາຬມຫາມຈ຺ຉໍ ອທໍສຸ ‘‘ອິມໍ ຄເຫຕ຺ວາ ຄຈ຺ຉຖາ’’ຕິຯ ໂສ ຕໍ ຄເຫຕ຺ວາ ເນຕ຺ວາ ສເຣ ວິສ຺ສຊ຺ເຊຕ຺ວາ ສພ຺ພໍ ສຣໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ປຸນ ອາເນຕ຺ວາ ເຕສໍ ມຈ຺ຉານໍ ສນ຺ຕິເກ ວິສ຺ສຊ຺ເຊສິຯ ໂສ ເຕສໍ ມຈ຺ຉານໍ ສຣສ຺ສ ສມ຺ປຕ຺ຕິໍ ວຓ຺ເຓສິຯ ເຕ ຕສ຺ສ ກຖໍ ສຸຕ຺ວາ ຄນ຺ຕຸກາມາ ຫຸຕ຺ວາ ‘‘ສາທຸ, ອຍ຺ຍ, ອມ຺ເຫ ຄເຫຕ຺ວາ ຄຈ຺ຉາຫີ’’ຕິ ອາຫໍສຸຯ

ພໂກ ປຖມໍ ຕໍ ກາຬມຫາມຈ຺ຉເມວ ຄເຫຕ຺ວາ ສຣຕີຣໍ ເນຕ຺ວາ ສຣໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ສຣຕີເຣ ຊາເຕ ວຣຓຣຸກ຺ເຂ ນິລີຍິຕ຺ວາ ຕໍ ວິຏປນ຺ຕເຣ ປກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ຕຸຓ຺ເຑນ ວິຊ຺ຌນ຺ໂຕ ຊີວິຕກ຺ຂຍໍ ປາເປຕ຺ວາ ມໍສໍ ຂາທິຕ຺ວາ ກຓ຺ຏເກ ຣຸກ຺ຂມູເລ ປາເຕຕ຺ວາ ປຸນ ຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ວິສ຺ສຏ຺ໂຐ, ເມ ໂສ ມຈ຺ໂຉ, ອຎ຺ໂຎ ອາຄຈ຺ຉຕູ’’ຕິ ເອເຕນຸປາເຍນ ເອເກກໍ ຄເຫຕ຺ວາ ສພ຺ເພ ມຈ຺ເຉ ຂາທິຕ຺ວາ ປຸນ ອາຄໂຕ ເອກໍ ມຈ຺ຉມ຺ປິ ນາທ຺ທສຯ ເອໂກ ປເນຕ຺ຖ ກກ຺ກຏໂກ ອວສິຏ຺ໂຐຯ ພໂກ ຕມ຺ປິ ຂາທິຕຸກາໂມ ຫຸຕ຺ວາ ‘‘ໂຠ, ກກ຺ກຏກ, ມຍາ ສພ຺ເພເຕ ມຈ຺ຉາ ເນຕ຺ວາ ປທຸມສຎ຺ຉນ຺ເນ ມຫາສເຣ ວິສ຺ສຊ຺ຊິຕາ, ເອຫິ ຕມ຺ປິ ເນສ຺ສາມີ’’ຕິຯ ‘‘ມໍ ຄເຫຕ຺ວາ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ກຖໍ ຄຓ຺ຫິສ຺ສສີ’’ຕິ? ‘‘ຑໍສິຕ຺ວາ ຄຓ຺ຫິສ຺ສາມີ’’ຕິຯ ‘‘ຕ຺ວໍ ເອວໍ ຄເຫຕ຺ວາ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ມໍ ປາເຕສ຺ສສິ, ນາຫໍ ຕຍາ ສທ຺ຘິໍ ຄມິສ຺ສາມີ’’ຕິຯ ‘‘ມາ ຠາຍິ, ອຫໍ ຕໍ ສຸຄ຺ຄຫິຕໍ ຄເຫຕ຺ວາ ຄມິສ຺ສາມີ’’ຕິຯ ກກ຺ກຏໂກ ຈິນ຺ເຕສິ ‘‘ອິມສ຺ສ ມຈ຺ເຉ ເນຕ຺ວາ ສເຣ ວິສ຺ສຊ຺ຊນໍ ນາມ ນຕ຺ຖິຯ ສເຈ ປນ ມໍ ສເຣ ວິສ຺ສຊ຺ເຊສ຺ສຕິ, ອິຈ຺ເຈຕໍ ກຸສລໍຯ ໂນ ເຈ ວິສ຺ສຊ຺ເຊສ຺ສຕິ, ຄີວມສ຺ສ ຉິນ຺ທິຕ຺ວາ ຊີວິຕໍ ຫຣິສ຺ສາມີ’’ຕິຯ

ອຖ ນໍ ເອວມາຫ ‘‘ສມ຺ມ ພກ, ນ ໂຂ ຕ຺ວໍ ສຸຄ຺ຄຫິຕໍ ຄເຫຕຸໍ ສກ຺ຂິສ຺ສສິ, ອມ຺ຫາກໍ ປນ ຄຫຓໍ ສຸຄ຺ຄຫຓໍ , ສຈາຫໍ ອເຬຫິ ຕວ ຄີວໍ ຄເຫຕຸໍ ລຠິສ຺ສາມິ, ຕວ ຄີວໍ ສຸຄ຺ຄຫິຕໍ ກຕ຺ວາ ຕຍາ ສທ຺ຘິໍ ຄມິສ຺ສາມີ’’ຕິຯ ໂສ ຕໍ ‘‘ວຎ຺ເຈຕຸກາໂມ ເອສ ມ’’ນ຺ຕິ ອຊານນ຺ໂຕ ‘‘ສາທູ’’ຕິ ສມ຺ປຏິຈ຺ຉິຯ ກກ຺ກຏໂກ ອຕ຺ຕໂນ ອເຬຫິ ກມ຺ມາຣສຓ຺ຑາເສນ ວິຍ ຕສ຺ສ ຄີວໍ ສຸຄ຺ຄຫິຕໍ ກຕ຺ວາ ‘‘ອິທານິ ຄຈ຺ຉາ’’ຕິ ອາຫຯ ໂສ ຕໍ ເນຕ຺ວາ ສຣໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ວຣຓຣຸກ຺ຂາຠິມຸໂຂ ປາຍາສິຯ ກກ຺ກຏໂກ ອາຫ ‘‘ມາຕຸລ, ອຍໍ ສໂຣ ເອຕ຺ໂຕ, ຕ຺ວໍ ປນ ອິໂຕ ກິໍ ເນສີ’’ຕິ? ພໂກ ‘‘ນ ເຕ ມາຕຸໂລ ອຫໍ, ນ ຠາຄິນິປຸຕ຺ໂຕສິ ວຕ ເມ ຕ຺ວ’’ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ ‘‘ຕ຺ວໍ ‘ເອສ ມໍ ອຸກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ວິຈຣນ຺ໂຕ ມຍ຺ຫໍ ທາໂສ’ຕິ ສຎ຺ຎໍ ກໂຣສິ ມຎ຺ເຎ, ປສ຺ເສຕໍ ວຣຓຣຸກ຺ຂສ຺ສ ມູເລ ກຓ຺ຏກຣາສິໍ, ຍຖາ ເມ ເຕ ສພ຺ເພ ມຈ຺ຉາ ຂາທິຕາ, ຕມ຺ປິ ຕເຖວ ຂາທິສ຺ສາມີ’’ຕິ ອາຫຯ ກກ຺ກຏໂກ ‘‘ເອເຕ ມຈ຺ຉາ ອຕ຺ຕໂນ ພາລຕາຍ ຕຍາ ຂາທິຕາ, ອຫໍ ປນ ເຕ ມໍ ຂາທິຕຸໍ ນ ທສ຺ສາມິ, ຕຎ຺ເຎວ ປນ ວິນາສໍ ປາເປສ຺ສາມິຯ ຕ຺ວຎ຺ຫິ ພາລຕາຍ ມຍາ ວຎ຺ຈິຕຠາວໍ ນ ຊານາສິ, ມຣນ຺ຕາ ອຸໂຠປິ ມຣິສ຺ສາມ, ອຫໍ ເຕ ສີສໍ ຉິນ຺ທິຕ຺ວາ ຠູມິຍໍ ຂິປິສ຺ສາມີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ກມ຺ມາຣສຓ຺ຑາເສນ ວິຍ ອເຬຫິ ຕສ຺ສ ຄີວໍ ນິປ຺ປີເຬສິຯ ໂສ ວິວເຏນ ມຸເຂນ ອກ຺ຂີຫິ ອສ຺ສຸນາ ປຄ຺ຆຣນ຺ເຕນ ມຣຓຠຍຕຊ຺ຊິໂຕ ‘‘ສາມິ, ອຫໍ ຕໍ ນ ຂາທິສ຺ສາມິ, ຊີວິຕໍ ເມ ເທຫີ’’ຕິ ອາຫຯ ‘‘ຍທິ ເອວໍ ໂອຕຣິຕ຺ວາ ມໍ ສຣສ຺ມິໍ ວິສ຺ສຊ຺ເຊຫີ’’ຕິຯ ໂສ ນິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ສຣເມວ ໂອຕຣິຕ຺ວາ ກກ຺ກຏກໍ ສຣປຣິຍນ຺ເຕ ປງ຺ກປິຏ຺ເຐ ຐເປສິ, ກກ຺ກຏໂກ ກຕ຺ຕຣິກາຍ ກຸມຸທນາຬໍ ກປ຺ເປນ຺ໂຕ ວິຍ ຕສ຺ສ ຄີວໍ ກປ຺ເປຕ຺ວາ ອຸທກໍ ປາວິສິຯ

ຕໍ ອຈ຺ຉຣິຍໍ ທິສ຺ວາ ວຣຓຣຸກ຺ເຂ ອຘິວຕ຺ຖາ ເທວຕາ ສາທຸກາຣໍ ທທມານາ ວນໍ ອຸນ຺ນາທຍມານາ ມຘຸຣສ຺ສເຣນ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໙໘ຯ

‘‘ນາຈ຺ຈນ຺ຕໍ ນິກຕິປ຺ປຎ຺ໂຎ, ນິກຕ຺ຍາ ສຸຂເມຘຕິ;

ອາຣາເຊຕິ ນິກຕິປ໌ປ໌ລຸໂລ, ພໂກ ກກ຺ກຍກາມິວາ’’ຕິ຺

ຕຕ຺ຖ ນາຈ຺ຈນ຺ຕໍ ນິກຕິປ໌ປ໌ລຸໂລ, ນິກຕ຺ຍາ ສຸຂເມຊຕິຕິ ນິກຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ ວລ຺ຈນາ, ນິກຕິປ໌ປ໌ລຸໂລ ວລ຺ຈນປ໌ລຸໂລ ປ຺ຸຄ຺ຄໂລ ຕາຍ ນິກຕ຺ຍາ ນິກຕິຍາ ວລ຺ຈນາຍ ນ ອຈ຺ຈນ຺ຕໍ ສຸຂເມຊຕິ, ນິຈ຺ຈກາເລ ສຸຂສຸມີເຍວ ປຕິຍ຺ຖາຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກຕິ, ເອກໍເສນ ປນ ວິນາສໍ ປາປ຺ຸຕາຕິເຍວາຕິ ອຕ຺ໂຖ຺ ອາຣາເຊຕິຕິ ປ໌ຜິລກຕິ຺ ນິກຕິປ໌ປ໌ລຸໂລຕິ ເກຣາຜິກກາວໍ ສິກ຺ຂິຕປ໌ລຸໂລ ປາປປ຺ຸຄ຺ຄໂລ ອຕ຺ຕນາ ກຕສ຺ສ ປາປສ຺ສ ຜລໍ ອາຣາເຊຕິ ປ໌ຜິລກຕິ ວິນ຺ທຕິຕິ ອຕ຺ໂຖ຺ ກຖໍ? ພໂກ ກກ຺ກຍກາມິວ, ຍຖາ ພໂກ ກກ຺ກຍກາ ຄີວຈ຺ເຊທໍ ປາປ຺ຸຕາຕິ, ເອວໍ ປາປປ຺ຸຄ຺ຄໂລ ອຕ຺ຕນາ ກຕປາປໂຕ ທິຍ຺ຖຊມ຺ເມ ວາ ສມ຺ປຣາເຍ ວາ ກຍໍ ອາຣາເຊຕິ ປ໌ຜິລກຕິຕິ ອິມມຕ຺ຖໍ ປ໌ກາເສນ຺ໂຕ ມຫາສຕ຺ໂຕ ວນໍ ອຸນ຺ນາເທນ຺ໂຕ ຊມ຺ມໍ ເທເສສິ຺

ສຕ຺ຖາ ‘‘ນ, ກິກ຺ຂເວ, ອິທາເນວ ຄາມວາສິຈິວຣວທ຺ຒເກເນສ ວລ຺ຈິໂຕ, ອຕິເຕປິ ວລ຺ຈິໂຕເຍວາ’’ຕິ ອິມໍ ຊມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ອນຸສນ຺ຊີ ຆເຍຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຊາເນສິ – ‘‘ຕທາ ໂສ ພໂກ ເຊຕວນວາສີ ຈິວຣວທ຺ຒໂກ ອໂຫສິ, ກກ຺ກຍໂກ ຄາມວາສີ ຈີວຣວທ຺ຒໂກ, ຣຸກ຺ຂເທວຕາ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິ’’ນ຺ຕິ຺

ພກຊາຕກວຕ຺ຕນາ ອຕ຺ຖມາ຺

[໓໙] ໙຺ ນນ຺ທຊາຕກວຕ຺ຕນາ

ມລ຺ເລໂສວຕ຺ຕໂຍ ຣາສີຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ສາຣິປ຺ຸຕຕ຺ເຖຣສ຺ສ ສທ຺ຊິວິຫາຣິກໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິ຺ ໂສ ກິຣ ກິກ຺ຂຸ ສຸພ຺ພໂຈ ອໂຫສິ ວຈນກ຺ຂໂມ, ເຖຣສ຺ສ ມຫນ຺ເຕນຸສ຺ສາເຫນ ອຸປ໌ກາຣໍ ກໂຣຕິ຺ ອເຖກໍ ສມຍໍ ເຖໂຣ ສຕ຺ຖາຣໍ ອາປ຺ຸຈ຺ຊິຕ຺ວາ ຈາຣິກໍ ຈຣນ຺ໂຕ ທກ຺ຂິຕາຄິຣິຊນປ໌ທໍ ອຄມາສິ຺ ໂສ ກິກ຺ຂຸ ຕຕ຺ຖ ຄຕກາເລ ມານຕ຺ຖທ຺ໂຊ ຫຸຕ຺ວາ ເຖຣສ຺ສ ວຈນໍ ນ ກໂຣຕິ ‘‘ອາວຸໂສ, ອິທໍ ນາມ ກໂຣຫີ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ປນ ເຖຣສ຺ສ ປ໌ຜິປ໌ກ຺ໂຂ ໂຫຕິ຺ ເຖໂຣ ຕສ຺ສ ອາສຍໍ ນ ຊານາຕິ຺ ໂສ ຕຕ຺ຖ ຈາຣິກໍ ຈຣິຕ຺ວາ ປຸນ ເຊຕວນໍ ອາຄໂຕ຺ ໂສ ກິກ຺ຂຸ ເຖຣສ຺ສ ເຊຕວນວິຫາຣໍ ອາຄຕກາລໂຕ ປ໌ຍ຺ຖາຍ ປຸນ ຕາທິໂສວ ຊາໂຕ຺ ເຖໂຣ ຕຖາຄຕສ຺ສ ອາໂຣເຈສິ ‘‘ກນ຺ເຕ, ມຍ຺ທໍ ເອໂກ ສທ຺ຊິວິຫາຣິໂກ ເອກສ຺ມິ ຖາເນ ສເຕນ ກິຕທາໂສ ວິຍ ໂຫຕິ, ເອກສ຺ມິ ຖາເນ ມານຕ຺ຖທ຺ໂຊ ຫຸຕ຺ວາ ‘ອິທໍ ນາມ ກໂຣຫີ’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ປ໌ຜິປ໌ກ຺ໂຂ ໂຫຕີ’’ຕິ຺ ສຕ຺ຖາ ‘‘ນາຍໍ, ສາຣິປ຺ຸຕ຺ຕ, ກິກ຺ຂຸ ອິທາເນວ ເອວໍສີໂລ, ປຸພ຺ເພປ໌ສ ເອກໍ ຖານໍ ຄໂຕ ສເຕນ ກິຕທາໂສ ວິຍ ໂຫຕິ຺ ເອກໍ ຖານໍ ຄໂຕ ປ໌ຜິປ໌ກ຺ໂຂ ປ໌ຜິສຕ຺ຕຸ ໂຫຕີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ເຖເຣນ ຍາຈິໂຕ ອຕີຕໍ ອາຫຣີ຺

ອຕີເຕ ພາຣາຕສີຍໍ ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ເຕ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ເຕ ໂພຊິສຕ຺ໂຕ ເອກສ຺ມິ ກຸຍຸມ຺ພິຍກຸເລ ປ໌ຜິສນ຺ຊີ ຄຕ຺ຫີ຺ ຕສ຺ເສໂກ ສຫາຍ ໂກ ກຸຍຸມ຺ພິໂກ ສຍໍ ມຫລ຺ລໂກ, ກຣິຍາ ປນສ຺ສ ຕຣຸຕີ຺ ສາ ຕໍ ນິສ຺ສາຍ ປຸຕ຺ຕໍ ປ໌ຜິລກິ຺ ໂສ ຈິນ຺ເຕສິ ‘‘ອຍໍ ອິຕ຺ຖີ ຕຣຸຕຕ຺ຕາ ມມຈ຺ຈເຍນ ກລ຺ຈິເທວ ປຸຣິສໍ ຄເຫຕ຺ວາ ອິມໍ ຊນໍ ວິນາເສຍ຺ຍ, ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ເມ ນ ທເທຍ຺ຍ, ຍໍນູນາຫໍ ອິມໍ ຊນໍ ປ໌ຖວິຄຕໍ ກເຣຍ຺ຍ’’ນ຺ຕິ ຆເຣ ນນ຺ທໍ ນາມ ທາສໍ ຄເຫຕ຺ວາ ອຣລ຺ລໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເອກສ຺ມິ ຖາເນ ຕໍ ຊນໍ ນິທທິຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ອາຈິກ຺ຂິຕ຺ວາ ‘‘ຕາຕ, ນນ຺ທ, ອິມໍ ຊນໍ ມມຈ຺ຈເຍນ ມຍ຺ທໍ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ອາຈິກ຺ເຂຍ຺ຍາສີ, ມາ ຈ ນໍ ປ໌ຣິຈ຺ຈຊີ’’ຕິ ໂອວທິຕ຺ວາ ກາລມກາສີ຺

ປຸຕ຺ໂຕປິສ຺ສ ອນຸກ຺ກເມນ ວຍປ໌ປ໌ຕ຺ໂຕ ຊາໂຕ຺ ອຖ ນໍ ມາຕາ ອາຫ – ‘‘ຕາຕ, ຕວ ປິຕາ ນນ຺ທໍ ທາສໍ ຄເຫຕ຺ວາ ຊນໍ ນິເຊສິ, ຕໍ ອາຫຣາເປຕ຺ວາ ກຸຍຸມ຺ພໍ ສຕ຺ຖເປຫີ’’ຕິ຺ ໂສ ເອກທິວສໍ ນນ຺ທໍ ອາຫ – ‘‘ມາຕຸລ, ອຕ຺ຖີ ກິລ຺ຈິ ມຍ຺ທໍ ປິຕຣາ ຊນໍ ນິທຫິຕ’’ນ຺ຕິ຺ ‘‘ອາມ, ສາມີ’’ຕິ຺ ‘‘ກຸຫີ ຕໍ ນິທຫິຕ’’ນ຺ຕິ຺ ‘‘ອຣລ຺ເລ, ສາມີ’’ຕິ຺ ‘‘ເຕນ ຫີ ຄຈ຺ຊາມາ’’ຕິ ກຸທ຺ທາລປິຍກໍ ອາທາຍ ນິຊິຍ຺ຖານໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ກຫໍ ມາຕຸລ, ຊນ’’ນ຺ຕິ ອາຫ຺ ນນ຺ໂທ ອາຣຸຍ຺ຫ ຊນມຕ຺ຖເກ ຖຕ຺ວາ ຊນໍ ນິສ຺ສາຍ ມານໍ ອຸປ຺ປາເທຕ຺ວາ ‘‘ອເຣ ທາສິປ຺ຸຕ຺ຕ ເຈຍກ, ກຸໂຕ ເຕ ອິມສ຺ມິ ຖາເນ ຊນ’’ນ຺ຕິ ກຸມາຣໍ ອກ຺ໂກສຕິ຺ ກຸມາໂຣ ຕສ຺ສ ຜຣຸສວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ ອສຸຕນ຺ໂຕ ວິຍ ‘‘ເຕນ ຫີ ຄຈ຺ຊາມາ’’ຕິ ຕໍ ຄເຫຕ຺ວາ ປ໌ຜິນິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ປຸນ ທ຺ເວ ຕໂຍ ທິວເສ ອຕິກ຺ກມິຕ຺ວາ ອຄມາສິ, ນນ຺ໂທ ຕເຖວ ອກ຺ໂກສ ຕິ຺ ກຸມາໂຣ ເຕນ ສທ຺ຊີ ຜຣຸສວຈນໍ ອວຕ຺ວາວ ນິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ‘‘ອຍໍ ທາໂສ ອິໂຕ ປ໌ຍ຺ຖາຍ ‘ຊນໍ ອາຈິກ຺ຂິສ຺ສາມີ’ຕິ ຄຈ຺ຊຕິ, ຄນ຺ຕ຺ວາ ປນ ມໍ ອກ຺ໂກສຕິ, ຕຕ຺ຖ ກາຣຕໍ ນ ຊານາມິ, ອຕ຺ຖີ ໂຂ ປນ ເມ ປິຕຸ ສຫາໂຍ ກຸຍຸມ຺ພິໂກ, ຕໍ ປ໌ຜິປ຺ຸຈ຺ຊິຕ຺ວາ ຊານິສ຺ສາມີ’’ຕິ ໂພຊິສຕ຺ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສພ຺ພໍ ຕໍ ປ໌ວຕ຺ຕີ ອາໂຣເຈຕ຺ວາ ‘‘ກີ ນຸ ໂຂ, ຕາຕ, ກາຣຕ’’ນ຺ຕິ ປຸຈ຺ຊິ຺

ໂພຂີສຕຸໂຕ ‘‘ຍສຸມິ ເຕ, ຕາຕ, ຄາເມ ກິໂຕ ນນຸໂທ ອກຸໂກສຕິ, ຕຕຸເຖວ ເຕ ປິຕຸ ສນຸຕກໍ ສນໍ, ຕສຸມາ ຍທາ ເຕ ນນຸໂທ ອກຸໂກສຕິ, ຕທາ ນໍ ‘ເອຫິ ເຣ ທາສ, ກີ ອກຸໂກສສີ’ຕິ ອາກາທຸຓິຕຸວາ ຕໍ ຄານໍ ກີນຸທິຕຸວາ ກຸລສນຸຕກໍ ສນໍ ນີຫຣິຕຸວາ ທາສໍ ອຸກຸຂິປາເປຕຸວາ ສນໍ ອາຫຣາ’’ຕິ ວຕຸວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໓໙.

‘‘ມລຸເລ ໂສວຕຸຕໂຍ ຣາສີ, ໂສວຕຸຕມາລາ ຈ ນນຸທໂກ;

ຍຕຸຖ ທາໂສ ອາມຊາໂຕ, ກິໂຕ ຖຸລຸລານີ ຄຊຊຕີ’’ຕິ.

ຕຕຸຖ ມລຸເລຕິ ເອວໍ ອຫໍ ຊານາມິ. ໂສວຕຸຕໂຍຕິ ສຸນຸທໂຣ ວຕຸໂຕ ເອເຕສນຸຕິ ໂສວຕຸຕານິ. ການິ ຕານິ? ຣຊຕມຕິກລຸຈນປວາລຸອາທີນິ ຣຕນານິ. ອິມສຸມິລຸຫິ ຄາເມ ສພຸພາເນຕານິ ‘‘ສຸວຕຸຕານີ’’ຕິ ອະຂິປຸເປຕານີ, ເຕສໍ ຣາສີ ໂສວຕຸຕໂຍ ຣາສີ. ໂສວຕຸຕມາລາ ຈາຕິ ຕຸຍຸຫໍ ປິຕຸສນຸຕກາ ສຸວຕຸຕມາລາ ຈ ເອຕຸເຖວາຕິ ມລຸລານິ. ນນຸທໂກ ຍຕຸຖ ທາໂສຕິ ຍສຸມິ ຄາເມ ກິໂຕ ນນຸທໂກ ທາໂສ. ອາມຊາໂຕຕິ ‘‘ອາມ, ອຫໍ ໂວ ທາສີ’’ຕິ ເອວໍ ທາສພຸຍໍ ອຸປຄຕາຍ ອາມທາສີສງຂາຕາຍ ທາສິຍາ ປຸຕຸໂຕ. ກິໂຕ ຖຸລຸລານີ ຄຊຊຕີຕິ ‘‘ໂສ ຍສຸມິ ຄາເມ ກິໂຕ ຖຸລຸລານີ ຜຣຸສວຈນານີ ວທຕີ, ຕຕຸເຖວ ເຕ ກຸລສນຸຕກໍ ສນໍ, ເອວໍ ອຫໍ ຕໍ ມລຸລານີ’’ຕິ ໂພຂີສຕຸໂຕ ກຸມາຣສຸສ ສນຄຸຄຫຕູປາຍໍ ອາຈິກຸຂີ.

ກຸມາໂຣ ໂພຂີສຕຸຕໍ ວນຸທິຕຸວາ ສຣໍ ຄນຸຕຸວາ ນນຸທໍ ອາທາຍ ນິຂິຍຸຖານໍ ຄນຸຕຸວາ ຍຖານຸສິຍຸຖໍ ປຜິປຊຊິຕຸວາ ຕໍ ສນໍ ອາຫຣິຕຸວາ ກຸຜຸມຸພໍ ສຕຸຖເປຕຸວາ ໂພຂີສຕຸຕສຸສ ໂອວາເທ ກິໂຕ ທານາທີນິ ປຸລຸລານີ ກຕຸວາ ຊີວິຕປຣິໂຍສາເນ ຍຖາກມຸມໍ ຄໂຕ.

ສຕຸຖາ ‘‘ປຸພຸເພປສ ເອວໍສີໂລເຍວາ’’ຕິ ວຕຸວາ ອິມໍ ສມຸມເທສນໍ ອາຫຣິຕຸວາ ອນຸສນຸຂີ ພເຍຕຸວາ ຊາຕກໍ ສໂມຂາເນສິ – ‘‘ຕທາ ນນຸໂທ ສາຣິປຸຕຸຕສຸສ ສທຸຂີວິຫາຣິໂກ ອໂທສິ, ປຕຸທິຕກຸຍຸມຸພິໂກ ປນ ອຫເມວ ອໂທສີ’’ນຸຕິ.

ນນຸທຊາຕກວຕຸຕນາ ນວມາ.

[໔໐] ໑໐. ຂທິຣງຄາຣຊາຕກວຕຸຕນາ

ການໍ ປຕາມີ ນິຣຍນຸຕິ ອິທໍ ສຕຸຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນຸໂຕ ອນາຖປິຕຸທິກໍ ອາຣພຸກ ກເຖສິ. ອນາຖປິຕຸທິໂກ ຫິ ວິຫາຣເມວ ອາຣພຸກ ຈຕຸປລຸລາສໂກຜິສນໍ ພຸທຸຂສາສເນ ປຣິຈຸຈຊິຕຸວາ ວິກິຣິຕຸວາ ຄເປຕຸວາ ຕີຕີ ຣຕນານິ ອລຸລຕຸຖ ຣຕນສລຸລເມວ ອນຸປຸປາເທຕຸວາ ສຕຸຖຣີ ເຊຕວເນ ວິຫຣນຸເຕ ເທວສິກໍ ຕີຕີ ມຫາອຸປຍຸຖານານີ ຄຈຸຉຕິ. ປາໂຕວ ເອກວາຣໍ ຄຈຸຉຕິ, ກຕປາຕຣາໂສ ເອກວາຣໍ, ສາຍນຸເຫ ເອກວາຣໍ. ອລຸລານິປີ ອນຸຕຣນຸຕຣຸປຍຸຖານານີ ໂຫນຸຕິເຍວ. ຄຈຸຉນຸໂຕ ຈ ‘‘ກີ ນຸ ໂຂ ອາທາຍ ອາຄໂຕຕິ ສາມເຕຣາ ວາ ທຫຣາ ວາ ຫຕຸຖມຸປີ ເມ ໂອໂລເກຍຸຍຸ’’ນຸຕິ ຕຸຈຸຉຫຕຸໂຖ ນາມ ນ ຄຕປຸພຸໂພ. ປາໂຕວ ຄຈຸຉນຸໂຕ ຍາຄຸໍ ຄາຫາເປຕຸວາ ຄຈຸຉຕິ, ກຕປາຕຣາໂສ ສປຸປິນວນີຕມຊຸຝາຕີຕາທີນິປີ, ສາຍນຸຫສມເຍ ຄນຸຂມາລາວຕຸຖາທີຫຕຸໂຖຕິ. ເອວໍ ທິວເສ ທິວເສ ປຣິຈຸຈຊນຸຕສຸສ ປນສຸສ ປຣິຈຸຈາເຄ ປມາຕໍ ນຕຸຖິ.

ພຫູ ໂວຫາຣູປຊີວິໂນປິສຸສ ຫຕຸຖໂຕ ປຕຸເຕ ອາໂຣເປຕຸວາ ອຍຸຖາຣສໂກຜິສງຂຍໍ ສນໍ ອິຕໍ ຄຕຸຫີສຸ, ເຕ ມຫາເສຍຸຖິ ນ ອາຫຣາເປຕິ. ອລຸລາ ປນສຸສ ກຸລສນຸຕກາ ອຍຸຖາຣສ ໂກຜິໂຍ ນທິຕີເຣ ນິທຫິຕຸວາ ຄປິຕາ ອຈິຣວໂຕທເກນ ນທີກູເລ ກີນຸເນ ມຫາສມຸທຸທໍ ປວິຍຸຖາ, ຕາ ຍຖາປິຫິຕລລຸຊິ ຕາວ ໂລຫຈາຜິໂຍ ອຕຸຫວກຸຈຸຊິຍໍ ປວຍຸຜມນຸຕາ ວິຈຣນຸຕິ. ເຄເຫ ປນສຸສ ປລຸຈນຸນໍ ກິກຸຂຸສຕານໍ ນິຈຸຈກຕຸຕໍ ນິພທຸຂເມວ ໂຫຕິ. ເສຍຸຖິໂນ ຫິ ເຄຫໍ ກິກຸຂຸສງຄສຸສ ຈຕຸມຫາປເຖ ຂຕໂປກຸຂຣຕີສທີສໍ, ສພຸພກິກຸຂູນໍ ມາຕາປິຕຸຍຸຖາເນ ຖິຕໍ. ເຕນສຸສ ສຣໍ ສມຸມາສມຸພຸທຸໂຂປິ ຄຈຸຉຕິ, ອສີຕິມຫາເຖຣາປິ ຄຈຸຉນຸຕິເຍວ. ເສສກິກຸຂູນໍ ປນ ຄຈຸຉນຸຕານລຸຈ ອາຄຈຸຉນຸຕານລຸຈ ປມາຕໍ ນຕຸຖິ. ຕໍ ປນ ສຣໍ ສຕຸຕກູມກໍ ສຕຸຕທຸວາຣໂກຍຸຖກປຜິມຕຸທິຕໍ, ຕສຸສ ຈຕຸຕຸເຖ ທຸວາຣໂກຍຸຖເກ ເອກາ ມິຈຸຊາທິຍຸຖິກາ ເທວຕາ ວສຕິ, ສາ ສມຸມາສມຸພຸທຸເຂ ເຄຫໍ ປວິສນຸເຕ ອຕຸຕໂນ ວິມາເນ

ຄາຕຸំ ນ ສກ្ໂກຕິ, ທາຣເກ ຄເຫຕ្វາ ໂອຕຣិត្វາ ກູມិຍំ ຕິຍ្ຖຕិ។ ອສិຕិມຫາເຖເຣສុປិ ອວເສສຕ្ເຖເຣສុປិ ປ្ປວិສນ្ເຕສុ ຈ ນិກ្ខມນ្ເຕສុ ຈ ຕເຖວ ກໂຣຕិ។ ສາ ຈិນ្ເຕສិ "ສມເຄາ ໂຄຕເມ ຈ ສາວເກສុ ຈສ្ສ ອិមំ ເຄហំ ປ្ປວិສນ្ເຕສុ ມយ្ហំ ສុខំ ນາມ ນត្ថិ, និច្ចកាលំ ໂອຕຣិត្វາ ໂອຕຣិត្វາ ກູມិຍំ ຄាតុំ ນ ສກ្ខិស្សាមិ។ ຍທາ ອិເມ ເອຕំ ឃរំ ນ ປ្ປວិສន្តិ, ຕທາ ມយາ ກាតុំ ວដ្ដຕិ"ຕិ។ ອເຖກទិວសំ ສຍនូປគតស្សេវ ມຫាការុណិកស្ស សន្តិកំ គន្ត្វា ໂອកាសំ ឃរិត្វា ອដ្ឋាសិ។ "ໂກ ເອຕ្ថາ"ຕិ ຈ ວុត្ເຕ "ອហំ ຈត្តុទ្ວារໂກដ្ឋເក និវុដ្ឋຕເທວຕາ"ຕិ ອាហ។ "កស្មា ອាគតាសិ"ຕិ? "កិ ຕុម្ເຫ ເສដ្ឋិស្ស ກិຣິຍំ ນ ປស្សថ, ອត្តໂນ ປຈ្ឆិមកាលំ ອໂນໂលເកត្វា ສនំ និស្សິត្វា ສມណំ ໂຄຕមំເຍວ ປូເຊຕិ, ເນວ ວណិជ្ជំ ປໂយເຊຕិ, ນ ກម្មន្ເຕ ປដ្ឋເປຕិ, ຕុម្ເຫ ເສដ្ឋិ ຕថា ໂອວທថ, យថា ອត្តໂນ ກម្មន្តំ ກໂຣຕិ។ យថា ຈ ສມໂណ ໂຄຕໂម ສសាວໂກ ອិមំ ឃរំ ນ ປວិສຕិ, ຕថា ກໂຣថា"ຕិ។ ອថ នំ ໂສ ອាហ "ພាលເທວເຕ, ເສដ្ឋិ ສនំ វិស្សជ្ជេន្ໂຕ និយ្យានិເກ ພុទ្ធសាសເນ ວិស្សជ្ຊເຕិ, ໂສ ສເຈ មំ ຈູឡាយំ គເហត្វា ວិក្កិណិស្សតិ, ເນវាហំ កិញ្ចិ ກເຖស្សាមិ, គច្ឆ ຕ្វំ"ន្តិ។ សា ປុເນກទិវសំ ເສដ្ឋិໂນ ເຊដ្ឋបុត្តំ ឧປស្ກមិត្វា ຕເຖວ ໂອວទិ, ໂສປិ ຕំ ປុរិមនເຍເນວ ຕជ្ជເຊសិ។ ເສដ្ឋិនា ປន ສទ្ធិ ກເຖតុំເຍວ ນ ສກ្ໂກຕិ។

ເສដ្ឋិໂນປិ និរន្តរំ ທានំ ເທន្តស្ស ໂວហាເຣ ອກໂຣន្តស្ស ອាເຍ ມន្ទីភូເຕ ສនំ ປរិក្ខយំ ອគមាសិ។ ອថស្ស ອនុក្កមេន ທាលិទ្ទិយປ្ປត្តស្ស ປរិໂភគສាដກສយនໂភជនានិປិ ປុຣាណសទិសានិ ນ ກវិំសុ។ ເອវំភូໂຕປិ ກិក្ខុសង្ឃស្ស ທានំ ເທຕិ, ປណីຕំ ປន ກត្វា ທាតុំ ນ ສក្ໂກຕិ ។ ອថ នំ ເອកទិវសំ ວន្ទិត្វា និសិន្នំ សត្ថា "ທីຍຕិ ປន ເຕ, គហປតិ, ກុເລ ທាន"ន្តិ ປុច្ឆិ។ ໂສ "ທីຍຕិ, ກន្ເຕ, ຕញ្ច ໂខ ກណាជកំ ພិលង្គទុតិយ"ន្តិ ອាហ។ ອថ នំ ສត្ថາ "គហປតិ, 'លូខំ ທានំ ເທមិ'ຕិ មា ຈិត្តំ ສង្ໂກចយិត្ថ ។ ຈិត្តស្មិញ្ហិ ປណីເຕ ພុទ្ធປច្ចេកພុទ្ធພុទ្ធសាវកានំ ທិន្នទានំ លូខំ នាម ນ ໂហຕិ។ កស្មា? វិປាកមហន្តតាយា"ຕិ ອាហ។ ຈិត្តញ្ហិ ປណីຕំ ກាតុំ ສក្ໂកន្តស្ស ທានំ លូខំ នាម នត្ថីຕិ ເຈតំ ເອវំ ເວທិតព្ពំ –

"នត្ថិ ຈិត្ເຕ ປសន្នម្ហិ, ອប្បកា នាម ທក្ខិណា;

ຕថាគເຕ វា សម្ពុទ្ធេ, ອថ វា ຕស្ស សាវເក។ (វិ។ វ។ ៨០៤);

"ນ កិរត្ថិ ອໂនមទស្សិសុ, ປារិຈរិយា ພុទ្ធເສសុ ອប្បកា;

សុក្ខាយ ອໂលណិកាយ ຈ, ປស្ស ផលំ កុម្មាសປិណ្ឌិយា"ຕិ។

ອប្បរម្ປិ នំ ອាហ "គហປតិ, ຕ្វំ ຕាວ លូខំ ທានំ ທទមាໂន ອដ្ឋន្នំ ອរិយປុគ្គលានំ ເທសិ, ອហំ វេលាមកាເລ សកលជម្ពុទីປំ ឧន្នង្គលំ កត្វា សត្ត រតនានិ ທទមាໂນ ປញ្ច មហានទិໂຍ ເອໂກឃប្បវាហំ កត្វា វិយ ຈ មហាທានំ ປវត្តយមាໂນ ຕិសរណគតំ វា ປញ្ចសីលរក្ខកំ វា កញ្ចិ នាលត្ថំ, ທក្ខិເណយ្យປុគ្គលា នាម ເອវំ ទុល្លភា។ ຕស្មា 'លូខំ ເម ທាន'ន្តិ មា ຈិត្តំ ສង្ໂກຈយិត្ថា"ຕិ ເອវញ្ច ປន វត្វា វេលាមសុត្តំ (ອ។ និ។ ៩។២០) កេថសិ។

ອថ ໂខ សា ເທວតា ອិស្សរកាເລ ເសដ្ឋិនា សទ្ធិ កេថតុម្ປិ ອសក្ໂកន្តិ "ອិទានាយំ ទុគ្គតត្តា មម វចនំ គណ្ហិស្ស តិ"ຕិ មជ្ឈិមយាមេ ສិរិគព្ភំ ປវិសិត្វា ໂອកាសំ ឃរិត្វា ອាកាເស ອដ្ឋាសិ។ ເសដ្ឋិ ຕំ ທិស្វា "ໂក ເອໂສ"ຕិ ອាហ។ "ອហំ មហាເសដ្ឋិ ຈត្តុទ្ວារໂកដ្ឋເក ອធិវត្ថា, ເທវតា"ຕិ។ "កិមត្ថមាគតាសិ"ຕិ? "តុយ្ហំ ໂອវាທំ ទាតុកាមា ហុត្វា ອាគច្ឆាមិ"ຕិ។ "ເតន ហិ កេហិ"ຕិ។ មហាເសដ្ឋិ ຕ្វំ ປច្ឆិមកាលំ ນ ຈិន្ເតសិ, ປុត្តធីតໂຣ ນ ໂອໂល ເកសិ, សមណស្ស ເຕ ໂគតមស្ស សាសເນ ພហុំ ធនំ វិប្បកិណ្ណំ, ໂស ຕ្វំ ອតិວេលំ ធនវិស្សជ្ជនេន វា ນវកម្មាទិកម្មានំ ອករេន វា សមណំ ໂគតមំ និស្សាយ ទុគ្គតោ ជាໂតៗ ເອវំភូໂតປិ សមណំ ໂគតមំ ນ មុញ្ចសិ, ອជ្ជປិ ເຕ សមណា ឃរំ ປវិសន្តិເយវ។ យំ តាវ ເតហិ និតំ, ຕំ ន សក្កា ປច្ចាហរាເປតុំ, ភតិតំ ភតិតមេវ ໂហតុ, ອិໂត ປដ្ឋាយ ປន សយញ្ច សមណស្ស ໂគតមស្ស សន្តិកំ មា គមិត្ថ, សាវកានញ្ចស្ស ອិមំ ឃរំ ປវិសិតុំ មា ອទាសិ, សមណំ ໂគតមំ និវត្តិត្វាປិ ອໂນ ໂລເກន្ໂຕ ອត្តໂນ ໂវហាເរ ຈ វណិជ្ជញ្ច កត្វា កុដុម្ពំ សណ្ឋាເປហី"ຕិ។ ອថ នំ ໂស ເອវមាហ "ອយំ តយា មយ្ហំ ທាតព្ពំ ໂອວាໂທ"ຕិ។ "ອាម, ອយ្យា"ຕិ។ តាទិសានំ ເທវតានំ សເតនປិ សហស្សេនປិ សតសហស្សេນປិ ອហំ ອប្បកិໂយ ອហំ ທសពលេន ក ໂត។ មម ហិ សទ្ធា សិເនរុ វិយ ອចលា សុប្បតិដ្ឋិតា, មយា និយ្យានិເក រតនសាសເນ ສນំ វិស្សជ្ជិតំ, ອយុត្តំ ເត កថិតំ, ພុទ្ធសាសເນ ປហារោ ທិន្ໂນ, ເອវរូປាយ ອនាចារាយ ទុស្សីលាយ កាឡកណ្ណិយា សទ្ធិ តយា មម ເອកເគហេ វសនកិច្ចំ

ນຕ຺ຖິ, ສີຫໍ ມມ ເຄຫາ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ອຍ຺ຍຕ຺ຖ ຄຈ຺ຉາຕີ.

ສາ ໂສຕາປນ຺ນສ຺ສ ອຣິຍສາວກສ຺ສ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ ກາຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ຕີ ອຕ຺ຕໂນ ວສນຏ຺ຐານໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ທາຣເກ ຫຕ຺ເຖນ ຄເຫຕ຺ວາ ນິກ຺ຂມິ. ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ຈ ປນ ອຍ຺ຍຕ຺ຖ ວສນຏ຺ຐານໍ ອລຠມານາ "ເສຏ຺ຐີ ຂມາເປຕ຺ວາ ຕຕ຺ເຖວ ວສິສ຺ສາມີ"ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ນຄຣປຣິຄ຺ຄາຫກເທວປຸຕ຺ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ອຏ຺ຐາສິ. "ເກນຏ຺ເຐນ ອາຄຕາສີ"ຕິ ຈ ວຸຕ຺ເຕ "ອຫໍ ສາມິ, ອຕ຺ຕໂນ ພາລຕາຍ ອນຸປຘາເຣຕ຺ວາ ອນາຖປິຓ຺ຑິເກນ ເສຏ຺ຐິນາ ສທ຺ຘີ ກເຖສີ, ໂສ ມໍ ກຸຊ຺ຊິຕ຺ວາ ວສນຏ຺ຐານາ ນິກ຺ກຑ຺ຒິ, ມໍ ເສຏ຺ຐິສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ເນຕ຺ວາ ຂມາເປຕ຺ວາ ວສນຏ຺ຐານໍ ເມ ເທຖາ"ຕິ. "ກິ ປນ ຕຍາ ເສຏ຺ຐີ ວຸຕ຺ໂຕ"ຕິ "ອິໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ພຸທ຺ຘຸປຏ຺ຐານໍ ສງ຺ຆຸປຏ຺ຐານໍ ມາ ກຣິ, ສມຓສ຺ສ ໂຄຕມສ຺ສ ຆຣປ຺ປເວສນໍ ມາ ອທາສີ"ຕິ "ເອວໍ ເມ ວຸຕ຺ໂຕ, ສາມິ"ຕິ. ອຍຸຕ຺ຕໍ ຕຍາ ວຸຕ຺ຕໍ, ສາສເນ ປຫາໂຣ ທິນ຺ໂນ, "ອຫໍ ຕໍ ອາທາຍ ເສຏ຺ຐິໂນ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕຸໍ ນ ອຸສ຺ສຫາມີ"ຕິ. ສາ ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິກາ ສງ຺ຄຫໍ ອລຠິຕ຺ວາ ຈຕຸນ຺ນໍ ມຫາຣາຊານໍ ສນ຺ຕິກໍ ອຄມາສິ.

ເຕຫິປິ ຕເຖວ ປຏິກ຺ຂິຕ຺ຕາ ສກ຺ກໍ ເທວຣາຊໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ຕໍ ປວຕ຺ຕີ ອາຈິກ຺ຂິຕ຺ວາ "ອຫໍ, ເທວ, ວສນຏ຺ຐານໍ ອລຠມານາ ທາຣເກ ຫຕ຺ເຖນ ຄເຫຕ຺ວາ ອນາຖາ ວິຈຣາມິ, ຕຸມ຺ຫາກໍ ສິຣິຍາ ມຍ຺ຫໍ ວສນຏ຺ຐານໍ ທາເປຖາ"ຕິ ສຸຏ຺ຐຸຕຣໍ ຍາຈິ. ໂສປິ ນໍ ອາຫ "ຕຍາ ອຍຸຕ຺ຕໍ ກຕໍ, ຊິນສາສເນ ປຫາໂຣ ທິນ຺ໂນ, ອຫມ຺ປິ ຕໍ ນິສ຺ສາຍ ເສຏ຺ຐິນາ ສທ຺ຘີ ກເຖຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກມິ, ເອກໍ ປນ ເຕ ເສຏ຺ຐິສ຺ສ ຂມນູປາຍໍ ກເຖສ຺ສາມີ"ຕິ. "ສາຘຸ, ເທວ, ກເຖຫີ"ຕິ. ມຫາເສຏ຺ຐິສ຺ສ ຫຕ຺ຖໂຕ ມນຸສ຺ເສຫິ ປຓ຺ຓໍ ອາໂຣເປຕ຺ວາ ອຏ຺ຐາຣສໂກຏິສງ຺ຂໍ ຘນໍ ຄຫິຕໍ ອຕ຺ຖິ, ຕໍ ຕສ຺ສ ອາຍຸຕ຺ຕກເວສໍ ຄເຫຕ຺ວາ ກຍ຺ຈິ ອຊານາເປຕ຺ວາ ຕານິ ປຓ຺ຓານິ ອາທາຍ ກຕິປເຍຫິ ຍກ຺ຂຕຣຸເຓຫິ ປຣິວາຣິຕາ ເອເກນ ຫຕ຺ເຖນ ປຓ຺ຓໍ, ເອເກນ ເລຂນີ ຄເຫຕ຺ວາ ເຕສໍ ເຄຫໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເຄຫມຊ຺ເຊ ຐິຕາ ອຕ຺ຕໂນ ຍກ຺ຂານຸຠາເວນ ເຕ ອຸຕ຺ຕາເສຕ຺ວາ "ອິທໍ ຕຸມ຺ຫາກໍ ອິຓປຓ຺ຓໍ, ອມ຺ຫາກໍ ເສຏ຺ຐີ ອຕ຺ຕໂນ ອິສ຺ສຣກາເລ ຕຸມ຺ເຫ ນ ກິຍ຺ຈິ ອາຫ, ອິທານິ ທຸຄ຺ຄໂຕ ຊາໂຕ, ຕຸມ຺ເຫຫິ ຄຫິຕກຫາປຓານິ ເທຖາ"ຕິ ອຕ຺ຕໂນ ຍກ຺ຂານຸຠາວໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ສພ຺ພາປິ ຕາ ອຏ຺ຐາຣສ ຫິຣຍ຺ຍໂກຏິໂຍ ສາເຘຕ຺ວາ ເສຏ຺ຐິສ຺ສ ຕຸຈ຺ຉໂກຏ຺ຐເກ ປູເຣຕ຺ວາ ອຍ຺ຍໍ ອຈິຣວຕີຕີເຣ ນິຫິຕໍ ຘນໍ ນທີກູເລ ຠິນ຺ເນ ສມຸທ຺ທໍ ປວິຏ຺ຐໍ ອຕ຺ຖິ, ຕມ຺ປິ ອຕ຺ຕໂນ ອານຸຠາເວນ ອາຫຣິຕ຺ວາ ຕຸຈ຺ຉໂກຏ຺ຐເກ ປູເຣຕ຺ວາ, ອຍ຺ຍມ຺ປິ ອສຸກຏ຺ຐາເນ ນາມ ອສ຺ສາມິກໍ ອຏ຺ຐາຣສໂກຏິມຕ຺ຕເມວ ຘນໍ ອຕ຺ຖິ, ຕມ຺ປິ ອາຫຣິຕ຺ວາ ຕຸຈ຺ຉໂກຏ຺ຐເກ ປູເຣຫີ, ອິມາຫີ ຈຕຸປຓ຺ຓາສ ໂກຏີຫີ ອິມໍ ຕຸຈ຺ຉໂກຏ຺ຐກປູຣກໍ ທຓ຺ຑກມ຺ມໍ ກຕ຺ວາ ມຫາເສຏ຺ຐີ ຂມາເປຫີ"ຕິ.

ສາ "ສາຘຸ, ເທວາ"ຕິ ຕສ຺ສ ວຈນໍ ສມ຺ປຏິຈ຺ຉິຕ຺ວາ ວຸຕ຺ຕນເຍເນວ ສພ຺ພໍ ຘນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ໂກຏ຺ຐເກ ປູເຣຕ຺ວາ ອຑ຺ຒຣຕ຺ຕສມເຍ ເສຏ຺ຐິສ຺ສ ສິຣິຄພ຺ຠໍ ປວິສິຕ຺ວາ ໂອຠາສໍ ຜຣິຕ຺ວາ ອາກາເສ ອຏ຺ຐາສິ. "ໂກ ເອໂສ"ຕິ ວຸຕ຺ເຕ "ອຫໍ ເຕ ມຫາເສຏ຺ຐິ ຈຕຸຕ຺ຖທ຺ວາຣໂກຏ຺ຐເກ ອທິວຕ຺ຖາ ອນ຺ຘພາລເທວຕາ, ມຍາ ມຫາໂມຫມູລ຺ຫາຍ ພຸທ຺ຘຄຸເຓ ອຊານິຕ຺ວາ ປຸຣິເມສຸ ທິວເສສຸ ຕຸມ຺ເຫຫິ ສທ຺ຘີ ກິຍ຺ຈິ ກຖິຕໍ ອຕ຺ຖິ, ຕໍ ເມ ໂທສໍ ຂມຖ. ສກ຺ກສ຺ສ ຫິ ເມ ເທວຣາຊສ຺ສ ວຈເນນ ຕຸມ຺ຫາກໍ ອິຓໍ ໂສເຘຕ຺ວາ ອຏ຺ຐາຣສ ໂກຏິໂຍ, ສມຸທ຺ທໍ ຄຕາ ອຏ຺ຐາຣສ ໂກຏິໂຍ, ຕສ຺ມີ ຕສ຺ມີ ຐາເນ ອສ຺ສາມິກຘນສ຺ສ ອຏ຺ຐາຣສ ໂກຏິໂຍຕິ ຈຕຸປຓ຺ຓາສ ໂກຏິໂຍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ຕຸຈ຺ຉໂກຏ຺ຐກປູຣເຓນ ທຓ຺ຑກມ຺ມໍ ກຕໍ, ເຊຕວນວິຫາຣໍ ອາຣພ຺ຠ ປຣິກ຺ຂຍໍ ຄຕຘນໍ ສພ຺ພໍ ສມ຺ປິຓ຺ຑິຕໍ, ວສນຏ຺ຐານໍ ອລຠມານາ ກິລມາມິ, ມຍາ ອຍ຺ຍາຓຕາຍ ກຕໍ ມນສິ ອກຕ຺ວາ ຂມຖ ມຫາເສຏ຺ຐີ"ຕິ ອາຫ.

ອນາຖປິຓ຺ຑິໂກ ຕສ຺ສາ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ ຈິນ຺ເຕສິ "ອຍໍ ເທວຕາ 'ທຓ຺ຑກມ຺ມມ຺ປິ ເມ ກຕ'ນ຺ຕິ ວທຕິ, ອຕ຺ຕໂນ ຈ ໂທສໍ ປຏິຊານາຕິ, ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ວິເນຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ຄຸເຓ ຊານາເປສ຺ສຕິ, ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ຘສ຺ສ ນໍ ທສ຺ເສສ຺ສາມີ"ຕິ. ອຖ ນໍ ອາຫ "ອມ຺ມ, ເທວເຕ, ສເຈສິ ມໍ ຂມາເປຕຸກາມາ, ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິເກ ມໍ ຂມາເປຫີ"ຕິ. ສາຘຸ ເອວໍ ກຣິສ຺ສາມິ, "ສຕ຺ຖຸ ປນ ມໍ ສນ຺ຕິກໍ ຄເຫຕ຺ວາ ຄຈ຺ຉາຫີ"ຕິ. ໂສ "ສາຘູ"ຕິ ວຕ຺ວາ ວິຠາຕາຍ ຣຕ຺ຕິຍາ ປາໂຕວ ຕໍ ຄເຫຕ຺ວາ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕາຍ ກຕກມ຺ມໍ ສພ຺ພໍ ຕຖາຄຕສ຺ສ ອາໂຣເຈສິ. ສຕ຺ຖາ ຕສ຺ສ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ "ອິຘ, ຄຫປຕິ, ປາປປຸຄ຺ຄໂລປິ ຍາວ ປາປໍ ນ ປຈ຺ຈຕິ , ຕາວ ຠທ຺ຣານິ ປສ຺ສຕິ. ຍທາ ປນສ຺ສ ປາປໍ ປຈ຺ຈຕິ, ຕທາ ປາປເມວ ປສ຺ສຕິ. ຠທ຺ຣປຸຄ຺ຄໂລປິ ຍາວ ຠທ຺ຣໍ ນ ປຈ຺ຈຕິ, ຕາວ ປາປານິ ປສ຺ສຕິ. ຍທາ ປນສ຺ສ ຠທ຺ຣໍ ປຈ຺ຈຕິ, ຕທາ ຠທ຺ຣເມວ ປສ຺ສຕີ"ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມາ ຘມ຺ມປເທ ທ຺ເວ ຄາຖາ ອຠາສິ –

"ປາໂປປິ ປສ຺ສຕິ ຠທ຺ຣໍ, ຍາວ ປາປໍ ນ ປຈ຺ຈຕິ;

ຍທາ ຈ ປຈ຺ຈຕິ ປາປໍ, ອຖ ປາໂປ ປາປານິ ປສ຺ສຕິ.

‘‘ກທ຺ໂຣປິ ປສ຺ສຕິ ປາປຳ, ຍາວ ກທ຺ຣໍ ນ ປຈ຺ຈຕິ;

ຍທາ ຈ ປຈ຺ຈຕິ ກທ຺ຣໍ, ອຖ ກທ຺ໂຣ ກທ຺ຣານິ ປສ຺ສຕີ’’ຕິ. (ສ. ປ. ໑໑໙-໑໒໐);

ອິມາສ຺ຸຈ ປນ ຄາຖານໍ ປຣິໂຍສາເນ ສາ ເທວຕາ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜເລ ປຕິຍ຺ຖາສິ. ສາ ຈກ຺ກ຺ກິເຕສຸ ສຕ຺ຖຸ ປາເທສຸ ນິປຕິຕ຺ວາ ‘‘ມຍາ, ກນ຺ເຕ, ຣາຄຣຕ຺ຕາຍ ໂທສປທ຺ຸຕ຺ຖາຍ ໂມຫມູລ຺ຫາຍ ອວິຊ຺ຊນ຺ຄາຍ ຕຸມ຺ຫາກໍ ຄຸເຓ ອຊານນ຺ຕິຍາ ປາປກໍ ວຈນໍ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕໍ ເມ ຂມຖາ’’ຕິ ສຕ຺ຖາຣໍ ຂມາເປຕ຺ວາ ມຫາເສຍ຺ຖິມ຺ປິ ຂມາເປສິ.

ຕສ຺ມິ ສມເຍ ອນາຖປິຕ຺ທິໂກ ສຕ຺ຖຸ ປຸຣໂຕ ອຕ຺ຕໂນ ຄຸຓໍ ກເຖສິ ‘‘ກນ຺ເຕ, ອຍໍ ເທວຕາ ‘ພຸທ຺ທປ຺ປມ຺ຸຂານາທີນິ ມາ ກໂຣທີ’ຕິ ວາຣຍມານາປິ ມໍ ວາເຣຕຸໍ ນາສກ຺ຂິ, ‘ທານໍ ນ ທາຕພ຺ພ’ນ຺ຕິ ອິມາຍ ວາຣິຍມາໂນປຫໍ ທານໍ ອທາສິເມວ, ນູນ ເອສ, ກນ຺ເຕ, ມຍ຺ຫໍ ຄຸໂຓ’’ຕິ. ສຕ຺ຖາ ‘‘ຕ຺ວໍ ໂຂສິ ຄຫປຕິ ໂສຕາປນ຺ໂນ ອຣິຍສາວໂກ ອຈລສທ຺ໂທ ວິສຸທ຺ທທສ຺ສໂນ, ຕຸຍ຺ຫໍ ອິມາຍ ອປ຺ເປສກ຺ຂເທວຕາຍ ວາເຣນ຺ຕິຍາ ອວາຣິຕກາໂວ ນ ອຈ຺ຉຣິໂຍ. ຍໍ ປນ ປຸພ຺ເພ ປຕ຺ທິຕາ ອນຸປ຺ປນ຺ເນ ພຸທ຺ເທ ອປຣິປກ຺ກຄ຺ຓາເຓ ຖິຕາ ກາມາວຈຣິສ຺ສເຣນ ມາເຣນ ອາກາເສ ຖຕ຺ວາ ‘ສເຈ ທານໍ ທສ຺ສສິ, ອິມສ຺ມິ ນິຣເຍ ປຈ຺ຈິສ຺ສສີ’ຕິ ອສີຕິຫຕ຺ຖຄມ຺ກີຣໍ ອງ຺ຄາຣກາສຸໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ‘ມາ ທານໍ ອທາສີ’ຕິ ວາຣິຕາປິ ປທຸມກຕ຺ຕິກາຍມຊ຺ເຊ ຖຕ຺ວາ ທານໍ ອທາສິ, ອິທໍ ອຈ຺ຉຣິຍ’’ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ ອນາຖປິຕ຺ທິເກນ ຍາຈິໂຕ ອຕີຕໍ ອາຫຣິ.

ອຕີເຕ ພາຣາຓສິຍໍ ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ເຕ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ເຕ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ພາຣາຓສິເສຍ຺ຖິສ຺ສ ກຸເລ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຕ຺ວາ ນານປ຺ປກາເຣຫິ ສ຺ຸຂູປກຣເຓຫິ ເທວກຸມາໂຣ ວິຍ ສໍວຑ຺ຍິມາໂນ ອນຸກ຺ກເມນ ວິຍ຺ຍຸຕໍ ປຕ຺ວາ ໂສລ຺ອສວສ຺ສກາເລເຍວ ສພ຺ພສິປ຺ເປສຸ ນິປ຺ຜຕ຺ຕິ ປຕ຺ໂຕ. ໂສ ປິຕຸ ອຈ຺ຈເຍນ ເສຍ຺ຖິຍ຺ຖາເນ ຖຕ຺ວາ ຈຕູສຸ ນຄຣທ຺ວາເຣສຸ ຈຕສ຺ໂສ ທານສາລາໂຍ, ມຊ຺ເຊ ນຄຣສ຺ສ ເອກໍ, ອຕ຺ຕໂນ ນິເວສນທ຺ວາເຣ ເອກນ຺ຕິ ຉ ທານສາລາໂຍ ກາເຣຕ຺ວາ ມຫາທານໍ ເທຕິ, ສີລໍ ຣກ຺ຂຕິ, ອຸໂປສຖກມ຺ມໍ ກໂຣຕິ.

ອເຖກທິວສໍ ປາຕຣາສເວລາຍ ໂພທິສຕ຺ຕສ຺ສ ນານຄ຺ຄຣເສ ມນຸຍ຺ຍໂພ຺ຊເນ ອຸປນີຍມາເນ ເອໂກ ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ໂທ ສຕ຺ຕາຫຈ຺ຈເຍນ ນິໂຣທາ ວຸຍ຺ຖາຍ ກິກ຺ຂາຈາຣເວລໍ ສລ຺ລກ຺ເຂຕ຺ວາ ‘‘ອຊ຺ຊ ມຍາ ພາຣາຓສິເສຍ຺ຖິສ຺ສ ເຄຫທ຺ວາຣໍ ຄນ຺ຕຸໍ ວຍ຺ຍຕີ’’ຕິ ນາຄລຕາທນ຺ຕກຍ຺ຖໍ ຂາທິຕ຺ວາ ອໂນຕຕ຺ຕທເທ ມຸຂໂຣວນໍ ກຕ຺ວາ ມໂນສິລາຕເລ ຖິໂຕ ນິວາເສຕ຺ວາ ວິຊ຺ຊຸລຕາສທິສໍ ກາຍພນ຺ຂນໍ ພນ຺ທິຕ຺ວາ ຈີວຣໍ ປາຣຸປິຕ຺ວາ ອິທ຺ທິມຍມຕ຺ຕິກາປຕ຺ຕໍ ອາທາຍ ອາກາເສນາຄນ຺ຕ຺ວາ ໂພທິສຕ຺ຕສ຺ສ ກຕ຺ເຕ ອຸປນີຕມຕ຺ເຕ ເຄຫທ຺ວາເຣ ອຍ຺ຖາສິ. ໂພທິສຕ຺ໂຕ ຕໍ ທິສ຺ວາວ ອາສນາ ວຸຍ຺ຖາຍ ນິປຈ຺ຈກາຣໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ປຣິກມ຺ມກາຣກໍ ໂອໂລເກສິ. ‘‘ກິໍ ກໂຣມິ, ສາມີ’’ຕິ ຈ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ອຍ຺ຍສ຺ສ ປຕ຺ຕໍ ອາຫຣາ’’ຕິ ອາຫ. ຕງ຺ຂຓຍ຺ເຍວ ມາໂຣ ປາປິມາ ວິກມ຺ປມາໂນ ອຸຍ຺ຖາຍ ‘‘ອຍໍ ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ໂທ ອິໂຕ ສຕ຺ຕເມ ທິວເສ ອາຫາຣໍ ລກິ, ອຊ຺ຊ ອລກມາໂນ ວິນສ຺ສິສ຺ສຕິ, ອິມສ຺ຈ ວິນາເສສ຺ສາມິ, ເສຍ຺ຖິໂນ ຈ ທານນ຺ຕຣາຍໍ ກຣິສ຺ສາມີ’’ຕິ ຕງ຺ຂຓຍ຺ເຍວ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ອນ຺ຕຣວຕ຺ຖຸມ຺ຫິ ອສີຕິຫຕ຺ຖມຕ຺ຕໍ ອງ຺ຄາຣກາສຸໍ ນິມ຺ມິນິ. ສາ ຂທິຣງ຺ຄາຣປຸຓ຺ຓາ ສມ຺ປຊ຺ຊລິຕາ ສໂຊຕິກູຕາ ອວີຈິມຫານິຣໂຍ ວິຍ ຂາຍິຕ຺ຖ. ຕໍ ປນ ມາເປຕ຺ວາ ສຍໍ ອາກາເສ ອຍ຺ຖາສິ. ປຕ຺ຕາຫຣຓຕ຺ຖາຍ ຄຈ຺ຉມາໂນ ປຸຣິໂສ ຕໍ ທິສ຺ວາ ມຫາກຍປ຺ປຕ຺ໂຕ ນິວຕ຺ຕິ. ໂພທິສຕ຺ໂຕ ‘‘ກິໍ, ຕາຕ, ນິວຕ຺ໂຕສີ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິ. ອຍໍ ສາມິ ອນ຺ຕຣວຕ຺ຖຸມ຺ຫິ ມຫຕີ ອງ຺ຄາຣກາສຸ ສມ຺ປຊ຺ຊລິຕາ ສໂຊຕິກູຕາຕິ. ອຖຍ຺ໂຍ ອຖຍ຺ໂຍຕິ ເອວໍ ອາຄຕາຄຕາ ສພ຺ເພປິ ກຍປ຺ປຕ຺ຕາ ເວເຄນ ປລາຍິສຸ.

ໂພທິສຕ຺ໂຕ ຈິນ຺ເຕສິ ‘‘ອຊ຺ຊ ມຍ຺ຫໍ ທານນ຺ຕຣາຍໍ ກາຕຸກາໂມ ວສວຕ຺ຕີ ມາໂຣ ອຸຍ຺ຍຸຕ຺ໂຕ ກວິສ຺ສຕິ, ນ ໂຂ ປນ ຊານາຕິ ມາຣສເຕນ ມາຣສຫສ຺ເສນປິ ມຍ຺ຫໍ ອກມ຺ປິຍກາວໍ, ອຊ຺ຊ ທານິ ມຍ຺ຫໍ ວາ ມາຣສ຺ສ ວາ ພລມຫນ຺ຕຕໍ, ອານຸກາວມຫນ຺ຕຕໍ ຊານິສ຺ສາມີ’’ຕິ ຕໍ ຍຖາສຊ຺ຊິຕເມວ ກຕ຺ຕປາຕີ ສຍໍ ອາທາຍ ເຄຫາ ນິກ຺ຂມ຺ມ ອງ຺ຄາຣກາສຸຕເຜ ຖຕ຺ວາ ອາກາສໍ ອຸລ຺ໂລເກຕ຺ວາ ມາຣໍ ທິສ຺ວາ ‘ໂກສິ ຕ຺ວ’ນ຺ຕິ ອາຫ. ‘‘ອຫໍ, ມາໂຣ’’ຕິ. ‘‘ອຍໍ ອງ຺ຄາຣກາສຸ ຕຍາ ນິມ຺ມິຕາ’’ຕິ? ‘‘ອາມ, ມຍາ’’ຕິ. ‘‘ກິມຕ຺ຖາຍາ’’ຕິ. ‘‘ຕວ ທານສ຺ສ ອນ຺ຕຣາຍກຣຓຕ຺ຖາຍ ຈ ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ທສ຺ສ ຈ ຊີວິຕນາສນຕ຺ຖາຍາ’’ຕິ. ໂພທິສຕ຺ໂຕ ‘‘ເນວ ເຕ ອຫໍ ອຕ຺ຕໂນ ທານສ຺ສ ອນ຺ຕຣາຍໍ, ນ ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ທສ຺ສ ຊີວິຕນ຺ຕຣາຍໍ ກາຕຸໍ ທສ຺ສາມິ, ອຊ຺ຊ ທານິ ມຍ຺ຫໍ ວາ ຕຸຍ຺ຫໍ ວາ ພລມຫນ຺ຕຕໍ, ອານຸກາວມຫນ຺ຕຕໍ ຊານິສ຺ສາມີ’’ຕິ ອງ຺ຄາຣກາສຸຕເຜ ຖຕ຺ວາ ‘‘ກນ຺ເຕ, ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ທ ອຫໍ ອິມິສ຺ສາ ອງ຺ຄາຣກາສຸຍາ ອໂຍສີໂສ ປຕມາໂນປິ ນ ນິວຕ຺ຕິສ຺ສາມິ, ເກວລໍ ຕຸມ຺ເຫ ມຍາ ທິນ຺ນໍ ໂກ຺ຊນໍ ປຝິຄ຺ຄຓ຺ຫຖາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ

–

៨០។

‘‘កាមំ បតាមិ និរយំ, ឧទ្ធំបាទោ អវំសិរោ;

នានរិយំ ករិស្សាមិ, ហន្ទ បិណ្ឌំ បដិគ្គហា’’តិ។

តត្ថាយំ បិណ្ឌត្ថោ – ភន្តេ, បច្ចេកពុទ្ធ សចេបហំ ចុម្ពដាកំ បិណ្ឌបាតំ ទេន្តោ ឯកំសេនេវ ឥមំ និរយំ ឧទ្ធំបាទោ អវំសិរោ ហុត្វា បតាមិ, តថាបិ យទិទំ អទានញ្ច អសីលញ្ច អរិយេហិ អកត្តព្ពត្តា អនរិយេហិ ច កត្តព្ពត្តា ‘‘អនរិយ’’ន្តិ វុច្ចតិ, ‘‘ន តំ អនរិយំ ករិស្សាមិ , ហន្ទ ឥមំ មយា ទីយមានំ បិណ្ឌំ បដិគ្គណ្ហ បដិគ្គណ្ហាហី’’តិ។ ឯត្ថ ច ហន្ទាតិ វវស្សគ្គត្ថេ និបាតោ។

ឯវំ វត្វា ពោធិសត្តោ ទឡ្ហសមាទានេន ភត្តបាតិំ គហេត្វា អង្គារកាសុមត្ថកេន បក្ខន្ទោ, តាវទេវ អសីតិហត្ថគម្ភីរាយ អង្គារកាសុយា តលតោ ឧបរូបរិឧដ្ឋិតំ សតបត្តបុប្ផិតំ ឯកំ មហាបទុមំ ឧគ្គន្ត្វា ពោធិសត្តស្ស បាទេ សម្បដិច្ឆិ។ តតោ មហាតុម្ពមត្តា រេណុ ឧគ្គន្ត្វា មហាសត្តស្ស មុទ្ធនិ ឥត្វា សកលសរីរំ សុវណ្ណចុណ្ណាវកិណ្ណំ វិយ អកាសិ។ សោ បទុមគព្ភេ ឋត្វា នានគ្គរសភោជនំ បច្ចេកពុទ្ធស្ស បត្តេ បតិដ្ឋាបេសិ។ សោ តំ បដិគ្គហេត្វា អនុមោទនំ កត្វា បត្តំ អាកាសេ ខិបិត្វា បស្សន្តស្សេវ មហាជនស្ស សយម្បិ វេហាសំ អព្ភុគ្គន្ត្វា នានប្បការំ វលាហកបន្តិំ មទ្ទមានោ វិយ ហិមវន្តមេវ គតោ។ មារោបិ បរាជិតោ ទោមនស្សំ បត្វា អត្តនោ វសនដ្ឋានមេវ គតោ។ ពោធិសត្តោ បន បទុមគព្ភេ ឋិតោវ មហាជនស្ស ទានសីលវណ្ណនេន ធម្មំ ទេសេត្វា មហាជនេន បរិវុតោ អត្តនោ និវេសនមេវ បវិសិត្វា យាវជីវំ ទានាទីនិ បុញ្ញានិ កត្វា យថាកម្មំ គតោ។

សត្ថា ‘‘នយិទំ, គហបតិ, អច្ឆរិយំ, យំ ត្វំ ឯវំ ទស្សនសម្បន្នោ ឥទានិ មារេន ន កម្បិតោ, បុព្ពេ បណ្ឌិតេហិ កតមេវ អច្ឆរិយ’’ន្តិ ឥមំ ធម្មទេសនំ អាហរិត្វា អនុសន្ធិំ ឃដេត្វា ជាតកំ សមោធានេសិ ‘‘តទា បច្ចេកពុទ្ធោ តត្ថេវ បរិនិព្ពាយិ, មារំ បរាជេត្វា បទុមគព្ភេ ឋត្វា បច្ចេកពុទ្ធស្ស បិណ្ឌបាតទាយកោ ពារាណសិសេដ្ឋិ បន អហមេវ អហោសិ’’ន្តិ។

ខទិរង្គារជាតកវណ្ណនា ទសមា។

កុលាវកវគ្គោ ចតុត្ថោ។

តស្សុទ្ទានំ –

កុលាវកញ្ច នច្ចញ្ច, សម្មោទមច្ឆវដ្ដកំ;

សកុណំ តិត្តិរំ ពកំ, នន្ទញ្ច ខទិរង្គារន្តិ។

៥។ អត្ថកាមវគ្គោ

[៤១] ១។ លោសកជាតកវណ្ណនា

យោអត្ថកាមស្សាតិ ឥទំ សត្ថា ជេតវនេ វិហរន្តោ លោសកតិស្សត្ថេរំ នាម អារព្ភ កថេសិ។ កោ បនេស លោសកតិស្សត្ថេរោ នាមាតិ? កោសលរដ្ឋេ ឯកោ អត្តនោ កុលសន្តកោ កេវដ្ដបុត្តកោ អលាភី ភិក្ខុ។ សោ ហិ និព្ពត្តដ្ឋានេ

ຈວິຕ຺ວາ ໂກສລຣຏ຺ເຄ ເອກສ຺ມິ ກຸລສຫສ຺ສວາເສ ເກວຍ຺ຍຄາເມ ເອກິສ຺ສາ ເກວຍ຺ຍິຍາ ກຸຈ຺ຉິສ຺ມິ ປ຺ຜິສນ຺ຝິ ຄຓ຺ຫີ຺ ຕສ຺ສ ປ຺ຜິສນ຺ຝິຄ຺ຄຫຓທິວເສ ຕໍ ກຸລສຫສ຺ສໍ ຊາລຫຕ຺ຖໍ ນທິຍລ຺ຈ ຕລຸອາກາທິສຸ ຈ ມຈ຺ເຉ ປ຺ຣິເຍສນ຺ຕໍ ເອກໍ ຊຸທ຺ທກມຈ຺ຉມ຺ປິ ນາລຕ຺ຖ຺ ຕໂຕ ປ຺ຏ຺ຖາຍ ຈ ເຕ ເກວຍ຺ຍາ ປ຺ຣິຫາຍນ຺ຕິເຍວ຺ ຕສ຺ມິລ຺ຫິ ກຸຈ຺ຉິຄເຕເຍວ ເນສໍ ຄາໂມ ສຕ຺ຕ ວາເຣ ອຄ຺ຄິນາ ທຑ຺ໂຒ, ສຕ຺ຕ ວາເຣ ຣລ຺ຎາ ທຕ຺ທິໂຕ຺ ເອວໍ ອນຸກ຺ກເມນ ທຸຄ຺ຄຕາ ຊາຕາ຺ ເຕ ຈິນ຺ຕຍິສຸ ‘‘ປຸພ຺ເພ ອມ຺ຫາກໍ ເອວຣູປໍ ນຕ຺ຖິ, ອິທານິ ປນ ປ຺ຣິຫາຍາມ, ອມ຺ຫາກໍ ອນ຺ຕເຣ ເອກາຍ ກາລຸອກຕ຺ຕິຍາ ກວິຕພ຺ພໍ, ທ຺ເວ ກາຄາ ໂຫມາ’’ຕິ ປ຺ຄ຺ຈ ປ຺ຄ຺ຈ ກຸລສ ຕານິ ເອກໂຕ ອເຫສ຺ຸ ຕໂຕ ຍຕ຺ຖ ຕສ຺ສ ມາຕາປິຕໂຣ, ໂສວ ໂກຏ຺ຖາໂສ ປ຺ຣິຫາຍຕິ, ອິຕໂຣ ວຑ຺ຒຕິ຺ ເຕ ຕມ຺ປິ ໂກຏ຺ຖາສໍ ທ຺ວິຉາ, ຕມ຺ປິ ທ຺ວິຉາຕິ ເອວໍ ຍາວ ຕເມວ ກຸລໍ ເອກໍ ອໂຫສີ, ຕາວ ວິກຊິຕ຺ວາ ເຕສໍ ກາລຸອກຕ຺ຕິກາວໍ ລຕ຺ວາ ໂປເຖຕ຺ວາ ນິກ຺ກຑ຺ຒີສ຺ຸ

ອຖສ຺ສ ມາຕາ ກິຈ຺ເຉນ ຊີວມານາ ປ຺ຣິປ຺ກ຺ເກ ຄພ຺ເກ ເອກສ຺ມິ ຄາເມ ວິຊາຍິ຺ ປ຺ຈ຺ຉິມກວິກສຕ຺ຕໍ ນ ສກ຺ກາ ນາເສຕຸໍ, ອນ຺ ໂຕຆເຍ ປທີໂປ ວິຍ ຕສ຺ສ ຫທເຍ ອຣຫຕ຺ຕສ຺ສ ອຸປນິສ຺ສໂຍ ຊລຕິ຺ ສາ ຕໍ ທາຣກໍ ປ຺ຜິຊຄ຺ຄິຕ຺ວາ ອາຆາວິຕ຺ວາ ປ຺ຣິຆາວິຕ຺ວາ ວິຈຣຓກາເລ ເອກມສ຺ສ ກປາລກໍ ຫຕ຺ເຖ ທຕ຺ວາ ‘‘ປຸຕ຺ຕ, ເອຕໍ ຆຣໍ ປ຺ວິສາ’’ຕິ ເປເສຕ຺ວາ ປ຺ລາຕາ຺ ໂສ ຕໂຕ ປ຺ຏ຺ຖາຍ ເອກ ໂກວ ຫຸຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ກິກ຺ຂໍ ປ຺ຣິເຍສິຕ຺ວາ ເອກສ຺ມິ ຄາເມ ສຍຕິ, ນ ນ຺ຫາຍຕິ, ນ ສຣີຣໍ ປ຺ຜິຊຄ຺ຄຕິ, ປໍສຸປິສາຈໂກ ວິຍ ກິຈ຺ເຉນ ຊີວິກໍ ກປ຺ເປຕິ຺ ໂສ ອນຸກ຺ກເມນ ສຕ຺ຕວສ຺ສິໂກ ຫຸຕ຺ວາ ເອກສ຺ມິ ເຄຫທ຺ວາເຣ ອຸກ຺ຂລິໂຆວນສ຺ສ ຉຑ຺ທິຕຏ຺ຖາເນ ກາ ໂກ ວິຍ ເອເກກໍ ກຕ຺ຕສິຕ຺ຖໍ ອຸຈ຺ຈິນິຕ຺ວາ ຂາທຕິ຺

ອຖ ນໍ ຆມ຺ມເສນາປຕິ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ປິຕ຺ຑາຍ ຈຣມາໂນ ທິສ຺ວາ ‘‘ອຍໍ ສຕ຺ໂຕ ອຕິກາຣຸລ຺ຄປ຺ປຕ຺ໂຕ , ກຕຣຄາມວາສິໂກ ນຸ ໂຂ’’ຕິ ຕສ຺ມິ ເມຕ຺ຕຈິຕ຺ຕໍ ວຑ຺ເຒຕ຺ວາ ‘‘ເອຫິ, ເຣ’’ຕິ ອາຫ຺ ໂສ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ເຖຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ອຏ຺ຖາສີ຺ ອຖ ນໍ ເຖໂຣ ‘‘ກຕຣ ຄາມວາສິໂກສີ, ກຫໍ ວາ ເຕ ມາຕາປິຕໂຣ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉີ຺ ‘‘ອຫໍ, ກນ຺ເຕ, ນິປ຺ປຈ຺ຈໂຍ, ມຍ຺ຫໍ ມາຕາປິຕໂຣ ມໍ ນິສ຺ສາຍ ‘ກິລນ຺ຕມ຺ ຫາ’ຕິ ມໍ ຉຑ຺ເທຕ຺ວາ ປ຺ລາຕາ’’ຕິ຺ ‘‘ອປິ ປນ ປັພ຺ພຊິສ຺ສສີ’’ຕິ຺ ‘‘ກນ຺ເຕ, ອຫໍ ຕາວ ປັພ຺ພເຊຍ຺ຍໍ, ມາທິສໍ ປນ ກປ຺ຕໍ ໂກ ປັພ຺ ພາເຊສ຺ສຕີ’’ຕິ? ‘‘ອຫໍ ປັພ຺ພາເຊສ຺ສາມີ’’ຕິ຺ ‘‘ສາຆຸ, ກນ຺ເຕ, ປັພ຺ພາເຊຖາ’’ຕິ຺ ເຖໂຣ ຕສ຺ສ ຂາທນີຍໂກຊນີຍໍ ທຕ຺ວາ ຕໍ ວິ ຫາຣໍ ເນຕ຺ວາ ສຫຕ຺ເຖເນວ ນ຺ຫາເປຕ຺ວາ ປັພ຺ພາເຊຕ຺ວາ ປ຺ຣິປຸຕ຺ຓວສ຺ສໍ ອຸປສມ຺ປາເທສີ຺ ໂສ ມຫລ຺ລກກາເລ ‘‘ໂລສກຕິສ຺ສຕ຺ ເຖໂຣ’’ຕິ ປ຺ຄ຺ຓາຍິຕ຺ຖ ອປ຺ປປ຺ຸໂຄ ອປ຺ປລາໂກ຺ ເຕນ ກິຣ ອສທິສທາເນປິ ກຸຈ຺ຉິປູໂຣ ນ ລທ຺ຆປຸພ຺ໂພ, ຊີວິຕຆຍນມຕ຺ຕເມວ ລກຕິ຺ ຕສ຺ສ ຫິ ປຕ຺ເຕ ເອກສ຺ມິເຍວ ຍາຄຸອຸລຸອ຺ງເກ ທິນ຺ເນ ປຕ຺ໂຕ ສມຕິຕ຺ຕິໂກ ວິຍ ຫຸຕ຺ວາ ປ຺ຄ຺ຓາຍຕິ຺ ອຖ ມນຸສ຺ສາ ‘‘ອິມສ຺ສ ປຕ຺ໂຕ ປູໂຣ’’ຕິ ເຫຏ຺ຖາ ຍາຄຸໍ ເທນ຺ຕິ຺ ຕສ຺ສ ປຕ຺ເຕ ຍາຄຸໍ ທານກາເລ ມນຸສ຺ສານໍ ກາຊເນ ຍາຄຸ ອນ຺ຕຣຆາຍຕິຕິປິ ວທນ຺ຕິ຺ ຂຊ຺ຊກາທີສຸປິ ເອເສວ ນໂຍ຺

ໂສ ອປເຣນ ສມເຍນ ວິປ຺ສ຺ສນໍ ວຑ຺ເຒຕ຺ວາ ອຄ຺ຄຜເລ ອຣຫຕ຺ເຕ ປຕິຏ຺ຖິໂຕປິ ອປ຺ປລາໂກວ ອໂຫສີ຺ ອຖສ຺ສ ອນຸປຸພ຺ເພນ ອາຍຸສງ຺ຂາເຣສຸ ປ຺ຣິທີເນສຸ ປ຺ຣິນິພ຺ພານທິວໂສ ສມ຺ປາປຸຕິ຺ ຆມ຺ມເສນາປຕິ ອາວຊ຺ເຊນ຺ໂຕ ຕສ຺ສ ປ຺ຣິນິພ຺ພານກາວໍ ລຕ຺ວາ ‘‘ອຍໍ ໂລສກຕິສ຺ສຕ຺ເຖໂຣ ອຊ຺ຊ ປ຺ຣິນິພ຺ພາຍິສ຺ສຕິ, ອຊ຺ຊ ມຍາ ເອຕສ຺ສ ຍາວທຕ຺ຖໍ ອາຫາຣໍ ທາຕຸໍ ວຏ຺ຜຕີ’’ຕິ ຕໍ ອາທາຍ ສາວຕ຺ຖິ ປິຕ຺ຑາຍ ປາວິສີ຺ ເຖໂຣ ຕໍ ນິສ຺ສາຍ ຕາວ ພຫຸມນຸສ຺ສາຍ ສາວຕ຺ຖິຍາ ຫຕ຺ຖໍ ປ຺ສາເຣຕ຺ວາ ວນ຺ທນມຕ຺ຕມ຺ປິ ນາລຕ຺ຖ຺ ອຖ ນໍ ເຖໂຣ ‘‘ຄຈ຺ຉາວຸໂສ, ອາສນສາລາຍ ນິສີທາ’’ຕິ ອຸຍ຺ໂຍເຊຕ຺ວາ ຄໂຕ຺ ຕໍ ອາຄຕເມວ ມນຸສ຺ສາ ‘‘ອຍ຺ໂຍ, ອາຄ ໂຕ’’ຕິ ອາສເນ ນິສີທາເປຕ຺ວາ ໂກເຊສ຺ຸ ເຖໂຣປິ ‘‘ອິມໍ ໂລສກສ຺ສ ເທຖາ’’ຕິ ລທ຺ຆາຫາຣໍ ເປເສສີ຺ ຕໍ ຄເຫຕ຺ວາ ຄຕາ ໂລສກ ຕິສ຺ສຕ຺ເຖຣໍ ອສຣິຕ຺ວາ ສຍເມວ ກຸລ຺ຊີສ຺ຸ ອຖ ເຖຣສ຺ສ ອຸຏ຺ຖາຍ ວິຫາຣໍ ຄມນກາເລ ໂລສກຕິສ຺ສຕ຺ເຖໂຣ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ເຖຣໍ ວນ຺ທິ, ເຖໂຣ ນິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ຖິຕໂກວ ‘‘ລທ຺ຆໍ ເຕ, ອາວຸໂສ, ກຕ຺ຕ’’ນ຺ຕິ ປຸຈ຺ຉີ຺ ລກິສ຺ສາມ ໂນ, ກນ຺ເຕຕິ຺ ເຖໂຣ ສໍເວຄປ຺ຕ຺ໂຕ ກາລໍ ໂອໂລເກສີ, ກາໂລ ອຕິກ຺ກນ຺ໂຕ຺ ເຖໂຣ ‘‘ໂຫຕາວຸໂສ, ອິເຆວ ນິສີທາ’’ຕິ ໂລສກຕ຺ເຖຣໍ ອາສນສາລາຍໍ ນິສີທາເປຕ຺ວາ ໂກສລຣຄ຺ໂຄ ນິເວສນໍ ອຄມາສີ຺ ຣາຊາ ເຖຣສ຺ສ ປຕ຺ຕໍ ຄາຫາເປຕ຺ວາ ‘‘ກຕ຺ຕສ຺ສ ອກາໂລ’’ຕິ ປຕ຺ຕປູຣໍ ຈຕຸມຆຸຣໍ ທາເປສີ຺ ເຖໂຣ ຕໍ ອາທາຍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ເອຫາວຸໂສ, ຕິສ຺ສ ອິມໍ ຈຕຸມຆຸຣໍ ກຸລ຺ຊາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ປຕ຺ຕໍ ຄເຫຕ຺ວາ ອຏ຺ຖາສີ຺ ໂສ ເຖເຣ ຄາຣ ເວນ ລຊ຺ຊນ຺ໂຕ ນ ປ຺ຣິກຸລ຺ຊຕິ຺ ອຖ ນໍ ເຖໂຣ ‘‘ເອຫາວຸໂສ ຕິສ຺ສ, ອຫໍ ອິມໍ ປຕ຺ຕໍ ຄເຫຕ຺ວາວ ຄສ຺ສາມິ, ຕ຺ວໍ ນິສີທິຕ຺ວາ ປ຺ຣິກຸລ຺ຊ຺ ສເຈ ອຫໍ ປຕ຺ຕໍ ຫຕ຺ຖໂຕ ມຸລ຺ເຈຍ຺ຍໍ, ກິລ຺ຈິ ນ ກເວຍ຺ຍາ’’ຕິ ອາຫ຺ ອຖາຍສ຺ມາ ໂລສກຕິສ຺ສຕ຺ເຖໂຣ ອຄ຺ຄສາວເກ ຆມ຺ມເສນາປຕິມ຺ຫິ ປຕ຺ຕໍ ຄເຫຕ຺ວາ ຖິເຕ ຈຕຸມຆຸຣໍ ປ຺ຣິກຸລ຺ຊິ຺ ຕໍ ເຖຣສ຺ສ ອຣິຍິທ຺ຆິພເລນ ປ຺ຣິກ຺ຂຍໍ ນ ອຄມາສີ຺ ຕທາ ໂລສກຕິສ຺ສຕ຺ເຖໂຣ ຍາວທຕ຺ຖໍ ອຸທຣປູຣໍ ກຕ຺ວາ ປ຺ຣິກຸລ຺ຊິ, ຕໍ ທິວສ຺ເຍວ ຈ ອນຸປາທິເສສາຍ ນິພ຺ພານຆາຕຸຍາ ປ຺ຣິນິພ຺ພາຍິ຺ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ໂຆ ສນ຺ຕິເກ ຖຕ຺ວາ ສຣີຣນິກ຺ເຂປໍ ກາເຣສິ, ຆາຕຸໂຍ ຄເຫຕ຺ວາ ເຈຕິຍໍ ກຣີສ຺ຸ

ຕທາ ກິກ຺ຂູ ສມ຺ມສກາຍໍ ສນ຺ນິປ຺ຕິຕ຺ວາ ‘‘ອາວຸໂສ, ອໂຫ ໂລສກຕິສ຺ສຕ຺ເຖໂຣ ອປ຺ປປຸລ຺ໂລ ອປ຺ປລາກີ, ເອວຣູເປນ ນາມ ອປ຺ປປຸລ຺ເລນ ອປ຺ປລາກິນາ ກາຖໍ ອຣິຍສມ຺ໂມ ລທ຺ໂສ’’ຕິ ກເຖນ຺ຕາ ນິສີທິສຸ ສຕ຺ຖາ ສມ຺ມສກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ກາຍ ນຸຕ຺ຖ, ກິກ຺ຂເວ, ເອຕຣຫິ ກຖາຍ ສນ຺ນິສິນ຺ນາ’’ຕິ ປຸຈ຺ຊິ ເຕ ‘‘ອິມາຍ ນາມ, ກນ຺ເຕ’’ຕິ ອາໂຣຈຍິສຸ ສຕ຺ຖາ ‘‘ກິກ຺ຂເວ, ເອໂສ ກິກ຺ຂຸ ອຕ຺ຕໂນ ອລາກິກາວລ຺ຈ ອຣິຍສມ຺ມລາກິກາວລ຺ຈ ອຕ຺ຕນາວ ອກາສິ ອຍລ຺ຫິ ປຸພ຺ເພ ປເຣສໍ ລາກນ຺ຕຣາຍໍ ກຕ຺ວາ ອປ຺ປລາກີ ຊາໂຕ, ‘‘ອນິຈ຺ຈໍ, ທຸກ຺ຂໍ, ອນຕ຺ຕາ’’ຕິ ວິປ຺ສ຺ສນາຍ ຍຸຕ຺ຕກາວສ຺ສ ພເລນ ອຣິຍສມ຺ມລາກີ ຊາໂຕ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣິ

ອຕີເຕ ກິຣ ກສ຺ສປສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ຜກາເລ ອລ຺ລຕໂຣ ກິກ຺ຂຸ ເອກໍ ກຸຜຸມ຺ພິກໍ ນິສ຺ສາຍ ຄາມກາວາເສ ວສຕິ ປາຕຕ຺ໂຕ ສີລວາ ວິປ຺ສ຺ສນາຍ ຍຸຕ຺ຕປ຺ປຍຸຕ຺ໂຕ ອເຖໂກ ຂີຕາສວຕ຺ເຖໂຣ ສມວຕ຺ຕວາສໍ ວສມາໂນ ອນຸປຸພ຺ເພນ ຕສ຺ສ ກິກ຺ຂຸໂນ ອຸປ຺ຜຖາກກຸຜຸມ຺ພິກສ຺ສ ວສນຄາມໍ ສມ຺ປຕ຺ໂຕ ກຸຜຸມ຺ພິໂກ ເຖຣສ຺ສ ອິຣິຍາປເຖເຍວ ປສີທິຕ຺ວາ ປຕ຺ຕໍ ອາທາຍ ຆຣໍ ປເວເສຕ຺ວາ ສກ຺ກຈ຺ຈໍ ໂກເຊຕ຺ວາ ໂຖກໍ ສມ຺ມກາຖໍ ສຸຕ຺ວາ ເຖຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ‘‘ກນ຺ເຕ, ອມ຺ຫາກໍ ສຸຣວິຫາຣເມວ ຄຈ຺ຉຖ, ມຍໍ ສາຍນ຺ຫສມເຍ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ປສ຺ສິສ຺ສາມາ’’ຕິ ອາຫ ເຖໂຣ ວິຫາຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເນວາສິກຕ຺ເຖຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ອາປຸຈ຺ຊິຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສີທິ ໂສປິ ເຕນ ສທ຺ຶ ປຜິສນ຺ຖາຣໍ ກຕ຺ວາ ‘‘ລທ຺ໂສ ເຕ, ອາວຸໂສ, ກິກ຺ຂາຫາໂຣ’’ຕິ ປຸຈ຺ຊິ ‘‘ອາມ, ລທ຺ໂສ’’ຕິ ‘‘ກຫໍ ລທ຺ໂສ’’ຕິ? ‘‘ຕຸມ຺ຫາກໍ ສຸຣຄາເມ ກຸຜຸມ຺ພິກຆເຣ’’ຕິ ເອວລ຺ຈ ປນ ວຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ເສນາສນໍ ປຸຈ຺ຊິຕ຺ວາ ປຜິຊຄ຺ຄິຕ຺ວາ ປຕ຺ຕຈີວຣໍ ປຜິສາເມຕ຺ວາ ຊານສຸເຂນ ຜລສຸເຂນ ຈ ວີຕິນາເມນ຺ໂຕ ນິສີທິ

ໂສປິ ກຸຜຸມ຺ພິໂກ ສາຍນ຺ເຫ ຄນ຺ສມາລລ຺ເຈວ ປທີເປຍ຺ຍລ຺ຈ ຄາຫາເປຕ຺ວາ ວິຫາຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເນວາສິກຕ຺ເຖຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ‘‘ກນ຺ເຕ, ເອໂກ ອາຄນ຺ຕຸກຕ຺ເຖໂຣ ອຕ຺ຖິ, ອາຄໂຕ ນຸ ໂຂ’’ຕິ ປຸຈ຺ຊິ ‘‘ອາມ, ອາຄໂຕ’’ຕິ ‘‘ອິທານິ ກຫ’’ນ຺ຕິ ‘‘ອສຸກເສນາສເນ ນາມາ’’ຕິ ໂສ ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສິນ຺ໂນ ສມ຺ມກາຖໍ ສຸຕ຺ວາ ສີຕລເວລາຍ ເຈຕິຍລ຺ຈ ໂພສິລ຺ຈ ປູເຊຕ຺ວາ ທີເປ ຊາເລຕ຺ວາ ອຸໂກປິ ຊເນ ນິມນ຺ເຕຕ຺ວາ ຄໂຕ ເນວາສິກຕ຺ເຖໂຣປິ ໂຂ ‘‘ອຍໍ ກຸຜຸມ຺ພິໂກ ປຣິກິນ຺ໂນ, ສຈາຍໍ ກິກ຺ຂຸ ອິມສ຺ມິ ວິຫາເຣ ວສິສ຺ສຕິ, ນ ມໍ ເອສ ກິສ຺ມິລ຺ຈິ ຄຓຍິສ຺ສຕີ’’ຕິ ເຖເຣ ອນຕ຺ຕມນຕໍ ອາປ຺ຊຊິຕ຺ວາ ‘‘ອິມສ຺ມິ ວິຫາເຣ ເອຕສ຺ສ ອວສນາກາໂຣ ມຍາ ກາຕຸໍ ວຜ຺ຜຕີ’’ຕິ ເຕນ ອຸປ຺ຜຖານເວລາຍ ອາຄເຕນ ສທ຺ຶ ກິລ຺ຈິ ນ ກເຖສິ ຂີຕາສວຕ຺ເຖໂຣ ຕສ຺ສ ອຊ຺ຊາສຍໍ ຊານິຕ຺ວາ ‘‘ອຍໍ ເຖໂຣ ມມ ກຸເລ ວາ ຄເຓ ວາ ອປລິພຸທ຺ຜກາວໍ ນ ຊານາຕີ’’ຕິ ອຕ຺ຕໂນ ວສນຜ຺ຖານໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຊານສຸເຂນ ຜລສຸເຂນ ວີຕິນາເມສິ

ເນວາສິໂກປິ ປຸນທິວເສ ນຂປິຜ຺ເຖນ ຄຕ຺ຫິ ປຫຣິຕ຺ວາ ນເຂນ ທ຺ວາຣໍ ອາໂກເຜຕ຺ວາ ກຸຜຸມ຺ພິກສ຺ສ ເຄຫໍ ອຄມາສິ ໂສ ຕສ຺ສ ປຕ຺ຕໍ ຄເຫຕ຺ວາ ປລ຺ລຕ຺ຕາສເນ ນິສີທາເປຕ຺ວາ ‘‘ອາຄນ຺ຕຸກຕ຺ເຖໂຣ ກຫໍ, ກນ຺ເຕ’’ຕິ ປຸຈ຺ຊິ ‘‘ນາຫໍ ຕວ ກຸລູປກສ຺ສ ປວຕ຺ຕິ ຊານາມິ, ຄຕ຺ຫິ ປຫຣນ຺ໂຕປິ ທ຺ວາຣໍ ອາໂກເຜນ຺ໂຕປິ ປໂພເຣຕຸໍ ນາສກ຺ຂຶ, ຫິຍ຺ໂຍ ຕວ ເຄເຫ ປຓີຕໂກຊນໍ ກຸລ຺ຊິຕ຺ວາ ຊີຣາເປຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ໂຕ ອິທານິ ນິທ຺ທໍ ໂອກ຺ກນ຺ໂຕເຍວ ກວິສ຺ສຕິ, ຕ຺ວໍ ປສີທມາໂນ ເອວຣູເປສຸເຍວ ຖາເນສຸ ປສີທສີ’’ຕິ ອາຫ –
‘‘ຂີຕາສວຕ຺ເຖໂຣປິ ອຕ຺ຕໂນ ກິກ຺ຂາຈາຣເວລໍ ສລ຺ລກ຺ເຂຕ຺ວາ ສຣີຣໍ ປຜິຊຄ຺ຄິຕ຺ວາ ປຕ຺ຕຈີວຣມາທາຍ ອາກາເສ ອຸປ຺ປຕິຕ຺ວາ ອລ຺ລຕ຺ຖ ອຄມາສິ ໂສ ກຸຜຸມ຺ພິໂກ ເນວາສິກຕ຺ເຖຣໍ ສປ຺ປິມະສກ຺ຂຣາກິສງ຺ຂຕໍ ປາຍາສໍ ປາເຍຕ຺ວາ ປຕ຺ຕໍ ຄນ຺ສຈຸຕ຺ເຓຫິ ອຸພ຺ພຜ຺ເຜຕ຺ວາ ປຸນ ປູເຣຕ຺ວາ ‘‘ກນ຺ເຕ, ໂສ ເຖໂຣ ມຄ຺ຄກິລນ຺ໂຕ ກວິສ຺ສຕິ, ອິທມ຺ສ຺ສ ຫຣຖາ’’ຕິ ອທາສິ ອິຕໂຣ ອປຜິກ຺ຂິປິຕ຺ວາວ ຄເຫຕ຺ວາ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ‘‘ສເຈ ໂສ ກິກ຺ຂຸ ອິມໍ ປາຍາສໍ ປີວິສ຺ສຕິ, ຄີວາຍໍ ຄເຫຕ຺ວາ ນິກ຺ກາທ຺ຍເມາໂນປີ ນ ຄມິສ຺ສຕິ ສເຈ ປນາຫໍ ອິມໍ ປາຍາສໍ ມນຸສ຺ສານໍ ທສ຺ສາມິ, ປາກຜໍ ເມ ກມ຺ມໍ ກວິສ຺ສຕິ ສເຈ ອຸທເກ ໂອປີລາເປສ຺ສາມິ, ອຸທກປິຜ຺ເຖ ສປ຺ປິ ປລ຺ລາຍິສ຺ສຕິ ສເຈ ກູມິຍໍ ຉຑ຺ເຜສ຺ສາມິ, ກາກສນ຺ນິປາເຕນ ປລ຺ລາຍິສ຺ສຕີ ກຕ຺ຖ ນຸ ໂຂ ອິມໍ ຉຑ຺ເຜຍ຺ຍ’’ນ຺ຕິ ອຸປ຺ສາເຣນ຺ໂຕ ເອກໍ ຊາມກ຺ເຂຕ຺ຕໍ ທິສ຺ວາ ອງ຺ຄາເຣ ວິຍູທິຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ປກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ອຸປຣິ ອງ຺ຄາເຣຫິ ປຜິຈ຺ຉາເທຕ຺ວາ ວິຫາຣໍ ຄໂຕ ຕໍ ກິກ຺ຂຸໍ ອທິສ຺ວາ ຈິນ຺ເຕສິ ‘‘ອທ຺ສາ ໂສ ກິກ຺ຂຸ ຂີຕາສໂວ ມມ ອຊ຺ຊາສຍໍ ວິທິຕ຺ວາ ອລ຺ລຕ຺ຖ ຄໂຕ ກວິສ຺ສຕິ, ອໂຫ ມຍາ ອຸທຣເຫຕຸ ອຍຸຕ຺ຕໍ ກຕ’’ນ຺ຕິ ຕາວເທວສ຺ສ ມຫນ຺ຕໍ ໂທມນສ຺ສໍ ອຸທປາທິ ຕໂຕ ປຜ຺ຖາເຍວ ຈ ມນຸສ຺ສເປໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ນ ຈິຣສ຺ເສວ ກາລໍ ກຕ຺ວາ ນິຣເຍ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ

ໂສ ພຫູນິ ວສ຺ສສຕສຫສ຺ສານິ ນິຣເຍ ປຈ຺ຈິຕ຺ວາ ປກ຺ກາວເສເສນ ປຜິປາຜິຍາ ປລ຺ຈຊາຕິສເຕສຸ ຍກ຺ໂຂ ຫຸຕ຺ວາ ເອກທິວສມ຺ປິ ອຸທຣປູຣໍ ອາຫາຣໍ ນ ລກິ ເອກທິວສໍ ປນ ຄພ຺ກມລໍ ອຸທຣປູຣໍ ລກິ ປຸນ ປລ຺ຈຊາຕິສເຕສຸ ສຸນໂຂ ອໂຫສິ ຕທາປິ ເອກທິວສໍ

ກຕ຺ຕວມນໍ ອຸທຣປູຣໍ ລພິ, ເສສກາເລ ປນ ເຕນ ອຸທຣປູໂຣ ອາຫາໂຣ ນາມ ນ ລທ຺ຌປຸພ຺ໂພ. ສຸນຂໂຍນິໂຕ ປນ ຈວິຕ຺ວາ ກາສິຣຄ຺ເຄ ເອກສ຺ມິ ຄາເມ ທຸຄ຺ຄຕກຸເລ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ. ຕສ຺ສ ນິພ຺ພຕ຺ຕິໂຕ ປຄ຺ຄາຍ ຕໍ ກຸລໍ ປຣມທຸຄ຺ຄຕເມວ ຊາຕໍ, ຊາຕິໂຕ ອຸທ຺ທໍ ອຸທກກາຄ຺ຊິກາມຕ຺ຕມ຺ປິ ນ ລພິ. ຕສ຺ສ ປນ "ມິຕ຺ຕວິນ຺ທໂກ"ຕິ ນາມໍ ອໂຫສິ. ມາຕາປິຕໂຣ ຉາຕກທຸກ຺ຂໍ ອຊີວາເສຕ຺ວາ ອສກ຺ໂກນ຺ຕາ "ຄຈ຺ຉ ກາລຸອກຕ຺ຕີ"ຕິ ຕໍ ໂປ່ເຖຕ຺ວາ ນິຫຣິສ຺. ໂສ ອປ຺ຜິສຣໂຕ ວິຈຣນ຺ໂຕ ພາຣາຕສີ ອຄມາສິ. ຕທາ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ພາຣາຕສິຍໍ ທິສາປາໂມກ຺ໂຂ ອາຈຣິໂຍ ຫຸຕ຺ວາ ປຄ຺ຈ ມາຕວກສຕານິ ສິປ຺ປໍ ວາເຈຕິ. ຕທາ ພາຣາຕສິວາສິໂນ ທຸຄ຺ຄຕານໍ ປຣິພ຺ພຍໍ ທຕ຺ວາ ສິປ຺ປໍ ສິກ຺ຂາເປນ຺ຕິ. ອຍມ຺ປິ ມິຕ຺ຕວິນ຺ທໂກ ໂພທິສຕ຺ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ສິປ຺ປໍ ສິກ຺ຂຕິ. ໂສ ຜຣຸໂສ ອໂນວາທກ຺ຂໂມ ຕໍ ຕໍ ປຫຣນ຺ໂຕ ວິຈຣຕິ, ໂພທິສຕ຺ເຕນ ໂອວທິຍມາໂນປິ ໂອວາທໍ ນ ຄຕ຺ຫາຕິ. ຕໍ ນິສ຺ສາຍ ອາໂຍປິສ຺ສ ມນ຺ໂທ ຊາໂຕ.

ອຖ ໂສ ມາຕວເກຫິ ສທ຺ຨິ ກຕ຺ສິຕ຺ວາ ໂອວາທໍ ອຄ຺ຄຕ຺ຫນ຺ໂຕ ຕໂຕ ປລາຍິຕ຺ວາ ອາຫິຕ຺ຫນ຺ໂຕ ເອກໍ ປຈ຺ຈນ຺ຕຄາມໍ ປຕ຺ວາ ກຕີ ກຕ຺ວາ ຊີວຕິ. ໂສ ຕຕ຺ຖ ເອກາຍ ທຸຄ຺ຄຕິຕ຺ຖິຍາ ສທ຺ຨິ ສໍວາສໍ ກປ຺ເປສິ. ສາ ຕໍ ນິສ຺ສາຍ ທ຺ເວ ທາຣເກ ວິຊາຍິ. ຄາມວາສິໂນ "ອມ຺ຫາກໍ ສຸສາສນໍ ທຸສ຺ສາສນໍ ອາໂຣເຈຍ຺ຍາສີ"ຕິ ມິຕ຺ຕວິນ຺ທກສ຺ສ ກຕີ ທຕ຺ວາ ຕໍ ຄາມທ຺ວາເຣ ກຸຜິກາຍ ວສາເປສຸ໌. ຕໍ ປນ ມິຕ຺ຕວິນ຺ທກໍ ນິສ຺ສາຍ ເຕ ປຈ຺ຈນ຺ຕຄາມວາສິໂນ ສຕ຺ຕກ຺ຂຕ຺ຕຸ໌ ຣາຊທຕ຺ຑໍ ອຄມໍສຸ, ສຕ຺ຕກ຺ຂຕ຺ຕຸ໌ ເຍສໍ ເຄຫານິ ຊາຍິສຸ, ສຕ຺ຕກ຺ຂຕ຺ຕຸ໌ ຕລຸອາກໍ ກິຊ຺ຊິ. ເຕ ຈິນ຺ຕຍິສຸ "ອມ຺ຫາກໍ ປຸພ຺ເພ ອິມສ຺ສ ມິຕ຺ຕວິນ຺ທກສ຺ສ ອນາຄມນກາເລ ເອວຣູປໍ ນຕ຺ຖິ, ອິທານິ ປນສ຺ສ ອາຄຕກາລໂຕ ປຄ຺ຄາຍ ປຣິຫາຍາມາ"ຕິ ຕໍ ໂປ່ເຖຕ຺ວາ ນິຫຣິສ຺.

ໂສ ອຕ຺ຕໂນ ທາຣເກ ຄເຫຕ຺ວາ ອຄ຺ຄຕ຺ຖ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ເອກໍ ອມນຸສ຺ສປຣິຄ຺ຄຫໍ ອຜວິ ປາວິສິ. ຕຕ຺ຖສ຺ສ ອມນຸສ຺ສາ ທາຣເກ ຈ ກຣິຍຄ຺ຈ ມາເຣຕ຺ວາ ມໍສໍ ຂາທິສຸ. ໂສ ຕໂຕ ປລາຍິຕ຺ວາ ຕໂຕ ຕໂຕ ອາຫິຕ຺ຫນ຺ໂຕ ເອກໍ ຄມ຺ກີຣໍ ນາມ ປຄ຺ຜນຄາມໍ ນາວາວິສ຺ສຊ຺ຊນທິວເສເຍວ ປຕ຺ວາ ກມ຺ມກາຣໂກ ຫຸຕ຺ວາ ນາວໍ ອພິຣຸຫິ. ນາວາ ສມຸທ຺ທປິຄ຺ເຄ ສຕ຺ຕາຫໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສຕ຺ຕເມ ທິວເສ ສມຸທ຺ທມຊ຺ເຊ ອາໂກເຜຕ຺ວາ ຄປິຕາ ວິຍ ອຄ຺ຄາສິ. ເຕ ກາລຸອກຕ຺ຕິສລາກໍ ຈາເຣສຸ໌, ສຕ຺ຕກ຺ຂຕ຺ຕຸ໌ ມິຕ຺ຕວິນ຺ທກສ຺ເສວ ປາປຸຕິ. ມນຸສ຺ສາ ຕສ຺ເສກໍ ເວລຸອຸກລາປໍ ທຕ຺ວາ ຫຕ຺ເຖ ຄເຫຕ຺ວາ ສມຸທ຺ທປິຄ຺ເຄ ຊິປິສຸ, ຕສ຺ມິ ຊິຕ຺ຕມຕ຺ເຕ ນາວາ ອຄມາສິ. ມິຕ຺ຕວິນ຺ທໂກ ເວລຸອຸກລາເປ ນິປ຺ຊ຺ຊິຕ຺ວາ ສມຸທ຺ທປິຄ຺ເຄ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ກສ຺ສປສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ຌກາເລ ຣກ຺ຂິຕສີລສ຺ສ ຜເລນ ສມຸທ຺ທປິຄ຺ເຄ ເອກສ຺ມິ ຜລິກວິມາເນ ຈຕສ຺ໂສ ເທວທິຕໂຣ ປຜິລກິຕ຺ວາ ຕາສໍ ສນ຺ຕິເກ ສຸຂໍ ອນຸກວມາໂນ ສຕ຺ຕາຫໍ ວສິ. ຕາ ປນ ວິມານເປຕິໂຍ ສຕ຺ຕາຫໍ ສຸຂໍ ອນຸກວນ຺ຕິ, ສຕ຺ຕາຫໍ ທຸກ຺ຂໍ. ສຕ຺ຕາຫໍ ທຸກ຺ຂໍ ອນຸກວິຕຸ໌ ຄຈ຺ຉມານາ "ຍາວ ມຍໍ ອາຄຈ຺ຉາມ, ຕາວ ອິເຘວ ໂຫຫີ"ຕິ ວຕ຺ວາ ອຄມໍສຸ.

ມິຕ຺ຕວິນ຺ທໂກ ຕາສໍ ຄຕກາເລ ເວລຸອຸກລາເປ ນິປ຺ຊ຺ຊິຕ຺ວາ ປຸຣໂຕ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ຣຊຕວິມາເນ ອຄ຺ຄ ເທວທິຕໂຣ ລພິ. ຕໂຕປິ ປຣໍ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ມຕິວິມາເນ ໂສລຸອສ, ກນກວິມາເນ ທ຺ວຕ຺ຕິສ ເທວທິຕໂຣ ລພິ. ຕາສມ຺ປິ ວຈນໍ ອກຕ຺ວາ ປຣໂຕ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ອນ຺ຕຣທີປເກ ເອກໍ ຍກ຺ຂນຄຣໍ ອທ຺ທສ. ຕຕ຺ເຖກາ ຍກ຺ຂິນີ ອຊຣູເປນ ວິຈຣຕິ. ມິຕ຺ຕວິນ຺ທໂກ ຕສ຺ສາ ຍກ຺ຂິນີກາວໍ ອຊານນ຺ໂຕ "ອຊມໍສໍ ຂາທິສ຺ສາມິ"ຕິ ຕໍ ປາເທ ອຄ຺ຄເຫສິ, ສາ ຍກ຺ຂານຸກາເວນ ຕໍ ອຸກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ຊິປິ. ໂສ ຕາຍ ຊິຕ຺ໂຕ ສມຸທ຺ທມຕ຺ຖເກນ ຄນ຺ຕ຺ວາ ພາຣາຕສິຍໍ ປຣິຂາປິຄ຺ເຄ ເອກສ຺ມິ ກຕ຺ຜກຄຸມ຺ພມຕ຺ຖເກ ປຕິຕ຺ວາ ປວຜ຺ຜມາໂນ ກູມິຍໍ ປຕິຄ຺ຄາສິ. ຕສ຺ມິຄ຺ຈ ສມເຍ ຕສ຺ມິ ປຣິຂາປິຄ຺ເຄ ຣຄ຺ໂຄ ອຊິກາ ຈຣມານາ ໂຈຣາ ຫຣນ຺ຕິ. ອຊິກໂຄປກາ "ໂຈເຣ ຄຕ຺ຫິສ຺ສາມາ"ຕິ ເອກມນ຺ຕໍ ນິລີນາ ອຄ຺ຄໍສຸ. ມິຕ຺ຕວິນ຺ທໂກ ປວຜ຺ຜິຕ຺ວາ ກູມິຍໍ ຄິໂຕ ຕາ ອຊິກາ ທິສ຺ວາ ຈິນ຺ເຕສີ "ອຫໍ ສມຸທ຺ເທ ເອກສ຺ມິ ທີປເກ ອຊິກໍ ປາເທ ຄເຫຕ຺ວາ ຕາຍ ຊິຕ຺ໂຕ ອິຘ ປຕິໂຕ. ສເຈ ອິທານິ ເອກໍ ອຊິກໍ ປາເທ ຄເຫສ຺ສາມິ, ສາ ມໍ ປຣໂຕ ສມຸທ຺ທປິຄ຺ເຄ ວິມານເທວຕານໍ ສນ຺ຕິເກ ຊິປິສ຺ສຕີ"ຕິ. ໂສ ເອວໍ ອໂຍນິໂສ ມນສິກຣິຕ຺ວາ ອຊິກໍ ປາເທ ຄຕ຺ຫິ, ສາ ຄຫິຕມຕ຺ຕາ ວິຣວິ. ອຊິກໂຄປກາ ອິໂຕ ຈິໂຕ ຈ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ຕໍ ຄເຫຕ຺ວາ "ເອຕ຺ຕກໍ ກາລໍ ຣາຊກຸເລ ອຊິກຂາທໂກ ເອສ ໂຈໂຣ"ຕິ ຕໍ ໂກຜ຺ເຜຕ຺ວາ ພນ຺ທິຕ຺ວາ ຣຄ຺ໂຄ ສນ຺ຕິກໍ ເນນ຺ຕິ.

ຕສ຺ມິ ຂເຕ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ປຄ຺ຈສຕມາຕວກປຣິວຸໂຕ ນຄຣາ ນິກ຺ຂມ຺ມ ນ຺ຫາຍິຕຸ໌ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ມິຕ຺ຕວິນ຺ທກໍ ທິສ຺ວາ ສຄ຺ຊານິຕ຺ວາ ເຕ ມນຸສ຺ເສ ອາຫ – "ຕາຕາ, ອຍໍ ອມ຺ຫາກໍ ອນ຺ເຕວາສິໂກ, ກສ຺ມາ ນໍ ຄຕ຺ຫຖາ"ຕິ? "ອຊິກໂຈຣໂກ, ອຍ຺ຍ, ເອກໍ ອຊິກໍ ປາເທ ຄຕ຺ຫິ, ຕສ຺ມາ ຄຫິໂຕ"ຕິ. "ເຕນ ເຫຕໍ ອມ຺ຫາກໍ ທາສໍ ກຕ຺ວາ ເທຖ, ອມ຺ເຫ ນິສ຺ສາຍ ຊີວິສ຺ສຕີ"ຕິ. ເຕ, "ສາຄຸ ອຍ຺ຍາ"ຕິ ຕໍ ວິສ຺ສຊ຺ເຊຕ຺ວາ ອຄມໍສຸ. ອຖ ນໍ ໂພທິສຕ຺ໂຕ "ມິຕ຺ຕວິນ຺ທກ, ຕ຺ວໍ ເອຕ຺ຕກໍ ກາລໍ ກຫໍ ວສີ"ຕິ ປຸຈ຺ຉິ. ໂສ ສພ຺ພໍ ອຕ຺ຕນາ ກຕກມ຺ມໍ ອາໂຣເຈສິ. ໂພທິສຕ຺ໂຕ "ອຕ຺ຖກາມານໍ ວຈນໍ ອກໂຣນ຺ໂຕ ເອວໍ ທຸກ຺ຂໍ ປາປຸຕາຕີ"ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໔໑ຯ

‘‘ໂຍ ອຕ຺ຖກາມສ຺ສ ຫິຕານຸກມ຺ປິໂນ, ໂອວຊ຺ຊມາໂນ ນ ກໂຣຕິ ສາສນໍ;

ອຊິຍາ ປາທໂມລມ຺ພ, ມິຕ຺ຕໂກ ວິຍ ໂສຈຕີ’’ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ອຕ຺ຖກາມສ຺ສາຕິ ວຸທ຺ຒິ ອິຈ຺ຉນ຺ຕສ຺ສຯ ຫິຕານຸກມ຺ປິໂນຕິ ຫິເຕນ ອນຸກມ຺ປມານສ຺ສຯ ໂອວຊ຺ຊມາໂນຕິ ມຸທຸເກນ ຫິຕຈິຕ຺ເຕນ ໂອວທິຍມາໂນຯ ນ ກໂຣຕິ ສາສນນ຺ຕິ ອນຸສິຎ຺ຐິ ນ ກໂຣຕິ, ທຸພ຺ພໂຈ ອໂນວາທໂກ ໂຫຕິຯ ມິຕ຺ຕໂກ ວິຍ ໂສຈຕີຕິ ຍຖາຍໍ ມິຕ຺ຕວິນ຺ທໂກ ອຊິກາຍ ປາທໍ ຄເຫຕ຺ວາ ໂສຈຕິ ກິລມຕິ, ເອວໍ ນິຈ຺ຈກາລໍ ໂສຈຕີຕິ ອິມາຍ ຄາຖາຍ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ທມ຺ມໍ ເທເສສິຯ

ເອວໍ ເຕນ ເຖເຣນ ເອຕ຺ຕເກ ອທ຺ຘາເນ ຕິສ຺ເຍວ ອຕ຺ຕກາເວສຸ ກຸຈ຺ຉິປູໂຣ ລທ຺ທປຸພ຺ໂພຯ ຍທ຺ເຂນ ຫຸຕ຺ວາ ເອກທິວສໍ ຄພ຺ກມລໍ ລທ຺ທໍ, ສຸນເຂນ ຫຸຕ຺ວາ ເອກທິວສໍ ກຕ຺ຕວມນໍ, ປຣິນິພ຺ພານທິວເສ ທມ຺ມເສນາປຕິສ຺ສານຸກາເວນ ຈຕຸມທຸຣໍ ລທ຺ທໍຯ ເອວໍ ປຣສ຺ສ ລາການ຺ຕຣາຍກຣຓໍ ນາມ ມຫາໂທສນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍຯ ຕສ຺ມິ ປນ ກາເລ ໂສປິ ອາຈຣິໂຍ ມິຕ຺ຕວິນ຺ທໂກປິ ຍຖາກມ຺ມໍ ຄ ໂຕຯ

ສຕ຺ຖາ ‘‘ເອວໍ, ກິກ຺ຂເວ, ອຕ຺ຕໂນ ອປ຺ປລາກິກາວລ຺ຈ ອຣິຍທມ຺ມລາກິກາວລ຺ຈ ສຍເມວ ເອສ ອກາສີ’’ຕິ ອິມໍ ທມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ອນຸສນ຺ທິ ຆເຍຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມທາເນສິ – ‘‘ຕທາ ມິຕ຺ຕວິນ຺ທໂກ ໂລສກຕິສ຺ສຕ຺ເຖໂຣ ອໂຫສິ, ທິສາປາໂມກ຺ຂາຈຣິໂຍ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສີ’’ນ຺ຕິຯ

ໂລສກຊາຕກວຕ຺ຓນາ ປຖມາຯ

[໔໘] ໘ຯ ກໂປ຺ຕຊາຕກວຕ຺ຓນາ

ໂຍ ອຕ຺ຖກາມສ຺ສາຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ອລ຺ລຕຣໍ ໂລລກິກ຺ຂຸໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິຯ ຕສ຺ສ ໂລລກາໂວ ນວກນິປາເຕ ກາກຊາຕເກ ອາວິ ກວິສ຺ສຕິຯ ຕທາ ປນ ຕໍ ກິກ຺ຂຸ ‘‘ອຍໍ, ກນ຺ເຕ, ກິກ຺ຂຸ ໂລໂລ’’ຕິ ສຕ຺ຖຸ ອາໂຣເຈສຸໍຯ ອຖ ນໍ ສຕ຺ຖາ ‘‘ສຈ຺ຈໍ ກິຣ ຕ຺ວໍ ກິກ຺ຂຸ ໂລໂລສີ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິຯ ‘‘ອາມ, ກນ຺ເຕ’’ຕິຯ ສຕ຺ຖາ ‘‘ປຸພ຺ເພປີ ຕ຺ວໍ ກິກ຺ຂຸ ໂລໂລ ໂລລກາຣຓາ ຊີວິຕກ຺ຂຍໍ ປຕ຺ໂຕ, ປຕ຺ຫິຕາປີ ຕໍ ນິສ຺ສາຍ ອຕ຺ຕໂນ ວສນຎ຺ຐານາ ປຣິຫີນາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣິຯ

ອຕີເຕ ພາຣາຓສິຍໍ ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ເຕ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ເຕ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ປາຣາວຕໂຍນິຍໍ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຯ ຕທາ ພາຣາຓສິວາສິໂນ ປຸລ຺ລກາມຕາຍ ຕສ຺ມິ ຕສ຺ມິ ຖາເນ ສກຸຓານໍ ສຸຂວສນຕ຺ຖາຍ ຖຸສປ຺ຈ຺ຉິໂຍ ໂອລມ຺ເພນ຺ຕິຯ ພາຣາຓສິເສຎ຺ຐິໂນປິ ກຕ຺ຕກາຣໂກ ອຕ຺ຕໂນ ມຫານເສ ເອກໍ ຖຸສປ຺ຈ຺ຉິໍ ໂອລມ຺ເພຕ຺ວາ ຖເປສິ, ໂພທິສຕ຺ໂຕ ຕຕ຺ຖ ວາສໍ ກປ຺ເປສິຯ ໂສ ປາໂຕວ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ໂຄຈເຣ ຈຣິຕ຺ວາ ສາຍໍ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ວສນ຺ໂຕ ກາລໍ ເຂເປສິຯ ອເຖກທິວສໍ ເອໂກ ກາໂກ ມຫານສມຕ຺ຖເກນ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ອມ຺ພິລານ ມ຺ພິລມຈ຺ຉມໍສານໍ ທູປນວາສໍ ຆາຍິຕ຺ວາ ໂລກໍ ອຸປ຺ປາເທຕ຺ວາ ‘‘ກໍ ນຸ ໂຂ ນິສ຺ສາຍ ອິມໍ ມຈ຺ຉມໍສໍ ລກິສ຺ສາມີ’’ຕິ ອວິທູເຣ ນິສີທິຕ຺ວາ ປຣິຄ຺ຄຕ຺ຫນ຺ໂຕ ສາຍໍ ໂພທິສຕ຺ຕໍ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ມຫານສໍ ປວິສນ຺ຕໍ ທິສ຺ວາ ‘‘ອິມໍ ປາຣາວຕໍ ນິສ຺ສາຍ ມຈ຺ຉມໍສໍ ລກິສ຺ສາມີ’’ຕິ ປຸນທິວເສ ປາໂຕວ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ໂພທິສຕ຺ຕສ຺ສ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ໂຄຈຣຕ຺ຖາຍ ຄມນກາເລ ປິຎ຺ຐິໂຕ ປິຎ຺ຐິໂຕ ອຄມາສິຯ ອຖ ນໍ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ‘‘ກສ຺ມາ ຕ຺ວໍ, ສມ຺ມ, ອມ຺ເຫຫິ ສທ຺ທິ ຈຣສີ’’ຕິ ອາຫຯ ‘‘ສາມິ, ຕຸມ຺ຫາກໍ ກິຣິຍາ ມຍ຺ຫໍ ຣຸຈ຺ຈຕິ, ອິໂຕ ປຎ຺ຐາຍ ຕຸມ຺ເຫ ອຸປຎ຺ຐຫິສ຺ສາມີ’’ຕິຯ ‘‘ສມ຺ມ, ຕຸມ຺ເຫ ອລ຺ລໂຄຈຣາ, ມຍໍ ອລ຺ລໂຄຈຣາ, ຕຸມ຺ເຫຫິ ອມ຺ຫາກໍ ອຸປຎ຺ຐານໍ ທຸກ຺ກຣ’’ນ຺ຕິຯ ‘‘ສາມິ, ຕຸມ຺ຫາກໍ ໂຄຈຣຄ຺ຄຫຓກາເລ ອຫມ຺ປິ ໂຄຈຣໍ ຄເຫຕ຺ວາ ຕຸມ຺ເຫຫິ ສທ຺ທິເຍວ ຄມິສ຺ສາມີ’’ຕິຯ ‘‘ສາຘຸ, ເກວລໍ ເຕ ອປ຺ປມຕ຺ເຕນ ກວິຕພ຺ພ’’ນ຺ຕິ ເອວໍ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ກາກໍ ໂອວທິຕ຺ວາ ໂຄຈຣໍ ຈຣນ຺ໂຕ ຕິຓພີຊາທີນິ ຂາທຕິຯ ໂພທິສຕ຺ຕສ຺ສ ປນ ໂຄຈຣຄ຺ຄຫຓກາເລ ກາໂກ ຄນ຺ຕ຺ວາ ໂຄມຍປິຎ຺ຫໍ ອປເນຕ຺ວາ ປາຓເກ ຂາທິຕ຺ວາ ອຸທຣໍ ປູເຣຕ຺ວາ ໂພທິສຕ຺ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ສາມິ, ຕຸມ຺ເຫ ອຕິເວລໍ ຈຣຖ, ອຕິພຫ຺ກກ຺ເຂນ ນາມ ກວິຕຸໍ ນ ວຎ຺ຎຕີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ໂພທິສຕ຺ເຕນ ໂຄຈຣໍ ຄເຫຕ຺

ວາ ສາຍໍ ອາຄຈ຺ຉນ຺ເຕນ ສທ຺ຘິເຍວ ມຫານສໍ ປາວິສິ. ຠຕ຺ຕກາຣໂກ ‘‘ອມ຺ຫາກໍ ກໂປໂຕ ອຄ຺ຄິມ຺ປິ ຄເຫຕ຺ວາ ອາຄໂຕ’’ຕິ ກາກສ຺ສປິ ປຈ຺ຉິໍ ຐເປສິ. ຕໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ທ຺ເວ ຊນາ ວສນ຺ຕິ.

ອເຖກທິວສໍ ເສຏ຺ຐິສ຺ສ ພຫຸໍ ມຈ຺ຉມໍສໍ ອາຫຣິສຸ. ຕໍ ອາຫາຍ ຠຕ຺ຕກາຣໂກ ມຫານເສ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ໂອລມ຺ເພສິ. ກາໂກ ຕໍ ທິສ຺ວາ ໂລຠໍ ອຸປ຺ປາເທຕ຺ວາ ‘‘ສ຺ເວ ໂຄຈຣຠູມິໍ ອຄນ຺ຕ຺ວາ ມຍາ ອິທເມວ ຂາທິຕພ຺ພ’’ນ຺ຕິ ຣຕ຺ຕິໍ ນິຏ຺ຐຸນນ຺ໂຕ ນິປ຺ຊ຺ຊິ. ປຸນທິວເສ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ໂຄຈຣາຍ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ‘‘ເອຫິ, ສມ຺ມ, ກາກາ’’ຕິ ອາຫ. ‘‘ສາມິ, ຕຸມ຺ເຫ ຄຈ຺ຉຖ, ມຍ຺ຫໍ ກຸຈ຺ຉິໂຣໂຄ ອຕ຺ຖີ’’ຕິ. ‘‘ສມ຺ມ, ກາການໍ ກຸຈ຺ຉິໂຣໂຄ ນາມ ນ ກທາຈິ ຠູຕປຸພ຺ໂພ, ຣຕ຺ຕີ ຕີສຸ ຍາເມສຸ ເອເກກສ຺ມິໍ ຍາເມ ມຸຈ຺ຉິຕາ ໂຫນ຺ຕິ, ທີປວຏ຺ຏິ ຄິລິຕກາເລ ປນ ເນສໍ ມຸຫຸຕ຺ຕໍ ຕິຕ຺ຕິ ໂຫຕິ, ຕ຺ວໍ ອິມໍ ມຈ຺ຉມໍສໍ ຂາທິຕຸກາໂມ ຠວິສ຺ສສິ, ເອຫິ ມນຸສ຺ສປຣິໂຠໂຄ ນາມ ຕຸມ຺ຫາກໍ ທຸປ຺ປຣິຠຸຎ຺ຊິໂຍ, ມາ ເອວຣູປໍ ອກາສິ, ມຍາ ສທ຺ຘິເຍວ ໂຄຈຣາຍ ຄຈ຺ຉາຫີ’’ຕິ. ‘‘ນ ສກ຺ໂກມິ, ສາມີ’’ຕິ. ‘‘ເຕນ ຫິ ປຎ຺ຎາຍິສ຺ສສິ ສເກນ ກມ຺ເມນ, ໂລຠວສໍ ອຄນ຺ຕ຺ວາ ອປ຺ປມຕ຺ໂຕ ໂຫຫີ’’ຕິ ຕໍ ໂອວທິຕ຺ວາ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ໂຄຈຣາຍ ຄໂຕ.

ຠຕ຺ຕກາຣໂກ ນານປ຺ປກາຣໍ ມຈ຺ຉມໍສວິກຕິໍ ສມ຺ປາເທຕ຺ວາ ອຸສ຺ມນິກ຺ຂມນຕ຺ຖໍ ຠາຊນານິ ໂຖກໍ ວິວຣິຕ຺ວາ ຣສປຣິສ຺ສາວນກໂຣຓິໍ ຠາຊນມຕ຺ຖເກ ຐເປຕ຺ວາ ພຫິ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ເສທໍ ປຸຎ຺ຉມາໂນ ອຏ຺ຐາສິ. ຕສ຺ມິໍ ຂເຓ ກາໂກ ປຈ຺ຉິໂຕ ສີສໍ ອຸກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ຠຕ຺ຕເຄຫໍ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ຕສ຺ສ ນິກ຺ຂນ຺ຕຠາວໍ ຎຕ຺ວາ ‘‘ອຍໍ ທານິ ມຍ຺ຫໍ ມໂນຣຖໍ ປູເຣຕ຺ວາ ມໍສໍ ຂາທິຕຸໍ ກາໂລ, ກິໍ ນຸ ໂຂ ມຫາມໍສໍ ຂາທາມິ, ອຸທາຫຸ ຈຸຓ຺ຓິກມໍສ’’ນ຺ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ‘‘ຈຸຓ຺ຓິກມໍເສນ ນາມ ຂິປ຺ປໍ ກຸຈ຺ຉິໍ ປູເຣຕຸໍ ນ ສກ຺ກາ, ມຫນ຺ຕໍ ມໍສຂຓ຺ຑໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ປຈ຺ຉິຍໍ ນິກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ຂາທນ຺ໂຕ ນິປ຺ຊ຺ຊິສ຺ສາມີ’’ຕິ ປຈ຺ຉິໂຕ ອຸປ຺ປຕິຕ຺ວາ ຣສກໂຣຓິຍໍ ນິລີຍິ. ສາ ‘‘ກິຣີ’’ຕິ ສທ຺ທມກາສິ. ຠຕ຺ຕກາຣໂກ ຕໍ ສທ຺ທໍ ສຸຕ຺ວາ ‘‘ກິໍ ນຸ ໂຂ ເອຕ’’ນ຺ຕິ ປວິຏ຺ໂຐ ກາກໍ ທິສ຺ວາ ‘‘ອຍໍ ທຸຏ຺ຐກາໂກ ມຫາເສຏ຺ຐິໂນ ປກ຺ກມໍສໍ ຂາທິຕຸກາໂມ, ອຫໍ ໂຂ ປນ ເສຏ຺ຐິໍ ນິສ຺ສາຍ ຊີວາມິ, ນ ອິມໍ ພາລໍ, ກິໍ ເມ ອິມິນາ’’ຕິ ທ຺ວາຣໍ ປິທາຍ ກາກໍ ຄເຫຕ຺ວາ ສກລສຣີເຣ ປຕ຺ຕານິ ລຸຎ຺ຈິຕ຺ວາ ອລ຺ລສິງ຺ຄິເວຣໂລຓຊີຣກາທໂຍ ໂກຏ຺ເຏຕ຺ວາ ອມ຺ພິລຕກ຺ເກນ ອາໂລເຬຕ຺ວາ ເຕນສ຺ສ ສກລສຣີຣໍ ມກ຺ເຂຕ຺ວາ ຕໍ ກາກໍ ປຈ຺ຉິຍໍ ຂິປິ. ໂສ ອຘິມຕ຺ຕເວທນາຠິຠູໂຕ ນິຏ຺ຐຸນນ຺ໂຕ ນິປ຺ຊ຺ຊິ.

ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ສາຍໍ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ຕໍ ພ຺ຍສນປ຺ປຕ຺ຕໍ ທິສ຺ວາ ‘ໂລລກາກ, ມມ ວຈນໍ ອກຕ຺ວາ ຕວ ໂລຠໍ ນິສ຺ສາຍ ມຫາທຸກ຺ຂໍ ປຕ຺ໂຕສີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໔໘.

‘‘ໂຍ ອຕ຺ຖກາມສ຺ສ ຫິຕານຸກມ຺ປິໂນ, ໂອວຊ຺ຊມາໂນ ນ ກໂຣຕິ ສາສນໍ;

ກໂປຕກສ຺ສ ວຈນໍ ອກຕ຺ວາ, ອມິຕ຺ຕຫຕ຺ຖຕ຺ຖຄໂຕວ ເສຕີ’’ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ກໂປຕກສ຺ສ ວຈນໍ ອກຕ຺ວາຕິ ປາຣາວຕສ຺ສ ຫິຕານຸສາສນວຈນໍ ອກຕ຺ວາ. ອມິຕ຺ຕຫຕ຺ຖຕ຺ຖຄໂຕວ ເສຕີຕິ ອມິຕ຺ຕານໍ ອນຕ຺ຖກາຣການໍ ທຸກ຺ຂຸປ຺ປາທກປຸຄ຺ຄລານໍ ຫຕ຺ຖຕ຺ຖໍ ຫຕ຺ຖປ຺ຖໍ ຄໂຕ ອຍໍ ກາໂກ ວິຍ ໂສ ປຸຄ຺ຄໂລ ມຫນ຺ຕໍ ພ຺ຍສນໍ ປຕ຺ວາ ອນຸໂສຈມາໂນ ເສຕີຕິ.

ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ອິມໍ ຄາຖໍ ວຕ຺ວາ ‘‘ອິທານິ ມຍາ ຈ ອິມສ຺ມິໍ ຐາເນ ນ ສກ຺ກາ ວສິຕຸ’’ນ຺ຕິ ອຎ຺ຎຕ຺ຖ ຄໂຕ. ກາໂກປິ ຕຕ຺ເຖວ ຊີວິຕກ຺ຂຍໍ ປຕ຺ໂຕ. ອຖ ນໍ ຠຕ຺ຕກາຣໂກ ສທ຺ຘິໍ ປຈ຺ຉິຍາ ຄເຫຕ຺ວາ ສງ຺ກາຣຏ຺ຐາເນ ຉຑ຺ເຑສິ.

ສຕ຺ຖາປິ ‘‘ນ ຕ຺ວໍ ຠິກ຺ຂຸ ອິທາເນວ ໂລໂລ, ປຸພ຺ເພປິ ໂລໂລເຍວ, ຕຎ຺ຈ ປນ ເຕ ໂລລຸຍໍ ນິສ຺ສາຍ ປຓ຺ຑິຕາປິ ສກາວາສາ ປຣິຫີນາ’’ຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ສຈ຺ຈານິ ປກາເສສິ, ສຈ຺ຈປຣິໂຍສາເນ ໂສ ຠິກ຺ຂຸ ອນາຄາມິຜລໍ ປຕ຺ໂຕ. ສຕ຺ຖາ ອນຸສນ຺ຘິໍ ຆເຏຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຘາເນສິ – ‘‘ຕທາ ກາໂກ ໂລລຠິກ຺ຂຸ ອໂຫສິ, ປາຣາວໂຕ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິ’’ນ຺ຕິ.

ກໂປຕຊາຕກວຓ຺ຓນາ ທຸຕິຍາ.

[໔໓] ໓. ເວລຸກຊາຕກວຕຸຕນາ

ໂຍຕຸຖການສຸສາຕິ ອິທໍ ສຕຸຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນຸໂຕ ຄຸຄຸຄຕຣໍ ທຸພພຈພິກຸຂຸ ອາຣພຸພ ກເຖສິ. ຕສຸຫີ ກຄວາ "ສຈຸຈໍ ກິຣ ຕຸວໍ ກິກຸຂຸ ທຸພພໂຈສີ"ຕິ ປຸຈຸຈິຕຸວາ "ສຈຸຈໍ, ກນຸເຕ"ຕິ ວຸຕຸເຕ "ນ ຕຸວໍ ກິກຸຂຸ ອິທານເວ ທຸພພໂຈ, ປຸພຸເພປີ ທຸພພໂຈເຍວ, ທຸພພຈຕຸຕາເຍວ ຈ ປຕຸທິຕານໍ ວຈນໍ ອກຕຸວາ ສປຸປມຸເຂ ຊິວິຕກຸຂຍໍ ປຕຸໂຕ"ຕິ ວຕຸວາ ອຕິຕໍ ອາຫຣິ.

ອຕີເຕ ພາຣາຕສີຍໍ ພຸຣຫຸມທຕຸເຕ ຣຊຸຊໍ ກາເຣນຸເຕ ໂພທິສຕຸໂຕ ກາສິຣຜຸເຖ ມຫາໂກຄກຸເລ ນິພຸພຕຸໂຕ ວິຄຸຄຸຕໍ ປຕຸວາ ກາ ເມສຸ ອາທິນວໍ ເນກຸຂມຸເມ ຈານິສໍສໍ ທິສຸວາ ການເມ ປຫາຍ ຫິມວນຸຕໍ ປວິສິຕຸວາ ອິສິປພຸພຊຸຊໍ ປພຸພຊິຕຸວາ ກສິຕປຣິກມຸມໍ ກຕຸວາ ປຄຸຈາກິຄຸຄາ ອຄຸຄ ສມາປຕຸຕິໂຍ ຈ ອຸປຸປາເທຕຸວາ ຊານສຸເຂນ ວິຕິນາເມນຸໂຕ ອປຣກາເຄ ມຫາປຣິວາໂຣ ປຄຸຈທິ ຕາປສສເຕທິ ປຣິວຸໂຕ ຄຕາສຸສ ສຕຸຖາ ທຸຕຸວາ ວິຫາສິ. ອເຖໂກ ອາສິວິສໂປຕໂກ ອຕຸຕໂນ ຂມຸມຕາຍ ຈຣນຸໂຕ ອຄຸຄຕຣສຸສ ຕາປສສຸສ ອສຸສມປທໍ ປຕຸໂຕ. ຕາປໂສ ຕສຸມີ ປຸຕຸຕສິເນທໍ ອຸປຸປາເທຕຸວາ ຕໍ ເອກສຸມີ ເວລຸອຸປພຸເພ ສຍາເປຕຸວາ ປຜິຊຄຸຄຕິ. ຕສຸສ ເວລຸອຸປພຸເພ ສຍນໂຕ "ເວລຸອຸໂກ"ຕຸເວວ ນາມໍ ອກໍສຸ. ຕໍ ປຸຕຸຕສິເນເຫນ ປຜິຊຄຸຄນໂຕ ຕາປສສຸສ "ເວລຸອຸກປິ ຕາ"ຕຸເວວ ນາມໍ ອກໍສຸ.

ຕທາ ໂພທິສຕຸໂຕ "ເອໂກ ກິຣ ຕາປໂສ ອາສີວິສໍ ປຜິຊຄຸຄຕີ"ຕິ ສຸຕຸວາ ຕໍ ປກຸໂກສາເປຕຸວາ "ສຈຸຈໍ ກິຣ ຕຸວໍ ອາສີວິສໍ ປຜິຊຄຸຄສີ"ຕິ ປຸຈຸຈິຕຸວາ "ສຈຸຈ"ນຸຕິ ວຸຕຸເຕ "ອາສີວິເສນ ສທຸທິ ວິສຸສາໂສ ນາມ ນຕຸຖິ, ມາ ເອວໍ ຊຄຸຄາທີ"ຕິ ອາຫ. "ໂສ ເມ ອາຈຣິຍ ປຸຕຸໂຕ, ນາທໍ ເຕນ ວິນາ ວຕຸຕິຕຸໍ ສກຸອິສຸສາມີ"ຕິ. "ເຕນ ທິ ເອຕສຸເສວ ສນຸຕິກາ ຊິວິຕກຸຂຍໍ ປາປຸຕິສຸສສີ"ຕິ. ຕາປໂສ ໂພທິສຕຸຕສຸສ ວຈນໍ ນ ຄຕຸທິ, ອາສີວິສມຸປີ ຊທິຕຸໍ ນາສກຸອິ. ຕໂຕ ກຕິປາຫຈຸຈເຍເນວ ສພຸເພ ຕາປສາ ຜ ລາຜລຕຸຖາຍ ຄນຸຕຸວາ ຄຕຜຸຄາເນ ຜລາຜລສຸສ ສຸລກກາວໍ ທິສຸວາ ທຸເວ ຕໂຍ ທິວເສ ຕຕຸເຖວ ວສີສຸ, ເວລຸອຸກປິຕາປິ ເຕທິ ສທຸທິ ຄຈຸຈນຸໂຕ ອາສີວິສໍ ເວລຸອຸປພຸເພເຍວ ສຍາເປຕຸວາ ປີທທິຕຸວາ ຄໂຕ. ໂສ ປຸນ ຕາປເສທິ ສທຸທິ ທຸວີຫຕິຫາຈຸຈເຍນ ອາຄນຸຕຸວາ "ເວລຸອຸກສຸສ ໂຄຈຣໍ ທສຸສາມີ"ຕິ ເວລຸອຸປພຸພໍ ອຸຄຸພາເຜຕຸວາ "ເອທີ, ປຸຕຸຕກ, ຉາຕໂກສີ"ຕິ ຫຕຸຖໍ ປສາເຣສີ. ອາ ສີວິໂສ ທຸວີຫຕິທໍ ນິຣາຫາຣຕາຍ ກຸຊຸຊິຕຸວາ ປສາຣິຕຫຕຸຖໍ ທໍສິຕຸວາ ຕາປສໍ ຕຕຸເຖວ ຊີວິຕກຸຂຍໍ ປາເປຕຸວາ ອຣຄຸຄໍ ປາວິສິ. ຕາປສາ ຕໍ ທິສຸວາ ໂພທິສຕຸຕສຸສ ອາໂຣເຈສຸໍ. ໂພທິສຕຸໂຕ ຕສຸສ ສຣີຣກິຈຸຈໍ ກາເຣຕຸວາ ອິສິຄຕາສຸສ ມຊຸເຊ ນິສີທິຕຸວາ ອິສີນໍ ໂອວາທວເສນ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໔໓.

'ໂຍ ອຕຸຖການສຸສ ທິຕານຸກມຸປິໂນ, ໂອວຊຸຊມາໂນ ນ ກໂຣຕິ ສາສນໍ;

ເອວໍ ໂສ ນິຫໂຕ ເສຕິ, ເວລຸອຸກສຸສ ຍຖາ ປິຕາ"ຕິ.

ຕຕຸຖ ເອວໍ ໂສ ນິຫໂຕ ເສຕີຕິ ໂຍ ທິ ອິສີນໍ ໂອວາທໍ ນ ຄຕຸຫາຕິ, ໂສ ຍຖາ ເອສ ຕາປໂສ ອາສີວິສມຸເຂ ປູຕິກາວໍ ປຕຸວາ ນິຫ ໂຕ ເສຕິ, ເອວໍ ມຫາວິນາສໍ ປຕຸວາ ນິຫໂຕ ເສຕີຕິ ອຕຸໂຖ. ເອວໍ ໂພທິສຕຸໂຕ ອິສິຄຕໍ ໂອວທິຕຸວາ ຈຕຸຕາໂຣ ພຸຣຫຸມວິຫາເຣ ກາເວຕຸວາ ອາຍຸປຣິໂຍສາເນ ພຸຣຫຸມໂລເກ ອຸປຸປຊຸຊິ.

ສຕຸຖາ "ນ ຕຸວໍ ກິກຸຂຸ ອິທານເວ ທຸພພໂຈ, ປຸພຸເພປີ ທຸພພໂຈເຍວ, ທຸພພຈກາເວເນວ ຈ ອາສີວິສມຸເຂ ປູຕິກາວໍ ປຕຸໂຕ"ຕິ ອິມໍ ຂມຸມເທສນໍ ອາຫຣິຕຸວາ ອນຸສນຸຊິ ພເຜຕຸວາ ຊາຕກໍ ສໂມຂາເນສິ – "ຕທາ ເວລຸອຸກປິຕາ ທຸພພຈກິກຸຂຸ ອໂທສິ, ເສສປຣິສາ ພຸທຸຂປຣິສາ, ຄຕສຕຸຖາ ປນ ອທເມວ ອໂທສິ"ນຸຕິ.

ເວລຸອຸກຊາຕກວຕຸຕນາ ຕຕິຍາ.

[໔໔] ໔. ມກສຊາຕກວຕຸຕນາ

ເສຍ຺ໂຍ ອມິຕ຺ໂຕຕິ ອິທំ ສຕ຺ຖາ ມຄເຜສុ ຈາຣິກំ ຈຣມາໂນ ອລ຺ລຕຣສ຺ມឹ ຄາມເກ ພາລຄາມິກມនុ຺ສ຺ເສ ອារព຺ភ ກເຖສិ។ ຕຖາຄໂຕ ກិຣ ເອກស຺ມឹ ສមເຍ ສາວត຺ថិໂຕ ມគធຣຊ຺ជំ ຄន຺ត຺វា ຕត຺ថ ຈາຣິກំ ຈຣມាໂນ ອລ຺ລຕຣំ ຄາມំ សម຺ប៉ាប៉ុណិ។ ໂສ ຈ ຄາມໂກ ເຍພຸຍ຺ເຍນ ອន຺ធພາລມនុ຺ស຺ເສហិເຍວ ອុស຺សន຺ໂນ។ ຕត຺ເຖກທិວសំ ເຕ ອន຺ធພາລມនុ຺ស຺សា ສន຺និប຺ចិត຺វា 'ໂភ, ອម຺ហេ ອរញ຺ញំ ປវិសិត຺វា ກម຺មំ ກໂຣນ຺ເຕ ມກសា ខាទន຺ຕិ, ຕប຺ប຺ច຺ចយា ອម຺ហាកំ ກម຺មច຺ເឆໂທ ໂហຕិ, ສព຺ເພວ ធន຺ុនិ ເຈວ ອាវុធានិ ຈ ອាទាយ ຄន຺ត຺វា ມກសេហិ ສទ຺ធិំ យុទ຺ធិត຺វា ສព຺ពមកសេ វិទ຺ធិត຺វា ฆាន຺តិត຺វា ຈ មារេស຺សាមា''ຕិ ມន຺តយិត຺ វា ອរញ຺ញំ ຄន຺ត຺វា ''មកសេ វិទ຺ធិស຺សាមា''ຕិ ອញ຺ញមញ຺ញំ វិទ຺ធិត຺វា ຈ បហរិត຺វា ຈ ທុក຺ខប຺ប຺ត຺តា ອាគន຺ត຺វា ອន຺ໂຕ ຄາເມ ຈ ຄາມមជ຺ເឈ ຈ ຄາມທ຺វារេ ຈ និប຺ជ຺ជឹសុ។

ສຕ຺ຖາ ភិក຺ខុស຺ឃបរិវុໂຕ ຕំ ຄាមំ ປិណ຺ឌាយ ປាវិសិ។ ອວເសសា ປណ຺ឌិតមនុ຺ស຺សា ກគវន຺តំ ទិស຺វា ຄາມທ຺វារេ មណ຺ឌបំ ការេត຺វា ພុទ຺ធប຺បមុខស຺ស ភិក຺ខុស຺ឃស຺ស មហាទានំ ທត຺វា ສຕ຺ຖារំ វន຺ទិត຺វា និសីទឹសុ។ ສຕ຺ຖາ ຕស຺មឹ ຕស຺មឹ ຖានេ ປ ຕិតមនុ຺ស຺សេ ທិស຺វា ເຕ ອុបាសកេ ປុច຺ឆិ ''ພហូ ອិមេ គិលានា មនុ຺ស຺សា, កឹ ເອເຕហិ ກត''ន຺តិ? ''ການ຺ເຕ, ເອເຕ ມນុ຺ສ຺ສາ 'ມກສຍຸທ຺ธំ ກຣិស຺សាមា'ຕិ ຄន຺ត຺វា ອញ຺ញមញ຺ញំ វិទ຺ធិត຺វា ສយំ គិលានា ຊາຕາ''ຕិ។ ສຕ຺ຖາ ''ນ ອិទាເນវ ອន຺ធພາລມនុ຺ស຺ ສາ 'ມກເສ ປហរិស຺សាមា'ຕិ ອត຺តានំ ປហរន຺ຕិ, ປុព຺ເພបិ 'ມກសំ ປហរិស຺សាមា'ຕិ ປរំ ປហរកាមនុ຺ស຺សា ອເហសុំເຍវា''ຕិ វត຺ វា ເຕហិ ມនុ຺ស຺ເສហិ យាចិໂຕ ອតិតំ ອាហរិ។

ອຕິເຕ ພາຣាណសិយំ ພຣហ຺មទត຺ເຕ ຣជ຺ជំ ការេន຺ເຕ ໂພធិសត຺ໂຕ វឌ຺ឍកិវាយ ជីវិកំ កប຺ເប៉ຕិ។ ຕທາ ກាសិរដ຺ເឋ ເອກស຺មឹ ປច຺ចន຺តគាមេ ពហូ វឌ຺ឍកី វសន຺ຕិ។ ຕត຺ເຖໂກ ខលិតវឌ຺ឍកី ទារុំ តច຺ឆតិ, ອថស຺ស ເອໂກ មកសោ ຕម຺ពលោហថាលកា ປិណ຺ឌិកសិសេ សីសេ និសីទិត຺វា ສត຺តិយា ປហរន຺ໂຕ វិយ សីសំ ມុខតុណ຺ឌកេន វិជ຺ឈិ។ ໂສ ອត຺តໂນ សន຺តិເກ និសិន຺នំ ປុត຺តំ ອាហ – ''ຕាត, ມយ຺ហំ សីសំ ມກសោ ສត຺តិយា ປហរន຺ໂຕ វិយ វិជ຺ឈតិ, វារេហិ ន''ន຺តិ។ ''ຕាត, ອធិវាសេហិ, ເອកប຺បហារេនេវ ຕំ ມារេស຺សាមិ''ຕិ។ ຕស຺មឹ សមេ ໂພធិសត຺ໂຕបិ ອត຺តໂນ ກណ຺ឌំ ປរិເយសមាໂນ ຕំ ຄាមំ ປត຺វា ຕស຺សា វឌ຺ឍកីសាលាយ និសិន຺ ໂນ ໂហຕិ។ ອថ ໂສ វឌ຺ឍកី ປុត຺តំ ອាហ – ''ຕាត, ອិមំ ມកសំ វារេហិ''ຕិ។ ໂສ ''វារេស຺សាមិ, ຕាតា''ຕិ ຕិខិណំ មហាផរសុំ ອុក຺ខិបិត຺វា បិតុ បិណ຺ឌិកប຺ស຺សេ ឋត຺វា ''ມកសំ ປហរិស຺សាមិ''ຕិ បិតុ មត຺ថកំ ទ຺វិធា ភិន຺ទិ, វឌ຺ឍកី ຕត຺ເថវ ជីវិតក຺ខយំ ປត຺ ໂຕ។

ໂພធិសត຺ໂຕ ຕស຺ស ຕំ ກម຺មំ ທិស຺វា ''ປច຺ចាមិត຺ໂຕបិ ປណ຺ឌិໂຕວ ເສຍ຺ໂຍ។ ໂສ ហិ ທណ຺ឌភយេនបិ ມនុ຺ស຺សេ ນ ມារេស຺សតិ''ຕិ ຈិន຺តេត຺វា ອិមំ គាថមាហ –

៤៤។

''ເສຍ຺ໂຍ ອមិត຺ໂຕ មតិយា ອុបេໂຕ, ນ ត຺វេវ មិត຺ໂຕ មតិវិប຺ប຺ហីໂນ;

'ມກសំ វធិស຺ស'ន຺តិ ហិ ເອឡមូໂឡ, ປុត຺ໂຕ បិតុ អព຺ភិទា ອុត຺តមង຺គន຺''ន຺តិ។

ຕត຺ថ ເສຍ຺ໂយតិ ປវໂຣ ອុត຺តໂម។ មតិយា ອុបេໂតតិ ປញ຺ញាយ សមន຺នាគໂຕ។ ເອឡមូໂឡតិ លាលាមុខៈ ພាໂល។ ປុត຺ໂຕ បិតុ អព຺ភិទា ອុត຺តមង຺គន຺តិ ອត຺តໂນ ພាលតាយ ປុត຺ໂຕបិ ហុត຺វា បិតុ ອុត຺តមង຺គំ មត຺ថកំ ''ມកសំ ປហរិស຺សាមិ''ຕិ ទ຺វិធា ភិន຺ទិ។ ຕស຺មា ພាលមិត຺តໂຕ ປណ຺ឌិតអមិត຺ໂຕវ ເສຍ຺ໂយតិ ອិមំ គាថំ វត຺វា ໂພធិសត຺ໂຕ ອុដ຺ឋាយ យថាកម຺មំ គໂຕ។ វឌ຺ឍកិស຺សបិ ញាតកា សរីរកិច຺ចំ អកំសុ។

ສຕ຺ຖາ ''ເອវំ ອុបាសកា ປុព຺ເពបិ 'ມកសំ ປហរិស຺សាមា'ຕិ ປរំ ປហរកាមនុ຺ស຺សា ອເហសុំເຍវា''ຕិ ອិមំ ធម຺មເទសនំ ອាហរិត຺ វា អនុសន຺ធឹ ឃដេត຺វា ជាតកំ សមោធានេសិ ''ຕទា គាថំ វត຺វា ປក຺កន຺ໂຕ ປណ຺ឌិតវឌ຺ឍកី ປន ອហមេវ អໂហសិ''ន຺តិ។

មកសជាតកវណ຺ណនា ຈតុត຺ថា។

[໔໔] ໔. ໂຣຫິຕິຊາຕກວຕຸຕນາ

ເສຍ຺ໂຍອມິຕ຺ໂຕຕິອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ເອກໍ ອນາຖປິຕ຺ທິກເສຍ຺ກິໂນ ທາສີ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິ. ອນາຖປິຕ຺ທິກສ຺ສ ກິຣ ເອກາ ໂຣຫິຕີ ນາມ ທາສີ ອໂຫສິ. ຕສ຺ສາ ວີຫິປ຺ຫຣຕຍ຺ຖາເນ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ມຫລ຺ລິກາ ມາຕາ ນິປ຺ຊ຺ຊິ, ຕໍ ມກ຺ຂິກາ ປຣິວາເຣຕ຺ວາ ສູຈິຍາວິຊ຺ຊມານາ ວິຍ ຂາທນ຺ຕິ. ສາ ທິຕຣໍ ອາຫ – ‘‘ອມ຺ມ, ມກ຺ຂິກາ ມໍ ຂາທນ຺ຕິ, ເອຕາ ວາເຣຫີ’’ຕິ. ສາ ‘‘ວາເຣສ຺ສາມິ, ອມ຺ມາ’’ຕິ ມຸສລໍ ອຸກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ‘‘ມາຕຸ ສຣີເຣ ມກ຺ຂິກາ ມາເຣຕ຺ວາ ວິນາສໍ ປາເປສ຺ສາມີ’’ຕິ ມາຕຣໍ ມຸສເລນ ປ຺ຫຣິຕ຺ວາ ຊີວິຕກ຺ຂຍໍ ປາເປສິ. ຕໍ ທິສ຺ວາ ‘‘ມາຕາ ເມ ມຕາ’’ຕິ ໂຣທິຕຸໍ ອາຣພິ. ຕໍ ປວຕ຺ຕິ ເສຍ຺ກິສ຺ສ ອາໂຣເຈສ຺ສຸ. ເສຍ຺ກິ ຕສ຺ສາ ສຣີຣກິຈ຺ຈໍ ກາເຣຕ຺ວາ ວິຫາຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສພ຺ພໍ ຕໍ ປວຕ຺ຕິ ສຕ຺ຖຸ ອາໂຣເຈສິ. ສຕ຺ຖາ ‘‘ນ ໂຂ, ຄຫປຕິ, ເອສາ ‘ມາຕຸ ສຣີເຣ ມກ຺ຂິກາ ມາເຣສ຺ສາມີ’ຕິ ອິທາເນວ ມຸສເລນ ປ຺ຫຣິຕ຺ວາ ມາຕຣໍ ມາເຣສິ, ປຸພ຺ເພປີ ມາເຣສິເຍວາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ເຕນ ຍາຈິໂຕ ອຕີຕໍ ອາຫຣິ.

ອຕີເຕ ພາຣາຕສິຍໍ ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ເຕ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ເຕ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ເສຍ຺ກິກຸເລ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຕ຺ວາ ປິຕຸອຈ຺ຈເຍນ ເສຍ຺ກິຍ຺ຖານໍ ປາປຸຕິ. ຕສ຺ສາປິ ໂຣຫິຕີເຍວ ນາມ ທາສີ ອໂຫສິ. ສາປິ ອຕ຺ຕໂນ ວີຫິປ຺ຫຣຕຍ຺ຖານໍ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ນິປ຺ນ຺ນໍ ມາຕຣໍ ‘‘ມກ຺ຂິກາ ເມ, ອມ຺ມ, ວາເຣຫີ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕາ ເອວເມວ ມຸສເລນ ປ຺ຫຣິຕ຺ວາ ມາຕຣໍ ຊີວິຕກ຺ຂຍໍ ປາເປຕ຺ວາ ໂຣທິຕຸໍ ອາຣພິ. ໂພທິສຕ຺ໂຕ ຕໍ ປວຕ຺ຕິ ສຸຕ຺ວາ ‘‘ອມິຕ຺ໂຕປິ ຫິ ອິມສ຺ມິ ໂລເກ ປຕ຺ທິໂຕວ ເສຍ຺ໂຍ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໔໕.

‘‘ເສຍ຺ໂຍ ອມິຕ຺ໂຕ ເມທາວີ, ຍຍ຺ເຈ ພາລານຸກມ຺ປໂກ;

ປສ຺ສ ໂຣຫິຕີກໍ ຊມ຺ມິ, ມາຕຣໍ ຫນ຺ຕ຺ວານ ໂສຈຕີ’’ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ເມທາວີຕິ ປຕ຺ທິໂຕ ຍາຕີ ວິກາວີ. ຍຍ຺ເຈ ພາລານຸກມ຺ປໂກຕິ ເອຕ຺ຖ ຍນ຺ຕິ ລິງຄວິປ຺ລ຺ລາໂສ ກໂຕ, ເຈຕິ ນາມຕ຺ເຖ ນິປາໂຕ. ໂຍ ນາມ ພາໂລ ອນຸກມ຺ປໂກ, ຕໂຕ ສຕຄຸເຕນ ສຫສ຺ສຄຸເຕນ ປຕ຺ທິໂຕ ອມິຕ຺ໂຕ ໂຫນ຺ໂຕປິ ເສຍ຺ໂຍເຍວາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ອຖ ວາ ຍນ຺ຕິ ປຜິເສຂນຕ຺ເຖ ນິປາໂຕ, ໂນ ເຈ ພາລານຸກມ຺ປໂກຕິ ອຕ຺ໂຖ. ຊມ຺ມິນ຺ຕິ ລາມິກໍ ທນ຺ທໍ. ມາຕຣໍ ຫນ຺ຕ຺ວານ ໂສຈຕີຕິ ‘‘ມກ຺ຂິກາ ມາເຣສ຺ສາມີ’’ຕິ ມາຕຣໍ ຫນ຺ຕ຺ວາ ອິທານິ ອຍໍ ພາລາ ສຍເມວ ໂຣທຕິ ປຣິເທວຕິ. ອິມິນາ ກາຣເຕນ ອິມສ຺ມິ ໂລເກ ອມິຕ຺ໂຕປິ ປຕ຺ທິໂຕ ເສຍ຺ໂຍຕິ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ປຕ຺ທິຕໍ ປສໍສນ຺ໂຕ ອິມາຍ ຄາຖາຍ ຈມ຺ມໍ ເທເສສິ.

ສຕ຺ຖາ ‘‘ນ ໂຂ, ຄຫປຕິ, ເອສາ ອິທາເນວ ‘ມກ຺ຂິກາ ມາເຣສ຺ສາມີ’ຕິ ມາຕຣໍ ຆາເຕສິ, ປຸພ຺ເພປີ ຆາເຕສິເຍວາ’’ຕິ ອິມໍ ຈມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ອນຸສນ຺ຖິ ຆເຕຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຣາເນສີ – ‘‘ຕທາ ມາຕາເຍວ ມາຕາ ອໂຫສິ, ທິຕາເຍວ ທິຕາ, ມຫາເສຍ຺ກິ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິ’’ນ຺ຕິ.

ໂຣຫິຕີຊາຕກວຕ຺ຕນາ ປຍ຺ຈມາ.

[໔໖] ໖. ອາຣາມທູສກຊາຕກວຕ຺ຕນາ

ນ ເວ ອນຕ຺ຖກຸສເລນາຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ອຍ຺ຍຕຣສ຺ມິ ໂກສລຄາມເກ ວິຫຣນ຺ໂຕ ອຸຍ຺ຍານທູສກໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິ. ສຕ຺ຖາ ກິຣ ໂກສເລສຸ ຈາຣິກໍ ຈຣມາໂນ ອຍ຺ຍຕຣໍ ຄາມກໍ ສມ຺ປາປຸຕິ. ຕຕ຺ເຖໂກ ກຸຍ຺ມ຺ພິໂກ ຕຖາຄຕໍ ນິມນ຺ເຕຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ອຸຍ຺ຍາເນ ນິສີທາເປຕ຺ວາ ພຸທ຺ຊປ຺ປມຸຂສ຺ສ ສງ຺ຆສ຺ສ ມຫາທານໍ ທຕ຺ວາ ‘‘ກນ຺ເຕ, ຍຖາຣຸຈິຍາ ອິມສ຺ມິ ອຸຍ຺ຍາເນ ວິຈຣຖາ’’ຕິ ອາຫ. ກິກ຺ຂູ ອຸຍ຺ຖາຍ ອຸຍ຺ຍານປາລໍ ຄເຫຕ຺ວາ ອຸຍ຺ຍາເນ ວິຈຣນ຺ຕາ ເອກໍ ອງຄຕຍ຺ຖານໍ ທິສ຺ວາ ອຸຍ຺ຍານປາລໍ ປຸຈ຺ຊິສຸ ‘‘ອຸປາສກ, ອິມໍ ອຸຍ຺ຍານໍ ອຍ຺ຍຕ຺ຖ ສນ຺ທຈ຺ຊາຍໍ, ອິມສ຺ມິ ປນ ຖາເນ ນ ໂກຈິ ຣຸກ຺ໂຂ ວາ ຄຈ຺ໂຊ ວາ ອຕ຺ຖິ, ກິ ນຸ ໂຂ ກາຣຕ’’ນ຺ຕິ? ‘‘ກນ຺ເຕ, ອິມສ຺ສ ອຸຍ຺ຍານສ຺ສ ໂຣປນກາເລ ເອໂກ ຄາມທາຣໂກ ອຸທກໍ ສິຍ຺ຈນ຺ໂຕ ອິມສ຺ມິ ຖາເນ ຣຸກ຺ຂໂປຕເກ ອຸມ຺ມູລໍ ກຕ຺ວາ ມູລປ຺ປມາເຕນ ອຸທກໍ ສິຍ຺ຈິ ຯ ເຕ ຣຸກ຺ຂໂປຕກາ ມິລາຍິຕ຺ວາ ມຕາ. ອິມິນາ ກາຣເຕນ ອິທໍ ຖານໍ ອງຄຕໍ ຊາຕ’’ນ຺ຕິ. ກິກ຺ຂູ

ສຕ຺ຖາຣໍ ອຸປສງກມິຕ຺ວາ ເອຕມຕ຺ຖໍ ອາໂຣເຈສຸໍ. ສຕ຺ຖາ ‘‘ນ, ภิก຺ຂເວ, ໂສ ຄາມທາຣໂກ ອິທາເນວ ອາຣາມທູສໂກ, ປຸພ຺เພປິ ອາຣາມທູສໂກເຍວາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣິ.

ອຕີເຕ ພາຣາຓສິຍໍ ພຣຫ຺ມທຕ຺ເຕ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ເຕ ພາຣາຓສິຍໍ ນກ຺ຂຕ຺ຕໍ ໂພສຍິສຸ. ນກ຺ຂຕ຺ຕເກຣິສທ຺ທສວນກາລໂຕ ປຝ຺ຖາຍ ສກລນຄຣວາສີໂນ ນກ຺ຂຕ຺ຕນິສ຺ສິຕກາ ຫຸຕ຺ວາ ວິຈຣນ຺ຕິ. ຕທາ ຣຄ຺ໂຍ ອຸຍ຺ຍາເນ ພຫູ ມກ຺ກຝາ ວສນ຺ຕິ. ອຸຍ຺ຍານປາໂລ ຈິນ຺ເຕສິ ‘‘ນຄເຣ ນກ຺ຂຕ຺ຕໍ ຆຸຝ຺ຖໍ, ອິເມ ວານເຣ ‘ອຸທກໍ ສິຍ຺ຈຖາ’ຕິ ວຕ຺ວາ ອຫໍ ນກ຺ຂຕ຺ຕໍ ກີລິສ຺ສາມີ’’ຕິ ເຊຝ຺ຖກວານຣໍ ອຸປສງກມິຕ຺ວາ ‘‘ສມ຺ມ ວານຣເຊຝ຺ຖກ, ອິມໍ ອຸຍ຺ຍານໍ ຕຸມ຺ຫາກມ຺ປີ ພຫູປກາຣໍ, ຕຸມ຺ເຫ ເອຕ຺ຖ ປຸປ຺ຜຜລປລ຺ລວານິ ຂາທຖ, ນຄເຣ ນກ຺ຂຕ຺ຕໍ ຆຸຝ຺ຖໍ, ອຫໍ ນກ຺ຂຕ຺ຕໍ ກີລິສ຺ສາມິ. ຍາວາຫໍ ອາຄຈ຺ຉາມິ, ຕາວ ອິມສ຺ມິ ອຸຍ຺ຍາເນ ຣຸກ຺ຂໂປ຺ຕເກສຸ ອຸທກໍ ສິຍ຺ຈິຕຸໍ ສກ຺ຂິສ຺ສຖາ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິ. ‘‘ສາທຸ, ສິຍ຺ຈິສ຺ສາມີ’’ຕິ. ‘‘ເຕນ ຫິ ອປ຺ປມຕ຺ຕາ ໂຫຖາ’’ຕິ ອຸທກສິຍ຺ຈນຕ຺ຖາຍ ເຕສໍ ຈມ຺ມກ຺ເຝ ຈ ທາຣຸກ຺ເຝ ຈ ທຕ຺ວາ ຄໂຕ. ວານຣາ ຈມ຺ມກ຺ເຝ ເຈວ ທາຣຸກ຺ເຝ ຈ ຄເຫຕ຺ວາ ຣຸກ຺ຂໂປ຺ຕເກສຸ ອຸທກໍ ສິຍ຺ຈນ຺ຕິ. ອຖ ເນ ວານຣເຊຝ຺ຖໂກ ເອວມາຫ ‘‘ໂກນ຺ໂຕ ວານຣາ, ອຸທກໍ ນາມ ຣກ຺ຂິຕພ຺ພໍ, ຕຸມ຺ເຫ ຣຸກ຺ຂໂປ຺ຕເກສຸ ອຸທກໍ ສິຍ຺ຈນ຺ຕາ ອຸປ຺ປາເຝຕ຺ວາ ອຸປ຺ປາເຝຕ຺ວາ ມູລໍ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ຄມ຺ພີຣຄເຕສຸ ມູເລສຸ ພຫຸໍ ອຸທກໍ ສິຍ຺ຈຖ, ອຄມ຺ພີຣຄເຕສຸ ອປ຺ປໍ, ປຈ຺ຉາ ອມ຺ຫາກໍ ອຸທກໍ ທຸລ຺ລກໍ ກວິສ຺ສຕີ’’ຕິ. ເຕ ‘‘ສາທູ’’ຕິ ສມ຺ປຝິຈ຺ຉິຕ຺ວາ ຕຖາ ອກໍສຸ.

ຕສ຺ມິ ສມເຍ ເອໂກ ປຕ຺ທິຕປ຺ຸຣິໂສ ຣາຊຸຍ຺ຍາເນ ເຕ ວານເຣ ຕຖາ ກໂຣນ຺ເຕ ທິສ຺ວາ ເອວມາຫ ‘‘ໂກນ຺ໂຕ ວານຣາ, ກສ຺ມາ ຕຸມ຺ເຫ ຣຸກ຺ຂໂປ຺ຕເກ ອຸປ຺ປາເຝຕ຺ວາ ອຸປ຺ປາເຝຕ຺ວາ ມູລປ຺ປມາເຓນ ອຸທກໍ ສິຍ຺ຈຖາ’’ຕິ? ເຕ ‘‘ເອວໍ ໂນ ວານຣເຊຝ຺ຖໂກ ໂອວທຕີ’’ຕິ ອາຫໍສຸ. ໂສ ຕໍ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ ‘‘ອໂຫ ວຕ ໂກ ພາລາ ອປຕ຺ທິຕາ, ‘ອຕ຺ຖໍ ກຣິສ຺ສາມາ’ຕິ ອນຕ຺ຖເມວ ກໂຣນ຺ຕີ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໔໖.

‘‘ນ ເວ ອນຕ຺ຖກຸສເລນ, ອຕ຺ຖຈຣິຍາ ສຸຂາວຫາ;

ຫາເປຕິ ອຕ຺ຖໍ ທຸມ຺ເມໂຘ, ກປີ ອາຣາມິໂກ ຍຖາ’’ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ເວຕິ ນິປາຕມຕ຺ຕໍ. ອນຕ຺ຖກຸສເລນາຕິ ອນຕ຺ເຖ ອນາຍຕເນ ກຸສເລນ, ອຕ຺ເຖ ອາຍຕເນ ກາຣເຕ ອກຸສເລນ ວາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ອຕ຺ຖຈຣິຍາຕິ ວຸທ຺ຒິກິຣິຍາ. ສຸຂາວຫາຕິ ເອວຣູເປນ ອນຕ຺ຖກຸສເລນ ກາຍິກເຈຕສິກສຸຂສງ຺ຂາຕສ຺ສ ອຕ຺ຖສ຺ສ ຈຣິຍາ ນ ສຸຂາວຫາ, ນ ສກ຺ກາ ອາວທິຕຸນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ. ກິກາຣຓາ? ເອການ຺ເຕເນວ ຫິ ຫາເປຕິ ອຕ຺ຖໍ ທຸມ຺ເມໂຘຕິ, ພາລປ຺ຸຄ຺ຄໂລ ‘‘ອຕ຺ຖໍ ກຣິສ຺ສາມີ’’ຕິ ອຕ຺ຖໍ ຫາເປຕ຺ວາ ອນຕ຺ຖເມວ ກໂຣຕິ. ກປີ ອາຣາມິໂກ ຍຖາຕິ ຍຖາ ອາຣາເມ ນິຍຸຕ຺ໂຕ ອາຣາມຣກ຺ຂນໂກ ມກ຺ກໂຝ ‘‘ອຕ຺ຖໍ ກຣິສ຺ສາມີ’’ຕິ ອນຕ຺ຖເມວ ກໂຣຕິ, ເອວໍ ໂຍ ໂກຈິ ອນຕ຺ຖກຸສໂລ, ເຕນ ນ ສກ຺ກາ ອຕ຺ຖຈຣິຍໍ ອາວທິຕຸໍ, ໂສ ເອກໍເສນ ອຕ຺ຖໍ ຫາເປຕິເຍວາຕິ. ເອວໍ ໂສ ປຕ຺ທິໂຕ ປ຺ຸຣິໂສ ອິມາຍ ຄາຖາຍ ວານຣເຊຝ຺ຖກໍ ຄຣທິຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ປຣິສໍ ອາທາຍ ອຸຍ຺ຍານາ ນິກ຺ຂມິ.

ສຕ຺ຖາປິ ‘‘ນ, ภິກ຺ຂເວ, ເອສ ຄາມທາຣໂກ ອິທາເນວ ອາຣາມທູສໂກ, ປຸພ຺ເພປິ ອາຣາມທູສໂກເຍວາ’’ຕິ ອິມໍ ທມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ອນຸສນ຺ທິ ຆເຝຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມທາເນສິ – ‘‘ຕທາ ວານຣເຊຝ຺ຖໂກ ອາຣາມທູສກຄາມທາຣໂກ ອໂຫສິ, ປຕ຺ທິຕປ຺ຸຣິໂສ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສີ’’ນ຺ຕິ.

ອາຣາມທູສກຊາຕກວຕ຺ຓນາ ຉຝ຺ຖາ.

[໔໗] ໗. ວາຣຸຓິທູສກຊາຕກວຕ຺ຓນາ

ນ ເວ ອນຕ຺ຖກຸສເລນາຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ວາຣຸຓິທູສກໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິ. ອນາຖປິຕ຺ທິກສ຺ສ ກິຣ ສຫາໂຍ ເອໂກ ວາຣຸຓິວາຓິໂຊ ຕິຂິຓໍ ວາຣຸຓິ ໂຍເຊຕ຺ວາ ຫິຣຍ຺ຍສຸວຓ຺ຓາທີນີ ຄເຫຕ຺ວາ ວິກ຺ກີຓນ຺ໂຕ ມຫາຊເນ ສນ຺ນິປຕິເຕ

‘‘ຕາຕ, ຕຸວໍ ມູລໍ ຄເຫຕຸວາ ວາຣຸຕິ ເທຫີ’’ຕິ ອນຸເຕວາສິກໍ ອາຕາເປຕຸວາ ສຍໍ ນຸຫາຍິຕຸໍ ອຄມາສິ. ອນຸເຕວາສິໂກ ມ ຫາຊນສຸສ ວາຣຸຕິ ເທນຸໂຕ ມນຸສຸເສ ອນຸຕຣນຸຕຣາ ໂລຕສກຸຂຣາ ອາຫຣາເປຕຸວາ ຂາທນຸເຕ ທິສຸວາ ‘‘ອຍໍ ສຸຣາ ອໂລຕິກາ ກວິສຸສຕິ, ໂລຕເມຕຸຖ ປກຸຂິປິສຸສາມິ’’ຕິ ສຸຣາຈາຜິຍໍ ນາລຸອິມຕຸຕໍ ໂລຕໍ ປກຸຂິປິຕຸວາ ເຕສໍ ສຸຣໍ ອທາສິ. ເຕ ມຸຂໍ ປູເຣຕຸວາ ປູ ເຣຕຸວາ ລຫຸເທຕຸວາ ‘‘ກີ ເຕ ກຕ’’ນຸຕິ ປຸຈຸອິສຸ. ‘‘ຕຸມຸເທ ສຸຣໍ ປິວິຕຸວາ ໂລຕໍ ອາຫຣາເປນຸເຕ ທິສຸວາ ໂລເຕນ ໂຍເຊສິ’’ນຸຕິ. ‘‘ເອວຣູປໍ ນາມ ມນາປໍ ວາຣຸຕິ ນາເສສິ ພາລາ’’ຕິ ຕໍ ຄຣທິຕຸວາ ອຸຜຸຖາຍຸຜຸຖາຍ ປກຸກນຸຕາ. ວາຣຸຕິວາຕິໂຊ ອາຄນຸຕຸວາ ເອກມຸປິ ອທິສຸວາ ‘‘ວາຣຸຕິປາຍກາ ກຫໍ ຄຕາ’’ຕິ ປຸຈຸອິ, ໂສ ຕມຕຸຖໍ ອາໂຣເຈສິ. ອຖ ນໍ ອາຈຣິໂຍ ‘‘ພາລ, ເອວຣູປາ ນາມ ເຕ ສຸຣາ ນາສິຕາ’’ຕິ ຄຣທິຕຸວາ ອິມໍ ກາຣຕໍ ອນາຖປິຕຸທິກສຸສ ອາໂຣເຈສິ. ອນາຖປິຕຸທິໂກ ‘‘ອຕຸຖິທານິ ເມ ອິທໍ ກຖາ ປາກຕ’’ນຸຕິ ເຊຕວນໍ ຄນຸຕຸວາ ສຕຸຖາຣໍ ວນຸທິຕຸວາ ເອຕມຕຸຖໍ ອາໂຣເຈສິ. ສຕຸຖາ ‘‘ນ ເອສ, ຄຫປຕິ, ອິທາເນວ ວາຣຸຕິທູສ ໂກ, ປຸພຸເພປິ ວາຣຸຕິທູສໂກເຍວາ’’ຕິ ວຕຸວາ ເຕນ ຍາຈິໂຕ ອຕີຕໍ ອາຫຣິ.

ອຕີເຕ ພາຣາຕສີຍໍ ພຸຣຫຸມທຕຸເຕ ຣຊຸຊໍ ກາເຣນຸເຕ ໂພທິສຕຸໂຕ ພາຣາຕສີຍໍ ເສຜຸຖິ ອໂຫສິ. ຕໍ ອຸປນິສຸສາຍ ເອໂກ ວາຣຸຕິ ວາຕິໂຊ ຊີວຕິ. ໂສ ຕິຂິຕໍ ສຸຣໍ ໂຍເຊຕຸວາ ‘‘ອິມໍ ວິກຸກິຕາຫີ’’ຕິ ອນຸເຕວາສິກໍ ວຕຸວາ ນຸຫາຍິຕຸໍ ຄໂຕ. ອນຸເຕວາສິໂກ ຕສຸມີ ຄເຕຍເຕເຍວ ສຸຣາຍ ໂລຕໍ ປກຸຂິປິຕຸວາ ອິມິນາວ ນເຍນ ສຸຣໍ ວິນາເສສິ. ອຖສຸສ ອາຈຣິໂຍ ອາຄນຸຕຸວາ ຕໍ ກາຣຕໍ ລຕຸວາ ເສຜຸຖິສຸສ ອາໂຣເຈສິ. ເສຜຸຖິ ‘‘ອນຕຸຖກຸສລາ ນາມ ພາລາ ‘ອຕຸຖໍ ກຣິສຸສາມາ’ຕິ ອນຕຸຖເມວ ກໂຣນຸຕີ’’ຕິ ວຕຸວາ ອິມໍ ຄາຖ ມາຫ –

໔໗.

‘‘ນ ເວ ອນຕຸຖກຸສເລນ, ອຕຸຖຈຣິຍາ ສຸຂາວຫາ;

ຫາເປຕິ ອຕຸຖໍ ທຸມຸເມໂຊ, ໂກຕຸຫລຸໂລ ວາຣຸຕິ ຍຖາ’’ຕິ.

ຕຕຸຖ ໂກຕຸຫລຸໂລ ວາຣຸຕີ ຍຖາຕິ ຍຖາ ອຍໍ ໂກຕຸຫລຸລນາມໂກ ອນຸເຕວາສິໂກ ‘‘ອຕຸຖໍ ກຣິສຸສາມິ’’ຕິ ໂລຕໍ ປກຸຂິປິຕຸວາ ວາ ຣຸຕີ ຫາເປສິ ປຣິຫາເປສິ ວິນາເສສິ, ເອວໍ ສພຸໂພປິ ອນຕຸຖກຸສໂລ ອຕຸຖໍ ຫາເປຕີຕິ ໂພທິສຕຸໂຕ ອິມາຍ ຄາຖາຍ ຘມຸມໍ ເທເສສິ.

ສຕຸຖາປິ ‘‘ນ ເອສ ຄຫປຕິ ອິທາເນວ ວາຣຸຕິທູສໂກ, ປຸພຸເພປິ ວາຣຸຕິທູສໂກເຍວາ’’ຕິ ວຕຸວາ ອນຸສນຸຘິ ຆເຜຕຸວາ ຊາຕກໍ ສ ໂມຘາເນສິ – ‘‘ຕທາ ວາຣຸຕິທູສໂກ ອິທານິປິ ວາຣຸຕິທູສໂກວ ອໂຫສິ, ພາຣາຕສີເສຜຸຖິ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິ’’ນຸຕິ.

ວາຣຸຕິທູສກຊາຕກວຕຸຕນາ ສຕຸຕມາ.

[໔໘] ໘. ເວທພຸພຊາຕກວຕຸຕນາ

ອນຸປາເຍນ ໂຍ ອຕຸຖນຸຕິ ອິທໍ ສຕຸຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນຸໂຕ ທຸພຸພຈກິກຸຂຸໍ ອາຣພຸກ ກເຖສິ. ຕຸລຫິ ກິກຸຂຸໍ ສຕຸຖາ ‘‘ນ ຕຸວໍ ກິກຸຂຸ ອິທາເນວ ທຸພຸພໂຈ, ປຸພຸເພປິ ທຸພຸພໂຈເຍວ, ເຕເນວ ຈ ກາຣເຕນ ປຕຸທິຕານໍ ວຈນໍ ອກຕຸວາ ຕິຕຸເຫນ ອສິນາ ທຸວິຘາ ກຕຸວາ ຆິນຸໂນ ທຸຕຸວາ ມຄຸເຄ ນິປຕິຕຸຖ, ຕລຸຈ ເອກກໍ ນິສຸສາຍ ປຸຣິສສທສຸສໍ ຊີວິຕກຸຂຍໍ ປຕຸຕ’’ນຸຕີ ວຕຸວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣິ.

ອຕີເຕ ພາຣາຕສີຍໍ ພຸຣຫຸມທຕຸເຕ ຣຊຸຊໍ ກາເຣນຸເຕ ເອກສຸມີ ຄາມເກ ອຸລຸລຕໂຣ ພຸຣາຫຸມໂຕ ເວທພຸພໍ ນາມ ມນຸຕໍ ຊານາ ຕິ. ໂສ ກິຣ ມນຸໂຕ ອນຄຸໂຜ ມຫາຣໂຫ, ນກຸຂຕຸຕໂຍເຄ ລທຸເຘ ຕໍ ມນຸຕໍ ປຣິວຕຸເຕຕຸວາ ອາກາເສ ອຸລຸໂລກິເຕ ອາກາສໂຕ ສຕຸຕຣຕນວສຸສໍ ວສຸສຕິ. ຕທາ ໂພທິສຕຸໂຕ ຕສຸສ ພຸຣາຫຸມຕສຸສ ສນຸຕິເກ ສິປຸປໍ ອຸຄຸຄຕຸຫາຕິ. ອເຖກທິວສໍ ພຸຣາຫຸມໂຕ ໂພທິສຕຸຕໍ ອາທາຍ ເກນຈິເທວ ກຣຕີເຍນ ອຕຸຕໂນ ຄາມາ ນິກຸຂມິຕຸວາ ເຈຕຣຜຸຖໍ ອຄມາສິ, ອນຸຕຣາມຄຸເຄ ຈ ເອກສຸມີ ອຣຸລຜຸຖາເນ ປລຸຈສຕາ ເປສນກໂຈຣາ ນາມ ປນຸຖຆາຕໍ ກໂຣນຸຕີ. ເຕ ໂພທິສຕຸຕລຸຈ ເວທພຸພພຸຣາຫຸມຕລຸຈ ຄຕຸຫີສຸ. ກສຸມາ ປເນເຕ ‘‘ເປສນກໂຈຣາ’’ຕີ ວຸຈຸຈນຸຕີ? ເຕ ກິຣ ທຸເວ ຊເນ ຄເຫຕຸວາ ເອກໍ ຘນາຫຣຕຕຸຖາຍ ເປເສນຸຕີ, ຕສຸມາ ‘‘ເປສນກໂຈຣາ’’ຕຸເວວ ວຸຈຸຈນຸຕີ. ເຕປີ ຈ ປີຕາປຸຕຸເຕ ຄເຫຕຸວາ ປີຕຣໍ ‘‘ຕຸວໍ ອມຸຫາກໍ ຘນໍ ອາຫຣິຕຸວາ ປຸຕຸຕໍ ຄເຫຕຸວາ

ຍາຫີ’’ຕິ ວທນ຺ຕິຯ ເອເຕນຸປາເຍນ ມາຕຸຘິຕໂຣ ຄເຫຕ຺ວາ ມາຕຣໍ ວິສ຺ສຊ຺ເຊນ຺ຕິ, ເຊຏ຺ຐກນິຏ຺ເຐ ຄເຫຕ຺ວາ ເຊຏ຺ຐກຠາຕິກໍ ວິສ຺ສຊ຺ເຊນ຺ຕິ, ອາຈຣິຍນ຺ເຕວາສິເກ ຄເຫຕ຺ວາ ອນ຺ເຕວາສິກໍ ວິສ຺ສຊ຺ເຊນ຺ຕິຯ ເຕ ຕສ຺ມິໍ ກາເລ ເວທພ຺ພພ຺ຣາຫ຺ມຓໍ ຄເຫຕ຺ວາ ໂພຘິສຕ຺ຕໍ ວິສ຺ສຊ຺ເຊສຸໍຯ

ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ອາຈຣິຍໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ‘‘ອຫໍ ເອກາຫທ຺ວີຫຈ຺ຈເຍນ ອາຄມິສ຺ສາມິ, ຕຸມ຺ເຫ ມາ ຠາຍິຕ຺ຖ, ອປິຈ ໂຂ ປນ ມມ ວຈນໍ ກໂຣຖ, ອຊ຺ຊ ຘນວສ຺ສາປນກນກ຺ຂຕ຺ຕໂຍໂຄ ຠວິສ຺ສຕິ, ມາ ໂຂ ຕຸມ຺ເຫ ທຸກ຺ຂໍ ອສຫນ຺ຕາ ມນ຺ຕໍ ປຣິວຕ຺ເຕຕ຺ວາ ຘນໍ ວສ຺ສາປຍິຕ຺ຖຯ ສເຈ ວສ຺ສາເປສ຺ສຖ, ຕຸມ຺ເຫ ຈ ວິນາສໍ ປາປຸຓິສ຺ສຖ, ອິເມ ຈ ປຎ຺ຈສຕາ ໂຈຣາ’’ຕິ ເອວໍ ອາຈຣິຍໍ ໂອວທິຕ຺ວາ ຘນຕ຺ຖາຍ ອຄມາສິຯ ໂຈຣາປິ ສູຣິເຍ ອຕ຺ຖງ຺ຄເຕ ພ຺ຣາຫ຺ມຓໍ ພນ຺ຘິຕ຺ວາ ນິປ຺ຊ຺ຊາເປສຸໍຯ ຕງ຺ຂຓຎ຺ເຎວ ປາຈີນໂລກຘາຕຸໂຕ ປຣິປຸຓ຺ຓຈນ຺ທມຓ຺ຑລໍ ອຸຏ຺ຐຫິຯ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ນກ຺ຂຕ຺ຕໍ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ‘‘ຘນວສ຺ສາປນກນກ຺ຂຕ຺ຕໂຍໂຄ ລທ຺ໂຘ, ກິໍ ເມ ທຸກ຺ເຂນ ອນຸຠູເຕນ, ມນ຺ຕໍ ປຣິວຕ຺ເຕຕ຺ວາ ຣຕນວສ຺ສໍ ວສ຺ສາເປຕ຺ວາ ໂຈຣານໍ ຘນໍ ທຕ຺ວາ ຍຖາສຸຂໍ ຄມິສ຺ສາມີ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ໂຈເຣ ອາມນ຺ເຕສິ ‘ໂຠນ຺ໂຕ ໂຈຣາ, ຕຸມ຺ເຫ ມໍ ກິມຕ຺ຖາຍ ຄຓ຺ຫຖາ’’ຕິ? ‘‘ຘນຕ຺ຖາຍ, ອຍ຺ຍາ’’ຕິຯ ‘‘ສເຈ ໂວ, ຘເນນ ອຕ຺ໂຖ, ຂິປ຺ປໍ ມໍ ພນ຺ຘນາ ໂມເຈຕ຺ວາ ສີສໍ ນ຺ຫາເປຕ຺ວາ ອຫຕວຕ຺ຖານິ ອຈ຺ຉາເທຕ຺ວາ ຄນ຺ເຘຫິ ວິລິມ຺ປາເປຕ຺ວາ ປຸປ຺ຜານິ ປິຬນ຺ຘາເປຕ຺ວາ ຐເປຖາ’’ຕິຯ ‘ໂຈຣາ ຕສ຺ສ ກຖໍ ສຸຕ຺ວາ ຕຖາ ອກໍສຸ’’ຯ

ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ນກ຺ຂຕ຺ຕໂຍຄໍ ຎຕ຺ວາ ມນ຺ຕໍ ປຣິວຕ຺ເຕຕ຺ວາ ອາກາສໍ ອຸລ຺ໂລເກສິ, ຕາວເທວ ອາກາສໂຕ ຣຕນານິ ປຕິໍສຸຯ ໂຈຣາ ຕໍ ຘນໍ ສງ຺ກຑ຺ຒິຕ຺ວາ ອຸຕ຺ຕຣາສງ຺ເຄສຸ ຠຓ຺ຑິກໍ ກຕ຺ວາ ປາຍິໍສຸຯ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓປິ ເຕສໍ ປຈ຺ຉໂຕ ອຄມາສິຯ ອຖ ເຕ ໂຈເຣ ອຎ຺ເຎ ປຎ຺ຈສຕາ ໂຈຣາ ຄຓ຺ຫິໍສຸຯ ‘‘ກິມຕ຺ຖໍ ອມ຺ເຫ ຄຓ຺ຫຖາ’’ຕິ ຈ ວຸຕ຺ຕາ ‘‘ຘນຕ຺ຖາຍາ’’ຕິ ອາຫໍສຸຯ ‘‘ຍທິ ໂວ ຘເນນ ອຕ຺ໂຖ, ເອຕໍ ພ຺ຣາຫ຺ມຓໍ ຄຓ຺ຫຖ, ເອໂສ ອາກາສໍ ອຸລ຺ໂລເກຕ຺ວາ ຘນໍ ວສ຺ສາເປສິ, ອມ຺ຫາກມ຺ເປຕໍ ເອເຕເນວ ທິນ຺ນ’’ນ຺ຕິຯ ໂຈຣາ ໂຈເຣ ວິສ຺ສຊ຺ເຊຕ຺ວາ ‘‘ອມ຺ຫາກມ຺ປິ ຘນໍ ເທຫີ’’ຕິ ພ຺ຣາຫ຺ມຓໍ ຄຓ຺ຫິໍສຸຯ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ‘‘ອຫໍ ຕຸມ຺ຫາກໍ ຘນໍ ທເທຍ຺ຍໍ, ຘນວສ຺ສາປນກນກ຺ຂຕ຺ຕໂຍໂຄ ປນ ອິໂຕ ສໍວຈ຺ຉຣມຕ຺ຖເກ ຠວິສ຺ສຕິຯ ຍທິ ໂວ ຘເນນຕ຺ໂຖ, ອຘິວາເສຖ, ຕທາ ຘນວສ຺ສໍ ວສ຺ສາເປສ຺ສາມີ’’ຕິ ອາຫຯ ໂຈຣາ ກຸຊ຺ຌິຕ຺ວາ ‘‘ອມ຺ໂຠ, ທຸຏ຺ຐພ຺ຣາຫ຺ມຓ, ອຎ຺ເຎສໍ ອິທາເນວ ຘນໍ ວສ຺ສາເປຕ຺ວາ ອມ຺ເຫ ອຎ຺ຎໍ ສໍວຈ຺ຉຣໍ ອຘິວາສາເປສີ’’ຕິ ຕິຓ຺ເຫນ ອສິນາ ພ຺ຣາຫ຺ມຓໍ ທ຺ວິຘາ ຉິນ຺ທິຕ຺ວາ ມຄ຺ເຄ ຉຑ຺ເຑຕ຺ວາ ເວເຄນ ອນຸພນ຺ຘິຕ຺ວາ ເຕຫິ ໂຈເຣຫິ ສທ຺ຘິໍ ຍຸຊ຺ຌິຕ຺ວາ ເຕ ສພ຺ເພປິ ມາເຣຕ຺ວາ ຘນໍ ອາທາຍ ປຸນ ທ຺ເວ ໂກຏ຺ຐາສາ ຫຸຕ຺ວາ ອຎ຺ຎມຎ຺ຎໍ ຍຸຊ຺ຌິຕ຺ວາ ອຑ຺ຒເຕຍ຺ຍານິ ປຸຣິສສຕານິ ຆາເຕຕ຺ວາ ເອເຕນ ອຸປາເຍນ ຍາວ ທ຺ເວ ຊນາ ອວສິຏ຺ຐາ ອເຫສຸໍ, ຕາວ ອຎ຺ຎມຎ຺ຎໍ ຆາຕຍິໍສຸຯ ເອວໍ ຕໍ ປຸຣິສສຫສ຺ສໍ ວິນາສໍ ປຕ຺ຕໍຯ

ເຕ ປນ ທ຺ເວ ຊນາ ອຸປາເຍນ ຕໍ ຘນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ເອກສ຺ມິໍ ຄາມສມີເປ ຄຫນຏ຺ຐາເນ ຘນໍ ປຏິຈ຺ຉາເທຕ຺ວາ ເອໂກ ຂຄ຺ຄໍ ຄເຫຕ຺ວາ ຣກ຺ຂນ຺ໂຕ ນິສີທິ, ເອໂກ ຕຓ຺ຑຸເລ ຄເຫຕ຺ວາ ຠຕ຺ຕໍ ປຈາເປຕຸໍ ຄາມໍ ປາວິສິຯ ໂລໂພ ຈ ນາເມສ ວິນາສມູລເມວາຕິ ຘນສນ຺ຕິເກ ນິສິນ຺ໂນ ຈິນ຺ເຕສິ ‘‘ຕສ຺ມິໍ ອາຄເຕ ອິທໍ ຘນໍ ທ຺ເວ ໂກຏ຺ຐາສາ ຠວິສ຺ສນ຺ຕິ, ຍໍນູນາຫໍ ຕໍ ອາຄຕມຕ຺ຕເມວ ຂຄ຺ເຄນ ປຫຣິຕ຺ວາ ຆາເຕຍ຺ຍ’’ນ຺ຕິຯ ໂສ ຂຄ຺ຄໍ ສນ຺ນຍ຺ຫິຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ອາຄມນໍ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ນິສີທິຯ ອິຕໂຣປິ ຈິນ຺ເຕສິ ‘‘ຕໍ ຘນໍ ທ຺ເວ ໂກຏ຺ຐາສາ ຠວິສ຺ສນ຺ຕິ, ຍໍນູນາຫໍ ຠຕ຺ເຕ ວິສໍ ປກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ຕໍ ປຸຣິສໍ ໂຠເຊຕ຺ວາ ຊີວິຕກ຺ຂຍໍ ປາເປຕ຺ວາ ເອກໂກວ ຘນໍ ຄຓ຺ເຫຍ຺ຍ’’ນ຺ຕິຯ ໂສ ນິຏ຺ຐິເຕ ຠຕ຺ເຕ ສຍໍ ຠຸຎ຺ຊິຕ຺ວາ ເສສເກ ວິສໍ ປກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ຕໍ ອາທາຍ ຕຕ຺ຖ ອຄມາສິຯ ຕໍ ຠຕ຺ຕໍ ໂອຕາເຣຕ຺ວາ ຐິຕມຕ຺ຕເມວ ອິຕໂຣ ຂຄ຺ເຄນ ທ຺ວິຘາ ຉິນ຺ທິຕ຺ວາ ຕໍ ປຏິຉນ຺ນຏ຺ຐາເນ ຉຑ຺ເຑຕ຺ວາ ຕຎ຺ຈ ຠຕ຺ຕໍ ຠຸຎ຺ຊິຕ຺ວາ ສຍມ຺ປິ ຕຕ຺ເຖວ ຊີວິຕກ຺ຂຍໍ ປາປຸຓິຯ ເອວຎ຺ຈ ຕໍ ຘນໍ ນິສ຺ສາຍ ສພ຺ເພວ ວິນາສໍ ປາປຸຓິໍສຸຯ

ໂພຘິສຕ຺ໂຕປິ ໂຂ ເອກາຫທ຺ວີຫຈ຺ຈເຍນ ຘນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ອາຄໂຕ ຕສ຺ມິໍ ຐາເນ ອາຈຣິຍໍ ອທິສ຺ວາ ວິປ຺ປກິຓ຺ຓໍ ປນ ຘນໍ ທິສ຺ວາ ‘‘ອາຈຣິເຍນ ມມ ວຈນໍ ອກຕ຺ວາ ຘນໍ ວສ຺ສາປິຕໍ ຠວິສ຺ສຕິ, ສພ຺ເພຫິ ວິນາສໍ ປຕ຺ເຕຫິ ຠວິຕພ຺ພ’’ນ຺ຕິ ມຫາມຄ຺ເຄນ ປາຍາສິຯ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ອາຈຣິຍໍ ມຫາມຄ຺ເຄ ທ຺ວິຘາ ຉິນ຺ນໍ ທິສ຺ວາ ‘‘ມມ ວຈນໍ ອກຕ຺ວາ ມໂຕ’’ຕິ ທາຣູນິ ອຸທ຺ຘຣິຕ຺ວາ ຈິຕກໍ ກຕ຺ວາ ອາຈຣິຍໍ ຌາເປຕ຺ວາ ວນປຸປ຺ເຜຫິ ປູເຊຕ຺ວາ ປຸຣໂຕ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ຊີວິຕກ຺ຂຍໍ ປຕ຺ເຕ ປຎ຺ຈສເຕ, ປຸຣໂຕ ອຑ຺ຒເຕຍ຺ຍສເຕຕິ ອນຸກ຺ກເມນ ອວສາເນ ທ຺ເວ ຊເນ ຊີວິຕກ຺ຂຍໍ ປຕ຺ເຕ ທິສ຺ວາ ຈິນ຺ເຕສິ ‘‘ອິທໍ ທ຺ວີຫິ ອູນໍ ປຸຣິສສຫສ຺ສໍ ວິນາສໍ ປຕ຺ຕໍ, ອຎ຺ເຎຫິ ທ຺ວີຫິ ໂຈເຣຫິ ຠວິຕພ຺ພໍ, ເຕປິ ສນ຺ຖມ຺ພິຕຸໍ ນ ສກ຺ຂິສ຺ສນ຺ຕິ, ກຫໍ ນຸ ໂຂ ເຕ ຄຕາ’’ຕິ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ເຕສໍ ຘນໍ ອາທາຍ ຄຫນຏ຺ຐານໍ ປວິຏ຺ຐມຄ຺ຄໍ ທິສ຺ວາ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ຠຓ຺ຑິກພທ຺ຘສ຺ສ ຘນສ຺ສ ຣາສິໍ ທິສ຺ວາ ເອກໍ ຠຕ຺ຕປາຕິໍ ອວຕ຺ຖຣິຕ຺ວາ ມຕໍ ອທ຺ທສຯ ຕໂຕ ‘‘ອິທໍ ນາມ ເຕຫິ ກຕໍ ຠວິສ຺ສຕີ’’ຕິ ສພ຺ພໍ ຎຕ຺ວາ ‘‘ກຫໍ ນຸ ໂຂ ໂສ ປຸຣິໂສ’’ຕິ ວິຈິນນ຺ໂຕ ຕມ຺ປິ ປຏິຉນ຺ນຏ຺ຐາເນ

ອປ຺ວິທ຺ຘໍ ທິສ຺ວາ ‘‘ອມ຺ຫາກໍ ອາຈຣິໂຍ ມມ ວຈນໍ ອກຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ທຸພ຺ພຈກາເວນ ອຕ຺ຕນາປິ ວິນາສໍ ປຕ຺ໂຕ, ອປຣມ຺ປິ ເຕນ ປຸຣິສສຫສ຺ສໍ ວິນາສິຕໍ, ອນຸປາເຍນ ວຕ ອກາຣເຕນ ອຕ຺ຕໂນ ວຸທ຺ຒິ ປຕ຺ຖຍມານາ ອມ຺ຫາກໍ ອາຈຣິໂຍ ວິຍ ມຫາວິນາສເມວ ປາປຸຓິສ຺ສນ຺ຕີ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໔໗຺.

‘‘ອນຸປາເຍນ ໂຍ ອຕ຺ຖໍ, ອິຈ຺ຉຕິ ໂສ ວິຫລ຺ລຕິ;

ເຈຕາ ຫນິສ຺ ເວທພ຺ພໍ, ສພ຺ເພ ເຕ ພ຺ຍສນມຊ຺ຊຄູ’’ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ໂສ ວິຫລ຺ລຕີຕິ ໂສ ອນຸປາເຍນ ‘‘ອຕ຺ຕໂນ ອຕ຺ຖໍ ວຸທ຺ຒິ ສຸຂໍ ອິຈ຺ຉາມີ’’ຕິ ອກາເລ ວາຍາມໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ປຸຄ຺ຄໂລ ວິຫລ຺ລຕິ ກິລມຕິ ມຫາວິນາສໍ ປາປຸຓາຕິ. ເຈຕາຕິ ເຈຕຣຊ຺ຊວາສິໂນ ໂຈຣາ. ຫນິສ຺ ເວທພ຺ພນ຺ຕິ ເວທພ຺ພມນ຺ຕວເສນ ‘‘ເວທພ຺ໂພ’’ຕິ ລທ຺ຘນາມໍ ພ຺ຣາຫ຺ມຓໍ ຫນິສ຺. ສພ຺ເພ ເຕ ພ຺ຍສນມຊ຺ຊຄູຕິ ເຕປິ ຈ ອນວເສສາ ອຍ຺ຍມຍ຺ຍໍ ຆາເຕຍມານາ ພ຺ຍສນໍ ອນິຄ຺ຈິສ຺ ປຍິລກີສູຕິ.

ເອວໍ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ‘‘ຍຖາ ອມ຺ຫາກໍ ອາຈຣິໂຍ ອນຸປາເຍນ ອຊ຺ຄາເນ ປຣກ຺ກມໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ຘນໍ ວສ຺ສາເປຕ຺ວາ ອຕ຺ຕນາປິ ຊີວິຕກ຺ຂຍໍ ປຕ຺ໂຕ, ອຍ຺ເຍສຍ຺ຈ ວິນາສປ຺ຈ຺ຈໂຍ ຊາໂຕ, ເອວເມວ ໂຍ ອຍ຺ໂຍປິ ອນຸປາເຍນ ອຕ຺ຕໂນ ອຕ຺ຖໍ ອິຈ຺ຉນ຺ໂຕ ວາຍາມໍ ກຣິສ຺ສຕິ, ສພ຺ໂພ ໂສ ອຕ຺ຕນາ ຈ ວິນສ຺ສິສ຺ສຕິ, ປເຣສຍ຺ຈ ວິນາສປ຺ຈ຺ຈໂຍ ກວິສ຺ສຕີ’’ຕິ ວນໍ ອຸນ຺ນາເທນ຺ໂຕ ເທວຕາສຸ ສາຘຸກາຣໍ ທທມານາສຸ ອິມາຍ ຄາຖາຍ ຘມ຺ມໍ ເທເສຕ຺ວາ ຕໍ ຘນໍ ອຸປາເຍນ ອຕ຺ຕໂນ ເຄຫໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ທານາທີນິ ປຸຍ຺ຍານິ ກໂຣນ຺ໂຕ ຍາວຕາຍຸກໍ ຖຕ຺ວາ ຊີວິຕປຣິໂຍສາເນ ສຄ຺ຄປທໍ ປູຣຍມາໂນ ອຄມາສິ.

ສຕ຺ຖາປິ ‘‘ນ ຕ຺ວໍ ກິກ຺ຂຸ ອິທາເນວ ທຸພ຺ພໂຈ, ປຸພ຺ເພປິ ທຸພ຺ພໂຈວ, ທຸພ຺ພຈຕ຺ຕາ ປນ ມຫາວິນາສໍ ປຕ຺ໂຕ’’ຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ອນຸສນ຺ຘິ ຆເຍຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຘາເນສິ – ‘‘ຕທາ ເວທພ຺ພພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ທຸພ຺ພຈກິກ຺ຂຸ ອໂຫສິ, ອນ຺ເຕວາສິໂກ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິ’’ນ຺ຕິ.

ເວທພ຺ພຊາຕກວຓ຺ຓນາ ອຊ຺ຄມາ.

[໔໘] ໘. ນກ຺ຂຕ຺ຕຊາຕກວຓ຺ຓນາ

ນກ຺ຂຕ຺ຕໍປຕິມາເນນ຺ຕນ຺ຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ອຍ຺ຍຕຣໍ ອາຊີວກໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິ. ສາວຕ຺ຖິຍໍ ກິເຣກໍ ກຸລທິຕຣໍ ຊນປເທ ເອໂກ ກຸລປຸຕ຺ໂຕ ອຕ຺ຕໂນ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ວາເຣຕ຺ວາ ‘‘ອສຸກທິວເສ ນາມ ຄຕ຺ຫິສ຺ສາມີ’’ຕິ ທິວສໍ ຖເປຕ຺ວາ ຕສ຺ມີ ທິວເສ ສມ຺ປຕ຺ເຕ ອຕ຺ຕໂນ ກຸລູປກໍ ອາຊີວກໍ ປຸຈ຺ຉິ ‘‘ກນ຺ເຕ, ອຊ຺ຊ ມຍໍ ເອກໍ ມງ຺ຄລໍ ກຣິສ຺ສາມ, ໂສກນໍ ນຸ ໂຂ ນກ຺ຂຕ຺ຕ’’ນ຺ຕິ. ໂສ ‘‘ອຍໍ ມໍ ປຖມໍ ອປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາວ ທິວສໍ ຖເປຕ຺ວາ ອິທານິ ປຍິປຸຈ຺ຉຕິ, ໂຫຕຸ, ສິກ຺ຂາເປສ຺ສາມິ ນ’’ນ຺ຕິ ກຸຊ຺ຊິຕ຺ວາ ‘‘ອຊ຺ຊ ອໂສກນໍ ນກ຺ຂຕ຺ຕໍ, ມາ ອຊ຺ຊ ມງ຺ຄລໍ ກຣິຕ຺ຖ, ສເຈ ກຣິສ຺ສຖ, ມຫາວິນາໂສ ກວິສ຺ສຕີ’’ຕິ ອາຫ. ຕສ຺ມີ ກຸເລ ມນຸສ຺ສາ ຕສ຺ສ ສທ຺ທຫິຕ຺ວາ ຕໍ ທິວສໍ ນ ຄຈ຺ຉິສ຺. ນຄຣວາສິໂນ ສພ຺ພໍ ມງ຺ຄລກິຣິຍໍ ກຕ຺ວາ ເຕສໍ ອນາຄມນໍ ທິສ຺ວາ ‘‘ເຕຫິ ອຊ຺ຊ ທິວໂສ ຖປິໂຕ, ໂນ ຈ ໂຂ ອາຄຕາ, ອມ຺ຫາກມ຺ປິ ພຫຸ ວຍກມ຺ມໍ ກຕໍ, ກີ ໂນ ເຕຫິ, ອມ຺ຫາກໍ ທິຕຣໍ ອຍ຺ຍສ຺ສ ທສ຺ສາມາ’’ຕິ ຍຖາກເຕເນວ ມງ຺ຄເລນ ທິຕຣໍ ອຍ຺ຍສ຺ສ ກຸລສ຺ສ ອທໍສຸ.

ອິຕເຣ ປຸນທິວເສ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ເທຖ ໂນ ທາຣິກ’’ນ຺ຕິ ອາຫໍສຸ. ອຖ ເນ ສາວຕ຺ຖິວາສິໂນ ‘‘ຊນປທວາສິໂນ ນາມ ຕຸມ຺ເຫ ຄຫປຕິກາ ປາປມນຸສ຺ສາ ທິວສໍ ຖເປຕ຺ວາ ອວຍ຺ຍາຍ ນ ອາຄຕາ, ອາຄຕມຄ຺ເຄເນວ ປຍິຄ຺ຉຖ , ອມ຺ເຫຫິ ອຍ຺ເຍສໍ ທາຣິກາ ທິນ຺ນາ’’ຕິ ປຣິກາສີສຸ. ເຕ ເຕຫິ ສທ຺ຘິ ກລຫໍ ກຕ຺ວາ ທາຣິກໍ ອລກິຕ຺ວາ ຍຖາຄຕມຄ຺ເຄເນວ ຄຕາ. ເຕນປິ ອາຊີວເກນ ເຕສໍ ມນຸສ຺ສານໍ ມງ຺ຄລນ຺ຕຣາຍສ຺ສ ກຕການໍ ກິກ຺ຂູນໍ ອນ຺ຕເຣ ປາກໂຍ ຊາໂຕ. ເຕ ກິກ຺ຂູ ຘມ຺ມສກາຍໍ ສນ຺ນິປຕິຕາ ‘‘ອາວຸໂສ, ອາຊີວເກນ ກຸລສ຺ສ ມງ຺ຄລນ຺ຕຣາໂຍ ກໂຕ’’ຕິ ກຖຍມານາ ນິສີທີສຸ. ສຕ຺ຖາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ກາຍ ນຸຕ຺ຖ, ກິກ຺ຂເວ, ເອຕຣຫິ

ກຖາຍ ສນຸນິສິນຸນາ''ຕິ ປຸຈຸຈິ. ເຕ "ອິມາຍ ນາມາ''ຕິ ກຖຍິສຸ. "ນ, ກິກຸຂເວ, ອິທາເນວ ອາຊີວໂກ ຕສຸສ ກຸລສຸສ ມງຄລນຸຕຣາຍໍ ກໂຣຕິ, ປຸພຸເພປີ ເອສ ເຕສໍ ກຸຊຸຊິຕຸວາ ມງຄລນຸຕຣາຍໍ ອກາສິເຍວາ''ຕິ ວຕຸວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣິ.

ອຕີເຕ ພາຣາຕາສິຍໍ ພຸຣຫຸມທຕຸເຕ ຣຊຸຊໍ ກາເຣນຸເຕ ນຄຣວາສີໂນ ຊນປທວາສີນໍ ສິຕຣໍ ວາເຣຕຸວາ ທິວສໍ ຄເປຕຸວາ ອຕຸຕໂນ ກຸລູປກໍ ອາຊີວກໍ ປຸຈຸອິສຸ "ກນຸເຕ, ອຊຸຊ ອມຸຫາກໍ ເອກາ ມງຄລກິຣິຍາ, ໂສການໍ ນຸ ໂຂ ນກຸຂຕຸຕ''ນຸຕິ. ໂສ "ອິເມ ອຕຸຕໂນ ຣຸຈິຍາ ທິວສໍ ຄເປຕຸວາ ອິທານິ ມໍ ປຸຈຸຈນຸຕິ''ຕິ ກຸຊຸຊິຕຸວາ "ອຊຸຊ ເນສໍ ມງຄລນຸຕຣາຍໍ ກຣິສຸສາມີ''ຕິ ຈິນຸເຕຕຸວາ "ອຊຸຊ ອໂສການໍ ນກຸຂຕຸຕໍ, ສເຈ ກໂຣຖ, ມຫາວິນາສໍ ປາປຸຕິສຸສຖາ''ຕິ ອາຫ. ເຕ ຕສຸສ ສທຸທຫິຕຸວາ ນ ຄມິສຸ. ຊນປທວາສີໂນ ເຕສໍ ອນາຄມນໍ ຍຕຸວາ "ເຕ ອຊຸຊ ທິວສໍ ຄເປຕຸວາປິ ນ ອາຄຕາ, ກີ ໂນ ເຕຫີ, ອລຸເລສໍ ສິຕຣໍ ທສຸສາມາ''ຕິ ອລຸເລສໍ ສິຕຣໍ ອ ທໍສຸ. ນຄຣວາສີໂນ ປຸນທິວເສ ອາຄນຸຕຸວາ ທາຣິກໍ ຍາຈິສຸ. ຊນປທວາສີໂນ "ຕຸມຸເຫ ນຄຣວາສີໂນ ນາມ ອິນຸນຫີຣິກາ ຄຫປຕິກາ, ທິວສໍ ຄເປຕຸວາ ທາຣິກໍ ນ ຄຕຸຫິຕຸຖ, ມຍໍ ຕຸມຸຫາກໍ ອນາຄມນກາເວນ ອລຸເລສໍ ອທມຸຫາ''ຕິ. ມຍໍ ອາຊີວກໍ ປຍິປຸຈຸຈິຕຸວາ "'ນກຸຂຕຸຕໍ ນ ໂສການ'ນຸຕິ ນາຄຕາ, ເທຖ ໂນ ທາຣິກ''ນຸຕິ. "ອມຸເຫຫີ ຕຸມຸຫາກໍ ອນາຄມນກາເວນ ອລຸເລສໍ ທິນຸນາ, ອິທານິ ທິນຸນທາຣິກໍ ກຖໍ ປຸນ ອາເນສຸສາມາ''ຕິ.

ເອວໍ ເຕສຸ ອລຸລມລຸລໍ ກລຫໍ ກໂຣນຸເຕສຸ ເອໂກ ນຄຣວາສີ ປຕຸທິຕປຸຣິໂສ ເອເກນ ກມຸເມນ ຊນປທໍ ຄໂຕ ເຕສໍ ນຄຣວາສີນໍ "ມຍໍ ອາຊີວກໍ ປຸຈຸຈິຕຸວາ ນກຸຂຕຸຕສຸສ ອໂສການກາເວນ ນາຄຕາ''ຕິ ກເຖນຸຕານໍ ສຸຕຸວາ "ນກຸຂຕຸເຕນ ໂກ ອຕຸໂຖ, ນນຸ ທາຣິກາຍ ລທຸທກາໂວວ ນກຸຂຕຸຕ''ນຸຕິ ວຕຸວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໔໙.

"ນກຸຂຕຸຕໍ ປຕິມາເນນຸຕໍ, ອຕຸໂຖ ພາລໍ ອຸປຈຸຈຄາ;

ອຕຸໂຖ ອຕຸຖສຸສ ນກຸຂຕຸຕໍ, ກີ ກຣິສຸສນຸຕິ ຕາຣກາ''ຕິ.

ຕຕຸຖ ປຕິມາເນນຸຕນຸຕິ ໂອໂລເກນຸຕໍ, "ອິທານິ ນກຸຂຕຸຕໍ ກວິສຸສຕິ, ອິທານິ ນກຸຂຕຸຕໍ ກວິສຸສຕີ''ຕິ ອາຄມຍມານໍ. ອຕຸໂຖ ພາລໍ ອຸປຈຸຈຄາຕິ ເອຕໍ ນຄຣວາສີກໍ ພາລໍ ທາຣິກາປຍິລາກສງຂາໂຕ ອຕຸໂຖ ອຕິກຸກນຸໂຕ. ອຕຸໂຖ ອຕຸຖສຸສ ນກຸຂຕຸຕນຸຕິ ຍໍ ອຕຸຖໍ ປຣິເຍສນຸໂຕ ຈຣຕິ, ໂສ ປຍິລທຸໂຣ ອຕຸໂຖວ ອຕຸຖສຸສ ນກຸຂຕຸຕໍ ນາມ. ກີ ກຣິສຸສນຸຕິ ຕາຣກາຕິ ອິຕເຣ ປນ ອາກາເສ ຕາຣກາ ກີ ກຣິສຸສນຸຕິ, ກຕຣໍ ອຕຸຖໍ ສາເຜສຸສນຸຕີຕິ ອຕຸໂຖ. ນຄຣວາສີໂນ ກລຫໍ ກຕຸວາ ທາຣິກໍ ອລກິຕຸວາວ ອຄມໍສຸ.

ສຕຸຖາ "ນ, ກິກຸຂເວ, ເອສ ອາຊີວໂກ ອິທາເນວ ກຸລສຸສ ມງຄລນຸຕຣາຍໍ ກໂຣຕິ, ປຸພຸເພປີ ອກາສິເຍວາ''ຕິ ອິມໍ ທມຸມເທສນໍ ອາຫຣິຕຸວາ ອນຸສນຸຂີ ພເຍຕຸວາ ຊາຕກໍ ສໂມຫາເນສິ – "ຕທາ ອາຊີວໂກ ເອຕຣຫິ ອາຊີວໂກວ ອໂຫສີ, ຕານິປີ ກຸລານິ ເອຕຣຫິ ກຸລານິເຍວ, ຄາຖໍ ວຕຸວາ ຖິໂຕ ປຕຸທິຕປຸຣິໂສ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສີ''ນຸຕິ.

ນກຸຂຕຸຕຊາຕກວຕຸຕນາ ນວມາ.

[໔໐] ໑໐. ທຸມຸເມຂຊາຕກວຕຸຕນາ

ທຸມຸເມຂານນຸຕິ ອິທໍ ສຕຸຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນຸໂຕ ໂລກຕຸຖຈຣິຍໍ ອາຣພຸກ ກເຖສິ. ສາ ທຸວາທສກນິປາເຕ ມຫາກຕຸຫຊາຕເກ (ຊາ. ໑.໑໒.໖໑ ອາທໂຍ) ອາວິ ກວິສຸສຕີ.

ອຕີເຕ ພາຣາຕາສິຍໍ ພຸຣຫຸມທຕຸເຕ ຣຊຸຊໍ ກາເຣນຸເຕ ໂພທິສຕຸໂຕ ຕສຸສ ຣຸໂຍ ອຄຸຄມເຫສິຍາ ກຸຈຸອິມຸຫິ ປຍິສນຸຂີ ຄຕຸຫິ. ຕສຸສ ມາຕຸກຸຈຸອິໂຕ ນິກຸຂມນຸຕສຸສ ນາມຄຸຄຫຕທິວເສ "ພຸຣຫຸມທຕຸຕກຸມາໂຣ''ຕິ ນາມໍ ອກໍສຸ. ໂສ ໂສລສວສຸສຸທຸເທສິໂກ ຫຸຕຸວາ ຕກຸກສິລາຍໍ ສິປຸປໍ ອຸຄຸຄຕຸຫິຕຸວາ ຕິຕຸຕໍ ເວທານໍ ປາຣໍ ຄນຸຕຸວາ ອຍຸຖາຣສນຸນໍ ວິຊຸຊຍຸຖານານໍ ນິປຸຜຕຸຕີ ປາປຸຕິ, ອຖສຸສ ປີຕາ ໂອປຣຊຸຊໍ ອທາສິ. ຕສຸມີ ສມເຍ ພາຣາຕາສີວາສີໂນ ເທວຕາມງຄລິກາ ໂຫນຸຕິ, ເທວຕາ ນມສຸສນຸຕີ, ພຫູ ອເຊ

ລຸອກກຸກຸກຸຍກູກຣາທໂຍ ວຣິຕ຺ວາ ນານປ຺ປກາເຣຫິ ປຸປ຺ຜຄນ຺ເຣຫິ ເຈວ ມໍສໂລຫິເຕຫິ ຈ ພລິກມ຺ມໍ ກໂຣນ຺ຕິຯ ໂພຣິສຕ຺ໂຕ ຈິນ຺ເຕສິ “ອິທານິ ສຕ຺ຕາ ເທວຕາມງຄລິກາ, ພຫຸ ປາຕາວຣໍ ກໂຣນ຺ຕິ, ມຫາຊໂນ ເຍກຸຍ຺ເຍນ ອຣມ຺ມສ຺ມີເຍວ ນິວິຍ຺ໂຖ, ອຫໍ ປີຕຸ ອຈ຺ຈເຍນ ຣຊ຺ຊໍ ລກິຕ຺ວາ ເອກມ຺ປີ ອກິລເມຕ຺ວາ ອຸປາເຍເນວ ປາຕາວຣໍ ກາຕຸໍ ນ ທສ຺ສາມີ”ຕິຯ ໂສ ເອກທິວສໍ ຣຖໍ ອກິຣຸຍ຺ຫ ນຄຣາ ນິກ຺ຂນ຺ໂຕ ອທ຺ທສ ເອກສ຺ມີ ມຫນ຺ເຕ ວຍຣຸກ຺ເຂ ມຫາຊນໍ ສນ຺ນິປ຺ຕິຕໍ, ຕສ຺ມີ ຣຸກ຺ເຂ ນິພ຺ພຕ຺ຕເທວຕາຍ ສນ຺ຕິເກ ປຸຕ຺ຕຣິຕຸຍສຣນາທີສຸ ຍໍ ຍໍ ອິຈ຺ຉຕິ, ຕໍ ຕໍ ປຕ຺ເຖນ຺ຕໍຯ ໂສ ຕໍ ທິສ຺ວາ ຣຖາ ໂອຣຸຍ຺ຫ ຕໍ ຣຸກ຺ຂໍ ອຸປສງກມິຕ຺ວາ ຄນ຺ຣປຸປ຺ເຜຫິ ປູເຊຕ຺ວາ ອຸທເກນ ອກິເສກໍ ກຕ຺ວາ ຣຸກ຺ຂໍ ປທກ຺ຂິຕໍ ກຕ຺ວາ ເທວຕາມງຄລິໂກ ວິຍ ຫຸຕ຺ວາ ເທວຕໍ ນມສ຺ສິຕ຺ວາ ຣຖໍ ອກິຣຸຍ຺ຫ ນຄຣໍ ປາວິສີຯ ຕໂຕ ປຍ຺ຖາຍ ອິມິນາວ ນິຍາເມນ ອນ຺ຕຣນ຺ຕເຣ ຕຕ຺ຖ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເທວຕາມງຄລິໂກ ວິຍ ປູຊໍ ກໂຣຕິຯ

ໂສ ອປເຣນ ສມເຍນ ປີຕຸ ອຈ຺ຈເຍນ ຣຊ຺ເຊ ປຕິຍ຺ຖາຍ ຈຕສ຺ໂສ ອຄຕິໂຍ ວຊ຺ເຊຕ຺ວາ ທສ ຣາຊຣມ຺ເມ ອໂກເປນ຺ໂຕ ຣມ຺ເມນ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ໂຕ ຈິນ຺ເຕສິ “ມຍ຺ຫໍ ມໂນຣໂຖ ມຕ຺ຖກໍ ປຕ຺ໂຕ, ຣຊ຺ເຊ ປຕິຍ຺ຖິໂຕມ຺ຫີຯ ຍໍ ປນາຫໍ ປຸພ຺ເພ ເອກໍ ອຕ຺ຖໍ ຈິນ຺ຕຍີ, ອິທານິ ຕໍ ມຕ຺ຖກໍ ປາເປສ຺ສາມີ”ຕິ ອມຈ຺ເຈ ຈ ພ຺ຣາຫ຺ມຄຄຫປຕິກາທໂຍ ຈ ສນ຺ນິປາຕາເປຕ຺ວາ ອາມນ຺ເຕສິ “ຊານາຖ ໂກ ມຍາ ເກນ ກາຣເຕນ ຣຊ຺ຊໍ ປຕ຺ຕ”ນ຺ຕິ? “ນ ຊານາມ, ເທວາ”ຕິຯ “ອປີ ໂວ ຫໍ ອສຸກໍ ນາມ ວຍຣຸກ຺ຂໍ ຄນ຺ຣາທີຫິ ປູເຊຕ຺ວາ ອຍ຺ຊລີ ປຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ ນມສ຺ສມາໂນ ທິຍ຺ຖປຸພ຺ໂພ”ຕິຯ “ອາມ, ເທວາ”ຕິຯ ຕທາຫໍ ປຕ຺ຖນໍ ອກາສີ “ສເຈ ຣຊ຺ຊໍ ປາປຸເຕິສ຺ສາມີ, ພລິກມ຺ມໍ ເຕ ກຣິສ຺ສາມີ”ຕິຯ “ຕສ຺ສາ ເມ ເທວຕາຍ ອານຸກາເວນ ອິທໍ ຣຊ຺ຊໍ ລທ຺ຣໍ, ອິທານິສ຺ສາ ພລິກມ຺ມໍ ກຣິສ຺ສາມີ, ຕຸມ຺ເຫ ປປ຺ລຸຈໍ ອກຕ຺ວາ ຂິປ຺ປໍ ເທວຕາຍ ພລິກມ຺ມໍ ສຊ຺ເຊຖາ”ຕິຯ “ກີ ກີ ຄຕ຺ຫາມ, ເທວາ”ຕິ? ໂກ ອຫໍ ເທວຕາຍ ອາຍາຈມາໂນ “ເຍ ມຍ຺ຫໍ ຣຊ຺ເຊ ປາຕາຕິປາຕາທີນິ ປຍ຺ຈ ທຸສ຺ສີລກມ຺ມານິ ທສ ອກຸສລກມ຺ມປເຖ ສມາທາຍ ວຕ຺ຕິສ຺ສນ຺ຕິ, ເຕ ຆາເຕຕ຺ວາ ອນ຺ຕວຍ຺ຍິມໍສໂລຫິຕາທີຫິ ພລິກມ຺ມໍ ກຣິສ຺ສາມີ”ຕິ ອາຍາຈີຯ ຕສ຺ມາ ຕຸມ຺ເຫ ເອວໍ ເກຣີ ຈຣາເປຖ “ອມ຺ຫາກໍ ຣາຊາ ອຸປຣາຊກາເລເຍວ ເອວໍ ອາຍາຈິ ‘ສຈາຫໍ ຣຊ຺ຊໍ ປາປຸເຕິສ຺ສາມີ, ເຍ ເມ ຣຊ຺ເຊ ທຸສ຺ສີລາ ກວິສ຺ສນ຺ຕິ, ເຕ ສພ຺ເພ ຆາເຕຕ຺ວາ ພລິກມ຺ມໍ ກຣິສ຺ສາມີ’ຕິ, ໂສ ອິທານິ ປຍ຺ຈວິຣໍ ທຸສ຺ສີລກມ຺ມໍ ທສວິຣໍ ອກຸສລກມ຺ມປຖໍ ສມາທາຍ ວຕ຺ຕມານານໍ ທຸສ຺ສີລານໍ ສຫສ຺ສໍ ຆາເຕຕ຺ວາ ເຕສໍ ຫທຍມໍສາທີນິ ຄາຫາເປຕ຺ວາ ເທວຕາຍ ພລິກມ຺ມໍ ກາຕຸກາໂມ, ເອວໍ ນຄຣວາສິໂນ ຊານນ຺ຕູ”ຕິຯ ເອວຍ຺ຈ ປນ ວຕ຺ວາ “ເຍທານິ ອິໂຕ ປຍ຺ຖາຍ ທຸສ຺ສີລກມ຺ເມ ວຕ຺ຕິສ຺ສນ຺ຕິ, ເຕສໍ ສຫສ຺ສໍ ຆາເຕຕ຺ວາ ຍຍ຺ຍໍ ຍຊິຕ຺ວາ ອາຍາຈນໂຕ ມຸຈ຺ຈິສ຺ສາມີ”ຕິ ເອຕມຕ຺ຖໍ ປກາເສນ຺ໂຕ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໔໐ຯ

“ທຸມ຺ເມຣານໍ ສຫສ຺ເສນ, ຍຍ຺ໂຍ ເມ ອຸປຍາຈິໂຕ;

ອິທານິ ໂຂຫໍ ຍຊິສ຺ສາມີ, ພຫຸ ອຣມ຺ມິໂກ ຊໂນ”ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ທຸມ຺ເມຣານໍ ສຫສ຺ເສນາຕິ “ອິທໍ ກມ຺ມໍ ກາຕຸໍ ວຍ຺ຍຕິ, ອິທໍ ນ ວຍ຺ຍຕີ”ຕິ ອຊານນກາເວນ, ທສສຸ ວາ ປນ ອກຸສລກມ຺ມປເຖສຸ ສມາທາຍ ວຕ຺ຕນກາເວນ ທຸຍ຺ຖາ ເມຣາ ເອເຕສນ຺ຕິ ທຸມ຺ເມຣາ, ເຕສໍ ທຸມ຺ເມຣານໍ ນິປ຺ປຍ຺ຍານໍ ພາລປຸຄ຺ຄລານໍ ຄເກິຕ຺ວາ ຄຫິເຕນ ສຫສ຺ເສນຯ ຍຍ຺ໂຍ ເມ ອຸປຍາຈິໂຕຕິ ມຍາ ເທວຕໍ ອຸປສງກມິຕ຺ວາ “ເອວໍ ຍຊິສ຺ສາມີ”ຕິ ຍຍ຺ໂຍ ຍາຈິໂຕຯ ອິທານິ ໂຂຫໍ ຍຊິສ຺ສາມີຕິ ໂສ ອຫໍ ອິມິນາ ອາຍາຈເນນ ຣຊ຺ຊສ຺ສ ປຕິລທ຺ຣຕ຺ຕາ ອິທານິ ຍຊິສ຺ສາມີຯ ກີກາຣຕາ? ອິທານິ ຫິ ພຫຸ ອຣມ຺ມິໂກ ຊໂນ, ຕສ຺ມາ ອິທາເນວ ນໍ ຄເຫຕ຺ວາ ພລິກມ຺ມໍ ກຣິສ຺ສາມີຕິຯ

ອມຈ຺ຈາ ໂພຣິສຕ຺ຕສ຺ສ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ “ສາຣຸ, ເທວາ”ຕິ ທ຺ວາທສໂຍຊນິເກ ພາຣາຕສີນຄເຣ ເກຣີ ຈຣາເປສຸໍຯ ເກຣິຍາ ອາຕໍ ສຸຕ຺ວາ ເອກມ຺ປີ ທຸສ຺ສີລກມ຺ມໍ ສມາທາຍ ຖິໂຕ ເອກປຸຣິໂສປີ ນາໂຫສີຯ ອິຕິ ຍາວ ໂພຣິສຕ຺ໂຕ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣສີ, ຕາວ ເອກປຸຄ຺ຄໂລປີ ປຍ຺ຈສຸ ທສສຸ ວາ ທຸສ຺ສີລກມ຺ເມສຸ ເອກມ຺ປີ ກມ຺ມໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ນ ປຍ຺ຍາຍິຕ຺ຖຯ ເອວໍ ໂພຣິສຕ຺ໂຕ ເອກປຸຄ຺ຄລມ຺ປີ ອກິລເມນ຺ໂຕ ສກລຣຍ຺ຖວາສິໂນ ສີລໍ ຣກ຺ຂາເປຕ຺ວາ ສຍມ຺ປີ ທານາທີນິ ປຸຍ຺ຍານິ ກຕ຺ວາ ຊີວິຕປຣິໂຍສາເນ ອຕ຺ຕໂນ ປຣິສໍ ອາທາຍ ເທວນຄຣໍ ປູເຣນ຺ໂຕ ອຄມາສີຯ

ສຕ຺ຖາປີ “ນ, ກິກ຺ຂເວ, ຕຖາຄໂຕ ອິທາເນວ ໂລກສ຺ສ ອຕ຺ຖໍ ຈຣຕິ, ປຸພ຺ເພປີ ຈຣິເຍວາ”ຕິ ອິມໍ ຣມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ອນຸສນ຺ຣີ ຆເຍຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຣາເນສິ – “ຕທາປຣິສາ ພຸທ຺ຣປຣິສາ ອເຫສຸໍ, ພາຣາຕສິຣາຊາ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສີ”ນ຺ຕິຯ

ທຸມ຺ເມຂຊາຕກວຓ຺ຓນາ ທສມາຯ

ອຓ຺ຖການວຄ຺ໂຄ ປຖ຺ຈໂມຯ

ຕສ຺ສຸທ຺ທານໍ –

ໂລສກຕິສ຺ສກໂປ຺ຕ, ເວລຸອຸກໍ ມກສມ຺ປິ ຈ;

ໂຣຫິຕິ ອາຣາມທູສໍ, ວາຣຸຕິທູສເວຫພ຺ພໍ;

ນກ຺ຂຓ຺ຕໍ ທຸມ຺ເມຂໍ ທສາຕິຯ

ປຖໂມ ປຓ຺ຓາສໂກຯ

໖ຯ ອາສີສວຄ຺ໂຄ

[໔໑] ໑ຯ ມຫາສີລວຊາຕກວຓ຺ຓນາ

ອາສີເສເຖວປ຺ຸຣິໂສຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ໂອສ຺ສຖ຺ຖວິຣິຍໍ ກິກ຺ຂຸໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິຯ ຕຖ຺ຫິ ສຕ຺ຖາ ‘‘ສຈ຺ຈໍ ກິຣ ຕ຺ວໍ ກິກ຺ຂຸ ໂອສ຺ສຖ຺ຖວິຣິໂຍສີ’’ຕິ ປ຺ຸຈ຺ຉິຯ ‘‘ອາມ, ກນ຺ເຕ’’ຕິ ຈ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ກສ຺ມາ ຕ຺ວໍ ກິກ຺ຂຸ ເອວຣູເປ ນິຍ຺ຍານິກສາສເນ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ວິຣິຍໍ ໂອສ຺ສຊິ, ປ຺ຸພ຺ເພ ປຓ຺ຫິຕາ ຣຊ຺ຊາ ປຣິຫາຍິຕ຺ວາປິ ອຕ຺ຕໂນ ວິຣິເຍ ຖຕ຺ວາວ ນຖ຺ຖມ຺ປິ ຍສໍ ປຸນ ອຸປ຺ປາທຍິສູ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣິຯ

ອຕີເຕ ພາຣາຕສິຍໍ ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ເຕ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ເຕ ໂພຂິສຕ຺ໂຕ ຣຖ຺ໂຍ ອຄ຺ຄມເຫສິຍາ ກຸຈ຺ຉິມ຺ຫິ ນິພ຺ພຕ຺ໂຕຯ ຕສ຺ສ ນາມ ຄ຺ຄຫຕທິວເສ ‘‘ສີລວກຸມາໂຣ’’ຕິ ນາມໍ ອກໍສຸຯ ໂສ ໂສລຸອສວສ຺ສຸທ຺ເທສິໂກວ ສພ຺ພສິປ຺ເປສຸ ນິປ຺ຜຕ຺ຕິ ປຕ຺ວາ ອປຣພາເຄ ປິຕຸ ອຈ຺ຈເຍນ ຣຊ຺ເຊ ປຕິຖ຺ຖິໂຕ ມຫາສີລວຣາຊາ ນາມ ອໂຫສິ ຂມ຺ມິໂກ ຂມ຺ມຣາຊາຯ ໂສ ນຄຣສ຺ສ ຈຕູສຸ ທ຺ວາເຣສຸ ຈຕສ຺ໂສ, ມຊ຺ເຊ ເອກໍ, ນິເວສນທ຺ວາເຣ ເອກນ຺ຕິ ນິຈ຺ຈໍ ໒ ທານສາລາໂຍ ການາເປຕ຺ວາ ກປຓທ຺ຂິການໍ ທານໍ ເທຕິ, ສີລໍ ຣກ຺ຂຕິ, ອຸໂປສຖກມ຺ມໍ ກໂຣຕິ, ຂນ຺ຕິເມຕ຺ຕານຸທ຺ທຍສມ຺ປນ຺ໂນ ອງ຺ເກ ນິສິນ຺ນໍ ປຸຕ຺ຕໍ ປຣິໂຕສຍມາໂນ ວິຍ ສພ຺ພສຕ຺ເຕ ປຣິໂຕສຍມາໂນ ຂມ຺ເມນ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣຕິຯ ຕສ຺ເສໂກ ອມຈ຺ໂຈ ອນ຺ເຕປຸເຣ ປທ຺ຸພ຺ກິຕ຺ວາ ອປຣພາເຄ ປາກໂຜ ຊາໂຕຯ ອມຈ຺ຈາ ຣຖ຺ໂຍ ອາໂຣເຈສຸໍຯ ຣາຊາ ປຣິຄ຺ຄຓ຺ຫນ຺ໂຕ ອຕ຺ຕນາ ປຈ຺ຈກ຺ຂໂຕ ຖຕ຺ວາ ຕໍ ອມຈ຺ຈໍ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ‘‘ອນ຺ຂພາລ ອຍຸຕ຺ຕໍ ເຕ ກຕໍ, ນ ຕ຺ວໍ ມມ ວິຊິເຕ ວສິຕຸໍ ອຣຫສິ, ອຕ຺ຕໂນ ຂນຖ຺ຈ ປຸຕ຺ຕທາເຣ ຈ ຄເຫຕ຺ວາ ອຖ຺ຖຕ຺ຖ ຍາຫີ’’ຕິ ຣຖ຺ຖາ ປພ຺ພາເຊສິຯ ໂສ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ກາສິຣຖ຺ຖໍ ອຕິກ຺ກມ຺ມ ໂກສລຊນປທໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ໂກສລຣາຊານໍ ອຸປຖ຺ຖຫນ຺ໂຕ ອນຸກ຺ກເມນ ຣຖ຺ໂຍ ອພ຺ການ຺ຕຣິໂກ ວິສ຺ສາສິໂກ ຊາໂຕຯ

ໂສ ເອກທິວສໍ ໂກສລຣາຊານໍ ອາຫ – ‘‘ເທວ ພາຣາຕສິຣຊ຺ຊໍ ນາມ ນິມ຺ມກ຺ຂິກມຂຸປຜລສທິສໍ, ຣາຊາ ອຕິມຸທຸໂກ, ອປ຺ເປເນວ ພລວາຫເນນ ສກ຺ກາ ພາຣາຕສິຣຊ຺ຊໍ ຄຓ຺ຫິຕຸ’’ນ຺ຕິຯ ຣາຊາ ຕສ຺ສ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ ‘‘ພາຣາຕສິຣຊ຺ຊໍ ນາມ ມຫາ, ອຍຖ຺ຈ ‘ອປ຺ເປເນວ ພລວາຫເນນ ສກ຺ກາ ພາຣາຕສິຣຊ຺ຊໍ ຄຓ຺ຫິຕຸ’ນ຺ຕິ ອາຫ, ກິ ນຸ ໂຂ ປນ ປຍຸຕ຺ຕກໂຈໂຣ ສິຍາ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ‘‘ປຍຸຕ຺ຕໂກສິ ມຖ຺ເຖ’’ຕິ ອາຫຯ ‘‘ນາຫໍ, ເທວ, ປຍຸຕ຺ຕໂກ, ສຈ຺ຈເມວ ວທາມິຯ ສເຈ ເມ ນ ສທ຺ທຫຖ, ມນຸສ຺ເສ ເປເສຕ຺ວາ ປຈ຺ຈນ຺ຕຄາມໍ ຫນາເປຖ, ເຕ ມນຸສ຺ເສ ຄເຫຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ສນ຺ຕິກໍ ນີເຕ ຂນໍ ທຕ຺ວາ ວິສ຺ສຊ຺ເຊສ຺ສຕີ’’ຕິຯ ຣາຊາ ‘‘ອຍໍ ອຕິວິຍ ສູໂຣ ຫຸຕ຺ວາ ວທຕິ, ວີມໍສິສ຺ສາມິ ຕາວາ’’ຕິ ອຕ຺ຕໂນ ປຸຣິເສ ເປເສຕ຺ວາ ປຈ຺ຈນ຺ຕຄາມໍ ຫນາເປສິຯ ມນຸສ຺ສາ ເຕ ໂຈເຣ ຄເຫຕ຺ວາ ພາຣາຕສິຣຖ຺ໂຍ ທສ຺ເສສຸໍຯ ຣາຊາ ເຕ ທິສ຺ວາ ‘‘ຕາຕາ, ກສ຺ມາ ຄາມໍ ຫນຖາ’’ຕິ ປ຺ຸຈ຺ຉິຯ ‘‘ຊີວິຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ຕາ, ເທວາ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ຣາຊາ ‘‘ອຖ ກສ຺ມາ ມມ ສນ຺ຕິກໍ ນາຄມິຕ຺ຖ, ອິໂຕທານິ ປຖ຺ຖາຍ ເອວຣູປໍ ກມ຺ມໍ ມາ ກຣິຕ຺ຖາ’’ຕິ ເຕສໍ ຂນໍ ທຕ຺ວາ ວິສ຺ສຊ຺ເຊ

ສີຯ ເຕ ຄນ຺ຕ຺ວາ ໂກສລຣຎ຺ໂຎ ຕໍ ປວຕ຺ຕິໍ ອາໂຣເຈສຸໍຯ ໂສ ເອຕ຺ຕເກນາປິ ຄນ຺ຕຸໍ ອວິສຫນ຺ໂຕ ປຸນ ມຊ຺ເຌຊນປທໍ ຫນາເປສີຯ ເຕປິ ໂຈເຣ ຣາຊາ ຕເຖວ ຘນໍ ທຕ຺ວາ ວິສ຺ສຊ຺ເຊສີຯ ໂສ ເອຕ຺ຕເກນາປິ ອຄນ຺ຕ຺ວາ ປຸນ ເປເສຕ຺ວາ ອນ຺ຕຣວີຖິຍໍ ວິລຸມ຺ປາເປສີ, ຣາຊາ ເຕສມ຺ປິ ໂຈຣານໍ ຘນໍ ທຕ຺ວາ ວິສ຺ສຊ຺ເຊສິເຍວຯ ຕທາ ໂກສລຣາຊາ ‘‘ອຕິວິຍ ຘມ຺ມິໂກ ຣາຊາ’’ຕິ ຎຕ຺ວາ ‘‘ພາຣາຓສີຣຊ຺ຊໍ ຄເຫສ຺ສາມີ’’ຕິ ພລວາຫນໍ ອາທາຍ ນິຍ຺ຍາສີຯ

ຕທາ ປນ ພາຣາຓສີຣຎ຺ໂຎ ມຕ຺ຕວາຣເຓປິ ອຠິມຸຂໍ ອາຄຈ຺ຉນ຺ເຕ ອນິວຕ຺ຕນຘມ຺ມາ ອສນິຍາປິ ສີເສ ປຕນ຺ຕິຍາ ອສນ຺ຕສນສຠາວາ ສີລວມຫາຣາຊສ຺ສ ຣຸຈິຍາ ສຕິ ສກລຊມ຺ພຸທີເປ ຣຊ຺ຊໍ ຄເຫຕຸໍ ສມຕ຺ຖາ ສຫສ຺ສມຕ຺ຕາ ອເຠຊ຺ຊວຣສູຣາ ມຫາໂຍຘາ ໂຫນ຺ຕິຯ ເຕ ‘‘ໂກສລຣາຊາ ອາຄຈ຺ຉຕີ’’ຕິ ສຸຕ຺ວາ ຣາຊານໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ‘‘ເທວ, ໂກສລຣາຊາ ກິຣ ‘ພາຣາຓສີຣຊ຺ຊໍ ຄຓ຺ຫິສ຺ສາມີ’ຕິ ອາຄຈ຺ຉຕິ, ຄຈ຺ຉາມ, ນໍ ອມ຺ຫາກໍ ຣຊ຺ຊສີມໍ ອໂນກ຺ກນ຺ຕເມວ ໂປເຖຕ຺ວາ ຄຓ຺ຫາມາ’’ຕິ ວທິໍສຸຯ ຣາຊາ ‘‘ຕາຕາ, ມໍ ນິສ຺ສາຍ ອຎ຺ເຎສໍ ກິລມນກິຈ຺ຈໍ ນຕ຺ຖິ, ຣຊ຺ຊຕ຺ຖິໂກ ຣຊ຺ຊໍ ຄຓ຺ຫາຕຸ, ມາ ຄມິຕ຺ຖາ’’ຕິ ນິວາເຣສີຯ ໂກສລຣາຊາ ຣຊ຺ຊສີມໍ ອຕິກ຺ກມິຕ຺ວາ ຊນປທມຊ຺ເຌ ປາວິສີຯ ອມຈ຺ຈາ ປຸນປິ ຣາຊານໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ຕເຖວ ວທິໍສຸ, ຣາຊາ ປຸຣິມນເຍເນວ ນິວາເຣສີຯ ໂກສລຣາຊາ ພຫິນຄເຣ ຐຕ຺ວາ ‘‘ຣຊ຺ຊໍ ວາ ເທຕຸ ຍຸທ຺ຘໍ ວາ’’ຕິ ສີລວມຫາຣາຊສ຺ສ ສາສນໍ ເປເສສີຯ ຣາຊາ ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ‘‘ນຕ຺ຖິ ມຍາ ສທ຺ຘິໍ ຍຸທ຺ຘໍ, ຣຊ຺ຊໍ ຄຓ຺ຫາຕູ’’ຕິ ປຏິສາສນໍ ເປເສສີຯ ປຸນປິ ອມຈ຺ຈາ ຣາຊານໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ‘‘ເທວ, ນ ມຍໍ ໂກສລຣຎ຺ໂຎ ນຄຣໍ ປວິສິຕຸໍ ເທມ, ພຫິນຄເຣເຍວ ນໍ ໂປເຖຕ຺ວາ ຄຓ຺ຫາມາ’’ຕິ ອາຫໍສຸ, ຣາຊາ ປຸຣິມນເຍເນວ ນິວາເຣຕ຺ວາ ນຄຣທ຺ວາຣານິ ວິວຣາເປຕ຺ວາ ສທ຺ຘິໍ ອມຈ຺ຈສຫສ຺ເສນ ມຫາຕເລ ປລ຺ລງ຺ກມຊ຺ເຌ ນິສີທີຯ

ໂກສລຣາຊາ ມຫນ຺ເຕນ ພລວາຫເນນ ພາຣາຓສີ ປາວິສີຯ ໂສ ເອກມ຺ປິ ປຏິສຕ຺ຕຸໍ ອປສ຺ສນ຺ໂຕ ຣຎ຺ໂຎ ນິເວສນທ຺ວາຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອມຈ຺ຈຄຓປຣິວຸໂຕ ອປາຣຸຕທ຺ວາເຣ ນິເວສເນ ອລງ຺ກຕປຏິຍຕ຺ຕໍ ມຫາຕລໍ ອາຣຸຍ຺ຫ ນິສິນ຺ນໍ ນິຣາປຣາຘໍ ສີລວມຫາຣາຊານໍ ສທ຺ຘິໍ ອມຈ຺ຈສຫສ຺ເສນ ຄຓ຺ຫາເປຕ຺ວາ ‘‘ຄຈ຺ຉຖ, ອິມໍ ຣາຊານໍ ສທ຺ຘິໍ ອມຈ຺ເຈຫິ ປຈ຺ຉາພາຫໍ ຄາຬ຺ຫພນ຺ຘນໍ ພນ຺ຘິຕ຺ວາ ອາມກສ຺ສານໍ ເນຕ຺ວາ ຄລປ຺ປມາເຓ ອາວາເຏ ຂນິຕ຺ວາ ຍຖາ ເອໂກປິ ຫຕ຺ຖໍ ອຸກ຺ຂິປິຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກຕິ, ເອວໍ ປໍສຸໍ ປກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ນິຂນຖ, ຣຕ຺ຕິໍ ສິງ຺ຄາລາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ເອເຕສໍ ກາຕພ຺ພຍຸຕ຺ຕກໍ ກຣິສ຺ສນ຺ຕີ’’ຕິ ອາຫຯ ມນຸສ຺ສາ ໂຈຣຣຎ຺ໂຎ ອາຓໍ ສຸຕ຺ວາ ຣາຊານໍ ສທ຺ຘິໍ ອມຈ຺ເຈຫິ ປຈ຺ຉາພາຫໍ ຄາຬ຺ຫພນ຺ຘນໍ ພນ຺ຘິຕ຺ວາ ນິກ຺ຂມິໍສຸຯ ຕສ຺ມິມ຺ປິ ກາເລ ສີລວມຫາຣາຊາ ໂຈຣຣຎ຺ໂຎ ອາຆາຕມຕ຺ຕມ຺ປິ ນາກາສີຯ ເຕສຸປິ ອມຈ຺ເຈສຸ ເອວໍ ພນ຺ຘິຕ຺ວາ ນີຍມາເນສຸ ເອໂກປິ ຣຎ຺ໂຎ ວຈນໍ ກິນ຺ທິຕຸໍ ສມຕ຺ໂຖ ນາມ ນາໂຫສີຯ ເອວໍ ສຸວິນີຕາ ກິຣສ຺ສ ປຣິສາຯ ອຖ ເຕ ຣາຊປຸຣິສາ ສາມຈ຺ຈໍ ສີລວມຫາຣາຊານໍ ອາມກສ຺ສານໍ ເນຕ຺ວາ ຄລປ຺ປມາເຓ ອາວາເຏ ຂນິຕ຺ວາ ສີລວມຫາຣາຊານໍ ມຊ຺ເຌ , ອຸໂຠສຸ ປສ຺ເສສຸ ເສສອມຈ຺ເຈຕິ ເອວໍ ສພ຺ເພປິ ອາວາເຏສຸ ໂອຕາເຣຕ຺ວາ ປໍສຸໍ ອາກິຣິຕ຺ວາ ຆນໍ ອາໂກເຏຕ຺ວາ ອຄມໍສຸຯ ຕທາ ສີລວມຫາຣາຊາ ອມຈ຺ເຈ ອາມນ຺ເຕຕ຺ວາ ‘‘ໂຈຣຣຎ຺ໂຎ ອຸປຣິ ໂກປໍ ອກຕ຺ວາ ເມຕ຺ຕໍ ເອວ ກາເວຖ, ຕາຕາ’’ຕິ ໂອວທິຯ

ອຖ ອຑ຺ຒຣຕ຺ຕສມເຍ ‘‘ມນຸສ຺ສມໍສໍ ຂາທິສ຺ສາມາ’’ຕິ ສິງ຺ຄາລາ ອາຄມິໍສຸຯ ເຕ ທິສ຺ວາ ຣາຊາ ຈ ອມຈ຺ຈາ ຈ ເອກປ຺ປຫາເຣເນວ ສທ຺ທມກໍສຸ, ສິງ຺ຄາລາ ຠີຕາ ປລາຍິໍສຸຯ ເຕ ນິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ໂອໂລເກນ຺ຕາ ປຈ຺ຉໂຕ ກສ຺ສຈິ ອນາຄມນຠາວໍ ຎຕ຺ວາ ປຸນ ປຈ຺ຈາຄມິໍສຸຯ ອິຕເຣປິ ຕເຖວ ສທ຺ທມກໍສຸຯ ເອວໍ ຍາວຕຕິຍໍ ປລາຍິຕ຺ວາ ປຸນ ໂອໂລເກນ຺ຕາ ເຕສຸ ເອກສ຺ສປິ ອນາຄມນຠາວໍ ຎຕ຺ວາ ‘‘ວຊ຺ຌປ຺ປຕ຺ຕາ ເອເຕ ຠວິສ຺ສນ຺ຕີ’’ຕິ ສູຣາ ຫຸຕ຺ວາ ນິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ປຸນ ເຕສຸ ສທ຺ທໍ ກໂຣນ຺ເຕສຸປິ ນ ປລາຍິໍສຸຯ ເຊຏ຺ຐກສິງ຺ຄາໂລ ຣາຊານໍ ອຸປຄຎ຺ຉີ, ເສສາ ສິງ຺ຄາລາ ເສສານໍ ອມຈ຺ຈານໍ ສນ຺ຕິກໍ ອຄມໍສຸຯ ອຸປາຍກຸສໂລ ຣາຊາ ຕສ຺ສ ອຕ຺ຕໂນ ສນ຺ຕິກໍ ອາຄຕຠາວໍ ຎຕ຺ວາ ຄີວໍ ອຸກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ຕໍ ຄີວາຍ ຑໍສມານໍ ຫນຸກຏ຺ຐິເກນ ອາກຑ຺ຒິຕ຺ວາ ຍນ຺ເຕ ປກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ວິຍ ຄາຬ຺ຫໍ ຄຓ຺ຫິ, ນາຄພເລນ ຣຎ຺ຎາ ຫນຸກຏ຺ຐິເກນ ອາກຑ຺ຒິຕ຺ວາ ຄີວາຍ ຄາຬ຺ຫໍ ຄຫິຕສິງ຺ຄາໂລ ອຕ຺ຕານໍ ໂມເຈຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ໂຕ ມຣຓຠຍຕຊ຺ຊິໂຕ ມຫາວິຣວໍ ວິຣວິຯ ອວເສສາ ສິງ຺ຄາລາ ຕສ຺ສ ຕໍ ອຏ຺ຏສ຺ສຣໍ ສຸຕ຺ວາ ‘‘ເອເກນ ປຸຣິເສນ ສຸຄຫິໂຕ ຠວິສ຺ສຕີ’’ຕິ ອມຈ຺ເຈ ອຸປສງ຺ກມິຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ຕາ ມຣຓຠຍຕຊ຺ຊິຕາ ສພ຺ເພ ປລາຍິໍສຸຯ ຣຎ຺ໂຎ ຫນຸກຏ຺ຐິເກນ ທຬ຺ຫໍ ກຕ຺ວາ ຄຫິຕສິງ຺ຄາເລ ອປຣາປຣໍ ສຎ຺ຈຣນ຺ເຕ ປໍສຸ ສິຖິລາ ອໂຫສີຯ ໂສປິ ສິງ຺ຄາໂລ ມຣຓຠຍຠີໂຕ ຈຕູຫິ ປາເທຫິ ຣຎ຺ໂຎ ອຸປຣິຠາເຄ ປໍສຸໍ ອປພ຺ພູຫິ, ຣາຊາ ປໍສຸໂນ ສິຖິລຠາວໍ ຎຕ຺ວາ ສິງ຺ຄາລໍ ວິສ຺ສຊ຺ເຊຕ຺ວາ ນາຄພໂລ ຖາມສມ຺ປນ຺ໂນ ອປຣາປຣໍ ສຎ຺ຈຣນ຺ໂຕ ອຸໂຠ ຫຕ຺ເຖ ອຸກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ອາວາຏມຸຂວຏ຺ຏິຍໍ ໂອລຸພ຺ຠ ວາຕຈ຺ຉິນ຺ນວລາຫໂກ ວິຍ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ຐິໂຕ ອມຈ຺ເຈ ອສ຺ສາເສຕ຺ວາ ປໍສຸໍ ວິຍູຫິຕ຺ວາ ສພ຺ເພ ອຸທ຺ຘຣິຕ຺ວາ ອມຈ຺ຈປຣິວຸໂຕ ອາມກສ຺ສາເນ ອຏ຺ຐາສີຯ

ຕສ຺ມິໍ ສມເຍ ມນຸສ຺ສາ ເອກໍ ມຕມນຸສ຺ສໍ ອາມກສ຺ສາເນ ຉຑ຺ເຑນ຺ຕາ ທ຺ວິນ຺ນໍ ຍກ຺ຂານໍ ສີມນ຺ຕຣິກາຍ ຉຑ຺ເຑສຸໍຯ ເຕ ຍກ຺ຂາ ຕໍ

ມຕມນຸສ຺ສໍ ກາເຊຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ຕາ “ນ ມຍໍ ອິມໍ ກາເຊຕຸໍ ສກ຺ໂກມ, ອຍໍ ສີລວຣາຊາ ສມ຺ມິໂກ, ເອສ ໂນ ກາເຊຕ຺ວາ ທສ຺ສຕິ,
ເອຕສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ຄຈ຺ຉາມາ”ຕິ ຕໍ ມຕມນຸສ຺ສໍ ປາເທ ຄເຫຕ຺ວາ ອາກຑ຺ຒນ຺ຕາ ຣຬ຺ໂຬ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ “ເທວ, ອມ຺ຫາກໍ ອິ
ມໍ ມຕກໍ ກາເຊຕ຺ວາ ເທຫີ”ຕິ ອາຫໍສຸ. “ໂກ ຍກ຺ຂາ, ອຫໍ ອິມໍ ຕຸມ຺ຫາກໍ ກາເຊຕ຺ວາ ທເທຍ຺ຍໍ, ອປ຺ຣິສຸທ຺ໂຘ ປນມ຺ຫິ, ນ຺ຫາຍິສ຺
ສາມິ ຕາວາ”ຕິ. ຍກ຺ຂາ ໂຈຣຣຬ຺ໂຬ ຄປ຺ຕໍ ວາສິເຕ຺າທກໍ ອຕ຺ຕໂນ ອານຸກາເວນ ອາຫຣິຕ຺ວາ ຣຬ຺ໂຬ ນ຺ຫານຕ຺ຖາຍ ອທໍສຸ.
ນ຺ຫຕ຺ວາ ຄິຕສ຺ສ ສໍຫຣິຕ຺ວາ ຄປິເຕ ໂຈຣຣຬ຺ໂຬ ສາຜເກ ອາຫຣິຕ຺ວາ ອທໍສຸ, ເຕ ນິວາເສຕ຺ວາ ຄິຕສ຺ສ ຈຕຸຊ຺ຊາຕິຍຄນ຺ຘສມຸຄ຺
ຄໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ອທໍສຸ, ຄນ຺ເຘ ວິລິມ຺ປິຕ຺ວາ ຄິຕສ຺ສ ສຸວຕ຺ຕສມຸຄ຺ເຄ ມຕິຕາລວຕ຺ເຜສຸ ຄປິຕານິ ນານາປຸປ຺ຜານິ ອາຫຣິຕ຺ວາ
ອທໍສຸ. ປຸປ຺ຜານິ ປິລຸອນ຺ຘິຕ຺ວາ ຄິຕກາເລ “ອຬ຺ລໍ ກິ ກໂຣມາ”ຕິ ປຸຈ຺ຉິສຸ. ຣາຊາ ອຕ຺ຕໂນ ຉາຕກາກາຣໍ ທສ຺ເສສິ, ເຕ ຄນ຺ຕ຺
ວາ ໂຈຣຣຬ຺ໂຬ ສມ຺ປາທິຕໍ ນານຄ຺ຄຣສໂກຊນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ອທໍສຸ, ຣາຊາ ນ຺ຫາຕານຸລິຕ຺ໂຕ ສຸມຕ຺ທິຕປ຺ປສາຘິໂຕ ນານ
ຄ຺ຄຣສໂກຊນໍ ກຸຬ຺ຊິ. ຍກ຺ຂາ ໂຈຣຣຬ຺ໂຬ ຄປ຺ຕໍ ວາສິຕປານີຍໍ ສຸວຕ຺ຕກິງ຺ກາເຣເນວ ສຸວຕ຺ຕສຣເກນປິ ສທ຺ຘີ ອາຫຣິສຸ.
ອຖສ຺ສ ປານີຍໍ ປິວິຕ຺ວາ ມຸຂໍ ວິກ຺ຂາເລຕ຺ວາ ຫຕ຺ເຖ ໂຘວິຕ຺ວາ ຄິຕກາເລ ໂຈຣຣຬ຺ໂຬ ສມ຺ປາທິຕໍ ປຬ຺ຈສຸຄນ຺ຘິກສຸປ຺ຣິກາວິຕໍ
ຕມ຺ພູລໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ອທໍສຸ. ຕໍ ຂາທິຕ຺ວາ ຄິຕກາເລ “ອຬ຺ລໍ ກິ ກໂຣມາ”ຕິ ປຸຈ຺ຉິສຸ. ຄນ຺ຕ຺ວາ ໂຈຣຣຬ຺ໂຬ ອຸສ຺ສີສເກ ນິກ຺ຂິຕ຺
ຕໍ ມງ຺ຄລຂຄ຺ຄໍ ອາຫຣຖາ”ຕິ. ຕມ຺ປິ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອາຫຣິສຸ. ຣາຊາ ຕໍ ຂຄ຺ຄໍ ຄເຫຕ຺ວາ ຕໍ ມຕມນຸສ຺ສໍ ອຸຊຸກໍ ຄປາເປຕ຺ວາ
ມຕ຺ຖກມຊ຺ເຊ ອສິນາ ປ຺ຫຣິຕ຺ວາ ທ຺ເວ ໂກຒ຺ຖາເສ ກຕ຺ວາ ທ຺ວິນ຺ນໍ ຍກ຺ຂານໍ ສມວິກຕ຺ຕເມວ ວິກຊິຕ຺ວາ ອທາສິ, ທຕ຺ວາ ຈ
ປນ ຂຄ຺ຄໍ ໂຘວິຕ຺ວາ ສນ຺ນຍ຺ຫິຕ຺ວາ ອຒ຺ຖາສິ. ອຖ ເຕ ຍກ຺ຂາ ມນຸສ຺ສມໍສໍ ຂາທິຕ຺ວາ ສຸຫິຕາ ຫຸຕ຺ວາ ຕຸຒ຺ຄຈິຕ຺ຕາ “ອຬ຺ລໍ
ເຕ, ມຫາຣາຊ, ກິ ກໂຣມາ”ຕິ ປຸຈ຺ຉິສຸ. ເຕນ ຫິ ຕຸມ຺ເຫ ອຕ຺ຕໂນ ອານຸກາເວນ ມໍ ໂຈຣຣຬ຺ໂຬ ສິຣິຄພ຺ເກ ໂອຕາເຣຖ, ອິເມ ຈ
ອມຈ຺ເຈ ອຕ຺ຕໂນ ອຕ຺ຕໂນ ເຄເຫສຸ ປຕິຒ຺ຖາເປຖາ”ຕິ. ເຕ “ສາຘຸ ເທວາ”ຕິ ສມ຺ປຒິຈ຺ຉິຕ຺ວາ ຕຖາ ອກໍສຸ.

ຕສ຺ມິ ສມເຍ ໂຈຣຣາຊາ ອລງ຺ກຕສິຣິຄພ຺ເກ ສິຣິສຍນປິຒ຺ເຄ ນິປ຺ນ຺ໂນ ນິທ຺ທາຍຕິ. ຣາຊາ ຕສ຺ສ ປມຕ຺ຕສ຺ສ ນິທ຺ທາຍນ຺ຕສ຺ສ
ຂຄ຺ຄຕເລນ ອຸທຣໍ ປ຺ຫຣິ. ໂສ ກິໂຕ ປພຸຊ຺ຊິຕ຺ວາ ທີປາໂລເກນ ສີລວມຫາຣາຊານໍ ສຬ຺ຊານິຕ຺ວາ ສຍນາ ອຸຒ຺ຖາຍ ສຕິ ອຸປ຺ຒ຺ຄ
ເປຕ຺ວາ ຄິໂຕ ຣາຊານໍ ອາຫ “ມຫາຣາຊ, ເອວຣູປາຍ ຣຕ຺ຕິຍາ ຄຫິຕາຣກ຺ເຂ ປິຫິຕທ຺ວາເຣ ກວເນ ອາຣກ຺ຂມນຸສ຺ເສຫິ ນິໂຣກ
າເສ ຄາເນ ຂຄ຺ຄໍ ສນ຺ນຍ຺ຫິຕ຺ວາ ອລງ຺ກຕປ຺ຜິຍຕ຺ໂຕ ກຖໍ ນາມ ຕ຺ວໍ ອິມໍ ສຍນປິຒ຺ຄໍ ອາຄໂຕສີ”ຕິ. ຣາຊາ ອຕ຺ຕໂນ ອາຄມນາ
ກາຣໍ ສພ຺ພໍ ວິຕ຺ຖາຣໂຕ ກເຖສິ. ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ໂຈຣຣາຊາ ສໍວິຄ຺ຄມານໂສ “ມຫາຣາຊ, ອຫໍ ມນຸສ຺ສກູໂຕປິ ສມາໂນ ຕຸມ຺ຫາກໍ
ຄຸເຕ ນ ຊານາມິ, ປເຣສໍ ໂລຫິຕມໍສຂາທເກຫິ ປນ ກກ຺ຂລຸເອຫິ ຜຣຸເສຫິ ຍກ຺ເຂຫິ ຕວ ຄຸຕາ ຌາຕາ, ນ ທານາຫໍ, ນຣິນ຺ທ ,
ເອວຣູເປ ສີລສມ຺ປນ຺ເນ ຕຍິ ທຸພ຺ກິສ຺ສາມີ”ຕິ ຂຄ຺ຄໍ ອາທາຍ ສປ຺ຖໍ ກຕ຺ວາ ຣາຊານໍ ຂມາເປຕ຺ວາ ມຫາສຍເນ ນິປ຺ຊ຺ຊາເປຕ຺ວາ
ອຕ຺ຕນາ ຂຸທ຺ທກມຬ຺ຈເກ ນິປ຺ຊ຺ຊິຕ຺ວາ ປກາຕາຍ ຣຕ຺ຕິຍາ ອຸຒ຺ຄິເຕ ສູຣິເຍ ເກຣີ ຈຣາເປຕ຺ວາ ສພ຺ພເສນິໂຍ ຈ
ອມຈ຺ຈພ຺ຣາຫ຺ມຕຄຫປ຺ຕິເກ ຈ ສນ຺ນິປາຕາເປຕ຺ວາ ເຕສໍ ປຸຣໂຕ ອາກາເສ ປຸຕ຺ຕຈນ຺ທໍ ອຸກ຺ຂິປນ຺ໂຕ ວິຍ ສີລວຣຬ຺ໂຬ ຄຸເຕ ກ
ເຖຕ຺ວາ ປຣິສມຊ຺ເຊເຍວ ປຸນ ຣາຊານໍ ຂມາເປຕ຺ວາ ຣຊ຺ຊໍ ປຒິຈ຺ຉາເປຕ຺ວາ “ມຫາຣາຊ, ອິໂຕ ປຒ຺ຖາຍ ຕຸມ຺ຫາກໍ ອຸປ຺ປນ຺ໂນ
ໂຈຣູປທ຺ທໂວ ມຍ຺ຫໍ ກາໂຣ, ມຍາ ຄຫິຕາຣກ຺ຂາ ຕຸມ຺ເຫ ຣຊ຺ຊໍ ກໂຣຖາ”ຕິ ວຕ຺ວາ ເປສ຺ຬຸຌກາຣກສ຺ສ ອາຕໍ ກາເຣຕ຺ວາ ອຕ຺ຕ
ໂນ ພລວາຫນໍ ອາທາຍ ສກຣຒ຺ຖເມວ ຄໂຕ.

ສີລວຣາຊາປິ ໂຂ ອລງ຺ກຕປ຺ຜິຍຕ຺ໂຕ ເສຕຈ຺ຉຕ຺ຕສ຺ສ ເຫຒ຺ຖາ ສຣາປາທເກ ກຬ຺ຈນປລ຺ລງ຺ເກ ນິສິນ຺ໂນ ອຕ຺ຕໂນ ສມ຺ປຕ຺ຕິ
ໂອໂລເກຕ຺ວາ “ອຍຬ຺ຈ ເອວຣູປາ ສມ຺ປຕ຺ຕິ ອມຈ຺ຈສຫສ຺ສສ຺ສ ຈ ຊີວິຕປ຺ຜິລາໂກ ມຍິ ວິຣິຍໍ ອກໂຣນ຺ເຕ ນ ກິຬ຺ຈິ ອກວິສ຺ສ, ວິ
ຣິຍພເລນ ປນາຫໍ ນຒ຺ຄຬ຺ຈ ອິມໍ ຍສໍ ປຜິລກີ, ອມຈ຺ຈສຫສ຺ສສ຺ສ ຈ ຊີວິຕທານໍ ອທາສີ, ອາສຈ຺ເຉທໍ ວຕ ອກຕ຺ວາ ວິຣິຍເມວ
ກຕ຺ຕພ຺ພໍ. ກຕວິຣິຍສ຺ສ ຫິ ຜລໍ ນາມ ເອວໍ ສມິຊ຺ຊຕີ”ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ອຸທານວເສນ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໕໑.

“ອາສີເສເຖວ ປຸຣິໂສ, ນ ນິພ຺ພິນ຺ເທຍ຺ຍ ປຕ຺ຌິໂຕ;

ປສ຺ສາມິ ໂວຫໍ ອຕ຺ຕານໍ, ຍຖາ ອິຈ຺ຉິ ຕຖາ ອຫູ”ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ອາສີເສເຖວາຕິ “ເອວາຫໍ ວິຣິຍໍ ອາຣການ຺ໂຕ ອິມມ຺ຫາ ທຸກ຺ຂາ ມຸຈ຺ຈິສ຺ສາມີ”ຕິ ອຕ຺ຕໂນ ວິຣິຍພເລນ ອາສໍ ກໂຣເຖວ. ນ
ນິພ຺ພິນ຺ເທຍ຺ຍ ປຕ຺ຌິໂຕຕິ ປຕ຺ຌິໂຕ ອຸປາຍກຸສໂລ ຍຸຕ຺ຕຒ຺ຖາເນ ວິຣິຍໍ ກໂຣນ຺ໂຕ “ອຫໍ ອິມສ຺ສ ວິຣິຍສ຺ສ ຜລໍ ນ ລກິສ຺ສາມີ”ຕິ

ນ ອຸກ຺ກຓ຺ເຐຍ຺ຍ, ອາສຈ຺ເຈຫໍ ກເຣຍ຺ຍາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ປສ຺ສາມິ ໂວຫໍ ອຕ຺ຕານນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ໂວຕິ ນິປາຕມຕ຺ຕໍ , ອຫໍ ອຊ຺ຊ ອຕ຺ຕານໍ ປສ຺ສາມິຯ ຍຖາ ອິຈ຺ຉິໍ ຕຖາ ອຫູຕິ ອຫຎ຺ຫິ ອາວາເຏ ນິຂາໂຕ ຕມ຺ຫາ ທຸກ຺ຂາ ມຸຈ຺ຈິຕ຺ວາ ປຸນ ອຕ຺ຕໂນ ຣຊ຺ຊສມ຺ປຕ຺ຕິໍ ອິຈ຺ຉິໍ, ໂສ ອຫໍ ອິມໍ ສມ຺ປຕ຺ຕິໍ ປຕ຺ໂຕ ອຕ຺ຕານໍ ປສ຺ສາມິຯ ຍເຖວາຫໍ ປຸພ຺ເພ ອິຈ຺ຉິໍ, ຕເຖວ ເມ ອຕ຺ຕາ ຊາໂຕຕິຯ ເອວໍ ໂພທິສຕ຺ໂຕ "ອໂຫ ວຕ ໂກ ສີລສມ຺ປນ຺ນານໍ ວີຣິຍຜລໍ ນາມ ສມິຊ຺ຊຕີ"ຕິ ອິມາຍ ຄາຖາຍ ອຸທານໍ ອຸທາເນຕ຺ວາ ຍາວຊີວໍ ປຸຎ຺ຎານິ ກຕ຺ວາ ຍຖາກມ຺ມໍ ຄໂຕຯ

ສຕ຺ຖາປິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ສຈ຺ຈານິ ປກາເສສິ, ສຈ຺ຈປຣິໂຍສາເນ ໂອສ຺ສຏ຺ຐວີຣິໂຍ ຠິກ຺ຂຸ ອຣຫຕ຺ເຕ ປຕິຏ຺ຐາສິຯ ສຕ຺ຖາ ອນຸສນ຺ຘິໍ ຆເຏຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຘາເນສິ – "ຕທາ ປທຸຏ຺ຐາມຈ຺ໂຈ ເທວທຕ຺ໂຕ ອໂຫສິ, ອມຈ຺ຈສຫສ຺ສໍ ພຸທ຺ຘປຣິສາ, ສີລວມຫາຣາຊາ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິ"ນ຺ຕິຯ

ມຫາສີລວຊາຕກວຓ຺ຓນາ ປຐມາຯ

[໕໒] ໒ຯ ຈູຬຊນກຊາຕກວຓ຺ຓນາ

ວາຍເມເຖວ ປຸຣິໂສຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ໂອສ຺ສຏ຺ຐວີຣິຍເມວາຣພ຺ຠ ກເຖສິຯ ຕຕ຺ຖ ຍໍ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ, ຕໍ ສພ຺ພໍ ມຫາຊນກຊາຕເກ (ຊາຯ ໒ຯ໒໒ຯ໑໒໓ ອາທໂຍ) ອາວິ ກວິສ຺ສຕິຯ ຊນກຣາຊາ ປນ ເສຕຈ຺ຉຕ຺ຕສ຺ສ ເຫຏ຺ຐາ ນິສິນ຺ໂນ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໕໒ຯ

"ວາຍເມເຖວ ປຸຣິໂສ, ນ ນິພ຺ພິນ຺ເທຍ຺ຍ ປຓ຺ຑິໂຕ;

ປສ຺ສາມິ ໂວຫໍ ອຕ຺ຕານໍ, ອຸທກາ ຖລມຸພ຺ຠຕ"ນ຺ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ວາຍເມເຖວາຕິ ວາຍາມໍ ກໂຣເຖວຯ ອຸທກາ ຖລມຸພ຺ຠຕນ຺ຕິ ອຸທກໂຕ ຖລມຸຕ຺ຕິຓ຺ຓໍ ຖເລ ປຕິຏ຺ຐິຕໍ ອຕ຺ຕານໍ ປສ຺ສາມີຕິຯ ອິທາປິ ໂອສ຺ສຏ຺ຐວີຣິໂຍ ຠິກ຺ຂຸ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປຕ຺ໂຕ, ຊນກຣາຊາ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ໂຘ ອໂຫສີຕິຯ

ຈູຬຊນກຊາຕກວຓ຺ຓນາ ທຸຕິຍາຯ

[໕໓] ໓ຯ ປຸຓ຺ຓປາຕິຊາຕກວຓ຺ຓນາ

ຕເຖວປຸຓ຺ຓາ ປາຕິໂຍຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ວິສວາຣຸຓິໍ ອາຣພ຺ຠ ກເຖສິຯ ເອກໍ ສມຍໍ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ສຸຣາຘຸຕ຺ຕາ ສນ຺ນິປຕິຕ຺ວາ ມນ຺ຕຍິໍສຸ – "ສຸຣາມູລໍ ໂນ ຂີຓໍ, ກຫໍ ນຸ ໂຂ ລຠິສ຺ສາມາ"ຕິຯ ອເຖໂກ ກກ຺ຂຬຘຸຕ຺ໂຕ ອາຫ "ມາ ຈິນ຺ຕຍິຕ຺ຖ, ອຕ຺ເຖໂກ ອຸປາໂຍ"ຕິຯ "ກຕໂຣ ອຸປາໂຍ ນາມາ"ຕິ? "ອນາຖປິຓ຺ຑິໂກ ອງ຺ຄຸລິມຸທ຺ທິກາ ປິລຸຘນ຺ຘິຕ຺ວາ ມຏ຺ຐສາຏກນິວຕ຺ໂຖ ຣາຊູປຏ຺ຐານໍ ຄຈ຺ຉຕິ, ມຍໍ ສຸຣາປາຕິຍໍ ວິສຎ຺ຎີກຣຓໍ ເຠສຊ຺ຊໍ ປກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ອາປານໍ ສຊ຺ເຊຕ຺ວາ ນິສີທິຕ຺ວາ ອນາຖປິຓ຺ຑິກສ຺ສ ອາຄມນກາເລ 'ອິໂຕ ເອຫິ ມຫາເສຏ຺ຐີ'ຕິ ປກ຺ໂກສິຕ຺ວາ ຕໍ ສຸຣໍ ປາເຍຕ຺ວາ ວິສຎ຺ຎີຠູຕສ຺ສ ອງ຺ຄຸລິມຸທ຺ທິກາ ຈ ສາຏເກ ຈ ຄເຫຕ຺ວາ ສຸຣາມູລໍ ກຣິສ຺ສາມາ"ຕິຯ ເຕ "ສາຘູ"ຕິ ສມ຺ປຏິຈ຺ຉິຕ຺ວາ ຕຖາ ກຕ຺ວາ ເສຏ຺ຐິສ຺ສ ອາຄມນກາເລ ປຏິມຄ຺ຄໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ "ສາມິ, ອິໂຕ ຕາວ ອາຄຈ຺ຉຖ , ອຍໍ ອມ຺ຫາກໍ ສນ຺ຕິເກ ອຕິມນາປາ ສຸຣາ, ໂຖກໍ ປິວິຕ຺ວາ ຄຈ຺ຉຖາ"ຕິ ວທິໍສຸຯ ໂສຕາປນ຺ໂນ ອຣິຍສາວໂກ ກິໍ ສຸຣໍ ປິວິສ຺ສຕິ, ອນຕ຺ຖິໂກ ສມາໂນປິ ປນ "ອິເມ ຘຸຕ຺ເຕ ປຣິຄ຺ຄຓ຺ຫິສ຺ສາມີ"ຕິ ເຕສໍ ອາປານ ຠູມິໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເຕສໍ ກິຣິຍໍ ໂອໂລເກຕ຺ວາ "ອຍໍ ສຸຣາ ອິເມຫິ ອິມິນາ ນາມ ກາຣເຓນ ໂຍຊິຕາ"ຕິ ຎຕ຺ວາ "ອິໂຕ ທານິ ປຏ຺ຐາຍ ອິເມ ອິໂຕ ປລາເປສ຺ສາມີ"ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ອາຫ – "ອເຣ ທຸຏ຺ຐຘຸຕ຺ຕາ, ຕຸມ຺ເຫ 'ສຸຣາປາຕິຍໍ ເຠສຊ຺ຊໍ ປກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ອາຄຕາຄເຕ ປາເຍຕ຺ວາ ວິສຎ຺ຎີ ກຕ຺ວາ ວິລຸມ຺ປິສ຺ສາມາ'ຕິ ອາປານມຓ຺ຑລໍ ສຊ຺ເຊຕ຺ວາ ນິສິນ຺ນາ ເກວລໍ ອິມໍ ສຸຣໍ ວຓ຺ເຓຖ, ເອໂກປິ ຕໍ ອຸກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ປິວິຕຸໍ ນ ອຸສ຺ສຫຕິຯ ສເຈ ອຍໍ ອໂຍຊິຕາ ອສ຺ສ, ອິມໍ ຕຸມ຺ເຫວ ປິເວຍ຺ຍາຖາ"ຕິ ເຕ ຘຸຕ຺ເຕ ຕຊ຺ເຊຕ຺ວາ ຕໂຕ ປລາ

ເປັຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ເຄຫໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ສຕ຺ເຕຫິ ກຕການໍ ຕຖາຄຕສ຺ສ ອາໂຣເຈສ຺ສາມິ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕນ຺ໂຕ ເຊຕວນໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອາໂຣເຈສິ. ສຕ຺ຖາ ‘‘ອິທານິ ຕາວ ຄຫປຕິ ເຕ ສຕ຺ຕາ ຕໍ ວລ຺ເຈຕ຺ການາ ຊາຕາ, ປຸພ຺ເພ ປນ ປຕ຺ທິເຕປີ ວລ຺ເຈຕ຺ການາ ອເຫສຸ’’ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ ເຕນ ຍາຈິໂຕ ອຕີຕໍ ອາຫຣິ.

ອຕີເຕ ພາຣາຓສິຍໍ ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ເຕ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ເຕ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ພາຣາຓສິເສຏ຺ຖິ ອໂຫສິ. ຕຫາເປເຕ ສຕ຺ຕາ ເອວເມວ ສມ຺ມນ຺ເຕຕ຺ວາ ສຸຣໍ ໂຍເຊຕ຺ວາ ພາຣາຓສິເສຏ຺ຖິສ຺ສ ອາຄມນກາເລ ປຏິມຄ຺ຄໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເອວເມວ ກຖຍິສຸ. ເສຏ຺ຖິ ອນຕ຺ຖິໂກປີ ຫຕ຺ວາ ເຕ ປຣິຄ຺ຄຕ຺ທິຕຸກາໂມ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເຕສໍ ກິຣິຍໍ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ‘‘ອິທໍ ນາເມເຕ ກາຕຸການາ, ປລາເປສ຺ສາມິ ເນ ອິໂຕ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ເອວມາຫ ‘‘ໂກນ຺ໂຕ, ສຕ຺ຕາ ສຸຣໍ ປີວິຕ຺ວາ ຣາຊກຸລໍ ຄນ຺ຕຸໍ ນາມ ອຍຸຕ຺ຕໍ, ຣາຊານໍ ທິສ຺ວາ ປຸນ ອາຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ຊານິສ຺ສາມິ, ຕຸມ຺ເຫ ອິເຣວ ນິສີທຖາ’’ຕິ ຣາຊປຏ຺ຖານໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປຈ຺ຈາຄຉິ. ສຕ຺ຕາ ‘‘ອິໂຕ ເອຖ, ສາມິ’’ຕິ. ໂສປິ ຕຕ຺ຖ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເກສຊເຊນ ສໍໂຍຊິຕາ ສຸຣາປາຕິໂຍ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ເອວມາຫ ‘‘ໂກນ຺ໂຕ ສຕ຺ຕາ ຕຸມ຺ຫາກໍ ກິຣິຍາ ມຍ຺ຫໍ ນ ຣຸຈ຺ຈຕິ, ຕຸມ຺ຫາກໍ ສຸຣາປາຕິໂຍ ຍຖາປູຣິຕາວ ຄິຕາ, ຕຸມ຺ເຫ ເກວລໍ ສຸຣໍ ວຓ຺ເຓຖ, ນ ປນ ປີວຖ. ສຈາຍໍ ມນາປາ ອສ຺ສ, ຕຸມ຺ເຫປີ ປີເວຍ຺ຍາຖ, ອິມາຍ ປນ ວິສສໍຍຸຕ຺ຕາຍ ກວິຕພ຺ພ’’ນ຺ຕິ ເຕສໍ ມໂນຣຖໍ ກິນ຺ທນ຺ໂຕ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໕໓.

‘‘ຕເຖວ ປຸຕ຺ຕາ ປາຕິໂຍ, ອລ຺ລາຍໍ ວຕ຺ຕເຕ ກຖາ;

ອາການເກນ ຊານາມິ, ນ ຈາຍໍ ກທ຺ທິກາ ສຸຣາ’’ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ຕເຖວາຕິ ຍຖາ ມຍາ ຄມນກາເລ ທິຏ຺ຖາ, ອິທານິປິ ອິມາ ສຸຣາປາຕິໂຍ ຕເຖວ ປຸຕ຺ຕາ. ອລ຺ລາຍໍ ວຕ຺ຕເຕ ກຖາຕິ ຍາ ອຍໍ ຕຸມ຺ຫາກໍ ສຸຣາວຕ຺ຕນກຖາ ວຕ຺ຕຕິ, ສາ ອລ຺ລາວ ອກູຕາ ອຕຈ຺ຉາ. ຍທິ ຫິ ເອສາ ສຸຣາ ມນາປາ ອສ຺ສ, ຕຸມ຺ເຫປີ ປີເວຍ຺ຍາຖ, ອຸປຑ຺ຌປາຕິໂຍ ອວສິສ຺ເສຍ຺ຍຸໍ. ຕຸມ຺ຫາກໍ ປນ ເອເກນາປີ ສຸຣາ ນ ປີຕາ. ອາການເກນ ຊານາມິຕິ ຕສ຺ມາ ອິມິນາ ການເກນ ຊານາມິ. ນ ຈາຍໍ ກທ຺ທິກາ ສຸຣາຕິ ‘‘ເນວາຍໍ ກທ຺ທິກາ ສຸຣາ, ວິສສໍໂຍຊິຕາຍ ເອຕາຍ ກວິຕພ຺ພ’’ນ຺ຕິ ສຕ຺ເຕ ນິຄ຺ຄຕ຺ທິຕ຺ວາ ຍຖາ ນ ປຸນ ເອວຣູປໍ ກໂຣນ຺ຕິ, ຕຖາ ເຕ ຕຊ຺ເຊຕ຺ວາ ວິສ຺ສຊ຺ເຊສິ. ໂສ ຍາວຊີວໍ ທານາທີນິ ປຸລ຺ລານິ ກຕ຺ວາ ຍຖາກມ຺ມໍ ຄໂຕ.

ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ຆມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຘາເນສິ – ‘‘ຕທາ ສຕ຺ຕາ ເອຕຣຫິ ສຕ຺ຕາ, ພາຣາຓສິເສຏ຺ຖິ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິ’’ນ຺ຕິ.

ປຸຕ຺ຕປາຕິຊາຕກວຕ຺ຓນາ ຕຕິຍາ.

[໕໔] ໔. ກິຜລຊາຕກວຕ຺ຓນາ

ນາຍໍ ຣຸກ຺ໂຂ ທຸຣາຣຸຫາຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ເອກໍ ຜລກຸສລໍ ອຸປາສກໍ ອາຣພ຺ພ ກເຖສິ. ເອໂກ ກິຣ ສາວຕ຺ຖິວາສີ ກຸຏຸມ຺ພິໂກ ພຸທ຺ທປ຺ປມຸຂໍ ກິກ຺ຂຸສງ຺ຆໍ ນິມນ຺ເຕຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ອາຣາເມ ນິສີທາເປຕ຺ວາ ຍາຄຸຂຊ຺ຊກໍ ທຕ຺ວາ ອຸຍ຺ຍານປາລໍ ອາຓາເປສິ ‘‘ກິກ຺ຂູຫິ ສທ຺ຘິ ອຸຍ຺ຍາເນ ວິຈຣິຕ຺ວາ ອຍ຺ຍານໍ ອມ຺ພາທີນິ ນານາຜລານິ ເທຫີ’’ຕິ. ໂສ ‘‘ສາຘູ’’ຕິ ປຏິສ຺ສຸຓິຕ຺ວາ ກິກ຺ຂຸສງ຺ຆມາທາຍ ອຸຍ຺ຍາເນ ວິຈຣນ຺ໂຕ ຣຸກ຺ຂໍ ອຸລ຺ໂລເກຕ຺ວາວ ‘‘ເອຕໍ ຜລໍ ອາມໍ, ເອຕໍ ນ ສຸປ຺ກ຺ກໍ, ເອຕໍ ສຸປ຺ກ຺ກ’’ນ຺ຕິ ຊານາຕິ. ຍໍ ໂສ ວທຕິ, ຕໍ ຕເຖວ ໂຫຕິ. ກິກ຺ຂູ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕຖາຄຕສ຺ສ ອາໂຣເຈສຸໍ ‘‘ກນ຺ເຕ, ອຍໍ ອຸຍ຺ຍານປາໂລ ຜລກຸສໂລ ກູມິຍໍ ຄິໂຕວ ຣຸກ຺ຂໍ ອຸລ຺ໂລເກຕ຺ວາ ‘ເອຕໍ ຜລໍ ອາມໍ, ເອຕໍ ນ ສຸປ຺ກ຺ກໍ, ເອຕໍ ສຸປ຺ກ຺ກ’ນ຺ຕິ ຊານາຕິ. ຍໍ ໂສ ວທຕິ, ຕໍ ຕເຖວ ໂຫຕິ’’ຕິ. ສຕ຺ຖາ ‘‘ນ, ກິກ຺ຂເວ, ອຍເມວ ອຸຍ຺ຍານປາໂລ ຜລກຸສໂລ, ປຸພ຺ເພ ປຕ຺ທິຕາປີ ຜລກຸສລາເຍວ ອເຫສຸ’’ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣິ.

ອຕີເຕ ພາຣາຓສິຍໍ ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ເຕ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ເຕ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ສຕ຺ຖວາຫກຸເລ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຕ຺ວາ ວຍປ຺ປຕ຺ໂຕ ປລ຺ຈຫິ ສກຏສ

ເຕຫິ ວຄິຊ່ຊໍ ກໂຣນຸໂຕ ເອກສ໌ມິ ກາເລ ມຫາວຕ຺ຕນິອຜວີ ປຕ຺ວາ ອຜວິມຸເຂ ຖຕ຺ວາ ສພ຺ເພ ມນຸສ຺ເສ ສນ຺ນິປາຕາເປຕ຺ວາ ‘‘ອິມິສ຺ສາ ອຜວິຍາ ວິສຣຸກ຺ຂາ ນາມ ໂຫນ຺ຕິ, ວິສປຕ຺ຕານິ, ວິສປຸປ຺ຜານິ, ວິສຜລານິ, ວິສມຊູນິ ໂຫນ຺ຕິເຍວ, ປຸພ຺ເພ ຕຸມ຺ເຫຫິ ອປຣິກຸຕ຺ຕໍ, ຍໍ ກິຍ຺ຈິ ປຕ຺ຕໍ ວາ ປຸປ຺ຜໍ ວາ ຜລໍ ວາ ປລຸລວໍ ວາ ມໍ ອປຣິປຸຈ຺ຊິຕ຺ວາ ມາ ຂາທຖາ’’ຕິ ອາຫ຺. ເຕ ‘‘ສາຊູ’’ຕິ ສມ຺ປຜິຈ຺ຊິຕ຺ວາ ອຜວີ ໂອຕຣິສ຺ຸ. ອຜວິມຸເຂ ຈ ເອກສ຺ມິ ຄາມທ຺ວາເຣ ກິຜລຣຸກ຺ໂຂ ນາມ ອຕ຺ຖິ, ຕສ຺ສ ຂນ຺ຊສາຂາປລາສປຸປ຺ຜຜລານິ ສພ຺ພານິ ອມ຺ພສທິສາເນວ ໂຫນ຺ຕິ຺. ນ ເກວລໍ ວຕ຺ຕສຕ຺ຖານໂຕວ, ຄນ຺ຊຣເສຫິປິສ຺ສ ອາມປກ຺ການິ ຜລານິ ອມ຺ພຜລສທິສາເນວ, ຂາທິຕານິ ປນ ຫລາຫລວິສໍ ວິຍ ຕງຂຕ຺ເຂວ ຊີວິຕກ຺ຂຍໍ ປາເປນ຺ຕິ຺. ປຸຣໂຕ ຄຈ຺ຊນ຺ຕາ ເອກຈ຺ເຈ ໂລລປຸຣິສາ ‘‘ອມ຺ພຸຣຸກ຺ໂຂ ອຍ’’ນ຺ຕິ ສຍ຺ຍາຍ ຜລານິ ຂາທິສຸ, ເອກຈ຺ເຈ ‘‘ສຕ຺ຖວາຫໍ ປຸຈ຺ຊິຕ຺ວາວ ຂາທິສ຺ສາມາ’’ຕິ ຫຕ຺ເຖນ ຄເຫຕ຺ວາ ອຜ຺ຖໍສ຺ຸ. ເຕ ສຕ຺ຖວາເຫ ອາຄເຕ ‘‘ອຍ຺ຍ, ອິມານິ ອມ຺ພຜລານິ ຂາທາມາ’’ຕິ ປຸຈ຺ຊີສ຺ຸ. ໂພຊິສຕ຺ໂຕ ‘‘ນາຍໍ ອມ຺ພຣຸກ຺ໂຂ’’ຕິ ຍຕ຺ວາ ‘‘ກິ ຜລຣຸກ຺ໂຂ ນາເມສ, ນາຍໍ ອມ຺ພຣຸກ຺ໂຂ, ມາ ຂາທິຕ຺ຖາ’’ຕິ ວາເຣຕ຺ວາ ເຍ ຂາທິສ຺ຸ. ເຕປິ ວມາເປຕ຺ວາ ຈຕຸມຊຸຣໍ ປາເຍຕ຺ວາ ນິໂຣເຄ ອກາສິ຺.

ປຸພ຺ເພ ປນ ອິມສ຺ມິ ຣຸກ຺ຂມູເລ ມນຸສ຺ສາ ນິວາສໍ ກປ຺ເປຕ຺ວາ ‘‘ອມ຺ພຜລານີ’’ຕິ ສຍ຺ຍາຍ ອິມານິ ວິສຜລານິ ຂາທິຕ຺ວາ ຊີວິຕກ຺ຂຍໍ ປາປຸຕນ຺ຕິ຺. ປຸນທິວເສ ຄາມວາສິໂນ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ມຕມນຸສ຺ເສ ທິສ຺ວາ ປາເທ ຄຕ຺ຫິຕ຺ວາ ປຜິຈ຺ຊນ຺ນຜ຺ຖາເນ ຊຫ຺ເຫຕ຺ວາ ສກເຜຫິ ສທ຺ຊີເຍວ ສພ຺ພໍ ເຕສໍ ສນ຺ຕກໍ ຄເຫຕ຺ວາ ຄຈ຺ຊນ຺ຕິ຺. ເຕ ຕໍ ທິວສມ຺ປິ ອຣຸຕ຺ຕຸຄມນກາເລເຍວ ‘‘ມຍ຺ຫໍ ພລິພທ຺ໂທ ກວິສ຺ສຕິ, ມຍ຺ຫໍ ສກຜໍ, ມຍ຺ຫໍ ກຕ຺ຫ’’ນ຺ຕິ ເວເຄນ ຕໍ ຣຸກ຺ຂມູລໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ມນຸສ຺ເສ ນິໂຣເຄ ທິສ຺ວາ ‘‘ກຖໍ ຕຸມ຺ເຫ ອິມໍ ຣຸກ຺ຂໍ ‘ນາຍໍ ອມ຺ພຣຸກ຺ໂຂ’ຕິ ຊານິຕ຺ຖາ’’ຕິ ປຸຈ຺ຊີສ຺ຸ. ເຕ ‘‘ມຍໍ ນ ຊານາມ, ສຕ຺ຖວາຫເຊຍ຺ຖໂກ ໂນ ຊານາຕີ’’ຕິ ອາຫໍສ຺ຸ. ມນຸສ຺ສາ ໂພຊິສຕ຺ຕໍ ປຸຈ຺ຊີສຸ ‘‘ປຕ຺ຫິຕ, ກິນ຺ຕິ ກຕ຺ວາ ຕ຺ວໍ ອິມສ຺ສ ຣຸກ຺ຂສ຺ສ ອນມ຺ພຣຸກ຺ຂກາວໍ ອຍ຺ຍາສີ’’ຕິ? ໂສ ‘‘ທ຺ວີຫີ ກາຣເຕຫີ ອຍ຺ຍາສີ’’ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໔໔຺.

‘‘ນາຍໍ ຣຸກ຺ໂຂ ທຸຣາຣຸໂຫ, ນປິ ຄາມໂຕ ອາຣກາ;

ອາກາຣເຕນ ຊານາມິ, ນາຍໍ ສາທຸຜໂລ ທຸໂມ’’ຕິ຺.

ຕຕ຺ຖ ນາຍໍ ຣຸກ຺ໂຂ ທຸຣາຣຸໂຫຕິ ອຍໍ ວິສຣຸກ຺ໂຂ ນ ທຸກ຺ຂາຣຸໂຫ, ອຸກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ຖປິຕນິສ຺ເສຕິ ວິຍ ສຸເຂນາໂຣຫິຕຸໍ ສກ຺ກາຕິ ວທຕິ຺. ນປິ ຄາມໂຕ ອາຣກາຕິ ຄາມໂຕ ທູເຣ ຖິໂຕປິ ນ ໂຫຕິ, ຄາມທ຺ວາເຣ ຖິໂຕເຍວາຕິ ທີເປຕິ຺. ອາກາຣເຕນ ຊານາມີຕິ ອິມິນາ ທ຺ວິເຍນ ກາຣເຕນາຫໍ ອິມໍ ຣຸກ຺ຂໍ ຊານາມິ຺. ກິນ຺ຕິ? ນາຍໍ ສາທຸຜໂລ ທຸໂມຕິ຺. ສເຈ ຫິ ອຍໍ ມຊຸຣຜໂລ ອມ຺ພຣຸກ຺ໂຂ ອກວິສ຺ສ, ເອວໍ ສຸຂາຣຸລ຺ເຫ ອວິທູເຣ ຖິເຕ ເອຕສ຺ມິ ເອກມ຺ປິ ຜລໍ ນ ຕິຜ຺ເຖຍ຺ຍ, ຜລຂາທກມນຸສ຺ເສຫິ ນິຈ຺ຈໍ ປຣິວຸໂຕວ ອສ຺ສ຺. ເອວໍ ອຫໍ ອຕ຺ຕໂນ ຍາເຕນ ປຣິຈ຺ຊິນ຺ທິຕ຺ວາ ອິມສ຺ສ ວິສຣຸກ຺ຂກາວໍ ອຍ຺ຍາສິນ຺ຕິ ມຫາຊນສ຺ສ ຊມ຺ມໍ ເທເສຕ຺ວາ ໂສຕ຺ຖິຄມນໍ ຄໂຕ຺.

ສຕ຺ຖາປິ ‘‘ເອວໍ, ກິກ຺ຂເວ, ປຸພ຺ເພ ປຕ຺ຫິຕາປິ ຜລກຸສລາ ອເຫສຸ’’ນ຺ຕິ ອິມໍ ຊມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ອນຸສນ຺ຊີ ຆເຜຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຊາເນສິ – ‘‘ຕທາ ປຣິສາ ພຸທ຺ຊປຣິສາ ອເຫສຸໍ, ສຕ຺ຖວາໂຫ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິ’’ນ຺ຕິ຺.

ກິຜລຊາຕກວຕ຺ຕນາ ຈຕຸຕ຺ຖາ຺.

[໔໔] ໔຺. ປຍ຺ຈາວຸຊຊາຕກວຕ຺ຕນາ

ໂຍອລີເນນ ຈິຕ຺ເຕນາຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ເອກໍ ໂອສ຺ສຜ຺ຖວີຣິຍໍ ກິກ຺ຂຸໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິ຺. ຕຍ຺ຫິ ກິກ຺ຂຸໍ ສຕ຺ຖາ ອາມນ຺ເຕຕ຺ວາ ‘‘ສຈ຺ຈໍ ກິຣ ຕ຺ວໍ ກິກ຺ຂຸ ໂອສ຺ສຜ຺ຖວີຣິໂຍສີ’’ຕິ ປຸຈ຺ຊິຕ຺ວາ ‘‘ສຈ຺ຈໍ, ກຄວາ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ກິກ຺ຂຸ ປຸພ຺ເພ ປຕ຺ຫິຕາ ວິຣິຍໍ ກາຕຸໍ ຍຸຕ຺ຕຜ຺ຖາເນ ວີຣິຍໍ ກຕ຺ວາ ຣຊ຺ຊສມ຺ປຕ຺ຕິໍ ປາປຸຕິໍສູ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣິ຺.

ອຕີເຕ ພາຣາຓສີຍໍ ພຸຣຫຼມທຕຸເຕ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ເຕ ໂພທິສຕຸໂຕ ຕສ຺ສ ຣຕ຺ໂຍ ອຄຸຄມເຫສີຍາ ກຸຈ຺ຉິສ຺ມີ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ຺ ຕສ຺ສ ນາມຄຸຄຫຓທິວເສ ອຌ຺ຄສເຕ ພຸຣາຫ຺ມເຓ ສພ຺ພກາເມຫິ ສນ຺ຕປ຺ເປຕ຺ວາ ລກ຺ຂຓານິ ປຸຈ຺ຉິສ຺ຯ ລກ຺ຂຓກຸສລາ ພຸຣາຫ຺ມຓາ ລກ຺ຂຓສມ຺ປຕ຺ຕິ ທິສ຺ວາ "ປຸຌ຺ຌສມ຺ປນ຺ໂນ, ມຫາຣາຊ, ກຸມາໂຣ ຕຸມ຺ຫາກໍ ອຈ຺ຈເຍນ ຣຊ຺ຊໍ ປາປຸຓິສ຺ສຕິ, ປຌ຺ຈາວຸຘກາມ຺ເມ ປຌ຺ຌາໂຕ ປາກໂຜ ຊມ຺ພຸທີເປ ອຄຸຄປຸຣິໂສ ກວິສ຺ສຕີ"ຕິ ພ຺ຍາກຣີສ຺ຯ ຣາຊາ ພຸຣາຫ຺ມຓານໍ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ ກຸມາຣສ຺ສ ນາມໍ ຄຕ຺ຫນ຺ໂຕ "ປຌ຺ຈາວຸຘກຸມາໂຣ"ຕິ ນາມໍ ອກາສິ຺ ອຖ ນໍ ວິຌ຺ຌຸຕໍ ປຕ຺ວາ ໂສລສວສ຺ສຸທ຺ເທເສ ຖິຕໍ ຣາຊາ ອາມນ຺ເຕຕ຺ວາ "ຕາຕ, ສິປ຺ປໍ ອຸຄ຺ຄຕ຺ຫາຫີ"ຕິ ອາຫ຺ຯ "ກສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ອຸຄ຺ຄຕ຺ຫາມິ, ເທວາ"ຕິ? "ຄຈ຺ຉ, ຕາຕ, ຄນ຺ຘາຣຣຌ຺ເຖ ຕກ຺ກສິລນຄເຣ ທິສາປາໂມກ຺ຂສ຺ສ ອາຈຣິຍສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ອຸຄ຺ຄຕ຺ຫ, ອິທຌ຺ຈສ຺ສ ອາຈຣິຍກາຄໍ ທຊ຺ເຊຍ຺ຍາສີ"ຕິ ສຫສ຺ສໍ ທຕ຺ວາ ອຸຍ຺ໂຍເຊສິ຺ ໂສ ຕຕ຺ຖ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສິປ຺ປໍ ສິກ຺ຂິຕ຺ວາ ອາຈຣິເຍນ ທິນ຺ນໍ ປຌ຺ຈາວຸຘໍ ຄເຫຕ຺ວາ ອາຈຣິຍໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ຕກ຺ກສິລນຄຣໂຕ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ສນ຺ນທ຺ຘປຌ຺ຈາວຸໂຘ ພາຣາຓສິມຄຸຄໍ ປຏິປ຺ຊຊີ຺

ໂສ ອນ຺ຕຣາມຄຸເຄ ສີເລສໂລມຍກ຺ເຂນ ນາມ ອທິຌ຺ຖິຕໍ ເອກໍ ອຕວີ ປາປຸຓີ຺ ອຖ ນໍ ອຕວິມຸເຂ ມນຸສ຺ສາ ທິສ຺ວາ "ໂກ ມາຓວ, ມາ ອິມໍ ອຕວີ ປວິສ, ສີເລສໂລມຍກ຺ໂຂ ນາເມຕ຺ຖ ອຕ຺ຖິ, ໂສ ທິຌ຺ຖທິຌ຺ເຖ ມນຸສ຺ເສ ຊີວິຕກ຺ຂຍໍ ປາເປຕີ"ຕິ ວາຣຍີສ຺ຯ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ອຕ຺ຕາໂນ ຕກ຺ເກນ຺ໂຕ ອສມ຺ກິຕເກສຣສີໂຫ ວິຍ ອຕວີ ປາວິສີເຍວ຺ ຕສ຺ມີ ອຕວິມຊ຺ຊໍ ສມ຺ປຕ຺ເຕ ໂສ ຍກ຺ໂຂ ຕາລມຕ຺ໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ກູຍາຄາຣມຕ຺ຕໍ ສີສໍ ປຕ຺ຕປ຺ປມາຓານິ ອກ຺ຂີນິ, ທກາລິມກຸລອມຕ຺ຕາ ທ຺ເວ ທາຖາ ຈ ມາເປຕ຺ວາ ເສຕມ຺ໂຂ ກພຣກຸຈ຺ຉິ ນີລຫຕ຺ຖປາໂທ ຫຸຕ຺ວາ ໂພທິສຕ຺ຕສ຺ສ ອຕ຺ຕານໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ "ກຫໍ ຍາສີ, ຕິຌ຺ຖ ກກ຺ໂຂສິ ເມ"ຕິ ອາຫ຺ຯ ອຖ ນໍ ໂພທິສຕ຺ໂຕ "ຍກ຺ຂ, ອຫໍ ອຕ຺ຕາໂນ ຕກ຺ເກຕ຺ວາ ອິທ ປວິຌ຺ໂຖ, ຕ຺ວໍ ອປ຺ປມຕ຺ໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ມໍ ອຸປຄຈ຺ເຉຍ຺ຍາສິ຺ ວິສປີເຕນ ຫິ ສເຣນ ຕໍ ວິຊ຺ຊິຕ຺ວາ ເອຕ຺ເຖວ ປາເຕສ຺ສາມີ"ຕິ ສນ຺ຕຊ຺ເຊຕ຺ວາ ຫລາຫລວິສປີຕໍ ສຣໍ ສນ຺ນຍ຺ຫິຕ຺ວາ ມຸຌ຺ຈິ, ໂສ ຍກ຺ຂສ຺ສ ໂລເມສ຺ເຍວ ອລ຺ລີຍິ຺ ຕໂຕ ອຌ຺ຌໍ, ຕໂຕ ອຌ຺ຌນ຺ຕິ ເອວໍ ປຌ຺ຌາສ ສເຣ ມຸຌ຺ຈິ, ສພ຺ເພ ຕສ຺ສ ໂລເມສ຺ເຍວ ອລ຺ລີຍີສ຺ຯ ຍກ຺ໂຂ ສພ຺ເພປິ ເຕ ສເຣ ໂຜເຜຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ປາທມູເລເຍວ ປາເຕຕ຺ວາ ໂພທິສຕ຺ຕໍ ອຸປສງ຺ກມິ຺

ໂພທິສຕ຺ໂຕ ປຸນປິ ຕໍ ຕຊ຺ເຊຕ຺ວາ ຂຄ຺ຄໍ ກທ຺ຍມິຕ຺ວາ ປຫຣິ, ເຕຕ຺ຕີສງ຺ຄຸລາຍໂຕ ຂຄ຺ໂຄ ໂລເມສ຺ເຍວ ອລ຺ລີຍິ຺ ອຖ ນໍ ກຓເຍນ ປຫຣິ, ໂສປີ ໂລເມສ຺ເຍວ ອລ຺ລີຍິ຺ ຕສ຺ສ ອລ຺ລີນກາວໍ ຌຕ຺ວາ ມຸຄ຺ຄເຣນ ປຫຣິ, ໂສປີ ໂລເມສ຺ເຍວ ອລ຺ລີຍິ຺ ຕສ຺ສ ອລ຺ລີນກາວໍ ຌຕ຺ວາ ກຸນ຺ເຕນ ປຫຣິ, ໂສປີ ໂລເມສ຺ເຍວ ອລ຺ລີຍິ຺ ຕສ຺ສ ອລ຺ລີນກາວໍ ຌຕ຺ວາ 'ໂກ ຍກ຺ຂ, ເຕ ອຫໍ 'ປຌ຺ຈາວຸຘກຸມາໂຣ ນາ ມາ'ຕິ ສຸຕປຸພ຺ໂພ, ອຫໍ ຕຍາ ອທິຌ຺ຖິຕໍ ອຕວີ ປວິສນ຺ໂຕ ນ ຘນຸອາທີນິ ຕກ຺ເກຕ຺ວາ ປວິຌ຺ໂຖ, ອຕ຺ຕານໍເຍວ ປນ ຕກ຺ເກຕ຺ວາ ປວິຌ຺ໂຖ, ອຊ຺ຊ ຕໍ ໂປເຖຕ຺ວາ ຈຸຕ຺ຓວິຈຸຕ຺ຓໍ ກຣິສ຺ສາມີ"ຕິ ອຸນ຺ນາເທນ຺ໂຕ ອຕ຺ຕານໍ ຕກ຺ເກຕ຺ວາ ທກ຺ຂິຓຫຕ຺ເຖນ ຍກ຺ຂໍ ປຫຣິ, ຫຕ຺ໂຖ ໂລເມສ຺ເຍວ ອລ຺ລີຍິ຺ ວາມຫຕ຺ເຖນ ປຫຣິ, ໂສປີ ອລ຺ລີຍິ຺ ທກ຺ຂິຓປາເທນ ປຫຣິ, ໂສປີ ອລ຺ລີຍິ຺ ວາມປາເທນ ປຫຣິ, ໂສປີ ອລ຺ລີຍິ຺ "ສີເສນ ຕໍ ໂປເຖຕ຺ວາ ຈຸຕ຺ຓວິຈຸຕ຺ຓໍ ກຣິສ຺ສາມີ"ຕິ ສີເສນ ປຫຣິ, ຕມ຺ປີ ໂລເມສ຺ເຍວ ອລ຺ລີຍິ຺ ໂສ ປຌ຺ໂຈຫິໂຕ ປຌ຺ຈສຸ ຖາເນສຸ ພທ຺ໂຘ ໂອລມ຺ພນ຺ໂຕປິ ນິພ຺ກໂຍ ນິສ຺ສາຣຊ຺ໂຊວ ອໂຫສິ຺

ຍກ຺ໂຂ ຈິນ຺ເຕສິ "ອຍໍ ເອໂກ ປຸຣິສສີໂຫ ປຸຣິສາຊານີໂຍ, ນ ປຸຣິສມຕ຺ໂຕວ, ມາທິເສນ ນາມສ຺ສ ຍກ຺ເຂນ ຄຫິຕສ຺ສ ສນ຺ຕາສມຕ຺ຕມ຺ປີ ນ ກວິສ຺ສຕິ, ມຍາ ອິມໍ ມຄຸຄໍ ຫນນ຺ເຕນ ເອໂກປີ ເອວຣູໂປ ປຸຣິໂສ ນ ທິຌ຺ຖປຸພ຺ໂພ, ກສ຺ມາ ນຸ ໂຂ ເອສ ນ ກາຍ ຕີ"ຕິ຺ ໂສ ຕໍ ຂາທິຕຸໍ ອວິສຫນ຺ໂຕ "ກສ຺ມາ ນຸ ໂຂ, ຕ຺ວໍ ມາຓວ, ມຣຓກຍໍ ນ ກາຍສີ"ຕິ ປຸຈ຺ຉິ຺ "ກີການຣຓາ, ຍກ຺ຂ, ກາຍິສ຺ສາມິ຺ ເອກສ຺ມິຌ຺ຫິ ອຕ຺ຕກາເວ ເອກໍ ມຣຓໍ ນິຍຕເມວ, ອປິຈ ມຍ຺ຫໍ ກຸຈ຺ຉິມ຺ຫິ ວຊິຣາວຸຘໍ ອຕ຺ຖິ຺ ສເຈ ມໍ ຂາທິສ຺ສສິ, ຕໍ ອາວຸຘໍ ຊີຣາເປຕຸໍ ນ ສກ຺ຂິສ຺ສສິ, ຕໍ ເຕ ອນ຺ຕານິ ຂຓ຺ຫາຂຓ຺ທິກໍ ຉິນ຺ທິຕ຺ວາ ຊີວິຕກ຺ຂຍໍ ປາເປສ຺ສຕິ຺ ອິຕິ ອຸໂກປີ ນສ຺ສິສ຺ສາມ, ອິມິນາ ການເຣນາຫໍ ນ ກາຍາມີ"ຕິ຺ ອິທໍ ກິຣ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ອຕ຺ຕໂນ ອພ຺ກນ຺ຕເຣ ຌາຓາວຸຘໍ ສນ຺ຘາຍ ກເຖສິ຺ ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ຍກ຺ໂຂ ຈິນ຺ເຕສິ "ອຍໍ ມາຓໂວ ສຈ຺ຈເມວ ກຓຕິ, ອິມສ຺ສ ປຸຣິສສີຫສ຺ສ ສຣີຣໂຕ ມຸຄ຺ຄພີຊມຕ຺ຕມ຺ປີ ມໍສຂຓ຺ຫໍ ມຍ຺ຫໍ ກຸຈ຺ຉິ ຊີເຣຕຸໍ ນ ສກ຺ຂິສ຺ສຕິ, ວິສ຺ສຊ຺ເຊສ຺ສາມິ ນ"ນ຺ຕິ ມຣຓກຍຕຊ຺ຊິໂຕ ໂພທິສຕ຺ຕໍ ວິສ຺ສຊ຺ເຊຕ຺ວາ "ມາຓວ, ປຸຣິສສີໂຫ ຕ຺ວໍ, ນ ເຕ ອຫໍ ມໍສໍ ຂາທິສ຺ສາມິ, ຕ຺ວໍ ອຊ຺ຊ ຣາຫຸມຸຂາ ມຸຕ຺ຕຈນ຺ໂທ ວິຍ ມມ ຫຕ຺ຖໂຕ ມຸຈ຺ຈິຕ຺ວາ ຌາຕິສຸຫຊ຺ຊມຓ຺ຫລໍ ໂຕເສນ຺ໂຕ ຍາຫີ"ຕິ ອາຫ຺ຯ

ອຖ ນໍ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ອາຫ – "ຍກ຺ຂ, ອຫໍ ຕາວ ຄຈ຺ຉິສ຺ສາມິ, ຕ຺ວໍ ປນ ປຸພ຺ເພປິ ອກຸສລໍ ກຕ຺ວາ ລຸທ຺ໂທ ໂລຫິຕປາຓີ ປຣຣຸທິຣ ມໍສກກ຺ໂຂ ຍກ຺ໂຂ ຫຸຕ຺ວາ ນິພ຺ພຕ຺ໂຕ຺ ສເຈ ອິຘາປີ ຖຕ຺ວາ ອກຸສລເມວ ກຣິສ຺ສສິ, ອນ຺ຘກາຣາ ອນ຺ຘກາຣເມວ ຄມິສ຺ສສິ, ມໍ ທິຌ຺ຖກາລໂຕ ປຌ຺ຖາຍ ປນ ນ ສກ຺ກາ ຕຍາ ອກຸສລໍ ກາຕຸໍ, ປາຓາຕິປາຕກມ຺ມໍ ນາມ ນິຣເຍ ຕິຣຈ຺ຉານໂຍນິຍໍ ເປຕ຺ຕິວິສເຍ ອ

ສຸຣກາເຍ ຈ ນິພຸພຕ຺ເຕຕິ, ມນຸສ຺ເສສຸ ນິພຸພຕ຺ຕນິພຸພຕ຺ຕຍ຺ຖາເນ ອປຸປ຺າຍຸກສໍວຕ຺ຕນິກໍ ໂຫຕີ''ຕິ ເອວມາທີນາ ນເຍນ ປຢ຺ຈນຸນໍ ທຸສຸສີລຸຍກມ຺ມານໍ ອາທີນວໍ, ປຢ຺ຈນຸນໍ ສີລານໍ ອານິສໍສຢ຺ຈ ກເຖຕ຺ວາ ນານາກາຣເຕາທີ ຍກ຺ຂໍ ຕຊ຺ເຊຕ຺ວາ ຜມ຺ມໍ ເທເສຕ຺ວາ ທເມຕ຺ວາ ນິພຸພິເສວນໍ ກຕ຺ວາ ປຢ຺ຈສຸ ສີເລສຸ ປຕິຍ຺ຖາເປຕ຺ວາ ຕສຸສາເຍວ ນໍ ອຍວິຍາ ພລິປ຺ຜິຄ຺ຄາທກໍ ເທວຕໍ ກຕ຺ວາ ອປຸປ຺ມາເທນ ໂອວທິຕ຺ວາ ອຍວິໂຕ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ອຍວີມຸເຂ ມນຸສຸສານໍ ອາຈິກ຺ຂິຕ຺ວາ ສນ຺ນທຸຜປ຺ຢ຺ຈາວຸໂຜ ພາຣາຓສີ ຄນ຺ຕ຺ວາ ມາຕາປີຕໂຣ ທີສ຺ວາ ອປຣກາເຄ ຣຊ຺ເຊ ປຕິຍ຺ຖາຍ ຜມ຺ເມນ ຣຊຊໍ ກາເຣນ຺ໂຕ ທານາທີນິ ປຸຢ຺ຍານິ ກຕ຺ວາ ຍຖາກມ຺ມໍ ຄໂຕ຺ຯ

ສຕ຺ຖາປີ ອິມໍ ຜມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ອກິສມ຺ພຸທ຺ໂຜ ຫຸຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໔໔ຯ

''ໂຍ ອລີເນນ ຈິຕ຺ເຕນ, ອລີນມນໂສ ນໂຣ;

ກາເວຕິ ກຸສລໍ ຜມ຺ມໍ, ໂຍຄກ຺ເຂມສຸສ ປຕ຺ຕິຍາ;

ປາປຸເຕ ອນຸປຸພຸເພນ, ສພຸພສໍໂຍຊນກ຺ຂຍ''ນ຺ຕິຯ

ຕຕ຺ຣາຍໍ ປີຕ຺ຫຕ຺ໂຖ – ໂຍ ປຸຣິໂສ ອລີເນນ ອສໍກຸຍິເຕນ ຈິຕ຺ເຕນ ປກຕິຍາປີ ອລີນມໂນ ອລີນຊ຺ຊາສໂຍວ ຫຸຕ຺ວາ ອນວຊ຺ຊຍ຺ເຖນ ກຸສລໍ ສຕ຺ຕຕິ ສໂພຜິປກ຺ຂິຍເກທໍ ຜມ຺ມໍ ກາເວຕິ ວທ຺ເຜຕິ, ວິສາເລນ ຈິຕ຺ເຕນ ວິປ຺ສຸສນໍ ອນຸຍຸຢ຺ຊຕິ ຈຕູຫິ ໂຍເຄຫິ ເຂມສຸສ ນິພຸພານສຸສ ປຕ຺ຕິຍາ, ໂສ ເອວໍ ສພຸພສງ຺ຂາເຣສຸ ''ອນິຈ຺ຈໍ ທຸກ຺ຂໍ ອນຕ຺ຕາ''ຕິ ຕິລກ຺ຂຓໍ ອາໂຣເປຕ຺ວາ ຕຣຸຓວິປ຺ສຸສນໂຕ ປຍ຺ຖາຍ ອຸປຸປ຺ນຸເນ ໂພຜິປກ຺ຂິຍຜມ຺ເມ ກາເວນ຺ໂຕ ອນຸປຸພຸເພນ ເອກສໍໂຍຊນມ຺ປີ ອນວເສເສຕ຺ວາ ສພຸພສໍໂຍຊນກ຺ຂຍກາຣສຸສ ຈຕ຺ຕຸຖມຄ຺ຄສຸສ ປຣິໂຍສາເນ ອຸປຸປ຺ນຸນຕ຺ຕາ ''ສພຸພສໍໂຍຊນກ຺ຂໂຍ''ຕິ ສງ຺ຂຍໍ ຄຕໍ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປາປຸເຕຍ຺ຍາຕິຯ

ເອວໍ ສຕ຺ຖາ ອຣຫຕ຺ເຕນ ຜມ຺ມເທສນາຍ ກູຍໍ ຄເຫຕ຺ວາ ມຕ຺ຖເກ ຈຕ຺ຕາຣີ ສຈ຺ຈານີ ປກາເສສີ, ສຈ຺ຈປຣິໂຍສາເນ ໂສ ກິກ຺ຂຸ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປາປຸຕິຯ ສຕ຺ຖາ ອນຸສນ຺ຜີ ພເຜຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຜາເນສີ – ''ຕທາ ຍກ຺ໂຂ ອງ຺ຄຸລິມາໂລ ອໂຫສີ, ປຢ຺ຈາວຸຜກຸມາໂຣ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສີ''ນ຺ຕິຯ

ປຢ຺ຈາວຸຜຊາຕກວຕ຺ຕນາ ປຢ຺ຈມາຯ

[໔໖] ໖ຯ ກຢ຺ຈນກ຺ຂນ຺ຜຊາຕກວຕ຺ຕນາ

ໂຍປຫຍ຺ເຖນ ຈິຕ຺ເຕນາຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ອຢ຺ຍຕຣໍ ກິກ຺ຂຸໍ ອາຣພຸກ ກເຖສີຯ ເອໂກ ກິຣ ສາວຕ຺ຖິວາສີ ກຸລປຸຕ຺ໂຕ ສຕ຺ຖຸ ຜມ຺ມເທສນໍ ສຸຕ຺ວາ ຣຕນສາສເນ ອຸຣໍ ທຕ຺ວາ ປພຸພຊິຯ ອຖສຸສ ອາຈຣິຍຸປ຺ຊ຺ຊາຍາ ''ອາວຸໂສ, ເອກວິເຜນ ສີລໍ ນາມ, ທຸວິເຜນ, ຕິວິເຜນ, ຈຕຸພຸພິເຜນ, ປຢ຺ຈວິເຜນ, ຉພຸພິເຜນ, ສຕ຺ຕວິເຜນ, ອຍ຺ຖວິເຜນ, ນວວິເຜນ, ທສວິເຜນ, ພຫຸວິເຜນ ສີລໍ ນາມຯ ອິທໍ ຈູລ຺ອສີລໍ ນາມ, ອິທໍ ມຊ຺ຊິມສີລໍ ນາມ, ອິທໍ ມຫາສີລໍ ນາມຯ ອິທໍ ປາຕິໂມກ຺ຂສໍວຣສີລໍ ນາມ, ອິທໍ ອິນ຺ທຣິຍສໍວຣສີລໍ ນາມ, ອິທໍ ອາຊີວປາຣິສຸທ຺ຜິສີລໍ ນາມ, ອິທໍ ປຈ຺ຈຍປຍິເສວນສີລໍ ນາມາ''ຕິ ສີລໍ ອາຈິກ຺ຂນ຺ຕິຯ ໂສ ຈິນ຺ເຕສີ ''ອິທໍ ສີລໍ ນາມ ອຕິພຫຸ, ອຫໍ ເອຕຕກໍ ສມາທາຍ ວຕ຺ຕິຕຸໍ ນ ສກ຺ຂິສຸສາມິ, ສີລໍ ປູເຣຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ຕສຸສ ຈ ນາມ ປພຸພຊ຺ຊາຍ ໂກ ອຕ຺ໂຖ, ອຫໍ ຄິຫີ ຫຸຕ຺ວາ ທານາທີນິ ປຸຢ຺ຍານິ ຈ ກຣິສຸສາມິ, ປຸຕ຺ຕທາຣຢ຺ຈ ໂປເສສຸສາມີ''ຕິຯ ເອວຢ຺ຈ ປນ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ''ກນ຺ເຕ, ອຫໍ ສີລໍ ຣກ຺ຂິຕຸໍ ນ ສກ຺ຂິສຸສາມິ, ອສກ຺ໂກນ຺ຕສຸສ ຈ ນາມ ປພຸພຊ຺ຊາຍ ໂກ ອຕ຺ໂຖ, ອຫໍ ຫີນາຍາວຕ຺ຕິສຸສາມິ, ຕຸມ຺ຫາກໍ ປຕ຺ຕຈີວຣໍ ຄຕ຺ຫຖາ''ຕິ ອາຫຯ

ອຖ ນໍ ອາຫໍສຸ ''ອາວຸໂສ ເອວໍ ສນ຺ເຕ ທສພລໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາວ ຍາຫີ''ຕິ ເຕ ຕໍ ອາທາຍ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ຜມ຺ມສກໍ ອຄມໍສຸຯ ສຕ຺ຖາ

ທີສຸວາວ ‘‘ກີ, ກິກຸຂເວ, ອນຕຸຖິກ ກິກຸຂຸ ອາຫາຍ ອາຄຕຕຸຖາ’’ຕິ ອາຫ. ການຸເຕ, ອຍໍ ກິກຸຂຸ ‘‘ອຫໍ ສີລໍ ຣກຸຂິຕຸໍ ນ ສກຸຂິສຸສາມີ’’ຕິ ປຕຸຕຈີວຣໍ ນິຍຸຍາເທຕິ, ອຖ ນໍ ມຍໍ ຄເຫຕຸວາ ອາຄຕມຸຫາຕີ. ‘‘ກສຸມາ ປນ ຕຸມເຫ, ກິກຸຂເວ, ອິມສຸສ ກິກຸຂຸໂນ ພຫຸໍ ສີລໍ ອາຈິກຸຂຖາ. ຍຕຸຕກໍ ເອສ ຣກຸຂິຕຸໍ ສກຸໂກຕິ, ຕຕຸຕກເມວ ຣກຸຂິສຸສຕີ. ອິໂຕ ປຜຸຖາຍ ຕຸມເຫ ເອຕໍ ມາ ກິລຸຈິ ອວຈຸຕຸຖ, ອຫເມຕຸຖ ກຕຸຕພຸພໍ ຊານິສຸສາມີ, ເອຫິ ຕຸວໍ ກິກຸຂຸ, ກີ ເຕ ພຫຸນາ ສີເລນ, ຕີເຕີເຍວ ສີລານິ ຣກຸຂິຕຸໍ ສກຸຂິສຸສສີ’’ຕິ? ‘‘ຣກຸຂິສຸສາມີ, ການຸເຕ’’ຕີ. ເຕນ ຫິ ຕຸວໍ ອິໂຕ ປຜຸຖາຍ ກາຍທຸວາຣໍ ວຈີທຸວາຣໍ ມໂນທຸວາຣນຸຕິ ຕີຕີ ທຸວາຣານິ ຣກຸຂ, ມາ ກາເຍນ ປາປກມຸມໍ ກຣີ, ມາ ວາຈາຍ, ມາ ມນສາ. ‘‘ຄຈຸຉ ມາ ຫີນາຍາວຕຸຕິ, ອິມານິ ຕີເຕີເຍວ ສີລານິ ຣກຸຂາ’’ຕີ. ເອຕຸຕາວຕາ ໂສ ກິກຸຂຸ ຕຸຜຸຖມານໂສ ‘‘ສາຊຸ, ການຸເຕ, ຣກຸຂິສຸສາມິ ອິມານິ ຕີຕີ ສີລານີ’’ຕິ ສຕຸຖາຣໍ ວນຸທິຕຸວາ ອາຈຣິຍຸປຊຸຊາເຍຫິ ສທຸຊີເຍວ ອຄມາສີ. ໂສ ຕານິ ຕີຕີ ສີລານິ ປູເຣນຸໂຕວ ອຄຸລາສີ ‘‘ອາຈຣິຍຸປຊຸຊາເຍຫີ ມຍຸຫໍ ອາຈິກຸຂິຕໍ ສີລມຸປີ ເອຕຸຕກເມວ, ເຕ ປນ ອຕຸຕໂນ ອພຸທຸຊກາເວນ ນໍ ພຸຊຸຊາເປຕຸໍ ນາສກຸຂີສຸ, ສມຸມາສມຸພຸທຸໂຊ ອຕຸຕໂນ ພຸທຸຊສຸພຸທຸຊຕາຍ ອນຸຕຕຣຊມຸມຣາຊຕາຍ ເອຕຸຕກໍ ສີລໍ ຕີສຸເຍວ ທຸວາເຣສຸ ປກຸຂິປີຕຸວາ ນໍ ຄຕຸຫາເປສີ, ອວສຸສໂຍ ວຕ ເມ ສຕຸຖາ ຊາໂຕ’’ຕິ ວິປສຸສນໍ ວທຸເຒຕຸວາ ກຕິປາເຫເນວ ອຣຫຕຸເຕ ປຕິຜຸຖາສີ.

ຕໍ ປວຕຸຕີ ລຕຸວາ ຂມຸມສກາຍໍ ສນຸນິປຕິຕາ ກິກຸຂູ ‘‘ອາວຸໂສ, ຕໍ ກິຣ ກິກຸຂຸ ‘ພຫຸສີລານິ ຣກຸຂິຕຸໍ ນ ສກຸໂກມີ’ຕິ ຫີນາຍາວຕຸຕນຸຕໍ ສພຸພານິ ສີລານີ ຕີຫີ ໂກຍຸຖາເສຫີ ສງຂິປີຕຸວາ ຄາຫາເປຕຸວາ ສຕຸຖາ ອຣຫຕຸຕໍ ປາເປສີ, ອໂຫ ພຸທຸຊານໍ ພລໍ ນາມ ອຈຸຉຣິຍ’’ນຸຕິ ພຸທຸຊຄຸເຕ ກເຖນຸຕາ ນິສີທີສຸ. ອຖ ສຕຸຖາ ອາຄນຸຕຸວາ ‘‘ກາຍ ນຸຕຸຖ, ກິກຸຂເວ, ເອຕຣຫິ ກຖາຍ ສນຸນິສິນຸນາ’’ຕິ ປຸຈຸຉິຕຸວາ ‘‘ອິມາຍ ນາມາ’’ຕິ ວຸຕຸເຕ ‘‘ກິກຸຂເວ, ອຕິຕຣຸໂກປີ ກາໂຣ ໂກຍຸຖາສວເສນ ກາເຊຕຸວາ ທີນຸໂນ ລຫຸໂກ ວິຍ ໂຫຕິ, ປຸພຸເພປີ ປຕຫິຕາ ມຫນຸຕໍ ກລຸຈນກຸຂນຸຂໍ ລກິຕຸວາ ອຸກຸຂິປີຕຸໍ ອສກຸໂກນຸຕາ ວິກາຄໍ ກຕຸວາ ອຸກຸຂິປີຕຸວາ ອຄມໍສູ’’ຕິ ວຕຸວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣີ.

ອຕີເຕ ພາຣາຕາສີຍໍ ພຣຫຸມທຕຸເຕ ຣຊຸຊໍ ກາເຣນຸເຕ ໂພຂີສຕຸໂຕ ເອກສຸມີ ຄາມເກ ກສຸສໂກ ອໂຫສີ. ໂສ ເອກທິວສໍ ອຄຸລຕຣສຸມີ ຉທຸທິຕຄາມເກ ເຂຕຸເຕ ກສີ ກສຕີ. ປຸພຸເພ ຈ ຕສຸມີ ຄາເມ ເອໂກ ວິກວສມຸປນຸໂນ ເສຜຸຖິ ອູຣຸມຕຸຕປຣີຕາຫໍ ຈຕຸຫຕຸຖາຍາມໍ ກລຸຈນກຸຂນຸຂໍ ນິທຫິຕຸວາ ກາລມກາສີ. ຕສຸມີ ໂພຂີສຕຸຕສຸສ ນງຄລໍ ລຄິຕຸວາ ອຜຸຖາສີ. ໂສ ‘‘ມູລສນຸຕານກໍ ກວິສຸສຕີ’’ຕິ ປໍສຸໍ ວິຍູຫນຸໂຕ ຕໍ ທີສຸວາ ປໍສຸນາ ປຜິຈຸຉາເທຕຸວາ ທິວສໍ ກສິຕຸວາ ອຕຸຖງຄເຕ ສູຣິເຍ ຍຸຄນງຄລາທີນິ ເອກມນຸເຕ ນິກຸຂິປີຕຸວາ ‘‘ກລຸຈນກຸຂນຸຂໍ ຄຕຸຫິຕຸວາ ຄຈຸຉິສຸສາມີ’’ຕິ ຕໍ ອຸກຸຂິປີຕຸໍ ນາສກຸຂິ. ອສກຸໂກນຸໂຕ ນິສີທິຕຸວາ ‘‘ເອຕຸຕກໍ ກຸຈຸຉິກຣຕາຍ ກວິສຸສຕີ, ເອຕຸຕກໍ ນິທຫິຕຸວາ ຖເປສຸສາມີ, ເອຕຸຕເກນ ກມຸມນຸເຕ ປໂຍເຊສຸສາມີ, ເອຕຸຕກໍ ທານາທີປຸລຸລກິຣິຍາຍ ກວິສຸສຕີ’’ຕິ ຈຕຸຕາໂຣ ໂກຍຸຖາເສ ອກາສີ. ຕສຸເສວໍ ວິກຕຸຕກາເລ ໂສ ກລຸຈນກຸຂນຸໂຂ ສລຸລຫຸໂກ ວິຍ ອໂຫສີ. ໂສ ຕໍ ອຸກຸຂິປີຕຸວາ ໝຣໍ ເນຕຸວາ ຈຕຸຂາ ວິກຊິຕຸວາ ທານາທີນິ ປຸລຸລານິ ກຕຸວາ ຍຖາກມຸມໍ ຄໂຕ.

ອິຕິ ກຄວາ ອິມໍ ຂມຸມເທສນໍ ອາຫຣິຕຸວາ ອກິສມຸພຸທຸໂຊ ຫຸຕຸວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໕໖.

‘ໂຍ ປຫຜຸເຖນ ຈິຕຸເຕນ, ປຫຜຸຖມນໂສ ນໂຣ;

ກາເວຕິ ກຸສລໍ ຂມຸມໍ, ໂຍຄກຸເຂມສຸສ ປຕຸຕິຍາ;

ປາປຸເຕ ອນຸປຸພຸເພນ, ສພຸພສໍໂຍຊນກຸຂຍ’’ນຸຕີ.

ຕຕຸຖ ປຫຜຸເຖນາຕິ ວິນິວຣເຕນ. ປຫຜຸຖມນໂສຕິ ຕາຍ ເອວ ວິນິວຣຕາຍ ປຫຜຸຖມານໂສ, ສຸວຕຸຕໍ ວິຍ ປຫໍສິຕຸວາ ສມຸຊໂຊຕິຕສປຸປກາສຈິຕຸໂຕ ຫຸຕຸວາຕິ ອຕຸໂຖ.

ເອວໍ ສຕຸຖາ ອຣຫຕຸຕຄູເຜນ ເທສນໍ ນິຜຸຖາເປຕຸວາ ອນຸສນຸຊີ ໝເຜຕຸວາ ຊາຕກໍ ສໂມຮາເນສີ – ‘‘ຕທາ ກລຸຈນກຸຂນຸຂລທຸຂປຸຣິໂສ ອຫເມວ ອໂຫສີ’’ນຸຕີ.

ກຄຸຈນກຸຂນຸຂຊາຕກວຕຸຕນາ ຈຄຸຖາ។

[໕ຖ] ຖ។ ວານຣິນຸທຊາຕກວຕຸຕນາ

ຍສຸເສເຕຈຕຸໂຣ ສມຸມາຕິ ອິທໍ ສຕຸຖາ ເວລຸຂຸວເນ ວິຫຣນຸໂຕ ເທວທຕຸຕສຸສ ວຂາຍ ປຣິສກຸການໍ ອາຣພຸກ ກເຖສິ។ ຕສຸມິຄຸຫິ ສມເຍ ສຕຸຖາ ''ເທວທຕຸໂຕ ວຂາຍ ປຣິສກຸກຕີ''ຕິ ສຸຕຸວາ ''ນ, ກິກຸຂເວ, ອິທາເນວ ເທວທຕຸໂຕ ມຍຸຫໍ ວຂາຍ ປຣິສກຸກຕິ, ປຸພຸເພປີ ປຣິສກຸກິເຍວ, ຕາສມຕຸຕມຸປີ ປນ ກາຕຸໍ ນາສກຸຂີ''ຕິ ວຕຸວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣິ។

ອຕີເຕ ພາຣາຕສິຍໍ ພຸຣຫຸມທຕຸເຕ ຣຊຸຊໍ ກາເຣນຸເຕ ໂພຣິສຕຸໂຕ ກປິໂຍນິຍໍ ນິພຸພຕຸຕິຕຸວາ ວຸຫຸຜິມນຸວາຍ ອສຸສໂປຕກປຸປ ມາໂຕ ຖາມສມຸປນຸໂນ ເອກຈໂຣ ຫຸຕຸວາ ນທີຕີເຣ ວິຫຣຕິ។ ຕສຸສາ ປນ ນທິຍາ ເວມຊຸເຊ ເອໂກ ທີປໂກ ນານປຸປກາເຣຫີ ອມຸພປນສາທີຫີ ຜລຣຸກຸເຂຫີ ສມຸປນຸໂນ។ ໂພຣິສຕຸໂຕ ນາຄພໂລ ຖາມສມຸປນຸໂນ ນທິຍາ ໂອຣິມຕີຣໂຕ ອຸປຸປຕິຕຸວາ ທີປກສຸສ ໂອຣໂຕ ນທີມຊຸເຊ ເອໂກ ປີຝຸຖິປາສາໂຕ ອຕຸຖີ, ຕສຸມີ ນິປຕຕິ, ຕໂຕ ອຸປຸປຕິຕຸວາ ຕສຸມີ ທີປເກ ປຕຕິ។ ຕຕຸຖ ນານປຸປກາ ຣານິ ຜລານິ ຂາທິຕຸວາ ສາຍໍ ເຕເນວ ອຸປາເຍນ ປຈຸຈາຄນຸຕຸວາ ອຕຸຕໂນ ວສນຄຸຖາເນ ວສິຕຸວາ ປຸນທິວເສປີ ຕເຖວ ກໂຣຕິ។ ອິມິນາ ນິຍາເມນ ຕຕຸຖ ວາສໍ ກປຸເປຕິ។

ຕສຸມີ ປນ ກາເລ ເອໂກ ກຸມຸກີໂລ ສປຊາປຕິໂກ ຕສຸສາ ນທິຍາ ວສຕິ។ ຕສຸສ ກຣິຍາ ໂພຣິສຕຸຕໍ ອປຣາປຣໍ ຄຈຸຈນຸຕໍ ທິສຸວາ ໂພຣິສຕຸຕສຸສ ຫທຍມໍເສ ໂທຫລຸອໍ ອຸປຸປາເທຕຸວາ ກຸມຸກີລໍ ອາຫ – ''ມຍຸຫໍ ໂຂ, ອຍຸຍ, ອິມສຸສ ວານຣິນຸທສຸສ ຫທຍມໍເສ ໂທຫ ລຸໂອ ອຸປຸປນຸໂນ''ຕິ។ ກຸມຸກີໂລ ''ສາຣຸ, ກທຸເທ, ລຈຸຈສີ''ຕິ ວຕຸວາ ''ອຊຸຊ ຕໍ ສາຍໍ ທີປກໂຕ ອາຄຈຸຈນຸຕເມວ ຄຕຸຫິສຸສາມີ''ຕິ ຄນຸຕຸວາ ປີຝຸຖິປາສາເຕ ນິປຊຸຊິ។

ໂພຣິສຕຸໂຕ ທິວສໍ ຈຣິຕຸວາ ສາຍນຸຫສມເຍ ທີປເກ ຖິໂຕວ ປາສາຕໍ ໂອໂລເກຕຸວາ – ''ອຍໍ ປາສາໂຕ ອິທານິ ອຸຈຸຈຕໂຣ ຂາຍ ຕິ, ກື ນຸ ໂຂ ກາຣຕ''ນຸຕິ ຈິນຸເຕສີ។ ຕສຸສ ກິຣ ອຸທກປຸປມາຕລຸຈ ປາສາຕປຸປມາຕລຸຈ ສຸວວຕຸຖາປີຕເມວ ໂທຕິ។ ເຕນສຸສ ເອຕທໂຫສິ ''ອຊຸຊ ອິມິສຸສາ ນທິຍາ ອຸທກໍ ເນວ ຫາຍຕິ, ນ ຈ ວຫຸຒຕິ, ອຖ ຈ ປນາຍໍ ປາສາໂຕ ມຫາ ຫຸຕຸວາ ປຄຸຍາຍຕິ, ກຈຸຈິ ນຸ ໂຂ ເອຕຸຖ ມຍຸຫໍ ຄຫາຕຕຸຖາຍ ກຸມຸກີໂລ ນິປນຸໂນ''ຕິ។ ໂສ ''ວີມໍສາມີ ຕາວ ນ''ນຸຕິ ຕຕຸເຖວ ຖຕຸວາ ປາສາເຕນ ສທຸຂີ ກເຖນຸໂຕ ວິຍ ''ໂກ ປາສາຕາ''ຕິ ວຕຸວາ ປຜິວຈນໍ ອລກນຸໂຕ ຍາວຕຕິຍໍ ''ໂກ ປາສາຕາ''ຕິ ອາຫ។ ປາສາໂຕ ກີ ປຜິວຈນໍ ທສຸສຕິ។ ປຸນປິ ວານໂຣ ''ກີ ໂກ ປາສາຕ, ອຊຸຊ ມຍຸຫໍ ປຜິວຈນໍ ນ ເທສີ''ຕິ ອາຫ។ ກຸມຸກີໂລ ''ອທຸຂາ ອຄຸເຄສຸ ທິວເສສຸ ອຍໍ ປາສາໂຕ ວານຣິນຸທສຸສ ປຜິວຈນໍ ອທາສີ, ທສຸສາມິ ທານິສຸສ ປຜິວຈນ''ນຸຕິ ຈິນຸເຕຕຸວາ ''ກີ, ໂກ ວານຣິນຸທາ''ຕິ ອາຫ។ ''ໂກສີ ຕຸວ''ນຸຕິ? ''ອຫໍ ກຸມຸກີໂລ''ຕິ។ ''ກິມຕຸຖໍ ເອຕຸຖ ນິປນຸໂນສີ''ຕິ? ''ຕວ ຫທຍມໍສໍ ປຕຸຖຍມາໂນ''ຕິ។ ໂພຣິສຕຸໂຕ ຈິນຸເຕສີ ''ອຄຸໂຍ ເມ ຄມນມຄຸໂຄ ນຕຸຖີ, ອຊຸຊ ມຍາ ເອສ ກຸມຸກີໂລ ວຄຸເຈຕພຸໂພ''ຕິ។ ອຖ ນໍ ເອວມາຫ ''ສມຸມ ກຸມຸກີລ, ອຫໍ ອຕຸຕາ ນໍ ຕຸຍຸຫໍ ປຣິຈຸຈຊິສຸສາມິ, ຕຸວໍ ມຸຂໍ ວິວຣິຕຸວາ ມໍ ຕວ ສນຸຕິກໍ ອາຄຕກາເລ ຄຕຸຫາຫີ''ຕິ។ ກຸມຸກີລານຄຸຫິ ມຸເຂ ວິວເຜ ອກຸຂີນິ ນິມຸມີລນຸຕິ។ ໂສ ຕໍ ການຕໍ ອສລຸລກຸເຂຕຸວາ ມຸຂໍ ວິວຣີ, ອຖສຸສ ອກຸຂີນິ ປີຖີຍີສຸ។ ໂສ ມຸຂໍ ວິວຣິຕຸວາ ອກຸຂີນິ ນິມຸມີເລຕຸວາ ນິປຊຸຊິ។ ໂພຣິສຕຸໂຕ ຕຖາກາວໍ ລຕຸວາ ທີປກາ ອຸປຸປຕິໂຕ ຄນຸຕຸວາ ກຸມຸກີລສຸສ ມຕຸຖເກ ອກຸກມິຕຸວາ ຕໂຕ ອຸປຸປຕິໂຕ ວິຊຸຊຸລຕາ ວິຍ ວິຊຸໂຊຕມາໂນ ປຣຕີເຣ ອຄຸຖາສິ។

ກຸມຸກີໂລ ຕໍ ອຈຸຈຣິຍໍ ທິສຸວາ ''ອິມິນາ ວານຣິນຸເທນ ອຕິອຈຸເຈຣກໍ ກຕ''ນຸຕິ ຈິນຸເຕຕຸວາ ''ໂກ ວານຣິນຸທ, ອິມສຸມີ ໂລເກ ຈຕູຫີ ຂມຸເມຫີ ສມນຸນາຄໂຕ ປຸຄຸຄໂລ ປຈຸຈາມິຕຸເຕ ອຜິກວຕິ។ ເຕ ສພຸເພປີ ຕຸຍຸຫໍ ອພຸການຸຕເຣ ອຕຸຖີ ມຄຸເຄ''ຕິ ວຕຸວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໕ຖ។

''ຍສຸເສເຕ ຈຕຸໂຣ ຂມຸມາ, ວານຣິນຸທ ຍຖາ ຕວ;

ສຈຸຈໍ ສມຸໂມ ສິຕິ ຈາໂຄ, ທິຍຸກໍ ໂສ ອຕິວຕຸຕຕິ’’ຕິ.

ຕຕຸຖ ຍສຸສາຕິ ຍສຸສ ກສຸສຈິ ປຸຄຸຄລສຸສ. ເອເຕຕິ ອິທານິ ວຕຸຕພຸເພ ປຈຸຈກຸຂໂຕ ນິທຸທິສຕິ. ຈຕຸໂຣ ສມຸມາຕິ ຈຕຸຕາໂຣ ຄຸຕາ. ສຈຸຈນຸຕິ ວຈີສຈຸຈໍ, ‘‘ມມ ສນຸຕິກໍ ອາຄມິສຸສາມີ’’ຕິ ວຕຸວາ ມຸສາວາທໍ ອກຕຸວາ ອາຄໂຕເຍວາຕິ ເອຕໍ ເຕ ວຈີສຈຸຈໍ. ສມຸໂມຕິ ວິຈາຣຕາປຸຍຸຍາ, ‘‘ເອວໍ ກເຕ ອິທໍ ນາມ ກວິສຸສຕີ’’ຕິ ເອສາ ເຕ ວິຈາຣຕາປຸຍຸຍາ ອຕຸຖີ. ສິຕິຕິ ອພຸໂພຈຸຊິນຸນໍ ວີຣິຍໍ ວຸຈຸຈຕິ, ເອຕມຸປີ ເຕ ອຕຸຖີ. ຈາໂຄຕິ ອຕຸຕປຣິຈຸຈາໂຄ, ຕຸວໍ ອຕຸຕານໍ ປຣິຈຸຈຊິຕຸວາ ມມ ສນຸຕິກໍ ອາຄໂຕ. ຍໍ ປນາທໍ ຄຕຸທີ ຕຸໍ ນາສກຸຂີ, ມຍຸຫເມເວສ ໂທໂສ. ທິຍຸຄນຸຕິ ປຈຸຈາມິຕຸຕໍ. ໂສ ອຕິວຕຸຕຕີຕິ ຍສຸສ ປຸຄຸຄລສຸສ ຍຖາ ຕວ, ເອວໍ ເອເຕ ຈຕຸ ຕາໂຣ ສມຸມາ ອຕຸຖີ, ໂສ ຍຖາ ມໍ ອຊຸຊ ຕຸວໍ ອຕິກຸກນຸໂຕ, ຕເຖວ ອຕຸຕໂນ ປຈຸຈາມິຕຸຕໍ ອຕິກຸກມຕິ ອກິກວຕີຕີ. ເອວໍ ກຸມຸກີໂລ ໂພຊິສຕຸຕໍ ປສໍສິຕຸວາ ອຕຸຕໂນ ວສພຸຖານໍ ຄໂຕ.

ສຕຸຖາປີ ‘‘ນ, ກິກຸຂເວ, ເທວທຕຸໂຕ ອິທາເນວ ມຍຸຫໍ ວທາຍ ປຣິສກຸກຕິ, ປຸພຸເພປີ ປຣິສກຸກິເຍວາ’’ຕິ ອິມໍ ສມຸມເທສນໍ ອາຫຣິຕຸວາ ອນຸສນຸຂີ ພເຕຸວາ ຊາຕກໍ ສໂມຊາເນສີ – ‘‘ຕທາ ກຸມຸກີໂລ ເທວທຕຸໂຕ ອໂຫສີ, ກຣີຍາສຸສ ຈິຍຸຈມາຕາວິກາ, ວານຣິນຸໂທ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສີ’’ນຸຕິ.

ວານຣິນຸທຊາຕກວຕຸຕນາ ສຕຸຕມາ.

[໔໗] ໘. ຕໂຍສມຸມຊາຕກວຕຸຕນາ

ຍສຸສ ເອເຕ ຕໂຍ ສມຸມາຕິ ອິທໍ ສຕຸຖາ ເວລຸວເນ ວິຫຣນຸໂຕ ເທວທຕຸຕສຸສ ວທາຍ ປຣິສກຸກນເມວາຣພຸກ ກເຖສິ.

ອຕີເຕ ພາຣາຕສິຍໍ ພຸຣຫຸມທຕຸເຕ ຣຊຸຊໍ ກາເຣນຸເຕ ເທວທຕຸໂຕ ວານຣໂຍນິຍໍ ນິພຸພຕຸຕິຕຸວາ ຫິມວນຸຕປຸປເທເສ ຍູຖໍ ປຣິຫຣນຸໂຕ ອຕຸຕານໍ ປຝິຈຸຈ ຊາຕານໍ ວານຣໂປຕການໍ ‘‘ວຸທຸທິປຸປຕຸຕາ ອິເມ ຍູຖໍ ປຣິຫເຣຍຸຍຸ’’ນຸຕິ ກເຍນ ທນຸເຕທີ ຫໍສິຕຸ ວາ ເຕສໍ ພີຊານິ ອຸປຸປາເຍຕີ. ຕທາ ໂພຊິສຕຸໂຕປິ ຕເມວ ປຝິຈຸຈ ເອກີສຸສາ ວານຣິຍາ ກຸຈຸຊິສຸມີ ປຝິສນຸຂີ ຄຕຸທີ. ອຖ ສາ ວານຣີ ຄພຸກສຸສ ປຕິຍຸຖິຕກາວໍ ຍຕຸວາ ອຕຸຕໂນ ຄພຸກໍ ອນຸຣກຸຂມານາ ອຍຸຍໍ ປພຸພຕປາທໍ ອຄມາສີ. ສາ ປຣິປກຸກຄພຸກາ ໂພຊິສຕຸຕໍ ວິຊາຍີ. ໂສ ວຸທຸທິມນຸວາຍ ວິຍຸຍຸຕໍ ປຕຸໂຕ ຖາມສມຸປນຸໂນ ອໂຫສີ. ໂສ ເອກທິວສໍ ມາຕຣໍ ປຸຈຸຊິ ‘‘ອມຸມ, ມຍຸຫໍ ປີ ຕາ ກຫ’’ນຸຕິ? ‘‘ຕາຕ, ອສຸກສຸມີ ນາມ ປພຸພຕປາເທ ຍູຖໍ ປຣິຫຣນຸໂຕ ວສຕີ’’ຕິ. ‘‘ອມຸມ, ຕສຸສ ມໍ ສນຸຕິກໍ ເນຫີ’’ຕິ. ‘‘ຕາຕ, ນ ສກຸກາ ຕຍາ ປິຕຸ ສນຸຕິກໍ ຄນຸຕຸໍ. ປີຕາ ຫິ ເຕ ອຕຸຕານໍ ປຝິຈຸຈ ຊາຕານໍ ວານຣໂປຕການໍ ຍູຖປຣິຫຣຕກເຍນ ທນຸເຕທີ ຫໍສິຕຸວາ ພີຊານິ ອຸປຸປາເຍຕີ’’ຕິ. ‘‘ອມຸມ, ເນທີ ມໍ ຕຕຸຖ, ອຫໍ ຊານິສຸສາມີ’’ຕິ. ສາ ປຸຕຸຕໍ ອາທາຍ ຕສຸສ ສນຸຕິກໍ ອຄມາສີ.

ໂສ ວານໂຣ ອຕຸຕໂນ ປຸຕຸຕໍ ທິສຸວາວ ‘‘ອຍໍ ວຸທຸຍນຸໂຕ ມຍຸຫໍ ຍູຖໍ ປຣິຫຣິຕຸໍ ນ ທສຸສຕີ, ອິທາເນວ ມາເຣຕພຸໂພ’’ຕິ ‘‘ເອຕໍ ອາ ລິງຄນຸໂຕ ວິຍ ຄາລຸທໍ ປີລຸເອຕຸວາ ຊີວິຕກຸຂຍໍ ປາເປສຸສາມີ’’ຕິ ຈິນຸເຕຕຸວາ ‘‘ເອຫີ, ຕາຕ, ເອຕຸຕກໍ ກາລໍ ກຫໍ ຄໂຕສີ’’ຕິ ໂພຊິສຕຸຕໍ ອາລິງຄນຸໂຕ ວິຍ ນິປຸປີລຸເອສີ. ໂພຊິສຕຸໂຕ ປນ ນາຄພໂລ ຖາມສມຸປນຸໂນ, ໂສປີ ນໍ ນິປຸປີລຸເອສີ, ອຖສຸສ ອຍຸຖິນິ ກີຊຸຊນາກາຣປຸປຕຸຕານິ ອເຫສຸໍ. ອຖສຸສ ເອຕທໂຫສີ ‘‘ອຍໍ ວຸທຸຍນຸໂຕ ມໍ ມາເຣສຸສຕີ, ເກນ ນຸ ໂຂ ອຸປາເຍນ ປຸເຣຕຣຍຸເຍວ ມາເຣຍຸຍ’’ນຸຕິ. ຕໂຕ ຈິນຸເຕສີ ‘‘ອຍໍ ອວິທູເຣ ຣກຸຂສປຣິຄຸຄທີໂຕ ສໂຣ ອຕຸຖີ, ຕຕຸຖ ນໍ ຣກຸຂເສນ ຂາທາເປສຸສາມີ’’ຕິ. ອຖ ນໍ ເອວມາຫ ‘‘ຕາຕ, ອຫໍ ມຫລຸລໂກ, ອິມໍ ຍູຖໍ ຕຸຍຸຫໍ ນິຍຸຍາເທມິ, ອຊຸເຊວ ຕໍ ຣາຊານໍ ກໂຣມິ, ອສຸກສຸມີ ນາມ ຖາເນ ສໂຣ ອຕຸຖີ, ຕຕຸຖ ທຸເວ ກຸມຸທິນິໂຍ, ຕີສຸໂສ ອຸປຸປລິນິໂຍ, ປຍຸຈ ປທຸມິນິໂຍ ຈ ປຸປຸຜນຸຕີ, ຄຈຸຊ, ຕໂຕ ປຸປຸຜານິ ອາຫຣາ’’ຕິ. ໂສ ‘‘ສາຊຸ, ຕາຕ, ອາຫຣິສຸສາມີ’’ຕິ ຄນຸຕຸວາ ສຫສາ ອໂນຕຣິຕຸວາ ສມນຸຕາ ປທໍ ປຣິຈຸຊິນຸທນຸໂຕ ໂອຕິຕຸຕປທຍຸເຍວ ອທຸທສ, ນ ອຸຕຸຕິຕຸຕປທໍ. ໂສ ‘‘ອິມິນາ ສເຣນ ຣກຸຂສປຣິຄຸຄທີເຕນ ກວິຕພຸພໍ, ມຍຸຫໍ ປີຕາ ອຕຸຕນາ ມາເຣຕຸໍ ອສກຸໂກນຸໂຕ ຣກຸຂເສນ ມໍ ຂາທາເປຕຸກາໂມ ກວິສຸສຕິ , ອຫໍ ອິມຍຸຈ ສຣໍ ນ ໂອຕຣິສຸສາມິ, ປຸປຸຜານິ ຈ ຄເຫສຸສາມີ’’ຕິ ນິຣຸທກຖຸຖານໍ ຄນຸຕຸວາ ເວຄໍ ຄເຫຕຸວາ ອຸປຸປຕິຕຸວາ ປຣໂຕ ຄຈຸຊນຸໂຕ ນິຣຸທເກ ໂອກາເສ ຖິຕາເນວ ທຸເວ ປຸປຸຜານິ ຄເຫຕຸວາ ປຣຕີເຣ ປຕິ. ປຣຕີຣໂຕປີ ໂອຣິມຕີຣໍ ອາຄຈຸຊນຸໂຕ ເຕເນວຸປາເຍນ ທຸເວ ຄຕຸທີ. ເອວໍ ອຸໂກສຸ ປສຸເສສຸ ຣາສີ ກໂຣນຸໂຕ ປຸປຸຜານິ ຈ ຄຕຸທີ, ຣກຸຂສສຸສ ຈ ອາຕພຸຖານໍ ນ ໂອຕຣີ.

ອຖສ຺ສ “ອິໂຕ ອຸຕ຺ຕຣິ ອຸກ຺ຂິປິຕຸໍ ນ ສກ຺ຂິສ຺ສາມິ”ຕິ ຕານິ ປຸປ຺ຜານິ ຄເຫຕ຺ວາ ເອກສ຺ມິໍ ຖາເນ ຣາສິໍ ກໂຣນ຺ຕສ຺ສ ໂສ ຣກ຺ຂໂສ “ມຍາ ເອຕ຺ຕກໍ ກາລໍ ເອວຣູໂປ ປຕ຺ຍວາ ອຈ຺ຉຣິຍປຸຣິໂສ ນ ທິຏ຺ຐປຸພ຺ໂພ, ປຸປ຺ຜານິ ຈ ນາມ ຍາວທິຈ຺ຉກໍ ຄຫິຕານິ, ມຍ຺ຫຏ຺ຈ ອາຕຏ຺ຐານໍ ນ ໂອຕຣິ”ຕິ ອຸທກໍ ທ຺ວິຘາ ກິນ຺ທນ຺ໂຕ ອຸທກໂຕ ອຸຏ຺ຐາຍ ໂພຎິສຕ຺ຕໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ “ວານຣິນ຺ທ, ອິມສ຺ມິໍ ໂລເກ ຍສ຺ສ ຕໂຍ ຘມ຺ມາ ອຕ຺ຖິ, ໂສ ປຈ຺ຈາມິຕ຺ຕໍ ອຠິກວຕິ, ເຕ ສພ຺ເພປິ ຕວ ອພ຺ກນ຺ຕເຣ ອຕ຺ຖິ ມຏ຺ເຏ”ຕິ ວຕ຺ວາ ໂພຎິສຕ຺ຕສ຺ສ ຖຸຕິໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໔໗຺.

“ຍສ຺ສ ເອເຕ ຕໂຍ ຘມ຺ມາ, ວານຣິນ຺ທ ຍຖາ ຕວ;

ທກ຺ຂິຍໍ ສູຣິຍໍ ປຏ຺ຏາ, ທິຏ຺ຐໍ ໂສ ອຕິວຕ຺ຕຕີ”ຕິ຺.

ຕຕ຺ຖ ທກ຺ຂິຍນ຺ຕິ ທກ຺ຂກາໂວ, ສມ຺ປຕ຺ຕກຍໍ ວິຘມິຕຸໍ ຊານນປຏ຺ຏາຍ ສມ຺ປຍຸຕ຺ເຕົາຕ຺ຕມວີຣິຍສ຺ເສຕໍ ນາມໍ຺. ສູຣິຍນ຺ຕິ ສູຣກາໂວ, ນິພ຺ກຍກາວສ຺ເສຕໍ ນາມໍ຺. ປຏ຺ຏາຕິ ປຏ຺ຏາປທຏ຺ຐານາຍ ອຸປາຍປຏ຺ຏາເຍຕໍ ນາມໍ຺.

ເອວໍ ໂສ ທກຣກ຺ຂໂສ ອິມາຍ ຄາຖາຍ ໂພຎິສຕ຺ຕສ຺ສ ຖຸຕິໍ ກຕ຺ວາ “ອິມານິ ປຸປ຺ຜານິ ກິມຕ຺ຖໍ ຫຣສີ”ຕິ ປຸຈ຺ຉິ຺. “ປີຕາ ມໍ ຣາຊາ ນໍ ກາຕຸກາໂມ, ເຕນ ກາຣເຕນ ຫຣາມີ”ຕິ຺. “ນ ສກ຺ກາ ຕາທິເສນ ອຸຕ຺ຕມປຸຣິເສນ ປຸປ຺ຜານິ ວຫິຕຸໍ ອຫໍ ວຫິສ຺ສາມີ”ຕິ ອຸກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ປຈ຺ຉໂຕ ປຈ຺ຉໂຕ ອຄມາສີ຺. ອຖສ຺ສ ປີຕາ ທູຣໂຕວ ຕໍ ທິສ຺ວາ “ອຫໍ ອິມໍ ‘ຣກ຺ຂສກຕ຺ຕໍ ກວິສ຺ສຕີ’ຕິ ປຫິເຕົ, ໂສ ທານສ ຣກ຺ຂສໍ ປຸປ຺ຜານິ ຄາຫາເປນ຺ໂຕ ອາຄຈ຺ຉຕິ, ອິທານິມ຺ຫິ ນຏ຺ໂຐ”ຕິ ຈິນ຺ເຕນ຺ໂຕ ສຕ຺ຕຘາ ຫທຍຜາລນໍ ປຕ຺ວາ ຕຕ຺ເຖວ ຊີວິຕກ຺ຂຍໍ ປຕ຺ໂຕ຺. ເສສວານຣາ ສນ຺ນິປຕິຕ຺ວາ ໂພຎິສຕ຺ຕໍ ຣາຊານໍ ອກໍສ຺ຸ.

ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ອນຸສນ຺ຘິໍ ຑເຜຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຘາເນສິ – “ຕທາ ຍູຖປຕິ ເທວທຕ຺ໂຕ ອໂຫສິ, ຍູຖປຕິ ປຸຕ຺ໂຕ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິ”ນ຺ຕິ຺.

ຕໂຍຘມ຺ມຊາຕກວຕ຺ຕນາ ອຏ຺ຐມາ຺.

[໔໙] ໙຺. ເກຣິວາທກຊາຕກວຕ຺ຕນາ

ຘເມ ຘເມຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ອຏ຺ຏຕຣໍ ທຸພ຺ພຈກິກ຺ຂຸໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິ຺. ຕຏ຺ຫິ ກິກ຺ຂຸໍ ສຕ຺ຖາ “ສຈ຺ຈໍ ກິຣ ຕ຺ວໍ ກິກ຺ຂຸ ທຸພ຺ພໂຈສີ”ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ “ສຈ຺ຈໍ, ກຄວາ”ຕິ ວຸຕ຺ເຕ “ນ ຕ຺ວໍ ກິກ຺ຂຸ ອິທາເນວ ທຸພ຺ພໂຈ, ປຸພ຺ເພປິ ທຸພ຺ພໂຈເຍວາ”ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣິ຺.

ອຕີເຕ ພາຣາຕສິຍໍ ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ເຕ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ເຕ ໂພຎິສຕ຺ໂຕ ເກຣິວາທກກຸເລ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຕ຺ວາ ຄາມເກ ວສຕິ຺. ໂສ “ພາຣາຕສິຍໍ ນກ຺ຂຕ຺ຕໍ ຑຸຏ຺ຐ”ນ຺ຕິ ສຸຕ຺ວາ “ສມຊ຺ຊມຕ຺ຫເລ ເກຣີ ວາເທຕ຺ວາ ຘນໍ ອາຫຣິສ຺ສາມີ”ຕິ ປຸຕ຺ຕໍ ອາທາຍ ຕຕ຺ຖ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເກຣີ ວາເທຕ຺ວາ ພຫຸຘນໍ ລກິ຺. ໂສ ຕໍ ອາທາຍ ອຕ຺ຕໂນ ຄາມໍ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ໂຈຣາຕວິໍ ປຕ຺ວາ ປຸຕ຺ຕໍ ນິຣນ຺ຕຣໍ ເກຣີ ວາເທນ຺ຕໍ ວາເຣສິ “ຕາຕ, ນິຣນ຺ຕຣໍ ອວາເທຕ຺ວາ ມຄ຺ຄປຜິປນ຺ນສ຺ສ ອິສ຺ສຣສ຺ສ ເກຣີ ວິຍ ອນ຺ຕຣນ຺ຕຣາ ວາເທຫີ”ຕິ ໂສ ປີຕຣາ ວາຣິຍມາໂນປິ “ເກຣິສທ຺ເທເນວ ໂຈເຣ ປລາເປສ຺ສາມີ”ຕິ ວຕ຺ວາ ນິຣນ຺ຕຣເມວ ວາເທສິ຺. ໂຈຣາ ປຖມຏ຺ເຏວ ເກຣິສທ຺ທໍ ສຸຕ຺ວາ “ອິສ຺ສຣເກຣີ ກວິສ຺ສຕີ”ຕິ ປລາຍິຕ຺ວາ ອຕິ ວິຍ ເອກາພທ຺ຘໍ ສທ຺ທໍ ສຸຕ຺ວາ “ນາຍໍ ອິສ຺ສຣເກຣີ ກວິສ຺ສຕີ”ຕິ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ອຸປຘາເຣນ຺ຕາ ທ຺ເວເຍວ ຊເນ ທິສ຺ວາ ໂປເຖຕ຺ວາ ວິລຸມ຺ປິໍສ຺ຸ. ໂພຎິສຕ຺ໂຕ “ກິຈ຺ເຉນ ວຕ ໂນ ລທ຺ຘໍ ຘນໍ ເອກາພທ຺ຘໍ ກຕ຺ວາ ວາເທນ຺ໂຕ ນາເສສີ”ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໔໙຺.

‘‘ສເມ ສເມ ນາຕິສເມ, ອຕິສນ຺ຕລ຺ຫີ ປາປກໍ;

ສນ຺ເຕນ ຫີ ສຕໍ ລທ຺ສໍ, ອຕິສນ຺ເຕນ ນາສິຕ’’ນ຺ຕິ຺

ຕຕ຺ຖ ສເມ ສເມຕິ ສເມຍ຺ຍ ໂນ ນ ສເມຍ຺ຍ, ເກຣີ ວາເທຍ຺ຍ ໂນ ນ ວາເທຍ຺ຍາຕິ ອຕ຺ໂຖ຺ ນາຕິສເມຕິ ອຕິກ຺ກມິຕ຺ວາ ປນ ນິຣນ຺ຕຣເມວ ກຕ຺ວາ ນ ວາເທຍ຺ຍ຺ ກິງ຺ກາຣຓາ? ອຕິສນ຺ຕລ຺ຫີ ປາປກໍ, ນິຣນ຺ຕຣໍ ເກຣີວາທນໍ ອິທານິ ອມ຺ຫາກໍ ປາປກໍ ລາມກໍ ຊາຕໍ຺ ສນ຺ເຕນ ຫີ ສຕໍ ລທ຺ສນ຺ຕິ ນຄເຣ ສມນ຺ເຕນ ເກຣີວາທເນນ ກຫາປຕສຕໍ ລທ຺ສໍ຺ ອຕິສນ຺ເຕນ ນາສິຕນ຺ຕິ ອິທານິ ປນ ເມ ປຸຕ຺ເຕນ ວຈນໍ ອກຕ຺ວາ ຍທິທໍ ອຜວິຍໍ ອຕິສນ຺ຕໍ, ເຕນ ອຕິສນ຺ເຕນ ສພ຺ພໍ ນາສິຕນ຺ຕິ຺

ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ສມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ອນຸສນ຺ຘິ ຆເຍຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຘາເນສິ – ‘‘ຕທາ ປຸຕ຺ໂຕ ທຸພ຺ພຈກິກ຺ຂຸ ອໂຫສິ, ປິຕາ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິ’’ນ຺ຕິ຺

ເກຣີວາທກຊາຕກວຓ຺ຓນາ ນວມາ຺

[໖໐] ໑໐຺ ສງ຺ຂສມຊາຕກວຓ຺ຓນາ

ສເມສເມຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ທຸພ຺ພຈເມວາຣພ຺ພ ກເຖສິ຺

ອຕີເຕ ພາຣາຓສິຍໍ ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ເຕ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ເຕ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ສງ຺ຂສມກກຸເລ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຕ຺ວາ ພາຣາຓສິຍໍ ນກ຺ຂຕ຺ເຕ ຆຸຍ຺ເຖ ປິຕຣໍ ອາທາຍ ສງ຺ຂສມນກມ຺ເມນ ສນໍ ລກິຕ຺ວາ ອາຄມນກາເລ ໂຈຣາຍວິຍໍ ປິຕຣໍ ນິຣນ຺ຕຣໍ ສງ຺ຂໍ ສມນ຺ຕໍ ວາເຣສິ຺ ໂສ ‘‘ສງ຺ຂສທ຺ເທນ ໂຈເຣ ປລາເປສ຺ສາມີ’’ຕິ ນິຣນ຺ຕຣເມວ ສມິ, ໂຈຣາ ປຸຣິມນເຍເນວ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ວິລຸມ຺ປິສ຺຺ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ປຸຣິມນເຍເນວ ຄາຖໍ ອກາສິ –

໖໐຺

‘‘ສເມ ສເມ ນາຕິສເມ, ອຕິສນ຺ຕລ຺ຫີ ປາປກໍ;

ສນ຺ເຕນາຣິຄຕາ ໂກຄາ, ເຕ ຕາໂຕ ວິສມີ ສມ’’ນ຺ຕິ຺

ຕຕ຺ຖ ເຕ ຕາໂຕ ວິສມີ ສມນ຺ຕິ ເຕ ສງ຺ຂໍ ສມິຕ຺ວາ ລທ຺ສໂກເຄ ມມ ປິຕາ ປຸນປ຺ປຸນໍ ສມນ຺ໂຕ ວິສມີ ວິທ຺ສເສສິ ວິນາເສສີຕິ຺

ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ສມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ອນຸສນ຺ຘິ ຆເຍຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຘາເນສິ – ‘‘ຕທາ ປີຕາ ທຸພ຺ພຈກິກ຺ຂຸ ອໂຫສິ, ປຸຕ຺ໂຕ ປນສ຺ສ ອຫເມວ ອໂຫສິ’’ນ຺ຕິ຺

ສງ຺ຂສມຊາຕກວຓ຺ຓນາ ທສມາ຺

ອາສິສວຄ຺ໂຄ ຉຍ຺ໂຖ຺

ຕສ຺ສຸທ຺ທານໍ –

ມຫາສີລວຊນກໍ, ປຸຓ຺ຓປາຕີ ຈ ກີຜລໍ;

ປຓ຺ຈາວຸສກລ຺ຈນກ຺ຂນ຺ສໍ, ວານຣິນ຺ທໍ ຕໂຍສມ຺ມໍ;

ເຠຣິວາທສງ຺ຂສມ຺ປ຺ຕິ ຯ

໗ຯ ອິຕ຺ຖີວຄ຺ໂຄ

[໖໑] ໑ຯ ອສາຕມນ຺ຕຊາຕກວຓ຺ຓນາ

ອສາໂລກິຕ຺ຖິໂຍ ນາມາຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ອຸກ຺ກຓ຺ຐິຕໍ ຠິກ຺ຂຸໍ ອາຣພ຺ຠ ກເຖສິ ຯ ຕສ຺ສ ວຕ຺ຖຸ ອຸມ຺ມາທນ຺ຕີ ຊາຕເກ ອາວິ ຠວິສ຺ສຕິ ຯ ຕໍ ປນ ຠິກ຺ຂຸໍ ສຕ຺ຖາ "ຠິກ຺ຂຸ ອິຕ຺ຖິໂຍ ນາມ ອສາຕາ ອສຕິໂຍ ລາມິກາ ປຈ຺ຉິມິກາ, ຕ຺ວໍ ເອວຣູປໍ ລາມິກໍ ອິຕ຺ຖຶ ນິສ຺ສາຍ ກສ຺ມາ ອຸກ຺ກຓ຺ຐິໂຕສີ"ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣິ ຯ

ອຕີເຕ ພາຣາຓສິຍໍ ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ເຕ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ເຕ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ຄນ຺ຘາຣຣຏ຺ເຐ ຕກ຺ກສິລາຍໍ ພ຺ຣາຫ຺ມຓກຸເລ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຕ຺ວາ ວິຎ຺ຎຸຕໍ ປຕ຺ໂຕ ຕີສຸ ເວເທສຸ ສພ຺ພສິປ຺ເປສຸ ຈ ນິປ຺ຜຕ຺ຕຶ ປຕ຺ໂຕ ທິສາປາໂມກ຺ໂຂ ອາຈຣິໂຍ ອໂຫສິ ຯ ຕທາ ພາຣາຓສິຍໍ ເອກສ຺ມຶ ພ຺ຣາຫ຺ມຓກຸເລ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ຊາຕທິວເສ ອຄ຺ຄຶ ຄເຫຕ຺ວາ ອນິພ຺ພາຍນ຺ຕໍ ຐປຍຶສຸ ຯ ອຖ ນໍ ພ຺ຣາຫ຺ມຓກຸມາຣໍ ໂສລສວສ຺ສກາເລ ມາຕາປິຕໂຣ ອາຫໍສຸ "ປຸຕ຺ຕ, ມຍໍ ຕວ ຊາຕທິວເສ ອຄ຺ຄຶ ຄເຫຕ຺ວາ ຐປຍິມ຺ຫ ຯ ສເຈ ພ຺ຣຫ຺ມໂລກປຣາຍໂຓ ຠວິຕຸກາໂມ, ຕ຺ວໍ ອຄ຺ຄຶ ອາທາຍ ອຣຎ຺ຎໍ ປວິສິຕ຺ວາ ອຄ຺ຄຶ ຠຄວນ຺ຕໍ ນມສ຺ສມາໂນ ພ຺ຣຫ຺ມໂລກປຣາຍໂຓ ໂຫຫີ ຯ ສເຈ ອຄາຣໍ ອຊ຺ຌາວສິຕຸກາໂມ, ຕກ຺ກສິລໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ທິສາປາໂມກ຺ຂສ຺ສ ອາຈຣິຍສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ສິປ຺ປໍ ອຸຄ຺ຄຓ຺ຫິຕ຺ວາ ກຸຏຸມ຺ພໍ ສຓ຺ຐເປຫີ"ຕິ ຯ ມາຓໂວ "ນາຫໍ ສກ຺ຂິສ຺ສາມິ ອຣຎ຺ເຎ ອຄ຺ຄຶ ປຣິຈຣິຕຸໍ, ກຸຏຸມ຺ພເມວ ສຓ຺ຐເປສ຺ສາມີ"ຕິ ມາຕາປິຕໂຣ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ອາຈຣິຍຠາຄໍ ສຫສ຺ສໍ ຄເຫຕ຺ວາ ຕກ຺ກສິລໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສິປ຺ປໍ ອຸຄ຺ຄຓ຺ຫິຕ຺ວາ ປຈ຺ຈາຄມາສິ ຯ

ມາຕາປິຕໂຣ ປນສ຺ສ ອນຕ຺ຖິກາ ຆຣາວາເສນ, ອຣຎ຺ເຎ ອຄ຺ຄຶ ປຣິຈຣາເປຕຸກາມາ ໂຫນ຺ຕິ ຯ ອຖ ນໍ ມາຕາ ອິຕ຺ຖີນໍ ໂທສໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ອຣຎ຺ຎໍ ເປເສຕຸກາມາ "ໂສ ອາຈຣິໂຍ ປຓ຺ຑິໂຕ ພ຺ຍຕ຺ໂຕ ສກ຺ຂິສ຺ສຕິ ເມ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ອິຕ຺ຖີນໍ ໂທສໍ ກເຖຕຸ"ນ຺ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ອາຫ – "ອຸຄ຺ຄຫິຕໍ ເຕ, ຕາຕ, ສິປ຺ປ"ນ຺ຕິ ຯ "ອາມ, ອມ຺ມາ"ຕິ ຯ "ອສາຕມນ຺ໂຕປິ ເຕ ອຸຄ຺ຄຫິໂຕ"ຕິ ຯ "ນ ອຸຄ຺ຄຫິໂຕ, ອມ຺ມາ"ຕິ ຯ "ຕາຕ, ຍທິ ເຕ ອສາຕມນ຺ໂຕ ນ ອຸຄ຺ຄຫິໂຕ, ກຶ ນາມ ເຕ ສິປ຺ປໍ ອຸຄ຺ຄຫິຕໍ, ຄຈ຺ຉ, ອຸຄ຺ຄຓ຺ຫິຕ຺ວາ ເອຫີ"ຕິ ຯ ໂສ "ສາທູ"ຕິ ປຸນ ຕກ຺ກສິລາຠິມຸໂຂ ປາຍາສິ ຯ ຕສ຺ສປິ ອາຈຣິຍສ຺ສ ມາຕາ ມຫລ຺ລິກາ ວີສຕິວສ຺ສສຕິກາ ຯ ໂສ ຕໍ ສຫຕ຺ຖາ ນ຺ຫາ ເປນ຺ໂຕ ໂຠເຊນ຺ໂຕ ປາເຍນ຺ໂຕ ປຏິຊຄ຺ຄຕິ ຯ ອຎ຺ເຎ ມນຸສ຺ສາ ນໍ ຕຖາ ກໂຣນ຺ຕໍ ຊິຄຸຈ຺ຉນ຺ຕິ ຯ ໂສ ຈິນ຺ເຕສິ "ຍໍນູນາຫໍ ອຣຎ຺ຎໍ ປວິສິຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ມາຕຣໍ ປຏິຊຄ຺ຄນ຺ໂຕ ວິຫເຣຍ຺ຍ"ນ຺ຕິ ຯ ອເຖກສ຺ມຶ ວິວິຕ຺ເຕ ອຣຎ຺ເຎ ອຸທກຜາສຸກຏ຺ຐາເນ ປຓ຺ຓສາລໍ ກາເຣຕ຺ວາ ສປ຺ປິຕຓ຺ຑຸລາທີນິ ອາຫຣາເປຕ຺ວາ ມາຕຣໍ ອຸກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ຄນ຺ຕ຺ວາ ມາຕຣໍ ປຏິຊຄ຺ຄນ຺ໂຕ ວາສໍ ກປ຺ເປສິ ຯ

ໂສປິ ໂຂ ມາຓໂວ ຕກ຺ກສິລໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອາຈຣິຍໍ ອປສ຺ສນ຺ໂຕ "ກຫໍ ອາຈຣິໂຍ"ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ຕໍ ປວຕ຺ຕຶ ສຸຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ຄນ຺ຕ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ອຏ຺ຐາສິ ຯ ອຖ ນໍ ອາຈຣິໂຍ "ກຶ ນຸ ໂຂ, ຕາຕ, ອຕິສີຆໍ ອາຄໂຕສີ"ຕິ? "ນນຸ ອຫໍ ຕຸມ຺ເຫຫິ ອສາຕມນ຺ໂຕ ນາມ ນ ອຸຄ຺ຄຓ຺ຫາປິໂຕ"ຕິ? "ໂກ ປນ ເຕ ອສາຕມນ຺ເຕ ອຸຄ຺ຄຓ຺ຫິຕພ຺ເພ ກຕ຺ວາ ກເຖສີ"ຕິ? "ມຍ຺ຫໍ ມາຕາ ອາຈຣິຍາ"ຕິ ຯ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ຈິນ຺ເຕສິ "ອສາຕມນ຺ໂຕ ນາມ ໂກຈິ ນຕ຺ຖິ, ອິມສ຺ສ ປນ ມາຕາ ອິມໍ ອິຕ຺ຖີໂທເສ ຊານາເປຕຸກາມາ ຠວິສ຺ສຕີ"ຕິ ຯ ອຖ ນໍ "ສາຘຸ, ຕາຕ, ທສ຺ສາມິ ເຕ ອສາຕມນ຺ເຕ, ຕ຺ວໍ ອຊ຺ຊ ອາທຶ ກຕ຺ວາ ມມ ຐາເນ ຐຕ຺ວາ ມມ ມາຕຣໍ ສຫຕ຺ຖາ ນ຺ຫາເປນ຺ໂຕ ໂຠເຊນ຺ໂຕ ປາເຍນ຺ໂຕ ປຏິຊຄ຺ຄາຫິ, ຫຕ຺ຖປາທສີສປິຏ຺ຐິສມ຺ພາຫນາທີນິ ຈສ຺ສາ ກໂຣນ຺ໂຕ 'ອຍ຺ເຍ ຊຣໍ ປຕ຺ຕກາເລປິ ຕາວ ເຕ ເອວຣູປໍ ສຣີຣໍ, ທຫຣກາເລ ກີທິສໍ ອໂຫສີ'ຕິ ຫຕ຺ຖປາທປຣິກມ຺ມາທິກຣຓກາເລ ຫຕ຺ຖປາທາທີນໍ ວຓ຺ຓໍ ກເຖຍ຺ຍາສິ ຯ ຍຎ຺ຈ ເຕ ມມ ມາຕາ ກເຖຕິ, ຕໍ ອລຊ຺ຊນ຺ໂຕ ອນິຄູຫນ຺ໂຕ ມຍ຺ຫໍ ອາໂຣເຈຍ຺ຍາສິ, ເອວໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ອສາຕມນ຺ເຕ ລຈ຺ຉສິ, ອກໂຣນ຺ໂຕ ນ ລຈ຺ຉສີ"ຕິ ອາຫ ຯ ໂສ "ສາຘຸ ອາຈຣິຍາ"ຕິ ຕສ຺ສ ວຈນໍ ສມ຺ປຏິຈ຺ຉິຕ຺ວາ ຕໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ສພ຺ພໍ ຍຖາວຸຕ຺ຕວິຘານໍ ອກາສິ ຯ

ອຖສ຺ສາ ຕສ຺ມຶ ມາຓເວ ປຸນປ຺ປຸນໍ ວຓ຺ຓຍມາເນ "ອຍໍ ມຍາ ສທ຺ຘຶ ອຠິຣມິຕຸກາໂມ ຠວິສ຺ສຕີ"ຕິ ອນ຺ຘາຍ ຊຣາຊິຓ຺ຓາຍ ອພ຺ຠນ຺ຕເຣ ກິເລໂສ ອຸປ຺ປຊ຺ຊິ ຯ ສາ ເອກທິວສໍ ອຕ຺ຕໂນ ສຣີຣວຓ຺ຓໍ ກຖຍມານໍ ມາຓວໍ ອາຫ "ມຍາ ສທ຺ຘຶ ອຠິຣມິຕຸໍ ອິຈ຺ຉສີ"ຕິ? "ອຍ຺ເຍ, ອຫໍ ຕາວ ອິຈ຺ເຉຍ຺ຍໍ, ອາຈຣິໂຍ ປນ ຄຣຸໂກ"ຕິ ຯ "ສເຈ ມໍ ອິຈ຺ຉສິ, ປຸຕ຺ຕໍ ເມ ມາເຣຫີ"ຕິ ຯ "ອຫໍ ອາຈຣິຍສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ເອຕ຺ຕກໍ ສິປ຺ປໍ ອຸຄ຺ຄຓ຺ຫິຕ຺ວາ ກິເລສມຕ຺ຕໍ ນິສ຺ສາຍ ກິນ຺ຕິ ກຕ຺ວາ ອາຈຣິຍໍ ມາເຣສ຺ສາມີ"ຕິ ຯ "ເຕນ ຫິ ສເຈ ຕ຺ວໍ ມໍ

ນ ປຣິຈຸຈຊສິ, ອຫເມວ ນໍ ມາເຣສຸສາມີ''ຕິ។ ເອວໍ ອິຕຸຖິໂຍ ນາມ ອສາຕາ ລາມິກາ ປຈຸຊິມິກາ, ຕຖາຣູເປ ນາມ ວເຍ ຖິຕາ ຣາຄຈິຕຸຕໍ ອຸປຸປາເທຕຸວາ ກິເລສໍ ອນຸວຕຸຕມານາ ເອວໍ ອຸປກາຣກໍ ປຸຕຸຕໍ ມາເຣຕຸກາມາ ຊາຕາ។ ມາຕາໂວ ສພຸພໍ ຕໍ ກຖໍ ໂພຣິສຕຸຕສຸສ ອາໂຣເຈສິ។

ໂພຣິສຕຸໂຕ ''ສຸຜຸຖຸ ເຕ, ມາຕາວ, ກຕໍ ມຍຸຫໍ ອາໂຣເຈນຸເຕນາ''ຕິ ວຕຸວາ ມາຕຸ ອາຍຸສງຂາຣໍ ໂອໂລເກນຸໂຕ ''ອຊເຊວ ມຣິສຸສ ຕີ''ຕິ ຌຕຸວາ ''ເອຫິ, ມາຕາວ, ວີມໍສິສຸສາມ ນ''ນຸຕິ ເອກໍ ອຸທຸມຸພຣຣຸກຸຂໍ ຊິນຸທິຕຸວາ ອຕຸຕໂນ ປມາເຕນ ກຜຸຖຣູປກໍ ກຕຸວາ ສ ສີສໍ ປາຣຸປິຕຸວາ ອຕຸຕໂນ ສຍນຜຸຖາເນ ອຸຕຸຕານໍ ນິປຊຸຊາເປຕຸວາ ຣຊຊຸກໍ ພນຸຣິຕຸວາ ອນຸເຕວາສິກໍ ອາຫ – ''ຕາຕ, ຜຣສຸໍ ອາທາຍ ຄນຸຕຸວາ ມມ ມາຕຸ ສຌຸຌໍ ເທຫີ''ຕິ។ ມາຕາໂວ ຄນຸຕຸວາ ''ອຍຸເຍ, ອາຈຣິໂຍ ປຕຸຕສາລາຍໍ ອຕຸຕໂນ ສຍນຜຸຖາເນ ນິປນຸໂນ, ຣຊຊຸສຌຸຌາ ເມ ພທຸຊາ, ອິມໍ ຜຣສຸໍ ອາທາຍ ຄນຸຕຸວາ ສເຈ ສກຸໂກສິ, ມາເຣຫີ ນ''ນຸຕິ ອາຫ។ ''ຕຸວໍ ປນ ມໍ ນ ປຣິຈຸຈຊິສຸສສີ''ຕິ? ''ກີການຣາ ປຣິຈຸຈຊິສຸສາມີ''ຕິ? ສາ ຜຣສຸໍ ອາທາຍ ປເວຜມານາ ອຸຜຸຖາຍ ຣຊຊຸສຌຸຌາຍ ຄນຸຕຸວາ ຫຕຸເຖນ ປຣາມສິຕຸວາ ''ອຍໍ ເມ ປຸຕຸໂຕ''ຕິ ສຌຸຌາຍ ກຜຸຖຣູປກສຸສ ມຸຂໂຕ ສາຍກໍ ອປເນຕຸວາ ຜຣສຸໍ ອາທາຍ ''ເອກປຸປຫາເຣເນວ ມາເຣສຸສາມີ''ຕິ ຄີວາຍເມວ ປຫຣິຕຸວາ ''ຂ''ນຸຕິ ສທຸເທ ອຸປຸປນຸເນ ຣຸກຸຂກາວໍ ອຌຸຌາສິ។ ອຖ ໂພຣິສຕຸເຕນ ''ກີ ກໂຣສິ, ອມຸມາ''ຕິ ວຸຕຸເຕ ສາ ''ວຌຸຈິຕາມຸຫີ''ຕິ ຕຕຸເຖວ ມຣິຕຸວາ ປຕິຕາ។ ອຕຸຕໂນ ກິຣ ປຕຸຕສາລາຍ ນິປນຸນາຍປີ ຕງຂຕຌຸເຌວ ຕາຍ ມຣິຕພຸພເມວ។

ໂສ ຕສຸສາ ມຕກາວໍ ຌຕຸວາ ສຣີຣກິຈຸຈໍ ກຕຸວາ ອາລຸອາຫນໍ ນິພຸພາເປຕຸວາ ວນປຸປຸເຜຫີ ປູເຊຕຸວາ ມາຕາວໍ ອາທາຍ ປຕຸຕ ສາລທຸວາເຣ ນິສີທິຕຸວາ ''ຕາຕ, ປາຜິເຍກຸໂກ ອສາຕມນຸໂຕ ນາມ ນຕຸຖິ, ອິຕຸຖິໂຍ ອສາຕາ ນາມ, ຕວ ມາຕາ 'ອສາຕມນຸຕໍ ອຸຄຸຄຕຸຫາ'ຕິ ມມ ສນຸຕິກໍ ເປສຍມານາ ອິຕຸຖີນໍ ໂທສໍ ຊານນຕຸຖໍ ເປເສສິ។ ອິທານິ ປນ ເຕ ປຈຸຈກຸຂເມວ ມມ ມາຕຸ ໂທໂສ ທີຜຸໂຖ, ອິມິນາ ການເຣນ 'ອິຕຸຖິໂຍ ນາມ ອສາຕາ ລາມິກາ ປຈຸຊິມິກາ'ຕິ ຊາເນຍຸຍາສີ''ຕິ ຕໍ ໂອວທິຕຸວາ ອຸຍຸໂຍເຊສິ។ ໂສປິ ອາຈຣິຍໍ ວນຸທິຕຸວາ ມາຕາປີຕູນໍ ສນຸຕິກໍ ອຄມາສິ។ ອຖ ນໍ ມາຕາ ປຸຈຸຊິ ''ຕາຕ, ອຸຄຸຄຫີໂຕ ເຕ ອສາຕມນຸໂຕ''ຕິ? ''ອາມ, ອມຸມາ''ຕິ។ ''ອິທານິ ກີ ກຣິສຸສສິ, ປພຸພຊິຕຸວາ ອຄຸຄີ ວາ ປຣິຈຣິສຸສສິ, ອຄາຣມຊຸເຊ ວາ ວສິສຸສສີ''ຕິ? ມາຕາໂວ ''ມຍາ, ອມຸມ, ປຈຸຈກຸຂໂຕ ອິຕຸຖີນໍ ໂທສາ ທີຜຸຖາ , ອຄາເຣນ ເມ ກິຈຸຈໍ ນຕຸຖິ, ປພຸພຊິສຸສາມຫ''ນຸຕິ ອຕຸຕໂນ ອທິປຸປາຍໍ ປກາເສນຸໂຕ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໖໑។

''ອສາ ໂລກິຕຸຖິໂຍ ນາມ, ເວລາ ຕາສໍ ນ ວິຊຊຕິ;

ສາຣຕຸຕາ ຈ ປຄພຸກາ ຈ, ສິຂີ ສພຸພຆໂສ ຍຖາ;

ຕາ ຫິຕຸວາ ປພຸພຊິສຸສາມິ, ວິເວກມນຸພຸຣູຫຍ''ນຸຕິ។

ຕຕຸຖ ອສາຕີ ອສຕິໂຍ ລາມິກາ។ ອຖ ວາ ສາຕໍ ວຸຈຸຈຕິ ສຸຂໍ, ຕໍ ຕາສຸ ນຕຸຖີ។ ອຕຸຕນີ ປຜິພທຸຣຈິຕຸຕານໍ ອສາຕເມວ ເທນຸຕີ ຕີປີ ອສາ, ທຸກຸຂາ ທຸກຸຂວຕຸຖຸກູຕາຕິ ອຕຸໂຖ។ ອິມສຸສ ປນຕຸຖສຸສ ສາຜນຕຸຖາຍ ອິທໍ ສຸຕຸຕໍ ອາຫຣິຕພຸພໍ –

''ມາຍາ ເຈຕາ ມຣີຈີ ຈ, ໂສໂກ ໂຣໂຄ ຈຸປທຸທໂວ;

ຂຣາ ຈ ພນຸຜນາ ເຈຕາ, ມຈຸຈຸປາສາ ຄຸຫາສຍາ;

ຕາສຸ ໂຍ ວິສຸສເສ ໂປໂສ, ໂສ ນເຣສຸ ນຣາຜໂມ''ຕິ។ (ຊາ។ ໔។໒១។១១៣);

ໂລກິຕຸຖິໂຍຕິ ໂລເກ ອິຕຸຖິໂຍ។ ເວລາ ຕາສໍ ນ ວິຊຊຕີຕິ ອມຸມ, ຕາສໍ ອິຕຸຖີນໍ ກິເລສຸປຸປຕຸຕິ ປຕຸວາ ເວລາ ສໍວໂຣ ມຣິຍາທາ ປ ມາຕໍ ນາມ ນຕຸຖີ។ ສາຣຕຸຕາ ຈ ປຄພຸກາ ຈາຕິ ເວລາ ຈ ເອຕາສໍ ນຕຸຖີ, ປຌຸຈສຸ ກາມຄຸເຕສຸ ສາຣຕຸຕາ ອລຸລີນາ, ຕຖາ

ກາຍປາຄພ຺ຍິເຍນ, ວາຈາປາຄພ຺ຍິເຍນ, ມໂນປາຄພ຺ຍິເຍນາຕິ ຕິວິເຮນ ປາຄພ຺ຍິເຍນ ສມນ຺ນາຄຕຕ຺ຕາ ປຄພ຺ກາ ເຈຕາ។ ເອຕາສຖ຺ຫິ ອພ຺ກນ຺ຕເຣ ກາຍທ຺ວາຣາທີນິ ປຕ຺ວາ ສໍວໂຣ ນາມ ນຕ຺ຖິ, ໂລລາ ກາກປຜິກາຄາຕິ ທສ຺ເສຕິ។ ສີຂີ ສພ຺ພໂສ ຍຖາຕິ ອມ຺ມ, ຍຖາ ຊາລສິຂາຍ "ສີຂີ"ຕິ ສງ຺ຂໍ ຄໂຕ ອຄ຺ຄີ ນາມ ຄູຖຄຕາທິເກຫໍ ອສຸຈິມ຺ປີ, ສປ຺ປິມຣຸຜາຕິຕາທິເກຫໍ ສຸຈິມ຺ປີ, ອິຜ຺ຖມ຺ປີ ອນິຜ຺ຖມ຺ປີ ຍໍ ຍເທວ ລກຕິ, ສພ຺ພໍ ພສຕິ ຂາທຕິ, ຕສ຺ມາ "ສພ຺ພໂສ"ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ។ ຕເຖວ ຕາ ອິຕ຺ຖິໂຍປີ ຫຕ຺ຖິເມຕ຺ຫໂຄເມຕ຺ຫາທໂຍ ວາ ໂຫນ຺ຕຸ ຫີນຊຈ຺ຈາ ຫີນກມ຺ມນ຺ຕາ, ຂຕ຺ຕິຍາທໂຍ ວາ ໂຫນ຺ຕຸ ອຸຕ຺ຕມກມ຺ມນ຺ຕາ, ຫີນຸກ຺ກຜ຺ຖກາວໍ ອຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ໂລກສ຺ສາທວເສນ ກິເລສສນ຺ຖເວ ອຸປ຺ປນ຺ເນ ຍໍ ຍໍ ລກນ຺ຕິ, ສພ຺ພເມວ ເສວນ຺ຕີຕິ ສພ຺ພພສສີຂີສທິສາ ໂຫນ຺ຕິ។ ຕສ຺ມາ ສີຂີ ສພ຺ພໂສ ຍຖາ, ຕເຖເວຕາຕິ ເວທິຕພ຺ພາ។

ຕາທິຕ຺ວາ ປພ຺ພຊິສ຺ສາມີຕິ ອຫໍ ຕາ ລາມິກາ ທຸກ຺ຂວຕ຺ຖຸກູຕາ ອິຕ຺ຖິໂຍ ທິຕ຺ວາ ອຣຖ຺ຄໍ ປວິສິຕ຺ວາ ອິສິປພ຺ພຊ຺ຊໍ ປພ຺ພຊິສ຺ສາມິ។ ວິເວກມນຸພ຺ຣູຫຍນ຺ຕິ ກາຍວິເວໂກ ຈິຕ຺ຕວິເວໂກ ອຸປ຺ຜິວິເວໂກຕິ ຕໂຍ ວິເວກາ, ເຕສຸ ອິຜ ກາຍວິເວໂກປີ ວຜ຺ຜຕິ ຈິຕ຺ຕວິເວໂກປີ។ ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ – ອຫໍ, ອມ຺ມ, ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ກສິຕປຣິກມ຺ມໍ ກຕ຺ວາ ອຜ຺ຖ ສມາປຕ຺ຕິໂຍ ຈ ປຖ຺ຈາກິຖ຺ຄາ ຈ ອຸປ຺ປາເທຕ຺ວາ ຄຕໂຕ ກາຍໍ, ກິເລເສຫີ ຈ ຈິຕ຺ຕໍ ວິເວເຈຕ຺ວາ ອິມໍ ວິເວກໍ ພ຺ຣູເຫນ຺ໂຕ ວຑ຺ເຜນ຺ໂຕ ພ຺ຣຫ຺ມໂລກປຣາຍໂຕ ກວິສ຺ສາມິ, ອລໍ ເມ ອຄາເຣນາຕິ។ ເອວໍ ອິຕ຺ຖິໂຍ ຄຣຫິຕ຺ວາ ມາຕາປິຕໂຣ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ຫິມວນ຺ຕໍ ປວິສິຕ຺ວາ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ວຸຕ຺ຕປ຺ປກາຣໍ ວິເວກໍ ພ຺ຣູເຫນ຺ໂຕ ພ຺ຣຫ຺ມໂລກປຣາຍໂຕ ອໂຫສິ។

ສຕ຺ຖາປິ "ເອວໍ ກິກ຺ຂຸ ອິຕ຺ຖິໂຍ ນາມ ອສາຕາ ລາມິກາ ປຈ຺ຉິມິກາ ທຸກ຺ຂທາຍິກາ"ຕິ ອິຕ຺ຖີນໍ ອຄຸຕໍ ກເຖຕ຺ວາ ສຈ຺ຈານິ ປກາເສສິ, ສຈ຺ຈປຣິໂຍສາເນ ໂສ ກິກ຺ຂຸ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜເລ ປຕິຜ຺ຖາສິ។ ສຕ຺ຖາ ອນຸສນ຺ຜີ ຊເຜຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຫາເນສິ – "ຕທາ ມາຕາ ກຫ຺ທກາປິລານິ, ປິຕາ ມຫາກສ຺ສໂປ ອໂຫສິ, ອນ຺ເຕວາສິໂກ ອານນ຺ໂທ, ອາຈຣິໂຍ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິ"ນ຺ຕິ។

ອສາຕມນ຺ຕຊາຕກວຕ຺ຕນາ ປຖມາ។

[໖໘] ໘។ ອຕ຺ຫກູຕຊາຕກວຕ຺ຕນາ

ຍໍ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຕ ອວາເທສີຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ອຸກ຺ກຕ຺ກິຕເມວາຣພ຺ກ ກເຖສິ។ ຕຖ຺ຫິ ສຕ຺ຖາ "ສຈ຺ຈໍ ກິຣ ຕ຺ວໍ ກິກ຺ຂຸ ອຸກ຺ກຕ຺ກິໂຕສີ"ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ "ສຈ຺ຈ"ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ເຕ "ກິກ຺ຂຸ ອິຕ຺ຖິໂຍ ນາມ ອຣກ຺ຂິຍາ, ປຸພ຺ເພ ປຕ຺ຑິຕາ ອິຕ຺ຖິ ຄພ຺ກໂຕ ປຜ຺ຖາຍ ຣກ຺ຂນ຺ຕາປີ ຣກ຺ຂິຕຸ໌ ນາສກ຺ຂິສູ"ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣິ។

ອຕີເຕ ພາຣາຕສີຍໍ ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ເຕ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ເຕ ໂພຜິສຕ຺ໂຕ ຕສ຺ສ ອຄ຺ຄມເຫສິຍາ ກຸຈ຺ຉິສ຺ມີ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຕ຺ວາ ວຍປ຺ປຕ຺ໂຕ ສພ຺ພສິປ຺ເປສຸ ນິປ຺ຜຕ຺ຕີ ປຕ຺ວາ ປິຕຸ ອຈ຺ຈເຍນ ຣຊ຺ເຊ ປຕິຜ຺ຖາຍ ຮມ຺ເມນ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣສິ។ ໂສ ປຸໂຣຫິເຕນ ສທ຺ຜີ ຊູຕໍ ກີລຸອຕິ។ ກີລຸອນ຺ໂຕ ປນ –

"ສພ຺ພາ ນທີ ວງ຺ກຄຕີ, ສພ຺ເພ ກຜ຺ຖມຍາ ວນາ;

ສພ຺ພິຕ຺ຖິໂຍ ກເຣ ປາປໍ, ລກມາເນ ນິວາຕເກ"ຕິ។ (ຊາ។ ໔។໔໑។໘໐໗) –

ອິມໍ ຊູຕຄີຕໍ ຄາຍນ຺ໂຕ ຣຊຕຜລເກ ສຸວຕ຺ຕປາສເກ ຂິປ຺ຕິ។ ເອວໍ ກີລຸອນ຺ໂຕ ປນ ຣາຊາ ນິຈ຺ຈໍ ຊິນາຕິ, ປຸໂຣຫິໂຕ ປຣາຊິຍຕິ។

ໂສ ອນຸກ຺ກເມນ ຊເຣ ວິກເວ ປຣິກ຺ຂຍໍ ຄຈ຺ຉນ຺ເຕ ຈິນ຺ເຕສິ "ເອວໍ ສນ຺ເຕ ສພ຺ພໍ ອິມສ຺ມີ ຊເຣ ຮນໍ ຂີຍິສ຺ສຕິ, ປຣິເຍສິຕ຺ວາ ປຸຣິສນ຺ຕຣໍ ອຄຕໍ ເອກໍ ມາຕຸຄາມໍ ຊເຣ ກຣິສ຺ສາມີ"ຕິ។ ອຖສ຺ສ ເອຕທໂຫສິ "ອຖ຺ຄໍ ປຸຣິສໍ ທິຜ຺ຖປຸພ຺ພໍ ອິຕ຺ຖີ ຣກ຺ຂິຕຸ໌ ນ ສກ຺ຂິສ຺ສາມິ, ຄພ຺ກໂຕ ປຜ຺ຖາເຍກໍ ມາຕຸຄາມໍ ຣກ຺ຂິຕ຺ວາ ຕໍ ວຍປ຺ປຕ຺ຕໍ ວເສ ຖເປຕ຺ວາ ເອກປຸຣິສິກໍ ກຕ຺ວາ ຄາລ຺ຫໍ ອາຣກ຺ຂໍ ສໍວິທຫິຕ຺ວາ ຣາຊກຸລໂຕ ຮນໍ ອາຫຣິສ຺ສາມີ"ຕິ។ ໂສ ຈ ອງ຺ຄວິຊ຺ຊາຍ ເຆໂກ ໂຫຕິ, ອເຖກໍ ທຸຄ຺ຄຕິຕ຺ຖິ ຄພ຺ກິນີ ທິສ຺ວາ "ຮີຕຣໍ ວິຊາຍິສ຺ສຕີ"ຕິ ຄຕ຺ວາ ຕໍ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ປຣິພ຺ພຍໍ ທຕ຺ວາ ຊເຣເຍວ ວສາເປຕ຺ວາ ວິຊາຕກາເລ ຮນໍ ທຕ຺ວາ ອຸຍ຺ໂຍເຊຕ຺ວາ ຕໍ ກຸມາຣິກໍ ອຖ຺ເຖສໍ ປຸຣິສານໍ ທຜ຺ຖຸໍ ອທຕ຺ວາ ອິຕ຺ຖີນໍເຍວ ຫຕ຺ເຖ ທຕ຺ວາ ໂປສາເປຕ຺ວາ ວຍປ຺ປຕ຺ຕກາເລ ຕໍ ອຕ຺ຕໂນ ວເສ

ຖເປສີ. ຍາວ ເຈສາ ວຫຼຸຌຕິ, ຕາວ ຣຌຸລາ ສຫຸສີ ຊຸຕໍ ນ ກີລຸອີ. ຕໍ ປນ ວເສ ຖເປຕຸວາ ພຸຣາຫຸມໂຕ "ມຫາຣາຊ, ຊຸຕໍ ກີລຸ ອາມາ"ຕິ ອາຫ. ຣາຊາ "ສາທູ"ຕິ ປຸຣິມນິຍາເມເນວ ກີລຸອີ. ປຸໂຣຫິໂຕ ຣຌຸໂຌ ຄາຍິຕຸວາ ປາສກໍ ຂິປນກາເລ "ຖເປຕຸວາ ມມ ມາຕາວິກ"ນຸຕິ ອາຫ. ຕໂຕ ປຌຸຖາຍ ປຸໂຣຫິໂຕ ຊິນາຕິ, ຣາຊາ ປຣາຊີຍຕິ.

ໂພຌິສຕຸໂຕ "ອິມສຸສ ຆເຣ ເອກາປຸຣິສິກາຍ ເອກາຍ ອິຕຸຖິຍາ ກວິຕພຸພ"ນຸຕິ ປຣິຄຸຄຕຸຫາເປນຸໂຕ ອຕຸຖິກາວໍ ຌຕຸວາ "ສີລມສຸສາ ກິນຸທາເປສຸສາມີ"ຕິ ເອກໍ ສຸຕຸຕໍ ປກຸໂກສາເປຕຸວາ "ສກຸຂິສຸສສີ ປຸໂຣຫິຕສຸສ ອິຕຸຖິຍາ ສີລໍ ກິນຸທິຕຸ"ນຸຕິ ອາຫ. "ສກຸໂກມິ, ເທວາ"ຕິ. ອຖສຸສ ຣາຊາ ຌນໍ ທຕຸວາ "ເຕນ ຫິ ຂິປຸປໍ ນິຍຸຖາເປຫີ"ຕິ ຕໍ ປຫີຌີ. ໂສ ຣຌຸໂຌ ສນຸຕິກາ ຌນໍ ອາຫາຍ ຄນຸຌຊູນ ຈຸຌຸຌກາປຸປູຣາທີນີ ຄເຫຕຸວາ ຕສຸສ ຆຣໂຕ ອວິທູເຣ ສພຸພຄນຸຌາປຌໍ ປສາເຣສີ. ປຸໂຣຫິຕສຸສປີ ເຄຫໍ ສຕຸຕກູມກໍ ສຕຸຕທຸວາຣໂກຍຸຖກໍ ໂຫຕິ, ສພຸເພສຸ ທຸວາຣໂກຍຸຖເກສຸ ອິຕຸຖິນໍເຍວ ອາຣກຸຂາ. ຖເປຕຸວາ ປນ ພຸຣາຫຸມຌໍ ອຌຸໂຌ ປຸຣິໂສ ເຄຫໍ ປວິສິຕຸໍ ລກນຸໂຕ ນາມ ນຕຸຖິ, ກຈວຣຌຫຸທນປຈຸຈິມຸປີ ໂສເຌຕຸວາເຍວ ປເວເສນຸຕິ. ຕໍ ມາຕາວິກໍ ປຸໂຣຫິໂຕເຍວ ທຍຸຖຸໍ ລກຕິ. ຕສຸສາ ຈ ເອກາ ປຣິຈາຣິກາ ອິຕຸຖີ ອຕຸຖິ. ອຖສຸສາ ສາ ປຣິຈາຣິກາ ຄນຸຌປຸປຸຍມູລໍ ຄເຫຕຸວາ ຄຈຸຌນຸຕີ ຕສຸສ ສຸຕຸຕສຸສ ອາປຕສມີເປນ ຄຈຸຌຕີ. ໂສ "ອຍໍ ຕສຸສາ ປຣິຈາຣິກາ"ຕິ ສຸຌຸຖຸ ຌຕຸວາ ເອກທິວສໍ ຕໍ ອາຄຈຸຌນຸຕິໍ ທິສຸວາ ອາປຕາ ອຸຍຸຖາຍ ຄນຸຕຸວາ ຕສຸສາ ປາທມູເລ ປຕິຕຸວາ ອຸໂພຫິ ທຕຸເຖຫິ ປາເທ ຄາລຸທໍ ຄເຫຕຸວາ "ອມຸມ, ເອຕຸຕກໍ ກາລໍ ກຫໍ ຄຕາສີ"ຕິ ປຣິເທວິ, ອວເສສາປີ ປຍຸຕຸຕກສຸຕຸຕາ ເອກມນຸຕໍ ຖຕຸວາ "ຫຕຸຖປາທມຸຂສຕຸຖາເນຫີ ຈ ອາກປຸເປນ ຈ ມາຕາປຸຕຸຕາ ເອກສທິສາເຍວາ"ຕິ ອາຫໍສຸ. ສາ ອິຕຸຖີ ເຕສຸ ເຕສຸ ກເຖນຸເຕສຸ ອຕຸຕໂນ ອສທຸທຫິຕຸວາ "ອຍໍ ເມ ປຸຕຸໂຕ ກວິສຸສຕີ"ຕິ ສຍມຸປີ ໂຣທິຕຸໍ ອາຣກີ. ເຕ ອຸໂກປີ ກນຸທິຕຸວາ ໂຣທິຕຸວາ ອຌຸຌມຌຸຌໍ ອາລິງເຄຕຸວາ ອຌຸຖໍສຸ.

ອຖ ໂສ ສຸຕຸໂຕ ອາຫ "ອມຸມ, ກຫໍ ວສສີ"ຕິ? "ກິນຸນຣິລິລາຍ ວສມານາຍ ຣູປໂສກຄຸຄປຸປຕຸຕາຍ ປຸໂຣຫິຕສຸສ ທຫຣິຕຸຖິຍາ ອຸປຌຸຖານໍ ກຸຣຸມານາ ວສາມິ, ຕາຕາ"ຕິ. "ອິທານິ ກຫໍ ຍາສິ, ອມຸມາ"ຕິ? "ຕສຸສາ ຄນຸຌມາລາທີນໍ ອຕຸຖາຍາ"ຕິ. "ອມຸມ, ກີ ເຕ ອຌຸຌຕຸຖ ຄຕາຍ, ອິໂຕ ປຌຸຖາຍ ມເມວ ສນຸຕິກາ ຫຣາ"ຕິ ມູລໍ ອຄຸຄເຫຕຸວາວ ພຫູນິ ຕມຸພູລຕກຸໂກລກາທີນີ ເຈວ ນານາປຸປຸຜານີ ຈ ອທາສີ. ມາຕາວິກາ ພຫູນິ ຄນຸຌປຸປຸຜາທີນີ ທິສຸວາ "ກີ, ອມຸມ, ອຊຸຊ ອມຸຫາກໍ ພຸຣາຫຸມໂຕ ປສນຸໂນ"ຕິ ອາຫ. "ກສຸມາ ເອວໍ ວທສີ"ຕິ? "ອິເມສໍ ພຫຸກາວໍ ທິສຸວາ"ຕິ. ນ ພຸຣາຫຸມໂຕ ພຫຸມູລໍ ອທາສິ, ມຍາ ປເນຕໍ ມຍຸຫໍ ປຸຕຸຕສຸສ ສນຸຕິກາ ອາກຕນຸຕິ. ຕໂຕ ປຌຸຖາຍ ສາ ພຸຣາຫຸມເຕນ ທິນຸນມູລໍ ອຕຸຕນາ ຄເຫຕຸວາ ຕສຸເສວ ສນຸຕິກາ ຄນຸຌປຸປຸຜາທີນີ ອາຫຣຕິ. ສຸຕຸໂຕ ກຕິປາຫຈຸຈເຍນ ຄິລານາລຍໍ ກຕຸວາ ນິປຊຸຊີ. ສາ ຕສຸສ ອາປຕທຸວາຣໍ ຄນຸຕຸວາ ຕໍ ອທິສຸວາ "ກຫໍ ເມ ປຸຕຸໂຕ"ຕິ ປຸຈຸອີ. "ປຸຕຸຕສຸສ ເຕ ອຜາສຸກໍ ຊາຕ"ນຸຕິ? ສາ ຕສຸສ ນິປຸນນຌຸຖານໍ ຄນຸຕຸວາ ນິສີທິຕຸວາ ປີຌຸຖິ ປຣິມຊຸຊນຸຕີ "ກີ ເຕ, ຕາຕ, ອຜາສຸກ"ນຸຕິ ປຸຈຸອີ. ໂສ ຕຸຕຫີ ອໂຫສີ. "ກີ ນ ກເຖສິ ປຸຕຸຕາ"ຕິ? "ອມຸມ, ມຣນຸເຕນາປີ ຕຸຍຸຫໍ ກເຖຕຸໍ ນ ສກຸກາ"ຕິ. "ຕາຕ, ມຍຸຫໍ ອກເຖຕຸວາ ກສຸສ ກເຖຍຸຍາສິ, ກເຖຫີ, ຕາຕາ"ຕິ. "ອມຸມ, ມຍຸຫໍ ອຌຸຌໍ ອຜາສຸກໍ ນຕຸຖິ, ຕສຸສາ ປນ ມາຕາວິກາຍ ວຌຸຌໍ ສຸຕຸວາ ປຌິພທຸຌຈິຕຸໂຕສຸມິ , ຕໍ ລກນຸໂຕ ຊີວິສຸສາມິ, ອລກນຸໂຕ ອິເຌວ ມຣິສຸສາມີ"ຕິ. "ຕາຕ, ມຍຸຫໍ ເອສ ກາໂຣ, ມາ ຕຸວໍ ເອຕໍ ນິສຸສາຍ ຈິນຸຕຍີ"ຕິ ຕໍ ອສຸສາເສຕຸວາ ພຫູນິ ຄນຸຌປຸປຸຜາທີນີ ອາຫາຍ ມາຕາວິກາຍ ສນຸຕິກໍ ຄນຸຕຸວາ "ປຸຕຸໂຕ ເມ, ອມຸມ, ມມ ສນຸຕິກາ ຕວ ວຌຸຌໍ ສຸຕຸວາ ປຌິພທຸຌຈິຕຸໂຕ ຊາໂຕ, ກີ ກາຕພຸພ"ນຸຕິ? "ສເຈ ອາເນຕຸໍ ສກຸໂກຖ, ມຍາ ກໂຕກາໂສເຍວາ"ຕິ.

ສາ ຕສຸສາ ວຈນໍ ສຸຕຸວາ ຕໂຕ ປຌຸຖາຍ ຕສຸສ ເຄຫສຸສ ກຕຸຕກຕຸເຕຫິ ພຫຸໍ ກຈວຣໍ ສງກຫຼຸຌິຕຸວາ ອາຣກຸຂິຕຸຖິຍາ ອຸປຣິ ຌຫຼຸເຫສີ. ສາ ເຕນ ອຍຸພິຍມານາ ອເປຕີ. ອິຕຣາ ເຕເນວ ນິຍາເມນ ຍາ ຍາ ກີລຸຈິ ກເຖຕິ, ຕສຸສາ ຕສຸສາ ອຸປຣິ ກຈວຣໍ ຌຫຼຸເຫສີ. ຕໂຕ ປຌຸຖາຍ ປນ ສາ ຍໍ ຍໍ ອາຫຣຕິ ວາ ຫຣຕິ ວາ, ຕໍ ຕໍ ນ ກາຈິ ໂສເຌຕຸໍ ອຸສຸສຫຕິ. ຕສຸມີ ກາເລ ສາ ຕໍ ສຸຕຸຕໍ ປຸປຸຜປຈຸຈິຍໍ ນິປຊຸຊາເປຕຸວາ ມາຕາວິກາຍ ສນຸຕິກໍ ອກິຫຣີ. ສຸຕຸໂຕ ມາຕາວິກາຍ ສີລໍ ກິນຸທິຕຸວາ ເອກາຫທຸວິຫໍ ປາສາເທເຍວ ອໂຫສີ. ປຸໂຣຫິເຕ ພຫິ ນິກຸຂນຸເຕ ອຸໂກ ອກິຣມນຸຕິ. ຕສຸມີ ອາຄເຕ ສຸຕຸໂຕ ນິລີຍຕິ.

ອຖ ນໍ ສາ ເອກາຫທຸວິຫາຈຸຈເຍນ "ສາມິ, ອິທານິ ຕຍາ ຄນຸຕຸໍ ວຌຸຌຕີ"ຕິ ອາຫ. "ອຫໍ ພຸຣາຫຸມຌໍ ປຫຣິຕຸວາ ຄນຸຕຸກາໂມ"ຕິ. ສາ "ເອວໍ ໂຫຕູ"ຕິ ສຸຕຸຕໍ ນິລີຍາເປຕຸວາ ພຸຣາຫຸມເຕ ອາຄເຕ ເອວມາຫ "ອຫໍ, ອຍຸຍ, ຕຸມຸເຫສຸ ວີຕໍ ວາເທນຸເຕສຸ ນຈຸຈິຕຸໍ ອິຈຸຌາມີ"ຕິ. "ສາຌຸ, ກທຸເທ, ນຈຸຈສຸສູ"ຕິ ວີຕໍ ວາເທສີ. "ຕຸມຸເຫສຸ ໂອໂລເກນຸເຕສຸ ລຊຸຊາມີ, ມຸຂໍ ປນ ໂວ ສາຌເກນ ພນຸຌິຕຸວາ ນຈຸຈິສຸສາມີ"ຕິ. "ສເຈ ລຊຸຊສີ, ເອວໍ ກໂຣຫີ"ຕິ. ມາຕາວິກາ ຆນສາຌກໍ ຄເຫຕຸວາ ຕສຸສ ອກຸຂີນີ ປີທຫມານາ ມຸຂໍ ພນຸຌີ. ພຸຣາຫຸມໂຕ ມຸຂໍ ພນຸຌາເປຕຸວາ ວີຕໍ ວາເທສີ. ສາ ມຸຫຸຕຸຕໍ ນຈຸຈິຕຸວາ "ອຍຸຍ, ອຫໍ ເຕ ເອກວາຣໍ ສີເສ ປຫຣິຕຸກາ

ມາ''ຕິ ອາຫ. ອິຕຸຖິໂລໂລ ພຸຣາຫຸມໂຕ ກິຄຸຈິ ກາຣຕາ ອຊານນຸໂຕ ''ປັຫຣາຫີ''ຕິ ອາຫ, ມາຕາວິກາ ຣຸຕຸຕສຸສ ສຄຸລ ອຫາສີ. ໂສ ສຕີກ ອາຄນຸຕຸວາ ພຸຣາຫຸມຕສຸສ ປີຝຸກິປສຸເສ ຖຕຸວາ ສີເສ ກປຸປເຣນ ປັຫຣິ, ອກຸຂີນິ ປັຕນາກາຣປຸປຕຸຕານິ ອເທສຸ, ສີເສ ຄຕຸໂທ ອຸຝຸຖຫີ. ໂສ ເວທນາຝຸໂຜ ຫຸຕຸວາ ''ອາຫຣ ເຕ ຫຕຸຖ''ນຸຕິ ອາຫ. ມາຕາວິກາ ອຕຸຕໂນ ຫຕຸຖ ອຸກຸຂິປີຕຸວາ ຕສຸສ ຫຕຸເຖ ຖເປສີ. ພຸຣາຫຸມໂຕ ''ຫຕຸໂຖ ມຸທຸໂກ, ປັຫາໂຣ ປັນ ຖທຸໂຣ''ຕິ ອາຫ . ຣຸຕຸໂຕ ພຸຣາຫຸມຕ ປັຫຣິຕຸວາ ນິລີຍີ. ມາຕາວິກາ ຕສຸມີ ນິລີເນ ພຸຣາຫຸມຕສຸສ ມຸຂໂຕ ສາຝກ ໂມເຈຕຸວາ ເຕລ ອາທາຍ ສີສ ປຣິສມຸພາຫີ. ພຸຣາຫຸມເຕາ ພຫີ ນິກຸຂມຸເຕ ປຸນ ສາ ອິຕຸຖິ ຣຸຕຸຕ ປັຈຸລີຍ ນິປັຊຸຊາເປຕຸວາ ນິຫຣີ.

ໂສ ຣຄຸໂລ ສນຸຕິກ ຄນຸຕຸວາ ສພຸພ ຕ ປັວຕຸຕີ ອາໂຣເຈສີ. ຣາຊາ ອຕຸຕໂນ ອຸປັຝຸຖານ ອາຄຕ ພຸຣາຫຸມຕ ອາຫ ''ຊຕ ກີລຸ ອາມ ພຸຣາຫຸມຕາ''ຕິ? ''ສາຣຸ, ມຫາຣາຊາ''ຕິ. ຣາຊາ ຊູຕມຕຸຫລ ສຊຸຊາເປຕຸວາ ປຸຣິມນເຍເນວ ຊູຕຄີຕ ຄາຍິຕຸວາ ປາສເກ ຂິປັຕິ. ພຸຣາຫຸມໂຕ ມາຕາວິກາຍ ຕປສຸສ ກີນຸນກາວ ອຊານນຸໂຕ ''ຖເປຕຸວາ ມມ ມາຕາວິກ''ນຸຕິ ອາຫ. ເອວ ວທນຸໂຕປີ ປຣາຊີໂຕເຍວ. ຣາຊາ ຊິນິຕຸວາ ''ພຸຣາຫຸມຕ, ກີ ວເທສີ, ມາຕາວິກາຍ ເຕ ຕໂປ ກີນຸໂນ, ຕຸວ 'ມາຕຸຄາມ ຄພຸກໂຕ ປັຝຸຖາຍ ຣກຸຂນຸໂຕ ສຕຸຕສຸ ຖາເນສຸ ອາຣກຸຂ ກໂຣນຸໂຕ ຣກຸຂິຕຸ ສກຸຂິສຸສາມີ'ຕິ ມຄຸຄສີ, ມາຕຸຄາໂມ ນາມ ກຸຈຸລີຍ ປກຸຂິປີຕຸວາ ຈຣນຸເຕນາປີ ຣກຸຂິຕຸ ນ ສກຸກາ, ເອກປຸຣິສິກາ ອິຕຸຖິ ນາມ ນຕຸຖິ, ຕວ ມາຕາວິກາ 'ນຈຸຈິຕຸກາມາມຸຫີ'ຕິ ວຕຸວາ ວີຕ ວາເທນຸຕສຸສ ຕວ ສາຝເກນ ມຸຂ ພນຸຣີຕຸວາ ອຕຸຕໂນ ຊາຣ ຕວ ສີເສ ກປຸປເຣນ ປັຫຣາເປຕຸວາ ອຸຍຸໂຍເຊສີ, ອິທານິ ກີ ກເຖສີ''ຕິ ວຕຸວາ ອິມ ຄາຖມາຫ –

໖໒.

''ຍ ພຸຣາຫຸມໂຕ ອວາເທສີ, ວີຕ ສມຸຂເວຖິໂຕ;

ອຕຸຫກູຕາກຕາ ກຣີຍາ, ຕາສຸ ໂກ ຊາຕຸ ວິສຸສເສ''ຕິ.

ຕຕຸຖ ຍ ພຸຣາຫຸມໂຕ ອວາເທສີ, ວີຕ ສມຸຂເວຖິໂຕຕິ ເຍນ ກາຣເຕນ ພຸຣາຫຸມໂຕ ຝນສາຝເກນ ສຫ ມຸເຂນ ເວຖິໂຕ ຫຸຕຸວາ ວີຕ ວາເທສີ, ຕ ກາຣຕ ນ ຊານາຕີຕີ ອຕຸໂຖ. ຕຄຸທີ ສາ ວຄຸເຈຕຸກາມາ ເອວມກາສີ. ພຸຣາຫຸມໂຕ ປັນ ຕ ອິຕຸຖີ ພຫຸມາຍາກາວ ອຊານນຸໂຕ ມາຕຸຄາມສຸສ ສທຸທຫີຕຸວາ ''ນ ເອສາ ລຊຸຊຕີ''ຕິ ເອວສຄຸລີ ອໂທສີ, ເຕນສຸສ ອຄຸລາຕກາວ ປກາເສນຸໂຕ ຣາຊາ ເອວມາຫ, ອຍເມຕຸຖາຣິປຸປາໂຍ . ອຕຸຫກູຕາກຕາ ກຣີຍາຕີ ອຕຸຫ ວຸຈຸຈຕີ ພີຊ, ພີຊກູຕາ ມາຕຸກຸຈຸລີໂຕ ອນິກຸຂນຸຕກາເລເຍວ ອາກຕາ ອານີຕາ, ກຕາຕີ ວາ ປຸຝຸຖາຕີ ອຕຸໂຖ. ກາ ສາ? ກຣີຍາ ປັຊາປຕີ ປາທປຣິຈາຣິກາ. ສາ ຫີ ກຕຸຕວຕຸຖາທີຫີ ກຣີຕພຸພຕາຍ, ກີນຸນສ້ວຣຕາຍ, ໂລກສມຸເມຫີ ກຣີຕຕາຍ ວາ ''ກຣີຍາ''ຕິ ວຸຈຸຈຕີ. ຕາສຸ ໂກ ຊາຕຸ ວິສຸສເສຕິ ຊາຕູຕິ ເອກສາຣິວຈນ, ຕາສຸ ມາຕຸກຸຈຸລີໂຕ ປັຝຸຖາຍ ຣກຸຂິຍມານາສຸປີ ເອວ ວິປຸປກາຣ ອາປັຊຸຊນຸຕີສຸ ກຣີຍາສຸ ໂກ ນາມ ປັຕຸຫີໂຕ ປຸຣິໂສ ເອກເສນ ວິສຸສເສ, ''ນິພຸພິກາຣາ ເອສາ ມຍີ''ຕິ ໂກ ສທຸທເຫຍຸຍາຕີ ອຕຸໂຖ. ອສທຸຣມຸມວເສນ ຫີ ອາມນຸຕເກສຸ ນິມນຸຕເກສຸ ວິຊຸຊມາເນສຸ ມາຕຸຄາໂມ ນາມ ນ ສກຸກາ ຣກຸຂິຕຸນຸຕິ.

ເອວ ໂພຣິສຕຸໂຕ ພຸຣາຫຸມຕສຸສ ຣມຸມ ເທເສສີ. ພຸຣາຫຸມໂຕ ໂພຣິສຕຸຕສຸສ ຣມຸມເທສນ ສຸຕຸວາ ນິເວສນ ຄນຸຕຸວາ ຕ ມາຕາວິກ ອາຫ – ''ຕຍາ ກີຣ ເອວຣູປ ປາປກມຸມ ກຕ''ນຸຕິ? ''ອຍຍ, ໂກ ເອວມາຫ, ນ ກໂຣມີ, 'ອຫເມວ ປັຫຣີ, ນ ອຄຸໂລ ໂກຈິ'. ສເຈ ນ ສທຸທຫຖ, ອຫ 'ຕຸມຸເຫ ຖເປຕຸວາ ອຄຸລສຸສ ປຸຣິສສຸສ ຫຕຸຖສມຸຜສຸສ ນ ຊານາມີ'ຕິ ສຈຸຈກີຣີຍ ກຕຸວາ ອຄຸຄີ ປວິສິຕຸວາ ຕຸມຸເຫ ສທຸທຫາເປສຸສາມີ''ຕິ. ພຸຣາຫຸມໂຕ ''ເອວ ໂຫຕູ''ຕິ ມຫນຸຕ ທາຣຸຣາສີ ກາເຣຕຸວາ ອຄຸຄີ ກຕຸວາ ຕ ປກຸໂກສາເປຕຸວາ ''ສເຈ ອຕຸຕໂນ ສທຸທຫສີ, ອຄຸຄີ ປວິສາຫີ''ຕິ ອາຫ.

ມາຕາວິກາ ອຕຸຕໂນ ປຣິຈາຣິກ ປຖມເມວ ສິກຸຂາເປສີ ''ອມຸມ, ຕວ ປຸຕຸຕ ຕຕຸຖ ຄນຸຕຸວາ ມມ ອຄຸຄີ ປວິສນກາເລ ຫຕຸຖຄຸຄຫຕ ກາຕຸ ວເທຫີ''ຕິ. ສາ ຄນຸຕຸວາ ຕຖາ ອວຈ. ຣຸຕຸໂຕ ອາຄນຸຕຸວາ ປຣິສມຊເຊ ອຝຸຖາສີ. ສາ ມາຕາວິກາ ພຸຣາຫຸມຕ ວຄຸເຈຕຸກາມາ ມຫາຊນມຊເຊ ຖຕຸວາ ''ພຸຣາຫຸມຕ, ຕ ຖເປຕຸວາ ອຄຸລສຸສ ປຸຣິສສຸສ ຫຕຸຖສມຸຜສຸສ ນາມ ນ ຊານາມີ, ອິມິນາ ສຈຸເຈນ ອຍ ອຄຸຄີ ມາ ມ ຊາເປສີ''ຕິ ອຄຸຄີ ປວິສິຕຸ ອາຣທຸຣາ. ຕສຸມີ ຂເຕ ຣຸຕຸໂຕ ''ປັສຸສຖ ໂກ ປຸໂຣ ຫີຕພຸຣາຫຸມຕສຸສ ກມຸມ, ເອວຣູປ ມາຕຸຄາມ ອຄຸຄີ ປເວສາເປຕີ''ຕິ ຄນຸຕຸວາ ຕ ມາຕາວິກ ຫຕຸເຖ ຄຕຸຫີ. ສາ ຫຕຸຖ ວິສຸສຊ

ຊາເປຕ຺ວາ ປຸໂຣຫິຕံ ອາຫ – ‘‘ອຍ຺ຍ, ມມ ສຈ຺ຈກິຣິຍາ ກິນ຺ນາ, ນ ສກ຺ກາ ອຄ຺ຄີ ປວິສິຕຸ’’ນ຺ຕິ។ ‘‘ກີກາຣຓາ’’ຕິ? ‘‘ອຊ຺ຊ ມຍາ ເອວຣູປາ ສຈ຺ຈກິຣິຍາ ກຕາ ‘ຖເປຕ຺ວາ ມມ ສາມິກံ ອຄ຺ຄສ຺ສ ປຸຣິສສ຺ສ ຫຕ຺ຖສມ຺ຜສ຺ສံ ນ ຊານາມີ’ຕິ , ອິທານິ ຈມ຺ຫິ ອິມິນາ ປຸຣິເສນ ຫຕ຺ເຖ ຄຫິຕາ’’ຕິ។ ພຸຣາຫ຺ມໂຓ ‘‘ວຄ຺ຈິໂຕ ອຫံ ອິມາຍາ’’ຕິ ຄຕ຺ວາ ຕံ ໂປເຖຕ຺ວາ ນິຫຣາເປສີ។ ເອວံ ອສທ຺ຆມ຺ມສມນ຺ນາຄຕາ ກິເຣຕາ ອິຕ຺ຖິໂຍ ຕາວ ມຫນ຺ຕມ຺ປິ ປາປກມ຺ມံ ກຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ສາມິກံ ວຄ຺ເຈຕຸ ‘‘ນາຫံ ເອວຣູປံ ກມ຺ມံ ກໂຣມີ’’ຕິ ທິວສມ຺ປິ ສປຖံ ກຸຣຸມານາ ນານາຈິຕ຺ຕາວ ໂຫນ຺ຕິ។ ເຕນ ວຸຕ຺ຕံ –

‘ໂຈຣີນံ ພຫຸພຸທ຺ຘີນံ, ຍາສຸ ສຈ຺ຈံ ສຸທຸລ຺ລກံ;

ຖີນံ ກາໂວ ທຸຣາຊາໂນ, ມຈ຺ຉສ຺ເສໂວທເກ ຄຕံ។ (ຊາ។ ໑។໔໑។໓໔ຖ);

‘‘ມຸສາ ຕາສံ ຍຖາ ສຈ຺ຈံ, ສຈ຺ຈံ ຕາສံ ຍຖາ ມຸສາ;

ຄາໂວ ພຫິ ຕິຓສ຺ເສວ, ໂອມສນ຺ຕິ ວຣံ ວຣံ។

‘ໂຈຣີໂຍ ກຖິນາ ເຫຕາ, ວາລຸອາ ຈ ລປສກ຺ຂຣາ;

ນ ຕາ ກິຄ຺ຈິ ນ ຊານນ຺ຕິ, ຍံ ມນຸສ຺ເສສຸ ວຄ຺ຈນ’’ນ຺ຕິ។ (ຊາ។ ໑។໔໑។໓໓໔, ໓໓໔);

ສຕ຺ຖາ ‘‘ເອວံ ອຣກ຺ຂິໂຍ ມາຕຸຄາໂມ’’ຕິ ອິມံ ຘມ຺ມເທສນံ ອາຫຣິຕ຺ວາ ສຈ຺ຈານິ ປກາເສສິ, ສຈ຺ຈປຣິໂຍສາເນ ອຸກ຺ກຓ຺ຖິຕກິກ຺ຂຸ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜເລ ປຕິຓ຺ຖຫິ។ ສຕ຺ຖາປິ ອນຸສນ຺ຘີ ຆເຓຕ຺ວາ ຊາຕກံ ສໂມຘາເນສິ ‘‘ຕທາ ພາຣາຓສີຣາຊາ ອຫເມວ ອໂຫສີ’’ນ຺ ຕິ។

ອຓ຺ຫກູຕຊາຕກວຓ຺ຓນາ ທຸຕິຍາ។

[໓໑] ໓។ ຕກ຺ກປຓ຺ທິຕຊາຕກວຓ຺ຓນາ

ໂກຘນາ ອກຕຄ຺ຄູ ຈາຕິ ອິທံ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ອຸກ຺ກຓ຺ຖິຕກິກ຺ຂຸຄ຺ເຍວາຣພ຺ກ ກເຖສິ។ ຕຄ຺ຫິ ສຕ຺ຖາ ‘‘ສຈ຺ຈំ ກິຣ ຕ຺ວំ ກິກ຺ຂຸ ອຸກ຺ກຓ຺ຖິໂຕສີ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ‘‘ສຈ຺ຈ’’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ອິຕ຺ຖິໂຍ ນາມ ກິກ຺ຂຸ ອກຕຄ຺ຄູ ມິຕ຺ຕທຸພ຺ກາ, ກສ຺ມາ ຕາ ນິສ຺ສາຍ ອຸກ຺ກຓ຺ຖິໂຕສີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕີຕំ ອາຫຣິ។

ອຕີເຕ ພາຣາຓສີຍំ ພຸຣຫ຺ມທຕ຺ເຕ ຣຊ຺ຊံ ກາເຣນ຺ເຕ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ອິສິປພ຺ພຊ຺ຊំ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ຄງ຺ຄາຕີເຣ ອສ຺ສມំ ມາເປຕ຺ວາ ສ ມາປຕ຺ຕິໂຍ ເຈວ ອກິຄ຺ຄາໂຍ ຈ ນິພ຺ພຕ຺ເຕຕ຺ວາ ຊານສຸເຂນ ວິຫຣຕິ។ ຕສ຺ມິ ສມເຍ ພາຣາຓສີເສຓ຺ຖິໂນ ຘີຕາ ທຸຓ຺ຖກຸມາຣີ ນາມ ຈຓ຺ຫາ ອໂຫສີ ຜຣຸສາ, ທາສກມ຺ມກເຣ ອກ຺ໂກສຕິ ປຣິກາສຕິ ປຫຣຕິ។ ອຖ ນំ ເອກທິວສំ ປຣິວາຣມນຸສ຺ສາ ຄເຫຕ຺ວາ ‘‘ຄງ຺ຄາຍ ກີລິສ຺ສາມາ’’ຕິ ອຄມំສຸ។ ເຕສံ ກີລນ຺ຕານຄ຺ເຍວ ສູຣິຍຕ຺ຖງ຺ຄມນເວລາ ຊາຕາ, ເມໂຆ ອຸຓ຺ຖຫິ, ມນຸສ຺ສາ ເມຆំ ທິສ຺ວາ ອິໂຕ ຈິໂຕ ຈ ເວເຄນ ປລາຍິສຸ។ ເສຓ຺ຖິຘີຕາຍປິ ທາສກມ຺ມກຣາ ‘‘ອຊ຺ຊ ອມ຺ເຫຫິ ເອຕິສ຺ສາ ປິຓ຺ຖິ ປສ຺ສິຕុំ ວຓ຺ຜຕີ’’ຕິ ຕំ ອນ຺ໂຕອຸທກສ຺ມິເຍວ ຉຑ຺ເຑຕ຺ວາ ອຸຕ຺ຕຣິສຸ។ ເທໂວ ປາວສ຺ສິ, ສູຣິໂຍປິ ອຕ຺ຖງ຺ຄໂຕ, ອນ຺ຘກາໂຣ ຊາໂຕ។ ເຕ ຕາຍ ວິນາວ ເຄຫံ ຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ກຫំ ສາ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ຄງ຺ຄາໂຕ ຕາວ ອຸຕ຺ຕິຓຓາ, ອຖ ນំ ນ ຊານາມ ກຫំ ຄຕາ’’ຕິ។ ລາຕກາ ວິຈິນິຕ຺ວາປິ ນ ປສ຺ສີສຸ។

ສາ ມຫາວິຣວំ ວິຣວນ຺ຕີ ອຸທເກນ ວຸຍ຺ຫມານາ ອຑ຺ຍຣຕ຺ຕສມເຍ ໂພຘິສຕ຺ຕສ຺ສ ປຓ຺ຓສາລາສມີປំ ປາປຸຓິ។ ໂສ ຕສ຺ສາ ສທ຺ທំ ສຸຕ຺ວາ ‘‘ມາຕຸຄາມສ຺ສ ສທ຺ໂທ ເອໂສ, ປຣິຕ຺ຕາຓມສ຺ສາ ກຣິສ຺ສາມີ’’ຕິ ຕິຓຸກ຺ກំ ອາທາຍ ນທີຕີຣំ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕំ ທິສ຺ວາ ‘‘ມາ ກາຍិ, ມາ ກາຍີ’’ຕິ ອສ຺ສາເສຕ຺ວາ ນາຄພໂລ ຖາມສມ຺ປນ຺ໂນ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ນທີ ຕຣມາໂນ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕំ ອຸກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ອສ຺ສມປທំ ອາເນຕ຺ວາ ອຄ຺ຄີ ກຕ຺ວາ ອທາສີ។ ສີເຕ ວິຄເຕ ມຊຸຣານິ ຜລາຜລານິ ອຸປນາເມສີ។ ຕານິ ຂາທິຕ຺ວາ ຖິຕំ ‘‘ກຕ຺ຖ

ວາສິການີ, ກຖຍ຺ຈ ຄຸຈາຍ ປຕິຕາສີ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິຯ ສາ ຕໍ ປວຕ຺ຕິ ອາໂຣເຈສິຯ ອຖ ນໍ ‘‘ຕ຺ວໍ ອິເຓວ ວສາ’’ຕິ ປຕ຺ຕສາລາຍ ວສາເປນ຺ໂຕ ທຸວິຫຕິຫໍ ສຍໍ ອພ຺ໂພກາເສ ວສິຕ຺ວາ ‘‘ອິທານິ ຄຈ຺ຉາ’’ຕິ ອາຫຯ ສາ ‘‘ອິມໍ ຕາປສໍ ສີລເພທໍ ປາເປຕ຺ວາ ຄເຫຕ຺ວາ ຄມິສ຺ສາມີ’’ຕິ ນ ຄຈ຺ຉຕິຯ ອຖ ຄຈ຺ຉນ຺ເຕ ກາເລ ອິຕ຺ຖິກຸຕ຺ຕໍ ອິຕ຺ຖິລີລໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ສີລເພທໍ ກຕ຺ວາ ຊານໍ ອນ຺ຕຣຖາເປສີຯ ໂສ ຕໍ ຄເຫຕ຺ວາ ອຣຍ຺ເຍເຍວ ວສຕິຯ ອຖ ນໍ ສາ ອາຫ ‘‘ອຍ຺ຍ, ກິ ໂນ ອຣຍ຺ຍວາເສນ, ມນຸສ຺ສປຖໍ ຄມິສ຺ສາມາ’’ຕິ? ໂສ ຕໍ ອາທາຍ ເອກໍ ປຈ຺ຈນ຺ຕຄາມກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕກ຺ກກຕິຍາ ຊີວິກໍ ກປ຺ເປຕ຺ວາ ຕໍ ໂປເສຕິຯ ຕສ຺ສ ຕກ຺ກໍ ວິກ຺ກິຕິຕ຺ວາ ຊີວຕີຕິ ‘‘ຕກ຺ກປຕ຺ທິໂຕ’’ຕິ ນາມໍ ອກໍສ຺ຯ ອຖສ຺ສ ຄາມວາສິໂນ ປຣິພ຺ພຍໍ ທຕ຺ວາ ‘‘ອມ຺ຫາກໍ ສຸຍຸຕ຺ຕທຸຍຸຕ຺ຕກໍ ອາຈິກ຺ຂນ຺ໂຕ ເອຕ຺ຖ ວສາ’’ຕິ ຄາມທ຺ວາເຣ ກຸຍິຍໍ ວາເສສຸໍຯ

ເຕນ ຈ ສມເຍນ ໂຈຣາ ປພ຺ພຕາ ໂອຣຸຍ຺ຫ ປຈ຺ຈນ຺ຕໍ ປຫຣນ຺ຕິຯ ເຕ ເອກທິວສໍ ຕໍ ຄາມໍ ປຫຣິຕ຺ວາ ຄາມວາສິເກຫິເຍວ ກຕ຺ຈິກາ ອຸກ຺ຂິປາເປຕ຺ວາ ຄຈ຺ຉນ຺ຕາ ຕມ຺ປິ ເສຍ຺ຖິຖິຕຣໍ ຄເຫຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ວສນຍ຺ຖານໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເສສຊເນ ວິສ຺ສຊ຺ເຊສຸໍຯ ໂຈຣເຊຍ຺ຖໂກ ປນ ຕສ຺ສາ ຣູເປ ພຊ຺ຊິຕ຺ວາ ຕໍ ອຕ຺ຕໂນ ກຣິຍໍ ອກາສີຯ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ‘‘ອິຕ຺ຖນ຺ນາມາ ກຫ’’ນ຺ຕິ ປຸຈ຺ຉິຯ ‘‘ໂຈຣເຊຍ຺ຖເກນ ຄເຫຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ກຣິຍາ ກຕາ’’ຕິ ຈ ສຸຕ຺ວາປິ ‘‘ນ ສາ ຕຕ຺ຖ ມຍາ ວິນາ ວສິສ຺ສຕິ, ປລາຍິຕ຺ວາ ອາຄຈ຺ຉິສ຺ສຕີ’’ຕິ ຕສ຺ສາ ອາຄມນໍ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ຕຕ຺ເຖວ ວສິຯ

ເສຍ຺ຖິຖິຕາປິ ຈິນ຺ເຕສິ ‘‘ອຫໍ ອິຘ ສຸຂໍ ວສາມິ, ກທາຈິ ມໍ ຕກ຺ກປຕ຺ທິໂຕ ກິຍ຺ຈິເທວ ນິສ຺ສາຍ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ອິໂຕ ອາທາຍ ຄຈ຺ເຉຍ຺ຍ, ອຖ ເອຕສ຺ມາ ສຸຂາ ປຣິຫາຍິສ຺ສາມິ, ຍນ຺ນູນາຫໍ ສມ຺ປິຍາຍມານາ ວິຍ ຕໍ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ຆາຕາເປຍ຺ຍ’’ນ຺ຕິຯ ສາ ເອກໍ ມນຸສ຺ສໍ ປກ຺ໂກສິຕ຺ວາ ‘‘ອຫໍ ອິຘ ທຸກ຺ຂໍ ຊີວາມິ, ຕກ຺ກປຕ຺ທິໂຕ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ມໍ ອາທາຍ ຄຈ຺ຉຕູ’’ຕິ ສາສນໍ ເປເສສິຯ ໂສ ຕໍ ສາສນໍ ສຸຕ຺ວາ ສທ຺ທຫິຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຄາມທ຺ວາເຣ ຖຕ຺ວາ ສາສນໍ ເປເສສິຯ ສາ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ຕໍ ທິສ຺ວາ ‘‘ອຍ຺ຍ, ສເຈ ມຍໍ ອິທານິ ຄຈ຺ຉິສ຺ສາມ, ໂຈຣເຊຍ຺ຖໂກ ອນຸພນ຺ທິຕ຺ວາ ອຸໂພປິ ອມ຺ເຫ ຆາເຕສ຺ສຕິ, ຣຕ຺ຕິກາເລ ຄຈ຺ຉິສ຺ສາມາ’’ຕິ ຕໍ ອາເນຕ຺ວາ ໂພເຊຕ຺ວາ ໂກຍ຺ຖເກ ນິສີທາເປຕ຺ວາ ສາຍໍ ໂຈຣເຊຍ຺ຖກສ຺ສ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ສຸຣໍ ປິວິຕ຺ວາ ມຕ຺ຕກາເລ ‘‘ສາມິ, ສເຈ ອິມາຍ ເວລາຍ ຕວ ສຕ຺ຕຸໍ ປສ຺ເສຍ຺ຍາສິ, ກິນ຺ຕິ ນໍ ກເຣຍ຺ຍາສີ’’ຕິ ອາຫຯ ‘‘ອິທຍ຺ຈິທຍ຺ຈ ກຣິສ຺ສາມີຕິ’’ຯ ‘‘ກິ ປນ ໂສ ທູເຣ, ນນຸ ໂກຍ຺ຖເກ ນິສິນ຺ໂນ’’ຕິ? ໂຈຣເຊຍ຺ຖໂກ ອຸກ຺ກໍ ອາທາຍ ຕຕ຺ຖ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕໍ ທິສ຺ວາ ຄເຫຕ຺ວາ ເຄຫມຊ຺ເຊ ປາເຕຕ຺ວາ ກປ຺ປຣາທີຫິ ຍຖາຣຸຈິ ໂປເຖສິຯ ໂສ ໂປຖິຍມາໂນປິ ອຍ຺ຍໍ ກິຍ຺ຈິ ອວຕ຺ວາ ‘‘ໂກຘນາ ອກຕຍ຺ຍູ ຈ, ປິສຸຕາ ມິຕ຺ຕເພທິກາ’’ຕິ ເອຕ຺ຕກເມວ ວທຕິຯ ໂຈໂຣ ຕໍ ໂປເຖຕ຺ວາ ພນ຺ທິຕ຺ວາ ນິປ຺ຊ຺ຊາເປຕ຺ວາ ສາຍມາສໍ ກຸຍ຺ຊິຕ຺ວາ ສຍິຯ ປພຸທ຺ໂຘ ຊິຕ຺ຕາຍ ສຸຣາຍ ປຸນ ຕໍ ໂປເຖຕຸໍ ອາຣພິ, ໂສປິ ຕາເນວ ຈຕ຺ຕາຣິ ປທານິ ວທຕິຯ

ໂຈໂຣ ຈິນ຺ເຕສິ ‘‘ອຍໍ ເອວໍ ໂປຖິຍມາໂນປິ ອຍ຺ຍໍ ກິຍ຺ຈິ ອວຕ຺ວາ ອິມາເນວ ຈຕ຺ຕາຣິ ປທານິ ວທຕິ, ປຸຈ຺ຉິສ຺ສາມິ ນ’’ນ຺ຕິ ຕສ຺ສາ ສຸຕ຺ຕກາວໍ ລຕ຺ວາ ຕໍ ປຸຈ຺ຉິ ‘‘ອມ຺ໂພ ຕ຺ວໍ ເອວໍ ໂປຖິຍມາໂນປິ ກສ຺ມາ ເອຕາເນວ ປທານິ ວທສີ’’ຕິ? ຕກ຺ກປຕ຺ທິໂຕ ‘‘ເຕນ ຫິ ສຸຕາຫີ’’ຕິ ຕໍ ກາຣຕໍ ອາທິໂຕ ປຍ຺ຖາຍ ກເຖສິຯ ‘‘ອຫໍ ປຸພ຺ເພ ອຣຍ຺ຍວາສິໂກ ເອໂກ ຕາປໂສ ຊານລາກີ, ສ຺ວາຫໍ ເອຕໍ ຄຸຈາຍ ວຸຍ຺ຫມານໍ ອຸຕ຺ຕາເຣຕ຺ວາ ປຝິຊຄ຺ຄິຯ ອຖ ມໍ ເອສາ ປໂລເກຕ຺ວາ ຊານາ ປຣິຫາເປສິ, ສ຺ວາຫໍ ອຣຍ຺ຍໍ ປຫາຍ ເອຕໍ ໂປເສນ຺ໂຕ ປຈ຺ຈນ຺ຕຄາມເກ ວສາມິ, ອເຖສາ ໂຈເຣຫິ ອິຘານີຕາ ‘ອຫໍ ທຸກ຺ຂໍ ວສາມິ, ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ມໍ ເນຕູ’ຕິ ມຍ຺ຫໍ ສາສນໍ ເປເສຕ຺ວາ ອິທານິ ຕວ ຫຕ຺ເຖ ປາເຕສິ, ອິມິນາ ກາຣເຓນາຫໍ ເອວໍ ກເຖມີ’’ຕິຯ ໂຈໂຣ ຈິນ຺ເຕສິ ‘‘ຍາ ເອສາ ເອວຣູເປ ຄຸຕສມ຺ປນ຺ເນ ອຸປກາຣເກ ເອວໍ ວິປ຺ປຝິປ຺ຊ຺ຊິ, ສາ ມຍ຺ຫໍ ກຕຣໍ ນາມ ອຸປທ຺ທວໍ ນ ກເຣຍ຺ຍ, ມາເຣຕພ຺ພາ ເອສາ’’ຕິ ໂສ ຕກ຺ກປຕ຺ທິຕໍ ອສ຺ສາເສຕ຺ວາ ຕໍ ປໂພເຘຕ຺ວາ ຂຄ຺ຄໍ ອາທາຍ ນິກ຺ຂມ຺ມ ‘‘ເອຕໍ ປຸຣິສໍ ຄາມທ຺ວາເຣ ຆາເຕສ຺ສາມີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ຕາຍ ສທ຺ຘິ ພຫິຄາມໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ເອຕໍ ຫຕ຺ເຖ ຄຕ຺ຫາ’’ຕິ ຕໍ ຕາຍ ຫຕ຺ເຖ ຄາຫາເປຕ຺ວາ ຂຄ຺ຄໍ ອາທາຍ ຕກ຺ກປຕ຺ທິຕໍ ປຫຣນ຺ໂຕ ວິຍ ຕໍ ທ຺ວິຘາ ຉິນ຺ທິຕ຺ວາ ສສີສໍ ນ຺ຫາເປຕ຺ວາ ຕກ຺ກປຕ຺ທິຕໍ ກຕິປາຫໍ ປຕີເຕນ ໂພຊເນນ ສນ຺ຕປ຺ເປຕ຺ວາ ອິທານິ ກຫໍ ຄມິສ຺ສສີ’’ຕິ ອາຫຯ ຕກ຺ກປຕ຺ທິໂຕ ‘‘ຆຣາວາເສນ ເມ ກິຈ຺ຈໍ ນຕ຺ຖິ, ອິສິປພ຺ພຊ຺ຊໍ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ຕຕ຺ເຖວ ອຣຍ຺ເຍ ວສິສ຺ສາມີ’’ຕິ ອາຫຯ ‘‘ເຕນ ຫິ ອຫມ຺ປິ ປພ຺ພຊິສ຺ສາມີ’’ຕິ ອຸໂພປິ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ຕໍ ອຣຍ຺ຍາຍຕນໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປຍ຺ຈ ອພິຍ຺ຍາ ອຝ຺ຖ ຈ ສມາປຕ຺ຕິໂຍ ນິພ຺ພຕ຺ເຕຕ຺ວາ ຊີວິຕປຣິໂຍສາເນ ພ຺ຣຫ຺ມໂລກູປຄາ ອເຫສຸໍຯ

ສຕ຺ຖາ ອິມານິ ທ຺ເວ ວຕ຺ຖູນິ ກເຖຕ຺ວາ ອນຸສນ຺ຘິ ຆເຝຕ຺ວາ ອພິສມ຺ພຸທ຺ໂຘ ຫຸຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

‘‘ໂກຘນາ ອກຕຎ຺ຎູ ຈ, ປິສຸຓາ ມິຕ຺ຕເຠທິກາ;

ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໍ ຈຣ ຠິກ຺ຂຸ, ໂສ ສຸຂໍ ນ ວິຫາຫິສີ’’ຕິຯ

ຕຕ຺ຖາຍໍ ປິຓ຺ຑຕ຺ໂຖ – ຠິກ຺ຂຸ ອິຕ຺ຖິໂຍ ນາເມຕາ ໂກຘນາ, ອຸປ຺ປນ຺ນໍ ໂກຘໍ ນິວາເຣຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກນ຺ຕິຯ ອກຕຎ຺ຎູ ຈ, ອຕິມຫນ຺ຕມ຺ປິ ອຸປກາຣໍ ນ ຊານນ຺ຕິຯ ປິສຸຓາ ຈ, ປິຍສຸຎ຺ຎກາວກຣຓເມວ ກຖໍ ກເຣນ຺ຕິຯ ມິຕ຺ຕເຠທິກາ, ມິຕ຺ເຕ ຠິນ຺ທນ຺ຕິ, ມິຕ຺ຕເຠທນກຖໍ ກຖນສີລາເຍວ , ເອວຣູເປຫິ ປາປທມ຺ເມຫິ ສມນ຺ນາຄຕາ ເອຕາຯ ກິໍ ເຕ ເອຕາຫິ, ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໍ ຈຣ ຠິກ຺ຂຸ, ອຍຎ຺ຫິ ເມຖຸນວິຣຕິ ປຣິສຸທ຺ຘຕ຺ເຖນ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໍ ນາມ, ຕໍ ຈຣຯ ໂສ ສຸຂໍ ນ ວິຫາຫິສີຕິ ໂສ ຕ຺ວໍ ເອຕໍ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍວາສໍ ວສນ຺ໂຕ ຊານສຸຂໍ ມຄ຺ຄສຸຂໍ ຝລສຸຂຎ຺ຈ ນ ວິຫາຫິສີ, ເອຕໍ ສຸຂໍ ນ ວິຊຫິສ຺ສຕິ, ເອຕສ຺ມາ ສຸຂາ ນ ປຣິຫາຍິສ຺ສສີຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ‘‘ນ ປຣິຫາຫິສີ’’ຕິປິ ປາໂຐ, ອຍເມວຕ຺ໂຖຯ

ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ທມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ສຈ຺ຈານິ ປກາເສສິ, ສຈ຺ຈປຣິໂຍສາເນ ອຸກ຺ກຓ຺ຑິຕຠິກ຺ຂຸ ໂສຕາປຕ຺ຕິຝເລ ປຕິຏ຺ຐຫິຯ ສຕ຺ຖາ ຊາຕກໍ ສໂມຘາເນສິ – ‘‘ຕທາ ໂຈຣເຊຏ຺ຐໂກ ອານນ຺ໂທ ອໂຫສິ, ຕກ຺ກປຓ຺ຑິໂຕ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິ’’ນ຺ຕິຯ

ຕກ຺ກປຓ຺ຑິຕຊາຕກວຓ຺ຓນາ ຕຕິຍາຯ

[໖໔] ໔ຯ ທຸຣາຊານຊາຕກວຓ຺ຓນາ

ມາສຸ ນນ຺ທິ ອິຈ຺ຉຕິ ມນ຺ຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ເອກໍ ອຸປາສກໍ ອາຣຠ຺ຠ ກເຖສິຯ ເອໂກ ກິຣ ສາວຕ຺ຖິວາສີ ອຸປາສໂກ ຕີສຸ ສຣເຓສຸ ປຎ຺ຈສຸ ຈ ສີເລສຸ ປຕິຏ຺ຐິໂຕ ພຸທ຺ຘມາມໂກ, ທມ຺ມມາມໂກ, ສງ຺ຆມາມໂກ, ຠຣິຍາ ປນສ຺ສ ທຸສ຺ສີລາ ປາປທມ຺ມາຯ ຍໍ ທິວສໍ ມິຈ຺ຉາຈາຣໍ ຈຣຕິ, ຕໍ ທິວສໍ ສຕກີຕທາສີ ວິຍ ໂຫຕິ, ມິຈ຺ຉາຈາຣສ຺ສ ປນ ອກຕທິວເສ ສາມິນີ ວິຍ ໂຫຕິ ຈຓ຺ຑາ ຝຣຸສາຯ ໂສ ຕສ຺ສາ ຠາວໍ ຊານິຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກຕິ, ອຖ ຕາຍ ອຸພ຺ພາຬ຺ໂຫ ພຸທ຺ຘູປຏ຺ຐານໍ ນ ຄຈ຺ຉຕິຯ ອຖ ນໍ ເອກທິວສໍ ຄນ຺ທປຸປ຺ຝາທີນິ ອາທາຍ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ນິສິນ຺ນໍ ສຕ຺ຖາ ອາຫ – ‘‘ກິໍ ນຸ ໂຂ ຕ຺ວໍ, ອຸປາສກ, ສຕ຺ຕຏ຺ຐ ທິວເສ ພຸທ຺ຘູປຏ຺ຐານໍ ນາຄຈ຺ຉສີ’’ຕິຯ ຆຣຓີ ເມ, ຠນ຺ເຕ, ເອກສ຺ມິໍ ທິວເສ ສຕກີຕທາສີ ວິຍ ໂຫຕິ, ເອກສ຺ມິໍ ທິວເສ ສາມິນີ ວິຍ ຈຓ຺ຑາ ຝຣຸສາຯ ອຫໍ ຕສ຺ສາ ຠາວໍ ຊານິຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກມິ, ສ຺ວາຫໍ ຕາຍ ອຸພ຺ພາຬ຺ໂຫ ພຸທ຺ຘູປຏ຺ຐານໍ ນາຄຈ຺ຉາມີຕິຯ ອຖສ຺ສ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາ ‘‘ອຸປາສກ, ‘ມາຕຸຄາມສ຺ສ ຠາໂວ ນາມ ທຸຊ຺ຊາໂນ’ຕິ ປຸພ຺ເພປິ ເຕ ປຓ຺ຑິຕາ ກເຖສຸໍ, ຕ຺ວໍ ປນ ຕໍ ຠວສງ຺ເຂປຄຕຕ຺ຕາ ສລ຺ລກ຺ເຂຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກສີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ເຕນ ຍາຈິໂຕ ອຕີຕໍ ອາຫຣິຯ

ອຕີເຕ ພາຣາຓສິຍໍ ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ເຕ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ເຕ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ທິສາປາໂມກ຺ໂຂ ອາຈຣິໂຍ ຫຸຕ຺ວາ ປຎ຺ຈ ມາຓວກສຕານິ ສິປ຺ປໍ ສິກ຺ຂາເປຕິຯ ອເຖໂກ ຕິໂຣຣຏ຺ຐວາສີໂກ ພ຺ຣາຫ຺ມຓມາຓວໂກ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ສິປ຺ປໍ ອຸຄ຺ຄຓ຺ຫນ຺ໂຕ ເອກາຍ ອິຕ຺ຖິຍາ ປຏິພທ຺ຘຈິຕ຺ໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ຕໍ ຠຣິຍໍ ກຕ຺ວາ ຕສ຺ມິໍເຍວ ພາຣາຓສິນຄເຣ ວສນ຺ໂຕ ທ຺ເວ ຕິສ຺ໂສ ເວລາໂຍ ອາຈຣິຍສ຺ສ ອຸປຏ຺ຐານໍ ນ ຄຈ຺ຉຕິຯ ສາ ປນສ຺ສ ຠຣິຍາ ທຸສ຺ສີລາ ປາປທມ຺ມາຯ ມິຈ຺ຉາຈາຣໍ ຈິຓ຺ຓທິວເສ ທາສີ ວິຍ ໂຫຕິ, ອຈິຓ຺ຓທິວເສ ສາມິນີ ວິຍ ໂຫຕິ ຈຓ຺ຑາ ຝຣຸສາຯ ໂສ ຕສ຺ສາ ຠາວໍ ຊານິຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ໂຕ ຕາຍ ອຸພ຺ພາຬ຺ໂຫ ອາກຸລຈິຕ຺ໂຕ ອາຈຣິຍສ຺ສ ອຸປຏ຺ຐານໍ ນ ຄຈ຺ຉຕິຯ ອຖ ນໍ ສຕ຺ຕຏ຺ຐ ທິວເສ ອຕິກ຺ກມິຕ຺ວາ ອາຄຕໍ ‘‘ກິໍ, ມາຓວ , ນ ປຎ຺ຎາຍສີ’’ຕິ ອາຈຣິໂຍ ປຸຈ຺ຉິຯ ໂສ ‘‘ຠຣິຍາ ມໍ, ອາຈຣິຍ, ເອກທິວສໍ ອິຈ຺ຉຕິ ປຕ຺ເຖຕິ, ທາສີ ວິຍ ນິຫຕມານາ ໂຫຕິຯ ເອກທິວສໍ ສາມິນີ ວິຍ ຖທ຺ຘາ ຈຓ຺ຑາ ຝຣຸສາ, ອຫໍ ຕສ຺ສາ ຠາວໍ ຊານິຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກມິ, ຕາຍ ອຸພ຺ພາຬ຺ໂຫ ອາກຸລຈິຕ຺ໂຕ ຕຸມ຺ຫາກໍ ອຸປຏ຺ຐານໍ ນາຄໂຕມ຺ຫີ’’ຕິຯ ອາຈຣິໂຍ ‘‘ເອວເມຕໍ, ມາຓວ, ອິຕ຺ຖິໂຍ ນາມ ອນາຈາຣໍ ຈິຓ຺ຓທິວເສ ສາມິກໍ ອນຸວຕ຺ຕນ຺ຕິ, ທາສີ ວິຍ ນິຫຕມານາ ໂຫນ຺ຕິຯ ອນາຈິຓ຺ຓທິວເສ ປນ ມານຕ຺ຖທ຺ຘາ ຫຸຕ຺ວາ ສາມິກໍ ນ ຄເຓນ຺ຕິຯ ເອວໍ ອິຕ຺ຖິໂຍ ນາເມຕາ ອນາຈາຣາ ທຸສ຺ສີລາ, ຕາສໍ ຠາໂວ ນາມ ທຸຊ຺ຊາໂນ, ຕາສຸ ອິຈ຺ຉນ຺ຕີສຸປິ ອນິຈ຺ຉນ຺ຕີສຸປິ ມຊ຺ຊຕ຺ເຕເນວ ຠວິຕພ຺ພ’’ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ ຕສ຺ໂສວາທວເສນ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

‘‘ມາ ສຸ ນນ຺ທິ ອິຈ຺ຉຕິ ມໍ, ມາ ສຸ ໂສຈິ ນ ມິຈ຺ຉຕິ;

ຖີນໍ ກາໂວ ທຸຣາຊາໂນ, ມຈ຺ຉສ຺ເສໂວທເກ ຄຕ’’ນ຺ຕິ¯

ຕຕ຺ຖ ມາ ສຸ ນນ຺ທິ ອິຈ຺ຉຕິ ມນ຺ຕິ ສຸ-ກາໂຣ ນິປາຕມຕ຺ຕໍ, ‘‘ອຍໍ ອິຕ຺ຖີ ມໍ ອິຈ຺ຉຕິ ປຕ຺ເຖຕິ, ມຍິ ສິເນຫໍ ກໂຣຕີ’’ຕິ ມາ ຕຸສ຺ສິ¯ ມາ ສຸ ໂສຈິ ນ ມິຈ຺ຉຕີຕິ ‘‘ອຍໍ ມໍ ນ ອິຈ຺ຉຕີ’’ຕິປິ ມາ ໂສຈິ, ຕສ຺ສາ ອິຈ຺ຉມານາຍ ນນ຺ທີ, ນ ອິຈ຺ຉມານາຍ ຈ ໂສກໍ ອກຕ຺ວາ ມຊ຺ຊຕ຺ໂຕວ ໂຫຫີຕິ ທີເປຕິ¯ ຖີນໍ ກາໂວ ທຸຣາຊາໂນຕິ ອິຕ຺ຖີນໍ ກາໂວ ນາມ ອິຕ຺ຖິມາຍາຍ ປຝິຈ຺ຉນ຺ນຕ຺ຕາ ທຸຣາຊາໂນ¯ ຍຖາ ກີ? ມຈ຺ຉສ຺ເສໂວທເກ ຄຕນ຺ຕິ ຍຖາ ມຈ຺ຉສ຺ສ ຄມນໍ ອຸທເກນ ປຝິຈ຺ຉນ຺ນຕ຺ຕາ ທຸຊ຺ຊານໍ, ເຕເນວ ໂສ ເກວຝ຺ເຝ ອາຄເຕ ອຸທເກນ ຄມນໍ ປຝິຈ຺ຉາເທຕ຺ວາ ປລາຍຕິ, ອຕ຺ຕານໍ ຄຕ຺ຫິຕຸໍ ນ ເທຕິ, ເອວເມວ ອິຕ຺ຖິໂຍ ມຫນ຺ຕມ຺ປີ ທຸສ຺ສີລກມ຺ມໍ ກຕ຺ວາ ‘‘ມຍໍ ເອວຣູປໍ ນ ກໂຣມາ’’ຕິ ອຕ຺ຕນາ ກຕກມ຺ມໍ ອິຕ຺ຖິມາຍາຍ ປຝິຈ຺ຉາເທຕ຺ວາ ສາມິເກ ວລ຺ເຈນ຺ຕິ ¯ ເອວໍ ອິຕ຺ຖິໂຍ ນາເມຕາ ປາປຄມ຺ມາ ທຸຣາຊານາ, ຕາສຸ ມຊ຺ຊຕ຺ໂຕເຍວ ສຸຂິໂຕ ໂຫຕີຕິ¯

ເອວໍ ໂພຄິສຕ຺ໂຕ ອນ຺ເຕວາສິກສ຺ສ ໂອວາທໍ ອທາສິ¯ ຕໂຕ ປຝ຺ຖາຍ ໂສ ຕສ຺ສາ ອຸປ຺ຣິ ມຊ຺ຊຕ຺ໂຕວ ອໂຫສິ¯ ສາປີສ຺ສ ກຣິຍາ ‘‘ອາຈຣິເຍນ ກິຣ ເມ ທຸສ຺ສີລກາໂວ ຌາໂຕ’’ຕິ ຕໂຕ ປຝ຺ຖາຍ ນ ອນາຈາຣໍ ຈຣິ¯ ສາປີ ຕສ຺ສ ອຸປາສກສ຺ສ ອິຕ຺ຖີ ‘‘ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ເຄນ ກິຣ ມຍ຺ຫໍ ທຸຣາຈາຣກາໂວ ຌາໂຕ’’ຕິ ຕໂຕ ປຝ຺ຖາຍ ປາປກມ຺ມໍ ນາມ ນ ອກາສິ¯

ສຕ຺ຖາປີ ອິມໍ ຄມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ສຈ຺ຈານິ ປກາເສສິ, ສຈ຺ຈປຣິໂຍສາເນ ໂສ ອຸປາສໂກ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜເລ ປຕິຝ຺ຖຫິ, ສຕ຺ຖາ ອນຸສນ຺ຄີ ຄເຝຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຄາເນສີ – ‘‘ຕທາ ຊຍມ຺ປຕິກາເຍວ ອິທານິ ຊຍມ຺ປຕິກາ, ອາຈຣິໂຍ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິ’’ນ຺ຕິ¯

ທຸຣາຊານຊາຕກວຕ຺ຕນາ ຈຕຸຕ຺ຖາ¯

[໖໕] ໕¯ ອນພິຣຕິຊາຕກວຕ຺ຕນາ

ຍຖາ ນທີ ຈ ປນ຺ໂຖ ຈາຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ຕຖາຣູປໍເຍວ ອຸປາສກໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິ¯ ໂສ ປນ ປຣິຄ຺ຄຕ຺ຫນ຺ໂຕ ຕສ຺ສາ ທຸສ຺ສີລກາວໍ ຌຕ຺ວາ ກຕ຺ຫິໂຕ ຈິຕ຺ຕພ຺ຍາກຸລຕາຍ ສຕ຺ຕຝ຺ຖ ທິວເສ ອຸປຝ຺ຖານໍ ນາຄມາສິ¯ ໂສ ເອກທິວສໍ ວິຫາຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕຖາຄຕໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ນິສິນ຺ໂນ ‘‘ກສ຺ມາ ສຕ຺ຕຝ຺ຖ ທິວສານິ ນາຄໂຕສີ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ກຣິຍາ ເມ, ກນ຺ເຕ, ທຸສ຺ສີລາ, ຕສ຺ສາ ອຸປ຺ຣິ ພ຺ຍາກຸລຈິຕ຺ຕຕາຍ ນາຄໂຕມ຺ຫີ’’ຕິ ອາຫ¯ ສຕ຺ຖາ ‘‘ອຸປາສກ, ອິຕ຺ຖີສຸ ‘ອນາຈາຣາ ເອຕາ’ຕິ ໂກປໍ ອກຕ຺ວາ ມຊ຺ຊຕ຺ເຕເນວ ກວິຕຸໍ ວຝ຺ຝຕີຕິ ປຸພ຺ເພປີ ເຕ ປຕ຺ຫິຕາ ກຖຍີສຸ, ຕວໍ ປນ ກວນ຺ຕເຣນ ປຝິຈ຺ຉນ຺ນຕ຺ຕາ ຕໍ ກາຣຕໍ ນ ສລ຺ລກ຺ເຂສີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ເຕນ ຍາຈິໂຕ ອຕີຕໍ ອາຫຣິ¯

ອຕີເຕ ພາຣາຕສິຍໍ ພຣຫ຺ມທຕ຺ເຕ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ເຕ ໂພຄິສຕ຺ໂຕ ປຸຣິມນເຍເນວ ທິສາປາໂມກ຺ໂຂ ອາຈຣິໂຍ ອໂຫສິ¯ ອຖສ຺ສ ອນ຺ເຕວາສິໂກ ກຣິຍາຍ ໂທສໍ ທິສ຺ວາ ພ຺ຍາກຸລຈິຕ຺ຕຕາຍ ກຕິປາຫໍ ອນາຄນ຺ຕ຺ວາ ເອກທິວສໍ ອາຈຣິເຍນ ປຸຈ຺ຉິໂຕ ຕໍ ກາຣຕໍ ນິເວເທສິ¯ ອຖສ຺ສ ອາຈຣິໂຍ ‘‘ຕາຕ, ອິຕ຺ຖິໂຍ ນາມ ສພ຺ພສາຄາຣຕາ , ຕາສຸ ‘ທຸສ຺ສີລາ ເອຕາ’ຕິ ປຕ຺ຫິຕາ ໂກປໍ ນ ກໂຣນ຺ຕີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ໂອວາທວເສນ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໖໕¯

‘‘ຍຖາ ນທີ ຈ ປນ຺ໂຖ ຈ, ປານາຄາຣໍ ສກາ ປປາ;

ເອວໍ ໂລກິຕ຺ຖິໂຍ ນາມ, ນາສໍ ກຸຊ຺ຊນ຺ຕິ ປຕ຺ຫິຕາ’’ຕິ¯

ຕຕ຺ຖ ຍຖາ ນທີຕິ ຍຖາ ອເນກຕິຕ຺ຖາ ນທີ ນ຺ຫານຕ຺ຖາຍ ສມ຺ປຕ຺ຕສມ຺ປຕ຺ຕານໍ ຈຓ຺ຑາລາທີນມ຺ປິ ຂຕ຺ຕິຍາທີນມ຺ປິ ສາຘາຣຓາ, ນ ຕຕ຺ຖ ໂກຈິ ນ຺ຫາຍິຕຸໍ ນ ລຠຕິ ນາມ. ''ປນ຺ໂຖ''ຕິອາທີສຸປິ ຍຖາ ມຫາມຄ຺ໂຄປິ ສພ຺ເພສໍ ສາຘາຣໂຓ , ນ ໂກຈິ ເຕນ ຄນ຺ຕຸໍ ນ ລຠຕິ. ປານາຄາຣມ຺ປິ ສຸຣາເຄຫໍ ສພ຺ເພສໍ ສາຘາຣຓໍ, ໂຍ ໂຍ ປາຕຸກາໂມ, ສພ຺ໂພ ຕຕ຺ຖ ປວິສເຕວ. ປຸຎ຺ຎຕ຺ຖິເກຫິ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ມນຸສ຺ສານໍ ນິວາສຕ຺ຖາຍ ກຕາ ສຠາປິ ສາຘາຣຓາ, ນ ຕຕ຺ຖ ໂກຈິ ປວິສິຕຸໍ ນ ລຠຕິ. ມຫາມຄ຺ເຄ ປານີຍຈາຏິໂຍ ຐເປຕ຺ວາ ກຕາ ປປາປິ ສພ຺ເພສໍ ສາຘາຣຓາ, ນ ຕຕ຺ຖ ໂກຈິ ປານີຍໍ ປິວິຕຸໍ ນ ລຠຕິ. ເອວໍ ໂລກິຕ຺ຖິໂຍ ນາມາຕິ ເອວເມວ ຕາຕ ມາຕາວ ອິມສ຺ມິໍ ໂລເກ ອິຕ຺ຖິໂຍປິ ສພ຺ພສາຘາຣຓາວ, ເຕເນວ ຈ ສາຘາຣຓຏ຺ເຐນ ນທີປນ຺ຖປານາຄາຣສຠາປປາສທິສາ. ຕສ຺ມາ ນາສໍ ກຸຊ຺ຌນ຺ຕິ ປຓ຺ຑິຕາ, ເອຕາສໍ ອິຕ຺ຖີນໍ ''ລາມິກາ ເອຕາ ອນາຈາຣາ ທຸສ຺ສີລາ ສພ຺ພສາຘາຣຓາ''ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ປຓ຺ຑິຕາ ເຊກາ ພຸທ຺ຘິສມ຺ປນ຺ນາ ນ ກຸຊ຺ຌນ຺ຕີຕິ.

ເອວໍ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ອນ຺ເຕວາສິກສ຺ສ ໂອວາທໍ ອທາສິ, ໂສ ຕໍ ໂອວາທໍ ສຸຕ຺ວາ ມຊ຺ຌຕ຺ໂຕ ອໂຫສິ. ກຣິຍາປິສ຺ສ ''ອາຈຣິເຍນ ກິຣມ຺ຫິ ຎາຕາ''ຕິ ຕໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ປາປກມ຺ມໍ ນ ອກາສິ. ຕສ຺ສປິ ອຸປາສກສ຺ສ ກຣິຍາ ''ສຕ຺ຖາຣາ ກິຣມ຺ຫິ ຎາຕາ''ຕິ ຕໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ປາປກມ຺ມໍ ນ ອກາສິ.

ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ສຈ຺ຈານິ ປກາເສສິ, ສຈ຺ຈປຣິໂຍສາເນ ອຸປາສໂກ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜເລ ປຕິຏ຺ຐຫິ. ສຕ຺ຖາປິ ອນຸສນ຺ຘິໍ ຆເຏຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຘາເນສິ – ''ຕທາ ຊຍມ຺ປຕິກາວ ເອຕຣຫິ ຊຍມ຺ປຕິກາ, ອາຈຣິຍພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິ''ນ຺ຕິ.

ອນຠິຣຕິຊາຕກວຓ຺ຓນາ ປຎ຺ຈມາ.

[໖໖] ໖. ມຸທຸລກ຺ຂຓຊາຕກວຓ຺ຓນາ

ເອກາ ອິຈ຺ຉາ ປຸເຣ ອາສີຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ສໍກິເລສໍ ອາຣພ຺ຠ ກເຖສິ. ເອໂກ ກິຣ ສາວຕ຺ຖິວາສີ ກຸລປຸຕ຺ໂຕ ສຕ຺ຖຸ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຸຕ຺ວາ ຣຕນສາສເນ ອຸຣໍ ທຕ຺ວາ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ປຏິປນ຺ໂນ ໂຍຄາວຈໂຣ ອວິສ຺ສຏ຺ຐກມ຺ມຏ຺ຐາໂນ ຫຸຕ຺ວາ ເອກທິວສໍ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ປິຓ຺ຑາຍ ຈຣນ຺ໂຕ ເອກໍ ອລງ຺ກຕປຏິຍຕ຺ຕໍ ອິຕ຺ຖິໍ ທິສ຺ວາ ສຸຠວເສນ ອິນ຺ທ຺ຣິຍານິ ຠິນ຺ທິຕ຺ວາ ໂອໂລເກສິ. ຕສ຺ສ ອພ຺ຠນ຺ຕເຣ ກິເລໂສ ຈລິ, ວາສິຍາ ອາໂກຏິຕຂີຣຣຸກ຺ໂຂ ວິຍ ອໂຫສິ. ໂສ ຕໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ກິເລສວສິໂກ ຫຸຕ຺ວາ ເນວ ກາຍສ຺ສາທໍ ນ ຈິຕ຺ຕສ຺ສາທໍ ລຠຕິ, ຠນ຺ຕມິຄສປ຺ປຏິຠາໂຄ ສາສເນ ອນຠິຣໂຕ ປຣູຬ຺ຫເກສໂລມນໂຂ ກິລິຏ຺ຐຈີວໂຣ ອໂຫສິ. ອຖສ຺ສ ອິນ຺ທ຺ຣິຍວິກາຣໍ ທິສ຺ວາ ສຫາຍກາ ຠິກ຺ຂູ ''ກິໍ ນຸ ໂຂ ເຕ, ອາວຸໂສ, ນ ຍຖາ ໂປຣາຓານິ ອິນ຺ທ຺ຣິຍານີ''ຕິ ປຸຈ຺ຉິສຸ. ອນຠິຣໂຕສ຺ມິ, ອາວຸໂສຕິ.

ອຖ ນໍ ເຕ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ນຍິໍສຸ. ສຕ຺ຖາ ''ກິໍ, ຠິກ຺ຂເວ, ອນິຈ຺ຉມານໍ ຠິກ຺ຂຸໍ ອາທາຍ ອາຄຕຕ຺ຖາ''ຕິ ປຸຈ຺ຉິ. ''ອຍໍ, ຠນ຺ເຕ, ຠິກ຺ຂຸ ອນຠິຣໂຕ''ຕິ? ''ສຈ຺ຈໍ ຠິກ຺ຂູ''ຕິ. ''ສຈ຺ຈໍ ຠຄວາ''ຕິ. ''ໂກ ຕໍ ອຸກ຺ກຓ຺ຐາເປສີ''ຕິ? ''ອຫໍ, ຠນ຺ເຕ, ປິຓ຺ຑາຍ ຈຣນ຺ໂຕ ເອກໍ ອິຕ຺ຖິໍ ທິສ຺ວາ ອິນ຺ທ຺ຣິຍານິ ຠິນ຺ທິຕ຺ວາ ໂອໂລເກສິໍ, ອຖ ເມ ກິເລໂສ ຈລິ, ເຕນມ຺ຫິ ອຸກ຺ກຓ຺ຐິໂຕ''ຕິ. ອຖ ນໍ ສຕ຺ຖາ ''ອນຈ຺ຉຣິຍເມຕໍ ຠິກ຺ຂຸ, ຍໍ ຕ຺ວໍ ອິນ຺ທ຺ຣິຍານິ ຠິນ຺ທິຕ຺ວາ ວິສຠາຄາຣມ຺ມຓໍ ສຸຠວເສນ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ກິເລເສຫິ ກມ຺ປິໂຕ, ປຸພ຺ເພ ປຎ຺ຈາຠິຎ຺ຎາ ອຏ຺ຐສມາປຕ຺ຕິລາຠິໂນ ຌານພເລນ ກິເລເສ ວິກ຺ຂມ຺ເຠຕ຺ວາ ວິສຸທ຺ຘຈິຕ຺ຕາ ຄຄນຕລຈຣາ ໂພຘິສຕ຺ຕາປິ ອິນ຺ທ຺ຣິຍານິ ຠິນ຺ທິຕ຺ວາ ວິສຠາຄາຣມ຺ມຓໍ ໂອໂລກຍມານາ ຌານາ ປຣິຫາຍິຕ຺ວາ ກິເລເສຫິ ກມ຺ປິຕາ ມຫາທຸກ຺ຂໍ ອນຸຠວິໍສຸ. ນ ຫິ ສິເນຣຸອຸປ຺ປາຏນກວາໂຕ ຫຕ຺ຖິມຕ຺ຕໍ ມຸຓ຺ຑປພ຺ພຕໍ, ມຫາຊມ຺ພຸອຸມ຺ມູລກວາໂຕ ຉິນ຺ນຕເຏ ວິຣູຬ຺ຫຄຈ຺ຉກໍ, ມຫາສມຸທ຺ທໍ ວາ ປນ ໂສສນກວາໂຕ ຂຸທ຺ທກຕຬາກໍ ກິສ຺ມິຎ຺ຈິເທວ ຄເຓຕິ, ເອວໍ ອຸຕ຺ຕມພຸທ຺ຘີນໍ ນາມ ວິສຸທ຺ຘຈິຕ຺ຕານໍ ໂພຘິສຕ຺ຕານໍ ອຎ຺ຎາຓກາວກຣາ ກິເລສາ ຕຍິ ກິໍ ລຊ຺ຊິສ຺ສນ຺ຕິ, ວິສຸທ຺ຘາປິ ສຕ຺ຕາ ສໍກິລິສ຺ສນ຺ຕິ, ອຸຕ຺ຕມຍສສມງ຺ຄິໂນປິ ອາຍສກ຺ຍໍ ປາປຸຓນ຺ຕີ''ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣິ.

ອຕີເຕ ພາຣາຓສິຍໍ ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ເຕ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ເຕ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ກາສິຣຏ຺ເຐ ເອກສ຺ສ ມຫາວິຠວສ຺ສ ພ຺ຣາຫ຺ມຓສ຺ສ ກຸເລ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຕ຺ວາ ວິຎ຺ຎຸຕໍ ປຕ຺ໂຕ ສພ຺ພສິປ຺ປານໍ ປາຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ກາເມ ປຫາຍ ອິສິປພ຺ພຊ຺ຊໍ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ກສິຓປຣິກມ຺ມໍ ກຕ຺ວາ ປຎ຺ຈ ອຠິຎ຺ຎາ ຈ ອຏ຺ຐ ສມາປຕ຺ຕິໂຍ ຈ ອຸປ຺ປາເທຕ຺ວາ ຌານສຸເຂນ ວີຕິນາເມນ຺ໂຕ ຫິມວນ຺ຕປ຺ປເທເສ ວາສໍ ກປ຺ເປສິ. ໂສ

ເອກສ຺ມິ ກາເລ ໂລຕມ຺ພິລເສວນຕ຺ຖາຍ ທິມວນ຺ຕາ ໂອຕຣິຕ຺ວາ ພາຣາຕສີ ປ຺ຕ຺ວາ ຣາຊຸຍ຺ຍາເນ ວສິຕ຺ວາ ປຸນທິວເສ ກຕສຣິຣປ຺ຜິຊຸຄ຺ຄໂນ ຣຕ຺ຕວາກນຍ໌ ນິວາສນປາຣຸປນ໌ ສຕ຺ຖາເປຕ຺ວາ ອຊິນຈມ຺ມ໌ ເອກສ຺ມິ ອໍເສ ກຕ຺ວາ ຊຍາມຕ຺ທລ໌ ພນ຺ຣິຕ຺ ວາ ກິກ຺ຂາກາຊນມາທາຍ ພາຣາຕສິຍ໌ ກິກ຺ຂາຍ ຈຣມາໂນ ຣຄ຺ໂຄ ພຣທ຺ວາຣໍ ສມ຺ປາປຸຕິ໌ ຣາຊາ ຕສ຺ສ ອິຣິຍາປເຖເຍວ ປສີ ທິຕ຺ວາ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ມຫາຣເທ ອາສເນ ນິສີທາເປຕ຺ວາ ປຕິເຕນ ຂາທນີຍໂກຊນີເຍນ ສນ຺ຕປ຺ເປຕ຺ວາ ກຕານ຺ໂມທນໍ ອຸຍ຺ ຍາເນ ວສນຕ຺ຖາຍ ຍາຈີ໌ ໂສ ສມ຺ປຜິຈ຺ຊິຕ຺ວາ ຣາຊເຄເທ ກຸຄ຺ຊິຕ຺ວາ ຣາຊກຸລໍ ໂອວທມາໂນ ຕສ຺ມິ ອຸຍ຺ຍາເນ ໂສລອສ ວສ຺ ສານິ ວສີ໌

ອເຖກທິວສໍ ຣາຊາ ກຸປິຕ໌ ປຈ຺ຈນ຺ຕ໌ ວູປສເມຕຸ໌ ຄຈ຺ຊນ຺ໂຕ ມຸທຸລກ຺ຂຕໍ ນາມ ອຄ຺ຄມເທສີ "ອປ຺ປມຕ຺ຕາ ອຍ຺ຍສ຺ສ ອຸປ຺ຜຖານໍ ກໂຣທີ"ຕິ ວຕ຺ວາ ອຄມາສີ໌ ໂພຣິສຕ຺ໂຕ ຣຄ຺ໂຄ ຄຕກາລໂຕ ປຜ຺ຖາຍ ອຕ຺ຕໂນ ຣຸຈ຺ຈນເວລາຍ ຣາຊເຄທໍ ຄຈ຺ສຕິ໌ ອເຖກທິວ ສໍ ມຸທຸລກ຺ຂຕາ ໂພຣິສຕ຺ຕສ຺ສ ອາຫາຣໍ ສມ຺ປາເທຕ຺ວາ – "ອຊ຺ຊ ອຍ຺ໂຍ ຈິຣາຍຕີ"ຕິ ຄນ຺ໂທທເກນ ນ຺ຫາຍິຕ຺ວາ ສພ຺ພາລງ ການປຜິມຕ຺ທິຕາ ມຫາຕເລ ຈູລອສຍນໍ ປຄ຺ຄາເປຕ຺ວາ ໂພຣິສຕ຺ຕສ຺ສ ອາຄມນໍ ໂອໂລກຍມານາ ນິປ຺ຊິ໌ ໂພຣິສຕ຺ໂຕປິ ອຕ຺ຕໂນ ເວລໍ ສລ຺ລກ຺ເຂຕ຺ວາ ຊານາ ວຸຜ຺ຖາຍ ອາກາເສເນວ ຣາຊນິເວສນໍ ອຄມາສີ໌ ມຸທຸລກ຺ຂຕາ ວາກຈິຣສທ຺ທໍ ສຸຕ຺ວາວ "ອຍ຺ໂຍ, ອາຄໂຕ"ຕິ ເວເຄນ ອຸຜ຺ຖທີ, ຕສ຺ສາ ເວເຄນ ອຸຜ຺ຖຫນ຺ຕິຍາ ມຜ຺ຖສາຜໂກ ກສ຺ສີ໌ ຕາປໂສປີ ສີທປ຺ຄ຺ຊເຣນ ປວິສນ຺ໂຕ ເທວິຍາ ວິສກາຄຣູປາຣມ຺ມຕໍ ອິນ຺ທຣິຍານິ ກິນ຺ທິຕ຺ວາ ສຸກວເສນ ໂອໂລເກສີ໌ ອຖສ຺ສ ອພ຺ກນ຺ຕເຣ ກິເລໂສ ຈລິ, ວາສິຍາ ປຫຜຂີຣຣຸກ຺ໂຂ ວິຍ ອໂທສີ໌ ຕາວເທວສ຺ສ ຊານໍ ອນ຺ຕຣຫາຍິ, ຜິນ຺ນປກ຺ໂຂ ກາໂກ ວິຍ ອໂທສີ໌ ໂສ ຖິຕໂກວ ອາຫາຣໍ ຄເທຕ຺ ວາ ອກຸຄ຺ຊິຕ຺ວາວ ກິເລສກມ຺ປິໂຕ ປາສາທາ ໂອຣຸຍ຺ຫ ອຸຍ຺ຍານໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປຕ຺ຕສາລໍ ປວິສິຕ຺ວາ ຜລກຕ຺ຖຣຕສຍນສ຺ສ ເທຜ຺ຖາ ອາຫາຣໍ ຖເປຕ຺ວາ ວິສກາຄາຣມ຺ມເຕນ ພທ຺ໂທ ກິເລສຄຄິນາ ຫຍ຺ຫມາໂນ ນິຣາຫາຣຕາຍ ສຸສ຺ສມາໂນ ສຕ຺ຕ ທິວ ສານິ ຜລກຕ຺ຖຣເຕ ນິປ຺ຊິ໌

ສຕ຺ຕເມ ທິວເສ ຣາຊາ ປຈ຺ຈນ຺ຕ໌ ວູປສເມຕ຺ວາ ອາຄໂຕ ນຄຣໍ ປທກ຺ຂິຕໍ ກຕ຺ວາ ນິເວສນໍ ອຄນ຺ຕ຺ວາວ "ອຍ຺ຍໍ ປສ຺ສິສ຺ສາມີ"ຕິ ອຸຍ຺ຍານໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປຕ຺ຕສາລໍ ປວິສິຕ຺ວາ ຕໍ ນິປ຺ນຸນກໍ ທິສ຺ວາ "ເອກໍ ອຜາສຸກໍ ຊາຕໍ ມຄ຺ເຄ"ຕິ ປຕ຺ຕສາລໍ ໂສຣາເປຕ຺ວາ ປາ ເທ ປຣິມຊ຺ຊນ຺ໂຕ "ກີ, ອຍ຺ຍ, ອຜາສຸກ"ນ຺ຕິ ປຸຈ຺ຊີ໌ "ມຫາຣາຊ ອຄ຺ຄໍ ເມ ອຜາສຸກໍ ນຕ຺ຖິ, ກິເລສວເສນ ປນມ຺ຫິ ປຜິພທ຺ຣຈິຕ຺ໂຕ ຊາໂຕ"ຕີ໌ "ກຫໍ ປຜິພທ຺ຣໍ ເຕ, ອຍ຺ຍ, ຈິຕ຺ຕ"ນ຺ຕິ? "ມຸທຸລກ຺ຂຕາຍ, ມຫາຣາຊາ"ຕີ໌ "ສາຣຸ ອຍ຺ຍ, ອຫໍ ມຸທຸ ລກ຺ຂຕໍ ຕຸມ຺ຫາກໍ ທມ຺ມີ"ຕິ ຕາປສໍ ອາທາຍ ນິເວສນໍ ປວິສິຕ຺ວາ ເທວີ ສພ຺ພາລງກາຣປຜິມຕ຺ທິຕໍ ກຕ຺ວາ ຕາປສສ຺ສ ອທາສີ໌ ທທມາໂນເຍວ ຈ ມຸທຸລກ຺ຂຕາຍ ສຄ຺ຄມທາສິ "ຕຍາ ອຕ຺ຕໂນ ພເລນ ອຍ຺ຍໍ ຣກ຺ຂິຕຸໍ ວາຍມິຕພ຺ພ"ນ຺ຕີ໌ "ສາຣຸ, ເທວ, ຣກ຺ຂິສ຺ສາມີ"ຕີ໌ ຕາປໂສ ເທວີ ຄເທຕ຺ວາ ຣາຊນິເວສນາ ໂອຕຣີ໌

ອຖ ນໍ ມຫາທ຺ວາຣໂຕ ນິກ຺ຂນ຺ຕກາເລ "ອຍ຺ຍ, ອມ຺ຫາກໍ ເອກໍ ເຄຫໍ ລທ຺ຊຸໍ ວຜ຺ຜຕິ, ຄຈ຺ຊ, ຣາຊານໍ ເຄຫໍ ຍາຈາທີ"ຕິ ອາຫ໌ ຕາປໂສ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເຄຫໍ ຍາຈີ໌ ຣາຊາ ມນຸສ຺ສານໍ ວຈ຺ຈກຸຜິກິຈ຺ຈໍ ສາຣຍມານໍ ເອກໍ ຊທ຺ທິຕເຄຫໍ ທາເປສີ໌ ໂສ ເທວີ ຄເທຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ອຄມາສີ, ສາ ປວິສິຕຸໍ ນ ອິຈ຺ຊຕີ໌ "ກິການຣາ ນ ປວິສສີ"ຕີ? "ອສຸຈິກາເວນາ"ຕີ໌ ອິທານິ "ກິ ກໂຣມີ"ຕີ໌ "ປຜິຊຄ຺ຄາ ທີ ນ"ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ ຣຄ຺ໂຄ ສນ຺ຕິກໍ ເປເສຕ຺ວາ "ຄຈ຺ຊ, ກຸທ຺ທາລໍ ອາຫຣ, ປຈ຺ຊີ ອາຫຣາ"ຕິ ອາຫຣາເປຕ຺ວາ ອສຸຈິຄ຺ຈ ສງ ການຄ຺ຈ ຊທ຺ທາເປຕ຺ວາ ຄາມຍ໌ ອາຫຣາເປຕ຺ວາ ລິມ຺ປາເປຕ຺ວາ ປຸນປິ "ຄຈ຺ຊ, ມຄ຺ຈໍ ອາຫຣ, ປີຄໍ ອາຫຣ, ອຕ຺ຖຣຕໍ ອາຫຣ, ຈາຜີ ອາຫຣ, ໝຜໍ ອາຫຣາ"ຕິ ເອກເມກໍ ອາຫຣາເປຕ຺ວາ ປຸນ ອຸທກາຫຣຕາທີສຸ ອຕ຺ຖາຍ ອາຕາເປສີ໌ ໂສ ໝຜໍ ອາທາຍ ອຸທ ກໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ຈາຜີ ປູເຣຕ຺ວາ ນ຺ຫາໂນທກໍ ສຊ຺ເຊຕ຺ວາ ສຍນໍ ອຕ຺ຖຣີ໌ ອຖ ນໍ ສຍເນ ເອກໂຕ ນິສິນ຺ນໍ ທາຄິກາສຸ ຄເທຕ຺ວາ "ຕວ ສມຕກາວໍ ວາ ພ຺ຣາທ຺ມຕກາວໍ ວາ ນ ຊານາສີ"ຕິ ໂອຕເມຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ອກິມຸຂໍ ອາກຑ຺ຸຌີ໌ ໂສ ຕສ຺ມິ ກາເລ ສຕີ ປຜິລກີ, ເອຕ຺ຕກໍ ປນ ກາລໍ ອຄ຺ຄາຕີ ອໂທສີ໌ ເອວໍ ອຄ຺ຄາຕາກຣຕາ ກິເລສາ ນາມ໌ "ກາມຈ຺ຊນ຺ທນີວຣຕໍ, ກິກ຺ຂເວ, ອນ຺ຮກຣຕໍ ອຄ຺ຄາຕາກຣຕ"ນ຺ຕິອາທີ (ສໍ໌ ນິ໌ ໕໌໒໘໑) ເຈຕ຺ຖ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ໌

ໂສ ສຕີ ປຜິລກິຕ຺ວາ ຈິນ຺ເຕສິ "ອຍໍ ຕຕ຺ຫາ ວທ຺ຌມານາ ມມ ຈຕູທີ ອປາເຍທີ ສີສໍ ອຸກ຺ຂິປິຕຸໍ ນ ທສ຺ສຕິ, ອຊ຺ເຊວ ມຍາ ອິມໍ ຣຄ຺ໂຄ ນິຍ຺ຍາເທຕ຺ວາ ທິມວນ຺ຕໍ ປວິສິຕຸໍ ວຜ຺ຜຕີ"ຕີ໌ ໂສ ຕໍ ອາທາຍ ຣາຊານໍ ອຸປສງກມິຕ຺ວາ "ມຫາຣາຊ, ຕວ ເທວິຍາ ມຍ຺ ຫໍ ອຕ຺ໂຖ ນຕ຺ຖິ, ເກວລໍ ເມ ອິມໍ ນິສ຺ສາຍ ຕຕ຺ຫາ ວທ຺ຌິຕາ"ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

‘‘ເອກາ ອິຈ຺ຉາ ປຸເຣ ອາສິ, ອລທ຺ຘາ ມຸທຸລກ຺ຂຓໍ;

ຍໂຕ ລທ຺ຘາ ອຬາຣກ຺ຂີ, ອິຈ຺ຉາ ອິຈ຺ຉໍ ວິຊາຍຖາ’’ຕິຯ

ຕຕ຺ຣາຍໍ ປິຓ຺ຑຕ຺ໂຖ – ມຫາຣາຊ, ມຍ຺ຫໍ ອິມໍ ຕວ ເທວິໍ ມຸທຸລກ຺ຂຓໍ ອລຠິຕ຺ວາ ປຸເຣ ‘‘ອໂຫ ວຕາຫໍ ເອຕໍ ລເຠຍ຺ຍ’’ນ຺ຕິ ເອກາ ອິຈ຺ຉາ ອາສິ, ເອກາວ ຕຓ຺ຫາ ອຸປ຺ປຊ຺ຊິຯ ຍໂຕ ປນ ເມ ອຍໍ ອຬາຣກ຺ຂີ ວິສາລເນຕ຺ຕາ ໂສຠນໂລຈນາ ລທ຺ຘາ, ອຖ ເມ ສາ ປຸຣິມິກາ ອິຈ຺ຉາ ເຄຫຕຓ຺ຫໍ ອຸປກຣຓຕຓ຺ຫໍ ອຸປໂຠຄຕຓ຺ຫນ຺ຕິ ອຸປຣູປຣິ ອຎ຺ຎໍ ນານປ຺ປກາຣໍ ອິຈ຺ຉໍ ວິຊາຍຖ ຊເນສິ ອຸປ຺ປາເທສິຯ ສາ ໂຂ ປນ ເມ ເອວໍ ວຑ຺ຒມານາ ອິຈ຺ຉາ ອປາຍໂຕ ສີສໍ ອຸກ຺ຂິປິຕຸໍ ນ ທສ຺ສຕິ, ອລໍ ເມ ອິມາຍ, ຕ຺ວຍ຺ເຫວ ຕວ ຠຣິຍໍ ຄຓ຺ຫ, ອຫໍ ປນ ຫິມວນ຺ຕໍ ຄມິສ຺ສາມີຕິ ຕາວເທວ ນຏ຺ຐໍ ຌານໍ ອຸປ຺ປາເທຕ຺ວາ ອາກາເສ ນິສິນ຺ໂນ ຘມ຺ມໍ ເທເສຕ຺ວາ ຣຎ຺ໂຎ ໂອວາທໍ ທຕ຺ວາ ອາກາເສເນວ ຫິມວນ຺ຕໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປຸນ ມນຸສ຺ສປຖໍ ນາມ ນາຄມາສິ, ພ຺ຣຫ຺ມວິຫາເຣ ປນ ຠາເວຕ຺ວາ ອປຣິຫີນ ຊ຺ຌາໂນ ພ຺ຣຫ຺ມໂລເກ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຯ

ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ສຈ຺ຈານິ ປກາເສສິ, ສຈ຺ຈປຣິໂຍສາເນ ໂສ ຠິກ຺ຂຸ ອຣຫຕ຺ຕຜເລ ປຕິຏ຺ຐຫິຯ ສຕ຺ຖາປິ ອນຸສນ຺ຘິໍ ຆເຏຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຘາເນສິ – ‘‘ຕທາ ຣາຊາ ອານນ຺ໂທ ອໂຫສິ, ມຸທຸລກ຺ຂຓາ ອຸປ຺ປລວຓ຺ຓາ, ອິສິ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິ’’ນ຺ຕິຯ

ມຸທຸລກ຺ຂຓຊາຕກວຓ຺ຓນາ ຉຏ຺ຐາຯ

[໖໗] ໗ຯ ອຸຈ຺ຉງ຺ຄຊາຕກວຓ຺ຓນາ

ອຸຈ຺ຉງ຺ເຄ ເທວ ເມ ປຸຕ຺ໂຕຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ອຎ຺ຎຕຣໍ ຊານປທິຕ຺ຖິໍ ອາຣພ຺ຠ ກເຖສິຯ ເອກສ຺ມິຎ຺ຫິ ສມເຍ ໂກສລຣຏ຺ເຐ ຕໂຍ ຊນາ ອຎ຺ຎຕຣສ຺ມິໍ ອຏວິມຸເຂ ກສນ຺ຕິຯ ຕສ຺ມິໍ ສມເຍ ອນ຺ໂຕອຏວິຍໍ ໂຈຣາ ມນຸສ຺ເສ ວິລຸມ຺ປິຕ຺ວາ ປລາຍິໍສຸຯ ມນຸສ຺ສາ ເຕ ໂຈເຣ ປຣິເຍສິຕ຺ວາ ອປ຺ສ຺ສນ຺ຕາ ຕໍ ຐານໍ ອາຄມ຺ມ ‘‘ຕຸມ຺ເຫ ອຏວິຍໍ ວິລຸມ຺ປິຕ຺ວາ ອິທານິ ກສ຺ສກາ ວິຍ ໂຫຖາ’’ຕິ ‘‘ເຕ ໂຈຣາ ອິເມ’’ຕິ ພນ຺ຘິຕ຺ວາ ອາເນຕ຺ວາ ໂກສລຣຎ຺ໂຎ ອທໍສຸຯ ອເຖກາ ອິຕ຺ຖີ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ອຈ຺ຉາທນໍ ເມ ເທຖ, ອຈ຺ຉາທນໍ ເມ ເທຖາ’’ຕິ ປຣິເທວນ຺ຕີ ປຸນປ຺ປຸນໍ ຣາຊນິເວສນໍ ປຣິຍາຕິຯ ຣາຊາ ຕສ຺ສາ ສທ຺ທໍ ສຸຕ຺ວາ ‘‘ເທຖ ອິມິສ຺ສາ ອຈ຺ຉາທນ’’ນ຺ຕິ ອາຫຯ ມນຸສ຺ສາ ສາຏກໍ ຄເຫຕ຺ວາ ອທໍສຸຯ ສາ ຕໍ ທິສ຺ວາ ‘‘ນາຫໍ ເອຕໍ ອຈ຺ຉາທນໍ ຍາຈາມິ , ສາມິກຈ຺ຉາທນໍ ຍາຈາມີ’’ຕິ ອາຫຯ ມນຸສ຺ສາ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຣຎ຺ໂຎ ອາໂຣຈຍິໍສຸ ‘‘ນ ກິເຣສາ ອິທໍ ອຈ຺ຉາທນໍ ກເຖຕິ, ສາມິກຈ຺ຉາທນໍ ກເຖຕີ’’ຕິຯ ອຖ ນໍ ຣາຊາ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ‘‘ຕ຺ວໍ ກິຣ ສາມິກຈ຺ຉາທນໍ ຍາຈສີ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິຯ ອາມ, ເທວ, ອິຕ຺ຖິຍາ ຫິ ສາມິໂກ ອຈ຺ຉາທນໍ ນາມ, ສາມິເກ ຫິ ອສຕິ ສຫສ຺ສມູລມ຺ປິ ສາຏກໍ ນິວຕ຺ຖາ ອິຕ຺ຖີ ນຄ຺ຄາເຍວ ນາມຯ ອິມສ຺ສ ປນຕ຺ຖສ຺ສ ສາຘນຕ຺ຖໍ –

‘‘ນຄ຺ຄາ ນທີ ອນູທກາ, ນຄ຺ຄໍ ຣຏ຺ຐໍ ອຣາຊກໍ;

ອິຕ຺ຖີປິ ວິຘວາ ນຄ຺ຄາ, ຍສ຺ສາປິ ທສ ຠາຕໂຣ’’ຕິຯ (ຊາຯ ໔ຯ໔໔ຯ໑໗໘໐) –

ອິທໍ ສຸຕ຺ຕໍ ອາຫຣິຕພ຺ພໍຯ

ຣາຊາ ຕສ຺ສາ ປສນ຺ໂນ ‘‘ອິເມ ເຕ ຕໂຍ ຊນາ ເກ ໂຫນ຺ຕີ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິຯ ‘‘ເອໂກ ເມ, ເທວ, ສາມິໂກ, ເອໂກ ຠາຕາ, ເອໂກ ປຸຕ຺ໂຕ’’ຕິຯ ຣາຊາ ‘‘ອຫໍ ເຕ ຕຸຏ຺ໂຐ, ອິເມສຸ ຕີສຸ ເອກໍ ເທມິ, ກຕຣໍ ອິຈ຺ຉສີ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິຯ ສາ ອາຫ ‘‘ອຫໍ, ເທວ, ຊີວມານາ ເອກໍ ສາມິກໍ ລຠິສ຺ສາມິ, ປຸຕ຺ຕມ຺ປິ ລຠິສ຺ສາມິເຍວ, ມາຕາປິຕູນໍ ປນ ເມ ມຕຕ຺ຕາ ຠາຕາວ ທຸລ຺ລໂຠ, ຠາຕຣໍ ເມ ເທຫິ, ເທວາ’’ຕິຯ ຣາຊາ ຕຸສ຺ສິຕ຺ວາ ຕໂຍປິ ວິສ຺ສຊ຺ເຊສິຯ ເອວໍ ຕໍ ເອກິກໍ ນິສ຺ສາຍ ເຕ ຕໂຍ ຊນາ ທຸກ຺ຂໂຕ ມຸຕ຺ຕາຯ ຕໍ ກາຣຓໍ ຠິກ຺ຂຸສງ຺ເຆ ປາກຏໍ ຊາຕໍຯ ອເຖກທິວສໍ ຠິກ຺ຂູ ຘມ຺ມສຠາຍໍ ສນ຺ນິປຕິຕາ ‘‘ອາວຸໂສ, ເອກໍ ອິຕ຺ຖິໍ ນິສ຺ສາຍ ຕໂຍ ຊນາ ທຸກ຺ຂໂຕ ມຸຕ຺ຕາ’’ຕິ ຕສ຺ສາ ຄຸຓກຖາຍ ນິສີທິໍສຸຯ ສຕ຺ຖາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ກາຍ ນຸຕ຺ຖ, ຠິກ຺ຂເວ, ເອຕຣຫິ ກຖາຍ ສນ຺ນິສິນ຺ນາ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ‘‘ອິມາຍ

ນາມາ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ນ, ກິກ຺ຂເວ, ເອສາ ອິຕ຺ຖີ ອິທາເນວ ເຕ ຕໂຍ ຊເນ ທຸກ຺ຂາ ໂມເຈຕິ, ປຸພ຺ເພປີ ໂມເຈສິເຍວາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕີຕັ ອາຫຣິ຺

ອຕີເຕ ພາຣາຓສິຍໍ ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ເຕ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ເຕ ຕໂຍ ຊນາ ອຍວິມຸເຂ ກສນ຺ຕີຕິ ສພ຺ພໍ ປຸຣິມສທິສເມວ຺ ຕທາ ປນ ຣຄ຺ຄາ ‘‘ຕີສຸ ຊເນສຸ ກໍ ອິຈ຺ຉສີ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ສາ ອາຫ – ‘‘ຕໂຍປີ ທາຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກຖ, ເທວາ’’ຕິ? ‘‘ອາມ, ນ ສກ຺ໂກມີ’’ຕິ຺ ‘‘ສເຈ ຕໂຍ ທາຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກຖ, ກາຕຣໍ ເມ ເທຖາ’’ຕິ຺ ‘‘ປຸຕ຺ຕໍ ວາ ສາມິກໍ ວາ ຄຕ຺ຫ, ກີ ເຕ ກາຕເຣາ’’ຕິ ຈ ວຸຕ຺ຕາ ‘‘ເອເຕ ນາມ ເທວ ສຸລກາ, ກາຕາ ປນ ທຸລ຺ລໂກ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໖໗຺

‘‘ອຸຈ຺ຉງ຺ເຄ ເທວ ເມ ປຸຕ຺ໂຕ, ປເຖ ຘາວນ຺ຕິຍາ ປຕີ;

ຕຄ຺ຈ ເທສໍ ນ ປສ຺ສາມິ, ຍໂຕ ໂສທຣິຍມານເຍ’’ຕິ຺

ຕຕ຺ຖ ອຸຈ຺ຉງ຺ເຄ, ເທວ, ເມ ປຸຕ຺ໂຕຕິ ເທວ, ມຍ຺ຫໍ ປຸຕ຺ໂຕ ອຸຈ຺ຉງ຺ເຄເຍວ຺ ຍຖາ ຫິ ອຣຄ຺ຄໍ ປວິສິຕ຺ວາ ອຸຈ຺ຉງ຺ເຄ ກຕ຺ວາ ສາກໍ ອຸຈ຺ຈິນິຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ປກ຺ຂິປນ຺ຕິຍາ ອຸຈ຺ຉງ຺ເຄ ສາກໍ ນາມ ສຸລກໍ ໂຫຕິ, ເອວໍ ອິຕ຺ຖິຍາ ປຸຕ຺ໂຕປີ ສຸລໂກ ອຸຈ຺ຉງ຺ເຄ ສາກສທິໂສວ຺ ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ອຸຈ຺ຉງ຺ເຄ, ເທວ, ເມ ປຸຕ຺ໂຕ’’ຕິ຺ ປເຖ ຘາວນ຺ຕິຍາ ປຕີຕິ ມຄ຺ຄໍ ອາຣຸຍ຺ຫ ເອກິກາຍ ຄຈ຺ຉມານາຍປີ ຫິ ອິຕ຺ຖິຍາ ປຕິ ນາມ ສຸລໂກ, ທິຍ຺ຖທິຍ຺ໂຖເຍວ ໂຫຕິ຺ ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ປເຖ ຘາວນ຺ຕິຍາ ປຕີ’’ຕິ຺ ຕຄ຺ຈ ເທສໍ ນ ປສ຺ສາມິ, ຍໂຕ ໂສທຣິຍ ມານເຍຕິ ຍສ຺ມາ ປນ ເມ ມາຕາປິຕໂຣ ນຕ຺ຖິ, ຕສ຺ມາ ອິທານິ ຕໍ ມາຕຸກຸຈ຺ຉິສງ຺ຂາຕໍ ອຄ຺ຄໍ ເທສໍ ນ ປສ຺ສາມິ຺ ຍໂຕ ອຫໍ ສ ມາເນ ອຸທເຣ ຊາຕຕ຺ຕາ ເສາທຣິຍສງ຺ຂາຕໍ ກາຕຣໍ ອາເນຍ຺ຍໍ, ຕສ຺ມາ ກາຕຣໍເຍວ ເມ ເທຖາຕິ຺

ຣາຊາ ‘‘ສຈ຺ຈໍ ເອສາ ວທຕີ’’ຕິ ຕຸຍ຺ຖຈິຕ຺ໂຕ ຕໂຍປີ ຊເນ ພນ຺ຘນາຄາຣໂຕ ອາເນຕ຺ວາ ອທາສິ, ສາ ຕໂຍປີ ເຕ ຄເຫຕ຺ວາ ຄ ຕາ຺

ສຕ຺ຖາປີ ‘‘ນ, ກິກ຺ຂເວ, ອິທາເນວ, ປຸພ຺ເພເປສາ ອິເມ ຕໂຍ ຊເນ ທຸກ຺ຂໂຕ ໂມເຈສິເຍວາ’’ຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ອນຸສນ຺ຘິ ຆເຍຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຘາເນສິ – ‘‘ອຕີເຕ ຈຕ຺ຕາໂຣວ ເອຕຣຫິ ຈຕ຺ຕາໂຣ, ຣາຊາ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິ’’ນ຺ຕິ຺

ອຸຈ຺ຉງ຺ຄຊາຕກວຕ຺ຕນາ ສຕ຺ຕມາ຺

[໖໘] ໘຺ ສາເກຕຊາຕກວຕ຺ຕນາ

ຍສ຺ມິມໂນ ນິວິສຕີຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ສາເກຕໍ ນິສ຺ສາຍ ອຄ຺ຊນວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ເອກໍ ພ຺ຣາຫ຺ມຄໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິ຺ ກຄວໂຕ ກິຣ ກິກ຺ຂຸສງ຺ຆປຣິວຸຕສ຺ສ ສາເກຕໍ ປິຕ຺ສາຍ ປວິສນກາເລ ເອໂກ ສາເກຕນຄຣວາສີ ມຫລ຺ລກພ຺ຣາຫ຺ມໂຄ ນຄຣໂຕ ພຫິ ຄຈ຺ຉນ຺ ໂຕ ອນ຺ຕຣທ຺ວາເຣ ທສພລໍ ທິສ຺ວາ ປາເທສຸ ປຕິຕ຺ວາ ໂຄປ຺ຜເກສຸ ຄາລ຺ຫໍ ຄເຫຕ຺ວາ ‘‘ຕາຕ, ນນຸ ນາມ ປຸຕ຺ເຕຫິ ຊິຕ຺ຄກາເລ ມາຕາປິຕໂຣ ປຕິຊຄ຺ຄິຕພ຺ພາ, ກສ຺ມາ ເອຕ຺ຕກໍ ກາລໍ ອມ຺ຫາກໍ ອຕ຺ຕານໍ ນ ທສ຺ເສສິ? ມຍາ ຕາວ ທິຍ຺ໂຖສິ, ມາຕຣໍ ປນ ປສ຺ສິຕຸໍ ເອຫີ’’ຕິ ສຕ຺ຖາຣໍ ຄເຫຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ເຄຫໍ ອຄມາສິ຺ ສຕ຺ຖາ ຕຕ຺ຖ ຄນ຺ຕ຺ວາ ນິສີທິ ປຄ຺ຄຕ຺ເຕ ອາສເນ ສທ຺ຘິ ກິກ຺ຂຸສງ຺ເຆນ຺ ພ຺ຣາຫ຺ມຄີປີ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ສຕ຺ຖຸ ປາເທສຸ ປຕິຕ຺ວາ ‘‘ຕາຕ, ເອຕ຺ຕກໍ ກາລໍ ກຫໍ ຄໂຕສິ, ນນຸ ນາມ ມາຕາ ປິຕໂຣ ມຫລ຺ລກກາເລ ອຸປຍ຺ຖາຕພ຺ພາ’’ຕິ ປຣິເທວິ຺ ປຸຕ຺ຕຘີຕໂຣປີ ‘‘ເອຖ, ກາຕຣໍ ວນ຺ທຖາ’’ຕິ ວນ຺ທາເປສິ຺ ອຸໂກ ຕຸຍ຺ຖມານ ສາ ມຫາທານໍ ອທໍສ຺ຸ ສຕ຺ຖາ ກຕ຺ຕກິຈ຺ຈໍ ນິຍ຺ຖາເປຕ຺ວາ ເຕສໍ ທ຺ວິນ຺ນມ຺ປີ ຊນານໍ ຊຣາສຸຕ຺ຕໍ (ສ຺ຸ ນິ຺ ໘໑໐ ອາທໂຍ) ກເຖ ສິ຺ ສຸຕ຺ຕປຣິໂຍສາເນ ອຸໂກປີ ອນາຄາມິຜເລ ປຕິຍ຺ຖຫິສ຺ຸ ສຕ຺ຖາ ອຸຍ຺ຖາຍາສນາ ອຄ຺ຊນວນເມວ ອຄມາສິ຺

ກິກ຺ຂູ ຘມ຺ມສກາຍໍ ສນ຺ນິສິນ຺ນາ ກຖໍ ສມຸຍ຺ຖາເປສຸໍ ‘‘ອາວຸໂສ, ພ຺ຣາຫ຺ມໂຄ ‘ຕຖາຄຕສ຺ສ ປິຕາ ສຸທ຺ໂຘທໂນ, ມາຕາ ມຫາ ມາຍາ’ຕິ ຊານາຕິ, ຊານນ຺ໂຕວ ສທ຺ຘິ ພ຺ຣາຫ຺ມຄິຍາ ຕຖາຄຕໍ ‘ອມ຺ຫາກໍ ປຸຕ຺ໂຕ’ຕິ ວທຕິ, ສຕ຺ຖາປີ ອຘິວາເສຕິ຺ ກີ ນຸ ໂຂ

ກາຣຓ''ນ຺ຕິ? ສຕ຺ຖາ ເຕສໍ ກຖໍ ສຸຕ຺ວາ ''ຠິກ຺ຂເວ, ອຸໂຠປີ ເຕ ອຕ຺ຕໂນ ປຸຕ຺ຕເມວ 'ປຸຕ຺ໂຕ'ຕິ ວທນ຺ຕີ''ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣິຯ

ຠິກ຺ຂເວ, ອຍໍ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ອຕີເຕ ນິຣນ຺ຕຣໍ ປຎ຺ຈ ຊາຕິສຕານິ ມຍ຺ຫໍ ປີຕາ ອໂຫສິ, ປຎ຺ຈ ຊາຕິສຕານິ ຈູຬປີຕາ, ປຎ຺ຈ ຊາຕິສຕານິ ມຫາປີຕາຯ ເອສາປີ ພ຺ຣາຫ຺ມຓີ ນິຣນ຺ຕຣເມວ ປຎ຺ຈ ຊາຕິສຕານິ ມາຕາ ອໂຫສິ, ປຎ຺ຈ ຊາຕິສຕານິ ຈູຬມາຕາ, ປຎ຺ຈ ຊາຕິສຕານິ ມຫາມາຕາຯ ເອວາຫໍ ຕິຍຑ຺ຒຊາຕິສຕານິ ພ຺ຣາຫ຺ມຓສ຺ສ ຫຕ຺ເຖ ສໍວຑ຺ໂຒ, ຕິຍຑ຺ຒຊາຕິສຕານິ ພ຺ຣາຫ຺ມຓິຍາ ຫຕ຺ເຖ ສໍວຑ຺ໂຒຕິ ຕີຓິ ຊາຕິສຕານິ ກເຖຕ຺ວາ ອຠິສມ຺ພຸທ຺ໂຘ ຫຸຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໖໘ຯ

''ຍສ຺ມິໍ ມໂນ ນິວິສຕິ, ຈິຕ຺ຕຎ຺ຈາປີ ປສີທຕິ;

ອທິຏ຺ຐປຸພ຺ພເກ ໂປເສ, ກາມໍ ຕສ຺ມິມ຺ປີ ວິສ຺ສເສ''ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ຍສ຺ມິໍ ມໂນ ນິວິສຕີຕິ ຍສ຺ມິໍ ປຸຄ຺ຄເລ ທິຏ຺ຐມຕ຺ເຕເຍວ ຈິຕ຺ຕໍ ປຕິຏ຺ຐາຕິຯ ຈິຕ຺ຕຎ຺ຈາປີ ປສີທຕີຕິ ຍສ຺ມິໍ ທິຏ຺ຐມຕ຺ເຕ ຈິຕ຺ຕໍ ປສີທຕິ, ມຸທຸກໍ ໂຫຕິຯ ອທິຏ຺ຐປຸພ຺ພເກ ໂປເສຕິ ປກຕິຍາ ຕສ຺ມິໍ ອຕ຺ຕຠາເວ ອທິຏ຺ຐປຸພ຺ເພປີ ປຸຄ຺ຄເລຯ ກາມໍ ຕສ຺ມິມ຺ປີ ວິສ຺ສເສຕິ ອນຸຠູຕປຸພ຺ພສິເນເຫເນວ ຕສ຺ມິມ຺ປີ ປຸຄ຺ຄເລ ເອກໍເສນ ວິສ຺ສເສ, ວິສ຺ສາສໍ ອາປຊ຺ຊຕິເຍວາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ

ເອວໍ ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ອນຸສນ຺ຘິໍ ຆເຏຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຘາເນສິ – ''ຕທາ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ຈ ພ຺ຣາຫ຺ມຓີ ຈ ເອເຕ ເອວ ອເຫສຸໍ, ປຸຕ຺ໂຕ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິ''ນ຺ຕິຯ

ສາເກຕຊາຕກວຓ຺ຓນາ ອຏ຺ຐມາຯ

[໖໙] ໙ຯ ວິສວນ຺ຕຊາຕກວຓ຺ຓນາ

ຘິຣຕ຺ຖຸ ຕໍ ວິສໍ ວນ຺ຕນ຺ຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ຘມ຺ມເສນາປຕິໍ ອາຣພ຺ຠ ກເຖສິຯ ເຖຣສ຺ສ ກິຣ ປີຏ຺ຐຂຊ຺ຊກຂາທນ ກາເລ ມນຸສ຺ສາ ສງ຺ຆສ຺ສ ພຫຸໍ ປີຏ຺ຐຂາທນີຍໍ ຄເຫຕ຺ວາ ວິຫາຣໍ ອຄມໍສຸ, ຠິກ຺ຂຸສງ຺ຆສ຺ສ ຄຫິຕາວເສສໍ ພຫຸ ອຕິຣິຕ຺ຕໍ ອໂຫສິຯ ມນຸສ຺ສາ ''ຠນ຺ເຕ, ອນ຺ໂຕຄາມຄຕານມ຺ປີ ຄຓ຺ຫຖາ''ຕິ ອາຫໍສຸຯ ຕສ຺ມິໍ ຂເຓ ເຖຣສ຺ສ ສທ຺ຘິວິຫາຣິໂກ ທຫໂຣ ອນ຺ໂຕຄາເມ ໂຫຕິ, ຕສ຺ສ ໂກຏ຺ຐາສໍ ຄເຫຕ຺ວາ ຕສ຺ມິໍ ອນາຄຈ຺ຉນ຺ເຕ ''ອຕິທິວາ ໂຫຕີ''ຕິ ເຖຣສ຺ສ ອທໍສຸຯ ເຖເຣນ ຕສ຺ມິໍ ປຣິຠຸຕ຺ເຕ ທຫໂຣ ອຄມາສິຯ ອຖ ນໍ ເຖໂຣ ''ມຍໍ, ອາວຸໂສ, ຕຸຍ຺ຫໍ ຐປິຕຂາທນີຍໍ ປຣິຠຸຎ຺ຊິມ຺ຫາ''ຕິ ອາຫຯ ໂສ ''ມທຸຣໍ ນາມ, ຠນ຺ເຕ, ກສ຺ສ ອປ຺ປີຍ''ນ຺ຕິ ອາຫຯ ມຫາເຖຣສ຺ສ ສໍເວໂຄ ອຸປ຺ປຊ຺ຊິຯ ໂສ ອິໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ''ປີຏ຺ຐຂາທນີຍໍ ນ ຂາທິສ຺ສາມີ''ຕິ ອຘິຏ຺ຐາສິຯ ຕໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ກິຣ ສາຣິປຸຕ຺ຕຕ຺ເຖເຣນ ປີຏ຺ຐຂາທນີຍໍ ນາມ ນ ຂາທິຕປຸພ຺ພໍຯ ຕສ຺ສ ປີຏ຺ຐຂາທນີຍໍ ອຂາທນຠາໂວ ຠິກ຺ຂຸສງ຺ເຆ ປາກໂຏ ຊາໂຕຯ ຠິກ຺ຂູ ຕໍ ກຖໍ ກເຖນ຺ຕາ ຘມ຺ມສຠາຍໍ ນິສີທິໍສຸຯ ອຖ ສຕ຺ຖາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ''ກາຍ ນຸຕ຺ຖ, ຠິກ຺ຂເວ, ເອຕຣຫິ ກຖາຍ ສນ຺ນິສິນ຺ນາ''ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ''ອິມາຍ ນາມາ''ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ''ຠິກ຺ຂເວ, ສາຣິປຸຕ຺ໂຕ ເອກວາຣໍ ຊຫິຕກໍ ຊີວິຕໍ ປຣິຈ຺ຈຊນ຺ໂຕປີ ປຸນ ນ ຄຓ຺ຫາຕິເຍວາ''ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣິຯ

ອຕີເຕ ພາຣາຓສິຍໍ ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ເຕ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ເຕ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ວິສເວຊ຺ຊກຸເລ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຕ຺ວາ ເວຊ຺ຊກມ຺ເມນ ຊີວິກໍ ກປ຺ເປສິຯ ອເຖກໍ ຊນປທມນຸສ຺ສໍ ສປ຺ໂປ ຑໍສິ, ຕສ຺ສ ຎາຕກາ ປມາທໍ ອກຕ຺ວາ ຂິປ຺ປໍ ເວຊ຺ຊໍ ອານຍິໍສຸ ຯ ເວຊ຺ໂຊ ອາຫ ''ກິໍ ຕາວ ໂອສເຘນ, ປຣິຠາເວຕ຺ວາ ວິສໍ ຫຣາມິ, ຑຏ຺ຐສປ຺ປໍ ອາວາເຫຕ຺ວາ ຑຏ຺ຐຏ຺ຐານໂຕ ເຕເນວ ວິສໍ ອາກຑ຺ຒາເປມີ''ຕິຯ ''ສປ຺ປໍ ອາວາເຫຕ຺ວາ ວິສໍ ອາກຑ຺ຒາເປຫີ''ຕິຯ ໂສ ສປ຺ປໍ ອາວາເຫຕ຺ວາ ''ຕຍາ ອຍໍ ຑຏ຺ໂຐ''ຕິ ອາຫຯ ''ອາມ, ມຍາ''ຕິ ຯ ''ຕຍາ ຑຏ຺ຐຏ຺ຐານໂຕ ຕ຺ວຎ຺ເຎວ ມຸເຂນ ວິສໍ ອາກຑ຺ຒາຫີ''ຕິຯ ''ມຍາ ເອກວາຣໍ ຊຫິຕກໍ ປຸນ ນ ຄຫິຕປຸພ຺ພໍ, ນາຫໍ ມຍາ ຊຫິຕວິສໍ ອາກຑ຺ຒິສ຺ສາມີ''ຕິຯ ໂສ ທາຣູນິ ອາຫຣາເປຕ຺ວາ ອຄ຺ຄິໍ ກຕ຺ວາ ອາຫ ''ສເຈ ອຕ຺ຕໂນ ວິສໍ ນາກຑ຺ຒສິ, ອິມໍ ອຄ຺ຄິໍ ປວິສາ''ຕິຯ ສປ຺ໂປ ''ອປີ ອຄ຺ຄິໍ ປວິສິສ຺ສາມິ, ເນວຕ຺ຕນາ ເອກວາຣໍ ຊຫິຕວິສໍ ປຈ຺ຈາຫຣິສ຺ສາມີ''ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

ຝລຯ

‘‘ຘິຣຕ຺ຖຸ ຕໍ ວິສໍ ວນ຺ຕໍ, ຍມຫໍ ຊີວິຕກາຣຓາ;

ວນ຺ຕໍ ປຈ຺ຈາຫຣິສ຺ສາມິ, ມຕໍ ເມ ຊີວິຕາ ວຣ’’ນ຺ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ຘິຣຕ຺ຖູຕິ ຄຣຫຕ຺ເຖ ນິປາໂຕຯ ຕໍ ວິສນ຺ຕິ ຍມຫໍ ຊີວິຕກາຣຓາ ວນ຺ຕໍ ວິສໍ ປຈ຺ຈາຫຣິສ຺ສາມິ, ຕໍ ວນ຺ຕໍ ວິສໍ ຘິຣຕ຺ຖຸຯ ມຕໍ ເມ ຊີວິຕາ ວຣນ຺ຕິ ຕສ຺ສ ວິສສ຺ສ ອປ຺ຈາຫຣຓກາຣຓາ ຍໍ ອຄ຺ຄຶ ປວິສິຕ຺ວາ ມຣຓໍ, ຕໍ ມມ ຊີວິຕໂຕ ວຣນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖຯ

ເອວຎ຺ຈ ປນ ວຕ຺ວາ ອຄ຺ຄຶ ປວິສິຕຸໍ ປາຍາສິຯ ອຖ ນໍ ເວຊ຺ໂຊ ນິວາເຣຕ຺ວາ ຕໍ ປຸຣິສໍ ໂອສເຘຫິ ຈ ມນ຺ເຕຫິ ຈ ນິພ຺ພິສໍ ອໂຣຄໍ ກຕ຺ວາ ສປ຺ປສ຺ສ ສີລານິ ທຕ຺ວາ ‘‘ອິໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ມາ ກຎ຺ຈິ ວິເຫເຐສີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ວິສ຺ສຊ຺ເຊສິຯ

ສຕ຺ຖາປິ ‘‘ນ, ຠິກ຺ຂເວ, ສາຣິປຸຕ຺ໂຕ ເອກວາຣໍ ຊຫິຕກໍ ຊີວິຕມ຺ປິ ປຣິຈ຺ຈຊນ຺ໂຕ ປຸນ ຄຓ຺ຫາຕີ’’ຕິ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ອນຸສນ຺ຘຶ ຆເຏຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຘາເນສິ ‘‘ຕທາ ສປ຺ໂປ ສາຣິປຸຕ຺ໂຕ ອໂຫສິ, ເວຊ຺ໂຊ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິ’’ນ຺ຕິຯ

ວິສວນ຺ຕຊາຕກວຓ຺ຓນາ ນວມາຯ

[໗໐] ໑໐ຯ ກຸທ຺ທາລຊາຕກວຓ຺ຓນາ

ນຕໍ ຊິຕໍ ສາຘຸ ຊິຕນ຺ຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ຈິຕ຺ຕຫຕ຺ຖສາຣິປຸຕ຺ຕໍ ອາຣພ຺ຠ ກເຖສິຯ ໂສ ກິຣ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ເອໂກ ກຸລທາຣໂກຯ ອເຖກທິວສໍ ກສິຕ຺ວາ ອາຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ວິຫາຣໍ ປວິສິຕ຺ວາ ເອກສ຺ສ ເຖຣສ຺ສ ປຕ຺ຕໂຕ ສິນິທ຺ຘໍ ມຘຸຣໍ ປຓີຕໂຠຊນໍ ລຠິຕ຺ວາ ຈິນ຺ເຕສິ ‘‘ມຍໍ ຣຕ຺ຕິນ຺ທິວໍ ສຫຕ຺ເຖຫິ ນານາກມ຺ມານິ ກຸຣຸມານາປິ ເອວຣູປໍ ມຘຸຣາຫາຣໍ ນ ລຠາມ, ມຍາປິ ສມເຓນ ຠວິຕພ຺ພ’’ນ຺ຕິ ຯ ໂສ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ມາສທ຺ຘມາສຈ຺ຈເຍນ ອໂຍນິໂສ ມນສິກໂຣນ຺ໂຕ ກິເລສວສິໂກ ຫຸຕ຺ວາ ວິພ຺ຠມິຕ຺ວາ ປຸນ ຠຕ຺ເຕນ ກິລມນ຺ໂຕ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ອຠິຘມ຺ມໍ ອຸຄ຺ຄຓ຺ຫິຯ ອິມິນາວ ອຸປາເຍນ ຉ ວາເຣ ວິພ຺ຠມິຕ຺ວາ ປພ຺ພຊິໂຕຯ ຕໂຕ ສຕ຺ຕເມ ຠິກ຺ຂຸຠາເວ ສຕ຺ຕປ຺ປກຣຓິໂກ ຫຸຕ຺ວາ ພຫູ ຠິກ຺ຂູ ຘມ຺ມໍ ວາເຈນ຺ໂຕ ວິປ຺ສ຺ສນໍ ວຑ຺ເຒຕ຺ວາ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປາປຸຓິຯ ອຖສ຺ສ ສຫາຍກາ ຠິກ຺ຂູ ‘‘ກຶ ນຸ ໂຂ, ອາວຸໂສ ຈິຕ຺ຕຫຕ຺ຖ, ປຸພ຺ເພ ວິຍ ເຕ ເອຕຣຫິ ກິເລສາ ນ ວຑ຺ຒນ຺ຕີ’’ຕິ ປຣິຫາສໍ ກຣຶສຸຯ ‘‘ອາວຸໂສ, ອຠພ຺ໂພ ທານິ ອຫໍ ອິໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ຄິຫິຠາວາຍາ’’ຕິຯ

ເອວໍ ຕສ຺ມຶ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປຕ຺ເຕ ຘມ຺ມສຠາຍໍ ກຖາ ອຸທປາທິ ‘‘ອາວຸໂສ, ເອວຣູປສ຺ສ ນາມ ອຣຫຕ຺ຕສ຺ສ ອຸປນິສ຺ສເຍ ສຕິ ອາຍສ຺ມາ ຈິຕ຺ຕຫຕ຺ຖສາຣິປຸຕ຺ໂຕ ຉກ຺ຂຕ຺ຕຸໍ ອຸປ຺ປພ຺ພຊິໂຕ, ອໂຫ ມຫາໂທໂສ ປຸຖຸຊ຺ຊນຠາໂວ’’ຕິຯ ສຕ຺ຖາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ກາຍ ນຸຕ຺ຖ, ຠິກ຺ຂເວ, ເອຕຣຫິ ກຖາຍ ສນ຺ນິສິນ຺ນາ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ‘‘ອິມາຍ ນາມາ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ຠິກ຺ຂເວ, ປຸຖຸຊ຺ຊນຈິຕ຺ຕໍ ນາມ ລຫຸກໍ ທຸນ຺ນິຄ຺ຄຫໍ, ອາຣມ຺ມຓວເສນ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອລ຺ລີຍຕິ, ເອກວາຣໍ ອລ຺ລີນໍ ນ ສກ຺ກາ ໂຫຕິ ຂິປ຺ປໍ ໂມເຈຕຸໍ, ເອວຣູປສ຺ສ ຈິຕ຺ຕສ຺ສ ທມໂຖ ສາຘຸຯ ທນ຺ຕເມວ ຫິ ຕໍ ສຸຂໍ ອາວຫຕິຯ

‘‘ທຸນ຺ນິຄ຺ຄຫສ຺ສ ລຫຸໂນ, ຍຕ຺ຖກາມນິປາຕິໂນ;

ຈິຕ຺ຕສ຺ສ ທມໂຖ ສາຘຸ, ຈິຕ຺ຕໍ ທນ຺ຕໍ ສຸຂາວຫໍ’’ຯ (ຘຯ ປຯ ໓໕);

ຕສ຺ສ ປນ ທຸນ຺ນິຄ຺ຄຫຕາຍ ປຸພ຺ເພ ປຓ຺ຑິຕາ ເອກໍ ກຸທ຺ທາລກໍ ນິສ຺ສາຍ ຕໍ ຊຫິຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ຕາ ໂລຠວເສນ ຉກ຺ຂຕ຺ຕຸໍ ອຸປ຺ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ສຕ຺ຕເມ ປພ຺ພຊິຕກາເລ ຌານໍ ອຸປ຺ປາເທຕ຺ວາ ຕໍ ໂລຠໍ ນິຄ຺ຄຓ຺ຫຶສູ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣິຯ

ອຕີເຕ ພາຣາຓສິຍໍ ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ເຕ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ເຕ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ປຓ຺ຓິກກຸເລ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຕ຺ວາ ວິຎ຺ຎຸຕໍ ປາປຸຓິ, ‘‘ກຸທ຺

ທາລປຕ຺ຫິໂຕ''ຕິສ຺ສ ນາມໍ ອໂຫສິ។ ໂສ ກຸຫ຺ທາລເກນ ກູມິປ຺ຣິກມ຺ມໍ ກຕ຺ວາ ຫາກລ຺ເຈວ ອລາພຸກຸມ຺ກຕ຺ຫເອລຸອາລຸກາທີນິ ຈ ວປິຕ຺ວາ ຕານິ ວິກ຺ກິຕນ຺ໂຕ ກປຕາຊີວິກໍ ກປ຺ເປສິ។ ຕລ຺ຫິສ຺ສ ເອກໍ ກຸຫ຺ທາລກໍ ຄເປຕ຺ວາ ອລ຺ລໍ ສນໍ ນາມ ນຕ຺ຖິ។ ໂສ ເອກ ທິວສໍ ຈິນ຺ເຕສິ ''ກຶ ເມ ພຮາວາເສນ, ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ປພ຺ພຊິສ຺ສາມີ''ຕິ។ ອເຖກທິວສໍ ກຸຫ຺ທາລກໍ ປຜິຈ຺ຉນ຺ນຜ຺ຄາເນ ຄເປຕ຺ວາ ອິສິປພ຺ພຊ຺ຊໍ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ຕໍ ກຸຫ຺ທາລກໍ ອນຸສ຺ສຣິຕ຺ວາ ໂລກໍ ລິນ຺ທິຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ໂຕ ກຸຕ຺ຄກຸຫ຺ທາລກໍ ນິສ຺ສາຍ ອຸປ຺ປພ຺ພຊິ។ ເອວໍ ທຸຕິຍມ຺ປິ, ຕຕິຍມ຺ປີຕິ ຉ ວາເຣ ຕໍ ກຸຫ຺ທາລກໍ ປຜິຈ຺ຉນ຺ນຜ຺ຄາເນ ນິກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ປພ຺ພຊິໂຕ ເຈວ ອຸປ຺ປພ຺ພຊິໂຕ ຈ។

ສຕ຺ຕເມ ປນ ວາເຣ ຈິນ຺ເຕສິ ''ອຫໍ ອິມໍ ກຸຕ຺ຄກຸຫ຺ທາລກໍ ນິສ຺ສາຍ ປຸນປ຺ປຸນໍ ອຸປ຺ປພ຺ພຊິໂຕ, ອິທານິ ນໍ ມຫານທິຍໍ ປກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ປພ຺ພຊິສ຺ສາມີ''ຕິ ນທີຕີຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ''ສຈສ຺ສ ປຕິຕຜ຺ຄານໍ ປສ຺ສິສ຺ສາມິ, ປຸນາຄນ຺ຕ຺ວາ ອຸທ຺ທຣິຕ຺ກາມຕາ ກເວຍ຺ຍາ''ຕິ ຕໍ ກຸຫ຺ທາລກໍ ທຕ຺ເທ ຄເຫຕ຺ວາ ນາຄພໂລ ຖາມສມ຺ປນ຺ໂນ ສີສສ຺ສ ອຸປຣິກາເຄ ຕິກ຺ຂຕ຺ຕຸໍ ອາວິຊ຺ຊິຕ຺ວາ ອກ຺ຂີນິ ນິມ຺ມີເລຕ຺ວາ ນທີມຊ຺ເຊ ຂິປິຕ຺ວາ ''ຊິຕໍ ເມ ຊິຕໍ ເມ''ຕິ ຕິກ຺ຂຕ຺ຕຸໍ ສີຫນາທໍ ນທີ។ ຕສ຺ມີ ຂເຕ ພາຣາຕສີຣາຊາ ປຈ຺ຈນ຺ຕໍ ວູປສເມຕ຺ວາ ອາຄໂຕ ນທີຍາ ສີສໍ ນ຺ຫາຍິຕ຺ວາ ສພ຺ພາລງ຺ກາຣປຕິມຕ຺ທິໂຕ ຫຕ຺ຖິກ຺ຂນ຺ເຜນ ຄຈ຺ຉມາໂນ ຕໍ ໂພສິສຕ຺ຕສ຺ສ ສທ຺ທໍ ສຸຕ຺ວາ ''ອຍໍ ປຸຣິໂສ 'ຊິຕໍ ເມ ຊິຕໍ ເມ'ຕິ ວທຕິ, ໂກ ນຸ ໂຂ ເອເຕນ ຊິໂຕ, ປກ຺ໂກສຖ ນ''ນ຺ຕິ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ''ໂກ ປຸຣິສ, ອຫໍ ຕາວ ວິຊິຕສງ຺ຄາໂມ ອິທານິ ຊຍໍ ຄເຫຕ຺ວາ ອາຄຈ຺ຉາມິ, ຕຍາ ປນ ໂກ ຊິໂຕ''ຕິ ປຸຈ຺ຉິ។ ໂພສິສຕ຺ໂຕ ''ມຫາຣາຊ, ຕຍາ ສງ຺ຄາມ ສຕມ຺ປິ ສງ຺ຄາມສຫສ຺ສມ຺ປິ ສງ຺ຄາມສຕສຫສ຺ສມ຺ປິ ຊິນນ຺ເຕນ ທຸຊ຺ຊິຕເມວ ກິເລສານໍ ອຊິຕຕ຺ຕາ។ ອຫໍ ປນ ມມ ອພ຺ກນ຺ຕເຣ ໂລກໍ ນິຄ຺ຄຕ຺ຫນ຺ໂຕ ກິເລເສ ຊິນິ''ນ຺ຕິ ກເຖນ຺ໂຕເຍວ ມຫານທີ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ອາໂປກສິຕາຣມ຺ມຕໍ ຊານໍ ນິພ຺ພຕ຺ເຕຕ຺ວາ ສມ຺ປຕ຺ຕານຸກາໂວ ອາກາເສ ນິສີທິຕ຺ວາ ຣລ຺ໂລ ສມ຺ມໍ ເທເສນ຺ໂຕ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

ກ໐។

''ນ ຕໍ ຊິຕໍ ສາສຸ ຊິຕໍ, ຍໍ ຊິຕໍ ອວຊິຍຕິ;

ຕໍ ໂຂ ຊິຕໍ ສາສຸ ຊິຕໍ, ຍໍ ຊິຕໍ ນາວຊິຍຕີ''ຕິ។

ຕຕ຺ຖ ນ ຕໍ ຊິຕໍ ສາສຸ ຊິຕໍ, ຍໍ ຊິຕໍ ອວຊິຍຕີຕິ ຍໍ ປຈ຺ຈາມິຕ຺ເຕ ປຣາຊິນິຕ຺ວາ ຣຜ຺ຄໍ ຊິຕໍ ປຜິລທ຺ສໍ ປຸນປິ ເຕຫິ ປຈ຺ຈາມິຕ຺ເຕຫິ ອວຊິຍຕີ, ຕໍ ຊິຕໍ ສາສຸຊິຕໍ ນາມ ນ ໂຫຕີ។ ກສ຺ມາ? ປຸນ ອວຊິຍນໂຕ។ ອປໂຣ ນໂຍ – ຊິຕໍ ວຸຈ຺ຈຕິ ຊໂຍ។ ໂຍ ປຈ຺ຈາມິຕ຺ເຕຫິ ສທ຺ທິ ຍຸຊ຺ຊິຕ຺ວາ ອສິຄໂຕ ຊໂຍ ປຸນ ເຕສຸ ຊິນນ຺ເຕສຸ , ປຣາຊໂຍ ໂຫຕີ, ໂສ ນ ສາສຸ ນ ໂສກໂນ។ ກສ຺ມາ? ຍສ຺ມາ ປຸນ ປຣາຊໂຍວ ໂຫຕີ។ ຕໍ ໂຂ ຊິຕໍ ສາສຸ ຊິຕໍ, ຍໍ ຊິຕໍ ນາວຊິຍຕີຕິ ຍໍ ໂຂ ປນ ປຈ຺ຈາມິຕ຺ເຕ ນິມ຺ມເຖຕ຺ວາ ຊິຕໍ ປຸນ ເຕຫິ ນາວຊິຍຕີ, ໂຍ ວາ ເອກວາຣໍ ລທ຺ໂສ ຊໂຍ ນ ປຸນ ປຣາຊໂຍ ໂຫຕີ, ຕໍ ຊິຕໍ ສາສຸ ຊິຕໍ ໂສກນໍ, ໂສ ຊໂຍ ສາສຸ ໂສກໂນ ນາມ ໂຫຕີ។ ກສ຺ມາ? ປຸນ ນາວຊິຍນໂຕ។ ຕສ຺ມາ, ຕ຺ວໍ ມຫາຣາຊ, ສຕກ຺ຂຕ຺ຕຸມ຺ປິ ສຫສ຺ສກ຺ຂຕ຺ຕຸມ຺ປິ ສຕສຫສ຺ສກ຺ຂຕ຺ຕຸມ຺ປິ ສງ຺ຄາມສີສໍ ຊິນິຕ຺ວາປີ ສງ຺ຄາມໂຍໂສ ນາມ ນ ໂຫສິ។ ກຶກາຣຕາ? ອຕ຺ຕໂນ ກິເລສານໍ ອຊິຕຕ຺ຕາ។ ໂຍ ປນ ເອກວາຣມ຺ປິ ອຕ຺ຕໂນ ອພ຺ກນ຺ຕເຣ ກິເລເສ ຊິນາຕິ, ອຍໍ ອຸຕ຺ຕໂມ ສງ຺ຄາມສີສໂຍໂສຕິ ອາກາເສ ນິສິນ຺ນໂກວ ພຸທ຺ສລີລາຍ ຣລ຺ໂລ ສມ຺ມໍ ເທເສສີ។ ອຸຕ຺ຕມສງ຺ຄາມໂຍສກາໂວ ປເນຕ຺ຖ –

''ໂຍ ສຫສ຺ສໍ ສຫສ຺ເສນ, ສງ຺ຄາເມ ມານຸເສ ຊິເນ;

ເອກລ຺ຈ ເຊຍ຺ຍມຕ຺ຕານໍ, ສ ເວ ສງ຺ຄາມຊຸຕ຺ຕໂມ''ຕິ។ (ສ។ ປ។ ໑໐໓) –

ອິທໍ ສຸຕ຺ຕໍ ສາສກໍ។

ຣລ຺ໂລ ປນ ສມ຺ມໍ ສຸຕນ຺ຕສ຺ເສວ ຕທງ຺ຄປ຺ປຫານວເສນ ກິເລສາ ປຫີນາ, ປພ຺ພຊ຺ຊາຍ ຈິຕ຺ຕໍ ນມິ។ ຣາຊພລສ຺ສປີ ຕເຖວ ກິເລສາ ປຫີຍິສຸ។ ຣາຊາ ''ອິທານິ ຕຸມ຺ເຫ ກຫໍ ຄມິສ຺ສຖາ''ຕິ ໂພສິສຕ຺ຕໍ ປຸຈ຺ຉິ។ ''ຫິມວນ຺ຕໍ ປວິສິຕ຺ວາ ອິສິປພ຺ພຊ຺ຊໍ ປພ຺ພຊິສ຺ສາມີ, ມຫາຣາຊາ''ຕິ។ ''ເຕນ ຫິ ອຫມ຺ປິ ປພ຺ພຊິສ຺ສາມີ''ຕິ ໂພສິສຕ຺ເຕເນວ ສທ຺ທິ ນິກ຺ຂມີ, ພລກາໂຍ ພຣາຫ຺ມຕຄຫປຕິກາ ສພ຺ພາ ເສນີໂຍຕິ ສພ຺ໂພປີ ຕສ຺ມີ ຄເນ ສນ຺ນິປຕິໂຕ ມຫາຊນກາໂຍ ຣລ຺ລາ ສທ຺ທີເຍວ ນິກ຺ຂມີ។ ພາຣາຕສີວາສີໂນປີ ''ອມ຺ຫາກໍ ກິຣ

ຣາຊາ ກຸຫຸທາລປຕຸຫິຕສຸສ ຘມຸມເທສນໍ ສຸຕຸວາ ປພຸພຊຸຊາກິມຸໂຂ ຫຸຕຸວາ ສທຸນີ ພລກາເຍນ ນິກຸຂນຸໂຕ, ມຍໍ ອິຘ ກິໍ ກຣິສຸສາມາ’’ຕິ ທຸວາທສໂຍຊນິກາຍ ພາຣາຕສິຍາ ສກລນຄຣວາສີໂນ ນິກຸຂມີສຸ។ ທຸວາທສໂຍຊນິກາ ປຣິສາ ອໂຫສີ។ ຕໍ ອາທາຍ ໂພຘິສຕຸໂຕ ຫິມວນຸຕໍ ປາວິສີ។

ຕສຸມິ ຂເຕ ສກຸກສຸສ ເທວຣຌຸໂຌ ນິສິນຸນາສນໍ ອຸຕຸຫາກາຣໍ ທສຸເສສີ។ ໂສ ອາວຊຸຊມາໂນ ‘‘ກຸຫຸທາລປຕຸຫິໂຕ ມຫາກິນິກຸຂມນໍ ນິກຸຂນຸໂຕ’’ຕິ ທິສຸວາ ‘‘ມຫາສມາຄໂມ ກວິສຸສຕິ, ວສນຌຸຖານໍ ລທຸຘໍ ວຌຸຌຕີ’’ຕິ ວິສຸສກມຸມໍ ອາມນຸເຕຕຸວາ ‘‘ຕາຕ, ກຸຫຸທາລປຕຸຫິໂຕ ມຫາກິນິກຸຂມນໍ ນິກຸຂນຸໂຕ , ວສນຌຸຖານໍ ລທຸຘໍ ວຌຸຌຕີ, ຕຸວໍ ຫິມວນຸຕປຸປເທສໍ ຄນຸຕຸວາ ສເມ ກູມິກາເຄ ທິຆໂຕ ຕີສໂຍຊນໍ ວິຕຸຖາຣໂຕ ປນຸນຣສໂຍຊນໍ ອສຸສມປທໍ ມາເປຫີ’’ຕິ ອາຫ។ ໂສ ‘‘ສາຘຸ, ເທວາ’’ຕິ ປຝິສຸສຸຕິຕຸວາ ຄນຸຕຸວາ ຕຖາ ອກາສີ។ ອຍເມຕຸຖ ສງເຂໂປ, ວິຕຸຖາໂຣ ປນ ຫຕຸຖິປາລຊາຕເກ ອາວິ ກວິສຸສຕິ។ ອິທຌຸຈ ຫິ ຕຌຸຈ ເອກປຣິຈຸເຌທເມວ។ ວິສຸສກມຸໂມປິ ອສຸສມປເທ ປຕຸຕສາລໍ ມາເປຕຸວາ ທຸສຸສທຸເທ ມິເຄ ຈ ສກຸເຕ ຈ ອມນຸສຸເສ ຈ ປຝິກຸກມາເປຕຸວາ ເຕນ ເຕນ ທິສາກາເຄນ ເອກປທິກມຄຸຄໍ ມາເປຕຸວາ ອຕຸຕໂນ ວສນຌຸຖານເມວ ອຄມາສີ។ ກຸຫຸທາລປຕຸຫິໂຕປິ ຕໍ ປຣິສໍ ອາທາຍ ຫິມວນຸຕໍ ປວິສິຕຸວາ ສກຸກທຕຸຕິຍໍ ອສຸສມປທໍ ຄນຸຕຸວາ ວິສຸສກມຸເມນ ມາປິຕໍ ປພຸພຊິຕປຣິກຸຂາຣໍ ຄເຫຕຸວາ ປຖມໍ ອຕຸຕນາ ປພຸພຊິຕຸວາ ປຈຸຌາ ປຣິສໍ ປພຸພາເຊຕຸວາ ອສຸສມປທໍ ກາເຊຕຸວາ ອທາສີ។ ສຕຸຕ ຣາຊາໂນ ສຕຸຕ ຣຊຸຊານິ ຌຫຸຫຍີສຸ។ ຕີສໂຍຊນໍ ອສຸສມປທໍ ປູຣິ។ ກຸຫຸທາລປຕຸຫິໂຕ ເສສກສິເຕສຸປິ ປຣິກມຸມໍ ກຕຸວາ ພຸຣຫຸມວິຫາເຣ ກາເວຕຸວາ ປຣິສາຍ ກມຸມຌຸຖານໍ ອາຈິກຸຂິ។ ສພຸເພ ສມາປຕຸຕິລາກິໂນ ຫຸຕຸວາ ພຸຣຫຸມວິຫາເຣ ກາເວຕຸວາ ພຸຣຫຸມໂລກປຣາຍຕາ ອເຫສຸໍ។ ເຍ ປນ ເຕສໍ ປາຣິຈຣິຍໍ ອກໍສຸ, ເຕ ເທວໂລກປຣາຍຕາ ອເຫສຸໍ។

ສຕຸຖາ ‘‘ເອວໍ, ກິກຸຂເວ, ຈິຕຸຕໍ ນາເມຕໍ ກິເລສວເສນ ອລຸລີນໍ ທຸມຸໂມຈຍໍ ໂຫຕິ, ອຸປຸປນຸນາ ໂລກຘມຸມາ ທຸປຸປຊຫາ, ເອວຣູເປປິ ປຕຸຫິເຕ ອຌຸຌາເຕ ກໂຣນຸຕີ’’ຕິ ອິມໍ ຘມຸມເທສນໍ ອາຫຣິຕຸວາ ສຈຸຈານິ ປກາເສສິ, ສຈຸຈປຣິໂຍສາເນ ເກຈິ ໂສຕາປນຸນາ ອເຫສຸໍ, ເກຈິ ສກທາຄາມິໂນ, ເກຈິ ອນາຄາມິໂນ, ເກຈິ ອຣຫຕຸຕໍ ປາປຸຕິສຸ។ ສຕຸຖາປິ ອນຸສນຸຘີ ຆເຍຕຸວາ ຊາຕກໍ ສໂມຘາເນສິ –
‘‘ຕທາ ຣາຊາ ອານນຸໂທ ອໂຫສິ, ປຣິສາ ພຸທຸຘປຣິສາ, ກຸຫຸທາລປຕຸຫິໂຕ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິ’’ນຸຕິ។

ກຸຫຸທາລຊາຕກວຕຸຕນາ ທສມາ។

ອິຕຸຖິວຄຸໂຄ ສຕຸຕໂມ។

ຕສຸສຸທຸທານໍ –

ອສາຕມນຸຕຕຸຫກູຕໍ , ຕກຸກປຕຸຫິ ທຸຣາຊານໍ;

ອນກິຣຕິ ມຸທຸລກຸຂຕໍ, ອຸຈຸຌງຄມຸປີ ຈ ສາເກຕໍ;

ວິສວນຸຕໍ ກຸຫຸທາລການຸຕິ។

໘។ ວຣຸຕວຄຸໂຄ

[໗໑] ໑។ ວຣຸຕຊາຕກວຕຸຕນາ

ໂຍປຸພຸເພ ກຣຕີຍານີຕິ ອິທໍ ສຕຸຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນຸໂຕ ກຸຌຸມຸພິກປຸຕຸຕຕິສຸສຕຸເຖຣໍ ອາຣພຸກ ກເຖສິ។ ເອກສຸມິ ກິຣ ທິວເສ ສາວຕຸຖິວາສິໂນ ອຌຸຌມຌຸຌສຫາຍກາ ຕີສມຕຸຕາ ກຸລປຸຕຸຕາ ຄນຸຘປຸປຜວຕຸຖາທີນິ ຄເຫຕຸວາ ‘‘ສຕຸຖຸ ຘມຸມເທສນໍ ສຸຕິສຸສາມາ’’ຕິ ມຫາຊນປຣິວຸຕາ ເຊຕວນໍ ຄນຸຕຸວາ ນາຄມາລຸອກສາລມາລຸອກາທີສຸ ໂຖກໍ ນິສີທິຕຸວາ ສາຍນຸຫສມເຍ ສຕຸຖຣິ ສຸຣກິຄນຸຘວາສິຕາຍ ຄນຸຘກຸຝິໂຕ ນິກຸຂມິຕຸວາ ຘມຸມສກໍ ຄນຸຕຸວາ ອລງກຕພຸທຸຘາສເນ ນິສິນຸເນ ສປຣິວາຣາ ຘມຸມສກໍ ຄນຸຕຸວາ ສຕຸຖາຣໍ ຄນຸຘປຸປເຜຫິ ປູເຊຕຸວາ ຈກຸກງກິຕຕເລສຸ ຜຸລຸລປທຸມສສຸສິຣິເກສຸ ປາເທສຸ ວນຸທິຕຸວາ ເອກມນຸຕໍ ນິສິນຸນາ

ຘມ຺ມໍ ສຸຓິໍສຸ.

ອຖ ເນສໍ ເອຕທໂຫສິ “ຍຖາ ຍຖາ ໂຂ ມຍໍ ຠຄວຕາ ຘມ຺ມໍ ເທສິຕໍ ອາຊານາມ, ປພ຺ພເຊຍ຺ຍາມາ”ຕິ. ເຕ ຕຖາຄຕສ຺ສ ຘມ຺ມສຠາໂຕ ນິກ຺ຂນ຺ຕກາເລ ຕຖາຄຕໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ປພ຺ພຊ຺ຊໍ ຍາຈິໍສຸ, ສຕ຺ຖາ ເຕສໍ ປພ຺ພຊ຺ຊໍ ອທາສິ. ເຕ ອາຈຣິຍຸປ຺ຊ຺ຊາເຍ ອາຣາເຘຕ຺ວາ ອຸປສມ຺ປທໍ ລຠິຕ຺ວາ ປຎ຺ຈ ວສ຺ສານິ ອາຈຣິຍຸປ຺ຊ຺ຊາຍານໍ ສນ຺ຕິເກ ວສິຕ຺ວາ ທ຺ເວ ມາຕິກາ ປຄຸຓໍ ກຕ຺ວາ ກປ຺ປິຍາກປ຺ປິຍໍ ຎຕ຺ວາ ຕິສ຺ໂສ ອນຸໂມທນາ ອຸຄ຺ຄຓ຺ຫິຕ຺ວາ ຈີວຣານິ ສິພ຺ເພຕ຺ວາ ຣຊິຕ຺ວາ “ສມຕຘມ຺ມໍ ກຣິສ຺ສາມາ”ຕິ ອາຈຣິຍຸປ຺ຊ຺ຊາເຍ ອາປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສີທິຕ຺ວາ “ມຍໍ, ຠນ຺ເຕ, ຠເວສຸ ອຸກ຺ກຓ຺ຐິຕາ ຊາຕິຊຣາພ຺ຍາຘິມຣຓຠຍຠີຕາ, ເຕສໍ ໂນ ສໍສາຣປຣິໂມຈນຕ຺ຖາຍ ກມ຺ມຏ຺ຐານໍ ກເຖຖາ”ຕິ ຍາຈິໍສຸ. ສຕ຺ຖາ ເຕສໍ ອຏ຺ຐຕິໍສາຍ ກມ຺ມຏ຺ຐາເນສຸ ສປ຺ປາຍໍ ວິຈິນິຕ຺ວາ ກມ຺ມຏ຺ຐານໍ ກເຖສິ. ເຕ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິເກ ກມ຺ມຏ຺ຐານໍ ຄເຫຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ປທກ຺ຂິຓໍ ກຕ຺ວາ ປຣິເວຓໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອາຈຣິຍຸປ຺ຊ຺ຊາເຍ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ປຕ຺ຕຈີວຣມາທາຍ “ສມຕຘມ຺ມໍ ກຣິສ຺ສາມາ”ຕິ ນິກ຺ຂມິໍສຸ.

ອຖ ເນສໍ ອພ຺ຠນ຺ຕເຣ ເອໂກ ຠິກ຺ຂຸ ນາເມນ ກຸຏຸມ຺ພິກປຸຕ຺ຕຕິສ຺ສຕ຺ເຖໂຣ ນາມ ກຸສີໂຕ ຫີນວິຣິໂຍ ຣສຄິທ຺ໂຘ. ໂສ ເອວໍ ຈິນ຺ເຕສິ “ອຫໍ ເນວ ອຣຎ຺ເຎ ວສິຕຸໍ, ນ ປທານໍ ປທຫິຕຸໍ, ນ ຠິກ຺ຂາຈຣິຍາຍ ຍາເປຕຸໍ ສກ຺ຂິສ຺ສາມິ, ໂກ ເມ ຄມເນນ ອຕ຺ໂຖ, ນິວຕ຺ຕິສ຺ສາມີ”ຕິ ໂສ ວິຣິຍໍ ໂອສ຺ສຊິຕ຺ວາ ເຕ ຠິກ຺ຂູ ອນຸຄນ຺ຕ຺ວາ ນິວຕ຺ຕິ. ເຕປິ ໂຂ ຠິກ຺ຂູ ໂກສເລສຸ ຈາຣິກໍ ຈຣມານາ ອຎ຺ຎຕຣໍ ປຈ຺ຈນ຺ຕຄາມໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕໍ ອຸປນິສ຺ສາຍ ເອກສ຺ມິໍ ອຣຎ຺ຎາຍຕເນ ວສ຺ສໍ ອຸປຄນ຺ຕ຺ວາ ອນ຺ໂຕເຕມາສໍ ອປ຺ປມຕ຺ຕາ ຆເຏນ຺ຕາ ວາຍມນ຺ຕາ ວິປ຺ສ຺ສນາຄພ຺ຠໍ ຄາຫາເປຕ຺ວາ ປຖວິໍ ອຸນ຺ນາທຍມານາ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປຕ຺ວາ ວຸຕ຺ຖວສ຺ສາ ປວາເຣຕ຺ວາ “ປຏິລທ຺ຘຄຸຓໍ ສຕ຺ຖຸ ອາໂຣເຈສ຺ສາມາ”ຕິ ຕໂຕ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ອນຸປຸພ຺ເພນ ເຊຕວນໍ ປຕ຺ວາ ປຕ຺ຕຈີວຣໍ ປຏິສາເມຕ຺ວາ ອາຈຣິຍຸປ຺ຊ຺ຊາເຍ ທິສ຺ວາ ຕຖາຄຕໍ ທຏ຺ຐຸກາມາ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ນິສີທິໍສຸ. ສຕ຺ຖາ ເຕຫິ ສທ຺ຘິໍ ມຘຸຣປຏິສນ຺ຖາຣໍ ອກາສິ. ເຕ ກຕປຏິສນ຺ຖາຣາ ອຕ຺ຕນາ ປຏິລທ຺ຘຄຸຓໍ ຕຖາຄຕສ຺ສ ອາໂຣເຈສຸໍ, ສຕ຺ຖາ ເຕ ຠິກ຺ຂູ ປສໍສິ. ກຸຏຸມ຺ພິກປຸຕ຺ຕຕິສ຺ສຕ຺ເຖໂຣ ສຕ຺ຖາຣໍ ເຕສໍ ຄຸຓກຖໍ ກເຖນ຺ຕໍ ທິສ຺ວາ ສຍມ຺ປິ ສມຕຘມ຺ມໍ ກາຕຸກາໂມ ຊາໂຕ. ເຕປິ ໂຂ ຠິກ຺ຂູ “ມຍໍ, ຠນ຺ເຕ, ຕເມວ ອຣຎ຺ຎວາສໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ວສິສ຺ສາມາ”ຕິ ສຕ຺ຖາຣໍ ອາປຸຈ຺ຉິໍສຸ. ສຕ຺ຖາ “ສາຘູ”ຕິ ອນຸຊານິ. ເຕ ສຕ຺ຖາຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ປຣິເວຓໍ ອຄມໍສຸ.

ອຖ ໂສ ກຸຏຸມ຺ພິກປຸຕ຺ຕຕິສ຺ສຕ຺ເຖໂຣ ຣຕ຺ຕິຠາຄສມນນ຺ຕເຣ ອຈ຺ຈາຣທ຺ຘວິຣິໂຍ ຫຸຕ຺ວາ ອຕິເວເຄນ ສມຕຘມ຺ມໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ມຊ຺ຊິມຍາມສມນນ຺ຕເຣ ອາລມ຺ພນຜລກໍ ນິສ຺ສາຍ ຐິຕໂກວ ນິທ຺ທາຍນ຺ໂຕ ປຣິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ປຕິ, ອູຣຸຏ຺ຐິກໍ ຠິຊ຺ຊິ, ເວທນາ ມຫນ຺ຕາ ຊາຕາ. ເຕສໍ ຠິກ຺ຂູນໍ ຕໍ ປຏິຊຄ຺ຄນ຺ຕານໍ ຄມນໍ ນ ສມ຺ປຊ຺ຊິ. ອຖ ເນ ອຸປຏ຺ຐານເວລາຍໍ ອາຄເຕ ສຕ຺ຖາ ປຸຈ຺ຉິ “ນນຸ ຕຸມ຺ເຫ, ຠິກ຺ຂເວ, ‘ສ຺ເວ ຄມິສ຺ສາມາ’ຕິ ຫິຍ຺ໂຍ ອາປຸຈ຺ຉິຕ຺ຖາ”ຕິ? “ອາມ, ຠນ຺ເຕ, ອປິຈ ໂຂ ປນ ອມ຺ຫາກໍ ສຫາຍໂກ ກຸຏຸມ຺ພິກປຸຕ຺ຕຕິສ຺ສຕ຺ເຖໂຣ ອກາເລ ອຕິເວເຄນ ສມຕຘມ຺ມໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ນິທ຺ທາຠິຠູໂຕ ປຣິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ປຕິໂຕ, ອູຣຸຏ຺ຐິສ຺ສ ຠິນ຺ນໍ, ຕໍ ນິສ຺ສາຍ ອມ຺ຫາກໍ ຄມນໍ ນ ສມ຺ປຊ຺ຊີ”ຕິ. ສຕ຺ຖາ “ນ, ຠິກ຺ຂເວ, ອິທາເນເວສ ອຕ຺ຕໂນ ຫີນວິຣິຍຠາເວນ ອກາເລ ອຕິເວເຄນ ວິຣິຍໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ຕຸມ຺ຫາກໍ ຄມນນ຺ຕຣາຍໍ ກໂຣຕິ, ປຸພ຺ເພເປສ ຕຸມ຺ຫາກໍ ຄມນນ຺ຕຣາຍໍ ອກາສິເຍວາ”ຕິ ວຕ຺ວາ ເຕຫິ ຍາຈິໂຕ ອຕີຕໍ ອາຫຣິ.

ອຕີເຕ ຄນ຺ຘາຣຣຏ຺ເຐ ຕກ຺ກສິລາຍໍ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ທິສາປາໂມກ຺ໂຂ ອາຈຣິໂຍ ຫຸຕ຺ວາ ປຎ຺ຈ ມາຓວກສຕານິ ສິປ຺ປໍ ອຸຄ຺ຄຓ຺ຫາເປສິ. ອຖສ຺ສ ເຕ ມາຓວາ ເອກທິວສໍ ທາຣຸໍ ອາຫຣຓຕ຺ຖາຍ ອຣຎ຺ຎໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ທາຣູນິ ອຸທ຺ຘຣິໍສຸ. ເຕສໍ ອນ຺ຕເຣ ເອໂກ ກຸສີໂຕ ມາຓໂວ ມຫນ຺ຕໍ ວຣຸຓຣຸກ຺ຂໍ ທິສ຺ວາ “ສຸກ຺ຂຣຸກ຺ໂຂ ເອໂສ”ຕິ ສຎ຺ຎາຍ “ມຸຫຸຕ຺ຕໍ ຕາວ ນິປ຺ຊ຺ຊິຕ຺ວາ ປຈ຺ຉາ ຣຸກ຺ຂໍ ອຠິຣຸຫິຕ຺ວາ ທາຣູນິ ປາເຕຕ຺ວາ ອາທາຍ ຄມິສ຺ສາມີ”ຕິ ອຸຕ຺ຕຣິສາຏກໍ ປຕ຺ຖຣິຕ຺ວາ ນິປ຺ຊ຺ຊິຕ຺ວາ ກາກຈ຺ຉມາໂນ ນິທ຺ທໍ ໂອກ຺ກມິ. ອິຕເຣ ມາຓວກາ ທາຣຸກລາເປ ພນ຺ຘິຕ຺ວາ ອາທາຍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕາ ຕໍ ປາເທນ ປິຏ຺ຐິຍໍ ປຫຣິຕ຺ວາ ປໂພເຘຕ຺ວາ ອຄມໍສຸ. ກຸສີຕມາຓໂວ ອຸຏ຺ຐາຍ ອກ຺ຂີນິ ປຸຎ຺ຉິຕ຺ວາ ປຸຎ຺ຉິຕ຺ວາ ອວິຄຕນິທ຺ໂທວ ວຣຸຓຣຸກ຺ຂໍ ອຠິຣຸຫິຕ຺ວາ ສາຂໍ ຄເຫຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ອຠິມຸຂໍ ອາກຑ຺ຒິຕ຺ວາ ຠຎ຺ຊນ຺ໂຕ ຠິຊ຺ຊິຕ຺ວາ ອຸຏ຺ຐິຕໂກຏິຍາ ອຕ຺ຕໂນ ອກ຺ຂີ ຠິນ຺ທາເປຕ຺ວາ ເອເກນ ຫຕ຺ເຖນ ຕໍ ປິຘາຍ ເອເກນ ຫຕ຺ເຖນ ອລ຺ລທາຣູນິ ຄຓ຺ຫິຕ຺ວາ ຣຸກ຺ຂໂຕ ໂອຣຸຍ຺ຫ ທາຣຸກລາເປ ພນ຺ຘິຕ຺ວາ ອຸກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ເວເຄນ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເຕຫິ ປາຕິຕານໍ ທາຣູນໍ ອຸປຣິ ປາເຕສິ.

ຕໍ ທິວສຸຈ ຊຸປຫຄາມເກ ເອກໍ ກຸລໍ ‘‘ສເວ ພຸຣາຫຼມຄາວາຈນກໍ ກຣິສຸສາມາ’’ຕິ ອາຈຣິຍໍ ນິມນຸເຕສິ. ອາຈຣິໂຍ ມາຕາວເກ ອາຫ ‘‘ຕາຕາ, ສເວ ເອກໍ ຄາມກໍ ຄນຸຕພຸພໍ, ຕຸມຸເຫ ປນ ນິຣາຫາຣາ ນ ສກຸຂິສຸສຖ ຄນຸຕຸໍ, ປາໂຕວ ຍາຄຸໍ ປຈາເປຕຸວາ ຕຕຸຖ ຄນຸຕຸວາ ອຕຸຕນາ ລທຸຜໂກຍຸຄາສລຸຈ ອມຸຫາກໍ ປຕຸຕໂກຍຸຄາສລຸຈ ສພຸພມາທາຍ ອາຄຈຸຉຖາ’’ຕິ. ເຕ ປາໂຕວ ຍາ ຄຸປຈນຕຸຖາຍ ທາສີ ອຸຍຸຄາເປຕຸວາ ‘‘ຂິປຸປໍ ໂນ ຍາຄຸໍ ປຈາຫີ’’ຕິ ອາຫໍສຸ. ສາ ທາຣູນິ ຄຕຸໜນຸຕີ ອຸປຣິ ຖິຕານິ ອລຸລວຣຸຕທາ ຣູນິ ຄເຫຕຸວາ ປຸນປຸປຸນໍ ມຸຂວາຕໍ ທທມານາປິ ອຄຸຄິ ອຸຊຸຊາເລຕຸໍ ອສກຸໂກນຸຕີ ສູຣິຍໍ ອຸຍຸຄາເປສິ. ມາຕາວກາ ‘‘ອຕິທິວາ ຊາ ໂຕ, ອິທານິ ນ ສກຸກາ ຄນຸຕຸ’’ນຸຕິ ອາຈຣິຍສຸສ ສນຸຕິກໍ ອຄມິສຸ. ອາຈຣິໂຍ ‘‘ກີ, ຕາຕາ, ນ ຄຕຸຖາ’’ຕິ? ‘‘ອາມ, ອາຈຣິຍ ນ ຄຕມຸຫາ’’ຕິ. ‘‘ກີການຕາ’’ຕິ? ‘‘ອສຸໂກ ນາມ ກຸສີຕມາຕາໂວ ອມຸເຫຫິ ສທຸຣີ ທາຣູນມຕຸຖາຍ ອຣລຸລໍ ຄນຸຕຸວາ ວຣຸຕຣຸກຸຂມູ ເລ ນິທຸທາຍິຕຸວາ ປຈຸຉາ ເວເຄນ ຣຸກຸຂໍ ອາຣຸຍຸຫ ອກຸຂີ ກີນຸທາເປຕຸວາ ອລຸລວຣຸຕທາຣູນິ ອາຫຣິຕຸວາ ອມຸເຫຫິ ອານີຕທາຣູ ນໍ ອຸປຣິ ປກຸຂິປີ. ຍາຄຸປາຈິກາ ຕານິ ສຸກຸຂທາຣຸສລຸຍາຍ ຄເຫຕຸວາ ຍາວ ສູຣິຍຸຄຸຄມນາ ອຸຊຸຊາເລຕຸໍ ນາສກຸຂິ. ອິມິນາ ໂນ ການເຣນ ຄມນນຸຕຣາໂຍ ຊາໂຕ’’ຕິ. ອາຈຣິໂຍ ມາຕາເວນ ກຕກມຸມໍ ສຸຕຸວາ ‘‘ອນຸຜພາລານໍ ກມຸມໍ ນິສຸສາຍ ເອວຣູປາ ປຣິ ຫານິ ໂຫຕີ’’ຕິ ວຕຸວາ ອິມໍ ຄາຖໍ ສມຸຍຸຄາເປສີ –

ກ໑.

‘‘ໂຍ ປຸພຸເພ ກຣຕີຍານິ, ປຈຸຉາ ໂສ ກາຕຸມິຈຸຉຕິ;

ວຣຸຕກຍຸຄາລຸໂຂວ, ສ ປຈຸຉາ ມນຸຕປຸປຕີ’’ຕິ.

ຕຕຸຖ ສ ປຈຸຉາ ມນຸຕປຸປຕີຕິ ໂຍ ໂກຈິ ປຸຄຸຄໂລ ‘‘ອິທໍ ປຸພຸເພ ກາຕຸພຸພໍ, ອິທໍ ປຈຸຉາ’’ຕິ ອວີມໍສິຕຸວາ ປຸພຸເພ ກຣຕີຍານິ ປຖມ ເມວ ກາຕຸພຸພກມຸມານິ ປຈຸຉາ ກໂຣຕິ, ອຍໍ ວຣຸຕກຍຸຄາລຸໂຂ ອມຸຫາກໍ ມາຕາວໂກ ວິຍ ໂສ ພາລປຸຄຸຄໂລ ປຈຸຉາ ອນຸຕປຸປຕິ ໂສຈຕິ ປຣິເທວຕີຕິ ອຕຸໂຖ.

ເອວໍ ໂພທິສຕຸໂຕ ອນຸເຕວາສິການໍ ອິມໍ ການຣຕໍ ກເຖຕຸວາ ທານາທີນິ ປຸລຸຍານິ ກຣິຕຸວາ ຊີວິຕປຣິໂຍສາເນ ຍຖາກມຸມໍ ຄໂຕ.

ສຕຸຖາ ‘‘ນ, ກິກຸຂເວ, ອິທາເນເວສ ຕຸມຸຫາກໍ ອນຸຕຣາຍໍ ກໂຣຕິ, ປຸພຸເພປິ ອກາສິເຍວາ’’ຕິ ອິມໍ ຜມຸມເທສນໍ ອາຫຣິຕຸວາ ອນຸສນຸຜີ ຆເຜຕຸວາ ຊາຕກໍ ສໂມຜາເນສີ ‘‘ຕທາ ອກຸຂິເກາທໍ ປຕຸໂຕ ມາຕາໂວ ຂູຣເກາທໍ ປຕຸຕກິກຸຂຸ ອໂຫສີ, ເສສມາຕາວາ ພຸທຸຜປຣິສາ, ອາຈຣິຍພຸຣາຫຼມໂຕ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສີ’’ນຸຕິ.

ວຣຸຕຊາຕກວຕຸຕນາ ປຖມາ.

[ກ໔] ໔. ສີລວນາຄຣາຊຊາຕກວຕຸຕນາ

ອກຕລຸລຸສສ ໂປສສຸສາຕີ ອິທໍ ສຕຸຖາ ເວລຸຂຸວເນ ວິຫຣນຸໂຕ ເທວທຕຸຕໍ ອາຣພຸກ ກເຖສີ. ຜມຸມສກາຍລຸຫິ ກິກຸຂູ ‘‘ອາວຸໂສ, ເທວທຕຸໂຕ ອກຕລຸລູ ຕຖາຄຕສຸສ ຄຸເຕ ນ ຊານາຕີ’’ຕິ ກເຖນຸຕາ ນິສີທິສຸ. ສຕຸຖາ ອາຄນຸຕຸວາ ‘‘ກາຍ ນຸຕຸຖ, ກິກຸຂເວ, ເອ ຕຣຫິ ກຖາຍ ສນຸນິສິນຸນາ’’ຕິ ປຸຈຸຉິຕຸວາ ‘‘ອິມາຍ ນາມາ’’ຕິ ວຸຕຸເຕ ‘‘ນ, ກິກຸຂເວ, ອິທາເນວ ເທວທຕຸໂຕ ອກຕລຸລູ, ປຸພຸເພປິ ອກຕລຸລູເຍວ, ນ ກທາຈິ ມຍຸຫໍ ຄຸຕໍ ຊານາຕີ’’ຕິ ວຕຸວາ ເຕຫິ ຍາຈິໂຕ ອຕີຕໍ ອາຫຣິ.

ອຕີເຕ ພາຣາຕາສິຍໍ ພຸຣຫຸມທຕຸເຕ ຣຊຊໍ ກາເຣນຸເຕ ໂພທິສຕຸໂຕ ຫິມວນຸຕປຸປເທເສ ຫຕຸຖິໂຍນິຍໍ ນິພຸພຕຸຕິ. ໂສ ມາຕຸກຸຈຸຉິ ໂຕ ນິກຸຂນຸໂຕ ສພຸພເສໂຕ ອໂຫສິ ຣຊຕປຸລຸຊສນຸນິໂກ, ອກຸຂີນິ ປນສຸສ ມຕິຄຸລຸອສທິສານິ, ປລຸຈາຍມານານິ ປລຸຈ ປສາ ທານິ ອເຫສຸໍ, ມຸຂໍ ຣຕຸຕກມຸພລສທິສໍ, ໂສຕຸຫາ ຣຕຸຕສຸວຕຸຕພິນຸທຸປຜິມຕຸທິຕໍ ຣຊຕທາມໍ ວິຍ, ຈຕຸຕາໂຣ ປາທາ ກຕລາ ຂາຣສປຣິກມຸມາ ວິຍ. ເອວມສຸສ ທສຫີ ປາຣມີຫິ ອລງກໂຕ ຣູປໂສກຄຸຄປຸປຕຸໂຕ ອຕຸຕກາໂວ ອໂຫສີ. ອຖ ນໍ ວິລຸລຸຕໍ ປຕຸຕໍ ສກລຫິມວນຸເຕ ວາຣຕາ ສນຸນິປຕິຕຸວາ ອຸປຍຸຄໜນຸຕາ ວິຈຣີສຸ. ເອວໍ ໂສ ອສີຕິສຫສຸສວາຣຕປຣິວາໂຣ ຫິມວນຸຕປຸປເທເສ ວສມາໂນ ອປຣກາເຄ ຄເຕ ໂທສໍ ທີສຸວາ ຄຕມຸຫາ ກາຍວິເວກາຍ ເອກໂກວ ອຣລຸເລ ວາສໍ ກປຸເປສີ. ສີລວນຸຕຕາຍ ຈ

ປນ຺ສ຺ສ ‘‘ສີລວນາຄຣາຊາ’’ ຕ຺ເວວ ນາມໍ ອໂຫສິຯ

ອເຖໂກ ພາຣາຓສິວາສິໂກ ວນຈຣໂກ ຫິມວນ຺ຕໍ ປ຺ວິສິຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ອາຊີວຠຓ຺ຑກໍ ຄເວສມາໂນ ທິສາ ວວຕ຺ຖາເປ຺ຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ໂຕ ມຄ຺ຄມູລ຺ໂຫ ຫຸຕ຺ວາ ມຣຓຠຍຠີໂຕ ພາຫາ ປຄ຺ຄຍ຺ຫ ປຣິເທວມາໂນ ວິຈຣຕິຯ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ຕສ຺ສ ຕໍ ພລວປຣິເທວິຕໍ ສຸຕ຺ວາ ‘‘ອິມໍ ປຸຣິສໍ ທຸກ຺ຂາ ໂມເຈສ຺ສາມີ’’ຕິ ກາຣຸຍ຺ເຍນ ໂຈທິໂຕ ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ອຄມາສິຯ ໂສ ຕໍ ທິສ຺ວາວ ຠີໂຕ ປລາຍິຯ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ຕໍ ປລາຍນ຺ຕໍ ທິສ຺ວາ ຕຕ຺ເຖວ ອຏ຺ຐາສິຯ ໂສ ປຸຣິໂສ ໂພຘິສຕ຺ຕໍ ຐິຕໍ ທິສ຺ວາ ອຏ຺ຐາສິ ຯ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ປຸນ ອຄມາສິ, ໂສ ປຸນ ປລາຍິຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ຐິຕກາເລ ຐຕ຺ວາ ຈິນ຺ເຕສິ ‘‘ອຍໍ ວາຣໂຓ ມມ ປລາຍນກາເລ ຕິຏ຺ຐຕິ, ຐິຕກາເລ ອາຄຈ຺ຉຕິ, ນາຍໍ ມຍ຺ຫໍ ອນຕ຺ຖກາໂມ, ອິມມ຺ຫາ ປນ ມໍ ທຸກ຺ຂາ ມາເຈຕຸກາໂມ ຠວິສ຺ສຕີ’’ຕິ ສູໂຣ ຫຸຕ຺ວາ ອຏ຺ຐາສິຯ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ຕໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ‘‘ກສ຺ມາ ໂຠ ຕ຺ວໍ ປຸຣິສ, ປຣິເທວມາໂນ ວິຈຣສີ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິຯ ‘‘ສາມິ, ທິສາ ວວຕ຺ຖາເປ຺ຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ໂຕ ມຄ຺ຄມູລ຺ໂຫ ຫຸຕ຺ວາ ມຣຓຠເຍນາ’’ຕິຯ ອຖ ນໍ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ອຕ຺ຕໂນ ວສນຏ຺ຐານໍ ເນຕ຺ວາ ກຕິປາຫໍ ຜລາຜເລຫິ ສນ຺ຕປ຺ເປຕ຺ວາ ‘‘ໂຠ, ປຸຣິສ, ມາ ຠາຍິ, ອຫໍ ຕໍ ມນຸສ຺ສປຖໍ ເນສ຺ສາມີ’’ຕິ ອຕ຺ຕໂນ ປິຏ຺ເຐ ນິສີທາເປຕ຺ວາ ມນຸສ຺ສປຖໍ ປາຍາສິຯ

ອຖ ໂຂ ໂສ ມິຕ຺ຕທຸພ຺ຠີ ປຸຣິໂສ ‘‘ສເຈ ໂກຈິ ປຸຈ຺ຉິສ຺ສຕິ, ອາຈິກ຺ຂິຕພ຺ພໍ ຠວິສ຺ສຕີ’’ຕິ ໂພຘິສຕ຺ຕສ຺ສ ປິຏ຺ເຐ ນິສິນ຺ໂນເຍວ ຣຸກ຺ຂນິມິຕ຺ຕໍ ປພ຺ພຕນິມິຕ຺ຕໍ ອຸປຘາເຣນ຺ໂຕວ ຄຈ຺ຉຕິຯ ອຖ ນໍ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ອຣຍ຺ຍາ ນີຫຣິຕ຺ວາ ພາຣາຓສິຄາມິມຫາມຄ຺ເຄ ຐເປຕ຺ວາ ‘‘ໂຠ ປຸຣິສ, ອິມິນາ ມຄ຺ເຄນ ຄຈ຺ຉ, ມຍ຺ຫໍ ປນ ວສນຏ຺ຐານໍ ປຸຈ຺ຉິໂຕປິ ອປຸຈ຺ຉິໂຕປິ ມາ ກສ຺ສຈິ ອາຈິກ຺ຂີ’’ຕິ ຕໍ ອຸຍ຺ໂຍເຊຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ວສນຏ຺ຐານໍເຍວ ອຄມາສິຯ ອຖ ໂສ ປຸຣິໂສ ພາຣາຓສີ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອນຸວິຈຣນ຺ໂຕ ທນ຺ຕກາຣວີຖີ ປຕ຺ວາ ທນ຺ຕກາເຣ ທນ຺ຕວິກຕິໂຍ ກຸຣຸມາເນ ທິສ຺ວາ ‘‘ກິໍ ປນ ໂຠ, ຊີວທນ຺ຕມ຺ປິ ລຠິຕ຺ວາ ຄຓ຺ເຫຍ຺ຍາຖາ’’ຕິ? ‘‘ໂຠ, ກິໍ ວເທສິ, ຊີວທນ຺ໂຕ ນາມ ມຕຫຕ຺ຖິທນ຺ຕໂຕ ມຫຄ຺ຆຕໂຣ’’ຕິຯ ‘‘ເຕນ ຫິ ອຫໍ ໂວ ຊີວທນ຺ຕໍ ອາຫຣິສ຺ສາມີ’’ຕິ ປາເຖຍ຺ຍໍ ຄເຫຕ຺ວາ ຂຣກກຈໍ ອາທາຍ ໂພຘິສຕ຺ຕສ຺ສ ວສນຏ຺ຐານໍ ອຄມາສິຯ

ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ຕໍ ທິສ຺ວາ ‘‘ກິມຕ຺ຖໍ ອາຄໂຕສີ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິຯ ‘‘ອຫໍ, ສາມິ, ທຸຄ຺ຄໂຕ ກປໂຓ ຊີວິຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ໂຕ ຕຸມ຺ເຫ ທນ຺ຕຂຓ຺ຑໍ ຍາຈິຕ຺ວາ ສເຈ ທສ຺ສຖ, ຕໍ ອາທາຍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ວິກ຺ກິຓິຕ຺ວາ ເຕນ ມູເລນ ຊີວິສ຺ສາມີ’’ຕິ ອາຄໂຕຕິຯ ‘‘ໂຫຕຸ ໂຠ, ທນ຺ຕໍ ເຕ ທສ຺ສາມິ, ສເຈ ທນ຺ຕກປ຺ປນຕ຺ຖາຍ ກກຈໍ ອຕ຺ຖີ’’ຕິຯ ‘‘ກກຈໍ ຄເຫຕ຺ວາ ອາຄໂຕມ຺ຫິ ສາມີ’’ຕິຯ ‘‘ເຕນ ຫິ ທນ຺ເຕ ກກເຈນ ກນ຺ຕິຕ຺ວາ ອາທາຍ ຄຈ຺ຉາ’’ຕິ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ປາເທ ສມິຍ຺ຊິຕ຺ວາ ໂຄນິສິນ຺ນກໍ ນິສີທິຯ ໂສ ທ຺ເວປິ ອຄ຺ຄທນ຺ເຕ ຉິນ຺ທິຯ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ເຕ ທນ຺ເຕ ໂສຓ຺ຑາຍ ຄເຫຕ຺ວາ ‘‘ໂຠ ປຸຣິສ, ນາຫໍ ‘ເອເຕ ທນ຺ຕາ ມຍ຺ຫໍ ອປ຺ປິຍາ ອມນາປາ’ຕິ ທມ຺ມິ, ອິເມຫິ ປນ ເມ ທນ຺ເຕຫິ ສຕຄຸເຓນ ສຫສ຺ສຄຸເຓນ ສຕສຫສ຺ສຄຸເຓນ ສພ຺ພຍ຺ຍຸຕຍ຺ຍາຓທນ຺ຕາວ ປິຍຕຣາ, ຕສ຺ສ ເມ ອິທໍ ທນ຺ຕທານໍ ສພ຺ພຍ຺ຍຸຕຍ຺ຍາຓປຏິວິຊ຺ຌນຕ຺ຖາຍ ໂຫຕູ’’ຕິ ສພ຺ພຍ຺ຍຸຕຍ຺ຍາຓສ຺ສ ອາຣາຘນໍ ກຕ຺ວາ ທນ຺ຕຍຸຄລໍ ອທາສິຯ

ໂສ ຕໍ ອາທາຍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ວິກ຺ກິຓິຕ຺ວາ ຕສ຺ມິໍ ມູເລ ຂີເຓ ປຸນ ໂພຘິສຕ຺ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ສາມິ, ຕຸມ຺ຫາກໍ ທນ຺ເຕ ວິກ຺ກິຓິຕ຺ວາ ລທ຺ຘມູລໍ ມຍ຺ຫໍ ອິຓໂສຘນມຕ຺ຕເມວ ຊາຕໍ, ອວເສສທນ຺ເຕ ເທຖາ’’ຕິ ອາຫຯ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ‘‘ສາຘູ’’ຕິ ປຏິສ຺ສຸຓິຕ຺ວາ ປຸຣິມນເຍເນວ ກປ຺ປາເປຕ຺ວາ ອວເສສທນ຺ເຕ ອທາສິຯ ໂສ ເຕປິ ວິກ຺ກິຓິຕ຺ວາ ປຸນ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ສາມິ, ຊີວິຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກມິ, ມູລທາຐາ ເມ ເທຖາ’’ຕິ ອາຫຯ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ‘‘ສາຘູ’’ຕິ ປຏິສ຺ສຸຓິຕ຺ວາ ປຸຣິມນເຍເນວ ນິສີທິຯ ໂສ ປາປປຸຣິໂສ ມຫາສຕ຺ຕສ຺ສ ຣຊຕທາມສທິສໍ ໂສຓ຺ຑໍ ມທ຺ທມາໂນ ເກລາສກູຏສທິສໍ ກຸມ຺ຠໍ ອຠິຣຸຫິຕ຺ວາ ອຸໂຠ ທນ຺ຕໂກຏິໂຍ ປຓ຺ຫິຍາ ປຫຣນ຺ໂຕ ມໍສໍ ວິຍູຫິຕ຺ວາ ກຸມ຺ຠໍ ອາຣຸຍ຺ຫ ຂຣກເຈນ ມູລທາຐາ ກປ຺ເປຕ຺ວາ ປກ຺ກາມິຯ ໂພຘິສຕ຺ຕສ຺ສ ທສ຺ສນູປຈາຣໍ ວິຊຫນ຺ເຕເຍວ ປນ ຕສ຺ມິໍ ປາປປຸຣິເສ ຈຕຸນຫຸຕາທິກທ຺ວິໂຍຊນສຕສຫສ຺ສພຫລາ ຆນປຖວີ ສິເນຣຸຍຸຄນ຺ຘຣາທໂຍ ມຫາຠາເຣ ທຸຄ຺ຄນ຺ຘເຊຄຸຈ຺ຉານິ ຄູຖມຸຕ຺ຕາທີນິ ຈ ຘາເຣຕຸໍ ສມຕ຺ຖາປິ ຕສ຺ສ ອຄຸຓຣາສິໍ ຘາເຣຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ຕີ ວິຍ ຠິຊ຺ຊິຕ຺ວາ ວິວຣໍ ອທາສິຯ ຕາວເທວ ອວີຈິມຫານິຣຍໂຕ ອຄ຺ຄິຊາລາ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ຕໍ ມິຕ຺ຕທຸພ຺ຠິປຸຣິສໍ ກຸລສນ຺ຕເກນ ກມ຺ພເລນ ປາຣຸປນ຺ຕີ ວິຍ ປຣິກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ຄຓ຺ຫິຯ

ເອວໍ ຕສ຺ສ ປາປປຸຄ຺ຄລສ຺ສ ປຖວີ ປວິຏ຺ຐກາເລ ຕສ຺ມິໍ ວນສຓ຺ເຑ ອຘິວຕ຺ຖາ ຣຸກ຺ຂເທວຕາ ‘‘ອກຕຍ຺ຍູ ມິຕ຺ຕທຸພ຺ຠີ ປຸຄ຺ຄໂລ ຈກ຺ກວຕ຺ຕິຣຊ຺ຊໍ ທຕ຺ວາປິ ໂຕເສຕຸໍ ນ ສກ຺ກາ’’ຕິ ວນໍ ອຸນ຺ນາເທຕ຺ວາ ຘມ຺ມໍ ເທສຍມານາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໘໔.

‘‘ອກຕ຺ຍ຺ຍຸສ຺ສ ໂປ຺ສສ຺ສ, ນິຈ຺ຈໍ ວິວຣຫສ຺ສິໂນ;

ສພ຺ພໍ ເຈ ປຖວິໍ ທຊ຺ຊາ, ເນວ ນໍ ອພິຣາຘເຍ’’ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ອກຕ຺ຍ຺ຍຸສ຺ສາຕິ ອຕ຺ຕໂນ ກຕຄຸຓໍ ອຊານນ຺ຕສ຺ສ. ໂປ຺ສສ຺ສາຕິ ປຸຣິສສ຺ສ. ວິວຣທສ຺ສິໂນຕິ ຆິທ຺ທເມວ ໂອກາສເມວ ໂອໂລເກນ຺ຕສ຺ສ. ສພ຺ພໍ ເຈ ປຖວິໍ ທຊ຺ຊາຕິ ສເຈປິ ຕາທິສສ຺ສ ປຸຄ຺ຄລສ຺ສ ສກລໍ ຈກ຺ກວຕ຺ຕິຣຊ຺ຊໍ, ອິມໍ ວາ ປນ ມຫາປຖວິໍ ປຣິວຕ຺ເຕຕ຺ວາ ປຖໂວຊໍ ທເທຍ຺ຍ. ເນວ ນໍ ອພິຣາຘເຍຕິ ເອວໍ ກໂຣນ຺ໂຕປິ ເອວຣູປໍ ກຕຄຸຓວິທ຺ທໍສກໍ ໂກຈິ ປຣິໂຕເສຕຸໍ ວາ ປ຺ສາເທຕຸໍ ວາ ນ ສກ຺ກຸເຓຍ຺ຍາຕິ ອຕ຺ໂຖ.

ເອວໍ ສາ ເທວຕາ ວນໍ ອຸນ຺ນາເທຕ຺ວາ ຘມ຺ມໍ ເທເສສິ. ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ຍາວຕາຍຸກໍ ຖຕ຺ວາ ຍຖາກມ຺ມໍ ອຄມາສິ.

ສຕ຺ຖາ ‘‘ນ, ພິກ຺ຂເວ, ເທວທຕ຺ໂຕ ອິທາເນວ ອກຕ຺ຍ຺ຍູ, ປຸພ຺ເພປິ ອກຕ຺ຍ຺ຍູເຍວາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ອນຸສນ຺ຘິໍ ຆເຓຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຘາເນສິ ‘‘ຕທາ ມິຕ຺ຕທຸພ຺ພີ ປຸຄ຺ຄໂລ ເທວທຕ຺ໂຕ ອໂຫສິ, ຣຸກ຺ຂເທວຕາ ສາຣິປຸຕ຺ໂຕ, ສີລວນາຄຣາຊາ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິ’’ນ຺ຕິ.

ສີລວນາຄຣາຊຊາຕກວຓ຺ຓນາ ທຸຕິຍາ.

[໑໙] ໙. ສຈ຺ຈໍກິຣຊາຕກວຓ຺ຓນາ

ສຈ຺ຈໍ ກິເຣວມາທໍສູຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເວລຸວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ເທວທຕ຺ຕສ຺ສ ວຘາຍ ປຣິສກ຺ກນໍ ອາຣພ຺ພ ກເຖສິ. ພິກ຺ຂຸສງ຺ຆສ຺ມິໍ ຘມ຺ມສພາຍໍ ນິສີທິຕ຺ວາ ‘‘ອາວຸໂສ, ເທວທຕ຺ໂຕ ສຕ຺ຖຸ ຄຸຓໍ ນ ຊານາຕິ, ວຘາຍເຍວ ປຣິສກ຺ກຕີ’’ຕິ ເທວທຕ຺ຕສ຺ສ ອຄຸຓໍ ກເຖນ຺ເຕ ສຕ຺ຖາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ກາຍ ນຸຕ຺ຖ, ພິກ຺ຂເວ, ເອຕຣຫິ ກຖາຍ ສນ຺ນິສິນ຺ນາ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ‘‘ອິມາຍ ນາມາ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ນ, ພິກ຺ຂເວ, ອິທາເນວ ເທວທຕ຺ໂຕ ມຍ຺ຫໍ ວຘາຍ ປຣິສກ຺ກຕິ, ປຸພ຺ເພປິ ປຣິສກ຺ກິເຍວາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣິ.

ອຕີເຕ ພາຣາຓສິຍໍ ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ເຕ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ເຕ ຕສ຺ສ ທຸຏ຺ຖກຸມາໂຣ ນາມ ປຸຕ຺ໂຕ ອໂຫສິ ກກ຺ຂໂລ ຜຣຸໂສ ປຫຏາສິວິສູປໂມ, ອນກ຺ໂກສິຕ຺ວາ ວາ ອປ຺ຫຣິຕ຺ວາ ວາ ເກນຈິ ສທ຺ຘິໍ ນ ກເຖຕິ. ໂສ ອນ຺ໂຕຊນສ຺ສ ຈ ພຫິຊນສ຺ສ ຈ ອກ຺ຂິມ຺ຫິ ປຕິຕຣຊໍ ວິຍ, ຂາທິຕຸໍ ອາຄຕປິສາໂຈ ວິຍ ຈ ອມນາໂປ ອໂຫສິ ອຸພ຺ເພຊນີໂຍ. ໂສ ເອກທິວສໍ ນທີກີລໍອໍ ກີລິອິຕຸກາໂມ ມຫນ຺ເຕນ ປຣິວາເຣນ ນທີຕີຣໍ ອຄມາສິ. ຕສ຺ມິໍ ຂເຓ ມຫາເມໂຆ ອຸຏ຺ຖຫິ, ທິສາ ອນ຺ຘກາຣາ ຊາຕາ. ໂສ ທາສເປ຺ສຊນໍ ອາຫ ‘‘ເອຖ ກເຓ, ມໍ ຄເຫຕ຺ວາ ນທີມຊ຺ຊໍ ເນຕ຺ວາ ນ຺ຫາເປຕ຺ວາ ອາເນຖາ’’ຕິ. ເຕ ຕໍ ຕຕ຺ຖ ເນຕ຺ວາ ‘‘ກິໍ ໂນ ຣາຊາ ກຣິສ຺ສຕິ, ອິມໍ ປາປປຸຣິສໍ ເອຕ຺ເຖວ ມາເຣມາ’’ຕິ ມນ຺ຕຍິຕ຺ວາ ‘‘ເອຕ຺ຖ ຄຈ຺ຉ ກາລກຓ຺ຓີ’’ຕິ ອຸທເກ ນໍ ໂອປິລາເປຕ຺ວາ ປຈ຺ຈຸຕ຺ຕຣິຕ຺ວາ ຕີເຣ ອຏ຺ຖໍສຸ. ‘‘ກຫໍ ກຸມາໂຣ’’ຕິ ຈ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ນ ມຍໍ ກຸມາຣໍ ປສ຺ສາມ, ເມຄໍ ອຸຏ຺ຖິຕໍ ທິສ຺ວາ ອຸທເກ ນິມຸຊ຺ຊິຕ຺ວາ ປຸຣໂຕ ອາຄໂຕ ພວິສ຺ສຕີ’’ຕິ. ອມຈ຺ຈາ ຣຍ຺ໂຍ ສນ຺ຕິກໍ ອຄມໍສຸ. ຣາຊາ ‘‘ກຫໍ ເມ ປຸຕ຺ໂຕ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິ. ນ ຊານາມ ເທວ, ເມເຄ ອຸຏ຺ຖິເຕ ‘‘ປຸຣໂຕ ອາຄໂຕ ພວິສ຺ສຕີ’’ຕິ ສຍ຺ຍາຍ ອາຄຕມ຺ຫາຕິ. ຣາຊາ ທ຺ວາຣໍ ວິວຣາເປຕ຺ວາ ‘‘ນທີຕີຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ວິຈິນຖາ’’ຕິ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ວິຈິນາເປສິ, ໂກຈິ ກຸມາຣໍ ນາທ຺ທສ.

ໂສປິ ໂຂ ເມຄນ຺ຘກາເຣ ເທເວ ວສ຺ສນ຺ເຕ ນທິຍາ ວຸຍ຺ຫມາໂນ ເອກໍ ທາຣຸກ຺ຂນ຺ຘໍ ທິສ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ນິສີທິຕ຺ວາ ມຣຓພຍຕຊ຺ຊິໂຕ ປຣິເທວມາໂນ ຄຈ຺ຉຕິ. ຕສ຺ມິໍ ປນ ກາເລ ພາຣາຓສິວາສີ ເອໂກ ເສຏ຺ຖິ ນທີຕີເຣ ຈຕ຺ຕາລີສໂກຏິຘນໍ ນິທຫິຕ຺ວາວ ມຣນ຺ໂຕ ຘນຕຓ຺ຫາຍ ຘນປິຏ຺ເຖ ສປ຺ໂປ ຫຸຕ຺ວາ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ. ອປໂຣ ຕສ຺ມິໍເຍວ ປເທເສ ຕິໍສ ໂກຏິໂຍ ນິທຫິຕ຺ວາ ຘນຕຓ຺ຫາຍ ຕຕ຺ເຖວ ອຸນ຺ທູໂຣ ຫຸຕ຺ວາ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ. ເຕສໍ ວສນຏ຺ຖານໍ ອຸທກໍ ປາວິສິ. ເຕ ອຸທກສ຺ສ ປວິຏ຺ຖມຄ຺ເຄເນວ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ໂສຕໍ ຆິນ຺ທນ຺ຕາ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕໍ ຣາຊກຸມາເຣນ ອພິນິສິນ຺ນໍ ທາຣຸກ຺ຂນ຺ຘໍ ປຕ຺ວາ ເອໂກ ເອກໍ ໂກຏິໍ, ອິຕໂຣ ອິຕຣໍ ອາຣຸຍ຺ຫ ຂນ຺ຘປິຏ຺ເຖເຍວ ນິປຊ຺ຊິໍສຸ. ຕສ຺ສາເຍວ ໂຂ ປນ ນທິຍາ ຕີເຣ ເອໂກ ສິມ຺ພລິຣຸກ຺ໂຂ ອຕ຺ຖິ, ຕຕ຺ເຖໂກ ສຸວໂປຕໂກ ວສຕິ. ໂສປິ ຣຸກ຺ໂຂ ອຸທເກນ

ໂສຕາມູໂລ ນທີປີຍເຖ ປຕິ, ສຸວໂປຕໂກ ເທເວ ວສ຺ສນ຺ເຕ ອຸປ຺ປ຺ຕິຕ຺ວາ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອສກ຺ໂກນ຺ໂຕ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕສ຺ເສວ ຂນ຺ຮສ຺ສ ເອກ ປສ຺ເສ ນິລີຍິ. ເອວ໌ ເຕ ຈຕ຺ຕາໂຣ ຊນາ ເອກໂຕ ວຸຍ຺ຫມານາ ຄຈ຺ຉນ຺ຕິ.

ໂພທິສຕ຺ໂຕປີ ໂຂ ຕສ຺ມິ ກາເລ ກາສິຣຊ຺ເຖ ອຸທິຈ຺ຈພ຺ຣາຫ຺ມຕກຸເລ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຕ຺ວາ ວຸຫ຺ຒິປ຺ປ຺ຕ຺ໂຕ ອິສິປ຺ພ຺ພຊ຺ຊ໌ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ເອກສ຺ມິ ນທີນິວຕ຺ຕເນ ປຕ຺ຕສາລ໌ ມາເປຕ຺ວາ ວສຕິ. ໂສ ອທ຺ຒຣຕ຺ຕສມເຍ ຈງ຺ກມມາໂນ ຕສ຺ສ ຣາຊກຸມາຣສ຺ສ ພລວປຣິ ເທວນສທ຺ທ໌ ສຸຕ຺ວາ ຈິນ຺ເຕສິ "ມາທິເສ ນາມ ເມຕ຺ຕານຸທ຺ທຍສມ຺ປນ຺ເນ ຕາປເສ ປສ຺ສນ຺ເຕ ເອຕສ຺ສ ປຸຣິສສ຺ສ ມຣຕ໌ ອຍຸຕ຺ຕ໌, ອຸທກໂຕ ອຸທ຺ຣຣິຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ຊີວິຕທານ໌ ທສ຺ສາມີ"ຕິ. ໂສ ຕ໌ "ມາ ກາຍິ, ມາ ກາຍີ"ຕິ ອສ຺ສາເສຕ຺ວາ ອຸທກໂສຕ໌ ຉິນ຺ທນ຺ໂຕ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕ໌ ທາຣຸກ຺ຂນ຺ຮ໌ ເອກາຍ ໂກຍິຍາ ຄເຫຕ຺ວາ ອາກຑ຺ຒນ຺ໂຕ ນາຄພໂລ ຖາມສມ຺ປນ຺ໂນ ເອກເວເຄນ ຕີຣ໌ ປຕ຺ວາ ກຸມ າຣ໌ ອຸກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ຕີເຣ ປຕິຍ຺ຖາເປສິ. ເຕປິ ສປ຺ປາທໂຍ ທິສ຺ວາ ອຸກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ອສ຺ສມປທ໌ ເນຕ຺ວາ ອຄ຺ຄິ ຊາເລຕ຺ວາ "ອິເມ ທຸພ຺ພລຕຣາ"ຕິ ປຖມ໌ ສປ຺ປາທີນ໌ ສຣີຣ໌ ເສເທຕ຺ວາ ປຈ຺ຉາ ຣາຊກຸມາຣສ຺ສ ສຣີຣ໌ ເສເທຕ຺ວາ ຕມ຺ປິ ອໂຣຄ໌ ກຕ຺ວາ ອາຫາຣ໌ ເທນ຺ໂຕປີ ປຖມ໌ ສປ຺ປາທີນ໌ເຍວ ທຕ຺ວາ ປຈ຺ຉາ ຕສ຺ສ ຜລາຜລານິ ອຸປນາເມສິ. ຣາຊກຸມາໂຣ "ອຍ໌ ກູຍຕາປໂສ ມ໌ ຣາຊກຸມ າຣ໌ ອຄເນຕ຺ວາ ຕິຣຈ຺ຉານຄຕານ໌ ສມ຺ມານ໌ ກໂຣຕີ"ຕິ ໂພທິສຕ຺ເຕ ອາຆາຕ໌ ພນ຺ທິ.

ຕໂຕ ກຕິປາຫຈ຺ຈເຍນ ສພ຺ເພສຸປິ ເຕສຸ ຖາມພລປ຺ປ຺ຕ຺ເຕສຸ ນທີຍາ ໂອເພ ປຈ຺ຉິນ຺ເນ ສປ຺ໂປ ຕາປສ໌ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ອາຫ "ກນ຺ເຕ, ຕຸມ຺ເຫຫິ ມຍ຺ຫ໌ ມຫາອຸປກາໂຣ ກໂຕ, ນ ໂຂ ປນາຫ໌ ທລິທ຺ໂທ, ອສຸກຊ຺ຖາເນ ເມ ຈຕ຺ຕາລີສ ຫິຣຄ຺ຄໂກຍິໂຍ ນິທຫິຕ຺ວາ ຖປີ ຕາ, ຕຸມ຺ຫາກ໌ ຮເນນ ກິຈ຺ເຈ ສຕິ ສພ຺ພມ຺ເປຕ໌ ຮນ໌ ຕຸມ຺ຫາກ໌ ທາຕຸ໌ ສກ຺ໂກມິ, ຕ໌ ຖານ໌ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ 'ທີຆາ'ຕິ ປກ຺ໂກເສຍ຺ ຍາຖາ"ຕິ ວຕ຺ວາ ປກ຺ກາມິ. ອຸນ຺ທູໂຣປີ ຕເຖວ ຕາປສ໌ ນິມນ຺ເຕຕ຺ວາ "ອສຸກຊ຺ຖາເນ ຖຕ຺ວາ 'ອຸນ຺ທູຣາ'ຕິ ປກ຺ໂກເສຍ຺ຍາຖາ"ຕິ ວຕ຺ວາ ປກ຺ກາມິ. ສຸວໂປຕໂກ ປນ ຕາປສ໌ ວນ຺ທິຕ຺ວາ "ກນ຺ເຕ, ມຍ຺ຫ໌ ຮນ໌ ນຕ຺ຖິ, ຣຕ຺ຕສາລີຫິ ປນ ໂວ ອຕ຺ເຖ ສຕິ ອສຸກ໌ ນາມ ມຍ຺ຫ໌ ວສນຊ຺ຖານ໌, ຕຕ຺ຖ ຄນ຺ຕ຺ວາ 'ສຸວາ'ຕິ ປກ຺ໂກເສຍ຺ຍາຖ, ອຫ໌ ຌາຕການ໌ ອາໂຣເຈຕ຺ວາ ອເນກສກຍປູຣມຕ຺ຕາ ຣຕ຺ຕສາລິໂຍ ອາຫຣາເປຕ຺ວາ ທາຕຸ໌ ສກ຺ໂກມີ"ຕິ ວຕ຺ວາ ປກ຺ກາມິ. ອິຕໂຣ ປນ ມິຕ຺ຕທຸພ຺ພີ "ຮມ຺ມສຸຮມ຺ມຕາຍ ກິຄ຺ຈິ ອວຕ຺ ວາ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອຍຸຕ຺ຕ໌, ເອວ໌ ຕ໌ ອຕ຺ຕໂນ ສນ຺ຕິກ໌ ອາຄຕ໌ ມາເຣສ຺ສາມີ"ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ "ກນ຺ເຕ, ມຍິ ຣຊ຺ເຊ ປຕິຍ຺ຖິເຕ ອາຄຈ຺ເຉຍ຺ ຍາຖ, ອຫ໌ ໂວ ຈຕູຫິ ປຈ຺ຈເຍຫິ ອຸປຍ຺ຖຫິສ຺ສາມີ"ຕິ ວຕ຺ວາ ປກ຺ກາມິ. ໂສ ຄນ຺ຕ຺ວາ ນ ຈິຣສ຺ເສວ ຣຊ຺ເຊ ປຕິຍ຺ຖາສິ.

ໂພທິສຕ຺ໂຕ "ວີມ໌ສິສ຺ສາມິ ຕາວ ເນ"ຕິ ປຖມ໌ ສປ຺ປສ຺ສ ສນ຺ຕິກ໌ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອວິທູເຣ ຖຕ຺ວາ "ທີຆາ"ຕິ ປກ຺ໂກສິ. ໂສ ເອກວຈເນ ເນວ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ໂພທິສຕ຺ຕ໌ ວນ຺ທິຕ຺ວາ "ກນ຺ເຕ, ອິມສ຺ມິ ຖາເນ ຈຕ຺ຕາລີສ ຫິຣຄ຺ຄໂກຍິໂຍ, ຕາ ສພ຺ພາປີ ນີຫຣິຕ຺ວາ ຄຕ຺ຫຖາ"ຕິ ອາຫ. ໂພທິສຕ຺ໂຕ "ເອວມຕ຺ຖຸ, ອຸປ຺ປນ຺ເນ ກິຈ຺ເຈ ຊານິສ຺ສາມີ"ຕິ ຕ໌ ນິວຕ຺ເຕຕ຺ວາ ອຸນ຺ທູຣສ຺ສ ສນ຺ຕິກ໌ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສທ຺ທມກາສິ. ໂສປີ ຕເຖວ ປຍິປ຺ຊ຺ຊິ. ໂພທິສຕ຺ໂຕ ຕມ຺ປິ ນິວຕ຺ເຕຕ຺ວາ ສຸວສ຺ສ ສນ຺ຕິກ໌ ຄນ຺ຕ຺ວາ "ສຸວາ"ຕິ ປກ຺ໂກສິ. ໂສປີ ເອກວຈເນເນວ ຣຸກ຺ຂຄ຺ຄໂຕ ໂອຕຣິຕ຺ວາ ໂພທິສຕ຺ຕ໌ ວນ຺ທິຕ຺ວາ "ກິ໌, ກນ຺ເຕ, ມຍ຺ຫ໌ ຌາຕການ໌ ສນ຺ຕິກ໌ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຫິມວນ຺ຕປ຺ປ ເທສໂຕ ຕຸມ຺ຫາກ໌ ສຍ໌ຊາຕສາລີ ອາຫຣາເປມີ"ຕິ ປຸຈ຺ຉິ. ໂພທິສຕ຺ໂຕ "ອຕ຺ເຖ ສຕິ ຊານິສ຺ສາມີ"ຕິ ຕມ຺ປິ ນິວຕ຺ເຕຕ຺ວາ "ອິ ທານິ ຣາຊານ໌ ປຣິຄ຺ຄຕ຺ຫິສ຺ສາມີ"ຕິ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຣາຊຸຍ຺ຍາເນ ວສິຕ຺ວາ ປຸນ຺ທິວເສ ອາກປ຺ປສມ຺ປຕ຺ຕີ ກຕ຺ວາ ກິກ຺ຂາຈາຣວຕ຺ ເຕນ ນຄຣ໌ ປາວິສິ. ຕສ຺ມິ ຂເຄ ໂສ ມິຕ຺ຕທຸພ຺ພີ ຣາຊາ ອລງ຺ກຕຫຕ຺ຖິກ຺ຂນ຺ຮວຣຄໂຕ ມຫນ຺ເຕນ ປຣິວາເຣນ ນຄຣ໌ ປທກ຺ຂິຕ໌ ກໂຣຕິ. ໂສ ໂພທິສຕ຺ຕ໌ ທູຣໂຕວ ທິສ຺ວາ "ອຍ໌ ໂສ ກູຍຕາປໂສ ມມ ສນ຺ຕິເກ ກຸຄ຺ຊິຕ຺ວາ ວສິຕຸກາໂມ ອາຄໂຕ, ຍາວ ປຣິສມຊ຺ເຊ ອຕ຺ຕໂນ ມຍ຺ຫ໌ ກຕຄຸຄ໌ ນປ຺ປກາເສຕິ, ຕາວເທວສ຺ສ ສີສ໌ ຉິນ຺ທາເປສ຺ສາມີ"ຕິ ປຸຣິເສ ໂອໂລເກສິ. "ກິ໌ ກໂຣມ, ເທ ວາ"ຕິ ຈ ວຸຕ຺ເຕ "ເອສ ກູຍຕາປໂສ ມ໌ ກິຄ຺ຈິ ຍາຈິຕຸກາໂມ ອາຄຈ຺ຉຕິ ມຄ຺ເຌ, ເອຕສ຺ສ ກາລກຄ຺ຄິຕາປສສ຺ສ ມ໌ ປສ຺ສິຕຸ໌ ອທຕ຺ວາວ ເອຕ໌ ຄເຫຕ຺ວາ ປຈ຺ຉາພາຫ໌ ພນ຺ທິຕ຺ວາ ຈຕ຺ກ຺ເກ ຈຕ຺ກ຺ເກ ປຫຣນ຺ຕາ ນຄຣາ ນິກ຺ຂາເມຕ຺ວາ ອາຆາຕເນ ສີສມສ຺ສ ຉິນ຺ທິຕ຺ວາ ສຣີຣ໌ ສູເລ ອຸຕ຺ຕາເສຖາ"ຕິ ອາຫ. ເຕ "ສາຮູ"ຕິ ສມ຺ປຍິຈ຺ຉິຕ຺ວາ ຄນ຺ຕ຺ວາ ນິຣປຣາຮ໌ ມຫາສຕ຺ຕ໌ ພນ຺ທິຕ຺ວາ ຈຕ຺ກ຺ເກ ຈຕ຺ກ຺ເກ ປຫຣນ຺ຕາ ອາຆາຕນ໌ ເນຕຸ໌ ອາຣກິສ຺ສຸ. ໂພທິສຕ຺ໂຕ ປຫຍປຫຍຊ຺ຖາເນ "ອມ຺ມ, ຕາຕາ"ຕິ ອກນ຺ທິຕ຺ວາ ນິພ຺ພິກາໂຣ ອິມ໌ ຄາຖມາຫ –

ກຸຄ຺ຄິ.

"ສຈ຺ຈ໌ ກິເຣວມາຫ໌ສຸ, ນຣາ ເອກຈ຺ຈິຍາ ອິຮ;

ກຎ຺ຐໍ ນິປ຺ລວິຕໍ ເສຍ຺ໂຍ, ນ ຕ຺ເວເວກຈ຺ຈິໂຍ ນໂຣ’’ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ສຈ຺ຈໍ ກິເຣວມາຫໍສູຕິ ອວິຕຖເມວ ກິຣ ເອວໍ ວທນ຺ຕິຯ ນຣາ ເອກຈ຺ຈິຍາ ອິຎາຕິ ອິເຓກຈ຺ເຈ ປຕ຺ຑິຕປ຺ປຸຣິສາຯ ກຎ຺ຐໍ ນິປ຺ລວິຕໍ ເສຍ຺ໂຍຕິ ນທີຍາ ວຸຍ຺ຫມານໍ ສຸກ຺ຂທາຣຸໍ ນິປ຺ລວິຕໍ ອຸຕ຺ຕາເຣຕ຺ວາ ຖເລ ຖປິຕໍ ເສຍ຺ໂຍ ສຸນ຺ທຣຕໂຣຯ ເອວຝ຺ຫິ ວທ ມານາ ເຕ ປຸຣິສາ ສຈ຺ຈໍ ກິຣ ວທນ຺ຕິຯ ກິໍກາຣຓາ? ຕຝ຺ຫິ ຍາຄຸພຕ຺ຕາທີນໍ ປຈນຕ຺ຖາຍ, ສີຕາຕຸຣານໍ ວິສິພ຺ພນຕ຺ຖາຍ, ອຝ຺ເຝສມ຺ປິ ຈ ປຣິສ຺ສຍານໍ ຫຣຓຕ຺ຖາຍ ອຸປກາຣໍ ໂຫຕິຯ ນ ຕ຺ເວເວກຈ຺ຈິໂຍ ນໂຣຕິ ເອກຈ຺ໂຈ ປນ ມິຕ຺ຕທຸພ຺ພີ ອກຕຝ຺ຝູ ປາປປ຺ປຸຣິໂສ ໂອເຄນ ວຸຍ຺ຫມາໂນ ຫຕ຺ເຖນ ຄເຫຕ຺ວາ ອຸຕ຺ຕາຣິໂຕ ນ ຕ຺ເວວ ເສຍ຺ໂຍຯ ຕຖາ ຫິ ອຫໍ ອິມໍ ປາປປ຺ປຸຣິສໍ ອຸຕ຺ຕາເຣຕ຺ວາ ອິມໍ ອຕ຺ຕໂນ ທຸກ຺ຂໍ ອາຫຣິນ຺ຕິຯ ເອວໍ ປທປທຍ຺ຖາເນ ອິມໍ ຄາຖມາຫຯ

ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ເຍ ຕຕ຺ຖ ປຕ຺ຑິຕປ຺ປຸຣິສາ, ເຕ ອາຫໍສຸ ‘‘ກິໍ ປນ, ໂກ ປພ຺ພຊິຕ, ຕຍາ ອມ຺ຫາກໍ ຣຝ຺ໂຝ ອຕ຺ຖິ ໂກຈິ ຄຸໂຓ ກໂຕ’’ຕິ? ໂພທິສຕ຺ໂຕ ຕໍ ປວຕ຺ຕິໍ ອາໂຣເຈຕ຺ວາ ‘‘ເອວມິມໍ ມໂຫຆໂຕ ອຸຕ຺ຕາເຣນ຺ໂຕ ອຫເມວ ອຕ຺ຕໂນ ທຸກ຺ຂໍ ອກາສິໍ, ‘ນ ວຕ ເມ ໂປ ຣາຓກປຕ຺ຑິຕານໍ ວຈນໍ ກຕ’ນ຺ຕິ ອນຸສ຺ສຣິຕ຺ວາ ເອວໍ ວທາມີ’’ຕິ ອາຫຯ ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ຂຕ຺ຕິຍພ຺ຣາຫ຺ມຓາທໂຍ ນຄຣວາສິໂນ ‘‘ສ຺ວາຍໍ ມິຕ຺ຕທຸພ຺ພີ ຣາຊາ ເອວໍ ຄຸຓສມ຺ປນ຺ນສ຺ສ ອຕ຺ຕໂນ ຊີວິຕທາຍກສ຺ສ ຄຸຓມຕ຺ຕມ຺ປິ ນ ຊານາຕິ, ຕໍ ນິສ຺ສາຍ ກຸໂຕ ອມ຺ຫາກໍ ວຸຑ຺ຒິ, ຄຓ຺ຫຖ ນ’’ນ຺ຕິ ກຸປິຕາ ສມນ຺ຕໂຕ ອຸຎ຺ຐຫິຕ຺ວາ ອຸສ຺ສຕ຺ຕິປາສາຓມຸຄ຺ຄຣາທິປ຺ປຫາເຣຫິ ຫຕ຺ຖິກ຺ຂນ຺ຘຄຕ ເມວ ນໍ ຆາເຕຕ຺ວາ ປາເທ ຄເຫຕ຺ວາ ກຑ຺ຒິຕ຺ວາ ປຣິຂາປິຎ຺ເຐ ຉຑ຺ເຑຕ຺ວາ ໂພທິສຕ຺ຕໍ ອກິສິຝ຺ຈິຕ຺ວາ ຣຊ຺ເຊ ປຕິຎ຺ຐາເປສຸໍຯ

ໂສ ຘມ຺ເມນ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ໂຕ ປຸນ ເອກທິວສໍ ສປ຺ປາທໂຍ ປຣິຄ຺ຄຕ຺ຫິຕຸກາໂມ ມຫນ຺ເຕນ ປຣິວາເຣນ ສປ຺ປສ຺ສ ວສນຎ຺ຐານໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ທີຆາ’’ຕິ ປກ຺ໂກສິຯ ສປ຺ໂປ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ‘‘ອິທໍ ເຕ ສາມິ ຘນໍ ຄຕ຺ຫາ’’ຕິ ອາຫຯ ຣາຊາ ຈຕ຺ຕາລີສ ຫິຣຝ຺ຝໂກຎິຘນໍ ອມຈ຺ເຈ ປຎິຈ຺ຉາເປຕ຺ວາ ອຸນ຺ທູຣສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ອຸນ຺ທູຣາ’’ຕິ ປກ຺ໂກສິຯ ໂສປິ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ຕິໍສໂກຎິຘນໍ ນິຍ຺ຍາເທສິຯ ຣາຊາ ຕມ຺ປິ ອມຈ຺ເຈ ປຎິຈ຺ຉາເປຕ຺ວາ ສຸວສ຺ສ ວສນຎ຺ຐານໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ສຸວາ’’ຕິ ປກ຺ໂກສິຯ ໂສປິ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ປາເທ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ‘‘ກິໍ, ສາມິ, ສາລີ ອາຫຣາມີ’’ຕິ ອາຫຯ ຣາຊາ ‘‘ສາລີຫິ ອຕ຺ເຖ ສຕິ ອາຫຣິສ຺ສສິ, ເອຫິ ຄຈ຺ຉາ ມາ’’ຕິ ສຕ຺ຕຕິໍສາ ຫິຣຝ຺ຝໂກຎິຫິ ສທ຺ຘິໍ ເຕ ຕໂຍປິ ຊເນ ຄາຫາເປຕ຺ວາ ນຄຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປາສາທວເຣ ມຫາຕລໍ ອາຣຸຍ຺ຫ ຘນໍ ສໂງເປຕ຺ວາ ສປ຺ປສ຺ສ ວສນຕ຺ຖາຍ ສຸວຕ຺ຓນາລຸອິໍ, ອຸນ຺ທູຣສ຺ສ ຜລິກຄຸຫໍ, ສຸວສ຺ສ ສຸວຕ຺ຓປຝ຺ຊຣໍ ກາຣາເປຕ຺ວາ ສປ຺ປສ຺ສ ຈ ສຸວສ຺ສ ຈ ໂກຊນຕ຺ຖາຍ ເທວສິກໍ ກຝ຺ຈນຕຎ຺ເກ ມຘຸລາເຊ, ອຸນ຺ທູຣສ຺ສ ຄນ຺ຘສາລິຕຓ຺ຑຸເລ ທາເປສິ, ທານາທີນິ ຈ ປຸຝ຺ຝານິ ກໂຣຕິຯ ເອວໍ ເຕ ຈຕ຺ຕາໂຣປິ ຊນາ ຍາວຊີວໍ ສມຄ຺ຄາ ສມ຺ໂມທມານາ ວິຫຣິຕ຺ວາ ຊີວິຕກ຺ຂເຍ ຍຖາກມ຺ມໍ ອຄມໍສຸຯ

ສຕ຺ຖາ ‘‘ນ, ກິກ຺ຂເວ, ເທວທຕ຺ໂຕ ອິທາເນວ ມຍ຺ຫໍ ວຘາຍ ປຣິສກ຺ກຕິ, ປຸພ຺ເພປິ ປຣິສກ຺ກິເຍວາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ອນຸສນ຺ຘິ ຆເຎຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຘາເນສີ – ‘‘ຕທາ ທຸຎ຺ຐຣາຊາ ເທວທຕ຺ໂຕ ອໂຫສິ, ສປ຺ໂປ ສາຣິປຸຕ຺ໂຕ, ອຸນ຺ທູໂຣ ໂມຄ຺ຄລ຺ລາໂນ, ສຸໂວ ອານນ຺ໂທ, ປຈ຺ຉາ ຣຊ຺ຊປ຺ປຕ຺ໂຕ ຘມ຺ມຣາຊາ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິ’’ນ຺ຕິຯ

ສຈ຺ຈໍກິຣຊາຕກວຕ຺ຓນາ ຕຕິຍາຯ

[໗໘] ໘ຯ ຣຸກ຺ຂຘມ຺ມຊາຕກວຕ຺ຓນາ

ສາຘູສມ຺ພຫຸລາ ຝາຕີຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ອຸທກກລເຫ ອຕ຺ຕໂນ ຝາຕການໍ ມຫາວິນາສໍ ປຈ຺ຈຸປຎ຺ຐິຕໍ ຝຕ຺ວາ ອາກາເສນ ຄນ຺ຕ຺ວາ ໂຣຫິຓີນທີຍາ ອຸປຣິ ປລ຺ລງ຺ເກນ ນິສີທິຕ຺ວາ ນີລຣໍສີ ວິສ຺ສຊ຺ເຊຕ຺ວາ ຝາຕເກ ສໍເວເຊຕ຺ວາ ອາກາສາ ໂອ ຣຸຍ຺ຫ ນທີຕີເຣ ນິສິນ຺ໂນ ຕໍ ກລຫໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິຯ ອຍເມຕ຺ຖ ສງ຺ເຂໂປ, ວິຕ຺ຖາໂຣ ປນ ກຸຓາລຊາຕເກ (ຊາຯ ໒ຯ໒໑ຯກຸຓາລ ຊາຕກ) ອາວິ ກວິສ຺ສຕິຯ ຕທາ ປນ ສຕ຺ຖາ ຝາຕເກ ອາມນ຺ເຕຕ຺ວາ ‘‘ມຫາຣາຊາ , ຕຸມ຺ເຫ ຝາຕກາ, ຝາຕເກຫິ ນາມ ສມຄ຺ ເຄຫິ ສມ຺ໂມທມາເນຫິ ກວິຕຸໍ ວຎ຺ຎຕິຯ ຝາຕການຝ຺ຫິ ສາມຄ຺ຄິຍາ ສຕິ ປຈ຺ຈາມິຕ຺ຕາ ໂອກາສໍ ນ ລກນ຺ຕິ, ຕິຎ຺ຐນ຺ຕຸ ຕາວ ມນຸສ຺ສກູຕາ, ອເຈຕນານໍ ຣຸກ຺ຂານມ຺ປິ ສາມຄ຺ຄີ ລທ຺ຘຸໍ ວຎ຺ຎຕິຯ ອຕີຕສ຺ມິຝ຺ຫິ ຫິມວນ຺ຕປ຺ປເທເສ ມຫາວາໂຕ ສາລວນໍ ປຫຣິ, ຕສ຺ສ ປນ ສາລວນສ຺ສ ອຝ຺ຝມຝ຺ຝໍ ຣຸກ຺ຂຄຈ຺ຉຄຸມ຺ພລຕາຫິ ສມ຺ພນ຺ຘຕ຺ຕາ ເອກຣຸກ຺ຂມ຺ປິ ປາເຕຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ໂຕ ມຕ຺ຖກມຕ຺ເຖເນວ ອຄມາສິຯ ເອກໍ ປນ ອງ຺ຄເຓ ຖິຕໍ ສາຂາວິຎປສມ຺ປນ຺ນມ຺ປິ ມຫາຣຸກ຺ຂໍ ອຝ຺ເຝຫິ ຣຸກ຺ເຂຫິ ອສມ຺ພນ຺ຘຕ຺ ຕາ ອຸມ຺ມູເລຕ຺ວາ ກູມິຍໍ ປາເຕສິ, ອິມິນາ ກາຣເຓນ ຕຸມ຺ເຫຫິປິ ສມຄ຺ເຄຫິ ສມ຺ໂມທມາເນຫິ ກວິຕຸໍ ວຎ຺ຎຕີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ເຕຫິ

ຍາຈິໂຕ ອຕິຕໍ ອາຫຣິ។

ອຕີເຕ ພາຣາຓສີຍໍ ພຸຣຫຸມທຕຸເຕ ຣຊຊໍ ກາເຣນຸເຕ ປຖມໍ ອຸປຸປັນໂນ ເວສຸສວໂຓ ມຫາຣາຊາ ຈວິ, ສກຸໂກ ອຸລຸລໍ ເວສຸສວຓໍ ຖເປສິ។ ເອຕສຸມິ ເວສຸສວເຕ ປຣິວຕຸເຕ ປຈຸຉາ ນິພຸພຕຸຕເວສຸສວໂຓ "ຣຸກຸຂຄຈຸຉຄຸມຸພລຕານໍ ອຕຸຕໂນ ອຕຸຕໂນ ຣຸຈຸຈນຝຸຖາເນ ວິມານໍ ຄຕຸຫນຸຕູ"ຕິ ສາສນໍ ເປເສສິ។ ຕທາ ໂພຣິສຕຸໂຕ ຫິມວນຸຕປຸປເທເສ ເອກສຸມິ ສາລວເນ ຣຸກຸຂເທວຕາ ຫຸຕຸວາ ນິພຸພຕຸຕິ។ ໂສ ຌາຕເກ ອາທ "ຕຸມຸເຫ ວິມານານິ ຄຕຸຫນຸຕາ ອຽຄເຕ ຄິຕຣຸກຸເຂສຸ ມາ ຄຕຸທຖ, ອິມສຸມິ ປນ ສາລວເນ ມຍາ ຄຫິຕວິມານໍ ປຣິວາເຣຕຸວາ ຄິຕວິມານານິ ຄຕຸທຖາ"ຕິ។ ຕຕຸຖ ໂພຣິສຕຸຕສຸສ ວຈນກຣາ ປຕຸທິຕເທວຕາ ໂພຣິສຕຸຕສຸສ ວິມານໍ ປຣິວາເຣຕຸວາ ຄິຕວິມານານິ ຄຕຸຫີສຸ។ ອປຕຸທິຕາ ປນ ເທວຕາ "ກີ ອມຸຫາກໍ ອຕຸໂຖ ອຣຸລຸລວິມາເນຫິ, ມຍໍ ມນຸສຸສປເຖ ຄາມນິຄມຣາຊຊານິທຸວາເຣສຸ ວິມານານິ ຄຕຸຫິສຸສາມ។ ຄາມາທໂຍ ຫິ ອຸປນິສຸສາຍ ວສມານາ ເທວຕາ ລາກຄຸຄຍສຄຸຄປຸປຕຸຕາ ໂຫນຸຕີ"ຕິ ມນຸສຸສປເຖ ອຽຄຕຝຸຖາເນ ນິພຸພຕຸຕມຫາຣຸກຸເຂສຸ ວິມານານິ ຄຕຸຫີສຸ។

ອເຖກສຸມິ ທິວເສ ມຫຕິ ວາຕວຸຝຸຖິ ອຸປຸປຊຊິ។ ວາຕສຸສ ອຕິພລວຕາຍ ທລຸຫມູລາ ວນເຊຝຸຖກຣຸກຸຂາປີ ສໍກຄຸຄສາຂາວິຝປາ ສມູລາ ນິປຕິສຸ។ ຕໍ ປນ ອຸລຸລມລຸລໍ ສມຸພນຸຣເນນ ຄິຕໍ ສາລວນໍ ປຕຸວາ ອິໂຕ ຈິໂຕ ຈ ປຫຣນຸໂຕ ເອກຣຸກຸຂມຸປີ ປາເຕຕຸໍ ນາສກຸຂິ។ ກຄຸຄວິມານາ ເທວຕາ ນິປຸປຜິສຣກາ ທາຣເກ ຫຕຸເຖສຸ ຄເຫຕຸວາ ຫິມວນຸຕໍ ຄນຸຕຸວາ ອຕຸຕໂນ ປວຕຸຕື ສາລວນເທວຕານໍ ກຖຍີສຸ។ ຕາ ຕາສໍ ເອວໍ ອາຄຕກາວໍ ໂພຣິສຕຸຕສຸສ ອາໂຣເຈສຸໍ។ ໂພຣິສຕຸໂຕ "ປຕຸທິຕານໍ ວຈນໍ ອຄຸຄເຫຕຸວາ ນິປຸປຈຸຈຍຝຸຖານໍ ຄຕາ ນາມ ເອວຣູປາວ ໂຫນຸຕີ"ຕິ ວຕຸວາ ຌມຸມໍ ເທເສນຸໂຕ ອິມໍ ຄາຖມາທ –

ໆ໔។

"ສາຌູ ສມຸພຫຸລາ ຌາຕີ, ອປີ ຣຸກຸຂາ ອຣຸລຸລຊາ;

ວາໂຕ ວຫຕິ ເອກຝຸຖໍ, ພຸຣຫນຸຕມຸປີ ວນປຸປຕິ"ນຸຕິ។

ຕຕຸຖ ສມຸພຫຸລາ ຌາຕີຕິ ຈຕຸຕາໂຣ ອຸປາທາຍ ຕຕຸຕຕຣິ ສຕສຫສຸສມຸປີ ສມຸພຫຸລາ ນາມ, ເອວໍ ສມຸພຫຸລາ ອຸລຸລມລຸລໍ ນິສຸສາຍ ວສນຸຕາ ຌາຕກາ។ ສາຌູຕິ ໂສກນາ ປສຕຸຖາ, ປເຣຫິ ອປຸປຣໍສິຍາຕິ ອຕຸໂຖ។ ອປີ ຣຸກຸຂາ ອຣຸລຸລຊາຕິ ຕິຝຸຖນຸຕຸ ມນຸສຸສກູຕາ, ອຣຸລເຍ ຊາຕຣຸກຸຂາປີ ສມຸພຫຸລາ ອຸລຸລມລຸລປຕຸຖມຸເກນ ຄິຕາ ສາຌຸເຍວ។ ຣຸກຸຂານມຸປີ ຫິ ສປຈຸຈຍກາໂວ ລທຸຌໍ ວຝຸຜຕີ។ ວາໂຕ ວຫຕິ ເອກຝຸຖນຸຕິ ປຸຣຕຸຖິມາທິເກໂທ ວາໂຕ ວາຍນຸໂຕ ອຽຄຕຝຸຖາເນ ຄິຕໍ ເອກຝຸຖໍ ເອກກເມວ ຄິຕໍ ພຸຣຫນຸຕມຸປີ ວນປຸປຕິ ສາຂາວິຝປສມຸປັນຸນໍ ມຫາຣຸກຸຂມຸປີ ວຫຕິ, ອຸມຸມູເລຕຸວາ ປາເຕຕີຕິ ອຕຸໂຖ។ ໂພຣິສຕຸໂຕ ອິມໍ ກາຣຓໍ ກເຖຕຸວາ ອາຍຸກຸຂເຍ ຍຖາກມຸມໍ ຄໂຕ។

ສຕຸຖາປີ "ເອວໍ, ມຫາຣາຊາ, ຌາຕການໍ ຕາວ ສາມຄຸຄິເຍວ ລທຸຌໍ ວຝຸຜຕີ, ສມຄຸຄາ ສມຸໂມທມານາ ປີຍສໍວາສເມວ ວສຖາ"ຕິ ອິມໍ ຌມຸມເທສນໍ ອາຫຣິຕຸວາ ອນຸສນຸຌີ ພເຜຕຸວາ ຊາຕກໍ ສໂມຌາເນສີ – "ຕທາ ເທວຕາ ພຸທຸຌປຣິສາ ອເຫສຸໍ, ປຕຸທິຕເທວຕາ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສີ"ນຸຕີ។

ຣຸກຸຂຌມຸມຊາຕກວຕຸຓນາ ຈຕຸຕຖາ។

[ໆ໔] ໔។ ມຈຸຉຊາຕກວຕຸຓນາ

ອກິຕຸຖນຍປຊຊຸນຸນາຕີ ອິທໍ ສຕຸຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນຸໂຕ ອຕຸຕນາ ວສຸສາປີຕວສຸສໍ ອາຣພຸກ ກເຖສິ។ ເອກສຸມິ ກິຣ ສມເຍ ໂກສລຣຝຸເຖ ເທໂວ ນ ວສຸສິ, ສສຸສານິ ມິລາຍນຸຕີ, ເຕສຸ ເຕສຸ ຖາເນສຸ ຕລຸອາກໂປກຸຂຣຕິສຣານິ ສຸສຸສນຸຕີ។ ເຊຕວນທຸວາຣ ໂກຝຸຖກສມີເປ ເຊຕວນໂປກຸຂຣຕິຍາປີ ອຸທກໍ ຉິຊຊິ។ ກລລຄຫນໍ ປວິສິຕຸວາ ນິປັນຸເນ ມຈຸຉກຈຸຉເປ ກາກກຸລລາທໂຍ ກຕາຍຄຸຄສທິເສຫິ ຕຸຕຸເຫຫິ ໂກຝຸເຜຕຸວາ ນີຫຣິຕຸວາ ນີຫຣິຕຸວາ ວິປຸຜນຸທມາເນ ຂາທນຸຕີ។

ສຕຖາ ມຈຈກຈຈປາມໍ ຕໍ ພຸຍສນໍ ທິສຸວາ ມຫາກຣຸຕາຍ ອຸສຸສາທິຕໜທໂຍ ‘‘ອຊຊ ມຍາ ເທວໍ ວສຸສາເປຕຸໍ ວຝຸຜຕີ’’ຕິ ປກາຕາຍ ຣຕຸຕິຍາ ສຣີຣປຝິຊຄຸຄນໍ ກຕຸວາ ກິກຸຂາຈາຣເວລໍ ສລຸລກຸເຂຕຸວາ ມຫາກິກຸຂຸສງຄປຣິວຸໂຕ ພຸທຸຂລີລາຍ ສາວຕຸຖິຍໍ ປີຕຸທາຍ ປວິສິຕຸວາ ປຈຸຉາກຕຸຕໍ ປິຕຸທປາຕປຝິກຸກນຸໂຕ ສາວຕຸຖິໂຕ ວິຫາຣໍ ຄຈຸຉນຸໂຕ ເຊຕວນໂປກຸຂຣຕີຍາ ໂສປາເນ ຖຕຸວາ ອານນຸທຕຸເຖຣໍ ອາມນຸເຕສີ ‘‘ອານນຸທ, ອຸທກສາຝິກໍ ອາຫຣ, ເຊຕວນໂປກຸຂຣຕີຍໍ ນຸຫາຍິສຸສາມີ’’ຕິ។ ‘‘ນນຸ, ກນຸເຕ, ເຊຕວນໂປກຸຂຣຕີຍໍ ອຸທກໍ ຊີນຸນໍ, ກລລມຕຸຕເມວ ອວສີຝຸຖ’’ນຸຕີ? ‘‘ອານນຸທ, ພຸທຸຂພລໍ ນາມ ມຫນຸຕໍ, ອາຫຣ ຕວໍ ອຸທກສາຝິກ’’ນຸຕີ។ ເຖໂຣ ອາຫຣິຕຸວາ ອທາສີ។ ສຕຖາ ເອເກນນຸເຕນ ອຸທກສາຝິກໍ ນິວາເສຕຸວາ ເອເກນນຸເຕນ ສຣີຣໍ ປາຣຸປີຕຸວາ ‘‘ເຊຕວນໂປກຸຂຣຕີຍໍ ນຸຫາຍິສຸສາມີ’’ຕິ ໂສປາເນ ອຝຸຖາສີ។ ຕງຂຕຄຸເຄວ ສກຸກສຸສ ປຕຸທຸກມຸພລສີລາສນໍ ອຸຕຸຫາກາຣໍ ທສຸເສສີ។ ໂສ ‘‘ກີ ນຸ ໂຂ’’ຕິ ອາວຊຸເຊນຸໂຕ ຕໍ ກາຣຕໍ ຄຕຸວາ ວສຸສວລາຫກເທວຣາຊານໍ ປກຸໂກສາເປຕຸວາ ‘‘ຕາຕ, ສຕຖາ ‘ເຊຕວນໂປກຸຂຣຕີຍໍ ນຸຫາຍິສຸສາມີ’ຕິ ສຸຣໂສປາເນ ຖິໂຕ, ຂິປຸປໍ ສກລໂກສລຣຝຸຖໍ ເອກເມພໍ ກຕຸວາ ວສຸສາເປທີ’’ຕິ។ ໂສ ‘‘ສາຊູ’’ຕິ ສມຸປຝິຈຸຊິຕຸວາ ເອກໍ ວລາຫກໍ ນິວາເສຕຸວາ ເອກໍ ປາຣຸປີຕຸວາ ເມຄຄີຕໍ ຄາຍນຸໂຕ ປາຈີນໂລກຣາຕຸອກິມຸໂຂ ປກຸຂນຸທີ។ ປາຈີນທິສາກາເຄ ຂລມຕຸທລມຕຸຕໍ ເອກໍ ເມຄປຝລໍ ອຸຝຸຖາຍ ສຕປຝລໍ ສຫສຸສປຝລໍ ຫຸຕຸວາ ອກິຕຸຖນນຸຕໍ ວິຊຸຊຸລຕາ ນິຈຸຉາເຣນຸຕໍ ອໂສມຸຂໍ ຖປິເຕົາທກກຸມຸກາກາເຣນ ວສຸສມານໍ ສກລໂກສລຣຝຸຖໍ ມໂຫເພນ ວິຍ ອຊໂຊຕຸຖຣີ។ ເທໂວ ອຈຸຊິນຸນທາຣໍ ວສຸສນຸໂຕ ມຸຫຸຕຸເຕເນວ ເຊຕວນໂປກຸຂຣຕີ ປູເຣສີ, ສຸຣໂສປານໍ ອາຫຈຸຈ ອຸທກໍ ອຝຸຖາສີ។

ສຕຖາ ໂປກຸຂຣຕີຍໍ ນຸຫາຍິຕຸວາ ສຸຣຕຸຕທຸປຝຸຝໍ ນິວາເສຕຸວາ ກາຍພນຸຂນໍ ພນຸຂິຕຸວາ ສຸຄຕມຫາຈີວຣໍ ເອກໍສໍ ກຕຸວາ ກິກຸຂຸສງຄປຣິວຸໂຕ ຄນຸຕຸວາ ຄນຸຂກຸຝິປຣິເວເຄ ປຝຸຄຕຸຕວຣພຸທຸຂາສເນ ນິສີທິຕຸວາ ກິກຸຂຸສງເພນ ວຕຸເຕ ທສຸສິເຕ ອຸຝຸຖາຍ ມຄີໂສປານຜລເກ ຖຕຸວາ ກິກຸຂຸສງຄສຸສ ໂອວາທໍ ທຕຸວາ ອຸຍຸໂຍເຊຕຸວາ ສຸຣກິຄນຸຂກຸຝີ ປວິສິຕຸວາ ທກຸຂິເຄນ ປສຸເສນ ສີຫເສຍຸຍໍ ກປຸເປຕຸວາ ສາຍນຸຫສມເຍ ຂມຸມສກາຍໍ ສນຸນິປຕິຕານໍ ກິກຸຂູນໍ ‘‘ປສຸສຖາວຸໂສ, ທສພລສຸສ ຂນຸຕິເມຕຸຕານຸທຸທຍສມຸປຕຸຕື, ວິວິຂສສຸເສສຸ ມີລາຍນຸເຕສຸ ນານາຊລາສເຍສຸ ສຸສຸສນຸເຕສຸ ມຈຸຉກຈຸຉເປສຸ ມຫາທຸກຸຂໍ ປາປຸຄານຸເຕສຸ ກາຣຸຍໍ ປຝິຈຸຈ ‘ມຫາຊນໍ ທຸກຸຂາ ໂມເຈສຸສາມີ’ຕິ ອຸທກສາຝິກໍ ນິວາເສຕຸວາ ເຊຕວນໂປກຸຂຣຕີຍາ ສຸຣໂສປາເນ ຖຕຸວາ ມຸຫຸຕຸເຕນ ສກລໂກສລຣຝຸຖໍ ມໂຫເພນ ໂອປີລາເປນຸໂຕ ວິຍ ເທວໍ ວສຸສາເປຕຸວາ ມຫາຊນໍ ກາຍິກເຈຕສິກທຸກຸຂໂຕ ໂມເຈຕຸວາ ວິຫາຣໍ ປວິຝຸໂຖ’’ຕິ ກຖາຍ ວຕຸຕມານາຍ ຄນຸຂກຸຝິໂຕ ນິກຸຂມິຕຸວາ ຂມຸມສກໍ ອາຄນຸຕຸວາ ‘‘ກາຍ ນຸຕຸຖ, ກິກຸຂເວ, ເອຕຣຫິ ກຖາຍ ສນຸນິສິນຸນາ’’ຕິ ປຸຈຸຊິຕຸວາ ‘‘ອິມາຍ ນາມາ’’ຕິ ວຸຕຸເຕ ‘‘ນ, ກິກຸຂເວ, ຕຖາຄໂຕ ອິທາເນວ ມຫາຊເນ ກິລມນຸເຕ ເທວໍ ວສຸສາເປຕິ, ປຸພຸເພ ຕິຣຈຸສານໂຍນິຍໍ ນິພຸພຕຸຕິຕຸວາ ມຈຸຉຣາຊກາເລປີ ວສຸສາເປສີເຍວາ’’ຕິ ວຕຸວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣີ។

ອຕີເຕ ອິມສຸມີເຍວ ໂກສລຣຝຸເຖ ອິມິສຸສາ ສາວຕຸຖິຍາ ອິມສຸມີເຍວ ເຊຕວນໂປກຸຂຣຕີຝຸຖາເນ ເອກາ ວລຸລີຄຫນປຣິກຸຂິຕຸຕາ ກນຸທຣາ ອໂຫສີ។ ຕທາ ໂພຂິສຕຸໂຕ ມຈຸຉໂຍນິຍໍ ນິພຸພຕຸຕິຕຸວາ ມຈຸຉຄຄປຣິວຸໂຕ ຕຕຸຖ ປຝິວສຕີ។ ຍຖາ ປນ ອິທານີ, ເອວເມວ ຕທາປີ ຕສຸມີ ຣຝຸເຖ ເທໂວ ນ ວສຸສິ, ມນຸສຸສານໍ ສສຸສານີ ມີລາຍີສຸ, ວາປີຕລຸອາກກນຸທຣາທີສຸ ອຸທກໍ ຂີຊຸຊີ, ມຈຸຉກຈຸຉປາ ກລລຄຫນໍ ປວິສີສຸ។ ອິມິສຸສາປີ ກນຸທຣາຍ ມຈຸຉກຈຸຉປາ ກລລຄຫນໍ ປວິສິຕຸວາ ຕສຸມີ ຕສຸມີ ຖາເນ ນິລີຍີສຸ។ ກາກາທໂຍ ຕຸຕເພນ ໂກຝຸເຝຕຸວາ ນີຫຣິຕຸວາ ຂາທີສຸ។

ໂພຂິສຕຸໂຕ ຄາຕິສງຄສຸສ ຕໍ ພຸຍສນໍ ທິສຸວາ ‘‘ອິມໍ ເຕສໍ ທຸກຸຂໍ ຖເປຕຸວາ ມໍ ອຄຸໂຄ ໂມເຈຕຸໍ ສມຕຸໂຖ ນາມ ນຕຸຖິ, ສຈຸຈກິຣິຍໍ ກຕຸວາ ເທວໍ ວສຸສາເປຕຸວາ ຄາຕເກ ມຣຄທຸກຸຂາ ໂມເຈສຸສາມີ’’ຕິ ກາລຸອວຕຸຕໍ ກທຸທມໍ ທຸວິຂາ ວິຍູທິຕຸວາ ນິກຸຂມິຕຸວາ ອຄຸຊນຣຸກຸຂສາຣພຝິກວຕຸໂຄ ມຫາມຈຸໂຊ ສຸໂຂຕໂລທິຕງຄມຄີຄຸລຸອສທິສານີ ອກຸຂີນີ ອຸມຸມີເລຕຸວາ ອາກາສໍ ອຸລຸໂລເກຕຸວາ ປຊຸຊຸນຸນເທວຣາຊສຸສ ສທຸທໍ ທຕຸວາ ‘‘ໂກ ປຊຸຊຸນຸນ, ອທໍ ຄາຕເກ ນິສຸສາຍ ທຸກຸຂິໂຕ, ຕວໍ ມຍິ ສີລວນຸເຕ ກິລມນຸເຕ ກສຸມາ ເທວໍ ນ ວສຸສາເປສີ? ມຍາ ສມານຊາຕິການໍ ຂາທນຝຸຖາເນ ນິພຸພຕຸຕິຕຸວາ ຕຄຸທຸລປຸປມາຄມຸປີ ມຈຸຂໍ ອາທີ ກຕຸວາ ຂາທິຕປຸພຸໂພ ນາມ ນຕຸຖິ, ອຄຸໂຄປີ ເມ ປາໂຄ ຊີວິຕາ ນ ໂວໂຣປີຕປຸພຸໂພ, ອິມິນາ ສຈຸເຈນ ເທວໍ ວສຸສາເປຕຸວາ ຄາຕິສງຄໍ ເມ ທຸກຸຂາ ໂມເຈທີ’’ຕິ ວຕຸວາ ປຣິຈາຣກເຈຝກໍ ອາຄາເປນຸໂຕ ວິຍ ປຊຸຊຸນຸນເທວຣາຊານໍ ອາລປນຸໂຕ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

ກ໕។

‘‘ອກິຕຸຖນຍ ປຊຸຊຸນຸນ, ນິຂີ ກາກສຸສ ນາສຍ;

ກາກໍ ໂສກາຍ ຣນ຺ເສຫິ, ມຄ຺ຈ ໂສກາ ປໂມຈຍາ’’ຕິ຺

ຕຕ຺ຖ ອກິຕ຺ຖນຍ ປຊ຺ຊນ຺ນາຕິ ປຊ຺ຊນ຺ໂນ ວຸຈ຺ຈຕິ ເມໂຜ, ອຍໍ ປນ ເມໜວເສນ ລທ຺ຜນາມໍ ວສ຺ສວລາຫກເທວຣາຊານໍ ອາລປ
ຕິ຺ ອຍໍ ກິຣສ຺ສ ອຣິປ຺ປາໂຍ – ເທໂວ ນາມ ອນກິຕ຺ຖນນ຺ໂຕ ວິຊ຺ຊຸລຕາ ອນິຈ຺ຉາເຣນ຺ໂຕ ວສ຺ສນ຺ໂຕປິ ນ ໂສກຕິ, ຕສ຺ມາ ຕ຺ວໍ
ອກິຕ຺ຖນນ຺ໂຕ ວິຊ຺ຊຸລຕາ ນິຈ຺ຉາເຣນ຺ໂຕ ວສ຺ສາເປຫີຕິ຺ ນິສີ ກາກສ຺ສ ນາສຍາຕິ ກາກາ ກລລໍ ປວິສິຕ຺ວາ ຖິເຕ ມຈ຺ເຉ
ຕ຺ຕ຺ເໜນ ໂກຜ຺ເຜຕ຺ວາ ນີຫຣິຕ຺ວາ ຂາທນ຺ຕິ, ຕສ຺ມາ ເຕສໍ ອນ຺ໂຕກລເລ ມຈ຺ຉາ ‘‘ນິສີ’’ຕິ ວຸຈ຺ຈນ຺ຕິ, ຕໍ ກາກສງ຺ໜສ຺ສ ນິສີ
ເທວໍ ວສ຺ສາເປນ຺ໂຕ ອຸທເກນ ປຜິຈ຺ຉາເທຕ຺ວາ ນາເສຫີຕິ຺ ກາກໍ ໂສກາຍ ຣນ຺ເສຫີຕິ ກາກສງ຺ໂຜ ອິມິສ຺ສາ ກນ຺ທຣາຍ ອຸທເກນ
ປ຺ຸຕາຍ ມຈ຺ເຉ ອລກມາໂນ ໂສຈິສ຺ສຕິ, ຕໍ ກາກຄຕໍ ຕ຺ວໍ ອິມໍ ກນ຺ທຣໍ ປູເຣນ຺ໂຕ ໂສກາຍ ຣນ຺ເສຫິ, ໂສກສ຺ສຕ຺ຖາຍ ມຈ຺ຉສ຺ສ
ອສ຺ສາສຕ຺ຖາຍ ເທວໍ ວສ຺ສາເປຫີ຺ ຍຖາ ອນ຺ໂຕນິຊ຺ຊານລກ຺ຂຕໍ ໂສກໍ ປາປຸຕາຕິ, ເອວໍ ກໂຣຫີຕິ ອຕ຺ໂຖ, ມຄ຺ຈ ໂສກາ ປໂມຈ
ຍາຕິ ເອຕ຺ຖ ຈ-ກາໂຣ ສມ຺ປິຕ຺ໜນຕ຺ໂຖ, ມຄ຺ຈ ມມ ຄາຕເກ ຈ ສພ຺ເພວ ອິມມ຺ຫາ ມຣຕໂສກາ ໂມເຈຫີຕິ຺

ເອວໍ ໂພຣິສຕ຺ໂຕ ປຣິຈາຣກເຈຜກໍ ອາຕາເປນ຺ໂຕ ວິຍ ປຊ຺ຊນ຺ນໍ ອາລປິຕ຺ວາ ສກລໂກສລຣຜ຺ເຖ ມຫາວສ຺ສໍ ວສ຺ສາເປຕ຺ວາ ມ
ຫາຊນໍ ມຣຕທຸກ຺ຂາ ໂມເຈຕ຺ວາ ຊີວິຕປຣິໂຍສາເນ ຍຖາກມ຺ມໍ ຄໂຕ຺

ສຕ຺ຖາ ‘‘ນ, ກິກ຺ຂເວ, ຕຖາຄໂຕ ອິທາເນວ ເທວໍ ວສ຺ສາເປຕິ, ປຸພ຺ເພ ມຈ຺ຉໂຍນິຍໍ ນິພ຺ພຕ຺ໂຕປິ ວສ຺ສາເປສິເຍວາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອິ
ມໍ ຣມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ອນຸສນ຺ຣິ ໜເຜຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຣາເນສິ – ‘‘ຕທາ ມຈ຺ຉຄຕາ ພຸທ຺ຣປຣິສາ ອເຫສຸໍ, ປຊ຺ຊນ຺ນ
ເທວຣາຊາ ອານນ຺ໂທ, ມຈ຺ຉຣາຊາ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິ’’ນ຺ຕິ຺

ມຈ຺ຉຊາຕກວຕ຺ຕນາ ປຄ຺ຈມາ຺

[ກຜ] ຜ຺ ອສງ຺ກິຍຊາຕກວຕ຺ຕນາ

ອສງ຺ກິໂຍມ຺ຫິຄາມມ຺ຫີຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ເອກໍ ສາວຕ຺ຖິວາສີ ອຸປາສກໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິ຺ ໂສ ກິຣ ໂສຕາປນ຺
ໂນ ອຣິຍສາວໂກ ເກນຈິເທວ ກຣຕີເຍນ ເອເກນ ສກຜສຕ຺ຖວາເໜນ ສທ຺ຣິ ມຄ຺ຄໍ ປຜິປຊ຺ຊິຕ຺ວາ ເອກສ຺ມີ ອຣຄ຺ຄຜ຺ຖາເນ
ສກຜານິ ໂມເຈຕ຺ວາ ຂນ຺ຣາວາຣພນ຺ເຣ ກເຕ ສຕ຺ຖວາຫສ຺ສ ອວິທູເຣ ອຄ຺ຄຕຣສ຺ມີ ຣຸກ຺ຂມູເລ ຈງ຺ກມຕິ຺ ອຖຕ຺ຕໂນ ກາລໍ ສລ຺
ລກ຺ເຂຕ຺ວາ ປຄ຺ຈສຕາ ໂຈຣາ ‘‘ຂນ຺ຣາວາຣໍ ວິລຸມ຺ປິສ຺ສາມາ’’ຕິ ຣນ຺ມຸຄ຺ຄຣາທິຫຕ຺ຖາ ຕໍ ຖານໍ ປຣິວາເຣຍຶສ຺ຸ ອຸປາສໂກປິ
ຈງ຺ກມຕິເຍວ຺ ໂຈຣາ ນໍ ທິສ຺ວາ ‘‘ອທ຺ຣາ ເອສ ຂນ຺ຣາວາຣຣກ຺ຂໂກ ກວິສ຺ສຕິ, ອິມສ຺ສ ນິທ຺ທໍ ໂອກ຺ກນ຺ຕກາເລ ວິລຸມ຺ປິສ຺ສາ
ມາ’’ຕິ ອຊໂຊຕ຺ຖຣິຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ຕາ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ເຖວ ອຜ຺ກໍສ຺ຸ ໂສປິ ອຸປາສໂກ ປຖມຍາເມປິ ມຊ຺ຊິມຍາເມປິ ປຈ຺ຉິມຍາເມປິ
ຈງ຺ກມນ຺ໂຕເຍວ ອຜ຺ຖາສິ຺ ປຈ຺ຈູສກາເລ ຊາເຕ ໂຈຣາ ໂອກາສໍ ອລກນ຺ຕາ ຄຫິເຕ ປາສາຕມຸຄ຺ຄຣາທໂຍ ຉຜ຺ເຜຕ຺ວາ ປລາຍິ
ສ຺ຸ

ອຸປາສໂກປິ ອຕ຺ຕໂນ ກມ຺ມໍ ນິຜ຺ຖາເປຕ຺ວາ ປຸນ ສາວຕ຺ຖີ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ‘‘ກນ຺ເຕ, ອຕ຺ຕານໍ ຣກ຺ຂ
ມານາ ປຣຣກ຺ຂກາ ໂຫນ຺ຕີ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິ຺ ‘‘ອາມ, ອຸປາສກ, ອຕ຺ຕານໍ ຣກ຺ຂນ຺ໂຕ ປຣມ຺ປີ ຣກ຺ຂຕິ, ປຣໍ ຣກ຺ຂນ຺ໂຕ ອຕ຺ຕານມ຺ປີ
ຣກ຺ຂຕີ’’ຕິ຺ ໂສ ‘‘ຍາວ ສຸກາສິຕຄ຺ຈິທໍ, ກນ຺ເຕ, ກຄວຕາ, ອທໍ ເອເກນ ສຕ຺ຖວາເໜນ ສທ຺ຣິ ມຄ຺ຄໍ ປຜິປນ຺ໂນ ຣຸກ຺ຂມູເລ
ຈງ຺ກມນ຺ໂຕ ‘ມໍ ຣກ຺ຂິສ຺ສາມີ’ຕິ ສກລສຕ຺ຖໍ ຣກ຺ຂິ’’ນ຺ຕິ ອາຫ຺ ສຕ຺ຖາ ‘‘ອຸປາສກ, ປຸພ຺ເພປີ ປຕ຺ໜິຕາ ອຕ຺ຕານໍ ຣກ຺ຂນ຺ຕາ ປຣໍ
ຣກ຺ຂິສູ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ເຕນ ຍາຈິໂຕ ອຕີຕໍ ອາຫຣິ຺

ອຕີເຕ ພາຣາຕສິຍໍ ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ເຕ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ເຕ ໂພຣິສຕ຺ໂຕ ພ຺ຣາຫ຺ມຕກຸເລ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຕ຺ວາ ວຍປ຺ປຕ຺ໂຕ ກາເມສຸ ອາທີ
ນວໍ ທິສ຺ວາ ອິສິປພ຺ພຊ຺ຊໍ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ຫິມວນ຺ເຕ ວສນ຺ໂຕ ໂລຕມ຺ພິລເສວນຕ຺ຖາຍ ຊນປທໍ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ຊນປທຈາຣິກໍ ຈຣນ຺
ໂຕ ເອເກນ ສຕ຺ຖວາເໜນ ສທ຺ຣິ ມຄ຺ຄໍ ປຜິປຊ຺ຊິຕ຺ວາ ເອກສ຺ມີ ອຣຄ຺ຄຜ຺ຖາເນ ສຕ຺ເຖ ນິວິຜ຺ເຖ ສຕ຺ຖໂຕ ອວິທູເຣ ຊານສ຺ເຂນ
ວີຕິນາເມນ຺ໂຕ ອຄ຺ຄຕຣສ຺ມີ ຣຸກ຺ຂມູເລ ຈງ຺ກມນ຺ໂຕ ອຜ຺ຖາສິ຺ ອຖ ໂຂ ປຄ຺ຈສຕາ ໂຈຣາ ‘‘ສາຍມາສກຕ຺ຕສ຺ສ ກຸຕ຺ຕກາເລ ຕໍ
ສກຜສຕ຺ຖໍ ວິລຸມ຺ປິສ຺ສາມາ’’ຕິ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ປຣິວາເຣຍຶສ຺ຸ ເຕ ຕໍ ຕາປສໍ ທິສ຺ວາ ‘‘ສເຈ ອຍໍ ອມ຺ເຫ ປສ຺ສິສ຺ສຕິ, ສຕ຺ຖວາສິການໍ
ອາໂຣເຈສ຺ສຕິ, ເອຕສ຺ສ ນິທ຺ທູປຄຕເວລາຍ ວິລຸມ຺ປິສ຺ສາມາ’’ຕິ ຕຕ຺ເຖວ ອຜ຺ກໍສ຺ຸ ຕາປໂສ ສກລມ຺ປີ ຣຕ຺ຕີ ຈງ຺ກມິເຍວ຺

ໂຈຣາ ໂອກາສໍ ອລຠິຕ຺ວາ ຄຫິຕຄຫິເຕ ມຸຄ຺ຄຣປາສາເຓ ຉຑ຺ເຑຕ຺ວາ ສກລສຕ຺ຖວາສີນໍ ສທ຺ທໍ ທຕ຺ວາ ‘‘ໂຠນ຺ໂຕ, ສຕ຺ຖວາສິໂນ ສເຈ ເອສ ຣຸກ຺ຂມູເລ ຈງ຺ກມນກຕາປໂສ ອຊ຺ຊ ນາຠວິສ຺ສ, ສພ຺ເພ ມຫາວິໂລປໍ ປຕ຺ຕາ ອຠວິສ຺ສຖ, ສ຺ເວ ຕາປສສ຺ສ ມຫາສກ຺ກາຣໍ ກເຣຍ຺ຍາຖາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ປກ຺ກມີສຸ.

ເຕ ປຠາຕາຍ ຣຕ຺ຕິຍາ ໂຈເຣຫິ ຉຑ຺ຑິເຕ ມຸຄ຺ຄຣປາສາເຓ ທິສ຺ວາ ຠີຕາ ໂພຘິສຕ຺ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ‘‘ຠນ຺ເຕ, ທິຏ຺ຐາ ໂວ ໂຈຣາ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉີສຸ. ‘‘ອາມາວຸໂສ, ທິຏ຺ຐາ’’ຕິ. ‘‘ຠນ຺ເຕ, ເອຕ຺ຕເກ ໂວ ໂຈເຣ ທິສ຺ວາ ຠຍໍ ວາ ສາຣຊ຺ຊໍ ວາ ນ ອຸປ຺ປຊ຺ຊີ’’ຕິ? ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ‘‘ອາວຸໂສ ໂຈເຣ ທິສ຺ວາ ຠຍໍ ນາມ ສຘນສ຺ສ ໂຫຕິ, ອຫໍ ປນ ນິທ຺ຘໂນ, ສ຺ວາຫໍ ກີ ຠາຍິສ຺ສາມິ. ມຍ຺ຫຎ຺ຫິ ຄາເມປິ ອຣຎ຺ເຎປິ ວສນ຺ຕສ຺ສ ຠຍໍ ວາ ສາຣຊ຺ຊໍ ວາ ນຕ຺ຖີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ເຕສໍ ຘມ຺ມໍ ເທເສນ຺ໂຕ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໗໖.

‘‘ອສງ຺ກິໂຍມ຺ຫິ ຄາມມ຺ຫິ, ອຣຎ຺ເຎ ນຕ຺ຖິ ເມ ຠຍໍ;

ອຸຊຸມຄ຺ຄໍ ສມາຣຸຬ຺ໂຫ, ເມຕ຺ຕາຍ ກຣຸຓາຍ ຈາ’’ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ອສງ຺ກິໂຍມ຺ຫິ ຄາມມ຺ຫີຕິ ສງ຺ກາຍ ນິຍຸຕ຺ໂຕ ປຕິຍຸຕ຺ໂຕຕິ ສງ຺ກິໂຍ, ນ ສງ຺ກິໂຍ ອສງ຺ກິໂຍ. ອຫໍ ຄາເມ ວສນ຺ໂຕປິ ສງ຺ກາຍ ອປ຺ປຕິຍຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ອສງ຺ກິໂຍ ນິພ຺ຠໂຍ ນິຣາສງ຺ໂກຕິ ທີເປຕິ. ອຣຎ຺ເຎຕິ ຄາມຄາມູປຈາຣວິນິມຸຕ຺ເຕ ຐາເນ. ອຸຊຸມຄ຺ຄໍ ສມາຣຸຬ຺ໂຫ, ເມຕ຺ຕາຍ ກຣຸຓາຍ ຈາຕິ ອຫໍ ຕິກຈຕຸກ຺ກຊ຺ຌານິກາຫິ ເມຕ຺ຕາກຣຸຓາຫິ ກາຍວງ຺ກາທິວິຣຫິຕໍ ອຸຊຸໍ ພ຺ຣຫ຺ມໂລກຄາມີມຄ຺ຄໍ ອາຣຸຬ຺ໂຫຕິ ວທຕິ. ອຖ ວາ ປຣິສຸທ຺ຘສີລຕາຍ ກາຍວຈີມໂນວງ຺ກວິຣຫິຕໍ ອຸຊຸໍ ເທວໂລກມຄ຺ຄໍ ອາຣຸຬ຺ໂຫມ຺ຫີຕິ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ຕໂຕ ອຸຕ຺ຕຣິ ເມຕ຺ຕາຍ ກຣຸຓາຍ ຈ ປຕິຍຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ອຸຊຸໍ ພ຺ຣຫ຺ມໂລກມຄ຺ຄມ຺ປິ ອາຣຸຬ຺ໂຫມ຺ຫີຕິປິ ທສ຺ເສຕິ. ອປຣິຫີນຊ຺ຌານສ຺ສ ຫິ ເອກນ຺ເຕນ ພ຺ຣຫ຺ມໂລກປຣາຍຓຕ຺ຕາ ເມຕ຺ຕາກຣຸຓາຫິ ອຸຊຸມຄ຺ໂຄ ນາມ.

ເອວໍ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ອິມາຍ ຄາຖາຍ ຘມ຺ມໍ ເທເສຕ຺ວາ ຕຸຏ຺ຐຈິຕ຺ເຕຫິ ເຕຫິ ມນຸສ຺ເສຫິ ສກ຺ກໂຕ ປູຊິໂຕ ຍາວຊີວໍ ຈຕ຺ຕາໂຣ ພ຺ຣຫ຺ມວິຫາເຣ ຠາເວຕ຺ວາ ພ຺ຣຫ຺ມໂລເກ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ.

ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ອນຸສນ຺ຘີ ຆເຏຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຘາເນສິ – ‘‘ຕທາ ສຕ຺ຖວາສິໂນ ພຸທ຺ຘປຣິສາ ອເຫສຸໍ, ຕາປໂສ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິ’’ນ຺ຕິ.

ອສງ຺ກິຍຊາຕກວຓ຺ຓນາ ຉຏ຺ຐາ.

[໗໗] ໗. ມຫາສຸປີນຊາຕກວຓ຺ຓນາ

ລາພູນິສີທນ຺ຕີຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ໂສຬສ ມຫາສຸປີເນ ອາຣພ຺ຠ ກເຖສີ. ເອກທິວສໍ ກິຣ ໂກສລມຫາຣາຊາ ຣຕ຺ຕີ ນິທ຺ທູປຄໂຕ ປຈ຺ຉິມຍາເມ ໂສຬສ ມຫາສຸປີເນ ທິສ຺ວາ ຠີຕຕສິໂຕ ປພຸຊ຺ຌິຕ຺ວາ ‘‘ອິເມສໍ ສຸປີນານໍ ທິຏ຺ຐຕ຺ຕາ ກີ ນຸ ໂຂ ເມ ຠວິສ຺ສຕີ’’ຕິ ມຣຓຠຍຕຊ຺ຊິໂຕ ສຍນປິຏ຺ເຐ ນິສິນ຺ນໂກວ ຣຕ຺ຕີ ວີຕິນາເມສິ.

ອຖ ນໍ ປຠາຕາຍ ຣຕ຺ຕິຍາ ພ຺ຣາຫ຺ມຓປຸໂຣຫິຕາ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ‘‘ສຸຂໍ ສຍິຕ຺ຖ, ມຫາຣາຊາ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉີສຸ. ‘‘ກຸໂຕ ເມ ອາຈຣິຍາ ສຸຂໍ, ອຊ຺ຊາຫໍ ປຈ຺ຈູສສມເຍ ໂສຬສ ມຫາສຸປີເນ ປສ຺ສີ, ໂສມ຺ຫິ ເຕສໍ ທິຏ຺ຐກາລໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ຠຍປ຺ປຕ຺ໂຕ’’ຕິ. ‘‘ວເທຖ, ມຫາຣາຊ, ສຸຕ຺ວາ ຊານິສ຺ສາມາ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ພ຺ຣາຫ຺ມຓານໍ ທິຏ຺ຐສຸປີເນ ກເຖຕ຺ວາ ‘‘ກີ ນຸ ໂຂ ເມ ອິເມສໍ ທິຏ຺ຐກາຣຓາ ຠວິສ຺ສຕີ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉີ. ພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ຫຕ຺ເຖ ວິຘຸນີສຸ. ‘‘ກສ຺ມາ ຫຕ຺ເຖ ວິຘຸນຖາ’’ຕິ ຈ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ກກ຺ຂຬາ, ມຫາຣາຊ, ສຸປີນາ’’ຕິ. ‘‘ກາ ເຕສໍ ນິປ຺ຜຕ຺ຕິ ຠວິສ຺ສຕີ’’ຕິ? ‘‘ຣຊ຺ຊນ຺ຕຣາໂຍ ຊີວິຕນ຺ຕຣາໂຍ ໂຠຄນ຺ຕຣາໂຍຕິ ອິເມສໍ ຕິຓ຺ຓໍ ອນ຺ຕຣາຍານໍ ອຎ຺ຎຕໂຣ’’ຕິ. ‘‘ສປ຺ປຏິກມ຺ມາ, ອປ຺ປຏິກມ຺ມາ’’ຕິ? ‘‘ກາມໍ ເອເຕ ສຸປີນາ ອຕິຜຣຸສຕ຺ຕາ ອປ຺ປຏິກມ຺ມາ, ມຍໍ ປນ ເຕ ສປ຺ປຏິກມ຺ເມ ກຣິສ຺ສາມ, ເອເຕ ປຏິກ຺ກມາເປຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ຕານໍ ອມ຺ຫາກໍ ສິກ຺ຂິຕຠາໂວ ນາມ ກີ ກຣິສ຺ສຕີ’’ຕິ. ‘‘ກີ ປນ ກຕ຺ວາ ປຏິກ຺ກມາ

ເປສ຺ສຖາ''ຕິ? ''ສພ຺ພຈຕຸກ຺ເກນ ຍຄ຺ຄໍ ຍຊິສ຺ສາມ, ມຫາຣາຊາ''ຕິ. ຣາຊາ ກິຕຕສິໂຕ ''ເຕນ ຫິ ອາຈຣິຍາ ມມ ຊີວິຕໍ ຕຸມ຺ຫາກໍ ຫຕ຺ເຖ ໂຫຕຸ, ຂິປ຺ປໍ ເມ ໂສຕ຺ຖິ ກໂຣຖາ''ຕິ ອາຫ. ພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ''ພຫຸໍ ຘນໍ ລພິສ຺ສາມ, ພຫຸໍ ຂຊ຺ຊໂພຊ຺ຊໍ ອາຫຣາເປສ຺ສາມາ''ຕິ ຫຎ຺ຖຕຸຎ຺ຖາ ''ມາ ຈິນ຺ຕຍິຕ຺ຖ, ມຫາຣາຊາ''ຕິ ຣາຊານໍ ສມສ຺ສາເສຕ຺ວາ ຣາຊນິເວສນາ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ພຫິນຄເຣ ຍຄ຺ຄາວາຜໍ ກຕ຺ວາ ພຫູ ຈຕຸປ຺ປທຄເຕ ຄຸຕ຺ວປ຺ປເຕ ກຕ຺ວາ ປກ຺ຂິຄເຕ ສມາຫຣິຕ຺ວາ ''ອິທຄ຺ຈິທຄ຺ຈ ລທ຺ຘໍ ວຎ຺ຜຕີ''ຕິ ປຸນປ຺ປຸນໍ ສຄ຺ຈຣນ຺ຕິ.

ອຖ ໂຂ ມລ຺ລິກາ ເທວີ ຕໍ ກາຣຓໍ ຌຕ຺ວາ ຣາຊານໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ປຸຈ຺ຉິ ''ກີ ນຸ ໂຂ, ມຫາຣາຊ, ພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ປຸນປ຺ປຸນໍ ສຄ຺ຈຣນ຺ຕີ''ຕິ? ''ສຸຂິຕາ, ຕ຺ວໍ ກທ຺ເທ, ອມ຺ຫາກໍ ກຕ຺ຓມູເລ ອາສີວິສໍ ຈຣນ຺ຕໍ ນ ຊານາສີ''ຕິ. ''ກີ ເອຕໍ, ມຫາຣາຊາ''ຕິ? ມຍາ ເອວຣູປາ ທຸສ຺ສຸປິນາ ທິຎ຺ຖາ, ພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ''ຕິຓ຺ຓໍ ອນ຺ຕຣາຍານໍ ອຄ຺ຄຕໂຣ ປຄ຺ຌາຍຕີ''ຕິ ວຕ຺ວາ '''ເຕສໍ ປຖິຆາຕາຍ ຍຄ຺ຄໍ ຍຊິສ຺ສາມາ'ຕິ ວຕ຺ວາ ປຸນປ຺ປຸນໍ ສຄ຺ຈຣນ຺ຕີ''ຕິ. ''ກີ ປນ ເຕ, ມຫາຣາຊ, ສເທວເກ ໂລເກ ອຄ຺ຄພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ສຸປິນປຖິກ຺ມ຺ມໍ ປຸຈ຺ຉິໂຕ''ຕິ? ''ກໂຕໂຣ ປເນສ, ກທ຺ເທ, ສເທວເກ ໂລເກ ອຄ຺ຄພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ''ຕິ. ''ສເທວເກ ໂລເກ ອຄ຺ຄປຸຄ຺ຄລໍ ສພ຺ພຄ຺ຄຸໍ ວິສຸທ຺ຘໍ ນິກ຺ກິເລສໍ ມຫາພ຺ຣາຫ຺ມຓໍ ນ ຊານາສິ. ໂສ ຫິ ກຄວາ ສຸປິນນ຺ຕຣໍ ຊາເນຍ຺ຍ, ຄຈ຺ຉ ຕ຺ວໍ ປຸຈ຺ຉ ຕໍ, ມຫາຣາຊາ''ຕິ. ''ສາທຸ, ເທວີ''ຕິ ຣາຊາ ວິຫາຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ນິສີທິ.

ສຕ຺ຖາ ມທຸຣສ຺ສຣໍ ນິຈ຺ຉາເຣຕ຺ວາ ''ກີ ນຸ ໂຂ, ມຫາຣາຊ, ອຕິປ຺ປໂຄວ ອາຄໂຕສີ''ຕິ ອາຫ. ອຫໍ, ກນ຺ເຕ, ປຈ຺ຈູສສມເຍ ໂສລຸອສ ມຫາສຸປິເນ ທິສ຺ວາ ກີໂຕ ພ຺ຣາຫ຺ມຓານໍ ອາໂຣເຈສິໍ. ພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ''ກກ຺ຂລຸອາ, ມຫາຣາຊ , ສຸປິນາ, ເອເຕສໍ ປຖິຆາຕຕ຺ຖາຍ ສພ຺ພຈຕຸກ຺ເກນ ຍຄ຺ຄໍ ຍຊິສ຺ສາມາ''ຕິ ຍຄ຺ຄໍ ສຊ຺ເຊນ຺ຕິ, ພຫູ ປາຓາ ມຣຓກຍຕ຺ຊິຕາ, ຕຸມ຺ເຫ ຈ ສເທວເກ ໂລເກ ອຄ຺ຄປຸຄ຺ຄລາ, ອຕີຕານາຄຕປຈ຺ຈຸປ຺ປນ຺ນໍ ອຸປາທາຍ ນຕ຺ຖິ ໂສ ເຌຍ຺ຍຘມ຺ໂມ, ໂຍ ໂວ ຌາຓມຸເຂ ອາປາຖໍ ນາຄຈ຺ຉຕິ. ''ເອເຕສໍ ເມ ສຸປິນານໍ ນິປ຺ຜຕ຺ຕີ ກເຖຖ ກຄວາ''ຕິ. ''ເອວເມຕໍ, ມຫາຣາຊ, ສເທວເກ ໂລເກ ມໍ ຖເປ຺ຕ຺ວາ ອຄ຺ໂຄ ເອເຕສໍ ສຸປິນານໍ ອນ຺ຕຣໍ ວາ ນິປ຺ຜຕ຺ຕີ ວາ ຊານິຕຸໍ ສມຕ຺ໂຖ ນາມ ນຕ຺ຖິ, ອຫໍ ເຕ ກເຖສ຺ສາມິ, ອປິຈ ໂຂ ຕ຺ວໍ ທິຎ຺ຖທິຎ຺ຖນິຍາເມເນວ ສຸປິເນ ກເຖຫີ''ຕິ. ''ສາທຸ, ກນ຺ເຕ''ຕິ ຣາຊາ ທິຎ຺ຖນິຍາເມເນວ ກເຖນ຺ໂຕ –

''ອຸສກາ ຣຸກ຺ຂາ ຄາວິໂຍ ຄວາ ຈ,

ອສ຺ໂສ ກໍໂສ ສິງຄາລີ ຈ ກຸມ຺ໂກ;

ໂປກ຺ຂຣຓີ ຈ ອປາກຈນ຺ທນໍ.

''ລາພູນິ ສີທນ຺ຕິ ສິລາ ປ຺ລວນ຺ຕິ, ມຓ຺ຑູກິໂຍ ກຓ຺ຫສປ຺ເປ ຄິລນ຺ຕິ;

ກາກໍ ສຸວຓ຺ຓາ ປຣິວາຣຍນ຺ຕິ, ຕສາ ວກາ ເອລຸອການໍ ກຍາ ຫີ''ຕິ. –

ອິມໍ ມາຕິກໍ ນິກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ກເຖສິ.

(໑) ອຫໍ, ກນ຺ເຕ, ເອກໍ ຕາວ ສຸປິນໍ ເອວໍ ອທ຺ທສໍ – ຈຕ຺ຕາໂຣ ອຄ຺ຊນວຕ຺ຓາ ກາລຸເອິາສກາ ''ຍຸຊ຺ຊິສ຺ສາມາ''ຕິ ຈຕູຫີ ທີສາຫີ ຣາຊງ຺ຄຓໍ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ''ອຸສກຍຸທ຺ຘໍ ປສ຺ສິສ຺ສາມາ''ຕິ ມຫາຊເນ ສນ຺ນິປຕິເຕ ຍຸຊ຺ຊນາກາຣໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ນທິຕ຺ວາ ຄຊ຺ຊິຕ຺ວາ ອຍຸຊ຺ຊິຕ຺ວາວ ປຖິກ຺ກນ຺ຕາ. ອິມໍ ປຖມໍ ສຸປິນໍ ອທ຺ທສໍ, ອິມສ຺ສ ໂກ ວິປາໂກຕິ? ''ມຫາຣາຊ, ອິມສ຺ສ ວິປາໂກ ເນວ ຕວ, ນ ມມ ກາເລ ກວິສ຺ສຕິ, ອນາຄເຕ ປນ ອຘມ຺ມິການໍ ກປ຺ຓຣາຊູນໍ ອຘມ຺ມິການຄ຺ຈ ມນຸສ຺ສານໍ ກາເລ ໂລເກ ວິປ຺ປຣິວຕ຺ຕມາເນ ກຸສເລ ໂອສ຺ສນ຺ເນ, ອກຸສເລ ອຸສ຺ສນ຺ເນ, ໂລກສ຺ສ ປຣິຫາຍນກາເລ ເທໂວ ນ ສມ຺ມາ ວສ຺ສິສ຺ສຕິ, ເມຆປາທາ ປຈ຺ຉິຊ຺ຊິສ຺ສນ຺ຕິ, ສສ຺ສານິ ມິລາຍິສ຺ສນ຺ຕິ, ທຸພ຺ກິກ຺ຂໍ ກວິສ຺ສຕິ, ວສ຺ສິຕຸກາມາ ວິຍ ຈຕູຫິ ທິສາຫິ ເມຆາ ອຸຎ຺ຖຫິຕ຺ວາ ອິຕ຺ຖິກາຫິ ອາຕເປ ປຕ຺ຖຍານໍ ວີຫິອາທີນໍ ເຕມນກເຍນ ອນ຺ໂຕປເວສິຕກາເລ ປຸຣິເສສຸ ກຸທ຺ທາລປິຎກຫຕ຺ເຖສຸ ອາລຸອິພນ຺ຘນຕ຺ຖາຍ ນິກ຺ຂນ຺ເຕສຸ ວສ຺ສນາກາຣໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ຄຊ຺ຊິຕ຺ວາ ວິຊ຺ຊຸລຕາ ນິຈ຺ຉາເຣຕ຺ວາ ເຕ ອຸສກາ ວິຍ ອຍຸຊ຺ຊິຕ຺ວາ ອວສ຺ສິຕ຺ວາວ ປລາຍິສ຺ສນ຺ຕິ. ອຍເມຕສ຺ສ ວິປາໂກ. ຕຸຍ຺ຫໍ ປນ ຕປ຺ປຈ຺ຈຍາ ໂກຈິ ອນ຺ຕຣາໂຍ ນຕ຺ຖິ, ອນາຄຕໍ ອາຣພ຺ກ ທິຎ຺ໂຖ ສຸປິໂນ ເອສ, ພ຺ຣາຫ຺ມຓາ

ປນ ອຕຸຕໂນ ຊີວິຕວຸຕຸຕີ ນິສຸສາຍ ກາຄຍິສູ''ຕິ ເອວໍ ສຕຸຖາ ສຸປີນສຸສ ນິປຸຜຕຸຕີ ກເຖຕຸວາ ອາຫ ''ທຸຕິຍໍ ກເຖຫີ, ມຫາ ຣາຊາ''ຕິ។

(໘) ທຸຕິຍາຫໍ, ກນຸເຕ, ເອວໍ ອທຸທສໍ – ຊຸທຸທກາ ຣຸກຸຂາ ເຈວ ຄຈຸລາ ຈ ປຖວີ ກິນຸທິຕຸວາ ວິທຕຸຖິມຕຸຕມຸປີ ຣຕນມຕຸຕມຸປີ ອນຸຄຸຄນຸຕຸວາວ ປຸປຸຜນຸຕິ ເຈວ ຜລນຸຕິ ຈ។ ອິມໍ ທຸຕິຍໍ ອທຸທສໍ, ອິມສຸສ ໂກ ວິປາໂກຕິ? ມຫາຣາຊ, ອິມສຸສາປີ ວິປາໂກ ໂລກ ສຸສ ປຣິຫາຍນກາເລ ມນຸສຸສານໍ ປຣິຕຸຕາຍຸກກາເລ ກວິສຸສຕິ។ ອນາຄຕສຸມິລຸຫີ ສຕຸຕາ ຕິພຸພຣາຄາ ກວິສຸສນຸຕິ, ອສມຸປຕຸຕວຍາວ ກຸມາຣິໂຍ ປຸຣິສນຸຕຣໍ ຄນຸຕຸວາ ອຸຕຸນິໂຍ ເຈວ ຄພຸກິນິໂຍ ຈ ຫຸຕຸວາ ປຸຕຸຕທີຕາຫີ ວຫຸຒີສຸສນຸຕິ។ ຊຸທຸທກ ຣຸກຸຂານໍ ປຸປຸຜໍ ວິຍ ຫິ ຕາສໍ ອຸຕຸນິກາໂວ, ຜລໍ ວິຍ ຈ ປຸຕຸຕທີຕໂຣ ກວິສຸສນຸຕິ។ ອິໂຕນິທານມຸປີ ເຕ ກຍໍ ນຕຸຖິ, ຕຕິຍໍ ກເຖຫີ, ມຫາຣາຊາຕິ។

(໙) ຄາວິໂຍ, ກນຸເຕ, ຕທຫຸຊາຕານໍ ວຈຸຉການໍ ຂີຣໍ ປີວນຸຕິໂຍ ອທຸທສໍ។ ອຍໍ ເມ ຕຕິໂຍ ສຸປີໂນ, ອິມສຸສ ໂກ ວິປາໂກຕິ? ອິມສຸສາປີ ວິປາໂກ ອນາຄເຕ ເອວ ມນຸສຸສານໍ ເຊຍຸຖາປຈາຍິກກມຸມສຸສ ນຍຸຖກາເລ ກວິສຸສຕິ។ ອນາຄຕສຸມິລຸຫີ ສຕຸຕາ ມາ ຕາປີຕູສຸ ວາ ສສຸສສຸຣເຣສຸ ວາ ລຊຸຊໍ ອນຸປຍຸຖາເປຕຸວາ ສຍເມວ ກຸຍຸມຸພໍ ສໍວິທຫນຸຕາວ ພາສຈຸຉາທນມຕຸຕມຸປີ ມຫລຸລການໍ ທາຕຸກາມາ ທສຸສນຸຕິ, ອທາຕຸກາມາ ນ ທສຸສນຸຕິ។ ມຫລຸລກາ ອນາຖາ ອສຍໍວສີ ທາຣເກ ອາຣາເຣຕຸວາ ຊີວິສຸສນຸຕິ ຕທຫຸ ຊາຕານໍ ວຈຸຉການໍ ຂີຣໍ ປີວນຸຕິໂຍ ມຫາຄາວິໂຍ ວິຍ។ ອິໂຕນິທານມຸປີ ເຕ ກຍໍ ນຕຸຖິ, ຈຕຸຕຸຖໍ ກເຖຫີ, ມຫາຣາຊາຕິ។

(໔) ສຸຣວາເຫ, ກນຸເຕ, ອາໂຣຫປຣິຕາຫສມຸປນຸເນ ມຫາໂຄເຕຍຸຄປຣມຸປຣາຍ ອໂຍເຊຕຸວາ ຕຣຸເຕ ໂຄທມຸເມ ສຸເຣ ໂຍເຊນຸເຕ ອທຸທສໍ។ ເຕ ສຸຣໍ ວທິຕຸໍ ອສກຸໂກນຸຕາ ລຫຸເຫຕຸວາ ອຍຸກໍສຸ, ສກຍານິ ນປຸປວຍຸຜິສຸ។ ອຍໍ ເມ ຈຕຸຕຸໂຖ ສຸປີໂນ, ອິມສຸສ ໂກ ວິ ປາໂກຕິ? ອິມສຸສາປີ ວິປາໂກ ອນາຄເຕ ເອວ ອຣມຸມິກຣາຊູນໍ ກາເລ ກວິສຸສຕິ។ ອນາຄຕສຸມິລຸຫີ ອຣມຸມິກປຕຣາຊາໂນ ປຕຸທິຕານໍ ປເວຕິກຸສລານໍ ກມຸມໍ ນິຕຸຖຣຕາສມຕຸຖານໍ ມຫາມຕຸຕານໍ ຍສໍ ນ ທສຸສນຸຕິ។ ຣມຸມສກາຍໍ ວິນິຈຸຉຍຍຸຖາເນປີ ປຕຸທິເຕ ໂວຫາຣກຸສເລ ມຫລຸລເກ ອມຈຸເຈ ນ ຖເປສຸສນຸຕິ, ຕພຸພິປຣີຕານໍ ປນ ຕຣຸຕາຕຣຸຕານໍ ຍສໍ ທສຸສນຸຕິ, ຕຖາຣູເປ ເອວ ວິນິຈຸຉຍຍຸຖາເນ ຖເປສຸສນຸຕິ, ເຕ ຣາຊກມຸມານີ ເຈວ ຍຸຕຸຕາຍຸຕຸຕລຸຈ ອຊານນຸຕາ ເນວ ຕໍ ຍສໍ ອຸກຸຂິປີຕຸໍ ສກຸຂິສຸສນຸຕິ, ນ ຣາຊກມຸມານີ ນິຕຸຖຣິຕຸໍ។ ເຕ ອສກຸໂກນຸຕາ ກມຸມສຸຣໍ ລຫຸເຫສຸສນຸຕິ, ມຫລຸລກາປີ ປຕຸທິຕາມຈຸຈາ ຍສໍ ອລກນຸຕາ ກິຈຸ ຈານິ ນິຕຸຖຣິຕຸໍ ສມຕຸຖາປີ ''ກິ ອມຸຫາກໍ ເອເຕຫີ, ມຍໍ ພາຫິຣກາ ຊາຕາ, ອພຸກນຸຕຣິກາ ຕຣຸຕທາຣກາ ຊານິສຸສນຸຕີ''ຕິ ອຸປຸປນຸນານີ ກມຸມານີ ນ ກຣິສຸສນຸຕິ, ເອວໍ ສພຸພຖາປີ ເຕສໍ ຣາຊູນໍ ຫານິເຍວ ກວິສຸສຕິ, ສຸຣໍ ວທິຕຸໍ ອສມຕຸຖານໍ ວຈຸຉທມຸມາ ນໍ ສຸເຣ ໂຍຊິຕກາໂລ ວິຍ, ສຸຣວາຫານລຸຈ ມຫາໂຄຕານໍ ຍຸຄປຣມຸປຣາຍ ອໂຍຊິຕກາໂລ ວິຍ ກວິສຸສຕິ។ ອິໂຕນິທານມຸປີ ເຕ ກຍໍ ນຕຸຖິ, ປລຸຈມໍ ກເຖຫີ, ມຫາຣາຊາຕິ។

(໕) ກນຸເຕ, ເອກໍ ອຸກໂຕມຸຂໍ ອສຸສໍ ອທຸທສໍ, ຕສຸສ ທຸວີສຸ ປສຸເສສຸ ຍວສໍ ເທນຸຕິ, ໂສ ທຸວີຫີ ມຸເຂຫີ ຂາທຕິ។ ອຍໍ ເມ ປລຸຈໂມ ສຸປີໂນ, ອິມສຸສ ໂກ ວິປາໂກຕິ? ອິມສຸສາປີ ອນາຄເຕ ອຣມຸມິກຣາຊກາເລເຍວ ວິປາໂກ ກວິສຸສຕິ។ ອນາຄຕສຸມິລຸຫີ ອຣມຸມິ ກາ ພາລຣາຊາໂນ ອຣມຸມິເກ ໂລລມນຸສຸເສ ວິນິຈຸຉເຍ ຖເປສຸສນຸຕິ, ເຕ ປາປປຸລຸເລສຸ ອນາທຣາ ພາລາ ສກາຍໍ ນິສີທິຕຸວາ ວິນິຈຸຉຍໍ ເທນຸຕາ ອຸກິນຸນມຸປີ ອຕຸຖປຈຸຈຕຸຖິການໍ ຫຕຸຖໂຕ ລລຸຊໍ ຄເຫຕຸວາ ຂາທິສຸສນຸຕິ ອສຸໂສ ວິຍ ທຸວີຫີ ມຸເຂຫີ ຍວສໍ។ ອິ ໂຕນິທານມຸປີ ເຕ ກຍໍ ນຕຸຖິ, ລຍຸຖໍ ກເຖຫີ, ມຫາຣາຊາຕິ។

(໖) ກນຸເຕ, ມຫາຊໂນ ສຕສຫສຸສຄຸຫນິກໍ ສຸວຕຸຕປາຕີ ສມຸມຊຸຊິຕຸວາ ''ອິຣ ປສຸສາວໍ ກໂຣຫີ''ຕິ ເອກສຸສ ຊຣສິງຄາລສຸສ ອຸປນາເມສີ, ຕໍ ຕຕຸຖ ປສຸສາວໍ ກໂຣນຸຕໍ ອທຸທສໍ។ ອຍໍ ເມ ລຍຸໂຖ ສຸປີໂນ, ອິມສຸສ ໂກ ວິປາໂກຕິ? ອິມສຸສາປີ ວິປາໂກ ອນາຄ ເຕເຍວ ກວິສຸສຕິ។ ອນາຄຕສຸມິລຸຫີ ອຣມຸມິກາ ວິຊາຕິຣາຊາໂນ ຊາຕິສມຸປນຸນານໍ ກຸລປຸຕຸຕານໍ ອາສງກາຍ ຍສໍ ນ ທສຸສນຸ ຕິ, ອກຸລີນານໍເຍວ ທສຸສນຸຕິ។ ເອວໍ ມຫາກຸລານີ ທຸຄຸຄຕານີ ກວິສຸສນຸຕິ, ລາມກກຸລານີ ອິສຸສຣານີ។ ເຕ ຈ ກຸລີນປຸຣີສາ ຊີວິຕຸໍ ອສກຸໂກນຸຕາ ''ອິເມ ນິສຸສາຍ ຊີວິສຸສາມາ''ຕິ ອກຸລີນານໍ ທີຕໂຣ ທສຸສນຸຕິ, ອິຕິ ຕາສໍ ກຸລທີຕານໍ ອກຸລີເນຫີ ສທຸທີ ສໍວາໂສ ຊຣສິງຄາລສຸສ ສຸວຕຸຕປາຕິຍໍ ປສຸສາວກຣຕາສທິໂສ ກວິສຸສຕິ។ ອິໂຕນິທານມຸປີ ເຕ ກຍໍ ນຕຸຖິ, ສຕຸຕມໍ ກເຖຫີຕິ។

(໗) ກນຸເຕ, ເອໂກ ປຸຣິໂສ ຣຊຸຊໍ ວຍຸເຍຕຸວາ ວຍຸເຍຕຸວາ ປາທມູເລ ນິກຸຂິປຕິ, ເຕນ ນິສິນຸນປີຖກສຸສ ເຫຍຸຖາ ສຍິຕາ ເອກາ ລາຕສິງຄາລີ ຕສຸສ ອຊານນຸຕສຸເສວ ຕໍ ຂາທຕິ, ເອວາຫໍ ອທຸທສໍ។ ອຍໍ ເມ ສຕຸຕໂມ ສຸປີໂນ, ອິມສຸສ ໂກ ວິປາໂກຕິ? ອິມສຸ

ສາປີ ອນາຄເຕເຍວ ວິປາໂກ ກວິສຸສຕິ໚ ອນາຄຕສຸມິລຸຫີ ອິຕຸຖິໂຍ ປຸຣິສໂລລາ ສຸຣາໂລລາ ອລງກາຣໂລລາ ວິສິຂາໂລລາ ອາ ມິສໂລລາ ກວິສຸສນຸຕິ ທຸສຸສີລາ ທຸຣາຈາຣາ, ຕາ ສາມິເກຫິ ກສິໂຄຣກຸຂາທີນິ ກມຸມານິ ກຕຸວາ ກິຈຸເຉນ ກສິເຣນ ສມຸກຕໍ ສນໍ ຊາເຣຫີ ສທຸສີ ສຸຣໍ ປີວນຸຕີໂຍ ມາລາຄນຸຂວິເລປນໍ ສາຣຍມານາ ອນຸໂຕເຄເຫ ອຈຸຈາຍິກມຸປີ ກິຈຸຈໍ ອໂນໂລເກຕຸວາ ເຄເຫ ປຣິກຸເຂປສຸສ ອຸປຣິກາເຄນປີ ລິທຸທພຸຖາເນຫີປີ ຊາເຣ ອຸປສາຣຍມານາ ສຸເວ ວປີຕພຸພຍຸຕຸຕກໍ ພີຊມຸປີ ໂກຍຸເຜຕຸວາ ຍາ ຄຸກຕຸຕຂຊຸຊກາທີນິ ສມຸປາເທຕຸວາ ຂາທມານາ ວິລຸມຸປິສຸສນຸຕິ ເຫຍຸຖາປິດເກ ນິປນຸນລາຕສີງຄາລີ ວິຍ ວຜຸເຜຕຸວາ ວຜຸເຜຕຸ ວາ ປາທມູເລ ນິກຸຂິຕຸຕຣຊຸຊໍ໚ ອິໂຕນິທານມຸປີ ເຕ ກຍໍ ນຕຸຖິ, ອຜຸຖມໍ ກເຖຫີຕິ໚

(໗) ກນຸເຕ, ຣາຊທຸວາເຣ ພທູຫີ ຕຸຈຸລກຸມຸເກຫີ ປຣິວາເຣຕຸວາ ຄປີຕໍ ເອກໍ ມຫນຸຕໍ ປູຣິຕກຸມຸກໍ ອທຸທສໍ໚ ຈຕູຫາໂຣປີ ປນ ວຕຸຕາ ຈຕູຫີ ທິສາຫີ ຈຕູຫີ ອນຸທິສາຫີ ຈ ພເຜຫີ ອຸທກໍ ອາຫຣິຕຸວາ ອາຫຣິຕຸວາ ປູຣິຕກຸມຸກເມວ ປູເຣນຸຕິ, ປູຣິຕປູຣິຕໍ ອຸທ ກໍ ອຸຕຸຕຣິຕຸວາ ປລາຍຕິ, ເຕປີ ປຸນປຸປຸນໍ ຕຕຸເຖວ ອຸທກໍ ອາສິລຸຈນຸຕິ, ຕຸຈຸລກຸມຸເກ ປນ ໂອໂລເກນຸຕາປີ ນຕຸຖິ໚ ອຍໍ ເມ ອຜຸຖ ໂມ ສຸປີໂນ, ອິມສຸສ ໂກ ວິປາໂກຕິ? ອິມສຸສາປີ ອນາຄເຕເຍວ ວິປາໂກ ກວິສຸສຕິ໚ ອນາຄຕສຸມິລຸຫີ ໂລໂກ ປຣິຫາຍິສຸສຕິ, ຣຜຸຖໍ ນິໂຣຊໍ ກວິສຸສຕິ, ຣາຊາໂນ ທຸຄຸຄຕາ ກປຕາ ກວິສຸສນຸຕິ໚ ໂຍ ອິສຸສໂຣ ກວິສຸສຕິ, ຕສຸສ ກຕຸຫາຄາເຣ ສຕສຫສຸສມຕຸ ຕາ ກຫາປຕາ ກວິສຸສນຸຕິ, ເຕ ເອວໍ ທຸຄຸຄຕາ ສພຸເພ ຊານປເທ ອຕຸຕໂນວ ກມຸເມ ກາເຣສຸສນຸຕິ, ອຸປທຸທຸຕາ ມນຸສຸສາ ສເກ ກມຸມນຸເຕ ລທຸເຫຕຸວາ ຣາຊູນເມຸເລວ ອຕຸຖາຍ ປຸພຸພຕຸຕາປຣຕຸຕານິ ວປນຸຕາ ຣກຸຂນຸຕາ ລາຍນຸຕາ ມທຸທນຸຕາ ປເວເສນຸ ຕາ ອຸຈຸຊຸເຂຕຸຕານີ ກໂຣນຸຕາ ຍນຸຕານິ ກໂຣນຸຕາ ຍນຸຕານິ ວາເຫນຸຕາ ຜາຕິຕາທີນິ ປຈນຸຕາ ປຸປຸຜາຣາເມ ຈ ຜລາຣາເມ ຈ ກໂຣນຸຕາ ຕຕຸຖ ຕຕຸຖ ນິປຸຜນຸນານິ ປຸພຸພຕຸຕາທີນິ ອາຫຣິຕຸວາ ຣລຸໂລ ໂກຍຸຖາຄາຣເມວ ປູເຣສຸສນຸຕິ, ອຕຸຕໂນ ເຄເຫສຸ ຕຸຈຸລໂກຍຸເຖ ໂອໂລເກນຸຕາປີ ນ ກວິສຸສນຸຕິ, ຕຸຈຸລກຸມຸເກ ອໂນໂລເກຕຸວາ ປູຣິຕກຸມຸເກ ປູຣຕາສທິສເມວ ກວິສຸສຕິ໚ ອິໂຕ ນິທານມຸປີ ເຕ ກຍໍ ນຕຸຖິ, ນວມໍ ກເຖຫີຕິ໚

(໘) ກນຸເຕ, ເອກໍ ປລຸຈວຕຸຕປທຸມສລຸລນຸນໍ ຄມຸກີຣໍ ສພຸພໂຕ ຕິຕຸຖໍ ໂປກຸຂຣຕີ ອທຸທສໍ໚ ສມນຸຕໂຕ ທຸວິປທຈຕຸປຸປທາ ໂອ ຕຣິຕຸວາ ຕຕຸຖ ປານີຍໍ ປີວນຸຕິ໚ ຕສຸສາ ມຊເຊ ຄມຸກີຣຍຸຖາເນ ອຸທກໍ ອາວິລໍ, ຕີຣປຸປເທເສສຸ ທຸວິປທຈຕຸປຸປທານໍ ອກຸກມຍຸຖາເນ ອຈຸຈໍ ວິປຸປສນຸນໍ ອນາວິລໍ໚ ເອວາຫໍ ອທຸທສໍ໚ ອຍໍ ເມ ນວໂມ ສຸປີໂນ, ອິມສຸສ ໂກ ວິປາໂກຕິ? ອິມສຸສາປີ ອ ນາຄເຕເຍວ ວິປາໂກ ກວິສຸສຕິ໚ ອນາຄຕສຸມິລຸຫີ ຣາຊາໂນ ອສມຸມິກາ ກວິສຸສນຸຕິ, ລນຸທາທິວເສນ ອຄຕີ ຄຈຸລນຸຕາ ຣຊຊໍ ກາເຣສຸສນຸຕິ, ສມຸເມນ ວິນິຈຸລຍໍ ນາມ ນ ທສຸສນຸຕິ, ລລຸຊວິຕຸຕກາ ກວິສຸສນຸຕິ ສນໂລລາ, ຣຜຸຖວາສິເກສຸ ເນສໍ ຂນຸຕິເມຕຸ ຕານຸທຸທຍາ ນາມ ນ ກວິສຸສນຸຕິ, ກກຸຂລຸອາ ຜຣຸສາ ອຸຈຸຊຸຍນຸເຕ ອຸຈຸຊຸຕຕຸຄິກາ ວິຍ ມນຸສຸເສ ປີລຸເອນຸຕາ ນານປຸປກາເຣນ ພ ລີ ອຸປຸປາເທນຸຕາ ສນໍ ຄຕຸຫິສຸສນຸຕີ໚ ມນຸສຸສາ ພລີປີລຸອິຕາ ກິລຸຈິ ທາຕຸໍ ອສກຸໂກນຸຕາ ຄາມນິຄມາທໂຍ ລທຸເຫຕຸວາ ປຈຸຈນຸ ຕໍ ຄນຸຕຸວາ ວາສໍ ກປຸເປສຸສນຸຕີ, ມຊຸຊິມຊນປໂທ ສຸລຸໂລ ກວິສຸສຕີ, ປຈຸຈນຸໂຕ ພນວາໂສ ເສຍຸຍຖາປີ ໂປກຸຂຣຕີຍາ ມຊເຊ ອຸທກໍ ອາວິລໍ ປຣິຍນຸເຕ ວິປຸປສນຸນໍ໚ ອິໂຕນິທານມຸປີ ເຕ ກຍໍ ນຕຸຖິ, ທສມໍ ກເຖຫີຕິ໚

(໑໐) ກນຸເຕ, ເອກິສຸສາເຍວ ກຸມຸກິຍາ ປຈຸຈມານໍ ໂອທນໍ ອປາກໍ ອທຸທສໍ ''ອປາກ''ນຸຕິ ວິຈາເຣຕຸວາ ວິກຊິຕຸວາ ຄປີຕໍ ວິຍ ຕີ ຫາກາເຣຫີ ປຈຸຈມານໍ, ເອກສຸມີ ປສຸເສ ອຕິກິລິນຸໂນ ໂຫຕິ, ເອກສຸມີ ອຸຕຸຕຕຸທຸໂລ, ເອກສຸມີ ສຸປກຸໂກຕິ໚ ອຍໍ ເມ ທສໂມ ສຸປີ ໂນ, ອິມສຸສ ໂກ ວິປາໂກຕິ? ອິມສຸສາປີ ອນາຄເຕເຍວ ວິປາໂກ ກວິສຸສຕິ໚ ອນາຄຕສຸມິລຸຫີ ຣາຊາໂນ ອສມຸມິກາ ກວິສຸສນຸຕິ, ເຕສຸ ອສມຸມິເກສຸ ຣາຊຍຸຕຸຕາປີ ພຸຣາຫຸມຄຄຫປຕິກາປີ ເນຄມຊານປທາປີຕິ ສມຕພຸຣາຫຸມເຕ ອຸປາທາຍ ສພຸເພ ມນຸສຸສາ ອສມຸມິກາ ກວິສຸສນຸຕິ, ຕໂຕ ເຕສໍ ອາຣກຸຂເທວຕາ, ພລິປຜິຄຸຄາຫິກາ ເທວຕາ, ຣຸກຸຂເທວຕາ, ອາກາສຜຸຖເທວຕາຕິ ເອວໍ ເທວຕາປີ ອສມຸມິກາ ກວິສຸສນຸຕີ໚ ອສມຸມິກຣາຊູນລຸຈ ຣຊເຊ ວາຕາ ວິສມາ ຂຣາ ວາຍິສຸສນຸຕິ, ເຕ ອາກາສຜຸຖວິມານານີ ກມຸເປສຸສນຸຕິ, ເຕສຸ ກມຸປີເຕສຸ ເທວຕາ ກຸປີຕາ ເທວໍ ວສຸສິຕຸໍ ນ ທສຸສນຸຕິ, ວສຸສມາໂນປີ ສກລຣຜຸເຖ ເອກປຸປຫາເຣນ ນ ວສຸສິສຸສຕິ, ວສຸສມາໂນປີ ສພຸພຕຸຖ ກສິກມຸມສຸສ ວາ ວປຸປກມຸມສຸສ ວາ ອຸປກາຣໂກ ຫຸຕຸວາ ນ ວສຸສິສຸສຕີ໚ ຍຖາ ຈ ຣຜຸເຖ, ເອວໍ ຊນປເທປີ ຄາເມປີ ເອກຕລຸອາເກປີ ເອກສເຣປີ ເອກປຸປຫາເຣເນວ ນ ວສຸສິສຸສຕິ, ຕລຸອາກສຸສ ອຸປຣິກາເຄ ວສຸສນຸໂຕ ເຫຜຸຖາກາເຄ ນ ວສຸສິສຸສຕິ, ເຫຜຸຖາ ວສຸສນຸໂຕ ອຸປຣິ ນ ວສຸສິສຸສຕີ໚ ເອກສຸມີ ກາເຄ ສສຸສໍ ອຕິວສຸເສນ ນສຸສິສຸສຕິ, ເອກສຸ ມີ ອວສຸສເນນ ມິລາຍິສຸສຕິ, ເອກສຸມີ ສມຸມາ ວສຸສມາໂນ ສມຸປາເທສຸສຕີ໚ ເອວໍ ເອກສຸສ ຣລຸໂລ ຣຊເຊ ວຸຕຸຕສສຸສາ ຕິປຸປ ກາຣາ ກວິສຸສນຸຕິ ເອກກຸມຸກິຍາ ໂອທໂນ ວິຍ໚ ອິໂຕນິທານມຸປີ ເຕ ກຍໍ ນຕຸຖິ, ເອກາທສມໍ ກເຖຫີຕິ໚

(໑໑) ກນຸເຕ, ສຕສຫສຸສຄຸຜນິກໍ ຈນຸທນສາຣໍ ປູຕິຕກຸເກນ ວິກຸກິຕນຸເຕ ອທຸທສໍ໚ ອຍໍ ເມ ເອກາທສໂມ ສຸປີໂນ, ອິມສຸສ ໂກ

ວິປາໂກຕິ? ອິມສຸສາປິ ອນາຄເຕເຍວ ມຍຸຫໍ ສາສເນ ປຣິຫາຍນຸເຕ ວິປາໂກ ກວິສຸສຕິ຺ ອນາຄຕສຸມິຍຸຫິ ປຈຸຈຍໂລລາ ອລຊຸຊີ
ກິກຸຂູ ພຫູ ກວິສຸສນຸຕີ, ເຕ ມຍາ ປຈຸຈຍໂລລຸປຸປີ ນິມຸມເຖຕຸວາ ກຖິຕຊມຸມເທສນໍ ຈີວຣາທິຈຕຸປຈຸຈຍເຫຕຸ ປເຣສໍ ເທເສສຸສນຸ
ຕິ, ປຈຸຈເຍຫີ ມຸຈຸຊິຕາ ນິສຸສຣຕາປກຸເຂ ຖິຕາ ນິພຸພານາກິມຸຂໍ ກຕຸວາ ເທເສຕຸໍ ນ ສກຸຂິສຸສນຸຕີ, ເກວລໍ "ປທພຸຍຍຸຊນສມຸປຕຸ
ຕີຍຸເຈວ ມຊຸຣສທຸທຍຸຈ ສຸຕຸວາ ມຫຄຸພານິ ຈີວຣາທີນີ ທສຸສນຸຕີ" ອິຈຸເຈວໍ ເທເສສຸສນຸຕີ຺ ອປເຣ ອນຸຕຣວີຖິຈຕຸກຸກຣາຊທຸ
ວາຣາທີສຸ ນິສີທິຕຸວາ ກຫາປຕາອທຸຌກຫາປຕປາທມາສກຣູປາທີນິປີ ນິສຸສາຍ ເທເສສຸສນຸຕີ຺ ອິຕິ ມຍາ ນິພຸພານຄຸພນກໍ
ກຕຸວາ ເທສິຕໍ ຊມຸມໍ ຈຕຸປຈຸຈຍຕຸຖາຍ ເຈວ ກຫາປຕາທຸຌກຫາປຕາທີນໍ ອຕຸຖາຍ ຈ ວິກຸກີຕີຕຸວາ ເທເສນຸຕາ
ສຕສຫສຸສຄຸພນກໍ ຈນຸທນສາຣໍ ປູຕິຕກຸເກນ ວິກຸກິຕນຸຕາ ວິຍ ກວິສຸສນຸຕີ຺ ອິໂຕນິທານມຸປີ ເຕ ກຍໍ ນຕຸຖິ, ທຸວາທສມໍ ກເຖ
ທີຕີ຺

(໑໘) ກນຸເຕ, ຕຸຈຸຉລາພູນີ ອຸທເກ ສີທນຸຕານິ ອທຸທສໍ, ອິມສຸສ ໂກ ວິປາໂກຕິ? ອິມສຸສປິ ອນາຄເຕ ອຊມຸມິກຣາຊກາເລ ໂລ
ເກ ວິປຣິວຕຸຕນຸເຕເຍວ ວິປາໂກ ກວິສຸສຕິ຺ ຕທາ ທິ ຣາຊາໂນ ຊາຕິສມຸປນຸນານໍ ກຸລປຸຕຸຕານໍ ຍສໍ ນ ທສຸສນຸຕີ, ອກຸລີນານໍ
ເຍວ ທສຸສນຸຕີ, ເຕ ອິສຸສຣາ ກວິສຸສນຸຕີ, ອິຕເຣ ທລິທຸທາ຺ ຣາຊສມຸມຸເຂປີ ຣາຊທຸວາເຣປີ ອມຈຸຈສມຸມຸເຂປີ ວິນິຈຸຉຍຜຸຖາ
ເນປີ ຕຸຈຸຉລາພຸສທິສານໍ ອກຸລີນານໍເຍວ ກຖາ ໂອສີທິຕຸວາ ຖິຕາ ວິຍ ນິຈຸຈລາ ສຸປຸປຕິຜຸຖິຕາ ກວິສຸສຕິ຺ ສງຊສນຸນິປາເຕສຸປີ
ສງຊກມຸມຄຕກມຸມຜຸຖາເນສຸ ເຈວ ປຕຸຕຈີວຣປຣິເວຕາທີວິນິຈຸຉຍຜຸຖາເນສຸ ຈ ທຸສຸສີລານໍ ປາປປຸຄຸຄລານໍເຍວ ກຖາ ນິຍຸຍາ
ນິກາ ກວິສຸສຕິ, ນ ລຊຸຊີກິກຸຂູນນຸຕີ ເອວໍ ສພຸພຖາປີ ຕຸຈຸຉລາພຸສີທນກາໂລ ວິຍ ກວິສຸສຕິ຺ ອິໂຕນິທານມຸປີ ເຕ ກຍໍ ນຕຸຖິ,
ເຕຣສມໍ ກເຖທີຕີ຺

(໑໙) ກນຸເຕ, ມຫນຸຕມຫນຸຕາ ກູຍາຄາຣປຸປມາຕາ ຊນສີລາ ນາວາ ວິຍ ອຸທເກ ປຸລວມານາ ອທຸທສໍ, ອິມສຸສ ໂກ ວິປາໂກ
ຕິ? ອິມສຸສປິ ຕາທິເສເຍວ ກາເລ ວິປາໂກ ກວິສຸສຕິ຺ ຕທາ ທິ ອຊມຸມິກຣາຊາໂນ ອກຸລີນານໍ ຍສໍ ທສຸສນຸຕີ, ເຕ ອິສຸສຣາ
ກວິສຸສນຸຕີ, ກຸລີນາ ທຸຄຸຄຕາ຺ ເຕສຸ ນ ເກຈິ ຄາຣວໍ ກຣິສຸສນຸຕີ, ອິຕເຣສຸເຍວ ກຣິສຸສນຸຕີ຺ ຣາຊສມຸມຸເຂ ວາ ອມຈຸຈສມຸມຸເຂ
ວາ ວິນິຈຸຉຍຜຸຖາເນ ວາ ວິນິຈຸຉຍກຸສລານໍ ຊນສີລາສທິສານໍ ກຸລປຸຕຸຕານໍ ກຖາ ນ ໂອຄາທິຕຸວາ ປຕິຜຸຖທິສຸສຕິ຺ ເຕສຸ ກ
ເຖນຸເຕສຸ "ກິ ອິເມ ກເຖນຸຕີ"ຕິ ອິຕເຣ ປຣິຫາສເມວ ກຣິສຸສນຸຕີ຺ ກິກຸຂຸສນຸນິປາເຕສຸປີ ວຸຕຸຕປຸປກາເຣສຸ ຖາເນສຸ ເນວ ເປສເລ
ກິກຸຂູ ຄຣຸກາຕພຸເພ ມຍຸຍິສຸສນຸຕີ, ນາປີ ເຕສໍ ກຖາ ປຣິໂຍຄາທິຕຸວາ ປຕິຜຸຖທິສຸສຕິ, ສີລານໍ ປຸລວນກາໂລ ວິຍ ກວິສຸສຕິ຺ ອິ
ໂຕນິທານມຸປີ ເຕ ກຍໍ ນຕຸຖິ, ຈຸທຸທສມໍ ກເຖທີຕີ຺

(໒໐) ກນຸເຕ , ຂຸທຸທກມຊຸກປຸປຸຜປຸປມາຕາ ມຕຸຫູກິໂຍ ມຫນຸຕມຫນຸເຕ ກຕຸຫສປຸເປ ເວເຄນ ອນຸພນຸຊິຕຸວາ ອຸປຸປລນາລຸເອ
ວິຍ ຊິນຸທິຕຸວາ ຊິນຸທິຕຸວາ ມໍສໍ ຂາທິຕຸວາ ຄິລນຸຕິໂຍ ອທຸທສໍ, ອິມສຸສ ໂກ ວິປາໂກຕິ? ອິມສຸສປິ ໂລເກ ປຣິຫາຍນຸເຕ ອນາຄ
ເຕ ເອວ ວິປາໂກ ກວິສຸສຕິ຺ ຕທາ ທິ ມນຸສຸສາ ຕິພຸພຣາຄຊາຕິກາ ກິເລສານຸວຕຸຕກາ ຫຸຕຸວາ ຕຣຸຕຕຣຸຕານໍ ອຕຸຕໂນ ກຣິ
ຍານໍ ວເສ ວຕຸຕິສຸສນຸຕີ, ເຄເຫ ທາສກມຸມກຣາທໂຍປີ ໂຄມຫີສາທໂຍປີ ທີຣຍຸຍສຸວຕຸຕາມຸປີ ສພຸພໍ ຕາສເຍຸເວ ອາຍຕຸຕໍ
ກວິສຸສຕິ຺ "ອສຸກໍ ທີຣຍຸຍສຸວຕຸຕໍ ວາ ປຣິຈຸຉທາທິຊາຕໍ ວາ ກຫ"ນຸຕີ ວຸຕຸເຕ "ຍຕຸຖ ວາ ຕຕຸຖ ວາ ໂທຕຸ, ກິ ຕຸຍຸຫິມິນາ ພຸ
ຍາປາເຣນ, ຕຸວໍ ມຍຸຫໍ ຊເຣ ສນຸຕໍ ວາ ອສນຸຕໍ ວາ ຊານິຕຸກາໂມ ຊາໂຕ"ຕິ ວຕຸວາ ນານປຸປກາເຣຫິ ອກຸໂກສິຕຸວາ ມຸຂສຕຸຕີຫິ
ໂກຍຸເຍຕຸວາ ທາສເຈຍເກ ວິຍ ອຕຸຕໂນ ວເສ ກຕຸວາ ອຕຸຕໂນ ອິສຸສຣິຍໍ ປວຕຸເຕສຸສນຸຕີ຺ ເອວໍ ມຊຸກປຸປຸຜປຸປມາຕານໍ
ມຕຸຫູກໂປຕິການໍ ອາສີວິເສ ກຕຸຫສປຸເປ ຄິລນກາໂລ ວິຍ ກວິສຸສຕິ຺ ອິໂຕນິທານມຸປີ ເຕ ກຍໍ ນຕຸຖິ, ປນຸນຣສມໍ ກເຖທີຕີ຺

(໒໑) ກນຸເຕ, ທສທີ ອສທຸຊມຸເມທີ ສມນຸນາຄຕໍ ຄາມໂຄຈຣໍ ກາກໍ ກຍຸຈນວຕຸຕາຕາຍ "ສຸວຕຸຕາ"ຕິ ລທຸຊນາເມ
ສຸວຕຸຕຣາຊຫໍເສ ປຣິວາເຣນຸເຕ ອທຸທສໍ, ອິມສຸສ ໂກ ວິປາໂກຕິ? ອິມສຸສາປີ ອນາຄເຕ ທຸພຸພລຣາຊກາເລເຍວ ວິປາໂກ
ກວິສຸສຕິ຺ ອນາຄຕສຸມິຍຸຫິ ຣາຊາໂນ ຫຕຸຖິສິປຸປາທີສຸ ອກຸສລາ ຍຸທຸເຊສຸ ອວິສາຣທາ ກວິສຸສນຸຕີ, ເຕ ອຕຸຕໂນ ຣຊຸຊວິປຕຸຕີ
ອາສງກມານາ ສມານຊາຕິການໍ ກຸລປຸຕຸຕານໍ ອິສຸສຣິຍໍ ອທຕຸວາ ອຕຸຕໂນ ປາທມູລິກນຸຫາປກກປຸປກາທີນໍ ທສຸສນຸຕີ, ຊາຕິ
ໂຄຕຸຕສມຸປນຸນາ ກຸລປຸຕຸຕາ ຣາຊກຸເລ ປຕິຜຸຖໍ ອລກມານາ ຊີວີກໍ ກປຸເປຕຸໍ ອສມຕຸຖາ ຫຸຕຸວາ ອິສຸສຣິເຍ ຖິເຕ ຊາຕິໂຄຕຸຕຫີ
ເນ ອກຸລີເນ ອຸປຜຸຖຫນຸຕາ ວິຈຣິສຸສນຸຕີ, ສຸວຕຸຕຣາຊຫໍເສຫີ ກາກສຸສ ປຣິວາຣິຕກາໂລ ວິຍ ກວິສຸສຕິ຺ ອິໂຕນິທານມຸປີ ເຕ
ກຍໍ ນຕຸຖິ, ໂສລສມໍ ກເຖທີຕີ຺

(໒໒) ກນຸເຕ, ປຸພຸເພ ທີປີໂນ ເອລເກ ຂາທນຸຕີ, ອຫໍ ປນ ເອລເກ ທີປີໂນ ອນຸພນຸຊິຕຸວາ ມຸຣຸມຸຣູຕີ ຂາທນຸເຕ ອທຸທສໍ຺

ອຖຄຸເລ ຕສາ ວການ ເອລຸອເກ ທູຣໂຕວ ທິສວາ ຕສິຕາ ຕາສປ຺ປຕຸຕາ ຫຸຕວາ ເອລຸອການ໌ ກຍາປລາຍິຕວາ ຄຸມ຺ພຄໜາທີນິ ປວິສິຕວາ ນິລີຍີສຸ, ເອວາທ໌ ອທ຺ທສ໌, ອີມສຸສ ໂກ ວິປາໂກຕິ? ອີມສຸສປີ ອນາຄເຕ ອສມ຺ມິກຣາຊການເລເຍວ ວິປາໂກ ກວິສຸສ ຕິ຺ ຕທາ ທີ ອກຸລີນາ ຣາຊວລຸລກາ ອີສຸສຣາ ກວິສຸສນຸຕິ, ກຸລີນາ ອປຸລຸລາຕາ ທຸຄຸຄຕາ຺ ເຕ ຣາຊວລຸລກາ ຣາຊານ໌ ອຕຸຕ ໂນ ກຖ໌ ຄາຫາເປຕວາ ວິນິຈຸຈຍຄຸຖານາທີສຸ ພລວນຸໂຕ ຫຸຕວາ ກຸລີນານ໌ ປເວຕີອາຄຕານິ ເຂຕຸຕວຕຸຖາທີນິ "ອມ຺ຫາກ໌ ສນຸຕ ການິ ເອຕານີ"ຕິ ອກິຍຸຄຸຊິຕວາ ເຕສຸ "ນ ຕຸມ຺ຫາກ໌, ອມ຺ຫາກ"ນຸຕິ ອາຄນຸຕວາ ວິນິຈຸຈຍຄຸຖານາທີສຸ ວິວທນຸເຕສຸ ເວຕຸຕລ ຕາທີທີ ປຫຣາເປຕວາ ຄີວາຍ໌ ຄເຫຕວາ ອປກາທຸຜາເປຕວາ "ອຕຸຕໂນ ປມາຄ໌ ນ ຊານາຖ, ອມ຺ເຫຫີ ສທຸຂີ ວິວທຖ, ອີທານີ ໂວ ຣລຸໂລ ກເຖຕວາ ຫຕຸຖປາທຈຸເຈທນາທີນິ ກາເຣສຸສາມາ"ຕິ ສນຸຕຊຸເຊສຸສນຸຕິ຺ ເຕ ເຕສ໌ ກເຍນ ອຕຸຕໂນ ສນຸຕການິ ວຕຸ ຖູນີ "ຕຸມ຺ຫາກ໌ເຍເວຕານິ ຄຕຸຫຖາ"ຕິ ນິຍຸຍາເທຕວາ ອຕຸຕໂນ ເຄຫານິ ປວິສິຕວາ ກີຕາ ນິປຊຸຊິສຸສນຸຕິ຺ ປາປກິກຸຂູປີ ເປສ ເລ ກິກຸຂູ ຍຖາຣຸຈິ ວິເຫເຖສຸສນຸຕິ, ເຕ ເປສລາ ກິກຸຂູ ປຜິສຣຄ໌ ອລກມານາ ອຣລຸລ໌ ປວິສິຕວາ ຄໜນຄຸຖາເນສຸ ນິລີຍິສຸສນຸ ຕິ຺ ເອວ໌ ຫີນຊຈຸເຈຫິ ເຈວ ປາປກິກຸຂູຫິ ຈ ອຸປທຸທຸຕານ໌ ຊາຕິມນຸຕກຸລປຸຕຸຕານລຸເຈວ ເປສລກິກຸຂູນລຸຈ ເອລຸອການ໌ ກເຍນ ຕສວການ໌ ປລາຍນກາໂລ ວິຍ ກວິສຸສຕິ຺ ອີໂຕນິທານມຸປີ ເຕ ກຍ໌ ນຕຸຖິ຺ ອຍມຸປີ ທີ ສຸປີໂນ ອນາຄຕ໌ເຍວ ອາຣພຸກ ທິຄຸໂຖ຺ ພຸຣາຫຸມຕາ ປນ ນ ສມ຺ມສຸສມ຺ມຕາຍ ຕຍີ ສິເນເຫນ ກຖຍີສຸ, "ພຫຸສນ໌ ລກິສຸສາມາ"ຕິ ອາມິສາເປກຸຂຕາຍ ຊີວິຕວຸຕຸຕີ ນິສຸ ສາຍ ກຖຍີສູຕິ຺

ເອວ໌ ສຕຸຖາ ໂສລຸອສນຸນ໌ ມຫາສຸປີນານ໌ ນິປຸຜຕຸຕິ ກເຖຕວາ "ນ ໂຂ, ມຫາຣາຊ, ເອຕຣທີ ຕວລຸເລວ ອີເມ ສຸປີເນ ອທ຺ທສ, ໂປຣາຕກຣາຊາໂນປີ ອທ຺ທສ໌ສ຺ຸ ພຸຣາຫຸມຕາປີ ເນສ໌ ເອວເມວ ອີເມ ສຸປີເນ ຄເຫຕວາ ຍລຸລມຕຸຖເກ ຂີປີສຸ, ຕໂຕ ປຕຸທິເຕຫິ ທີນຸນເຍນ ຄນຸຕວາ ໂພຣິສຕຸຕ໌ ປຸຈຸຈີສ຺ຸ ໂປຣາຕກາ ປຕຸທິຕາປີ ເນສ໌ ອີເມ ສຸປີເນ ກເຖນຸຕາ ອີມີນາວ ນິຍາເມນ ກເຖສຸ"ນຸ ຕິ ວຕວາ ເຕນ ຍາຈິໂຕ ອຕີຕ໌ ອາຫຣີ຺

ອຕີເຕ ພາຣາຕສີຍ໌ ພຸຣຫຸມທຕຸເຕ ຣຊຊ໌ ກາເຣນຸເຕ ໂພຣິສຕຸໂຕ ອຸທິຈຈພຸຣາຫຸມຕກຸເລ ນິພຸພຕຸຕິຕວາ ວຍປຸປຕຸໂຕ ອີສິປພຸພຊຊ໌ ປພຸພຊິຕວາ ອກິລຸລາ ເຈວ ສມາປຕຸຕີໂຍ ຈ ນິພຸພຕຸເຕຕວາ ຫິມວນຸຕປຸປເທເສ ຊານກີລຸອ໌ ກີລຸອນຸໂຕ ວິຫຣຕິ຺ ຕທາ ພາຣາຕສີຍ໌ ພຸຣຫຸມທຕຸໂຕ ອີມີນາວ ນິຍາເມນ ອີເມ ສຸປີເນ ທິສວາ ພຸຣາຫຸມເຕ ປຸຈຸຈີ຺ ພຸຣາຫຸມຕາ ເອວເມວ ຍລຸລ໌ ຍຊິຕຸ໌ ອາຣກີສ຺ຸ ເຕສຸ ປຸໂຣທິຕສຸສ ອນຸເຕວາສີກມາຕໂວ ປຕຸທິໂຕ ພຸຍຕຸໂຕ ອາຈຣິຍ໌ ອາຫ – "ອາຈຣິຍ, ຕຸມ຺ເຫຫີ ມຍ໌ ຕໂຍ ເວເທ ອຸຄຸຄຕຸຫາປີຕາ, ນນຸ ເຕສຸ ເອກ໌ ມາເຣຕວາ ເອກສຸສ ໂສຕຸຖິກມ຺ມສຸສ ກາຣຄ໌ ນາມ ນຕຸຖີ"ຕິ຺ ຕາຕ, ອີມີນາ ອຸປາເຍນ ອມ຺ຫາກ໌ ພຫຸສນ໌ ອຸປຸປຊຸຊິສຸສຕິ, ຕວ໌ ປນ ຣລຸໂລ ສນ໌ ຣກຸຂິຕຸກາໂມ ມລຸເລຕິ຺ ມາຕໂວ "ເຕນ ທີ, ອາຈຣິຍ, ຕຸມ຺ເຫ ຕຸມ຺ຫາ ກ໌ ກມ຺ມ໌ ກໂຣຖ, ອຫ໌ ຕຸມ຺ຫາກ໌ ສນຸຕິເກ ກີ ກຣິສຸສາມີ"ຕິ ວິຈຣນຸໂຕ ຣລຸໂລ ອຸຍຸຍານ໌ ອຄມາສີ຺

ຕ໌ ທິວສເມວ ໂພຣິສຕຸໂຕປີ ຕ໌ ການຣຄ໌ ລຕວາ "ອຊຊ ມຍີ ມນຸສຸສປຖ໌ ຄເຕ ມຫາຊນສຸສ ພນຸສນາ ໂມກຸໂຂ ກວິສຸສຕີ"ຕິ ອາ ກາເສນ ຄນຸຕວາ ອຸຍຸຍາເນ ໂອຕຣິຕວາ ສຸວຕຸຕປຜິມາ ວິຍ ມງຄລສີລາຕເລ ນິສີທີ຺ ມາຕໂວ ໂພຣິສຕຸຕ໌ ອຸປສງກມິຕວາ ວນຸທິຕວາ ເອກມນຸຕ໌ ນິສີທິຕວາ ປຜິສນຸຖາຣມກາສີ຺ ໂພຣິສຕຸໂຕປີ ເຕນ ສທຸຂີ ມສຸຣປຜິສນຸຖາຣ໌ ກຕວາ "ກີ ນຸ ໂຂ, ມາຕາວ, ຣາຊາ ສມ຺ເມນ ຣຊຊ໌ ກາເຣຕີ"ຕິ ປຸຈຸຈີ຺ "ກນຸເຕ, ຣາຊາ ນາມ ສມ຺ມິໂກ, ອປີຈ ໂຂ ຕ໌ ພຸຣາຫຸມຕາ ອຕີຕຸເຖ ປກຸຂນຸ ທາເປ"ນຸຕິ຺ ຣາຊາ ໂສລຸອສ ສຸປີເນ ທິສວາ ພຸຣາຫຸມຕານ໌ ອາໂຣເຈສິ຺ ພຸຣາຫຸມຕາ "ຍລຸລ໌ ຍຊີສຸສາມາ"ຕິ ອາຣທຸຂາ຺ ກີ ນຸ ໂຂ, ກນຸເຕ, "ອຍ໌ ນາມ ອີເມສ໌ ສຸປີນານ໌ ນິປຸຜຕຸຕີ"ຕິ ຣາຊານ໌ ສລຸລາເປຕວາ ຕຸມ຺ຫາກ໌ ມຫາຊນ໌ ກຍາ ໂມເຈຕຸ໌ ນ ວຜຸຜຕິ ຕິ຺ ມຍ໌ ໂຂ, ມາຕາວ, ຣາຊານ໌ ນ ຊານາມ, ຣາຊາປີ ອມ຺ເຫ ນ ຊານາຕິ຺ ສເຈ ປນ ອີຣາຄນຸຕວາ ປຸຈຸເສຍຍ, ກເຖຍຍາມສຸສ ມຍນຸຕິ຺ ມາຕໂວ "ອຫ໌, ກນຸເຕ, ຕ໌ ອາເນສຸສາມີ, ຕຸມ຺ເຫ ມມາຄມນ໌ ອຸທິກຸຂນຸຕາ ມຸຫຸຕຸຕ໌ ນິສີທຖາ"ຕິ ໂພຣິສຕຸຕ໌ ປຜິຊາ ນາເປຕວາ ຣລຸໂລ ສນຸຕິກ໌ ຄນຸຕວາ "ມຫາຣາຊ, ເອໂກ ອາກາສຈາຣີໂກ ຕາປໂສ ຕຸມ຺ຫາກ໌ ອຸຍຸຍາເນ ໂອຕຣິຕວາ 'ຕຸມ຺ເຫຫິ ທິຄຸຖສຸປີນານ໌ ນິປຸຜຕຸຕີ ກເຖສຸສາມີ'ຕິ ຕຸມ຺ເຫ ປກຸໂກສຕີ"ຕິ ອາຫ຺

ຣາຊາ ຕສຸສ ກຖ໌ ສຸຕວາ ຕາວເທວ ມຫນຸເຕນ ປຣິວາເຣນ ອຸຍຸຍານ໌ ຄນຸຕວາ ຕາປສ໌ ວນຸທິຕວາ ເອກມນຸຕ໌ ນິສິນຸໂນ ປຸຈຸຈີ "ຕຸມ຺ເຫ ກີຣ, ກນຸເຕ, ມຍາ ທິຄຸຖສຸປີນານ໌ ນິປຸຜຕຸຕີ ຊານາຖາ"ຕິ? "ອາມ, ມຫາຣາຊາ"ຕິ຺ "ເຕນ ທີ ກເຖຖາ"ຕິ຺ "ກເຖມີ, ມຫາຣາຊ, ຍຖາທິຄຸເຖ ຕາວ ສຸປີເນ ມ໌ ສາເວທີ"ຕິ຺ "ສາຫຸ, ກນຸເຕ"ຕິ ຣາຊາ –

“ອຸສຠາ ຣຸກ຺ຂາ ຄາວິໂຍ ຄວາ ຈ,

ອສ຺ໂສ ກໍໂສ ສິງຄາລີ ຈ ກຸມ຺ໂຠ;

ໂປກ຺ຂຣຓີ ຈ ອປາກຈນ຺ທນໍ.

“ລາພູນິ ສີທນ຺ຕິ ສິລາ ປ຺ລວນ຺ຕິ, ມຓ຺ຑູກິໂຍ ກຓ຺ຫສປ຺ເປ ຄິລນ຺ຕິ;

ກາກໍ ສຸວຓ຺ຓາ ປຣິວາຣຍນ຺ຕິ, ຕສາ ວກາ ເອຬການໍ ຠຍາ ຫີ”ຕິ. –

ວຕ຺ວາ ປເສນທິຣຎ຺ຎາ ກຖິຕນິຍາເມເນວ ສຸປິເນ ກເຖສິ.

ໂພຘິສຕ຺ໂຕປິ ເຕສໍ ອິທານິ ສຕ຺ຖາຣາ ກຖິຕນິຍາເມເນວ ວິຕ຺ຖາຣໂຕ ນິປ຺ຜຕ຺ຕິໍ ກເຖຕ຺ວາ ປຣິໂຍສາເນ ສຍໍ ອິທໍ ກເຖສິ –

“ວິປ຺ຣິຍາໂສ ວຕ຺ຕຕິ ນຍິຘ ມຕ຺ຖີ”ຕິ;

ຕຕ຺ຣາຍມຕ຺ໂຖ – ອຍໍ, ມຫາຣາຊ, ອິເມສໍ ສຸປິນານໍ ນິປ຺ຜຕ຺ຕິ. ຍໍ ປເນຕໍ ເຕສໍ ປຏິຆາຕຕ຺ຖາຍ ຍຎ຺ຎກມ຺ມໍ ວຕ຺ຕຕິ, ຕໍ ວິປ຺ຣິຍາໂສ ວຕ຺ຕຕິ ວິປ຺ຣີຕໂຕ ວຕ຺ຕຕິ, ວິປ຺ລ຺ລາເສນ ວຕ຺ຕຕີຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ. ກິໍກາຣຓາ? ອິເມສຎ຺ຫິ ນິປ຺ຜຕ຺ຕິ ນາມ ໂລກສ຺ສ ວິປ຺ຣິວຕ຺ຕນກາເລ, ອກາຣຓສ຺ສ ກາຣຓນ຺ຕິ ຄຫຓກາເລ, ກາຣຓສ຺ສ ອກາຣຓນ຺ຕິ ຉຑ຺ຑນກາເລ, ອຠູຕສ຺ສ ຠູຕນ຺ຕິ ຄຫຓກາເລ, ຠູຕສ຺ສ ອຠູຕນ຺ຕິ ຊຫນກາເລ, ອລຊ຺ຊີນໍ ອຸສ຺ສນ຺ນກາເລ, ລຊ຺ຊີນຎ຺ຈ ປຣິຫີນກາເລ ຠວິສ຺ສຕິ. ນຍິຘ ມຕ຺ຖີຕິ ອິທານິ ປນ ຕວ ວາ ມມ ວາ ກາເລ ອິຘ ອິມສ຺ມິໍ ປຸຣິສຍຸເຄ ວຕ຺ຕມາເນ ເອເຕສໍ ນິປ຺ຜຕ຺ຕິ ນຕ຺ຖິ. ຕສ຺ມາ ເອເຕສໍ ປຏິຆາຕາຍ ວຕ຺ຕມານໍ ຍຎ຺ຎກມ຺ມໍ ວິປ຺ລ຺ລາເສນ ວຕ຺ຕຕິ, ອລໍ ເຕນ. ນຕ຺ຖິ ເຕ ອິໂຕນິທານໍ ຠຍໍ ວາ ຉມ຺ຠິຕຕ຺ຕໍ ວາຕິ ມຫາປຸຣິໂສ ຣາຊານໍ ສມສ຺ສາເສຕ຺ວາ ມຫາຊນໍ ພນ຺ຘນາ ໂມເຈຕ຺ວາ ປຸນ ອາກາເສ ຐຕ຺ວາ ຣຎ຺ໂຎ ໂອວາທໍ ທຕ຺ວາ ປຎ຺ຈສຸ ສີເລສຸ ປຕິຏ຺ຐາເປຕ຺ວາ “ອິໂຕ ປຏ຺ຐາຍ, ມຫາຣາຊ, ພ຺ຣາຫ຺ມເຓຫິ ສທ຺ຘິໍ ເອກໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ປສຸຆາຕຍຎ຺ຎໍ ມາ ຍຊີ”ຕິ ຘມ຺ມໍ ເທເສຕ຺ວາ ອາກາເສເນວ ອຕ຺ຕໂນ ວສນຏ຺ຐານໍ ອຄມາສິ. ຣາຊາປິ ຕສ຺ສ ໂອວາເທ ຐິໂຕ ທານາທີນິ ປຸຎ຺ຎານິ ກຕ຺ວາ ຍຖາກມ຺ມໍ ຄໂຕ.

ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ຘ຺ມມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ “ສຸປິນປ຺ຈ຺ຈຍາ ເຕ ຠຍໍ ນຕ຺ຖິ, ຫເຣຕໍ ຍຎ຺ຎ”ນ຺ຕິ ຍຎ຺ຎໍ ຫາເຣຕ຺ວາ ມຫາຊນສ຺ສ ຊີວິຕທານໍ ທຕ຺ວາ ອນຸສນ຺ຘິໍ ຆເຏຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຘາເນສິ – “ຕທາ ຣາຊາ ອານນ຺ໂທ ອໂຫສິ, ມາຓໂວ ສາຣິປຸຕ຺ໂຕ, ຕາປໂສ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິ”ນ຺ຕິ.

ປຣິນິພ຺ພຸເຕ ປນ ຠຄວຕິ ສງ຺ຄີຕິກາຣກາ “ອຸສຠາ”ຕິອາທີນິ ຕີຓິ ປທານິ ອຑ຺ຒກໍ ອາໂຣເປຕ຺ວາ “ລາພູນິ”ຕິອາທີນິ ຈຕ຺ຕາຣິ ປທານິ ເອກໍ ຄາຖໍ ກຕ຺ວາ ເອກກນິປາຕປາຬິໍ ອາໂຣເປສຸນ຺ຕິ.

ມຫາສຸປິນຊາຕກວຓ຺ຓນາ ສຕ຺ຕມາ.

[໗໘] ໘. ອິລ຺ລີສຊາຕກວຓ຺ຓນາ

ອຸໂຠ ຂຎ຺ຊາຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ມຈ຺ຉຣິຍໂກສິຍເສຏ຺ຐິໍ ອາຣພ຺ພ ກເຖສິ. ຣາຊຄຫນຄຣສ຺ສ ກິຣ ອວິທູເຣ ສກ຺ກາຣໍ ນາມ ນິຄໂມ ອໂຫສິ, ຕຕ຺ເຖໂກ ມຈ຺ຉຣິຍໂກສິໂຍ ນາມ ເສຏ຺ຐິ ອສີຕິໂກຏິວິຠໂວ ປຏິວສຕິ. ໂສ ຕິຓຄ຺ເຄນ ເຕລພິນ຺ທຸມຕ຺ຕມ຺ປິ ເນວ ປເຣສໍ ເທຕິ, ນ ອຕ຺ຕນາ ປຣິຠຸຎ຺ຊຕິ. ອິຕິ ຕສ຺ສ ຕໍ ວິຠວຊາຕໍ ເນວ ປຸຕ຺ຕທາຣາທີນໍ, ນ ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓານໍ ອຕ຺ຖໍ ອນຸໂຠຕິ, ຣກ຺ຂສປ຺ຣິຄ຺ຄຫິຕໂປກ຺ຂຣຓີ ວິຍ ອປ຺ຣິໂຠຄໍ ຕິຏ຺ຐຕິ.

ສຕ຺ຖາ ເອກທິວສໍ ປຈ຺ຈູສສມເຍ ມຫາກຣຸຕາສມາປຕ຺ຕິໂຕ ວຸຍ຺ຖາຍ ສກລໂລກຂາຕຸຍໍ ໂພຂເນຍ຺ຍພນ຺ຂເວ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ປຝ຺ຈຈຕ຺ຕາລີສໂຍຊນມຕ຺ຖເກ ວສນ຺ຕສ຺ສ ຕສ຺ສ ເສຍ຺ຖິໂນ ສປ຺ຊາປຕິກສ຺ສ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລສ຺ສ ອຸປນິສ຺ສຍໍ ອທ຺ທສຯ ຕໂຕ ປຸຣິມທິວເສ ປນ ຣາຊານໍ ອຸປຍ຺ຖາຕຸໍ ຣາຊເຄຫໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຣາຊູປຍ຺ຖານໍ ກຕ຺ວາ ອາຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ເອກໍ ລາຕຊຊຕ຺ຕໍ ຊນປທມນຸສ຺ສໍ ກຸມ຺ມາສປູຣໍ ກປ຺ລຸລປູວໍ ຂາທນ຺ຕໍ ທິສ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ປີປາສໍ ອຸປ຺ປາເທຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ໝຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຈິນ຺ເຕສິ “ສຈາຫໍ ‘ກປ຺ລຸລປູວໍ ຂາທິຕຸກາໂມມ຺ຫີ’ຕິ ວກ຺ຂາມິ, ພຫູ ມຍາ ສທ຺ຂີ ຂາທິຕຸກາມາ ກວິສ຺ສນ຺ຕິ, ເອວໍ ເມ ພຫູນິ ຕຕ຺ຫຸລສປ຺ປີມຊຸຜາຕິຕາທີນິ ປຣິກ຺ຂຍໍ ຄມິສ຺ສນ຺ຕິ, ນ ກສ຺ສຈິ ກເຖສ຺ສາມີ’’ຕິ ຕຕ຺ຫໍ ອຂີວາເສນ຺ໂຕ ວິຈຣຕິຯ ໂສ ຄຈ຺ຉນ຺ເຕ ຄຈ຺ຉນ຺ເຕ ກາເລ ອຸປ຺ປຕ຺ຫຸປ຺ປຕ຺ຫຸກຊາໂຕ ຂມນິສນ຺ຖຕຄຕ຺ໂຕ ຊາໂຕ ຯ ຕໂຕ ຕຕ຺ຫໍ ອຂີວາເສຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ໂຕ ຄພ຺ກໍ ປວິສິຕ຺ວາ ມຝ຺ຈກໍ ອຸປຄູຫິຕ຺ວາ ນິປ຺ຊຊິຯ ເອວໍຄໂຕປີ ຂນຫານິກເຍນ ກສ຺ສຈິ ກິຝ຺ຈິ ນ ກເຖສິຯ

ອຖ ນໍ ກຣິຍາ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ປີຍ຺ຖີ ປຣິມຊ຺ຊິຕ຺ວາ “ກີ ເຕ ສາມີ, ອຜາສຸກ’’ນ຺ຕິ ປຸຈ຺ຉິຯ “ນ ເມ ກິຝ຺ຈິ ອຜາສຸກໍ ອຕ຺ຖີ’’ຕິຯ “ກີ ນຸ ໂຂ ເຕ ຣາຊາ ກຸປີໂຕ’’ຕິ? “ຣາຊາປີ ເມ ນ ກຸປ຺ປຕີ’’ຕິຯ “ອຖ ກີ ເຕ ປຸຕ຺ຕຂີຕາທີຫິ ວາ ທາສກມ຺ມກຣາທີຫິ ວາ ກິຝ຺ຈິ ອມນາປໍ ກຕໍ ອຕ຺ຖີ’’ຕິ? “ເອວຣູປມ຺ປີ ນຕ຺ຖີ’’ຕິຯ “ກິສ຺ມິຝ຺ຈິ ປນ ເຕ ຕຕ຺ຫາ ອຕ຺ຖີ’’ຕິ? ເອວໍ ວຸຕ຺ເຕປີ ຂນຫານິກເຍນ ກິຝ຺ຈິ ອວຕ຺ວາ ນິສ຺ສທ຺ໂທວ ນິປ຺ຊຊິຯ ອຖ ນໍ ກຣິຍາ “ກເຖຫີ, ສາມີ, ກິສ຺ມີ ເຕ ຕຕ຺ຫາ’’ຕິ ອາຫຯ ໂສ ວຈນໍ ປຣິຄິລນ຺ໂຕ ວິຍ “ອຕ຺ຖີ ເມ ເອກາ ຕຕ຺ຫາ’’ຕິ ອາຫຯ “ກີ ຕຕ຺ຫາ, ສາມີ’’ຕິ? “ກປ຺ລຸລປູວໍ ຂາທິຕຸກາໂມມ຺ຫີ’’ຕິຯ “ອຖ ກິມຕ຺ຖໍ ນ ກເຖສິ, ກີ ຕ຺ວໍ ທລິທ຺ໂທ, ອິທານິ ສກລສກ຺ກາຣນິຄມວາສີນໍ ປໂຫນເກ ກປ຺ລຸລປູເວ ປຈິສ຺ສາມີ’’ຕິ? “ກີ ເຕ ເອເຕຫີ, ເຕ ອຕ຺ຕໂນ ກມ຺ມໍ ກຕ຺ວາ ຂາທິສ຺ສນ຺ຕີ’’ຕິ? “ເຕນ ຫິ ເອກຣຈ຺ຉວາສີນໍ ປໂຫນເກ ປຈາມີ’’ຕິຯ ຊານາມຫໍ ຕວ ມຫທ຺ຂນກາວນ຺ຕິຯ “ເຕນ ຫິ ອິມສ຺ມີ ເຄຫມຕ຺ເຕ ສພ຺ເພສໍ ປໂຫນກໍ ກຕ຺ວາ ປຈາມີ’’ຕິຯ “ຊານາມຫໍ ຕວ ມຫຊ຺ຊາສຍກາວ’’ນ຺ຕິຯ “ເຕນ ຫິ ເຕ ປຸຕ຺ຕທາຣມຕ຺ຕສ຺ເສວ ປໂຫນກໍ ກຕ຺ວາ ປຈາມີ’’ຕິຯ “ກີ ປນ ເຕ ເອເຕຫີ’’ຕິ? “ເຕນ ຫິ ຕຸຍ຺ຫຝ຺ຈ ມຍ຺ຫຝ຺ຈ ປໂຫນກໍ ກຕ຺ວາ ປຈາມີ’’ຕິຯ “ຕ຺ວໍ ກີ ກຣິສ຺ສສີ’’ຕິ? “ເຕນ ຫິ ເອກສ຺ເສວ ເຕ ປໂຫນກໍ ກຕ຺ວາ ປຈາມີ’’ຕິຯ “ອິມສ຺ມີ ຖາເນ ປຈ຺ຈມານໍ ພຫູ ປຈ຺ຈາສີສນ຺ຕິ, ສກລຕຕ຺ຫຸເລ ຖເປຕ຺ວາ ກິນ຺ນຕຕ຺ຫຸເລ ຈ ອຸທ຺ຂນກປ຺ລຸລາທີນິ ຈ ອາທາຍ ໂຖກໍ ຂີຣສປ຺ປີມຊຸຜາຕິຕຝ຺ຈ ຄເຫຕ຺ວາ ສຕ຺ຕກູມິກສ຺ສ ປາສາທສ຺ສ ອຸປຣິມຕລໍ ອາຣຸຍ຺ຫ ປຈ, ຕຕ຺ຖາຫໍ ເອກໂກວ ນິສີທິຕ຺ວາ ຂາທິສ຺ສາມີ’’ຕິຯ ສາ “ສາຂູ’’ຕິ ປຜິສ຺ສຸຕິຕ຺ວາ ຄເຫຕພ຺ພໍ ຄາຫາເປຕ຺ວາ ປາສາທໍ ອາຣຸຍ຺ຫ ທາສີໂຍ ວິສ຺ສຊ຺ເຊຕ຺ວາ ເສຍ຺ຖີ ປກ຺ໂກສາເປສິຯ ໂສ ອາທິໂຕ ປຍ຺ຖາຍ ທ຺ວາຣານິ ປີທຫນ຺ໂຕ ສພ຺ພທ຺ວາເຣສຸ ສູຈິໝຜິການິ ທຕ຺ວາ ສຕ຺ຕມຕລໍ ອກິຣຸຫິຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖປີ ທ຺ວາຣໍ ປີທຫິຕ຺ວາ ນິສີທິຯ ກຣິຍາປີສ຺ສ ອຸທ຺ຂເນ ອຄ຺ຄີ ຊາເລຕ຺ວາ ກປ຺ລຸລກໍ ອາໂຣເປຕ຺ວາ ປູເວ ປຈິຕຸໍ ອາຣກິຯ

ອຖ ສຕ຺ຖາ ປາໂຕວ ມຫາໂມຄ຺ຄລ຺ລານຕ຺ເຖຣໍ ອາມນ຺ເຕສິ, “ເອໂສ, ໂມຄ຺ຄລ຺ລານ, ຣາຊຄຫນຄຣສ຺ສ ອວິທູເຣ ສກ຺ກາຣນິຄເມ ມຈ຺ຉຣິຍໂກສິຍເສຍ຺ຖີ ‘ກປ຺ລຸລປູເວ ຂາທິສ຺ສາມີ’ຕິ ອຝ຺ເຝສໍ ທສ຺ສນກເຍນ ສຕ຺ຕກູມິເກ ປາສາເທ ກປ຺ລຸລປູເວ ປຈາເປຕິຯ ຕ຺ວໍ ຕຕ຺ຖ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕໍ ເສຍ຺ຖີ ທເມຕ຺ວາ ນິພ຺ພິເສວນໍ ກຕ຺ວາ ອຸໂກປີ ຊຍມ຺ປຕິເກ ປູເວ ຈ ຂີຣສປ຺ປີມຊຸຜາຕິຕາທີນິ ຈ ຄາຫາເປຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ພເລນ ເຊຕວນໍ ອາເນຫີຯ ອຊ຺ຊາຫໍ ປຝ຺ຈຫິ ກິກ຺ຂຸສເຕຫີ ສທ຺ຂີ ວິຫາເຣເຍວ ນິສີທິສ຺ສາມີ, ປູເວເຫວ ກຕ຺ຕກິຈ຺ຈໍ ກຣິສ຺ສາມີ’’ຕິຯ ເຖໂຣ “ສາຂຸ, ກນ຺ເຕ’’ຕິ ສຕ຺ຖຸ ວຈນໍ ສມ຺ປຜິຈ຺ຉິຕ຺ວາ ຕາວເທວ ອິທ຺ຂິພເລນ ຕໍ ນິຄມໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ປາສາທສ຺ສ ສີຫປຝ຺ຊຣທ຺ວາເຣ ສຸນິວຕ຺ໂຖ ສຸປາຣຸໂຕ ອາກາເສເຍວ ມຕິຣູປກໍ ວິຍ ອຍ຺ຖາສິຯ

ມຫາເສຍ຺ຖິໂນ ເຖຣໍ ທິສ຺ວາວ ຫທຍມໍສໍ ກມ຺ປີຯ ໂສ “ອຫໍ ເອວຣູປານຝ຺ເຝວ ກເຍນ ອິມໍ ຖານໍ ອາຄໂຕ, ອຍຝ຺ຈ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ວາຕປານທ຺ວາເຣ ຖິໂຕ’’ຕິ ຄເຫຕພ຺ພຄຫຕໍ ອປ຺ສ຺ສນ຺ໂຕ ອຄ຺ຄິມ຺ຫີ ປກ຺ຂິຕ຺ຕໂລຕສກ຺ຂຣາ ວິຍ ໂທເສນ ຕຍຕຍາຍນ຺ໂຕ ເອວມາຫ “ສມຕ, ອາກາເສ ຖຕ຺ວາ ຕ຺ວໍ ກີ ລກິສ຺ສສິ, ອາກາເສ ອປເທ ປທໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ຈງ຺ກມນ຺ໂຕປີ ເນວ ລກິສ຺ສສີ’’ຕິຯ ເຖໂຣ ຕສ຺ມິເຍວ ຖາເນ ອປຣາປຣໍ ຈງ຺ກມິຯ ເສຍ຺ຖີ “ຈງ຺ກມນ຺ໂຕ ກີ ລກິສ຺ສສີ, ອາກາເສ ປລ຺ລງ຺ເກນ ນິສີທມາໂນປີ ນ ລກິສ຺ສສິເຍວາ’’ຕິ ອາຫຯ ເຖໂຣ ປລ຺ລງ຺ກໍ ອາກຸຊິຕ຺ວາ ນິສີທິຯ ອຖ ນໍ “ນິສິນ຺ໂນ ກີ ລກິສ຺ສສີ, ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ວາຕປາເນາມ຺ມາເຣ ຖິໂຕປີ ນ ລກິສ຺ສສີ’’ຕິ ອາຫຯ ອຖ ເຖໂຣ ອຸມ຺ມາເຣ ອຍ຺ຖາສິຯ ອຖ ນໍ “ອຸມ຺ມາເຣ ຖິໂຕ ກີ ລກິສ຺ສສິ, ຊູມາຍນ຺ໂຕປີ ນ ລກິສ຺ສສິເຍວາ’’ຕິ ອາຫຯ ເຖໂຣ ຊູມາຍິ, ສກລປາສາໂທ ເອກຊູໂມ ອໂຫສິ, ເສຍ຺ຖິໂນ ອກ຺ຂີນໍ ສູຈິຍາ ວິຊ຺ຊນກາໂລ ວິຍ ຊາໂຕຯ ເຄຫຊ຺ຊາຍນກເຍນ ປນ ນໍ “ປຊ຺ຊລນ຺ໂຕປີ ນ ລກິສ຺ສສີ’’ຕິ ອວຕ຺ວາ ຈິນ຺ເຕສິ “ອຍໍ ສມໂຕ ສຸຍ຺ຖຸ ລຄ຺ໂຄ, ອລທ຺ຂາ ນ ຄມິສ຺ສຕິ, ເອກມສ຺ສ ປູວໍ ທາເປສ຺ສາມີ’’ຕິ ກຣິຍໍ ອາຫ – “ກທ຺ເທ, ເອກໍ ຊຸທ຺ທກປູວໍ ປຈິຕ຺ວາ ສມຕສ຺ສ ທຕ຺ວາ ອຸຍ຺ໂຍເຊຫີ ນ’’ນ຺ຕິຯ ສາ ໂຖກໍຝ຺ເຝວ ປີຍ຺ຖໍ ກປ຺ລຸລປາຕິຍໍ ປກ຺ຂິປີ, ມຫາປູໂວ ຫຸຕ຺ວາ ສກລປາຕີ ປູເຣຕ຺ວາ ອຸທ຺ຂຸມາໂຕ ອຍ຺ຖາສິຯ

ເສຏ຺ຐິ ຕໍ ທິສ຺ວາ “ພຫຸ ຕຍາ ປິຏ຺ຐໍ ຄຫິຕໍ ຠວິສ຺ສຕີ”ຕິ ສຍເມວ ທພ຺ພິກຓ຺ເຓນ ໂຖກຕຣໍ ປິຏ຺ຐໍ ຄເຫຕ຺ວາ ປກ຺ຂິປິ, ປູໂວ ປຸຣິມ
ປູວໂຕ ມຫນ຺ຕຕໂຣ ຊາໂຕຯ ເອວໍ ຍໍ ຍໍ ປຈຕິ, ໂສ ໂສ ມຫນ຺ຕມຫນ຺ໂຕວ ໂຫຕິຯ ໂສ ນິພ຺ພິນ຺ໂນ ຠຣິຍໍ ອາຫ “ຠທ຺ເທ, ອິມສ຺ສ
ເອກໍ ປູວໍ ເທຫີ”ຕິຯ ຕສ຺ສາ ປຈ຺ຉິໂຕ ເອກໍ ປູວໍ ຄຓ຺ຫນ຺ຕິຍາ ສພ຺ເພ ເອກາພທ຺ຘາ ອລ຺ລີຍິໍສຸຯ ສາ ເສຏ຺ຐິໍ ອາຫ “ສາມິ, ສພ຺ເພ
ປູວາ ເອກໂຕ ລຄ຺ຄາ, ວິສຸໍ ກາຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກມີ”ຕິຯ “ອຫໍ ກຣິສ຺ສາມີ”ຕິ ໂສປິ ກາຕຸໍ ນາສກ຺ຂິຯ ອຸໂຠ ຊນາ ໂກຏິຍໍ ຄເຫຕ຺ວາ
ກຑ຺ຒນ຺ຕາປິ ວິໂຍເຊຕຸໍ ນາສກ຺ຂິໍສຸເຍວຯ ອຖສ຺ສ ປູເວຫິ ສທ຺ຘິໍ ວາຍມນ຺ຕສ຺ເສວ ສຣີຣໂຕ ເສທາ ມຸຈ຺ຈິໍສຸ, ປິປາສາ ຈ ປຈ຺ຉິຊ຺
ຊິຯ ຕໂຕ ຠຣິຍໍ ອາຫ “ຠທ຺ເທ, ນ ເມ ປູເວຫິ ອຕ຺ໂຖ, ປຈ຺ຉິຍາ ສທ຺ຘິໍເຍວ ອິມສ຺ສ ຠິກ຺ຂຸສ຺ສ ເທຫີ”ຕິຯ ສາ ປຈ຺ຉິໍ ອາທາຍ
ເຖຣໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ສພ຺ເພ ປູເວ ເຖຣສ຺ສ ອທາສິຯ ເຖໂຣ ອຸຠິນ຺ນມ຺ປິ ຘມ຺ມໍ ເທເສສິ, ຕິຓ຺ຓໍ ຣຕນານໍ ຄຸເຓ ກເຖສິ, “ອຕ຺ຖິ
ທິນ຺ນໍ, ອຕ຺ຖິ ຍິຏ຺ຐ”ນ຺ຕິ ທານາທີນໍ ຜລໍ ຄຄນຕເລ ປຸຓ຺ຓຈນ຺ທໍ ວິຍ ທສ຺ເສສິຯ

ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ປສນ຺ນຈິຕ຺ໂຕ ເສຏ຺ຐິ “ຠນ຺ເຕ, ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ອິມສ຺ມິໍ ປລ຺ລງ຺ເກ ນິສີທິຕ຺ວາ ປູເວ ປຣິຠຸຎ຺ຊຖາ”ຕິ ອາຫຯ ເຖໂຣ “ມ
ຫາເສຏ຺ຐິ, ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ໂຘ ‘ປູເວ ຂາທິສ຺ສາມີ’ຕິ ປຎ຺ຈຫິ ຠິກ຺ຂຸສເຕຫິ ສທ຺ຘິໍ ວິຫາເຣ ນິສິນ຺ໂນ, ຕຸມ຺ຫາກໍ ຣຸຈິຍາ ສຕິ
ເສຏ຺ຐິຠຣິຍໍ ປູເວ ຈ ຂີຣາທີນິ ຈ ຄຓ຺ຫາເປຖ, ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ຄມິສ຺ສາມາ”ຕິ ອາຫຯ “ກຫໍ ປນ, ຠນ຺ເຕ, ເອຕຣຫິ ສຕ຺ຖາ”ຕິ?
“ອິໂຕ ປຎ຺ຈຈຕ຺ຕາລີສໂຍຊນມຕ຺ຖເກ ເຊຕວນມຫາວິຫາເຣ”ຕິຯ “ຠນ຺ເຕ, ກາລໍ ອນຕິກ຺ກມິຕ຺ວາ ເອຕ຺ຕກໍ ອທ຺ຘານໍ ກຖໍ ຄ
ມິສ຺ສາມາ”ຕິ? “ມຫາເສຏ຺ຐິ ຕຸມ຺ຫາກໍ ຣຸຈິຍາ ສຕິ ອຫໍ ໂວ ອຕ຺ຕໂນ ອິທ຺ຘິພເລນ ເນສ຺ສາມິ, ຕຸມ຺ຫາກໍ ປາສາເທ ໂສປານສີສໍ
ອຕ຺ຕໂນ ຐາເນເຍວ ຠວິສ຺ສຕິ, ໂສປານປຣິໂຍສານໍ ປນ ເຊຕວນທ຺ວາຣໂກຏ຺ຐເກ ຠວິສ຺ສຕິ, ອຸປຣິປາສາທາ ເຫຏ຺ຐາປາສາທໍ
ໂອຕຣຓກາລມຕ຺ເຕເນວ ໂວ ເຊຕວນໍ ເນສ຺ສາມີ”ຕິຯ ໂສ “ສາທຸ, ຠນ຺ເຕ”ຕິ ສມ຺ປຏິຉ຺ຉິຯ ເຖໂຣ ໂສປານສີສໍ ຕຕ຺ເຖວ ກຕ຺ວາ “ໂສ
ປານປາທມູລໍ ເຊຕວນທ຺ວາຣໂກຏ຺ຐເກ ໂຫຕູ”ຕິ ອທິຏ຺ຐາສິ, ຕເຖວາໂຫສິຯ

ອິຕິ ເຖໂຣ ເສຏ຺ຐິຍຎ຺ຈ ເສຏ຺ຐິຠຣິຍຎ຺ຈ ອຸປຣິປາສາທາ ເຫຏ຺ຐາໂອຕຣຓກາລໂຕ ຂິປ຺ປຕຣໍ ເຊຕວນໍ ສມ຺ປາເປສິຯ ເຕ ອຸໂຠປິ
ສຕ຺ຖາຣໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ກາລໍ ອາໂຣເຈສຸໍຯ ສຕ຺ຖາ ຠຕ຺ຕຄ຺ຄໍ ປວິສິຕ຺ວາ ປຎ຺ຎຕ຺ຕວຣພຸທ຺ຘາສເນ ນິສີທິ ສທ຺ຘິໍ
ຠິກ຺ຂຸສງ຺ເຆນຯ ມຫາເສຏ຺ຐິ ພຸທ຺ຘປ຺ປມຸຂສ຺ສ ຠິກ຺ຂຸສງ຺ຆສ຺ສ ທກ຺ຂິໂຓທກໍ ອທາສິ, ເສຏ຺ຐິຠຣິຍາ ຕຖາຄຕສ຺ສ ປຕ຺ເຕ ປູເວ ປ
ຕິຏ຺ຐາເປສິຯ ສຕ຺ຖາ ອຕ຺ຕໂນ ຍາປນມຕ຺ຕໍ ຄຓ຺ຫິ, ປຎ຺ຈສຕາ ຠິກ຺ຂູປິ ຕເຖວ ຄຓ຺ຫິໍສຸຯ ເສຏ຺ຐີ ຂີຣສປ຺ປິມຘຸຜາຓິຕສກ຺ຂຣາ
ທີນິ ທທມາໂນ ອຄມາສິຯ ສຕ຺ຖາ ປຎ຺ຈຫິ ຠິກ຺ຂຸສເຕຫິ ສທ຺ຘິໍ ຠຕ຺ຕກິຈ຺ຈໍ ນິຏ຺ຐາເປສິຯ ມຫາເສຏ຺ຐິປິ ສທ຺ຘິໍ ຠຣິຍາຍ ຍາວ
ທຕ຺ຖໍ ຂາທິ, ປູວານໍ ປຣິໂຍສານເມວ ນ ປຎ຺ຎາຍຕິ, ສກລວິຫາເຣ ຠິກ຺ຂູນຎ຺ຈ ວິຆາສາທານຎ຺ຈ ທິນ຺ເນປິ ນ ປຣິຍນ຺ໂຕ
ປຎ຺ຎາຍຕິຯ “ຠນ຺ເຕ, ປູວາ ປຣິກ຺ຂຍໍ ນ ຄຈ຺ຉນ຺ຕີ”ຕິ ຠຄວໂຕ ອາໂຣເຈສຸໍຯ ເຕນ ຫິ ເຊຕວນທ຺ວາຣໂກຏ຺ຐເກ ຉຑ຺ເຑຖາຕິຯ
ອຖ ເນ ທ຺ວາຣໂກຏ຺ຐກສ຺ສ ອວິທູເຣ ປພ຺ຠາຣຏ຺ຐາເນ ຉຑ຺ຑຍິໍສຸຯ ອຊ຺ຊຕນາປິ ຕໍ ຐານໍ “ກປລ຺ລປູວປພ຺ຠາໂຣ”ຕ຺ເວວ
ປຎ຺ຎາຍຕິຯ ມຫາເສຏ຺ຐິ ສທ຺ຘິໍ ຠຣິຍາຍ ຠຄວນ຺ຕໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ອຏ຺ຐາສິຯ ຠຄວາ ອນຸໂມທນໍ ອກາສິຯ ອນຸ
ໂມທນາປຣິໂຍສາເນ ອຸໂຠປິ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜເລ ປຕິຏ຺ຐາຍ ສຕ຺ຖາຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ທ຺ວາຣໂກຏ຺ຐເກ ໂສປານໍ ອາຣຸຍ຺ຫ ອຕ຺ຕໂນ ປາ
ສາເທເຍວ ປຕິຏ຺ຐຫິໍສຸ ຯ ຕໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ມຫາເສຏ຺ຐິ ອສີຕິໂກຏິຘນໍ ພຸທ຺ຘສາສເນເຍວ ວິກິຣິຯ

ປຸນທິວເສ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ໂຘ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ປິຓ຺ຑາຍ ຈຣິຕ຺ວາ ເຊຕວນໍ ອາຄມ຺ມ ຠິກ຺ຂູນໍ ສຸຄໂຕວາທໍ ທຕ຺ວາ ຄນ຺ຘກຸຏິໍ ປວິສິຕ຺
ວາ ປຏິສລ຺ລີເນ ສາຍນ຺ຫສມເຍ ຘມ຺ມສຠາຍໍ ສນ຺ນິປຕິຕາ ຠິກ຺ຂູ “ປສ຺ສຖາວຸໂສ, ມຫາໂມຄ຺ຄລ຺ລານຕ຺ເຖຣສ຺ສານຸຠາວໍ,
ອນຸປຫຈ຺ຈ ສທ຺ຘໍ ອນຸປຫຈ຺ຈ ໂຠເຄ ມຈ຺ຉຣິຍເສຏ຺ຐິໍ ມຸຫຸຕ຺ເຕເນວ ທເມຕ຺ວາ ນິພ຺ພິເສວນໍ ກຕ຺ວາ ປູເວ ຄາຫາເປຕ຺ວາ ເຊຕວນໍ
ອາເນຕ຺ວາ ສຕ຺ຖຸ ສມ຺ມຸຂໍ ກຕ຺ວາ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜເລ ປຕິຏ຺ຐາເປສິ, ອໂຫ ມຫານຸຠາໂວ ເຖໂຣ”ຕິ ເຖຣສ຺ສ ຄຸຓກຖໍ ກເຖນ຺ຕາ ນິ
ສີທິໍສຸຯ ສຕ຺ຖາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ “ກາຍ ນຸຕ຺ຖ, ຠິກ຺ຂເວ, ເອຕຣຫິ ກຖາຍ ສນ຺ນິສິນ຺ນາ”ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ “ອິມາຍ ນາມາ”ຕິ ວຸຕ຺ເຕ
“ຠິກ຺ຂເວ, ກຸລທມເກນ ນາມ ຠິກ຺ຂຸນາ ກຸເລ ອວິເຫເຐຕ຺ວາ ອກິລເມຕ຺ວາ ປຸປ຺ຜໂຕ ເຣຓຸໍ ຄຓ຺ຫນ຺ເຕນ ຠມເຣນ ວິຍ ອຸປສງ຺ກ
ມິຕ຺ວາ ພຸທ຺ຘຄຸເຓ ຊານາເປຕພ຺ພ”ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ ເຖຣໍ ປສໍສນ຺ໂຕ –

“ຍຖາປິ ຠມໂຣ ປຸປ຺ຜໍ, ວຓ຺ຓຄນ຺ຘມເຫຐຍໍ;

ປເລຕິ ຣສມາທາຍ, ເອວໍ ຄາເມ ມຸນີ ຈເຣ”ຕິຯ (ຘຯ ປຯ ໔໙) –

ອິມໍ ຘມ຺ມປເທ ຄາຖໍ ວຕ຺ວາ ອຸຕ຺ຕຣິປິ ເຖຣສ຺ສ ຄຸຓໍ ປກາເສຕຸໍ “ນ ຠິກ຺ຂເວ, ອິທາເນວ ໂມຄ຺ຄລ຺ລາເນນ ມຈ຺ຉຣິຍເສຏ຺ຐິ ທມິ

ໂຕ, ປຸພ຺ເພປີ ຕໍ ທເມຕ຺ວາ ກມ຺ມຜລສມ຺ພນ຺ຄໍ ຊານາເປສີເຍວາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣິ๚

ອຕີເຕ ພາຣາຓສິຍໍ ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ເຕ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ເຕ ພາຣາຓສິຍໍ ອິລ຺ລິໂສ ນາມ ເສຏ຺ຐິ ອໂຫສິ ອສີຕິໂກຏິວິກໂວ ປຸຣິສ ໂທສສມ຺ນ຺ນາຄໂຕ ຂລ຺ໂຊ ກຸຓີ ວິສມກ຺ຂິມຕ຺ຫໂລ ອສ຺ສຫ຺ໂຘ ອປ຺ປສນ຺ໂນ ມຈ຺ຉຣີ, ເນວ ອລ຺ເລສໍ ເທຕິ, ນ ສຍໍ ປຣິພ຺ລ຺ຊຕິ๚ ຣກ຺ຂສປຣິຄ຺ຄຫິຕໂປກ຺ຂຣຓີ ວິຍສ຺ສ ເຄຫໍ ອໂຫສິ๚ ມາຕາປີຕໂຣ ປນສ຺ສ ຍາວ ສຕ຺ຕມາ ກຸລປຣິວຏ຺ຏາ ທາຍກາ ທານປຕິໂນ๚ ໂສ ເສຏ຺ຐິຏ຺ຐານໍ ລກ຺ຕ຺ວາເຍວ ກຸລວໍສໍ ນາເສຕ຺ວາ ທານສາລໍ ຊາເປຕ຺ວາ ຍາຈເກ ໂປເຖຕ຺ວາ ນິກ຺ກຫ຺ຓິຕ຺ວາ ຘນເມວ ສຕ຺ຖາເປສິ๚

ໂສ ເອກທິວສໍ ຣາຊູປຏ຺ຐານໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ຄຣໍ ອາຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ເອກໍ ມຄ຺ຄກິລນ຺ຕໍ ຊານປທມນຸສ຺ສໍ, ເອກໍ ສຸຣາວາຣກໍ, ອາ ທາຍ ປີຖເກ ນິສີທິຕ຺ວາ ອມ຺ພິລສຸຣາຍ ໂກສກໍ ປູເຣຕ຺ວາ ປູເຣຕ຺ວາ ປູຕິມຈ຺ຉເກນ ອຕ຺ຕຣິກ຺ເຄນ ປີວນ຺ຕໍ ທິສ຺ວາ ສຸຣໍ ປາຕຸ ກາໂມ ຫຸຕ຺ວາ ຈິນ຺ເຕສິ “ສຈາຫໍ ສຸຣໍ ປີວິສ຺ສາມິ, ມຍິ ປີວນ຺ເຕ ພຫູ ປີວິຕຸກາມາ ກວິສ຺ສນ຺ຕິ, ເອວໍ ເມ ຘນປຣິກ຺ຂໂຍ ກວິສ຺ສ ຕີ’’ຕິ๚ ໂສ ຕຕ຺ຫໍ ອທິວາເສນ຺ໂຕ ວິຈຣິຕ຺ວາ ຄຈ຺ຉນ຺ເຕ ຄຈ຺ຉນ຺ເຕ ກາເລ ອທິວາເສຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ໂຕ ວິຫຕກປ຺ປາໂສ ວິຍ ປຕ຺ຫຸສຣີໂຣ ອໂຫສິ ຘມ຺ມນິສນ຺ຖຕຄຕ຺ໂຕ ຊາໂຕ๚ ອເຖກທິວສໍ ຄພ຺ກໍ ປວິສິຕ຺ວາ ມລ຺ຈກໍ ອຸປຄູຫິຕ຺ວາ ນິປ຺ຊ຺ຊິ๚ ຕເມນໍ ກຣິ ຍາ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ປີຏ຺ຐິ ປຣິມຊ຺ຊິຕ຺ວາ “ກີ ເຕ, ສາມິ, ອຜາສຸກ’’ນ຺ຕິ ປຸຈ຺ຉີ๚ ສພ຺ພໍ ເຫຏ຺ຐາ ກຖິຕນິຍາເມເນວ ເວທິຕພ຺ພໍ๚ “ເຕນ ຫິ ເອກສ຺ເສວ ເຕ ປໂຫນກໍ ສຸຣໍ ກໂຣມີ’’ຕິ ປນ ວຸຕ຺ເຕ “ເຄເຫ ສຸຣາຍ ກາຣິຍມາເນ ພຫູ ປຈ຺ຈາສີສນ຺ຕິ, ອນ຺ຕຣາປຓາ ໂຕ ອາຫຣາເປຕ຺ວາປີ ນ ສກ຺ກາ ອິຘ ນິສີນ຺ເນນ ປີວິຕຸ’’ນ຺ຕິ ມາສກມຕ຺ຕໍ ທຕ຺ວາ ອນ຺ຕຣາປຓາໂຕ ສຸຣາວາຣກໍ ອາຫຣາເປຕ຺ວາ ເຈຏເກນ ຄາຫາເປຕ຺ວາ ນຄຣາ ນິກ຺ຂມ຺ມ ນທີຕີຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ມຫາມຄ຺ຄສມີເປ ເອກໍ ຄຸມ຺ພໍ ປວິສິຕ຺ວາ ສຸຣາວາຣກໍ ຖປາເປຕ຺ວາ “ຄຈ຺ຉ ຕ຺ວ’’ນ຺ຕິ ເຈຏກໍ ທູເຣ ນິສີທາເປຕ຺ວາ ໂກສກໍ ປູເຣຕ຺ວາ ສຸຣໍ ປາຕຸໍ ອາຣກິ๚

ປີຕາ ປນສ຺ສ ທານາທີນໍ ປຸລ຺ຌານໍ ກຕຕ຺ຕາ ເທວໂລເກ ສກ຺ໂກ ຫຸຕ຺ວາ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ๚ ໂສ ຕສ຺ມີ ຂເຓ “ປວຕ຺ຕຕິ ນຸ ໂຂ ເມ ທານວຄ຺ຄໍ, ອຸທາຫຸ ໂນ’’ຕິ ອາວຊ຺ເຊນ຺ໂຕ ຕສ຺ສ ອປ຺ປວຕ຺ຕີ ຌຕ຺ວາ, ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ກຸລວໍສໍ ນາເສຕ຺ວາ ທານສາລໍ ຊາເປຕ຺ວາ ຍາຈ ເກ ນິກ຺ກຫ຺ຓິຕ຺ວາ ມຈ຺ຉຣິຍກາເວ ປຕິຏ຺ຐາຍ “ອລ຺ເລສໍ ທາຕພ຺ພໍ ກວິສ຺ສຕີ’’ຕິ ກເຍນ ຄຸມ຺ພໍ ປວິສິຕ຺ວາ ເອກກສ຺ເສວ ສຸຣໍ ປີວນກາວລ຺ຈ ທິສ຺ວາ “ຄຈ຺ຉາມິ, ນໍ ສງ຺ໂຂເກຕ຺ວາ ທເມຕ຺ວາ ກມ຺ມຜລສມ຺ພນ຺ຄໍ ຊານາເປຕ຺ວາ ທານໍ ທາເປຕ຺ວາ ເທວໂລເກ ນິພ຺ພຕ຺ຕນາຣຫໍ ກໂຣມີ’’ຕິ ມນຸສ຺ສປຖໍ ໂອຕຣິຕ຺ວາ ອິລ຺ລິສເສຏ຺ຐິນາ ສທິສໍ ຂລ຺ຊໍ ກຸຓີ ວິສມຈກ຺ຂຸມຕ຺ຫລໍ ອຕ຺ຕກາວໍ ນິມ຺ມິ ນິຕ຺ວາ ພາຣາຓສີນຄຣໍ ປວິສິຕ຺ວາ ຣລ຺ໂຍ ນິເວສນທ຺ວາເຣ ຖຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ອາຄຕກາວໍ ອາໂຣຈາເປຕ຺ວາ “ປວິສຕູ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ປວິສິຕ຺ວາ ຣາຊານໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ອຏ຺ຐາສີ๚ ຣາຊາ “ກີ, ມຫາເສຏ຺ຐິ, ອເວລາຍ ອາຄໂຕສີ’’ຕິ ອາຫ๚ “ອາມ, ອາຄໂຕມ຺ຫີ, ເທວ ຄເຣ ເມ ອສີຕິໂກຏິມຕ຺ຕໍ ຘນໍ ອຕ຺ຖິ, ຕໍ ເທໂວ ອາຫຣາເປຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ກຕ຺ຫາຄາຣໍ ປູຣາເປຕູ’’ຕິ๚ “ອລໍ ມຫາເສຏ຺ຐິ, ຕວ ຘນໂຕ ອມ຺ຫາກໍ ເຄເຫ ພຫຸຕຣໍ ຘນ’’ນ຺ຕິ๚ “ສເຈ, ເທວ, ຕຸມ຺ຫາກໍ ກມ຺ມໍ ນຕ຺ຖິ, ຍຖາຣຸຈິຍາ ຘນໍ ຄເຫຕ຺ວາ ທານໍ ທມ຺ມີ’’ຕິ๚ “ເທຫິ, ມຫາເສຏ຺ຐິ’’ຕິ๚ ໂສ “ສາຘຸ, ເທວາ’’ຕິ ຣາຊານໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ອິລ຺ລິສເສຏ຺ຐິໂນ ເຄຫໍ ອຄມາສີ, ສພ຺ເພ ອຸປຏ຺ຐາກມນຸສ຺ສາ ປຣິວາເຣສຸໍ, ເອໂກປີ “ນາຍໍ, ອິລ຺ລິໂສ’’ຕິ ຊານິຕຸໍ ສມຕ຺ໂຖ ນາມ ນຕ຺ຖິ๚

ໂສ ເຄຫໍ ປວິສິຕ຺ວາ ອນ຺ໂຕອຸມ຺ມາເຣ ຖຕ຺ວາ ໂທວາຣິກໍ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ “ໂຍ ອລ຺ໂລ ມຍາ ສມານຣູໂປ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ‘ມເມຕໍ ເຄຫ’ນ຺ຕິ ປວິສິຕຸໍ ອາຄຈ຺ຉຕິ, ຕໍ ປີຏ຺ຐິຍໍ ປຫຣິຕ຺ວາ ນິຫເຣຍ຺ຍາຖາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ປາສາທໍ ອາຣຸຍ຺ຫ ມຫາຣເຫ ອາສເນ ນິສີທິຕ຺ວາ ເສຏ຺ຐິກຣິຍໍ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ສິຕາກາຣໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ “ກທ຺ເທ, ທານໍ ເທມາ’’ຕິ ອາຫ๚ ຕສ຺ສ ຕໍ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາວ ເສຏ຺ຐິກຣິຍາ ຈ ປຸຕ຺ຕຘີຕໂຣ ຈ ທາສກມ຺ມກຣາ ຈ “ເອຕ຺ຕກໍ ກາລໍ ທານໍ ທາຕຸໍ ຈິຕ຺ຕເມວ ນຕ຺ຖິ, ອຊ຺ຊ ປນ ສຸຣໍ ປີວິຕ຺ວາ ມຸທຸຈິຕ຺ໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ທາຕຸກາໂມ ຊາໂຕ ກວິສ຺ສຕີ’’ຕິ ວທິສຸ๚ ອຖ ນໍ ເສຏ຺ຐິກຣິຍາ “ຍຖາຣຸຈິຍາ ເທຖ, ສາມີ’’ຕິ ອາຫ๚ ເຕນ ຫິ ເກຣິວາທກໍ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ “‘ສຸວຕ຺ຕຣຊຕມຕ຺ມຸຕ຺ຕາທີຫິ ອຕ຺ຖິກາ ອິລ຺ລິສເສຏ຺ຐິສ຺ສ ຄຣໍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕູ’ນ຺ຕິ ສກລນຄເຣ ເກຣີ ຈຣາເປຫີ’’ຕິ๚ ສາ ຈ ຕຖາ ກາເຣສິ๚ ມຫາຊໂນ ປຈ຺ຉິປສິພ຺ພກາທີນິ ຄເຫຕ຺ວາ ເຄຫທ຺ວາເຣ ສນ຺ນິປຕິ๚ ສກ຺ໂກ ສຕ຺ຕຣຕນປູເຣ ຄພ຺ເກ ວິວຣາ ເປຕ຺ວາ “ຕຸມ຺ຫາກໍ ທມ຺ມິ, ຍາວທິຈ຺ຉກໍ ຄເຫຕ຺ວາ ຄຈ຺ຉຖາ’’ຕິ ອາຫ๚ ມຫາຊໂນ ຘນໍ ນີຫຣິຕ຺ວາ ມຫາຕເລ ຣາສີ ກຕ຺ວາ ອາກຕກາຊນານິ ປູເຣຕ຺ວາ ຄຈ຺ຉຕິ๚

ອລ຺ຌຕໂຣ ຊນປທມນຸສ຺ໂສ ອິລ຺ລິສເສຏ຺ຐິໂນ ໂຄເຓ ຕສ຺ເສວ ຣເຖ ໂຍເຊຕ຺ວາ ສຕ຺ຕຫິ ຣຕເນຫິ ປູເຣຕ຺ວາ ນຄຣາ ນິກ຺ຂມ຺ມ ມ ຫາມຄ຺ຄໍ ປຕິປ຺ຊ຺ຊິຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ຄຸມ຺ພສ຺ສ ອວິທູເຣນ ຣຖໍ ເປເສນ຺ໂຕ “ວສ຺ສສຕໍ ຊີວ, ສາມິ, ອິລ຺ລິສເສຏ຺ຐິ, ຕໍ ນິສ຺ສາຍ ອິທານີ

ເມ ຍາວຊີວໍ ກມ຺ມໍ ອກຕ຺ວາ ຊີວິຕພ຺ພໍ ຊາຕໍ, ຕເວວ ຣໂຖ, ຕເວວ ໂຄຕາ, ຕເວວ ເຄເຫ ສຕ຺ຕ ຣຕນານິ, ເນວ ມາຕຣາ ທິນ຺
ນານິ, ນ ປີຕຣາ, ຕໍ ນິສ຺ສາຍ ລທ຺ຜານິ, ສາມີ''ຕິ ເສຍ຺ຖິໂນ ຄຸຓາກາຖໍ ກເຖນ຺ໂຕ ຄຈ຺ຉຕິຯ ໂສ ຕໍ ສທ຺ທໍ ສຸຕ຺ວາ ກີຕຕສີໂຕ ຈິນ຺
ເຕສິ ''ອຍໍ ມມ ນາມໍ ຄເຫຕ຺ວາ ອິທລ຺ຈິທລ຺ຈ ວທຕິ, ກຈ຺ຈິ ນຸ ໂຂ ມມ ຌນໍ ຣລ຺ຌາ ໂລກສ຺ສ ທິນ຺ນ''ນ຺ຕິ ຄຸມ຺ພາ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ
ໂຄເຓ ຈ ຣຖລ຺ຈ ສລ຺ຊານິຕ຺ວາ ''ອເຣ, ເຈຜກ, ມຍ຺ຫໍ ໂຄຕາ, ມຍ຺ຫໍ ຣໂຖ''ຕິ ວຕ຺ວາ ຄນ຺ຕ຺ວາ ໂຄເຓ ນາສາຣຊ຺ຊຸຍໍ ຄຕ຺ທິ,
ຄຫປຕິໂກ ຣຖາ ໂອຣຸຍ຺ຫ ''ອເຣ, ທຸຍ຺ຖເຈຜກ, ອິລ຺ລິສມຫາເສຍ຺ຖິ ສກລນຄຣສ຺ສ ທານໍ ເທຕິ, ຕ຺ວໍ ກີ ອໂຫສີ''ຕິ ປກ຺ຂນ຺ທິຕ຺
ວາ ອສນີ ປາເຕນ຺ໂຕ ວິຍ ຂນ຺ເຜ ປຫຣິຕ຺ວາ ຣຖໍ ອາທາຍ ອຄມາສີຯ ໂສ ປຸນ ກມ຺ປມາໂນ ອຸຍ຺ຖາຍ ປີສຸ ປຸລ຺ຉິຕ຺ວາ ປຸລ຺ຉິຕ຺ວາ
ເວເຄນ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຣຖໍ ຄຕ຺ທິ, ຄຫປຕິໂກ ຣຖາ ໂອຕຣິຕ຺ວາ ເກເສສຸ ຄເຫຕ຺ວາ ໂອຓາເມຕ຺ວາ ກປ຺ປຣປຫາເຣທິ ໂກຍ຺ເຜຕ຺ວາ
ຄເລ ຄເຫຕ຺ວາ ອາຄຕມຄ຺ຄາກິມຸຂໍ ຂິປີຕ຺ວາ ປກ຺ກາມິຯ ເອຕ຺ຕາວຕາສ຺ສ ສຸຣາມໂທ ຌິຊ຺ຊິຯ ໂສ ກມ຺ປມາໂນ ເວເຄນ ນິເວສນທ຺
ວາຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຌນໍ ອາທາຍ ຄຈ຺ຉນ຺ເຕ ມຫາຊເນ ທິສ຺ວາ ''ອມ຺ໂກ ກີ ນາເມຕໍ, ກີ ຣາຊາ ມມ ຌນໍ ວິລຸມ຺ປາເປຕີ''ຕິ ຕໍ ຕໍ
ຄນ຺ຕ຺ວາ ຄຕ຺ຫາຕິ, ຄທິຕຄທິຕາ ປຫຣິຕ຺ວາ ປາທມູເລເຍວ ປາເຕນ຺ຕິຯ ໂສ ເວທນາປ຺ປຕ຺ໂຕ ເຄຫໍ ປວິສິຕຸໍ ອາຣກິຯ ທ຺ວາຣປາ
ລາ ''ອເຣ, ທຸຍ຺ຖຄຫປຕິ, ກຫໍ ປວິສສີ''ຕິ ວໍສເປສີກາຫີ ໂປເຖຕ຺ວາ ຄີວາຍໍ ຄເຫຕ຺ວາ ນິຫຣີສຸຯ

ໂສ ''ຖເປຕ຺ວາ ອິທານິ ຣາຊານໍ ນຕ຺ຖິ ເມ ອລ຺ໂລ ໂກຈິ ປຜິສຣໂຓ''ຕິ ຣລ຺ໂລ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ''ເທວ, ມມ ເຄຫໍ ຕຸມ຺ເຫ ວິ
ລຸມ຺ປາເປຖາ''ຕິ ອາຫຯ ນາຫໍ ເສຍ຺ຖິ ວິລຸມ຺ປາເປມິ, ນນຸ ຕ຺ວເມວ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ''ສເຈ ຕຸມ຺ເຫ ນ ຄຕ຺ຫຖ, ອຫໍ ມມ ຌນໍ ທານໍ
ທສ຺ສາມີ''ຕິ ນຄເຣ ເກຣີ ຈຣາເປຕ຺ວາ ທານໍ ອທາສີຕິຯ ນາຫໍ , ເທວ, ຕຸມ຺ຫາກໍ ສນ຺ຕິກໍ ອາຄຈ຺ຉາມິ, ກີ ຕຸມ຺ເຫ ມຍ຺ຫໍ
ມຈ຺ຉຣິຍກາວໍ ນ ຊານາຖ, ອຫໍ ຕິຓຄ຺ເຄນ ເຕລພິນ຺ທຸມ຺ປີ ນ ກສ຺ສຈິ ເທມິຯ ໂຍ ທານໍ ເທຕິ, ຕໍ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ວິມໍສຖ, ເທ
ວາຕິຯ ຣາຊາ ສກ຺ກໍ ປກ຺ໂກສາເປສີ, ທ຺ວິນ຺ນໍ ຊນານໍ ວິເສສໍ ເນວ ຣາຊາ ຊານາຕິ, ນ ອມຈ຺ຈາຯ ມຈ຺ຉຣິຍເສຍ຺ຖິ ''ກີ, ເທວ, ອຍໍ
ເສຍ຺ຖິ, ອຫໍ ເສຍ຺ຖີ''ຕິ ອາຫຯ ''ມຍໍ ນ ສລ຺ຊານາມ, ອຕ຺ຖິ ເຕ ໂກຈິ ສລ຺ຊານນໂກ''ຕິ? ''ກຣິຍາ ເມ, ເທວາ''ຕິຯ ກຣິຍໍ ປກ຺ໂກ
ສາເປຕ຺ວາ ''ກຕໂຣ ເຕ ສາມິໂກ''ຕິ ປຸຈ຺ຉີສຸຯ ສາ ''ອຍ''ນ຺ຕິ ສກ຺ກສ຺ເສວ ສນ຺ຕິເກ ອຜ຺ຖາສິຯ ປຸຕ຺ຕທີຕໂຣ ທາສກມ຺ມກເຣ ຈ
ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ປຸຈ຺ຉີສຸ, ສພ຺ເພປີ ສກ຺ກສ຺ເສວ ສນ຺ຕິເກ ຕິຍ຺ຖນ຺ຕິຯ

ປຸນ ເສຍ຺ຖິ ຈິນ຺ເຕສິ ''ມຍ຺ຫໍ ສີເສ ປີລຸອກາ ອຕ຺ຖິ, ເກເສຫີ ປຜິຈ຺ຉນ຺ນາ, ຕໍ ໂຂ ປນ ກປ຺ປໂກ ເອວ ຊານາຕິ, ຕໍ ປກ຺ໂກສາເປສ຺
ສາມີ''ຕິຯ ໂສ ''ກປ຺ປໂກ ມໍ, ເທວ, ສລ຺ຊານາຕິ, ຕໍ ປກ຺ໂກສາເປຖາ''ຕິ ອາຫຯ ຕສ຺ມີ ປນ ກາເລ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ຕສ຺ສ ກປ຺ປໂກ
ອໂຫສິຯ ຣາຊາ ຕໍ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ''ອິລ຺ລິສເສຍ຺ຖີ ຊານາສີ''ຕິ ປຸຈ຺ຉິຯ ''ສີສໍ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ຊານິສ຺ສາມິ, ເທວາ''ຕິຯ ''ເຕນ ຫິ
ທ຺ວິນ຺ນມ຺ປີ ສີສໍ ໂອໂລເກຫີ''ຕິຯ ຕສ຺ມີ ຂເຓ ສກ຺ໂກ ສີເສ ປີລຸອກໍ ມາເປສິຯ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ທ຺ວິນ຺ນມ຺ປີ ສີສໍ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ປີລຸອກາ
ທິສ຺ວາ ''ມຫາຣາຊ, ທ຺ວິນ຺ນມ຺ປີ ສີເສ ປີລຸອກາ ອຕ຺ເຖວ, ນາຫໍ ເອເຕສຸ ເອກສ຺ສາປີ ອິລ຺ລິສກາວໍ ສລ຺ຊານິຕຸໍ ສກ຺ໂກມິ''ຕິ ວຕ຺
ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

ກ໙ຯ

''ອຸໂກ ຂລ຺ຊາ ອຸໂກ ກຸຓີ, ອຸໂກ ວິສມຈກ຺ຂຸກາ;

ອຸກິນ຺ນໍ ປີລຸອກາ ຊາຕາ, ນາຫໍ ປສ຺ສາມິ ອິລ຺ລິສ''ນ຺ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ອຸໂກຕິ ທ຺ເວປີ ຊນາຯ ຂລ຺ຊາຕິ ກຸຓ຺ຖປາທາຯ ກຸຓີຕິ ກຸຓ຺ຖຫຕ຺ຖາຯ ວິສມຈກ຺ຂຸກາຕິ ວິສມກ຺ຂິມຕ຺ຫລາ ເກກຣາຯ ປີ
ລຸອກາຕິ ທ຺ວິນ຺ນມ຺ປີ ເອກສ຺ມີເຍວ ສີສປ຺ເທເສ ເອກສຕ຺ຖານາວ ປີລຸອກາ ຊາຕາຯ ນາຫໍ ປສ຺ສາມີຕິ ອຫໍ ''ອິເມສຸ ອຍໍ ນາມ
ອິລ຺ລິໂສ''ຕິ ນ ປສ຺ສາມິ, ເອກສ຺ສາປີ ອິລ຺ລິສກາວໍ ນ ຊານາມີຕິ ອໂວຈຯ

ໂພຘິສຕ຺ຕສ຺ສ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ ເສຍ຺ຖິ ກມ຺ປມາໂນ ຌນໂສເກນ ສຕີ ປຈ຺ຈຸປຜ຺ຖາເປຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ໂຕ ຕຕ຺ເຖວ ປຕິຯ ຕສ຺ມີ ຂເຓ
ສກ຺ໂກ ''ນາຫໍ, ມຫາຣາຊ , ອິລ຺ລິໂສ, ສກ຺ໂກຫມສ຺ມີ''ຕິ ມຫຕິຍາ ສກ຺ກລີລາຍ ອາກາເສ ອຜ຺ຖາສິຯ ອິລ຺ລິສສ຺ສ ມຸຂໍ ປຸລ຺ຉິຕ຺ວາ
ອຸທເກນ ສິລ຺ຈີສຸ, ໂສ ອຸຍ຺ຖາຍ ສກ຺ກໍ ເທວຣາຊານໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ອຜ຺ຖາສິຯ ອຖ ນໍ ສກ຺ໂກ ອາຫ ''ອິລ຺ລິສ, ອິທໍ ຌນໍ ມມ ສນ຺ຕ
ກໍ, ນ ຕວຯ ອຫລ຺ຫິ ເຕ ປີຕາ, ຕ຺ວໍ ມມ ປຸຕ຺ໂຕຯ ອຫໍ ທານາທີນິ ປຸລ຺ລານິ ກຕ຺ວາ ສກ຺ກຕ຺ຕໍ ປຕ຺ໂຕ, ຕ຺ວໍ ປນ ເມ ວໍສໍ
ອຸປຈ຺ຉິນ຺ທິຕ຺ວາ ອທານສີໂລ ຫຸຕ຺ວາ ມຈ຺ຉຣີເຍ ປຕິຍ຺ຖາຍ ທານສາລາໂຍ ຊາເປຕ຺ວາ ຍາຈເກ ນິກ຺ກຑ຺ຒິຕ຺ວາ ຌນເມວ

ສຕຖາເປສີ. ຕໍ ເນວ ຕວໍ ປຣິກຸໍຍຊສີ, ນ ອຌເລສໍ ເທສີ, ຣາຊສປຣິຄຄຫີຕໍ ວິຍ ຕິຍຖຕີ. ສເຈ ເມ ທານສາລາ ປາກຕິກາ ກຕວາ ທານໍ ທສຸສສີ, ອິຈເຈຕໍ ກຸສລໍ. ໂນ ເຈ ທສຸສສີ, ສພຸພໍ ເຕ ຣນໍ ອນຸຕຣາເປຕວາ ອິມິນາ ອີນຸທວຊີເຣນ ເຕ ສີສໍ ລີນຸທິຕວາ ຊີວິຕກຸຂຍໍ ປາເປສຸສາມີ''ຕິ. ອິລຸລີສເສຍຖີ ມຣຕາກເຍນ ສນຸຕຊຊີໂຕ ''ອີໂຕ ປຍຖາຍ ທານໍ ທສຸສາມີ''ຕິ ປຝິສຸລໍ ອທາສີ. ສກຸໂກ ຕສຸສ ປຝິສຸລໍ ຄເທຕວາ ອາກາເສ ນີສີນຸໂນວ ຣມຸມໍ ເທເສຕວາ ຕໍ ສີເລສຸ ປຕິຍຖາເປຕວາ ສກຍຖານເມວ ອຄມາສີ. ອິລຸລີໂສປີ ທານາທີນິ ປຸລຸລານິ ກຕວາ ສຄຸຄປຣາຍໂຕ ອໂຫສີ.

ສຕຖາ ''ນ, ກິກຸຂເວ, ອິທາເນວ ໂມຄຸຄລຸລາໂນ ມຈຸຌຣິຍເສຍຖີ ທເມຕິ, ປຸພຸເພເປສ ອິມິນາ ທມິໂຕເຍວາ''ຕິ ວຕວາ ອິມໍ ຣມຸມເທສນໍ ອາຫຣິຕວາ ອນຸສນຸຣີ ພເຍຕວາ ຊາຕກໍ ສໂມຣາເນສີ – ''ຕທາ ອິລຸລີໂສ ມຈຸຌຣິຍເສຍຖີ ອໂຫສີ, ສກຸໂກ ເທວ ຣາຊາ ມຫາໂມຄຸຄລຸລາໂນ, ຣາຊາ ອານນຸໂທ, ກປຸປົໂກ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສີ''ນຸຕິ.

ອິລຸລີສຊາຕກວຕຸຕນາ ອຍຖມາ.

[ກຸລ] ລ. ຂຣສຸສຣຊາຕກວຕຸຕນາ

ຍໂຕ ວິລຸຕຸຕາ ຈ ຫຕາ ຈ ຄາໂວຕິ ອິທໍ ສຕຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນຸໂຕ ອຄຸລຕຣໍ ອມຈຸຈໍ ອາຣພຸກ ກເຖສີ. ໂກສລຣລຸໂລ ກິຣ ເອໂກ ອມຈຸໂຈ ຣາຊານໍ ອາຣາເຣຕວາ ປຈຸຈນຸຕຄາເມ ຣາຊພລີ ລກິຕວາ ໂຈເຣທີ ສທຸຣີ ເອກໂຕ ຫຸຕວາ ''ອທໍ ມນຸສຸເສ ອາ ທາຍ ອຣລຸລໍ ປວິສິສຸສາມີ, ຕຸມຸເຫ ຄາມໍ ວິລຸມຸປິຕວາ ອຸປຑຸຒໍ ມຍຸຫໍ ທເທຍຸຍາຖາ''ຕິ ວຕວາ ປເຄວ ມນຸສຸເສ ສນຸນິປາເຕຕຸ ວາ ອຣລຸລໍ ຄນຸຕວາ ໂຈເຣສຸ ອາຄນຸຕວາ ຄາວິໂຍ ພາເຕຕວາ ມໍສໍ ຂາທິຕວາ ຄາມໍ ວິລຸມຸປິຕວາ ຄເຕສຸ ສາຍນຸຫສມເຍ ມ ຫາຊນປຣິວຸໂຕ ອາຄຈຸຉຕິ. ຕສຸສ ນ ຈີຣສຸເສວ ຕໍ ກມຸມໍ ປາກຍໍ ຊາຕໍ. ມນຸສຸສາ ຣລຸໂລ ອາໂຣເຈສຸໍ. ຣາຊາ ຕໍ ປກຸໂກສາເປຕຸ ວາ ໂທສໍ ປຕິຍຖາເປຕວາ ສຸນິຄຸຄຫີຕໍ ນິຄຸຄເຫຕວາ ອລຸລໍ ຄາມໂກຊກໍ ເປເສຕວາ ເຊຕວນໍ ຄນຸຕວາ ກຄວໂຕ ເອຕມຕຸຖໍ ອາ ໂຣເຈສີ. ກຄວາ ''ນ, ມຫາຣາຊ, ອິທາເນວ ເອສ ເອວໍສີໂລ, ປຸພຸເພປີ ເອວໍສີໂລເຍວາ''ຕິ ວຕວາ ເຕນ ຍາຈິໂຕ ອຕີຕໍ ອາຫຣີ.

ອຕີເຕ ພາຣາຓສີຍໍ ພຸຣຫຸມທຕຸເຕ ຣຊຊໍ ກາເຣນຸເຕ ເອກສຸສ ອມຈຸຈສຸສ ປຈຸຈນຸຕຄາມໍ ອທາສີ. ສພຸພໍ ປຸຣິມສທິສເມວ. ຕທາ ປນ ໂພຣີສຕຸໂຕ ວຕິຊຊາຍ ປຈຸຈນຸເຕ ວິຈຣນຸໂຕ ຕສຸມີ ຄາມເກ ນິວາສໍ ກປຸເປສີ. ໂສ ຕສຸມີ ຄາມໂກຊເກ ສາຍ ນຸຫສມເຍ ມຫາຊນປຣິວາເຣນ ເກຣິຍາ ວຊຊມານາຍ ອາຄຈຸຉນຸເຕ ''ອຍໍ ທຸຍຸຄາມໂກຊໂກ ໂຈເຣທີ ສທຸຣີ ເອກໂຕ ຫຸຕວາ ຄາມໍ ວິລຸມຸປາເປຕວາ ໂຈເຣສຸ ປລາຍິຕວາ ອຍວີ ປວິຍຸເຖສຸ ອິທານີ ອຸປສນຸຕູປສນຸໂຕ ວິຍ ເກຣິຍາ ວຊຊມານາຍ ອາຄຈຸຉ ຕີ''ຕິ ວຕວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

ກຸລ.

''ຍໂຕ ວິລຸຕຸຕາ ຈ ຫຕາ ຈ ຄາໂວ, ທຑຸຒານີ ເຄຫານີ ຊໂນ ຈ ນີໂຕ;

ອຖາຄມາ ປຸຕຸຕຫຕາຍ ປຸຕຸໂຕ, ຂຣສຸສຣໍ ທິຕຸທິມໍ ວາທຍນຸໂຕ''ຕິ.

ຕຕຸຖ ຍໂຕຕິ ຍທາ. ວິລຸຕຸຕາ ຈ ຫຕາ ຈາຕິ ວິລຸມຸປິຕວາ ພນຸຣິຕວາ ຈ ນີຕາ, ມໍສໍ ຂາທນຕຸຖາຍ ຈ ຫຕາ. ຄາໂວຕິ ໂຄຣູ ປານີ. ທຑຸຒານີຕິ ອຄຸຄີ ທຕວາ ຊາປິຕານີ. ຊໂນ ຈ ນີໂຕຕິ ກຣມຣຄຸຄາທໍ ຄເທຕວາ ນີໂຕ. ປຸຕຸຕຫຕາຍ ປຸຕຸໂຕຕິ ຫຕປຸຕຸ ຕາຍ ປຸຕຸໂຕ, ນິລຸລຊໂຊຕິ ອຕຸໂຖ. ລີນຸນຫີໂຣຕຸຕປຸປສຸສ ຫີ ມາຕາ ນາມ ນຕຸຖີ, ອິຕີ ໂສ ຕສຸສາ ຊີວນຸໂຕປີ ຫຕປຸຕຸຕຍຖາເນ ຕີຍຖຕີຕິ ຫຕປຸຕຸຕາຍ ປຸຕຸໂຕ ນາມ ໂຫຕີ. ຂຣສຸສຣນຸຕີ ຖທຸຣສທຸທໍ. ທິຕຸທິມນຸຕິ ປຝຫເກຣີ.

ເອວໍ ໂພຣີສຕຸໂຕ ອິມາຍ ຄາຖາຍ ຕໍ ປຣິກາສີ. ນ ຈິເຣເນວ ຈ ຕສຸສ ຕໍ ກມຸມໍ ປາກຍໍ ຊາຕໍ, ອຖສຸສ ຣາຊາ ໂທສານຸຣູປໍ ນິຄຸຄ ຫໍ ອກາສີ.

ສຕຖາ ''ນ, ມຫາຣາຊ, ອິທາເນເວສ ເອວໍສີໂລ, ປຸພຸເພປີ ເອວໍສີໂລເຍວາ''ຕິ ວຕວາ ອິມໍ ຣມຸມເທສນໍ ອາຫຣິຕວາ ອນຸສນຸຣີ

ຆເຏຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຘາເນສິ – ‘‘ຕທາ ອມຈ຺ໂຈ ອິທານິ ອມຈ຺ໂຈເຍວ, ຄາຖາຍ ອຸທາຫາຣກປຓ຺ຑິຕມນຸສ຺ໂສ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິ’’ນ຺ຕິຯ

ຂຣສ຺ສຣຊາຕກວຓ຺ຓນາ ນວມາຯ

[໘໐] ໑໐ຯ ຠີມເສນຊາຕກວຓ຺ຓນາ

ຍໍ ເຕ ປວິກຕ຺ຖິຕໍ ປຸເຣຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ອຎ຺ຎຕຣໍ ວິກຕ຺ຖິຕໍ ຠິກ຺ຂຸໍ ອາຣພ຺ຠ ກເຖສິຯ ເອໂກ ກິຣ ຠິກ຺ຂຸ ‘‘ອາວຸໂສ, ອມ຺ຫາກໍ ຊາຕິສມາ ຊາຕິ, ໂຄຕ຺ຕສມໍ ໂຄຕ຺ຕໍ ນາມ ນຕ຺ຖິ, ມຍໍ ເອວຣູເປ ນາມ ມຫາຂຕ຺ຕິຍກຸເລ ຊາຕາ, ໂຄຕ຺ເຕນ ວາ ຘເນນ ວາ ກຸລປ຺ປເທເສນ ວາ ອມ຺ເຫຫິ ສທິໂສ ນາມ ນຕ຺ຖິ, ອມ຺ຫາກໍ ສຸວຓ຺ຓຣຊຕາທີນໍ ອນ຺ໂຕ ນຕ຺ຖິ, ທາສກມ຺ມກຣາປິ ໂນ ສາລິມໍໂສທນໍ ຠຸຎ຺ຊນ຺ຕິ, ກາສິກວຕ຺ຖໍ ນິວາເສນ຺ຕິ, ກາສິກວິເລປນໍ ວິລິມ຺ປນ຺ຕິຯ ມຍໍ ປພ຺ພຊິຕກາເລນ ເອຕຣຫິ ເອວຣູປານິ ລູຂານິ ໂຠຊນານິ ຠຸຎ຺ຊາມ, ລູຂານິ ຈີວຣານິ ຘາເຣມາ’’ຕິ ເຖຣນວມຊ຺ຌິມານໍ ຠິກ຺ຂູນໍ ອນ຺ຕເຣ ວິກຕ຺ເຖນ຺ໂຕ ຊາຕິອາທິວເສນ ວມ຺ເຠນ຺ໂຕ ຂຸໍເສນ຺ໂຕ ວິຈຣຕິຯ ອຖສ຺ສ ເອໂກ ຠິກ຺ຂຸ ກຸລປ຺ປເທສໍ ປຣິຄ຺ຄຓ຺ຫິຕ຺ວາ ຕໍ ວິກຕ຺ຖນຠາວໍ ຠິກ຺ຂູນໍ ອາໂຣເຈສິຯ ຠິກ຺ຂູ ຘມ຺ມສຠາຍໍ ສນ຺ນິປຕິຕາ ‘‘ອາວຸໂສ, ອສຸໂກ ນາມ ຠິກ຺ຂຸ ເອວຣູເປ ນິຍ຺ຍານິກສາສເນ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ວິກຕ຺ເຖນ຺ໂຕ ວມ຺ເຠນ຺ໂຕ ຂຸໍເສນ຺ໂຕ ວິຈຣຕີ’’ຕິ ເອຕສ຺ສ ອຄຸຓໍ ກຖຍິໍສຸຯ ສຕ຺ຖາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ກາຍ ນຸຕ຺ຖ, ຠິກ຺ຂເວ, ເອຕຣຫິ ກຖາຍ ສນ຺ນິສິນ຺ນາ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ‘‘ອິມາຍ ນາມາ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ນ, ຠິກ຺ຂເວ, ໂສ ຠິກ຺ຂຸ ອິທາເນວ ວິກຕ຺ເຖນ຺ໂຕ ວມ຺ເຠນ຺ໂຕ ຂຸໍເສນ຺ໂຕ ວິຈຣຕິ, ປຸພ຺ເພປິ ວິກຕ຺ເຖນ຺ໂຕ ວມ຺ເຠນ຺ໂຕ ຂຸໍເສນ຺ໂຕ ວິຈຣີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣິຯ

ອຕີເຕ ພາຣາຓສິຍໍ ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ເຕ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ເຕ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ເອກສ຺ມິໍ ນິຄມຄາເມ ອຸທິຈ຺ຈພ຺ຣາຫ຺ມຓກຸເລ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຕ຺ວາ ວຍປ຺ປຕ຺ໂຕ ຕກ຺ກສິລາຍໍ ທິສາປາໂມກ຺ຂສ຺ສ ອາຈຣິຍສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ຕໂຍ ເວເທ ອຏ຺ຐາຣສ ວິຊ຺ຊຏ຺ຐານານິ ອຸຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ ສພ຺ພສິປ຺ເປສຸ ນິປ຺ຜຕ຺ຕິໍ ປຕ຺ວາ ຈູລ຺ລຘນຸຄ຺ຄຫປຓ຺ຑິໂຕ ນາມ ອໂຫສິຯ ໂສ ຕກ຺ກສິລາໂຕ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ສພ຺ພສມຍສິປ຺ປານິ ປຣິເຍສມາໂນ ມຫິໍສກຣຏ຺ຐໍ ອຄມາສິຯ ອິມສ຺ມິໍ ປນ ຊາຕເກ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ໂຖກໍ ຣສ຺ໂສ ໂອຓຕກາໂຣ ອໂຫສິຯ ໂສ ຈິນ຺ເຕສິ ‘‘ສຈາຫໍ ກຎ຺ຈິ ຣາຊານໍ ອຸປສງ຺ກມິສ຺ສາມິ, ໂສ ‘ເອວໍ ຣສ຺ສສຣີໂຣ ຕ຺ວໍ ກິໍ ອມ຺ຫາກໍ ກມ຺ມໍ ກຣິສ຺ສສີ’ຕິ ວກ຺ຂຕິ, ຍໍນູນາຫໍ ອາໂຣຫປຣິຓາຫສມ຺ປນ຺ນໍ ອຠິຣູປໍ ເອກໍ ປຸຣິສໍ ຜລກໍ ກຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ປິຏ຺ຐິຈ຺ຉາຍາຍ ຊີວິກໍ ກປ຺ເປຍ຺ຍ’’ນ຺ຕິຯ ໂສ ຕຖາຣູປໍ ປຸຣິສໍ ປຣິເຍສມາໂນ ຠີມເສນສ຺ສ ນາເມກສ຺ສ ຕນ຺ຕວາຍສ຺ສ ຕນ຺ຕວິຕຏ຺ຐານໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເຕນ ສທ຺ທິໍ ປຏິສນ຺ຖາຣໍ ກຕ຺ວາ ‘‘ສມ຺ມ, ຕ຺ວໍ ກິໍນາໂມສີ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິຯ ‘‘ອຫໍ ຠີມເສໂນ ນາມາ’’ຕິ? ‘‘ກິໍ ປນ ຕ຺ວໍ ເອວໍ ອຠິຣູໂປ ອຸປຘິສມ຺ປນ຺ໂນ ຫຸຕ຺ວາ ອິມໍ ລາມກກມ຺ມໍ ກໂຣສີ’’ຕິ? ‘‘ຊີວິຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ໂຕ’’ຕິຯ ‘‘ສມ຺ມ, ມາ ເອຕໍ ກມ຺ມໍ ກຣິ, ສກລຊມ຺ພຸທີເປ ມຍາ ສທິໂສ ຘນຸຄ຺ຄໂຫ ນາມ ນຕ຺ຖິຯ ສເຈ ປນາຫໍ ກຎ຺ຈິ ຣາຊານໍ ປສ຺ເສຍ຺ຍໍ, ໂສ ມໍ ‘ເອວໍຣສ຺ໂສ ອຍໍ ກິໍ ອມ຺ຫາກໍ ກມ຺ມໍ ກຣິສ຺ສຕີ’ຕິ ໂກເປຍ຺ຍ, ຕ຺ວໍ ຣາຊານໍ ທິສ຺ວາ ‘ອຫໍ ຘນຸຄ຺ຄໂຫ’ຕິ ວກ຺ຂສິຯ ຣາຊາ ເຕ ປຣິພ຺ພຍໍ ທຕ຺ວາ ວຸຕ຺ຕິໍ ນິພທ຺ຘໍ ທສ຺ສຕິຯ ອຫໍ ເຕ ອຸປ຺ປນ຺ນກມ຺ມໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ຕວ ປິຏ຺ຐິຈ຺ຉາຍາຍ ຊີວິສ຺ສາມິຯ ເອວໍ ອຸໂຠປິ ສຸຂິຕາ ຠວິສ຺ສາມຯ ກໂຣຫິ ມມ ວຈນ’’ນ຺ຕິ ອາຫຯ ໂສ ‘‘ສາຘູ’’ຕິ ສມ຺ປຏິຈ຺ຉິຯ

ອຖ ນໍ ອາທາຍ ພາຣາຓສິໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສຍໍ ຈູລ຺ລູປຏ຺ຐາໂກ ຫຸຕ຺ວາ ຕໍ ປຸຣໂຕ ກຕ຺ວາ ຣາຊທ຺ວາເຣ ຐຕ຺ວາ ຣຎ຺ໂຎ ອາໂຣຈາເປສິຯ ‘‘ອາຄຈ຺ຉນ຺ຕູ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ອຸໂຠປິ ປວິສິຕ຺ວາ ຣາຊານໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ອຏ຺ຐໍສຸຯ ‘‘ກິໍກາຣຓາ ອາຄຕຕ຺ຖາ’’ຕິ ຈ ວຸຕ຺ເຕ ຠີມເສໂນ ອາຫ – ‘‘ອຫໍ ຘນຸຄ຺ຄໂຫ, ມຍາ ສທິໂສ ສກລຊມ຺ພຸທີເປ ຘນຸຄ຺ຄໂຫ ນຕ຺ຖີ’’ຕິຯ ‘‘ກິໍ ປນ ລຠນ຺ໂຕ ມໍ ອຸປຏ຺ຐຫິສ຺ສສີ’’ຕິ? ‘‘ອຑ຺ຒມາເສ ສຫສ຺ສໍ ລຠນ຺ໂຕ ອຸປຏ຺ຐຫິສ຺ສາມິ, ເທວາ’’ຕິຯ ‘‘ອຍໍ ເຕ ປຸຣິໂສ ກິໍ ໂຫຕີ’’ຕິ? ‘‘ຈູລ຺ລູປຏ຺ຐາໂກ, ເທວາ’’ຕິຯ ‘‘ສາຘຸ ອຸປຏ຺ຐຫາ’’ຕິຯ ຕໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ຠີມເສໂນ ຣາຊານໍ ອຸປຏ຺ຐຫຕິຯ ອຸປ຺ປນ຺ນກິຈ຺ຈໍ ປນສ຺ສ ໂພທິສຕ຺ໂຕວ ນິຕ຺ຖຣຕິຯ

ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ກາສິຣຏ຺ເຐ ເອກສ຺ມິໍ ອຣຎ຺ເຎ ພຫູນໍ ມນຸສ຺ສານໍ ສຎ຺ຈຣຓມຄ຺ຄໍ ພ຺ຍຄ຺ໂຆ ຉຑ຺ຑາເປຕິ, ພຫູ ມນຸສ຺ເສ ຄເຫຕ຺ວາ ຄເຫຕ຺ວາ ຂາທຕິຯ ຕໍ ປວຕ຺ຕິໍ ຣຎ຺ໂຎ ອາໂຣເຈສຸໍຯ ຣາຊາ ຠີມເສນໍ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ‘‘ສກ຺ຂິສ຺ສສິ, ຕາຕ, ນໍ ພ຺ຍຄ຺ຆໍ ຄຓ຺ຫິຕຸ’’ນ຺ຕິ ອາຫຯ ‘‘ເທວ, ກິໍ ຘນຸຄ຺ຄໂຫ ນາມາຫໍ , ຍທິ ພ຺ຍຄ຺ຆໍ ຄເຫຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກມີ’’ຕິຯ ຣາຊາ ຕສ຺ສ ປຣິພ຺ພຍໍ ທຕ຺ວາ ອຸຍ຺ໂຍເຊສິຯ ໂສ ຆຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ໂພທິສຕ຺ຕສ຺ສ ກເຖສິຯ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ‘‘ສາຘຸ, ສມ຺ມ, ຄຈ຺ຉາ’’ຕິ ອາຫຯ ‘‘ຕ຺ວໍ ປນ ນ ຄມິສ຺ສສີ’’ຕິ? ‘‘ອາມ ນ ຄມິສ຺ສາມິ, ອຸປາຍໍ ປນ ເຕ ອາຈິກ຺ຂິສ຺ສາມີ’’ຕິຯ ‘‘ອາຈິກ຺ຂ, ສມ຺ມາ’’ຕິຯ ‘‘ຕ຺ວໍ ພ຺ຍຄ຺ຆສ຺ສ ວສນຏ຺ຐານໍ ສຫສາ ເອກໂກວ ມາ ອຄມາສິ, ຊນປທມນຸສ຺ເສ ປນ ສນ຺ນິປາເຕຕ຺ວາ ເອກໍ ວາ ທ຺ເວ ວາ ຘນຸສຫສ຺ສານິ ຄາຫາເປຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ

ຄນ຺ຕ຺ວາ ພ຺ຍຄ຺ຆສ຺ສ ອຸຏ຺ຐິຕກາລໍ ຎຕ຺ວາ ປລາຍິຕ຺ວາ ເອກໍ ຄຸມ຺ພໍ ປວິສິຕ຺ວາ ອຸເຣນ ນິປ຺ຊ຺ເຊຍ຺ຍາສິ, ຊານປທາວ ພ຺ຍຄ຺ຆໍ ໂປເຖຕ຺ວາ ຄຓ຺ຫິສ຺ສນ຺ຕິ, ເຕຫິ ພ຺ຍຄ຺ເຆ ຄຫິເຕ ຕ຺ວໍ ທນ຺ເຕຫິ ເອກໍ ວລ຺ລິໍ ຉິນ຺ທິຕ຺ວາ ໂກຏິຍໍ ຄເຫຕ຺ວາ ມຕພ຺ຍຄ຺ຆສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ໂຠ, ເກເນສ, ພ຺ຍຄ຺ໂຆ ມາຣິໂຕ, ອຫໍ ອິມໍ ພ຺ຍຄ຺ຆໍ ໂຄຓໍ ວິຍ ວລ຺ລິຍາ ພນ຺ຘິຕ຺ວາ ຣຎ຺ໂຎ ສນ຺ຕິກໍ ເນສ຺ສາມີ’ຕິ ວລ຺ລິອຕ຺ຖາຍ ຄຸມ຺ພໍ ປວິຏ຺ໂຐ, ມຍາ ວລ຺ລິຍາ ອນາຠຕາຍ ເອວ ເກເນສ ມາຣິໂຕ’’ຕິ ກເຖຍ຺ຍາສິຯ ອຖ ເຕ ຊານປທາ ຠີຕຕສິຕາ ‘‘ສາມິ, ມາ ຣຎ຺ໂຎ ອາຈິກ຺ຂີ’’ຕິ ພຫຸໍ ຘນໍ ທສ຺ສນ຺ຕິ, ພ຺ຍຄ຺ໂຆ ຕຍາ ຄຫິໂຕ ຠວິສ຺ສຕິ, ຣຎ຺ໂຎປິ ສນ຺ຕິກາ ພຫຸໍ ຘນໍ ລຠິສ຺ສສີຕິຯ ໂສ ‘‘ສາທູ’’ຕິ ສມ຺ປຏິຈ຺ຉິຕ຺ວາ ໂພທິສຕ຺ເຕນ ກຖິຕນິຍາເມເນວ ພ຺ຍຄ຺ຆໍ ຄເຫຕ຺ວາ ອຣຎ຺ຎໍ ເຂມໍ ກຕ຺ວາ ມຫາຊນປຣິວຸໂຕ ພາຣາຓສິໍ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ຣາຊານໍ ທິສ຺ວາ ‘‘ຄຫິໂຕ ເມ, ເທວ, ພ຺ຍຄ຺ໂຆ, ອຣຎ຺ຎໍ ເຂມໍ ກຕ’’ນ຺ຕິ ອາຫຯ ຣາຊາ ຕຸຏ຺ໂຐ ພຫຸໍ ຘນໍ ອທາສິຯ ປຸເນກທິວສໍ ‘‘ເອກມຄ຺ຄໍ ມຫິໍໂສ ຉຑ຺ຑາເປຕີ’’ຕິ ອາໂຣເຈສຸໍ, ຣາຊາ ຕເຖວ ຠີມເສນໍ ເປເສສິຯ ໂສປິ ໂພທິສຕ຺ເຕນ ທິນ຺ນເຍນ ພ຺ຍຄ຺ຆໍ ວິຍ ຕມ຺ປິ ຄເຫຕ຺ວາ ອາຄຈ຺ຉິ, ຣາຊາ ປຸນ ພຫຸໍ ຘນໍ ອທາສິ, ມຫນ຺ຕໍ ອິສ຺ສຣິຍໍ ຊາຕໍຯ ໂສ ອິສ຺ສຣິຍມທມຕ຺ໂຕ ໂພທິສຕ຺ຕໍ ອວມຎ຺ຎໍ ກຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ວຈນໍ ນ ຄຓ຺ຫາຕິ, ‘‘ນາຫໍ ຕໍ ນິສ຺ສາຍ ຊີວາມິ, ກິໍ ຕ຺ວໍເຍວ ປຸຣິໂສ’’ຕິອາທີນິ ຜຣຸສວຈນານິ ວທຕິຯ

ອຖ ກຕິປາຫຈ຺ຈເຍນ ເອໂກ ສາມນ຺ຕຣາຊາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ພາຣາຓສິໍ ອຸປຣຸນ຺ຘິຕ຺ວາ ‘‘ຣຊ຺ຊໍ ວາ ເທຕຸ, ຍຸທ຺ຘໍ ວາ’’ຕິ ຣຎ຺ໂຎ ສາສນໍ ເປເສສິຯ ຣາຊາ ‘‘ຍຸຊ຺ຌາຫີ’’ຕິ ຠີມເສນໍ ເປເສສິຯ ໂສ ສພ຺ພສນ຺ນາຫສນ຺ນທ຺ໂຘ ຣາຊເວສໍ ຄເຫຕ຺ວາ ສຸສນ຺ນທ຺ຘສ຺ສ ວາຣຓສ຺ສ ປິຏ຺ເຐ ນິສີທິຯ ໂພທິສຕ຺ໂຕປິ ຕສ຺ສ ມຣຓຠເຍນ ສພ຺ພສນ຺ນາຫສນ຺ນທ຺ໂຘ ຠີມເສນສ຺ເສວ ປຈ຺ຉິມາສເນ ນິສີທິຯ ວາຣໂຓ ມຫາຊນປຣິວຸໂຕ ນຄຣທ຺ວາເຣນ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ສງ຺ຄາມສີສໍ ປາປຸຓິຯ ຠີມເສໂນ ຍຸທ຺ຘເຠຣິສທ຺ທໍ ສຸຕ຺ວາວ ກມ຺ປິຕຸໍ ອາຣທ຺ໂຘຯ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ‘‘ອິທາເນສ ຫຕ຺ຖິປິຏ຺ຐິໂຕ ປຕິຕ຺ວາ ມຣິສ຺ສຕີ’’ຕິ ຫຕ຺ຖິກ຺ຂນ຺ໂຕ ອປຕນຕ຺ຖໍ ຠີມເສນໍ ໂຍຕ຺ເຕນ ປຣິກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ຄຓ຺ຫິ, ຠີມເສໂນ ສມ຺ປຫາຣຏ຺ຐານໍ ທິສ຺ວາ ມຣຓຠຍຕຊ຺ຊິໂຕ ສຣີຣວຬຎ຺ເຊນ ຫຕ຺ຖິປິຏ຺ຐິໍ ທູເສສິຯ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ‘‘ນ ໂຂ ເຕ ຠີມເສນ ປຸຣິເມນ ປຈ຺ຉິມໍ ສເມຕິ, ຕ຺ວໍ ປຸພ຺ເພ ສງ຺ຄາມໂຍໂຘ ວິຍ ອໂຫສິ, ອິທານິ ຫຕ຺ຖິປິຏ຺ຐິໍ ທູເສສີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໓໐ຯ

‘‘ຍໍ ເຕ ປວິກຕ຺ຖິຕໍ ປຸເຣ, ອຖ ເຕ ປູຕິສຣາ ສຊນ຺ຕິ ປຈ຺ຉາ;

ອຸຠຍໍ ນ ສເມຕິ ຠີມເສນ, ຍຸທ຺ຘກຖາ ຈ ອິທຎ຺ຈ ເຕ ວິຫຎ຺ຎ’’ນ຺ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ຍໍ ເຕ ປວິກຕ຺ຖິຕໍ ປຸເຣຕິ ຍໍ ຕຍາ ປຸພ຺ເພ ‘‘ກິໍ ຕ຺ວໍເຍວ ປຸຣິໂສ, ນາຫໍ ປຸຣິໂສ, ອຫມ຺ປິ ສງ຺ຄາມໂຍໂຘ’’ຕິ ວິກຕ຺ຖິຕໍ ວມ຺ຠນວຈນໍ ວຸຕ຺ຕໍ, ອິທໍ ຕາວ ເອກໍຯ ອຖ ເຕ ປູຕິສຣາ ສຊນ຺ຕິ ປຈ຺ຉາຕິ ອຖ ເຕ ອິເມ ປູຕິກາເວນ ສຣຕາເວນ ຈ ‘‘ປູຕິສຣາ’’ຕິ ລທ຺ຘນາມາ ສຣີຣວຬຎ຺ຊທາຣາ ສຊນ຺ຕິ ວຬຎ຺ຊນ຺ຕິ ປຄ຺ຆຣນ຺ຕິຯ ປຈ຺ຉາຕິ ຕໂຕ ປຸເຣ ວິກຕ຺ຖິຕໂຕ ອປຣຠາເຄ, ອິທານິ ອິມສ຺ມິໍ ສງ຺ຄາມສີເສຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ອຸຠຍໍ ນ ສເມຕິ ຠີມເສນາຕິ ອິທໍ ຠີມເສນ ອຸຠຍໍ ນ ສເມຕິຯ ກຕມໍ? ຍຸທ຺ຘກຖາ ຈ ອິທຎ຺ຈ ເຕ ວິຫຎ຺ຎນ຺ຕິ, ຍາ ຈ ປຸເຣ ກຖິຕາ ຍຸທ຺ຘກຖາ, ຍຎ຺ຈ ເຕ ອິທານິ ວິຫຎ຺ຎໍ ກິລມໂຖ ຫຕ຺ຖິປິຏ຺ຐິທູສນາກາຣປ຺ປຕ຺ໂຕ ວິຆາໂຕຕິ ອຕ຺ໂຖຯ

ເອວໍ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ຕໍ ຄຣຫິຕ຺ວາ ‘‘ມາ ຠາຍິ, ສມ຺ມ, ກສ຺ມາ ມຍິ ຐິເຕ ວິຫຎ຺ຎສີ’’ຕິ ຠີມເສນໍ ຫຕ຺ຖິປິຏ຺ຐິໂຕ ໂອຕາເຣຕ຺ວາ ‘‘ນ຺ຫາຍິຕ຺ວາ ເຄຫເມວ ຄຈ຺ຉາ’’ຕິ ອຸຍ຺ໂຍເຊຕ຺ວາ ‘‘ອຊ຺ຊ ມຍາ ປາກເຏນ ຠວິຕຸໍ ວຏ຺ຏຕີ’’ຕິ ສງ຺ຄາມໍ ປວິສິຕ຺ວາ ອຸນ຺ນທິຕ຺ວາ ພລໂກຏ຺ຐກໍ ຠິນ຺ທິຕ຺ວາ ສປຕ຺ຕຣາຊານໍ ຊີວຄ຺ຄາຫໍ ຄາຫາເປຕ຺ວາ ພາຣາຓສິຣຎ຺ໂຎ ສນ຺ຕິກໍ ອຄມາສິຯ ຣາຊາ ຕຸຏ຺ໂຐ ໂພທິສຕ຺ຕສ຺ສ ມຫນ຺ຕໍ ຍສໍ ອທາສິຯ ຕໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ‘‘ຈູຬທນຸຄ຺ຄຫປຓ຺ຑິໂຕ’’ຕິ ສກລຊມ຺ພຸທີເປ ປາກໂຏ ອໂຫສິຯ ໂສ ຠີມເສນສ຺ສ ປຣິພ຺ພຍໍ ທຕ຺ວາ ສກຏ຺ຐານເມວ ເປເສຕ຺ວາ ທານາທີນິ ປຸຎ຺ຎານິ ກຕ຺ວາ ຍຖາກມ຺ມໍ ຄໂຕຯ

ສຕ຺ຖາ ‘‘ນ, ຠິກ຺ຂເວ, ອິທາເນເວສ ຠິກ຺ຂຸ ວິກຕ຺ເຖຕິ, ປຸພ຺ເພປິ ວິກຕ຺ຖິເຍວາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ອນຸສນ຺ຘິໍ ຆເຏຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຘາເນສິ – ‘‘ຕທາ ຠີມເສໂນ ວິກຕ຺ຖິຕຠິກ຺ຂຸ ອໂຫສິ, ຈູຬທນຸຄ຺ຄຫປຓ຺ຑິໂຕ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິ’’ນ຺ຕິຯ

ຠີມເສນຊາຕກວຓ຺ຓນາ ທສມາຯ

ວຣຸຓວຄ຺ໂຄ ອຏ຺ຐໂມຯ

ຕສ຺ສຸທ຺ທານໍ –

ວຣຸຓໍ ສີລວນາຄໍ, ສຈ຺ຈໍກິຣ ຣຸກ຺ຂຘມ຺ມໍ;

ມຈ຺ຉຣາຊາ ອສງ຺ກິຍໍ, ມຫາສຸປິໂນລ຺ລິສໍ;

ຂຣສ຺ສຣໍ ຠີມເສນນ຺ຕິຯ

໙ຯ ອປາຍິມ຺ຫວຄ຺ໂຄ

[໘໑] ໑ຯ ສຸຣາປານຊາຕກວຓ຺ຓນາ

ອປາຍິມ຺ຫາຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ໂກສມ຺ພິໍ ອຸປນິສ຺ສາຍ ໂຆສິຕາຣາເມ ວິຫຣນ຺ໂຕ ສາຄຕຕ຺ເຖຣໍ ອາຣພ຺ຠ ກເຖສິຯ ຠຄວຕິ ຫິ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ວສ຺ສໍ ວສິຕ຺ວາ ຈາຣິກໍ ຈຣມາເນນ ຠທ຺ທວຕິກໍ ນາມ ນິຄມໍ ສມ຺ປຕ຺ເຕ ໂຄປາລກາ ປສຸປາລກາ ກສ຺ສກາ ປຖາວິໂນ ຈ ສຕ຺ຖາຣໍ ທິສ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ‘‘ມາ, ຠນ຺ເຕ, ຠຄວາ ອມ຺ພຕິຕ຺ຖໍ ອຄມາສິ, ອມ຺ພຕິຕ຺ເຖ ຊຏິລສ຺ສ ອສ຺ສເມ ອມ຺ພຕິຕ຺ຖໂກ ນາມ ນາໂຄ ອາສີວິໂສ ໂຆຣວິໂສ, ໂສ ຠຄວນ຺ຕໍ ວິເຫເຐຍ຺ຍາ’’ຕິ ວາຣຍິໍສຸຯ ຠຄວາປິ ເຕສໍ ກຖໍ ອສ຺ສຸຓນ຺ໂຕ ວິຍ ເຕສຸ ຍາວຕຕິຍໍ ວາຣຍມາເນສຸປິ ອຄມາສິເຍວຯ

ຕຕ຺ຣ ສຸທໍ ຠຄວາ ຠທ຺ທວຕິກາຍ ອວິທູເຣ ອຎ຺ຎຕຣສ຺ມິໍ ວນສຓ຺ເຑ ວິຫຣຕິຯ ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ພຸທ຺ຘຸປຏ຺ຐາໂກ ສາຄໂຕ ນາມ ເຖໂຣ ໂປຖຸຊ຺ຊນິກາຍ ອິທ຺ຘິຍາ ສມນ຺ນາຄໂຕ ຕໍ ອສ຺ສມໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ນາຄຣາຊສ຺ສ ວສນຏ຺ຐາເນ ຕິຓສນ຺ຖາຣກໍ ປຎ຺ຎາເປຕ຺ວາ ປລ຺ລງ຺ເກນ ນິສີທິຯ ນາໂຄ ມກ຺ຂໍ ອສຫມາໂນ ຘູມາຍິ, ເຖໂຣປິ ຘູມາຍິຯ ນາໂຄ ປຊ຺ຊລິ, ເຖໂຣປິ ປຊ຺ຊລິຯ ນາຄສ຺ສ ເຕໂຊ ເຖຣໍ ນ ພາຘຕິ, ເຖຣສ຺ສ ເຕໂຊ ນາຄໍ ພາຘຕິຯ ເອວໍ ໂສ ຂເຓນ ຕໍ ນາຄຣາຊານໍ ທເມຕ຺ວາ ສຣເຓສຸ ຈ ສີເລສຸ ຈ ປຕິຏ຺ຐາເປຕ຺ວາ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ອຄມາສິຯ

ສຕ຺ຖາ ຠທ຺ທວຕິກາຍໍ ຍຖາຠິຣນ຺ຕໍ ວິຫຣິຕ຺ວາ ໂກສມ຺ພິໍ ອຄມາສິຯ ສາຄຕຕ຺ເຖເຣນ ນາຄສ຺ສ ທມິຕຠາໂວ ສກລຊນປທໍ ປຕ຺ຖຣິຯ ໂກສມ຺ພິນຄຣວາສິໂນ ສຕ຺ຖຸ ປຈ຺ຈຸຄ຺ຄມນໍ ກຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ສາຄຕຕ຺ເຖຣສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ຐິຕາ ເອວມາຫໍສຸ ‘‘ຠນ຺ເຕ, ຍໍ ຕຸມ຺ຫາກໍ ທຸລ຺ລຠໍ, ຕໍ ວເທຍ຺ຍາຖ, ຕເທວ ມຍໍ ປຏິຍາເທສ຺ສາມາ’’ຕິຯ ເຖໂຣ ຕຸຓ຺ຫີ ອໂຫສິຯ ຉພ຺ພຄ຺ຄິຍາ ປນາຫໍສຸ ‘‘ອາວຸໂສ, ປພ຺ພຊິຕານໍ ນາມ ກາໂປຕິກາ ສຸຣາ ທຸລ຺ລຠາ ເຈວ ມນາປາ ຈຯ ສເຈ ຕຸມ຺ເຫ ເຖຣສ຺ສ ປສນ຺ນາ, ກາໂປຕິກໍ ສຸຣໍ ປຏິຍາເທຖາ’’ຕິຯ ເຕ ‘‘ສາຘູ’’ຕິ ສມ຺ປຏິຈ຺ຉິຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ສ຺ວາຕນາຍ ນິມນ຺ເຕຕ຺ວາ ນຄຣໍ ປວິສິຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ອຕ຺ຕໂນ ເຄເຫ ‘‘ເຖຣສ຺ສ ທສ຺ສາມາ’’ຕິ ກາໂປຕິກໍ ສຸຣໍ ປສນ຺ນໍ ປຏິຍາເທຕ຺ວາ ເຖຣໍ ນິມນ຺ເຕຕ຺ວາ ເຆເຣ ເຆເຣ ປສນ຺ນໍ ສຸຣໍ ອທໍສຸຯ ເຖໂຣ ປິວິຕ຺ວາ ສຸຣາມທມຕ຺ໂຕ ນຄຣາ ນິກ຺ຂມນ຺ໂຕ ທ຺ວາຣນ຺ຕເຣ ປຕິຕ຺ວາ ວິປ຺ປລປນ຺ໂຕ ນິປຊ຺ຊິຯ

ສຕ຺ຖາ ກຕຠຕ຺ຕກິຈ຺ໂຈ ນຄຣາ ນິກ຺ຂມນ຺ໂຕ ເຖຣໍ ຕຖາ ນິປນ຺ນໍ ທິສ຺ວາ ‘‘ຄຓ຺ຫຖ, ຠິກ຺ຂເວ, ສາຄຕ’’ນ຺ຕິ ຄາຫາເປຕ຺ວາ ອາຣາມໍ ອຄມາສິ ຯ ຠິກ຺ຂູ ເຖຣສ຺ສ ສີສໍ ຕຖາຄຕສ຺ສ ປາທມູເລ ກຕ຺ວາ ນໍ ນິປຊ຺ຊາເປສຸໍ, ໂສ ປຣິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ປາເທ ຕຖາຄຕາຠິມຸເຂ ກຕ຺ວາ ນິປຊ຺ຊິຯ ສຕ຺ຖາ ຠິກ຺ຂູ ປຏິປຸຈ຺ຉິ ‘‘ກິໍ ນຸ ໂຂ, ຠິກ຺ຂເວ, ຍໍ ປຸພ຺ເພ ສາຄຕສ຺ສ ມຍິ ຄາຣວໍ, ຕໍ ອິທານິ ອຕ຺ຖີ’’ຕິ? ‘‘ນຕ຺ຖິ, ຠນ຺ເຕ’’ຕິຯ ‘‘ຠິກ຺ຂເວ, ອມ຺ພຕິຕ຺ຖກໍ ນາຄຣາຊານໍ ໂກ ທເມສີ’’ຕິຯ ‘‘ສາຄໂຕ, ຠນ຺ເຕ’’ຕິຯ ‘‘ກິໍ ປເນຕຣຫິ, ຠິກ຺ຂເວ, ສາຄໂຕ ອຸທກເທຑ຺ຑຸຠກມ຺ປິ ທເມຕຸໍ ສກ຺ກຸເຓຍ຺ຍາ’’ຕິຯ ‘‘ໂນ ເຫຕໍ, ຠນ຺ເຕ’’ຯ ‘‘ອປິ ນຸ ໂຂ, ຠິກ຺ຂເວ, ເອວຣູປໍ ປາຕຸໍ ຍຸຕ຺ຕໍ, ຍໍ ປິວິຕ຺ວາ ເອວໍວິສຎ຺ຎີ ໂຫຕີ’’ຕິຯ ‘‘ອຍຸຕ຺ຕໍ, ຠນ຺ເຕ’’ຕິຯ ອຖ ໂຂ ຠຄວາ ເຖຣໍ ຄຣຫິຕ຺ວາ ຠິກ຺ຂູ ອາມນ຺ເຕຕ຺ວາ ‘‘ສຸຣາ

ເມເຣຍປາເນ ປາຈິຕ຺ຕິຍ''ນ຺ຕິ (ປາຈິ. ໖໘໓) ສິກ຺ຂາປທໍ ປຎ຺ຎາເປຕ຺ວາ ອຸຏ຺ຐາຍາສນາ ຄນ຺ຘກຸຏິໍ ປາວິສິ.

ຘມ຺ມສຠາຍໍ ສນ຺ນິປຕິຕາ ຠິກ຺ຂູ ສຸຣາປານສ຺ສ ອວຓ຺ຓໍ ກຖຍິໍສຸ ''ຍາວ ມຫາໂທສຎ຺ເຈຕໍ, ອາວຸໂສ, ສຸຣາປານໍ ນາມ, ຕາວ ປຎ຺ຎາສມ຺ປນ຺ນໍ ນາມ ອິທ຺ຘິມນ຺ຕໍ ສາຄຕໍ ຍຖາ ສຕ຺ຖຸ ຄຸຓມຕ຺ຕມ຺ປິ ນ ຊານາຕິ, ຕຖາ ອກາສີ''ຕິ. ສຕ຺ຖາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ''ກາຍ ນຸຕ຺ຖ, ຠິກ຺ຂເວ, ເອຕຣຫິ ກຖາຍ ສນ຺ນິສິນ຺ນາ''ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ''ອິມາຍ ນາມາ''ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ''ນ, ຠິກ຺ຂເວ, ອິທາເນວ ສຸຣໍ ປິວິຕ຺ວາ ປພ຺ພຊິຕາ ວິສຎ຺ຎິໂນ ໂຫນ຺ຕິ, ປຸພ຺ເພປິ ອເຫສຸໍເຍວາ''ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣິ.

ອຕີເຕ ພາຣາຓສິຍໍ ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ເຕ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ເຕ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ກາສິຣຏ຺ເຐ ອຸທິຈ຺ຈພ຺ຣາຫ຺ມຓກຸເລ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຕ຺ວາ ວຍປ຺ປຕ຺ໂຕ ອິສິປ຺ພ຺ພຊ຺ຊໍ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ອຠິຎ຺ຎາ ຈ ສມາປຕ຺ຕິໂຍ ຈ ອຸປ຺ປາເທຕ຺ວາ ຊ຺ຌານກີຬໍ ກີຬນ຺ໂຕ ຫິມວນ຺ຕປ຺ປເທເສ ວສຕິ ປຎ຺ຈຫິ ອນ຺ເຕວາສິກສເຕຫິ ປຣິວຸໂຕ. ອຖ ນໍ ວສ຺ສານສມເຍ ສມ຺ປຕ຺ເຕ ອນ຺ເຕວາສິກາ ອາຫໍສຸ ''ອາຈຣິຍ, ມນຸສ຺ສປຖໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ໂລຓມ຺ພິລໍ ເສວິຕ຺ວາ ອາຄຈ຺ຉາມາ''ຕິ. ''ອາວຸໂສ, ອຫໍ ອິເຘວ ວສິສ຺ສາມິ, ຕຸມ຺ເຫ ປນ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສຣີຣໍ ສນ຺ຕປ຺ເປຕ຺ວາ ວສ຺ສໍ ວີຕິນາເມຕ຺ວາ ອາຄຈ຺ຉຖາ''ຕິ. ເຕ ''ສາຘູ''ຕິ ອາຈຣິຍໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ພາຣາຓສີໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຣາຊຸຍ຺ຍາເນ ວສິຕ຺ວາ ປຸນທິວເສ ພຫິທ຺ວາຣຄາເມເຍວ ຠິກ຺ຂາຍ ຈຣິຕ຺ວາ ສຸຫິຕາ ຫຸຕ຺ວາ ປຸນທິວເສ ນຄຣໍ ປວິສິໍສຸ. ມນຸສ຺ສາ ສມ຺ປີຍາຍມານາ ຠິກ຺ຂໍ ອທໍສຸ. ກຕິປາຫຈ຺ຈເຍນ ຈ ຣຎ຺ໂຎປິ ອາໂຣເຈສຸໍ ''ເທວ, ຫິມວນ຺ຕໂຕ ປຎ຺ຈສຕາ ອິສໂຍ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ອຸຍ຺ຍາເນ ວສນ຺ຕິ ໂຆຣຕປາ ປຣມສິຕິນ຺ທ຺ຣິຍາ ສີລວນ຺ໂຕ''ຕິ. ຣາຊາ ເຕສໍ ຄຸເຓ ສຸຕ຺ວາ ອຸຍ຺ຍານໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ກຕປຏິສນ຺ຖາໂຣ ວສ຺ສານໍ ຈຕຸມາສໍ ຕຕ຺ເຖວ ວສນ຺ຕຖາຍ ປຏິຎ຺ຎໍ ຄເຫຕ຺ວາ ນິມນ຺ເຕສິ, ເຕ ຕໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ຣາຊເຄເຫເຍວ ຠຸຎ຺ຊິຕ຺ວາ ອຸຍ຺ຍາເນ ວສນ຺ຕິ.

ອເຖກທິວສໍ ນຄເຣ ສຸຣານກ຺ຂຕ຺ຕໍ ນາມ ອໂຫສິ. ຣາຊາ ''ປພ຺ພຊິຕານໍ ສຸຣາ ທຸລ຺ລພາ''ຕິ ພຫຸໍ ອຸຕ຺ຕມສຸຣໍ ທາເປສິ. ຕາປສາ ສຸຣໍ ປິວິຕ຺ວາ ອຸຍ຺ຍານໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສຸຣາມທມຕ຺ຕາ ຫຸຕ຺ວາ ເອເກ ອຸຏ຺ຐາຍ ນຈ຺ຈິໍສຸ, ເອເກ ຄາຍິໍສຸ, ນຈ຺ຈິຕ຺ວາ ຄາຍິຕ຺ວາ ຂາຣິກາທີນິ ອວຕ຺ຖຣິຕ຺ວາ ນິທ຺ທາຍິຕ຺ວາ ສຸຣາມເທ ຉິນ຺ເນ ປພຸຊ຺ຌິຕ຺ວາ ຕໍ ອຕ຺ຕໂນ ວິປ຺ປກາຣໍ ທິສ຺ວາ ''ນ ອມ຺ເຫຫິ ປພ຺ພຊິຕສາຣຸປ຺ປໍ ກຕ''ນ຺ຕິ ໂຣທິຕ຺ວາ ປຣິເທວິຕ຺ວາ ''ມຍໍ ອາຈຣິເຍນ ວິນາກູຕຕ຺ຕາ ເອວຣູປໍ ປາປກມ຺ມໍ ກຣິມ຺ຫາ''ຕິ ຕງຂຓຎ຺ເຎວ ອຸຍ຺ຍານໍ ປຫາຍ ຫິມວນ຺ຕໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປຏິສາມິຕປຣິກ຺ຂາຣາ ອາຈຣິຍໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ນິສີທິຕ຺ວາ ''ກິໍ ນຸ ໂຂ, ຕາຕາ, ມນຸສ຺ສປເຖ ຠິກ຺ຂາຍ ອກິລມມານາ ສຸຂໍ ວສິຕ຺ຖ, ສມຄ຺ຄວາສຎ຺ຈ ປນ ວສິຕ຺ຖາ''ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕາ ''ອາຈຣິຍ, ສຸຂໍ ວສິມ຺ຫາ, ອປິຈ ໂຂ ປນ ມຍໍ ອປາຕພ຺ພຍຸຕ຺ຕກໍ ປິວິຕ຺ວາ ວິສຎ຺ຎີພູຕາ ສຕິໍ ປຈ຺ຈຸປຏ຺ຐາເປຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ຕາ ນຈ຺ຈິມ຺ຫ ເຈວ ຄາຍິມ຺ຫ ຈາ''ຕິ ເອຕມຕ຺ຖໍ ອາໂຣເຈນ຺ຕາ ອິມໍ ຄາຖໍ ສມຸຏ຺ຐາເປຕ຺ວາ ອາຫໍສຸ –

໗໑.

''ອປາຍິມ຺ຫ ອນຈ຺ຈິມ຺ຫ, ອຄາຍິມ຺ຫ ຣຸທິມ຺ຫ ຈ;

ວິສຎ຺ຎິກຣຓີໍ ປີຕ຺ວາ, ທິຏ຺ຐາ ນາຫຸມ຺ຫ ວານຣາ''ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ອປາຍິມ຺ຫາຕິ ສຸຣໍ ປິວິມ຺ຫ. ອນຈ຺ຈິມ຺ຫາຕິ ຕໍ ປິວິຕ຺ວາ ຫຕ຺ຖປາເທ ລາລຸເອນ຺ຕາ ນຈ຺ຈິມ຺ຫ. ອຄາຍິມ຺ຫາຕິ ມຸຂໍ ວິວຣິຕ຺ວາ ອາຍຕເກນ ສເຣນ ຄາຍິມ຺ຫ. ຣຸທິມ຺ຫ ຈາຕິ ປຸນ ວິປ຺ປຏິສາຣິໂນ ''ເອວຣູປໍ ນາມ ອມ຺ເຫຫິ ກຕ''ນ຺ຕິ ໂຣທິມ຺ຫ ຈ. ວິສຎ຺ຎິກຣຓີໍ ປີຕ຺ວາ, ທິຏ຺ຐາ ນາຫຸມ຺ຫ ວານຣາຕິ ເອວຣູປໍ ສຎ຺ຎາວິນາສນໂຕ ວິສຎ຺ຎິກຣຓີໍ ສຸຣໍ ປິວິຕ຺ວາ ''ເອຕເທວ ສາຘຸ, ຍໍ ວານຣາ ນາຫຸມ຺ຫາ''ຕິ. ເອວໍ ເຕ ອຕ຺ຕໂນ ອຄຸຓໍ ກເຖສຸໍ.

ໂພທິສຕ຺ໂຕ ''ຄຣຸສໍວາສຣຫິຕານໍ ນາມ ເອວຣູປໍ ໂຫຕິເຍວາ''ຕິ ເຕ ຕາປເສ ຄຣຫິຕ຺ວາ ''ປຸນ ເອວຣູປໍ ມາກຣິຕ຺ຖາ''ຕິ ເຕສໍ ໂອວາທໍ ທຕ຺ວາ ອປຣິຫີນຊ຺ຌາໂນ ພ຺ຣຫ຺ມໂລກປຣາຍໂຓ ອໂຫສິ.

ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຘາເນສິ. ອິໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ທີ ''ອນຸສນ຺ຘີ ຆເຏຕ຺ວາ''ຕິ ອິທມ຺ປິ ນ ວກ຺ຂາມ. ຕທາ ອິສິຄໂຓ ພຸທ຺ຘປຣິສາ ອໂຫສິ, ຄຓສຕ຺ຖາ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິນ຺ຕິ.

ສຸຣາປານຊາຕກວຓ຺ຓນາ ປຖມາຯ

[໗໔] ໔ຯ ມິຕ຺ຕວິນ຺ທກຊາຕກວຓ຺ຓນາ

ອຕິກ຺ກມ຺ມຣມຓກນ຺ຕິ ອິທັ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ເອກັ ທຸພ຺ພຈກິກ຺ຂຸ ອາຣພ຺ພ ກເຖສິຯ ອິມສ຺ສ ປນ ຊາຕກສ຺ສ ກສ຺ສປສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ຘກາລິກັ ວຕ຺ຖຸ, ຕັ ທສກນິປາເຕ ມຫາມິຕ຺ຕວິນ຺ທກຊາຕເກ (ຊາຯ ໑ຯ໑ຯ໗໔; ໑ຯ໕ຯ໑໐໐ ອາທໂຍ) ອາວິ ກວິສ຺ສຕິຯ ຕທາ ປນ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ອິມັ ຄາຖມາຫ –

໗໔ຯ

‘‘ອຕິກ຺ກມ຺ມ ຣມຓັ, ສທາມຕ຺ຕຽ຺ຈ ທູກັ;

ສ຺ວາສິ ປາສາຓມາສີໂນ, ຍສ຺ມາ ຊີວັ ນ ໂມກ຺ຂສີ’’ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ຣມຓກນ຺ຕິ ຕສ຺ມິ ກາເລ ຜລິກສ຺ສ ນາມັ, ຜລິກປາສາທຽ຺ຈ ອຕິກ຺ກນ຺ໂຕສີຕິ ທີເປຕິຯ ສທາມຕ຺ຕຽ຺ຈາຕິ ຣຊຕສ຺ສ ນາມັ, ຣຊຕປາສາທຽ຺ຈ ອຕິກ຺ກນ຺ໂຕສີຕິ ທີເປຕິຯ ທູກນ຺ຕິ ມຓິໂນ ນາມັ, ມຓິປາສາທຽ຺ຈ ອຕິກ຺ກນ຺ໂຕສີຕິ ທີເປຕິຯ ສ຺ວາສີຕິ ໂສ ອສິ ຕ຺ວັຯ ປາສາຓມາສີໂນຕິ ຂຸຣຈກ຺ກັ ນາມ ປາສາຓມຍັ ວາ ໂຫຕິ ຣຊຕມຍັ ວາ ມຓິມຍັ ວາ, ຕັ ປນ ປາສາຓມຍເມວຯ ໂສ ຈ ເຕນ ອາສີໂນ ອຕິນິວິຍ຺ໂຖ ອຊ຺ໂຊຕ຺ຖໂຍຯ ຕສ຺ມາ ປາສາເຓນ ອາສິນຕ຺ຕາ ‘‘ປາສາຓາສີໂນ’’ຕິ ວຕ຺ຕພ຺ເພ ພ຺ຍຽ຺ຊນສນ຺ທິວເສນ ມກາຣັ ອາທາຍ ‘‘ປາສາຓມາສີໂນ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕັຯ ປາສາຓັ ວາ ອາສີໂນ, ຕັ ຂຸຣຈກ຺ກັ ອາສຊ຺ຊ ປາປຸຓິຕ຺ວາ ຖິໂຕຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ຍສ຺ມາ ຊີວັ ນ ໂມກ຺ຂສີຕິ ຍສ຺ມາ ຂຸຣຈກ຺ກາ ຍາວ ເຕ ປາປັ ນ ຂີຍຕິ, ຕາວ ຊີວນ຺ໂຕເຍວ ນ ມຸຈ຺ຈິສ຺ສສິ, ຕັ ອາສີໂນສີຕິຯ

ອິມັ ຄາຖັ ວຕ຺ວາ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ອຕ຺ຕໂນ ວສນຏ຺ຖານັເຍວ ຄໂຕຯ ມິຕ຺ຕວິນ຺ທໂກປິ ຂຸຣຈກ຺ກັ ອຸກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ມຫາທຸກ຺ຂັ ອນຸກວມາ ໂນ ປາປກມ຺ເມ ປຣິກ຺ຂີເຓ ຍຖາກມ຺ມັ ຄໂຕຯ

ສຕ຺ຖາ ອິມັ ທມ຺ມເທສນັ ອາຫຣິຕ຺ວາ ຊາຕກັ ສໂມທາເນສິ – ‘‘ຕທາ ມິຕ຺ຕວິນ຺ທໂກ ທຸພ຺ພຈກິກ຺ຂຸ ອໂຫສິ, ເທວຣາຊາ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິ’’ນ຺ຕິຯ

ມິຕ຺ຕວິນ຺ທກຊາຕກວຓ຺ຓນາ ທຸຕິຍາຯ

[໗໕] ໕ຯ ກາລຸອກຓ຺ຓິຊາຕກວຓ຺ຓນາ

ມິຕ຺ໂຕຫເວ ສຕ຺ຕປເທນ ໂຫຕີຕິ ອິທັ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ເອກັ ອນາຖປິຓ຺ຑິກສ຺ສ ມິຕ຺ຕັ ອາຣພ຺ພ ກເຖສິຯ ໂສ ກິຣ ອນາຖປິຓ຺ຑິເກນ ສທ຺ຘິ ສຫປັສຸກີລຸອິໂກ ເອກາຈຣິຍສ຺ເສວ ສນ຺ຕິເກ ອຸຄ຺ຄຫີຕສິປ຺ໂປ ນາເມນ ກາລຸອກຓ຺ຓີ ນາມຯ ໂສ ຄຈ຺ຉນ຺ເຕ ກາເລ ທຸຄ຺ຄໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ຊີວິຕຸັ ອສກ຺ໂກນ຺ໂຕ ເສຏ຺ຖິສ຺ສ ສນ຺ຕິກັ ອຄມາສິຯ ໂສ ຕັ ສມ຺ສ຺ສາເສຕ຺ວາ ປຣິພ຺ພຍັ ທຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ກຸຏຸມ຺ພັ ປຏິຈ຺ຉາເປສິຯ ໂສ ເສຏ຺ຖິໂນ ອຸປການໂກ ຫຸຕ຺ວາ ສພ຺ພກິຈ຺ຈານິ ກໂຣຕິຯ ຕັ ເສຏ຺ຖິສ຺ສ ສນ຺ຕິກັ ອາຄຕກາເລ ‘‘ຕິຏ຺ຖ, ກາລຸອກຓ຺ຓິ, ນິສີທ, ກາລຸອກຓ຺ຓິ, ກຸຽ຺ຊ ກາລຸອກຓ຺ຓີ’’ຕິ ວທນ຺ຕິຯ ອເຖກທິວສັ ເສຏ຺ຖິໂນ ມິຕ຺ຕາມຈ຺ຈາ ເສຏ຺ຖິັ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ເອວມາຫັສຸ ‘‘ມຫາເສຏ຺ຖິ, ມາ ເອຕັ ຕວ ສນ຺ຕິເກ ກຣິ, ‘ຕິຏ຺ຖ, ກາລຸອກຓ຺ຓິ, ນິສີທ ກາລຸອກຓ຺ຓິ, ກຸຽ຺ຊ ກາລຸອກຓ຺ຓີ’ຕິ ຫິ ອິມິນາ ສທ຺ເທນ ຍກ຺ໂຂປິ ປລາເຍຍ຺ຍ, ນ ເຈສ ຕຍາ ສມາໂນ, ທຸຄ຺ຄໂຕ ທຸຣູເປໂຕ, ກິັ ເຕ ອິມິນາ’’ຕິຯ ອນາຖປິຓ຺ຑິໂກ ‘‘ນາມັ ນາມ ໂວຫາຣມຕ຺ຕັ, ນ ຕັ ປຓ຺ຑິຕາ ປມາຓັ ກໂຣນ຺ຕິ, ສຸຕມງ຺ຄລິເກນ ນາມ ກວິຕຸັ ນ ວຏ຺ຏຕິ, ນ ສກ຺ກາ ມຍາ ນາມມຕ຺ຕັ ນິສ຺ສາຍ ສຫປັສຸກີລຸອິກັ ສຫາຍັ ປຣິຈ຺ຈຊິຕຸ’’ນ຺ຕິ ເຕສັ ວຈນັ ອນາທາຍ ເອກທິວສັ ອຕ຺ຕໂນ ໂກຄາມັ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ຕັ ເຄຫຣກ຺ຂກັ ກຕ຺ວາ ອຄມາສິຯ

ໂຈຣາ ‘‘ເສຏ຺ຐິ ກິຣ ໂຠຄຄາມໍ ຄໂຕ, ເຄຫມສ຺ສ ວິລຸມ຺ປິສ຺ສາມາ’’ຕິ ນານາວຸຘຫຕ຺ຖາ ຣຕ຺ຕິຠາເຄ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ເຄຫໍ ປຣິວາເຣສຸໍ. ອິຕໂຣປິ ໂຈຣານຎ຺ເຎວ ອາຄມນໍ ອາສງ຺ກມາໂນ ອນິທ຺ທາຍນ຺ໂຕວ ນິສີທິ. ໂສ ໂຈຣານໍ ອາຄຕຠາວໍ ຎຕ຺ວາ ມນຸສ຺ເສ ປໂພເຘຕຸໍ ‘‘ຕ຺ວໍ ສງ຺ຂໍ ຘມ, ຕ຺ວໍ ມຸທິງ຺ຄໍ ວາເທຫີ’’ຕິ ມຫາສທ຺ທໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ວິຍ ສກລນິເວສນໍ ເອກສທ຺ທໍ ກາເຣສິ. ໂຈຣາ ‘‘ສຸຎ຺ຎໍ ເຄຫນ຺ຕິ ທຸສ຺ສຸຕໍ ອມ຺ເຫຫິ, ອຕ຺ເຖວ ອິຘ ມຫາເສຏ຺ຐີ’’ຕິ ປາສາຓມຸຄ຺ຄຣາທີນິ ຕຕ຺ເຖວ ຉຑ຺ເຑຕ຺ວາ ປລາຍິໍສຸ.

ປຸນທິວເສ ມນຸສ຺ສາ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ຉຑ຺ຑິເຕ ປາສາຓມຸຄ຺ຄຣາທໂຍ ທິສ຺ວາ ສໍເວຄປ຺ປຕ຺ຕາ ຫຸຕ຺ວາ ‘‘ສເຈ ອຊ຺ຊ ເອວຣູໂປ ພຸທ຺ຘິສມ຺ປນ຺ໂນ ຆຣວິຈາຣໂກ ນາຠວິສ຺ສ, ໂຈເຣຫິ ຍຖາຣຸຈິຍາ ປວິສິຕ຺ວາ ສພ຺ພໍ ເຄຫໍ ວິລຸຕ຺ຕໍ ອສ຺ສ, ອິມໍ ທຬ຺ຫມິຕ຺ຕໍ ນິສ຺ສາຍ ເສຏ຺ຐິໂນ ວຸຑ຺ຒີ ຊາຕາ’’ຕິ ຕໍ ປສໍສິຕ຺ວາ ເສຏ຺ຐິສ຺ສ ໂຠຄຄາມໂຕ ອາຄຕກາເລ ສພ຺ພໍ ຕໍ ປວຕ຺ຕິໍ ອາໂຣຈຍິໍສຸ. ອຖ ເນ ເສຏ຺ຐິ ອໂວຈ ‘‘ຕຸມ຺ເຫ ເອວຣູປໍ ມມ ເຄຫຣກ຺ຂກໍ ມິຕ຺ຕໍ ນິກ຺ກຑ຺ຒາເປຖ, ສຈາຍໍ ຕຸມ຺ຫາກໍ ວຈເນນ ມຍາ ນິກ຺ກຑ຺ຒິໂຕ ອສ຺ສ, ອຊ຺ຊ ເມ ກຸຏຸມ຺ພໍ ກິຎ຺ຈິ ນາຠວິສ຺ສ, ນາມໍ ນາມ ອປ຺ປມາຓໍ, ຫິຕຈິຕ຺ຕເມວ ປມາຓ’’ນ຺ຕິ ຕສ຺ສ ອຸຕ຺ຕຣິຕຣໍ ປຣິພ຺ພຍໍ ທຕ຺ວາ ‘‘ອຕ຺ຖິ ທານິ ເມ ອິທໍ ກຖາປາກຕ’’ນ຺ຕິ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອາທິໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ສພ຺ພໍ ຕໍ ປວຕ຺ຕິໍ ອາໂຣເຈສິ. ສຕ຺ຖາ ‘‘ນ ໂຂ, ຄຫປຕິ, ອິທາເນວ ກາຬກຓ຺ຓິມິຕ຺ໂຕ ອຕ຺ຕໂນ ມິຕ຺ຕສ຺ສ ຆເຣ ກຸຏຸມ຺ພໍ ຣກ຺ຂຕິ, ປຸພ຺ເພປິ ຣກ຺ຂິເຍວາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ເຕນ ຍາຈິໂຕ ອຕີຕໍ ອາຫຣິ.

ອຕີເຕ ພາຣາຓສິຍໍ ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ເຕ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ເຕ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ມຫາຍໂສ ເສຏ຺ຐິ ອໂຫສິ. ຕສ຺ສ ກາຬກຓ຺ຓີ ນາມ ມິຕ຺ໂຕ ອໂຫສິ. ສພ຺ພໍ ປຈ຺ຈຸປ຺ປນ຺ນວຕ຺ຖຸສທິສເມວ. ໂພທິສຕ຺ໂຕ ໂຠຄຄາມໂຕ ອາຄໂຕ ຕໍ ປວຕ຺ຕິໍ ສຸຕ຺ວາ ‘‘ສເຈ ມຍາ ຕຸມ຺ຫາກໍ ວຈເນນ ເອວຣູໂປ ມິຕ຺ໂຕ ນິກ຺ກຑ຺ຒິໂຕ ອສ຺ສ, ອຊ຺ຊ ເມ ກຸຏຸມ຺ພໍ ກິຎ຺ຈິ ນາຠວິສ຺ສາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໘໓.

‘‘ມິຕ຺ໂຕ ຫເວ ສຕ຺ຕປເທນ ໂຫຕິ, ສຫາໂຍ ປນ ທ຺ວາທສເກນ ໂຫຕິ;

ມາສຑ຺ຒມາເສນ ຈ ຎາຕິ ໂຫຕິ, ຕຕຸຕ຺ຕຣີ ອຕ຺ຕສໂມປິ ໂຫຕິ;

ໂສຫໍ ກຖໍ ອຕ຺ຕສຸຂສ຺ສ ເຫຕຸ, ຈິຣສນ຺ຖຸຕໍ ກາຬກຓ຺ຓີ ຊເຫຍ຺ຍ’’ນ຺ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ຫເວຕິ ນິປາຕມຕ຺ຕໍ. ເມຕ຺ຕາຍຕີຕິ ມິຕ຺ໂຕ, ເມຕ຺ຕໍ ປຈ຺ຈຸປຏ຺ຐາເປຕີ, ສິເນຫໍ ກໂຣຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ. ໂສ ປເນສ ສຕ຺ຕປເທນ ໂຫຕິ, ເອກໂຕ ສຕ຺ຕປທວີຕິຫາຣຄມນມຕ຺ເຕນ ໂຫຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ. ສຫາໂຍ ປນ ທ຺ວາທສເກນ ໂຫຕີຕິ ສພ຺ພກິຈ຺ຈານິ ເອກໂຕ ກຣຓວເສນ ສພ຺ພິຣິຍາປເຖສຸ ສຫ ຄຈ຺ຉຕີຕິ ສຫາໂຍ. ໂສ ປເນສ ທ຺ວາທສເກນ ໂຫຕິ, ທ຺ວາທສາຫໍ ເອກໂຕ ນິວາເສນ ໂຫຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ. ມາສຑ຺ຒມາເສນ ຈາຕິ ມາເສນ ວາ ອຑ຺ຒມາເສນ ວາ. ຎາຕິ ໂຫຕີຕິ ຎາຕິສໂມ ໂຫຕິ. ຕຕຸຕ຺ຕຣິນ຺ຕິ ຕໂຕ ອຸຕ຺ຕຣີ ເອກໂຕ ວາເສນ ອຕ຺ຕສໂມປິ ໂຫຕິເຍວ. ຊເຫຍ຺ຍນ຺ຕິ ‘‘ເອວຣູປໍ ສຫາຍໍ ກຖໍ ຊເຫຍ຺ຍ’’ນ຺ຕິ ມິຕ຺ຕສ຺ສ ຄຸຓໍ ກເຖສິ. ຕໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ປຸນ ໂກຈິ ຕສ຺ສ ອນ຺ຕເຣ ວຕ຺ຕາ ນາມ ນາໂຫສີຕິ.

ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຘາເນສິ – ‘‘ຕທາ ກາຬກຓ຺ຓີ ອານນ຺ໂທ ອໂຫສິ, ພາຣາຓສິເສຏ຺ຐີ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິ’’ນ຺ຕິ.

ກາຬກຓ຺ຓິຊາຕກວຓ຺ຓນາ ຕຕິຍາ.

[໘໔] ໔. ອຕ຺ຖສ຺ສທ຺ວາຣຊາຕກວຓ຺ຓນາ

ອາໂຣຄ຺ຍມິຈ຺ເຉ ປຣມຎ຺ຈ ລາຠນ຺ຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ເອກໍ ອຕ຺ຖກຸສລໍ ກຸລປຸຕ຺ຕໍ ອາຣພ຺ຠ ກເຖສິ. ສາວຕ຺ຖິຍໍ ກິຣ ເອກສ຺ສ ມຫາວິຠວສ຺ສ ເສຏ຺ຐິໂນ ປຸຕ຺ໂຕ ຊາຕິຍາ ສຕ຺ຕວສ຺ສິໂກ ປຎ຺ຎວາ ອຕ຺ຖກຸສໂລ. ໂສ ເອກທິວສໍ ປິຕຣໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ອຕ຺ຖສ຺ສ ທ຺ວາຣປຎ຺ຫໍ ນາມ ປຸຈ຺ຉິ, ໂສ ຕໍ ນ ຊານາຕິ. ອຖສ຺ສ ເອຕທໂຫສິ ‘‘ອຍໍ ປຎ຺ໂຫ ອຕິສຸຂຸໂມ, ຖເປຕ຺

ວາ ສພ຺ພຄຸຣຸພຸທ຺ຘ໌ ອຄຸໂລ ອຸປ຺ຣິ ກາວຄຸເຄນ, ເຫຍຸຖາ ຈ ອວີຈິນາ ປຣິຈຸຊິນຸເນ ໂລກສນຸນິວາເສ ເອຕ໌ ປ຺ລຸຫ໌ ກເຖຕຸ໌ ສມຕຸໂຖ ນາມ ນຕຸຖິ’’ຕິ຺ ໂສ ປຸຕຸຕມາຫາຍ ພຫຸ໌ ມາລາຄນຸຘວິເລປນໍ ຄາຫາເປຕຸວາ ເຊຕວນໍ ຄນຸຕຸວາ ສຕຸຖາຣໍ ປູເຊຕຸວາ ວນຸທິຕຸວາ ເອກມນຸຕໍ ນິສີນຸໂນ ກຄວນຸຕໍ ເອຕທໂວຈ ‘‘ອຍໍ, ກນຸເຕ, ທາຣໂກ ປ຺ລຸຄວາ ອຕຸຖກຸສໂລ ມໍ ອຕຸຖກຸສລ ທຸວາຣປ຺ລຸຫ໌ ນາມ ປຸຈຸຊິ, ອຫໍ ຕໍ ປ຺ລຸຫ໌ ອຊານນຸໂຕ ຕຸນຸຫາກໍ ສນຸຕິກໍ ອາຄໂຕ, ສາຘຸ ເມ, ກນຸເຕ, ກຄວາ ຕໍ ປ຺ລຸຫ໌ ກເຖຕູ’’ຕິ຺ ສຕຸຖາ ‘‘ປຸພຸເພປາຫໍ, ອຸປາສກ, ອິມິນາ ກຸມາຣເກເນຕໍ ປ຺ລຸຫ໌ ປຸຜຸໂຖ, ມຍາ ຈສຸສ ກຖິໂຕ, ຕທາ ນໍ ເອສ ຊານາຕິ, ອິທານິ ປນ ກວສງເຂປຄຕຕຸຕາ ນ ສລຸລກຸເຂຕີ’’ຕິ ວຕຸວາ ເຕນ ຍາຈິໂຕ ອຕີຕໍ ອາຫຣິ຺

ອຕີເຕ ພາຣາຒສິຍໍ ພຸຣຫຸມທຕຸເຕ ຣຊຸຊໍ ກາເຣນຸເຕ ໂພຘິສຕຸໂຕ ມຫາວິກໂວ ເສຍຸຖິ ອໂຫສິ຺ ອຖສຸສ ປຸຕຸໂຕ ສຕຸຕວສຸສິໂກ ຊາຕິຍາ ປ຺ລຸຄວາ ອຕຸຖກຸສໂລ຺ ໂສ ເອກທິວສໍ ປີຕຣໍ ອຸປສງກມິຕຸວາ ‘‘ຕາຕ, ອຕຸຖກຸສລ ທຸວາຣໍ ນາມ ກິ’’ນຸຕິ ອຕຸຖກຸສລ ທຸວາຣປ຺ລຸຫ໌ ປຸຈຸຊິ຺ ອຖສຸສ ປີຕາ ຕໍ ປ຺ລຸຫ໌ ກເຖນຸໂຕ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໓໘຺

‘‘ອາໂຣຄຸຍມິຈຸເຊ ປຣມລຸຈ ລາກໍ, ສີລລຸຈ ວຸທຸຘານຸມຕໍ ສຸຕລຸຈ;

ຘມຸມານຸວຕຸຕີ ຈ ອລີນຕາ ຈ, ອຕຸຖສຸສ ທຸວາຣາ ປມຸຂາ ຉລຸເອເຕ’’ຕິ຺

ຕຕຸຖ ອາໂຣຄຸຍມິຈຸເຊ ປຣມລຸຈ ລາກນຸຕິ ຈ-ກາໂຣ ນິປາຕມຕຸຕໍ຺ ຕາຕ, ປ຺ຖມເມວ ອາໂຣຄຸຍສງຂາຕໍ ປຣມໍ ລາກໍ ອິຈຸເຊຍຍາຕິ ອິມມຕຸຖໍ ທີເປນຸໂຕ ເອວມາຫ຺ ຕຕຸຖ ອາໂຣຄຸຍໍ ນາມ ສຣີຣສຸສ ເຈວ ຈິຕຸຕສຸສ ຈ ອໂຣຄກາໂວ ອນາຕຸຣຕາ຺ ສຣີເຣ ຫິ ໂຣຄາຕຸເຣ ເນວ ອລທຸຘໍ ໂກຄລາກໍ ອຸປຸປາເທຕຸໍ ສກຸໂກຕິ, ນ ລທຸຘໍ ປຣິກຸລຸຊິຕຸໍ, ອນາຕຸເຣ ປນ ອຸກຍມຸເປຕໍ ສກຸໂກຕິ຺ ຈິຕຸເຕ ຈ ກິເລສາຕຸເຣ ເນວ ອລທຸຘໍ ຊານາທິເກທໍ ລາກໍ ອຸປຸປາເທຕຸໍ ສກຸໂກຕິ, ນ ລທຸຘໍ ປຸນ ສມາປຕຸຕິວເສນ ປຣິກຸລຸຊິຕຸໍ຺ ເອຕສຸມີ ອນາໂຣຄຸເຍ ສຕິ ອລທຸໂຘປີ ລາໂກ ນ ລພຸກຕິ, ລທຸໂຘປີ ນິຣຕຸຖໂກ ໂຫຕິ, ອສຕິ ປເນຕສຸມີ ອລທຸໂຘປີ ລາໂກ ລພຸກຕິ, ລທຸໂຘປີ ສາຕຸຖໂກ ໂຫຕີຕິ ອາໂຣຄຸຍໍ ປຣໂມ ລາໂກ ນາມ຺ ຕໍ ສພຸພປ຺ຖມໍ ອິຈຸຊິຕພຸພໍ຺ ອິທເມກໍ ອຕຸຖສຸສ ທຸວາຣນຸຕິ ອຍເມຕຸຖ ອຕຸໂຖ຺ ສີລລຸຈາຕິ ອາຈາຣສີລໍ຺ ອິມິນາ ໂລກຈາຣິຕຸຕໍ ທສຸເສຕິ຺ ວຸທຸຘານຸມຕນຸຕິ ຄຸຒວຸທຸຘານໍ ປ຺ຕຸທີຕານໍ ອນຸມຕໍ຺ ອິມິນາ ຜາຒສມຸປນຸນານໍ ຄຣູນໍ ໂອວາທໍ ທສຸເສຕິ຺ ສຸຕລຸຈາຕິ ກາຣຒນິສຸສິຕໍ ສຸຕໍ຺ ອິມິນາ ອິມສຸມີ ໂລເກ ອຕຸຖນິສຸສິຕໍ ພາຫຸສຈຸຈໍ ທສຸເສຕິ຺ ຘມຸມານຸວຕຸຕີ ຈາຕິ ຕິວິຘສຸສ ສຸຈຣິຕຘມຸມສຸສ ອນຸວຕຸຕນໍ຺ ອິມິນາ ທຸຈຈຣິຕຘມຸມໍ ວຊຸເຊຕຸວາ ສຸຈຣິຕຘມຸມສຸສ ອນຸວຕຸຕນກາວໍ ທສຸເສຕິ຺ ອລີນຕາ ຈາຕິ ຈິຕຸຕສຸສ ອລີນຕາ ອນິຈຕາ຺ ອິມິນາ ຈິຕຸຕສຸສ ອສງໂກຈໍ ປ຺ຕີຕກາວໍ ອຸຕຸຕມກາວໍ ທສຸເສຕິ຺ ອຕຸຖສຸສ ທຸວາຣາ ປມຸຂາ ຉລຸເອເຕຕິ ອຕຸໂຖ ນາມ ວຸທຸຌີ, ຕສຸສ ວຸທຸຌີສງຂາຕສຸສ ໂລກີຍໂລກຸຕຸຕຣສຸສ ອຕຸຖສຸສ ເອເຕ ປມຸຂາ ອຸຕຸຕມາ ຉ ທຸວາຣາ ອຸປາຍາ ອຘິຄມມຸຂານີຕີ຺

ເອວໍ ໂພຘິສຕຸໂຕ ປຸຕຸຕສຸສ ອຕຸຖສຸສ ທຸວາຣປ຺ລຸຫ໌ ກເຖສິ຺ ໂສ ຕໂຕ ປຜຸຖາຍ ເຕສຸ ຉສຸ ຘມຸເມສຸ ວຕຸຕິ຺ ໂພຘິສຕຸໂຕປີ ທານາທີນິ ປຸລຸຄານິ ກຕຸວາ ຍຖາກມຸມໍ ຄໂຕ຺

ສຕຸຖາ ອິມໍ ຘມຸມເທສນໍ ອາຫຣິຕຸວາ ຊາຕກໍ ສໂມຘາເນສິ – ‘‘ຕທາ ປຸຕຸໂຕວ ປຈຸຈຸປຸປນຸນປຸຕຸໂຕ, ມຫາເສຍຸຖິ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິ’’ນຸຕິ຺

ອຕຸຖສຸສທຸວາຣຊາຕກວຕຸຒນາ ຈຕຸຕຸຖາ຺

[໓໘] ໕຺ ກິປກຸກຊາຕກວຕຸຒນາ

ອາຍຕີ ໂທສໍ ນາລຸຄາຍາຕິ ອິທໍ ສຕຸຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນຸໂຕ ເອກໍ ອຸກຸກຕຸຖິຕກິກຸຂຸໍ ອາຣພຸກ ກເຖສິ຺ ອລຸຄຕໂຣ ກິຣ ກຸລປຸຕຸໂຕ ພຸທຸຘສາສເນ ອຸຣໍ ທຕຸວາ ປພຸພຊິໂຕ ເອກທິວສໍ ສາວຕຸຖິຍໍ ປີຓຫາຍ ຈຣນຸໂຕ ເອກໍ ອລງກໍຕຕຸຖີ ທິສຸວາ ອຸກຸກຕຸຖິ຺ ອຖ ນໍ ອາຈຣິຍຸປຊຸຊາຍາ ສຕຸຖຸ ສນຸຕິກໍ ອານຍີສ຺ຸ ສຕຸຖາ ‘‘ສຈຸຈໍ ກິຣ ຕຸວໍ ກິກຸຂຸ ອຸກຸກຕຸຖິໂຕສີ’’ຕິ ປຸຈຸຊິຕຸວາ

‘‘ສຈຈ’’ນ្តិ ວុត្តេ ‘‘ປຜ្ຈ ການគុណា ນាមេតេ ភិក្ខុ ປຣິໂភគកាលេ ຣມណីយា។ ໂສ ປນ ເຕສំ ປຣິໂភໂຄ និຣយាທិສុ ປຜິສនិ ທាຍកត្តា ກີປក្កផលປຣິໂភគສທិໂສ ໂຫຕិ។ ກີປក្កផលំ ນាម ວណ្ណគន្ធຣສສម្បន្នំ, ຂាទិតំ ປນ ອន្តានិ ឆត្វា ຊີວິຕក្ខយំ ປាປេតិ។ ປុព្ពេ ພហູ ພាលជនា ຕស្ស ໂທសំ ອទិស្វា ວណ្ណគន្ធຣເສສុ ພជ្ឈិត្វា តំ ຜລំ ປຣិភុញ្ជិត្វា ຊີ ວິຕក្ខយំ ປາປុណឹສູ’’ຕិ ວត្វា ເຕហិ ຍາຈិໂຕ ອតីតំ ອាហຣិ។

ອតីເຕ ພាຣាណສិយំ ພុຣហ្មທត្តេ ຣជ្ជំ ກាເຣន្តេ ໂພធិສត្តោ ສត្ថវាໂហ ហុត្វា ປញ្ចហិ ສកដសេຕេហិ ປុព្ពន្តាປຣន្តំ គច្ឆន្តោ ອដវិមុខំ ປត្វា ມនុស្សេ ສន្និປາເຕត្វា ‘‘ອິមិស្សា ອដវិយា វិສຣុក្ខា ນាម ອត្ថិ, ມា ໂຂ ມំ ອនាປុច្ឆា ປុព្ វេ ອខាទិតប៉ុព្ពានិ ຜລាផលានិ ខាទិត្ថា’’តិ ໂອວទិ។ ມនុស្សា ອដវឹ ອតិក្កមិត្វា ອដវិមុខេ ເອກំ ກີປក្កຣុក្ខំ ផលភាຣໂອណមិតສាខំ ອទ្ទសំសុ។ តស្ស ខន្ធសាខាປត្តផលានិ ສណ្ឋានវណ្ណຣសគន្ធេហិ ອម្ពសទិសានេវ។ ເຕສុ ເອກ ច្ចេ វណ្ណគន្ធຣເສສុ ພជ្ឈិត្វា ອម្ពផលសញ្ញាយ ຜລានិ ខាទឹសុ, ເອກច្ចេ ‘‘ສត្ថវាហំ ປុច្ឆិត្វា ខាទិស្សាមា’’ติ គហេត្វា ອដ្ឋំសុ។ ໂພធិສត្តោ តំ ឋានំ ປត្វា ເຍ គហេត្វា ឋិតា, ເຕ ផលានិ ឆឌ្ឌាបេត្វា, ເຍ ខាទមានា ອដ្ឋំសុ, ເຕ វមនំ ກາເຣត្វា ເຕສំ ເភសជ្ជំ ອទាសិ។ ເຕສុ ເອກច្ចេ ອໂຣគា ជាតា, ປឋមមេវ ខាទិត្វា ឋិតា ປន ຊີວິຕក្ខយំ ປត្តា។ ໂພធិສត្តោປិ ອិច្ឆិតដ្ឋានំ ໂສត្ថិនា គន្ត្វា ລាភំ លភិត្វា ປុន ສកដ្ឋានមេវ ອាគន្ត្វា ទានាទីនិ ປុញ្ញានិ កត្វា ຍຖាកម្មំ គໂត។

ສត្ថា ឥមំ វត្ថុំ កថេត្វា ອភិសម្ពុទ្ធោ ហុត្វា ឥមំ គាថមាហ –

໑៨។

‘‘ອាយតឹ ໂທសំ នាញ្ញាយ, ໂຍ ກາເម ປฏិເສວតិ;

ວិปាកន្តេ ហនន្តិ នំ, ກີປក្កមិវ ភក្ខិត’’ន្តិ។

តត្ថ ອាយតឹ ໂທសំ នាញ្ញាយាតិ ອនាគតេ ໂທសំ ន ອញ្ញាយ, ອជានិត្វាតិ ອត្ថោ។ ໂຍ ກາເម ປฏិເສວតីតិ ໂຍ វត្ថុកាមេ ច កិលេសកាមេ ច ປฏិເສວតិ។ វិបាកន្តេ ហនន្តិ នន្តិ ເຕ កាមា តំ បុរិសំ ອត្តໂນ វិបាកសង្ខាເຕ ອន្តេ និຣយាទិសុ ឧប្បន្នំ នានប្បការេន ទុក្ខេន សំໂយជយមានា ហនន្តិ។ កថំ? ກີປក្កមិវ ភក្ខិតន្តិ, ຍຖາ ປຣິໂភគកាលេ វណ្ណគន្ធຣសសម្បត្តិយា មនាបំ ກີປក្កផលំ ອនាគតໂທសំ ອទិស្វា ភក្ខិតំ ອន្តេ ហនតិ, ຊີວິຕក្ខយំ ປាປេតិ, ເອວំ ປຣິໂភគកាលេ មនាបាបិ កាមា វិបាកកាលេ ហនន្តីតិ ເທសនំ ຍຖានុសន្ធឹ ປាປេត្វា សច្ចានិ ປកាសេសិ, សច្ចបរិໂយសានេ ឧក្កណ្ឋិតភិក្ខុ ໂសតាបត្តិផលំ ປាປុណឹ។ សេសបរិសាយបិ កេចិ ໂសតាបន្នា, កេចិ សកទាគាមិໂន, កេចិ ອនាគាមិໂន, កេចិ ອຣហន្តោ ອហេសុំ។

ສត្ថាປិ ឥមំ ធម្មទេសនំ ອាហរិត្វា ជាតកំ សមោធានេសិ – ‘‘តទា ປຣិសា ພុទ្ធបរិសា ອໂហសិ, ສត្ថវាໂហ ປន ອហមេវ ອໂហសិ’’ន្តិ។

ກີປក្កជាតកវណ្ណនា បញ្ចមា។

[໕៦] ៦។ សីលវីមំសកជាតកវណ្ណនា

សីលំ កិរេວ កល្យាណន្តិ ឥទំ ສត្ថា ເຊតវនេ វិហរន្តោ ເອកំ សីលវីមំសកំ ພຣាហ្មណំ ອារព្ភ កថេសិ។ ໂສ ກិร ໂកសលរាជា នំ និស្សាយ ជីវតិ តិសរណំ គໂត ອខណ្ឌបញ្ចសីលោ តិណ្ណំ វេទានំ ປាຣគូ។ រាជា ‘‘ອយំ សីលវា’’តិ តស្ស ອតិរេកសម្មានំ ករោតិ។ ໂສ ចិន្តេសិ ‘‘ອយំ រាជា មយ្ហំ ອញ្ញេហិ ພຣាហ្មណេហិ ອតិរេកសម្មានំ ករោតិ, ອតិវិយ មំ គរុំ កត្វា ປស្សតិ, កឹ នុ ໂខ ເອស មម ជាតិໂគត្តកុលប្បទេសសិប្បសម្បត្តឹ និស្សាយ ឥមំ សម្មានំ ករោតិ, ឧទាហុ សីលសម្បត្តឹ, វីមំសិស្សាមិ តាវ’’តិ។ ໂສ ເອກទិវសំ រាជុបដ្ឋានំ គន្ត្វា ឃរំ ອាគច្ឆន្តោ ເອកស្ស ເហរញ្ញិកស្ស ផលកោ ອនាបុច្ឆិត្វា ເອកំ ក

ທາປຕໍ ຄເຫຕຸວາ ອຄມາສີ, ເທຣລຸສິໂກ ພຸຣາຫຸມເຄ ຄຣຸກາເວນ ກີລຸຈິ ອວຕຸວາ ນິສີທິ ຯ ປຸນທິວເສ ທຸເວ ກຫາປເຄ ຄຕຸທິ, ເທຣລຸສິໂກ ຕເຖວ ອສິວາເສສີ ຯ ຕຕິຍທິວເສ ກຫາປດານຸຍຸຖີ ອຄຸຄເຫສີ, ອຖ ນໍ ເທຣລຸສິໂກ "ອຊຸຊ ເຕ ຕຕິໂຍ ທິວໂສ ຣາຊກຸຍຸມຸພໍ ວິລຸມຸປນຸຕສຸສາ"ຕິ "ຣາຊກຸຍຸມຸພວິລຸມຸປກໂຈໂຣ ເມ ຄຫິໂຕ"ຕິ ຕິກຸຂຕຸຕຸ ວິຣວິ ຯ ອຖ ນໍ ມນຸສຸສາ ອິໂຕ ຈິໂຕ ຈ ອາຄນຸຕຸວາ "ຈິຣໍທານິ ຕຸວໍ ສີລວາ ວິຍ ວິຈຣີ"ຕິ ທຸເວ ຕໂຍ ປຫາເຣ ທຕຸວາ ພນຸຣິຕຸວາ ຣລຸໂລ ທສຸເສສຸໍ ຯ

ຣາຊາ ວິປຸປຜິສາຣີ ຫຸຕຸວາ "ກສຸມາ, ພຸຣາຫຸມຄ, ເອວຣູປໍ ທຸສຸສີລກມຸມໍ ກໂຣສີ"ຕິ ວຕຸວາ "ຄຈຸຄຖ, ຕສຸສ ຣາຊາຄໍ ກໂຣຖາ"ຕິ ອາຫ ຯ ພຸຣາຫຸມໂຄ "ນາຫໍ, ມຫາຣາຊ, ໂຈໂຣ"ຕິ ອາຫ ຯ ອຖ "ກສຸມາ ຣາຊກຸຍຸມຸພິກສຸສ ຜລກໂຕ ກຫາປເຄ ຄຕຸທີ"ຕິ? "ເອຕໍ ມຍາ ຕຢິ ມມ ອຕິສມຸມານໍ ກໂຣນຸເຕ 'ກີ ນຸ ໂຂ ຣາຊາ ມມ ຊາຕິອາທີນິ ນິສຸສາຍ ອຕິສມຸມານໍ ກໂຣຕິ, ອຸທາຫຸ ສີລໍ ນິສຸສາຍາ'ຕິ ວີມໍສນຕຸຖາຍ ກຕໍ, ອິທານິ ປນ ມຍາ ເອກໍເສນ ລາຕໍ ຯ ຍຖາ ສີລເມວ ນິສຸສາຍ ຕຍາ ມມ ສມຸມາໂນ ກໂຕ, ນ ຊາຕິອາທີນິ ຯ ຕຖາ ທີ ເມ ອິທານິ ຣາຊາຄໍ ກາເຣສີ, ສຸວາຫໍ ອິມິນາ ກາຣເຄນ 'ອິມສຸມີ ໂລເກ ສີລເມວ ອຸຕຸຕມໍ ສີລໍ ປມຸຂ'ນຸຕິ ສນຸນິຍຸຖານໍ ຄໂຕ ຯ ອິມສຸສ ປນາຫໍ ສີລສຸສ ອນຸຈຸຈວິກໍ ກໂຣນຸໂຕ ເຄເຫ ຖິໂຕ ກິເລເສ ປຣິກຸລຸຊນຸໂຕ ນ ສກຸຂິສຸສາ ມິ ກາຕຸໍ, ອຊຸເຊວ ເຊຕວນໍ ຄນຸຕຸວາ ສຕຸຖຸ ສນຸຕິເກ ປພຸພຊິສຸສາມີ, ປພຸພຊຸຊໍ ເມ ເທຖ, ເທວາ"ຕິ ວຕຸວາ ຣາຊານໍ ອນຸຊານາ ເປຕຸວາ ເຊຕວນາກິມຸໂຂ ປາຍາສິ ຯ

ອຖ ນໍ ລາຕິສຸຫຊຸຊພນຸຣວາ ສນຸນິປຕິຕຸວາ ນິວາເຣຕຸໍ ອສກຸໂກນຸຕາ ນິວຕຸຕິສຸ ຯ ໂສ ສຕຸຖຸ ສນຸຕິກໍ ຄນຸຕຸວາ ປພຸພຊຸຊໍ ຍາຈິຕຸ ວາ ປພຸພຊຸຊລຸຈ ອຸປສມຸປທລຸຈ ລກິຕຸວາ ອວິສຸສຍຸຖາມຸມຍຸຖາໂນ ວິປສຸສນໍ ວທຸເຒຕຸວາ ອຣຫຕຸຕໍ ປຕຸວາ ສຕຸຖາຣໍ ອຸປສງກມິຕຸວາ "ກນຸເຕ, ມຍຸຫໍ ປພຸພຊຸຊາ ມຕຸຖກໍ ປຕຸຕາ"ຕິ ອລຸລໍ ພຸຍາກາສິ ຯ ຕສຸສ ຕໍ ອລຸລພຸຍາກຣຄໍ ກິກຸຂສງເຝ ປາກຜໍ ຊາຕໍ ຯ ອເຖກທິວສໍ ຜມຸມສກາຍໍ ສນຸນິປຕິຕາ ກິກຸຂູ "ອາວຸໂສ, ອສຸໂກ ນາມ ຣລຸໂລ ອຸປຍຸຖາກພຸຣາຫຸມໂຄ ອຕຸຕໂນ ສີລໍ ວີມໍສິຕຸວາ ຣາຊານໍ ອາປຸຈຸຊິຕຸວາ ປພຸພຊິຕຸວາ ອຣຫຕຸເຕ ປຕິຍຸຖິໂຕ"ຕິ ຕສຸສ ຄຸຄໍ ກຖຍມານາ ນິສີທິສຸ ຯ ສຕຸຖາ ອາຄນຸຕຸວາ "ກາຍ ນຸຕຸຖ, ກິກຸຂເວ, ເອຕຣທິ ກຖາຍ ສນຸນິສິນຸນາ"ຕິ ປຸຈຸຊິຕຸວາ "ອິມາຍ ນາມາ"ຕິ ວຸຕຸເຕ "ນ, ກິກຸຂເວ, ອິທານິ ອຍເມວ ພຸຣາຫຸມໂຄ ອຕຸຕໂນ ສີລໍ ວີມໍສິຕຸວາ ປພຸພຊິຕຸວາ ອຕຸຕໂນ ປຕິຍຸຖໍ ອກາສິ, ປຸພຸເພປີ ປຕຸທິຕາ ອຕຸຕໂນ ສີລໍ ວີມໍສິຕຸວາ ປພຸພຊິຕຸວາ ອຕຸຕໂນ ປຕິຍຸຖໍ ກຣີສູ"ຕິ ວຕຸວາ ເຕທິ ຍາຈິໂຕ ອຕີຕໍ ອາຫຣິ ຯ

ອຕີເຕ ພາຣາຕສີຍໍ ພຸຣຫຸມທຕຸເຕ ຣຊຸຊໍ ກາເຣນຸເຕ ໂພຣິສຕຸໂຕ ຕສຸສ ປຸໂຣຫິໂຕ ອໂທສິ ທານາທິມຸຕຸໂຕ ສີລຊຸຊາສໂຍ ອຂຕຸທປລຸຈສີໂລ ຯ ຣາຊາ ເສສພຸຣາຫຸມເຄທິ ອຕິເຣກໍ ຕສຸສ ສມຸມານໍ ກໂຣຕີຕິ ສພຸພໍ ປຸຣິມສທິສເມວ ຯ ໂພຣິສຕຸເຕ ປນ ພນຸຣິຕຸວາ ຣລຸໂລ ສນຸຕິກໍ ນີຍມາເນ ອຫິຕຸຕຸຫິກາ ອນຸຕຣວີຖິຍໍ ສປຸປໍ ກີລອາເປນຸຕາ ນງຄຸຍຸເຖ ຄຕຸຫນຸຕິ, ຄີວາຍ ຄຕຸຫນຸ ຕິ, ຄເລ ເວເຖນຸຕິ ຯ ໂພຣິສຕຸໂຕ ເຕ ທິສຸວາ "ມາ, ຕາຕາ, ເອວໍ ສປຸປໍ ນງຄຸຍຸເຖ ຄຕຸຫຖ, ມາ ຄີວາຍ ຄຕຸຫຖ, ມາ ຄເລ ເວເຖຖ ຯ ອຍລຸທີ ໂວ ທໍສິຕຸວາ ຊີວິຕກຸຂຍໍ ປາເປຍຸຍາ"ຕິ ອາຫ ຯ ອຫິຕຸຕຸຫິກາ "ອຍໍ, ພຸຣາຫຸມຄ, ສປຸໂປ ສີລວາ ອາ ຈາຣສມຸປນຸໂນ ຕາທິໂສ ທຸສຸສີໂລ ນ ໂຫຕິ, ຕຸວໍ ປນ ອຕຸຕໂນ ທຸສຸສີລຕາຍ ອນາຈາເຣນ ຣາຊກຸຍຸມຸພວິລຸມຸປກໂຈໂຣຕິ ພນຸຣິຕຸ ວາ ນີຍສີ"ຕິ ອາຫໍສຸ ຯ

ໂສ ຈິນຸເຕສິ "ສປຸປາປິ ຕາວ ອທໍສນຸຕາ ອວິເຫເຖນຸຕາ 'ສີລວນຸໂຕ'ຕິ ນາມໍ ລກນຸຕິ, ກິມງຄໍ ປນ ມນຸສຸສກູຕາ ຯ ສີລເມວ ອິມສຸມີ ໂລເກ ອຸຕຸຕມໍ, ນຕຸຖິ ຕໂຕ ອຸຕຸຕຣິຕຣ"ນຸຕິ ຯ ອຖ ນໍ ເນຕຸວາ ຣລຸໂລ ທສຸເສສຸໍ ຯ ຣາຊາ "ກີ ອິທໍ, ຕາຕາ"ຕິ ປຸຈຸຊິ ຯ "ຣາຊກຸຍຸມຸພວິລຸມຸປໂກ ໂຈໂຣ, ເທວາ"ຕິ ຯ "ເຕນ ທິສຸສ ຣາຊາຄໍ ກໂຣຖາ"ຕິ ຯ ພຸຣາຫຸມໂຄ "ນາຫໍ, ມຫາຣາຊ, ໂຈໂຣ"ຕິ ອາຫ ຯ "ອຖ ກສຸມາ ກຫາປເຄ ອຄຸຄເຫສີ"ຕິ ຈ ວຸຕຸເຕ ປຸຣິມນເຍເນວ ສພຸພໍ ອາໂຣເຈນຸໂຕ "ສຸວາຫໍ ອິມິນາ ກາຣເຄນ 'ອິມສຸມີ ໂລເກ ສີລເມວ ອຸຕຸຕມໍ, ສີລໍ ປາໂມກຸຂ'ນຸຕິ ສນຸນິຍຸຖານໍ ຄໂຕ"ຕິ ວຕຸວາ "ຕິຍຸຖຕຸ ຕາວ ອິທໍ, ອາສີວິໂສປີ ຕາວ ອທໍສນຸໂຕ ອວິເຫເຖນຸໂຕ 'ສີລວາ'ຕິ ວຕຸຕພຸພຕໍ ລກຕິ ຯ ອິມິນາປີ ກາຣເຄນ ສີລເມວ ອຸຕຸຕມໍ, ສີລໍ ປວຣ"ນຸຕິ ສີລໍ ວຕຸເຄນຸໂຕ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໘໖ ຯ

"ສີລໍ ກິເຣວ ກລຸຍາຄໍ, ສີລໍ ໂລເກ ອນຸຕຸຕຣໍ;

ປສ຺ສ ໂຆຣວິໂສ ນາໂຄ, ສີລວາຕິ ນ ຫຎ຺ຎຕີ''ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ສີລໍ ກິເຣວາຕິ ກາຍວາຈາຈິຕ຺ເຕຫິ ອວີຕິກ຺ກມສງ຺ຂາຕໍ ອາຈາຣສີລເມວຯ ກິຣາຕິ ອນຸສ຺ສວວເສນ ວທຕິຯ ກລ຺ຍາຓນ຺ຕິ ສຸນ຺ທຣຕຣໍຯ ອນຸຕ຺ຕຣນ຺ຕິ ເຊຏ຺ຐກໍ ສພ຺ພຄຸຓທາຍກໍຯ ປສ຺ສາຕິ ອຕ຺ຕນາ ທິຏ຺ຐການໍ ອຠິມຸຂໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ກເຖຕິຯ ສີລວາຕິ ນ ຫຎ຺ຎຕີຕິ ໂຆຣວິໂສປິ ສມາໂນ ອຫໍສນອວິເຫຐນມຕ຺ເຕນ ສີລວາຕິ ປສໍສໍ ລຠຕິ, ນ ຫຎ຺ຎຕິ ນ ວິຫຎ຺ຎຕີຕິຯ ອິມິນາປິ ກາຣເຓນ ສີລເມວ ອຸຕ຺ຕມນ຺ຕິຯ

ເອວໍ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ອິມາຍ ຄາຖາຍ ຣຎ຺ໂຎ ຘມ຺ມໍ ເທເສຕ຺ວາ ກາເມ ປຫາຍ ອິສິປພ຺ພຊ຺ຊໍ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ຫິມວນ຺ຕໍ ປວິສິຕ຺ວາ ປຎ຺ຈາຠິຎ຺ຎາ ອຏ຺ຐ ສມາປຕ຺ຕິໂຍ ນິພ຺ພຕ຺ເຕຕ຺ວາ ພ຺ຣຫ຺ມໂລກປຣາຍໂຓ ອໂຫສິຯ

ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຘາເນສິ – ''ຕທາ ຣາຊາ ອານນ຺ໂທ ອໂຫສິ, ຣາຊປຣິສາ ພຸທ຺ຘປຣິສາ, ປຸໂຣຫິໂຕ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິ''ນ຺ຕິຯ

ສີລວີມໍສກຊາຕກວຓ຺ຓນາ ຉຏ຺ຐາຯ

[໘໗] ໗ຯ ມງ຺ຄລຊາຕກວຓ຺ຓນາ

ຍສ຺ສ ມງ຺ຄລາ ສມູຫຕາຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເວຬຸວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ເອກໍ ສາຓກລກ຺ຂຓພ຺ຣາຫ຺ມຓໍ ອາຣພ຺ພ ກເຖສິຯ ຣາຊຄຫວາສີ ໂກ ກິເຣໂກ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ໂກຕູຫລມງ຺ຄລິໂກ ຕີສຸ ຣຕເນສຸ ອປ຺ປສນ຺ໂນ ມິຈ຺ຉາທິຏ຺ຐິໂກ ອຑ຺ໂຒ ມຫທ຺ຘໂນ ມຫາໂຠໂຄ, ຕສ຺ສ ສມຸທ຺ເຄ ຐປິຕໍ ສາຓກຍຸຄໍ ມູສິກາ ຂາທິສຸຯ ອຖສ຺ສ ສີສໍ ນ຺ຫາຍິຕ຺ວາ ''ສາຓເກ ອາຫຣຖາ''ຕິ ວຸຕ຺ຕກາເລ ມູສິກາຍ ຂາທິຕຠາວໍ ອາໂຣຈຍິສຸຯ ໂສ ຈິນ຺ເຕສິ ''ສເຈ ອິທໍ ມູສິກທຏ຺ຐໍ ສາຓກຍຸຄໍ ອິມສ຺ມິໍ ເຄເຫ ຠວິສ຺ສຕິ, ມຫາວິນາໂສ ຠວິສ຺ສຕິຯ ອິທຎ຺ຫິ ອວມງ຺ຄລໍ ກາລກຓ຺ຓິສທິສໍ ປຸຕ຺ຕຘີຕາທີນໍ ວາ ທາສກມ຺ມກຣາທີນໍ ວາ ນ ສກ຺ກາ ທາຕຸໍຯ ໂຍ ຫິ ອິທໍ ຄຓ຺ຫິສ຺ສຕິ, ສພ຺ພສ຺ສ ມຫາວິນາໂສ ຠວິສ຺ສຕິ, ອາມກສ຺ສາເນ ຕໍ ຉຑ຺ຑາເປສ຺ສາມິ, ນ ໂຂ ປນ ສກ຺ກາ ທາສກມ຺ມກຣາທີນໍ ຫຕ຺ເຖ ທາຕຸໍຯ ເຕ ຫິ ເອຕ຺ຖ ໂລຠໍ ອຸປ຺ປາເທຕ຺ວາ ອິທໍ ຄເຫຕ຺ວາ ວິນາສໍ ປາປຸເຓຍ຺ຍຸໍ, ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ຕໍ ຫຕ຺ເຖ ທສ຺ສາມີ''ຕິຯ ໂສ ປຸຕ຺ຕໍ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ຕມຕ຺ຖໍ ອາໂຣເຈຕ຺ວາ ''ຕ຺ວມ຺ປິ ນໍ, ຕາຕ, ຫຕ຺ເຖນ ອຜຸສິຕ຺ວາ ທຓ຺ເຑນ ຄເຫຕ຺ວາ ອາມກສ຺ສາເນ ຉຑ຺ເຑຕ຺ວາ ສີສໍ ນ຺ຫາຍິຕ຺ວາ ເອຫີ''ຕິ ເປເສສິຯ

ສຕ຺ຖາປິ ໂຂ ຕໍ ທິວສໍ ປຈ຺ຈູສສມເຍ ໂພເນຍ຺ຍພນ຺ຘເວ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ອິເມສໍ ປິຕາປຸຕ຺ຕານໍ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລສ຺ສ ອຸປນິສ຺ສຍໍ ທິສ຺ວາ ມິຄວີຖິໍ ຄເຫຕ຺ວາ ມິຄລຸທ຺ທໂກ ວິຍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອາມກສ຺ສານທ຺ວາເຣ ນິສີທິ ຉພ຺ພຓ຺ຓພຸທ຺ຘຣສ຺ມິໂຍ ວິສ຺ສຊ຺ເຊນ຺ໂຕຯ ມາຓໂວປິ ປິຕຸ ວຈນໍ ສມ຺ປຏິຈ຺ຉິຕ຺ວາ ອຊຄຣສປ຺ປໍ ວິຍ ຕໍ ຍຸຄສາຓກໍ ຍຏ຺ຐິໂກຏິຍາ ຄເຫຕ຺ວາ ອາມກສ຺ສານທ຺ວາຣໍ ປາປຸຓິຯ ອຖ ນໍ ສຕ຺ຖາ ''ກິໍ ກໂຣສິ ມາຓວາ''ຕິ ອາຫຯ ''ໂຠ ໂຄຕມ, ອິທໍ ສາຓກຍຸຄໍ ມູສິກທຏ຺ຐໍ ກາລກຓ຺ຓິສທິສໍ ຫລາຫລວິສູປມໍ, ມມ ປິຕາ 'ອຎ຺ໂຎ ເອຕໍ ຉຑ຺ເຑນ຺ໂຕ ໂລຠໍ ອຸປ຺ປາເທຕ຺ວາ ຄຓ຺ເຫຍ຺ຍາ'ຕິ ຠເຍນ ມໍ ປຫິຓິ, ອຫເມຕໍ ຉຑ຺ເຑຕ຺ວາ ສີສໍ ນ຺ຫາຍິສ຺ສາມີຕິ ອາຄໂຕມ຺ຫິ, ໂຠ ໂຄຕມາ''ຕິຯ ''ເຕນ ຫິ ຉຑ຺ເຑຫີ''ຕິຯ ມາຓໂວ ຉຑ຺ເຑສິ, ສຕ຺ຖາ ''ອມ຺ຫາກໍ ທານິ ວຏ຺ຏຕີ''ຕິ ຕສ຺ສ ສມ຺ມຸຂາວ ຄຓ຺ຫິຯ ''ອວມງ຺ຄລໍ, ໂຠ ໂຄຕມ, ເອຕໍ ກາລກຓ຺ຓິສທິສໍ, ມາ ຄຓ຺ຫິ ມາ ຄຓ຺ຫີ''ຕິ ຕສ຺ມິໍ ວາຣຍມາເນເຍວ ຕໍ ຄເຫຕ຺ວາ ເວຬຸວນາຠິມຸໂຂ ປາຍາສິຯ

ມາຓໂວ ເວເຄນ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປິຕຸ ອາໂຣເຈສິ ''ຕາຕ, ມຍາ ອາມກສ຺ສາເນ ຉຑ຺ຑິຕໍ ສາຓກຍຸຄໍ ສມໂຓ ໂຄຕໂມ 'ອມ຺ຫາກໍ ວຏ຺ຏຕີ'ຕິ ມຍາ ວາຣິຍມາໂນປິ ຄເຫຕ຺ວາ ເວຬຸວນໍ ຄໂຕ''ຕິຯ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ຈິນ຺ເຕສິ ''ຕໍ ສາຓກຍຸຄໍ ອວມງ຺ຄລໍ ກາລກຓ຺ຓິສທິສໍ, ຕໍ ວລຎ຺ເຊນ຺ໂຕ ສມໂຓປິ ໂຄຕໂມ ນສ຺ສິສ຺ສຕິ, ວິຫາໂຣປິ ນສ຺ສິສ຺ສຕິ, ຕໂຕ ອມ຺ຫາກໍ ຄຣຫາ ຠວິສ຺ສຕິ, ສມຓສ຺ສ ໂຄຕມສ຺ສ ອຎ຺ເຎ ພຫູ ສາຓເກ ທຕ຺ວາ ຕໍ ຉຑ຺ຑາເປສ຺ສາມີ''ຕິຯ ໂສ ພຫູ ສາຓເກ ຄາຫາເປຕ຺ວາ ປຸຕ຺ເຕນ ສທ຺ຘິໍ ເວຬຸວນໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ທິສ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ຐິໂຕ ເອວມາຫ ''ສຈ຺ຈໍ ກິຣ ໂວ, ໂຠ ໂຄຕມ, ອາມກສ຺ສາເນ ສາຓກຍຸຄໍ ຄຫິຕ''ນ຺ຕິ? ''ສຈ຺ຈໍ, ພ຺ຣາຫ຺ມຓາ''ຕິຯ ''ໂຠ ໂຄຕມ, ຕໍ ສາຓກຍຸຄໍ ອວມງ຺ຄລໍ, ຕຸມ຺ເຫ ຕໍ ປຣິຠຸຎ຺ຊມານາ ນສ຺ສິສ຺ສຖ, ສກລວິຫາໂຣປິ ນສ຺ສິສ຺ສຕິຯ ສເຈ ໂວ ນິວາສນໍ ວາ ປາຣຸປນໍ ວາ ນປ຺ປໂຫຕິ, ອິເມ ສາຓເກ ຄເຫຕ຺ວາ ຕໍ ຉຑ຺ຑາເປຖາ''ຕິຯ ອຖ ນໍ ສຕ຺ຖາ ''ມຍໍ

ພ្រាហ្មណា ປព្ພជិតາ ນາມ, ອມ្ហាກំ ອាមកសុសានេ ອនុតរວិຖិយំ ສງ្ការឝុຖាເນ ນុហានពិតុເຖ ມហາມតុເតពិ ເຂວរូເປສុ ຖាເນសុ ឆឌ្ឌិតា ວា ປតិតា ວា ປិលោតិកា ວិឈុឈតិ, ຕວំ ປន ນ ອិហាເນວ ເຂວំលទ្ធនិໂກ, ປុព្ពេປិ ເຂວំលទ្ធនិໂກເយວາ''តិ ວតុວា ເតນ យាចិໂត ອតិតំ ອាហរិ។

ອតិເຕ ມគធរេឝ្ឋេ រាជគហនគេរ ឝមុ្មិໂក ມគធរាជា រជ្ជំ ការេសិ។ តទា ໂພធិសតុໂត ເຂກស្មឹ ឧទិច្ចព្រាហ្មណកុເລ និព្ពតុតិតុວា វិញ្ញុតំ ປតុໂត ឥសិປព្ពជ្ជំ ປព្ពជិតុວា អភិញ្ញា ច សមាបតុតិយោ ច និព្ពតុເតតុວា ហិមវនុເຕ វសមានោ ເຂກស្មឹ កាເລ ហិមវនុតໂត និក្ខមិតុວា រាជគហនគេរ រាជុយ្យានំ ປតុວា ວតុຖ ວសិតុວា ທុតិយទិວເស ភិក្ខាចារតុຖាយ នគរំ ປាວិសិ។ រាជា តំ ທិស្វា ປក្កោសាເປតុວា ປាសាເທ និសីទាເປតុວា ໂភເຊតុວា ອុយ្យាເនເຍວ ວសនតុຖាយ ປដិញ្ញំ គណ្ហិ។ ໂພធិសតុໂត រញ្ញោ និເວសេ ភុញ្ជិតុວា ອុយ្យាເນ ວសតិ។ តស្មឹ កាເລ រាជគហនគេរ ທុស្សលក្ខណព្រាហ្មໂណ នាម ອໂហសិ។ តស្ស សមុតុເគ ຖបិតំ សាឈកយុគនុតិ សព្ពំ ປុរិមសទិសເមວ។

មាណេວ ປន សុសានំ គច្ឆនុເຕ ໂພធិសតុໂត ປឋមតរំ គនុតុວា សុសានទុວាເរ និសីទិតុວា ເតន ឆឌ្ឌិតំ សាឈកយុគំ គេហតុ ວា ອុយ្យានំ ອគមាសិ។ មាណໂວ គនុតុວា ປិតុ ອាโรເចសិ។ ປិតា ''រាជកុលូປໂក តាປໂស នស្សេយ្យា''តិ ໂພធិសតុតស្ស សនុតិ កំ គនុតុວា ''តាປស, តយា គហិតសាឈកេ ឆឌ្ឌេហិ, មា នស្សិ''តិ ອាហ។ តាປໂស ''ອម្ហាកំ សុសាເນ ឆឌ្ឌិតបិលោតិកា ວឈឈ តិ, ນ មយំ ໂកតុហលមង្គលិកា, ໂកតុហលមង្គលំ ນាម ເຫតំ ນ ពុទ្ធປច្ចេកពុទ្ធໂພធិសតុເតហិ ວណុណិតំ, តស្មា ປណ្ឌិເតន ນាម ໂកតុហលមង្គលិເកន ນ ភວិតព្ព''នុតិ ព្រាហ្មណស្ស ឝម្មំ ເທເសសិ។ ព្រាហ្មໂណ ឝម្មំ សុតុວា ທិដ្ឋឹ ភិនុទិតុວា ໂພធិសតុតំ សរណំ គໂត។ ໂພធិសតុໂតປិ ອປរិហីនឈ្ឈាໂນ ພ្រហ្មໂលកປរាយໂណ ອໂហសិ។

សតុຖាປិ ឥមំ ອតិតំ ອាហរិតុວា ອភិសម្ពុទ្ធໂឌ ហុតុວា ព្រាហ្មណស្ស ឝម្មំ ເທເសនុໂត ឥមំ គាຖមាហ –

១៣។

''យស្ស មង្គលា សមូហតា, ឧប្ប៉ាតា សុប៊ិនា ច លក្ខណា ច;

ໂស មង្គលໂທសវិតិວតុໂត, យុគໂយគាធិគໂត ນ ជាតុເមតិ''តិ។

តតុຖ យស្ស មង្គលា សមូហតាតិ យស្ស ອរហໂត ឌិណាសវស្ស ທិដ្ឋមង្គលំ, សុតមង្គលំ, មុតមង្គលនុតិ ເຂເຕ មង្គលា សមុច្ឆិន្នា។ ឧប្ប៉ាតា សុប៊ិនា ច លក្ខណា ចាតិ ''ເຂວរូປោ ចនុទគ្គាໂហ ភវិស្សតិ, ເຂວរូປោ សូរិយគ្គាໂហ ភវិស្សតិ, ເຂວរូປោ នក្ខតុតគ្គាໂហ ភវិស្សតិ, ເຂວរូປោ ឧក្កាປាໂត ភវិស្សតិ, ເຂວរូປោ ທិសាឌាໂហ ភវិស្សតិ''តិ ឥເម ປញ្ច មហា ឧប្ប៉ាតា, នានប្បការា សុប៊ិនា, សុភគលក្ខណំ, ທុព្ភគលក្ខណំ, ឥតុຖិលក្ខណំ, ປុរិសលក្ខណំ, ທាសិលក្ខណំ, ທាសលក្ខណំ, ອសិលក្ខណំ, ឝតុຖិលក្ខណំ, ອស្សលក្ខណំ, ឧសភលក្ខណំ, ອាវុធលក្ខណំ, ວតុຖលក្ខណនុតិ ເຂວមាທិកានិ លក្ខណានិ ឥເម ច ທិដ្ឋិឌ្ឍានា យស្ស សមូហតា, ນ ເຂເតហិ ឧប្ប៉ាតាທិហិ ອតុតໂນ មង្គលំ ວា ອວមង្គលំ ວា ປច្ចេតិ។ ໂស មង្គលໂທសវិ តិວតុໂតតិ ໂស ឌិណាសໂວ សព្ពមង្គលໂທເស វិតិວតុໂត ອតិក្កនុໂត ປជហិតុວា ຖិໂត។ យុគໂយគាធិគໂតតិ ''ໂកໂធ ច ឧប នាໂហ ច, មក្ខោ ច ປលុອាໂស ចា''តិອាທិនា (វិភ។ ៩៦៩) នេយន ທុເວ ທុເວ ເຂກໂត ອាគតកិលេសា យុគា នាម។ កាម ໂយໂគ, ភវໂយໂគ, ທិដ្ឋិໂយໂគ, ອវិជ្ជាໂយໂគតិ ឥເម ឆំសាເຣ ໂយជនកាວໂត ចតុតាໂຣ ໂយគា នាម។ ເຕ យុເគ ច ໂយເគ ចាតិ យុគໂយເគ ອធិគໂត ອភិភវិតុວា គໂត វិតិວតុໂត សមតិក្កនុໂត ឌិណាសໂວ ភិក្ខុ។ ນ ជាតុເមតិតិ ປុន ປដិសន្ធិវេសន ເຂកំ ເសເນວ ឥមំ ໂລກំ ນ ເຂតិ នាគច្ឆតិតិ។

ເຂວំ សតុຖា ឥមាយ គាຖាយ ព្រាហ្មណស្ស ឝម្មំ ເທເសតុວា សច្ចានិ ປកាເសសិ, សច្ចປរិໂយសាເນ ព្រាហ្មໂណ សທុឌឹ ປុតុ ເតន ໂសតាປតុតិផលេ ປតិដ្ឋហិ។ សតុຖា ជាតកំ សມោធាເនសិ – ''តទា ເຂເຕວ ປិតាປុតុតា ឥទានិ ປិតាປុតុតា ອເហសុំ, តាປໂស ປន ອហເមວ ອໂហសិ''នុតិ។

មង្គលជាតកវណុណនា សតុតមា។

[໑໑] ໑. ສາຣມ຺ກຊາຕກວຓ຺ຓນາ

ກລ຺ຍາຓີເມວ ມຸຎ຺ເຈຍ຺ຍາຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ໂອມສວາທສິກ຺ຂາປທໍ (ປາຈິ. ໑໔) ອາຣພ຺ກ ກເຖສິ. ທ຺ເວປິ ວຕ຺ຖູນິ ເຫຎ຺ຐາ ນນ຺ທິວິສາລຊາຕເກ ວຸຕ຺ຕສທິສາເນວ. ອິມສ຺ມິ ປນ ຊາຕເກ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ຄນ຺ຘາຣຣຎ຺ເຐ ຕກ຺ກສິລາຍໍ ອຄ຺ຄຕຣສ຺ສ ພ຺ຣາຫ຺ມຓສ຺ສ ສາຣມ຺ໂກ ນາມ ພລິພທ຺ໂທ ອໂຫສີ. ສຕ຺ຖາ ອິທໍ ອຕີຕວຕ຺ຖຸໍ ກເຖຕ຺ວາ ອພິສມ຺ພຸທ຺ໂຘ ຫຸຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໑.

‘‘ກລ຺ຍາຓີເມວ ມຸຎ຺ເຈຍ຺ຍ, ນ ຫິ ມຸຎ຺ເຈຍ຺ຍ ປາປີກໍ;

ໂມກ຺ໂຂ ກລ຺ຍາຓີຍາ ສາຘຸ, ມຸຕ຺ວາ ຕປ຺ປຕິ ປາປີກ’’ນ຺ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ກລ຺ຍາຓີເມວ ມຸຎ຺ເຈຍ຺ຍາຕິ ຈຕຸໂທສວິນິມຸຕ຺ຕໍ ກລ຺ຍາຓີ ສຸນ຺ທຣໍ ອນວຊ຺ຊໍ ວາຈເມວ ມຸຎ຺ເຈຍ຺ຍ ວິສ຺ສຊ຺ເຊຍ຺ຍ ກເຖຍ຺ຍ. ນ ຫິ ມຸຎ຺ເຈຍ຺ຍ ປາປີກນ຺ຕິ ປາປີກໍ ລາມກໍ ປເຣສໍ ອປ຺ປີຍໍ ອມນາປໍ ນ ມຸຎ຺ເຈຍ຺ຍ ນ ກເຖຍ຺ຍ. ໂມກ຺ໂຂກລ຺ຍາຓີຍາ ສາຘູຕິ ກລ຺ຍາຓວາຈາຍ ວິສ຺ສຊ຺ຊນເມວ ອິມສ຺ມິ ໂລເກ ສາຘຸ ສຸນ຺ທຣໍ ກທ຺ທກໍ. ມຸຕ຺ວາ ຕປ຺ປຕີ ປາປີກນ຺ຕິ ປາປີກໍ ຜຣຸສວາຈໍ ມຸຎ຺ຈິຕ຺ວາ ວິສ຺ສຊ຺ເຊຕ຺ວາ ກເຖຕ຺ວາ ໂສ ປຸຄ຺ຄໂລ ຕປ຺ປຕິ ໂສຈຕິ ກິລມຕີຕິ.

ເອວໍ ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຘາເນສິ – ‘‘ຕທາ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ອານ຺ນ຺ໂທ ອໂຫສິ, ພ຺ຣາຫ຺ມຓີ ອຸປ຺ປລວຓ຺ຓາ, ສາຣມ຺ໂກ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິ’’ນ຺ຕິ.

ສາຣມ຺ກຊາຕກວຓ຺ຓນາ ອຎ຺ຐມາ.

[໑໙] ໙. ກຸຫກຊາຕກວຓ຺ຓນາ

ວາຈາວກິຣ ເຕ ອາສີຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ເອກໍ ກຸຫກພິກ຺ຂຸໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິ. ກຸຫກວຕ຺ຖຸ ອຸທ຺ທາລກຊາຕເກ ອາວິ ກວິສ຺ສຕິ.

ອຕີເຕ ພາຣາຓສິຍໍ ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ເຕ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ເຕ ເອກໍ ຄາມກໍ ອຸປ຺ນິສ຺ສາຍ ເອໂກ ກູຎຊຎິໂລ ກຸຫກຕາປໂສ ວສຕິ. ເອໂກ ກຸຎຸມ຺ພິໂກ ຕສ຺ສ ອຣຎ຺ເຎ ປຓ຺ຓສາລໍ ກາເຣຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ນໍ ວາເສນ຺ໂຕ ອຕ຺ຕໂນ ເຄເຫ ປຓີຕາຫາເຣນ ປຎິຊຄ຺ຄຕິ. ໂສ ຕໍ ກູຎຊຎິລໍ ‘‘ສີລວາ ເອໂສ’’ຕິ ສທ຺ທຫິຕ຺ວາ ໂຈຣກເຍນ ສຸວຓ຺ຓນິກ຺ຂສຕໍ ຕສ຺ສ ປຓ຺ຓສາລໍ ເນຕ຺ວາ ກູມິຄຕໍ ກຕ຺ວາ ‘‘ອິທໍ ໂອໂລເກຍ຺ຍາສິ, ກນ຺ເຕ’’ຕິ ອາຫ. ອຖ ນໍ ຕາປໂສ ‘‘ປພ຺ພຊິຕານໍ ນາມ, ອາວຸໂສ, ເອວຣູປໍ ກເຖຕຸໍ, ນ ວຎ຺ຎຕິ, ອມ຺ຫາກໍ ປນ ປຣສນ຺ຕເກ ໂລໂກ ນາມ ນຕ຺ຖີ’’ຕິ ອາຫ. ໂສ ‘‘ສາຘຸ, ກນ຺ເຕ’’ຕິ ຕສ຺ສ ວຈນໍ ສທ຺ທຫິຕ຺ວາ ປກ຺ກາມິ. ທຸຎ຺ຐຕາປໂສ ‘‘ສກ຺ກາ ເອຕ຺ຕເກນ ຊີວິຕຸ’’ນ຺ຕິ ກຕິປາຫໍ ອຕິກ຺ກມິຕ຺ວາ ຕໍ ສຸວຓ຺ຓໍ ຄເຫຕ຺ວາ ອນ຺ຕຣາມຄ຺ເຄ ເອກສ຺ມິ ຐາເນ ຐເປຕ຺ວາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ປຓ຺ຓສາລາຍເມວ ວສິຕ຺ວາ ປຸນທິວເສ ຕສ຺ສ ເຄເຫ ກຕ຺ຕກິຈ຺ຈໍ ກຕ຺ວາ ເອວມາຫ ‘‘ອາວຸໂສ, ມຍໍ ຕຸມ຺ເຫ ນິສ຺ສາຍ ຈິຣໍ ວສິມ຺ຫ, ອຕິຈິຣໍ ເອກສ຺ມິ ຐາເນ ວສນ຺ຕານໍ ມນຸສ຺ເສຫິ ສທ຺ຘິ ສໍສຄ຺ໂຄ ໂຫຕິ, ສໍສຄ຺ໂຄ ຈ ນາມ ປພ຺ພຊິຕານໍ ມລໍ, ຕສ຺ມາ ຄຈ຺ຉາມຫ’’ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ ເຕນ ປຸນປ຺ປຸນໍ ຍາຈິຍມາໂນປິ ນິວຕ຺ຕິຕຸໍ ນ ອິຈ຺ຉິ. ອຖ ນໍ ໂສ ‘‘ເອວໍ ສນ຺ເຕ ຄຈ຺ຉຖ, ກນ຺ເຕ’’ຕິ ຍາວ ຄາມທ຺ວາຣໍ ອນຸຄນ຺ຕ຺ວາ ນິວຕ຺ຕິ. ຕາປໂສປິ ໂຖກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາວ ‘‘ອິມໍ ກຸຎຸມ຺ພິກໍ ມຍາ ວຎ຺ເຈຕຸໍ ວຎ຺ຎຕີ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ຊຎານໍ ອນ຺ຕເຣ ຕິຓໍ ຐເປຕ຺ວາ ປຎິນິວຕ຺ຕິ. ກຸຎຸມ຺ພິໂກ ‘‘ກິໍ, ກນ຺ເຕ, ນິວຕ຺ຕິຕ຺ຖາ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິ. ອາວຸໂສ ຕຸມ຺ຫາກໍ ເຄຫຈ຺ຉທນໂຕ ເມ ຊຎາສຸ ເອກໍ ຕິຓໍ ລຄ຺ຄໍ, ອທິນ຺ນາທານຎ຺ຈ ນາມ ປພ຺ພຊິຕານໍ ນ ວຎ຺ຎຕິ, ຕໍ ອາທາຍ ອາຄໂຕມ຺ຫີຕິ. ກຸຎຸມ຺ພິໂກ ‘‘ຉຑ຺ເຑຕ຺ວາ ຄຈ຺ຉຖ, ກນ຺ເຕ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ‘‘ຕິຓສລາກມ຺ປິ ນາມ ປຣສນ຺ຕກໍ ນ ຄຓ຺ຫາຕິ, ອໂຫ ກຸກ຺ກຸຈ຺ຈໂກ ເມ ອຍ຺ໂຍ’’ຕິ ປສີທິຕ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ອຸຍ຺ໂຍເຊສິ.

ຕທາ ປນ ໂພຬິສຕ຺ເຕນ ກຕ຺ຫຕ຺ຖາຍ ປ຺ຈຈນ຺ຕໍ ຄຈ຺ຉນ຺ເຕນ ຕສ຺ມີ ນິເວສເນ ນິວາໂສ ຄຫິໂຕ ໂຫຕິ. ໂສ ຕາປສສ຺ສ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາວ ''ອຫ຺ສາ ອິມິນາ ທຸຍ຺ຖຕາປເສນ ອິມສ຺ສ ກິຍ຺ຈິ ຄຫິຕໍ ກວິສ຺ສຕີ''ຕິ ກຸຍຸມ຺ພິກໍ ປຸ໌ຈ຺ຉີ ''ອຕ຺ຖິ ປນ ເຕ, ສມ຺ມ, ກິຍ຺ຈິ ເອຕສ຺ສ ຕາປສສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ນິກ຺ຂິຕ຺ຕ''ນ຺ຕິ? ''ອຕ຺ຖິ, ສມ຺ມ, ສຸວຕ຺ຕນິກ຺ຂສຕ''ນ຺ຕິ. ''ເຕນ ຫິ ຄຈ຺ຉ, ຕໍ ອຸປ໌ສາເຣຫີ''ຕິ ຯ ໂສ ປຕ຺ຕສາລໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕໍ ອທິສ຺ວາ ເວເຄນາຄນ຺ຕ຺ວາ ''ນຕ຺ຖິ, ສມ຺ມາ''ຕິ ອາຫ. ''ນ ເຕ ສຸວຕ຺ຕໍ ອຍ຺ເຍນ ຄຫິຕໍ, ເຕເນວ ກຸຫກຕາປເສນ ຄຫິຕໍ, ເອຫິ, ຕໍ ອນຸພນ຺ຮິຕ຺ວາ ຄຕ຺ຫາມາ''ຕິ ເວເຄນ ຄນ຺ຕ຺ວາ ກູຍຕາປສໍ ຄຕ຺ຫິຕ຺ວາ ຫຕ຺ເຖຫິ ຈ ປາເທຫີ ຈ ໂປ໌ເຖຕ຺ວາ ສຸວຕ຺ຕໍ ອາຫຣາເປຕ຺ວາ ຄຕ຺ຫີສຸ. ໂພຬິສຕ຺ໂຕ ສຸວຕ຺ຕໍ ທິສ຺ວາ ''ນິກ຺ຂສຕໍ ຫຣມາໂນ ອສຊ຺ຊິຕ຺ວາ ຕິຕມຕ຺ເຕ ສຕ຺ໂຕສີ''ຕິ ວຕ຺ວາ ຕໍ ຄຣຫນ຺ໂຕ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໗ລ.

''ວາຈາວ ກິຣ ເຕ ອາສີ, ສຕ຺ຫາ ສຂິລກາຕິໂນ;

ຕິຕມຕ຺ເຕ ອສຊ຺ຊິຕ຺ໂຖ, ໂນ ຈ ນິກ຺ຂສຕໍ ຫຣ''ນ຺ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ວາຈາວ ກິຣ ເຕ ອາສີ, ສຕ຺ຫາ ສຂິລກາຕິໂນຕິ ''ປພ຺ພຊິຕານໍ ຕິຕມຕ຺ຕມ຺ປີ ອທິນ຺ນໍ ອາທາຕຸໍ ນ ວຍ຺ຍຕີ''ຕິ ເອວໍ ສຂິລໍ ມຸທຸວຈນໍ ວທນ຺ຕສ຺ສ ວາຈາ ເອວ ກິຣ ເຕ ສຕ຺ຫາ ອາສີ, ວຈນມຕ຺ຕເມວ ມຍຸ໌ຖໍ ອໂຫສີຕິ ອຕ຺ໂຖ. ຕິຕມຕ຺ເຕ ອສຊ຺ຊິຕ຺ໂຖຕິ ກູຍຊຍິລ ເອກິສ຺ສາ ຕິຕສລາກາຍ ກຸກ຺ກຸຈ຺ຈໍ ກຸຣຸມາໂນ ຕ຺ວໍ ສຕ຺ໂຕ ອາສຕ຺ໂຕ ລຄ຺ໂຄ ອໂຫສີ. ໂນ ຈ ນິກ຺ຂສຕໍ ຫຣນ຺ຕິ ອິມໍ ປນ ນິກ຺ຂສຕໍ ຫຣນ຺ໂຕ ອສຕ຺ໂຕ ນິລ຺ລຄ຺ໂຄວ ຊາໂຕສີຕິ.

ເອວໍ ໂພຬິສຕ຺ໂຕ ຕໍ ຄຣຫິຕ຺ວາ ''ມາ ປຸນ, ກູຍຊຍິລ, ເອວຣູປມກາສີ''ຕິ ໂອວາທໍ ທຕ຺ວາ ຍຖາກມ຺ມໍ ຄໂຕ.

ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ຜມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ''ນ, ກິກ຺ຂເວ, ອິທາເນເວສ ກິກ຺ຂຸ ກຸຫໂກ, ປຸພ຺ເພປີ ກຸຫໂກເຍວາ''ຕິ ວຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຜາເນສີ – ''ຕທາ ກູຍຕາປໂສ ກຸຫກກິກ຺ຂຸ ອໂຫສີ, ປຕ຺ຫິຕປຸ໌ຣິໂສ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສີ''ນ຺ຕິ.

ກຸຫກຊາຕກວຕ຺ຕນາ ນວມາ.

[ລ໐] ໑໐. ອກຕລ຺ລຸຊາຕກວຕ຺ຕນາ

ໂຍ ປຸພ຺ເພ ກຕກລ຺ຍາໂຕຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ອນາຖປິຕ຺ຫິກໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສີ. ຕສ຺ສ ກິເຣໂກ ປ຺ຈຈນ຺ຕວາສີໂກ ເສຍ຺ຖິ ອທິຍ຺ຖສຫາໂຍ ອໂຫສີ. ໂສ ເອກທາ ປ຺ຈຈນ຺ເຕ ອຸຍ຺ຖານກາກຕ຺ຫສ຺ສ ປຍ຺ຈ ສກຍສຕານິ ປູເຣຕ຺ວາ ກມ຺ມນ຺ຕິກມນຸສ຺ເສ ອາຫ – ''ຄຈ຺ຉຖ, ໂກ, ອິມໍ ກຕ຺ຫໍ ສາວຕ຺ຖີ ເນຕ຺ວາ ອມ຺ຫາກໍ ສຫາຍກສ຺ສ ອນາຖປິຕ຺ຫິກມຫາເສຍ຺ຖິສ຺ສ ປ຺ຈຈຄ຺ເພນ ວິກ຺ກິຕິຕ຺ວາ ປຍິກຕ຺ຫໍ ອາຫຣຖາ''ຕິ. ເຕ ''ສາຜູ''ຕິ ຕສ຺ສ ວຈນໍ ສມ຺ປຍິຈ຺ຉິຕ຺ວາ ສາວຕ຺ຖີ ຄນ຺ຕ຺ວາ ມຫາເສຍ຺ຖີ ທິສ຺ວາ ປຕ຺ຕາກາຣໍ ທຕ຺ວາ ຕໍ ປວຕ຺ຕີ ອາໂຣເຈສຸໍ. ມຫາເສຍ຺ຖິ ''ສ຺ວາຄຕໍ ໂວ''ຕິ ເຕສໍ ອາວາສຍ຺ຈ ປຣິພ຺ພຍຍ຺ຈ ທາເປຕ຺ວາ ສຫາຍກສ຺ສ ສຸຂໍ ປຸ໌ຈ຺ຉິຕ຺ວາ ກຕ຺ຫໍ ວິກ຺ກິຕິຕ຺ວາ ປຍິກຕ຺ຫໍ ທາເປສີ. ເຕ ປ຺ຈຈນ຺ຕໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕມຕ຺ຖໍ ອຕ຺ຕໂນ ເສຍ຺ຖິສ຺ສ ອາໂຣເຈສຸໍ.

ອປ໌ຣກາເຄ ອນາຖປິຕ຺ຫິໂກປິ ຕເຖວ ປຍ຺ຈ ສກຍສຕານິ ຕຕ຺ຖ ເປເສສີ. ມນຸສ຺ສາ ຕຕ຺ຖ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປຕ຺ຕາກາຣໍ ອາທາຍ ປ຺ຈຈນ຺ຕວາສິກເສຍ຺ຖີ ປສ຺ສີສຸ. ໂສ ''ກຸໂຕ ອາຄຈ຺ຉຖາ''ຕິ ປຸ໌ຈ຺ຉິຕ຺ວາ ''ສາວຕ຺ຖິໂຕ ຕຸມ຺ຫາກໍ ສຫາຍກສ຺ສ ອນາຖປິຕ຺ຫິກສ຺ສ ສນ຺ຕິກາ''ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ''ອນາຖປິຕ຺ຫິໂກຕິ ກສ຺ສຈິ ປຸ໌ຣິສສ຺ສ ນາມໍ ກວິສ຺ສຕີ''ຕິ ປຣິຫາສໍ ກຕ຺ວາ ປຕ຺ຕາກາຣໍ ຄເຫຕ຺ວາ ''ຄຈ຺ຉຖ ຕຸມ຺ເຫ''ຕິ ອຸຍ຺ໂຍເຊສີ, ເນວ ນິວາສໍ, ນ ປຣິພ຺ພຍໍ ທາເປສີ. ເຕ ສຍເມວ ກຕ຺ຫໍ ວິກ຺ກິຕິຕ຺ວາ ປຍິກຕ຺ຫໍ ອາທາຍ ສາວຕ຺ຖີ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ເສຍ຺ຖິສ຺ສ ຕໍ ປວຕ຺ຕີ ອາໂຣເຈສຸໍ.

ອຖ ໂສ ປຈ຺ຈນ຺ຕວາສີ ປຸນປີ ເອກວາຣໍ ຕເຖວ ປຄ຺ຈ ສກຍສຕານີ ສາວຕ຺ຖີ ເປເສສີ, ມນຸສ຺ສາ ປຕ຺ຕາກາຣໍ ອາທາຍ ມຫາເສຏ຺ຖີ ປສ຺ສິສ຺ຯ ເຕ ປນ ທິສ຺ວາ ອນາຖປິຕ຺ທິກສ຺ສ ມນຸສ຺ສາ ''ນຍໍ, ສາມີ, ເອເຕສໍ ນິວາສຄ຺ຈ ກຕ຺ຕຄ຺ຈ ປຣິພ຺ພຍຄ຺ຈ ຊານິສ຺ສາມາ''ຕິ ວຕ຺ວາ ເຕສໍ ສກຍານີ ພທິນຄເຣ ຕຖາຣູເປ ຄາເນ ໂມຈາເປຕ຺ວາ ''ຕຸມ຺ເຫ ອິເຜວ ວສຖ, ອມ຺ຫາກໍ ໂວ ຜເຣ ຍາຄຸກຕ຺ຕຄ຺ຈ ປຣິພ຺ພໂຍ ຈ ກວິສ຺ສຕິ''ຕິ ຄນ຺ຕ຺ວາ ທາສກມ຺ມກເຣ ສນ຺ນິປາເຕຕ຺ວາ ມຊ຺ຊິມຍາມສມນນ຺ຕເຣ ປຄ຺ຈ ສກຍສຕານີ ວິລຸມ຺ປິຕ຺ວາ ນິວາສນປາຣຸປນານິປິ ເນສໍ ອຈ຺ຆິນ຺ທິຕ຺ວາ ໂຄເຕ ປລາເປຕ຺ວາ ສກຍານີ ວິຈກ຺ການີ ກຕ຺ວາ ກູມິຍໍ ຄເປຕ຺ວາ ຈກ຺ການິປີ ຄຕ຺ຫິຕ຺ວາວ ອຄມໍສ຺ຸ ປຈ຺ຈນ຺ຕວາສີໂນ ນິວາສນມຕ຺ຕສ຺ສປີ ສາມິກາ ອຫຸຕ຺ວາ ກີຕາ ເວເຄນ ປລາຍິຕ຺ວາ ປຈ຺ຈນ຺ຕເມວ ຄຕາ຺ ເສຏ຺ຖິມນຸສ຺ສາປີ ຕມຕ຺ຖໍ ມຫາເສຏ຺ຖິໂນ ອາໂຣເຈສຸໍ຺ ໂສ ''ອຕ຺ຖິ ທານິຫໍ ກຖາປາກຕ''ນ຺ຕິ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອາທິໂຕ ປຏ຺ຖາຍ ສພ຺ພໍ ຕໍ ປວຕ຺ຕິ ອາໂຣເຈສີ຺ ສຕ຺ຖາ ''ນ ໂຂ, ຄຫປຕິ, ໂສ ປຈ຺ຈນ຺ຕວາສີ ອິທາເນວ ເອວໍສີໂລ, ປຸພ຺ເພປິ ເອວໍສີໂລເຍວ ອໂຫສີ''ຕິ ວຕ຺ວາ ເຕນ ຍາຈິໂຕ ອຕີຕໍ ອາຫຣິ຺

ອຕີເຕ ພາຣາຕສິຍໍ ພຸຣຫ຺ມທຕ຺ເຕ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ເຕ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ພາຣາຕສິຍໍ ມຫາວິກໂວ ເສຏ຺ຖິ ອໂຫສີ຺ ຕສ຺ເສໂກ ປຈ຺ຈນ຺ຕວາສີໂກ ເສຏ຺ຖິ ອທິຝຸຄສຫາໂຍ ອໂຫສີ຺ ສພ຺ພໍ ອຕີຕວຕ຺ຖຸ ປຈ຺ຈຸປ຺ປນ຺ນວຕ຺ຖຸສທິສເມວ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ປນ ອຕ຺ຕໂນ ມນຸສ຺ເສຫິ ''ອຊ຺ຊ ອມ຺ເຫຫິ ອິທໍ ນາມ ກຕ''ນ຺ຕິ ອາໂຣຈິເຕ ''ປຖມໍ ອຕ຺ຕໂນ ກຕໍ ອຸປການໍ ອຊານນ຺ຕາ ປຈ຺ຉາ ເອວຣູປໍ ລກນ຺ຕິເຍວາ''ຕິ ວຕ຺ວາ ສມ຺ປຕ຺ຕປຣິສາຍ ຘມ຺ມໍ ເທເສນ຺ໂຕ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໒໐຺

''ໂຍ ປຸພ຺ເພ ກຕກລ຺ຍາໂຕ, ກຕຕ຺ໂຖ ນາວພຸຊ຺ຊຕິ;

ປຈ຺ຉາ ກິຈ຺ເຈ ສມຸປ຺ປນ຺ເນ, ກຕ຺ຕາຣໍ ນາຘິຄຈ຺ຉຕີ''ຕິ຺

ຕຕ຺ຖາຍໍ ປິຕ຺ຫຕ຺ໂຖ – ຂຕ຺ຕິຍາທີສຸ ໂຍ ໂກຈີ ປຸຣິໂສ ປຸພ຺ເພ ປຖມຕຣໍ ອຄ຺ເຄນ ກຕກລ຺ຍາໂຕ ກຕູປກາໂຣ ກຕຕ຺ໂຖ ນິປ຺ຜາທິຕກິຈ຺ໂຈ ຫຸຕ຺ວາ ຕໍ ປເຣນ ອຕ຺ຕນີ ກຕໍ ກລ຺ຍາຕຄ຺ເຈວ ອຕ຺ຖຄ຺ຈ ນ ຊານາຕິ, ໂສ ປຈ຺ຉາ ອຕ຺ຕໂນ ກິຈ຺ເຈ ສມຸປ຺ປນ຺ເນ ຕສ຺ສ ກິຈ຺ຈສ຺ສ ກຕ຺ຕາຣໍ ນາຘິຄຈ຺ຉຕິ ນ ລກຕິຕິ຺

ເອວໍ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ອິມາຍ ຄາຖາຍ ຘມ຺ມໍ ເທເສຕ຺ວາ ທານາທີນິ ປຸຄ຺ຄານິ ກຕ຺ວາ ຍຖາກມ຺ມໍ ຄໂຕ຺

ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຘາເນສິ – ''ຕທາ ປຈ຺ຈນ຺ຕວາສີ ອິທານິປີ ປຈ຺ຈນ຺ຕວາສີເຍວ, ພາຣາຕສິເສຏ຺ຖິ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສີ''ນ຺ຕິ຺

ອກຕຄ຺ຄຸຊາຕກວຕ຺ຕນາ ທສມາ຺

ອປາຍິມ຺ຫວຄ຺ໂຄ ນວໂມ຺

ຕສ຺ສຸທ຺ທານໍ –

ສຸຣາປານໍ ມິຕ຺ຕວິນ຺ທໍ, ກາລຸອກຕ຺ຕີ ອຕ຺ຖທ຺ວາຣໍ;

ກີປ຺ກຸກສິລວິມໍສໍ, ມງຄລຄ຺ຈາປີ ສາຣມ຺ກໍ;

ກຸຫກໍ ອກຕຄ຺ຄູ ຈາຕີ຺

໑໐຺ ລິຕ຺ຕວຄ຺ໂຄ

[໙໑] ໑ຯ ລິຕ຺ຕຊາຕກວຓ຺ຓນາ

ລິຕ຺ຕໍປຣເມນ ເຕຊສາຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ອປຈ຺ຈເວກ຺ຂິຕປຣິໂຠຄໍ ອາຣພ຺ຠ ກເຖສິຯ ຕສ຺ມິໍ ກິຣ ກາເລ ຠິກ຺ຂູ ຈີວຣາທີນິ ລຠິຕ຺ວາ ເຍຠຸຍ຺ເຍນ ອປຈ຺ຈເວກ຺ຂິຕ຺ວາ ປຣິຠຸຎ຺ຊນ຺ຕິຯ ເຕ ຈຕ຺ຕາໂຣ ປຈ຺ຈເຍ ອປຈ຺ຈເວກ຺ຂິຕ຺ວາ ປຣິຠຸຎ຺ຊມານາ ເຍຠຸຍ຺ເຍນ ນິຣຍຕິຣຈ຺ຉານໂຍນິໂຕ ນ ມຸຈ຺ຈນ຺ຕິຯ ສຕ຺ຖາ ຕໍ ກາຣຓໍ ຎຕ຺ວາ ຠິກ຺ຂູນໍ ອເນກປຣິຍາເຍນ ຘມ຺ມິໍ ກຖໍ ກເຖຕ຺ວາ ອປຈ຺ຈເວກ຺ຂິຕປຣິໂຠເຄ ອາທີນວໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ‘‘ຠິກ຺ຂເວ, ຠິກ຺ຂຸນາ ນາມ ຈຕ຺ຕາໂຣ ປຈ຺ຈເຍ ລຠິຕ຺ວາ ອປຈ຺ຈເວກ຺ຂິຕ຺ວາ ປຣິຠຸຎ຺ຊິຕຸໍ ນ ວຏ຺ຏຕິ, ຕສ຺ມາ ອິໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ຈຕ຺ຕາໂຣ ປຈ຺ຈເຍ ປຈ຺ຈເວກ຺ຂິຕ຺ວາ ປຣິຠຸຎ຺ເຊຍ຺ຍາຖາ’’ຕິ ປຈ຺ຈເວກ຺ຂນວິຘິ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ ‘‘ອິທ ປນ, ຠິກ຺ຂເວ, ຠິກ຺ຂຸ ປຏິສງ຺ຂາ ໂຍນິໂສ ຈີວຣໍ ປຏິເສວຕິ ສີຕສ຺ສ ປຏິຆາຕາຍາ’’ຕິອາທິນາ (ມຯ ນິຯ ໑ຯ໒໓; ອຯ ນິຯ ໖ຯ໕໘) ນເຍນ ຕນ຺ຕິໍ ຐເປຕ຺ວາ ‘‘ຠິກ຺ຂເວ, ຈຕ຺ຕາໂຣ ປຈ຺ຈເຍ ເອວໍ ປຈ຺ຈເວກ຺ຂິຕ຺ວາ ປຣິຠຸຎ຺ຊິຕຸໍ ວຏ຺ຏຕິ, ອປຈ຺ຈເວກ຺ຂິຕ຺ວາ ປຣິໂຠໂຄ ນາມ ຫລາຫລວິສປຣິໂຠຄສທິໂສຯ ໂປຣາຓກາ ຫິ ອປຈ຺ຈເວກ຺ຂິຕ຺ວາ ໂທສໍ ອຊານິຕ຺ວາ ວິສໍ ປຣິຠຸຎ຺ຊິຕ຺ວາ ວິປາກນ຺ເຕ ມຫາທຸກ຺ຂໍ ອນຸຠວິໍສູ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣິຯ

ອຕີເຕ ພາຣາຓສິຍໍ ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ເຕ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ເຕ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ອຎ຺ຎຕຣສ຺ມິໍ ມຫາໂຠຄກຸເລ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຕ຺ວາ ວຍປ຺ປຕ຺ໂຕ ອກ຺ຂຘຸຕ຺ໂຕ ອໂຫສິຯ ອປໂຣ ປນ ກູຏກ຺ຂຘຸຕ຺ໂຕ ໂພຘິສຕ຺ເຕນ ສທ຺ຘິໍ ກີຬນ຺ໂຕ ອຕ຺ຕໂນ ຊເຍ ວຕ຺ຕມາເນ ເກຬິມຓ຺ຑລໍ ນ ຠິນ຺ທຕິ, ປຣາຊຍກາເລ ປນ ອກ຺ຂໍ ມຸເຂ ປກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ‘‘ອກ຺ໂຂ ນຏ຺ໂຐ’’ຕິ ເກຬິມຓ຺ຑລໍ ຠິນ຺ທິຕ຺ວາ ປກ຺ກມຕິຯ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ຕສ຺ສ ຕໍ ກາຣຓໍ ຎຕ຺ວາ ‘‘ໂຫຕຸ, ຊານິສ຺ສາເມຕ຺ຖ ປຕິຣູປກາຣຓ’’ນ຺ຕິ ອກ຺ເຂ ອາທາຍ ອຕ຺ຕໂນ ຆເຣ ຫລາຫລວິເສນ ຣຎ຺ຊິຕ຺ວາ ປຸນປ຺ປຸນໍ ສຸກ຺ຂາເປຕ຺ວາ ເຕ ອາທາຍ ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ເອຫິ, ສມ຺ມ, ອກ຺ເຂຫິ ກີຬາມາ’’ຕິ ອາຫຯ ໂສ ‘‘ສາຘຸ, ສມ຺ມາ’’ຕິ ເກຬິມຓ຺ຑລໍ ສຊ຺ເຊຕ຺ວາ ເຕນ ສທ຺ຘິໍ ກີຬນ຺ໂຕ ອຕ຺ຕໂນ ປຣາຊຍກາເລ ເອກໍ ອກ຺ຂໍ ມຸເຂ ປກ຺ຂິປິຯ ອຖ ນໍ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ຕຖາ ກໂຣນ຺ຕໍ ທິສ຺ວາ ‘‘ຄິລາຫິ ຕາວ, ປຈ຺ຉາ ອິທໍ ນາເມຕນ຺ຕິ ຊານິສ຺ສສີ’’ຕິ ໂຈເທນ຺ໂຕ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໙໑ຯ

‘‘ລິຕ຺ຕໍ ປຣເມນ ເຕຊສາ, ຄິລມກ຺ຂໍ ປຸຣິໂສ ນ ພຸຌ຺ຌຕິ;

ຄິລ ເຣ ຄິລ ປາປຘຸຕ຺ຕກ, ປຈ຺ຉາ ເຕ ກຏຸກໍ ຠວິສ຺ສຕີ’’ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ລິຕ຺ຕນ຺ຕິ ມກ຺ຂິຕໍ ຣຎ຺ຊິຕໍຯ ປຣເມນ ເຕຊສາຕິ ອຸຕ຺ຕມເຕຊສມ຺ປນ຺ເນນ ຫລາຫລວິເສນຯ ຄິລນ຺ຕິ ຄິລນ຺ໂຕຯ ອກ຺ຂນ຺ຕິ ຄຸຬກໍຯ ນ ພຸຌ຺ຌຕີຕິ ‘‘ອຍໍ ເມ ຄິລໂຕ ອິທໍ ນາມ ກຣິສ຺ສຕີ’’ຕິ ນ ຊານາຕິຯ ຄິລ ເຣຕິ ຄິລາຫິ ອເຣຯ ຄິລາຕິ ປຸນປ຺ປີ ໂຈເທນ຺ໂຕ ວທຕິຯ ປຈ຺ຉາ ເຕ ກຏຸກໍ ຠວິສ຺ສຕີຕິ ອິມສ຺ມິໍ ເຕ ອກ຺ເຂ ຄິລິເຕ ປຈ຺ຉາ ເອຕໍ ວິສໍ ຕິຂິຓໍ ຠວິສ຺ສຕີຕິ ອຕ຺ໂຖຯ

ໂສ ໂພຘິສຕ຺ຕສ຺ສ ກເຖນ຺ຕສ຺ເສວ ວິສເວເຄນ ມຸຈ຺ຉິໂຕ ອກ຺ຂີນິ ປຣິວຕ຺ເຕຕ຺ວາ ຂນ຺ຘໍ ນາເມຕ຺ວາ ປຕິຯ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ‘‘ອິທານິສ຺ສ ຊີວິຕທານໍ ທາຕຸໍ ວຏ຺ຏຕີ’’ຕິ ໂອສຘປຣິຠາວິຕໍ ວມນໂຍຄໍ ທຕ຺ວາ ວເມຕ຺ວາ ສປ຺ປິຜາຓິຕມຘຸສກ຺ກຣາທໂຍ ຂາທາເປຕ຺ວາ ອໂຣຄໍ ກຕ຺ວາ ‘‘ປຸນ ເອວຣູປໍ ມາ ອກາສີ’’ຕິ ໂອວທິຕ຺ວາ ທານາທີນິ ປຸຎ຺ຎານິ ກຕ຺ວາ ຍຖາກມ຺ມໍ ຄໂຕຯ

ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ‘‘ຠິກ຺ຂເວ, ອປຈ຺ຈເວກ຺ຂິຕປຣິໂຠໂຄ ນາມ ອປຈ຺ຈເວກ຺ຂິຕ຺ວາ ກຕວິສປຣິໂຠຄສທິໂສ ໂຫຕີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຘາເນສິ – ‘‘ຕທາ ປຓ຺ຑິຕຘຸຕ຺ໂຕ ອຫເມວ ອໂຫສິໍ, ກູຏຘຸຕ຺ໂຕ ປເນຕ຺ຖ ນ ກຖິຍຕິ, ຍຖາ ຈ ເອຕ຺ຖ, ເອວໍ ສພ຺ພຕ຺ຖຯ ໂຍ ປນ ອິມສ຺ມິໍ ກາເລ ນ ປຎ຺ຎາຍຕິ, ໂສ ນ ກຖິຍເຕວາ’’ຕິຯ

ລິຕ຺ຕຊາຕກວຓ຺ຓນາ ປຖມາຯ

[໙໒] ໒ຯ ມຫາສາຣຊາຕກວຓ຺ຓນາ

ອຸກ຺ກຍ຺ເຖສູຣມິຈ຺ຉນ຺ຕິຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ອາຍສ຺ມນ຺ຕໍ ອານນ຺ທຕ຺ເຖຣໍ ອາຣພ຺ພ ກເຖສິ។ ເອກສ຺ມິໍ຺ຫິ ສມເຍ ໂກສລຣຎ຺ໂຎ ອິຕ຺ຖິໂຍ ຈິນ຺ຕຍິສ຺ສຸ "ພຸທ຺ຆຸປ຺ປາໂທ ນາມ ທຸລ຺ລໂກ, ຕຖາ ມນຸສ຺ສປ຺ຜິລາໂກ, ປຣິປຸຕ຺ຓາຍຕນຕາ ຈ។ ມຍຎ຺ຈ ອິມໍ ທຸລ຺ລກໍ ຂຓສມວາຍໍ ລກິຕ຺ວາປີ ອຕ຺ຕໂນ ຣຸຈິຍາ ວິຫາຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຆມ຺ມໍ ວາ ໂສຕຸໍ ພຸທ຺ຆປູຊໍ ວາ ກາຕຸໍ ທານໍ ວາ ທາຕຸໍ ນ ລການ, ມຎ຺ຊູສາຍ ປກ຺ຂິຕ຺ຕາ ວິຍ ວສາມ, ຣຎ຺ໂຎ ກເຖຕ຺ວາ ອມ຺ຫາກໍ ຆມ຺ມໍ ເທເສຕຸໍ ອນຸຈ຺ຉວິກໍ ເອກໍ ກິກ຺ຂຸໍ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ຆມ຺ມໍ ໂສສ຺ສາມ, ຕໂຕ ຍໍ ສກ຺ຂິສ຺ສາມ, ຕໍ ອຸຄ຺ຄຕ຺ຫິສ຺ສາມ, ທານາທີນິ ຈ ປຸຎ຺ຎານິ ກຣິສ຺ສາມ។ ເອວໍ ໂນ ອຍໍ ຂຓປ຺ຜິລາໂກ ສຜໂລ ກວິສ຺ສຕີ"ຕິ។ ຕາ ສພ຺ພາປີ ຣາຊານໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ອຕ຺ຕນາ ຈິນ຺ຕິຕກາຣຓໍ ກຖຍິສ຺ສຸ។ ຣາຊາ "ສາຆູ"ຕິ ສມ຺ປ຺ຜິຈ຺ຉິ។

ອເຖກທິວສໍ ຣາຊາ ອຸຍ຺ຍານກີລຸໍ ກີລິຕຸກາໂມ ອຸຍ຺ຍານປາລໍ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ "ອຸຍ຺ຍານໍ ໂສເຆຫີ"ຕິ ອາຫ។ ອຸຍ຺ຍານປາໂລ ອຸຍ຺ຍານໍ ໂສເຆນ຺ໂຕ ສຕ຺ຖາຣໍ ອຎ຺ຎຕຣສ຺ມິໍ ຣຸກ຺ຂມູເລ ນິສິນ຺ນໍ ທິສ຺ວາ ຣຎ຺ໂຎ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ "ສຸທ຺ຆໍ, ເທວ, ອຸຍ຺ຍານໍ, ອປິເຈຕ຺ຖ ອຎ຺ຎຕຣສ຺ມິໍ ຣຸກ຺ຂມູເລ ກຄວາ ນິສິນ຺ໂນ"ຕິ ອາຫ។ ຣາຊາ "ສາຆຸ, ສມ຺ມ, ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິເກ ຆມ຺ມມ຺ປີ ໂສສ຺ສາມາ"ຕິ ອລງ຺ກຕຣຖໍ ອກິຣຸຫິຕ຺ວາ ອຸຍ຺ຍານໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ອຄມາສິ។

ຕສ຺ມິໍ຺ ສມເຍ ຉຕ຺ຕປາຓີ ນາເມໂກ ອນາຄາມີ ອຸປາສໂກ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິເກ ຆມ຺ມໍ ສຸຓມາໂນ ນິສິນ຺ໂນ ໂຫຕິ។ ຣາຊາ ຕໍ ທິສ຺ວາ ອາສງ຺ກມາໂນ ມຸຫຸຕ຺ຕໍ ຖຕ຺ວາ ປຸນ "ສຈາຍໍ ປາປໂກ ກເວຍ຺ຍ, ນ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິເກ ນິສີທິຕ຺ວາ ຆມ຺ມໍ ສຸເຓຍ຺ຍ, ອປາປເກນ ອິມິນາ ກວິຕພ຺ພ"ນ຺ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສີທິ។ ອຸປາສໂກ ພຸທ຺ຆຄາຣເວນ ຣຎ຺ໂຎ ປຈ຺ຈຸຍ຺ຖານໍ ວາ ວນ຺ທນໍ ວາ ນ ອກາສິ, ເຕນສ຺ສ ຣາຊາ ອນຕ຺ຕມໂນ ອໂຫສິ។ ສຕ຺ຖາ ຕສ຺ສ ອນຕ຺ຕມນກາວໍ ຎຕ຺ວາ ອຸປາສກສ຺ສ ຄຸຓໍ ກເຖສິ "ອຍໍ, ມຫາຣາຊ, ອຸປາສໂກ ພຫຸສ຺ສຸໂຕ ອາຄຕາຄໂມ ກາເມສຸ ວີຕຣາໂຄ"ຕິ ຣາຊາ "ນ ອິມິນາ ໂອຣເກນ ກວິຕພ຺ພໍ, ຍສ຺ສ ສຕ຺ຖາ ຄຸຓໍ ວຓ຺ເຓຕີ"ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ "ອຸປາສກ, ວເທຍ຺ຍາສິ ເຍນ ເຕ ອຕ຺ໂຖ"ຕິ ອາຫ។ ອຸປາສໂກ "ສາຆູ"ຕິ ສມ຺ປ຺ຜິຈ຺ຉິ។ ຣາຊາ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິເກ ຆມ຺ມໍ ສຸຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ປທກ຺ຂິຓໍ ກຕ຺ວາ ປກ຺ກາມິ។

ໂສ ເອກທິວສໍ ອຸປຣິປາສາເທ ມຫາວາຕປານໍ ວິວຣິຕ຺ວາ ຖິໂຕ ຕໍ ອຸປາສກໍ ກຸຕ຺ຕປາຕຣາສໍ ຉຕ຺ຕມາທາຍ ເຊຕວນໍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕໍ ທິສ຺ວາ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ເອວມາຫ "ຕ຺ວໍ ກິຣ, ອຸປາສກ, ພຫຸສ຺ສຸໂຕ, ອມ຺ຫາກຎ຺ຈ ອິຕ຺ຖິໂຍ ຆມ຺ມໍ ໂສຕຸກາມາ ເຈວ ອຸຄ຺ຄເຫຕຸ ກາມາ ຈ, ສາຆຸ ວຕສ຺ສ ສເຈ ຕາສໍ ຆມ຺ມໍ ວາເຈຍ຺ຍາສີ"ຕິ។ "ເທວ, ຄິຫີນໍ ນາມ ຣາຊນ຺ເຕປຸເຣ ຆມ຺ມໍ ເທເສຕຸໍ ວາ ວາເຈຕຸໍ ວາ ນປ຺ປ຺ຕິຣູປໍ, ອຍ຺ຍານໍ ເອວ ປ຺ຕິຣູປ"ນ຺ຕິ។ ຣາຊາ "ສຈ຺ຈໍ ເອສ ວທຕີ"ຕິ ອຸຍ຺ໂຍເຊຕ຺ວາ ອິຕ຺ຖິໂຍ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ "ກທ຺ເທ, ອຫໍ ຕຸມ຺ຫາກໍ ຆມ຺ມເທສນຕ຺ຖາຍ ຈ ຆມ຺ມວາຈນຕ຺ຖາຍ ຈ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເອກໍ ກິກ຺ຂຸໍ ຍາຈາມີ, ອສີຕິຍາ ມຫາສາວເກສຸ ກຕຣໍ ຍາຈາມີ"ຕິ ອາຫ។ ຕາ ສພ຺ພາປີ ມນ຺ເຕຕ຺ວາ ຆມ຺ມກຓ຺ຑາຄາຣິກໍ ອານນ຺ທຕ຺ເຖຣເມວ ອາໂຣເຈສຸໍ។ ຣາຊາ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສິນ຺ໂນ ເອວມາຫ "ກນ຺ເຕ, ອມ຺ຫາກໍ ເຄເຫ ອິຕ຺ຖິໂຍ ອານນ຺ທຕ຺ເຖຣສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ຆມ຺ມໍ ໂສຕຸຎ຺ຈ ອຸຄ຺ຄຕ຺ຫິຕຸຎ຺ຈ ອິຈ຺ຉນ຺ຕິ, ສາຆຸ ວຕ ສເຈ ເຖໂຣ ອມ຺ຫາກໍ ເຄເຫ ຆມ຺ມໍ ເທເສຍ຺ຍ ເຈວ ວາເຈຍ຺ຍ ຈາ"ຕິ។ ສຕ຺ຖາ "ສາຆູ"ຕິ ສມ຺ປ຺ຜິຈ຺ຉິຕ຺ວາ ເຖຣໍ ອາຓາເປສິ។ ຕໂຕ ປຎ຺ຖາຍ ຣຎ຺ໂຎ ອິຕ຺ຖິໂຍ ເຖຣສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ຆມ຺ມໍ ສຸຓນ຺ຕິ ເຈວ ອຸຄ຺ຄຕ຺ຫນ຺ຕິ ຈ។

ອເຖກທິວສໍ ຣຎ຺ໂຎ ຈູລຸອາມຓີ ນຎ຺ໂຖ។ ຣາຊາ ຕສ຺ສ ນຎ຺ຖກາວໍ ສຸຕ຺ວາ ອມຈ຺ເຈ ອາຓາເປສິ "ສພ຺ເພ ອນ຺ໂຕວລຸອຎ຺ຊນເກ ມນຸສ຺ເສ ຄເຫຕ຺ວາ ຈູລຸອາມຓິໍ ອາຫຣາເປຖາ"ຕິ។ ອມຈ຺ຈາ ມາຕຸຄາເມ ອາທິໍ ກຕ຺ວາ ຈູລຸອາມຓິໍ ປຣິປຸຈ຺ຉນ຺ຕາ ອທິສ຺ວາ ມ ຫາຊນໍ ກິລເມນ຺ຕີ។ ຕໍ ທິວສໍ ອານນ຺ທຕ຺ເຖໂຣ ຣາຊນິເວສນໍ ປວິຎ຺ໂຖ។ ຍຖາ ຕາ ອິຕ຺ຖິໂຍ ປຸພ຺ເພ ເຖຣໍ ທິສ຺ວາວ ຫຎ຺ຖຕຸຎ຺ຖາ ຆມ຺ມໍ ສຸຓນ຺ຕິ ເຈວ ອຸຄ຺ຄຕ຺ຫນ຺ຕິ ຈ, ຕຖາ ອກຕ຺ວາ ສພ຺ພາ ໂທມນສ຺ສປ຺ປ຺ຕ຺ຕາວ ອເຫສຸໍ។ ຕໂຕ ເຖເຣນ "ກສ຺ມາ ຕຸມ຺ເຫ ອຊ຺ຊ ເອວຣູປາ ຊາຕາ"ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕາ ເອວມາຫໍສຸ "ກນ຺ເຕ, ຣຎ຺ໂຎ ຈູລຸອາມຓິໍ ປຣິເຍສາມາຕິ ອມຈ຺ຈາ ມາຕຸຄາເມ ອຸປາທາຍ ອນ຺ໂຕວລຸອຎ຺ຊນເກ ກິລເມນ຺ຕິ, ນ ຊານາມ ກສ຺ສ 'ກິໍ ກວິສ຺ສຕີ'ຕິ, ເຕນມ຺ຫ ໂທມນສ຺ສປ຺ປ຺ຕ຺ຕາ"ຕິ។ ເຖໂຣ "ມາ ຈິນ຺ຕຍິຕ຺ຖາ"ຕິ ຕາ ສມສ຺ສາເສຕ຺ວາ ຣຎ຺ໂຎ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປຎ຺ຎຕ຺ຕາສເນ ນິສີທິຕ຺ວາ "ມຓິ ກິຣ ເຕ, ມຫາຣາຊ, ນຎ຺ໂຖ"ຕິ ປຸຈ຺ຉິ។ "ອາມ, ກນ຺ເຕ"ຕິ។ "ອສກ຺ຂິ ປນ ຕໍ ອາຫຣາເປຕຸ"ນ຺ຕິ។ "ກນ຺ເຕ, ສພ຺ພໍ ອນ຺ໂຕຊນໍ ຄເຫຕ຺ວາ ກິລເມນ຺ໂຕປີ ນ ສກ຺ໂກມິ ອາຫຣາເປຕຸ"ນ຺ຕິ។ "ມຫາຣາຊ, ມຫາຊນໍ ອກິລເມຕ຺ວາວ ອາຫຣຓູປາໂຍ ອຕ຺ຖີ"ຕິ។ "ກຕໂຣ, ກນ຺ເຕ"ຕິ? "ປິຓ຺ຑທານໍ, ມຫາຣາຊາ"ຕິ។ "ກຕຣໍ ປິຓ຺ຑທານໍ, ກນ຺ເຕ"ຕິ? "ມຫາຣາຊ, ຍຕ຺ຕເກສຸ ອາສງ຺ກາ ອຕ຺ຖີ, ເຕ ຄເຫຕ຺ວາ ເອ ເກກສ຺ສ ເອເກກໍ ປລາລປິຓ຺ຑໍ ວາ ມຕ຺ຕິກາປິຓ຺ຑໍ ວາ ທຕ຺ວາ 'ອິມໍ ປຈ຺ຈູສກາເລ ອາຫຣິຕ຺ວາ ອສຸກຎ຺ຖາເນ ນາມ ປາເຕຖາ'ຕິ

ວຕ຺ຕພ຺ພໍຯ ເຍນ ຄຫິໂຕ ຠວິສ຺ສຕິ, ໂສ ຕສ຺ມິໍ ປກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ອາຫຣິສ຺ສຕິຯ ສເຈ ປຐມທິວເສເຍວ ປາເຕນ຺ຕິ, ອິຈ຺ເຈຕໍ ກຸສລໍຯ ໂນ ເຈ ປາເຕນ຺ຕິ, ທຸຕິຍທິວເສປິ ຕຕິຍທິວເສປິ ຕເຖວ ກາຕພ຺ພໍຯ ເອວໍ ມຫາຊໂນ ຈ ນ ກິລມິສ຺ສຕິ, ມຓິຎ຺ຈ ລຠິສ຺ສສີ’’ຕິ ເອວໍ ວຕ຺ວາ ເຖໂຣ ອຄມາສິຯ

ຣາຊາ ວຸຕ຺ຕນເຍເນວ ຕໂຍ ທິວເສ ທາເປສິ, ເນວ ມຓິໍ ອາຫຣິໍສຸຯ ເຖໂຣ ຕຕິຍທິວເສ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ກິໍ, ມຫາຣາຊ, ປາຕິໂຕ ມຓີ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິຯ ‘‘ນ ປາເຕນ຺ຕິ, ຠນ຺ເຕ’’ຕິຯ ‘‘ເຕນ ຫິ, ມຫາຣາຊ, ມຫາຕລສ຺ມິໍເຍວ ປຏິຈ຺ຉນ຺ນຏ຺ຐາເນ ມຫາຈາຏິໍ ຐປາເປຕ຺ວາ ອຸທກສ຺ສ ປູຣາເປຕ຺ວາ ສາຓິໍ ປຣິກ຺ຂິປາເປຕ຺ວາ ‘ສພ຺ເພ ອນ຺ໂຕວຬຎ຺ຊນກມນຸສ຺ສາ ຈ ອິຕ຺ຖິໂຍ ຈ ອຸຕ຺ຕຣາສງ຺ຄໍ ກຕ຺ວາ ເອເກໂກວ ອນ຺ໂຕສາຓິໍ ປວິສິຕ຺ວາ ຫຕ຺ຖໍ ໂຘວິຕ຺ວາ ອາຄຈ຺ຉນ຺ຕູ’ຕິ ວເທຫີ’’ຕິ ເຖໂຣ ອິມໍ ອຸປາຍໍ ອາຈິກ຺ຂິຕ຺ວາ ປກ຺ກາມິຯ ຣາຊາ ຕຖາ ກາເຣສິຯ ມຓິໂຈໂຣ ຈິນ຺ເຕສິ ‘‘ຘມ຺ມຠຓ຺ຑາຄາຣິໂກ ອິມໍ ອຘິກຣຓໍ ອາທາຍ ມຓິໍ ອທສ຺ເສຕ຺ວາ ໂອສກ຺ກິສ຺ສຕິຕິ ອຏ຺ຐານເມຕໍ, ປາເຕຕຸໍ ທານິ ວຏ຺ຏຕີ’’ຕິ ມຓິໍ ປຏິຈ຺ຉນ຺ນໍ ກຕ຺ວາ ອາທາຍ ອນ຺ໂຕສາຓິໍ ປວິສິຕ຺ວາ ຈາຏິໍ ປາເຕຕ຺ວາ ນິກ຺ຂມິຯ ສພ຺ເພສໍ ນິກ຺ຂນ຺ຕກາເລ ອຸທກໍ ຉຑ຺ເຑຕ຺ວາ ມຓິໍ ອທ຺ທສໍສຸຯ ຣາຊາ ‘‘ເຖຣໍ ນິສ຺ສາຍ ມຫາຊນໍ ອກິລເມຕ຺ວາວ ເມ ມຓີ ລທ຺ໂຘ’’ຕິ ຕຸສ຺ສິ, ອນ຺ໂຕວຬຎ຺ຊນກມນຸສ຺ສາປິ ‘‘ເຖຣໍ ນິສ຺ສາຍ ມຫາທຸກ຺ຂໂຕ ມຸຕ຺ຕມ຺ຫາ’’ຕິ ຕຸສ຺ສິໍສຸຯ ‘‘ເຖຣສ຺ສານຸຠາເວນ ຣຎ຺ໂຎ ຈູຬາມຓີ ລທ຺ໂຘ’’ຕິ ເຖຣສ຺ສານຸຠາໂວ ສກລນຄເຣ ເຈວ ຠິກ຺ຂຸສງ຺ເຆ ຈ ປາກໂຏ ຊາໂຕຯ

ຘມ຺ມສຠາຍໍ ສນ຺ນິສິນ຺ນາ ຠິກ຺ຂູ ເຖຣສ຺ສ ຄຸຓໍ ວຓ຺ຓຍິໍສຸ ‘‘ອາວຸໂສ, ອານນ຺ທຕ຺ເຖໂຣ ອຕ຺ຕໂນ ພຫຸສ຺ສຸຕຕາຍ ປຓ຺ຑິຈ຺ເຈນ ອຸປາຍກຸສລຕາຍ ມຫາຊນໍ ອກິລເມຕ຺ວາ ອຸປາເຍເນວ ຣຎ຺ໂຎ ມຓິໍ ທສ຺ເສສີ’’ຕິຯ ສຕ຺ຖາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ກາຍ ນຸຕ຺ຖ, ຠິກ຺ຂເວ, ເອຕຣຫິ ກຖາຍ ສນ຺ນິສິນ຺ນາ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ‘‘ອິມາຍ ນາມາ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ນ, ຠິກ຺ຂເວ, ອິທານິ ອານນ຺ເທເນວ ປຣຫຕ຺ຖຄຕໍ ຠ຺ຓຑໍ ທສ຺ສິຕໍ, ປຸພ຺ເພປິ ປຓ຺ຑິຕາ ມຫາຊນໍ ອກິລເມຕ຺ວາ ອຸປາເຍເນວ ຕິຣຈ຺ຉານຫຕ຺ຖຄຕໍ ຠ຺ຓຑໍ ທສ຺ສຍິໍສູ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣິຯ

ອຕີເຕ ພາຣາຓສິຍໍ ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ເຕ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ເຕ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ສພ຺ພສິປ຺ເປສຸ ນິປ຺ຜຕ຺ຕິໍ ປຕ຺ໂຕ ຕສ຺ເສວ ອມຈ຺ໂຈ ອໂຫສິຯ ອເຖກທິວສໍ ຣາຊາ ມຫນ຺ເຕນ ປຣິວາເຣນ ອຸຍ຺ຍານໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ວນນ຺ຕຣານິ ວິຈຣິຕ຺ວາ ອຸທກກີຬໍ ກີຬິຕຸກາໂມ ມງ຺ຄລໂປກ຺ຂຣຓິໍ ໂອຕຣິຕ຺ວາ ອິຕ຺ຖາຄາຣມ຺ປິ ປກ຺ໂກສິຯ ອິຕ຺ຖິໂຍ ອຕ຺ຕໂນ ອຕ຺ຕໂນ ສີສູປຄຄີວູປຄາທີນິ ອາຠຣຓານິ ໂອມຸຎ຺ຈິຕ຺ວາ ອຸຕ຺ຕຣາສງ຺ເຄສຸ ປກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ສມຸຄ຺ຄປິຏ຺ເຐສຸ ຐເປຕ຺ວາ ທາສີໂຍ ປຏິຈ຺ຉາເປຕ຺ວາ ໂປກ຺ຂຣຓິໍ ໂອຕຣິໍສຸຯ ອເຖກາ ອຸຍ຺ຍານມກ຺ກຏີ ສາຂນ຺ຕເຣ ນິສິນ຺ນາ ເທວິໍ ປິຬນ຺ຘນານິ ໂອມຸຎ຺ຈິຕ຺ວາ ອຸຕ຺ຕຣາສງ຺ເຄ ປກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ສມຸຄ຺ຄປິຏ຺ເຐ ຐປຍມານໍ ທິສ຺ວາ ຕສ຺ສາ ມຸຕ຺ຕາຫາຣໍ ປິຬນ຺ຘິຕຸກາມາ ຫຸຕ຺ວາ ທາສິຍາ ປມາທໍ ໂອໂລກຍມານາ ນິສີທິ, ທາສີປິ ຕໍ ຣກ຺ຂມານາ ຕຫໍ ຕຫໍ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ນິສິນ຺ນາເຍວ ນິທ຺ທາຍິຕຸໍ ອາຣຠິຯ ມກ຺ກຏີ ຕສ຺ສາ ປມາທຠາວໍ ຎຕ຺ວາ ວາຕເວເຄນ ໂອຕຣິຕ຺ວາ ມຫາມຸຕ຺ຕາຫາຣໍ ຄີວາຍ ປຏິມຸຎ຺ຈິຕ຺ວາ ວາຕເວເຄນ ອຸປ຺ປຕິຕ຺ວາ ສາຂນ຺ຕເຣ ນິສີທິຕ຺ວາ ອຎ຺ຎາສໍ ມກ຺ກຏີນໍ ທສ຺ສນຠເຍນ ເອກສ຺ມິໍ ຣຸກ຺ຂສຸສິຣຏ຺ຐາເນ ຐເປຕ຺ວາ ອຸປສນ຺ຕູປສນ຺ຕາ ວິຍ ຕໍ ຣກ຺ຂມານາ ນິສີທິຯ

ສາປິ ໂຂ ທາສີ ປຏິພຸຊ຺ຌິຕ຺ວາ ມຸຕ຺ຕາຫາຣໍ ອປ຺ສ຺ສນ຺ຕີ ກມ຺ປມານາ ອຎ຺ຎໍ ອຸປາຍໍ ອທິສ຺ວາ ‘‘ປຸຣິໂສ ເທວິຍາ ມຸຕ຺ຕາຫາຣໍ ຄເຫຕ຺ວາ ປລາໂຕ’’ຕິ ມຫາວິຣວໍ ວິຣວິຯ ອາຣກ຺ຂມນຸສ຺ສາ ຕໂຕ ຕໂຕ ສນ຺ນິປຕິຕ຺ວາ ຕສ຺ສາ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ ຣຎ຺ໂຎ ອາໂຣຈຍິໍສຸຯ ຣາຊາ ‘‘ໂຈຣໍ ຄຓ຺ຫຖາ’’ຕິ ອາຫຯ ປຸຣິສາ ອຸຍ຺ຍານາ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ‘‘ໂຈຣໍ ຄຓ຺ຫຖ, ໂຈຣໍ ຄຓ຺ຫຖາ’’ຕິ ອິໂຕ ຈິໂຕ ຈ ໂອໂລເກນ຺ຕິຯ ອເຖໂກ ຊານປໂທ ພລິກາຣກປຸຣິໂສ ຕໍ ສທ຺ທໍ ສຸຕ຺ວາ ກມ຺ປມາໂນ ປລາຍິຯ ຕໍ ທິສ຺ວາ ຣາຊປຸຣິສາ ‘‘ອຍໍ ໂຈໂຣ ຠວິສ຺ສຕີ’’ຕິ ອນຸພນ຺ຘິຕ຺ວາ ຕໍ ຄເຫຕ຺ວາ ໂປເຖຕ຺ວາ ‘‘ອເຣ, ທຸຏ຺ຐໂຈຣ, ເອວໍ ມຫາສາຣໍ ນາມ ປິຬນ຺ຘນໍ ອວຫຣິສ຺ສສີ’’ຕິ ປຣິຠາສິໍສຸຯ ໂສ ຈິນ຺ເຕສິ ‘‘ສຈາຫໍ ‘ນ ຄຓ຺ຫາມິ’ຕິ ວກ຺ຂາມິ, ອຊ຺ຊ ເມ ຊີວິຕໍ ນຕ຺ຖິ, ໂປເຖນ຺ຕາເຍວ ມໍ ມາເຣສ຺ສນ຺ຕິ, ສມ຺ປຏິຈ຺ຉາມິ ນ’’ນ຺ຕິຯ ໂສ ‘‘ອາມ, ສາມິ, ຄຫິຕໍ ເມ’’ຕິ ອາຫຯ ອຖ ນໍ ພນ຺ຘິຕ຺ວາ ຣຎ຺ໂຎ ສນ຺ຕິກໍ ອານຍິໍສຸຯ ຣາຊາປິ ນໍ ປຸຈ຺ຉິ ‘‘ຄຫິຕໍ ເຕ ມຫາສາຣປິຬນ຺ຘນ’’ນ຺ຕິ? ‘‘ອາມ, ເທວາ’’ຕິ ຯ ‘‘ອິທານິ ຕໍ ກຫ’’ນ຺ຕິຯ ‘‘ເທວ, ມຍາ ມຫາສາຣໍ ນາມ ມຎ຺ຈປີຐມ຺ປິ ນ ທິຏ຺ຐປຸພ຺ພໍ, ເສຏ຺ຐິ ປນ ມໍ ມຫາສາຣປິຬນ຺ຘນໍ ຄຓ຺ຫາເປສິ, ໂສຫໍ ຕໍ ຄເຫຕ຺ວາວ ຕສ຺ສ ອທາສິໍ, ໂສ ນໍ ຊານາຕີ’’ຕິຯ

ຣາຊາ ເສຏ຺ຐິໍ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ‘‘ຄຫິຕໍ ເຕ ອິມສ຺ສ ຫຕ຺ຖໂຕ ມຫາສາຣປິຬນ຺ຘນ’’ນ຺ຕິ ປຸຈ຺ຉິຯ ‘‘ອາມ, ເທວາ’’ຕິຯ ‘‘ກຫໍ ຕ’’ນ຺ຕິຯ ‘‘ປຸໂຣຫິຕສ຺ສ ເມ ທິນ຺ນ’’ນ຺ຕິຯ ປຸໂຣຫິຕມ຺ປິ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ຕເຖວ ປຸຈ຺ຉິ, ໂສປິ ສມ຺ປຏິຈ຺ຉິຕ຺ວາ ‘‘ຄນ຺ຘພ຺ພສ຺ສ ເມ ທິນ຺ນ’’ນ຺ຕິ ອາຫຯ ຕມ຺ປິ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ‘‘ປຸໂຣຫິຕສ຺ສ ຫຕ຺ຖໂຕ ເຕ ມຫາສາຣປິຬນ຺ຘນໍ ຄຫິຕ’’ນ຺ຕິ ປຸຈ຺ຉິຯ ‘‘ອາມ, ເທ

ວາ’’ຕິຯ ‘‘ກາຫໍ ຕ’’ນ຺ຕິຯ ‘‘ກິເລສວເສນ ເມ ວຓ຺ຓທາສິຍາ ທິນ຺ນ’’ນ຺ຕິຯ ຕມ຺ປິ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ປຸຈ຺ຉິ, ສາ ‘‘ນ ຄຓ຺ຫາມິ’’ຕິ ອາຫຯ ເຕ ປຎ຺ຈ ຊເນ ປຸຈ຺ຉນ຺ຕານຎ຺ເຎວ ສູຣິໂຍ ອຕ຺ຖໍ ຄໂຕຯ ຣາຊາ ‘‘ອິທານິ ວິກາໂລ ຊາໂຕ, ສ຺ເວ ຊານິສ຺ສາມາ’’ຕິ ເຕ ປຎ຺ຈ ຊເນ ອມຈ຺ຈານໍ ທຕ຺ວາ ນຄຣໍ ປາວິສິຯ

ໂພທິສຕ຺ໂຕ ຈິນ຺ເຕສິ – ‘‘ອິທໍ ປິຬນ຺ຘນໍ ອນ຺ໂຕວຬຎ຺ເຊ ນຎ຺ຄໍ, ອຍຎ຺ຈ ຄຫປ຺ຕິໂກ ພຫິວຬຎ຺ໂຊ, ທ຺ວາເຣປິ ພລວາຣກ຺ໂຂ, ຕສ຺ມາ ອນ຺ໂຕວຬຎ຺ຊນການມ຺ປິ ຕໍ ຄເຫຕ຺ວາ ປລາຍິຕຸໍ ນ ສກ຺ກາຯ ເອວໍ ເນວ ພຫິວຬຎ຺ຊນການໍ, ນ ອນ຺ໂຕ, ອຸຍ຺ຍາເນ ວ ຬຎ຺ຊນການໍ ຄຫຓູປາໂຍ ທິສ຺ສຕິຯ ອິມິນາ ທຸຄ຺ຄຕມນຸສ຺ເສນ ‘ເສຏ຺ຐິສ຺ສ ເມ ທິນ຺ນ’ນ຺ຕິ ກເຖນ຺ເຕນ ອຕ຺ຕໂນ ໂມກ຺ຂຕ຺ຖາຍ ກຖິຕໍ ຠວິສ຺ສຕິ, ເສຏ຺ຐິນາປິ ‘ປຸໂຣຫິຕສ຺ສ ເມ ທິນ຺ນ’ນ຺ຕິ ກເຖນ຺ເຕນ ‘ເອກໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ນິຕ຺ຖຣິສ຺ສາມິ’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ກຖິຕໍ ຠວິສ຺ສຕິ, ປຸໂຣຫິເຕນາປິ ‘ຄນ຺ຘພ຺ພສ຺ສ ເມ ທິນ຺ນ’ນ຺ຕິ ກເຖນ຺ເຕນ ‘ພນ຺ຘນາຄາເຣ ຄນ຺ຘພ຺ພໍ ນິສ຺ສາຍ ສຸເຂນ ວສິສ຺ສາມາ’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ກຖິຕໍ ຠວິສ຺ສຕິ, ຄນ຺ຘພ຺ເພນາປິ ‘ວຓ຺ຓທາສິຍາ ເມ ທິນ຺ນ’ນ຺ຕິ ກເຖນ຺ເຕນ ‘ເອກນ຺ເຕນ ອນຸກ຺ກຓ຺ຐິຕາ ຠວິສ຺ສາມາ’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ກຖິຕໍ ຠວິສ຺ສຕິ, ອິເມຫິ ປຎ຺ຈຫິປິ ໂຈເຣຫິ ນ ຠວິຕພ຺ພໍ, ອຸຍ຺ຍາເນ ມກ຺ກຏາ ພຫູ, ປິຬນ຺ຘເນນ ເອເກນ ມກ຺ກຏິຍາ ຫຕ຺ເຖ ອາຣຸຬ຺ເຫນ ຠວິຕພ຺ພ’’ນ຺ຕິຯ ໂສ ຣາຊານໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ‘‘ມຫາຣາຊ, ໂຈເຣ ອມ຺ຫາກໍ ນິຍ຺ຍາເທຖ, ມຍໍ ຕໍ ກິຈ຺ຈໍ ໂສເຘສ຺ສາມາ’’ຕິ ອາຫຯ ຣາຊາ ‘‘ສາຘຸ, ປຓ຺ຑິຕ, ໂສເຘຫີ’’ຕິ ຕສ຺ສ ນິຍ຺ຍາເທສິຯ

ໂພທິສຕ຺ໂຕ ອຕ຺ຕໂນ ທາສປຸຣິເສ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ເຕ ປຎ຺ຈ ຊເນ ເອກສ຺ມິໍເຍວ ຐາເນ ວສາເປຕ຺ວາ ສມນ຺ຕາ ອາຣກ຺ຂໍ ກຕ຺ວາ ກຓ຺ຓໍ ທຕ຺ວາ ‘‘ຍໍ ເຕ ອຎ຺ຎມຎ຺ຎໍ ກເຖນ຺ຕິ, ຕໍ ມຍ຺ຫໍ ອາໂຣເຈຖາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ປກ຺ກາມິຯ ເຕ ຕຖາ ອກໍສຸຯ ຕໂຕ ມນຸສ຺ສານໍ ສນ຺ນິສິນ຺ນເວລາຍ ເສຏ຺ຐີ ຕໍ ຄຫປ຺ຕິກໍ ອາຫ – ‘‘ອເຣ, ທຸຏ຺ຐຄຫປ຺ຕິ, ຕຍາ ອຫໍ, ມຍາ ວາ ຕ຺ວໍ ກຫໍ ທິຏ຺ຐປຸພ຺ໂພ, ກທາ ເຕ ມຍ຺ຫໍ ປິຬນ຺ຘນໍ ທິນ຺ນ’’ນ຺ຕິ ອາຫຯ ໂສ ‘‘ສາມິ ມຫາເສຏ຺ຐີ, ອຫໍ ມຫາສາຣໍ ນາມ ຣຸກ຺ຂສາຣປາທກໍ ມຎ຺ຈປີຐມ຺ປິ ນ ຊານາມິ, ‘ຕໍ ນິສ຺ສາຍ ປນ ໂມກ຺ຂໍ ລຠິສ຺ສາມີ’ຕິ ເອວໍ ອວຈໍ, ມາ ເມ ກຸຊ຺ຌ, ສາມີ’’ຕິ ອາຫຯ ປຸໂຣຫິໂຕປິ ເສຏ຺ຐີ ອາຫ ‘‘ມຫາເສຏ຺ຐີ, ຕ຺ວໍ ອິມິນາ ອຕ຺ຕໂນ ອທິນ຺ນກເມວ ມຍ຺ຫໍ ກຖໍ ອທາສີ’’ຕິ? ‘‘ມຍມ຺ປິ ທ຺ເວ ອິສ຺ສຣາ, ອມ຺ຫາກໍ ເອກໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ກິຕກາເລ ກມ຺ມໍ ຊິປ຺ປີ ນິປ຺ຜຊ຺ຊິສ຺ສຕີ’’ຕິ ກເຖສິນ຺ຕິຯ ຄນ຺ຘພ຺ໂພປິ ປຸໂຣຫິຕໍ ອາຫ ‘‘ພ຺ຣາຫ຺ມຓ, ກທາ ຕຍາ ມຍ຺ຫໍ ປິຬນ຺ຘນໍ ທິນ຺ນ’’ນ຺ຕິ? ‘‘ອຫໍ ຕໍ ນິສ຺ສາຍ ວສນຏ຺ຐາເນ ສຸຂໍ ວສິສ຺ສາມີ’’ຕິ ກເຖສິນ຺ຕິຯ ວຓ຺ຓທາສີປິ ຄນ຺ຘພ຺ພໍ ອາຫ ‘‘ອເຣ ທຸຏ຺ຐຄນ຺ຘພ຺ພ, ອຫໍ ກທາ ຕວ ສນ຺ຕິກໍ ຄຕປຸພ຺ພາ, ຕ຺ວໍ ວາ ມມ ສນ຺ຕິກໍ ອາຄຕປຸພ຺ໂພ, ກທາ ເຕ ມຍ຺ຫໍ ປິຬນ຺ຘນໍ ທິນ຺ນ’’ນ຺ຕິ? ຠຄິນິ ກິໍ ກາຣຓາ ກຸຊ຺ຌສິ, ‘‘ອມ຺ເຫສຸ ປຎ຺ຈສຸ ເອກໂຕ ວສນ຺ເຕສຸ ຆຣາວາໂສ ຠວິສ຺ສຕິ, ອນຸກ຺ກຓ຺ຐມານາ ສຸຂໍ ວສິສ຺ສາມາ’’ຕິ ກເຖສິນ຺ຕິຯ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ປໂຍຊິຕມນຸສ຺ສານໍ ສນ຺ຕິກາ ຕໍ ກຖໍ ສຸຕ຺ວາ ເຕສໍ ຕຖໂຕ ອໂຈຣຠາວໍ ຎຕ຺ວາ ‘‘ມກ຺ກຏິຍາ ຄຫິຕປິຬນ຺ຘນໍ ອຸປາເຍເນວ ປາເຕສ຺ສາມີ’’ຕິ ເຄຓ຺ຑຸມຍານິ ພຫູນິ ປິຬນ຺ຘນານິ ກາເຣຕ຺ວາ ອຸຍ຺ຍາເນ ມກ຺ກຏິໂຍ ຄາຫາເປຕ຺ວາ ຫຕ຺ຖປາທຄີວາສຸ ເຄຓ຺ຑຸປິຬນ຺ຘນານິ ປິຬນ຺ຘາເປຕ຺ວາ ວິສ຺ສຊ຺ເຊສິຯ ອິຕຣາ ມກ຺ກຏີ ປິຬນ຺ຘນໍ ຣກ຺ຂມານາ ອຸຍ຺ຍາເນ ເອວ ນິສີທິຯ

ໂພທິສຕ຺ໂຕ ມນຸສ຺ເສ ອາຓາເປສິ ‘‘ຄຈ຺ຉຖ ຕຸມ຺ເຫ, ອຸຍ຺ຍາເນ ສພ຺ພາ ມກ຺ກຏິໂຍ ອຸປຘາເຣຖ, ຍສ຺ສາ ຕໍ ປິຬນ຺ຘນໍ ປສ຺ສຖ, ຕໍ ອຸຕ຺ຕາເສຕ຺ວາ ປິຬນ຺ຘນໍ ຄຓ຺ຫຖາ’’ຕິຯ ຕາປິ ໂຂ ມກ຺ກຏິໂຍ ‘‘ປິຬນ຺ຘນໍ ໂນ ລທ຺ຘ’’ນ຺ຕິ ຕຸຏ຺ຐປຫຏ຺ຐາ ອຸຍ຺ຍາເນ ວິຈຣນ຺ຕິໂຍ ຕສ຺ສາ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ປສ຺ສ ອມ຺ຫາກໍ ປິຬນ຺ຘນ’’ນ຺ຕິ ອາຫໍສຸຯ ສາ ມກ຺ກຏີ ອສຫມານາ ‘‘ກີ ອິມິນາ ເຄຓ຺ຑຸປິຬນ຺ຘເນນາ’’ຕິ ມຸຕ຺ຕາຫາຣໍ ປິຬນ຺ຘິຕ຺ວາ ນິກ຺ຂມິຯ ອຖ ນໍ ເຕ ປຸຣິສາ ທິສ຺ວາ ປິຬນ຺ຘນໍ ຉຑ຺ຑາເປຕ຺ວາ ອາຫຣິຕ຺ວາ ໂພທິສຕ຺ຕສ຺ສ ອທໍສຸຯ ໂສ ຕໍ ອາທາຍ ຣຎ຺ໂຎ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ‘‘ອິທໍ ເຕ ເທວ ປິຬນ຺ຘນໍ, ເຕ ປຎ຺ຈປິ ອໂຈຣາ, ອິທໍ ປນ ອຸຍ຺ຍາເນ ມກ຺ກຏິຍາ ອາຠຕ’’ນ຺ຕິ ອາຫຯ ‘‘ກຖໍ ປນ ເຕ, ປຓ຺ຑິຕ, ມກ຺ກຏິຍາ ຫຕ຺ຖໍ ອາຣຸຬ຺ຫຠາໂວ ຎາໂຕ, ກຖໍ ເຕ ຄຫິຕ’’ນ຺ຕິ? ໂສ ສພ຺ພໍ ອາຈິກ຺ຂິຯ ຣາຊາ ຕຸຏ຺ຐມານໂສ ‘‘ສງ຺ຄາມສີສາທີສຸ ນາມ ສູຣາທໂຍ ອິຈ຺ຉິຕພ຺ພາ ໂຫນ຺ຕີ’’ຕິ ໂພທິສຕ຺ຕສ຺ສ ຖຸຕິໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໙໘ຯ

‘‘ອຸກ຺ກຏ຺ເຐ ສູຣມິຈ຺ຉນ຺ຕິ, ມນ຺ຕີສຸ ອກຸຕູຫລໍ;

ປິຍຎ຺ຈ ອນ຺ນປານມ຺ຫິ, ອຕ຺ເຖ ຊາເຕ ຈ ປຓ຺ຑິຕ’’ນ຺ຕິຯ

ຕ຺ຖ ອຸກ຺ກຍ຺ເຖຕິ ອຸປ຺ກຍ຺ເຖ, ອຸກ຺ໂຕພ຺ຍູລ຺ເຫ ສງ຺ຄາເມ ສມ຺ປ຺ຫາເຣ ວຕ຺ຕມາເນຕິ ອຕ຺ໂຖ។ ສູຣມິຈ຺ຉນ຺ຕິຕິ ອສນິຍາປິ ມຕ຺ຖເກ ປຕມານາຍ ອປ຺ລາຍິນ຺ ສູຣ຺ ອິຈ຺ຉນ຺ຕິ, ຕສ຺ມິ ຂເຓ ເອວຣູໂປ຺ ສງ຺ຄາມໂຍໂຘ ປຕ຺ເຖຕພ຺ໂພ ໂຫຕິ។ ມນ຺ຕີສຸ ອກ຺ຕູຫລນ຺ຕິ ກຕ຺ຕພ຺ພາກຕ຺ຕພ຺ພກິຈ຺ຈ຺ ສມ຺ມນ຺ຕນກາເລ ອຸປ຺ປນ຺ເນ ມນ຺ຕີສຸ ໂຍ ອກ຺ຕູຫໂລ ອວິກິຕ຺ຓວາໂຈ ມນ຺ຕ຺ ນ ກິນ຺ທຕິ, ຕ຺ ອິຈ຺ຉນ຺ຕິ, ຕາທິໂສ ເຕສຸ ຖາເນສຸ ປຕ຺ເຖຕພ຺ໂພ ໂຫຕິ។ ປິຍ຺ຍຈ ອນ຺ນປານມ຺ຫິຕິ ມຘຸເຣ ອນ຺ນປາເນ ປຈ຺ຈຸປ຺ຍ຺ຖິເຕ ສຫປຣິກ຺ຄ຺ຸຉນຕ຺ຖາຍ ປິຍປຸຄ຺ຄລ຺ ປຕ຺ເຖນ຺ຕິ, ຕາທິໂສ ຕສ຺ມິ ກາເລ ປຕ຺ເຖຕພ຺ໂພ ໂຫຕິ។ ອຕ຺ເຖ ຊາເຕ ຈ ປຕ຺ຑິຕນ຺ຕິ ອຕ຺ຖຄມ຺ກິເຣ ຘມ຺ມຄມ຺ກິເຣ ກິສ຺ມິຍ຺ຈິເທວ ກາຣເຓ ວາ ປຍ຺ເຫ ວາ ອຸປ຺ປນ຺ເນ ປຕ຺ຑິຕ຺ ວິຈກ຺ຂຓ຺ ອິຈ຺ຉນ຺ຕິ។ ຕຖາຣູໂປ຺ ທິ ຕສ຺ມິ ສມເຍ ປຕ຺ເຖຕພ຺ໂພ ໂຫຕີຕິ។

ເອວ຺ ຣາຊາ ໂພຘິສຕ຺ຕ຺ ວຕ຺ເຕຕ຺ວາ ໂຖເມຕ຺ວາ ຆນວສ຺ສ຺ ວສ຺ເສນ຺ໂຕ ມຫາເມໂຆ ວິຍ ສຕ຺ຕາທິ ຣຕເນທິ ປູເຊຕ຺ວາ ຕສ຺ໂສວາເຫ ຖຕ຺ວາ ທານາທີນິ ປຸຍ຺ຍານິ ກຕ຺ວາ ຍຖາກມ຺ມ຺ ຄໂຕ, ໂພຘິສຕ຺ໂຕປິ ຍຖາກມ຺ມ຺ ຄໂຕ។

ສຕ຺ຖາ ອິມ຺ ຘມ຺ມເທສນ຺ ອາຫຣິຕ຺ວາ ເຖຣສ຺ສ ຄຸຓ຺ ກເຖຕ຺ວາ ຊາຕກ຺ ສໂມຘາເນສິ – “ຕທາ ຣາຊາ ອານນ຺ໂທ ອໂຫສິ, ປຕ຺ຑິຕາມຈ຺ໂຈ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິ”ນ຺ຕິ។

ມຫາສາຣຊາຕກວຕ຺ຓນາ ທຸຕິຍາ។

[໙໓] ໓។ ວິສ຺ສາສໂພຊນຊາຕກວຕ຺ຓນາ

ນວິສ຺ສເສ ອວິສ຺ສຕ຺ເຖຕິ ອິທ຺ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ວິສ຺ສາສໂພຊນ຺ ອາຣພ຺ພ ກເຖສິ។ ຕສ຺ມິ ກິຣ ສມເຍ ເຍພຸຍ຺ເຍນ ພິກ຺ຂູ “ມາຕຣາ ໂນ ທິນ຺ນ຺, ປິຕຣາ ໂນ ທິນ຺ນ຺, ພາຕຣາ, ພຄິນິຍາ, ຈູລ຺ລມາຕຣາ, ຈູລ຺ລປິຕຣາ, ມາຕຸເລນ, ມາຕຸລານິຍາ ທິນ຺ນ຺។ ອມ຺ຫາກ຺ ຄິຫິກາເລປິ ພິກ຺ຂຸກາເລປິ ເອເຕ ທາຕ຺ຸ ຍຸຕ຺ຕຣູປາວາ”ຕິ ຍາຕິທິ ທິນ຺ເນ ຈຕ຺ຕາໂຣ ປຈ຺ຈເຍ ວິສ຺ສຕ຺ຖາ ທຸຕ຺ວາ ອປ຺ຈ຺ຈເວກ຺ຂິຕ຺ວາ ປຣິກ຺ຄ຺ຸຊນ຺ຕິ។ ສຕ຺ຖາ ຕ຺ ກາຣຓ຺ ຍຕ຺ວາ “ພິກ຺ຂູນ຺ ມຍາ ຘມ຺ມເທສນ຺ ກາຕ຺ຸ ວຍ຺ຍຕີ”ຕິ ພິກ຺ຂູ ສນ຺ນິປາຕາເປຕ຺ວາ “ພິກ຺ຂເວ, ພິກ຺ຂຸນາ ນາມ ຍາຕິທິນ຺ນປິ ອຍ຺ຍາຕິທິນ຺ນປິ ທິນ຺ນເກ ຈຕ຺ຕາໂຣ ປຈ຺ຈເຍ ປຈ຺ຈເວກ຺ຂິຕ຺ວາວ ປຣິໂພໂຄ ກາຕພ຺ໂພ។ ອປ຺ຈ຺ຈເວກ຺ຂິຕ຺ວາ ປຣິໂພຄ຺ ກຕ຺ວາ ທິ ກາລ຺ ກຸຣຸມາໂນ ພິກ຺ຂຸ ຍກ຺ຂເປຕອຕ຺ຕພາວໂຕ ນ ມຸຈ຺ຈຕິ, ອປ຺ຈ຺ຈເວກ຺ຂິຕປຣິໂພໂຄ ນາເມສ ວິສປຣິໂພຄສທິໂສ។ ວິສຍ຺ທິ ວິສ຺ສາສິເກນ ທິນ຺ນກມ຺ປິ ອວິສ຺ສາສິເກນ ທິນ຺ນກມ຺ປິ ມາເຣຕິເຍວ។ ປຸພ຺ເພປິ ວິສ຺ສາເສນ ທິນ຺ນ຺ ວິສ຺ ປຣິກ຺ຄ຺ຸຊິຕ຺ວາ ຊີວິຕກ຺ຂຍ຺ ປຕ຺ຕາ”ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕີຕ຺ ອາຫຣິ។

ອຕີເຕ ພາຣາຓສິຍ຺ ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ເຕ ຣຊ຺ຊ຺ ກາເຣນ຺ເຕ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ມຫາວິພໂວ ເສຍ຺ຖິ ອໂຫສິ។ ຕສ຺ເສໂກ ໂຄປາລໂກ ກິຍ຺ຖສມ຺ພາຘສມເຍ ຄາໂວ ຄເຫຕ຺ວາ ອຣຍ຺ຍ຺ ປວິສິຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ໂຄສາລ຺ ກຕ຺ວາ ຣກ຺ຂນ຺ໂຕ ວສຕິ។ ເສຍ຺ຖິໂນ ຈ ກາເລນ ກາລ຺ ໂຄຣສ຺ ອາຫຣຕິ។ ອຖສ຺ສ ໂຄສາລາຍ ອວິທູເຣ ສີໂຫ ນິວາສ຺ ຄຕ຺ຫິ។ ຄາວິໂຍ ສີຫສນ຺ຕາເສນ ມິລາຕາ ຂີຣ຺ ມນ຺ທ຺ ອໂຫສິ។ ອຖ ນ຺ ເອກທິວສ຺ ສປ຺ປິ ອາທາຍ ອາຄຕ຺ ເສຍ຺ຖິ ປຸຈ຺ຉິ “ກິ ນຸ ໂຂ, ສມ຺ມ ໂຄປາລກ, ມນ຺ທ຺ ສປ຺ປີ”ຕິ? ໂສ ຕ຺ ກາຣຓ຺ ອາຈິກ຺ຂິ។ “ອຕ຺ຖິ ປນ, ສມ຺ມ, ຕສ຺ສ ສີຫສ຺ສ ກຕ຺ຖຈິ ປຕິພນ຺ໂຘ”ຕິ? “ອຕ຺ຖິສ຺ສ ສາມິ, ເອກາຍ ມິຄມາຕຸກາຍ ສທ຺ຘິ ສ຺ສຄ຺ໂຄ”ຕິ។ “ສກ຺ກາ ປນ ຕ຺ ຄາຫາເປຕຸ”ນ຺ຕິ? “ສກ຺ກາ, ສາມີ”ຕິ។ “ເຕນ ທິ ຕ຺ ຄເຫຕ຺ວາ ຕສ຺ສາ ນລາຍໂຕ ປຍ຺ຖາຍ ສຣີເຣ ໂລມານິ ວິເສນ ປຸນປ຺ປຸນ຺ ຣຊິຕ຺ວາ ສຸກ຺ຂາເປຕ຺ວາ ທ຺ເວ ຕໂຍ ທິວເສ ອຕິກ຺ກາເມຕ຺ວາ ຕ຺ ມິຄມາຕຸກ຺ ວິສ຺ສຊ຺ເຊທິ, ໂສ ຕສ຺ສາ ສິເນເທນ ສຣີຣ຺ ເລຫິຕ຺ວາ ຊີວິຕກ຺ຂຍ຺ ປາປຸຓິສ຺ສຕິ។ ອຖສ຺ສ ຈມ຺ມນຂທາຖາ ເຈວ ວສຍ຺ຈ ມ຺ສຍ຺ຈ ຄເຫຕ຺ວາ ອາຄຈ຺ເຉຍ຺ຍາສີ”ຕິ ຫລາຫລວິສ຺ ທຕ຺ວາ ອຸຍ຺ໂຍເຊສິ។

ໂສ ໂຄປາລໂກ ຊາລ຺ ຂິປິຕ຺ວາ ອຸປາເຍນ ຕ຺ ມິຄມາຕຸກ຺ ຄຕ຺ຫິຕ຺ວາ ຕຖາ ອກາສິ។ ສີໂຫ ຕ຺ ທິສ຺ວາວ ພລວສິເນເທນ ຕສ຺ສາ ສຣີຣ຺ ເລຫິຕ຺ວາ ຊີວິຕກ຺ຂຍ຺ ປາປຸຓິ។ ໂຄປາລໂກປິ ຈມ຺ມາທີນິ ຄເຫຕ຺ວາ ໂພຘິສຕ຺ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິກ຺ ອຄມາສິ។ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ຕ຺ ກາຣຓ຺ ຍຕ຺ວາ “ປເຣສຸ ສິເນໂຫ ນາມ ນ ກາຕພ຺ໂພ, ເອວ຺ ພລສມ຺ປນ຺ໂນປິ ສີໂຫ ມິຄຣາຊາ ກິເລສວເສນ ສ຺ສຄ຺ຄ຺ ນິສ຺ສາຍ ມິຄມາຕຸກາຍ ສຣີຣ຺ ເລຫນ຺ໂຕ ວິສປຣິໂພຄ຺ ກຕ຺ວາ ຊີວິຕກ຺ຂຍ຺ ປຕ຺ໂຕ”ຕິ ວຕ຺ວາ ສມ຺ປຕ຺ຕປຣິສາຍ ຘມ຺ມ຺ ເທເສນ຺ໂຕ ອິມ຺ ຄາຖມາຫ –

ລລີ.

‘‘ນ ວິສຸສເສ ອວິສຸສຕຸເຖ, ວິສຸສຕຸເຖປີ ນ ວິສຸສເສ;

ວິສຸສາສາ ກຍມນຸເວຕິ, ສີຫໍວ ມິຄມາຕຸກາ’’ຕິ.

ຕຕຸຣາຍໍ ສງເຂປຕຸໂຖ – ໂຍ ປຸພຸເພ ສກໂຍ ອຕຸຕນີ ອວິສຸສຕຸໂຖ ອໂຫສິ, ຕສຸມີ ອວິສຸສຕຸເຖ, ໂຍ ປຸພຸເພປີ ນິພຸກໂຍ ອຕຸຕນີ ວິສຸສາສິໂກເຍວ, ຕສຸມີ ວິສຸສຕຸເຖປີ ນ ວິສຸສເສ, ເນວ ວິສຸສາສໍ ກເຣຍຸຍ. ກີການດາ? ວິສຸສາສາ ກຍມນຸເວຕິ, ໂຍ ຫິ ມິຕຸເຕປີ ອມິຕຸເຕປີ ວິສຸສາໂສ, ຕໂຕ ກຍເມວ ອາຄຈຸສຕິ. ກຖໍ? ສີຫໍວ ມິຄມາຕຸກາ, ຍຖາ ມິຕຸຕສນຸຖວວເສນ ກຕວິສຸສາສາຍ ມິຄມາຕຸກາຍ ສນຸຕິກາ ສີຫສຸສ ກຍໍ ອນຸເວຕິ, ອຸປຄຕໍ ສມຸປຕຸຕນຸຕິ ອຕຸໂຖ. ຍຖາ ວາ ວິສຸສາສວເສນ ສີຫໍ ມິຄມາຕຸກາ ອນຸເວຕາ ອຸປຄຕາຕິປີ ອຕຸໂຖ.

ເອວໍ ໂພຣິສຕຸໂຕ ສມຸປຕຸຕປຣິສາຍ ຣມຸມໍ ເທເສຕຸວາ ທານາທີນີ ປຸລຸລານີ ກຕຸວາ ຍຖາກມຸມໍ ຄໂຕ.

ສຕຸຖາ ອິມໍ ຣມຸມເທສນໍ ອາຫຣິຕຸວາ ຊາຕກໍ ສໂມຣາເນສີ – ‘‘ຕທາ ມຫາເສຍຸກີ ອຫເມວ ອໂຫສີ’’ນຸຕິ.

ວິສຸສາສໂກຊນຊາຕກວຕຸຕນາ ຕຕິຍາ.

[ລ໔] ໔. ໂລມຫໍສຊາຕກວຕຸຕນາ

ໂສຕຕຸໂຕໂສສິນຸໂນ ເຈວາຕິ ອິທໍ ສຕຸຖາ ເວສາລີ ອຸປນິສຸສາຍ ປາຝິກາຣາເມ ວິຫຣນຸໂຕ ສຸນກຸຂຕຸຕໍ ອາຣພຸກ ກເຖສິ. ເອກສຸມິລຸຫິ ສມເຍ ສຸນກຸຂຕຸໂຕ ສຕຸຖຸ ອຸປຝຸຖາໂກ ຫຸຕຸວາ ປຕຸຕຈີວຣມາທາຍ ວິຈຣມາໂນ ໂກຣກຸຂຕຸຕິຍສຸສ ຣມຸມໍ ໂຣເຈນຸໂຕ ທສພລສຸສ ປຕຸຕຈີວຣໍ ນິຍຸຍາເທຕຸວາ ໂກຣກຸຂຕຸຕິຍໍ ນິສຸສາຍ ວສຕິ. ຕສຸສ ກາລກລຸຊິກອສຸຣໂຍນິຍໍ ນິພຸພຕຸຕກາເລ ຄິຫີ ຫຸຕຸວາ ‘‘ນຕຸຖິ ສມຕສຸສ ໂຄຕມສຸສ ອຸຕຸຕຣີ ມນຸສຸສຣມຸມາ ອລມຣິຍຍາຕທສຸສນວິເສໂສ, ຕກຸກປຣິຍາຫຕໍ ສມໂຕ ໂຄຕໂມ ຣມຸມໍ ເທເສຕິ ວີມໍສານຸຈຣິຕໍ ສຍໍປຝິການໍ. ຍສຸສ ຈ ຂວາສຸສ ອຕຸຖາຍ ຣມຸໂມ ເທສິໂຕ, ນ ໂສ ນິຍຸຍາຕິ ຕກຸກຣສຸສ ສມຸມາ ທຸກຸຂກຸຂຍາຍາ’’ຕິ (ມ. ນິ. ໑.໑໔ລ) ເວສາລີຍໍ ຕິຕຸຕໍ ປາການານໍ ອນຸຕເຣ ວິຈຣນຸໂຕ ສຕຸຖຸ ອວຕຸຕໍ ກາສຕິ.

ອຖາຍສຸມາ ສາຣີປຸຕຸໂຕ ປີຕຸທາຍ ຈຣນຸໂຕ ຕສຸເສວໍ ອວຕຸຕໍ ກາສນຸຕສຸສ ສຸຕຸວາ ປີຕຸຫປາຕປຝິກຸກນຸໂຕ ຕມຕຸຖໍ ກຄວໂຕ ອາໂຣເຈສີ. ກຄວາ ‘‘ໂກຣໂນ, ສາຣີປຸຕຸຕ, ສຸນກຸຂຕຸໂຕ ໂມຍປຸຣິໂສ, ໂກຣວເສເນວມາຫ, ໂກຣວເສນາປີ ປນ ‘ນ ໂສ ນິຍຸຍາຕິ ຕກຸກຣສຸສ ສມຸມາ ທຸກຸຂກຸຂຍາຍາ’ຕິ ວທນຸໂຕ ອຊານິຕຸວາປີ ມຍຸທໍ ຄຸຕເມວ ກາສຕິ. ນ ໂຂ ປນ ໂສ ໂມຍປຸຣິໂສ ມຍຸທໍ ຄຸຕໍ ຊານາຕິ. ມຍຸຫລຸທິ, ສາຣີປຸຕຸຕ, ລ ອກິລຸລາ ນາມ ອຕຸຖີ, ອຍມຸປີ ເມ ອຸຕຸຕຣິມນຸສຸສຣມຸໂມວ. ທສພລລາການິ ອຕຸຖີ, ຈຕຸເວສາຣຊຸຊລາກໍ ອຕຸຖີ, ຈຕຸໂຍນິປຣິຈຸເຈທກລາກໍ ອຕຸຖີ, ປລຸຈຄຕິປຣິຈຸເຈທກລາກໍ ອຕຸຖີ, ອຍມຸປີ ເມ ອຸຕຸຕຣິມນຸສຸສຣມຸໂມວ. ເອວໍ ອຸຕຸຕຣິມນຸສຸສຣມຸມສມນຸນາຄຕໍ ປນ ມໍ ໂຍ ເອວໍ ວເທຍຸຍ ‘ນຕຸຖິ ສມຕສຸສ ໂຄຕມສຸສ ອຸຕຸຕຣິມນຸສຸສຣມຸໂມ’ຕິ, ໂສ ຕໍ ວາຈໍ ອປຸປຫາຍ ຕໍ ຈິຕຸຕໍ ອປຸປຫາຍ ຕໍ ທິຍຸຖິ ອປຸປຝິນິສຸສຊຊິຕຸວາ ຍຖາກຕໍ ນິກຸຂິຕຸໂຕ ເອວໍ ນິຣເຍ’’ຕິ ເອວໍ ອຕຸຕໂນ ວິຊຊມານໍ ອຸຕຸຕຣິມນຸສຸສຣມຸມສຸສ ຄຸຕໍ ກເຖຕຸວາ ‘‘ສຸນກຸຂຕຸໂຕ ກີຣ, ສາຣີປຸຕຸຕ, ໂກຣກຸຂຕຸຕິຍສຸສ ທຸກຸກຣກາຣິກາຍ ມິຈຸລາຕເປ ປສນຸໂນ, ມິຈຸລາຕເປ ປສີທນຸເຕນ ປນ ມຍິ ເອວ ປສີທິຕຸໍ ວຍຸຍຕິ. ອຫລຸຫິ ອິໂຕ ເອກນວຸຕິກປຸປມຕຸຖເກ ‘ອຕຸຖິ ນຸ ໂຂ ເອຕຸຖ ສາໂຣ’ຕິ ພາຫີຣກໍ ມິຈຸລາຕປໍ ວີມໍສນຸໂຕ ຈຕຸຣງຄສມນຸນາຄຕໍ ພຣຫຸມຈຣິຍວາສໍ ວສີ, ຕປສຸສີ ສຸທໍ ໂຫມີ ປຣມຕປສຸສີ, ລູໂຂ ສຸທໍ ໂຫມີ ປຣມລູໂຂ, ເຊຄຸຈຸສີ ສຸທໍ ໂຫມີ ປຣມເຊຄຸຈຸສີ, ປວິວິຕຸໂຕ ສຸທໍ ໂຫມີ ປຣມປວິວິຕຸໂຕ’’ຕິ ວຕຸວາ ເຖເຣນ ຍາຈິໂຕ ອຕີຕໍ ອາຫຣີ.

ອຕີເຕ ເອກນວຸຕິກປຸປມຕຸຖເກ ໂພຣິສຕຸໂຕ ‘‘ພາຫີຣກຕປໍ ວີມໍສິສຸສາມີ’’ຕິ ອາຊີວກປພຸພຊຊໍ ປພຸພຊິຕຸວາ ອເຈລໂກ ອໂຫສີ ຣໂຊຊລຸລິໂກ, ປວິວິຕຸໂຕ ອໂຫສີ ເອກວິຫາຣີ. ມນຸສຸເສ ທິສຸວາ ມິໂຄ ວິຍ ປລາຍີ, ມຫາວິກຕິໂກຊໂນ ອໂຫສີ, ວຈຸຊກໂຄມຍາທີນີ ປຣິກຸລຸຊິ, ອປຸປມາທວິຫາຣຕຸຖາຍ ອຣລຸເລ ເອກສຸມີ ກີສນເກ ວນສຕຸເທ ວິຫາສີ. ຕສຸມິມຸປີ ວິຫຣນຸໂຕ ຫິມປາຕສມເຍ

ອນຸຕຣຍຸດໂກ ຣຕຸຕິ ວນສຕຸທາ ນິກຸຂມິຕຸວາ ອພຸໂພກາເສ ວິທຣິຕຸວາ ສູຣິເຍ ອຸຄຸຄເຕ ວນສຕຸທັ ປວິສຕິ។ ໂສ ຍຖາ ຣຕຸຕິ ອພຸໂພກາເສ ທີໂພທເກນ ຕິນຸໂຕ, ຕເຖວ ທິວາ ວນສຕຸທໂຕ ປຄຸພຣນຸເຕທີ ອຸທກພິນຸທູທີ ເຕມຍີ។ ເອວໍ ອໂທຣຕຸຕໍ ສີຕທຸກຸຂໍ ອນຸໂພຕິ។ ຄິມຸຫານໍ ປນ ປຈຸສິເມ ມາເສ ທິວາ ອພຸໂພກາເສ ວິທຣິຕຸວາ ຣຕຸຕິ ວນສຕຸທັ ປວິສຕິ។ ໂສ ຍຖາ ທິວາ ອພຸໂພກາເສ ອາຕເປນ ປຣິລຸອາທປຸປຸຕຸໂຕ, ຕເຖວ ຣຕຸຕິ ນິວາເຕ ວນສຕຸເທ ປຣິລຸອາທໍ ປາປຸຕາຕິ, ສຣີຣາ ເສທຮາຣາ ມຸຈຸຈນຸຕິ។ ອຖສຸສ ປຸພຸເພ ອສຸສຸຕປຸພຸພາ ອຍໍ ຄາຖາ ປຕິພາສິ –

ຝ៨។

‘‘ໂສຕຕຸໂຕ ໂສສິນຸໂນ ເຈວ, ເອໂກ ກີສນເກ ວເນ;

ນຄຸໂຄ ນ ຈຄຸຄິມາສີໂນ, ເອສນາປສຸໂຕ ມຸນີ’’ຕີ។

ຕຕຸຖ ໂສຕຕຸໂຕຕິ ສູຣິຍສນຸຕາເປນ ສຸຍຸດ ຕຕຸໂຕ។ ໂສສິນຸໂນຕິ ທີໂພທເກນ ສຸສິນຸໂນ ສຸຍຸດ ຕິນຸໂຕ។ ເອໂກ ກີສນເກ ວເນຕິ ຍຕຸຖ ປວິຍຸດານໍ ເຍກຸຍເຍນ ໂລມານີ ຫໍສນຸຕິ, ຕຖາຣູເປ ກີສນເກວນສຕຸເທ ເອໂກ ອທຸຕິໂຍວ ອໂທສິນຸຕິ ທີເປຕິ។ ນຄຸໂຄ ນ ຈຄຸຄິມາສີໂນຕິ ນຄຸໂຄ ຈ ນ ຈ ອຄຸຄິມາສີໂນ។ ຕຖາ ສີເຕນ ປີລຸອີຍມາໂນປິ ເນວ ນິວາສນປາຣຸປນໍ ວາ ອາທິຍິ, ນ ຈ ອຄຸຄິ ອາຄມຸມ ນິສີທີນຸຕິ ທີເປຕິ។ ເອສນາປສຸໂຕຕິ ອພຸຣຫຸມຈຣິເຍປີ ຕສຸມີ ພຸຣຫຸມຈຣິຍສຄຸຄີ ຫຸຕຸວາ ‘‘ພຸຣຫຸມຈຣິຍເມເວຕໍ ເອສ ນາ ຄເວສນາ ອຸປາໂຍ ພຸຣຫຸມໂລກສຸສາ’’ຕິ ເອວໍ ຕາຍ ພຸຣຫຸມຈຣິເຍສນາຍ ປສຸໂຕ ອນຸຍຸຕຸໂຕ ອຸສຸສຸກຸກໍ ອາປນຸໂນ ອໂທສິນຸຕິ ທສຸເສຕິ។ ມຸນີຕິ ‘‘ມຸນີ ໂຂ ເອສ ໂມນຕຸຖາຍ ປຕິປນຸໂນ’’ຕິ ເອວໍ ໂລເກນ ສມຸກາວິໂຕ ອໂທສິນຸຕິ ທີເປຕິ។

ເອວໍ ຈຕຸຣງຄສມນຸນາຄຕໍ ພຸຣຫຸມຈຣິຍໍ ຈຣິຕຸວາ ໂພທິສຕຸໂຕ ມຣຕກາເລ ອຸປຊຸຄິຕໍ ນິຣຍນິມິຕຸຕໍ ທິສຸວາ ‘‘ອິທໍ ວຕສມາທາ ນໍ ນິຣຕຸຖກ’’ນຸຕິ ຄຕຸວາ ຕງຂເນຍຸເຍວ ຕໍ ລທຸຊີ ກິນຸທິຕຸວາ ສມຸມາທິຍຸດີ ຄເທຕຸວາ ເທວໂລເກ ນິພຸພຕຸຕິ។

ສຕຸຖາ ອິມໍ ຊມຸມເທສນໍ ອາທຣິຕຸວາ ຊາຕກໍ ສໂມຊາເນສີ – ‘‘ອທໍ ເຕນ ສມເຍນ ໂສ ອາຊີວໂກ ອໂທສີ’’ນຸຕິ។

ໂລມຫໍສຊາຕກວຕຸຕນາ ຈຕຸຕຸຖາ។

[ຝ៥] ៥។ ມຫາສຸທສຸສນຊາຕກວຕຸຕນາ

ອນິຈຸຈາ ວຕ ສງຂາຣາຕິ ອິທໍ ສຕຸຖາ ປຣິນິພຸພານມຄຸເຈ ນິປນຸໂນ ອານນຸທຕຸເຖຣສຸສ ‘‘ມາ, ກນຸເຕ, ກຄວາ ອິມສຸມີ ຂຸທຸທກນຄຣເກ’’ຕຸຍາທິວຈນໍ (ທີ។ ນິ។ ៤។១០) ອາຣພຸກ ກເຖສີ។ ຕຖາຄເຕ ຫີ ເຊຕວເນ ວິທຣນຸເຕ ສາຣິປຸຕຸຕຕຸເຖໂຣ ກຕຸ ຕິກປຸກຸຕມາຍໍ ນາລຸອກຄາມເກ ຊາໂຕວຣເກ ປຣິນິພຸພາຍີ, ມຫາໂມຄຸຄລຸລາໂນ ກຕຸຕິກມາສສຸເສວ ກາລຸອປກຸຂອມາວສີຍໍ។ ເອວໍ ປຣິນິພຸພຸເຕ ອຄຸຄສາວກຍຸເຄ ‘‘ອຫມຸປີ ກຸສິນາຣາຍໍ ປຣິນິພຸພາຍິສຸສາມີ’’ຕິ ອນຸປຸພຸເພນ ຈາຣິກໍ ຈຣມາໂນ ຕຕຸຖ ຄນຸຕຸວາ ຍມກສາລານມນຸຕເຣ ອຸຕຸຕຣສີສເກ ມຄຸຈເກ ອນຸຍຸດານເສຍຸຍາຍ ນິປຊຸຊີ។ ອຖ ນໍ ອາຍສຸມາ ອານນຸທຕຸເຖໂຣ ‘‘ມາ, ກນຸເຕ, ກຄວາ ອິມສຸມີ ຂຸທຸທກນຄຣເກ ວິສເມ ອຸຊຸຊງຄລນຄຣເກ, ສາຂານຄຣເກ ປຣິນິພຸພາຍີ, ອຄຸເລສໍ ຈມຸປາຣາຊຄຫາທີນໍ ມ ຫານຄຣານໍ ອຄຸຄຕຣສຸມີ ກຄວາ ປຣິນິພຸພາຍຕູ’’ຕິ ຍາຈິ។ ສຕຸຖາ ‘‘ມາ, ອານນຸທ, ອິມໍ ‘ຂຸທຸທກນຄຣກໍ, ອຸຊຸຊງຄລນຄຣກໍ ສາຂານຄຣກ’ນຸຕິ ວເທທີ, ອຫຄຸຫີ ປຸພຸເພ ສຸທສຸສນຈກຸກວຕຸຕິຣາຊກາເລ ອິມສຸມີ ນຄເຣ ວສີ, ຕທາ ອິທໍ ທຸວາທສໂຍຊນິ ເກນ ຣຕນປາກາເຣນ ປຣິກຸຂິຕຸຕໍ ມຫານຄຣໍ ອໂທສີ’’ຕິ ວຕຸວາ ເຖເຣນ ຍາຈິໂຕ ອຕີຕໍ ອາຫຣນຸໂຕ ມຫາສຸທສຸສນສຸຕຸຕໍ (ທີ។ ນິ។ ៤។៤១ ອາທໂຍ) ກເຖສີ។

ຕທາ ປນ ມຫາສຸທສຸສນໍ ສຸຊມຸມປາສາທາ ໂອຕຣິຕຸວາ ອວິທູເຣ ສຕຸຕຣຕນມເຍ ຕາລວເນ ປຄຸຄຕຸຕສຸມີ ກປຸປີຍມຄຸຈເກ ທກຸຂິເຕນ ປສຸເສນ ອນຸຍຸດານເສຍຸຍາຍ ນິປນຸນໍ ທິສຸວາ ‘‘ອິມານິ ເຕ, ເທວ, ຈຕຸຣາສີຕິ ນຄຣສຫສຸສານິ ກຸສາວຕີ ຣາຊຊານີປຸປມຸຂານີ, ເອຕຸຖ ຊນຸທໍ ກໂຣທີ’’ຕິ ສຸກຸທທາຍ ເທວີຍາ ວຸຕຸເຕ ມຫາສຸທສຸສໂນ ‘‘ມາ ເທວີ ເອວໍ ອວຈ, ອຖ ໂຂ ‘ເອຕຸຖ ຊນຸທໍ ວິເນທີ, ມາ ອເປກຸຂໍ ອກາສີ’ຕິ ເອວໍ ມໍ ໂອວທາ’’ຕິ ວຕຸວາ ‘‘ກີກາຣຕາ, ເທວາ’’ຕິ ປຸຈຸຊິໂຕ ‘‘ອຊຸຊາທໍ ກາລກີຣີ

ຍໍ ກຣິສຸສາມິ''ຕິ។ ອຖ ນໍ ເທວີ ໂຮທມານາ ອກຸຂີນິ ປຸຌຈິຕຸວາ ກິຈຸເຈນ ກສິເຣນ ຕຖາ ວຕຸວາ ໂຣທິ ປຣິເທວີ។ ເສສາປີ ຈຕຸຣາ ສີຕິສຫສຸສາ...

ລ໘។

''ອນິຈຸຈາ ວຕ ສງຂາຣາ, ອຸປຸປາທວຍທມຸມິໂນ;

ອຸປຸປຊຸຊິຕຸວາ ນິຣຸຊຸຊນຸຕິ, ເຕສໍ ວູປສໂມ ສຸໂຂ''ຕິ។

ຕຕຸຖ ອນິຈຸຈາ ວຕ ສງຂາຣາຕິ ກທຸເທ ສຸກທຸທາເທວີ, ຍຕຸຕກາ ເກຈິຈິ ປຈຸຈເຍຫິ ສມາຄນຸຕຸວາ ກຕາ ຂນຸຣາຍຕນາທໂຍ ສງຂາຣາ, ສພຸເພ ເຕ ອນິຈຸຈາເຍວ ນາມ។ ເອເຕສຸ ຫິ ຣູປໍ ອນິຈຸຈໍ...ເປ... ວິຌຸຌາຕໍ ອນິຈຸຈໍ។ ຈກຸຂຸ ອນິຈຸຈໍ...ເປ... ທມຸມາ ອນິຈຸຈາ។ ຍໍກິຌຸຈິ ສວິຌຸຌາຕກໍ ອວິຌຸຌາຕກໍ ຣຕນໍ, ສພຸພໍ ຕໍ ອນິຈຸຈເມວ។ ອິຕິ ''ອນິຈຸຈາ ວຕ ສງຂາຣາ''ຕິ ຄຕຸທາ។ ກສຸມາ? ອຸປຸປາທວຍທມຸມິໂນຕິ, ສພຸເພ ເທເຕ ອຸປຸປາທທມຸມິໂນ ເຈວ ວຍທມຸມິໂນ ຈ ອຸປຸປຊຸຊນກິຊຸຊນສກາວາເຍວ, ຕສຸມາ ''ອນິຈຸຈາ''ຕິ ເວທິຕພຸພາ។ ຍສຸມາ ຈ ອນິຈຸຈາ, ຕສຸມາ ອຸປຸປຊຸຊິຕຸວາ ນິຣຸຊຸຊນຸຕິ, ອຸປຸປຊຸຊິຕຸວາ ຖິຕິ ປຕຸວາປີ ນິຣຸຊຸຊນຸຕິເຍວ។ ສພຸເພວ ເທເຕ ນິພຸພຕຸຕມານາ ອຸປຸປຊຸຊນຸຕິ ນາມ, ກິຊຸຊມານາ ນິຣຸຊຸຊນຸຕິ ນາມ។ ເຕສໍ ອຸປຸປາເທ ສຕິເຍວ ຈ ຖິຕິ ນາມ ໂທຕິ, ຖິຕິຍາ ສຕິເຍວ ກງໂຄ ນາມ ໂທຕິ, ນ ຫິ ອນຸປຸປນຸນສຸສ ຖິຕິ ນາມ , ນາປີ ຖິຕໍ ອກິຊຸຊນກໍ ນາມ ອຕຸຖິ។ ອິຕິ ສພຸເພປີ ສງຂາຣາ ຕີທິ ລກຸຂຕານິ ປຕຸວາ ຕຕຸຖ ຕຕຸເຖວ ນິຣຸຊຸຊນຸຕິ, ຕສຸມາ ສພຸເພປີເມ ອນິຈຸຈາ ຂທິກາ ອິຕຸຕຣາ ອຣຸວາ ປກງຄຸໂນ ຈລິຕາ ສມິຣິຕາ ອນທຸຣນິຍາ ປຍາຕາ ຕາວກາລິກາ ນິສຸສາຣາ, ຕາວກາລິກຍຸເດນ ມາຍາມຣີຈິເຟຕສທິສາ។ ເຕສຸ ກທຸເທ ສຸກທຸທາເທວີ, ກສຸມາ ສຸຂສຌຸຌໍ ອຸປຸປາເທສິ, ເອວໍ ປນ ຄຕຸທ ເຕສໍ ວູປສໂມ ສຸໂຂຕິ, ສພຸພວຍຸຍວູປສມນໂຕ ເຕສໍ ວູປສໂມ ນາມ ນິພຸພານໍ, ຕເທເວກໍ ເອກນຸຕໂຕ ສຸຂໍ, ຕໂຕ ອຌຸຌໍ ສຸຂໍ ນາມ ນຕຸຖີຕິ។

ເອວໍ ມທາສຸທສຸສໂນ ອມຕມທານິພຸພາເນນ ເທສນາຍ ກູຍໍ ຄເທຕຸວາ ອວເສສສຸສປີ ມທາຊນສຸສ ''ທານໍ ເທຖ, ສີລໍ ຣກຸຂຖ, ອຸໂປສຖກມຸມໍ ກໂຣຖາ''ຕິ ໂອວາທໍ ທຕຸວາ ເທວໂລກປຣາຍໂຕ ອໂທສີ។

ສຕຸຖາ ອິມໍ ທມຸມເທສນໍ ອາທຣິຕຸວາ ຊາຕກໍ ສໂມທາເນສີ – ''ຕທາ ສຸກທຸທາ ເທວີ ຣາຫຸລມາຕາ ອໂທສິ, ປຣິຕາຍກຣຕນໍ ຣາຫຸໂລ, ເສສປຣິສາ ພຸທຸທປຣິສາ, ມທາສຸທສຸສໂນ ປນ ອທເມວ ອໂທສິ''ນຸຕິ។

ມທາສຸທສຸສນຊາຕກວຕຸຕນາ ປຌຸຈມາ។

[ລ໖] ໖។ ເຕລປຕຸຕຊາຕກວຕຸຕນາ

ສມຕິຕຸຕິກໍ ອນວເສສກນຸຕິ ອິທໍ ສຕຸຖາ ສຸມຸກຣຍຸເດ ເສທກໍ ນາມ ນິຄມໍ ອຸປນິສຸສາຍ ອຌຸຌຕຣສຸມີ ວນສຕຸເທ ວິທຣນຸໂຕ ຊນປທກລຸຍາຕີສຸຕຸຕໍ ອາຣພຸກ ກເຖສິ។ ຕຕຸຣ ຫິ ກຄວາ –

''ເສຍຸຍຖາປີ, ກິກຸຂເວ, 'ຊນປທກລຸຍາຕີ ຊນປທກລຸຍາຕີ'ຕິ ໂຂ, ກິກຸຂເວ, ມທາຊນກາໂຍ ສນຸນິປເຕຍຸຍ, ສາ ໂຂ ປນສຸສ ຊນປທກລຸຍາຕີ ປຣມປາສາວິນີ ນຈຸເຈ, ປຣມປາສາວິນີ ຄີເຕ។ 'ຊນປທກລຸຍາຕີ ນຈຸຈຕິ ຄາຍຕີ'ຕິ ໂຂ, ກິກຸຂເວ, ກິຍຸໂຍໂສມຕຸຕາຍ ມທາຊນກາໂຍ ສນຸນິປເຕຍຸຍ។ ອຖ ປຸຣິໂສ ອາຄຈຸເຈຍຸຍ ຊີວິຕຸກາໂມ ອມຣິຕຸກາໂມ ສຸຂກາໂມ ທຸກຸຂປຕິກູໂລ។ ຕເມນໍ ເອວໍ ວເທຍຸຍ ''ອຍໍ ເຕ, ອມຸໂກ ປຸຣິສ, ສມຕິຕຸຕິໂກ ເຕລປຕຸໂຕ ອນຸຕເຣນ ຈ ມທາຊນກາຍສຸສ ອນຸຕເຣນ ຈ ຊນປທກລຸຍາຕີຍາ ປຣິທຣິຕພຸໂພ, ປຸຣິໂສ ຈ ຕໍ ອຸກຸຂິຕຸຕາສິໂກ ປີຖຸກິໂຕ ປີຖຸກິໂຕ ອນຸພນຸທິສຸສຕິ 'ຍຕຸເຖວ ນໍ ໂຖກມຸປີ ຉທຸເທສຸສສິ, ຕຕຸເຖວ ເຕ ສີສໍ ປາເຕສຸສາມີ'''ຕິ។ ''ຕໍ ກິ ມຌຸຌຖ, ກິກຸຂເວ, ອປີ ນຸ ໂສ ປຸຣິໂສ ອມຸໍ ເຕລປຕຸຕໍ ອມນສິກຣິຕຸວາ ພທິທຸທາ ປມາທໍ ອາທເຣຍຸຍາ''ຕີ? ''ໂນ ເທຕໍ, ກນຸເຕ''។ ອຸປມາ ໂຂ ມຍາຍໍ, ກິກຸຂເວ, ກຕາ ອຕຸຖສຸສ ວິຌຸຌາປນາຍ។ ອຍເມເວຕຸຖ ອຕຸໂຖ –

‘ສມຕິຕ຺ຕິໂກ ເຕລປຕ຺ໂຕ’ຕິ ໂຂ, ຠິກ຺ຂເວ, ກາຍຄຕາເຍຕໍ ສຕິຍາ ອຘິວຈນໍຯ ຕສ຺ມາຕິຫ , ຠິກ຺ຂເວ, ເອວໍ ສິກ຺ຂິຕພ຺ພໍ ‘ກາຍຄຕາ ໂນ ສຕິ ຠາວິຕາ ຠວິສ຺ສຕິ ສຸສມາຣທ຺ຘາ’ຕິ ເອວຎ຺ຫິ ໂວ, ຠິກ຺ຂເວ, ສິກ຺ຂິຕພ຺ພ’’ນ຺ຕິ (ສໍຯ ນິຯ ໕ຯ໓໘໖) –

ອິທໍ ຊນປທກລ຺ຍາຓີສຸຕ຺ຕໍ ສາຕ຺ຖໍ ສພ຺ຍຎ຺ຊນໍ ກເຖສິຯ

ຕຕ຺ຣາຍໍ ສງ຺ເຂປຕ຺ໂຖ – ຊນປທກລ຺ຍາຓີຕິ ຊນປທມ຺ຫິ ກລ຺ຍາຓີ ອຸຕ຺ຕມາ ຉສຣີຣໂທສຣຫິຕາ ປຎ຺ຈກລ຺ຍາຓສມນ຺ນາຄຕາຯ ສາ ຫິ ຍສ຺ມາ ນາຕິທີຆາ, ນາຕິຣສ຺ສາ, ນາຕິກິສາ, ນາຕິຖູລາ, ນາຕິກາຬາ, ນາຈ຺ໂຈທາຕາ, ອຕິກ຺ກນ຺ຕາ ມານຸສວຓ຺ຓໍ, ອປ຺ປຕ຺ຕາ ທິພ຺ພວຓ຺ຓໍ, ຕສ຺ມາ ຉສຣີຣໂທສຣຫິຕາຯ ຉວິກລ຺ຍາຓໍ, ມໍສກລ຺ຍາຓໍ, ນ຺ຫາຣຸກລ຺ຍາຓໍ, ອຏ຺ຐິກລ຺ຍາຓໍ, ວໂຍກລ຺ຍາຓນ຺ຕິ ອິເມຫິ ປນ ປຎ຺ຈຫິ ກລ຺ຍາເຓຫິ ສມນ຺ນາຄຕຕ຺ຕາ ປຎ຺ຈກລ຺ຍາຓສມນ຺ນາຄຕາ ນາມຯ ຕສ຺ສາ ຫິ ອາຄນ຺ຕຸໂກຠາສກິຈ຺ຈໍ ນາມ ນຕ຺ຖິ, ອຕ຺ຕໂນ ສຣີໂຣຠາເສເນວ ທ຺ວາທສຫຕ຺ເຖ ຐາເນ ອາໂລກໍ ກໂຣຕິ, ປິຍງ຺ຄຸສາມາ ວາ ໂຫຕິ ສຸວຓ຺ຓສາມາ ວາຯ ອຍມສ຺ສາ ຉວິກລ຺ຍາຓຕາຯ ຈຕ຺ຕາໂຣ ປນສ຺ສາ ຫຕ຺ຖປາທາ ມຸຂປຣິໂຍສານຎ຺ຈ ລາຂາຣສປຣິກມ຺ມກຕໍ ວິຍ ຣຕ຺ຕປວາຬຣຕ຺ຕກມ຺ພລສທິສໍ ໂຫຕິຯ ອຍມສ຺ສາ ມໍສກລ຺ຍາຓຕາຯ ວີສຕິ ປນ ນຂປຕ຺ຕານິ ມໍສໂຕ ອມຸຕ຺ຕຏ຺ຐາເນ ລາຂາຣສປູຣິຕານິ ວິຍ, ມຸຕ຺ຕຏ຺ຐາເນ ຂີຣຘາຣາສທິສານິຯ ອຍມສ຺ສາ ນ຺ຫາຣຸກລ຺ຍາຓຕາຯ ທ຺ວຕ຺ຕິໍສ ທນ຺ຕາ ສຸຜຸສິຕາ ສຸໂຘຕວຊິຣປນ຺ຕິ ວິຍ ຂາຍນ຺ຕິຯ ອຍມສ຺ສາ ອຏ຺ຐິກລ຺ຍາຓຕາຯ ວີສຕິວສ຺ສສຕິກາປິ ປນ ສມານາ ໂສຬສວສ຺ສຸທ຺ເທສິກາ ວິຍ ໂຫຕິ ນິພ຺ພລິປລິຕາຯ ອຍມສ຺ສາ ວໂຍກລ຺ຍາຓຕາຯ

ປຣມປາສາວິນີຕິ ເອຕ຺ຖ ປນ ປສວນໍ ປສໂວ, ປວຕ຺ຕີຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ປສໂວ ເອວ ປາສາໂວ, ປຣໂມ ປາສາໂວ ປຣມປາສາໂວ, ໂສ ອສ຺ສາ ອຕ຺ຖີຕິ ປຣມປາສາວິນີຯ ນຈ຺ເຈ ຈ ຄີເຕ ຈ ອຸຕ຺ຕມປ຺ປວຕ຺ຕີ ເສຏ຺ຐກິຣິຍາຯ ອຸຕ຺ຕມເມວ ນຈ຺ຈໍ ນຈ຺ຈຕິ, ຄີຕຎ຺ຈ ຄາຍຕີຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິຯ

ອຖ ປຸຣິໂສ ອາຄຈ຺ເຉຍ຺ຍາຕິ ນ ອຕ຺ຕໂນ ຣຸຈິຍາ ອາຄຈ຺ເຉຍ຺ຍ, ອຍໍ ປເນຕ຺ຖ ອຘິປ຺ປາໂຍ – ອເຖວໍ ມຫາຊນມຊ຺ເຌ ຊນປທກລ຺ຍາຓິຍາ ນຈ຺ຈມານາຍ ‘‘ສາຘຸ ສາຘູ’’ຕິ ສາຘຸກາເຣສຸ ອງ຺ຄຸລິໂຜເຏສຸ ເຈລຸກ຺ເຂເປສຸ ຈ ປວຕ຺ຕມາເນສຸ ຕໍ ປວຕ຺ຕິໍ ສຸຕ຺ວາ ຣາຊາ ພນ຺ຘນາຄາຣໂຕ ເອກໍ ໂຈຣປຸຣິສໍ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ນິຄຬານິ ຉິນ຺ທິຕ຺ວາ ສມຕິຕ຺ຕິກໍ ສຸປຣິປຸຓ຺ຓໍ ເຕລປຕ຺ຕໍ ຕສ຺ສ ຫຕ຺ເຖ ທຕ຺ວາ ອຸໂພຫິ ຫຕ຺ເຖຫິ ທຬ຺ຫໍ ຄາຫາເປຕ຺ວາ ເອກໍ ອສິຫຕ຺ຖໍ ປຸຣິສໍ ອາຓາເປສິ ‘‘ເອຕໍ ຄເຫຕ຺ວາ ຊນປທກລ຺ຍາຓິຍາ ສມຊ຺ຊຏ຺ຐານໍ ຄຈ຺ຉຯ ຍຕ຺ເຖວ ເຈສ ປມາທໍ ອາຄມ຺ມ ເອກມ຺ປິ ເຕລພິນ຺ທຸໍ ຉຑ຺ເຑຕິ, ຕຕ຺ເຖວສ຺ສ ສີສໍ ຉິນ຺ທາ’’ຕິຯ ໂສ ປຸຣິໂສ ອສິໍ ອຸກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ຕໍ ຕຊ຺ເຊນ຺ໂຕ ຕຕ຺ຖ ເນສິຯ ໂສ ມຣຓຠຍຕຊ຺ຊິໂຕ ຊີວິຕຸກາມຕາຍ ປມາທວເສນ ຕໍ ອມນສິກຣິຕ຺ວາ ສກິມ຺ປິ ອກ຺ຂີນິ ອຸມ຺ມີເລຕ຺ວາ ຕໍ ຊນປທກລ຺ຍາຓິໍ ນ ໂອໂລເກສິຯ ເອວໍ ຠູຕປຸພ຺ພເມເວຕໍ ວຕ຺ຖຸ, ສຸຕ຺ເຕ ປນ ປຣິກປ຺ປວເສເນຕໍ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍຯ

ອຸປມາ ໂຂ ມ຺ຍາຍນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ປນ ເຕລປຕ຺ຕສ຺ສ ຕາວ ກາຍຄຕາສຕິຍາ ໂອປມ຺ມສໍສນ຺ທນໍ ກຕເມວຯ ເອຕ຺ຖ ປນ ຣາຊາ ວິຍ ກມ຺ມໍ ທຏ຺ຐພ຺ພໍ, ອສິ ວິຍ ກິເລສາ, ອຸກ຺ຂິຕ຺ຕາສິກປຸຣິໂສ ວິຍ ມາໂຣ, ເຕລປຕ຺ຕຫຕ຺ໂຖ ປຸຣິໂສ ວິຍ ກາຍຄຕາສຕິຠາວໂກ ວິປສ຺ສໂກ ໂຍຄາວຈໂຣຯ ອິຕິ ຠຄວາ ‘‘ກາຍຄຕາສຕິໍ ຠາເວຕຸກາເມນ ຠິກ຺ຂຸນາ ເຕລປຕ຺ຕຫຕ຺ເຖນ ເຕນ ປຸຣິເສນ ວິຍ ສຕິໍ ອວິສ຺ສຊ຺ເຊຕ຺ວາ ອປ຺ປມຕ຺ເຕນ ກາຍຄຕາສຕິ ຠາເວຕພ຺ພາ’’ຕິ ອິມໍ ສຸຕ຺ຕໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ທສ຺ເສສິຯ

ຠິກ຺ຂູ ອິມໍ ສຸຕ຺ຕຎ຺ຈ ອຕ຺ຖຎ຺ຈ ສຸຕ຺ວາ ເອວມາຫໍສຸ – ‘‘ທຸກ຺ກຣໍ, ຠນ຺ເຕ, ເຕນ ປຸຣິເສນ ກຕໍ ຕຖາຣູປິໍ ຊນປທກລ຺ຍາຓິໍ ອໂນໂລເກຕ຺ວາ ເຕລປຕ຺ຕໍ ອາທາຍ ຄຈ຺ຉນ຺ເຕນາ’’ຕິຯ ສຕ຺ຖາ ‘‘ນ, ຠິກ຺ຂເວ, ເຕນ ທຸກ຺ກຣໍ ກຕໍ, ສຸກຣເມເວຕໍຯ ກສ຺ມາ? ອຸກ຺ຂິຕ຺ຕາສິເກນ ປຸຣິເສນ ສນ຺ຕຊ຺ເຊຕ຺ວາ ນິຍ຺ຍມານຕາຍຯ ຍໍ ປນ ປຸພ຺ເພ ປຓ຺ຑິຕາ ອປ຺ປມາເທນ ສຕິໍ ອວິສ຺ສຊ຺ເຊຕ຺ວາ ອຠິສງ຺ຂຕໍ ທິພ຺ພຣູປມ຺ປິ ອິນ຺ທ຺ຣິຍານິ ຠິນ຺ທິຕ຺ວາ ອໂນໂລເກຕ຺ວາວ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຣຊ຺ຊໍ ປາປຸຓິໍສຸ, ເອຕໍ ທຸກ຺ກຣ’’ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣິຯ

ອຕີເຕ ພາຣາຓສິຍໍ ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ເຕ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ເຕ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ຕສ຺ສ ຣຎ຺ໂຎ ປຸຕ຺ຕສຕສ຺ສ ສພ຺ພກນິຏ຺ໂຐ ຫຸຕ຺ວາ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ, ໂສ ອນຸປຸພ຺ເພນ ວິຎ຺ຎຸຕໍ ປາປຸຓິຯ ຕທາ ຈ ຣຎ຺ໂຎ ເຄເຫ ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ທາ ຠຸຎ຺ຊນ຺ຕິ, ໂພທິສຕ຺ໂຕ ເຕສໍ ເວຍ຺ຍາວຈ຺ຈໍ ກໂຣຕິຯ ໂສ ເອກທິວສໍ ຈິນ຺ເຕສິ ‘‘ມມ ພຫູ ຠາຕໂຣ, ລຈ຺ຉາມິ ນຸ ໂຂ ອຫໍ ອິມສ຺ມິໍ ນຄເຣ ກຸລສນ຺ຕກໍ ຣຊ຺ຊໍ, ອຸທາຫຸ ໂນ’’ຕິ? ອຖສ຺ສ ເອຕທໂຫສິ ‘‘ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ເທ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ຊານິສ຺ສາມີ’’ຕິຯ ໂສ ທຸຕິຍທິວເສ ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ເທສຸ ອາຄເຕສຸ ຘມກຣຓໍ ອາ

ທາຍ ປານີຍໍ ປຣິສຸສາເວຕ຺ວາ ປາເທ ໂຘວິຕ຺ວາ ເຕເລນ ມກ຺ເຂຕ຺ວາ ເຕສໍ ອນ຺ຕຣຂຊ຺ຊກໍ ຂາທິຕ຺ວາ ນິສິນ຺ນກາເລ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສິນ຺ໂນ ຕມຕ຺ຖໍ ປຸຈ຺ຉິ຺ ອຖ ນໍ ເຕ ອໂວຈຸໍ – ກຸມາຣ, ນ ຕ຺ວໍ ອິມສ຺ມິ ນຄເຣ ຣຊ຺ຊໍ ລກິສ຺ສສິ, ອິໂຕ ປນ ວິສໂຍຊນສຕມຕ຺ຖເກ ຄນ຺ຘາຣຣຜ຺ເຖ ຕກ຺ກສິລານຄຣໍ ນາມ ອຕ຺ຖິ, ຕຕ຺ຖ ຄນ຺ຕ຺ວໍ ສກ຺ໂກນ຺ໂຕ ອິໂຕ ສຕ຺ຕເມ ທິວເສ ຣຊ຺ຊໍ ລຈ຺ຉສິ຺ ອນ຺ຕຣາມຄ຺ເຄ ປນ ມຫາວຕ຺ຕນິອຜວິຍໍ ປຣິປນ຺ໂຖ ອຕ຺ຖິ, ຕໍ ອຜວິ ປຣິຫຣິຕ຺ວາ ຄຈ຺ຉນ຺ຕສ຺ສ ໂຍຊນສຕິໂກ ມຄ຺ໂຄ ໂຫຕິ, ອຊ຺ຊກໍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕສ຺ສ ປຌ຺ຌາສ ໂຍຊນານິ ໂຫນ຺ຕິ຺ ໂສ ທິ ອມນຸສ຺ສກນ຺ຕາໂຣ ນາມ຺ ຕຕ຺ຖ ຍກ຺ຂິນິໂຍ ອນ຺ຕຣາມຄ຺ເຄ ຄາເມ ຈ ສາລາໂຍ ຈ ມາເປຕ຺ວາ ອຸປ຺ຣິ ສຸວຕ຺ຓຕາຣກວິຈິຕ຺ຕວິຕານໍ ມຫາຣຫເສຍ຺ຍໍ ປຌ຺ຌາເປຕ຺ວາ ນານາວິຣາຄປຜສາຕິໂຍ ປຣິກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ທິພ຺ພາລງ຺ກາເຣຫິ ອຕ຺ຕການໍ ມຕ຺ເຫຕ຺ວາ ສາລາສຸ ນິສີທິຕ຺ວາ ອາຄຈ຺ຉນ຺ເຕ ປຸຣິເສ ມຊຸຣາຫິ ວາຈາຫິ ສຽຄຕ຺ຫິຕ຺ວາ ''ກິລນ຺ຕຣູປາ ວິຍ ປຌ຺ຌາຍຖ, ອິຘາຄນ຺ຕ຺ວາ ນິສີທິຕ຺ວາ ປານີຍໍ ປິວິຕ຺ວາ ຄຈ຺ຉຖາ''ຕິ ປກ຺ໂກສິຕ຺ວາ ອາຄຕາຄຕານໍ ອາສນານິ ທຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ຣູປລີລາວິລາເສຫິ ປໂລເກຕ຺ວາ ກິເລສວສິເກ ກຕ຺ວາ ອຕ຺ຕນາ ສທ຺ຘິ ອຊ຺ຈາຈາເຣ ກເຕ ຕຕ຺ເຖວ ເນ ໂລຫິເຕນ ປຄ຺ຊຣນ຺ເຕນ ຂາທິຕ຺ວາ ຊີວິຕກ຺ຂຍໍ ປາເປນ຺ຕິ຺ ຣູປໂຄຈຣໍ ສຕ຺ຕໍ ຣູເປເນວ ຄຕ຺ຫນ຺ຕິ, ສທ຺ທໂຄຈຣໍ ມຊຸເຣນ ຄີຕວາທິຕສທ຺ເທນ, ຄນ຺ຘໂຄຈຣໍ ທິພ຺ພຄນ຺ເຘຫິ, ຣສໂຄຈຣໍ ທິພ຺ເພນ ນານຄ຺ຄຣສໂພຊເນນ, ໂຜຕ຺ຖພ຺ພໂຄຈຣໍ ອຸກໂຕໂລຫິຕກູປຘາເນຫິ ທິພ຺ພສຍເນຫິ ຄຕ຺ຫນ຺ຕິ຺ ສເຈ ອິນ຺ທ຺ຣິຍານິ ກິນ຺ທິຕ຺ວາ ຕາ ອໂນໂລເກຕ຺ວາ ສຕິ ປຈ຺ຈຸປຕ຺ຖາເປຕ຺ວາ ຄມິສ຺ສສິ, ສຕ຺ຕເມ ທິວເສ ຕຕ຺ຖ ຣຊ຺ຊໍ ລຈ຺ຉສີຕິ຺

ໂພຘິສຕ຺ໂຕ 'ໂຫຕຸ, ກນ຺ເຕ, ຕຸມ຺ຫາກໍ ໂອວາທໍ ຄເຫຕ຺ວາ ກີ ຕາ ໂອໂລເກສ຺ສາມີ''ຕິ ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ເຘຫິ ປຣິຕ຺ຕໍ ກາຣາເປຕ຺ວາ ປຣິຕ຺ຕວາລຸກຌ຺ເຈວ ປຣິຕ຺ຕສຸຕ຺ຕຌ຺ຈ ອາທາຍ ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ເຘ ຈ ມາຕາປິຕໂຣ ຈ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ນິເວສນໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ປຸຣິເສ ອາຫ – ''ອຫໍ ຕກ຺ກສິລາຍໍ ຣຊ຺ຊໍ ຄເຫຕຸໍ ຄຈ຺ຉາມິ, ຕຸມ຺ເຫ ອິເຘວ ຕິຕ຺ຖຖາ''ຕິ຺ ອຖ ນໍ ປຌ຺ຈ ຊນາ ອາຫໍສຸ ''ມຍມ຺ປິ ອນຸຄຈ຺ຉາມາ''ຕິ຺ ''ນ ສກ຺ກາ ຕຸມ຺ເຫຫິ ອນຸຄນ຺ຕຸໍ, ອນ຺ຕຣາມຄ຺ເຄ ກິຣ ຍກ຺ຂິນິໂຍ ຣູປາທິໂຄຈເຣ ມນຸສ຺ເສ ເອວຌ຺ເຈວຌ຺ຈ ຣູປາທີຫິ ປໂລເກຕ຺ວາ ຄຕ຺ຫນ຺ຕິ, ມຫາ ປຣິປນ຺ໂຖ, ອຫໍ ປນ ອຕ຺ຕານໍ ຕກ຺ເກຕ຺ວາ ຄຈ຺ຉາມີ''ຕິ຺ ''ກີ ປນ, ເທວ, ມຍໍ ຕຸມ຺ເຫຫິ ສທ຺ຘິ ຄຈ຺ຉນ຺ຕາ ອຕ຺ຕໂນ ປິຍານິ ຣູປາທີນິ ໂອໂລເກສ຺ສາມ, ມຍມ຺ປິ ຕຕ຺ເຖວ ຄມິສ຺ສາມາ''ຕິ຺ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ''ເຕນ ຫິ ອປ຺ປມຕ຺ຕາ ໂຫຖາ''ຕິ ເຕ ປຌ຺ຈ ຊເນ ອາທາຍ ມຄ຺ຄໍ ປຕິປຊ຺ຊິ຺

ຍກ຺ຂິນິໂຍ ຄາມາທີນິ ມາເປຕ຺ວາ ນິສີທິໍສ຺ຸ ເຕສຸ ຣູປໂຄຈໂຣ ປຸຣິໂສ ຕາ ຍກ຺ຂິນິໂຍ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ຣູປາຣມ຺ມເຓ ປຕິພທ຺ຘຈິຕ຺ໂຕ ໂຖກໍ ໂອຫີຍິ຺ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ''ກີ ໂກ, ໂຖກໍ ໂອຫີຍສີ''ຕິ ອາຫ຺ ''ເທວ, ປາທາ ເມ ຣຸຊ຺ຊນ຺ຕິ, ໂຖກໍ ສາລາຍໍ ນິສີທິຕ຺ວາ ອາຄຈ຺ຉາມີ''ຕິ຺ ''ອມ຺ໂພ, ເອຕາ ຍກ຺ຂິນິໂຍ, ມາ ໂຂ ປຕ຺ເຖສີ''ຕິ຺ ''ຍໍ ໂຫຕິ, ຕໍ ໂຫຕຸ, ນ ສກ຺ໂກມິ, ເທວາ''ຕິ຺ ''ເຕນ ຫິ ປຌ຺ຌາຍິສ຺ສສີ''ຕິ ອິຕເຣ ຈຕ຺ຕາໂຣ ອາທາຍ ອຄມາສິ຺ ໂສປີ ຣູປໂຄຈໂຣ ຕາສໍ ສນ຺ຕິກໍ ອຄມາສິ຺ ຕາ ອຕ຺ຕນາ ສທ຺ຘິ ອຊ຺ຈາຈາເຣ ກເຕ ຕໍ ຕຕ຺ເຖວ ຊີວິຕກ຺ຂຍໍ ປາເປຕ຺ວາ ປຸຣໂຕ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອຌ຺ຌໍ ສາລໍ ມາເປຕ຺ວາ ນານາຕູຣິຍານິ ຄເຫຕ຺ວາ ຄາຍມານາ ນິສີທິໍສຸ, ຕຕ຺ຖ ສທ຺ທໂຄຈໂຣ ໂອຫີຍິ຺ ປຸຣິມນເຍເນວ ຕມ຺ປິ ຂາທິຕ຺ວາ ປຸຣໂຕ ຄນ຺ຕ຺ວາ ນານປ຺ປກາເຣ ຄນ຺ຘກຣຕ຺ຫເກ ປູເຣຕ຺ວາ ອາປຕໍ ປສາເຣຕ຺ວາ ນິສີທິໍສຸ, ຕຕ຺ຖ ຄນ຺ຘໂຄຈໂຣ ໂອຫີຍິ຺ ຕມ຺ປິ ຂາທິຕ຺ວາ ປຸຣໂຕ ຄນ຺ຕ຺ວາ ນານຄ຺ຄຣສານໍ ທິພ຺ພໂພຊນານໍ ກາຊນານິ ປູເຣຕ຺ວາ ໂອທນິກາປຕໍ ປສາເຣຕ຺ວາ ນິສີທິໍສຸ, ຕຕ຺ຖ ຣສໂຄຈໂຣ ໂອຫີຍິ຺ ຕມ຺ປິ ຂາທິຕ຺ວາ ປຸຣໂຕ ຄນ຺ຕ຺ວາ ທິພ຺ພສຍນານິ ປຌ຺ຌາເປຕ຺ວາ ນິສີທິໍສຸ, ຕຕ຺ຖ ໂຜຕ຺ຖພ຺ພໂຄຈໂຣ ໂອຫີຍິ຺ ຕມ຺ປິ ຂາທິໍສຸ, ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ເອກໂກວ ອໂຫສິ຺

ອເຖກາ ຍກ຺ຂິນີ ''ອຕິຂຣມນ຺ໂຕ ວຕາຍໍ, ອຫໍ ຕໍ ຂາທິຕ຺ວາວ ນິວຕ຺ຕິສ຺ສາມີ''ຕິ ໂພຘິສຕ຺ຕສ຺ສ ປຈ຺ຉໂຕ ປຈ຺ຉໂຕ ອຄມາສິ຺ ອຜວິຍາ ປຣກາເຄ ວນກມ຺ມິກາທໂຍ ຍກ຺ຂິນີ ທິສ຺ວາ ''ອຍໍ ເຕ ປຸຣໂຕ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ປຸຣິໂສ ກີ ໂຫຕີ''ຕິ ປຸຈ຺ຉິໍສ຺ຸ 'ໂກມາຣສາມິໂກ ເມ, ອຍ຺ຍາ''ຕິ຺ ''ອມ຺ໂພ, ອຍໍ ເອວໍ ສຸກຸມາລາ ປຸປ຺ຜທາມສທິສາ ສຸວຕ຺ຓວຕ຺ຓາ ກຸມາຣິກາ ອຕ຺ຕໂນ ກຸລໍ ຉຑ຺ເຑຕ຺ວາ ກວນ຺ຕໍ ຕກ຺ເກຕ຺ວາ ນິກ຺ຂນ຺ຕາ, ກສ຺ມາ ເອຕໍ ອກິລເມຕ຺ວາ ອາທາຍ ນ ຄຈ຺ຉສີ''ຕິ? ''ເນສາ, ອຍ຺ຍາ, ມຍ຺ຫໍ ປຊາປຕິ, ຍກ຺ຂິນີ ເອສາ, ເອຕາຍ ເມ ປຌ຺ຈ ມນຸສ຺ສາ ຂາທິຕາ''ຕິ຺ ''ອຍ຺ຍາ, ປຸຣິສາ ນາມ ກຸທ຺ຘກາເລ ອຕ຺ຕໂນ ປຊາປຕິໂຍ ຍກ຺ຂິນິໂຍປິ ກໂຣນ຺ຕິ ເປຕິນິໂຍປີ''ຕິ຺ ສາ ຄຈ຺ຉມານາ ຄພ຺ກິນິວຕ຺ຓໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ປຸນ ສກິ ວິຊາຕວຕ຺ຓໍ ກຕ຺ວາ ປຸຕ຺ຕໍ ອງ຺ເກນ ອາທາຍ ໂພຘິສຕ຺ຕໍ ອນຸພນ຺ຘິ, ທິຕ຺ຖທິຕ຺ຖາ ປຸຣິມນເຍເນວ ປຸຈ຺ຉນ຺ຕິ຺ ໂພຘິສຕ຺ໂຕປີ ຕເຖວ ວຕ຺ວາ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ຕກ຺ກສິລໍ ປາປຸຕິ຺ ສາ ປຸຕ຺ຕໍ ອນ຺ຕຣຘາເປຕ຺ວາ ເອກິກາວ ອນຸພນ຺ຘິ຺ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ນຄຣທ຺ວາຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເອກິສ຺ສາ ສາລາຍ ນິສີທິ຺ ສາ ໂພຘິສຕ຺ຕສ຺ສ ເຕເຊນ ປວິສິຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ຕີ ທິພ຺ພຣູປໍ ມາເປຕ຺ວາ ສາລາທ຺ວາເຣ ອຜ຺ຖາສິ຺

ຕສ຺ມີ ສມເຍ ຕກ຺ກສິລຣາຊາ ອຸຍ຺ຍານໍ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ຕໍ ທິສ຺ວາ ປຏິພທ຺ຘຈິຕ຺ໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ‘‘ຄຈ຺ຉ, ອິມິສ຺ສາ ສສ຺ສາມິກອສ຺ສາມິກຠາວໍ ຊານາຫີ’’ຕິ ມນຸສ຺ສໍ ເປເສສິຯ ໂສ ຕໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ‘‘ສສ຺ສາມິກາສີ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິຯ ‘‘ອາມ, ອຍ຺ຍ, ອຍໍ ເມ ສາລາຍ ນິສິນ຺ໂນ ສາມິໂກ’’ຕິຯ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ‘‘ເນສາ ມຍ຺ຫໍ ປຊາປຕິ, ຍກ຺ຂິນີ ເອສາ, ເອຕາຍ ເມ ປຎ຺ຈ ມນຸສ຺ສາ ຂາທິຕາ’’ຕິ ອາຫຯ ສາປິ ‘‘ປຸຣິສາ ນາມ ອຍ຺ຍາ ກຸທ຺ຘກາເລ ຍໍ ອິຈ຺ຉນ຺ຕິ, ຕໍ ວທນ຺ຕີ’’ຕິ ອາຫຯ ໂສ ອຸຠິນ຺ນມ຺ປິ ວຈນໍ ຣຎ຺ໂຎ ອາໂຣເຈສິຯ ຣາຊາ ‘‘ອສ຺ສາມິກາຕ຺ຫໍ ນາມ ຣາຊສນ຺ຕກໍ ໂຫຕີ’’ຕິ ຍກ຺ຂິນີ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ເອກຫຕ຺ຖິປິຏ຺ເຐ ນິສີທາເປຕ຺ວາ ນຄຣໍ ປທກ຺ຂິຓໍ ກຕ຺ວາ ປາສາທໍ ອຠິຣຸຍ຺ຫ ຕໍ ອຄ຺ຄມເຫສິຏ຺ຐາເນ ຐເປສິຯ

ໂສ ນ຺ຫາຕວິລິຕ຺ໂຕ ສາຍມາສໍ ຠຸຎ຺ຊິຕ຺ວາ ສິຣີສຍນໍ ອຠິຣຸຫິຯ ສາປິ ຍກ຺ຂິນີ ອຕ຺ຕໂນ ອຸປກປ຺ປນກໍ ອາຫາຣໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ອລງ຺ກຕປຏິຍຕ຺ຕາ ສິຣີສຍເນ ຣຎ຺ຎາ ສທ຺ຘີ ນິປ຺ຊ຺ຊິຕ຺ວາ ຣຎ຺ໂຎ ຣຕິວເສນ ສຸຂໍ ສມປ຺ປີຕສ຺ສ ນິປນ຺ນກາເລ ເອເກນ ປສ຺ເສນ ປຣິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ປໂຣທິຯ ອຖ ນໍ ຣາຊາ ‘‘ກີ, ຠທ຺ເທ, ໂຣທສີ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິຯ ‘‘ເທວ, ອຫໍ ຕຸມ຺ເຫຫິ ມຄ຺ເຄ ທິສ຺ວາ ອານີຕາ, ຕຸມ຺ຫາກຎ຺ຈ ເຄເຫ ພຫູ ອິຕ຺ຖິໂຍ, ອຫໍ ສປຕ຺ຕີນໍ ອນ຺ຕເຣ ວສມານາ ກຖາຍ ອຸປ຺ປນ຺ນາຍ ‘ໂກ ຕຸຍ຺ຫໍ ມາຕຣໍ ວາ ປີຕຣໍ ວາ ໂຄຕ຺ຕໍ ວາ ຊາຕີ ວາ ຊານາຕິ, ຕ຺ວໍ ອນ຺ຕຣາມຄ຺ເຄ ທິສ຺ວາ ອານີຕາ ນາມາ’ຕິ ສີເສ ຄເຫຕ຺ວາ ນິປ຺ປີລິຍມານາ ວິຍ ມງ຺ກຸ ຠວິສ຺ສາມິຯ ສເຈ ຕຸມ຺ເຫ ສກລຣຊ຺ເຊ ອິສ຺ສຣິຍຎ຺ຈ ອາຓຎ຺ຈ ມຍ຺ຫໍ ທເທຍ຺ຍາຖ, ໂກຈິ ມຍ຺ຫໍ ຈິຕ຺ຕໍ ໂກເປຕ຺ວາ ກເຖຕຸໍ ນ ສກ຺ຂິສ຺ສຕີ’’ຕິ ຯ ‘‘ຠທ຺ເທ, ມຍ຺ຫໍ ສກລຣຏ຺ຐວາສິໂນ ນ ກິຎ຺ຈິ ໂຫນ຺ຕິ, ນາຫໍ ເອເຕສໍ ສາມິໂກຯ ເຍ ປນ ຣາຊາຓໍ ໂກເປຕ຺ວາ ອກຕ຺ຕພ຺ພໍ ກໂຣນ຺ຕິ, ເຕສຎ຺ເຎວາຫໍ ສາມິໂກຯ ອິມິນາ ກາຣເຓນ ນ ສກ຺ກາ ຕຸຍ຺ຫໍ ສກລຣຏ຺ເຐ ວາ ນຄເຣ ວາ ອິສ຺ສຣິຍຎ຺ຈ ອາຓຎ຺ຈ ທາຕຸ’’ນ຺ຕິຯ ‘‘ເຕນ ຫິ, ເທວ, ສເຈ ຣຏ຺ເຐ ວາ ນຄເຣ ວາ ອາຓໍ ທາຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກຖ, ອນ຺ໂຕນິເວສເນ ອນ຺ໂຕວລຎ຺ຊນການໍ ອຸປຣິ ມມ ວສໍ ວຕ຺ຕນຕ຺ຖາຍ ອາຓໍ ເທຖາ’’ຕິຯ ຣາຊາ ທິພ຺ພໂຜຏ຺ຐພ຺ເພນ ພທ຺ໂຘ ຕສ຺ສາ ວຈນໍ ອຕິກ຺ກມິຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ໂຕ ‘‘ສາຘຸ, ຠທ຺ເທ, ອນ຺ໂຕວລຎ຺ຊນເກສຸ ຕຸຍ຺ຫໍ ອາຓໍ ທມ຺ມິ, ຕ຺ວໍ ເອເຕ ອຕ຺ຕໂນ ວເສ ວຕ຺ຕາເປຫີ’’ຕິ ອາຫຯ ສາ ‘‘ສາຘູ’’ຕິ ສມ຺ປຏິຈ຺ຉິຕ຺ວາ ຣຎ຺ໂຎ ນິທ຺ທໍ ໂອກ຺ກນ຺ຕກາເລ ຍກ຺ຂນຄຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຍກ຺ເຂ ປກ຺ໂກສິຕ຺ວາ ອຕ຺ຕນາ ຣາຊານໍ ຊີວິຕກ຺ຂຍໍ ປາເປຕ຺ວາ ອຏ຺ຐິມຕ຺ຕໍ ເສເສຕ຺ວາ ສພ຺ພໍ ນ຺ຫາຣຸຈມ຺ມມໍສໂລຫິຕໍ ຂາທິ, ອວເສສາ ຍກ຺ຂາ ມຫາທ຺ວາຣໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ອນ຺ໂຕນິເວສເນ ກຸກ຺ກຸຏກຸກ຺ກຸເຣ ອາທີ ກຕ຺ວາ ສພ຺ເພ ຂາທິຕ຺ວາ ອຏ຺ຐິມຕ຺ຕເສເສ ອກໍສຸຯ

ປຸນທິວເສ ທ຺ວາຣໍ ຍຖາປີຫິຕເມວ ທິສ຺ວາ ມນຸສ຺ສາ ຜຣສູຫິ ກວາຏານິ ໂກຏ຺ເຏຕ຺ວາ ອນ຺ໂຕ ປວິສິຕ຺ວາ ສພ຺ພໍ ນິເວສນໍ ອຏ຺ຐິກປຣິກິຓ຺ຓໍ ທິສ຺ວາ ‘‘ສຈ຺ຈໍ ວຕ ໂສ ປຸຣິໂສ ອາຫ ‘ນາຍໍ ມຍ຺ຫໍ ປຊາປຕິ, ຍກ຺ຂິນີ ເອສາ’ຕິຯ ຣາຊາ ປນ ກິຎ຺ຈິ ອຊານິຕ຺ວາ ຕໍ ຄເຫຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ຠຣິຍໍ ອກາສິ, ສາ ຍກ຺ເຂ ປກ຺ໂກສິຕ຺ວາ ສພ຺ພໍ ຊນໍ ຂາທິຕ຺ວາ ຄຕາ ຠວິສ຺ສຕີ’’ຕິ ອາຫໍສຸຯ ໂພຘິສຕ຺ໂຕປິ ຕໍ ທິວສໍ ຕສ຺ສາເຍວ ສາລາຍໍ ປຣິຕ຺ຕວາລຸກໍ ສີເສ ກຕ຺ວາ ປຣິຕ຺ຕສຸຕ຺ຕຎ຺ຈ ປຣິກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ຂຄ຺ຄໍ ຄເຫຕ຺ວາ ຐິຕໂກວ ອຣຸຓໍ ອຸຏ຺ຐາເປສິຯ ມນຸສ຺ສາ ສກລຣາຊນິເວສນໍ ໂສເຘຕ຺ວາ ຫຣິຕູປລິຕ຺ຕໍ ກຕ຺ວາ ອຸປຣິ ຄນ຺ເຘຫິ ວິລິມ຺ປິຕ຺ວາ ປຸປ຺ຜານິ ວິກິຣິຕ຺ວາ ປຸປ຺ຜທາມານິ ໂອສາເຣຕ຺ວາ ຘູມໍ ທຕ຺ວາ ນວມາລາ ພນ຺ຘິຕ຺ວາ ສມ຺ມນ຺ຕຍີສຸ ‘‘ອມ຺ໂຫ, ໂຍ ປຸຣິໂສ ທິພ຺ພຣູປໍ ມາເປຕ຺ວາ ປຈ຺ຉໂຕ ອາຄຈ຺ຉນ຺ຕີ ຍກ຺ຂິນີ ອິນ຺ທ຺ຣິຍານິ ຠິນ຺ທິຕ຺ວາ ໂອໂລກນມຕ຺ຕມ຺ປິ ນ ອກາສິ, ໂສ ອຕິວິຍ ອຸຬາຣສຕ຺ໂຕ ຘິຕິມາ ຎາຓສມ຺ປນ຺ໂນ, ຕາທິເສ ປຸຣິເສ ຣຊ຺ຊໍ ອນຸສາສນ຺ເຕ ສພ຺ພຣຏ຺ຐໍ ສຸຂິຕໍ ຠວິສ຺ສຕິ, ຕໍ ຣາຊານໍ ກໂຣມາ’’ຕິຯ ອຖ ສພ຺ເພ ອມຈ຺ຈາ ຈ ນາຄຣາ ຈ ເອກຈ຺ຉນ຺ທາ ຫຸຕ຺ວາ ໂພຘິສຕ຺ຕໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ‘‘ເທວ, ຕຸມ຺ເຫ ອິມໍ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣຖາ’’ຕິ ນຄຣໍ ປເວເສຕ຺ວາ ຣຕນຣາສິມ຺ຫິ ຐເປຕ຺ວາ ອຠິສິຎ຺ຈິຕ຺ວາ ຕກ຺ກສິລຣາຊານໍ ອກໍສຸຯ ໂສ ຈຕ຺ຕາຣິ ອຄຕິຄມນານິ ວຊ຺ເຊຕ຺ວາ ທສ ຣາຊຘມ຺ເມ ອໂກເປຕ຺ວາ ຘມ຺ເມນ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ໂຕ ທານາທີນິ ປຸຎ຺ຎານິ ກຕ຺ວາ ຍຖາກມ຺ມໍ ຄໂຕຯ

ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ອຕີຕໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ອຠິສມ຺ພຸທ຺ໂຘ ຫຸຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໕໙ຯ

‘‘ສມຕິຕ຺ຕິກໍ ອນວເສສກໍ, ເຕລປຕ຺ຕໍ ຍຖາ ປຣິຫເຣຍ຺ຍ;

ເອວໍ ສຈິຕ຺ຕມນຸຣກ຺ເຂ, ປຕ຺ຖຍາໂນ ທິສໍ ອຄຕປຸພ຺ພ’’ນ຺ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ສມຕິຕ຺ຕິກນ຺ຕິ ອນ຺ໂຕມຸຂວຏ຺ຏິເລຂໍ ປາເປຕ຺ວາ ສມຠຣິຕໍຯ ອນວເສສກນ຺ຕິ ອນວສິຎ຺ຈນກໍ ອປຣິສ຺ສາວນກໍ ກຕ຺ວາຯ

ເຄລປຕຸຕນຸຕິ ປກຸຂິຕຸຕຕິລເຄລປຕຸຕໍ່ໆ ປຣິຫເຣຍຸຍາຕິ ຫເຣຍຸຍ, ອາຫາຍ ຄຈຸເຉຍຸຍໆ ເອວໍ ສຈິຕຸຕມນຸຣກຸເຂຕິ ຕໍ ເຄລກາຣິຕໍ ປຕຸຕໍ ວິຍ ອຕຸຕໂນ ຈິຕຸຕໍ ກາຍຄຕາສຕິຍາ ໂຄຈເຣ ເຈວ ສມຸປຍຸຕຸຕສຕິຍາ ຈາຕິ ອຸກິນຸນໍ ອນຸຕເຣ ປກຸຂິປິຕຸວາ ຍຖາ ມຸຫຸຕຸຕມຸປິ ພຫິທຸຣາ ໂຄຈເຣ ນ ວິກຸຂິປຕິ, ຕຖາ ປຕຸທີໂຕ ໂຍຄາວຈໂຣ ຣກຸເຂຍຸຍ ໂຄເປຍຸຍໆ ກີກາຣຕາ? ເອຕສຸສ ຫີ –

"ທຸນຸນິຄຸຄຫສຸສ ລຫຸໂນ, ຍຕຸຖກາມນິປາຕິໂນ;

ຈິຕຸຕສຸສ ທມໂຖ ສາຘຸ, ຈິຕຸຕໍ ທນຸຕໍ ສຸຂາວຫ"ນຸຕິໆ (ຘໆ ປໆ ໓໕);

ຕສຸມາ –

"ສຸທຸທສໍ ສຸນິປຸຓໍ, ຍຕຸຖກາມນິປາຕິນໍ;

ຈິຕຸຕໍ ຣກຸເຂຖ ເມຘາວີ, ຈິຕຸຕໍ ຄຸຕຸຕໍ ສຸຂາວຫໍ"ໆ (ຘໆ ປໆ ໓໖);

ອິທລຸທີ –

"ທູຣງຄມໍ ເອກຈຣໍ, ອສຣີຣໍ ຄຸຫາສຍໍ;

ເຍ ຈິຕຸຕໍ ສໍຍເມສຸສນຸຕິ, ໂມກຸຂນຸຕິ ມາຣພນຸຘນາ"ໆ (ຘໆ ປໆ ໓໗);

ອິຕຣສຸສ ປນ –

"ອນວຍຸຖິຕຈິຕຸຕສຸສ, ສທຸຘມຸມໍ ອວິຊານໂຕ;

ປຣິປຸລວປສາທສຸສ, ປຸລຸລາ ນ ປຣິປູຣຕີ"ໆ (ຘໆ ປໆ ໓໘);

ຖິຣກມຸມຜຸຖານສຫາຍສຸສ ປນ –

"ອນວສຸສຸຕຈິຕຸຕສຸສ , ອນນຸວາຫຕເຈຕໂສ;

ປຸລຸລປາປປຫີນສຸສ, ນຕຸຖິ ຊາຄຣໂຕ ກຍໍ"ໆ (ຘໆ ປໆ ໓໙);

ຕສຸມາ ເອຕໍ –

"ຜນຸທນໍ ຈປລໍ ຈິຕຸຕໍ, ທູຣກຸຂໍ ທຸນຸນິວາຣຍໍ;

ອຸຊຸໍ ກໂຣຕິ ເມຘາວີ, ອຸສຸກາໂຣວ ເຕຊນໍ"ໆ (ຘໆ ປໆ ໓໓);

ເອວໍ ອຸຊຸໍ ກໂຣນຸໂຕ ສຈິຕຸຕມນຸຣກຸເຂໆ

ປຕຸຖຍາໂນທີສໍ ອຄຕປຸພຸພນຸຕິ ອິມສຸມິ ກາຍຄຕາສຕິກມຸມຜຸຖາເນ ກມຸມໍ ອາຣກິຕຸວາ ອນມຕຄຸເຄ ສໍສາເຣ ອຄຕປຸພຸພໍ ທີສໍ ປຕຸເຖນຸໂຕ ປີເຫນຸໂຕ ວຸຕຸຕນເຍນ ສກໍ ຈິຕຸຕໍ ຣກຸເຂຍຸຍາຕິ ອຕຸໂຖໆ ກາ ປເນສາ ທິສາ ນາມ? –

‘‘ມາຕາປິຕາ ທິສາ ປຸພ຺ພາ, ອາຈຣິຍາ ທກ຺ຂິຕາ ທິສາ;

ປຸຕ຺ຕທາຣາ ທິສາ ປຈ຺ຉາ, ມິຕ຺ຕາມຈ຺ຈາ ຈ ອຸຕ຺ຕຣາຯ

‘‘ທາສກມ຺ມກຣາ ເຫຎ຺ຐາ, ອຸທ຺ທໍ ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓາ;

ເອຕາ ທິສາ ນມສ຺ເສຍ຺ຍ, ອລມຕ຺ໂຕ ກຸເລ ຄິຫີ’’ຕິຯ (ທີຯ ນິຯ ໓ຯ໒໗໓) –

ເອຕ຺ຖ ຕາວ ປຸຕ຺ຕທາຣາທໂຍ ‘‘ທິສາ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕາຯ

‘‘ທິສາ ຈຕ຺ສ຺ໂສ ວິທິສາ ຈຕ຺ສ຺ໂສ, ອຸທ຺ທໍ ອໂຘ ທສ ທິສາ ອິມາໂຍ;

ກຕມໍ ທິສໍ ຕິຎ຺ຐຕິ ນາຄຣາຊາ, ຍມທ຺ທສາ ສ຺ປິເນ ຉພ຺ພິສາຓ’’ນ຺ຕິຯ (ຊາຯ ໑ຯ໑໖ຯ໑໐໔) –

ເອຕ຺ຖ ປຸຣຕ຺ຖິມາທິເພທາ ທິສາວ ‘‘ທິສາ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕາຯ

‘‘ອຄາຣິໂນ ອນ຺ນທປານວຕ຺ຖທາ, ອວ຺ຫາຍິກາ ຕມ຺ປິ ທິສໍ ວທນ຺ຕິ;

ເອສາ ທິສາ ປຣມາ ເສຕເກຕຸ, ຍໍ ປຕ຺ວາ ທຸກ຺ຂີ ສຸຂີໂນ ພວນ຺ຕີ’’ຕິຯ (ຊາຯ ໑ຯ໖ຯ໙) –

ເອຕ຺ຖ ປນ ນິພ຺ພານໍ ‘‘ທິສາ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ອິຘາປິ ຕເທວ ອຘິປ຺ເປຕໍຯ ຕຎ຺ຫິ ‘‘ຂຍໍ ວິຣາຄ’’ນ຺ຕິອາທີຫິ ທິສ຺ສຕິ ອປທິສ຺ສຕິ, ຕສ຺ມາ ‘‘ທິສາ’’ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິຯ ອນມຕຄ຺ເຄ ປນ ສໍສາເຣ ເກນຈິ ພາລປຸຖຸຊ຺ຊເນນ ສ຺ປິເນນປິ ອທິຎປຸພ຺ພຕາຍ ອທິຎປຸພ຺ພາ ທິສາ ນາມາຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ຕໍ ປຕ຺ຖຍນ຺ເຕນ ກາຍທຄາຕສຕິຍາ ໂຍໂຄ ກຣຓີໂຍຕິຯ

ເອວໍ ສຕ຺ຖາ ນິພ຺ພາເນນ ເທສນາຍ ກູຎໍ ຄເຫຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຘາເນສິ – ‘‘ຕທາ ຣາຊປຣິສາ ພຸທ຺ຘປຣິສາ ອໂຫສິ, ຣຊ຺ຊປ຺ປຕ຺ຕກຸມາໂຣ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິ’’ນ຺ຕິຯ

ເຕລປຕ຺ຕຊາຕກວຓ຺ຓນາ ຉຎ຺ຐາຯ

[໙໗] ໗ຯ ນາມສິທ຺ຘິຊາຕກວຓ຺ຓນາ

ຊີວກຍ຺ຈມຕໍ ທິສ຺ວາຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ເອກໍ ນາມສິທ຺ຘິກໍ ພິກ຺ຂຸໍ ອາຣພ຺ພ ກເຖສິຯ ເອໂກ ກິຣ ກຸລປຸຕ຺ໂຕ ນາເມນ ປາປິໂກ ນາມຯ ໂສ ສາສເນ ອຸຣໍ ທຕ຺ວາ ປພ຺ພຊິໂຕ ພິກ຺ຂູຫິ ‘‘ເອຫາວຸໂສ, ປາປກ, ຕິຎ຺ຐາວຸໂສ, ປາປກາ’’ຕິ ວຸຈ຺ຈມາໂນ ຈິນ຺ເຕສິ ‘‘ໂລເກ ປາປກໍ ນາມ ລາມກໍ ກາລກຓ຺ຓິກພູຕໍ ວຸຈ຺ຈຕິ, ອຌ຺ຌໍ ມງ຺ຄລປຕິສໍຍຸຕ຺ຕໍ ນາມໍ ອາຫຣາເປສ຺ສາມີ’’ຕິຯ ໂສ ອາຈຣິຍຸປ຺ຊ຺ຊາເຍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ‘‘ພນ຺ເຕ, ມຍ຺ຫໍ ນາມໍ ອວມງ຺ຄລໍ, ອຌ຺ຌໍ ເມ ນາມໍ ກໂຣຖາ’’ຕິ ອາຫຯ ອຖ ນໍ ເຕ ເອວມາຫໍສຸ – ‘‘ອາວຸໂສ, ນາມໍ ນາມ ປຓ຺ຓຕ຺ຕິມຕ຺ຕໍ, ນາເມນ ກາຈິ ອຕ຺ຖສິທ຺ຘິ ນາມ ນຕ຺ຖິ, ອຕ຺ຕໂນ ນາເມເນວ ສນ຺ຕຸຎ຺ໂຐ ໂຫຫີ’’ຕິຯ ໂສ ປຸນປ຺ປຸນໍ ຍາຈິເຍວຯ ຕສ຺ສາຍໍ ນາມສິທ຺ຘິກພາໂວ ພິກ຺ຂຸສງ຺ເຆ ປາກໂຎ ຊາໂຕຯ ອເຖກທິວສໍ ຘມ຺ມສພາຍໍ ສນ຺ນິສິນ຺ນາ ພິກ຺ຂູ ກຖໍ ສມຸຎ຺ຐາເປສຸໍ ‘‘ອາວຸໂສ, ອສຸໂກ ກິຣ ພິກ຺ຂຸ ນາມສິທ຺ຘິໂກ ມງ຺ຄລໍ ນາມໍ ອາຫຣາເປຕີ’’ຕິຯ ອຖ ສຕ຺ຖາ ຘມ຺ມສພໍ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ກາຍ ນຸຕ຺ຖ, ພິກ຺ຂເວ, ເອຕຣຫິ ກຖາຍ ສນ຺ນິສິນ຺ນາ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ‘‘ອິມາຍ ນາມາ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ນ, ພິກ຺ຂເວ, ໂສ ອິທາເນວ, ປຸພ຺ເພປິ ນາມສິທ຺ຘິໂກເຍວາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣິຯ

ອຕີເຕ ຕກ຺ກສິລາຍໍ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ທິສາປາໂມກ຺ໂຂ ອາຈຣິໂຍ ຫຸຕ຺ວາ ປຌ຺ຈ ມາຓວກສຕານິ ມນ຺ເຕ ວາເຈສິຯ ຕສ຺ເສໂກ ມາຓໂວ ປາປິໂກ ນາມ ນາເມນຯ ໂສ ‘‘ເອຫິ, ປາປກ, ຍາຫິ, ປາປກາ’’ຕິ ວຸຈ຺ຈມາໂນ ຈິນ຺ເຕສິ ‘‘ມຍ຺ຫໍ ນາມໍ ອວມງ຺ຄລໍ, ອຌ຺ຌໍ

ນາມໍ ອາຫຣາເປສ຺ສາມີ''ຕິຯ ໂສ ອາຈຣິຍໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ''ອາຈຣິຍ, ມຍ຺ຫໍ ນາມໍ ອວມງ຺ຄລໍ, ອຍ຺ຍໍ ເມ ນາມໍ ກໂຣຖາ''ຕິ ອາຫຯ ອຖ ນໍ ອາຈຣິໂຍ ອໂວຈ ''ຄຈ຺ຉ, ຕາຕ, ຊນປທຈາຣິກໍ ຈຣິຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ອຠິຣຸຈິຕໍ ເອກໍ ມງ຺ຄລນາມໍ ຄເຫຕ຺ວາ ເອຫິ, ອາຄຕສ຺ສ ເຕ ນາມໍ ປຣິວຕ຺ເຕຕ຺ວາ ອຍ຺ຍໍ ນາມໍ ກຣິສ຺ສາມີ''ຕິຯ ໂສ ''ສາຘູ''ຕິ ປາເຖຍ຺ຍໍ ຄເຫຕ຺ວາ ນິກ຺ຂນ຺ໂຕ ຄາເມນ ຄາມໍ ຈຣນ຺ໂຕ ເອກໍ ນຄຣໍ ປາປຸຓິຯ ຕຕ຺ຖ ເຈໂກ ປຸຣິໂສ ກາລກໂຕ ຊີວໂກ ນາມ ນາເມນຯ ໂສ ຕໍ ຎາຕິຊເນນ ອາຬາຫນໍ ນີຍມານໍ ທິສ຺ວາ ''ກິໍ ນາມໂກ ເອສ ປຸຣິໂສ''ຕິ ປຸຈ຺ຉິຯ ''ຊີວໂກ ນາເມໂສ''ຕິຯ ''ຊີວໂກປິ ມຣຕີ''ຕິ? ''ຊີວໂກປິ ມຣຕິ, ອຊີວໂກປິ ມຣຕິ, ນາມໍ ນາມ ປຓ຺ຓຕ຺ຕິມຕ຺ຕໍ, ຕ຺ວໍ ພາໂລ ມຍ຺ເຍ''ຕິຯ ໂສ ຕໍ ກຖໍ ສຸຕ຺ວາ ນາເມ ມຊ຺ຌຕ຺ໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ອນ຺ໂຕນຄຣໍ ປາວິສິຯ

ອເຖກໍ ທາສິໍ ກຕິໍ ອທທມານໍ ສາມິກາ ທ຺ວາເຣ ນິສີທາເປຕ຺ວາ ຣຊ຺ຊຸຍາ ປຫຣນ຺ຕິ, ຕສ຺ສາ ຈ ''ຘນປາລີ''ຕິ ນາມໍ ໂຫຕິຯ ໂສ ອນ຺ຕຣວີຖິຍາ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ຕໍ ໂປຖິຍມານໍ ທິສ຺ວາ ''ກສ຺ມາ ອິມໍ ໂປເຖຖາ''ຕິ ປຸຈ຺ຉິຯ ''ກຕິໍ ທາຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກຕີ''ຕິຯ ''ກິໍ ປນສ຺ສາ ນາມ''ນ຺ຕິ? ''ຘນປາລີ ນາມາ''ຕິຯ ນາເມນ ຘນປາລີ ສມານາປິ ກຕິມຕ຺ຕໍ ທາຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກຕີຕິ ຘນປາລິໂຍປິ ອຘນປາລິໂຍປິ ທຸຄ຺ຄຕາ ໂຫນ຺ຕິ, ນາມໍ ນາມ ປຓ຺ຓຕ຺ຕິມຕ຺ຕໍ, ຕ຺ວໍ ພາໂລ ມຍ຺ເຍຕິຯ ໂສ ນາເມ ມຊ຺ຌຕ຺ຕຕໂຣ ຫຸຕ຺ວາ ນຄຣາ ນິກ຺ຂມ຺ມ ມຄ຺ຄໍ ປຏິປນ຺ໂນ ອນ຺ຕຣາມຄ຺ເຄ ມຄ຺ຄມູຬ຺ຫປຸຣິສໍ ທິສ຺ວາ ''ອມ຺ໂພ ກິໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ວິຈຣສີ''ຕິ ປຸຈ຺ຉິຯ ''ມຄ຺ຄມູຬ຺ໂຫມ຺ຫິ, ສາມີ''ຕິຯ ''ກິໍ ປນ ເຕ ນາມ''ນ຺ຕິ? ''ປນ຺ຖໂກ ນາມາ''ຕິຯ ''ປນ຺ຖໂກປິ ມຄ຺ຄມູຬ຺ໂຫ ໂຫຕີ''ຕິ? ''ປນ຺ຖໂກປິ ອປນ຺ຖໂກປິ ມຄ຺ຄມູຬ຺ໂຫ ໂຫຕິ, ນາມໍ ນາມ ປຓ຺ຓຕ຺ຕິມຕ຺ຕໍ ຕ຺ວໍ ປນ ພາໂລ ມຍ຺ເຍຕີ''ຯ ໂສ ນາເມ ອຕິມຊ຺ຌຕ຺ໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ໂພທິສຕ຺ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ''ກິໍ, ຕາຕ, ນາມໍ ໂຣເຈຕ຺ວາ ອາຄໂຕສີ''ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ''ອາຈຣິຍ, ຊີວກາປິ ນາມ ມຣນ຺ຕິ ອຊີວກາປິ, ຘນປາລິໂຍປິ ທຸຄ຺ຄຕາ ໂຫນ຺ຕິ ອຘນປາລິໂຍປິ, ປນ຺ຖກາປິ ມຄ຺ຄມູຬ຺ຫາ ໂຫນ຺ຕິ ອປນ຺ຖກາປິ, ນາມໍ ນາມ ປຓ຺ຓຕ຺ຕິມຕ຺ຕໍ, ນາເມນ ສິທ຺ຘິ ນຕ຺ຖິ, ກມ຺ເມເນວ ສິທ຺ຘິຯ ອລໍ ມຍ຺ຫໍ ອຍ຺ເຍນ ນາເມນ, ຕເທວ ເມ ນາມໍ ໂຫຕູ''ຕິ ອາຫຯ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ເຕນ ທິຏ຺ຐຍ຺ຈ ກຕຍ຺ຈ ສໍສນ຺ເທຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໙໗ຯ

''ຊີວກຍ຺ຈ ມຕໍ ທິສ຺ວາ, ຘນປາລິຍ຺ຈ ທຸຄ຺ຄຕໍ;

ປນ຺ຖກຍ຺ຈ ວເນ ມູຬ຺ຫໍ, ປາປໂກ ປຸນຣາຄໂຕ''ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ປຸນຣາຄໂຕຕິ ອິມານິ ຕີຓິ ກາຣຓານິ ທິສ຺ວາ ປຸນ ອາຄໂຕ, ຣ-ກາໂຣ ສນ຺ຘິວເສນ ວຸຕ຺ໂຕຯ

ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ''ນ, ພິກ຺ຂເວ, ອິທາເນວ, ປຸພ຺ເພປເສ ນາມສິທ຺ຘິໂກເຍວາ''ຕິ ວຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຘາເນສິ – ''ຕທາ ນາມສິທ຺ຘິໂກ ອິທານິປິ ນາມສິທ຺ຘິໂກເຍວ, ອາຈຣິຍປຣິສາ ພຸທ຺ຘປຣິສາ, ອາຈຣິໂຍ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສີ''ນ຺ຕິຯ

ນາມສິທ຺ຘິຊາຕກວຓ຺ຓນາ ສຕ຺ຕມາຯ

[໙໘] ໘ຯ ກູຏວາຓິຊຊາຕກວຓ຺ຓນາ

ສາຘຸຍ຺ຈ ປຓ຺ຑິໂຕ ນາມາຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ເອກໍ ກູຏວາຓິຊໍ ອາຣພ຺ພ ກເຖສິຯ ສາວຕ຺ຖິຍຍ຺ຫິ ທ຺ເວ ຊນາ ເອກໂຕ ວຓິຊ຺ຊໍ ກໂຣນ຺ຕາ ກຓ຺ຑໍ ສກເຏນາທາຍ ຊນປທໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ລທ຺ຘລາພາ ປຈ຺ຈາຄມິໍສຸຯ ເຕສຸ ກູຏວາຓິໂຊ ຈິນ຺ເຕສິ ''ອຍໍ ພຫູ ທິວເສ ທຸພ຺ໂພຊເນນ ທຸກ຺ຂເສຍ຺ຍາຍ ກິລນ຺ໂຕ, ອິທານິ ອຕ຺ຕໂນ ຆເຣ ນານຄ຺ຄຣເສຫິ ຍາວທຕ຺ຖໍ ສຸໂພຊນໍ ພຸຍ຺ຊິຕ຺ວາ ອຊີຣເກນ ມຣິສ຺ສຕິຯ ອຖາຫໍ ອິມໍ ກຓ຺ຑໍ ຕໂຍ ໂກຏ຺ຐາເສ ກຕ຺ວາ ເອກໍ ຕສ຺ສ ທາຣການໍ ທສ຺ສາມິ, ທ຺ເວ ໂກຏ຺ຐາເສ ອຕ຺ຕນາ ຄເຫສ຺ສາມີ''ຕິຯ ໂສ ''ອຊ຺ຊ ພາເຊສ຺ສາມ, ສ຺ເວ ພາເຊສ຺ສາມາ''ຕິ ກຓ຺ຑໍ ພາເຊຕຸໍ ນ ອິຈ຺ຉິຯ ອຖ ນໍ ປຓ຺ຑິຕວາຓິໂຊ ອກາມກໍ ນິປ຺ປີເຬຕ຺ວາ ພາຊາເປຕ຺ວາ ວິຫາຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ກຕປຏິສນ຺ຖາໂຣ ''ອຕິປ຺ປຍ຺ໂຈ ເຕ ກໂຕ, ອິຘາຄນ຺ຕ຺ວາປິ ຈິເຣນ ພຸທ຺ຘຸປຏ຺ຐານໍ ອາຄໂຕສີ''ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ຕໍ ປວຕ຺ຕິໍ ພຄວໂຕ ອາໂຣເຈສິຯ ສຕ຺ຖາ ''ນ ໂຂ ໂສ, ອຸປາສກ, ອິທາເນວ ກູຏວາຓິໂຊ, ປຸພ຺ເພປິ ກູຏວາຓິໂຊເຍວຯ ອິທານິ ປນ ຕໍ ວຍ຺ເຈຕຸກາໂມ ຊາໂຕ, ປຸພ຺ເພ ປຓ຺ຑິເຕປິ ວຍ຺ເຈຕຸໍ ອຸສ຺ສຫີ''ຕິ ວຕ຺ວາ ເຕນ ຍາຈິໂຕ ອຕີຕໍ ອາຫຣິຯ

ອຕີເຕ ພາຣາຓສີຍໍ ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ເຕ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ເຕ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ພາຣາຓສີຍໍ ວາຓິຊກຸເລ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ, ນາມຄ຺ຄຫຓທິວເສ ຈສ຺ສ “ປຓ຺ຑິໂຕ”ຕິ ນາມໍ ອກໍສຸຯ ໂສ ວຍປ຺ປຕ຺ໂຕ ອຎ຺ເຎນ ວາຓິເຊນ ສທ຺ທິໍ ເອກໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ວຓິຊ຺ຊໍ ກໂຣຕິ, ຕສ຺ສ “ອຕິປຓ຺ຑິໂຕ”ຕິ ນາມໍ ອໂຫສິຯ ເຕ ພາຣາຓສິໂຕ ປຎ຺ຈຫິ ສກຏສເຕຫິ ຠຓ຺ຑໍ ອາທາຍ ຊນປທໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ວຓິຊ຺ຊໍ ກຕ຺ວາ ລທ຺ທລາພາ ປຸນ ພາຣາຓສີ ອາຄມິໍສຸຯ ອຖ ເນສໍ ຠຓ຺ຑພາຊນກາເລ ອຕິປຓ຺ຑິໂຕ ອາຫ “ມຍາ ທ຺ເວ ໂກຏ຺ຐາສາ ລທ຺ທພ຺ພາ”ຕິຯ “ກິໍກາຣຓາ”ຕິ? “ຕ຺ວໍ ປຓ຺ຑິໂຕ, ອຫໍ ອຕິປຓ຺ຑິໂຕຯ ປຓ຺ຑິໂຕ ເອກໍ ລທ຺ທຸໍ ອຣຫຕິ, ອຕິປຓ຺ຑິໂຕ ທ຺ເວ”ຕິຯ “ນນຸ ອມ຺ຫາກໍ ທ຺ວິນ຺ນໍ ຠຓ຺ຑມູລກມ຺ປິ ໂຄຓາທໂຍປິ ສມສມາເຍວ, ຕ຺ວໍ ກສ຺ມາ ທ຺ເວ ໂກຏ຺ຐາເສ ລທ຺ທຸໍ ອຣຫສີ”ຕິຯ “ອຕິປຓ຺ຑິຕຠາເວນາ”ຕິຯ ເອວໍ ເຕ ກຖໍ ວຑ຺ເຒຕ຺ວາ ກລຫໍ ອກໍສຸຯ

ຕໂຕ ອຕິປຓ຺ຑິໂຕ “ອຕ຺ເຖໂກ ອຸປາໂຍ”ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ປິຕຣໍ ເອກສ຺ມິໍ ສຸສິຣຣຸກ຺ເຂ ປເວເສຕ຺ວາ “ຕ຺ວໍ ອມ຺ເຫສຸ ອາຄເຕສຸ ‘ອຕິປຓ຺ຑິໂຕ ທ຺ເວ ໂກຏ຺ຐາເສ ລທ຺ທຸໍ ອຣຫຕີ’ຕິ ວເທຍ຺ຍາສີ”ຕິ ວຕ຺ວາ ໂພທິສຕ຺ຕໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ “ສມ຺ມ, ມຍ຺ຫໍ ທ຺ວິນ຺ນໍ ໂກຏ຺ຐາສານໍ ຍຸຕ຺ຕຠາວໍ ວາ ອຍຸຕ຺ຕຠາວໍ ວາ ເອສາ ຣຸກ຺ຂເທວຕາ ຊານາຕິ, ເອຫິ, ຕໍ ປຸຈ຺ຉິສ຺ສາມາ”ຕິ ຕໍ ຕຕ຺ຖ ເນຕ຺ວາ “ອຍ຺ເຍ ຣຸກ຺ຂເທວເຕ, ອມ຺ຫາກໍ ອຑ຺ຑໍ ປຈ຺ຉິນ຺ທາ”ຕິ ອາຫຯ ອຖສ຺ສ ປິຕາ ສຣໍ ປຣິວຕ຺ເຕຕ຺ວາ “ເຕນ ຫິ ກເຖຖາ”ຕິ ອາຫຯ “ອຍ຺ເຍ, ອຍໍ ປຓ຺ຑິໂຕ, ອຫໍ ອຕິປຓ຺ຑິໂຕຯ ອມ຺ເຫຫິ ເອກໂຕ ໂວຫາໂຣ ກໂຕ, ຕຕ຺ຖ ເກນ ກິໍ ລທ຺ທພ຺ພນ຺”ຕິຯ “ປຓ຺ຑິເຕນ ເອໂກ ໂກຏ຺ຐາໂສ, ອຕິປຓ຺ຑິເຕນ ທ຺ເວ ໂກຏ຺ຐາສາ ລທ຺ທພ຺ພາ”ຕິຯ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ເອວໍ ວິນິຈ຺ຉິຕໍ ອຑ຺ຑໍ ສຸຕ຺ວາ “ອິທານິ ເທວຕາຠາວໍ ວາ ອເທວຕາຠາວໍ ວາ ຊານິສ຺ສາມີ”ຕິ ປລາລໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ສຸສິຣໍ ປູເຣຕ຺ວາ ອຄ຺ຄິໍ ອທາສິ, ອຕິປຓ຺ຑິຕສ຺ສ ປິຕາ ຊາລາຍ ຜຸຏ຺ຐກາເລ ອຑ຺ຒຊ຺ຌາເມນ ສຣີເຣນ ອຸປຣິ ອາຣຸຍ຺ຫ ສາຂໍ ຄເຫຕ຺ວາ ໂອລມ຺ພນ຺ໂຕ ຠູມິຍໍ ປຕິຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໙໘ຯ

“ສາທຸ ໂຂ ປຓ຺ຑິໂຕ ນາມ, ນ ຕ຺ເວວ ອຕິປຓ຺ຑິໂຕ;

ອຕິປຓ຺ຑິເຕນ ປຸຕ຺ເຕນ, ມນມ຺ຫິ ອຸປກູລິໂຕ”ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ສາທຸ ໂຂ ປຓ຺ຑິໂຕ ນາມາຕິ ອິມສ຺ມິໍ ໂລເກ ປຓ຺ຑິຈ຺ເຈນ ສມນ຺ນາຄໂຕ ກາຣຓາກາຣຓຎ຺ຎູ ປຸຄ຺ຄໂລ ສາທຸ ໂສຠໂນຯ ອຕິປຓ຺ຑິໂຕຕິ ນາມມຕ຺ເຕນ ອຕິປຓ຺ຑິໂຕ ກູຏປຸຣິໂສ ນ ຕ຺ເວວ ວຣໍຯ ມນມ຺ຫິ ອຸປກູລິໂຕຕິ ໂຖເກນມ຺ຫິ ຌາໂມ, ອຑ຺ຒຊ຺ຌາໂມ ມຸຕ຺ໂຕຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ເຕ ອຸໂຠປິ ມຊ຺ເຊ ຠິນ຺ທິຕ຺ວາ ສມເມວ ໂກຏ຺ຐາສໍ ຄຓ຺ຫິຕ຺ວາ ຍຖາກມ຺ມໍ ຄຕາຯ

ສຕ຺ຖາ “ປຸພ຺ເພປິ ເອສ ກູຏວາຓິໂຊເຍວາ”ຕິ ອິມໍ ອຕີຕໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຘາເນສິ – “ຕທາ ກູຏວາຓິໂຊ ປຈ຺ຈຸປ຺ປນ຺ເນປິ ກູຏວາຓິໂຊເຍວ, ປຓ຺ຑິຕວາຓິໂຊ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິ”ນ຺ຕິຯ

ກູຏວາຓິຊຊາຕກວຓ຺ຓນາ ອຑ຺ຐມາຯ

[໙໙] ໙ຯ ປໂຣສຫສ຺ສຊາຕກວຓ຺ຓນາ

ປໂຣສຫສ຺ສມ຺ປິ ສມາຄຕານນ຺ຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ປຸຖຸຊ຺ຊນປຸຈ຺ຉາປຎ຺ຫໍ ອາຣພ຺ຠ ກເຖສິ ຯ ວຕ຺ຖຸ ສຣຠຊາຕເກ (ຊາຯ ໑ຯ໑໓ຯ໑໓໔ ອາທໂຍ) ອາວິ ຠວິສ຺ສຕິຯ ເອກສ຺ມິໍ ປນ ສມເຍ ຠິກ຺ຂູ ຘມ຺ມສຠາຍໍ ສນ຺ນິປຕິຕ຺ວາ “ອາວຸໂສ, ທສພເລນ ສໍຂິຕ຺ເຕນ ກຖິຕໍ ຘມ຺ມເສນາປຕິ ສາຣິປຸຕ຺ໂຕ ວິຕ຺ຖາເຣນ ພ຺ຍາກາສີ”ຕິ ເຖຣສ຺ສ ຄຸຓໍ ກຖຍມານາ ນິສີທິໍສຸຯ ສຕ຺ຖາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ “ກາຍ ນຸຕ຺ຖ, ຠິກ຺ຂເວ, ເອຕຣຫິ ກຖາຍ ສນ຺ນິສິນ຺ນາ”ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ “ອິມາຍ ນາມາ”ຕິ ວຸຕ຺ເຕ “ນ, ຠິກ຺ຂເວ, ສາຣິປຸຕ຺ໂຕ ອິທາເນວ ມຍາ ສໍຂິຕ຺ເຕນ ຠາສິຕໍ ວິຕ຺ຖາເຣນ ພ຺ຍາກໂຣຕິ, ປຸພ຺ເພປິ ພ຺ຍາກາສິເຍວາ”ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣິຯ

ອຕີເຕ ພາຣາຓສີຍໍ ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ເຕ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ເຕ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ອຸທິຈ຺ຈພ຺ຣາຫ຺ມຓກຸເລ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຕ຺ວາ ຕກ຺ກສິລາຍໍ ສພ຺ພສິປ຺ປານິ ອຸຄ຺ຄຓ຺ຫິຕ຺ວາ ກາເມ ປຫາຍ ອິສິປພ຺ພຊ຺ຊໍ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ປຎ຺ຈາຠິຎ຺ຎາ ອຑ຺ຐ ສມາປຕ຺ຕິໂຍ ນິພ຺ພຕ຺ເຕຕ຺ວາ ຫິ

ມວນ຺ເຕ ວິຫາສີ. ປຣິວາໂຣປີສ຺ສ ປຌ຺ຈ ຕາປສສຕານິ ອເຫສຸ໌. ອຖສ຺ສ ເຊຍ຺ຖນ຺ເຕວາສິໂກ ວສ຺ສາຣຕ຺ຕສມເຍ ອຸປ຺ຫ຺ຌໍ ອິສິຄຕໍ ອາຫາຍ ໂລຕມ຺ພິລເສວນຕ຺ຖາຍ ມນຸສ຺ສປຖໍ ອຄມາສິ. ຕທາ ໂພຌິສຕ຺ຕສ຺ສ ກາລກິຣິຍາສມໂຍ ຊາໂຕ. ອຖ ນໍ ອນ຺ເຕວາສິກາ “ອາຈຣິຍ, ກຕໂຣ ໂວ ຄຸໂຓ ລທ຺ໂຘ”ຕິ ອຌິຄມໍ ປຸຈ຺ຉິສຸ. ໂສ “ນຕ຺ຖິ ກິຌ຺ຈີ”ຕິ ວຕ຺ວາ ອາກິສ຺ສຣພ຺ຣຫ຺ມໂລເກ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ. ໂພຌິສຕ຺ຕາ ຫິ ອຣູປສມາປຕ຺ຕິລາພີໂນ ຫຸຕ຺ວາປີ ອພພ຺ພຍ຺ຖານຕ຺ຕາ ອາຣຸປ຺ເປ ນ ນິພ຺ພຕ຺ຕນ຺ຕິ. ອນ຺ເຕວາສິກາ “ອາຈຣິຍສ຺ສ ອຌິຄໂມ ນຕ຺ຖີ”ຕິ ອາລຸອາຫເນ ສກ຺ກາຣໍ ນ ກຣີສຸ.

ເຊຍ຺ຖນ຺ເຕວາສິໂກ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ “ກຫໍ ອາຈຣິໂຍ”ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ “ກາລກໂຕ”ຕິ ສຸຕ຺ວາ “ອປິ ອາຈຣິຍໍ ອຌິຄມໍ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ຖາ”ຕິ ອາຫ. “ອາມ, ປຸຈ຺ຉິມ຺ຫາ”ຕິ. “ກິໍ ກເຖສີ”ຕິ? “ນຕ຺ຖິ ກິຌ຺ຈີຕິ ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ, ອຖສ຺ສ ອມ຺ເຫຫິ ສກ຺ກາໂຣ ນ ກໂຕ”ຕິ ອາຫໍສຸ. ເຊຍ຺ຖນ຺ເຕວາສິໂກ “ຕຸມ຺ເຫ ອາຈຣິຍສ຺ສ ວຈນຕ຺ຖໍ ນ ຊານາຖ, ອາກິຌ຺ຈຌ຺ຌາຍຕນສມາປຕ຺ຕິລາພີ ອາຈຣິໂຍ”ຕິ ອາຫ. ເຕ ຕສ຺ມີ ປຸນປ຺ປຸນໍ ກເຖນ຺ເຕປີ ນ ສທ຺ທຫີສຸ. ໂພຌິສຕ຺ໂຕ ຕໍ ກາຣຓໍ ຌຕ຺ວາ “ອນ຺ຘພາລາ ມມ ເຊຍ຺ຖນ຺ເຕວາສິກສ຺ສ ວຈນໍ ນ ສທ຺ທຫນ຺ຕິ. ອິມໍ ເຕສໍ ກາຣຓໍ ປາກຏໍ ກຣິສ຺ສາມີ”ຕິ ພ຺ຣຫ຺ມໂລກາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ອສ຺ສມປທມຕ຺ຖເກ ມຫນ຺ເຕນານຸພາເວນ ອາກາເສ ຖຕ຺ວາ ເຊຍ຺ຖນ຺ເຕວາສິກສ຺ສ ປຌ຺ຌານຸພາວໍ ວຓ຺ເຓນ຺ໂຕ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

ລລ.

“ປໂຣສຫສ຺ສມ຺ປິ ສມາຄຕານໍ, ກນ຺ເທຍ຺ຍຸໍ ເຕ ວສ຺ສສຕໍ ອປຌ຺ຌາ;

ເອໂກວ ເສຍ຺ໂຍ ປຸຣິໂສ ສປຌ຺ໂຌ, ໂຍ ພາສິຕສ຺ສ ວິຊານາຕິ ອຕ຺ຖ”ນ຺ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ປໂຣສຫສ຺ສມ຺ປີຕິ ອຕິເຣກສຫສ຺ສມ຺ປີ. ສມາຄຕານນ຺ຕິ ສນ຺ນິປຕິຕານໍ ພາສິຕສ຺ສ ອຕ຺ຖໍ ຊານິຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ຕານໍ ພາລານໍ. ກນ຺ເທຍ຺ຍຸໍ ເຕ ວສ຺ສສຕໍ ອປຌ຺ຌາຕິ ເຕ ເອວໍ ສມາຄຕາ ອປຌ຺ຌາ ອິເມ ພາລຕາປສາ ວິຍ ວສ຺ສສຕມ຺ປິ ວສ຺ສສຫສ຺ສມ຺ປິ ໂຣເທຍ຺ຍຸໍ ປຣິເທເວຍ຺ຍຸໍ, ໂຣທມານາປິ ປນ ອຕ຺ຖໍ ວາ ກາຣຓໍ ວາ ເນວ ຊາເນຍ຺ຍຸນ຺ຕິ ທີເປຕິ. ເອໂກວ ເສຍ຺ໂຍ ປຸຣິໂສ ສປຌ຺ໂຌຕິ ເອວຣູປານໍ ພາລານໍ ປໂຣສຫສ຺ສໂຕປີ ເອໂກ ປຕ຺ຌິຕປຸຣິໂສວ ເສຍ຺ໂຍ ວຣຕໂຣຕິ ອຕ຺ໂຖ. ກີທິໂສ ສປຌ຺ໂຌຕິ? ໂຍ ພາສິຕສ຺ສ ວິຊານາຕິ ອຕ຺ຖໍ ອຍໍ ເຊຍ຺ຖນ຺ເຕວາສິໂກ ວິຍາຕິ.

ເອວໍ ມຫາສຕ຺ໂຕ ອາກາເສ ຖິໂຕວ ຌມ຺ມໍ ເທເສຕ຺ວາ ຕາປສຄຓໍ ພຸຊ຺ຊາເປຕ຺ວາ ພ຺ຣຫ຺ມໂລກເມວ ຄໂຕ. ເຕປີ ຕາປສາ ຊີວິຕປຣິໂຍສາເນ ພ຺ຣຫ຺ມໂລກປຣາຍຓາ ອເຫສຸໍ.

ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ຌມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຌາເນສິ – “ຕທາ ເຊຍ຺ຖນ຺ເຕວາສິໂກ ສາຣິປຸຕ຺ໂຕ ອໂຫສິ, ມຫາພ຺ຣຫ຺ມາ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສີ”ນ຺ຕິ.

ປໂຣສຫສ຺ສຊາຕກວຓ຺ຓນາ ນວມາ.

[໑໐໐] ໑໐. ອສາຕຣູປຊາຕກວຓ຺ຓນາ

ອສາຕໍ ສາຕຣູເປນາຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ກຸຓ຺ຑິຍນຄຣໍ ອຸປນິສ຺ສາຍ ກຸຓ຺ຑຌານວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ໂກລິຍຣາຊຌີຕຣໍ ສຸປ຺ປວາສໍ ອຸປາສິກໍ ອາຣພ຺ພ ກເຖສີ. ສາ ຫິ ຕສ຺ມີ ສມເຍ ສຕ຺ຕ ວສ຺ສານິ ກຸຈ຺ຉິນາ ຄພ຺ພໍ ປຣິຫຣິຕ຺ວາ ສຕ຺ຕາຫໍ ມູລ຺ຫຄພ຺ພາ ອໂຫສິ, ອຌິມຕ຺ຕາ ເວທນາ ປວຕ຺ຕິສຸ. ສາ ເອວໍ ອຌິມຕ຺ຕເວທນາພິພູຕາປີ “ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ໂຘ ວຕ ໂສ ພຄວາ, ໂຍ ເອວຣູປສ຺ສ ທຸກ຺ຂສ຺ສ ປຫານາຍ ຌມ຺ມໍ ເທເສຕິ. ສຸປ຺ປຏິປນ຺ໂນ ວຕ ຕສ຺ສ ພຄວໂຕ ສາວກສງ຺ໂຆ, ໂຍ ເອວຣູປສ຺ສ ທຸກ຺ຂສ຺ສ ປຫານາຍ ປຏິປນ຺ໂນ. ສຸສຸຂໍ ວຕ ນິພ຺ພານໍ, ຍຕ຺ເຖວ ຣູປໍ ທຸກ຺ຂໍ ນຕ຺ຖີ”ຕິ (ອຸທາ. ໑໘) ອິເມຫີ ຕີຫິ ວິຕກ຺ເກຫິ ອຌິວາເສສິ. ສາ ສາມິກໍ ປກ຺ໂກເສຕ຺ວາ ຕຌ຺ຈ ອຕ຺ຕໂນ ປວຕ຺ຕິ ວນ຺ທນສາສນຌ຺ຈ ອາໂຣເຈຕຸໍ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ເປເສສິ. ສຕ຺ຖາ ວນ຺ທນສາສນໍ ສຸຕ຺ວາວ “ສຸຂິນີ ໂຫຕຸ ສຸປ຺ປວາສາ ໂກລິຍຌີຕາ, ສຸຂິນີ ອໂຣຄາ ອໂຣຄໍ ປຸຕ຺ຕໍ ວິຊາຍຕູ”ຕິ ອາຫ. ສຫ ວຈເນເນວ ປນ ພຄວໂຕ ສຸປ຺ປວາສາ ໂກລິຍຌີຕາ ສຸຂິນີ ອໂຣຄາ ອໂຣຄໍ ປຸຕ຺ຕໍ ວິຊາຍິ. ອຖສ຺ສາ ສາມິໂກ ເຄທໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕໍ ວິຊາຕໍ ທິສ຺ວາ “ອຈ຺ຉຣິຍໍ ວຕ, ໂພ”ຕິ ອຕິວິຍ

ຕຖາຄຕສ຺ສ ອານຸຠາເວນ ອຈ຺ຉຣິຍພ຺ຠຸຕຈິຕ຺ຕຊາໂຕ ອໂຫສິ.

ສຸປ຺ປວາສາປິ ປຸຕ຺ຕໍ ວິຊາຍິຕ຺ວາ ສຕ຺ຕາຫໍ ພຸທ຺ຘປ຺ປມຸຂສ຺ສ ສງ຺ຆສ຺ສ ທານໍ ທາຕຸກາມາ ປຸນ ນິມນ຺ຕນຕ຺ຖາຍ ຕໍ ເປເສສິ. ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ມຫາໂມຄ຺ຄລ຺ລານສ຺ສ ອຸປ຺ຏ຺ຐາເກນ ພຸທ຺ຘປ຺ປມຸໂຂ ສງ຺ໂຆ ນິມນ຺ຕິໂຕ ໂຫຕິ. ສຕ຺ຖາ ສຸປ຺ປວາສາຍ ທານສ຺ສ ໂອກາສທານຕ຺ຖາຍ ເຖຣໍ ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ເປເສຕ຺ວາ ຕໍ ສຎ຺ຎາເປຕ຺ວາ ສຕ຺ຕາຫໍ ຕສ຺ສາ ທານໍ ປຏິຄ຺ຄເຫສິ ສທ຺ຘິໍ ຠິກ຺ຂຸສງ຺ເຆນ. ສຕ຺ຕເມ ປນ ທິວເສ ສຸປ຺ປວາສາ ປຸຕ຺ຕໍ ສີວລິກຸມາຣໍ ມຓ຺ເຑຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣຎ຺ເຈວ ຠິກ຺ຂຸສງ຺ຆຎ຺ຈ ວນ຺ທາເປສິ. ຕສ຺ມິໍ ປຏິປາຏິຍາ ສາຣິປຸຕ຺ຕຕ຺ເຖຣສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ນີເຕ ເຖໂຣ ເຕນ ສທ຺ຘິໍ ''ກຈ຺ຈິ ເຕ, ສີວລິ, ຂມນີຍ''ນ຺ຕິ ປຏິສນ຺ຖາຣມກາສິ. ໂສ ''ກຸໂຕ ເມ, ຠນ຺ເຕ, ສຸຂໍ, ສ຺ວາຫໍ ສຕ຺ຕ ວສ຺ສານິ ໂລຫິຕກຸມ຺ຠິຍໍ ວສິ''ນ຺ຕິ ເຖເຣນ ສທ຺ຘິໍ ເອວຣູປິໍ ກຖໍ ກເຖສິ. ສຸປ຺ປວາສາ ຕສ຺ສ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ ''ສຕ຺ຕາຫຊາໂຕ ເມ ປຸຕ຺ໂຕ ອນຸພຸທ຺ເຘນ ຘມ຺ມເສນາປຕິນາ ສທ຺ຘິໍ ມນ຺ເຕຕີ''ຕິ ໂສມນສ຺ສປ຺ປຕ຺ຕາ ອໂຫສິ. ສຕ຺ຖາ ''ອປິ ນຸ ສຸປ຺ປວາເສ ອຎ຺ເຎປິ ເອວຣູເປ ປຸຕ຺ເຕ ອິຈ຺ຉສີ''ຕິ ອາຫ. ''ສເຈ, ຠນ຺ເຕ, ເອວຣູເປ ອຎ຺ເຎ ສຕ຺ຕ ປຸຕ຺ເຕ ລເຠຍ຺ຍໍ, ອິຈ຺ເຉຍ຺ຍເມວາຫ''ນ຺ຕິ. ສຕ຺ຖາ ອຸທານໍ ອຸທາເນຕ຺ວາ ອນຸໂມທນໍ ກຕ຺ວາ ປກ຺ກາມິ. ສີວລິກຸມາໂຣປິ ໂຂ ສຕ຺ຕວສ຺ສິກກາເລເຍວ ສາສເນ ອຸຣໍ ທຕ຺ວາ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ປຣິປຸຓ຺ຓວສ຺ໂສ ອຸປສມ຺ປທໍ ລຠິຕ຺ວາ ປຸຎ຺ຎວາ ລາຠຄ຺ຄປ຺ປຕ຺ໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ປຖວີ ອຸນ຺ນາເທຕ຺ວາ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປຕ຺ວາ ປຸຎ຺ຎວນ຺ຕານໍ ອນ຺ຕເຣ ເອຕທ຺ຄ຺ຄຏ຺ຐານໍ ປາປຸຓິ.

ອເຖກທິວສໍ ຠິກ຺ຂູ ຘມ຺ມສຠາຍໍ ສນ຺ນິປຕິຕ຺ວາ ''ອາວຸໂສ, ສີວລິຕ຺ເຖໂຣ ນາມ ເອວຣູໂປ ມຫາປຸຎ຺ໂຎ ປຕ຺ຖິຕປຕ຺ຖໂນ ປຈ຺ຉິມຠວິກສຕ຺ໂຕ ສຕ຺ຕ ວສ຺ສານິ ໂລຫິຕກຸມ຺ຠິຍໍ ວສິຕ຺ວາ ສຕ຺ຕາຫໍ ມູຬ຺ຫຄພ຺ຠຠາວໍ ອາປຊ຺ຊິ, ອໂຫ ມາຕາປຸຕ຺ຕາ ມຫນ຺ຕໍ ທຸກ຺ຂໍ ອນຸຠວິໍສຸ, ກິໍ ນຸ ໂຂ ກມ຺ມໍ ອກໍສູ''ຕິ ກຖໍ ສມຸຏ຺ຐາເປສຸໍ. ສຕ຺ຖາ ຕຕ຺ຖາຄນ຺ຕ຺ວາ ''ກາຍ ນຸຕ຺ຖ, ຠິກ຺ຂເວ, ເອຕຣຫິ ກຖາຍ ສນ຺ນິສິນ຺ນາ''ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ''ອິມາຍ ນາມາ''ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ''ຠິກ຺ຂເວ, ສີວລິໂນ ມຫາປຸຎ຺ຎໂຕວ ສຕ຺ຕ ວສ຺ສານິ ໂລຫິຕກຸມ຺ຠິຍໍ ນິວາໂສ ຈ ສຕ຺ຕາຫໍ ມູຬ຺ຫຄພ຺ຠຠາວປ຺ປຕ຺ຕິ ຈ ອຕ຺ຕໂນ ກຕກມ຺ມມູລກາວ, ສຸປ຺ປວາສາຍປິ ສຕ຺ຕ ວສ຺ສານິ ກຸຈ຺ຉິນາ ຄພ຺ຠປຣິຫຣຓທຸກ຺ຂຎ຺ຈ ສຕ຺ຕາຫໍ ມູຬ຺ຫຄພ຺ຠທຸກ຺ຂຎ຺ຈ ອຕ຺ຕໂນ ກຕກມ຺ມມູລກເມວາ''ຕິ ວຕ຺ວາ ເຕຫິ ຍາຈິໂຕ ອຕີຕໍ ອາຫຣິ.

ອຕີເຕ ພາຣາຓສິຍໍ ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ເຕ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ເຕ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ຕສ຺ສ ອຄ຺ຄມເຫສິຍາ ກຸຈ຺ຉິສ຺ມິໍ ປຏິສນ຺ຘິໍ ຄຓ຺ຫິຕ຺ວາ ວຍປ຺ປຕ຺ໂຕ ຕກ຺ກສິລາຍໍ ສພ຺ພສິປ຺ປານິ ອຸຄ຺ຄຓ຺ຫິຕ຺ວາ ປິຕຸ ອຈ຺ຈເຍນ ຣຊ຺ຊໍ ປຕ຺ວາ ຘມ຺ເມນ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣສິ. ຕສ຺ມິໍ ສມເຍ ໂກສລມຫາຣາຊາ ມຫນ຺ເຕນ ພເລນາຄນ຺ຕ຺ວາ ພາຣາຓສິໍ ຄເຫຕ຺ວາ ຣາຊານໍ ມາເຣຕ຺ວາ ຕສ຺ເສວ ອຄ຺ຄມເຫສິໍ ອຕ຺ຕໂນ ອຄ຺ຄມເຫສິໍ ອກາສິ. ພາຣາຓສິຣຎ຺ໂຎ ປນ ປຸຕ຺ໂຕ ປິຕຸ ມຣຓກາເລ ນິທ຺ຘມນທ຺ວາເຣນ ປລາຍິຕ຺ວາ ພລໍ ສໍຫຣິຕ຺ວາ ພາຣາຓສິໍ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ອວິທູເຣ ນິສີທິຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ຣຎ຺ໂຎ ປຓ຺ຓໍ ເປເສສິ ''ຣຊ຺ຊໍ ວາ ເທຕຸ ຍຸທ຺ຘໍ ວາ''ຕິ. ໂສ ''ຍຸທ຺ຘໍ ເທມິ''ຕິ ປຏິປຓ຺ຓໍ ເປເສສິ. ຣາຊກຸມາຣສ຺ສ ປນ ມາຕາ ຕໍ ສາສນໍ ສຸຕ຺ວາ ''ຍຸທ຺ເຘນ ກມ຺ມໍ ນຕ຺ຖິ, ສພ຺ພທິສາສຸ ສຎ຺ຈາຣໍ ປຈ຺ຉິນ຺ທິຕ຺ວາ ພາຣາຓສິນຄຣໍ ປຣິວາເຣຕຸ, ຕໂຕ ທາຣູທກຠຕ຺ຕປຣິກ຺ຂເຍນ ກິລນ຺ຕມນຸສ຺ສໍ ນຄຣໍ ວິນາວ ຍຸທ຺ເຘນ ຄຓ຺ຫິສ຺ສສີ''ຕິ ປຓ຺ຓໍ ເປເສສິ. ໂສ ມາຕຸ ສາສນໍ ສຸຕ຺ວາ ສຕ຺ຕ ທິວສານິ ສຎ຺ຈາຣໍ ປຈ຺ຉິນ຺ທິຕ຺ວາ ນຄຣໍ ຣຸນ຺ຘິ, ນາຄຣາ ສຎ຺ຈາຣໍ ອລຠມານາ ສຕ຺ຕເມ ທິວເສ ຕສ຺ສ ຣຎ຺ໂຎ ສີສໍ ຄເຫຕ຺ວາ ກຸມາຣສ຺ສ ອທໍສຸ. ກຸມາໂຣ ປນ ນຄຣໍ ປວິສິຕ຺ວາ ຣຊ຺ຊໍ ຄເຫຕ຺ວາ ຊີວິຕປຣິໂຍສາເນ ຍຖາກມ຺ມໍ ຄໂຕ.

ໂສ ເອຕຣຫິ ສຕ຺ຕ ທິວສານິ ສຎ຺ຈາຣໍ ປຈ຺ຉິນ຺ທິຕ຺ວາ ນຄຣໍ ຣຸນ຺ຘິຕ຺ວາ ຄຫິຕກມ຺ມນິສ຺ສນ຺ເທນ ສຕ຺ຕ ວສ຺ສານິ ໂລຫິຕກຸມ຺ຠິຍໍ ວສິຕ຺ວາ ສຕ຺ຕາຫໍ ມູຬ຺ຫຄພ຺ຠຠາວໍ ອາປຊ຺ຊິ. ຍໍ ປນ ໂສ ປທຸມຸຕ຺ຕຣສ຺ສ ຠຄວໂຕ ປາທມູເລ ''ລາຠີນໍ ອຄ຺ໂຄ ຠເວຍ຺ຍ''ນ຺ຕິ ມຫາທານໍ ທຕ຺ວາ ປຕ຺ຖນໍ ອກາສິ, ຍຎ຺ຈ ວິປສ຺ສີພຸທ຺ຘກາເລ ນາຄເຣຫິ ສທ຺ຘິໍ ສຫສ຺ສຄ຺ຆນກໍ ຄຸຬທທ຺ຘິໍ ທຕ຺ວາ ປຕ຺ຖນມກາສິ, ຕສ຺ສານຸຠາເວນ ລາຠີນໍ ອຄ຺ໂຄ ຊາໂຕ. ສຸປ຺ປວາສາປິ ''ນຄຣໍ ຣຸນ຺ຘິຕ຺ວາ ຄຓ຺ຫ, ຕາຕາ''ຕິ ເປສິຕຠາເວນ ສຕ຺ຕ ວສ຺ສານິ ກຸຈ຺ຉິນາ ຄພ຺ຠໍ ປຣິຫຣິຕ຺ວາ ສຕ຺ຕາຫໍ ມູຬ຺ຫຄພ຺ຠາ ຊາຕາ.

ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ອຕີຕໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ອຠິສມ຺ພຸທ຺ໂຘ ຫຸຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໐໐ຯ

‘‘ອສາຕໍ ສາຕຣູເປນ, ປີຍຣູເປນ ອປ຺ປີຍໍ;

ທຸກ຺ຂໍ ສຸຂສ຺ສ ຣູເປນ, ປມຕ຺ຕມຕິວຕ຺ຕຕີ’’ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ອສາຕໍ ສາຕຣູເປນາຕິ ອມທຸຣເມວ ມທຸຣປຕິຣູປເກນ. ປມຕ຺ຕມຕິວຕ຺ຕຕີຕິ ອສາຕໍ ອປ຺ປີຍໍ ທຸກ຺ຂນ຺ຕິ ເອຕໍ ຕິວິທມ຺ປິ ເອເຕນ ສາຕຣູປາທິນາ ອາກາເຣນ ສຕິວິປ຺ປວາສວເສນ ປມຕ຺ຕໍ ປຸຄ຺ຄລໍ ອຕິວຕ຺ຕຕິ ອພິພວຕີ ອຊ຺ໂຊຕ຺ຖຣຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ. ອິທໍ ກຄວຕາ ຍສ຺ຈ ເຕ ມາຕາປຸຕ຺ຕາ ອີມິນາ ຄພ຺ກປຣິຫຣຓຄພ຺ກວາສສຄ຺ຂາເຕນ ອສາຕາທິນາ ປຸພ຺ເພ ນຄຣຣຸນ຺ຘນສາຕາທິປຕິຣູປເກນ ອຊ຺ໂຊຕ຺ຖຸຓາ, ຍສ຺ຈ ອິທານິ ສາ ອຸປາສິກາ ປຸນປິ ສຕ຺ຕກ຺ຂຕ຺ຕຸ ເອວຣູປໍ ອສາຕໍ ອປ຺ປີຍໍ ທຸກ຺ຂໍ ເປມວຕ຺ຖຸກູເຕນ ປຸຕ຺ຕສຄ຺ຂາເຕນ ສາຕາທິປຕິຣູປເກນ ອຊ຺ໂຊຕ຺ຖຸຓາ ທຸຕ຺ວາ ຕຖາ ອວຈ, ຕໍ ສພ຺ພມ຺ປິ ສນ຺ທາຍ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ.

ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ທມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມທາເນສິ – ‘‘ຕທາ ນຄຣໍ ຣຸນ຺ຘິຕ຺ວາ ຣຊ຺ຊປ຺ປຕ຺ຕກຸມາໂຣ ສີວລິ ອໂຫສິ, ມາຕາ ສຸປ຺ປວາສາ, ປິຕາ ປນ ພາຣາຓສິຣາຊາ ອຫເມວ ອໂຫສິ’’ນ຺ຕິ.

ອສາຕຣູປຊາຕກວຓ຺ຓນາ ທສມາ.

ລິຕ຺ຕວຄ຺ໂຄ ທສໂມ.

ຕສ຺ສຸທ຺ທານໍ –

ລິຕ຺ຕເຕຊໍ ມຫາສາຣໍ, ວິສ຺ສາສ ໂລມຫໍສນໍ;

ສຸທສ຺ສນ ເຕລປຕ຺ຕໍ, ນາມສິທ຺ຘິ ກູຜວາຓິຊໍ;

ປໂຣສຫສ຺ສ ອສາຕຣູປນ຺ຕິ.

ມຊ຺ຊິມປຓ຺ຓາສໂກ ນິຖ຺ຖິໂຕ.

໑໑. ປໂຣສຕວຄ຺ໂຄ

[໑໐໑] ໑. ປໂຣສຕຊາຕກວຓ຺ຓນາ

໑໐໑.

‘‘ປໂຣສຕຖ຺ເຈປິ ສມາຄຕານໍ, ຊາເຍຍ຺ຍຸໍ ເຕ ວສ຺ສສຕໍ ອປ຺ຖ຺ຍາ;

ເອໂກວ ເສຍ຺ໂຍ ປຸຣິໂສ ສປ຺ຖ຺ໂຍ, ໂຍ ກາສິຕສ຺ສ ວິຊານາຕິ ອຕ຺ຖ’’ນ຺ຕິ. –

ອິທໍ ຊາຕກໍ ວຕ຺ຖຸໂຕ ຈ ເວຍ຺ຍາກຣຓໂຕ ຈ ສໂມທານໂຕ ຈ ປໂຣສຫສ຺ສຊາຕກສທິສເມວ. ເກວລຖ຺ເຫຕ຺ຖ ‘‘ຊາເຍຍ຺ຍຸ’’ນ຺ຕິ ປທມຕ຺ຕເມວ ວິເສໂສ. ຕສ຺ສຕ຺ໂຖ – ວສ຺ສສຕມ຺ປິ ອປ຺ຖ຺ຖາ ຊາເຍຍ຺ຍຸໍ ໂອໂລເກຍ຺ຍຸໍ ອຸປ຺ຘາເຣຍ຺ຍຸໍ, ເອວໍ ໂອໂລເກນ຺ຕາປິ ປນ ອຕ຺ຖໍ ວາ ກາຣຓໍ ວາ ນ ປສ຺ສນ຺ຕິ, ຕສ຺ມາ ໂຍ ກາສິຕສ຺ສ ອຕ຺ຖໍ ຊານາຕິ, ໂສ ເອໂກວ ສປ຺ຖ຺ໂຍ ເສຍ຺ໂຍຕິ.

ປໂຣສຕຊາຕກວຓ຺ຓນາ ປຖມາ.

[໑໐໒] ໒ຯ ປຓ຺ຓິກຊາຕກວຓ຺ຓນາ

ໂຍ ທຸກ຺ຂຜຸຏ຺ຐາຍ ຠເວຍ຺ຍ ຕາຓນ຺ຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ເອກໍ ປຓ຺ຓິກໍ ອຸປາສກໍ ອາຣພ຺ຠ ກເຖສິຯ ໂສ ກິຣ ສາວຕ຺ຖິວາສີ ອຸປາສໂກ ນານປ຺ປກາຣານິ ມູລປຓ຺ຓາທີນິ ເຈວ ລາພຸກຸມ຺ຠຓ຺ຑາທີນິ ຈ ວິກ຺ກິຓິຕ຺ວາ ຊີວິກໍ ກປ຺ເປຕິຯ ຕສ຺ເສກາ ຘີຕາ ອຠິຣູປາ ປາສາທິກາ ອາຈາຣສີລສມ຺ປນ຺ນາ ຫິໂຣຕ຺ຕປ຺ປສມນ຺ນາຄຕາ ເກວລໍ ນິຈ຺ຈປ຺ປຫສິຕມຸຂາຯ ຕສ຺ສາ ສມານກຸເລສຸ ວາເຣຍ຺ຍຕ຺ຖາຍ ອາຄເຕສຸ ໂສ ຈິນ຺ເຕສິ ‘‘ອິມິສ຺ສາ ວາເຣຍ຺ຍໍ ວຕ຺ຕຕິ, ອຍຎ຺ຈ ນິຈ຺ຈປ຺ປຫສິຕມຸຂາຯ ກຸມາຣິກາຘມ຺ເມ ປນ ອສຕິ ກຸມາຣິກາຍ ປຣກຸລໍ ຄຕາຍ ມາຕາປິຕູນໍ ຄຣຫາ ໂຫຕິ, ‘ອຕ຺ຖິ ນຸ ໂຂ ອິມິສ຺ສາ ກຸມາຣິກາຘມ຺ໂມ, ນຕ຺ຖີ’ຕິ ວີມໍສິສ຺ສາມິນ຺’’ຕິຯ ໂສ ເອກທິວສໍ ຘີຕຣໍ ປຉ຺ຉິໍ ຄາຫາເປຕ຺ວາ ປຓ຺ຓຕ຺ຖາຍ ອຣຎ຺ຎໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ວີມໍສນວເສນ ກິເລສສນ຺ນິສ຺ສິໂຕ ວິຍ ຫຸຕ຺ວາ ຣຫສ຺ສກຖໍ ກເຖຕ຺ວາ ຕໍ ຫຕ຺ເຖ ຄຓ຺ຫິຯ ສາ ຄຫິຕມຕ຺ຕາວ ໂຣທນ຺ຕີ ກນ຺ທນ຺ຕີ ‘‘ອຍຸຕ຺ຕເມຕໍ, ຕາຕ, ອຸທກໂຕ ອຄ຺ຄິປາຕຸຠາວສທິສໍ, ມາ ເອວຣູປໍ ກໂຣຖາ’’ຕິ ອາຫຯ ‘‘ອມ຺ມ, ມຍາ ວີມໍສນຕ຺ຖາຍ ຕ຺ວໍ ຫຕ຺ເຖ ຄຫິຕາ, ນ ຈ ກິເລສວເສນຯ ວເທຫິ, ອຕ຺ຖິ ທານິ ເຕ ກຸມາຣິກາຘມ຺ໂມ’’ຕິຯ ‘‘ອາມ, ຕາຕ, ອຕ຺ຖິ ຯ ມຍາ ຫິ ໂລຠວເສນ ນ ໂກຈິ ປຸຣິໂສ ໂອໂລກິຕປຸພ຺ໂພ’’ຕິຯ ໂສ ຘີຕຣໍ ອສ຺ສາເສຕ຺ວາ ຆຣໍ ເນຕ຺ວາ ມງ຺ຄລໍ ກຕ຺ວາ ປຣກຸລໍ ເປເສຕ຺ວາ ‘‘ສຕ຺ຖາຣໍ ວນ຺ທິສ຺ສາມີ’’ຕິ ຄນ຺ຘມາລາທິຫຕ຺ໂຖ ເຊຕວນໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ປູເຊຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສີທິ, ‘‘ຈິຣສ຺ສມາຄໂຕສີ’’ຕິ ຈ ວຸຕ຺ເຕ ຕມຕ຺ຖໍ ຠຄວໂຕ ອາໂຣເຈສິຯ ສຕ຺ຖາ ‘‘ອຸປາສກ, ກຸມາຣິກາ ຈິຣໍ ປຏ຺ຐາຍ ອາຈາຣສີລສມ຺ປນ຺ນາວ, ຕ຺ວໍ ປນ ນ ອິທາເນວ ເອຕໍ ວີມໍສສິ, ປຸພ຺ເພປິ ວີມໍສິເຍວາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ເຕນ ຍາຈິໂຕ ອຕີຕໍ ອາຫຣິຯ

ອຕີເຕ ພາຣາຓສິຍໍ ພຣຫ຺ມທຕ຺ເຕ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ເຕ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ອຣຎ຺ເຎ ຣຸກ຺ຂເທວຕາ ຫຸຕ຺ວາ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຯ ອເຖໂກ ພາຣາຓສິຍໍ ປຓ຺ຓິກຸປາສໂກຕິ ອຕີຕວຕ຺ຖຸ ປຈ຺ຈຸປ຺ປນ຺ນສທິສເມວຯ ເຕນ ປນ ສາ ວີມໍສນຕ຺ຖາຍ ຫຕ຺ເຖ ຄຫິຕມຕ຺ຕາ ປຣິເທວມານາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໐໒ຯ

‘‘ໂຍ ທຸກ຺ຂຜຸຏ຺ຐາຍ ຠເວຍ຺ຍ ຕາຓໍ, ໂສ ເມ ປິຕາ ທຸພ຺ຠີ ວເນ ກໂຣຕິ;

ສາ ກສ຺ສ ກນ຺ທາມິ ວນສ຺ສ ມຊ຺ເຌ, ໂຍ ຕາຍິຕາ ໂສ ສຫສໍ ກໂຣຕີ’’ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ໂຍ ທຸກ຺ຂຜຸຏ຺ຐາຍ ຠເວຍ຺ຍ ຕາຓນ຺ຕິ ກາຍິກເຈຕສິເກຫິ ທຸກ຺ເຂຫິ ຜຸຏ຺ຐາຍ ຕາຍິຕາ ປຣິຕາຍິຕາ ປຕິຏ຺ຐາ ຠເວຍ຺ຍຯ ໂສ ເມ ປິຕາ ທຸພ຺ຠີ ວເນ ກໂຣຕີຕິ ໂສ ມຍ຺ຫໍ ທຸກ຺ຂປຣິຕາຍໂກ ປິຕາວ ອິມສ຺ມິໍ ວເນ ເອວຣູປໍ ມິຕ຺ຕທຸພ຺ຠິກມ຺ມໍ ກໂຣຕິ, ອຕ຺ຕໂນ ຊາຕາຍ ຘີຕຣິ ວີຕິກ຺ກມໍ ກາຕຸໍ ມຎ຺ຎຕີຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ສາ ກສ຺ສ ກນ຺ທາມີຕິ ກສ຺ສ ໂຣທາມິ, ໂກ ເມ ປຕິຏ຺ຐາ ຠວິສ຺ສຕີຕິ ທີເປຕິຯ ໂຍ ຕາຍິຕາ ໂສ ສຫສໍ ກໂຣຕີຕິ ໂຍ ມຍ຺ຫໍ ຕາຍິຕາ ຣກ຺ຂິຕາ ອວສ຺ສໂຍ ຠວິຕຸໍ ອຣຫຕິ, ໂສ ປິຕາເຍວ ສາຫສິກກມ຺ມໍ ກໂຣຕີຕິ ອຕ຺ໂຖຯ

ອຖ ນໍ ປິຕາ ອສ຺ສາເສຕ຺ວາ ‘‘ອມ຺ມ, ຣກ຺ຂິຕຕ຺ຕາສີ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິຯ ‘‘ອາມ, ຕາຕ ຣກ຺ຂິໂຕ ເມ ອຕ຺ຕາ’’ຕິຯ ໂສ ຕໍ ຆຣໍ ເນຕ຺ວາ ມຓ຺ເຑຕ຺ວາ ມງ຺ຄລໍ ກຕ຺ວາ ປຣກຸລໍ ເປເສສິຯ

ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ສຈ຺ຈານິ ປກາເສຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຘາເນສິ, ສຈ຺ຈປຣິໂຍສາເນ ອຸປາສໂກ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜເລ ປຕິຏ຺ຐຫິຯ

ຕທາ ປິຕາ ເອຕຣຫິ ປິຕາວ, ຘີຕາ ຈ ເອຕຣຫິ ຘີຕາວ, ຕໍ ກາຣຓໍ ປຈ຺ຈກ຺ຂໂຕ ທິຏ຺ຐຣຸກ຺ຂເທວຕາ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິນ຺ຕິຯ

ປຓ຺ຓິກຊາຕກວຓ຺ຓນາ ທຸຕິຍາຯ

[໑໐໓] ໓ຯ ເວຣີຊາຕກວຓ຺ຓນາ

ຍຕ຺ຖ ເວຣີ ນິວິສຕີຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ອນາຖປິຓ຺ຑິກໍ ອາຣພ຺ຠ ກເຖສິຯ ອນາຖປິຓ຺ຑິໂກ ກິຣ ໂຠຄຄາມໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອາຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ອນ຺ຕຣາມຄ຺ເຄ ໂຈເຣ ທິສ຺ວາ ‘‘ອນ຺ຕຣາມຄ຺ເຄ ວສິຕຸໍ ນ ຍຸຕ຺ຕໍ, ສາວຕ຺ຖິເມວ ຄມິສ຺ສາມີ’’ຕິ ເວເຄນ ໂຄເຓ ປາເຊຕ຺ວາ ສາວຕ຺ຖິເມວ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ປຸນທິວເສ ວິຫາຣໍ ຄໂຕ ສຕ຺ຖຸ ເອຕມຕ຺ຖໍ ອາໂຣເຈສິຯ ສຕ຺ຖາ ‘‘ປຸພ຺ເພປິ ຄຫປຕິ ປຓ຺ຑິຕາ ອນ຺ຕຣາມຄ຺ເຄ ໂຈເຣ ທິສ຺ວາ ອນ຺ຕຣາ ອວິລມ຺ພມານາ ອຕ຺ຕໂນ ວສນຏ຺ຐານເມວ ຄມີສູ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ເຕນ ຍາຈິໂຕ ອຕີຕໍ ອາຫຣິຯ

ອຕີເຕ ພາຣາຓສິຍໍ ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ເຕ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ເຕ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ມຫາວິຠໂວ ເສຏ຺ຐິ ຫຸຕ຺ວາ ເອກໍ ຄາມກໍ ນິມນ຺ຕນໍ ຠຸຎ຺ຊນຕ຺ຖາຍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປຈ຺ຈາຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ອນ຺ຕຣາມຄ຺ເຄ ໂຈເຣ ທິສ຺ວາ ອນ຺ຕຣາມຄ຺ເຄ ອວສິຕ຺ວາວ ເວເຄນ ໂຄເຓ ປາເຊນ຺ໂຕ ອຕ຺ຕໂນ ເຄຫເມວ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ນານຄ຺ຄຣເສຫິ ຠຸຎ຺ຊິຕ຺ວາ ມຫາສຍເນ ນິສິນ຺ໂນ ‘‘ໂຈຣານໍ ຫຕ຺ຖໂຕ ມຸຈ຺ຈິຕ຺ວາ ນິພ຺ຠຍຏ຺ຐານໍ ອຕ຺ຕໂນ ເຄຫໍ ອາຄໂຕມ຺ຫີ’’ຕິ ອຸທານວເສນ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໐໓ຯ

‘‘ຍຕ຺ຖ ເວຣີ ນິວິສຕິ, ນ ວເສ ຕຕ຺ຖ ປຓ຺ຑິໂຕ;

ເອກຣຕ຺ຕໍ ທິຣຕ຺ຕໍ ວາ, ທຸກ຺ຂໍ ວສຕິ ເວຣິສູ’’ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ເວຣີຕິ ເວຣເຈຕນາສມງ຺ຄິປຸຄ຺ຄໂລຯ ນິວິສຕີຕິ ປຕິຏ຺ຐາຕິຯ ນ ວເສ ຕຕ຺ຖ ປຓ຺ຑິໂຕຕິ ໂສ ເວຣີປຸຄ຺ຄໂລ ຍສ຺ມິໍ ຏາເນ ປຕິຏ຺ຐິໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ວສຕິ, ຕຕ຺ຖ ປຓ຺ຑິໂຕ ປຓ຺ຑິຈ຺ເຈນ ສມນ຺ນາຄໂຕ ນ ວເສຍ຺ຍຯ ກິໍກາຣຓາ? ເອກຣຕ຺ຕໍ ທິຣຕ຺ຕໍ ວາ, ທຸກ຺ຂໍ ວສຕິ ເວຣີສູຕິ, ເວຣີນຎ຺ຫິ ອນ຺ຕເຣ ວສນ຺ໂຕ ເອກາຫມ຺ປິ ທ຺ວີຫມ຺ປິ ທຸກ຺ຂເມວ ວສຕີຕິ ອຕ຺ໂຖຯ

ເອວໍ ມຫາສຕ຺ໂຕ ອຸທານໍ ອຸທາເນຕ຺ວາ ທານາທີນິ ປຸຎ຺ຎານິ ກຕ຺ວາ ຍຖາກມ຺ມໍ ຄໂຕຯ

ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຘາເນສິ – ‘‘ຕທາ ອຫເມວ ພາຣາຓສິເສຏ຺ຐິ ອໂຫສິ’’ນ຺ຕິຯ

ເວຣິຊາຕກວຓ຺ຓນາ ຕຕິຍາຯ

[໑໐໔] ໔ຯ ມິຕ຺ຕວິນ຺ທກຊາຕກວຓ຺ຓນາ

ຈຕຸພ຺ຠິ ອຏ຺ຐຊ຺ຌຄມາຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ເອກໍ ທຸພ຺ພຈຠິກ຺ຂຸໍ ອາຣພ຺ຠ ກເຖສິຯ ວຕ຺ຖຸ ເຫຏ຺ຐາ ມິຕ຺ຕວິນ຺ທກຊາຕເກ ວຸຕ຺ຕນເຍນ ວິຕ຺ຖາເຣຕພ຺ພໍຯ ອິທໍ ປນ ຊາຕກໍ ກສ຺ສປພຸທ຺ຘກາລິກໍຯ ຕສ຺ມິຎ຺ຫິ ກາເລ ອຸຣຈກ຺ກໍ ອຸກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ນິຣເຍ ປຈ຺ຈມາໂນ ເອໂກ ເນຣຍິກສຕ຺ໂຕ ‘‘ຠນ຺ເຕ, ກິໍ ນຸ ໂຂ ປາປກມ຺ມໍ ອກາສິ’’ນ຺ຕິ ໂພຘິສຕ຺ຕໍ ປຸຈ຺ຉິຯ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ‘‘ຕຍາ ອິທຎ຺ຈິທຎ຺ຈ ປາປກມ຺ມໍ ກຕ’’ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໐໔ຯ

‘‘ຈຕຸພ຺ຠິ ອຏ຺ຐຊ຺ຌຄມາ, ອຏ຺ຐາຫິປິ ຈ ໂສລສ;

ໂສລສາຫິ ຈ ພາຕ຺ຕິໍສ, ອຕ຺ຣິຈ຺ຉໍ ຈກ຺ກມາສໂທ;

ອິຈ຺ຉາຫຕສ຺ສ ໂປສ຺ສສ຺ສ, ຈກ຺ກໍ ຠມຕິ ມຕ຺ຖເກ’’ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ຈຕຸພ຺ກິ ອຍ຺ຄຊ຺ຊຄມາຕິ ສມຸທ຺ທນ຺ຕເຣ ຈຕສ຺ໂສ ວິມານເປຕິໂຍ ລກິຕ຺ວາ ຕາຫິ ອສມ຺ຕຸຍ຺ໂຄ ອຕ຺ຣິຈ຺ຉຕາຍ ປຣໂຕ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອປ຺ຣາ ອຍ຺ຄ ອສິຄໂຕສີຕິ ອຕ຺ໂຖ຺ ເສສປທທ຺ວເຍປິ ເອເສວ ນໂຍ຺ ອຕ຺ຣິຈ຺ຉໍ ຈກ຺ກມາສໂທຕິ ເອວໍ ສກລາເກນ ອສມ຺ຕຸຍ຺ໂຄ ອຕ຺ຣ ອຕ຺ຣ ອິຈ຺ຉນ຺ໂຕ ປຣໂຕ ປຣໂຕ ລາກໍ ປຕ຺ເຖນ຺ໂຕ ອິທານິ ຈກ຺ກມາສໂທ ອິທໍ ອຸຣຈກ຺ກໍ ປຕ຺ໂຕສີ຺ ຕສ຺ສ ເຕ ເອວໍ ອິຈ຺ຉາຫຕສ຺ສ ໂປ໌ສສ຺ສ ຕຕ຺ຫາຍ ຫຕສ຺ສ ອຸປ໌ຫຕສ຺ສ ຕວ ຈກ຺ກໍ ກມຕິ ມຕ຺ຖເກ຺ ປາສາຕຈກ຺ກໍ, ອຍຈກ຺ກນ຺ຕິ ອິເມສຸ ທ຺ວີສຸ ອຸຣສາຣໍ ອຍຈກ຺ກໍ ຕສ຺ສ ມຕ຺ຖເກ ປຸນປ຺ປຸນໍ ປຕນວເສນ ກມນ຺ຕໍ ທິສ຺ວາ ເອວມາຫ຺ ວຕ຺ວາ ຈ ປນ ອຕ຺ຕໂນ ເທວໂລກເມວ ຄໂຕ຺ ໂສປິ ເນຣຍິກສຕ຺ໂຕ ອຕ຺ຕໂນ ປາເປ ຂີເຕ ຍຖາກມ຺ມໍ ຄໂຕ຺

ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ຊມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຊາເນສີ – ‘‘ຕທາ ມິຕ຺ຕວິນ຺ທໂກ ທຸພ຺ພຈກິກ຺ຂຸ ອໂຫສີ, ເທວປຸຕ຺ໂຕ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິ’’ນ຺ຕິ຺

ມິຕ຺ຕວິນ຺ທກຊາຕກວຕ຺ຕນາ ຈຕຸຕ຺ຖາ຺

[໑໐໔] ໔຺ ທຸພ຺ພລກຍ຺ຄຊາຕກວຕ຺ຕນາ

ພຫຸມ຺ເປຕໍວເນ ກຍ຺ຄນ຺ຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ເອກໍ ອຸຕ຺ຕສິຕກິກ຺ຂຸໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສີ຺ ໂສ ກິຣ ສາວຕ຺ຖິວາສີ ເອໂກ ກຸລປຸຕ຺ໂຕ ສຕ຺ຖຸ ຊມ຺ມເທສນໍ ສຸຕ຺ວາ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ມຣຕກິຣຸໂກ ອໂຫສີ, ຣຕ຺ຕິຍ຺ຄານທິວາຍ຺ຄາເນສຸ ວາຕສ຺ສ ວາ ວິຊນ຺ຕສ຺ສ ສຸກ຺ຂທຕ຺ຫກສ຺ສ ວາ ປຕນ຺ຕສ຺ສ ປກ຺ຂິຈຕຸປ຺ປທານໍ ວາ ສທ຺ທໍ ສຸຕ຺ວາ ມຣຕາກຍຕຊ຺ຊິໂຕ ມຫາຣວໍ ຣວນ຺ໂຕ ປ຺ລາຍຕິ຺ ຕສ຺ສ ທິ ‘‘ມຣິຕພ຺ພໍ ມຍາ’’ຕິ ສຕິມຕ຺ຕມ຺ປິ ນຕ຺ຖິ຺ ສເຈ ທິ ໂສ ‘‘ອຫໍ ມຣິສ຺ສາມິ’’ຕິ ຊາເນຍ຺ຍ, ນ ມຣຕໍ ກາເຍຍ຺ຍ຺ ມຣຕສ຺ສຕິກມ຺ມຍ຺ຄານສ຺ສ ປນ ຕສ຺ສ ອກາວິຕຕ຺ຕາວ ກາຍຕິ ຺ ຕສ຺ສ ໂສ ມຣຕກິຣຸກກາໂວ ກິກ຺ຂຸສງ຺ເຍ ປາກໂຍ ຊາໂຕ຺

ອເຖກທິວສໍ ຊມ຺ມສກາຍໍ ກິກ຺ຂູ ກຖໍ ສມຸຍ຺ຄາເປສຸໍ ‘‘ອາວຸໂສ, ອສຸໂກ ນາມ ກິກ຺ຂຸ ມຣຕກິຣຸໂກ ມຣຕໍ ກາຍຕິ, ກິກ຺ຂຸນາ ນາມ ‘ອວສ຺ສໍ ມຍາ ມຣິຕພ຺ພ’ນ຺ຕິ ມຣຕສ຺ສຕິກມ຺ມຍ຺ຄານໍ ກາເວຕຸໍ ວຍ຺ຍຕີ’’ຕິ຺ ສຕ຺ຖາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ກາຍ ນຸຕ຺ຖ, ກິກ຺ຂເວ, ເອຕຣທິ ກຖາຍ ສນ຺ນິສິນ຺ນາ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ‘‘ອິມາຍ ນາມາ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ຕໍ ກິກ຺ຂຸໍ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ‘‘ສຈ຺ຈໍ ກິຣ ຕ຺ວໍ ມຣຕກິຣຸໂກ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ‘‘ສຈ຺ຈໍ, ກນ຺ເຕ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ກິກ຺ຂເວ, ມາ ເອຕສ຺ສ ກິກ຺ຂຸໂນ ອນຕ຺ຕມນາ ໂຫຖ, ນາຍໍ ອິທາເນວ ມຣຕກິຣຸໂກ, ປຸພ຺ເພປິ ມຣຕກິຣຸໂກເຍວາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣິ຺

ອຕີເຕ ພາຣາຕສິຍໍ ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ເຕ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ເຕ ໂພຊິສຕ຺ໂຕ ຫິມວນ຺ເຕ ຣຸກ຺ຂເທວຕາ ຫຸຕ຺ວາ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ຺ ຕສ຺ມິ ກາເລ ພາຣາຕສິຣາຊາ ອຕ຺ຕໂນ ມງ຺ຄລຫຕ຺ຖິ ອາເນຍ຺ຊກາຣຕໍ ສິກ຺ຂາເປຕຸໍ ຫຕ຺ຖາຈຣິຍານໍ ອທາສິ຺ ຕໍ ອາລຸອາເນ ນິຈ຺ຈລໍ ພນ຺ຊິຕ຺ວາ ໂຕມຣຫຕ຺ຖາ ມນຸສ຺ສາ ປຣິວາເຣຕ຺ວາ ອາເນຍ຺ຊກາຣຕໍ ກາເຣນ຺ຕິ຺ ໂສ ຕໍ ກາຣຕໍ ກາຣິຍມາໂນ ເວທນໍ ອຊິວາເສຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ໂຕ ອາລຸອານໍ ກິນ຺ທິຕ຺ວາ ມນຸສ຺ເສ ປລາເປຕ຺ວາ ຫິມວນ຺ຕໍ ປາວິສີ຺ ມນຸສ຺ສາ ຕໍ ຄເຫຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ຕາ ນິວຕ຺ຕີສ຺ຸ ໂສ ຕຕ຺ຖ ມຣຕກິຣຸໂກ ອໂຫສີ, ວາຕສທ຺ທານິ ສຸຕ຺ວາ ກມ຺ປມາໂນ ມຣຕາກຍຕຊ຺ຊິໂຕ ໂສຕ຺ໜໍ ວິຊຸນິຕ຺ວາ ເວເຄນ ປລາຍຕິ, ອາລຸອາເນ ພນ຺ຊິຕ຺ວາ ອາເນຍ຺ຊກາຣຕໍ ກຣຕກາໂລ ວິຍສ຺ສ ໂຫຕິ, ກາຍສ຺ສາທໍ ວາ ຈິຕ຺ຕສ຺ສາທໍ ວາ ອລກນ຺ໂຕ ກມ຺ປມາໂນ ວິຈຣຕິ຺

ຣຸກ຺ຂເທວຕາ ຕໍ ທິສ຺ວາ ຂນ຺ຊວິຍເປ ຄຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໐໔຺

‘‘ພຫຸມ຺ເປຕໍ ວເນ ກຍ຺ຄໍ, ວາໂຕ ກລ຺ຊຕິ ທຸພ຺ພລໍ;

ຕສ຺ສ ເຈ ກາຍສິ ນາຄ, ກິໂສ ນູນ ກວິສ຺ສສີ’’ຕິ຺

ຕຕ຺ຖາຍໍ ປິຕ຺ຫຕ຺ໂຖ – ຍໍ ເອຕໍ ທຸພ຺ພລໍ ກຍ຺ຄໍ ປຸຣຕ຺ຖິມາທິເກໂທ ວາໂຕ ກລ຺ຊຕິ, ຕໍ ອິມສ຺ມິ ວເນ ພຫຸໍ ສຸລກໍ, ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ສໍ

ວິຊ຺ຊຕິ។ ສເຈ ຕ຺ວໍ ຕສ຺ສ ກາຍສິ, ເອວໍ ສນ຺ເຕ ນິຈ຺ຈໍ ກີເຕ ມໍສໂລຫິຕກ຺ຂຍໍ ປ຺ຕ຺ວາ ກີເສ ນູນ ກວິສ຺ສສີ, ອິມສ຺ມີ ປນ ວເນ ຕວ ກາຍໍ ນາມ ນຕ຺ຖິ, ຕສ຺ມາ ອີເຕ ປຍ຺ຄາຍ ມາ ກາຍີຕິ។

ເອວໍ ເທວຕາ ຕສ຺ສ ໂອວາທໍ ອທາສິ, ໂສປີ ຕໂຕ ປຍ຺ຄາຍ ນິພ຺ພໂຍ ອໂຫສິ។

ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ທມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ສຈ຺ຈານິ ປກາເສຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມທາເນສິ, ສຈ຺ຈປຣິໂຍສາເນ ໂສ ກິກ຺ຂຸ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜເລ ປຕິຍ຺ຖຫີ។ ‘‘ຕທາ ນາໂຄ ອຍໍ ກິກ຺ຂຸ ອໂຫສິ, ຣຸກ຺ຂເທວຕາ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິ’’ນ຺ຕິ។

ທຸພ຺ພລກຍ຺ຖຊາຕກວຕ຺ຕນາ ປຖ຺ຈມາ។

[໑໐໖] ໖។ ອຸທຖ຺ຈນີຊາຕກວຕ຺ຕນາ

ສຸຂໍ ວຕ ມໍ ຊີວນ຺ຕນ຺ຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ຖຸລ຺ລກຸມາຣິກາປໂລກນໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິ។ ວຕ຺ຖຸ ເຕຣສກນິປາເຕ ຈູລ຺ລອນາຣທກສ຺ສປຊາຕເກ (ຊາ។ ໑។໑໓។໔໐ ອາທໂຍ) ອາວີ ກວິສ຺ສຕິ។ ຕໍ ປນ ກິກ຺ຂຸໍ ສຕ຺ຖາ ‘‘ສຈ຺ຈໍ ກິຣ ຕ຺ວໍ ກິກ຺ຂຸ ອຸກ຺ກຕ຺ຖິໂຕສີ’’ຕິ ປຸຈ຺ຊິຕ຺ວາ ‘‘ສຈ຺ຈໍ, ກຄວາ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ກຕ຺ຖ ເຕ ຈິຕ຺ຕໍ ປຝິພຖ຺ທ’’ນ຺ຕິ ປຸຈ຺ຊິ។ ໂສ ‘‘ເອກິສ຺ສາ ຖຸລ຺ລກຸມາຣິກາຍາ’’ຕິ ອາຫ។ ອຖ ນໍ ສຕ຺ຖາ ‘‘ອຍໍ ເຕ ກິກ຺ຂຸ ອນຕ຺ຖກາຣິກາ, ປຸພ຺ເພປີ ຕ຺ວໍ ເອຕໍ ນິສ຺ສາຍ ສີລພ຺ຍສນໍ ປຕ຺ວາ ກມ຺ປນ຺ໂຕ ວິຈຣມາໂນ ປຕ຺ທິເຕ ນິສ຺ສາຍ ສຸຂໍ ລກີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣິ។

ອຕີເຕ ພາຣາຕສິຍໍ ພຸຣຫ຺ມທຕ຺ເຕ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ເຕຕິ ອຕີຕວຕ຺ຖຸປີ ຈູລ຺ລອນາຣທກສ຺ສປຊາຕເກເຍວ ອາວີ ກວິສ຺ສຕິ។ ຕທາ ປນ ໂພຣິສຕ຺ໂຕ ສາຍໍ ຜລາຜເລ ອາທາຍ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ປຕ຺ຕສາລາທ຺ວາຣໍ ວິວຣິຕ຺ວາ ປວິສິຕ຺ວາ ປຸຕ຺ຕໍ ຈູລ຺ລຕາປສໍ ເອຕທໂວຈ ‘‘ຕາຕ, ຕ຺ວໍ ອຖ຺ເຜສຸ ທິວເສສຸ ທາຣູນີ ອາຫຣສິ, ປານີຍໍ ປຣິໂກຊນີຍໍ ອາຫຣສິ, ອຄ຺ຄີ ກໂຣສິ, ອຊ຺ຊ ປນ ເອກມ຺ປີ ອກຕ຺ວາ ກສ຺ມາ ທຸມ຺ມຸໂຂ ປຊ຺ຊາຍນ຺ໂຕ ນິປນ຺ໂນສີ’’ຕິ? ‘‘ຕາຕ, ຕຸມ຺ເຫສຸ ຜລາຜລຕ຺ຖາຍ ຄເຕສຸ ເອກາ ອິຕ຺ຖີ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ມໍ ປໂລເກຕ຺ວາ ອາທາຍ ຄນ຺ຕຸໍ ອາຣກີ, ອທໍ ປນ ‘ຕຸມ຺ເຫຫີ ວິສ຺ສຊ຺ຊິໂຕ ຄມິສ຺ສາມີ’ຕິ ນ ຄຈ຺ຊີ, ອສ຺ກຍ຺ຖາເນ ປນ ນໍ ນິສີທາເປຕ຺ວາ ອາຄໂຕມ຺ຫີ, ອິທານິ ຄຈ຺ຊາມທໍ ຕາຕາ’’ຕິ។ ໂພຣິສຕ຺ໂຕ ‘‘ນ ສກ຺ກາ ເອຕໍ ນິວຕ຺ເຕຕຸ’’ນ຺ຕິ ຄຕ຺ວາ ‘‘ເຕນ ທິ, ຕາຕ, ຄຈ຺ຊ, ເອສາ ປນ ຕໍ ເນຕ຺ວາ ຍທາ ມຈ຺ຊມໍສາທີນີ ວາ ຂາທິຕຸກາມາ ກວິສ຺ສຕິ, ສປ຺ປິໂລຕຕຕ຺ທຸລາທີຫີ ວາ ປນສ຺ສາ ອຕ຺ໂຖ ກວິສ຺ສຕິ, ຕທາ ‘ອິທຖ຺ຈິທຖ຺ຈາຫຣາ’ຕິ ຕໍ ກີລເມສ຺ສຕິ។ ຕທາ ມຍ຺ຫໍ ຄຸຕໍ ສຣິຕ຺ວາ ປລາຍິຕ຺ວາ ອີເຜວ ອາຄຈ຺ເຊຍ຺ຍາສີ’’ຕິ ວິສ຺ສຊ຺ເຊສິ។ ໂສ ຕາຍ ສທ຺ທິ ມນ຺ສ຺ສປຖໍ ອຄມາສິ។ ອຖ ນໍ ສາ ອຕ຺ຕໂນ ວສໍ ຄເມຕ຺ວາ ‘‘ມໍສໍ ອາຫຣ, ມຈ຺ຊໍ ອາຫຣາ’’ຕິ ເຍນ ເຍນ ອຕ຺ຖິກາ ໂຫຕິ, ຕໍ ຕໍ ອາຫຣາເປຕິ។ ຕທາ ໂສ ‘‘ອຍໍ ມໍ ອຕ຺ຕໂນ ທາສໍ ວິຍ ກມ຺ມກາຣໍ ວິຍ ຈ ກຕ຺ວາ ປີລ຺ເອຕີ’’ຕິ ປລາຍິຕ຺ວາ ປິຕຸ ສນ຺ຕິກໍ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ປິຕຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ຖິຕໂກວ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໐໖។

‘‘ສຸຂໍ ວຕ ມໍ ຊີວນ຺ຕໍ, ປຈມານາ ອຸທຖ຺ຈນີ;

ໂຈຣີ ຊາຍປ຺ປວາເທນ, ເຕລໍ ໂລຕຖ຺ຈ ຍາຈຕີ’’ຕິ។

ຕຕ຺ຖ ສຸຂໍ ວຕ ມໍ ຊີວນ຺ຕນ຺ຕິ ຕາຕ, ຕຸມ຺ຫາກໍ ສນ຺ຕິເກ ມໍ ສຸຂໍ ຊີວນ຺ຕໍ។ ປຈມານາຕິ ຕາປຍມານາ ປີລ຺ອຍມານາ, ຍໍ ຍໍ ວາ ຂາທິຕຸກາມາ ໂຫຕິ, ຕໍ ຕໍ ປຈມານາ។ ອຸທກໍ ອຖ຺ຈນ຺ຕິ ເອຕາຍາຕິ ອຸທຖ຺ຈນີ, ຈາຝິໂຕ ວາ ກູປໂຕ ວາ ອຸທເກາສ຺ສິຖ຺ຈນຜຝິກາເຍຕໍ ນາມໍ។ ສາ ປນ ອຸທຖ຺ຈນີ ວິຍ, ອຸທກໍ ວິຍ ຜຝິກາ, ເຍນ ເຍນຕ຺ຖິກາ ໂຫຕິ, ຕໍ ຕໍ ອາກຖ຺ຒຕິເຍວາຕິ ອຕ຺ໂຖ ។ ໂຈຣີ ຊາຍປ຺ປວາເທນາຕິ ‘‘ກຣິຍາ’’ຕິ ນາເມນ ເອກາ ໂຈຣີ ມໍ ມຣຸຣວຈເນນ ອຸປລາເປຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ເນຕ຺ວາ ເຕລໍ ໂລຕຖ຺ຈ ຍຖ຺ຈ ອຖ຺ຍໍ ອິຈ຺ຊຕິ, ຕໍ ສພ຺ພໍ ຍາຈຕິ, ທາສໍ ວິຍ ກມ຺ມກາຣໍ ວິຍ ຈ ກຕ຺ວາ ອາຫຣາເປຕີຕິ ຕສ຺ສາ ອຄຸຕໍ ກເຖສິ។

ອຖ ນໍ ໂພຣິສຕ຺ໂຕ ອສ຺ສາເສຕ຺ວາ ‘‘ໂຫຕຸ, ຕາຕ, ເອຫິ ຕ຺ວໍ ເມຕ຺ຕໍ ກາເວຫິ, ກຣຸຕໍ ກາເວຫີ’’ຕິ ຈຕ຺ຕາໂຣ ພຸຣຫ຺ມວິຫາເຣ ອາ

ຈິກ຺ຂິ, ອາຈິກ຺ຂິຕ຺ວາ ກສິຓປຣິກມ຺ມໍ ອາຈິກ຺ຂິຯ ໂສ ນ ຈິຣສ຺ເສວ ອຠິລ຺ຓາ ຈ ສມາປຕ຺ຕິໂຍ ຈ ອຸປ຺ປາເທຕ຺ວາ ພ຺ຣຫ຺ມວິຫາເຣ ຠາເວຕ຺ວາ ສທ຺ຘີ ປີຕຣາ ພ຺ຣຫ຺ມໂລເກ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຯ

ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ສຈ຺ຈານິ ປກາເສຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຘາເນສິ, ສຈ຺ຈປຣິໂຍສາເນ ໂສ ຠິກ຺ຂຸ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜເລ ປຕິຏ຺ຐຫີຯ

“ຕທາ ຖຸລ຺ລກຸມາຣິກາວ ເອຕຣຫິ ຖຸລ຺ລກຸມາຣິກາຯ ຈູຬຕາປໂສ ອຸກ຺ກຓ຺ຐິຕຠິກ຺ຂຸ ອໂຫສິ, ປີຕາ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສີ”ນ຺ຕິຯ

ອຸທລ຺ຈນິຊາຕກວຓ຺ຓນາ ຉຏ຺ຐາຯ

[໑໐໗] ໗ຯ ສາລິຕ຺ຕກຊາຕກວຓ຺ຓນາ

ສາຘູໂຂ ສິປ຺ປກໍ ນາມາຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ເອກໍ ຫໍສປ຺ຫຣນກໍ ຠິກ຺ຂຸໍ ອາຣພ຺ຠ ກເຖສິຯ ໂສ ກິເຣໂກ ສາວຕ຺ຖິວາສີ ກຸລປຸຕ຺ໂຕ ສາລິຕ຺ຕກສິປ຺ເປ ນິປ຺ຜຕ຺ຕີ ປຕ຺ໂຕຯ “ສາລິຕ຺ຕກສິປ຺ປ”ນ຺ຕິ ສກ຺ຂຣາຂິປນສິປ຺ປໍ ວຸຈ຺ຈຕິຯ ໂສ ເອກທິວສໍ ຘມ຺ມໍ ສຸຕ຺ວາ ສາສເນ ອຸຣໍ ທຕ຺ວາ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ອຸປສມ຺ປທໍ ລຠິ, ນ ປນ ສິກ຺ຂາກາໂມ, ນ ປຏິປຕ຺ຕິສາຣໂກ ອໂຫສິຯ ໂສ ເອກທິວສໍ ເອກໍ ທຫຣຠິກ຺ຂຸໍ ອາທາຍ ອຈິຣວຕີ ຄນ຺ຕ຺ວາ ນ຺ຫາຍິຕ຺ວາ ນທີຕີເຣ ອຏ຺ຐາສິຯ ຕສ຺ມິ ສມເຍ ທ຺ເວ ເສຕຫໍສາ ອາກາເສນ ຄຈ຺ຉນ຺ຕິຯ ໂສ ຕໍ ທຫຣໍ ອາຫ “ອິມໍ ປຈ຺ຉິມຫໍສໍ ສກ຺ຂຣາຍ ອກ຺ຂິມ຺ຫິ ປຫຣິຕ຺ວາ ປາທມູເລ ປາເຕມີ”ຕິຯ ອິຕໂຣ “ກຖໍ ປາເຕສ຺ສສິ, ນ ສກ຺ຂິສ຺ສສິ ປຫຣິຕຸ”ນ຺ຕິ ອາຫຯ ອິຕໂຣ “ຕິຏ຺ຐຕຸ ຕາວສ຺ສ ໂອຣໂຕ ອກ຺ຂິ, ປຣໂຕ ອກ຺ຂິມ຺ຫິ ຕໍ ປຫຣາມີ”ຕິຯ ອິທານິ ປນ ຕ຺ວໍ ອສນ຺ຕໍ ກເຖສີຕິຯ “ເຕນ ຫິ ອຸປຘາເຣຫີ”ຕິ ເອກໍ ຕິຂິຓສກ຺ຂຣໍ ຄເຫຕ຺ວາ ອງ຺ຄຸລິຍາ ປຣິຍນ຺ເຕ ກຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ຫໍສສ຺ສ ປຈ຺ຉໂຕ ຂິປີຯ ສາ “ຣຸ”ນ຺ຕິ ສທ຺ທໍ ອກາສິ, ຫໍໂສ “ປຣິສ຺ສເຍນ ຠວິຕພ຺ພ”ນ຺ຕິ ນິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ສທ຺ທໍ ໂສຕຸໍ ອາຣຠິຯ ອິຕໂຣ ຕສ຺ມິ ຂເຓ ເອກໍ ວຏ຺ຏສກ຺ຂຣໍ ຄເຫຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ນິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ໂອໂລເກນ຺ຕສ຺ສ ປຣກາເຄ ອກ຺ຂີ ປຫຣິຯ ສກ຺ຂຣາ ອິຕຣມ຺ປິ ອກ຺ຂີ ວິນິວິຊ຺ຊິຕ຺ວາ ຄຕາຯ ຫໍໂສ ມຫາຣວໍ ຣວນ຺ໂຕ ປາທມູເລເຍວ ປຕິຯ ຕໂຕ ຕໂຕ ຠິກ຺ຂູ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ຄຣຫິຕ຺ວາ “ອນນຸຈ຺ຉວິກໍ ເຕ ກຕ”ນ຺ຕິ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ເນຕ຺ວາ “ຠນ຺ເຕ, ອິມິນາ ອິທໍ ນາມ ກຕ”ນ຺ຕິ ຕມຕ຺ຖໍ ອາໂຣເຈສຸໍຯ ສຕ຺ຖາ ຕໍ ຠິກ຺ຂຸໍ ຄຣຫິຕ຺ວາ “ນ, ຠິກ຺ຂເວ, ອິທາເນເວສ ເອຕສ຺ມີ ສິປ຺ເປ ກຸສໂລ, ປຸພ຺ເພປິ ກຸສໂລເຍວ ອໂຫສີ”ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣິຯ

ອຕີເຕ ພາຣາຓສິຍໍ ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ເຕ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ເຕ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ຕສ຺ສ ອມຈ຺ໂຈ ອໂຫສິຯ ຕສ຺ມິ ກາເລ ຣລ຺ໂຍ ປຸໂຣຫິໂຕ ອຕິມຸຂໂຣ ໂຫຕິ ພຫຸກາຓີ, ຕສ຺ມິ ກເຖນ຺ເຕ ອາຣທ຺ເຘ ອລ຺ເລ ໂອກາສເມວ ນ ລຠນ຺ຕິຯ ຣາຊາ ຈິນ຺ເຕສິ “ກທາ ນຸ ໂຂ ເອຕສ຺ສ ວຈນຸປຈ຺ເຉທກໍ ກລ຺ຈິ ລຠິສ຺ສາມີ”ຕິຯ ໂສ ຕໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ຕຖາຣູປໍ ເອກໍ ອຸປຘາເຣນ຺ໂຕ ວິຈຣຕິຯ ຕສ຺ມິ ກາເລ ພາຣາຓສິຍໍ ເອໂກ ປີຖສປ຺ປີ ສກ຺ຂຣາຂິປນສິປ຺ເປ ນິປ຺ຜຕ຺ຕີ ປຕ຺ໂຕ ໂຫຕິຯ ຄາມທາຣກາ ຕໍ ຣຖກໍ ອາໂຣເປຕ຺ວາ ອາກຑ຺ຒມານາ ພາຣາຓສິນ ຄຣທ຺ວາຣມູເລ ເອໂກ ວິຏປສມ຺ປນ຺ໂນ ມຫານິຄ຺ໂຣໂຘ ອຕ຺ຖິ, ຕຕ຺ຖ ອາເນຕ຺ວາ ສມ຺ປຣິວາເຣຕ຺ວາ ກາກຓິກາທີນິ ທຕ຺ວາ “ຫຕ຺ຖິຣູປກໍ ກຣ, ອສ຺ສຣູປກໍ ກຣາ”ຕິ ວທນ຺ຕິຯ ໂສ ສກ຺ຂຣາ ຂິປິຕ຺ວາ ຂິປິຕ຺ວາ ນິຄ຺ໂຣຘປຕ຺ເຕສຸ ນານາຣູປານິ ທສ຺ເສຕິ, ສພ຺ພານິ ປຕ຺ຕານິ ຉິທ຺ທາວຉິທ຺ທາເນວ ອເຫສຸໍຯ

ອຖ ພາຣາຓສິຣາຊາ ອຸຍ຺ຍານໍ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ຕໍ ຖານໍ ປາປຸຓິຯ ອຸສ຺ສາຣຓາກເຍນ ສພ຺ເພ ທາຣກາ ປລາຍິສຸ, ປີຖສປ຺ປີ ຕຕ຺ເຖວ ນິປ຺ຊ຺ຊິຯ ຣາຊາ ນິຄ຺ໂຣຘມູລໍ ປຕ຺ວາ ຣເຖ ນິສິນ຺ໂນ ປຕ຺ຕານໍ ຉິທ຺ທຕາຍ ຉາຍໍ ກພຣກພຣໍ ທິສ຺ວາ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ສພ຺ເພສໍ ປຕ຺ຕານໍ ຉິທ຺ທກາວໍ ທິສ຺ວາ “ເກເນຕານິ ເອວໍ ກຕານີ”ຕິ ປຸຈ຺ຉິຯ “ປີຖສປ຺ປີນາ, ເທວາ”ຕິຯ ຣາຊາ “ອິມໍ ນິສ຺ສາຍ ພ຺ຣາຫ຺ມຓສ຺ສ ວຈນຸປຈ຺ເຉທໍ ກາຕຸໍ ສກ຺ກາ ຠວິສ຺ສຕີ”ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ “ກຫໍ, ຄເຓ, ປີຖສປ຺ປີ”ຕິ ປຸຈ຺ຉິຯ ວິຈິນນ຺ຕາ ມູລນ຺ຕເຣ ນິປນ຺ນໍ ທິສ຺ວາ “ອຍໍ, ເທວາ”ຕິ ອາຫໍສຸຯ ຣາຊາ ນໍ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ປຣິສໍ ອຸສ຺ສາເຣຕ຺ວາ ປຸຈ຺ຉິ “ອມ຺ຫາກໍ ສນ຺ຕິເກ ເອໂກ ມຸຂຣພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ອຕ຺ຖິ, ສກ຺ຂິສ຺ສສິ ຕໍ ນິສ຺ສທ຺ທໍ ກາຕຸ”ນ຺ຕິຯ ນາຬິມຕ຺ຕາ ອຊລຓ຺ຑິກາ ລຠນ຺ໂຕ ສກ຺ຂິສ຺ສາມິ, ເທວາຕິຯ ຣາຊາ ປີຖສປ຺ປີ ຆຣໍ ເນຕ຺ວາ ອນ຺ໂຕສາຓິຍໍ ນິສີທາເປຕ຺ວາ ສາຓິຍໍ ຉິທ຺ທໍ ກາເຣຕ຺ວາ ພ຺ຣາຫ຺ມຓສ຺ສ ຉິທ຺ທາຠິມຸຂໍ ອາສນໍ ປລ຺ຓເປຕ຺ວາ ນາຬິມຕ຺ຕາ ສຸກ຺ຂາ ອຊລຓ຺ຑິກາ ປີຖສປ຺ປິສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ຖປາເປຕ຺ວາ ພ຺ຣາຫ຺ມຓໍ ອຸປຏ຺ຐານກາເລ ອາຄຕໍ ຕສ຺ມິ ອາສເນ ນິສີທາເປຕ຺ວາ ກຖໍ ສມຸຏ຺ຐາເປສິຯ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ອລ຺ເລສໍ ໂອກາສໍ ອທຕ຺ວາ ຣລ຺ຓາ ສທ຺ຘີ ກເຖຕຸໍ ອາຣຠິຯ ອຖສ຺ສ ໂສ ປີຖສປ຺ປີ ສາຓິຈ຺ຉິທ຺ເທນ ເອເກກໍ ອຊລຓ຺ຑິກໍ ປຈ຺ຉິຍໍ ປເວເສນ຺ໂຕ ວິຍ ຕາລຸຕລມ຺ຫິເຍວ ປາເຕຕິ, ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ອາຄຕາຄຕໍ ນາຬິຍໍ

ເຕສໍ ປເວເສນ຺ໂຕ ວິຍ ຄິລຕິ, ສພ຺ພາ ປຣິກ຺ຂຍໍ ຄມິສຸ។ ຕສ຺ເສຕາ ນາລຸອິມຕ຺ຕາ ອຊລຕ຺ທິກາ ກຸຈ຺ລີ ປວິຍ຺ຖາ ອທ຺ຍາ ລຸຫາກມຕ຺ຕາ ອເຫສ຺ຸ។

ຣາຊາ ຕາສໍ ປຣິກ຺ຂີຕາກາວໍ ລຕ຺ວາ ອາຫ – ''ອາຈຣິຍ, ຕຸມ຺ເຫ ອຕິມຸຂຣຕາຍ ນາລຸອິມຕ຺ຕາ ອຊລຕ຺ທິກາ ຄິລນ຺ຕາ ກິຍ຺ຈິ ນ ຊານິຕ຺ຖ, ອິໂຕ ທານິ ອຸຕ຺ຕຣິ ຊີຣາເປຕຸໍ ນ ສກ຺ຂິສ຺ສຖ។ ຄຈ຺ລຖ, ປີຢງຄຸທກໍ ປີວິຕ຺ວາ ລທ຺ເທຕ຺ວາ ອຕ຺ຕາໂນ ອໂຣຄໍ ກໂຣຖາ''ຕິ ພຸຣາທ຺ມໂຕ ຕໂຕ ປຍ຺ຖາຍ ປີທິຕມຸໂຂ ວິຍ ທຸຕ຺ວາ ກເຖນ຺ເຕນາປີ ສທ຺ທີ ອກຖນສີໂລ ອໂທສີ។ ຣາຊາ ''ອິມິນາ ເມ ກຕ຺ຕສ຺ຂໍ ກຕ''ນ຺ຕິ ປີຖສປ຺ປີສ຺ສ ສຕສຫສ຺ສຸຍ຺ຖານເກ ຈຕູສຸ ທິສາສຸ ຈຕ຺ຕາໂຣ ຄາເມ ອທາສີ។ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ຣາຊານໍ ອຸປສງກ ມິຕ຺ວາ ''ເທວ, ສິປ຺ປໍ ນາມ ໂລເກ ປຕ຺ທິເຕທິ ອຸຄ຺ຄທິຕພ຺ພໍ, ປີຖສປ຺ປີນາ ສາລິຕ຺ຕກມຕ຺ເຕນາປີ ອຍໍ ສມ຺ປຕ຺ຕິ ລທ຺ຊາ''ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາທ –

໑໐໗។

''ສາຊຸ ໂຂ ສິປ຺ປກໍ ນາມ, ອປິ ຍາທິສ ກີທິສໍ;

ປສ຺ສ ຂລຸຊປ຺ປຫາເຣນ, ລທ຺ຊາ ຄາມາ ຈຕຸທ຺ທິສາ''ຕິ។

ຕຕ຺ຖ ປສ຺ສ ຂລຸຊປ຺ປຫາເຣນາຕິ ປສ຺ສ, ມຫາຣາຊ, ອິມິນາ ຂລຸຊປີຖສປ຺ປີນາ ອຊລຕ຺ທິກາປຫາເຣນ ຈຕຸທ຺ທິສາ ຈຕ຺ຕາໂຣ ຄາມາ ລທ຺ຊາ, ອຍ຺ເຍສໍ ສິປ຺ປານໍ ໂກ ອານິສໍສປຣິຈ຺ເຊໂທຕິ ສິປ຺ປຄຸຕໍ ກເຖສີ។

ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ຊມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຊາເນສິ – ''ຕທາ ປີຖສປ຺ປີ ອຍໍ ກິກ຺ຂຸ ອໂທສິ, ຣາຊາ ອານນ຺ໂທ, ປຕ຺ທິ ຕາມຈ຺ໂຈ ປນ ອທເມວ ອໂທສິ''ນ຺ຕິ។

ສາລິຕ຺ຕກຊາຕກວຕ຺ຕນາ ສຕ຺ຕມາ។

[໑໐໘] ໘។ ພາທິຍຊາຕກວຕ຺ຕນາ

ສິກ຺ເຂຍ຺ຍສິກ຺ຂິຕພ຺ພານີຕີ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເວສາລີ ອຸປນິສ຺ສາຍ ມຫາວເນ ກູຍາຄາຣສາລາຍໍ ວິຫຣນ຺ໂຕ ເອກໍ ລິຈ຺ລວີ ອາຣພ຺ກ ກເຖສີ។ ໂສ ກິຣ ລິຈ຺ລວີຣາຊາ ສທ຺ໂຊ ປສນ຺ໂນ ພຸທ຺ຊປ຺ປມຸຂໍ ກິກ຺ຂຸສງຟໍ ນິມນ຺ເຕຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ນິເວສເນ ມຫາທານໍ ປວຕ຺ເຕ ສີ។ ກຣິຍາ ປນສ຺ສ ຖູລງຄປ຺ຈ຺ຈງຄາ ອຸທ຺ຊຸມາຕກນິມິຕ຺ຕສທິສາ ອນາກປ຺ປສມ຺ປນ຺ນາ ອໂທສີ។ ສຕ຺ຖາ ກຕ຺ຕກິຈ຺ຈາວສາເນ ອນຸໂມທນໍ ກຕ຺ວາ ວິຫາຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ກິກ຺ຂູນໍ ໂອວາທໍ ທຕ຺ວາ ຄນ຺ຊກຸຍິ ປາວິສີ។ ກິກ຺ຂູ ຊມ຺ມສກາຍໍ ກຖໍ ສມຸຍ຺ຖາເປສຸໍ ''ອາວຸໂສ, ຕສ຺ສ ນາມ ລິຈ຺ລວີຣຍ຺ໂຍ ຕາວ ອກິຣູປສ຺ສ ຕາທິສາ ກຣິຍາ ຖູລງຄປ຺ຈ຺ຈງຄາ ອນາກປ຺ປສມ຺ປນ຺ນາ, ກຖໍ ໂສ ຕາຍ ສທ຺ທີ ອກິຣມຕີ''ຕີ។ ສຕ຺ຖາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ''ກາຍ ນຸຕ຺ຖ, ກິກ຺ຂເວ, ເອຕຣທິ ກຖາຍ ສນ຺ນິສິນ຺ນາ''ຕິ ປຸຈ຺ລິຕ຺ວາ ''ອິມາຍ ນາມາ''ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ''ນ, ກິກ຺ຂເວ, ເອສ ອິທາເນວ, ປຸພ຺ເພປີ ຖູລສຣີຣາຍ ເອວ ອິຕ຺ຖິຍາ ສທ຺ທີ ອກິຣມີ''ຕິ ວຕ຺ວາ ເຕທິ ຍາຈິໂຕ ອຕີ ຕໍ ອາຫຣີ។

ອຕີເຕ ພາຣາຕສີຍໍ ພຸຣທ຺ມທຕ຺ເຕ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ເຕ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ຕສ຺ສ ອມຈ຺ໂຈ ອໂທສີ។ ອເຖກາ ຊນປທິຕ຺ຖີ ຖູລສຣີຣາ ອ ນາກປ຺ປສມ຺ປນ຺ນາ ກຕີ ກຸຣຸມານາ ຣາຊງຄຕສ຺ສ ອວິທູເຣນ ຄຈ຺ລມານາ ສຣີຣວລຸອຍ຺ຊໍ ອຸປີລຸອິຕາ ທຸຕ຺ວາ ນິວຕ຺ຖສາຍເກນ ສຣີຣໍ ປຍິຈ຺ລາເທຕ຺ວາ ນິສີທິຕ຺ວາ ສຣີຣວລຸອຍ຺ຊໍ ມຸຍ຺ຈິຕ຺ວາ ອິປ຺ປເມວ ອຸຍ຺ຖາສີ។ ຕສ຺ມີ ຂເຕ ພາຣາຕສີຣາຊາ ວາຕປາເນນ ຣາຊງຄຕໍ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ຕໍ ທິສ຺ວາ ຈິນ຺ເຕສີ ''ອຍໍ ເອວຣູເປ ອງຄຕຍ຺ຖາເນ ສຣີຣວລຸອຍ຺ຊໍ ມຸຍ຺ຈມານາ ທິໂຣຕ຺ຕປ຺ປໍ ອປ຺ປ ຫາຍ ນິວາສເນເນວ ປຍິຈ຺ລນ຺ນາ ທຸຕ຺ວາ ສຣີຣວລຸອຍ຺ຊໍ ໂມເຈຕ຺ວາ ອິປ຺ປໍ ອຸຍ຺ຖິຕາ, ອິມາຍ ນິໂຣຄາຍ ກວິຕພ຺ພໍ, ເອຕິສ຺ສາ ວຕ຺ຖຸ ວິສທໍ ກວິສ຺ສຕິ, ວິສເທ ປນ ວຕ຺ຖຸສ຺ມີ ເອໂກ ປຸຕ຺ໂຕ ລພ຺ກມາໂນ ວິສໂທ ປຸລ຺ລວາ ກວິສ຺ສຕິ, ອິມໍ ມຍາ ອຄ຺ຄມເຫສີ ກາຕຸໍ ວຍ຺ຍຕີ''ຕີ។ ໂສ ຕສ຺ສາ ອປຣິຄ຺ຄທິຕກາວໍ ລຕ຺ວາ ອາຫຣາເປຕ຺ວາ ອຄ຺ຄມເຫສີຍ຺ຖານໍ ອທາສີ។ ສາ ຕສ຺ສ ປີຍາ ອໂທສີ ມນາປາ, ນ ຈິຣສ຺ເສວ ເອກໍ ປຸຕ຺ຕໍ ວິຊາຍີ។ ໂສ ປນສ຺ສາ ປຸຕ຺ໂຕ ຈກ຺ກວຕ຺ຕີ ຣາຊາ ອໂທສີ។

ໂພຂິສຕຸໂຕ ຕສຸສາ ສມຸປຕຸຕິ ທິສຸວາ ຕຖາຣູປົ ວຈໂນກາສໍ ລທິຕຸວາ ‘‘ເທວ, ສີກຸຂິຕພຸພຍຸຕຸຕກໍ ນາມ ສິປຸປໍ ກສຸມາ ນ ສີກຸຂິຕພຸພໍ, ຍຕຸຣ ຫິ ນາມາຍໍ ມຫາປຸລຸລາ ທິໂຣຕຸຕປຸປີ ອປຸປຫາຍ ປໍຜິຈຸລນຸນາກາເຣນ ສຣີຣວລຸອຄຸຊໍ ກຸຣຸມານາ ຕຸມເຫ ອາຣາເສຕຸວາ ເອວຣູປໍ ສມຸປຕຸຕິ ປຕຸຕາ’’ຕິ ວຕຸວາ ສີກຸຂິຕພຸພຍຸຕຸຕການໍ ສິປຸປານໍ ວຕຸຕໍ ກເຖນຸໂຕ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໐໗။

‘‘ສີກຸເຂຍຸຍ ສີກຸຂິຕພຸພານີ, ສນຸຕິ ສຈຸຈນຸທິໂນ ຊນາ;

ພາຫິຍາ ຫິ ສຸຫນຸເນນ, ຣາຊານມກິຣາຂຍີ’’ຕິ။

ຕຕຸຖ ສນຸຕິ ສຈຸຈນຸທິໂນ ຊນາຕິ ເຕສຸ ເຕສຸ ສິປຸເປສຸ ສຈຸຈນຸທາ ຊນາ ອຕຸຖິເຍວ။ ພາຫິຍາຕິ ພຫິຊນປເທ ຊາຕາ ສໍວທຸຒາ ອິຕຸຖີ။ ສຸຫນຸເນນາຕິ ທິໂຣຕຸຕປຸປີ ອປຸປຫາຍ ປໍຜິຈຸລນຸເນນາກາເຣນ ຫນຸນໍ ສຸຫນຸນໍ ນາມ, ເຕນ ສຸຫນຸເນນ။ ຣາຊານມກິຣາຂ ຍີຕິ ເທວໍ ອກິຣາຂຍິຕຸວາ ອີມໍ ສມຸປຕຸຕິ ປຕຸຕາຕິ။ ເອວໍ ມຫາສຕຸໂຕ ສີກຸຂິຕພຸພຍຸຕຸຕການໍ ສິປຸປານໍ ຄຸຕໍ ກເຖສີ။

ສຕຸຖາ ອິມໍ ທມຸມເທສນໍ ອາຫຣິຕຸວາ ຊາຕກໍ ສໂມຮາເນສິ – ‘‘ຕທາ ຊຍມຸປຕິກາ ເອຕຣຫິປີ ຊຍມຸປຕິກາວ, ປຕຸທິຕາມຈຸໂຈ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິ’’ນຸຕິ။

ພາຫິຍຊາຕກວຕຸຕນາ ອຜຸຄມາ။

[໑໐໘] ໘။ ກຸຕຸຫກປູວຊາຕກວຕຸຕນາ

ຍຖນຸໂນ ປຸຣິໂສ ໂຫຕິຕິ ອິທໍ ສຕຸຖາ ສາວຕຸຖິຍໍ ວິຫຣນຸໂຕ ມຫາທຸຄຸຄຕໍ ອາຣພຸກ ກເຖສິ။ ສາວຕຸຖິຍລຸຫິ ກທາຈິ ເອກເມວ ກຸລໍ ພຸທຸຮປຸປມຸຂສຸສ ກິກຸຂຸສງຄສຸສ ທານໍ ເທຕິ, ກທາຈິ ຕີຕິ ຈຕຸຕາຣີ ເອກໂຕ ຫຸຕຸວາ, ກທາຈິ ຄຓພນຸຮເນນ, ກທາຈິ ວີຖິສກາເຄນ, ກທາຈິ ສກລນຄຣໍ ລນຸທກໍ ສໍຫຣິຕຸວາ။ ຕທາ ປນ ວີຖິກຕຸຕໍ ນາມ ອໂຫສິ။ ອຖ ມນຸສຸສາ ພຸທຸຮປຸປມຸຂສຸສ ກິກຸຂຸສງຄສຸສ ຍາຄຸໍ ທຕຸວາ ‘‘ຂຊຸຊກໍ ອາຫຣຖາ’’ຕິ ອາທໍສຸ။ ຕທາ ປເນໂກ ປເຣສໍ ກຕິການໂກ ທຸຄຸຄຕມນຸສຸໂສ ຕສຸສໍ ວີຖິຍໍ ວສມາໂນ ຈິນຸເຕສິ ‘‘ອຫໍ ຍາຄຸໍ ທາຕຸໍ ນ ສກຸຂິສຸສາມິ, ຂຊຸຊກໍ ປນ ທສຸສາມີ’’ຕິ ສຕຸທສຕຸທໍ ກຸຕຸທກໍ ວທຸຒາເປຕຸວາ ອຸທ ເກນ ເຕເມຕຸວາ ອກຸກປຕຸເຕນ ເວເຖຕຸວາ ກຸກຸກຸລຸເຂ ປຈິຕຸວາ ‘‘ອິທໍ ພຸທຸຮສຸສ ທສຸສາມີ’’ຕິ ຕໍ ອາທາຍ ຄນຸຕຸວາ ສຕຸຖຸ ສນຸ ຕິເກ ຖິໂຕ ‘‘ຂຊຸຊກໍ ອາຫຣຖາ’’ຕິ ເອກສຸມີ ວຈເນ ວຸຕຸຕມຕຸເຕ ສພຸພປຖມໍ ຄນຸຕຸວາ ຕໍ ປູວໍ ສຕຸຖຸ ປຕຸເຕ ປຕິຜຸຖາເປສິ, ສຕຸຖາ ອລຸເລຫິ ທີຍມານໍ ຂຊຸຊກໍ ອຄຸຄເຫຕຸວາ ຕເມວ ປູວຂຊຸຊກໍ ປຣີກຸລຸຊິ။

ຕສຸມີເຍວ ປນ ຂເຕ ‘‘ສມຸມາສມຸພຸທຸເຣນ ກິຣ ມຫາທຸຄຸຄຕສຸສ ກຸຕຸຫກຂຊຸຊກໍ ອຊີຄຸຈຸລິຕຸວາ ອມຕໍ ວິຍ ປຣີກຸຕຸຕ’’ນຸຕິ ສກລນຄຣໍ ເອກໂກລາຫລໍ ອໂຫສິ။ ຣາຊຣາຊມຫາມຕຸຕາທໂຍ ອນຸຕມໂສ ໂທວາຣິເກ ອຸປາທາຍ ສພຸເພວ ສນຸນິປຕິຕຸວາ ສຕຸຖາຣໍ ວນຸທິຕຸວາ ມຫາທຸຄຸຄຕໍ ອຸປສງກມິຕຸວາ ‘‘ຫນຸທ ໂກ, ສຕໍ ຄເຫຕຸວາ, ທຸເວ ສຕານິ ຄເຫຕຸວາ, ປລຸຈ ສຕານິ ຄເຫຕຸ ວາ ອມຸຫາກໍ ປຕຸຕິ ເທຫີ’’ຕິ ວທີສຸ။ ໂສ ‘‘ສຕຸຖາຣໍ ປຜິປຸຈຸລິຕຸວາ ຊານິສຸສາມີ’’ຕິ ສຕຸຖຸ ສນຸຕິກໍ ຄນຸຕຸວາ ຕມຕຸຖໍ ອາໂຣເຈສິ။ ສຕຸຖາ ‘‘ທນໍ ຄເຫຕຸວາ ວາ ອຄຸຄເຫຕຸວາ ວາ ສພຸພສຕຸຕານໍ ປຕຸຕິ ເທຫີ’’ຕິ ອາຫ။ ໂສ ທນໍ ຄເຫຕຸໍ ອາຣກິ။ ມນຸສຸສາ ທິ ຄຸຕາຈຕຸຄຸຄຸຕາອຜຸຄຸຄຸຕາທິວເສນ ທທນຸຕາ ນວ ທິຣລຸລໂກຜິໂຍ ອທໍສຸ။ ສຕຸຖາ ອນຸໂມທນໍ ກຕຸວາ ວິຫາຣໍ ຄນຸຕຸວາ ກິກຸຂູທິ ວຕຸເຕ ທສຸສິເຕ ສຸຄໂຕວາທໍ ທຕຸວາ ຄນຸຮກຸຜິ ປາວິສິ။ ຣາຊາ ສາຍນຸຫສມເຍ ມຫາທຸຄຸຄຕໍ ປກຸໂກສາເປຕຸວາ ເສຜຸຖິຜຸຖາ ເນນ ປູເຊສິ။

ກິກຸຂູ ທມຸມສກາຍໍ ກຖໍ ສມຸຜຸຖາເປສຸໍ ‘‘ອາວຸໂສ, ສຕຸຖາ ມຫາທຸຄຸຄເຕນ ທິນຸນໍ ກຸຕຸຫກປູວໍ ອຊີຄຸຈຸລນຸໂຕ ອມຕໍ ວິຍ ປຣີກຸລຸ ຊິ, ມຫາທຸຄຸຄໂຕປີ ພຫຸທນລຸຈ ເສຜຸຖິຜຸຖານລຸຈ ລທິຕຸວາ ມຫາສມຸປຕຸຕິ ປຕຸໂຕ’’ຕິ။ ສຕຸຖາ ອາຄນຸຕຸວາ ‘‘ກາຍ ນຸຕຸຖ, ກິກຸຂເວ, ເອຕຣຫິ ກຖາຍ ສນຸນິສິນຸນາ’’ຕິ ປຸຈຸລິຕຸວາ ‘‘ອິມາຍ ນາມາ’’ຕິ ວຸຕຸເຕ ‘‘ນ, ກິກຸຂເວ, ອິທາເນວ ມຍາ ອຊີຄຸຈຸລນຸ

ເຕນ ຕສ຺ສ ກຸຕ຺ຫກປູໂວ ປຣິກຸຕ຺ໂຕ, ປຸພ຺ເພປິ ຣຸກ຺ຂເທວຕາຍ ຫຸຕ຺ວາ ປຣິກຸຕ຺ໂຕເຍວ, ຕທາປິ ເຈສ ນໍ ນິສ຺ສາຍ ເສຍ຺ຍິຍ຺ຍານໍ ອລຕ຺ເຖວາ''ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣິ຺

ອຕີເຕ ພາຣາຕາສິຍໍ ພຸຣຫ຺ມທຕ຺ເຕ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ເຕ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ເອກສ຺ມິໍ ຄາເມ ເອຣຕ຺ຫຣຸກ຺ເຂ ຣຸກ຺ຂເທວຕາ ຫຸຕ຺ວາ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ຺ ຕທາ ຕສ຺ມິໍ ຄາມເກ ມນຸສ຺ສາ ເທວຕາມງ຺ຄລິກາ ໂຫນ຺ຕິ຺ ອເຖກສ຺ມິໍ ຉເຕ ສມ຺ປຕ຺ເຕ ມນຸສ຺ສາ ອຕ຺ຕໂນ ອຕ຺ຕໂນ ຣຸກ຺ຂເທວຕານໍ ພລິກມ຺ມໍ ອກໍສ຺ຸ ອເຖໂກ ທຸຄ຺ຄຕມນຸສ຺ໂສ ເຕ ມນຸສ຺ເສ ຣຸກ຺ຂເທວຕາ ປຜິຊຄ຺ຄນ຺ເຕ ທິສ຺ວາ ເອກໍ ເອຣຕ຺ຫ ຣຸກ຺ຂໍ ປຜິຊຄ຺ຄິ຺ ເຕ ມນຸສ຺ສາ ອຕ຺ຕໂນ ອຕ຺ຕໂນ ເທວຕານໍ ນານປ຺ປກາຣານິ ມາລາຄນ຺ຘວິເລປນານິ ເຈວ ຂຊ຺ຊໂກຊ຺ຊານິ ຈ ອາທາຍ ຄຈ຺ຉິສ຺ຸ ໂສ ປນ ກຸຕ຺ຫກປູວຍ຺ເຈວ ອຸລຸງ຺ເກນ ຈ ອຸທກໍ ອາທາຍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເອຣຕ຺ຫຣຸກ຺ຂສ຺ສ ອວິທູເຣ ຖຕ຺ວາ ຈິນ຺ເຕສິ ''ເທວຕາ ນາມ ທິພ຺ພຂຊ຺ຊການິ ຂາທນ຺ຕິ, ມຍ຺ຫໍ ເທວຕາ ອິມໍ ກຸຕ຺ຫກປູວໍ ນ ຂາທິສ຺ສຕິ, ກິໍ ອິມໍ ອກາຣເຕນ ນາ ເສມິ, ອຫເມວ ນໍ ຂາທິສ຺ສາມີ''ຕິ ຕໂຕ ນິວຕ຺ຕິ຺ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ຂນ຺ຘວິຜເປ ຖຕ຺ວາ 'ໂກ ປຸຣິສ, ສເຈ ຕ຺ວໍ ອິສ຺ສໂຣ ກເວຍ຺ ຍາສິ, ມຍ຺ຫໍ ມຘຸຣຂຊ຺ຊກໍ ທເທຍ຺ຍາສິ຺ ຕ຺ວໍ ປນ ທຸຄ຺ຄໂຕ, ອຫໍ ຕວ ປູວໍ ນ ຂາທິຕ຺ວາ ອຍ຺ຍໍ ກິໍ ຂາທິສ຺ສາມິ, ມາ ເມ ໂກຜຄາ ສໍ ນາເສຫີ''ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໐໙຺

''ຍຖນ຺ໂນ ປຸຣິໂສ ໂຫຕິ, ຕຖນ຺ນາ ຕສ຺ສ ເທວຕາ;

ອາຫເຣຕໍ ກຸຕ຺ຫປູວໍ, ມາ ເມ ກາຄໍ ວິນາສຍາ''ຕິ຺

ຕຕ຺ຖ ຍຖນ຺ໂນຕິ ຍຖາຣູປໂກຊໂນ ໂຫຕິ຺ ຕຖນ຺ນາຕິ ຕສ຺ສ ປຸຣິສສ຺ສ ເທວຕາປິ ຕຖາຣູປໂກຊນາວ ໂຫຕິ຺ ອາຫເຣຕໍ ກຸຕ຺ຫ ປູວນ຺ຕິ ເອຕໍ ກຸຕ຺ຫເກນ ປກ຺ກປູວໍ ອາເນຫີ, ມຍ຺ຫໍ ກາຄໍ ມາ ວິນາເສຫີຕິ຺

ໂສ ນິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ໂພຘິສຕ຺ຕໍ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ພລິກມ຺ມມກາສິ຺ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ຕໂຕ ໂອຊໍ ປຣິກຸຍ຺ຊິຕ຺ວາ ''ປຸຣິສ, ຕ຺ວໍ ກິມຕ຺ຖໍ ມໍ ປຜິຊຄ຺ຄສີ''ຕິ ອາຫ຺ ''ທຸຄ຺ຄໂຕມ຺ຫິ, ສາມິ, ຕໍ ນິສ຺ສາຍ ທຸຄ຺ຄຕກາວໂຕ ມຸຈ຺ຈິຕຸກາມຕາຍ ປຜິຊຄ຺ຄາມີ''ຕິ຺ 'ໂກ ປຸຣິສ, ມາ ຈິນ຺ຕຍິ, ຕຍາ ກຕຍ຺ຍຸສ຺ສ ກຕເວທິໂນ ປູຊາ ກຕາ, ອິມໍ ເອຣຕ຺ຫໍ ປຣິກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ນິທິກຸມ຺ກິໂຍ ຄີວາຍ ຄີວໍ ອາຫຈ຺ຈຖິຕາ຺ ຕ຺ວໍ ຣຍ຺ໂຍ ອາຈິກ຺ຂິຕ຺ວາ ສກເຜຫີ ຘນໍ ອາຫຣາເປຕ຺ວາ ຣາຊງ຺ຄເຕ ຣາສິໍ ກາເຣຫີ, ຣາຊາ ເຕ ຕຸສ຺ສິຕ຺ວາ ເສຍ຺ຍິຍ຺ຍານໍ ທສ຺ສ ຕີ''ຕິ ວຕ຺ວາ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ອນ຺ຕຣຘາຍິ຺ ໂສ ຕຖາ ອກາສິ຺ ຣາຊາປິ ຕສ຺ສ ເສຍ຺ຍິຍ຺ຍານໍ ອທາສິ຺ ອິຕິ ໂສ ໂພຘິສຕ຺ຕໍ ນິສ຺ສາຍ ມຫາສມ຺ປຕ຺ຕິໍ ປຕ຺ວາ ຍຖາກມ຺ມໍ ຄໂຕ຺

ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຘາເນສິ – ''ຕທາ ທຸຄ຺ຄໂຕ ເອຕຣຫິ ທຸຄ຺ຄໂຕວ, ເອຣຕ຺ຫຣຸກ຺ຂເທວຕາ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິ''ນ຺ຕິ຺

ກຸຕ຺ຫກປູວຊາຕກວຕ຺ຕນາ ນວມາ຺

[໑໑໐] ໑໐຺ ສພ຺ພສໍຫາຣກປຍ຺ຫຊາຕກວຕ຺ຕນາ

ສພ຺ພສໍຫາຣໂກນຕ຺ຖີຕິ ອຍໍ ສພ຺ພສໍຫາຣກປຍ຺ໂຫ ສພ຺ພາກາເຣນ ອຸມງ຺ຄຊາຕເກ ອາວິ ກວິສ຺ສຕີຕິ຺

ສພ຺ພສໍຫາຣກປຍ຺ຫຊາຕກວຕ຺ຕນາ ທສມາ຺

ປໂຣສຕວຄ຺ໂຄ ເອກາທສໂມ຺

ຕສ຺ສຸທ຺ທານໍ –

ປໂຣສຕມ຺ປິ ປຕ຺ຕິກໍ, ເວຣີ ຈ ມິຕ຺ຕວິນ຺ທກໍ;

ທຸພ຺ພລສ຺ຈ ອຸທສ຺ຈນີ, ສາລິຕ຺ຕມ຺ປິ ຈ ພາຫິຍໍ;

ກຸຕ຺ຫກາປູວສພ຺ພສໍຫາຣການ຺ຕີ຺ຯ

໑໘຺ຯ ທໍຈິວຕ຺ໄຄ

[໑໑໑] ໑຺ຯ ຄທ຺ຣກປຕ຺ຫຊາຕກວຕ຺ຕນາ

ທໍຈິຕ຺ວໍ ເອວມສ຺ສສີຕິ ອຍມ຺ປິ ຄທ຺ຣກປຕ຺ໂທ ມຫາອຸມ຺ງຄຊາຕເກເຍວ (ຊາ຺ຯ ໒຺ຯ໒໒຺ຯ໕໙໐ ອາທໂຍ) ອາວິ ກວິສ຺ສຕີ຺ຯ

ຄທ຺ຣກປຕ຺ຫຊາຕກວຕ຺ຕນາ ປຖມາ຺ຯ

[໑໑໒] ໒຺ຯ ອມຣາເທວີປຕ຺ຫຊາຕກວຕ຺ຕນາ

ເຍນ ສຕ຺ຕຸພິລ຺ງຄາ ຈາຕິ ອຍມ຺ປິ ອມຣາເທວີປຕ຺ໂທ ນາມ ຕຕ຺ເຖວ ອາວິ ກວິສ຺ສຕີ຺ຯ

ອມຣາເທວີປຕ຺ຫຊາຕກວຕ຺ຕນາ ທຸຕິຍາ຺ຯ

[໑໑໓] ໓຺ຯ ສິງຄາລຊາຕກວຕ຺ຕນາ

ສທ຺ທຫາສີສິງຄາລສ຺ສາຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເວລຸອຸວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ເທວທຕ຺ຕໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສີ຺ຯ ຕສ຺ມິສ຺ຫິ ສມເຍ ກິກ຺ຂູ ສມ຺ມສກາຍໍ ສນ຺ນິປ຺ຕິຕ຺ວາ ‘‘ອາວຸໂສ, ເທວທຕ຺ເຕນ ປຕ຺ຈ ກິກ຺ຂຸສຕານິ ອາທາຍ ຄຍາສີສໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ‘ຍໍ ສມໂຕ ໂຄຕໂມ ກໂຣຕິ, ນ ໂສ ສມ຺ໂມ຺ຯ ຍມທໍ ກໂຣມິ, ອຍເມວ ສມ຺ໂມ’ຕິ ເຕ ກິກ຺ຂູ ອຕ຺ຕໂນ ລທ຺ທິ ຄາຫາເປຕ຺ວາ ຖານປ຺ປຕ຺ຕໍ ມຸສາວາທໍ ກຕ຺ວາ ສງ຺ໝໍ ກິນ຺ທິຕ຺ວາ ເອກສ຺ມາຍ ທ຺ເວ ອຸໂປ຺ສຖາ ກຕາ’’ຕິ ເທວທຕ຺ຕສ຺ສ ອຄຸຕກາຖໍ ກເຖນ຺ຕາ ນິສີທຶສ຺ຸຯ ສຕ຺ຖາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ກາຍ ນຸຕ຺ຖ, ກິກ຺ຂເວ, ເອຕຣຫິ ກຖາຍ ສນ຺ນິສິນ຺ນາ’’ຕິ ປ຺ຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ‘‘ອິມາຍ ນາມາ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ນ, ກິກ຺ຂເວ, ເທວທຕ຺ໂຕ ອິທາເນວ ມຸສາວາທີ, ປຸພ຺ເພປິ ມຸສາວາທີເຍວາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣີ຺ຯ

ອຕີເຕ ພາຣາຕສີຍໍ ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ເຕ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ເຕ ໂພຜິສຕ຺ໂຕ ສຸສານວເນ ຣຸກ຺ຂເທວຕາ ຫຸຕ຺ວາ ນິພ຺ພຕ຺ຕີ຺ຯ ຕທາ ພາຣາຕສີຍໍ ນກ຺ຂຕ຺ຕໍ ຆຸສ຺ກໍ ອໂຫສີ຺ຯ ມນຸສ຺ສາ ‘‘ຍກ຺ຂພລິກມ຺ມໍ ກໂຣມາ’’ຕິ ເຕສຸ ເຕສຸ ຈຈ຺ຈຣຣຈ຺ຉາທີສ຺ຖາເນສຸ ມຈ຺ຉມໍສາທີນິ ວິປ຺ປກີຣິຕ຺ວາ ກປາລເກສຸ ພທຸໍ ສຸຣໍ ຖປ຺ເຢສ຺ຸຯ ອເຖໂກ ສິງຄາໂລ ອຫ຺ຌຣຕ຺ຕສມເຍ ນິທ຺ທມເນນ ນຄຣໍ ປ຺ວິສິຕ຺ວາ ມຈ຺ຉມໍສໍ ຂາທິຕ຺ວາ ສຸຣໍ ປິວິຕ຺ວາ ປຸນ຺ນາຄຄຈ຺ຉນ຺ຕຣໍ ປ຺ວິສິຕ຺ວາ ຍາວ ອຣຸຕ຺ຄຸຄມນາ ນິທ຺ທໍ ໂອກ຺ກມິ຺ຯ ໂສ ປພ຺ຊ຺ຊິຕ຺ວາ ອາໂລກໍ ທິສ຺ວາ ‘‘ອິທານິ ນິກ຺ຂມິຕຸໍ ນ ສກ຺ກາ’’ຕິ ມຄ຺ຄສມີປໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອທິສ຺ສມາໂນ ນິປ຺ຊ຺ຊິຕ຺ວາ ອສ຺ເລ ມນຸສ຺ເສ ທິສ຺ວາປິ ກິຕ຺ຈິ ອວຕ຺ວາ ເອກໍ ພ຺ຣາຫ຺ມຕໍ ມຸຂໂຣວນຕ຺ຖາຍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕໍ ທິສ຺ວາ ຈິນ຺ເຕສີ ‘‘ພ຺ຣາຫ຺ມຕາ ນາມ ຜນໂລລາ ໂຫນ຺ຕິ, ອິມໍ ຜເນນ ປໂລເກຕ຺ວາ ຍຖາ ມໍ ອຸປກຈ຺ຉກນ຺ຕເຣ ກຕ຺ວາ ອຸຕ຺ຕຣາສງ຺ເຄນ ປຜິຈ຺ຉາເທຕ຺ວາ ນຄຣາ ນີຫຣຕິ, ຕຖາ ກຣິສ຺ສາມີ’’ຕີ຺ຯ ໂສ ມນຸສ຺ສກາສາຍ ‘‘ພ຺ຣາຫ຺ມຕາ’’ຕິ ອາຫ຺ຯ ໂສ ນິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ‘‘ໂກ ມໍ ປກ຺ໂກສຕີ’’ຕິ ອາຫ຺ຯ ‘‘ອຫໍ, ພ຺ຣາຫ຺ມຕາ’’ຕີ຺ຯ ‘‘ກິການຣຕາ’’ຕີ຺ຯ ‘‘ພ຺ຣາຫ຺ມຕ, ມຍ຺ຫໍ ທ຺ເວ ກຫາປຕສຕານິ ອຕ຺ຖິ຺ຯ ສເຈ ມໍ ອຸປກຈ຺ຉກນ຺ຕເຣ ກຕ຺ວາ ອຸຕ຺ຕຣາສງ຺ເຄນ ປຜິຈ຺ຉາເທຕ຺ວາ ຍຖາ ນ ໂກຈິ ປສ຺ສຕິ, ຕຖາ ນຄຣາ ນິກ຺ຂາເມຕຸໍ ສກ຺ໂກສິ, ຕຸຍ຺ຫໍ ເຕ ກຫາປເຕ ທສ຺ສາມີ’’ຕີ຺ຯ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຕ ຜນໂລເການ ‘‘ສາຜູ’’ຕິ ສມ຺ປຜິຈ຺ຉິຕ຺ວາ ຕໍ ຕຖາ ກຕ຺ວາ ອາທາຍ ນຄຣາ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ໂຖກໍ ອຄມາສີ຺ຯ ອຖ ນໍ ສິງຄາໂລ ປຸຈ຺ຉິ ‘‘ກຕຣສ຺ຖານໍ, ພ຺ຣາຫ຺ມຕາ’’ຕີ? ‘‘ອສຸກໍ ນາມາ’’ຕີ຺ຯ ‘‘ອສ຺ສໍ ໂຖກໍ ຖານໍ ຄຈ຺ຉາ’’ຕີ຺ຯ ເອວໍ ປຸນປ຺ປຸນໍ ວທນ຺ໂຕ ມຫາສຸສານໍ ປຕ຺ວາ ‘‘ອິຜ ມໍ ໂອຕາເຣຫີ’’ຕິ ອາຫ຺ຯ ຕຕ຺ຖ ນໍ ໂອຕາເຣສີ຺ຯ ອຖ ສິງຄາໂລ ‘‘ເຕນ ຫິ, ພ຺ຣາຫ຺ມຕ, ອຸຕ຺ຕຣິສາຕກໍ ປຕ຺ຖຣາ’’ຕິ ອາຫ຺ຯ ໂສ

ສນໂລເກນ ‘‘ສາຊູ’’ຕິ ປຕຖຣີ. ອຖ ນໍ ‘‘ອີມໍ ຣຸກຸຂມູລໍ ຂຕາທິ’’ຕິ ປຖວິຂຕເນ ໂຍເຊຕວາ ພຸຣາຫຸມຕສຸສ ອຸຕຕຣີສາຜກໍ ອກີຣຸຍຸຫ ຈຕູສຸ ກຕເຕສຸ ຈ ມຊເຊ ຈາຕິ ປຌຸຈສຸ ຄາເນສຸ ສຣີຣນີສຸສນຸທໍ ປາເຕຕວາ ມກຸເຂຕວາ ເຈວ ເຕເມຕວາ ຈ ສຸສາ ນວນໍ ປາວີສີ. ໂພນີສຕຸໂຕ ຣຸກຸຂວີຜເປ ຄຕວາ ອີມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໑໓.

‘‘ສຫຸທຫາສີ ສີງຄາລສຸສ, ສຸຣາປີຕສຸສ ພຸຣາຫຸມຕ;

ສີປຸປີການໍ ສຕໍ ນຕຸຖິ, ກຸໂຕ ກໍສສຕາ ທຸເວ’’ຕິ.

ຕຕຸຖ ສທຸທຫາສີຕິ ສທຸທຫສີ, ອຍເມວ ວາ ປາໂຖ, ປຕຸຕີຍາຍສີຕິ ອຕຸໂຖ. ສີປຸປີການໍ ສຕໍ ນຕຸຖິຕິ ເອຕສຸສ ທີ ສີປຸປີກາສຕມຸປີ ນຕຸຖິ. ກຸໂຕ ກໍສສຕາ ທຸເວຕີ ທຸເວ ກຫາປຕສຕານີ ປນສຸສ ກຸໂຕ ເອວາຕິ.

ໂພນີສຕຸໂຕ ອີມໍ ຄາຖໍ ວຕວາ ‘‘ຄຈຸຊ, ພຸຣາຫຸມຕ, ຕວ ສາຜກໍ ໂຂວີຕວາ ນຸຫາຍິຕວາ ອຕຸຕໂນ ກມຸມໍ ກໂຣຫີ’’ຕິ ວຕວາ ອນຸຕຣຫາຍີ. ພຸຣາຫຸມໂຕ ຕຖາ ກຕວາ ‘‘ວຌຸຈິໂຕ ວຕມຸຫີ’’ຕິ ໂທມນສຸສປຸປຕໂຕ ປກຸກາມີ.

ສຕຸຖາ ອີມໍ ຘມຸມເທສນໍ ອາຫຣິຕວາ ຊາຕກໍ ສໂມຘາເນສີ – ‘‘ຕທາ ສີງຄາໂລ ເທວທຕຸໂຕ ອໂຫສີ, ຣຸກຸຂເທວຕາ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສີ’’ນຸຕີ.

ສີງຄາລຊາຕກວຕຸຕນາ ຕຕີຍາ.

[໑໑໔] ໔. ມີຕຈີນຸຕີຊາຕກວຕຸຕນາ

ພຫຸຈີນຸຕີ ອປຸປຈີນຸຕີຕີ ອີທໍ ສຕຸຖາ ເຊຕວເນ ວີຫຣນຸໂຕ ທຸເວ ມຫລຸລກຕຸເຖເຣ ອາຣພຸກ ກເຖສີ. ເຕ ກິຣ ຊນປເທ ເອກສຸມີ ອຣຌຸຌາວາເສ ວສຸສໍ ວສິຕວາ ‘‘ສຕຸຖູ ທສຸສນຕຸຖາຍ ຄຈຸຊິສຸສາມາ’’ຕິ ປາເຖຍຸຍໍ ສຊເຊຕວາ ‘‘ອຊຊ ຄຈຸຊາມ, ສຸເວ ຄຈຸຊາມາ’’ຕິ ມາສໍ ອຕິກຸກາເມຕວາ ປຸນ ປາເຖຍຸຍໍ ສຊເຊຕວາ ຕເຖວ ມາສໍ, ປຸນ ມາສນຸຕິ ເອວໍ ອຕຸຕໂນ ກຸສີຕກາເວນ ເຈວ ນີວາສຜຸຄາເນ ຈ ອເປກຸຂາຍ ຕໂຍ ມາເສ ອຕິກຸກາເມຕວາ ຕໂຕ ນີກຸຂມຸມ ເຊຕວນໍ ຄນຸຕວາ ສກາຄຜຸຄາເນ ປຕຸຕຈີວຣໍ ປຕິສາເມຕວາ ສຕຸຖາຣໍ ປສຸສີສຸ. ອຖ ເນ ກິກຸຂູ ປຸຈຸຊິສຸ ‘‘ຈີຣໍ ໂວ, ອາວຸໂສ, ພຸທຸຘຸປຜຸຄານໍ ອກໂຣນຸຕານໍ, ກສຸມາ ເອວໍ ຈີຣາຍິຕຸຖາ’’ຕິ? ເຕ ຕມຕຸຖໍ ອາໂຣເຈສຸໍ. ອຖ ເນສໍ ໂສ ອາລສິຍກຸສີຕກາໂວ ກິກຸຂຸສງເຜ ປາກໂຜ ຊາໂຕ. ຘມຸມສກາຍມຸປີ ເຕສໍ ກິກຸຂູນເມວ ອາລສິຍກາວໍ ນີສຸສາຍ ກາຖໍ ສມຸຜຸຄາເປສຸໍ. ສຕຸຖາ ອາຄນຸຕວາ ‘‘ກາຍ ນຸຕຸຖ, ກິກຸຂເວ, ເອຕຣະທີ ກຖາຍ ສນຸນີສີນຸນາ’’ຕິ ປຸຈຸຊິຕວາ ‘‘ອີມາຍ ນາມາ’’ຕິ ວຸຕຸເຕ ເຕ ປກຸໂກສາເປຕວາ ‘‘ສຈຸຈໍ ກິຣ ຕຸມຸເຫ, ກິກຸຂເວ, ອລສາ ກຸສີຕາ’’ຕິ ປຸຈຸຊິຕຸວາ ‘‘ສຈຸຈໍ, ກນຸເຕ’’ຕິ ວຸຕຸເຕ ‘‘ນ, ກິກຸຂເວ, ອີທາເນເວເຕ ອລສາ, ປຸພຸເພປີ ອລສາ ເຈວ ນີວາສຜຸຄາເນ ຈ ສາລຍາ ສາເປກຸຂາ’’ຕິ ວຕວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣີ.

ອຕີເຕ ພາຣາຕສີຍໍ ພຸຣຫຸມທຕຸເຕ ຣຊຊໍ ກາເຣນຸເຕ ພາຣາຕສີນທີຍໍ ຕໂຍ ມຈຸຊາ ອເຫສຸໍ, ພຫຸຈີນຸຕີ, ອປຸປຈີນຸຕີ, ມີຕຈີນຸຕີຕີ ເຕສໍ ນາມານີ. ເຕ ອຣຌຸຌໂຕ ມນຸສຸສປຖໍ ອາຄມີສຸ. ຕຕຸຖ ມີຕຈີນຸຕີ ອີຕເຣ ທຸເວ ເອວມາຫ ‘‘ອຍໍ ມນຸສຸສປໂຖ ນາມ ສາສງໂກ ສປຸປຕິກໂຍ, ເກວຕຸຕາ ນານປຸປກາຣານີ ຊາລກຸມີນາທີນີ ຂີປິຕວາ ມຈຸເຊ ຄຕຸຫນຸຕີ, ມຍໍ ອຣຌຸຌເມວ ຄຈຸຊາມາ’’ຕີ. ອີຕເຣ ທຸເວ ຊນາ ອລສຕາຍ ເຈວ ອາມີສຄີທຸສຕາຍ ຈ ‘‘ອຊຊ ຄຈຸຊາມ, ສຸເວ ຄຈຸຊາມາ’’ຕິ ຕໂຍ ມາເສ ອຕິກຸກາເມສຸໍ. ອຖ ເກວຕຸຕາ ນທີຍໍ ຊາລໍ ຂີປີສຸ. ພຫຸຈີນຸຕີ ຈ ອປຸປຈີນຸຕີ ຈ ໂຄຈຣໍ ຄຕຸຫນຸຕາ ປຸຣໂຕ ຄຈຸຊນຸຕີ. ເຕ ອຕຸຕໂນ ອນຸຘພາລຕາຍ ຊາລຄນຸຘໍ ອສລຸລກຸເຂຕວາ ຊາລກຸຈຸຊີເມວ ປວີສີສຸ. ມີຕຈີນຸຕີ ປຈຸຊໂຕ ອາຄຈຸຊນຸໂຕ ຊາລຄນຸຘໍ ສລຸລກຸເຂຕວາ ເຕສຌຸຈ ຊາລກຸຈຸຊີ ປວີຕຸຄກາວໍ ຌຕວາ ‘‘ອີເມສໍ ກຸສີຕານໍ ອນຸຘພາລານໍ ຊີວິຕທານໍ ທສຸສາມີ’’ຕິ ຈີນຸເຕຕວາ ພທີປສຸເສນ ຊາລກຸຈຸຊີຜຸຄານໍ ຄນຸຕວາ ຊາລກຸຈຸຊີ ຟາເລຕວາ ນີກຸຂນຸຕສທີໂສ ຫຸຕວາ ອຸທກໍ ອາລຸລຸເອນຸໂຕ ຊາລສຸສ ປຸຣໂຕ ປຕິຕວາ ປຸນ ຊາລກຸຈຸຊີ ປວີສີຕວາ ປຈຸຊິມກາເຄນ ຟາເລຕວາ ນີກຸຂນຸຕສທີໂສ ອຸທກໍ ອາລຸລຸເອນຸໂຕ ປຈຸຊິມກາເຄ ປຕິ. ເກວຕຸຕາ

‘‘ມຈຸຉາ ຊາລໍ ຍາເລຕ຺ວາ ຄຕາ’’ຕິ ມລຸລມານາ ຊາລໂກຜິຍໍ ຄເຫຕ຺ວາ ອຸກ຺ຂິປິສຸ. ເຕ ທ຺ເວປິ ມຈຸຉາ ຊາລໂຕ ມຸຈ຺ຈິຕ຺ວາ ອຸທເກ ປຕິສຸ. ອິຕິ ເຕຫິ ນິຕຈິນ຺ຕີ ນິສ຺ສາຍ ຊີວິຕໍ ລທ຺ທໍ.

ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ອຕີຕໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ອພິສມ຺ພຸທ຺ໂທ ຫຸຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໑໔.

‘‘ພຫຸຈິນ຺ຕີ ອປ຺ປຈິນ຺ຕີ, ອຸໂພ ຊາເລ ອພຊ຺ຊເຣ;

ນິຕຈິນ຺ຕີ ປມີເຈສິ, ອຸໂພ ຕຕ຺ຖ ສມາຄຕາ’’ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ພຫຸຈິນ຺ຕີຕິ ພຫຸຈິນ຺ຕນຕາຍ ວິຕກ຺ກພຫຸລຕາຍ ເອວໍລທ຺ທນາໂມ. ອິຕເຣສຸປິ ທ຺ວີສຸ ອຍເມວ ນໂຍ. ອຸໂພ ຕຕ຺ຖ ສມາຄຕາຕິ ນິຕຈິນ຺ຕີ ນິສ຺ສາຍ ລທ຺ທຊີວິຕາ ຕຕ຺ຖ ອຸທເກ ປຸນ ອຸໂພປິ ຊນາ ນິຕຈິນ຺ຕີນາ ສທ຺ທິ ສມາຄຕາຕິ ອຕ຺ໂຖ.

ເອວໍ ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ທມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ສຈ຺ຈານິ ປກາເສຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມທາເນສິ, ສຈ຺ຈປຣິໂຍສາເນ ມຫາລຸທາ ພິກ຺ຂູ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜເລ ປຕິຕ຺ຖຫິສຸ. ຕທາ ພຫຸຈິນ຺ຕີ ຈ ອປ຺ປຈິນ຺ຕີ ຈ ອິເມ ທ຺ເວ ອເຫສຸໍ, ນິຕຈິນ຺ຕີ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິນ຺ຕິ.

ນິຕຈິນ຺ຕິຊາຕກວຕ຺ຕນາ ຈຕຸຕ຺ຖາ.

[໑໑໕] ໕. ອນຸສາສິກຊາຕກວຕ຺ຕນາ

ຍາຍຄ຺ເຍ ມນຸສາສຕີຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ເອກໍ ອນຸສາສິກໍ ພິກ຺ຂຸນິໍ ອາຣພ຺ພ ກເຖສິ. ສາ ກິຣ ສາວຕ຺ຖິວາສິນີ ເອກາ ກຸລທີຕາ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ອຸປສມ຺ປນ຺ນກາລໂຕ ປຕ຺ຖາຍ ສມຕທມ຺ເມ ອນນຸຍຸຕ຺ຕາ ອາມິສຄິທ຺ທາ ຫຸຕ຺ວາ ຍຕ຺ຖ ອລ຺ຍາ ພິກ຺ຂຸນິໂຍ ນ ຄຈ຺ຉນ຺ຕິ, ຕາທິເສ ນຄຣສ຺ສ ເອກເທເສ ປີຕ຺ທາຍ ຈຣຕິ. ອຖສ຺ສາ ມນຸສ຺ສາ ປຕີຕປີຕ຺ທປາຕໍ ເທນ຺ຕິ. ສາ ຣສຕຕ຺ທາຍ ພຊ຺ຊິຕ຺ວາ ‘‘ສເຈ ອິມສ຺ມິ ປເທເສ ອລ຺ຍາປິ ພິກ຺ຂຸນິໂຍ ປີຕ຺ທາຍ ຈຣິສ຺ສນ຺ຕິ, ມຍ຺ຫໍ ລາໂກ ປຣິຫາຍິສ຺ສຕີ. ຍຖາ ເອຕໍ ປເທສໍ ອລ຺ຍາ ນາຄຈ຺ຉນ຺ຕິ, ເອວໍ ມຍາ ກາຕຸໍ ວຕ຺ຜຕີ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ພິກ຺ຂຸນູປສ຺ສຍໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ອຍ຺ເຍ, ອສ຺ມິຕ຺ຖາເນ ຈຕ຺ໂທ ຫຕ຺ຖີ, ຈຕ຺ໂທ ອສ຺ໂສ, ຈຕ຺ໂທ ເມຕ຺ໂທ, ຈຕ຺ໂທ ກຸກ຺ກຸໂຣ ຈຣຕິ, ສປ຺ປຣິສ຺ສຍຕ຺ຖານໍ, ມາ ຕຕ຺ຖ ປີຕ຺ທາຍ ຈຣິຕ຺ຖາ’’ຕິ ພິກ຺ຂຸນິໂຍ ອນຸສາສຕິ. ຕສ຺ສາ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ ເອກາ ພິກ຺ຂຸນີປີ ຕໍ ປເທສໍ ຄີວໍ ປຣິວຕ຺ເຕຕ຺ວາ ນ ໂອໂລເກສີ. ຕສ຺ສາ ເອກສ຺ມິ ທິວເສ ຕສ຺ມິ ປເທເສ ປີຕ຺ທາຍ ຈຣນ຺ຕິຍາ ເວເຄເນກໍ ເຄຫໍ ປວິສນ຺ຕິຍາ ຈຕ຺ໂທ ເມຕ຺ທໂກ ປຫຣິຕ຺ວາ ອູຣຸຕ຺ຖິກໍ ກິນ຺ທິ. ມນຸສ຺ສາ ເວເຄນ ອຸປທາວິຕ຺ວາ ທ຺ວິທາ ກິນ຺ນໍ ອູຣຸຕ຺ຖິກໍ ເອກໂຕ ພນ຺ທິຕ຺ວາ ຕໍ ພິກ຺ຂຸນີ ມລ຺ເຈນາທາຍ ພິກ຺ຂຸນູປສ຺ສຍໍ ນຍິສຸ. ພິກ຺ຂຸນິໂຍ ‘‘ອຍໍ ອລ຺ຍາ ພິກ຺ຂຸນິໂຍ ອນຸສາສິຕ຺ວາ ສຍໍ ຕສ຺ມິ ປເທເສ ຈຣນ຺ຕີ ອູຣຸຕ຺ຖິກໍ ກິນ຺ທາເປຕ຺ວາ ອາຄຕາ’’ຕິ ປຣິຫາສໍ ອກໍສຸ. ຕມ຺ປິ ຕາຍ ກຕການຣຕໍ ນ ຈິຣສ຺ເສວ ພິກ຺ຂຸສງ຺ເຜ ປາກຕໍ ອໂຫສິ.

ອເຖກທິວສໍ ທມ຺ມສກາຍໍ ພິກ຺ຂູ ‘‘ອາວຸໂສ, ອສຸກາ ອນຸສາສິກາ ພິກ຺ຂຸນີ ອລ຺ລໍ ອນຸສາສິຕ຺ວາ ສຍໍ ຕສ຺ມິ ປເທເສ ຈຣມານາ ຈຕ຺ເທນ ເມຕ຺ທເກນ ອູຣຸໍ ກິນ຺ທາເປສີ’’ຕິ ຕສ຺ສາ ອຄຸຕກໍ ກເຖສຸໍ. ສຕ຺ຖາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ກາຍ ນຸຕ຺ຖ, ພິກ຺ຂເວ, ເອຕຣຫິ ກຖາຍ ສນ຺ນິສິນ຺ນາ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ‘‘ອິມາຍ ນາມາ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ນ, ພິກ຺ຂເວ, ອິທາເນວ, ປຸພ຺ເພປສາ ອລ຺ເລ ອນຸສາສຕີເຍວ, ສຍໍ ປນ ນ ວຕ຺ຕຕິ, ນິຈ຺ຈກາລໍ ທຸກ຺ຂເມວ ອນຸໂກຕີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣິ.

ອຕີເຕ ພາຣາຕສິຍໍ ພຣຫ຺ມທຕ຺ເຕ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ເຕ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ອຣລ຺ເຍ ສກ຺ຕໂຍນິຍໍ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຕ຺ວາ ວຍປ຺ປຕ຺ໂຕ ສກ຺ຕເຊຕ຺ຖໂກ ຫຸຕ຺ວາ ອເນກສກ຺ຕສຫສ຺ສປຣິວາໂຣ ຫິມວນ຺ຕໍ ປາວິສິ. ຕສ຺ສ ຕຕ຺ຖ ວສນກາເລ ເອກາ ຈຕ຺ທສກ຺ຕິກາ ມຫາວຕ຺ຕນິມຄ຺ຄໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ໂຄຈຣໍ ຄຕ຺ຫາຕິ. ສາ ຕຕ຺ຖ ສກເຜຫິ ປຕິຕານິ ວີຫິມຸຄ຺ຄພີຊາທີນິ ລກິຕ຺ວາ ‘‘ຍຖາ ອິທານິ ອິມໍ ປເທສໍ ອລ຺ເລ ສກ຺ຕາ ນາຄຈ຺ຉນ຺ຕິ, ຕຖາ ກຣິສ຺ສາມີ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ສກ຺ຕສງ຺ຜສ຺ສ ໂອວາທໍ ເທຕິ ‘‘ວຕ຺ຕນິມຫາມຄ຺ໂຄ ນາມ ສປ຺ປຜິກໂຍ, ຫຕ຺ຖິອສ຺ສາທໂຍ ເຈວ ຈຕ຺ທໂຄຕຍຸຕ຺ຕຍານາທີນິ ຈ ສລ຺ຈຣນ຺ຕິ, ສຫສາ ອຸປ຺ປຕິຕຸມ຺ປິ ນ ສກ຺ກາ ໂຫຕິ, ນ

ຕຕ຺ຖ ຄນ຺ຕພ຺ພ’’ນ຺ຕິ຺ ສກ຺ຕສຽໂພ ຕສ຺ສາ “ອນຸສາສິກາ’’ເຕວ ນາມໍ ອກາສິ຺

ສາ ເອກທິວສໍ ວຕ຺ຕປົມຫາມຄ຺ເຄ ຈຣນ຺ຕີ ອຕິມຫາເວເຄນ ອາຄຈ຺ຈນ຺ຕສ຺ສ ຍານສ຺ສ ສທ຺ທໍ ສ຺ຕ຺ວາ ນິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ໂອໂລເກຕ຺ວາ “ທູເຣ ຕາວາ’’ຕິ ຈຣຕິເຍວ຺ ອຖ ນໍ ຍານໍ ວາຕເວເຄນ ສີພເມວ ສມ຺ປາປ຺ຕິ, ສາ ອຸຜ຺ຖາຕ຺ ນາສກ຺ຂິ, ຈກ຺ເກນ ທ຺ວິຊາ ຊິນ຺ທິຕ຺ວາ ຄຕາ຺ ສກ຺ຕເຊຍ຺ຖໂກ ສກ຺ເກ ສມາເນນ຺ໂຕ ຕໍ ອທິສ຺ວາ “ອນຸສາສິກາ ນ ທິສ຺ສຕິ, ອຸປ຺ຊາເຣຖ ນ’’ນ຺ຕີ ອາຫ຺ ສກ຺ຕາ ອຸປ຺ຊາເຣນ຺ຕາ ຕໍ ມຫາມຄ຺ເຄ ທ຺ວິຊາ ຊິນ຺ນໍ ທິສ຺ວາ ສກ຺ຕເຊຍ຺ຖກສ຺ສ ອາໂຣເຈສ຺ຸ ສກ຺ຕເຊຍ຺ຖໂກ “ສາ ອຍ຺ຍາ ສກ຺ຕິກາ ວາເຣຕ຺ວາ ສຍໍ ຕຕ຺ຖ ຈຣມານາ ທ຺ວິຊາ ຊິນ຺ນາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໑໔຺

“ຍາຍຍ຺ເຍ ມນຸສາສຕິ, ສຍໍ ໂລລຸປ຺ປ຺ຈາຣິນີ;

ສາຍໍ ວິປກ຺ຂິກາ ເສຕິ, ຫຕາ ຈກ຺ເກນ ສາສິກາ’’ຕິ຺

ຕຕ຺ຖ ຍາຍຍ຺ເຍ ມນຸສາສຕິຕິ ຍກາໂຣ ປທສນ຺ຊິກໂຣ, ຍາ ອຍ຺ເຍ ອນຸສາສຕິຕິ ອຕ຺ໂຖ຺ ສຍໍ ໂລລຸປ຺ປ຺ຈາຣິນີຕິ ອຕ຺ຕນາ ໂລລຸປ຺ປ຺ຈາຣິນີ ສມານາ຺ ສາຍໍ ວິປກ຺ຂິກາ ເສຕີຕິ ສາ ເອສາ ວິຫຕປກ຺ຂາ ຫຸຕ຺ວາ ມຫາມຄ຺ເຄ ສຍຕິ຺ ຫຕາ ຈກ຺ເກນ ສາສິກາຕິ ຍານຈກ຺ເກນ ຫຕາ ສາສິກາ ສກ຺ຕິກາຕິ຺

ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ຣມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຊາເນສິ – “ຕທາ ອນຸສາສິກາ ສກ຺ຕິກາ ອຍໍ ອນຸສາສິກາ ກິກ຺ຂຸນີ ອໂຫສິ, ສກ຺ຕເຊຍ຺ຖໂກ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິ’’ນ຺ຕີ຺

ອນຸສາສິກຊາຕກວຕ຺ຕນາ ປຍ຺ຈມາ຺

[໑໑໖] ໖຺ ທຸພ຺ພຈຊາຕກວຕ຺ຕນາ

ອຕິກຣມກຣາຈຣິຍາຕີ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ເອກໍ ທຸພ຺ພຈກິກ຺ຂຸໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິ຺ ຕສ຺ສ ວຕ຺ຖຸ ນວກນິປາເຕ ຄິຊ຺ຊຊາຕເກ (ຊາ຺ ໑຺ຌ຺໑ ອາທໂຍ) ອາວິ ກວິສ຺ສຕິ຺ ສຕ຺ຖາ ປນ ຕໍ ກິກ຺ຂຸໍ ອາມນ຺ເຕຕ຺ວາ “ກິກ຺ຂຸ ນ ຕ຺ວໍ ອິທາເນວ ທຸພ຺ພໂຈ, ປຸພ຺ເພປິ ທຸພ຺ພໂຈເຍວ຺ ທຸພ຺ພຈກາເວເນວ ປຕ຺ທິຕານໍ ໂອວາທໍ ອກໂຣນ຺ໂຕ ສຕ຺ຕິປ຺ປຫາເຣນ ຊີວິຕກ຺ຂຍໍ ປຕ຺ໂຕ ສີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣິ຺

ອຕີເຕ ພາຣາຕສີຍໍ ພຣຫ຺ມທຕ຺ເຕ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ເຕ ໂພຣິສຕ຺ໂຕ ລງ຺ພນຄກໂຍນິຍໍ ປຕິສນ຺ຣີ ຄເຫຕ຺ວາ ວຍປ຺ປຕ຺ໂຕ ປຍ຺ຍວາ ອຸປາຍກຸສໂລ ອໂຫສິ຺ ໂສ ເອກສ຺ສ ລງ຺ພນກສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ສຕ຺ຕິລງ຺ພນສິປ຺ປໍ ສິກ຺ຂິຕ຺ວາ ອາຈຣິເຍນ ສທ຺ຣີ ສິປ຺ປໍ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ ວິຈຣຕິ຺ ອາຈຣິໂຍ ປນສ຺ສ ຈຕຸນ຺ນໍເຍວ ສຕ຺ຕີນໍ ລງ຺ພນສິປ຺ປໍ ຊານາຕິ, ນ ປຍ຺ຈນ຺ນໍ຺ ໂສ ເອກທິວສໍ ເອກສ຺ມີ ຄາມເກ ສິປ຺ປໍ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ ສຸຣາມທມຕ຺ໂຕ “ປຍ຺ຈ ສຕ຺ຕິໂຍ ລງ຺ພິສ຺ສາມີ’’ຕິ ປຕິປາຕິຍາ ຖເປສິ຺ ອຖ ນໍ ໂພຣິສຕ຺ໂຕ ອາຫ “ອາຈຣິຍ, ຕ຺ວໍ ປຍ຺ຈສຕ຺ຕິລງ຺ພນສິປ຺ປໍ ນ ຊານາສິ, ເອກໍ ສຕ຺ຕິ ຫຣ຺ ສເຈ ລງ຺ພິສ຺ສສິ, ປຍ຺ຈມາຍ ສຕ຺ຕິຍາ ວິທ຺ໂຊ ມຣິສ຺ສສີ’’ຕິ຺ ໂສ ສຸຍ຺ຖຸ ມຕ຺ຕຕາຍ “ຕ຺ວຍ຺ທິ ມຍ຺ທໍ ປມາຕໍ ນ ຊານາສີ’’ຕິ ຕສ຺ສ ວຈນໍ ອນາທິຍິຕ຺ວາ ຈຕສ຺ໂສ ລງ຺ພິຕ຺ວາ ປຍ຺ຈມາຍ ສຕ຺ຕິຍາ ທຕຫເກ ມຊ຺ກປຸປ຺ຜໍ ວິຍ ອາວຸໂຕ ປຣິເທວມາໂນ ນິປ຺ຊ຺ຊິ຺ ອຖ ນໍ ໂພຣິສຕ຺ໂຕ “ປຕ຺ທິຕານໍ ວຈນໍ ອກຕ຺ວາ ອິມໍ ພ຺ຍສນໍ ປຕ຺ໂຕສີ’’ຕິ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໑໖຺

“ອຕິກຣມກຣາຈຣິຍ , ມຍ຺ຫມ຺ເປຕໍ ນ ຣຸຈ຺ຈຕິ;

ຈຕຸຕຸເຖ ລຽໝພິຕຸວານ, ປຝຸຈມາຍສີ ອາວຸໂຕ''ຕິ។

ຕຕຸຖ ອຕິກຣມກຣາຈຣິຍາຕິ ອາຈຣິຍ ອຊຸຊ ຕຸວໍ ອຕິກຣໍ ອກຣິ, ອຕຸຕໂນ ກຣຕາໂຕ ອຕິເຣກໍ ກຣຕໍ ອກຣີຕິ ອຕຸໂຖ។ ມຍຸໜມຸ ເປຕໍ ນ ຣຸຈຸຈຕີຕິ ມຍຸຫໍ ອນຸເຕວາສີກສຸສປິ ສມານສຸສ ເອຕໍ ຕວ ກຣຕໍ ນ ຣຸຈຸຈຕິ, ເຕນ ເຕ ອຫໍ ປກຸມເມວ ກເຖສິນຸຕິ ທີເປ ຕິ។ ຈຕຸຕຸເຖ ລຽໝພິຕຸວານາຕິ ຈຕຸຕຸເຖ ສຕຸຕີຖເລ ອປຕິຕຸວາ ອຕຸຕານໍ ລຽໝພິຕຸວາ។ ປຝຸຈມາຍສີ ອາວຸໂຕຕິ ປຕຸທີຕານໍ ວຈ ນໍ ອຄຸຄຕຸໜນຸໂຕ ອິທານີ ປຝຸຈມາຍ ສຕຸຕິຍາ ອາວຸໂຕສີຕິ។ ອິທໍ ວຕຸວາ ອາຈຣິຍໍ ສຕຸຕີໂຕ ອປເນຕຸວາ ກຕຸຕພຸພຍຸຕຸຕກໍ ອ ກາສີ។

ສຕຸຖາ ອິມໍ ອຕີຕໍ ອາໜຣິຕຸວາ ຊາຕກໍ ສໂມຮາເນສີ – ''ຕທາ ອາຈຣິໂຍ ອຍໍ ທຸພຸພໂຈ ອໂຫສິ, ອນຸເຕວາສີໂກ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິ''ນຸຕິ។

ທຸພຸພຈຊາຕກວຕຸຕນາ ຈຕຸຖາ។

[໑໑໗] ໗។ ຕິຕຸຕິຣຊາຕກວຕຸຕນາ

ອຈຸຈຸຄຸຄຕາຕິພລຕາຕິ ອິທໍ ສຕຸຖາ ເຊຕວເນ ວິໜຣນຸໂຕ ໂກກາລິກໍ ອາຣພຸກ ກເຖສິ។ ຕສຸສ ວຕຸຖຸ ເຕຣສກນິປາເຕ ຕກຸກາຣິຍ ຊາຕເກ (ຊາ។ ໑។໑໓។໑໐໔ ອາທໂຍ) ອາວີ ກວິສຸສຕິ។ ສຕຸຖາ ປນ ''ນ, ກິກຸຂເວ, ໂກກາລິໂກ ອິທາເນວ ອຕຸຕໂນ ວາຈໍ ນິສຸ ສາຍ ນຜຸໂຖ, ປຸພຸເພປິ ນຜຸໂຖເຍວາ''ຕິ ວຕຸວາ ອຕີຕໍ ອາໜຣິ។

ອຕີເຕ ພາຣາຕສີຍໍ ພຸຣຫຸມທຕຸເຕ ຣຊຸຊໍ ກາເຣນຸເຕ ໂພຮິສຕຸໂຕ ອຸທິຈຸຈພຸຣາຫຸມຕກຸເລ ນິພຸພຕຸຕິຕຸວາ ວຍປຸປຕຸໂຕ ຕກຸກ ສີລາຍໍ ສພຸພສິປຸປານິ ອຄຸຄຕຸຫິຕຸວາ ກາເມ ປໜາຍ ອິສີປພຸພຊຸຊໍ ປພຸພຊິຕຸວາ ປຝຸຈາກິຝຸຝາ ອຜຸຖ ສມາປຕຸຕີໂຍ ນິພຸພຕຸເຕ ສີ។ ທິມວນຸຕປຸປເທເສ ສພຸໂພ ອິສີຄໂຕ ສນຸນິປຕິຕຸວາ ຕໍ ໂອວາທາຈຣິຍໍ ກຕຸວາ ປຣິວາເຣສີ។ ໂສ ປຝຸຈນຸນໍ ອິສີສຕານໍ ໂອວາ ທາຈຣິໂຍ ຫຸຕຸວາ ຊານກີລຸອໍ ກີລຸອນຸໂຕ ທິມວນຸເຕ ວສຕິ។ ຕທາ ເອໂກ ເຈຕຸຖ ປຕຸທຸໂຣຄີ ຕາປໂສ ກຸຖາຣີ ຄເຫຕຸວາ ກຜຸຖໍ ຜາເລຕິ។ ອເຖໂກ ມຸຂຣຕາປໂສ ຕສຸສ ສນຸຕິເກ ນິສີທິຕຸວາ ''ອິຣ ປຫາຣໍ ເທຫີ, ອິຣ ປຫາຣໍ ເທຫີ''ຕິ ຕໍ ຕາປສໍ ໂຣເສສີ។ ໂສ ກຸຊຸຊິຕຸວາ ''ນ ທານິ ເມ ຕຸວໍ ທາຣຸຜາລນສິປຸປໍ ສິກຸຂາປນກາຈຣິໂຍ''ຕິ ຕິຕຸທໍ ກຸຖາຣີ ອຸກຸຂິປິຕຸວາ ນໍ ເອກປຸປຫາເຣເນວ ຊີ ວິຕກຸຂຍໍ ປາເປສີ។ ໂພຮິສຕຸໂຕ ຕສຸສ ສຣີຣກິຈຸຈໍ ກາເຣສີ។ ຕທາ ອສຸສມໂຕ ອວິທູເຣ ເອກສຸມີ ວມຸມິກປາເທ ເອໂກ ຕິຕຸຕິໂຣ ວສຕິ។ ໂສ ສາຍໍ ປາຕໍ ຕສຸມີ ວມຸມິກມຕຸຖເກ ຄຕຸວາ ມຫາວສຸສິຕໍ ວສຸສຕິ។ ຕໍ ສຸຕຸວາ ເອໂກ ລຸທຸທໂກ ''ຕິຕຸຕິເຣນ ກວິຕພຸພ''ນຸຕິ ຈິນຸເຕຕຸວາ ສທຸທສຝຸຝາຍ ຕຕຸຖ ຄນຸຕຸວາ ຕໍ ວຕິຕຸວາ ອາທາຍ ຄໂຕ។

ໂພຮິສຕຸໂຕ ຕສຸສ ສທຸທໍ ອສຸຕນຸໂຕ ''ອສຸກຜຸຖາເນ ຕິຕຸຕິໂຣ ວສຕິ, ກີ ນຸ ໂຂ ຕສຸສ ສທຸໂທ ນ ສູຍຕີ''ຕິ ຕາປເສ ປຸຈຸຈິ។ ເຕ ຕສຸສ ຕມຕຸຖໍ ອາໂຣເຈສຸໍ។ ໂສ ອຸໂກປິ ຕານິ ກາຣຕານິ ສໍສນຸເທຕຸວາ ອິສີຄຕມຊຸເຊ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໑໗។

''ອຈຸຈຸຄຸຄຕາຕິພລຕາ, ອຕິເວລໍ ປກາສິຕາ;

ວາຈາ ໜນຕິ ທຸມຸເມຮໍ, ຕິຕຸຕິຣໍ ວາຕິວສຸສິຕ''ນຸຕິ។

ຕຕຸຖ ອຈຸຈຸຄຸຄຕາຕິ ອຕິອຸຄຸຄຕາ។ ອຕິພລຕາຕິ ປຸນປຸປຸນໍ ກາສເນນ ອຕິພລສກາວາ។ ອຕິເວລໍ ປກາສິຕາຕິ ອຕິກຸກນຸຕເວລາ ປມາຕາຕິກຸກເມນ ກາສິຕາ។ ຕິຕຸຕິຣໍ ວາຕິວສຸສິຕນຸຕິ ຍຖາ ຕິຕຸຕິຣໍ ອຕິວສຸສິຕໍ ໜນຕິ, ຕຖາ ເອວຣູປາ ວາຈາ ທຸມຸເມຮໍ ພາລປຸຄຸຄລໍ ໜນຕີຕິ។

ເອວໍ ໂພຮິສຕຸໂຕ ອິສີຄຕສຸສ ໂອວາທໍ ທຕຸວາ ຈຕຸຕາໂຣ ພຸຣຫຸມວິຫາເຣ ກາເວຕຸວາ ພຸຣຫຸມໂລກປຣາຍໂຕ ອໂຫສິ។

ສຕຸຖາ ‘‘ນ, ກິກຸຂເວ, ໂກກາລິໂກ ອິທານເວ ອຕຸຕໂນ ວຈນໍ ນິສຸສາຍ ນຝຸໂຖ, ປຸພຸເພປີ ນຝຸໂຖເຍວາ’’ຕິ ວຕຸວາ ອິມໍ ຈມຸມເທສ ນໍ ອາຫຣິຕຸວາ ຊາຕກໍ ສໂມຈາເນສິ – ‘‘ຕທາ ມຸຂຣຕາປໂສ ໂກກາລິໂກ ອໂຫສິ, ອິສິຄໂຓ ພຸທຸຈປຣິສາ, ຄຓາສຕຸຖາ ປນ ອຫ ເມວ ອໂຫສິ’’ນຸຕິ።

ຕິຕຸຕິຣຊາຕກວຕຸຕນາ ສຕຸຕມາ።

[໑໑໘] ໘። ວຝຸຝຊາຕກວຕຸຕນາ

ນາຈິນຸຕຍນຸໂຕປຸຣິໂສຕິ ອິທໍ ສຕຸຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນຸໂຕ ອຸຕຸຕຣເສຝຸຖິປຸຕຸຕໍ ອາຣພຸກ ກເຖສິ። ສາວຕຸຖິຍໍ ກິຣ ອຸຕຸຕຣເສຝຸຖິ ນາມ ອໂຫສິ ມຫາວິກໂວ። ຕສຸສ ກຣິຍາຍ ກຸຈຸຈິຍໍ ເອໂກ ປຸລຸລວາ ສຕຸໂຕ ພຸຣຫຸມໂລກາ ຈວິຕຸວາ ປຝິສນຸຈີ ຄເຫຕຸວາ ວຍປຸປຕຸໂຕ ອກິຣູໂປ ປາສາທິໂກ ອໂຫສິ ພຸຣຫຸມວຕຸຕົ። ອຖ ເອກທິວສໍ ສາວຕຸຖິຍໍ ກຕຸຕິກາຈເນ ນກຸຂຕຸເຕ ຈຸຝຸເຖ ສພຸໂພ ໂລ ໂກ ນກຸຂຕຸຕນິສຸສິໂຕ ອໂຫສິ። ຕສຸສ ສຫາຍກາ ອຸລຸເລ ເສຝຸຖິປຸຕຸຕາ ສປຊາປຕິກາ ອເຫສຸໍ። ອຸຕຸຕຣເສຝຸຖິປຸຕຸຕສຸສ ປນ ທີພຣຕຸຕໍ ພຸຣຫຸມໂລເກ ວສິຕຕຸຕາ ກິເລເສສຸ ຈິຕຸຕໍ ນ ອລຸລີຍຕີ። ອຖສຸສ ສຫາຍກາ ‘‘ອຸຕຸຕຣເສຝຸຖິປຸຕຸຕສຸສປີ ເອກໍ ອິຕຸຖີ ອາເນຕຸວາ ນກຸຂຕຸຕໍ ກີລິສຸສາມາ’’ຕິ ສມຸມນຸຕຍິຕຸວາ ຕໍ ອຸປສງກມິຕຸວາ ‘‘ສມຸມ, ອິມສຸມິ ນຄເຣ ກຕຸຕິກາຈໂຕ ຈຸຝຸໂຖ, ຕຸຍຸຫມຸປີ ເອກໍ ອິຕຸຖີ ອາເນຕຸວາ ນກຸຂຕຸຕໍ ກີລິສຸສາມາ’’ຕິ ອາຫໍສຸ። ‘‘ນ ເມ ອຕຸໂຖ ອິຕຸຖິຍາ’’ຕິ ຈ ວຸຕຸເຕປິ ປຸນປຸປຸນໍ ນິພນຸຈິຕຸວາ ສມຸປຝິຈຸຈາເປຕຸວາ ເອກໍ ວຕຸຕທາສີ ສພຸພາລງກາຣປຝິມຕຸທິຕໍ ກຕຸວາ ຕສຸສ ຈຣໍ ເນຕຸວາ ‘‘ຕຸວໍ ເສຝຸຖິປຸຕຸຕສຸສ ສນຸຕິກໍ ຄຈຸຈາ’’ຕິ ສຍນິຈຣໍ ເປເສຕຸວາ ນິກຸຂມິສຸ። ຕໍ ສຍນິຈຣໍ ປວິຝຸຖມຸປີ ເສຝຸຖິປຸຕຸໂຕ ເນວ ໂອໂລເກຕິ, ນາລປຕິ። ສາ ຈິນຸເຕສິ ‘‘ອຍໍ ເອວໍ ຣູປໂສກຄຸຄປຸປຕຸຕໍ ອຸຕຸຕມວິລາສສມຸປນຸນໍ ມໍ ເນວ ໂອໂລເກຕິ, ນາລປຕິ, ອິທານີ ນໍ ອຕຸຕ ໂນ ອິຕຸຖິກຸຕຸຕລີລາຍ ໂອໂລກາເປສຸສາມີ’’ຕິ ອິຕຸຖີລີລໍ ທສຸເສນຸຕີ ປທຝຸຖາກາເຣນ ອຄຸຄທນຸເຕ ວິວຣິຕຸວາ ຫສິຕໍ ອກາສິ። ເສຝຸຖິປຸຕຸໂຕ ໂອໂລເກຕຸວາ ທນຸຕຝຸຖິເກ ນິມິຕຸຕໍ ຄຕຸທີ። ອຖສຸສ ອຝຸຖິກສລຸລາ ອຸປຸປຊຸຊິ, ສກລມຸປີ ຕໍ ສຣີຣໍ ອຝຸຖິກສງຂລິ ກາ ວິຍ ປລຸລາຍິ። ໂສ ຕສຸສາ ປຣິພຸພຍໍ ທຕຸວາ ‘‘ຄຈຸຈາ’’ຕິ ອຸຍຸໂຍເຊສີ።

ຕໍ ຕສຸສ ຈຣາ ໂອຕິຕຸຕໍ ເອໂກ ອິສຸສໂຣ ອນຸຕຣວີຖິຍໍ ທິສຸວາ ປຣິພຸພຍໍ ທຕຸວາ ອຕຸຕໂນ ຈຣໍ ເນສິ, ສຕຸຕາເທ ວິຕິວຕຸເຕ ນກຸຂຕຸຕໍ ໂອສິຕໍ። ວຕຸຕທາສິຍາ ມາຕາ ຈີຕຸ ອາຄມນໍ ອທິສຸວາ ເສຝຸຖິປຸຕຸຕານໍ ສນຸຕິກໍ ຄນຸຕຸວາ ‘‘ກຫໍ ສາ’’ຕິ ປຸຈຸຈິ። ເຕ ອຸຕຸຕຣເສຝຸຖິປຸຕຸຕສຸສ ຈຣໍ ຄນຸຕຸວາ ‘‘ກຫໍ ສາ’’ຕິ ປຸຈຸຈິສຸ። ‘‘ຕງຂຓລເຍວ ຕສຸສາ ປຣິພຸພຍໍ ທຕຸວາ ອຸຍຸໂຍເຊສີ’’ນຸຕິ። ອຖສຸ ສາ ມາຕາ ໂຣທນຸຕີ ‘‘ຈີຕຣໍ ເມ ນ ປສຸສາມິ, ຈີຕຣໍ ເມ ສມາເນຖາ’’ຕິ ອຸຕຸຕຣເສຝຸຖິປຸຕຸຕໍ ອາທາຍ ຣລຸໂຍ ສນຸຕິກໍ ອຄມາສິ። ຣາຊາ ອຝຸຝໍ ວິນິຈຸຈິນນຸໂຕ ‘‘ອິເມ ເຕ ເສຝຸຖິປຸຕຸຕາ ວຕຸຕທາສີ ອາເນຕຸວາ ຕຸຍຸຫໍ ອທໍສູ’’ຕິ ປຸຈຸຈິ။ ‘‘ອາມ, ເທວາ’’ຕິ။ ‘‘ອິ ທານີ ສາ ກຫ’’ນຸຕິ? ‘‘ນ ຊານາມິ, ຕງຂຓລເຍວ ນໍ ອຸຍຸໂຍເຊສີ’’ນຸຕິ။ ‘‘ອິທານີ ຕໍ ສມາເນຕຸໍ ສກຸໂກສີ’’ຕິ? ‘‘ນ ສກຸໂກມິ, ເທ ວາ’’ຕິ။ ຣາຊາ ‘‘ສເຈ ສມາເນຕຸໍ ນ ສກຸໂກຕິ, ຣາຊາຓມສຸສ ກໂຣຖາ’’ຕິ ອາຫ။ ອຖ ນໍ ປຈຸຈາພາຫໍ ພນຸຈິຕຸວາ ‘‘ຣາຊາຄໍ ກຣິສຸສາມາ’’ຕິ ຄເຫຕຸວາ ປກຸກມິສຸ။ ‘‘ເສຝຸຖິປຸຕຸຕໍ ກິຣ ວຕຸຕທາສີ ສມາເນຕຸໍ ອສກຸໂກນຸຕໍ ຣາຊາ ຣາຊາຄໍ ກາເຣຕີ’’ຕິ ສກລນຄຣໍ ເອກໂກລາຫລໍ ອໂຫສິ။ ມຫາຊໂນ ອຸເຣ ຫຕຸເຖ ຖເປຕຸວາ ‘‘ກີ ນາເມຕໍ, ສາມິ, ອຕຸຕໂນ ເຕ ອນນຸຈຸຈວິກໍ ລທຸຈ’’ນຸ ຕິ ປຣິເທວຕິ။ ເສຝຸຖິປີ ປຸຕຸຕສຸສ ປຈຸຈໂຕ ປຈຸຈໂຕ ປຣິເທວນຸໂຕ ຄຈຸຈຕິ។

ເສຝຸຖິປຸຕຸໂຕ ຈິນຸເຕສິ ‘‘ອິທໍ ມຍຸຫໍ ເອວຣູປໍ ທຸກຸຂໍ ອຄາເຣ ວສນກາເວນ ອຸປຸປນຸນໍ។ ສເຈ ອິໂຕ ມຸຈຸຈິສຸສາມິ, ມຫາໂຄຕມສມຸ ມາສມຸພຸທຸຈສຸສ ສນຸຕິເກ ປພຸພຊິສຸສາມີ’’ຕິ។ ສາປີ ໂຂ ວຕຸຕທາສີ ຕໍ ໂກລາຫລສທຸທໍ ສຸຕຸວາ ‘‘ກີສທຸໂທ ນາເມໂສ’’ຕິ ປຸຈຸຈິຕຸ ວາ ຕໍ ປວຕຸຕີ ສຸຕຸວາ ເວເຄນ ໂອຕຣິຕຸວາ ‘‘ອຸສຸສຣຖ, ອຸສຸສຣຖ, ສາມີ, ມໍ ຣາຊປຸຣິສານໍ ທຝຸຖຸໍ ເທຖາ’’ຕິ ອຕຸຕານໍ ທສຸເສສີ។ ຣາຊປຸຣິສາ ຕໍ ທິສຸວາ ມາຕຣໍ ປຝິຈຸຈາເປຕຸວາ ເສຝຸຖິປຸຕຸຕໍ ມຸລຸຈິຕຸວາ ປກຸກມິສຸ។ ໂສ ສຫາຍກປຣິວຸໂຕວ ນທີ ຄນຸຕຸວາ ສສີສໍ ນຸຫາຍິຕຸວາ ເຄຫໍ ຄນຸຕຸວາ ກຸຕຸຕປາຕຣາໂສ ມາຕາປິຕໂຣ ວນຸທິຕຸວາ ປພຸພຊຸຊໍ ອນຸຊານາເປຕຸວາ ຈີວຣສາຝເກ ອາທາຍ ມຫນຸເຕນ ປຣິວາເຣນ ສຕຸຖຸ ສນຸຕິກໍ ຄນຸຕຸວາ ວນຸທິຕຸວາ ປພຸພຊຸຊໍ ຍາຈິຕຸວາ ປພຸພຊຸຊລຸຈ ອຸປສມຸປທລຸຈ ລກິຕຸວາ ອວິສຸສຝຸຖກມຸມຝຸຖາໂນ ວິປສຸສນໍ ວຫຸເຍຕຸວາ ນ ຈິຣສຸເສວ ອຣຫຕຸເຕ ປຕິຝຸຖາສີ។

ອເຖກທິວສໍ ຈມຸມສກາຍໍ ສນຸນິປຕິຕາ ກິກຸຂູ ‘‘ອາວຸໂສ, ອຸຕຸຕຣເສຝຸຖິປຸຕຸໂຕ ອຕຸຕໂນ ກເຍ ອຸປຸປນຸເນ ສາສນສຸສ ຄຸຓໍ ຊານິ

ຕວາ 'ອິມມຸຫາ ທຸກຸຂາ ມຸຈຸຈມາໂນ ປພຸພຊິສຸສາມີ'ຕິ ຈິນຸເຕຕຸວາ ເຕນ ສຸຈິນຸຕິເຕນ ມຣຕມຸຕຸໂຕ ເຈວ, ປພຸພຊິໂຕ ຈ ອຄຸຄຜເລ ປຕິຍຸຖິໂຕ''ຕິ ຕສຸສ ຄຸຕາກາຖັ ກເຖສຸັ໋ ສຕຸຖາ ອາຄນຸຕຸວາ ''ກາຍ ນຸຕຸຖ, ກິກຸຂເວ, ເອຕຣຫິ ກຖາຍ ສນຸນິສິນຸນາ''ຕິ ປຸຈຸຊິຕຸວາ ''ອິມາຍ ນາມາ''ຕິ ວຸຕຸເຕ ''ນ, ກິກຸຂເວ, ອຸຕຸຕຣເສຍຸຖີປຸຕຸໂຕວ ອຕຸຕໂນ ກເຍ ອຸປຸປນຸເນ 'ອິມິນາ ອຸປາເຍນ ອິມມຸຫາ ທຸກຸຂາ ມຸຈຸຈິສຸສາມີ'ຕິ ຈິນຸເຕຕຸວາ ມຣຕາກາຍາ ມຸຕຸໂຕ, ອຕີເຕ ປຕຸທິຕາປີ ອຕຸຕໂນ ກເຍ ອຸປຸປນຸເນ 'ອິມິນາ ອຸປາເຍນ ອິມມຸຫາ ທຸກຸຂາ ມຸຈຸຈິສຸສາມາ'ຕິ ຈິນຸເຕຕຸວາ ມຣຕາກາຍໂຕ ມຸຈຸຈີສຸເຍວາ''ຕິ ວຕຸວາ ອຕີຕັ ອາຫຣິ໋

ອຕີເຕ ພາຣາຕສິຍັ ພຸຣຫຸມທຕຸເຕ ຣຊຸຊັ ກາເຣນຸເຕ ໂພຣິສຕຸໂຕ ຈຸຕິປຜິສນຸຣິວເສນ ປຣິວຕຸຕນຸໂຕ ວຜຸຜກໂຍນິຍັ ນິພຸພຕຸຕິ໋ ຕທາ ເອໂກ ວຜຸຜກລຸທຸທໂກ ອຣລຸລາ ພທູ ວຜຸຜເກ ອາຫຣິຕຸວາ ເຄເຫ ຖເປຕຸວາ ໂຄຈຣັ ທຕຸວາ ມູລັ ຄເຫຕຸວາ ອາຄຕາຄຕານັ ຫຕຸເຖ ວຜຸຜເກ ວິກຸກິຕານຸໂຕ ຊີວິກັ ກປຸເປຕິ໋ ໂສ ເອກທິວສັ ພຫູທິ ວຜຸຜເກຫິ ສທຸນິ ໂພຣິສຕຸຕມຸປີ ຄເຫຕຸວາ ອາເນສິ໋ ໂພຣິສຕຸໂຕ ຈິນຸເຕສິ ''ສຈາຫັ ອິມິນາ ທິນຸນັ ໂຄຈຣລຸຈ ປານີຍລຸຈ ປຣິກຸລຸຊິສຸສາມິ, ອຍັ ມັ ຄເຫຕຸວາ ອາຄຕານັ ມນຸສຸສານັ ທສຸສຕິ໋ ສເຈ ປນ ນ ປຣິກຸລຸຊິສຸສາມິ, ອຫັ ມິລາຢິສຸສາມິ, ອຖ ມັ ມິລາຍນຸຕັ ທິສຸວາ ມນຸສຸສາ ນ ຄຕຸຫິສຸສນຸຕິ໋ ເອວັ ເມ ໂສຕຸຖິ ກວິສຸສຕິ, ອິມັ ອຸປາຍັ ກຣິສຸສາມີ''ຕິ໋ ໂສ ຕຖາ ກໂຣນຸໂຕ ມິລາຍິຕຸວາ ອຍຸຖິຈມຸມມຕຸໂຕ ອໂຫສິ໋ ມນຸສຸສາ ຕັ ທິສຸວາ ນ ຄຕຸຫີສຸ໋ ລຸທຸທໂກ ໂພຣິສຕຸຕັ ຖເປຕຸວາ ເສເສສຸ ວຜຸຜເກສຸ ປຣິກຸຂີເຕສຸ ປຈຸຊີ ນິທຣິຕຸວາ ທຸວາເຣ ຖເປຕຸວາ ໂພຣິສຕຸຕັ ຫຕຸຖຕເລ ກຕຸວາ ''ກີ ນຸ ໂຂ ອຍັ ວຜຸຜໂກ''ຕິ ຈິນຸເຕຕຸວາ ໂອໂລເກຕຸັ ອາຣທຸໂຮ໋ ອຖສຸສ ປມຕຸຕກາວັ ລຕຸວາ ໂພຣິສຕຸໂຕ ປກຸເຂ ປສາເຣຕຸວາ ອຸປຸປຕິຕຸວາ ອຣລຸລເມວ ຄໂຕ໋ ອລຸເລ ວຜຸຜກາ ຕັ ທິສຸວາ ''ກີ ນຸ ໂຂ ນ ປລຸລາຍສິ, ກຫັ ຄໂຕສີ''ຕິ ປຸຈຸຊິຕຸວາ ''ລຸທຸທເກນ ຄຫິໂຕມຸຫີ''ຕິ ວຸຕຸເຕ ''ກິນຸຕິ ກຕຸວາ ມຸຕຸໂຕສີ''ຕິ ປຸຈຸຊີສຸ໋ ໂພຣິສຕຸໂຕ ''ອຫັ ເຕນ ທິນຸນັ ໂຄຈຣັ ອຄຸຄເຫຕຸວາ ປານີຍັ ອປີວິຕຸວາ ອຸປາຍຈິນຸຕາຍ ມຸຕຸໂຕ''ຕິ ວຕຸວາ ອິມັ ຄາຖມາຫ –

໑໑໗໋

''ນາຈິນຸຕຍນຸໂຕ ປຸຣິໂສ, ວິເສສມຣິຄຈຸຊຕິ;

ຈິນຸຕິຕສຸສ ຜລັ ປສຸສ, ມຸຕຸໂຕສຸມິ ວສພນຸສນາ''ຕິ໋

ຕຕຸຖາຍັ ປີຕຸທຫຕຸໂຖ – ປຸຣິໂສ ທຸກຸຂັ ປຕຸວາ ''ອິມິນາ ນາມ ອຸປາເຍນ ອິມມຸຫາ ທຸກຸຂາ ມຸຈຸຈິສຸສາມີ''ຕິ ອຈິນຸຕຍນຸໂຕ ອຕຸຕໂນ ທຸກຸຂາ ໂມກຸຂສງຂາຕັ ວິເສສັ ນາຣິຄຈຸຊຕິ໋ ອິທານິ ປນ ມຍາ ຈິນຸຕິຕກມຸມສຸສ ຜລັ ປສຸສ໋ ເຕເນວ ອຸປາເຍນ ມຸຕຸໂຕສຸມິ ວສພນຸສນາ, ມຣຕາໂຕ ຈ ພນຸສນໂຕ ຈ ມຸຕຸໂຕສຸມິ ອຫນຸຕິ໋ ເອວັ ໂພຣິສຕຸໂຕ ອຕຸຕນາ ກຕກາຣຕັ ອາຈິກຸຂີ໋

ສຕຸຖາ ອິມັ ຊມຸມເທສນັ ອາຫຣິຕຸວາ ຊາຕກັ ສໂມຊາເນສີ – ''ຕທາ ມຣຕມຸຕຸໂຕ ວຜຸຜໂກ ອຫເມວ ອໂຫສີ''ນຸຕິ໋

ວຜຸຜຊາຕກວຕຸຕນາ ອຜຸຖມາ໋

[໑໑໘] ໙໋ ອກາລຣາວິຊາຕກວຕຸຕນາ

ອມາຕາປິຕຣສັວທຸໂຣຕິ ອິທັ ສຕຸຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນຸໂຕ ເອກັ ອກາລຣາວີ ກິກຸຂຸັ ອາຣພຸກ ກເຖສິ໋ ໂສ ກິຣ ສາວຕຸຖີວາສີ ກຸລປຸຕຸໂຕ ສາສເນ ປພຸພຊິຕຸວາ ວຕຸຕັ ວາ ສິກຸຂັ ວາ ນ ອຸຄຸຄຕຸຫີ໋ ໂສ ''ອິມສຸມີ ກາເລ ມຍາ ວຕຸຕັ ກາຕພຸພັ, ອິມສຸມີ ກາເລ ອຸປຸຜຸຖາຕພຸພັ, ອິມສຸມີ ກາເລ ອຸຄຸເຫຕພຸພັ, ອິມສຸມີ ກາເລ ສຊຸຊາຢິຕພຸພ''ນຸຕິ ນ ຊານາຕິ, ປຖມຍາເມປີ ມຊຸຊິມຍາເມປີ ປຈຸຊິມຍາເມປີ ປພຸທຸສປພຸທຸສກຸຂເຕເຍວ ມຫາສທຸທັ ກໂຣຕິ, ກິກຸຂູ ນິທຸທັ ນ ລກນຸຕິ໋ ຊມຸມສກາຍັ ກິກຸຂູ ''ອາວຸໂສ, ອສຸໂກ ນາມ ກິກຸຂຸ ເອວຣູເປ ຣຕນສາສເນ ປພຸພຊິຕຸວາ ວຕຸຕັ ວາ ສິກຸຂັ ວາ ກາລັ ວາ ອກາລັ ວາ ນ ຊານາຕີ''ຕິ ຕສຸສ ອຄຸຕາກຖັ ກເຖສຸັ໋ ສຕຸຖາ ອາຄນຸຕຸວາ ''ກາຍ ນຸຕຸຖ , ກິກຸຂເວ, ເອຕຣຫິ ກຖາຍ ສນຸນິສິນຸນາ''ຕິ ປຸຈຸຊິຕຸວາ ''ອິມາຍ ນາມາ''ຕິ ວຸຕຸເຕ ''ນ, ກິກຸຂເວ, ອິທາເນເວສ ອກາລຣາວີ, ປຸພຸເພປີ ອກາລຣາວີເຍວ, ກາລາກາລັ ອຊານນກາເວນ ຈ ຄີວາຍ ວຜຸຜິຕາຍ ຊີວິຕກຸຂຍັ ປຕຸໂຕ''ຕິ ວຕຸວາ ອຕີຕັ ອາຫຣິ໋

ອຕີເຕ ພາຣາຓສິຍໍ ພຸຣຫຸມທຕຸເຕ ຣຊຊໍ ກາເຣນຸເຕ ໂພທິສຕຸໂຕ ອຸທິຈຈພຸຣາຫຸມຓກຸເລ ນິພຸພຕຸຕິຕຸວາ ວຍປຸປຕຸໂຕ ສພຸພສິປຸເປສຸ ປາຣໍ ຄນຸຕຸວາ ພາຣາຓສິຍໍ ທິສາປາໂມກຸໂຂ ອາຈຣິໂຍ ຫຸຕຸວາ ປຌຸຈສເຕ ມາຓເວ ສິປຸປໍ ວາເຈຕິ។ ເຕສໍ ມາຓວານໍ ເອໂກ ອກາລຣາວີ ກຸກຸກຸໂຕ ອຕຸຖິ, ເຕ ຕສຸສ ວສຸສິຕສທຸເທນ ອຸຕຸຖາຍ ສິປຸປໍ ສິກຸຂນຸຕິ។ ໂສ ກາລມກາສິ។ ເຕ ອຌຸຌໍ ກຸກຸກຸຓໍ ປຣິເຍສນຸຕາ ຈຣນຸຕິ។ ອເຖໂກ ມາຓວໂກ ສຸສານວເນ ທາຣູນິ ອຸທຸທຣນຸໂຕ ເອກໍ ກຸກຸກຸຓໍ ທິສຸວາ ອາເນຕຸວາ ປຌຸຊເຣ ຖເປຕຸວາ ປຕິຊຄຸຄຕິ។ ໂສ ສຸສາເນ ວທຸທິຕຕຸຕາ ''ອສຸກເວລາຍ ນາມ ວສຸສິຕພຸພ''ນຸຕິ ອຊານນຸໂຕ ກທາຈິ ອຕິຣຕຸຕໍ ວສຸສຕິ, ກທາຈິ ອຣຸຓຸຄຸຄມເນ។ ມາຓວາ ຕສຸສ ອຕິຣຕຸຕໍ ວສຸສິຕກາເລ ສິປຸປໍ ສິກຸຂນຸຕາ ຍາວ ອຣຸຓຸຄຸຄມນາ ສິກຸຂິຕຸໍ ນ ສກຸໂກນຸຕິ, ນິທຸທາຍມານາ ຄຫິຕຖຸຖານມຸປິ ນ ປສຸສນຸຕິ។ ອຕິປກາເຕ ວສຸສິຕກາເລ ສຊຸຊາຍສຸສ ໂອກາສເມວ ນ ລກນຸຕິ។ ມາຓວາ ''ອຍໍ ອຕິຣຕຸຕໍ ວາ ວສຸສຕິ ອຕິປກາເຕ ວາ, ອິມໍ ນິສຸສາຍ ອມຸຫາກໍ ສິປຸປໍ ນ ນິຖຸຖາຍິສຸສຕີ''ຕິ ຕໍ ຄເຫຕຸວາ ຄີວໍ ວຖຸເຌຕຸວາ ຊີວິຕກຸຂຍໍ ປາເປຕຸວາ ''ອກາລຣາວີ ກຸກຸກຸໂຕ ອມຸເຫຫິ ໝາຕິໂຕ''ຕິ ອາຈຣິຍສຸສ ກເຖສຸໍ។ ອາຈຣິໂຍ 'ໂອວາທໍ ອຄຸຄເຫຕຸວາ ສໍວທຸທິຕກາເວນ ມຣຓໍ ປຕຸໂຕ''ຕິ ວຕຸວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໑໙។

''ອມາຕາປິຕຣ-ສໍວທຸໂທ, ອນາເຈຣກຸເລ ວສໍ;

ນາຍໍ ກາລໍ ອກາລໍ ວາ, ອກິຊານາຕິ ກຸກຸກຸໂຕ''ຕິ។

ຕຕຸຖ ອມາຕາປິຕຣສໍວທຸໂທຕິ ມາຕາປິຕໂຣ ນິສຸສາຍ ເຕສໍ ໂອວາທໍ ອຄຸຄເຫຕຸວາ ສໍວທຸໂທ។ ອນາເຈຣກຸເລ ວສນຸຕິ ອາຈຣິຍກຸເລປິ ອວສມາໂນ, ອາຈາຣສິກຸຂາປກໍ ກລຸຈິ ນິສຸສາຍ ອວສິຕຕຸຕາຕິ ອຕຸໂຖ។ ນາຍໍ ກາລໍ ອກາລໍ ວາຕິ ''ອິມສຸມິ ກາເລ ວສຸສິຕພຸພໍ, ອິມສຸມິ ນ ວສຸສິຕພຸພ''ນຸຕິ ເອວໍ ວສຸສິຕພຸພຍຸຕຸຕກໍ ກາລໍ ວາ ອກາລໍ ວາ ເອສ ກຸກຸກຸໂຕ ນ ຊານາຕິ, ອຊານນກາເວເນວ ຊີວິຕກຸຂຍໍ ປຕຸໂຕຕິ។ ອິທໍ ກາຣຓໍ ທສຸເສຕຸວາ ໂພທິສຕຸໂຕ ຍາວຕາຍຸກໍ ຖຕຸວາ ຍຖາກມຸມໍ ຄໂຕ។

ສຕຸຖາ ອິມໍ ຘມຸມເທສນໍ ອາຫຣິຕຸວາ ຊາຕກໍ ສໂມຘາເນສິ – ''ຕທາ ອກາລຣາວີ ກຸກຸກຸໂຕ ອຍໍ ກິກຸຂຸ ອໂຫສິ, ອນຸເຕວາສິກາ ພຸທຸຘປຣິສາ, ອາຈຣິໂຍ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິ''ນຸຕິ។

ອກາລຣາວິຊາຕກວຓຸຓນາ ນວມາ។

[໑໘໐] ໑໐។ ພນຸຘນໂມກຸຂຊາຕກວຓຸຓນາ

ອພທຸຘາຕຸຖ ພຊຸຊນຸຕີຕິ ອິທໍ ສຕຸຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນຸໂຕ ຈິຌຸຈມາຓວິກໍ ອາຣພຸກ ກເຖສິ។ ຕສຸສາ ວຕຸຖຸ ທຸວາທສກນິປາເຕ ມຫາປທຸມຊາຕເກ (ຊາ។ ໑។໑໒។໑໐໖ ອາທໂຍ) ອາວິ ກວິສຸສຕິ។ ຕທາ ປນ ສຕຸຖາ ''ນ, ກິກຸຂເວ, ຈິຌຸຈມາຓວິກາ ອິທາເນວ ມໍ ອກູເຕນ ອພຸການຸຈິກຸຂຕິ, ປຸພຸເພປິ ອພຸການຸຈິກຸຂິເຍວາ''ຕິ ວຕຸວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣິ។

ອຕີເຕ ພາຣາຓສິຍໍ ພຸຣຫຸມທຕຸເຕ ຣຊຊໍ ກາເຣນຸເຕ ໂພທິສຕຸໂຕ ປຸໂຣຫິຕສຸສ ເຄເຫ ນິພຸພຕຸຕິຕຸວາ ວຍປຸປຕຸໂຕ ປິຕຸ ອຈຈເຍນ ຕສຸເສວ ປຸໂຣຫິໂຕ ອໂຫສິ។ ເຕນ ອຄຸຄມເຫສິຍາ ວໂຣ ທິນຸໂນ ໂຫຕິ ''ກທຸເທ, ຍໍ ອິຈຸຉສິ, ຕໍ ວເທຍຸຍາສີ''ຕິ។ ສາ ເອວມາຫ ''ນ ມຍຸຫໍ ອຌຸໂຌ ວໂຣ ນາມ ທຸລຸລໂກ, ອິໂຕ ປນ ເຕ ປຖຸຖາຍ ອຌຸຌາ ອິຕຸຖີ ກິເລສວເສນ ນ ໂອໂລເກຕພຸພາ''ຕິ។ ໂສ ປຕິກຸຂິປິຕຸວາ ປຸນປຸປຸນໍ ນິປຸປີລຸອິຍມາໂນ ຕສຸສາ ວຈນໍ ອຕິກຸກມິຕຸໍ ອສກຸໂກນຸໂຕ ສມຸປຕິຈຉິຕຸວາ ຕໂຕ ປຖຸຖາຍ ໂສລຸອສສຸ ນາຕກິຕຸຖີສຫສຸເສສຸ ກິເລສວເສນ ເອກິຕຸຖິມຸປິ ນ ໂອໂລເກສິ។

ອຖສຸສ ປຈຈນຸໂຕ ກຸປຸປີ, ປຈຈນຸເຕ ຖິຕາ ໂຍຘາ ໂຈເຣຫິ ສທຸຘີ ທຸເວ ຕໂຍ ສງຄາເມ ກຕຸວາ ''ອິໂຕ ອຸຕຸຕຣີ ມຍໍ ນ ສກຸໂກມາ''ຕິ ຣຌຸໂຌ ປຕຸຕໍ ເປເສສຸໍ។ ຣາຊາ ຕຕຸຖ ຄນຸຕຸກາໂມ ພລກາຍໍ ສໍຫຣິຕຸວາ ຕໍ ປກຸໂກສາເປຕຸວາ ''ກທຸເທ, ອຫໍ ປຈຈນຸຕໍ ຄຈຉາມິ, ຕຕຸຖ ນານປຸປກາຣານິ ຍຸທຸຘານິ ໂຫນຸຕິ, ຊຍປຣາຊໂຍປິ ອນິພຸທຸໂຘ, ຕາທິເສສຸ ຖາເນສຸ ມາຕຸຄາໂມ ທຸປຸປຣິຫາໂຣ, ຕຸວໍ ອິເຘວ ນິວຕຸຕາຫີ''ຕິ ອາຫ។ ສາ ''ນ ສກຸກາ, ເທວ, ມຍາ ນິວຕຸຕິຕຸ''ນຸຕິ ປຸນປຸປຸນໍ ຣຌຸຌາ ປຕິກຸຂິຕຸຕາ ອາຫ ''ເຕນ ຫິ

ເອເກກໍ ໂຍຊນໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ມຍ຺ຫໍ ສຸຂທຸກ຺ຂຊານນຕ຺ຖໍ ເອເກກໍ ມນຸສ຺ສໍ ເປເສຍ຺ຍາຖາ''ຕິ. ຣາຊາ ''ສາຘູ''ຕິ ສມ຺ປຏິຈ຺ຉິຕ຺ວາ ໂພຘິສຕ຺ຕໍ ນຄເຣ ຐເປຕ຺ວາ ມຫນ຺ເຕນ ພລກາເຍນ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ໂຍຊເນ ໂຍຊເນ ເອເກກໍ ປຸຣິສໍ ''ອມ຺ຫາກໍ ອາໂຣຄ຺ຍໍ ອາໂຣເຈຕ຺ວາ ເທວິຍາ ສຸຂທຸກ຺ຂໍ ຊານິຕ຺ວາ ອາຄຈ຺ຉາ''ຕິ ເປເສສິ. ສາ ອາຄຕາຄຕໍ ປຸຣິສໍ ''ຣາຊາ ກິມຕ຺ຖໍ ຕໍ ເປເສຕິ''ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ''ຕຸມ຺ຫາກໍ ສຸຂທຸກ຺ຂຊານນຕ຺ຖາຍາ''ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ''ເຕນ ຫິ ເອຫີ''ຕິ ເຕນ ສທ຺ຘິໍ ອສທ຺ຘມ຺ມໍ ປຏິເສວຕິ. ຣາຊາ ທ຺ວຕ຺ຕິໍສໂຍຊນມຕ຺ຕໍ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ທ຺ວຕ຺ຕິໍສ ຊເນ ເປເສສິ, ສາ ສພ຺ເພຫິປິ ເຕຫິ ສທ຺ຘິໍ ຕເຖວ ອກາສິ.

ຣາຊາ ປຈ຺ຈນ຺ຕໍ ວູປສເມຕ຺ວາ ຊນປທໍ ສມສ຺ສາເສຕ຺ວາ ປຸນ ອາຄຈ຺ຉນ຺ໂຕປິ ຕເຖວ ທ຺ວຕ຺ຕິໍສ ຊເນ ເປເສສິ, ສາ ເຕຫິປິ ສທ຺ຘິໍ ຕເຖວ ວິປ຺ປຏິປ຺ຊ຺ຊິເຍວ. ຣາຊາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ຊຍກ຺ຂນ຺ຘາວາຣຏ຺ຐາເນ ຐຕ຺ວາ ''ນຄຣໍ ປຏິຊຄ຺ຄາເປຕູ''ຕິ ໂພຘິສຕ຺ຕສ຺ສ ປຓ຺ຓໍ ເປເສສິ. ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ສກລນຄຣໍ ປຏິຊຄ຺ຄາເປຕ຺ວາ ຣາຊນິເວສນໍ ປຏິຊຄ຺ຄາເປນ຺ໂຕ ເທວິຍາ ວສນຏ຺ຐານໍ ອຄມາສິ. ສາ ໂພຘິສຕ຺ຕສ຺ສ ຣູປໂສຠຄ຺ຄປ຺ປຕ຺ຕໍ ກາຍໍ ທິສ຺ວາ ສຓ຺ຐາຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ຕີ ''ເອຫິ , ພ຺ຣາຫ຺ມຓ, ສຍນໍ ອພິຣຸຫາ''ຕິ ອາຫ. ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ''ມາ ເອວໍ ອວຈ, ຣາຊາປິ ຄຣຸ, ອກຸສລມ຺ປິ ຠາຍາມິ, ນ ສກ຺ກາ ມຍາ ເອວໍ ກາຕຸ''ນ຺ຕິ ອາຫ. ''ຈຕຸສຏ຺ຐິຍາ ປາທມູລິການໍ ເນວ ຣາຊາ ຄຣຸ, ນ ອກຸສລໍ ຠາຍນ຺ຕິ. ຕເວວ ຣາຊາ ຄຣຸ, ຕ຺ວໍເຍວ ຈ ອກຸສລໍ ຠາຍສີ''ຕິ. ''ອາມ, ເທວິ, ສເຈ ເຕສມ຺ປິ ເອວໍ ຠເວຍ຺ຍ, ນ ເອວຣູປໍ ກເຣຍ຺ຍໍ''. ''ອຫໍ ປນ ຊານມາໂນ ເອວຣູປໍ ສາຫສິກກມ຺ມໍ ນ ກຣິສ຺ສາມີ''ຕິ. ''ກິໍ ພຫຸໍ ວິປ຺ປລປສິ, ສເຈ ເມ ວຈນໍ ນ ກໂຣສິ, ສີສໍ ເຕ ຉິນ຺ທາເປສ຺ສາມີ''ຕິ. ''ຕິຏ຺ຐຕຸ ຕາວ ເອກສ຺ມີໍ ອຕ຺ຕພາເວ ສີສໍ, ອຕ຺ຕພາວສຫສ຺ເສປິ ສີເສ ຉິຊ຺ຊນ຺ເຕ ນ ສກ຺ກາ ມຍາ ເອວຣູປໍ ກາຕຸ''ນ຺ຕິ. ສາ 'ໂຫຕຸ, ຊານິສ຺ສາມີ''ຕິ ໂພຘິສຕ຺ຕໍ ຕຊ຺ເຊຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ຄພ຺ຠໍ ປວິສິຕ຺ວາ ສຣີເຣ ນຂວລຸອລ຺ຊໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ເຕເລນ ຄຕ຺ຕານິ ອພ຺ຠຎ຺ຊິຕ຺ວາ ກິລິຏ຺ຐວຕ຺ຖໍ ນິວາເສຕ຺ວາ ຄິລານາລຍໍ ກຕ຺ວາ ທາສີໂຍ ອາຓາເປສິ 'ຣຎ຺ໂຎ ກຫໍ ເທວີ'ຕິ ວຸຕ຺ເຕ 'ຄິລານາ'ຕິ ກເຖຍ຺ຍາຖາ''ຕິ.

ໂພຘິສຕ຺ໂຕປິ ຣຎ຺ໂຎ ປຏິປຖໍ ອຄມາສິ. ຣາຊາ ນຄຣໍ ປທກ຺ຂິຓໍ ກຕ຺ວາ ປາສາທໍ ອາຣຸຍ຺ຫ ເທວິໍ ອປ຺ສ຺ສນ຺ໂຕ ''ກຫໍ, ເທວີ''ຕິ ປຸຈ຺ຉິ. ''ຄິລານາ, ເທວາ''ຕິ. ໂສປິ ສິຣິຄພ຺ຠໍ ປວິສິຕ຺ວາ ຕສ຺ສາ ປິຏ຺ຐິໍ ປຣິມຊ຺ຊນ຺ໂຕ ''ກິໍ ເຕ, ຠທ຺ເທ, ອຜາສຸກ''ນ຺ຕິ ປຸຈ຺ຉິ. ສາ ຕຸຓ຺ຫີ ອໂຫສິ. ຕຕິຍວາເຣ ຣາຊານໍ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ''ຕ຺ວມ຺ປິ, ມຫາຣາຊ, ຊີວສິ ນາມ, ມາທິສາປິ ອິຕ຺ຖິໂຍ ສສ຺ສາມິກາເຍວ ນາມາ''ຕິ ອາຫ. ''ກິໍ ເອຕໍ, ຠທ຺ເທ''ຕິ? ຕຸມ຺ເຫຫິ ນຄຣໍ ຣກ຺ຂນຕ຺ຖາຍ ຐປິໂຕ ປຸໂຣຫິໂຕ ''ຕຸມ຺ຫາກໍ ນິເວສນໍ ປຏິຊຄ຺ຄາມີ''ຕິ ອິຘາຄນ຺ຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ວຈນໍ ອກໂຣນ຺ຕີ ມໍ ປຫຣິຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ມນໍ ປູເຣຕ຺ວາ ຄໂຕຕິ. ຣາຊາ ອຄ຺ຄິມ຺ຫິ ປກ຺ຂິຕ຺ຕໂລຓສກ຺ຂຣາ ວິຍ ໂກເຘນ ຕຏຕຏາຍນ຺ໂຕ ສິຣິຄພ຺ຠາ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ໂທວາຣິກປາທມູລິກາທໂຍ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ''ຄຈ຺ຉຖ, ຠເຓ, ປຸໂຣຫິຕໍ ປຈ຺ຉາພາຫໍ ພນ຺ຘິຕ຺ວາ ວຊ຺ຌກາວປ຺ປຕ຺ຕໍ ກຕ຺ວາ ນຄຣາ ນີຫຣິຕ຺ວາ ອາຆາຕນໍ ເນຕ຺ວາ ສີສມສ຺ສ ຉິນ຺ທຖາ''ຕິ ອາຫ. ເຕ ເວເຄນ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕໍ ປຈ຺ຉາພາຫໍ ພນ຺ຘິຕ຺ວາ ວຊ຺ຌເຠຣີ ຈຣາເປສຸໍ.

ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ຈິນ຺ເຕສິ – ''ອທ຺ຘາ ຕາຍ ທຸຏ຺ຐເທວິຍາ ຣາຊາ ປຸເຣຕຣເມວ ປຣິຠິນ຺ໂນ, ອຊ຺ຊ ທານາຫໍ ອຕ຺ຕໂນ ພເລເນວ ອຕ຺ຕານໍ ໂມເຈສ຺ສາມີ''ຕິ. ໂສ ເຕ ປຸຣິເສ ອາຫ 'ໂຠ, ຕຸມ຺ເຫ ມໍ ມາເຣນ຺ຕາ ຣຎ຺ໂຎ ທສ຺ເສຕ຺ວາວ ມາເຣຖາ''ຕິ. ''ກິໍກາຣຓາ''ຕິ? ''ອຫໍ ຣາຊກມ຺ມິໂກ, ພຫຸ ເມ ກມ຺ມໍ ກຕໍ, ພຫູນິ ມຫານິຘິຏ຺ຐານານິ ຊານາມິ, ຣາຊກຸຏຸມ຺ພໍ ມຍາ ວິຈາຣິຕໍ. ສເຈ ມໍ ຣຎ຺ໂຎ ນ ທສ຺ເສສ຺ສຖ, ພຫຸຘນໍ ນສ຺ສິສ຺ສຕິ, ມຍາ ຣຎ຺ໂຎ ສາປເຕຍ຺ເຍ ອາຈິກ຺ຂິເຕ ປຈ຺ຉາ ກາຕພ຺ພໍ ກໂຣຖາ''ຕິ. ເຕ ຕໍ ຣຎ຺ໂຎ ທສ຺ເສສຸໍ. ຣາຊາ ຕໍ ທິສ຺ວາວ ''ກສ຺ມາ ໂຠ, ພ຺ຣາຫ຺ມຓ, ມຍິ ລຊ຺ຊໍ ນ ອກາສິ, ກສ຺ມາ ເຕ ເອວຣູປໍ ປາປກມ຺ມໍ ກຕ''ນ຺ຕິ ອາຫ. ''ມຫາຣາຊ, ອຫໍ ໂສຕ຺ຖິຍກຸເລ ຊາໂຕ, ມຍາ ກຸນ຺ຖກິປິລ຺ລິກມຕ຺ໂຕປິ ປາຓາຕິປາໂຕ ນ ກຕປຸພ຺ໂພ, ຕິຓສລາກມຕ຺ຕມ຺ປິ ອທິນ຺ນໍ ນາທິນ຺ນປຸພ຺ພໍ, ໂລຠວເສນ ປເຣສໍ ອິຕ຺ຖີ ອກ຺ຂີນີ ອຸມ຺ມີເລຕ຺ວາປິ ນ ໂອໂລກິຕປຸພ຺ພາ, ຫສ຺ສວເສນາປິ ມຸສາ ນ ຠາສິຕປຸພ຺ພາ, ກຸສຄ຺ເຄນາປິ ມຊ຺ຊໍ ນ ປີຕປຸພ຺ພໍ, ອຫໍ ຕຸມ຺ເຫສຸ ນິຣປຣາໂຘ. ສາ ປນ ພາລາ ໂລຠວເສນ ມໍ ຫຕ຺ເຖ ຄເຫຕ຺ວາ ມຍາ ປຏິກ຺ຂິຕ຺ຕາ ມໍ ຕຊ຺ເຊຕ຺ວາ ອຕ຺ຕນາ ກຕໍ ປາປໍ ອຸຕ຺ຕານໍ ກຕ຺ວາ ມມ ອາຈິກ຺ຂິຕ຺ວາ ອນ຺ໂຕຄພ຺ຠໍ ປວິຏ຺ຐາ. ອຫໍ ນິຣປຣາໂຘ, ປຓ຺ຓໍ ຄເຫຕ຺ວາ ປນ ອາຄຕາ ຈຕຸສຏ຺ຐິ ຊນາ ສາປຣາຘາ, ເຕ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ''ຕາຍ ໂວ ວຈນໍ ກຕໍ, ນ ກຕ''ນ຺ຕິ ປຸຈ຺ຉ, ເທວາ''ຕິ. ຣາຊາ ເຕ ຈຕຸສຏ຺ຐີ ຊເນ ພນ຺ຘາເປຕ຺ວາ ເທວິໍ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ''ຕຍາ ເອເຕຫິ ສທ຺ຘິໍ ປາປໍ ກຕໍ, ນ ກຕ''ນ຺ຕິ ປຸຈ຺ຉິ. ''ກຕໍ, ເທວາ''ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ເຕ ປຈ຺ຉາພາຫໍ ພນ຺ຘາເປຕ຺ວາ ''ອິເມສໍ ຈຕຸສຏ຺ຐິຊນານໍ ສີສານິ ຉິນ຺ທຖາ''ຕິ ອາຓາເປສິ.

ອຖ ນໍ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ອາຫ – ''ນຕ຺ຖິ, ມຫາຣາຊ, ເອເຕສໍ ໂທໂສ, ເທວີ ອຕ຺ຕໂນ ຣຸຈິໍ ກາຣາເປສິ. ນິຣປຣາຘາ ເອເຕ, ຕສ຺ມາ ເນສໍ ຂມຖ. ຕສ຺ສາປິ ໂທໂສ ນຕ຺ຖິ, ອິຕ຺ຖິໂຍ ນາມ ເມຖຸນຘມ຺ເມນ ອຕິຕ຺ຕາ. ຊາຕິສຠາໂວ ຫິ ເອສ. ເອຕາສໍ ຂມິຕພ຺ພຍຸຕ຺ຕເມວ ໂຫຕິ. ຕສ຺ມາ ເອຕິສ຺ສາປິ ຂມຖາ''ຕິ ນານປ຺ປກາເຣນ ຣາຊານໍ ສຎ຺ຎາເປຕ຺ວາ ເຕ ຈຕຸສຏ຺ຐິປິ ຊເນ ຕຎ຺ຈ ພາລໍ ໂມຈາ

ເປຕ຺ວາ ສພ຺ເພສໍ ຍຖາສການິ ຄານານິ ທາເປສີ. ເອວໍ ເຕ ສພ຺ເພ ໂມເຈຕ຺ວາ ສກຍ຺ຄາເມ ປຕິຍ຺ຄາເປຕ຺ວາ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ຣາຊານໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ''ມຫາຣາຊ, ອນ຺ຘພາລານໍ ນາມ ອວຕ຺ຖເກນ ວຈເນນ ອພນ຺ຘຕພ຺ພຍ຺ຕຕກາປີ ປຕ຺ທິຕາ ປຈ຺ຉາພາທໍ ພທ຺ຘາ, ປຕ຺ທິຕານໍ ກາຣຕຍ຺ຕ຺ເຕນ ວຈເນນ ປຈ຺ຉາພາທໍ ພທ຺ຘາປີ ມຸຕ຺ຕາ. ເອວໍ ພາລາ ນາມ ອພນ຺ຘຕພ຺ພຍ຺ຕເກປີ ພນ຺ຘາເປນ຺ຕິ, ປຕ຺ທິຕາ ພທ຺ເຘປີ ໂມເຈນ຺ຕີ''ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໘໐.

''ອພທ຺ຘາ ຕຕ຺ຖ ພຊ຺ຊນ຺ຕິ, ຍຕ຺ຖ ພາລາ ປພາສເຣ;

ພທ຺ຘາປີ ຕຕ຺ຖ ມຸຈ຺ຈນ຺ຕິ, ຍຕ຺ຖ ຘີຣາ ປພາສເຣ''ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ອພທ຺ຘາຕິ ອພນ຺ຘຕພ຺ພຍ຺ຕຕາ. ປພາສເຣຕິ ປພາສນ຺ຕິ ວທນ຺ຕິ ກເຖນ຺ຕີ.

ເອວໍ ມຫາສຕ຺ໂຕ ອິມາຍ ຄາຖາຍ ຣຊ຺ໂຍ ຘມ຺ມໍ ເທເສຕ຺ວາ ''ມຍາ ອິມໍ ທຸກ຺ຂໍ ອຄາເຣ ວສນກາເວນ ລທ຺ຘໍ, ອິທານິ ເມ ອຄາເຣນ ກິຈ຺ຈໍ ນຕ຺ຖິ, ປພ຺ພຊ຺ຊໍ ເມ ອນຸຊານ, ເທວາ''ຕິ ປພ຺ພຊ຺ຊໍ ອນຸຊານາເປຕ຺ວາ ອສ຺ສຸມຸຂໍ ຍາຕິຊນໍ ມຫນ຺ຕຍ຺ຈ ວິພວໍ ປຫາຍ ອິສິປພ຺ພຊ຺ຊໍ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ຫິມວນ຺ເຕ ວສນ຺ໂຕ ອພິຍ຺ຍາ ຈ ສມາປຕ຺ຕິໂຍ ຈ ນິພ຺ພຕ຺ເຕຕ຺ວາ ພ຺ຣຫ຺ມໂລກປຣາຍໂນ ອໂຫສິ.

ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຘາເນສິ – ''ຕທາ ທຸຍ຺ຄເທວີ ຈິຍ຺ຈມານວິກາ ອໂຫສິ, ຣາຊາ ອານນ຺ໂທ, ປຸໂຣຫິໂຕ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິ''ນ຺ຕິ.

ພນ຺ຘນໂມກ຺ຂຊາຕກວຕ຺ຕນາ ທສມາ.

ທໍຈິວຄ຺ໂຄ ທຸວາທສໂມ.

ຕສ຺ສຸທ຺ທານໍ –

ຄທ຺ຣາປຍ຺ຫາ ອມຣາ, ສິງຄາລໍ ມິຕຈິນ຺ຕິ ຈ;

ອນຸສາສິກທຸພ຺ພຈໍ, ຕິຕ຺ຕິຣໍ ວຍ຺ຍກໍ ປຸນ;

ອກາລຣາວີ ພນ຺ຘນນ຺ຕິ.

໑໓. ກຸສນາລຸອິວຄ຺ໂຄ

[໑໘໑] ໑. ກຸສນາລຸອິຊາຕກວຕ຺ຕນາ

ກເຣສຣິກ຺ໂຂຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ອນາຖປິຕ຺ທິກສ຺ສ ມິຕ຺ຕໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິ. ອນາຖປິຕ຺ທິກສ຺ສ ຫິ ມິຕ຺ຕ ສຸຫຊ຺ຊຍາຕິພນ຺ຘວາ ເອກໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ''ມຫາເສຍ຺ຄີ ອຍໍ ຕຍາ ຊາຕິໂຄຕ຺ຕຘນຘຍ຺ຍາທີຫີ ເນວ ສທິໂສ, ນ ອຸຕ຺ຕຣິຕໂຣ, ກສ຺ມາ ເອເຕນ ສທ຺ຘິ ສນ຺ຖວໍ ກໂຣສິ, ມາ ກໂຣຫີ''ຕິ ປຸນປ຺ປຸນໍ ນິວາເຣສຸໍ. ອນາຖປິຕ຺ທິໂກ ປນ ''ມິຕ຺ຕສນ຺ຖໂວ ນາມ ຫີເນຫິປີ ສເມຫິປີ ອຘິເກເຫິປີ ກຕ຺ຕພ຺ໂພເຍວາ''ຕິ ເຕສໍ ວຈນໍ ອຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ ໂພຄຄາມໍ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ຕໍ ກຸຍ຺ມພຣກ຺ຂກໍ ກຕ຺ວາ ອຄມາສິຕິ ສພ຺ພໍ ກາລຸອກຕ຺ຕິວຕ຺ຖຸສ຺ມິ ວຸຕ຺ຕນເຍເນວ ເວທິຕພ຺ພໍ. ອິຘ ປນ ອນາຖປິຕ຺ທິເກນ ອຕ຺ຕໂນ ພເຣ ປວຕ຺ຕິຍາ ອາໂຣຈິຕາຍ ສຕ຺ຖາ ''ຄຫປຕິ, ມິຕ຺ໂຕ ນາມ ຂຸທ຺ທໂກ ນຕ຺ຖິ, ມິຕ຺ຕຘມ຺ມໍ ຣກ຺ຂິຕຸໍ ສມຕ຺ຖກາໂວເວຕ຺ຖ ປມາຕໍ, ມິຕ຺ໂຕ ນາມ ອຕ຺ຕນາ ສ

ໂມປີ ທີໂນປີ ເສຍ຺ໂຖປີ ຄເຫຕພ຺ໂພ។ ສພ຺ເພປີ ເຫເຕ ອຕ຺ຕໂນ ປຕ຺ຕກາຣໍ ນິຕ຺ຖຣນ຺ຕີເຍວ, ອິທານີ ຕາວ ຕ຺ວໍ ອຕ຺ຕໂນ ນິຈມິຕ຺ຕໍ ນິສ຺ສາຍ ກຸຍ຺ມ຺ພສ຺ສ ສາມິໂກ ຊາໂຕ, ໂປຣາຕາ ປນ ນິຈມິຕ຺ຕໍ ນິສ຺ສາຍ ວິມານສາມິກາ ຊາຕາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ເຕນ ຍາຈິໂຕ ອ ຕີຕໍ ອາຫຣິ។

ອຕີເຕ ພາຣາຕສິຍໍ ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ເຕ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ເຕ ໂພຣິສຕ຺ໂຕ ຣຍ຺ໂຍ ອຸຍ຺ຍາເນ ກຸສນາລຸອິຄຈ຺ເຉ ເທວຕາ ຫຸຕ຺ວາ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ។ ຕສ຺ມິເຍວ ຈ ອຸຍ຺ຍາເນ ມງ຺ຄລສິລໍ ນິສ຺ສາຍ ອຸຊ຺ຄຕກ຺ຂນ຺ໂຜ ປຣິມຕ຺ທລສາຂາວິຍປສມ຺ປນ຺ໂນ ຣຍ຺ໂຍ ສນ຺ຕິກາ ລທ຺ຜສມ຺ມາໂນ ຣຸຈມງ຺ຄລຣຸກ຺ໂຂ ອຕ຺ຖິ, “ມຸຂໂກ”ຕິປີ ວຸຈ຺ຈຕິ។ ຕສ຺ມິ ເອໂກ ມເຫສກ຺ໂຂ ເທວຣາຊາ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ។ ໂພຣິສຕ຺ຕສ຺ສ ເຕນ ສທ຺ຜິ ມິຕ຺ຕສນ຺ຖໂວ ອໂຫສິ។ ຕທາ ຣາຊາ ເອກສ຺ມິ ເອກຕ຺ຖມ຺ກເກ ປາສາເທ ວສຕິ, ຕສ຺ສ ໂສ ຖມ຺ໂກ ຈລິ។ ອຖສ຺ສ ຈ ລິຕກາວໍ ຣຍ຺ໂຍ ອາໂຣເຈສ຺ສຸ។ ຣາຊາ ວຑ຺ຌກີ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ “ຕາຕາ, ມມ ເອກຕ຺ຖມ຺ກກສ຺ສ ມງ຺ຄລປາສາທສ຺ສ ຖມ຺ໂກ ຈ ລິໂຕ, ເອກໍ ສາຣຕ຺ຖມ຺ກໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ຕໍ ນິຈ຺ຈລໍ ກໂຣຖາ”ຕິ ອາຫ។ ເຕ “ສາຊຸ, ເທວາ”ຕິ ຣຍ຺ໂຍ ວຈນໍ ສມ຺ປຝິຈ຺ຉິຕ຺ວາ ຕທນຸຈ຺ຉວິກໍ ຣຸກ຺ຂໍ ປຣິເຍສມານາ ອລຸຸລຕ຺ຖ ອທິສ຺ວາ ອຸຍ຺ຍານໍ ປວິສິຕ຺ວາ ຕໍ ມຸຂກຣຸກ຺ຂໍ ທິສ຺ວາ ຣຍ຺ໂຍ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ “ກິ, ຕາຕາ, ທິຍ຺ໂຖ ໂວ ຕທນຸຈ຺ຉວິໂກ ຣຸກ຺ໂຂ”ຕິ ວຸຕ຺ເຕ “ທິຍ຺ໂຖ, ເທວ, ອປີຈ ຕໍ ຉິນ຺ທິຕຸໍ ນ ວິສຫາມາ”ຕິ ອາຫໍສຸ។ “ກິ ກາຣຕາ”ຕິ? ມຍລ຺ຫິ ອລຸລຕ຺ຖ ຣຸກ຺ຂໍ ອປສ຺ສນ຺ຕາ ອຸຍ຺ຍານໍ ປວິສິມ຺ຫ, ຕຕ຺ຣປີ ຄເປຕ຺ວາ ມງ຺ຄລຣຸກ຺ຂໍ ອລຸລໍ ນ ປສ຺ສາມ។ ອິຕິ ນໍ ມງ຺ຄລຣຸກ຺ຂຕາຍ ຉິນ຺ທິຕຸໍ ນ ວິສຫາມາຕິ។ ຄຈ຺ຉຖ, ຕໍ ຉິນ຺ທິຕ຺ວາ ປາສາທໍ ຖິຣໍ ກໂຣຖ, ມຍໍ ອລຸລໍ ມງ຺ຄລຣຸກ຺ຂໍ ກຣິສ຺ສາມາຕິ។ ເຕ “ສາຊູ”ຕິ ພລິກມ຺ມໍ ຄເຫຕ຺ວາ ອຸຍ຺ຍານໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ “ສ຺ເວ ຉິນ຺ທິສ຺ສາມາ”ຕິ ຣຸກ຺ຂສ຺ສ ພລິກມ຺ມໍ ກຕ຺ວາ ນິກ຺ຂມິສ຺ສຸ។

ຣຸກ຺ຂເທວຕາ ຕໍ ກາຣຕໍ ຌຕ຺ວາ “ສ຺ເວ ມຍ຺ຫໍ ວິມານໍ ນາເສສ຺ສນ຺ຕິ, ທາຣເກ ຄເຫຕ຺ວາ ກຸຫິ ຄມິສ຺ສາມີ”ຕິ ຄນ຺ຕພ຺ພຍ຺ຖານໍ ອປສ຺ສນ຺ຕີ ປຸຕ຺ຕເກ ຄີວາຍ ຄເຫຕ຺ວາ ປໂຣທິ។ ຕສ຺ສາ ສນ຺ທິຍ຺ຖສມ຺ກຕ຺ຕາ ຣຸກ຺ຂເທວຕາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ “ກິ ເອຕ”ນ຺ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ຕໍ ກາຣຕໍ ສຸຕ຺ວາ ສຍມ຺ປີ ວຑ຺ຌກີນໍ ປຝິກ຺ກມນູປາຍໍ ອປສ຺ສນ຺ຕິໂຍ ຕໍ ປຣິສ຺ສຊິຕ຺ວາ ໂຣທິຕຸໍ ອາຣກິສ຺ສຸ។ ຕສ຺ມິ ສມເຍ ໂພຣິສຕ຺ໂຕ “ຣຸກ຺ຂເທວຕໍ ປສ຺ສິສ຺ສາມີ”ຕິ ຕຕ຺ຖ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕໍ ກາຣຕໍ ສຸຕ຺ວາ ‘‘ໂຫຕຸ, ມາ ຈິນ຺ຕຍິຕ຺ຖ, ອຫໍ ຣຸກ຺ຂໍ ຉິນ຺ທິຕຸໍ ນ ທສ຺ສາມີ, ສ຺ເວ ວຑ຺ຌກີນໍ ອາຄຕກາເລ ມມ ກາຣຕໍ ປສ຺ສຖາ”ຕິ ຕາ ເທວຕາ ສມສ຺ສາເສຕ຺ວາ ປຸນທິວເສ ວຑ຺ຌກີນໍ ອາຄຕ ເວລາຍ ກກຕ຺ຝກເວສໍ ຄເຫຕ຺ວາ ວຑ຺ຌກີນໍ ປຸຣໂຕ ຄນ຺ຕ຺ວາ ມງ຺ຄລຣຸກ຺ຂສ຺ສ ມູລນ຺ຕຣໍ ປວິສິຕ຺ວາ ຕໍ ຣຸກ຺ຂໍ ສຸສິຣໍ ວິຍ ກຕ຺ວາ ຣຸກ຺ຂມຊ຺ເຊນ ອກິຣຸຫິຕ຺ວາ ຂນ຺ຜມຕ຺ຖເກນ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ສີສໍ ກມ຺ປຍມາໂນ ນິປຊ຺ຊິ។ ມຫາວຑ຺ຌກີ ຕໍ ກກຕ຺ຝກໍ ທິສ຺ວາ ຣຸກ຺ຂໍ ຫຕ຺ເຖນ ປຫຣິຕ຺ວາ “ສຸສິຣຣຸກ຺ໂຂ ເອໂສ ນິສ຺ສາໂຣ, ຫິຍ຺ໂຍ ອນຸປຜາເຣຕ຺ວາວ ພລິກມ຺ມໍ ກຣິມ຺ຫາ”ຕິ ເອກາຜນໍ ມຫາຣຸກ຺ຂໍ ຄຣຫິຕ຺ວາ ປກ຺ກາມິ។ ຣຸກ຺ຂເທວຕາ ໂພຣິສຕ຺ຕໍ ນິສ຺ສາຍ ວິມານສ຺ສ ສາມິນີ ຊາຕາ។

ຕສ຺ສາ ປຝິສນ຺ຖາຣຕ຺ຖາຍ ສນ຺ທິຍ຺ຖສມ຺ກຕ຺ຕາ ພຫູ ເທວຕາ ສນ຺ນິປຕິສ຺ສຸ។ ຣຸກ຺ຂເທວຕາ “ວິມານໍ ເມ ລທ຺ຜ”ນ຺ຕິ ຕຸຍ຺ຖຈິຕ຺ຕາ ຕາສໍ ເທວຕານໍ ມຊ຺ເຊ ໂພຣິສຕ຺ຕສ຺ສ ຄຸຕໍ ກຖຍມານາ ‘‘ໂກ, ເທວຕາ, ມຍໍ ມເຫສກ຺ຂາ ຫຸຕ຺ວາປີ ທນ຺ຜປລ຺ລຕາຍ ອິມໍ ອຸປາຍໍ ນ ຊານິມ຺ຫ, ກຸສນາລຸອິເທວຕາ ປນ ອຕ຺ຕໂນ ຌາຕສມ຺ປຕ຺ຕິຍາ ອມ຺ເຫ ວິມານສາມິເກ ອກາສິ, ມິຕ຺ໂຕ ນາມ ສທິໂສປີ ອຣິໂກປີ ທີໂນປີ ກຕ຺ຕພ຺ໂພວ។ ສພ຺ເພປີ ທີ ອຕ຺ຕໂນ ຖາເມນ ສຫາຍການໍ ອຸປ຺ປນ຺ນໍ ທຸກ຺ຂໍ ນິຕ຺ຖຣິຕ຺ວາ ສຸເຂ ປຕິຍ຺ຖາເປນ຺ຕີເຍວາ”ຕິ ມິຕ຺ຕຜມ຺ມໍ ວຕ຺ເຕຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໘໑។

“ກເຣ ສຣິກ຺ໂຂ ອຖ ວາປີ ເສຍ຺ໂຖ, ນິຫີນໂກ ວາປີ ກເຣຍ຺ຍ ເອໂກ;

ກເຣຍ຺ຍຸເມເຕ ພ຺ຍສເນ ອຸຕ຺ຕມຕ຺ຖໍ, ຍຖາ ອຫໍ ກຸສນາລຸອິ ຣຸຈາຍ”ນ຺ຕິ។

ຕຕ຺ຖ ກເຣ ສຣິກ຺ໂຂຕິ ຊາຕິອາທີຫິ ສທິໂສປີ ມິຕ຺ຕຜມ຺ມໍ ກເຣຍ຺ຍ។ ອຖ ວາປີ ເສຍ຺ໂຖຕິ ຊາຕິອາທີຫິ ອຣິໂກປີ ກເຣຍ຺ຍ។ ນິຫີນໂກ ວາປີ ກເຣຍ຺ຍ ເອໂກຕິ ເອໂກ ຊາຕິອາທີຫິ ທີໂນປີ ມິຕ຺ຕຜມ຺ມໍ ກເຣຍ຺ຍ។ ຕສ຺ມາ ສພ຺ເພປີ ເອເຕ ມິຕ຺ຕາ ກາຕພ຺ພາເຍວາຕິ ທີເປຕິ។ ກີກາຣຕາ? ກເຣຍ຺ຍຸເມເຕພ຺ຍສເນ ອຸຕ຺ຕມຕ຺ຖນ຺ຕິ ສພ຺ເພເປເຕ ສຫາຍສ຺ສ ພ຺ຍສເນ ອຸປ຺ປນ຺ເນ ອຕ຺ຕໂນ ອຕ຺ຕໂນ ປຕ຺ຕກາຣໍ ວທມານາ ອຸຕ຺ຕມຕ຺ຖໍ ກເຣຍ຺ຍຸໍ, ກາຍິກເຈຕສິກທຸກ຺ຂໂຕ ຕໍ ສຫາຍກໍ ໂມເຈຍ຺ຍຸເມວາຕິ ອຕ຺ໂຖ។ ຕສ຺ມາ ທີໂນປີ ມິຕ຺

ໂຕ ກາຕພຸໂພເຍວ, ປເຄວ ອິຕເຣຯ ຕຕຣິທັ ໂອປມຸມໍ – ຍຖາ ອຫໍ ກຸສນາລຸອິ ຣຸຈາຍນຸຕິ, ຍຖາ ອຫໍ ຣຸຈາຍໍ ນິພຸພຕຸຕເທວຕາ ອຍຸລຸຈ ກຸສນາລຸອິເທວຕາ, ອປຸເປສກຸຂາປີ ມິຕຸຕສນຸຖວໍ ກຣິມຸທ, ຕຕຸຣປາທັ ມເຫສກຸຂາປີ ສມານາ ອຕຸຕໂນ ອຸປຸປັນນທຸກຸຂໍ ພາລຕາຍ ອນຸປາຍກຸສລຕາຍ ຫຣິຕຸໍ ນາສກຸອິ, ອິມໍ ປນ ອປຸເປສກຸຂມຸປີ ສມານໍ ປຕຸທິຕເທວຕໍ ນິສຸສາຍ ທຸກຸຂໂຕ ມຸຕຸໂຕມຸທີຯ ຕສຸມາ ອລຸເລທີປີ ທຸກຸຂາ ມຸຈຸຈິຕຸກາເມທີ ສມວິສິຍຸຖກາວໍ ອໂນໂລເກຕຸວາ ທີໂນປີ ປຕຸທີໂຕ ມິຕຸໂຕ ກາຕພຸໂພຕີຯ

ຣຸຈາເທວຕາ ອິມາຍ ຄາຖາຍ ເທວສງຄສຸສ ຘມຸມໍ ເທເສຕຸວາ ຍາວຕາຍຸກັ ຖຕຸວາ ສທຸລີ ກຸສນາລຸອິເທວຕາຍ ຍຖາກມຸມໍ ຄ ຕາຯ

ສຕຸຖາ ອິມໍ ຘມຸມເທສນໍ ອາຫຣິຕຸວາ ຊາຕກໍ ສໂມຘາເນສິ – ''ຕທາ ຣຸຈາເທວຕາ ອານນຸໂທ ອໂຫສິ, ກຸສນາລຸອິເທວຕາ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິ''ນຸຕິຯ

ກຸສນາລຸອິຊາຕກວຕຸຕນາ ປຖມາຯ

[໑໘໘] ໘ຯ ທຸມຸເມຘຊາຕກວຕຸຕນາ

ຍສໍລທຸລານ ທຸມຸເມໂຘຕິ ອິທັ ສຕຸຖາ ເວລຸວຸວເນ ວິຫຣນຸໂຕ ເທວທຕຸຕໍ ອາຣພຸກ ກເຖສິຯ ຘມຸມສກາຍລຸທີ ກິກຸຂູ ''ອາວຸໂສ ເທວທຕຸໂຕ, ຕຖາຄຕສຸສ ປຸຕຸຕາຈນຸທສຸສິຣິກມຸຂໍ ອສີຕານຸພຸຍລຸຊນທຸວຕຸຕິສມຫາປຸຣິສລກຸຂຕປະຕິມຕຸທິຕໍ ພຸຍາມ ປຸປກາປຣິກຸຂິຕຸຕໍ ອາເວລຸອາເວລຸອາກູຕາ ຍມກຍມກກູຕາ ຆນພຸທຸຘຣສຸມິໂຍ ວິສຸສຊເຊນຸຕໍ ປຣມໂສກຄຸຄປຸປຕຸຕໍ ອຕຸຕກາວລຸຈ ໂອໂລເກຕຸວາ ຈິຕຸຕໍ ປສາເທຕຸໍ ນ ສກຸໂກຕິ, ອຸສູຍເມວ ກໂຣຕິຯ 'ພຸທຸຘາ ນາມ ເອວຣູເປນ ສີເລນ ສມາຘິນາ ປລຸລາຍ ວິມຸຕຸຕິຍາ ວິມຸຕຸຕິລາຕາທສຸສເນນ ສມນຸນາຄຕາ'ຕິ ວຸຈຸຈມາເນ ວຕຸຕໍ ສຫິຕຸໍ ນ ສກຸໂກຕິ, ອຸສູຍເມວ ກໂຣຕີ''ຕິ ເທວທຕຸຕສຸສ ອຄຸຕກາຖໍ ກຖຍິສຸຯ ສຕຸຖາ ອາຄນຸຕຸວາ ''ກາຍ ນຸຕຸຖ, ກິກຸຂເວ, ເອຕຣທິ ກຖາຍ ສນຸນິສິນຸນາ''ຕິ ປຸຈຸລິຕຸວາ ''ອິມາຍ ນາມາ''ຕິ ວຸຕຸເຕ ''ນ, ກິກຸຂເວ , ອິທາເນວ ເທວທຕຸໂຕ ມມ ວຕຸເຕ ກລຸລມາເນ ອຸສູຍໍ ກໂຣຕິ, ປຸພຸເພປີ ອກາສິເຍວາ''ຕິ ວຕຸວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣິຯ

ອຕີເຕ ມຄຘຣຸຊຸເຄ ຣາຊຄຫນຄເຣ ເອກາສຸມີ ມຄຘຣາເຊ ຣຊຊໍ ກາເຣນຸເຕ ໂພຘິສຕຸໂຕ ຫຕຸຖິໂຍນິຍໍ ນິພຸພຕຸຕິຕຸວາ ສພຸພເສໂຕ ອໂຫສິ ເທຍຸຖາ ວຕຸຕິຕສຫິສາຍ ຣູປສມຸປຕຸຕິຍາ ສມນຸນາຄໂຕຯ ອຖ ນໍ ''ລກຸຂຕສມຸປນຸໂນ ອຍ''ນຸຕິ ໂສ ຣາຊາ ມງຄລຫຕຸຖິ ອກາສິຯ ອເຖກສຸມີ ຉຕາທິວເສ ສກລນຄຣໍ ເທວນຄຣໍ ວິຍ ອລງການາເປຕຸວາ ສພຸພາລງກາຣປະຕິມຕຸທິຕໍ ມງຄລຫຕຸຖີ ອກິຣຸທິຕຸວາ ມຫນຸເຕນ ຣາຊານຸກາເວນ ນຄຣໍ ປທກຸຂິຕັ ອກາສິຯ ມຫາຊໂນ ຕຕຸຖ ຕຕຸຖ ຖຕຸວາ ມງຄລຫຕຸຖີ ໂນ ຣູປໂສກຄຸຄປຸປຕຸຕໍ ສຣີຣໍ ທິສຸວາ ''ອໂຫ ຣູປໍ, ອໂຫ ຄຕິ, ອໂຫ ລີລຸອາ, ອໂຫ ລກຸຂຕສມຸປຕຸຕິ, ເອວຣູໂປ ນາມ ສພຸພເສຕວຣວາຣໂຕ ຈກຸກວຕຸຕິຣລຸໂລ ອນຸຈຸຈວິໂກ''ຕິ ມງຄລຫຕຸຖີເມວ ວຕຸເຕາສິຯ

ຣາຊາ ມງຄລຫຕຸຖິສຸສ ວຕຸຕໍ ສຸຕຸວາ ສຫິຕຸໍ ອສກຸໂກນຸໂຕ ອຸສູຍໍ ອຸປຸປາເທຕຸວາ ''ອຊເຊວ ຕໍ ປພຸພຕປາເທ ປາເຕຕຸວາ ຊີວິຕກຸຂຍໍ ປາເປສຸສາມີ''ຕິ ຫຕຸຖາຈຣິຍໍ ປກຸໂກສາເປຕຸວາ ''ກີນຸຕິ ກຕຸວາ ຕຍາ ອຍໍ ນາໂຄ ສິກຸຂາປີໂຕ''ຕິ ອາຫຯ ''ສຸສິກຸຂາປີໂຕ, ເທວາ''ຕິຯ ''ນ ສຸສິກຸຂິໂຕ, ທຸສິກຸຂິໂຕ''ຕິຯ ''ສຸສິກຸຂິໂຕ, ເທວາ''ຕິຯ ''ຍທິ ສຸສິກຸຂິໂຕ , ສກຸຂິສຸສສິ ນໍ ເວປຸລຸລປພຸພຕມຕຸຖກໍ ອາໂຣເປຕຸ''ນຸຕິຯ ''ອາມ, ເທວາ''ຕິຯ ''ເຕນ ທິ ເອທີ''ຕິ ສຍໍ ໂອຕຣິຕຸວາ ຫຕຸຖາຈຣິຍໍ ອາໂຣເປຕຸວາ ປພຸພຕປາທໍ ຄນຸຕຸວາ ຫຕຸຖາຈຣິເຍນ ຫຕຸຖິປິຍຸຖິຍໍ ນິສີທິຕຸວາວ ຫຕຸຖິມຸທີ ເວປຸລຸລປພຸພຕມຕຸຖກໍ ອາໂຣປີເຕ ສຍມຸປີ ອມຈຸຈຄຕປຣິວຸໂຕ ປພຸພຕມຕຸຖກໍ ອກິຣຸທິຕຸວາ ຫຕຸຖີ ປປາຕາກີມຸຂໍ ກາເຣຕຸວາ ''ຕຸວໍ 'ມຍາ ເອສ ສຸສິກຸຂາປີໂຕ'ຕິ ວເທສິ, ຕີທີເຍວ ຕາວ ນໍ ປາເທທີ ຖເປທີ''ຕິ ອາຫຯ ຫຕຸຖາຈຣິໂຍ ປີຍຸຖິຍໍ ນິສີທິຕຸວາວ ''ໂກ ຕີທີ ປາເທທີ ຕີຍຸຖາ''ຕິ ຫຕຸຖິສຸສ ປຕຸທີ ກາຍ ສລຸລໍ ອທາສິ, ມຫາສຕຸໂຕ ຕຖາ ອກາສິຯ ປຸນ ຣາຊາ ''ທຸວີທີ ປຸຣິມປາເທທີເຍວ ຖເປທີ''ຕິ ອາຫ, ມຫາສຕຸໂຕ ທຸເວ ປຈຸລິມປາເທ ອຸກຸຂິປິຕຸວາ ປຸຣິມປາເທທີ ອຍຸຖາສິຯ ''ປຈຸລິມປາເທທີເຍວາ''ຕິ ວຸຕຸເຕປີ ທຸເວ ປຸຣິມປາເທ ອຸກຸຂິປິຕຸວາ ປຈຸລິມ ປາເທທີ ອຍຸຖາສິ, ''ເອເກນາ''ຕິ ວຸຕຸເຕປີ ຕໂຍ ປາເທ ອຸກຸຂິປິຕຸວາ ເອເກເນວ ອຍຸຖາສິຯ ອຖສຸສ ອປຕນກາວໍ ລຕຸວາ ''ສເຈ ປໂຫສິ, ອາກາເສ ນໍ ຖເປທີ''ຕິ ອາຫຯ

ອາຈຣິໂຍ ຈິນ຺ເຕສິ – ‘‘ສກລຊມ຺ພຸທີເປ ອິມິນາ ສທິໂສ ສຸສິກ຺ຂິໂຕ ຫຕ຺ຖີ ນາມ ນຕ຺ຖິ, ນິສ຺ສໍສຍໍ ປເນຕໍ ເອສ ປປາເຕ ປາເຕຕ຺ວາ ມາເຣຕ຺ກາໂມ ຠວິສ຺ສຕີ’’ຕິ. ໂສ ຕສ຺ສ ກຕ຺ຕມູເລ ມນ຺ເຕສິ ‘‘ຕາຕ, ອຍໍ ຣາຊາ ຕໍ ປປາເຕ ປາເຕຕ຺ວາ ມາເຣຕ຺ກາໂມ, ນ ຕ຺ວໍ ເອຕສ຺ສ ອນຸຈ຺ຉວິໂກ. ສເຈ ເຕ ອາກາເສນ ຄນ຺ຕຸໍ ພລໍ ອຕ຺ຖິ, ມໍ ຍຖານິສິນ຺ນໍເຍວ ອາທາຍ ເວຫາສໍ ອພ຺ພຸຄ຺ຄນ຺ຕ຺ວາ ພາຣາຓສີ ຄຈ຺ຉາ’’ຕິ. ປຸຎ຺ຎິທ຺ຘິຍາ ສມນ຺ນາຄໂຕ ມຫາສຕ຺ໂຕ ຕງ຺ຂຓຎ຺ເຍວ ອາກາເສ ອຏ຺ຐາສິ. ຫຕ຺ຖາຈຣິໂຍ ‘‘ມຫາຣາຊ, ອຍໍ ຫຕ຺ຖີ ປຸຎ຺ຎິທ຺ຘິຍາ ສມນ຺ນາຄໂຕ, ນ ຕາທິສສ຺ສ ມນ຺ທປຸຎ຺ຎສ຺ສ ທຸພ຺ພຸທ຺ຘິໂນ ອນຸຈ຺ຉວິໂກ, ປຓ຺ຑິຕສ຺ສ ປຸຎ຺ຎສມ຺ປນ຺ນສ຺ສ ຣຎ຺ໂຎ ອນຸຈ຺ຉວິໂກ, ຕາທິສາ ນາມ ມນ຺ທປຸຎ຺ຎາ ເອວຣູປໍ ວາຫນໍ ລຠິຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ຄຸຓໍ ອຊານນ຺ຕາ ຕຎ຺ເຈວ ວາຫນໍ ອວເສສຎ຺ຈ ຍສສມ຺ປຕ຺ຕິໍ ນາເສນ຺ຕິເຍວາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ຫຕ຺ຖິກ຺ຂນ຺ເຘ ນິສິນ຺ໂນວ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໘໘.

‘‘ຍສໍ ລທ຺ຘານ ທຸມ຺ເມໂຘ, ອນຕ຺ຖໍ ຈຣຕິ ອຕ຺ຕໂນ;

ອຕ຺ຕໂນ ຈ ປເຣສຎ຺ຈ, ຫີສາຍ ປຏິປ຺ຊ຺ຊຕີ’’ຕິ.

ຕຕ຺ຣາຍໍ ສງ຺ເຂປຕ຺ໂຖ – ມຫາຣາຊ, ຕາທິໂສ ທຸມ຺ເມໂຘ ນິປ຺ປຎ຺ໂຎ ປຸຄ຺ຄໂລ ປຣິວາຣສມ຺ປຕ຺ຕິໍ ລຠິຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ອນຕ຺ຖໍ ຈຣຕິ. ກິໍກາຣຓາ? ໂສ ຫິ ຍສມທມຕ຺ໂຕ ກຕ຺ຕພ຺ພາກຕ຺ຕພ຺ພໍ ອຊານນ຺ໂຕ ອຕ຺ຕໂນ ຈ ປເຣສຎ຺ຈ ຫີສາຍ ປຏິປ຺ຊ຺ຊຕີ. ຫີສາ ວຸຈ຺ຈຕິ ກິລມນໍ ທຸກ຺ຂຸປ຺ປາທນໍ, ຕທຕ຺ຖາຍ ເອວ ປຏິປ຺ຊ຺ຊຕີຕິ.

ເອວໍ ອິມາຍ ຄາຖາຍ ຣຎ຺ໂຎ ຘມ຺ມໍ ເທເສຕ຺ວາ ‘‘ຕິຏ຺ຐ ທານິ ຕ຺ວ’’ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ ອາກາເສ ອຸປ຺ປຕິຕ຺ວາ ພາຣາຓສິນຄຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຣາຊງ຺ຄເຓ ອາກາເສ ອຏ຺ຐາສິ. ສກລນຄຣໍ ສງ຺ຂຸຠິຕ຺ວາ ‘‘ອມ຺ຫາກໍ ຣຎ຺ໂຎ ອາກາເສນ ເສຕວຣວາຣໂຓ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ຣາຊງ຺ຄເຓ ຐິໂຕ’’ຕິ ເອກໂກລາຫລໍ ອໂຫສິ. ເວເຄນ ຣຎ຺ໂຎປິ ອາໂຣເຈສຸໍ. ຣາຊາ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ‘‘ສເຈ ມຍ຺ຫໍ ອຸປໂຠຄຕ຺ຖາຍ ອາຄໂຕສິ, ຠູມິຍໍ ປຕິຏ຺ຐາຫີ’’ຕິ ອາຫ. ໂພທິສຕ຺ໂຕ ຠູມິຍໍ ປຕິຏ຺ຐາສິ, ອາຈຣິໂຍ ໂອຕຣິຕ຺ວາ ຣາຊານໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ‘‘ກຸໂຕ ອາຄໂຕສິ, ຕາຕາ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ຣາຊຄຫໂຕ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ສພ຺ພໍ ປວຕ຺ຕິໍ ອາໂຣເຈສິ. ຣາຊາ ‘‘ມນາປໍ ເຕ, ຕາຕ, ກຕໍ ອິຘາຄຈ຺ຉນ຺ເຕນາ’’ຕິ ຕຸຏ຺ຐຫຏ຺ໂຐ ນຄຣໍ ສຊ຺ຊາເປຕ຺ວາ ວາຣຓໍ ມງ຺ຄລຫຕ຺ຖິຏ຺ຐາເນ ຐເປຕ຺ວາ ສກລຣຊ຺ຊໍ ຕໂຍ ໂກຏ຺ຐາເສ ກຕ຺ວາ ເອກໍ ໂພທິສຕ຺ຕສ຺ສ ອທາສິ, ເອກໍ ອາຈຣິຍສ຺ສ, ເອກໍ ອຕ຺ຕນາ ອຄ຺ຄເຫສິ. ໂພທິສຕ຺ຕສ຺ສ ອາຄຕກາລໂຕ ປຏ຺ຐາເຍວ ປນ ຣຎ຺ໂຎ ສກລຊມ຺ພຸທີເປ ຣຊ຺ຊໍ ຫຕ຺ຖຄຕເມວ ຊາຕໍ. ໂສ ຊມ຺ພຸທີເປ ອຄ຺ຄຣາຊາ ຫຸຕ຺ວາ ທານາທີນິ ປຸຎ຺ຎານິ ກຕ຺ວາ ຍຖາກມ຺ມໍ ອຄມາສິ.

ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຘາເນສິ – ‘‘ຕທາ ມຄຘຣາຊາ ເທວທຕ຺ໂຕ ອໂຫສິ, ພາຣາຓສິຣາຊາ ສາຣິປຸຕ຺ໂຕ, ຫຕ຺ຖາຈຣິໂຍ ອານນ຺ໂທ, ຫຕ຺ຖີ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິ’’ນ຺ຕິ.

ທຸມ຺ເມຘຊາຕກວຓ຺ຓນາ ທຸຕິຍາ.

[໑໘໙] ໙. ນງ຺ຄລີສຊາຕກວຓ຺ຓນາ

ອສພ຺ພຕ຺ຖຄາມີວາຈນ຺ຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ລາຬຸທາຍິຕ຺ເຖຣໍ ອາຣພ຺ຠ ກເຖສິ. ໂສ ກິຣ ຘມ຺ມໍ ກເຖນ຺ໂຕ ‘‘ອິມສ຺ມິໍ ຐາເນ ອິທໍ ກເຖຕພ຺ພໍ, ອິມສ຺ມິໍ ຐາເນ ອິທໍ ນ ກເຖຕພ຺ພ’’ນ຺ຕິ ຍຸຕ຺ຕາຍຸຕ຺ຕໍ ນ ຊານາຕິ, ມງ຺ຄເລ ອວມງ຺ຄລໍ ວທນ຺ໂຕ ‘‘ຕິໂຣກຸຏ຺ເຏສຸ ຕິຏ຺ຐນ຺ຕິ, ສນ຺ຘິສິງ຺ຆາຏເກສຸ ຈາ’’ຕິ ອິທໍ ອວມງ຺ຄລໍ ມງ຺ຄລໍ ກຕ຺ວາ ອນຸໂມທນໍ ກເຖຕິ. ອວມງ຺ຄເລສຸ ອນຸໂມທນໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ‘‘ພຫູ ເທວາ ມນຸສ຺ສາ ຈ, ມງ຺ຄລານິ ອຈິນ຺ຕຍຸ’’ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ ‘‘ເອວຣູປານໍ ມງ຺ຄລານໍ ສຕມ຺ປິ ສຫສ຺ສມ຺ປິ ກາຕຸໍ ສມຕ຺ຖາ ໂຫຖາ’’ຕິ ວທຕິ. ອເຖກທິວສໍ ຘມ຺ມສຠາຍໍ ຠິກ຺ຂູ ‘‘ອາວຸໂສ, ລາຬຸທາຍີ ຍຸຕ຺ຕາຍຸຕ຺ຕໍ ນ ຊານາຕິ, ສພ຺ພຕ຺ຖ ອຠາສິຕພ຺ພວາຈໍ ຠາສຕີ’’ຕິ ກຖໍ ສມຸຏ຺ຐາເປສຸໍ. ສຕ຺ຖາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ກາຍ ນຸຕ຺ຖ, ຠິກ຺ຂເວ, ເອຕຣຫິ ກຖາຍ ສນ຺ນິສິນ຺ນາ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ‘‘ອິມາຍ ນາມາ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ນ, ຠິກ຺ຂເວ, ລາຬຸທາຍີ ອິທາເນວ ທນ຺ຘປຣິສກ຺ກໂນ ຍຸຕ຺ຕາຍຸຕ຺ຕໍ ນ ຊານາຕິ, ປຸພ຺ເພປິ ເອວຣູໂປ ອໂຫສິ, ນິຈ຺ຈໍ ລາຬຸທາຍີເຍວ ເອໂສ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣິ.

ອຕີເຕ ພາຣາຓສີຍໍ ພຼຣຫ຺ມທຕ຺ເຕ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ເຕ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ພຼຣາຫ຺ມຓມຫາສາລກຸເລ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຕ຺ວາ ວຍປ຺ປຕ຺ໂຕ ຕກ຺ກສິລາຍໍ ສພ຺ພສິປ຺ປານິ ອຸຄ຺ຄຕ຺ຫິຕ຺ວາ ພາຣາຓສິຍໍ ທິສາປາໂມກ຺ໂຂ ອາຈຣິໂຍ ຫຸຕ຺ວາ ປຼ຺ຈ ມາຓວກສຕານິ ສິປ຺ປໍ ວາເຈສິ. ຕທາ ເຕສຸ ມາຓເວສຸ ເອໂກ ທນ຺ຕປຣິສກ຺ກໂນ ລາລຸອໂກ ມາຓໂວ ຂມ຺ມນ຺ເຕວາສິໂກ ຫຸຕ຺ວາ ສິປ຺ປໍ ອຸຄ຺ຄຕ຺ຫາຕິ, ທນ຺ຕກາເວນ ປນ ອຸຄ຺ຄຕ຺ຫິຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກຕິ. ໂພທິສຕ຺ຕສ຺ສ ປນ ອຸປກາໂຣ ໂຫຕິ, ທາໂສ ວິຍ ສພ຺ພກິຈ຺ຈານິ ກໂຣຕິ. ອເຖກທິວສໍ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ສາຍມາສໍ ກຸຄ຺ຊິຕ຺ວາ ສຍເນ ນິປ຺ນ຺ໂນ ຕໍ ມາຓວໍ ຫຕ຺ຖປາທປິຂຸຄ຺ປຣິກມ຺ມານິ ກຕ຺ວາ ຄຈ຺ຉນ຺ຕໍ ອາຫ "ຕາຕ, ມຍ຺ຈປາເທ ອຸປຕ຺ຖມ຺ເກຕ຺ວາ ຍາຫີ"ຕິ. ມາຓໂວ ເອກໍ ປາທໍ ອຸປຕ຺ຖມ຺ເກຕ຺ວາ ເອກສ຺ສ ອຸປຕ຺ຖມ຺ພກໍ ອລກນ຺ໂຕ ອຕ຺ຕໂນ ອູຣຸມ຺ຫິ ຄເປຕ຺ວາ ຣຕ຺ຕິ ເຂເປສິ.

ໂພທິສຕ຺ໂຕ ປຈ຺ຈູສສມເຍ ອຸຄ຺ຄາຍ ຕໍ ທິສ຺ວາ "ກີ, ຕາຕ, ນິສິນ຺ໂນສີ"ຕິ ປຸຈ຺ຉິ. "ອາຈຣິຍ, ເອກສ຺ສ ມຍ຺ຈປາທສ຺ສ ອຸປຕ຺ຖມ຺ພກໍ ອລກນ຺ໂຕ ອູຣຸມ຺ຫິ ຄເປຕ຺ວາ ນິສິນ຺ໂນມ຺ຫີ"ຕິ. ໂພທິສຕ຺ໂຕ ສໍວິຄ຺ຄມານໂສ ຫຸຕ຺ວາ "ອຍໍ ອຕິ ວິຍ ມຍ຺ຫໍ ອຸປກາໂຣ, ເອຕ຺ຕການໍ ປນ ມາຓວການໍ ອນ຺ຕເຣ ອຍເມວ ທນ຺ໂຕ ສິປ຺ປໍ ສິກ຺ຂິຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກຕິ, ກຖໍ ນຸ ໂຂ ອຫໍ ອິມໍ ປຕ຺ຫິຕໍ ກເຣຍ຺ຍ"ນ຺ຕິ ຈິນ຺ເຕສິ. ອຖສ຺ສ ເອຕທໂຫສິ "ອຕ຺ເຖໂກ ອຸປາໂຍ, ອຫໍ ອິມໍ ມາຓວໍ ທາຣຸອຕ຺ຖາຍ ປຕ຺ຕຕ຺ຖາຍ ຈ ວນໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອາຄຕໍ 'ອຊ຺ຊ ເຕ ກີ ທິຍ຺ຖໍ, ກີ ກຕ'ນ຺ຕິ ປຸຈ຺ຉິສ຺ສາມິ. ອຖ ເມ 'ອິທໍ ນາມ ອຊ຺ຊ ມຍາ ທິຍ຺ຖໍ, ອິທໍ ກຕ'ນ຺ຕິ ອາຈິກ຺ຂິສ຺ສຕິ. ອຖ ນໍ 'ຕຍາ ທິຍ຺ຖຈ຺ຈ ກຕຍ຺ຈ ກີທິສ'ນ຺ຕິ ປຸຈ຺ຉິສ຺ສາມິ, ໂສ 'ເອວຣູປໍ ນາມາ'ຕິ ອຸປມາຍ ຈ ກາຣເຓນ ຈ ກເຖສ຺ສຕິ. ອິຕິ ນໍ ນວໍ ນວໍ ອຸປມຍ຺ຈ ກາຣຓຍ຺ຈ ກຖາເປຕ຺ວາ ອິມິນາ ອຸປາເຍນ ປຕ຺ຫິຕໍ ກຣິສ຺ສາມີ"ຕິ. ໂສ ຕໍ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ "ຕາຕ ມາຓວ, ອິໂຕ ປຍ຺ຄາຍ ທາຣຸອຕ຺ຖາຍ ວາ ປຕ຺ຕຕ຺ຖາຍ ວາ ຄຕຖ຺ຄາເນ ຍໍ ເຕ ຕຕ຺ຖ ທິຍ຺ຖໍ ວາ ສຸຕໍ ວາ ກຸຕ຺ຕໍ ວາ ປີຕໍ ວາ ຂາທິຕໍ ວາ ໂຫຕິ, ຕໍ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ມຍ຺ຫໍ ອາໂຣເຈຍ຺ຍາສີ"ຕິ ອາຫ.

ໂສ "ສາຂູ"ຕິ ປຕິສ຺ສຸຓິຕ຺ວາ ເອກທິວສໍ ມາຓເວຫິ ສທ຺ຂິ ທາຣຸອຕ຺ຖາຍ ອຣຄ຺ຄໍ ຄໂຕ ຕຕ຺ຖ ສປ຺ປໍ ທິສ຺ວາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ "ອາຈຣິຍ, ສປ຺ໂປ ເມ ທິຍ຺ໂຖ"ຕິ ອາໂຣເຈສິ. "ສປ຺ໂປ ນາມ, ຕາຕ, ກີທິໂສ ໂຫຕີ"ຕິ? "ເສຍ຺ຍຖາປິ ນງ຺ຄລີສາ"ຕິ. "ສາຂຸ, ຕາຕ, ມນາປາ ເຕ ອຸປມາ ອາຫຍາ, ສປ຺ປາ ນາມ ນງ຺ຄລີສສທິສາວ ໂຫນ຺ຕີ"ຕິ. ອຖ ໂພທິສຕ຺ໂຕ "ມາຓວເກນ ມນາປາ ອຸປມາ ອາຫຍາ, ສກ຺ຂິສ຺ສາມິ ນໍ ປຕ຺ຫິຕໍ ກາຕຸ"ນ຺ຕິ ຈິນ຺ເຕສິ. ມາຓໂວ ປຸນ ເອກທິວສໍ ອຣຄ຺ເຄ ຫຕ຺ຖີ ທິສ຺ວາ "ຫຕ຺ຖີ ເມ ອາຈຣິຍ ທິຍ຺ໂຖ"ຕິ ອາຫ. "ຫຕ຺ຖີ ນາມ, ຕາຕ, ກີທິໂສ"ຕິ? "ເສຍ຺ຍຖາປິ, ນງ຺ຄລີສາ"ຕິ. ໂພທິສຕ຺ໂຕ "ຫຕ຺ຖິສ຺ສ ໂສຕ຺ຫາ ນງ຺ຄລີສສທິສາ ໂຫນ຺ຕິ, ທນ຺ຕາທໂຍ ເອວຣູປາ ຈ ເອວຣູປາ ຈ. ອຍໍ ປນ ພາລຕາຍ ວິກ຺ຊິຕ຺ວາ ກເຖຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ໂຕ ໂສຕ຺ຫໍ ສນ຺ຂາຍ ກເຖສີ ມຍ຺ເຍ"ຕິ ຕຸຕ຺ຫີ ອໂຫສິ. ອເຖກທິວສໍ ນິມນ຺ຕເນ ອຸຈ຺ຊຸໍ ລກິຕ຺ວາ "ອາຈຣິຍ, ອຊ຺ຊ ມຍໍ ອຸຈ຺ຊຸ ຂາທິມ຺ຫາ"ຕິ ອາຫ. "ອຸຈ຺ຊຸ ນາມ ກີທິໂສ"ຕິ ວຸຕ຺ເຕ "ເສຍ຺ຍຖາປິ ນງ຺ຄລີສາ"ຕິ ອາຫ. ອາຈຣິໂຍ "ໂຖກໍ ປຕິຣູປໍ ກາຣຓໍ ກເຖສີ"ຕິ ຕຸຕ຺ຫີ ຊາໂຕ.

ປຸເນກທິວສໍ ນິມນ຺ຕເນ ເອກຈ຺ເຈ ມາຓວາ ຄຸລຸອໍ ທຂິນາ ກຸຄ຺ຊິສຸ, ເອກຈ຺ເຈ ຂີເຣນ. ໂສ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ "ອາຈຣິຍ, ອຊ຺ຊ ມຍໍ ທຂິນາ ຂີເຣນ ຈ ກຸຄ຺ຊິມ຺ຫາ"ຕິ ວຕ຺ວາ "ທຂິຂີຣໍ ນາມ ກີທິສໍ ໂຫຕີ"ຕິ ວຸຕ຺ເຕ "ເສຍ຺ຍຖາປິ ນງ຺ຄລີສາ"ຕິ ອາຫ. ອາຈຣິໂຍ "ອຍໍ ມາຓໂວ 'ສປ຺ໂປ ນງ຺ຄລີສສທິໂສ'ຕິ ກເຖນ຺ໂຕ ຕາວ ສຸກ຺ຖິຕໍ ກເຖສິ, 'ຫຕ຺ຖີ ນງ຺ຄລີສສທິໂສ'ຕິ ກເຖນ຺ເຕນາປິ ໂສຕ຺ຫໍ ສນ຺ຂາຍ ເລເສນ ກຖິຕໍ. 'ອຸຈ຺ຊຸ ນງ຺ຄລີສສທິສ'ນ຺ຕິ ກຖເຍປິ ເລໂສ ອຕ຺ຖິ, 'ທຂິຂີຣານິ ປນ ນິຈ຺ຈໍ ປຕ຺ທຣານິ ປກ຺ຂິຕ຺ຕກາຊນສຕ຺ຖານານີ'ຕິ ອິສ ສພ຺ເພນ ສພ຺ພໍ ອຸປມໍ ນ ກເຖສິ, ນ ສກ຺ກາ ອິມໍ ລາລຸອກໍ ສິກ຺ຂາເປຕຸ"ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໘໕.

"ອສພ຺ພຕ຺ຖຄາມີ ວາຈໍ, ພາໂລ ສພ຺ພຕ຺ຖ ກາສຕິ;

ນາຍໍ ທຂີ ເວທິ ນ ນງ຺ຄລີສໍ, ທຂິປ຺ປໍຍໍ ມຍ຺ຍຕິ ນງ຺ຄລີສ"ນ຺ຕິ.

ຕຕ຺ຣາຍໍ ສງ຺ເຂປຕ຺ໂຖ – ຍາ ວາຈາ ໂອປມ຺ມວເສນ ສພ຺ພຕ຺ຖ ນ ຄຈ຺ຉຕິ, ຕໍ ອສພ຺ພຕ຺ຖຄາມີ ວາຈໍ ພາໂລ ທນ຺ຕປຸຄ຺ຄໂລ

ສພຸພຕຸຖ ກາສຕິ, ‘‘ຫຂີ ນາມ ກີທິສ’’ນຸຕິ ປຸຝຸໂຖປີ ‘‘ເສຍຸຍຖາປີ, ນງຄລີສາ’’ຕິ ວທເຕວ຺ ເອວໍ ວທນຸເຕ ນາຍໍ ທຂີ ເວທີ ນ ນງຄລີສໍ຺ ກີການຕາ? ທຂີປຸປຍໍ ມລຸລຕິ ນງຄລີສໍ, ຍສຸມາ ອຍໍ ທຂີມຸປີ ນງຄລີສເມວ ມລຸລຕີ຺ ອຖ ວາ ທຂີຕິ ທຂີເມວ, ປຍນຸຕີ ຂີຣໍ, ທຂີ ຈ ປຍລຸຈ ທຂີປຸປຍໍ຺ ຍສຸມາ ທຂີຂີຣານິປີ ອຍໍ ນງຄລີສເມວ ມລຸລຕິ, ເອທິໂສ ຈາຍໍ ພາໂລ, ກີ ອິມີນາຕິ ອນຸເຕວາສິການໍ ສມຸມກາຖໍ ກເຖຕຸວາ ປຣິພຸພຍໍ ທຕຸວາ ຕໍ ອຸຍຸໂຍເຊສີ຺

ສຕຸຖາ ອິມໍ ສມຸມເທສນໍ ອາຫຣິຕຸວາ ຊາຕກໍ ສໂມຮາເນສີ – ‘‘ຕທາ ລາລຸອກມາຕໂວ ລາລຸອຸທາຍີ ອໂຫສີ, ທິສາປາໂມກຸໂຂ ອາຈຣິໂຍ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສີ’’ນຸຕີ຺

ນງຄລີສຊາຕກວຕຸຕນາ ຕຕິຍາ຺

[໑໘໔] ໔຺ ອມຸພຊາຕກວຕຸຕນາ

ວາຍເມເຖວປຸຣິໂສຕິ ອິທໍ ສຕຸຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນຸໂຕ ເອກໍ ວຕຸຕສມຸປນຸນໍ ກິກຸຂຸໍ ອາຣພຸກ ກເຖສີ຺ ໂສ ກິຣ ສາວຕຸຖິວາສີ ກຸລປຸຕຸໂຕ ສາສເນ ອຸຣໍ ທຕຸວາ ປພຸພຊິໂຕ ວຕຸຕສມຸປນຸໂນ ອໂຫສີ, ອາຈຣິຍຸປຊຸຊາຍວຕຸຕານິ ປານີຍປຣິໂກຊນີເຍາໂປສຖາ ຄາຣຊນຸຕາໝຣາທິວຕຸຕານິ ຈ ສາຮຸກໍ ກໂຣຕິ, ຈຸທຸທສສຸ ມຫາວຕຸເຕສຸ ອສີຕິຂນຸຮກວຕຸເຕສຸ ຈ ປຣິປູຣກາຣີເຍວ ໂຫຕິ, ວິ ຫາຣໍ ສມຸມຊຸຊຕິ, ປຣິເວຕໍ ວິຕກຸກມາລຸອກໍ ວິຫາຣມຄຸຄໍ ສມຸມຊຸຊຕິ, ມນຸສຸສານໍ ປານີຍໍ ເທຕີ຺ ມນຸສຸສາ ຕສຸສ ວຕຸຕສມຸປຕຸຕິຍໍ ປສີທິຕຸວາ ປລຸຈສຕມຕຸຕານິ ສຸວກຕຸຕານິ ອທໍສຸ, ມຫາລາກສກຸກາໂຣ ອຸປຸປຊຸຊີ຺ ຕໍ ນິສຸສາຍ ພຫູນໍ ຜາສຸວິຫາໂຣ ຊາ ໂຕ຺ ອເຖກທິວສໍ ສມຸມສກາຍໍ ກິກຸຂູ ກຖໍ ສມຸຝຸຖາເປສຸໍ ‘‘ອາວຸໂສ, ອສຸໂກ ນາມ ກິກຸຂຸ ອຕຸຕໂນ ວຕຸຕສມຸປຕຸຕິຍາ ມຫນຸຕໍ ລາກສກຸກາຣໍ ນິພຸພຕຸເຕສີ, ເອຕໍ ເອກໍ ນິສຸສາຍ ພຫູນໍ ຜາສຸວິຫາໂຣ ຊາໂຕ’’ຕີ຺ ສຕຸຖາ ອາຄນຸຕຸວາ ‘‘ກາຍ ນຸຕຸຖ, ກິກຸຂເວ , ເອຕຣຫິ ກຖາຍ ສນຸນິສິນຸນາ’’ຕິ ປຸຈຸຊິຕຸວາ ‘‘ອິມາຍ ນາມາ’’ຕິ ວຸຕຸເຕ ‘‘ນ, ກິກຸຂເວ, ອິທາເນວ, ປຸພຸເພປາຍໍ ກິກຸຂຸ ວຕຸຕສມຸປນຸໂນ, ປຸພຸເພເປຕໍ ເອກໍ ນິສຸສາຍ ປລຸຈ ອິສີສຕານິ ຜລາຜລຕຸຖາຍ ອຣລຸລໍ ອຄນຸຕຸວາ ເອເຕເນວ ອານີຕຜລາຜເລ ທີ ຍາເປສຸ’’ນຸຕິ ວຕຸວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣີ຺

ອຕີເຕ ພາຣາຕສີຍໍ ພຸຣຫຸມທຕຸເຕ ຣຊຸຊໍ ກາເຣນຸເຕ ໂພຂີສຕຸໂຕ ອຸທິຈຸຈພຸຣາຫຸມຕກຸເລ ນິພຸພຕຸຕິຕຸວາ ວຍປຸປຕຸໂຕ ອິສີປພຸພຊຸຊໍ ປພຸພຊິຕຸວາ ປລຸຈສເຕສີປຣິວາໂຣ ປພຸພຕປາເທ ວິຫາສີ຺ ຕທາ ຫິມວນຸເຕ ຈຕຸໂຫ ນິທາໂຝ ອໂຫສີ, ຕຕຸຖ ຕຕຸຖ ປານີຍານີ ສິຊຸຊີສຸ, ຕິຣຈຸຊານາ ປານີຍໍ ອລກມານາ ກິລມນຸຕີ຺ ອຖ ເຕສຸ ຕາປເສສຸ ເອໂກ ຕາປໂສ ເຕສໍ ປີປາສທຸກຸຂໍ ທິສຸວາ ເອກໍ ຣຸກຸຂໍ ຊິນຸທິຕຸວາ ໂທຕີ ກຕຸວາ ປານີຍໍ ອຸສຸສິລຸຈິຕຸວາ ໂທຕີ ປູເຣຕຸວາ ເຕສໍ ປານີຍໍ ອທາສີ຺ ພຫູສຸ ສນຸນິປຕິຕຸ ວາ ປານີຍໍ ປີວນຸເຕສຸ ຕາປສສຸສ ຜລາຜລຕຸຖາຍ ຄມໂນກາໂສ ນາໂຫສີ຺ ໂສ ນິຣາຫາໂຣປີ ປານີຍໍ ເທຕີເຍວ຺ ມິຄຄຕາ ຈິນຸເຕ ສຸໍ ‘‘ອຍໍ ອມຸຫາກໍ ປານີຍໍ ເທນຸໂຕ ຜລາຜລຕຸຖາຍ ຄນຸຕຸໍ ໂອກາສໍ ນ ລກຕິ, ນິຣາຫາຣຕາຍ ອຕິວິຍ ກິລມຕິ, ຫນຸທມຍໍ ກຕິກໍ ກໂຣມາ’’ຕີ຺ ເຕ ກຕິກໍ ອກໍສຸ ‘‘ອິໂຕ ປຝຸຖາຍ ປານີຍໍ ປີວນຕຸຖາຍ ອາຄຈຸຊນຸເຕນ ອຕຸຕໂນ ພລານຸຣູເປນ ຜລາຜລໍ ຄເຫຕຸ ວາວ ອາຄນຸຕພຸພ’’ນຸຕີ຺ ເຕ ຕໂຕ ປຝຸຖາຍ ເອເກໂກ ຕິຣຈຸຊາໂນ ອຕຸຕໂນ ອຕຸຕໂນ ພລານຸຣູເປນ ມຣຸຣມຣຸຣານີ ອມຸພຊມຸພຸປນສາທີນິຄເຫຕຸວາວ ອາຄຈຸຊຕີ຺ ເອກສຸສ ອຕຸຖາຍ ອາກຕໍ ຜລາຜລໍ ອຫຸຒເຕຍຸຍສກຕການຣປຸປມາຕໍ ອໂຫສີ຺ ປລຸຈສຕ ຕາປສາ ຕເທວ ປຣິກຸລຸຊນຸຕີ຺ ອຕິເຣກໍ ຊຫຸທິຍິຕຸຖ຺

ໂພຂີສຕຸໂຕ ຕໍ ທິສຸວາ ‘‘ເອກໍ ນາມ ວຕຸຕສມຸປນຸນໍ ນິສຸສາຍ ເອຕຸຕການໍ ຕາປສານໍ ຜລາຜລຕຸຖາຍ ອຄນຸຕຸວາ ຍາປນໍ ອຸປຸປນຸ ນໍ, ວີຣິຍໍ ນາມ ກາຕພຸພເມວາ’’ຕິ ວຕຸວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໘໔຺

‘‘ວາຍເມເຖວ ປຸຣິໂສ, ນ ນິພຸພິນຸເທຍຸຍ ປຕຸທິໂຕ;

ວາຍາມສຸສ ຜລໍ ປສຸສ, ກຸຕຸຕາ ອມຸພາ ອນີຕິຫາ’’ນຸຕີ຺

ຕຕ຺ຣາຍံ ສງເຂປຕ຺ໂຖ – ປຕ຺ທິໂຕ ອຕ຺ຕໂນ ວຕ຺ຕປູຣຕາທິເກ ກມ຺ມສຸມີ ວາຍເມເຖວ, ນ ອຸກ຺ກຕ຺ເຄຍ຺ຍ. ກິການຕາ? ວາ ຍາມສ຺ສ ນິປ຺ຜລຕາຍ ອກາວໂຕ. ອິຕິ ມຫາສຕ຺ໂຕ "ວາຍາໂມ ນາເມສ ສຜໂລວ ໂຫຕີ"ຕິ ອິສິຄຕໍ ອາລປນ຺ໂຕ "ວາຍາມສ຺ສ ຜລໍ ປສ຺ສາ"ຕິ ອາຫ. ກິທິສໍ? ກຸຕ຺ຕາ ອມ຺ພາ ອນິຕິທໍ. ຕຕ຺ຖ ອມ຺ພາຕິ ເທສນາມຕ຺ຕໍ, ເຕທິ ປນ ນານປ຺ປ຺ກາຣານິ ຜລາຜ ລານິ ອາກຕານິ. ເຕສຸ ສມ຺ປນ຺ນຕຣານໍ ອຸສ຺ສນ຺ນຕຣານໍ ວາ ວເສນ "ອມ຺ພາ"ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ເຍ ອິເມທິ ປຍ຺ຈທິ ອິສິສເຕທິ ສຍໍ ອຣຍ຺ຍໍ ອຄນ຺ຕ຺ວາ ເອກສ຺ສ ອຕ຺ຖາຍ ອານີຕາ ອມ຺ພາ ກຸຕ຺ຕາ, ອິທໍ ວາຍາມສ຺ສ ຜລໍ. ຕຍ຺ຈ ໂຂ ປນ ອນິຕິທໍ, "ອິຕິ ອາຫ ອິ ຕິ ອາຫາ"ຕິ ເອວໍ ອິຕິທີຕິເທນ ຄເຫຕພ຺ພໍ ນ ໂຫຕິ, ປຈ຺ຈກ຺ຂເມວ ຕໍ ຜລໍ ປສ຺ສາຕີ. ເອວໍ ມຫາສຕ຺ໂຕ ອິສິຄຕາສ຺ສ ໂອວາທໍ ອ ທາສິ.

ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຘາເນສິ – "ຕທາ ວຕ຺ຕສມ຺ປນ຺ໂນ ຕາປໂສ ອຍໍ ກິກ຺ຂຸ ອໂຫສິ, ຄຕາສຕ຺ຖາ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິ"ນ຺ຕີ.

ອມ຺ພຊາຕກວຕ຺ຕນາ ຈຕຸຕ຺ຖາ.

[໑໘໕] ໕. ກຍາຫກຊາຕກວຕ຺ຕນາ

ພຫຸມ຺ປິໂສ ວິກຕ຺ເຖຍ຺ຍາຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ເອກໍ ວິກຕ຺ຖກກິກ຺ຂຸໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິ. ຕສ຺ສ ວຕ຺ຖຸ ເຫຍ຺ຖາ ກຖິຕສທິສເມວ.

ອຕີເຕ ປນ ພາຣາຕສິຍໍ ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ເຕ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ເຕ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ມຫາວິກໂວ ເສຍ຺ຖິ ອໂຫສິ. ຕສ຺ສ ກຣິຍາ ປຸຕ຺ຕໍ ວິຊາຍິ, ທາສີປິສ຺ສ ຕໍ ທິວສຍ຺ເຍວ ປຸຕ຺ຕໍ ວິຊາຍິ. ເຕ ເອກໂຕວ ວຫ຺ຒິສຸ. ເສຍ຺ຖິປຸຕ຺ເຕ ເລຂໍ ສິກ຺ຂນ຺ເຕ ທາໂສປິສ຺ສ ຜລກໍ ວຫມາໂນ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເຕເນວ ສທ຺ຘີ ເລຂໍ ສິກ຺ຂິ, ຄຕນໍ ສິກ຺ຂິ, ທ຺ເວ ຕໂຍ ໂວຫາເຣ ອກາສີ. ໂສ ອນຸກ຺ກເມນ ວຈນກຸສໂລ ໂວຫາຣກຸສໂລ ຍຸວາ ອກິຣູໂປ ອໂຫສິ, ນາເມນ ກຍາເຫໂກ ນາມ. ໂສ ເສຍ຺ຖິຄເຣ ກຕ຺ຫາຄາຣິກກມ຺ມໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ຈິນ຺ເຕສິ "ນ ມໍ ອິເມ ສພ຺ພ ກາລໍ ກຕ຺ຫາຄາຣິກກມ຺ມໍ ກາເຣສ຺ສນ຺ຕິ, ກິຍ຺ຈິເທວ ໂທສໍ ທິສ຺ວາ ຕາລຸເອຕ຺ວາ ພນ຺ຘິຕ຺ວາ ລກ຺ຂເຕນ ອງເກຕ຺ວາ ທາສປຣິໂກເຄນປິ ປຣິກຸຍ຺ຊິສ຺ສນ຺ຕິ. ປຈ຺ຈນ຺ເຕ ໂຂ ປນ ເສຍ຺ຖິສ຺ສ ສຫາຍໂກ ເສຍ຺ຖິ ອຕ຺ຖິ, ຍໍນູນາທໍ ເສຍ຺ຖິສ຺ສ ວຈເນນ ເລຂໍ ອາທາຍ ຕຕ຺ຖ ຄນ຺ຕ຺ວາ 'ອທໍ ເສຍ຺ຖິປຸຕ຺ໂຕ'ຕິ ວຕ຺ວາ ຕໍ ເສຍ຺ຖີ ວຍ຺ເຈຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ຘີຕຣໍ ຄເຫຕ຺ວາ ສຸຂໍ ວເສຍ຺ຍ"ນ຺ຕີ. ໂສ ສຍເມວ ປຕ຺ຕໍ ຄເຫຕ຺ວາ "ອທໍ ອສຸກໍ ນາມ ມມ ປຸຕ຺ຕໍ ຕວ ສນ຺ຕິກໍ ປທິຕີ, ອາວາຫວິວາຫສມ຺ພນ຺ໂຘ ນາມ ມຍ຺ຫຍ຺ຈ ຕຍາ, ຕຸຍ຺ຫຍ຺ຈ ມຍາ ສທ຺ຘີ ປຕິຣູໂປ, ຕສ຺ມາ ຕ຺ວໍ ອິມສ຺ສ ທາຣກສ຺ສ ອຕ຺ຕໂນ ຘີຕຣໍ ທຕ຺ວາ ເອຕໍ ຕຕ຺ເຖວ ວສາເປທີ, ອຫມ຺ປີ ໂອ ກາສໍ ລກິຕ຺ວາ ອາຄມິສ຺ສາມີ"ຕິ ລິຂິຕ຺ວາ ເສຍ຺ຖິສ຺ເສວ ມຸທ຺ທິກາຍ ລຍ຺ເຊຕ຺ວາ ຍຖາຣຸຈິຕໍ ປຣິພ຺ພຍຍ຺ເຈວ ຄນ຺ຘວຕ຺ຖາທີນິ ຈ ຄເຫຕ຺ວາ ປຈ຺ຈນ຺ຕໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເສຍ຺ຖີ ທິສ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ອຍ຺ຖາສິ.

ອຖ ນໍ ເສຍ຺ຖິ "ກຸໂຕ ອາຄໂຕສິ, ຕາຕາ"ຕິ ປຸຈ຺ຉິ. "ພາຣາຕສີໂຕ"ຕີ. "ກສ຺ສ ປຸຕ຺ໂຕສີ"ຕິ? "ພາຣາຕສິເສຍ຺ຖິສ຺ສາ"ຕີ. "ເກນຕ຺ເຖນາຄໂຕສີ"ຕິ? ຕສ຺ມີ ຂເຕ ກຍາຫໂກ "ອິທໍ ທິສ຺ວາ ຊານິສ຺ສຖາ"ຕິ ປຕ຺ຕໍ ອທາສິ. ເສຍ຺ຖິ ປຕ຺ຕໍ ວາເຈຕ຺ວາ "ອິ ທານາທໍ ຊີວາມິ ນາມາ"ຕິ ຕຸຍ຺ຖຈິຕ຺ໂຕ ຘີຕຣໍ ທຕ຺ວາ ປຕິຍ຺ຖາເປສີ. ຕສ຺ສ ປຣິວາໂຣ ມຫນ຺ໂຕ ອໂຫສິ. ໂສ ຍາຄຸຂຊ຺ຊກາທີສຸ ວາ ວຕ຺ຖຄນ຺ຘາທີສຸ ວາ ອຸປນີເຕສຸ "ເອວມ຺ປີ ນາມ ຍາຄຸໍ ປຈນ຺ຕິ, ເອວໍ ຂຊ຺ຊກໍ, ເອວໍ ກຕ຺ຕໍ, ອໂຫ ປຈ຺ຈນ຺ຕວາສິກາ ນາ ມາ"ຕິ ຍາຄຸອາທີນິ ຄຣຫຕີ. "ອິເມ ປຈ຺ຈນ຺ຕວາສິກາເວເນວ ອຫຕສາຍເກ ວລຸອຍ຺ຊິຕຸໍ ນ ຊານນ຺ຕິ, ຄນ຺ເຘ ປີສິຕຸໍ, ປຸປ຺ຜານິ ຄນ຺ຖິຕຸໍ ນ ຊານນ຺ຕີ"ຕິ ວຕ຺ຖກມ຺ມນ຺ຕິກາທໂຍ ຄຣຫຕີ.

ໂພຘິສຕ຺ໂຕປິ ທາສໍ ອປສ຺ສນ຺ໂຕ "ກຍາຫໂກ ນ ທິສ຺ສຕິ, ກຫໍ ຄໂຕ, ປຣິເຍສຖ ນ"ນ຺ຕິ ສມນ຺ຕາ ມນຸສ຺ເສ ປໂຍເຊສິ. ເຕສຸ ເອ ໂກ ຕຕ຺ຖ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕໍ ທິສ຺ວາ ສຍ຺ຊານິຕ຺ວາ ອຕ຺ຕານໍ ອຊານາເປຕ຺ວາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ໂພຘິສຕ຺ຕສ຺ສ ອາໂຣເຈສິ. ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ຕໍ ປວຕ຺ຕິ ສຸຕ຺ວາ "ອຍຸຕ຺ຕໍ ເຕນ ກຕໍ, ຄນ຺ຕ຺ວາ ນໍ ຄເຫຕ຺ວາ ອາຄຈ຺ຉິສ຺ສາມີ"ຕິ ຣາຊານໍ ອາປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ມຫນ຺ເຕນ ປຣິວາເຣນ ນິກ຺ຂມິ. "ເສຍ຺ຖິ ກິຣ ປຈ຺ຈນ຺ຕໍ ຄຈ຺ຉຕີ"ຕິ ສພ຺ພຕ຺ຖ ປາກໂຕ ຊາໂຕ. ກຍາຫໂກ "ເສຍ຺ຖິ ກິຣ ອາຄຈ຺ຉຕີ"ຕິ ສຸຕ຺ວາ ຈິນ຺ເຕສິ "ນ ໂສ ອຍ຺ເຍນ ການເຕນ ອາຄຈ຺ຉິສ຺ສຕິ, ມໍ ນິສ຺ສາເຍວສ຺ສ ອາຄມເນນ ກວິຕພ຺ພໍ. ສເຈ ປນາທໍ ປລາຍິສ຺ສາມິ, ປຸນ ອາຄນ຺ຕຸໍ ນ ສກ຺ກາ ກວິສ຺ສຕີ. ອຕ຺ຖິ ປເນສ ອຸປາໂຍ. ມມ ສາມິກສ຺ສ ປຜິປຖໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ທາສກມ຺ມໍ ກຕ຺ວາ ຕເມວ ອາຣາເຘສ຺

ສາມິ’’ຕິຯ ໂສ ຕໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ປຣິສມຊ຺ເຊ ເອວໍ ກາສຕິ ‘‘ອລ຺ເລ ພາລມນຸສ຺ສາ ອຕ຺ຕໂນ ພາລກາເວນ ມາຕາປິຕູນໍ ຄຸຕໍ ອຊານ ນ຺ຕາ ເຕສໍ ໂກຊນເວລາຍ ອປ຺ຈິຕິກມ຺ມໍ ອກຕ຺ວາ ເຕຫິ ສທ຺ຘີເຍວ ກຸລ຺ຊນ຺ຕິ, ມຍໍ ປນ ມາຕາປິຕູນໍ ໂກຊນກາເລ ປຏິຄ຺ຄຫໍ ອຸປ຺ເນມ, ເຂລ຺ອມລ຺ລກໍ ອຸປ຺ເນມ, ກາຊນານິ ອຸປ຺ເນມ, ປານີຍມ຺ປິ ພີຊນີມ຺ປິ ຄເຫຕ຺ວາ ອຸປຕິຏ຺ຐາມາ’’ຕິ ຍາວ ສຣີຣວລ຺ອຄ຺ຊນ ກາເລ ອຸທກກລສໍ ອາຫາຍ ປຜິຈ຺ຈນ຺ນຍ຺ຖານຄມນາ ສພ຺ພໍ ທາເສທິ ສາມິການໍ ກຕ຺ຕພ຺ພກິຈ຺ຈໍ ປກາເສສີຯ

ໂສ ເອວໍ ປຣິສໍ ອຸຄ຺ຄຕ຺ຫາເປຕ຺ວາ ໂພຣິສຕ຺ຕສ຺ສ ປຈ຺ຈນ຺ຕສມີປໍ ອາຄຕກາເລ ສສ຺ຣໍ ອໂວຈ ‘‘ຕາຕ, ມມ ກິຣ ປີຕາ ຕຸມ຺ຫາກໍ ທສ຺ສນຕ຺ຖາຍ ອາຄຈ຺ຉຕິ, ຕຸມ຺ເຫ ຂາທນີຍໂກຊນີຍໍ ປຜິຍາທາເປຖ, ອຫໍ ປຕ຺ຕາການໍ ຄເຫຕ຺ວາ ປຜິປຖໍ ຄມິສ຺ສາມີ’’ຕິຯ ໂສ ‘‘ສາຈຸ, ຕາຕາ’’ຕິ ສມ຺ປຜິຈ຺ຉີຯ ກຍາຫໂກ ພຫຸໍ ປຕ຺ຕາການມາຫາຍ ມຫນ຺ເຕນ ປຣິວາເຣນ ຄນ຺ຕ຺ວາ ໂພຣິສຕ຺ຕໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ປຕ຺ຕາການໍ ອທາສີຯ ໂພຣິສຕ຺ໂຕປີ ປຕ຺ຕາການໍ ຄເຫຕ຺ວາ ເຕນ ສທ຺ຘີ ປຜິສນ຺ຖາຣໍ ກຕ຺ວາ ປາຕຣາສກາເລ ຂນ຺ຣາວາຣໍ ນິ ວາເສຕ຺ວາ ສຣີຣວລ຺ອຄ຺ຊນຕ຺ຖາຍ ປຜິຈ຺ຉນ຺ນຍ຺ຖານໍ ປາວິສີຯ ກຍາຫໂກ ອຕ຺ຕໂນ ປຣິວາຣໍ ນິວຕ຺ເຕຕ຺ວາ ກລສໍ ອາຫາຍ ໂພຣິສຕ຺ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອຸທກກິຈ຺ຈປຣິໂຍສາເນ ປາເທສຸ ປຕິຕ຺ວາ ‘‘ສາມີ, ອຫໍ ຕຸມ຺ຫາກໍ ຍຕ຺ຕກໍ ອິຈ຺ຉຖ, ຕຕ຺ຕກໍ ຆນໍ ທສ຺ສາມີ, ມາ ເມ ຍສໍ ອນ຺ຕຣຘາປຍິຕ຺ຖາ’’ຕິ ອາຫຯ ໂພຣິສຕ຺ໂຕ ຕສ຺ສ ວຕ຺ຕສມ຺ປທາຍ ປສີທິຕ຺ວາ ‘‘ມາ ກາຍິ, ນຕ຺ຖິ ເຕ ມມ ສນ຺ຕິກາ ອນ຺ຕຣາໂຍ’’ຕິ ສມສ຺ສາເສຕ຺ວາ ປຈ຺ຈນ຺ຕນຄຣໍ ປາວິສີຯ ມຫນ຺ໂຕ ສກ຺ການໂຣ ອໂຫສິ, ກຍາຫໂກປີສ຺ສ ນິຣນ຺ຕຣໍ ທາເສນ ກຕ຺ຕພ຺ພກິຈ຺ຈໍ ກໂຣຕິຯ ອຖ ນໍ ເອກາຍ ເວລາຍ ສຸຂນິສິນ຺ນໍ ປຈ຺ຈນ຺ຕເສຏ຺ຐີ ອາຫ ‘‘ມຫາເສຏ຺ຐີ, ມຍາ ຕຸມ຺ຫາກໍ ປຕ຺ຕໍ ທິສ຺ວາວ ຕຸມ຺ຫາກໍ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ທາຣິກາ ທິນ຺ນາ’’ຕິ ໂພຣິສຕ຺ໂຕ ກຍາຫກໍ ປຸຕ຺ຕເມວ ກຕ຺ວາ ຕທນ຺ຈ຺ຈວິກໍ ປີຍວຈນໍ ວຕ຺ ວາ ເສຏ຺ຐີ ໂຕເສສີຯ ຕໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ກຍາຫກສ຺ສ ມຸຂໍ ອຸລ຺ໂລເກຕຸໍ ສມຕ຺ໂຖ ນາມ ນາໂຫສີຯ

ອເຖກທິວສໍ ມຫາສຕ຺ໂຕ ເສຏ຺ຐິນີຕຣໍ ປກ຺ໂກສິຕ຺ວາ ‘‘ເອທີ, ອມ຺ມ, ສີເສ ເມ ອູກາ ວິຈິນາທີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ຕໍ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ອູກາ ຄເຫຕ຺ວາ ຄິຕໍ ປີຍວຈນໍ ວຕ຺ວາ ‘‘ກເຖທີ, ອມ຺ມ, ກຈ຺ຈີ ເຕ ມມ ປຸຕ຺ໂຕ ສຸຂທຸກ຺ເຂສຸ ອປ຺ປມຕ຺ໂຕ , ອຸໂກ ຊນາ ສມ຺ໂມທມານາ ສມຄ຺ຄວາສໍ ວສຖາ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉີຯ ‘‘ຕາຕ, ມຫາເສຏ຺ຐີ ຕຸມ຺ຫາກໍ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ອລ຺ໂລ ໂທໂສ ນຕ຺ຖິ, ເກວລໍ ອາຫາຣໍ ຄຣຫຕີ’’ຕິຯ ‘‘ອມ຺ມ, ນິຈ຺ຈກາລເມສ ທຸກ຺ຂສີໂລວ, ອປີຈ ເຕ ອຫໍ ຕສ຺ສ ມຸຂພນ຺ຊນມນ຺ຕໍ ທສ຺ສາມີ, ຕໍ ຕ຺ວໍ ສາຘຸກໍ ອຸຄ຺ຄຕ຺ຫິຕ຺ວາ ມມ ປຸຕ຺ຕສ຺ສ ໂກຊນກາເລ ຄຣຫນ຺ຕສ຺ສ ອຸຄ຺ຄທິຕນິຍາເມເນວ ປຸຣໂຕ ຖຕ຺ວາ ວເທຍ຺ຍາສີ’’ຕິ ຄາຖໍ ອຸຄ຺ຄຕ຺ຫາເປຕ຺ວາ ກຕິປາຫໍ ວສິຕ຺ວາ ພາຣາຕສີເມວ ອຄມາສີຯ ກຍາຫໂກປີ ພຫຸໍ ຂາທນີຍໂກຊນີຍໍ ອາທາຍ ອນຸມຄ຺ຄໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ພຫຸຆນໍ ທຕ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ ວາ ນິວຕ຺ຕີຯ ໂສ ໂພຣິສຕ຺ຕສ຺ສ ຄຕກາລໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ອຕິເຣກມານີ ອໂຫສີຯ ໂສ ເອກທິວສໍ ເສຏ຺ຐິນີຕາຍ ນານຄ຺ຄຣສໂກຊນໍ ອຸປເນຕ຺ວາ ກຜຈ຺ຉຸໍ ອາຫາຍ ປຣິວີສນ຺ຕິຍາ ກຕ຺ຕໍ ຄຣຫິຕຸໍ ອາຣກີຯ ເສຏ຺ຐິນີຕາ ໂພຣິສຕ຺ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ອຸຄ຺ຄທິຕນິຍາເມເນວ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໘໕ຯ

‘‘ພຫຸມ຺ປິ ໂສ ວິກຕ຺ເຖຍ຺ຍ, ອລ຺ລໍ ຊນປທໍ ຄໂຕ;

ອນ຺ວາຄນ຺ຕ຺ວານ ທູເສຍ຺ຍ, ກຸລ຺ຊ ໂກເຄ ກຍາຫກາ’’ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ພຫຸມ຺ປິ ໂສ ວິກຕ຺ເຖຍ຺ຍ, ອລ຺ລໍ ຊນປທໍ ຄໂຕຕິ ໂຍ ອຕ຺ຕໂນ ຊາຕິກູມິໂຕ ອລ຺ລໍ ຊນປທໍ ຄໂຕ ໂຫຕິ, ຍຕ຺ຖສ຺ສ ຊາຕີ ນ ຊານນ຺ຕີ, ໂສ ພຫຸມ຺ປິ ວິກຕ຺ເຖຍ຺ຍ, ວມ຺ກນວຈນໍ ວລ຺ຈນວຈນໍ ວເທຍ຺ຍຯ ອນ຺ວາຄນ຺ຕ຺ວານ ທູເສຍ຺ຍາຕິ ອິມໍ ຕາວ ວາຣໍ ສາ ມິກສ຺ສ ປຜິປຖໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ທາສກິຈ຺ຈສ຺ສ ກຕ຺ຕຕາ ກສາທີ ປຫຣິຕ຺ວາ ປີຏ຺ຄິຈມ຺ມຸປ຺ປາຜນໂຕ ຈ ລກ຺ຂຕາຫນນໂຕ ຈ ມຸຕ຺ໂຕ ສີຯ ສເຈ ອນາຈາຣໍ ກໂຣສີ, ປຸນ ອລ຺ລສ຺ມີ ອາຄມນວາເຣ ຕວ ສາມິໂກ ອນ຺ວາຄນ຺ຕ຺ວານ ທູເສຍ຺ຍ, ອິມໍ ເຄຫໍ ອນຸອາຄນ຺ຕ຺ວາ ກສາກິພາເຕທິ ເຈວ ລກ຺ຂຕາຫນເນນ ຈ ຊາຕິປ຺ປກາສເນນ ຈ ຕໍ ທູເສຍ຺ຍ ອຸປຫເນຍ຺ຍຯ ຕສ຺ມາ ອິມໍ ອນາຈາຣໍ ປຫາຍ ກຸລ຺ຊ ໂກເຄ ກຍາຫກ, ມາ ປຈ຺ຉາ ອຕ຺ຕໂນ ທາສກາວໍ ປາກຜໍ ກາເຣຕ຺ວາ ວິປ຺ປຜິສາຣີ ອໂຫສີຕິ ອຍເມຕ຺ຖ ເສຏ຺ຐິໂນ ອທິປ຺ປາໂຍຯ

ເສຏ຺ຐິນີຕາ ປນ ເອຕມຕ຺ຖໍ ອຊານນ຺ຕີ ອຸຄ຺ຄທິຕນິຍາເມນ ພຸຍລ຺ຊນເມວ ປຍິຣຸທາຫາສີຯ ກຍາຫໂກ ‘‘ອທ຺ຘາ ເສຏ຺ຐິນາ ມມ ກຸລໍ ອາຈິກ຺ຂິຕ຺ວາ ເອຕິສ຺ສາ ສພ຺ພໍ ກຖິຕໍ ກວິສ຺ສຕີ’’ຕິ ຕໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ປຸນ ກຕ຺ຕໍ ຄຣຫິຕຸໍ ນ ວິສທີ, ນິຫຕມາໂນ ຍຖາລທ຺ຘໍ ກຸລ຺ຊິຕ຺ວາ ຍຖາກມ຺ມໍ ຄໂຕຯ

ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ຐມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຐາເນສິ “ຕທາ ກຌາຫໂກ ວິກຕ຺ຖກພິກ຺ຂຸ ອໂຫສິ, ພາຣາຓສີເສຎ຺ຖີ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິ”ນ຺ຕິຯ

ກຌາຫກຊາຕກວຓ຺ຓນາ ປຐ຺ຈມາຯ

[໑໘໖] ໖ຯ ອສິລກ຺ຂຓຊາຕກວຓ຺ຓນາ

ຕເຖວກສ຺ສ ກລ຺ຍາຓນ຺ຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ໂກສລຣຐ຺ໂຌ ອສິລກ຺ຂຓປາຖກໍ ພ຺ຣາຫ຺ມຓໍ ອາຣພ຺ພ ກເຖສິຯ ໂສ ກິຣ ກມ຺ມາເຣຫິ ຣຐ຺ໂຌ ອສີນໍ ອາຫຝກາເລ ອສີ ອຸປສິງ຺຃ິຕ຺ວາ ອສິລກ຺ຂຓໍ ອຸທາຫຣຕິຯ ໂສ ເຍສໍ ຫຕ຺ຖໂຕ ລາພໍ ລພຕິ, ເຕສໍ ອສີ “ລກ຺ຂຓສມ຺ປນ຺ໂນ ມງ຺ຄລສໍຍຸຕ຺ໂຕ”ຕິ ວຓ຺ເຓຕິຯ ເຍສໍ ຫຕ຺ຖໂຕ ລາພໍ ນ ລພຕິ, ເຕສໍ ອສີ “ອວລກ຺ຂໂຓ”ຕິ ຄຣຫຕິຯ ອເຖໂກ ກມ຺ມາໂຣ ອສີ ກຕ຺ວາ ໂກສິຍໍ ສຸຂຸມໍ ມຣິຈຈຸຓ຺ຓໍ ປກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ຣຐ຺ໂຌ ອສີ ອາຫຣິຯ ຣາຊາ ພ຺ຣາຫ຺ມຓໍ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ “ອສີ ວີມໍສາ”ຕິ ອາຫຯ ພ຺ຣາຫ຺ມຓສ຺ສ ອສີ ອາກຑ຺ຒິຕ຺ວາ ອຸປສິງ຺຃ນ຺ຕສ຺ສ ມຣິຈຈຸຓ຺ຓານິ ນາສໍ ປວິສິຕ຺ວາ ຂິປິຕຸກາມຕໍ ອຸປ຺ປາເທສຸໍຯ ຕສ຺ສ ຂິປນ຺ຕສ຺ສ ນາສິກາ ອສິຐາຣາຍ ປຎິຫຕາ ທ຺ວິຐາ ຆິຊ຺ຊິຯ ຕສ຺ເສວໍ ນາສິກາຍ ຆິນ຺ນກາໂວ ພິກ຺ຂຸສງ຺ເ຃ ປາກໂຎ ຊາໂຕຯ ອເຖກທິວສໍ ຐມ຺ມສພາຍໍ ພິກ຺ຂູ ກຖໍ ສມຸຎ຺ຖາເປສຸໍ “ອາວຸໂສ, ຣຐ຺ໂຌ ກິຣ ອສິລກ຺ຂຓປາຖໂກ ອສີ ອຸປສິງ຺຃ນ຺ໂຕ ນາສິກໍ ຆິນ຺ທາເປສີ”ຕິຯ ສຕ຺ຖາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ “ກາຍ ນຸຕ຺ຖ, ພິກ຺ຂເວ, ເອຕຣຫິ ກຖາຍ ສນ຺ນິສິນ຺ນາ”ຕິ ປຸຈ຺ຆິຕ຺ວາ “ອິມາຍ ນາມາ”ຕິ ວຸຕ຺ເຕ “ນ, ພິກ຺ຂເວ, ອິທາເນວ ໂສ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ອສີ ອຸປສິງ຺຃ນ຺ໂຕ ນາສິກາເຆທໍ ປຕ຺ໂຕ, ປຸພ຺ເພປິ ປຕ຺ໂຕເຍວາ”ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣິຯ

ອຕີເຕ ພາຣາຓສິຍໍ ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ເຕ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ເຕ ຕສ຺ສ ອສິລກ຺ຂຓປາຖໂກ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ອໂຫສີຕິ ສພ຺ພໍ ປຈ຺ຈຸປ຺ປນ຺ນວຕ຺ຖຸສທິສເມວຯ ຣາຊາ ປນ ຕສ຺ສ ເວຊ຺ເຊ ທຕ຺ວາ ນາສິກາໂກຎິ ຯາສຸກໍ ກາຣາເປຕ຺ວາ ລາຂາຍ ປຎິນາສິກໍ ກາເຣຕ຺ວາ ປຸນ ຕໍ ອຸປຎ຺ຖາກເມວ ອກາສິຯ ພາຣາຓສີຣຐ຺ໂຌ ປນ ປຸຕ຺ໂຕ ນຕ຺ຖິ, ເອກາ ຐີຕາ ເຈວ ພາຄິເນຍ຺ໂຍ ຈ ອເຫສຸໍຯ ໂສ ອຸໂພປິ ເຕ ອຕ຺ຕ ໂນ ສນ຺ຕິເກເຍວ ວຑ຺ຒາເປສິຯ ເຕ ເອກໂຕ ວຑ຺ຒນ຺ຕາ ອຌ຺ຌມຌ຺ຌໍ ປຎິພທ຺ຐຈິຕ຺ຕາ ອເຫສຸໍຯ ຣາຊາປິ ອມຈ຺ເຈ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ “ມຍ຺ຫໍ ພາຄິເນຍ຺ໂຍປິ ອິມສ຺ສ ຣຊ຺ຊສ຺ສ ສາມິໂກວ, ຐີຕຣໍ ເອຕສ຺ເສວ ທຕ຺ວາ ອພິເສກມສ຺ສ ກໂຣມີ”ຕິ ວຕ຺ວາ ປຸນ ຈິນ຺ເຕສິ “ມຍ຺ຫໍ ພາຄິເນຍ຺ໂຍ ສພ຺ພຖາປິ ຌາຕໂກເຍວ, ເອຕສ຺ສ ອຌ຺ຌໍ ຣາຊຐີຕຣໍ ອາເນຕ຺ວາ ອພິເສກໍ ກຕ຺ວາ ຐີຕຣໍ ອຌ຺ຌສ຺ສ ຣຐ຺ໂຌ ທສ຺ສາມິ, ເອວໍ ໂນ ຌາຕກາ ພຫູ ພວິສ຺ສນ຺ຕິ, ທ຺ວິນ຺ນມ຺ປິ ຣຊ຺ຊານໍ ມຍເມວ ສາມິກາ ພວິສ຺ສາມາ”ຕິຯ ໂສ ອມຈ຺ເຈຫິ ສທ຺ຐິ ສມ຺ມນ຺ເຕຕ຺ວາ “ອຸໂພເປເຕ ວິສຸໍ ກາຕຸໍ ວຎ຺ຎຕີ”ຕິ ພາຄິເນຍ຺ຍໍ ອຌ຺ຌສ຺ມີ ນິເວສເນ, ຐີຕຣໍ ອຌ຺ຌສ຺ມີ ວາເສສິຯ

ເຕ ໂສລສວສ຺ສຸທ຺ເທສິກກາວໍ ປຕ຺ຕາ ອຕິວິຍ ປຎິພທ຺ຐຈິຕ຺ຕາ ອເຫສຸໍຯ ຣາຊກຸມາໂຣ “ເກນ ນຸ ໂຂ ອຸປາເຍນ ມາຕຸລຐີຕຣໍ ຣາຊເຄຫາ ນີຫຣາເປຕຸໍ ສກ຺ກາ ພເວຍ຺ຍາ”ຕິ ຈິນ຺ເຕນ຺ໂຕ “ອຕ຺ເຖໂກ ອຸປາໂຍ”ຕິ ມຫາອິກ຺ຂຓິກໍ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ຕສ຺ສາ ສຫສ຺ສກຕ຺ຑິກໍ ທຕ຺ວາ “ກິໍ ມຍາ ກຕ຺ຕພ຺ພ”ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ເຕ “ອມ຺ມ, ຕຍິ ກໂຣນ຺ຕິຍາ ອນິປ຺ຜຕ຺ຕິ ນາມ ນຕ຺ຖິ, ກິຐ຺ຈິເທວ ກາຣຓໍ ວຕ຺ວາ ຍຖາ ມມ ມາຕຸໂລ ຣາຊາ ຐີຕຣໍ ອນ຺ໂຕເຄຫາ ນີຫຣາເປຕິ, ຕຖາ ກໂຣຫີ”ຕິ ອາຫຯ ສາຐຸ, ສາມິ, ອຫໍ ຣາຊານໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ເອວໍ ວກ຺ຂາມິ “ເທວ, ຣາຊຐີຕາຍ ອຸປຣິ ກາລກຓ຺ຓີ ອຕ຺ຖິ, ເອຕ຺ຕກໍ ກາລໍ ນິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ໂອໂລເກນ຺ໂຕປິ ນຕ຺ຖິ, ອຫໍ ຣາຊຐີຕຣໍ ອສຸກທິວເສ ນາມ ຣຖໍ ອາໂຣເປຕ຺ວາ ພຫຸອາວຸຐຫຕ຺ເຖ ປຸຣິເສ ອາທາຍ ມຫນ຺ເຕນ ປຣິວາເຣນ ສຸສານໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ມຕ຺ຑລປີຐິກາຍ ເຫຎ຺ຖາມຐ຺ເຈ ມຕມນຸສ຺ສໍ ນິປ຺ຊ຺ຊາເປຕ຺ວາ ອຸປຣິມຐ຺ເຈ ຣາຊຐີຕຣໍ ຖເປຕ຺ວາ ຄນ຺ໂຐທກ຃ຎານໍ ອຎ຺ຖຸຕ຺ຕຣສເຕນ ນ຺ຫາເປຕ຺ວາ ກາລກຓ຺ຓີ ປວາເຫສ຺ສາມີ”ຕິ ເອວໍ ວຕ຺ວາ ຣາຊຐີຕຣໍ ສຸສານໍ ເນສ຺ສາມິ, ຕ຺ວໍ ອມ຺ຫາກໍ ຄຕ຺ຖ ຄມນທິວເສ ອມ຺ເຫຫິ ປຸເຣຕຣເມວ ໂຖກໍ ມຣິຈຈຸຓ຺ຓໍ ອາທາຍ ອາວຸຐຫຕ຺ເຖຫິ ອຕ຺ຕໂນ ມນຸສ຺ເສຫິ ປຣິວຸໂຕ ຣຖໍ ອພິຣຸຍ຺ຫ ສຸສານໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຣຖໍ ສຸສານທ຺ວາເຣ ເອກປເທເສ ຖເປຕ຺ວາ ອາວຸຐຫຕ຺ເຖ ມນຸສ຺ເສ ສຸສານວນໍ ເປເສຕ຺ວາ ສຍໍ ສຸສາເນ ມຕ຺ຑລປີຐິກໍ ປສາເຣຕ຺ວາ ມຕໂກ ວິຍ ປຎິກ຺ຊ຺ໂຊ ຫຸຕ຺ວາ ນິປ຺ຊ຺ຊຯ ອຫໍ ຕຕ຺ຖ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ຕວ ອຸປຣິ ມຐ຺ຈກໍ ອຕ຺ຖຣິຕ຺ວາ ຣາຊຐີຕຣໍ ອຸກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ມຐ຺ເຈ ສຍາເປສ຺ສາມິ, ຕ຺ວໍ ຕສ຺ມິໍ ຂເຓ ມຣິຈຈຸຓ຺ຓໍ ນາສິກາຍ ປກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ທ຺ເວ ຕໂຍ ວາເຣ ຂິເປຍ຺ຍາສິຯ ຕຍາ ຂິປິຕກາເລ ມຍໍ ຣາຊຐີຕຣໍ ປຫາຍ ປລາຍິສ຺ສາມຯ ອຖ ຕ຺ວໍ ຣາຊຐີຕຣໍ ສີສໍ ນ຺ຫາເປຕ຺ວາ ສຍມ຺ປິ ສີສໍ ນ຺ຫາຍິຕ຺ວາ ຕໍ ອາທາຍ ອຕ຺ຕໂນ ນິເວສນໍ ຄຈ຺ເຆຍ຺ຍາສີຕິຯ ໂສ “ສາຐຸ ສຸນ຺ທໂຣ ອຸປາໂຍ”ຕິ ສມ຺ປຎິຈ຺ຆິຯ

ສາປິ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຣຎ຺ໂຎ ຕມຕ຺ຖໍ ອາໂຣເຈສິ, ຣາຊາປິ ສມ຺ປຏິຈ຺ຉິຯ ຣາຊຘີຕາຍປິ ຕໍ ອນ຺ຕຣໍ ອາຈິກ຺ຂິ, ສາປິ ສມ຺ປຏິຈ຺ຉິຯ ສາ ນິກ຺ຂມນທິວເສ ກຸມາຣສ຺ສ ສຎ຺ຎໍ ທຕ຺ວາ ມຫນ຺ເຕນ ປຣິວາເຣນ ສຸສານໍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕີ ອາຣກ຺ຂມນຸສ຺ສານໍ ຠຍຊນນຕ຺ຖໍ ອາຫ – ‘‘ມຍາ ຣາຊຘີຕາຍ ມຎ຺ເຈ ຐປິຕກາເລ ເຫຏ຺ຐາມຎ຺ເຈ ມຕປຸຣິໂສ ຂິປິສ຺ສຕິ, ຂິປິຕ຺ວາ ຈ ເຫຏ຺ຐາມຎ຺ຈາ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ຍໍ ປຐມໍ ປສ຺ສິສ຺ສຕິ , ຕເມວ ຄເຫສ຺ສຕິ, ອປ຺ປມຕ຺ຕາ ຠເວຍ຺ຍາຖາ’’ຕິຯ ຣາຊກຸມາໂຣ ປຸເຣຕຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ວຸຕ຺ຕນເຍເນວ ຕຕ຺ຖ ນິປ຺ຊ຺ຊິຯ ມຫາອິກ຺ຂຕິກາ ຣາຊຘີຕຣໍ ອຸກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ມຕ຺ຫລປີຄິກາຄານໍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕີ ‘‘ມາ ຠາຍີ’’ຕິ ສຎ຺ຎາເປຕ຺ວາ ມຎ຺ເຈ ຐເປສິຯ ຕສ຺ມິໍ ຂເຓ ກຸມາໂຣ ມຣິຈຈຸຓ຺ຓໍ ນາສາຍ ປກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ຂິປິຯ ເຕນ ຂິປິຕມຕ຺ເຕເຍວ ມຫາອິກ຺ຂຕິກາ ຣາຊຘີຕຣໍ ປຫາຍ ມຫາຣວໍ ຣວມານາ ສພ຺ພປຐມໍ ປລາຍິ, ຕສ຺ສາ ປລາຕກາລໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ເອໂກປິ ຐາຕຸໍ ສມຕ຺ໂຖ ນາມ ນາໂຫສິ, ຄຫິຕຄຫິຕານິ ອາວຸຘານິ ຉຑ຺ເຑຕ຺ວາ ສພ຺ເພ ປລາຍິໍສຸຯ ກຸມາໂຣ ຍຖາສມ຺ມນ຺ຕິຕໍ ສພ຺ພໍ ກຕ຺ວາ ຣາຊຘີຕຣໍ ອາທາຍ ອຕ຺ຕໂນ ນິເວສນໍ ອຄມາສິຯ

ອິກ຺ຂຕິກາ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕໍ ກາຣຓໍ ຣຎ຺ໂຎ ອາໂຣເຈສິຯ ຣາຊາ ‘‘ປກຕິຍາປິ ສາ ມຍາ ຕສ຺ເສວຕ຺ຖາຍ ປຸຏ຺ຐາ, ປາຍາເສ ຉຑ຺ຑິຕສປ຺ປິ ວິຍ ຊາຕ’’ນ຺ຕິ ສມ຺ປຏິຈ຺ຉິຕ຺ວາ ອປຣຠາເຄ ຠາຄິເນຍ຺ຍສ຺ສ ຣຊ຺ຊໍ ທຕ຺ວາ ຘີຕຣໍ ມຫາເທວິໍ ກາເຣສິຯ ໂສ ຕາຍ ສທ຺ຘິໍ ສມ຺ຄ຺ຄວາສໍ ວສມາໂນ ຘມ຺ເມນ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣສິຯ ໂສປິ ອສິລກ຺ຂຓປາຐໂກ ຕສ຺ເສວ ອຸປຏ຺ຐາໂກ ອໂຫສິຯ ຕສ຺ເສກທິວສໍ ຣາຊູປຏ຺ຐານໍ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ປຏິສູຣິຍໍ ຐຕ຺ວາ ອຸປຏ຺ຐຫນ຺ຕສ຺ສ ລາຊາ ວິລີຍິ, ປຏິນາສິກາ ຠູມິຍໍ ປຕິຯ ໂສ ລຊ຺ຊາຍ ອໂຘມຸໂຂ ອຏ຺ຐາສິຯ ອຖ ນໍ ຣາຊາ ປຣິຫສນ຺ໂຕ ‘‘ອາຈຣິຍ, ມາ ຈິນ຺ຕຍິຕ຺ຖ, ຂິປິຕໍ ນາມ ເອກສ຺ສ ກລ຺ຍາຓໍ ໂຫຕິ, ເອກສ຺ສ ປາປກໍຯ ຕຸມ຺ເຫຫິ ຂິປິເຕນ ນາສິກາ ຉິຊ຺ຊິຍິຕ຺ຖ, ມຍໍ ປນ ຂິປນ຺ຕາ ມາຕຸລຘີຕຣໍ ລຠິຕ຺ວາ ຣຊ຺ຊໍ ປາປຸຓິມ຺ຫາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໒໖ຯ

‘‘ຕເຖເວກສ຺ສ ກລ຺ຍາຓໍ, ຕເຖເວກສ຺ສ ປາປກໍ;

ຕສ຺ມາ ສພ຺ພໍ ນ ກລ຺ຍາຓໍ, ສພ຺ພໍ ວາປິ ນ ປາປກ’’ນ຺ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ຕເຖເວກສ຺ສາຕິ ຕເທເວກສ຺ສຯ ອຍເມວ ວາ ປາໂຐຯ ທຸຕິຍປເທປິ ເອເສວ ນໂຍຯ

ອິຕິ ໂສ ອິມາຍ ຄາຖາຍ ຕໍ ກາຣຓໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ທານາທີນິ ປຸຎ຺ຎານິ ກຕ຺ວາ ຍຖາກມ຺ມໍ ຄໂຕຯ

ສຕ຺ຖາ ອິມາຍ ເທສນາຍ ໂລກສມ຺ມຕານໍ ກລ຺ຍາຓປາປການໍ ອເນກໍສິກຠາວໍ ປກາເສຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຘາເນສິ – ‘‘ຕທາ ອສິລກ຺ຂຓປາຐໂກວ ເອຕຣຫິ ອສິລກ຺ຂຓປາຐໂກ, ຠາຄິເນຍ຺ຍຣາຊາ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິ’’ນ຺ຕິຯ

ອສິລກ຺ຂຓຊາຕກວຓ຺ຓນາ ຉຏ຺ຐາຯ

[໑໒໗] ໗ຯ ກລຓ຺ຑຸກຊາຕກວຓ຺ຓນາ

ເຕເທສາ ຕານິ ວຕ຺ຖູນີຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ເອກໍ ວິກຕ຺ຖກຠິກ຺ຂຸໍ ອາຣພ຺ຠ ກເຖສິຯ ຕຕ຺ຖ ທ຺ເວປິ ວຕ຺ຖູນິ ກຏາຫກຊາຕກສທິສາເນວຯ

ອິຘ ປເນສ ພາຣາຓສິເສຏ຺ຐິໂນ ທາໂສ ກລຓ຺ຑຸໂກ ນາມ ອໂຫສິຯ ຕສ຺ສ ປລາຍິຕ຺ວາ ປຈ຺ຈນ຺ຕວາສິເສຏ຺ຐິໂນ ຘີຕຣໍ ຄເຫຕ຺ວາ ມຫນ຺ເຕນ ປຣິວາເຣນ ວສນກາເລ ພາຣາຓສິເສຏ຺ຐິ ປຣິເຍສາເປຕ຺ວາປິ ຕສ຺ສ ຄຕຏ຺ຐານໍ ອຊານນ຺ໂຕ ‘‘ຄຈ຺ຉ, ກລຓ຺ຑຸກໍ ປຣິເຍສາ’’ຕິ ອຕ຺ຕໂນ ປຸຏ຺ຐໍ ສຸກໂປຕກໍ ເປເສສິຯ ສຸກໂປຕໂກ ອິໂຕ ຈິໂຕ ຈ ວິຈຣນ຺ໂຕ ຕໍ ນຄຣໍ ປາປຸຓິຯ ຕສ຺ມິຎ຺ຈ ກາເລ ກລຓ຺ຑຸໂກ ນທີກີຬໍ ກີຬິຕຸກາໂມ ພຫຸໍ ມາລາຄນ຺ຘວິເລປນຎ຺ເຈວ ຂາທນີຍໂຠຊນີຍານິ ຈ ຄາຫາເປຕ຺ວາ ນທີໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເສຏ຺ຐິຘີຕາຍ ສທ຺ຘິໍ ນາວໍ ອາຣຸຍ຺ຫ ອຸທເກ ກີຬຕິຯ ຕສ຺ມິຎ຺ຈ ປເທເສ ນທີກີຬໍ ກີຬນ຺ຕາ ອິສ຺ສຣຊາຕິກາ ຕິຂິຓເຠສຊ຺ຊປຣິຠາວິຕໍ ຂີຣໍ ປິວນ຺ຕິ, ເຕນ ເຕສໍ ທິວສກາລມ຺ປິ ອຸທເກ ກີຬນ຺ຕານໍ ສີຕໍ ນ ພາຘຕິຯ ອຍໍ ປນ ກລຓ຺ຑຸໂກ

ຍິຣຄຖຸທູສໍ ຄເທຕຸວາ ມຸຂໍ ວິກຸຂາເລຕຸວາ ຕໍ ຍີຣໍ ນຸຍຸດຸກາຕີ. ນຸຍຸດຸການໂຕປິ ອຸທເກ ອນຸຍຸດຸກິຕຸວາ ເສຍຸຖິຣີດາຍ ສີເສ ນຸຍຸດຸກາຕີ. ສຸກໂປຕໂກປິ ນທີຕີຣໍ ຄນຸຕຸວາ ເອກີສຸສາ ອຸທຸມຸພຣສາຂາຍ ນິສີທິຕຸວາ ໂອໂລເກຕຸວາ ກລຕຸທຸກໍ ສລຸຊານິຕຸວາ ເສຍຸຖິຣີດາຍ ສີເສ ນຸຍຸດຸການຸຕໍ ທິສຸວາ "ອເຣ, ກລຕຸທຸກ ທາສ, ອຕຸຕໂນ ຊາຕິລຸຈ ວສນຍຸຖານລຸຈ ອນຸສຸສຣ, ຍິຣຄຖຸທູສໍ ຄເທຕຸວາ ມຸຂໍ ວິກຸຂາເລຕຸວາ ຊາຕິສມຸປນຸນາຍ ສຸຂສໍວທຸຒາຍ ເສຍຸຖິຣີດາຍ ສີເສ ມາ ນຸຍຸດຸກິ, ອຕຸຕໂນ ປມາຕໍ ນ ຊານາສີ"ຕິ ວຕຸວາ ອິມໍ ຄາຖມາທ –

໑໘໗.

"ເຕ ເທສາ ຕານິ ວຕຸຖູນິ, ອທລຸຈ ວນໂຄຈໂຣ;

ອນຸວິຈຸຈ ໂຂ ຕໍ ຄຕຸເຫຍຸຍຸໍ, ປີວ ຍີຣໍ ກລຕຸທຸກາ"ຕີ.

ຕຕຸຖ ເຕ ເທສາ ຕານິ ວຕຸຖູນິຕິ ມາຕຸກຸຈຸຊີ ສນຸຊາຍ ວທຕີ. ອຍເມຕຸຖາຊິປຸປາໂຍ – ຍຕຸຖ ເຕ ວສິຕໍ, ນ ເຕ ຂຕຸຕິຍຊີຕາທີນໍ ກຸຈຸຊິເທສາ. ຍຕຸຖ ວາສີ ປຕິຍຸຖິໂຕ, ນ ຕານິ ຂຕຸຕິຍຊີຕາທີນໍ ກຸຈຸຊິວຕຸຖູນີ. ອຖ ໂຂ ທາສີກຸຈຸຊິຍໍ ຕຸວໍ ວສີ ເຈວ ປຕິຍຸຖິໂຕ ຈາຕີ. ອທລຸຈ ວນໂຄຈໂຣຕິ ຕີຣຈຸຊານກູໂຕປິ ເອຕມຕຸຖໍ ຊານາມິຕີ ທີເປຕີ. ອນຸວິຈຸຈ ໂຂ ຕໍ ຄຕຸເຫຍຸຍຸນຸຕີ ເອວໍ ອນາຈາຣໍ ຈຣມານໍ ມຍາ ຄນຸຕຸວາ ອາໂຣຈິເຕ ອນຸວິຈຸຈ ຊານິຕຸວາ ຕວ ສາມິກາ ຕາລຸເອຕຸວາ ເຈວ ລກຸຂຕາທຕລຸຈ ກຕຸວາ ຕໍ ຄຕຸເຫຍຸຍຸໍ, ຄເທຕຸວາ ຄມິສຸສນຸຕີ, ຕສຸມາ ອຕຸຕໂນ ປມາຕໍ ລຕຸວາ ເສຍຸຖິຣີດາຍ ສີເສ ອນຸຍຸດຸກິຕຸວາ ປີວ ຍີຣໍ. ກລຕຸທຸກາຕິ ຕໍ ນາເມນາລປຕີ.

ກລຕຸທຸໂກປິ ສຸວໂປຕກໍ ສລຸຊານິຕຸວາ "ມໍ ປາກຕໍ ກເຣຍຸຍາ"ຕິ ກເຍນ "ເອຫີ, ສາມິ, ກທາ ອາຄໂຕສີ"ຕິ ອາທ. ສຸໂກ "ນ ເອສ ມໍ ຫິຕກາມຕາຍ ປກຸໂກສຕິ, ຄີວໍ ປນ ເມ ວລຸເຍຕຸວາ ມາເຣຕຸກາໂມ"ຕິ ລຕຸວາວ "ນ ເມ ຕຍາ ອຕຸໂຖ"ຕິ ຕໂຕ ອຸປຸປຕິຕຸວາ ພາຣາຕສີ ຄນຸຕຸວາ ຍຖາທິຍຸຖໍ ເສຍຸຖິໂນ ວິຕຸຖາເຣນ ກເຖສີ. ເສຍຸຖິ "ອຍຸຕຸຕໍ ເຕນ ກຕ"ນຸຕີ ວຕຸວາ ຄນຸຕຸວາ ຕສຸສ ອາຕໍ ກາເຣຕຸວາ ພາຣາຕສິເມວ ນໍ ອາເນຕຸວາ ທາສປຣິໂກເຄນ ປຣິກຸລຸຊີ.

ສຕຸຖາ ອິມໍ ຂມຸມເທສນໍ ອາຫຣິຕຸວາ ຊາຕກໍ ສໂມຂາເນສີ – "ຕທາ ກລຕຸທຸໂກ ອຍໍ ກິກຸຂຸ ອໂທສີ, ພາຣາຕສີເສຍຸຖິ ປນ ອທເມວ ອໂທສີ"ນຸຕີ.

ກລຕຸທຸກຊາຕກວຕຸຕນາ ສຕຸຕມາ.

[໑໘໗] ໘. ພິລຸອາຣວຕຊາຕກວຕຸຕນາ

ໂຍເວ ຂມຸມໍ ຂຊໍ ກຕຸວາຕິ ອິທໍ ສຕຸຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນຸໂຕ ເອກໍ ກຸຫກກິກຸຂຸໍ ອາຣພຸກ ກເຖສີ. ຕທາ ທິ ສຕຸຖາ ຕສຸສ ກຸຫກກາເວ ອາໂຣຈິເຕ "ນ, ກິກຸຂເວ, ອິທາເນວ, ປຸພຸເພເປສ ກຸທໂກເຍວາ"ຕິ ວຕຸວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣີ.

ອຕີເຕ ພາຣາຕສີຍໍ ພຸຣຫຸມທຕຸເຕ ຣຊຊໍ ກາເຣນຸເຕ ໂພຂິສຕຸໂຕ ມູສິກໂຍນີຍໍ ປຍິສນຸຊີ ຄເທຕຸວາ ວຸທຸຒິມນຸວາຍ ມທາສຣີໂຣ ສູກຣຈຸຊາປກສທີໂສ ຫຸຕຸວາ ອເນກສຕມູສິກາທີ ປຣິວຸໂຕ ອຣລຸເລ ວິຫຣຕີ. ອເຖໂກ ສີງຄາໂລ ອິໂຕ ຈີໂຕ ຈ ວິຈຣນຸໂຕ ຕໍ ມູສິກຍູຖໍ ທິສຸວາ "ອິມາ ມູສິກາ ວລຸເຈຕຸວາ ຂາທິສຸສາມີ"ຕິ ຈິນຸເຕຕຸວາ ມູສິການໍ ອາສຍສຸສ ອວິທູເຣ ສູຣິຍາກິມຸໂຂ ວາຕໍ ປີວນຸໂຕ ເອເກນ ປາເທນ ອຍຸຖາສີ. ໂພຂິສຕຸໂຕ ໂຄຈຣາຍ ຈຣມາໂນ ຕໍ ທິສຸວາ "ສີລວາ ເອໂສ ກວິສຸສຕີ"ຕິ ຕສຸສ ສນຸຕິກໍ ຄນຸຕຸວາ "ກນຸເຕ, ຕຸວໍ ໂກ ນາໂມ"ຕິ ປຸຈຸຊີ. "ຂມຸມິໂກ ນາມາ"ຕີ. "ຈຕຸຕາໂຣ ປາເທ ກູມີຍໍ ອຖເປຕຸວາ ກສຸມາ ເອເກເນວ ຖິໂຕສີ"ຕີ. "ມຍິ ຈຕຸຕາໂຣ ປາເທ ປຖວິຍໍ ຖເປນຸເຕ ປຖວີ ວທີຕຸໍ ນ ສກໂກຕິ, ຕສຸມາ ເອເກເນວ ຕີຍຸຖາມີ"ຕີ. "ມຸຂໍ ວິວຣິຕຸວາ ກສຸມາ ຖິໂຕສີ"ຕີ? "ມຍໍ ອລຸລໍ ນ ກກຸຂາມ, ວາຕເມວ ກກຸຂາມາ"ຕີ. "ອຖ ກສຸມາ ສູຣິຍາກິມຸໂຂ ຕີຍຸຖສີ"ຕີ? "ສູຣິຍໍ ນມສຸສາມີ"ຕີ. ໂພຂິສຕຸໂຕ ຕສຸສ ວຈນໍ ສຸຕຸວາ "ສີລວາ ເອໂສ ກວິສຸສຕີ"ຕິ ຕໂຕ ປຍຸຖາຍ ມູສິກຄເຕນ ສທຸຊີ ສາຍໍ ປາຕໍ ຕສຸສ ອຸປຍຸຖານໍ ຄຈຸຊຕີ.

ອຖສ຺ສ ອຸປ຺ຜຸຖານໍ ກຕ຺ວາ ຄມນກາເລ ສິງຄາໂລ ສພ຺ພປ຺ຈ຺ຈິມໍ ມູສິກໍ ຄເຫຕ຺ວາ ມໍສໍ ຂາທິຕ຺ວາ ອຊ຺ໂຊຫຣິຕ຺ວາ ມຸຂໍ ປ຺ຸຍ຺ຈິຕ຺ວາ ຕິຜຸຖຕິ຺ ອນຸປ຺ຸພ຺ເພນ ມູສິກຄໂຕ ຕນຸໂກ ຊາໂຕ຺ ມູສິກາ “ປ຺ຸພ຺ເພ ອມ຺ຫາກໍ ອຍໍ ອາສໂຍ ນປ຺ປໂຫຕິ, ນິຣນ຺ຕຣາ ຕິຜຸຖາມ຺ ອິທານິ ສິຖິລາ, ເອວມ຺ປິ ອາສໂຍ ນ ປູຣເຕວ, ກິໍ ນຸ ໂຂ ເອຕ”ນ຺ຕິ ໂພທິສຕ຺ຕສ຺ສ ຕໍ ປວຕ຺ຕິໍ ອາໂຣເຈສຸໍ຺ ໂພທິສຕ຺ໂຕ “ເກນ ນຸ ໂຂ ກາຣເຕນ ມູສິກາ ຕນຸຕ຺ຕໍ ຄຕາ”ຕິ ຈິນ຺ເຕນ຺ໂຕ ສິງຄາເລ ອາສງ຺ກໍ ຖເປ຺ຕ຺ວາ “ວີມໍສິສ຺ສາມິ ນ”ນ຺ຕິ ອຸປ຺ຜຸຖານກາເລ ເສສມູສິກາ ປຸຣໂຕ ກຕ຺ວາ ສຍໍ ປ຺ຈ຺ຈໂຕ ອໂຫສິ຺ ສິງຄາໂລ ຕສ຺ສ ອຸປ຺ຣິ ປກ຺ຂນ຺ທິ, ໂພທິສຕ຺ໂຕ ອຕ຺ຕໂນ ຄຫາຕ຺ຖາຍ ຕໍ ປກ຺ຂນ຺ທນ຺ຕໍ ທິສ຺ວາ ນິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ “ໂກ ສິງຄາລ, ອິທໍ ເຕ ວຕສມາທານໍ ນ ຜມ຺ມສຸຜມ຺ມຕາຍ, ປເຣສໍ ປນ ວິຫໍສນຕ຺ຖາຍ ຜມ຺ມໍ ຜຊໍ ກຕ຺ວາ ຈຣສີ”ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໘໗຺

“ໂຍ ເວ ຜມ຺ມໍ ຜຊໍ ກຕ຺ວາ, ນິຄູລ຺ໂຫ ປາປມາຈເຣ;

ວິສ຺ສາສຍິຕ຺ວາ ກູຕານິ, ພິລ຺ອາຣໍ ນາມ ຕໍ ວຕ”ນ຺ຕິ຺

ຕຕ຺ຖ ໂຍ ເວຕິ ຂຕ຺ຕິຍາທິສຸ ໂຍ ໂກຈິເທວ຺ ຜມ຺ມໍ ຜຊໍ ກຕ຺ວາຕິ ທສກຸສລກມ຺ມປຖຜມ຺ມໍ ຜຊໍ ກຣິຕ຺ວາ, ກູຍໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ວິຍ ອຸສ຺ສາເປຕ຺ວາ ທສ຺ເສນ຺ໂຕຕິ ອຕ຺ໂຖ຺ ວິສ຺ສາສຍິຕ຺ວາຕິ “ສີລວາ ອຍ”ນ຺ຕິ ສຍ຺ຍາຍ ສຍ຺ຊາຕວິສ຺ສາສານິ ກຕ຺ວາ຺ ພິລ຺ອາຣໍ ນາມ ຕໍ ວຕນ຺ຕິ ຕໍ ເອວໍ ຜມ຺ມໍ ຜຊໍ ກຕ຺ວາ ຣໂຫ ປາປານິ ກໂຣນ຺ຕສ຺ສ ວຕໍ ເກຣາຍິກວຕໍ ນາມ ໂຫຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ຺

ມູສິກຣາຊາ ກເຖນ຺ໂຕວ ອຸປ຺ປຕິຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ຄີວາຍໍ ປຕິຕ຺ວາ ຫນຸກສ຺ສ ເຫຜຸຖາ ອນ຺ໂຕຄລນາລຸອິຍໍ ທໍສິຕ຺ວາ ຄລນາລຸອິໍ ຜາເລຕ຺ວາ ຊີວິຕກ຺ຂຍໍ ປາເປສິ຺ ມູສິກຄໂຕ ນິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ສິງຄາລໍ “ມຸຣຸ ມຸຣູ”ຕິ ຂາທິຕ຺ວາ ອຄມາສິ຺ ປຖມາຄຕາວ ກິຣສ຺ສ ມໍສໍ ລກິໍສຸ, ປ຺ຈ຺ຈາ ອາຄຕາ ນ ລກິໍສ຺ຸ ຕໂຕ ປຜຸຖາຍ ມູສິກຄໂຕ ນິພ຺ພໂຍ ຊາໂຕ຺

ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ຜມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຜາເນສິ – “ຕທາ ສິງຄາໂລ ກຸຫກກິກ຺ຂຸ ອໂຫສິ, ມູສິກຣາຊາ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິ”ນ຺ຕິ຺

ພິລ຺ອາຣວຕຊາຕກວຕ຺ຕນາ ອຜຸຖມາ຺

[໑໘໙] ໙຺ ອຄ຺ຄິກການຣທ຺ວາຊຊາຕກວຕ຺ຕນາ

ນາຍໍສິຂາ ປ຺ຸຍ຺ຍເຫຕູຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ກຸຫກຍ຺ເຍວ ກິກ຺ຂຸໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິ຺

ອຕີຕສ຺ມິໍ຺ທິ ພາຣາຕສິຍໍ ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ເຕ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ເຕ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ມູສິກຣາຊາ ຫຸຕ຺ວາ ອຣຍ຺ເຍ ວສຕິ຺ ອເຖໂກ ສິງຄາໂລ ທວທາເຫ ອຸຜຸຖິເຕ ປລາຍິຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ໂຕ ເອກສ຺ມິໍ ຣຸກ຺ເຂ ສີສໍ ອາຫຈ຺ຈ ອຜຸຖາສິ຺ ຕສ຺ສ ສກລສຣີເຣ ໂລມານິ ຊາຍິໍສຸ, ຣຸກ຺ຂໍ ອາຫຈ຺ຈ ຖິຕຜຸຖາເນ ປນ ມຕ຺ຖເກ ຈູລອາ ວິຍ ໂຖການິ ໂລມານິ ອຜຸຖໍສ຺ຸ ໂສ ເອກທິວສໍ ໂສຕ຺ທິຍໍ ປານິຍໍ ປິວນ຺ໂຕ ອາຍໍ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ຈູລອໍ ທິສ຺ວາ “ອຸປ຺ປນ຺ນໍ ທານິ ເມ ກຕ຺ຫມູລ”ນ຺ຕິ ອຣຍ຺ເຍ ວິຈຣນ຺ໂຕ ຕໍ ມູສິກາທຣີ ທິສ຺ວາ “ອິມາ ມູສິກາ ວຍ຺ເຈຕ຺ວາ ຂາທິສ຺ສາມີ”ຕິ ເຫຜຸຖາ ວຸຕ຺ຕນເຍເນວ ອວິທູເຣ ອຜຸຖາສິ຺ ອຖ ນໍ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ໂຄຈຣາຍ ຈຣນ຺ໂຕ ທິສ຺ວາ “ສີລວາ ອຍ”ນ຺ຕິ ສຍ຺ຍາຍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ “ຕ຺ວໍ ກິນ຺ນາໂມສີ”ຕິ ປ຺ຸຈ຺ຈິ຺ “ອຫໍ ອຄ຺ຄິກການຣທ຺ວາໂຊ ນາມາ”ຕິ຺ “ອຖ ກສ຺ມາ ອາຄໂຕສີ”ຕິ? “ຕຸມ຺ຫາກໍ ຣກ຺ຂນຕ຺ຖາຍາ”ຕິ຺ “ກິນ຺ຕິ ກຕ຺ວາ ອມ຺ເຫ ຣກ຺ຂິສ຺ສສີ”ຕິ? “ອຫໍ ອງຄຸຜຸຖຄຕນໍ ນາມ ຊານາມິ, ຕຸມ຺ຫາກໍ ປາໂຕວ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ໂຄຈຣາຍ ຄມນກາເລ ‘ເອຕ຺ຕກາ’ຕິ ຄເຕຕ຺ວາ ປ຺ຈ຺ຈາຄມນກາເລປິ ຄເຕສ຺ສາມິ, ເອວໍ ສາຍໍ ປາຕໍ ຄເຕນ຺ໂຕ ຣກ຺ຂິສ຺ສາມີ”ຕິ຺ “ເຕນ ທິ ຣກ຺ຂ ມາຕຸລາ”ຕິ຺ ໂສ “ສາຜູ”ຕິ ສມ຺ປຜິຈ຺ຈິຕ຺ວາ ນິກ຺ຂມນກາເລ “ເອໂກ ທ຺ເວ ຕໂຍ”ຕິ ຄເຕຕ຺ວາ ປ຺ຈ຺ຈາຄມນກາເລປິ ຕເຖວ ຄເຕຕ຺ວາ ສພ຺ພປ຺ຈ຺ຈິມໍ ຄເຫຕ຺ວາ ຂາທຕິ຺ ເສສໍ ປຸຣິມສທິສເມວ຺

ອິສ ປນ ມູສິກຣາຊາ ນິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ຐິໂຕ “ໂກ ອຄ຺ຄິກກາຣທ຺ວາຊ, ນາຍໍ ຕວ ຘມ຺ມສຸຘມ຺ມຕາຍ ມຕ຺ຖເກ ຈູຬາ ຐປິຕາ, ກຸຈ຺ຉິກາຣຓາ ປນ ຐປິຕາ”ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໘໙ຯ

“ນາຍໍ ສິຂາ ປຸຎ຺ຎເຫຕຸ, ຆາສເຫຕຸ ອຍໍ ສິຂາ;

ນາຄຸຏ຺ຐຄຓນໍ ຍາຕິ, ອລໍ ເຕ ໂຫຕຸ ອຄ຺ຄິກາ”ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ນາຄຸຏ຺ຐຄຓນໍ ຍາຕີຕິ “ອງ຺ຄຸຏ຺ຐຄຓນາ”ຕິ ອງ຺ຄຸຏ຺ຐຄຓນາ ວຸຈ຺ຈຕິ, ອຍໍ ມູສິກຄໂຓ ອງ຺ຄຸຏ຺ຐຄຓນໍ ນ ຄຈ຺ຉຕິ ນ ອຸເປຕິ ນ ປູເຣຕິ, ປຣິກ຺ຂຍໍ ຄຈ຺ຉຕີຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ອລໍ ເຕ ໂຫຕຸ ອຄ຺ຄິກາຕິ ສິງ຺ຄາລໍ ນາເມນ ອາລປນ຺ໂຕ ອາຫຯ ເອຕ຺ຕາວຕາ ເຕ ອລໍ ໂຫຕຸ, ນ ອິໂຕ ປຣໍ ມູສິເກ ຂາທິສ຺ສສິ ຯ ອມ຺ເຫຫິ ວາ ຕຍາ ສທ຺ຘິໍ ສໍວາໂສ ອລໍ ໂຫຕຸ, ນ ມຍໍ ອິທານິ ຕຍາ ສທ຺ຘິໍ ວສິສ຺ສາມາຕິປິ ອຕ຺ໂຖຯ ເສສໍ ປຸຣິມສທິສເມວຯ

ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຘາເນສິ “ຕທາ ສິງ຺ຄາໂລ ອຍໍ ກິກ຺ຂຸ ອໂຫສິ, ມູສິກຣາຊາ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິ”ນ຺ຕິຯ

ອຄ຺ຄິກກາຣທ຺ວາຊຊາຕກວຓ຺ຓນາ ນວມາຯ

[໑໙໐] ໑໐ຯ ໂກສິຍຊາຕກວຓ຺ຓນາ

ຍຖາວາຈາ ຈ ກຸຎ຺ຊສ຺ສູຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ເອກໍ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ມາຕຸຄາມໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິຯ ສາ ກິເຣກສ຺ສ ສທ຺ຘາສມ຺ປນ຺ນສ຺ສ ອຸປາສກພ຺ຣາຫ຺ມຓສ຺ສ ພ຺ຣາຫ຺ມຓີ ທຸສ຺ສີລາ ປາປຘມ຺ມາ ຣຕ຺ຕິໍ ອຕິຈຣິຕ຺ວາ ທິວາ ກິຎ຺ຈິ ກມ຺ມໍ ອກຕ຺ວາ ຄິລານາລຍໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ນິຕ຺ຖຸນມານາ ນິປ຺ຊ຺ຊຕິຯ ອຖ ນໍ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ “ກີ ເຕ ກທ຺ເທ ອຜາສຸກ”ນ຺ຕິ ປຸຈ຺ຉິຯ “ວາຕາ ເມ ວິຊ຺ຊນ຺ຕີ”ຕິຯ “ອຖ ກີ ລທ຺ຘຸໍ ວຏ຺ຏຕີ”ຕີ? “ສິນິທ຺ຘມຘຸຣານິ ປຓີຕປຓີຕານິ ຍາຄຸກຕ຺ຕເຕລາທີນີ”ຕິຯ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ຍໍ ຍໍ ສາ ອິຈ຺ຉຕິ, ຕໍ ຕໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ເທຕິ, ທາໂສ ວິຍ ສພ຺ພກິຈ຺ຈານິ ກໂຣຕິຯ ສາ ປນ ພ຺ຣາຫ຺ມຓສ຺ສ ເຄຫໍ ປວິສນກາເລ ນິປ຺ຊ຺ຊຕິ, ພຫິ ນິກ຺ຂນ຺ຕກາເລ ຊາເຣຫິ ສທ຺ຘິໍ ວີຕິນາເມຕິຯ

ອຖ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ “ອິມິສ຺ສາ ສຣີເຣ ວິຊ຺ຊນວາຕານໍ ປຣິຍນ຺ໂຕ ນ ປຎ຺ຎາຍຕີ”ຕິ ເອກທິວສໍ ຄນ຺ຘມາລາທີນິ ອາທາຍ ເຊຕວນໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ປູເຊຕ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສີທິຕ຺ວາ “ກີ, ພ຺ຣາຫ຺ມຓ, ນ ປຎ຺ຎາຍສີ”ຕິ ວຸຕ຺ເຕ “ກນ຺ເຕ, ພ຺ຣາຫ຺ມຓີຍາ ກິຣ ເມ ສຣີເຣ ວາຕາ ວິຊ຺ຊນ຺ຕິ, ສ຺ວາຫໍ ຕສ຺ສາ ສປ຺ປິເຕລາທີນິ ເຈວ ປຓີຕປຓີຕໂກຊນານິ ຈ ປຣິເຍສາມິ, ສຣີຣມສ຺ສາ ຆນໍ ວິປ຺ປສນ຺ນຈ຺ຉວິວຓ຺ຓໍ ຊາຕໍ, ວາຕໂຣຄສ຺ສ ປນ ປຣິຍນ຺ໂຕ ນ ປຎ຺ຎາຍຕິຯ ອຫໍ ຕໍ ປຏິຊຄ຺ຄນ຺ໂຕວ ອິຘາຄມນສ຺ສ ໂອກາສໍ ນ ລກາມິ”ຕິ ອາຫຯ ສຕ຺ຖາ ພ຺ຣາຫ຺ມຓີຍາ ປາປກາວໍ ຎຕ຺ວາ “ພ຺ຣາຫ຺ມຓ, ‘ເອວໍ ນິປນ຺ນສ຺ສ ມາຕຸຄາມສ຺ສ ໂຣເຄ ອວູປສມນ຺ເຕ ອິທຎ຺ຈິທຎ຺ຈ ເກສຊ຺ຊໍ ກາຕຸໍ ວຏ຺ຏຕີ’ຕິ ປຸພ຺ເພປີ ເຕ ປຓ຺ຑິເຕຫິ ກຖິຕໍ, ກວສງ຺ເຂປຄຕຕ຺ຕາ ປນ ນ ສລ຺ລກ຺ເຂສີ”ຕິ ວຕ຺ວາ ເຕນ ຍາຈິໂຕ ອຕີຕໍ ອາຫຣິຯ

ອຕີເຕ ພາຣາຓສິຍໍ ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ເຕ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ເຕ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ພ຺ຣາຫ຺ມຓມຫາສາລກຸເລ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຕ຺ວາ ວຍປ຺ປຕ຺ໂຕ ຕກ຺ກສິລາຍໍ ສພ຺ພສິປ຺ປານິ ອຸຄ຺ຄຓ຺ຫິຕ຺ວາ ພາຣາຓສິຍໍ ທິສາປາໂມກ຺ໂຂ ອາຈຣິໂຍ ອໂຫສິຯ ເອກສຕຣາຊຘານີສຸ ຂຕ຺ຕິຍກຸມາຣາ ຈ ພ຺ຣາຫ຺ມຓກຸມາຣາ ຈ ເຍກຸຍ຺ເຍນ ຕສ຺ເສວ ສນ຺ຕິເກ ສິປ຺ປໍ ອຸຄ຺ຄຓ຺ຫນ຺ຕິຯ ອເຖໂກ ຊນປທວາສີ ພ຺ຣາຫ຺ມຓມາຓໂວ ໂພຘິສຕ຺ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ຕໂຍ ເວເທ ອຏ຺ຐາຣສ ຈ ວິຊ຺ຊາຏ຺ຐານານິ ອຸຄ຺ຄຓ຺ຫິຕ຺ວາ ພາຣາຓສິຍໍເຍວ ກຸຏຸມ຺ພໍ ສຓ຺ຐເປຕ຺ວາ ທິວເສ ທິວເສ ທ຺ວຕ຺ຕິກ຺ຂຕ຺ຕຸໍ ໂພຘິສຕ຺ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ອາຄຈ຺ຉຕິ ຯ ຕສ຺ສ ພ຺ຣາຫ຺ມຓີ ທຸສ຺ສີລາ ອໂຫສິ ປາປຘມ຺ມາຕິ ສພ຺ພໍ ປຈ຺ຈຸປ຺ປນ຺ນວຕ຺ຖຸສທິສເມວຯ

ໂພຂິສຕ຺ໂຕ ປນ ‘‘ອິມິນາ ກາຣເຕນ ໂອວາທຄຫຕາຍ ໂອກາສໍ ນ ລການິ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ສາ ມາຕາວິກາ ອິມໍ ວຌ຺ເຈຕ຺ວາ ນິປ຺ຊຊຕິ’’ຕິ ຌຕ຺ວາ ‘‘ຕສ຺ສາ ໂຣຄານຸຈ຺ຉວິກໍ ເກສຊ຺ຊໍ ອາຈິກ຺ຂິສ຺ສາມີ’’ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ອາຫ ‘‘ຕາຕ, ຕ຺ວໍ ອິໂຕ ປຆ຺ຖາຍ ຕສ຺ສາ ສປ຺ປິຂີຣຣສາທີນິ ມາ ອຫາສີ, ໂຄມຸຕ຺ເຕ ປນ ປຌ຺ຈປຕ຺ຕານີ ຜລາທີນິ ຈ ປກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ໂກຍ຺ເຍຕ຺ວາ ນວຕມ຺ພໂລຫການເນ ປກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ໂລຫຄນ຺ຂໍ ຄາຫາເປຕ຺ວາ ຣຊ຺ຊໍ ວາ ໂຍຕ຺ຕໍ ວາ ຮຸກ຺ຂໍ ວາ ລຕໍ ວາ ຄເຫຕ຺ວາ ‘ອິທໍ ເຕ ໂຣຄສ຺ສ ອນຸຈ຺ຉວິກເກສຊ຺ຊໍ, ອິທໍ ວາ ປີວ, ອຸຜ຺ຖາຍ ວາ ຕຍາ ກຸຕ຺ຕກຕ຺ຕສ຺ສ ອນຸຈ຺ຉວິກໍ ກມ຺ມໍ ກໂຣຫີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖໍ ວເທຍ຺ຍາສີ. ‘‘ສເຈ ເກສຊ຺ຊໍ ນ ປີວຕິ, ອຖ ນໍ ຣຊ຺ຊຸຍາ ວາ ໂຍຕ຺ເຕນ ວາ ຮຸກ຺ເຂນ ວາ ລຕາຍ ວາ ກຕິຈິ ປຫາເຣ ປຫຣິຕ຺ວາ ເກເສສຸ ຄເຫຕ຺ວາ ອາກຑ຺ຒິຕ຺ວາ ກປ຺ປເຣນ ໂປເຖຍ຺ຍາສີ, ສາ ຕາຂຕລ຺ເລວ ອຸຜ຺ຖາຍ ກມ຺ມໍ ກຣິສ຺ສຕີ’’ຕິ. ໂສ ‘‘ສາຊູ’’ຕິ ສມ຺ປຜິຈ຺ຉິຕ຺ວາ ວຸຕ຺ຕນິຍາເມເນວ ເກສຊ຺ຊໍ ກຕ຺ວາ ‘‘ກທ຺ເທ, ອິມໍ ເກສຊ຺ຊໍ ປີວາ’’ຕິ ອາຫ. ‘‘ເກນ ເຕ ອິທໍ ອາຈິກ຺ຂິຕ’’ນ຺ຕິ? ‘‘ອາຈຣິເຍນ, ກທ຺ເທ’’ຕິ. ‘‘ອປເນທິ ຕໍ, ນ ປີວິສ຺ສາມີ’’ຕິ. ມາຕໂວ ‘‘ນ ຕ຺ວໍ ອຕ຺ຕໂນ ຣຸຈິຍາ ປີວິສ຺ສສີ’’ຕິ ຣຊ຺ຊໍ ຄເຫຕ຺ວາ ‘‘ອຕ຺ຕໂນ ໂຣຄສ຺ສ ອນຸຈ຺ຉວິກໍ ເກສຊ຺ຊໍ ວາ ປີວ, ຍາຄຸກຕ຺ຕານຸຈ຺ຉວິກໍ ກມ຺ມໍ ວາ ກໂຣຫີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໓໐.

‘‘ຍຖາວາຈາ ຈ ກຸຌ຺ຊສ຺ສຸ, ຍຖາກຸຕ຺ຕຌ຺ຈ ພ຺ຍາຫຣ;

ອຸກຍໍ ເຕ ນ ສເມຕິ, ວາຈາ ກຸຕ຺ຕຌ຺ຈ ໂກສິເຍ’’ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ຍຖາວາຈາ ຈ ກຸຌ຺ຊສ຺ສູຕິ ຍຖາ ເຕ ວາຈາ, ຕຖາ ກຸຌ຺ຊສ຺ສຸ, ‘‘ວາຕາ ເມ ວິຊ຺ຌນ຺ຕິ’’ຕິ ວາຈາຍ ອນຸຈ຺ຉວິກເມວ ກຕ຺ວາ ກຸຌ຺ຊສ຺ສູຕິ ອຕ຺ໂຖ. ‘‘ຍຖາວາຈໍ ວາ’’ຕິປິ ປາໂຖ ຍຸຊ຺ຊຕິ, ‘‘ຍຖາວາຈາຍາ’’ຕິປິ ປຖນ຺ຕິ, ສພ຺ພຕ຺ຖ ອຍເມວ ອຕ຺ໂຖ. ຍຖາກຸຕ຺ຕຌ຺ຈ ພ຺ຍາຫຣາຕິ ຍໍ ຍຖາ ເຕ ກຸຕ຺ຕໍ, ຕສ຺ສ ອນຸຈ຺ຉວິກເມວ ພ຺ຍາຫຣ, ‘‘ອໂຣຄມ຺ຫີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ເຄເຫ ກຕ຺ຕພ຺ພໍ ກໂຣສີຕິ ອຕ຺ໂຖ. ‘‘ຍຖາກູຕຌ຺ຈາ’’ຕິປິ ປາໂຖ, ອຖ ວາ ອໂຣຄມ຺ຫີຕິ ຍຖາກູຕເມວ ວຕ຺ວາ ກມ຺ມໍ ກໂຣຫີຕິ ອຕ຺ໂຖ. ອຸກຍໍ ເຕ ນ ສເມຕິ, ວາຈາກຸຕ຺ຕຌ຺ຈ ໂກສິເຍຕິ ຍາ ຈ ເຕ ອຍໍ ວາຈາ ‘‘ວາຕາ ມໍ ວິຊ຺ຌນ຺ຕິ’’ຕິ ຍຌ຺ຈ ເຕ ອິທໍ ປຕິຕໂກຊນໍ ກຸຕ຺ຕໍ, ອິທໍ ອຸກຍມ຺ປິ ຕຸຍ຺ຫໍ ນ ສເມຕິ, ຕສ຺ມາ ອຸຜ຺ຖາຍ ກມ຺ມໍ ກໂຣຫີ. ‘ໂກສິເຍ’’ຕິ ຕໍ ໂຄຕ຺ເຕນາລປຕິ.

ເອວໍ ວຸຕ຺ເຕ ໂກສິຍພ຺ຣາຫ຺ມຕນີຕາ ‘‘ອາຈຣິເຍນ ອຸສ຺ສຸກ຺ກໍ ອາປນ຺ນກາລໂຕ ປຆ຺ຖາຍ ນ ສກ຺ກາ ມຍາ ເອສ ວຌ຺ເຈຕຸໍ, ອຸຜ຺ຖາຍ ກມ຺ມໍ ກຣິສ຺ສາມີ’’ຕິ ອຸຜ຺ຖາຍ ກມ຺ມໍ ອກາສິ. ‘‘ອາຈຣິເຍນ ເມ ທຸສ຺ສີລກາໂວ ຌາໂຕ, ອິທານິ ນ ສກ຺ກາ ອິໂຕ ປຆ຺ຖາຍ ປຸນ ເອວຣູປໍ ກາຕຸ’’ນ຺ຕິ ອາຈຣິເຍ ຄາຣເວນ ປາປກມ຺ມໂຕປິ ວິຣມິຕ຺ວາ ສີລວຕີ ອໂຫສິ. ສາປິ ພ຺ຣາຫ຺ມຕີ ‘‘ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ເຘນ ກິຣມ຺ຫິ ຌາຕາ’’ຕິ ສຕ຺ຖຣິປິ ຄາຣເວນ ນ ປຸນ ອນາຈາຣໍ ອກາສິ.

ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຘາເນສິ – ‘‘ຕທາ ຊຍມ຺ປຕິກາ ອິທານິ ຊຍມ຺ປຕິກາວ, ອາຈຣິໂຍ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິ’’ນ຺ຕິ.

ໂກສິຍຊາຕກວຕ຺ຕນາ ທສມາ.

ກຸສນາລຸອິວຄ຺ໂຄ ເຕຣສໂມ.

ຕສ຺ສຸທ຺ທານໍ –

ກຸສນາລຸອິ ຈ ທຸມ຺ເມຘໍ, ນຈຄລິສມ຺ພກຍາທໍ;

ອສິລກ຺ຂຕກລຕ຺ຑຸກໍ, ພິລຸອາຣຄ຺ຄິກໂກສິຍນ຺ຕິ.

໑໔. ອສມ຺ປທານວຄ຺ໂຄ

[໑໖໑] ໑໙ ອສມ຺ປທານຊາຕກວຓ຺ຓນາ

ອສມ຺ປທາເນປິຕຣີຕຣສ຺ສາຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເວລຸວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ເທວທຕ຺ຕໍ ອາຣພ຺ພ ກເຖສິ ຯ ຕສ຺ມິຎ຺ຫິ ກາເລ ຠິກ຺ຂູ ຘມ຺ມສພາຍໍ ກຖໍ ສມຸຏ຺ຐາເປສຸໍ ''ອາວຸໂສ ເທວທຕ຺ໂຕ, ອກຕຎ຺ຎູ ຕຖາຄຕສ຺ສ ຄຸຓໍ ນ ຊານາຕີ''ຕິ ຯ ສຕ຺ຖາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ''ກາຍ ນຸຕ຺ຖ, ຠິກ຺ຂເວ, ເອຕຣຫິ ກຖາຍ ສນ຺ນິສິນ຺ນາ''ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ''ອິມາຍ ນາມາ''ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ''ນ, ຠິກ຺ຂເວ, ອິທາເນວ ເທວທຕ຺ໂຕ ອກຕຎ຺ຎູ, ປຸພ຺ເພປິ ອກຕຎ຺ຎູເຍວາ''ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣິ ຯ

ອຕີເຕ ມຄຘຣຊ຺ເຊ ຣາຊຄເຫ ເອກສ຺ມິໍ ມຄຘຣາເຊ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ເຕ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ຕສ຺ເສວ ເສຏ຺ຐີ ອໂຫສິ ອສີຕິໂກຏິວິຠໂວ ສງ຺ຂເສຏ຺ຐີຕິ ນາເມນ ຯ ພາຣາຓສິຍໍ ປີລິຍເສຏ຺ຐີ ນາມ ອສີຕິໂກຏິວິຠໂວວ ອໂຫສິ ຯ ເຕ ອຎ຺ຎມຎ຺ຎໍ ສຫາຍກາ ອເຫສຸໍ ຯ ຕສ຺ສ ພາຣາຓສິຍໍ ປີລິຍເສຏ຺ຐິສ຺ສ ເກນຈິເທວ ກາຣເຓນ ມຫນ຺ຕໍ ຠຍໍ ອຸປ຺ປຊ຺ຊິ, ສພ຺ພໍ ສາປເຕຍ຺ຍໍ ປຣິຫາຍິ ຯ ໂສ ທລິທ຺ໂທ ອປ຺ປຏິສຣໂຓ ຫຸຕ຺ວາ ຠຣິຍໍ ອາທາຍ ສງ຺ຂເສຏ຺ຐີ ປຈ຺ຈຍໍ ກຕ຺ວາ ພາຣາຓສິໂຕ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ປທສາວ ຣາຊຄຫໍ ປຕ຺ວາ ສງ຺ຂເສຏ຺ຐິສ຺ສ ນິເວສນໍ ອຄມາສິ ຯ ໂສ ຕໍ ທິສ຺ວາວ ''ສຫາໂຍ ເມ ອາຄໂຕ''ຕິ ປຣິສ຺ສຊິຕ຺ວາ ສກ຺ກາຣສມ຺ມານໍ ກຕ຺ວາ ກຕິປາຫໍ ວີຕິນາເມຕ຺ວາ ເອກທິວສໍ ''ສມ຺ມ, ເກນຕ຺ເຖນ ອາຄໂຕສີ''ຕິ ປຸຈ຺ຉິ ຯ ''ຠຍໍ ເມ, ສມ຺ມ, ອຸປ຺ປນ຺ນໍ, ສພ຺ພໍ ຘນໍ ປຣິກ຺ຂີຓໍ, ອຸປຕ຺ຖມ຺ໂຠ ເມ ໂຫຫີ''ຕິ ຯ ''ສາຘຸ ສມ຺ມ, ມາ ຠາຍີ''ຕິ ໂກຏ຺ຐາຄາຣໍ ວິວຣາເປຕ຺ວາ ຈຕ຺ຕາລີສ ຫິຣຎ຺ຎໂກຏິໂຍ ທາເປຕ຺ວາ ເສສມ຺ປິ ປຣິຈ຺ຉທປຣິວາຣໍ ສພ຺ພໍ ອຕ຺ຕໂນ ສນ຺ຕກໍ ສວິຎ຺ຎາຓກໍ ອວິຎ຺ຎາຓກໍ ມຊ຺ເຊ ຠິນ຺ທິຕ຺ວາ ອຸປຑ຺ຒເມວ ອທາສິ ຯ ໂສ ຕໍ ວິຠວໍ ອາທາຍ ປຸນ ພາຣາຓສີ ຄນ຺ຕ຺ວາ ນິວາສໍ ກປ຺ເປສິ ຯ

ອປຣພາເຄ ສງ຺ຂເສຏ຺ຐິສ຺ສປິ ຕາທິສເມວ ຠຍໍ ອຸປ຺ປຊ຺ຊິ ຯ ໂສ ອຕ຺ຕໂນ ປຏິສຣຓໍ ອຸປຘາເຣນ຺ໂຕ ''ສຫາຍສ຺ສ ເມ ມຫາອຸປ ກາໂຣ ກໂຕ, ອຸປຑ຺ຒວິຠໂວ ທິນ຺ໂນ ຯ ນ ໂສ ມໍ ທິສ຺ວາ ປຣິຈ຺ຈຊິສ຺ສຕິ, ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ຄມິສ຺ສາມີ''ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ຠຣິຍໍ ອາທາຍ ປທສາວ ພາຣາຓສີ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຠຣິຍໍ ອາຫ ''ຠທ຺ເທ, ຕວ ມຍາ ສທ຺ຘິໍ ອນ຺ຕຣວີຖິຍາ ຄມນໍ ນາມ ນ ຍຸຕ຺ຕໍ, ມຍາ ເປສິຕ ຍານມາຣຸຍ຺ຫ ມຫນ຺ເຕນ ປຣິວາເຣນ ປຈ຺ຉາ ອາຄມິສ຺ສສິ ຯ ຍາວ ຍານໍ ເປເສມິ, ຕາວ ອິເຘວ ໂຫຫີ''ຕິ ວຕ຺ວາ ຕໍ ສາລາຍ ຐເປຕ຺ວາ ສຍໍ ນຄຣໍ ປວິສິຕ຺ວາ ເສຏ຺ຐິສ຺ສ ຆຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ''ຣາຊຄຫນຄຣໂຕ ຕຸມ຺ຫາກໍ ສຫາໂຍ ສງ຺ຂເສຏ຺ຐີ ນາມ ອາຄໂຕ''ຕິ ອາໂຣຈາເປສິ ຯ ໂສ ''ອາຄຈ຺ຉຕູ''ຕິ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ຕໍ ທິສ຺ວາ ເນວ ອາສນາ ວຸຏ຺ຐາສິ, ນ ປຏິສນ຺ຖາຣໍ ອກາສິ, ເກວລໍ ''ກິມຕ຺ຖໍ ອາຄໂຕສີ''ຕິ ປຸຈ຺ຉິ ຯ ''ຕຸມ຺ຫາກໍ ທສ຺ສນຕ຺ຖໍ ອາຄໂຕມ຺ຫີ''ຕິ ຯ ''ນິວາໂສ ເຕ ກຫໍ ຄຫິໂຕ''ຕິ? ''ນ ຕາວ ນິວາສຏ຺ຐານໍ ອຕ຺ຖິ, ເສຏ຺ຐິຆຣຓິມ຺ປິ ສາລາຍ ຐເປຕ຺ວາວ ອາຄໂຕມ຺ຫີ''ຕິ ຯ ''ຕຸມ຺ຫາກໍ ອິຘ ນິວາສຏ຺ຐານໍ ນຕ຺ຖິ, ນິວາປໍ ຄເຫຕ຺ວາ ເອກສ຺ມິໍ ຐາເນ ປຈາເປຕ຺ວາ ຠຸຎ຺ຊິຕ຺ວາ ຄຈ຺ຉຖ, ປຸນ ອມ຺ຫາກໍ ຆຣໍ ມາ ປວິສຖາ''ຕິ ວຕ຺ວາ ''ມຍ຺ຫໍ ສຫາຍສ຺ສ ທຸສ຺ສນ຺ເຕ ພນ຺ຘິຕ຺ວາ ເອກໍ ພຫລປລາປຕຸມ຺ພໍ ເທຫີ''ຕິ ທາສໍ ອາຓາເປສິ ຯ ຕໍ ທິວສໍ ກິຣ ໂສ ຣຕ຺ຕສາລີນໍ ສກຏສຫສ຺ສມຕ຺ຕໍ ໂອພຸນາເປຕ຺ວາ ໂກຏ຺ຐາຄາຣໍ ປູຣາເປສິ, ຈຕ຺ຕາລີສໂກຏິຘນໍ ຄເຫຕ຺ວາ ອາຄໂຕ ອກຕຎ຺ຎູ ມຫາໂຈໂຣ ສຫາຍກສ຺ສ ຕຸມ຺ພມຕ຺ເຕ ປລາເປ ທາເປສິ ຯ ທາໂສ ປຈ຺ຉິຍໍ ເອກໍ ປລາປຕຸມ຺ພໍ ປກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ໂພຘິສຕ຺ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ອຄມາສິ ຯ

ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ຈິນ຺ເຕສິ – ''ອຍໍ ອສປ຺ປຸຣິໂສ ມມ ສນ຺ຕິກາ ຈຕ຺ຕາລີສໂກຏິຘນໍ ລຠິຕ຺ວາ ອິທານິ ປລາປຕຸມ຺ພໍ ທາເປສິ, ຄຓ຺ຫາມິ ນຸ ໂຂ, ນ ຄຓ຺ຫາມີ''ຕິ? ອຖສ຺ສ ເອຕທໂຫສິ ''ອຍໍ ຕາວ ອກຕຎ຺ຎູ ມິຕ຺ຕທຸພ຺ຠີ ກຕວິນາສກຠາເວນ ມຍາ ສທ຺ຘິໍ ມິຕ຺ຕຠາວໍ ຠິນ຺ທິ ຯ ສຈາຫໍ ເອເຕນ ທິນ຺ນໍ ປລາປຕຸມ຺ພໍ ລາມກຕ຺ຕາ ນ ຄຓ຺ຫິສ຺ສາມິ, ອຫມ຺ປິ ມິຕ຺ຕຠາວໍ ຠິນ຺ທິສ຺ສາມິ ຯ ອນ຺ຘພາລາ ປຣິຕ຺ຕກໍ ລທ຺ຘໍ ອຄ຺ຄຓ຺ຫນ຺ຕາ ມິຕ຺ຕຠາວໍ ວິນາເສນ຺ຕິ, ອຫໍ ປນ ເອເຕນ ທິນ຺ນໍ ປລາປຕຸມ຺ພໍ ຄເຫຕ຺ວາ ມມ ວເສນ ມິຕ຺ຕຠາວໍ ປຕິຏ຺ຐາເປສ຺ສາມີ''ຕິ ຯ ໂສ ປລາປຕຸມ຺ພໍ ທຸສ຺ສນ຺ເຕ ພນ຺ຘິຕ຺ວາ ປາສາທາ ໂອຣຸຍ຺ຫ ສາລໍ ອຄມາສິ ຯ ອຖ ນໍ ຠຣິຍາ ''ກິໍ ເຕ, ອຍ຺ຍ, ລທ຺ຘ''ນ຺ຕິ ປຸຈ຺ຉິ ຯ ''ຠທ຺ເທ ອມ຺ຫາກໍ ສຫາໂຍ ປີລິຍເສຏ຺ຐີ ປລາປຕຸມ຺ພໍ ທຕ຺ວາ ອມ຺ເຫ ອຊ຺ເຊວ ວິສ຺ສຊ຺ເຊສີ''ຕິ ຯ ສາ ''ອຍ຺ຍ, ກິມຕ຺ຖໍ ອຄ຺ຄເຫສິ, ກິໍ ເອຕໍ ຈຕ຺ຕາລີສໂກຏິຘນສ຺ສ ອນຸຈ຺ຉວິກ''ນ຺ຕິ ໂຣທິຕຸໍ ອາຣຠິ ຯ ໂພຘິສຕ຺ໂຕປິ ''ຠທ຺ເທ, ມາ ໂຣທິ, ອຫໍ ເຕນ ສທ຺ຘິໍ ມິຕ຺ຕຠາວເຠທນຠເຍນ ມມ ວເສນ ມິຕ຺ຕຠາວໍ ປຕິຏ຺ຐາເປຕຸໍ ຄຓ຺ຫິໍ, ຕ຺ວໍ ກິໍກາຣຓາ ໂຣທສີ''ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

‘‘ອສມ຺ປຫາເນນິຕຣິຕຣສ຺ສ, ພາລສ຺ສ ນິຕ຺ຕານິ ກລິກາວນ຺ຕິ;

ຕສ຺ມາ ຫຣາມິ ກຸສໍ ອຫ຺ຍມານໍ, ມາ ເມ ມິຕ຺ຕິ ຊີຣິຕ຺ຖ ສສ຺ສຕາຍ’’ນ຺ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ອສມ຺ປຫາເນນາຕິ ອສມ຺ປາຫາເນນ. ອກາຣໂລເປ ສນ຺ທິ, ອຄ຺ຄຫເຕນາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ອິຕຣິຕຣສ຺ສາຕິ ຍສ຺ສ ກສ຺ສຈິ ລາມ ກາລາມກສ຺ສ. ພາລສ຺ສ ນິຕ຺ຕານິ ກລິກາວນ຺ຕີຕິ ທນ຺ພສ຺ສ ອປ຺ປລສ຺ສ ນິຕ຺ຕານິ ກລິນິ ກາລຸອກຕ຺ຕິສທິສານິ ໂຫນ຺ຕິ, ກິຊ຺ຊນ຺ຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ. ຕສ຺ມາ ຫຣາມິ ກຸສໍ ອຫ຺ຍມານນ຺ຕິ ເຕນ ການເຣນ ອຫໍ ສຫາເຍນ ທິນ຺ນໍ ເອກປລາປຕ຺ຕຸມ຺ພໍ ຫຣາມິ ຄຕ຺ຫາມີຕິ ທສ຺ເສຕິ. ‘‘ມານ’’ນ຺ຕິ ທີ ອຍ຺ຍາ຺ນໍ ນາລຸຍິນໍ ນາມໍ, ຈຕຸນ຺ນໍ ອຫ຺ຍມານໍ, ຈຕສ຺ໂສ ຈ ນາລຸຍິໂຍ ຕຸມ຺ໂພ ນາມ. ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ປລາປຕ຺ຕຸມ຺ພ’’ນ຺ຕິ. ມາ ເມ ມິຕ຺ຕິ ຊີຣິຕ຺ຖ ສສ຺ສຕາຍນ຺ຕິ ມມ ສຫາເຍນ ສທ຺ທີ ມິຕ຺ຕິ ມາ ກິຊ຺ຊິຕ຺ຖ, ສສ຺ສຕາວ ອຍໍ ໂຫຕູຕິ ອຕ຺ໂຖ.

ເອວໍ ວຸຕ຺ເຕປີ ເສຍ຺ຖິກຣິຍາ ໂຣທເຕວ. ຕສ຺ມີ ຂເຕ ສາ຺ຂເສຍ຺ຖິນາ ປີລຸຍິຍເສຍ຺ຖິສ຺ສ ທິນ຺ໂນ ກມ຺ມນ຺ຕຫາໂສ ສາລາທ຺ວາເຣນ ອາຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ເສຍ຺ຖິກຣິຍາຍ ໂຣທນສທ຺ທໍ ສຸຕ຺ວາ ສາລໍ ປວິສິຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ສາມິເກ ທິສ຺ວາ ປາເທສຸ ນິປ຺ຕິຕ຺ວາ ໂຣທິຕ຺ວາ ກນ຺ທິຕ຺ວາ ‘‘ກິມຕ຺ຖໍ ອິຮາຄຕຕ຺ຖ, ສາມີ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິ. ເສຍ຺ຖີ ສພ຺ພໍ ອາໂຣເຈສິ. ກມ຺ມນ຺ຕຫາໂສ ‘‘ໂຫຕຸ, ສາມີ, ມາ ຈິນ຺ຕຍິຕ຺ຖາ’’ຕິ ອຸໂພປີ ອສ຺ສາເສຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ເຄຫໍ ເນຕ຺ວາ ຄນ຺ໂທທເກນ ນ຺ຫາເປຕ຺ວາ ໂກເຊຕ຺ວາ ‘‘ສາມິກາ, ໂວ ອາຄ ຕາ’’ຕິ ເສສທາເສ ສນ຺ນິປາເຕຕ຺ວາ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ກຕິປາຫໍ ວີຕິນາເມຕ຺ວາ ສພ຺ເພ ທາເສ ຄເຫຕ຺ວາ ຣາຊ຺ຄຄໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອຸປຣວໍ ອກາສິ. ຣາຊາ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ‘‘ກີ ເອຕ’’ນ຺ຕິ ປຸຈ຺ຉິ, ເຕ ສພ຺ພໍ ຕໍ ປ຺ວຕ຺ຕີ ຣລ຺ໂລ ອາໂຣເຈສຸໍ.

ຣາຊາ ເຕສໍ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ ອຸໂພປີ ເສຍ຺ຖີ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ ສາ຺ຂເສຍ຺ຖີ ປຸຈ຺ຉິ ‘‘ສຈ຺ຈໍ ກິຣ ຕຍາ ມຫາເສຍ຺ຖີ ປີລຸຍິຍເສຍ຺ຖິສ຺ສ ຈຕ຺ຕາລີສໂກຍິຣນໍ ທິນ຺ນ’’ນ຺ຕິ? ‘‘ອາມ, ມຫາຣາຊ, ມມ ສຫາຍສ຺ສ ມໍ ຕກ຺ເກຕ຺ວາ ຣາຊຄຫໍ ອາຄຕສ຺ສ ນ ເກວລໍ ຮນໍ, ສພ຺ພໍ ວິກວຊາຕໍ ສວິລ຺ລາຕກໍ ອວິລ຺ລາຕກໍ ທ຺ເວ ໂກຍ຺ຖາເສ ກຕ຺ວາ ສມກາເຄ ອທາສິນ຺ຕິ. ຣາຊາ ‘‘ສຈ຺ຈເມຕ’’ນ຺ຕິ ປີລຸຍິຍເສຍ຺ຖີ ປຸຈ຺ຉິ. ‘‘ອາມ, ເທວາ’’ຕິ. ‘‘ຕຍາ ປນສ຺ສ ຕລ຺ເລວ ຕກ຺ເກຕ຺ວາ ອາຄຕສ຺ສ ອຕ຺ຖິ ໂກຈິ ສກ຺ກາໂຣ ວາ ສມ຺ມາໂນ ວາ ກໂຕ’’ຕິ. ໂສ ຕຸຕ຺ທີ ອໂທສິ. ອປິ ປນ ເຕ ເອຕສ຺ສ ປລາປຕ຺ຕຸມ຺ພມຕ຺ຕໍ ທຸສ຺ສນ຺ເຕ ປກ຺ຂິປາເປຕ຺ວາ ທາປີຕໍ ອຕ຺ຖີຕິ. ຕມ຺ປີ ສຸຕ຺ວາ ຕຸຕ຺ທີເຍວ ອໂທສິ. ຣາຊາ ‘‘ກີ ກາຕພ຺ພ’’ນ຺ຕິ ອມຈ຺ເຈຫິ ສທ຺ທີ ມນ຺ເຕຕ຺ວາ ຕໍ ປຣິກາສິຕ຺ວາ ‘‘ຄຈ຺ຉຖ, ປີລຸຍິຍເສຍ຺ຖິສ຺ສ ຆເຣ ສພ຺ພໍ ວິກວໍ ສາ຺ຂເສຍ຺ຖິສ຺ສ ເທຖາ’’ຕິ ອາຫ. ໂພທິສຕ຺ໂຕ ‘‘ມຫາຣາຊ, ມຍ຺ຫໍ ປຣສນ຺ຕເກນ ອຕ຺ໂຖ ນຕ຺ຖີ, ມຍາ ທິນ຺ນມຕ຺ຕເມວ ປນ ທາເປຖາ’’ຕິ ອາຫ. ຣາຊາ ໂພທິສຕ຺ຕສ຺ສ ສນ຺ຕກໍ ທາເປສິ. ໂພທິສຕ຺ໂຕ ສພ຺ພໍ ອຕ຺ຕໂນ ທິນ຺ນວິກວໍ ປຝິລກິຕ຺ວາ ທາສປຣິວຸໂຕ ຣາຊຄຫເມວ ຄນ຺ຕ຺ວາ ກຸຍ຺ມ຺ພໍ ສຕ຺ຖເປຕ຺ວາ ທານາທີນິ ປຸລ຺ລານິ ກຕ຺ວາ ຍຖາກມ຺ມໍ ຄໂຕ.

ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ຮມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຮາເນສິ – ‘‘ຕທາ ປີລຸຍິຍເສຍ຺ຖີ ເທວທຕ຺ໂຕ ອໂທສິ, ສາ຺ຂເສຍ຺ຖີ ປນ ອຫ ເມວ ອໂທສີ’’ນ຺ຕິ.

ອສມ຺ປທານຊາຕກວຕ຺ຕນາ ປຖມາ.

[໑໓໘] ໘. ກຶຮຸກຊາຕກວຕ຺ຕນາ

ກຸສລູປເທເສ ຮິຕິຍາ ທລ຺ຫາຍ ຈາຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ອຊປາລນິ຺ໂຣເຮ ມາຣຮີຕານໍ ປີລານສຸຕ຺ຕນ຺ຕໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິ. ກຄວຕາ ທີ ອາທິໂຕ ປພ຺ຖາຍ ວຸຕ຺ຕໍ –

‘‘ທທ຺ທລ຺ລມານາ ອາຄຍ຺ຊຸ໌, ຕຕ຺ຫາ ຈ ອຣຕີ ຣຄາ;

ຕາ ຕຕ຺ຖ ປນ຺ທີ ສຕ຺ຖາ, ຕູລໍ ກຍ຺ຖໍວ ມາລຸໂຕ’’ຕິ. (ສໍ. ນິ. ໑.໑໖໑);

ເອວໍ ຍາວ ປຣິໂຍສານາ ຕສ຺ສ ສຸຕ຺ຕນ຺ຕສ຺ສ ກຖິຕກາເລ ຮມ຺ມສກາຍໍ ສນ຺ນິປ຺ຕິຕາ ກິກ຺ຂູ ກຖໍ ສມ຺ຖາເປສຸໍ ‘‘ອາວຸໂສ, ສມ

ມາສມຸພຸທຸໂຂ ມາຣຂີຕໂຣ ອເນກສຕານິປີ ທິພຸພຣູປານິ ມາເປຕຸວາ ປໂລການຕຸຖາຍ ອຸປສງກມນຸຕິໂຍ ອກຸຂີນິປີ ອຸມຸມີເລຕຸວາ ນ ໂອໂລເກສິ, ອໂຫ ພຸທຸຂພລໍ ນາມ ອຈຸຈຣິຍ''ນຸຕິ຺ ສຕຸຖາ ອາຄນຸຕຸວາ ''ກາຍ ນຸຕຸຖ, ກິກຸຂເວ, ເອຕຣຫິ ກຖາຍ ສນຸນິສິນຸນາ''ຕິ ປຸຈຸຂິຕຸວາ ''ອິມາຍ ນາມາ''ຕິ ວຸຕຸເຕ ''ນ, ກິກຸຂເວ, ອິທາເນວ ມຍຸຫໍ ສພຸພາສເວ ເຂເປຕຸວາ ສພຸພຄຸຄຸຕໍ ສມຸປຕຸຕສຸສ ມາຣຂີຕານໍ ອໂນໂລກນໍ ນາມ ອຈຸຈຣິຍໍ, ອຫລຸທີ ປຸພຸເພ ໂພຂິຄາຄໍ ປຣິເຍສມາໂນ ສກິເລສກາເລປີ ອກີສງຂຕໍ ທິພຸພຣູປີ ອິນຸທຸຣິຍານິ ກິນຸທິຕຸວາ ກິເລສວເສນ ອໂນໂລເກຕຸວາວ ຄນຸຕຸວາ ມຫາຣຊຊໍ ປາປຸຕິ''ນຸຕິ ວຕຸວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣິ຺

ອຕີເຕ ພາຣາຄສິຍໍ ພຸຣຫຸມທຕຸເຕ ຣຊຊໍ ກາເຣນຸເຕ ໂພຂິສຕຸໂຕ ກາຕິກສຕສຸສ ກນິຍໂຖ ອໂຫສີຕິ ສພຸພໍ ເຫຍຸຖາ ຕກຸກສິລາຊາຕເກ ວຸຕຸຕນເຍເນວ ວິຕຸຖາເຣຕພຸພໍ຺ ຕທາ ປນ ຕກຸກສິລານຄຣວາສີຫີ ພທິນຄເຣ ສາລາຍໍ ໂພຂິສຕຸຕໍ ອຸປສງກມິຕຸວາ ຍາຈິຕຸວາ ຣຊຊໍ ປຜິຈຸຂາເປຕຸວາ ອກິເສເກ ກເຕ ຕກຸກສິລານຄຣວາສີໂນ ນຄຣໍ ເທວນຄຣໍ ວິຍ, ຣາຊກວນລຸຈ ອິນຸທກວນໍ ວິຍ ອລງກຣີສ຺ຸ ຕທາ ໂພຂິສຕຸໂຕ ນຄຣໍ ປວິສິຕຸວາ ຣາຊກວເນ ປາສາເທ ມຫາຕເລ ສມຸສຸສິຕເສຕຈຸຂຕຸຕໍ ຣຕນວຣປລຸລງກໍ ອກິຣຸຍຸຫ ເທວຣາຊລີລາຍ ນິສີທິ, ອມຈຸຈາ ຈ ພຸຣາຫຸມຕາຄຫປຕິກາທໂຍ ຈ ຂຕຸຕິຍກຸມາຣາ ຈ ສພຸພາລງກາຣປຜິມຕຸຫິຕາ ປຣິວາເຣຕຸວາ ອຍຸກໍສຸ, ເທວຈຸຂຣາປຜິກາຄາ ໂສລຸອສສຫສຸສນາຍກິຕຸຖິໂຍ ນຈຸຈຄີຕວາທິຕກຸສລາ ອຸຕຸຕມວິລາສສມຸປນຸນາ ນຈຸຈຄີຕວາທິຕານິ ປໂຍເຊສຸໍ຺ ຄີຕວາທິຕສທຸເທນ ຣາຊກວນໍ ເມຆຕຸຖນິຕປູຣິຕາ ມຫາສມຸທຸທກຸຈຸຂີ ວິຍ ເອກນິນຸນາທໍ ອໂຫສິ຺ ໂພຂິສຕຸໂຕ ຕໍ ອຕຸຕໂນ ສີຣິໂສກຄຸຄໍ ໂອໂລກຍມາໂນວ ຈິນຸເຕສິ ''ສຈາຫໍ ຕາສໍ ຍກຸຂີນີນໍ ອກີສງຂຕໍ ທິພຸພຣູປີ ໂອໂລເກສຸສໍ, ຊີວິຕກຸຂຍໍ ປຕຸໂຕ ອກວິສຸສໍ, ອິມໍ ສີຣິໂສກຄຸຄໍ ນ ໂອໂລເກສຸສໍ຺ ປຈຸເຈກພຸທຸຂານໍ ປນ ໂອວາເທ ຖິຕກາເວນ ອິທໍ ມຍາ ສມຸປຕຸຕ''ນຸຕິ຺ ເອວລຸຈ ປນ ຈິນຸເຕຕຸວາ ອຸທານໍ ອຸທາເນນຸໂຕ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໓໘຺

''ກຸສລູປເທເສ ຂິຕິຍາ ທລຸຫາຍ ຈ, ອນິວຕຸຕິຕຸຕາ ກຍກີຣຸຕາຍ ຈ;

ນ ຣກຸຂສີນໍ ວສມາຄມິມຸຫເສ, ສ ໂສຕຸຖິກາໂວ ມຫຕາ ກເຍນ ເມ''ຕິ຺

ຕຕຸຖ ກຸສລູປເທເສຕິ ກຸສລານໍ ອຸປເທເສ, ປຈຸເຈກພຸທຸຂານໍ ໂອວາເທຕິ ອຕຸໂຖ຺ ຂິຕິຍາ ທລຸຫາຍ ຈາຕິ ທລຸຫາຍ ຂິຕິຍາ ຈ, ຖິເຣນ ອພຸໂພຈຸຂິນຸນນິຣນຸຕຣວີຣິເຍນ ຈາຕິ ອຕຸໂຖ຺ ອນິວຕຸຕິຕຸຕາ ກຍກີຣຸຕາຍ ຈາຕິ ກຍກີຣຸຕາຍ ອນິວຕຸຕິຕາຍ ຈ຺ ຕຕຸຖ ກຍນຸຕິ ຈິຕຸຕຸຕຣາສມຕຸຕໍ ປຣິຕຸຕກຍໍ຺ ກີຣຸຕາຕິ ສຣີຣກມຸປນປຸປຕຸຕໍ ມຫາກຍໍ຺ ອິທໍ ອຸກຍມຸປີ ມຫາສຕຸຕສຸສ ''ຍກຸຂີນີໂຍ ນາເມຕາ ມນຸສຸສຂາທິກາ''ຕິ ເກຣວາຣມຸມຕໍ ທິສຸວາປີ ນາໂຫສິ຺ ເຕນາຫ ''ອນິວຕຸຕິຕຸຕາ ກຍກີຣຸຕາຍ ຈາ''ຕິ຺ ກຍກີຣຸຕາຍ ອກາເວເນວ ເກຣວາຣມຸມຕໍ ທິສຸວາປີ ອນິວຕຸຕນກາເວນາຕິ ອຕຸໂຖ຺ ນ ຣກຸຂສີນໍ ວສມາຄມິມຸຫເສຕິ ຍກຸຂກນຸຕາເຣ ຕາສໍ ຣກຸຂສີນໍ ວສໍ ນ ອຄມິມຸຫ຺ ຍສຸມາ ອມຸຫາກໍ ກຸສລູປເທເສ ຂິຕິ ຈ ທລຸຫາ ອໂຫສິ, ກຍກີຣຸຕາກາເວນ ຈ ອນິວຕຸຕນສກາວາ ອທຸມຸຫາ, ຕສຸມາ ຣກຸຂສີນໍ ວສໍ ນ ອຄມິມຸຫາຕິ ວຸຕຸຕໍ ໂຫຕິ຺ ສ ໂສຕຸຖິກາໂວ ມຫຕາ ກເຍນ ເມຕິ ໂສ ມຍຸຫໍ ອຍໍ ອຊຊ ມຫຕາ ກເຍນ ຣກຸຂສີນໍ ສນຸຕິກາ ປຕຸຕພຸເພນ ທຸກຸຂໂທມນສຸເສນ ໂສຕຸຖິກາໂວ ເຂມກາໂວ ປີຕິໂສມນສຸສກາໂວເຍວ ຊາໂຕຕິ຺

ເອວໍ ມຫາສຕຸໂຕ ອິມາຍ ຄາຖາຍ ຂມຸມໍ ເທເສຕຸວາ ຂມຸເມນ ຣຊຊໍ ກາເຣຕຸວາ ທານາທີນີ ປຸລຸລານິ ກຕຸວາ ຍຖາກມຸມໍ ຄໂຕ຺

ສຕຸຖາ ອິມໍ ຂມຸມເທສນໍ ອາຫຣິຕຸວາ ຊາຕກໍ ສໂມຂາເນສິ – ''ອຫໍ ເຕນ ສມເຍນ ຕກຸກສິລໍ ຄນຸຕຸວາ ຣຊຊປຸປຕຸຕກຸມາໂຣ ອໂຫສິ''ນຸຕິ຺

ກີຣຸກຊາຕກວຕຸຕນາ ທຸຕິຍາ຺

[໑໓໓] ໓຺ ຆຕາສນຊາຕກວຕຸຕນາ

ເຂມ໌ຍຫີນ຺ຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ອຍ຺ຍຕຣໍ ກິກ຺ຂຸ່ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິຯ ໂສ ຫິ ກິກ຺ຂຸ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິເກ ກມ຺ມຍ຺ຖານໍ ຄເຫຕ຺ວາ ປຈ຺ຈນ຺ຕໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເອກໍ ຄາມກໍ ອຸປນິສ຺ສາຍ ອຣຍ຺ຍເສນາສເນ ວສ຺ສໍ ອຸປຄຍ຺ຉິຯ ຕສ຺ສ ປຖມມາເສເຍວ ປິຕ຺ຫາຍ ປວິຍ຺ຖສ຺ສ ປຕ຺ຕສາລາ ຊາຍິຕ຺ຖຯ ໂສ ວສນຍ຺ຖານາກາເວນ ກິລມນ຺ໂຕ ອຸປຍ຺ຖາການໍ ອາຈິກ຺ຂິຯ ເຕ ‘‘ໂຫຕຸ, ກນ຺ເຕ, ປຕ຺ຕສາລໍ ກຣິສ຺ສາມ, ກສາມ ຕາວ, ວປາມ ຕາວາ’’ຕິອາທີນິ ວທນ຺ຕາ ເຕມາສໍ ວີຕິນາເມສຸໍຯ ໂສ ເສນາສນສປ຺ປາຍາກາເວນ ກມ຺ມຍ຺ຖານໍ ມຕ຺ຖກໍ ປາເປຕຸໍ ນາສກ຺ຂິຯ ໂສ ນິມິຕ຺ຕມຕ຺ຕມ຺ປິ ອນຸປ຺ປາເຫຕ຺ວາ ວຸຕ຺ຖວສ຺ໂສ ເຊຕວນໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສຕ຺ຖາຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສີທິຯ ສຕ຺ຖາ ເຕນ ສທ຺ຌີ ປຏິສນ຺ຖາຣໍ ກຕ຺ວາ ‘‘ກິ ນຸ ໂຂ ເຕ, ກິກ຺ຂຸ, ກມ຺ມຍ຺ຖານໍ ສປ຺ປາຍໍ ຊາຕ’’ນ຺ຕິ ປ຺ຸຈ຺ຉິຯ ໂສ ອາທິໂຕ ປຍ຺ຖາຍ ອສປ຺ປາຍການໍ ກເຖສິຯ ສຕ຺ຖາ ‘‘ປຸພ຺ເພ ໂຂ, ກິກ຺ຂຸ, ຕິຣຈ຺ຉານາປິ ອຕ຺ຕໂນ ສປ຺ປາຍາສປ຺ປາຍໍ ຍຕ຺ວາ ສປ຺ປາຍກາເລ ວສິຕ຺ວາ ອສປ຺ປາຍກາເລ ວສນຍ຺ຖານໍ ປຫາຍ ອຍ຺ຍຕ຺ຖ ອຄມໍສຸ, ຕ຺ວໍ ກສ຺ມາ ອຕ຺ຕໂນ ສປ຺ປາຍາສປ຺ປາຍໍ ນ ອຍ຺ຍາສີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ເຕນ ຍາຈິໂຕ ອຕີຕໍ ອາຫຣິຯ

ອຕີເຕ ພາຣາຕສີຍໍ ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ເຕ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ເຕ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ສກ຺ຕໂຍນິຍໍ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຕ຺ວາ ວິຍ຺ຍຸຕໍ ປຕ຺ວາ ໂສກຄ຺ຄປ຺ປຕ຺ໂຕ ສກ຺ຕຣາຊາ ຫຸຕ຺ວາ ເອກສ຺ມີ ອຣຍ຺ຍາຍຕເນ ຊາຕສ຺ສຣຕີເຣ ສາຂາວິຍປສມ຺ປນ຺ນໍ ພຫລປຕ຺ຕປລາສໍ ມຫາຣຸກ຺ຂໍ ອຸປນິສ຺ສາຍ ສປຣິວາໂຣ ວາສໍ ກປ຺ເປສິຯ ພຫູ ສກ຺ຕາ ຕສ຺ສ ຣຸກ຺ຂສ຺ສ ອຸທກມຕ຺ຖເກ ປຕ຺ຖຍສາຂາສຸ ວສນ຺ຕາ ສຣີຣວລຸອຍ຺ຊໍ ອຸທເກ ປາເຕນ຺ຕິຯ ຕສ຺ມິຍ຺ຈ ຊາຕສ຺ສເຣ ຈຕ຺ໂຫ ນາຄຣາຊາ ວສຕິຯ ຕສ຺ສ ເອຕທໂຫສິ ‘‘ອິເມ ສກ຺ຕາ ມຍ຺ຫໍ ນິວາເສ ຊາຕສ຺ສເຣ ສຣີຣວລຸອຍ຺ຊໍ ປາເຕນ຺ຕິ, ຍໍນູນາຫໍ ອຸທກໂຕ ອຄ຺ຄີ ອຸຍ຺ຖາເປຕ຺ວາ ຣຸກ຺ຂໍ ຊາເປຕ຺ວາ ເອເຕ ປລາເປຍ຺ຍ’’ນ຺ຕິຯ ໂສ ກຸທ຺ຌມານ ໂສ ຣຕ຺ຕິກາເຄ ສພ຺ເພສໍ ສກ຺ຕານໍ ສນ຺ນິປຕິຕ຺ວາ ຣຸກ຺ຂສາຂາສຸ ນິປນ຺ນກາເລ ປຖມໍ ຕາວ ອຸທ຺ຌນາໂຣປີຕໍ ວິຍ ອຸທກໍ ປກ຺ກຸຌາເປຕ຺ວາ ທຸຕິຍວາເຣ ຌູມໍ ອຸຍ຺ຖາເປຕ຺ວາ ຕຕິຍວາເຣ ຕາລກ຺ຂນ຺ຌປ຺ປມາຕໍ ຊາລໍ ອຸຍ຺ຖາເປສິຯ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ອຸທກໂຕ ຊາລໍ ອຸຍ຺ຖຫມານໍ ທິສ຺ວາ ‘‘ໂກ, ສກ຺ຕາ, ອຄ຺ຄິນາ ອາທິຕ຺ຕໍ ນາມ ອຸທເກນ ນິພ຺ພາເປນ຺ຕິ, ອິທານິ ປນ ອຸທກເມວ ອາທິຕ຺ຕໍຯ ນ ສກ຺ກາ ອມ຺ເຫຫິ ອິຌ ວສິຕຸໍ, ອຍ຺ຍຕ຺ຖ ຄມິສ຺ສາມາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໓໓ຯ

‘‘ເຂມໍ ຍຫີ ຕຕ຺ຖ ອຣີ ອຸທີຣິໂຕ, ທກສ຺ສ ມຊ຺ເຊ ຊລເຕ ພຕາສໂນ;

ນ ອຊ຺ຊ ວາໂສ ມຫິຍາ ມຫີຣຸເຫ, ທິສາ ກຊ຺ວ຺ໂຫ ສຣຕາຊ຺ຊ ໂນກຍ’’ນ຺ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ເຂມໍ ຍຫີ ຕຕ຺ຖ ອຣີ ອຸທີຣິໂຕຕິ ຍສ຺ມີ ອຸທກປີຍ຺ເຖ ເຂມກາໂວ ນິພ຺ກຍກາໂວ, ຕສ຺ມີ ອຕ຺ຕປຈ຺ຈຕ຺ຖິໂກ ສປ຺ຕ຺ໂຕ ອຸຍ຺ຖິໂຕຯ ທກສ຺ສາຕິ ອຸທກສ຺ສຯ ພຕາສໂນຕິ ອຄ຺ຄິຯ ໂສ ຫິ ພຕໍ ອສ຺ນາຕິ, ຕສ຺ມາ ‘‘ພຕາສໂນ’’ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິຯ ນ ອຊ຺ຊ ວາໂສຕິ ອຊ຺ຊ ໂນ ວາໂສ ນຕ຺ຖິຯ ມຫິຍາ ມຫີຣຸເຫຕິ ມຫີຣຸໂຫ ວຸຈ຺ຈຕິ ຣຸກ຺ໂຂ, ຕສ຺ມີ ອິມິສ຺ສາ ມຫິຍາ ຊາເຕ ຣຸກ຺ເຂຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ທິສາ ກຊ຺ວ຺ໂຫຕິ ທິສາ ກຊຖ ຄຈ຺ຉຖຯ ສຣຕາຊ຺ຊ ໂນ ກຍນ຺ຕິ ອຊ຺ຊ ອມ຺ຫາກໍ ສຣຕໂຕ ກຍໍ ຊາຕໍ, ປຏິສຣຕຍ຺ຖານໂຕ ກຍໍ ອຸປ຺ປນ຺ນນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖຯ

ເອວໍ ວຕ຺ວາ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ອຕ຺ຕໂນ ວຈນກເຣ ສກ຺ເຕ ອາທາຍ ອຸປ຺ປຕິຕ຺ວາ ອຍ຺ຍຕ຺ຖ ຄໂຕຯ ໂພທິສຕ຺ຕສ຺ສ ວຈນໍ ອຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ ຖິຕສກ຺ຕາ ຊີວິຕກ຺ຂຍໍ ປຕ຺ຕາຯ

ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ຌມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ສຈ຺ຈານິ ປກາເສຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຌາເນສິ, ສຈ຺ຈປຣິໂຍສາເນ ໂສ ກິກ຺ຂຸ ອຣຫຕ຺ເຕ ປຕິຍ຺ຖາສິຯ

ຕທາ ໂພທິສຕ຺ຕສ຺ສ ວຈນກຣາ ສກ຺ຕາ ພຸທ຺ຌປຣິສາ ອເຫສຸໍ, ສກ຺ຕຣາຊາ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິນ຺ຕິຯ

ພຕາສນຊາຕກວຕ຺ຕນາ ຕຕິຍາຯ

[໑໓໔] ໔ຯ ຊານໂສຌນຊາຕກວຕ຺ຕນາ

ເຍສຄຸສິໂນຕິ ອິທໍ ສຕຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນໂຕ ສຽກສຸສນຄຣທວາເຣ ອຕຕນາ ສໍຂິຕເຕນ ປຸຈຸຈິຕປຄຸຫສຸສ ຂມມເສນາປຕິ ໂນ ວິຕຖາຣພຍາກຣຕໍ ອາຣພຸກ ກເຖສິ។ ຕຕຣິທໍ ອຕີຕວຕຖຸ – ອຕີເຕ ກີຣ ພາຣາຕສິຍໍ ພຣຫມທຕເຕ ຣຊຊໍ ການເຣນເຕ ໂພຣິສຕໂຕ ອຣຄຸຄາຍຕເນ ກາລໍ ກໂຣນໂຕ ອນເຕວາສິເກຫິ ປຸຈຸຈິໂຕ ''ເນວສຄຸສິນາສຄຸສີ''ຕິ ອາຫ…ເປ… ຕາປສາ ເຊຍຖນເຕວາສິກສຸສ ກຖໍ ນ ຄຕຫີສຸ។ ໂພຣິສຕໂຕ ອາກສຸສຣໂຕ ອາຄນຕວາ ອາກາເສ ຖຕວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໓໔។

''ເຍ ສຄຸສິໂນ ເຕປີ ທຄຸຄຕາ, ເຍປີ ອສຄຸສິໂນ ເຕປີ ທຄຸຄຕາ;

ເອຕໍ ອຸກຍໍ ວິວຊຊຍ, ຕໍ ສມາປຕຕິສຸຂໍ ອນງຄຕ''ນຕິ។

ຕຕຖ ເຍ ສຄຸສິໂນຕິ ຖເປຕວາ ເນວສຄຸຄານາສຄຸຄາຍຕນລາກິໂນ ອວເສເສ ສຈິຕຕກສຕເຕ ທສເສຕິ។ ເຕປີ ທຄຸຄຕາຕີ ຕສສາ ສມາປຕຕິຍາ ອລາກໂຕ ເຕປີ ທຄຸຄຕາ ນາມ។ ເຍປີ ອສຄຸສິໂນຕິ ອສຄຸຄກເວ ນິພພຕເຕ ອຈິຕຕກສຕເຕ ທສເສຕິ។ ເຕປີ ທຄຸຄຕາຕິ ເຕປີ ອິມິສສາເຍວ ສມາປຕຕິຍາ ອລາກໂຕ ທຄຸຄຕາເຍວ ນາມ។ ເອຕໍ ອຸກຍໍ ວິວຊຊຍາຕິ ເອຕໍ ອຸກຍມປີ ສຄຸສິກວຄຸຈ ອສຄຸສິກວຄຸຈ ວິວຊຊຍ ປຊຫາຕິ ອນເຕວາສິກໍ ໂອວທຕິ។ ຕໍ ສມາປຕຕິສຸຂໍ ອນງຄຕນຕິ ຕໍ ເນວສຄຸຄານາສຄຸຄາຍຕນສມາປຕຕິລາກິໂນ ສນຕຕຖເຖນ ''ສຸຂ''ນຕິ ສງຂໍ ຄຕໍ ຊານສຸຂໍ ອນງຄຕໍ ນິທໂທສໍ ພລວຈິຕເຕກຄຸຄຕາສກາ ເວນປີ ຕໍ ອນງຄຕໍ ນາມ ຊາຕໍ។

ເອວໍ ໂພຣິສຕໂຕ ຂມມໍ ເທເສຕວາ ອນເຕວາສິກສຸສ ຄຸຕໍ ກເຖຕວາ ພຣຫມໂລກເມວ ອຄມາສິ។ ຕທາ ເສສຕາປສາ ເຊຍຖນເຕວາສິກສຸສ ສທຫຫີສຸ។

ສຕຖາ ອິມໍ ຂມມເທສນໍ ອາຫຣິຕວາ ຊາຕກໍ ສໂມຂາເນສີ – ''ຕທາ ເຊຍຖນເຕວາສິໂກ ສາຣິປຸຕໂຕ, ມຫາພຣຫມາ ປນ ອຫ ເມວ ອໂຫສີ''ນຕິ។

ຊານໂສຂນຊາຕກວຕຕນາ ຈຕຸຕຖາ។

[໑໓໔] ໕។ ຈນທາກຊາຕກວຕຕນາ

ຈນທາກນຕິ ອິທໍ ສຕຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນໂຕ ສງກສຸສນຄຣທວາເຣ ເຖຣສເສວ ປຄຸຫພຍາກຣຕໍ ອາຣພຸກ ກເຖສິ។ ອຕີເຕ ກີຣ ພາຣາຕສິຍໍ ພຣຫມທຕເຕ ຣຊຊໍ ການເຣນເຕ ໂພຣິສຕໂຕ ອຣຄຸຄາຍຕເນ ກາລໍ ກໂຣນໂຕ ອນເຕວາສິເກຫິ ປຸຈຸຈິໂຕ ''ຈນທາກໍ ສູຣິຍາກ''ນຕິ ວຕວາ ອາກສຸສເຣ ນິພພຕໂຕ។ ຕາປສາ ເຊຍຖນເຕວາສິກສຸສ ນ ສທຫຫີສຸ។ ໂພຣິສຕໂຕ ອາກສຸສຣໂຕ ອາຄນຕວາ ອາກາເສ ຖິໂຕ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໓໕។

''ຈນທາກໍ ສູຣິຍາກຄຸຈ, ໂຍຂ ປຄຸຄາຍ ຄາຂຕິ;

ອວິຕກເກນ ຊາເນນ, ໂຫຕິ ອາກສຸສຣູປໂຄ''ຕິ។

ຕຕຖ ຈນທາກນຕິ ໂອທາຕກສິຕໍ ທສເສຕິ។ ສູຣິຍາກນຕິ ປີຕກສິຕໍ។ ໂຍຂ ປຄຸຄາຍ ຄາຂຕີຕິ ໂຍ ປຸຄຄໂລ ອິຂ ສຕຕໂລເກ ອິທໍ ກສິຕທວຍໍ ປຄຸຄາຍ ຄາຂຕິ, ອາຣມມຕໍ ກຕວາ ອນຸປວິສຕິ, ຕຕເຖວ ປຕິຍຖຫຕິ ។ ອຖ ວາ ຈນທາກໍ ສູຣິຍາກຄຸຈ, ໂຍຂ ປຄຸຄາຍ ຄາຂຕີຕິ ຍຕຕກໍ ຖານໍ ຈນທາກາ ຈ ສູຣິຍາກາ ຈ ປຕຖຍາ, ຕຕຖເກ ຖາເນ ປຝິກາຄກສິຕໍ ວຑເຒຕວາ ຕໍ

ອາຣມ຺ມຕ຺ ກຕ຺ວາ ຊານ຺ ນິພ຺ພຕ຺ເຕນ຺ໂຕ ອຸກຍມ຺ເປ໌ຕ຺ ອາກ຺ ປ໌ຄ຺ຄາຍ ຄາຮຕິ ນາມ. ຕສ຺ມາ ອຍມ຺ເປ໌ຕ຺ຖ ອຕ຺ໂຖເຍວ. ອວິຕກ຺ເກນ ຊາເນນ, ໂຫຕິ ອາກສ຺ສຣູປ໌ໂຄຕິ ໂສ ປ຺ຸຄ຺ຄໂລ ຕຖາ ກຕ຺ວາ ປ໌ຜິລຫ຺ເຮນ ທຸຕິເຍນ ຊາເນນ ອາກສ຺ສຣພ຺ຣຫ຺ມໂລກູປ໌ໂຄໂຫຕີຕິ.

ເອວ຺ ໂພຣິສຕ຺ໂຕ ຕາປ໌ເສ ໂພເຮຕ຺ວາ ເຊຍ຺ຖນ຺ເຕວາສິກສ຺ສ ຄຸຕ຺ ກເຖຕ຺ວາ ພ຺ຣຫ຺ມໂລກເມວ ຄໂຕ.

ສຕ຺ຖາ ອິມ຺ ຮມ຺ມເທສນ຺ ອາຫຣິຕ຺ວາ ຊາຕກ຺ ສໂມຮາເນສິ – ''ຕທາ ເຊຍ຺ຖນ຺ເຕວາສິໂກ ສາຣິປ຺ຸຕ຺ໂຕ, ມຫາພ຺ຣຫ຺ມາ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິ''ນ຺ຕິ.

ຈນ຺ທາກຊາຕກວຕ຺ຕນາ ປ໌ຄ຺ຈມາ.

[໑໓໖] ໖. ສຸວຕ຺ຕຫ຺ສຊາຕກວຕ຺ຕນາ

ຍ຺ ລທ຺ຮ຺ ເຕນ ຕຸຍ຺ຖພ຺ພນ຺ຕິ ອິທ຺ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ຖຸລ຺ລນນ຺ທ຺ ກິກ຺ຂຸນີ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິ. ສາວຕ຺ຖິຍຄ຺ຫິ ອຄ຺ຄຕເຣ ອຸປ໌າສໂກ ກິກ຺ຂຸນິສງ຺ຝ໌ ລສຸເຕນ ປ໌ວາເຣຕ຺ວາ ເຂຕ຺ຕປ໌າລ຺ ອາຕາເປ໌ສິ ''ສເຈ ກິກ຺ຂຸນິໂຍ ອາຄຈ຺ຉນ຺ຕິ, ເອເກກາຍ ກິກ຺ຂຸນິຍາ ທ຺ເວ ຕໂຍ ກຕ຺ຑິເກ ເທຫີ''ຕິ. ຕໂຕ ປ໌ຖ຺ຄາຍ ກິກ຺ຂຸນິໂຍ ຕສ຺ສ ເຄໜ຺ປີ ເຂຕ຺ຕມ຺ປີ ລສຸຕຕ຺ຖາຍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕິ. ອເຖກສ຺ມີ ອຸສ຺ສວທິວເສ ຕສ຺ສ ເຄເທ ລສຸຕ຺ ປ໌ຣິກ຺ຂຍ຺ ອຄມາສິ. ຖຸລ຺ລນນ຺ທາ ກິກ຺ຂຸນີ ສປ໌ຣິວາຣາ ເຄທ຺ ຄນ຺ຕ຺ວາ ''ລສຸເຕນາວຸໂສ ອຕ຺ໂຖ''ຕິ ວຕ຺ວາ ''ນຕ຺ຖຍ຺ເຍ, ຍຖາກຕ຺ ລສຸຕ຺ ປ໌ຣິກ຺ຂີຕ຺, ເຂຕ຺ຕ຺ ຄຈ຺ຉຖາ''ຕິ ວຸຕ຺ຕາ ເຂຕ຺ຕ຺ ຄນ຺ຕ຺ວາ ນ ມຕ຺ຕ຺ ຊານິຕ຺ວາ ລສຸຕ຺ ອາຫຣາເປ໌ສິ. ເຂຕ຺ຕປ໌າໂລ ອຸຊ຺ຊາຍິ ''ກຖຄ຺ຫີ ນາມ ກິກ຺ຂຸນິໂຍ ນ ມຕ຺ຕ຺ ຊານິຕ຺ວາ ລສຸຕ຺ ຫຣາເປ໌ສ຺ສນ຺ຕີ''ຕິ? ຕສ຺ສ ກຖ຺ ສຸຕ຺ວາ ຍາ ຕາ ກິກ຺ຂຸນິໂຍ ອປ໌ປ໌ິຈ຺ຉາ, ຕາປີ, ຕາສ຺ ສຸຕ຺ວາ ກິກ຺ຂູປີ, ອຸຊ຺ຊາຍີສຸ. ອຸຊ຺ຊາຍິຕ຺ວາ ຈ ປນ ກຄວໂຕ ເອຕມຕ຺ຖ຺ ອາໂຣເຈສ຺ຸ. ກຄວາ ຖຸລ຺ລນນ຺ທ຺ ກິກ຺ຂຸນີ ຄຣຫິຕ຺ວາ ''ກິກ຺ຂເວ, ມຫິຈ຺ໂຉ ປ຺ຸຄ຺ຄໂລ ນາມ ວິຊາຕມາຕຸຍາປີ ອປ໌ປ໌ິໂຍ ໂຫຕິ ອມນາໂປ໌, ອປ໌ປ໌ສນ຺ເນ ປ໌ສາເທຕ຺ຸ, ປ໌ສນ຺ນານ຺ ວາ ກີຍ຺ໂຍໂສມຕ຺ຕາຍ ປ໌ສາທ຺ ຊເນຕ຺ຸ, ອນຸປ໌ປ໌ນ຺ນ຺ ວາ ລາກ຺ ອຸປ໌ປ໌າເທຕ຺ຸ, ອຸປ໌ປ໌ນ຺ນ຺ ວາ ປນ ລາກ຺ ຖິຣ຺ ກາຕ຺ຸ ນ ສກ຺ໂກຕີ. ອປ໌ປ໌ິຈ຺ໂຉ ປນ ປ຺ຸຄ຺ຄໂລ ອປ໌ປ໌ສນ຺ເນ ປ໌ສາເທຕ຺ຸ, ປ໌ສນ຺ນານ຺ ວາ ກີຍ຺ໂຍໂສມຕ຺ຕາຍ ປ໌ສາທ຺ ຊເນຕ຺ຸ, ອນຸປ໌ປ໌ນ຺ນ຺ ວາ ລາກ຺ ອຸປ໌ປ໌າເທຕ຺ຸ, ອຸປ໌ປ໌ນ຺ນ຺ ວາ ປນ ລາກ຺ ຖິຣ຺ ກາຕ຺ຸ ສກ຺ໂກຕີ''ຕິອາທິນາ ນເຍນ ກິກ຺ຂູນ຺ ຕທນຸຈ຺ຉວິກ຺ ຮມ຺ມ຺ ກເຖຕ຺ວາ ''ນ, ກິກ຺ຂເວ, ຖຸລ຺ລນນ຺ທາ ອິທາເນວ ມຫິຈ຺ຉາ, ປຸພ຺ເພປີ ມຫິຈ຺ຉາເຍວາ''ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕີຕ຺ ອາຫຣິ.

ອຕີເຕ ພາຣາຕສິຍ຺ ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ເຕ ຣຊ຺ຊ຺ ກາເຣນ຺ເຕ ໂພຮິສຕ຺ໂຕ ອຄ຺ຄຕຣສ຺ມີ ພ຺ຣາຫ຺ມຕກຸເລ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ. ຕສ຺ສ ວຍປ໌ປ໌ຕ຺ຕສ຺ສ ສມານຊາຕິກາ ກຸລາ ປ໌ຊາປ໌ຕື ອາຫຣີສຸ. ຕສ຺ສາ ນນ຺ທາ ນນ຺ທາວຕີ ສຸນ຺ທຣີນນ຺ທາຕີ ຕິສ຺ໂສ ຮີຕໂຣ ອເຫສ຺ຸ. ຕາສຸ ປ໌ຕິກຸລ຺ ອຄຕາສ຺ເຍວ ໂພຮິສຕ຺ໂຕ ກາລ຺ ກຕ຺ວາ ສຸວຕ຺ຕຫ຺ສໂຍນິຍ຺ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ, ຊາຕິສ຺ສຣຄາຕຄ຺ຈສ຺ສ ອຸປ໌ປ໌ຊ຺ຊິ. ໂສ ວຍປ໌ປ໌ຕ຺ໂຕ ສຸວຕ຺ຕສຄ຺ຉນ຺ນ຺ ໂສກຄ຺ຄປ໌ປ໌ຕ຺ຕ຺ ມຫນ຺ຕ຺ ອຕ຺ຕກາວ຺ ທິສ຺ວາ ''ກຸໂຕ ນຸ ໂຂ ຈວິຕ຺ວາ ອຫ຺ ອິຮູປ໌ປ໌ນ຺ໂນ''ຕິ ອາວຊ຺ເຊນ຺ໂຕ ''ມນຸສ຺ສໂລກໂຕ''ຕິ ຄຕ຺ວາ ປຸນ ''ກຖ຺ ນຸ ໂຂ ເມ ພ຺ຣາຫ຺ມຕີ ຈ ຮີຕໂຣ ຈ ຊີວນ຺ຕີ''ຕິ ອຸປ໌ຮາເຣນ຺ໂຕ ''ປ໌ເຣສ຺ ກຕີ ກຕ຺ວາ ກິຈ຺ເຉນ ຊີວນ຺ຕີ''ຕິ ຄຕ຺ວາ ຈິນ຺ເຕສິ ''ມຍ຺ຫ຺ ສຣີເຣ ໂສວຕ຺ຕມຍານິ ປ໌ຕ຺ຕານິ ໂກຍ຺ຍນພຍ຺ຍນຂມານິ, ອິໂຕ ຕາສ຺ ເອເກກ຺ ປ໌ຕ຺ຕ຺ ທສ຺ສາມິ, ເຕນ ເມ ປ໌ຊາປ໌ຕິ ຈ ຮີຕໂຣ ຈ ສຸຂ຺ ຊີວິສ຺ສນ຺ຕີ''ຕິ. ໂສ ຕຕ຺ຖ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປີຍ຺ຖິວ຺ສໂກຍິຍ຺ ນິລີຍິ, ພ຺ຣາຫ຺ມຕີ ຈ ຮີຕໂຣ ຈ ໂພຮິສຕ຺ຕ຺ ທິສ຺ວາ ''ກຸໂຕ ອາຄໂຕສິ, ສາມິ''ຕິ ປຸຈ຺ຊີສຸ. ''ອຫ຺ ຕຸມ຺ຫາກ຺ ປີຕາ ກາລ຺ ກຕ຺ວາ ສຸວຕ຺ຕຫ຺ສໂຍນິຍ຺ ນິພ຺ພຕ຺ໂຕ ຕຸມ຺ເຫ ທຍ຺ຖ຺ຸ ອາຄໂຕ. ອິໂຕ ປ໌ຖ຺ຄາຍ ຕຸມ຺ຫາກ຺ ປ໌ເຣສ຺ ກຕີ ກຕ຺ວາ ທຸກ຺ຂຊີວິກາຍ ຊີວນກິຈ຺ຈ຺ ນຕ຺ຖິ, ອຫ຺ ໂວ ເອເກກ຺ ປ໌ຕ຺ຕ຺ ທສ຺ສາມິ, ຕ຺ ວິກ຺ກີຕີຕ຺ວາ ສຸເຂນ ຊີວຖາ''ຕິ ເອກ຺ ປ໌ຕ຺ຕ຺ ທຕ຺ວາ ອຄມາສິ. ໂສ ເອເຕເນວ ນິຍາເມນ ອນ຺ຕຣນ຺ຕຣາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ເອເກກ຺ ປ໌ຕ຺ຕ຺ ເທຕິ, ພ຺ຣາຫ຺ມຕີ ຈ ຮີຕໂຣ ຈ ອຑ຺ຒາ ສຸຂິຕາ ອເຫສ຺ຸ.

ອເຖກທິວສ຺ ສາ ພ຺ຣາຫ຺ມຕີ ຮີຕໂຣ ອາມນ຺ເຕສິ ''ອມ຺ມາ, ຕີຣຈ຺ຉານານ຺ ນາມ ຈິຕ຺ຕ຺ ທຸຊ຺ຊານ຺. ກທາຈິ ໂວ ປີຕາ ອິຮ ນາຄຈ຺ເຉຍ຺ຍ, ອິທານິສ຺ສ ອາຄຕກາເລ ສພ຺ພານິ ປ໌ຕ຺ຕານິປີ ລຸຄ຺ຈິຕ຺ວາ ຄຕ຺ຫາມາ''ຕິ. ຕາ ''ເອວ຺ ໂນ ປີຕາ ກິລມິສ຺ສຕີ''ຕິ ນ ສມ຺ປ໌ຜິຈ຺ຉີສຸ. ພ຺ຣາຫ຺ມຕີ ປນ ມຫິຈ຺ຉຕາຍ ປຸນ ເອກທິວສ຺ ສຸວຕ຺ຕຫ຺ສຣາຊສ຺ສ ອາຄຕກາເລ ''ເອຫີ ຕາວ, ສາມິ''ຕິ ວຕ຺ວາ ຕ຺ ອຕ຺ຕໂນ ສນ຺ຕິກ຺ ອຸປ໌ຄຕ຺ ອຸໂກຫີ ຫຕ຺ເຖຫີ ຄເຫຕ຺ວາ ສພ຺ພປ໌ຕ຺ຕານິ ລຸຄ຺ຈິ. ຕານິ ປນ ໂພຮິສຕ຺ຕສ຺ສ ຣຸຈິ ວິນາ ພລກ຺ກາ

ເຣນ ຄຫິຕຕຸຕາ ສພຸພານິ ພກປຕຸຕສທິສານິ ຂເຫສຸ໌ໆ ໂພຂິສຕຸໂຕ ປກຸເຂ ປສາເຣຕຸວາ ຄນຸຕຸໍ ນາສກຸຂິໆ ອຖ ນໍ ສາ ມຫາຈາຂິຍໍ ປກຸຂິປິຕຸວາ ໂປເສສິໆ ຕສຸສ ປຸນ ອຸຜຸຖຫນຸຕານິ ປຕຸຕານິ ເສຕານິ ສມຸປຊຸຊິສຸໆ ໂສ ສຄຸຊາຕປຕຸໂຕ ອຸປຸປຕິຕຸວາ ອຕຸຕໂນ ວສນຜຸຖານເມວ ຄນຸຕຸວາ ນ ປຸນ ອາຄມາສິໆ

ສຕຸຖາ ອິມໍ ອຕີຕໍ ອາຫຣິຕຸວາ ''ນ, ກິກຸຂເວ, ຖຸລຸລນນຸທາ ອິທາເນວ ມທິຈຸຉາ, ປຸພຸເພປິ ມທິຈຸຉາເຍວ , ມທິຈຸຉຕາຍ ຈ ປນ ສຸວຕຸຕນຸຫາ ປຣິຫີນາໆ ອິທານິ ປນ ອຕຸຕໂນ ມທິຈຸຉຕາຍ ເອວ ລສຸຕນຸຫາປີ ປຣິຫາຍິສຸສຕິ, ຕສຸມາ ອິໂຕ ປຜຸຖາຍ ລສຸຕໍ ຂາທິຕຸໍ ນ ລກິສຸສຕິໆ ຍຖາ ຈ ຖຸລຸລນນຸທາ, ເອວໍ ຕໍ ນິສຸສາຍ ເສສກິກຸຂຸນິໂຍປີໆ ຕສຸມາ ພຫຸໍ ລກິຕຸວາປີ ປມາຕເມວ ຊານິຕພຸພໍ, ອປຸປໍ ລກິຕຸວາ ປນ ຍຖາລທຸເຣເນວ ສນຸໂຕໂສ ກາຕພຸໂພ, ອຸຕຸຕຣິ ນ ປຕຸເຖຕພຸພ''ນຸຕິ ວຕຸວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໓໖ໆ

''ຍໍ ລທຸຂໍ ເຕນ ຕຸຜຸຖພຸພໍ, ອຕິໂລໂກ ຫິ ປາປໂກ;

ຫໍສຣາຊໍ ຄເຫຕຸວານ, ສຸວຕຸຕາ ປຣິຫາຍຖາ''ຕິໆ

ຕຕຸຖ ຕຸຜຸຖພຸພນຸຕິ ຕຸສຸສິຕພຸພໍໆ

ອິທໍ ປນ ວຕຸວາ ສຕຸຖາ ອເນກປຣິຍາເຍນ ຄຣຫິຕຸວາ ''ຍາ ປນ ກິກຸຂຸນີ ລສຸຕໍ ຂາເທຍຸຍ, ປາຈິຕຸຕິຍ''ນຸຕິ (ປາຈິໆ ກຸ໙໔) ສິກຸຂາປທໍ ປຄຸຄາເປຕຸວາ ຊາຕກໍ ສໂມຮາເນສິ – ''ຕທາ ພຣາຫຸມຕີ ອຍໍ ຖຸລຸລນນຸທາ ອໂຫສິ, ຕິສຸໂສ ຂິຕໂຣ ອິທານິ ຕິສຸໂສເຍວ ກຄິນິໂຍ, ສຸວຕຸຕຫໍສຣາຊາ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິ''ນຸຕິໆ

ສຸວຕຸຕຫໍສຊາຕກວຕຸຕນາ ຉຜຸຖາໆ

[໑໓໗] ໗ໆ ພພຸພຸຊາຕກວຕຸຕນາ

ຍຕຸເຖໂກ ລກາເຕ ພພຸພູຕິ ອິທໍ ສຕຸຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນຸໂຕ ກາຕມາຕຸສິກຸຂາປທໍ (ປາຈິໆ ໘໐໐ ອາທໂຍ) ອາຣພຸກ ກເຖສິໆ ສາວຕຸຖິຍຄຸທິ ກາຕມາຕາ ນາມ ຂີຕຸວເສນ ປາກຜນາມາ ອຸປາສິກາ ອໂຫສິ ໂສຕາປນຸນາ ອຣິຍສາວິກາໆ ສາ ຂີຕຣໍ ກາຕໍ ອຄຸຄຕຣສຸມີ ຄາມເກ ສມານຊາຕິກສຸສ ປຸຣິສສຸສ ອທາສິໆ ກາຕາ ເກນຈິເທວ ກຣຕີເຍນ ມາຕຸ ຂຣໍ ອຄມາສິໆ ອຖສຸສາ ສາມິໂກ ກຕິປາຫຈຸເຍນ ທູຕໍ ປາເຫສິ ''ອາຄຈຸຉຕຸ ກາຕາ, ອິຈຸຉາມິ ກາຕາຍ ອາຄມນ''ນຸຕິໆ ກາຕາ ທູຕສຸສ ວຈນໍ ສຸຕຸວາ ''ອມຸມ, ຄມິສຸສາມີ''ຕິ ມາຕຣໍ ອາປຸຈຸຉິໆ ກາຕມາຕາ ''ເອຕຸຕກໍ ກາລໍ ວສິຕຸວາ ກຖໍ ຕຸຈຸຉຫຕຸຖາວ ຄມິສຸສສີ''ຕິ ປູວໍ ປຈິໆ ຕສຸມີເຍວ ຂເຕ ເອໂກ ປິຕຸທາຈາຣິໂກ ກິກຸຂຸ ຕສຸສາ ນິເວສນໍ ອຄມາສີ, ອຸປາສິກາ ຕໍ ນິສີທາເປຕຸວາ ປຕຸຕປູຣໍ ປູວໍ ທາເປສິໆ ໂສ ກິກຸຂຸ ນິກຸຂມິຕຸວາ ອຄຸຄສຸສ ອາຈິກຸຂິ, ຕສຸສປີ ຕເຖວ ທາເປສິໆ ໂສປີ ນິກຸຂມິຕຸວາ ອຄຸຄສຸສ ອາຈິກຸຂິ, ຕສຸສປີ ຕເຖວາຕິ ເອວໍ ຈຕຸນຸນໍ ຊນານໍ ທາເປສິ ໆ ຍຖາປຜິຍຕຸຕໍ ປູວໍ ປຣິກຸຂຍໍ ອຄມາສີ, ກາຕາຍ ຄມນໍ ນ ສມຸປຊຸຊິໆ ອຖສຸສາ ສາມິໂກ ທຸຕິຍມຸປີ, ຕຕິຍມຸປີ ທູຕໍ ປາເຫສິໆ ຕຕິຍໍ ປາເຫນຸໂຕ ຈ ''ສເຈ ກາຕາ ນາຄຈຸຉິສຸສຕິ, ອຫໍ ອຄຸຄໍ ປຊາປຕີ ອາເນສຸສາມີ''ຕິ ປາເຫສິໆ ຕໂຍປີ ວາເຣ ເຕເນວ ອຸປາເຍນ ຄມນໍ ນ ສມຸປຊຸຊິ, ກາຕາຍ ສາມິໂກ ອຄຸຄໍ ປຊາປຕີ ອາເນສິໆ ກາຕາ ຕໍ ປວຕຸຕີ ສຸຕຸວາ ໂຣທມານາ ອຜຸຖາສິໆ

ສຕຸຖາ ຕໍ ການຣຕໍ ຄຕຸວາ ປຸພຸພຕຸຫສມຍໍ ນິວາເສຕຸວາ ປຕຸຕຈີວຣມາທາຍ ກາຕມາຕາຍ ນິເວສນໍ ຄນຸຕຸວາ ປຄຸຄຕຸຕາສເນ ນິສີທິຕຸວາ ກາຕມາຕຣໍ ປຸຈຸຉິ ''ກິສຸສາຍໍ ກາຕາ ໂຣທຕີ''ຕິ? ''ອິມິນາ ນາມ ການຣເຕນາ''ຕິ ຈ ສຸຕຸວາ ກາຕມາຕຣໍ ສມສຸສາເສຕຸວາ ຂມຸມີ ກຖໍ ກເຖຕຸວາ ອຸຜຸຖາຍາສນາ ວິຫາຣໍ ອຄມາສິໆ ອຖ ເຕສໍ ຈຕຸນຸນໍ ກິກຸຂູນໍ ຕໂຍ ວາເຣ ຍຖາປຜິຍຕຸຕປູວໍ ຄເຫຕຸວາ ກາຕາຍ ຄມນສຸສ ອຸປຈຸຉິນຸນກາໂວ ກິກຸຂຸສງເຝ ປາກໂຜ ຊາໂຕໆ ອເຖກທິວສໍ ກິກຸຂູ ຂມຸມສກາຍໍ ກຖໍ ສມຸຜຸຖາເປສຸໍ ''ອາວຸໂສ, ຈຕູຫີ ນາມ ກິກຸຂູຫີ ຕໂຍ ວາເຣ ກາຕມາຕາຍ ປກຸກປູວໍ ຂາທິຕຸວາ ກາຕາຍ ຄມນນຸຕຣາຍໍ ກຕຸວາ ສາມິເກນ ປຣິຈຸຈຕຸຕໍ ຂີຕຣໍ ນິສຸສາຍ ມຫາອຸປາສິກາຍ ໂທມນສຸສໍ ອຸປຸປາທິຕ''ນຸຕິໆ ສຕຸຖາ ອາຄນຸຕຸວາ ''ກາຍ ນຸຕຸຖ, ກິກຸຂເວ, ເອຕຣ

ຫິ ກຖາຍ ສນ຺ນິສິນ຺ນາ’’ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ‘‘ອິມາຍ ນາມາ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ນ, ກິກ຺ຂເວ, ອິທາເນວ ເຕ ຈຕ຺ຕາໂຣ ກິກ຺ຂູ ກາຓມາຕາຍ ສນ຺ຕກໍ ຂາທິຕ຺ວາ ຕສ຺ສາ ໂທມນສ຺ສໍ ອຸປ຺ປາເທສຸໍ, ປຸພ຺ເພປີ ອຸປ຺ປາເທສຸໍເຍວາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣິ຿

ອຕີເຕ ພາຣາຓສິຍໍ ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ເຕ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ເຕ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ປາສາຓໂກຏ຺ຏກຸເລ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຕ຺ວາ ວຍປ຺ປຕ຺ໂຕ ປຣິໂຍທາ ຕສິປ຺ໂປ ອໂຫສິ຿ ກາສິຣຏ຺ເຖ ເອກສ຺ມິ ນິຄເມ ເອໂກ ມຫາວິກໂວ ເສຏ຺ຖິ ອໂຫສິ, ຕສ຺ສ ນິຩານຄຕາເຍວ ຈຕ຺ຕາລີສ ຫິຣຍ຺ຍ ໂກຏິໂຍ ອເຫສຸໍ຿ ອຖສ຺ສ ກຣິຍາ ກາລໍ ກຕ຺ວາ ຘນສິເນເຫນ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຘນປິຏ຺ຖິຍໍ ມູສິກາ ຫຸຕ຺ວາ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ຿ ເອວໍ ອນຸກ຺ກເມນ ສພ຺ພມ຺ປີ ຕໍ ກຸລໍ ອພ຺ກຕ຺ຖໍ ອຄມາສິ, ວໍໂສ ອຸປ຺ຈຸຉິຊ຺ຊິ຿ ໂສ ຄາໂມປີ ຉຑ຺ທິໂຕ ອປ຺ຕ຺ຕຕ຺ຕິກກາວໍ ອຄມາສິ຿ ຕທາ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ຕສ຺ມີ ປຸຣາຓຄາມຏ຺ຖາເນ ປາສາເຓ ອຸປ຺ປາເຏຕ຺ວາ ໂກຏ຺ເຏຕິ຿ ອຖ ສາ ມູສິກາ ໂຄຈຣາຍ ຈຣມານາ ໂພທິສຕ຺ຕໍ ປຸນປ຺ປຸນໍ ປສ຺ສນ຺ຕີ ອຸປ຺ປນ຺ນສິເນຫາ ຫຸຕ຺ວາ ຈິນ຺ເຕສິ ‘‘ມຍ຺ຫໍ ຘນໍ ພຫຸ ນິກ຺ກາຣເຓນ ນສ຺ສິສ຺ສຕິ, ອິມິນາ ສທ຺ຘິ ເອກໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ອິທໍ ຘນໍ ທຕ຺ວາ ມໍສໍ ວິກ຺ກິຓາເປຕ຺ວາ ຂາທິສ຺ສາມີ’’ຕິ຿ ສາ ເອກທິວສໍ ເອກໍ ກຫາປຓໍ ມຸເຂນ ຑໍສິຕ຺ວາ ໂພທິສຕ຺ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ອຄມາສິ຿ ໂສ ຕໍ ທິສ຺ວາ ປິຍວາຈາຍ ສມາລປນ຺ໂຕ ‘‘ກີ ນຸ ໂຂ, ອມ຺ມ, ກຫາປຓໍ ຄເຫຕ຺ວາ ອາຄຕາສີ’’ຕິ ອາຫ຿ ຕາຕ, ອິມໍ ຄເຫຕ຺ວາ ອຕ຺ຕນາປີ ປຣິກ຺ຍຊ຺, ມຍ຺ຫມ຺ປີ ມໍສໍ ອາຫຣາຕິ຿ ໂສ ‘‘ສາຘູ’’ຕິ ສມ຺ປຏິຈ຺ຉິຕ຺ວາ ກຫາປຓໍ ອາທາຍ ຘຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເອເກນ ມາສເກນ ມໍສໍ ກິຓິຕ຺ວາ ອາຫຣິຕ຺ວາ ຕສ຺ສາ ອທາສິ຿ ສາ ຕໍ ຄເຫຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ນິວາສຏ຺ຖານໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຍຖາຣຸຈິຍາ ຂາທິ຿ ຕໂຕ ປຏ຺ຖາຍ ອິມິນາວ ນິຍາເມນ ທິວເສ ທິວເສ ໂພທິສຕ຺ຕສ຺ສ ກຫາປຓໍ ເທຕິ, ໂສປີ ສ຺ສາ ມໍສໍ ອາຫຣຕິ຿

ອເຖກທິວສໍ ຕໍ ມູສິກໍ ພິລ຺ອາໂຣ ອຄ຺ຄເຫສິ຿ ອຖ ນໍ ສາ ເອວມາຫ ‘‘ມາ, ສມ຺ມ, ມໍ ມາເຣສີ’’ຕິ຿ ກີກາຣຓາ ນ ມາເຣສ຺ສາມີ? ອຫຍ຺ຫິ ຉາໂຕ ມໍສໍ ຂາທິຕຸກາໂມ, ນ ສກ຺ກາ ມຍາ ນ ມາເຣຕຸນ຺ຕິ຿ ກີ ປນ ເອກທິວສເມວ ມໍສໍ ຂາທິຕຸກາໂມສິ, ອຸທາຫຸ ນິຈ຺ຈ ກາລນ຺ຕິ? ‘‘ລກມາໂນ ນິຈ຺ຈກາລມ຺ປີ ຂາທິຕຸກາໂມມ຺ຫີ’’ຕິ຿ ‘‘ຍທິ ເອວໍ ອຫໍ ເຕ ນິຈ຺ຈກາລໍ ມໍສໍ ທສ຺ສາມີ, ວິສ຺ສຊ຺ເຊຫີ ມ’’ນ຺ຕິ຿ ອຖ ນໍ ພິລ຺ອາໂຣ ‘‘ເຕນ ຫິ ອປ຺ປມຕ຺ຕາ ໂຫຫີ’’ຕິ ວິສ຺ສຊ຺ເຊສິ຿ ຕໂຕ ປຏ຺ຖາຍ ສາ ອຕ຺ຕໂນ ອາກຕໍ ມໍສໍ ທ຺ເວ ໂກຏ຺ຖາເສ ກຕ຺ວາ ເອກໍ ພິລ຺ອາຣສ຺ສ ເທຕິ, ເອກໍ ສຍໍ ຂາທຕິ຿ ອຖ ນໍ ເອກທິວສໍ ອຍ຺ໂຍປີ ພິລ຺ອາໂຣ ອຄ຺ຄເຫສິ, ຕມ຺ປີ ຕເຖວ ສຍ຺ຍາ ເປຕ຺ວາ ອຕ຺ຕານໍ ວິສ຺ສຊ຺ຊາເປສິ຿ ຕໂຕ ປຏ຺ຖາຍ ຕໂຍ ໂກຏ຺ຖາເສ ກຕ຺ວາ ຂາທນ຺ຕິ຿ ປຸນ ອຍ຺ໂຍ ອຄ຺ຄເຫສິ, ຕມ຺ປີ ຕເຖວ ສຍ຺ຍາເປຕ຺ວາ ອຕ຺ຕານໍ ໂມຈາເປສິ຿ ຕໂຕ ປຏ຺ຖາຍ ຈຕ຺ຕາໂຣ ໂກຏ຺ຖາເສ ກຕ຺ວາ ຂາທນ຺ຕິ຿ ປຸນ ອຍ຺ໂຍ ອຄ຺ຄເຫສິ, ຕມ຺ປີ ຕເຖວ ສຍ຺ຍາເປຕ຺ວາ ອຕ຺ຕານໍ ໂມຈາເປສິ຿ ຕໂຕ ປຏ຺ຖາຍ ປຍ຺ຈ ໂກຏ຺ຖາເສ ກຕ຺ວາ ຂາທນ຺ຕິ຿ ສາ ປຍ຺ຈມໍ ໂກຏ຺ຖາສໍ ຂາທ ມານາ ອປ຺ປາຫາຣຕາຍ ກິລນ຺ຕາ ກິສາ ອໂຫສິ ອປ຺ປມໍສໂລຫິຕາ

ໂພທິສຕ຺ໂຕ ຕໍ ທິສ຺ວາ ‘‘ອມ຺ມ, ກສ຺ມາ ມິລາຕາສີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ‘‘ອິມິນາ ນາມ ກາຣເຓນາ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ຕ຺ວໍ ເອຕ຺ຕກໍ ກາລໍ ກສ຺ມາ ມຍ຺ຫໍ ນາຈິກ຺ຂິ, ອຫເມຕ຺ຖ ກາຕພ຺ພໍ ຊານິສ຺ສາມີ’’ຕິ ຕໍ ສມສ຺ສາເສຕ຺ວາ ສຸທ຺ຘຜລິກປາສາເຓນ ຄຸຫໍ ກຕ຺ວາ ອາຫຣິຕ຺ວາ ‘‘ອມ຺ມ, ຕ຺ວໍ ອິມໍ ຄຸຫໍ ປວິສິຕ຺ວາ ນິປຊ຺ຊິຕ຺ວາ ອາຄຕາຄຕານໍ ຜຣຸສາຫິ ວາຈາຫິ ສນ຺ຕຊ຺ເຊຍ຺ຍາສີ’’ຕິ ອາຫ຿ ສາ ຄຸຫໍ ປວິສິຕ຺ວາ ນິປຊ຺ຊິ຿ ອເຖໂກ ພິລ຺ອາໂຣ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ເທຫີ, ອຊ຺ຊ ເມ ມໍສ’’ນ຺ຕິ ອາຫ຿ ອຖ ນໍ ມູສິກາ ‘‘ອເຣ, ທຸຏ຺ຖພິລ຺ອາຣ, ກີ ເຕ ອຫໍ ມໍສຫາຣິກາ, ອຕ຺ຕໂນ ປຸຕ຺ຕານໍ ມໍສໍ ຂາທາ’’ຕິ ຕຊ຺ເຊສິ຿ ພິລ຺ອາໂຣ ຜລິກຄຸຫາຍ ນິປນ຺ນກາວໍ ອຊານນ຺ໂຕ ໂກຘວເສນ ມູສິກໍ ຄຓ຺ຫິສ຺ສາມີ’’ຕິ ສຫສາວ ປກ຺ຂນ຺ທິຕ຺ວາ ຫທເຍນ ຜລິກຄຸຫາຍໍ ປຫຣິ຿ ຕາວເທວສ຺ສ ຫທຍໍ ກິຊ຺ຊິ, ອກ຺ຂີນິ ນິກ຺ຂມນາ ກາຣປ຺ປຕ຺ຕານິ ຊາຕານິ຿ ໂສ ຕຕ຺ເຖວ ຊີວິຕກ຺ຂຍໍ ປຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ປຏິຈ຺ຉນ຺ນຏ຺ຖາເນ ປຕິ຿ ເອເຕນູປາເຍນ ອປໂຣປີ ອປໂຣ ປີຕິ ຈຕ຺ຕາໂຣປີ ຊນາ ຊີວິຕກ຺ຂຍໍ ປາປຸຓິສຸ຿ ຕໂຕ ປຏ຺ຖາຍ ມູສິກາ ນິພ຺ກຍາ ຫຸຕ຺ວາ ໂພທິສຕ຺ຕສ຺ສ ເທວສິກໍ ທ຺ເວ ຕໂຍ ກ ຫາປເຓ ເທຕິ຿ ເອວໍ ອນຸກ຺ກເມນ ສພ຺ພມ຺ປີ ຘນໍ ໂພທິສຕ຺ຕສ຺ເສວ ອທາສິ຿ ເຕ ອຸໂກປີ ຍາວຊີວໍ ເມຕ຺ຕີ ອກິນ຺ທິຕ຺ວາ ຍຖາກມ຺ມໍ ຄຕາ຿

ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ອຕີຕໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ອກິສມ຺ພຸທ຺ໂຘ ຫຸຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໗໗຿

‘‘ຍຕ຺ເຖໂກ ລກເຕ ພພ຺ພຸ, ທຸຕິໂຍ ຕຕ຺ຖ ຊາຍຕິ;

ຕຕິໂຍ ຈ ຈຕຸຕ຺ໂຖ ຈ, ອິທໍ ເຕ ພພ຺ພຸກາ ພິລ’’ນ຺ຕິ຿

ຕຕ຺ຖ ຍຕ຺ຖາຕິ ຍສ຺ມິ ຖາເນຯ ພພ຺ພູຕິ ພິລຸອາໂຣຯ ທຸຕິໂຍ ຕຕ຺ຖ ຊາຍຕິຕິ ຍຕ຺ຖ ເອໂກ ມູສິກໍ ວາ ມໍສໍ ວາ ລກຕິ, ທຸຕິໂຍປີ ຕຕ຺ຖ ພິລຸອາໂຣ ຊາຍຕິ ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊຕິ, ຕຖາ ຕຕິໂຍ ຈ ຈຕຸຕ຺ໂຖ ຈຯ ເອວໍ ເຕ ຕທາ ຈຕ຺ຕາໂຣ ພິລຸອາຣາ ອເຫສຸໍຯ ທຸຕ຺ວາ ຈ ປນ ທິວເສ ທິວເສ ມໍສໍ ຂາທນ຺ຕາ ເຕ ພພ຺ພຸກາ ອິທໍ ຜລິກມຍໍ ພິລໍ ອຸເຣນ ປ຺ຫຣິຕ຺ວາ ສພ຺ເພປິ ຊີວິຕກ຺ຂຍໍ ປຕ຺ຕາຕິຯ

ເອວໍ ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ຆມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຘາເນສິ – “ຕທາ ຈຕ຺ຕາໂຣ ພິລຸອາຣາ ຈຕ຺ຕາໂຣ ກິກ຺ຂູ ອເຫສຸໍ, ມູສິກາ ກາຕມາຕາ, ປາສາຕໂກຍ຺ຍກມ຺ມິກາໂຣ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິ”ນ຺ຕິຯ

ພພ຺ພຸຊາຕກວຕ຺ຕນາ ສຕ຺ຕມາຯ

[໑໓໘] ໘ຯ ໂຄຘາຊາຕກວຕ຺ຕນາ

ກິໍ ເຕ ຊຍາທິ ທຸມ຺ເມຘາຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ເອກໍ ກຸຫກກິກ຺ຂຸໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິຯ ປຈ຺ຈຸປ຺ປນ຺ນວຕ຺ຖຸ ເຫຍ຺ຖາ ກຖິຕສທິສເມວຯ

ອຕີເຕ ປນ ພາຣາຕສິຍໍ ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ເຕ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ເຕ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ໂຄຘາໂຍນິຍໍ ປຏິສນ຺ຘີ ຄຕ຺ຫິຯ ຕທາ ເອໂກ ປຌ຺ ຈາກິຌ຺ໂຌ ອຸຄ຺ຄຕໂປ ຕາປໂສ ເອກໍ ປຈ຺ຈນ຺ຕຄາມໍ ນິສ຺ສາຍ ອຣຌ຺ຌາຍຕເນ ປຕ຺ຕສາລາຍໍ ວສຕິ, ຄາມວາສິໂນ ຕາປສໍ ສກ຺ກຈ຺ຈໍ ອຸປຍ຺ຖຫນ຺ຕິຯ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ຕສ຺ສ ຈງ຺ກມນໂກຍິຍໍ ເອກສ຺ມິ ວມ຺ມິເກ ວສຕິ, ວສນ຺ໂຕ ຈ ປນ ທິວເສ ທິວເສ ທ຺ເວ ຕໂຍ ວາເຣ ຕາປສໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ຆມ຺ມູປສໍຫິຕໍ ອຕ຺ຖູປສໍຫິຕຌ຺ຈ ວຈນໍ ສຸຕ຺ວາ ຕາປສໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ວສນຍ຺ຖານເມວ ຄຈ຺ສ ຕິຯ ອປຣກາເຄ ຕາປໂສ ຄາມວາສິໂນ ອາປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ປກ຺ກາມິຯ ປກ຺ກມນ຺ເຕ ຈ ປນ ຕສ຺ມິ ສີລວຕສມ຺ປນ຺ເນ ຕາປເສ ອຌ຺ໂຌ ກູຍຕາປໂສ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ຕສ຺ມິ ອສ຺ສມປເທ ວາສໍ ກປ຺ເປສິຯ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ “ອຍມ຺ປິ ສີລວາ”ຕິ ສລ຺ລກ຺ເຂຕ຺ວາ ປ຺ຣິມນເຍເນວ ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ອຄມາສິຯ

ອເຖກທິວສໍ ນິທາຆສມເຍ ອກາລເມເພ ວຸຍ຺ເຖ ວມ຺ມິເກຫີ ມກ຺ຂິກາ ນິກ຺ຂມິໍສຸ, ຕາສໍ ຂາທນຕ຺ຖໍ ໂຄຘາ ອາຫິຕ຺ຫິໍສຸຯ ຄາມວາສິໂນ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ມກ຺ຂິກາຂາທກາ ໂຄຘາ ຄເຫຕ຺ວາ ສິນິທ຺ຆສມ຺ກາຣສໍຍຸຕ຺ຕໍ ອມ຺ພິລານມ຺ພິລໍ ໂຄຘາມໍສໍ ສມ຺ປາເທຕ຺ວາ ຕາປສສ຺ສ ອທໍສຸຯ ຕາປໂສ ໂຄຘາມໍສໍ ຂາທິຕ຺ວາ ຣສຕຕ຺ຫາຍ ພທ຺ໂຘ “ອິທໍ ມໍສໍ ອຕິມຘຸຣໍ, ກິສ຺ສ ມໍສໍ ນາເມຕ”ນ຺ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ “ໂຄຘາມໍສ”ນ຺ຕິ ສຸຕ຺ວາ “ມມ ສນ຺ຕິກໍ ມຫາໂຄຘາ ອາຄຈ຺ຉຕິ, ຕໍ ມາເຣຕ຺ວາ ມໍສໍ ຂາທິສ຺ສາມິ”ຕິ ຈິນ຺ເຕສິຯ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ຈ ປນ ກາຊນຌ຺ຈ ສປ຺ປິໂລຕາທີນິ ຈ ອາຫຣາເປຕ຺ວາ ເອກມນ຺ເຕ ຖເປຕ຺ວາ ມຸຄ຺ຄຣມາທາຍ ກາສາເວນ ປຏິຈ຺ຉາເທຕ຺ວາ ປຕ຺ຕສາລາທ຺ວາເຣ ໂພຘິສຕ຺ຕສ຺ສ ອາຄມນໍ ໂອໂລກຍມາໂນ ອຸປສນ຺ຕູປສນ຺ໂຕ ວິຍ ທຸຕ຺ວາ ນິສີທິ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ສາຍນ຺ຫສມເຍ “ຕາປສສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ຄມິສ຺ສາມິ”ຕິ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ອຸປສງ຺ກມນ຺ໂຕວ ຕສ຺ສ ອິນ຺ທ຺ຣິຍວິປ຺ປກາຣໍ ທິສ຺ວາ ຈິນ຺ເຕສິ “ນາຍໍ ຕາປໂສ ອຌ຺ເຌສຸ ທິວເສສຸ ນິສີທນາກາເຣນ ນິສິນ຺ໂນ, ອຊ຺ເຊສ ມໍ ໂອໂລເກນ຺ໂຕປິ ທຸຍ຺ຖິນ຺ທ຺ຣິໂຍ ທຸຕ຺ວາ ໂອໂລເກຕິ, ປຣິຄ຺ຄຕ຺ຫິສ຺ສາມິ ນ”ນ຺ຕິຯ ໂສ ຕາປສສ຺ສ ເຫຍ຺ຖາວາເຕ ຖຕ຺ວາ ໂຄຘາມໍສຄນ຺ຘໍ ຆາຍິຕ຺ວາ “ອິມິນາ ກູຍຕາປເສນ ອຊ຺ຊ ໂຄຘາມໍສໍ ຂາທິຕໍ ກວິສ຺ສຕິ, ເຕເນສ ຣສຕຕ຺ຫາຍ ພທ຺ໂຘ ອຊ຺ຊ ມໍ ອຕ຺ຕໂນ ສນ຺ຕິກໍ ອຸປສງ຺ກມນ຺ຕໍ ມຸຄ຺ຄເຣນ ປ຺ຫຣິຕ຺ວາ ມໍສໍ ປຈິຕ຺ວາ ຂາທິຕຸ ກາໂມ ກວິສ຺ສຕິ”ຕິ ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ອນຸປຄນ຺ຕ຺ວາວ ປຏິກ຺ກມິຕ຺ວາ ວິຈຣຕິຯ

ຕາປໂສ ໂພຘິສຕ຺ຕສ຺ສ ອນາຄມນກາວໍ ຌຕ຺ວາ “ອິມິນາ ‘ອຍໍ ມໍ ປ຺ຫຣິຕຸກາໂມ’ຕິ ຌາຕໍ ກວິສ຺ສຕິ, ເຕນ ກາຣເຕນ ນາຄຈ຺ສ ຕິ, ອນາຄຈ຺ສນ຺ຕສ຺ສາປິສ຺ສ ກຸໂຕ ມຸຕ຺ຕີ”ຕິ ມຸຄ຺ຄຣໍ ນິຫຣິຕ຺ວາ ຂິປີຯ ໂສ ຕສ຺ສ ອຄ຺ຄນງ຺ຄຸຍ຺ຖເມວ ອາສາເທສິຯ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ເວເຄນ ວມ຺ມິກໍ ປວິສິຕ຺ວາ ອຌ຺ເຌນ ຉິທ຺ເທນ ສີສໍ ອຸກ຺ຂິປິຕ຺ວາ “ອມ຺ໂກ ກູຍຊຏິລ, ອຫໍ ຕວ ສນ຺ຕິກໍ ອຸປສງ຺ກມນ຺ໂຕ ‘ສີລວາ’ຕິ ສຌ຺ຌາຍ ອຸປສງ຺ກມິໍ, ອິທານິ ປນ ເຕ ມຍາ ກູຍກາໂວ ຌາໂຕ, ຕາທິສສ຺ສ ມຫາໂຈຣສ຺ສ ກິໍ ອິມິນາ ປພ຺ພຊ຺ຊາລິງ຺ເຄນາ”ຕິ ວຕ຺ວາ ຕໍ ຄຣຫນ຺ໂຕ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໓໘ຯ

‘‘ກິ ເຕ ຊຝາຫີ ທຸມ຺ເມຣ, ກິ ເຕ ອຊິນສາຝິຍາ;

ອພ຺ການ຺ຕຣໍ ເຕ ຄໜ໌, ພາຫີຣໍ ປະຣິມຊຊສີ’’ຕີ.

ຕຕ຺ຖ ກິ ເຕ ຊຝາຫີ ທຸມ຺ເມຣາຕິ ອມ຺ໂກ ທຸມ຺ເມຣ, ນິປ຺ປຸລ ເອຕາ ປ຺ພຊິເຕນ ຣາເຣຕພ຺ພາ ຊຝາ, ປ຺ພຊຊາຄຸຕາຣຫິຕສຸສ ກິ ເຕ ຕາຫິ ຊຝາຫິຕິ ອຕ຺ໂຖ. ກິ ເຕ ອຊິນສາຝິຍາຕິ ອຊິນສາຝິຍາ ອນຸຈຸຈວິກສຸສ ສ໌ວຣສຸສ ອກາວກາລໂຕ ປຝ຺ຖາຍ ກິ ເຕ ອ ຊິນສາຝິຍາ. ອພ຺ການ຺ຕຣໍ ເຕ ຄໜນ຺ຕິ ຕວ ອພ຺ການ຺ຕຣໍ ຫທຍໍ ຣາຄໂທສໂມຫຄໜເນນ ຄໜໍ ປະຝິຈຸຈນ຺ນໍ. ພາຫີຣໍ ປະຣິມຊຊສີ ຕິ ໂສ ຕ຺ວໍ ອພ຺ການ຺ຕເຣ ຄໜເນ ນ຺ຫານາທີຫີ ເຈວ ລິງຄຄໜເນນ ຈ ພາຫີຣໍ ປະຣິມຊຊສີ, ຕໍ ປະຣິມຊຊນ຺ໂຕ ກລຸຊິກປູຣິຕລາພຸ ວິຍ ວິສປູຣິຕຈາຝີ ວິຍ ອາສີວິສປູຣິຕວມ຺ມິໂກ ວິຍ ຄູຖປູຣິຕຈິຕ຺ຕຌໂຝ ວິຍ ຈ ພຫິມຝ຺ໂຖວ ໂຫສິ, ກິ ຕຍາ ໂຈເຣນ ອິຣ ວສນ຺ ເຕນ, ສີຆໍ ອິໂຕ ປລາຍາຫີ, ໂນ ເຈ ປລາຍສິ, ຄາມວາສີນໍ ເຕ ອາຈິກ຺ຂິຕ຺ວາ ນິຄ຺ຄໜໍ ກາຣາເປສ຺ສາມີຕິ.

ເອວໍ ໂພຣິສຕ຺ໂຕ ກູຝຕາປສໍ ຕຊ຺ເຊຕ຺ວາ ວມ຺ມິກເມວ ປາວິສິ, ກູຝຕາປໂສປີ ຕໂຕ ປກ຺ກາມິ.

ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ຣມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຣາເນສິ – ‘‘ຕທາ ກູຝຕາປໂສ ອຍໍ ກຸຫໂກ ອໂຫສິ, ປຸຣິໂມ ສີລວນ຺ຕຕາປໂສ ສາຣິປຸຕ຺ໂຕ, ໂຄຣາປຕ຺ຫີໂຕ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິ’’ນ຺ຕິ.

ໂຄຣາຊາຕກວຕ຺ຕນາ ອຝ຺ຖມາ.

[໑໓໙] ໙. ອຸກໂຕກຝ຺ຖຊາຕກວຕ຺ຕນາ

ອກ຺ຂີ ກິນ຺ນາ ປໂຝ ນຝ຺ໂຖຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເວລຸອຸວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ເທວທຕ຺ຕໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິ. ຕທາ ກິຣ ຣມ຺ມສກາຍໍ ກິກ຺ຂູ ກຖໍ ສມຸຝ຺ຖາເປສຸໍ ‘‘ອາວຸໂສ, ເສຍ຺ຍຖາປີ ນາມ ຉວາລາຕໍ ອຸກໂຕປທິຕ຺ຕໍ ມຊ຺ເຊ ຄູຖຄຕໍ ເນວາຣລ຺ເລ ກຝ຺ຖຕ຺ຖໍ ຜຣຕິ, ນ ຄາ ເມ ກຝ຺ຖຕ຺ຖໍ ຜຣຕິ, ເອວເມວ ເທວທຕ຺ໂຕ ເອວຣູເປ ນິຍ຺ຍານິກສາສເນ ປ຺ພຊິຕ຺ວາ ອຸກໂຕ ກຝ຺ໂຖ ອຸກໂຕ ປະຣິພາຫີໂຣ ຊາ ໂຕ, ຄິຫິປະຣິໂກຄາ ຈ ປະຣິຫີໂນ, ສາມຝ຺ຝຕ຺ຖຝ຺ຈ ນ ປະຣິປູເຣຕີ’’ຕີ. ສຕ຺ຖາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ກາຍ ນຸຕ຺ຖ, ກິກ຺ຂເວ, ເອຕຣຫິ ກຖາຍ ສນ຺ນິສິນ຺ນາ’’ຕິ ປຸຈ຺ຈິຕ຺ວາ ‘‘ອິມາຍ ນາມາ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ນ, ກິກ຺ຂເວ, ເທວທຕ຺ໂຕ ອິທາເນວ ອຸກໂຕ ກຝ຺ໂຖ ໂຫຕິ, ອຕີ ເຕປີ ອຸກໂຕ ກຝ຺ໂຖ ອໂຫສິເຍວາ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣິ.

ອຕີເຕ ພາຣາຕສີຍໍ ພຸຣຫ຺ມທຕ຺ເຕ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ເຕ ໂພຣິສຕ຺ໂຕ ຣຸກ຺ຂເທວຕາ ຫຸຕ຺ວາ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ. ຕທາ ເອກສ຺ມິ ຄາມເກ ພາ ລຸອິສິກາ ວສນ຺ຕິ. ອເຖໂກ ພາລຸອິສິໂກ ພລຸອິສໍ ອາທາຍ ທໜເຣນ ປຸຕ຺ເຕນ ສທ຺ຣີ ຍສ຺ມິ ໂສພ຺ເກ ປກຕິຍາປີ ພາລຸອິສິກາ ມຈ຺ເຈ ຄຕ຺ໜນ຺ຕິ, ຕຕ຺ຖ ຄນ຺ຕ຺ວາ ພລຸອິສໍ ຂິປີ. ພລຸອິໂສ ອຸທກປະຝິຈຸຈນ຺ເນ ເອກສ຺ມິ ຂາຕຸເກ ລຄ຺ຄິ. ພາລຸອິສິໂກ ຕໍ ອາກຫ຺ຌິຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ໂຕ ຈິນ຺ເຕສິ ‘‘ອຍໍ ພລຸອິໂສ ມຫາມຈ຺ເຈ ລຄ຺ໂຄ ກວິສ຺ສຕິ, ປຸຕ຺ຕກໍ ມາຕຸ ສນ຺ຕິກໍ ເປເສຕ຺ວາ ປະຝິວິສ຺ສເກຫິ ສທ຺ຣີ ກລຫໍ ກາຣາເປມິ, ເອວໍ ອິໂຕ ນ ໂກຈິ ໂກຝ຺ຖາສໍ ປຈ຺ຈາສີສິສ຺ສຕີ’’ຕີ. ໂສ ປຸຕ຺ຕໍ ອາຫ ‘‘ຄຈ຺ຉ, ຕາຕ, ອມ຺ເຫຫີ ມຫາມຈ຺ຉສ຺ສ ລທ຺ຣການໍ ມາຕຸ ອາຈິກ຺ຂາຫີ, ‘ປະຝິວິສ຺ສເກຫິ ກິຣ ສທ຺ຣີ ກລຫໍ ກໂຣຫີ’ຕິ ວເທຫີ’’ຕີ. ໂສ ປຸຕ຺ຕໍ ເປເສຕ຺ວາ ພລຸອິສໍ ອາກ ຫ຺ຌິຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ໂຕ ຣຊ຺ຊຸຈ຺ເຉທນກເຍນ ອຸຕ຺ຕຣີສາຝກໍ ຖເລ ຖເປຕ຺ວາ ອຸທກໍ ໂອຕຣິຕ຺ວາ ມຈ຺ຉໂລເກນ ມຈ຺ຉໍ ອຸປຣາເຣນ຺ໂຕ ຂາຕຸເກຫິ ປໜຣິຕ຺ວາ ທ຺ເວປີ ອກ຺ຂີນິ ກິນ຺ທິ. ຖເລ ຖປິຕສາຝກໍປິສ຺ສ ໂຈໂຣ ຫຣິ. ໂສ ເວທນາປ຺ປຕ຺ໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ຫຕ຺ເຖນ ອກ຺ ຂີນີ ອຸປ຺ປີລຸອຍມາໂນ ຄເຫຕ຺ວາ ອຸທກາ ອຸຕ຺ຕຣິຕ຺ວາ ກມ຺ປມາໂນ ສາຝກໍ ປະຣິເຍສຕີ.

ສາປິສ຺ສ ກຣິຍາ ‘‘ກລຫໍ ກຕ຺ວາ ກສ຺ສຈິ ອປຈ຺ຈາສີສນການໍ ກຣິສ຺ສາມີ’’ຕິ ເອກສ຺ມິເຍວ ກຕ຺ເຕ ຕາລປຕ຺ຕໍ ປີລຸອນ຺ຣິຕ຺ວາ ເອ ກໍ ອກ຺ຂີ ອຸກ຺ຂລິມສິຍາ ອຝ຺ເຊຕ຺ວາ ກຸກ຺ກຸຣໍ ອງເກນາທາຍ ປະຝິວິສ຺ສກຆຣໍ ອຄມາສີ. ອຖ ນໍ ເອກາ ສຫາຍິກາ ເອວມາຫ ‘‘ເອກສ຺ມິເຍວ ເຕ ກຕ຺ເຕ ຕາລປຕ຺ຕໍ ປີລຸອນ຺ຣິຕໍ, ເອກໍ ອກ຺ຂີ ອຝ຺ຊິຕໍ, ປີຍປຸຕ຺ຕໍ ວິຍ ກຸກ຺ກຸຣໍ ອງເກນາທາຍ ຆຣໂຕ ຆຣໍ ຄຈ຺ຉສິ, ກິ ອຸມ຺ມຕ຺ຕິກາສິ ຊາຕາ’’ຕີ. ‘‘ນາຫໍ ອຸມ຺ມຕ຺ຕິກາ, ຕ຺ວໍ ປນ ມໍ ອກາຣເຕນ ອກ຺ໂກສສິ ປະຣິກາສສິ, ອິທານິ ຕໍ ຄາມ ໂກຊກສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອຝ຺ຖ ກຫາປເຕ ທຕ຺ຑາເປສ຺ສາມີ’’ຕິ ເອວໍ ກລຫໍ ກຕ຺ວາ ອຸໂກປີ ຄາມໂກຊກສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ອຄມໍ ສຸ. ກລເຫ ວິໂສຣິຍມາເນ ຕສ຺ສາເຍວ ມຕ຺ຖເກ ທຕ຺ໂຑ ປຕີ. ອຖ ນໍ ພນ຺ຣິຕ຺ວາ ‘‘ທຕ຺ຑໍ ເທຫີ’’ຕິ ໂປ໌ເຖຕຸໍ ອາຣກິສຸ.

ຣຸກ຺ຂເທວຕາ ຄາເມ ຕສ຺ສາ ອິມໍ ປວຕ຺ຕິ, ອຣຄ຺ເຄ ຈສ຺ສາ ປ຺ຕິໂນ ຕໍ ພ຺ຍສນໍ ທິສ຺ວາ ຂນ຺ຆນ຺ຕເຣ ຖິຕາ ‘‘ໂກ ປຸຣິສ, ຕຸຍ຺ຫໍ ອຸທເກປິ ກມ຺ມນ຺ໂຕ ປທຸຍ຺ໂຖ ຖເລປິ, ອຸກ຺ໂຕກຍ຺ໂຖ ຊາໂຕ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໓໙.

‘‘ອກ຺ຂີ ກິນ຺ນາ ປໂຜ ນຍ຺ໂຖ, ສຂິເຄເທ ຈ ກຕ຺ໜນໍ;

ອຸກ຺ໂຕ ປທຸຍ຺ຖາ ກມ຺ມນ຺ຕາ, ອຸທກມ຺ຫິ ຖລມ຺ຫິ ຈາ’’ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ສຂິເຄເທ ຈ ກຕ຺ໜນນ຺ຕິ ສຂີ ນາມ ສຫາຍິກາ, ຕສ຺ສາ ຈ ເຄເທ ຕວ ກຣິຍາຍ ກຕ຺ໜນໍ ກຕໍ, ກຕ຺ໜນໍ ກຕ຺ວາ ພນ຺ຜິຕ຺ວາ ໂປ໌ເຖຕ຺ວາ ທຕ຺ໜໍ ທາປິຍຕິ. ອຸກ຺ໂຕ ປທຸຍ຺ຖາ ກມ຺ມນ຺ຕາຕິ ເອວໍ ຕວ ທ຺ວິສຸປິ ຖາເນສຸ ກມ຺ມນ຺ຕາ ປທຸຍ຺ຖາເຍວ ກິນ຺ນາ ເຍວ. ກຕເຣສຸ ທ຺ວິສຸ? ອຸທກມ຺ຫິ ຖລມ຺ຫິ ຈາຕິ, ອກ຺ຂິເກເທນ ປຜນາເສນ ຈ ອຸທເກ ກມ຺ມນ຺ຕາ ປທຸຍ຺ຖາ, ສຂິເຄເທ ກຕ຺ໜເນນ ຖເລ ກມ຺ມນ຺ຕາ ປທຸຍ຺ຖາຕິ.

ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ຆມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຆາເນສິ ‘‘ຕທາ ພາລຸອິສິໂກ ເທວທຕ຺ໂຕ ອໂຫສິ, ຣຸກ຺ຂເທວຕາ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສີ’’ນ຺ຕິ.

ອຸກ຺ໂຕກຍ຺ຖຊາຕກວຕ຺ຕນາ ນວມາ.

[໑໘໐] ໑໐. ກາກຊາຕກວຕ຺ຕນາ

ນິຈ຺ຈໍ ອຸພ຺ພິຄ຺ຄຫທຍາຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ຌາຕຕ຺ຖຈຣິຍໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິ. ປຈ຺ຈຸປ຺ປນ຺ນວຕ຺ຖຸ ທ຺ວາທສກນິປາເຕ ກທ຺ທສາລຊາຕເກ (ຊາ. ໑.໑໘.໑໓ ອາທໂຍ) ອາວິ ກວິສ຺ສຕິ.

ອຕີເຕ ພາຣາຕສິຍໍ ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ເຕ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ເຕ ໂພຜິສຕ຺ໂຕ ກາກໂຍນິຍໍ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ. ອເຖກທິວສໍ ຣຄ຺ໂຍ ປຸໂຣຫິໂຕ ພ ຫິນຄເຣ ນທີຍໍ ນ຺ຫາຍິຕ຺ວາ ຄນ຺ເຜ ວິລິມ຺ປິຕ຺ວາ ມາລໍ ປີລຸອນ຺ຜິຕ຺ວາ ວຣວຕ຺ຖນິວຕ຺ໂຖ ນຄຣໍ ປາວິສິ. ນຄຣທ຺ວາຣໂຕຣເຕ ທ຺ເວ ກາກາ ນິສິນ຺ນາ ໂຫນ຺ຕິ. ເຕສຸ ເອໂກ ເອກໍ ອາຫ – ‘‘ສມ຺ມ, ອຫໍ ອິມສ຺ສ ພ຺ຣາຫ຺ມຕສ຺ສ ມຕ຺ຖເກ ສຣີຣວລຸອຄ຺ຊໍ ປາເຕສ຺ສາມີ’’ຕິ. ອິຕໂຣ ‘‘ມາ ເຕ ເອຕໍ ຣຸຈ຺ຈິ, ອຍໍ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຕ ອິສ຺ສໂຣ, ອິສ຺ສຣຊເນນ ຈ ສທ຺ຜິ ເວຣໍ ນາມ ປາປກໍ. ອຍຄ຺ຫິ ກຸທ຺ໂຜ ສພ຺ເພປິ ກາເກ ວິນາເສຍ຺ຍາ’’ຕິ. ‘‘ນ ສກ຺ກາ ມຍາ ນ ກາຕຸ’’ນ຺ຕິ. ‘‘ເຕນ ຫິ ປຄ຺ຌາຍິສ຺ສສີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອິຕໂຣ ກາໂກ ປລາຍິ. ໂສ ໂຕຣຕສ຺ສ ເຫຍ຺ຖາກາຄໍ ສມ຺ປຕ຺ເຕ ພ຺ຣາຫ຺ມເຕ ໂອລມ຺ພກໍ ຈາເລນ຺ໂຕ ວິຍ ຕສ຺ສ ມຕ຺ຖເກ ວຈ຺ຈໍ ປາເຕສິ. ພ຺ຣາຫ຺ມໂຕ ກຸຊ຺ຜິຕ຺ວາ ກາເກສຸ ເວຣໍ ພນ຺ຜິ.

ຕສ຺ມິ ກາເລ ເອກາ ກຕິຍາ ວີທິໂກຍ຺ຜິກທາສີ ວີທີ ເຄຫທ຺ວາເຣ ອາຕເປ ປຕ຺ຖຣິຕ຺ວາ ຣກ຺ຂນ຺ຕີ ນິສິນ຺ນາວ ນິທ຺ທໍ ໂອກ຺ກມິ. ຕສ຺ສາ ປມາທໍ ຌຕ຺ວາ ເອໂກ ທີຆໂລມໂກ ເອລຸອໂກ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ວີທີ ຂາທິ, ສາ ປພ຺ຊຊິຕ຺ວາ ຕໍ ທິສ຺ວາ ປລາເປສິ. ເອລຸອໂກ ທຸຕິຍມ຺ປິ, ຕຕິຍມ຺ປີ ຕສ຺ສາ ຕເຖວ ນິທ຺ທາຍນກາເລ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ວີທີ ຂາທິ. ສາປິ ຕໍ ຕິກ຺ຂຕ຺ຕຸໍ ປລາເປຕ຺ວາ ຈິນ຺ເຕສິ ‘‘ອຍໍ ປຸນປ຺ປຸນໍ ຂາທນ຺ໂຕ ອຸປ຺ຑຸໍຌວີທີ ຂາທິສ຺ສຕິ, ພຫຸ ເມ ເຊໂທ ກວິສ຺ສຕິ, ອິທານິສ຺ສ ປຸນ ອນາຄມນກາຣຕໍ ກຣິສ຺ສາມີ’’ຕິ. ສາ ອລາຕໍ ຄເທຕ຺ວາ ນິທ຺ທາຍມານາ ວິຍ ນິສີທິຕ຺ວາ ວີທິຂາທນຕ຺ຖາຍ ເອລຸອເກ ສມ຺ປຕ຺ເຕ ອຸຍ຺ຖາຍ ອລາເຕນ ເອລຸອກໍ ປຫຣິ, ໂລມານິ ອຄ຺ຄີ ຄຕ຺ຫີສຸ. ໂສ ສຣີເຣ ຊາຍນ຺ເຕ ‘‘ອຄ຺ຄີ ນິພ຺ພາເປສ຺ສາມີ’’ຕິ ເວເຄນ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຫຕ຺ຖິສາລາຍ ສມີເປ ເອກິສ຺ສາ ຕິຕກຸຍິຍາ ສຣີຣໍ ຆໍສິ, ສາ ປຊ຺ຊລິ. ຕໂຕ ອຸຍ຺ຖິຕາ ຊາລາ ຫຕ຺ຖິສາລໍ ຄຕ຺ຫີ. ຫຕ຺ຖິສາລາສຸ ຊາຍນ຺ຕີສຸ ຫຕ຺ຖີປີຍ຺ຖານິ ຊາຍີສຸ, ພຫູ ຫຕ຺ຖີ ວຕິຕສຣີຣາ ອເຫສຸໍ. ເວຊ຺ຊາ ຫຕ຺ຖີ ອໂຣເຄ ກາຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ຕາ ຣຄ຺ໂຍ ອາໂຣເຈສຸໍ. ຣາຊາ ປຸໂຣຫິຕໍ ອາຫ ‘‘ອາຈຣິຍ, ຫຕ຺ຖິເວຊ຺ຊາ ຫຕ຺ຖີ ຕິກິຈ຺ຊິຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກນ຺ຕິ, ອປິ ກິຄ຺ຈິ ເກສຊ຺ຊໍ ຊານາສີ’’ຕິ. ‘‘ຊານາມິ, ມຫາຣາຊາ’’ຕິ. ‘‘ກິໍ ລທ຺ຜຸໍ ວຍ຺ຜຕີ’’ຕິ? ‘‘ກາກວສາ, ມຫາຣາຊາ’’ຕິ. ຣາຊາ ‘‘ເຕນ ຫິ ກາເກ ມາເຣຕ຺ວາ ວສໍ ອາຫຣຖາ’’ຕິ ອາຫ. ຕໂຕ ປຍ຺ຖາຍ

ກາເກ ມາເຣຕຸວາ ວສໍ ອລກິຕຸວາ ຕຕຸຖ ຕຕຸເຖວ ຣາສີ ກໂຣນຸຕິ, ກາການໍ ມຫາກາຍໍ ອຸປຸປ໌ຊຊີ។

ຕທາ ໂພຣິສຕຸໂຕ ອສີຕິກາກສຫສຸສປຣິວາໂຣ ມຫາສຸສາເນ ວສຕິ។ ອເຖໂກ ກາໂກ ຄນຸຕຸວາ ກາການໍ ອຸປຸປ໌ນຸນກາຍໍ ໂພຣິສຕຸຕສຸສ ອາໂຣເຈສີ។ ໂສ ຈິນຸເຕສີ "ຖເປ໌ຕຸວາ ມໍ ອຄຸໂຄ ມຍຸຫໍ ລາຕການໍ ອຸປຸປ໌ນຸນກາຍໍ ຫຣິຕຸໍ ສມຕຸໂຖ ນາມ ນຕຸຖິ, ຫຣິສຸສາມີ ນ"ນຸຕິ ທສ ປາຣມິໂຍ ອາວຊຸເຊຕຸວາ ເມຕຸຕາປາຣມີ ປຸເຣຈາຣິກໍ ກຕຸວາ ເອກເວເຄນ ປກຸຂນຸທິຕຸວາ ວິວຜມຫາວາຕປາເນນ ປວິສິຕຸວາ ຣຄຸໂຄ ອາສນສຸສ ເຫຜຸຖາ ປາວິສີ។ ອຖ ນໍ ເອໂກ ມນຸສຸໂສ ຄຫິຕຸກາໂມ ອໂຫສີ។ ຣາຊາ "ສຣຕໍ ປວິຜຸໂຖ, ມາ ຄຕຸຫີ"ຕິ ວາເຣສີ។ ມຫາສຕຸໂຕ ໂຖກໍ ວິສຸສມິຕຸວາ ເມຕຸຕາປາຣມີ ອາວຊຸເຊຕຸວາ ເຫຜຸຖາສນາ ນິກຸຂມິຕຸວາ ຣາຊານໍ ອາຫ – "ມຫາຣາຊ, ຣຄຸຄາ ນາມ ຉນຸທາທິວເສນ ອຄນຸຕຸວາ ຣຊຊໍ ກາເຣຕຸໍ ວຜຸຜຕິ។ ຍໍ ຍໍ ກມຸມໍ ກຕຸຕພຸພໍ ໂຫຕິ, ສພຸພໍ ນິສມຸມ ອຸປ໌ຄາເຣຕຸວາ ກາຕຸໍ ວຜຸຜຕິ។ ຍຄຸຈ ກຍິຣມານໍ ນິປຸຜຊຊຕິ, ຕເທວ ກາຕຸໍ ວຜຸຜຕິ, ນ ອິຕຣໍ។ ສເຈ ຫິ ຣາຊາໂນ ຍໍ ກຍິຣມານໍ ນ ນິປຸຜຊຊຕິ, ຕໍ ກໂຣນຸຕິ, ມຫາຊນສຸສ ມຣຕາກຍປຣິໂຍສານໍ ມຫາກາຍໍ ອຸປຸປ໌ຊຊຕິ ។ ປຸໂຣທິໂຕ ເວຣວສິໂກ ຫຸຕຸວາ ມຸສາວາທໍ ອກາສິ, ກາການໍ ວສາ ນາມ ນຕຸຖີ"ຕິ។ ຕໍ ສຸຕຸວາ ຣາຊາ ປສນຸນຈິຕຸໂຕ ໂພຣິສຕຸຕສຸສ ກຄຸຈນກາທຸທປີຖໍ ທາເປຕຸວາ ຕຕຸຖ ນິສິນຸນສຸສ ປກຸຂນຸຕຣານິ ສຕປາກສຫສຸສປາກເຕເລຫີ ມກຸຂາເປຕຸວາ ກຄຸຈນຕຜຸເກ ຣາຊາຣຫໍ ສຸໂກຊນໍ ໂກຊາເປຕຸວາ ປານີຍໍ ປາເຍຕຸວາ ສຸຫິຕໍ ວິຄຕທຣຖໍ ມຫາສຕຸຕໍ ເອຕທໂວຈ "ປຕຸທິຕ, ຕຸວໍ 'ກາການໍ ວສາ ນາມ ນຕຸຖີ'ຕິ ວເທສີ, ເກນ ກາຣເຄນ ເນສໍ ວສາ ນ ໂຫຕີ"ຕິ ໂພຣິສຕຸໂຕ "ອິມິນາ ຈ ອິມິນາ ຈ ກາຣເຄນາ"ຕິ ສກລນິເວສນໍ ເອກຣວໍ ກຕຸວາ ຘມຸມໍ ເທເສນຸໂຕ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໔໐។

"ນິຈຸຈໍ ອຸພຸພິຄຸຄຫທຍາ, ສພຸພໂລກວິເຫສກາ;

ຕສຸມາ ເນສໍ ວສາ ນຕຸຖິ, ກາການມຸຫາກ ລາຕິນ"ນຸຕິ។

ຕຕຣາຍໍ ສງເຂປຕຸໂຖ – ມຫາຣາຊ, ກາກາ ນາມ ນິຈຸຈໍ ອຸພຸພິຄຸຄມານສາ ກຍປຸປ໌ຕຕາວ ວິຫຣນຸຕິ, ສພຸພໂລກສຸສ ຈ ວິເຫສກາ, ຂຕຸຕິຍາທໂຍ ມນຸສຸເສປີ ອິຕຸຖີປຸຣິເສປີ ກຸມາຣກຸມາຣິກາທໂຍປີ ວິເຫເຖນຸຕາ ກິລເມນຸຕາວ ວິຈຣນຸຕິ, ຕສຸມາ ອິເມຫິ ທຸວີຫີ ກາຣເຕຫິ ເນສໍອມຸຫາກໍ ລາຕີນໍ ກາການໍ ວສາ ນາມ ນຕຸຖີ។ ອຕີເຕປີ ນ ກູຕປຸພຸພາ, ອນາຄເຕປີ ນ ກວິສຸສຕີຕິ។

ເອວໍ ມຫາສຕຸໂຕ ອິມໍ ກາຣຕໍ ອຸຕຸຕານໍ ກຕຸວາ "ມຫາຣາຊ, ຣຄຸຄາ ນາມ ອນິສມຸມ ອນຸປ໌ຄາເຣຕຸວາ ກມຸມໍ ນ ກຕຸຕພຸພ"ນຸຕິ ຣາຊານໍ ໂພເຘສີ។ ຣາຊາ ຕຸສຸສິຕຸວາ ໂພຣິສຕຸຕໍ ຣຊເຊນ ປູເຊສີ។ ໂພຣິສຕຸໂຕ ຣຊຊໍ ຣຄຸໂຄເຍວ ປຜິທຕຸວາ ຣາຊານໍ ປຄຸຈສຸ ສີເລສຸ ປຕິຜຸຖາເປຕຸວາ ສພຸພສຕຸຕານໍ ອກຍໍ ຍາຈີ។ ຣາຊາ ຕສຸສ ຘມຸມເທສນໍ ສຸຕຸວາ ສພຸພສຕຸຕານໍ ອກຍໍ ທຕຸວາ ກາການໍ ນິພທຸຘທານໍ ປຜຸຖເປສີ។ ທິວເສ ທິວເສ ຕຕຸຫຸລມຸພຕສຸສ ກຕຸຕໍ ປຈິຕຸວາ ນານຄຸຄຣເສຫີ ໂອມທຸທິຕຸວາ ກາການໍ ທີຍຕິ, ມຫາສຕຸຕສຸສ ປນ ຣາຊໂກຊນເມວ ທີຍິຕຸຖ។

ສຕຸຖາ ອິມໍ ຘມຸມເທສນໍ ອາຫຣິຕຸວາ ຊາຕກໍ ສໂມຘາເນສິ – "ຕທາ ພາຣາຕສີຣາຊາ ອານນຸໂທ ອໂຫສິ, ກາກຣາຊາ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສີ"ນຸຕິ។

ກາກຊາຕກວຕຸຕນາ ທສມາ។

ອສມຸປທານວຄຸໂຄ ຈຸທຸທສໂມ។

ຕສຸສຸທຸທານໍ –

ອສມຸປທານກິຣຸກໍ, ຜຕາສນຊານໂສຜໍ;

ຈນ຺ທາກໍ ສຸວຕ຺ຕຫໍສໍ, ພພ຺ພຸໂຄສຸກໂຕກຍ຺ຄໍ;

ກາກຣາຊາຕິ ເຕ ທສາຕິຯ

໑໕ຯ ກກຕ຺ຍກວຄ຺ໂຄ

[໑໔໑] ໑ຯ ໂຄສາຊາຕກວຕ຺ຕນາ

ນປາປຊນສໍເສວີຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເວລຸວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ເອກໍ ວິປກ຺ຂເສວີ ກິກ຺ຂຸໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິຯ ປຈ຺ຈຸປ຺ປນ຺ນວຕ຺ຖຸ ມຫິລາອາ ມຸຂຊາຕເກ ກຖິຕສທິສເມວຯ

ອຕີເຕ ພາຣາຕສິຍໍ ພຸຣຫ຺ມທຕ຺ເຕ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ເຕ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ໂຄສາໂຍນິຍໍ ປຜິສນ຺ທິ ຄຕ຺ຫີຯ ໂສ ວຍປ຺ປຕ຺ໂຕ ນທີຕີເຣ ມ ຫາພິເລ ອເນກໂຄສາສຕປຣິວາໂຣ ວາສໍ ກປ຺ເປສິຯ ຕສ຺ສ ປຸຕ຺ໂຕ ໂຄສາປີລຸລໂກ ເອເກນ ກກຕ຺ຍເກນ ສທ຺ທິ ສນ຺ຖວໍ ກຕ຺ວາ ເຕນ ສທ຺ທິ ສມ຺ໂມທມາໂນ ວິຫຣນ຺ໂຕ "ກກຕ຺ຍກໍ ປຣິສ຺ສຊິສ຺ສາມີ"ຕິ ອວຕ຺ຖຣຕິຯ ຕສ຺ສ ເຕນ ສທ຺ທິ ວິສ຺ສາສໍ ໂຄສາຣາຊສ຺ສ ອາໂຣເຈສຸໍຯ ໂຄສາຣາຊາ ປຸຕ຺ຕໍ ປກ຺ໂກສາເປຕ຺ວາ "ຕາຕ, ຕ຺ວໍ ອຍ຺ຖາເນ ວິສ຺ສາສໍ ກໂຣສິ, ກກຕ຺ຍກາ ນາມ ນີຈຊາຕິກາ, ເຕຫິ ສທ຺ທິ ວິສ຺ສາໂສ ນ ກຕ຺ຕພ຺ໂພຯ ສເຈ ຕ຺ວໍ ເຕນ ສທ຺ທິ ວິສ຺ສາສໍ ກຣິສ຺ສສິ, ຕໍ ກກຕ຺ຍກໍ ນິສ຺ສາຍ ສພ຺ພມ຺ເປຕໍ ໂຄສາກຸລໍ ວິນາສໍ ປາປຸຕິສ຺ສຕິ, ອິໂຕ ປຍ຺ຖາຍ ເອເຕນ ສທ຺ທິ ວິສ຺ສາສໍ ມາ ອກາສີ"ຕິ ອາຫຯ ໂສ ກໂຣຕິເຍວຯ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ປຸນປ຺ປຸນໍ ກເຖນ຺ໂຕປິ ຕສ຺ສ ເຕນ ສທ຺ທິ ວິສ຺ສາສໍ ວາເຣຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ໂຕ "ອວສ຺ສໍ ອມ຺ຫາກໍ ເອຕໍ ກກຕ຺ຍກໍ ນິສ຺ສາຍ ກຍໍ ອຸປ຺ປຊ຺ຊິສ຺ສຕິ, ຕສ຺ມິ ອຸປ຺ປນ຺ເນ ປລາຍນມຄ຺ຄໍ ສມ຺ປາເທຕຸໍ ວຍ຺ຍຕີ"ຕິ ເອເກນ ປສ຺ເສນ ວາຕພິລໍ ກາຣາເປສິຯ

ປຸຕ຺ໂຕປິສ຺ສ ອນຸກ຺ກເມນ ມຫາສຣີໂຣ ອໂຫສິ, ກກຕ຺ຍໂກ ປນ ປຸຣິມປ຺ປມາໂຕເຍວຯ ອິຕໂຣ "ກກຕ຺ຍກໍ ປຣິສ຺ສຊິສ຺ສາມີ"ຕິ ອນ຺ຕຣນ຺ຕຣາ ອວຕ຺ຖຣຕິເຍວ, ກກຕ຺ຍກສ຺ສ ປພ຺ພຕກູເຜນ ອວຕ຺ຖຣຕກາໂລ ວິຍ ໂຫຕິຯ ໂສ ກິລມນ຺ໂຕ ຈິນ຺ເຕສິ "ສເຈ ອຍໍ ອຄ຺ຄານິ ກຕິປຍານິ ທິວສານິ ມໍ ເອວໍ ປຣິສ຺ສຊິສ຺ສຕິ, ຊີວິຕໍ ເມ ນຕ຺ຖິ, ເອເກນ ລຸທ຺ທເກນ ສທ຺ທິ ເອກໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ອິມໍ ໂຄສາກຸລໍ ວິນາເສສ຺ສາມີ"ຕິຯ ອເຖກທິວສໍ ນິທາຆສມເຍ ເມເຄ ວຸຍ຺ເຖ ວມ຺ມິກມກ຺ຂິກາ ອຸຍ຺ຖຫີສຸ, ຕໂຕ ຕໂຕ ໂຄສາ ນິກ຺ຂ ມິຕ຺ວາ ມກ຺ຂິກາໂຍ ຂາທນ຺ຕິຯ ເອໂກ ໂຄສາລຸທ຺ທໂກ ໂຄສາພິລໍ ກິນ຺ທນຕ຺ຖາຍ ກຸທ຺ທາລໍ ຄເຫຕ຺ວາ ສຸນເຂຫິ ສທ຺ທິ ອຣຄ຺ຄໍ ປາວິສິຯ ກກຕ຺ຍໂກ ຕໍ ທິສ຺ວາ "ອຊ຺ຊ ອຕ຺ຕໂນ ມໂນຣຖໍ ປູເຣສ຺ສາມີ"ຕິ ຕໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ອວິທູເຣ ນິປ຺ຊຊິຕ຺ວາ "ໂກ ປຸຣິສ , ກສ຺ມາ ອຣຄ຺ເຄ ວິຈຣສີ"ຕິ ປຸຈ຺ຉິຯ ໂສ "ໂຄສານໍ ອຕ຺ຖາຍາ"ຕິ ອາຫຯ "ອຫໍ ອເນກສຕານໍ ໂຄສານໍ ອາສຍໍ ຊານາມິ, ອຄ຺ຄິຄ຺ຈ ປລາລຄ຺ຈ ອາທາຍ ເອຫີ"ຕິ ຕໍ ຕຕ຺ຖ ເນຕ຺ວາ "ອິມສ຺ມິ ຖາເນ ປລາລໍ ປກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ອຄ຺ຄີ ທຕ຺ວາ ສູມໍ ກຕ຺ວາ ສມນ຺ຕາ ສຸນເຂ ຖເປຕ຺ວາ ສຍໍ ມຫາມຸຄ຺ຄຣໍ ຄເຫຕ຺ວາ ນິກ຺ຂນ຺ຕາ ນິກ຺ຂນ຺ຕາ ໂຄສາ ປຫຣິຕ຺ວາ ມາເຣຕ຺ວາ ຣາສີ ກຕ຺ວາ ຍາຫີ"ຕິ ເອວຄ຺ຈ ປນ ວຕ຺ວາ "ອຊ຺ຊ ປຈ຺ຈາມິຕ຺ຕສ຺ສ ປີຍ຺ຖີ ປສ຺ສິສ຺ສາມີ"ຕິ ເອກສ຺ມິ ຖາເນ ສີສໍ ອຸກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ນິປ຺ຊຊິຯ ລຸທ຺ທໂກປິ ປລາລສູມໍ ອ ກາສິ, ສູໂມ ພິລໍ ປາວິສິ, ໂຄສາ ສູມນ຺ຘາ ມຣຕກາຍຕຊ຺ຊິຕາ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ປລາຍິຕຸໍ ອາຣທ຺ຘາຯ ລຸທ຺ທໂກ ນິກ຺ຂນ຺ຕໍ ນິກ຺ຂນ຺ຕໍ ປຫຣິຕ຺ວາ ມາເຣສິ, ຕສ຺ສ ຫຕ຺ຖໂຕ ມຸຕ຺ຕາ ສຸນຂາ ຄຕ຺ຫີສຸຯ ໂຄສານໍ ມຫາວິນາໂສ ອຸປ຺ປຊ຺ຊິຯ

ໂພທິສຕ຺ໂຕ "ກກຕ຺ຍກໍ ນິສ຺ສາຍ ກຍໍ ອຸປ຺ປນ຺ນນ຺"ນ຺ຕິ ລຕ຺ວາ "ປາປປຸຣິສສໍສຄ຺ໂຄ ນາມ ນ ກຕ຺ຕພ຺ໂພ, ປາເປ ນິສ຺ສາຍ ຫິຕສຸຂໍ ນາມ ນຕ຺ຖິ, ເອກສ຺ສ ປາປກກຕ຺ຍກສ຺ສ ວເສນ ເອຕ຺ຕການໍ ໂຄສານໍ ວິນາໂສ ຊາໂຕ"ຕິ ວາຕພິເລນ ປລາຍນ຺ໂຕ ອິມໍ ຄາຖ ມາຫ –

໑໔໑ຯ

"ນ ປາປຊນສໍເສວີ, ອຈ຺ຈນ຺ຕສຸຂເມສຕິ;

ໂຄສາກຸລໍ ກກຕ຺ຍາວ, ກລີ ປາເປຕິ ອຕ຺ຕານ"ນ຺ຕິຯ

ຕຕ្ថາយំ ສງເຂປຕ្ថໂຖ – ປាປຊນສំເສວີ ປຸຄ្គໂລ ອຈ្ចນຸຕ្តສុខំ ເອການຸຕ្តសុខំ ນិຣນຸຕຣສុខំ ນາມ ນ ເອສຕິ ນ ວិນຸທតិ ນ ປដិលភតិ។ ຍຖາ ກຶ? ໂຄສາກុລំ ກາກຕຸຍາວ។ ຍຖາ ກາກຕຸຍກໂຕ ໂຄສາກុລំ ສុខំ ນ ລາຕິ, ເອວំ ປາປຊນສំເສວີ ປຸຄ្គໂລ ສុខំ ນ ລາຕິ។ ປາປຊນំ ປນ ເສວນ្តោ ເອການຸເຕເນວ ກລី ປາເປຕិ ອຕ្តານំ, ກລិ ວុຈ្ចຕិ ວិນາໂສ, ເອການຸເຕເນວ ປາປເສວី ອຕ្តານ ລຸຈ ອສ្សេ ຈ ອຕ្តນາ ສຫ្ឋី ວສນຸເຕ ວិນាສំ ປាເປຕិ។ ປាລຸອិយំ ປນ ''ຜລំ ປາເປຍຸຍາ''ຕិ ລិខນຸຕិ។ ຕំ ພុຍລុຊນំ ອដ្ឋកថາ ຍំ ນຕ្ថិ, ອត្ថោປិສ្ស ນ ຍុជ្ជតិ។ ຕສ្មា ຍຖາວុຕ្តເມວ ຄເຫຕព្វំ។

ສຕ្ថາ ອិមំ ສມ្មເທສນំ ອາຫຣិຕ្វា ຊាຕកំ ສໂມធានេសិ – ''ຕທា ກາກຕຸຍໂກ ເທວທຕ្តោ ອໂຫສិ, ໂພធិສຕ្តស្ស ປុត្តោ ອ ໂນວាທໂກ ໂຄສាປិលລໂກ ວិປក្ខເສວី ភិក្ខុ, ໂຄສາຣាជា ປន ອហមេວ ອໂហសិ''ນ្តិ។

ໂຄສាជាຕກວណ្ណនា ປឋមា។

[១៤៨] ៨។ សិងាលជាតកវណ្ណនា

ເອຕាលុທិເຕ ທុຣាຊានន្តិ ອិທំ ສត្ថា ເວລុວនេ ວិហរន្តោ ເທວທត្តស្ស ວធាយ ປរិសក្កນំ ອារព្ភ ກເថសិ។ ສມ្មសភាយលុហិ ភិក្ខូນំ ກថំ សុត្វា ສត្ថា ''ន, ភិក្ខវេ, ເທວທត្តោ ອិទាເນວ មយ្ហំ ວធាយ ປរិសក្កតិ, បុព្វេປិ ປរិសក្កិເຍວ, ន ຈ មំ មារេតុំ ອសក្ខិ, សយមេវ ປន កិលន្តោ''តិ វត្វា ອតីតំ ອាហរិ។

ອតីតេ ພារាណសិយំ ພຣហ្មទត្តេ រជ្ជំ ការេន្តេ ໂພធិສត្តោ សិងាលໂຍນិយំ និព្វត្តិត្វា សិងាលរាជា ហុត្វា សិង ាលគណបរិវុតោ សុសានវនេ វិហាសិ។ តេន សមយេន រាជគហេ ឧស្សវោ ອហោសិ, យេភុយ្យេន មនុស្សា សុរំ បិវន្តិ, សុរា ឆណោເຍວ កិរេសោ។ ອថេត្ថ សម្ពហុលា ធុត្តា ពហុំ សុរញ្ច មំសញ្ច ອាហរាបេត្វា មណ្ឌិតប្បសាធិតា គាយិត្វា គាយិត្វា សុរញ្ច បិវន្តិ, មំសញ្ច ខាទន្តិ។ តេសំ បឋមយាមាវសានេ មំសំ ខិយិ, សុរា ປន ពហុកាវ។ ອថេកោ ធុត្តោ ''មំសខណ្ឌំ ເທហី''តិ ອាហ។ ''មំសំ ខីណ''ន្តិ ຈ វុត្តេ ''មយិ ຖິតេ មំសក្ខយោ ນាម នត្ថី''តិ វត្វា ''ອាមកសុសានេ មតមនុស្សមំសំ ខាទនត្ថាយ ອាគតេ សិងាលេ មារេត្វា មំសំ ອាហរិស្សាមី''តិ មុគ្គរំ គហេត្វា និទ្ធមនមគ្គេន នគរា និក្ខមិត្វា សុសានំ គន្ត្វា មុគ្គរំ គហេត្វា មតកោ វិយ ឧត្តានោ និបជ្ជិ។ តស្មិំ ខណេ ໂພធិសត្តោ សិងាលគណបរិវុតោ តត្ថ គតោ តំ ທិស្វា ''នាយំ មតកោ''តិ ឈត្វាປិ ''សុដ្ឋុតរំ ឧបបរិក្ខិស្សាមី''តិ តស្ស ອធោវាតេន គន្ត្វា សរីរគន្ធំ ឃាយិត្វា តថោវស្ស ອមតកភាវំ ញត្វា ''លជ្ជាបេត្វា នំ ឧយ្យោជេស្សាមី''តិ គន្ត្វា មុគ្គរកោដិយំ ឌំសិត្វា ອាកឌ្ឍិ, ធុត្តោ មុគ្គរំ ន វិស្សជ្ជិ, ឧបសង្កមន្តម្បិ ន ឧលោកេន្តោ នំ គាលុហតរំ ອគ្គហេសិ។ ໂພធិសត្តោ បដិក្កមិត្វា ''ໂភ ປុរិស, សចេ ຕ្វំ មតកោ ភវេយ្យាសិ, ន មយិ មុគ្គរំ ອាកឌ្ឍន្តេ គាលុហតរំ គណ្ហេយ្យាសិ, ອិមិនា ការណេន តវ មតកភាវោ វា ອមតកភាវោ វា ទុជ្ជានោ''តិ វត្វា ອិមំ គាថមាហ –

១៤៨។

''ເອຕាលុທិ តេ ទុរាជានំ, យំ សេសិ មតសាយិកំ;

យស្ស តេ កឌ្ឍមានស្ស, ហត្ថា ທណ្ឌោ ន មុច្ចតី''តិ។

តត្ថ ເອຕាលុហិ តេ ទុរាជានន្តិ ເອຕំ ការណំ តវ ទុវិញ្ញេយ្យំ។ យំ សេសិ មតសាយិកន្តិ យេន ការណេន ត្វំ មតសាយិកំ សេសិ, មតកោ វិយ ហុត្វា សយសិ។ យស្ស តេ កឌ្ឍមានស្សាតិ យស្ស តវ ទណ្ឌកោដិយំ គហេត្វា កឌ្ឍិយមានស្ស ហត្ថតោ ទណ្ឌោ ន មុច្ចតិ, សោ ត្វំ តថោ មតកោ នាម ន ហោសីតិ។

ເອວំ វុត្តេ សោ ធុត្តោ ''ອយំ មម ອមតកភាវំ ជានាតី''តិ ឧដ្ឋាយ ទណ្ឌំ ខិបិ, ទណ្ឌោ វិរជ្ឈិ។ ធុត្តោ ''គច្ឆ, វិរទ្ធោសិ ទានិសិ មយា''តិ ອាហ។ ໂພធិសត្តោ និវត្តិត្វា ''ໂភ ປុរិស, មំ វិរជ្ឈន្តោປិ ត្វំ ອដ្ឋ មហានិរយេ សោឡស ຈ ឧស្សទនិរយេ ອវិរទ្ធោເຍວា''តិ វត្វា បក្កាមិ។ ធុត្តោ កិញ្ចិ ອលភិត្វា សុសានា និក្ខមិត្វា បរិខាយំ ន្ហាយិត្វា

ອາຄຕນຄຸເຄເນວ ນຄຣ ປາວິສີ។

ສຕຸຖາ ອິມໍ ຂມຸມເທສນໍ ອາຫຣິຕຸວາ ຊາຕກໍ ສໂມຂາເນສີ – ''ຕທາ ຂຸຕຸໂຕ ເທວທຕຸໂຕ ອໂຫສີ, ສີງຄາລຣາຊາ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສີ''ນຸຕິ។

ສີງຄາລຊາຕກວຕຸຕນາ ທຸຕິຍາ។

[໑໔໓] ໓។ ວິໂຣຈຊາຕກວຕຸຕນາ

ລສີ ຈ ເຕ ນິປຸຜລິຕາຕິ ອິທໍ ສຕຸຖາ ເວລຸວຸເນ ວິຫຣນຸໂຕ ເທວທຕຸຕສຸສ ຄຍາສີເສ ສຸຄຕາລຍສຸສ ທສຸສິຕກາວໍ ອາຣພຸກ ກເຖສີ។ ເທວທຕຸໂຕ ທິ ປຣິຫີນຊຸຊານໂນ ລາກສກຸກາຣປຣິຫີໂນ ''ອຕຸເຖໂກ ອຸປາໂຍ''ຕິ ຈິນຸເຕຕຸວາ ສຕຸຖາຣໍ ປຄຸຈ ວຕຸຖູນິ ຍາຈິຕຸວາ ອລກມາໂນ ທຸວິນຸນໍ ອຄຸຄສາວການໍ ສທຸຂີວິຫາຣິເກ ອຂຸນາ ປພຸພຊິເຕ ຂມຸມວິນຍມຸທີ ອໂກວິເທ ປຄຸຈສເຕ ກິກຸຂູ ຄເຫຕຸວາ ຄຍາສີສໍ ຄນຸຕຸວາ ສງຄໍ ກິນຸທິຕຸວາ ເອກສີມາຍໍ ອາເວຕິກໍ ສງຄກມຸມໍ ອກາສີ។ ສຕຸຖາ ເຕສໍ ກິກຸຂູນໍ ຄາຕປຣິປາກກາລໍ ຄຕຸວາ ທຸເວ ອຄຸຄສາວເກ ເປເສສີ។ ເຕ ທິສຸວາ ເທວທຕຸໂຕ ຕຸຝຸຄຸມານໂສ ຣຕຸຕື ຂມຸມໍ ເທສຍມາໂນ ''ພຸທຸຂລີລໍ ກຣິສຸສາມີ''ຕິ ສຸຄຕາລຍໍ ທສຸເສນຸໂຕ ''ວີຄຕຖີນມິທຸໂຂ ໂຂ, ອາວຸໂສ ສາຣິປຸຕຸຕ, ກິກຸຂສງໂຄ, ປຝິກາຕຸ ຕໍ ກິກຸຂູນໍ ຂມຸມິກຖາ, ປິຝຸຖິ ເມ ອາຄິລາຍຕິ, ຕມຫໍ ອາຍມິສຸສາມີ''ຕິ ວຕຸວາ ນິທຸທໍ ອຸປຄໂຕ ។ ທຸເວ ອຄຸຄສາວກາ ເຕສໍ ກິກຸຂູນໍ ຂມຸມໍ ເທເສຕຸວາ ມຄຸຄຜເລທີ ປໂພເຂຕຸວາ ສພຸເພ ອາທາຍ ເວລຸວຸນເມວ ປຈຸຈາຄມີສຸ។

ໂກກາລິໂກ ວິຫາຣໍ ຕຸຈຸຂໍ ທິສຸວາ ເທວທຕຸຕສຸສ ສນຸຕິກໍ ຄນຸຕຸວາ ''ອາວຸໂສ ເທວທຕຸຕ, ປຣິສໍ ເຕ ກິນຸທິຕຸວາ ທຸເວ ອຄຸຄສາວກາ ວິຫາຣໍ ຕຸຈຸຂໍ ກຕຸວາ ຄຕາ, ຕຸວໍ ປນ ນິທຸທາຍສິເຍວາ''ຕິ ວຕຸວາ ອຸຕຸຕຣາສງຄມສຸສ ອປເນຕຸວາ ກິຕຸຕິຍໍ ປິຝຸຖິກຕຸຍກໍ ຜຸສນຸໂຕ ວິຍ ປຕຸທີຍາ ນໍ ທທເຍ ປຫຣີ។ ຕາວເທວສຸສ ມຸຂໂຕ ໂລຫິຕໍ ອຸຄຸຄຄຸຂີ។ ໂສ ຕໂຕ ປຝຸຖາຍ ຄິລາໂນ ອໂຫສີ។ ສຕຸຖາ ເຖຣໍ ປຸຈຸຂີ ''ສາຣິປຸຕຸຕ, ຕຸມຸຫາກໍ ຄຕກາເລ ເທວທຕຸໂຕ ກື ອກາສີ''ຕິ? ການເຕ, ເທວທຕຸໂຕ ອມຸເຫ ທິສຸວາ ''ພຸທຸຂລີລໍ ກຣິສຸສາມີ''ຕິ ສຸຄຕາລຍໍ ທສຸເສຕຸວາ ມຫາວິນາສໍ ປຕຸໂຕຕິ។ ສຕຸຖາ ''ນ ໂຂ ສາຣິປຸຕຸຕ, ເທວທຕຸໂຕ ອິທາເນວ ມມ ອນຸກໂຣນຸໂຕ ວິນາສໍ ປຕຸໂຕ, ປຸພຸເພປີ ປຕຸໂຕເຍວາ''ຕິ ວຕຸວາ ເຖເຣນ ຍາຈິໂຕ ອຕີຕໍ ອາຫຣີ។

ອຕີເຕ ພາຣາຕສີຍໍ ພຣຫຸມທຕຸເຕ ຣຊຸຊໍ ກາເຣນຸເຕ ໂພຂີສຕຸໂຕ ເກສຣສີໂຫ ທຸຕຸວາ ທິມວນຸຕປຸປເທເສ ກລຸຈນຄຸຫາຍໍ ວາສໍ ກປຸເປສີ។ ໂສ ເອກທິວສໍ ກລຸຈນຄຸຫາຍ ນິກຸຂມິຕຸວາ ວິຊມຸກິຕຸວາ ຈຕຸທຸທິສໍ ໂອໂລເກຕຸວາ ສີຫນາທໍ ນທິຕຸວາ ໂຄຈຣາຍ ປກຸກນຸໂຕ ມຫາມຫີສໍ ວຂິຕຸວາ ວຣມໍສໍ ຂາທິຕຸວາ ເອກໍ ສຣໍ ໂອຕຣິຕຸວາ ມຕົວຕຸຕສຸສ ອຸທກສຸສ ກຸຈຸຂີ ປູເຣຕຸວາ ຄຸຫໍ ສນຸຂາຍ ປາຍາສີ។ ອເຖໂກ ສີງຄາໂລ ໂຄຈຣປຸປສຸໂຕ ສຫສາວ ສີຫໍ ທິສຸວາ ປລາຍິຕຸໍ ອສກຸໂກນຸໂຕ ສີຫສຸສ ປຸຣໂຕ ປາເທສຸ ປຕິຕຸວາ ນິປຊຸຊິ។ ''ກື, ຊມຸພຸກາ''ຕິ ຈ ວຸຕຸເຕ ''ອຫໍ ເຕ, ສາມິ, ປາເທ ອຸປຝຸຖາຕຸກາໂມ''ຕິ ອາຫ។ ສີໂຫ ''ສາຂຸ ເອທິ, ມໍ ອຸປຝຸຖທ, ວຣມໍສານິ ຕໍ ຂາທາເປສຸສາມີ''ຕິ ວຕຸວາ ສີງຄາລໍ ອາທາຍ ກລຸຈນຄຸຫໍ ອຄມາສີ។ ສີງຄາໂລ ຕໂຕ ປຝຸຖາຍ ສີຫວິຄາສໍ ຂາທຕິ។ ໂສ ກຕິປາຫຈຸຈເຍເນວ ຖູລສຣີໂຣ ອໂຫສີ។

ອຖ ນໍ ເອກທິວສໍ ຄຸຫາຍ ນິປນຸນໂກວ ສີໂຫ ອາຫ ''ຄຈຸຂ ຊມຸພຸກ, ປພຸພຕສິຂເຣ ຖຕຸວາ ປພຸພຕປາເທ ສຄຸຈຣນຸເຕສຸ ຫຕຸຖິອສຸສມຫີສາທີສຸ ຍສຸສ ມໍສໍ ຂາທິຕຸກາໂມສີ, ຕໍ ໂອໂລເກຕຸວາ ອາຄນຸຕຸວາ 'ອສຸກມໍສໍ ຂາທິຕຸກາໂມມຸຫີ'ຕິ ວຕຸວາ ມໍ ວນຸທິຕຸວາ 'ວິໂຣຈ, ສາມີ'ຕິ ວທາທິ, ອຫໍ ຕໍ ວຂິຕຸວາ ມຂຸຣມໍສໍ ຂາທິຕຸວາ ຕຸຍຸຫມຸປິ ທສຸສາມີ''ຕິ។ ສີງຄາໂລ ປພຸພຕສິຂຣໍ ອກິຣຸທິຕຸວາ ນານປຸປກາເຣ ມິເຄ ໂອໂລເກຕຸວາ ຍສຸເສວ ມໍສໍ ຂາທິຕຸກາໂມ ໂຫຕິ, ກລຸຈນຄຸຫໍ ປວິສິຕຸວາ ຕເມວ ສີຫສຸສ ອາໂຣເຈຕຸວາ ປາເທສຸ ປຕິຕຸວາ ''ວິໂຣຈ, ສາມີ''ຕິ ວທຕິ។ ສີໂຫ ເວເຄນ ປກຸຂນຸທິຕຸວາ ສເຈປິ ມຕຸຕວຣວາຣໂຕ ໂຫຕິ, ຕຕຸເຖວ ນໍ ຊີວິຕກຸຂຍໍ ປາເປຕຸວາ ສຍມຸປິ ວຣມໍສໍ ຂາທຕິ, ສີງຄາລສຸສປີ ເທຕິ។ ສີງຄາໂລ ກຸຈຸຂິປູຣໍ ມໍສໍ ຂາທິຕຸວາ ຄຸຫໍ ປວິສິຕຸວາ ນິທຸທາຍຕິ។ ໂສ ຄຈຸຂນຸເຕ ຄຈຸຂນຸເຕ ກາເລ ມານໍ ວຑຸເຒສີ ''ອຫມຸປິ ຈຕຸປຸປໂທວ, ກີການຣາ ທິວເສ ທິວເສ ປເຣທິ ໂປສິຍມາໂນ ວິຫຣາມິ, ອິໂຕ ປຝຸຖາຍ ອຫມຸປິ ຫຕຸຖິອາທໂຍ ຫນິຕຸວາ ມໍສໍ ຂາທິສຸສາມິ, ສີໂຫປິ ມິຄຣາຊາ 'ວິໂຣຈ, ສາມີ'ຕິ ວຸຕຸຕເມວ ປທໍ ນິສຸສາຍ ວຣວາຣເຕ ວເຂຕິ, ອຫມຸປິ ສີເຫນ 'ວິໂຣຈ, ຊມຸພຸກາ'ຕິ ມໍ ວທາເປຕຸວາ ເອກໍ ວຣວາຣຕໍ ວຂິຕຸວາ ມໍສໍ ຂາທິສຸສາມີ''ຕິ។

ໂສ ສີຫໍ ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ ເອຕທໂວຈ “ສາມິ, ມຍາ ທີຆຣຕ຺ຕໍ ຕຸມ຺ເຫຫິ ວຘິຕວຣວາຣຓານໍ ມໍສໍ ຂາທິຕໍ, ອຫມ຺ປິ ເອກໍ ວຣວາຣຓໍ ມາເຣຕ຺ວາ ມໍສໍ ຂາທິຕຸກາໂມ, ຕສ຺ມາ ຕຸມ຺ເຫຫິ ນິປນ຺ນຏ຺ຐາເນ ກຎ຺ຈນຄຸຫາຍໍ ນິປ຺ຊ຺ຊິສ຺ສາມິ, ຕຸມ຺ເຫ ປພ຺ພຕປາເທ ວິຈຣນ຺ຕໍ ວຣວາຣຓໍ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ມມ ສນ຺ຕິກໍ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ‘ວິໂຣຈ, ຊມ຺ພຸກາ’ຕິ ວເທຖ, ເອຕ຺ຕກມຕ຺ຕສ຺ມິໍ ມຈ຺ເຉຣໍ ມາ ກຣິຕ຺ຖາ”ຕິຯ ອຖ ນໍ ສີໂຫ ອາຫ “ນ, ຕ຺ວໍ ຊມ຺ພຸກ, ວາຣເຓ ວຘິຕຸໍ ສມຕ຺ເຖ ສີຫກຸເລ ອຸປ຺ປນ຺ໂນ, ວາຣຓໍ ວຘິຕ຺ວາ ມໍສໍ ຂາທນສມຕ຺ໂຖ ສິງ຺ຄາໂລ ນາມ ໂລເກ ນຕ຺ຖິ, ມາ ເຕ ເອຕໍ ຣຸຈ຺ຈິ, ມຍາ ວຘິຕວຣວາຣຓານຎ຺ເຎວ ມໍສໍ ຂາທິຕ຺ວາ ວສາ”ຕິຯ ໂສ ເອວໍ ວຸຕ຺ເຕປິ ວິຣມິຕຸໍ ນ ອິຈ຺ຉິ, ປຸນປ຺ປຸນໍ ຍາຈິເຍວຯ ສີໂຫ ຕໍ ວາເຣຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ໂຕ ສມ຺ປຏິຈ຺ຉິຕ຺ວາ “ເຕນ ຫິ ມມ ວສນຏ຺ຐານໍ ປວິສິຕ຺ວາ ນິປ຺ຊ຺ຊາ”ຕິ ຊມ຺ພຸກໍ ກຎ຺ຈນຄຸຫາຍໍ ນິປ຺ຊ຺ຊາເປຕ຺ວາ ສຍໍ ປພ຺ພຕປາເທ ມຕ຺ຕວຣວາຣຓໍ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ຄຸຫາທ຺ວາຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ “ວິໂຣຈ, ຊມ຺ພຸກາ”ຕິ ອາຫຯ ສິງ຺ຄາໂລ ກຎ຺ຈນຄຸຫາຍ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ວິຊມ຺ຠິຕ຺ວາ ຈຕຸທ຺ທິສໍ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ຕິກ຺ຂຕ຺ຕຸໍ ວສ຺ສິຕ຺ວາ “ມຕ຺ຕວຣວາຣຓສ຺ສ ກຸມ຺ເຠ ປຕິສ຺ສາມີ”ຕິ ປກ຺ຂນ຺ທິຕ຺ວາ ວິຣຊ຺ຊິຕ຺ວາ ປາທມູເລ ປຕິຯ ວາຣໂຓ ທກ຺ຂິຓປາທໍ ອຸກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ສີສໍ ອກ຺ກມິ, ສີສຏ຺ຐີນິ ຈຸຓ຺ຓວິຈຸຓ຺ຓານິ ອເຫສຸໍຯ ອຖສ຺ສ ສຣີຣໍ ວາຣໂຓ ປາເທນ ສງ຺ຆຣິຕ຺ວາ ຣາສິໍ ກຕ຺ວາ ອຸປຣິ ລຓ຺ຑໍ ປາເຕຕ຺ວາ ໂກຎ຺ຈນາທໍ ນທນ຺ໂຕ ອຣຎ຺ຎໍ ປາວິສິຯ

ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ອິມໍ ປວຕ຺ຕິໍ ທິສ຺ວາ “ອິທານິ ວິໂຣຈ, ຊມ຺ພຸກາ”ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໔໓ຯ

“ລສີ ຈ ເຕ ນິປ຺ຜາລິຕາ, ມຕ຺ຖໂກ ຈ ປທາລິໂຕ;

ສພ຺ພາ ເຕ ຜາສຸກາ ຠຄ຺ຄາ, ອຊ຺ຊ ໂຂ ຕ຺ວໍ ວິໂຣຈສີ”ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ລສີຕິ ມຕ຺ຖລຸງ຺ຄໍຯ ນິປ຺ຜາລິຕາຕິ ນິກ຺ຂນ຺ຕາຯ ເອວໍ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ອິມໍ ຄາຖໍ ວຕ຺ວາ ຍາວຕາຍຸກໍ ຐຕ຺ວາ ຍຖາກມ຺ມໍ ຄໂຕຯ

ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຘາເນສິ – “ຕທາ ສິງ຺ຄາໂລ ເທວທຕ຺ໂຕ ອໂຫສິ, ສີໂຫ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິ”ນ຺ຕິຯ

ວິໂຣຈຊາຕກວຓ຺ຓນາ ຕຕິຍາຯ

[໑໔໔] ໔ຯ ນງ຺ຄຸຏ຺ຐຊາຕກວຓ຺ຓນາ

ພຫຸມ຺ເປຕໍ ອສພ຺ຠິ ຊາຕເວທາຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ອາຊີວການໍ ມິຈ຺ຉາຕປໍ ອາຣພ຺ຠ ກເຖສິຯ ຕທາ ກິຣ ອາຊີວກາ ເຊຕວນປິຏ຺ຐິຍໍ ນານປ຺ປກາຣໍ ມິຈ຺ຉາຕປໍ ຈຣນ຺ຕິຯ ສມ຺ພຫຸລາ ຠິກ຺ຂູ ເຕສໍ ອຸກ຺ກຸຏິກປ຺ປຘານວຄ຺ຄຸລິວຕກຓ຺ຏກາປສ຺ສຍປຎ຺ຈາຕປຕປ຺ປນາທິເຠທໍ ມິຈ຺ຉາຕປໍ ທິສ຺ວາ ຠຄວນ຺ຕໍ ປຸຈ຺ຉິໍສຸ “ອຕ຺ຖິ ນຸ ໂຂ, ຠນ຺ເຕ, ອິມໍ ມິຈ຺ຉາຕປໍ ນິສ຺ສາຍ ກຸສລໍ ວາ ວຸຑ຺ຒິ ວາ”ຕິຯ ສຕ຺ຖາ “ນ, ຠິກ຺ຂເວ, ເອວຣູປໍ ມິຈ຺ຉາຕປໍ ນິສ຺ສາຍ ກຸສລໍ ວາ ວຸຑ຺ຒິ ວາ ອຕ຺ຖິ, ປຸພ຺ເພ ປຓ຺ຑິຕາ ‘ເອວຣູປໍ ຕປໍ ນິສ຺ສາຍ ກຸສລໍ ວາ ວຸຑ຺ຒິ ວາ ຠວິສ຺ສຕີ’ຕິ ສລ຺ລາຍ ຊາຕຄ຺ຄິໍ ຄເຫຕ຺ວາ ອຣຎ຺ຎໍ ປວິສິຕ຺ວາ ອຄ຺ຄິຊຸຫນາທິວເສນ ກິຎ຺ຈິ ວຸຑ຺ຒີ ອປສ຺ສນ຺ຕາ ອຄ຺ຄີ ອຸທເກນ ນິພ຺ພາເປຕ຺ວາ ກສິຓປຣິກມ຺ມໍ ກຕ຺ວາ ອຠິຎ຺ຎາ ຈ ສມາປຕ຺ຕິໂຍ ຈ ນິພ຺ພຕ຺ເຕຕ຺ວາ ພ຺ຣຫ຺ມໂລກປຣາຍຓາ ອເຫສຸ”ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣິຯ

ອຕີເຕ ພາຣາຓສິຍໍ ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ເຕ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ເຕ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ອຸທິຈ຺ຈພ຺ຣາຫ຺ມຓກຸເລ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຯ ຕສ຺ສ ຊາຕທິວເສ ມາຕາປິຕໂຣ ຊາຕຄ຺ຄີ ຄເຫຕ຺ວາ ຐເປສຸໍຯ ອຖ ນໍ ໂສລສວສ຺ສກາເລ ເອຕທໂວຈຸໍ “ມຍໍ ເຕ, ປຸຕ຺ຕ, ຊາຕທິວເສ ອຄ຺ຄີ ຄຓ຺ຫິມ຺ຫາຯ ສເຈສິ ອຄາຣໍ ອຊ຺ຊາວສິຕຸກາໂມ, ຕໂຍ ເວເທ ອຸຄ຺ຄຓ຺ຫຯ ອຖ ພ຺ຣຫ຺ມໂລກໍ ຄນ຺ຕຸກາໂມ, ອຄ຺ຄີ ຄເຫຕ຺ວາ ອຣຎ຺ຎໍ ປວິສິຕ຺ວາ ອຄ຺ຄີ ປຣິຈຣນ຺ໂຕ ມຫາພ຺ຣຫ຺ມານໍ ອາຣາເຘຕ຺ວາ ພ຺ຣຫ຺ມໂລກປຣາຍໂຓ ໂຫຫີ”ຕິຯ ໂສ “ນ ມຍ຺ຫໍ ອຄາເຣນ ອຕ຺ໂຖ”ຕິ ອຄ຺ຄີ ຄເຫຕ຺ວາ ອຣຎ຺ຎໍ ປວິສິຕ຺ວາ ອສ຺ສມປທໍ ມາເປຕ຺ວາ ອຄ຺ຄີ ປຣິຈຣນ຺ໂຕ ອຣຎ຺ເຎ ວິຫາສິຯ ໂສ ເອກທິວສໍ ປຈ຺ຈນ຺ຕຄາມເກ

ໂຄຫກ຺ຂິຕໍ ລກິຕ຺ວາ ຕໍ ໂຄຕໍ ອສ຺ສມປທໍ ເນຕ຺ວາ ຈິນ຺ເຕສິ “ອຄ຺ຄິກຄວນ຺ຕໍ ໂຄມໍສໍ ຂາທາເປສ຺ສາມິ”ຕິຯ ອຖ຺ສ ເອຕທໂຫສິ “ອິຜ ໂລຕໍ ນຕ຺ຖິ, ອຄ຺ຄິກຄວາ ອໂລຕໍ ຂາທິຕຸ ນ ສກ຺ຂິສ຺ສຕິ, ຄາມໂຕ ໂລຕໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ອຄ຺ຄິກຄວນ຺ຕໍ ສໂລຕກໍ ຂາທາເປສ຺ສາມິ”ຕິຯ ໂສ ຕໍ ຕຕ຺ເຖວ ພນ຺ຜິຕ຺ວາ ໂລຕຕ຺ຖາຍ ຄາມກໍ ອຄມາສິຯ ຕສ຺ມິ ຄເຕ ສມ຺ພຫຸລາ ລຸທ຺ທກາ ຕໍ ຖານໍ ອາຄຕາຯ ໂຄຕໍ ທິສ຺ວາ ວຜິຕ຺ວາ ມໍສໍ ປຈິຕ຺ວາ ຂາທິຕ຺ວາ ນງ຺ຄຸຜ຺ຖຸຈ ຊງ຺ຆຸຈ ຈມ຺ມຸຈ ຕຕ຺ເຖວ ຉທ຺ເທຕ຺ວາ ອວເສສມໍສໍ ອາທາຍ ອຄມໍສຸຯ

ພ຺ຣາຫ຺ມໂຕ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ນງ຺ຄຸຜ຺ຖາທິມຕ຺ຕເມວ ທິສ຺ວາ ຈິນ຺ເຕສິ “ອຍໍ ອຄ຺ຄິກຄວາ ອຕ຺ຕໂນ ສນ຺ຕກມ຺ປິ ຣກ຺ຂິຕຸ ນ ສກ຺ໂກຕິ, ມໍ ປນ ກທາ ຣກ຺ຂິສ຺ສຕິຯ ອິມິນາ ອຄ຺ຄິປຣິຈຣເຕນ ນິຣຕ຺ຖເກນ ກວິຕພ຺ພໍ, ນຕ຺ຖິ ອິໂຕນິທານໍ ກຸສລໍ ວາ ວຸທ຺ທິ ວາ”ຕິຯ ໂສ ອຄ຺ຄິປຣິຈຣິຍາຍ ວິຄຕຈ຺ຈນ຺ໂທ “ຫມ຺ໂກ ອຄ຺ຄິກຄວາ, ຕ຺ວໍ ອຕ຺ຕໂນປິ ສນ຺ຕກໍ ຣກ຺ຂິຕຸ ອສກ຺ໂກນ຺ໂຕ ມໍ ກທາ ຣກ຺ຂິສ຺ສສິ, ມໍສໍ ນຕ຺ຖິ, ເອຕ຺ຕເກນປິ ຕຸສ຺ສາຫີ”ຕິ ນງ຺ຄຸຜ຺ຖາທີນິ ອຄ຺ຄິມ຺ຫິ ປກ຺ຂິປນ຺ໂຕ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໔໔ຯ

“ພຫຸມ຺ເປຕໍ ອສພ຺ກິ ຊາຕເວທ, ຍໍ ຕໍ ວາລຜິນາກິປູຊຍາມ;

ມໍສາຣຫສ຺ສ ນຕ຺ຖຊ຺ຊ ມໍສໍ, ນງ຺ຄຸຜ຺ຖມ຺ປິ ກວໍ ປຜິຄ຺ຄຫາຕູ”ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ພຫຸມ຺ເປຕນ຺ຕິ ເອຕ຺ຕກມ຺ປິ ພຫຸໍຯ ອສພ຺ກີຕິ ອສປ຺ປຸຣິສ ອສາຜຸຊາຕິກາຯ ຊາຕເວທາຕິ ອຄ຺ຄຶ ອາລປຕິຯ ອຄ຺ຄິ ຫິ ຊາຕມຕ຺ໂຕວ ເວທິຍຕິ ປຍ຺ຍາຍຕິ ປາກໂຜ ໂຫຕິ, ຕສ຺ມາ “ຊາຕເວໂທ”ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິຯ ຍໍ ຕໍ ວາລຜິນາກິປູຊຍາມາຕິ ຍໍ ອຊ຺ຊ ມຍໍ ອຕ຺ຕໂນປິ ສນ຺ຕກໍ ຣກ຺ຂິຕຸ ອສມຕ຺ຖໍ ກຄວນ຺ຕໍ ວາລຜິນາ ອກິປູຊຍາມ, ເອຕມ຺ປິ ຕວ ພຫຸເມວາຕິ ທສ຺ເສຕິຯ ມໍສາຣຫສ຺ສາຕິ ມໍສໍ ອຣຫສ຺ສ ຕຸຍ຺ຫໍ ນຕ຺ຖິ ອຊ຺ຊ ມໍສໍຯ ນງ຺ຄຸຜ຺ຖມ຺ປິ ກວໍ ປຜິຄ຺ຄຫາຕູຕິ ອຕ຺ຕໂນ ສນ຺ຕກໍ ຣກ຺ຂິຕຸ ອສກ຺ໂກນ຺ໂຕ ກວໍ ອິມໍ ສຊງ຺ຆຈມ຺ມໍ ນງ຺ຄຸຜ຺ຖມ຺ປິ ປຜິຄ຺ຄຕ຺ຫາຕູຕິຯ

ເອວໍ ວຕ຺ວາ ມຫາສຕ຺ໂຕ ອຄ຺ຄຶ ອຸທເກນ ນິພ຺ພາເປຕ຺ວາ ອິສິປພ຺ພຊ຺ຊໍ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ອກິຍ຺ຍາ ຈ ສມາປຕ຺ຕິໂຍ ຈ ນິພ຺ພຕ຺ເຕຕ຺ວາ ພ຺ຣຫ຺ມໂລກປຣາຍໂຕ ອໂຫສິຯ

ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ຜມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຜາເນສິ – “ນິພ຺ພຸຕຄ຺ຄິຕາປໂສ ອຫເມວ ເຕນ ສມເຍນາ”ຕິຯ

ນງ຺ຄຸຜ຺ຖຊາຕກວຕ຺ຕນາ ຈຕຸຕ຺ຖາຯ

[໑໔໕] ໕ຯ ຣາຜຊາຕກວຕ຺ຕນາ

ນ ຕ຺ວໍ ຣາຜ ວິຊານາສີຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ປຸຣາຕທຸຕິຍິກາປໂລກນໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິຯ ປຈ຺ຈຸປ຺ປນ຺ນວຕ຺ຖຸ ອິນ຺ທຣິຍຊາຕເກ ອາວິ ກວິສ຺ສຕິຯ ສຕ຺ຖາ ປນ ຕໍ ກິກ຺ຂຸໍ ອາມນ຺ເຕຕ຺ວາ “ກິກ຺ຂຸ ມາຕຸຄາໂມ ນາມ ອຣກ຺ຂິໂຍ, ອາຣກ຺ຂໍ ຄເປຕ຺ວາ ຣກ຺ຂນ຺ຕາປິ ຣກ຺ຂິຕຸ ນ ສກ຺ໂກນ຺ຕິຯ ຕ຺ວມ຺ປິ ປຸພ຺ເພ ເອຕໍ ອາຣກ຺ຂໍ ຄເປຕ຺ວາ ຣກ຺ຂນ຺ໂຕປິ ຣກ຺ຂິຕຸ ນາສກ຺ຂິ, ອິທານິ ກຖໍ ຣກ຺ຂິສ຺ສສີ”ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣິຯ

ອຕີເຕ ພາຣາຕສິຍໍ ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ເຕ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ເຕ ໂພຜິສຕ຺ໂຕ ສຸກໂຍນິຍໍ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຯ ກາສິຣຜ຺ເຖ ເອໂກ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຕ ໂພຜິສຕ຺ຕຍ຺ຈ ກນິຜ຺ຖກາຕຣຍ຺ຈສ຺ສ ປຸຕ຺ຕຜ຺ຖາເນ ຄເປຕ຺ວາ ໂປເສສິຯ ເຕສຸ ໂພຜິສຕ຺ຕສ຺ສ “ໂປຜ຺ຖປາໂທ”ຕິ ນາມໍ ອໂຫສິ, ອິຕຣສ຺ສ “ຣາໂຜ”ຕິຯ ຕສ຺ສ ປນ ພ຺ຣາຫ຺ມຕສ຺ສ ກຣິຍາ ອນາຈາຣາ ໂຫຕິ ທຸສ຺ສີລາຯ ໂສ ໂວຫາຣຕ຺ຖາຍ ຄຈ຺ຈນ຺ໂຕ ອຸໂກປິ ກາຕໂຣ ອາຫ – “ຕາຕາ, ສເຈ ໂວ ມາຕາ ພ຺ຣາຫ຺ມຕີ ອນາຈາຣໍ ອາຈຣຕິ, ວາເຣຍ຺ຍາຖ ນ”ນ຺ຕິຯ ໂພຜິສຕ຺ໂຕ ອາຫ “ສາຜຸ, ຕາຕ, ວາເຣຕຸໍ ສກ຺ໂກນ຺ຕາ ວາເຣຍ຺ຍາມ, ອສກ຺ໂກນ຺ຕາ ຕຸຕ຺ຫີ ກວິສ຺ສາມາ”ຕິຯ ເອວໍ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຕ ພ຺ຣາຫ຺ມຕຶ ສຸການໍ ນິຍ຺ຍາເທຕ຺ວາ ໂວຫາຣຕ຺ຖາຍ ຄໂຕຯ

ຕສ຺ສ ປນ ຄຕທິວສໂຕ ປຍ຺ຖາຍ ພ຺ຣາຫ຺ມຕີ ອຕິຈຣິຕ຺ ອາຣທ຺ຣາ, ປວິສນ຺ຕານຄ຺ຈ ນິກ຺ຂມນ຺ຕານຄ຺ຈ ອນ຺ໂຕ ນຕ຺ຖິ, ຕສ຺ສາ ກິຣິຍ໌ ທິສ຺ວາ ຣາໂຊ ໂພຮິສຕ຺ຕໍ ອາຫ – ''ກາຕິກ, ອມ຺ຫາກໍ ປິຕາ 'ສເຈ ໂວ ມາຕາ ອນາຈາຣໍ ອາຈຣຕິ, ວາເຣຍ຺ຍາຖາ'ຕິ ວຕ຺ວາ ຄໂຕ, ອິທານິ ເຈສາ ອນາຈາຣໍ ອາຈຣຕິ, ວາເຣມ ນ''ນ຺ຕິ. ໂພຮິສຕ຺ໂຕ ''ຕາຕ, ຕ຺ວໍ ອຕ຺ຕໂນ ອພ຺ຍຕ຺ຕຕາຍ ພາລກາເວນ ເອວໍ ວເທສິ, ມາຕ຺ຄາມໍ ນາມ ອຸກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ຈຣນ຺ຕາປິ ຣກ຺ຂິຕ຺ ນ ສກ຺ໂກນ຺ຕິ. ຍໍ ກມ຺ມໍ ກາຕ຺ ນ ສກ຺ກາ, ນ ຕໍ ກາຕ຺ ວຍ຺ຍ ຕິ''ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໔໔.

''ນ ຕ຺ວໍ ຣາຊ ວິຊານາສິ, ອຫ຺ຍຣຕ຺ເຕ ອນາຄເຕ;

ອພ຺ຍຍຕໍ ວິລປສິ, ວິຣຕ຺ຕາ ໂກສິຍາຍເນ''ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ນ ຕ຺ວໍ ຣາຊ ວິຊານາສິ, ອຫ຺ຍຣຕ຺ເຕ ອນາຄເຕຕິ ຕາຕ ຣາຊ, ຕ຺ວໍ ນ ຊານາສິ, ອຫ຺ຍຣຕ຺ເຕ ອນາຄເຕ ປຖມຍາເມ ເຍວ ເອຕ຺ຕກາ ຊນາ ອາຄຕາ, ອິທານິ ໂກ ຊານາຕິ, ກິຕ຺ຕກາປີ ອາຄມິສ຺ສນ຺ຕິ. ອພ຺ຍຍຕໍ ວິລປສີຕິ ຕ຺ວໍ ອພ຺ຍຕ຺ຕວິລາປໍ ວິລປສິ. ວິຣຕ຺ຕາ ໂກສິຍາຍເນຕິ ມາຕາ ໂນ ໂກສິຍາຍນີ ພ຺ຣາຫ຺ມຕີ ວິຣຕ຺ຕາ ອມ຺ຫາກໍ ປິຕຣິ ນິປ຺ເປມາ ຊາຕາ. ສຈສ຺ສາ ຕສ຺ມິ ສິເນໂຫ ວາ ເປມໍ ວາ ກເວຍ຺ຍ, ນ ເອວຣູປໍ ອນາຈາຣໍ ກເຣຍ຺ຍາຕິ ອິມມຕ຺ຖໍ ເອເຕຫິ ພ຺ຍຄ຺ຊເນຫິ ປກາເສສິ.

ເອວໍ ປກາເສຕ຺ວາ ຈ ປນ ພ຺ຣາຫ຺ມຕິຍາ ສທ຺ຣີ ຣາຊສ຺ສ ວຕ຺ຕຸ ນ ອທາສິ. ສາປີ ຍາວ ພ຺ຣາຫ຺ມຕສ຺ສ ອນາຄມນາ ຍຖາຣຸຈິຍາ ວິຈຣີ. ພ຺ຣາຫ຺ມໂຕ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ໂປ຺ຍຖປາທໍ ປ຺ຈ຺ຊີ – ''ຕາຕ, ກິທິສີ ໂວ ມາຕາ''ຕິ. ໂພຮິສຕ຺ໂຕ ພ຺ຣາຫ຺ມຕສ຺ສ ສພ຺ພໍ ຍຖາກູຕໍ ກເຖຕ຺ວາ ''ກິ ເຕ, ຕາຕ, ເອວຣູປາຍ ທຸສ຺ສີລາຍາ''ຕິ ວຕ຺ວາ ''ຕາຕ, ອມ຺ເຫຫິ ມາຕ຺ຍາ ໂທສສ຺ສ ກຖິຕກາລໂຕ ປຍ຺ຖາຍ ນ ສກ຺ກາ ອິຊ ວສິຕ຺''ນ຺ຕິ ພ຺ຣາຫ຺ມຕສ຺ສ ປາເທ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ສທ຺ຣີ ຣາເຊນ ອຸປ຺ປຕິຕ຺ວາ ອຣຄ຺ຄໍ ອຄມາສິ.

ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ຊມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ສຈ຺ຈານິ ປກາເສສິ, ສຈ຺ຈປຣິໂຍສາເນ ອຸກ຺ກຕ຺ຖິຕກິກ຺ຂຸ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜເລ ປຕິຍ຺ຖຫິ. ''ຕທາ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຕ ຈ ພ຺ຣາຫ຺ມຕີ ຈ ເອເຕເຍວ ທ຺ເວ ຊນາ ອເຫສຸໍ, ຣາໂຊ ອານນ຺ໂທ, ໂປ຺ຍຖປາໂທ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສິ''ນ຺ຕິ.

ຣາຊຊາຕກວຕ຺ຕນາ ປຄ຺ຈມາ.

[໑໔໖] ໖. ສມ຺ທ຺ທກາກຊາຕກວຕ຺ຕນາ

ອປິນ຺ ຫນ຺ກາ ສນ຺ຕາຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ສມ຺ພຫຸເລ ມຫລ຺ລເກ ກິກ຺ຂູ ອາຣພ຺ກ ກເຖສິ. ເຕ ກິຣ ຄິຫິກາເລ ສາວຕ຺ຖິຍໍ ກຸຍ຺ມ຺ພິກາ ອຫ຺ຍາ ມຫທ຺ຣນາ ອຄ຺ຄມຄ຺ຄສຫາຍກາ ເອກໂຕ ຫ຺ຕ຺ວາ ປ຺ຄ຺ຄານີ ກໂຣນ຺ຕາ ສຕ຺ຖ຺ ຊມ຺ມເທສນໍ ສ຺ຕ຺ວາ ''ມຍໍ ມຫລ຺ລກາ, ກິ ໂນ ຈຣາວາເສນ, ສຕ຺ຖ຺ ສນ຺ຕິເກ ຣມຕີເຍ ພ຺ທ຺ຊສາສເນ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ທ຺ກ຺ຂສ຺ສນ຺ຕໍ ກຣິສ຺ສາມາ''ຕິ ສພ຺ພໍ ສາປເຕຍ຺ຍໍ ປ຺ຕ຺ຕຊີຕາທີນໍ ທຕ຺ວາ ອສ຺ສ຺ມຸຂໍ ລາຕິສງ຺ໜໍ ປຫາຍ ສຕ຺ຖາຣໍ ປພ຺ພຊ຺ຊໍ ຍາຈິຕ຺ວາ ປພ຺ພຊິສ຺. ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ປນ ປພ຺ພຊ຺ຊານ຺ຣູປໍ ສມຕຊມ຺ມໍ ນ ກຣິສ຺, ມຫລ຺ລກກາເວນ ຊມ຺ມມ຺ປີ ນ ປຣິຍາປ຺ຕ຺ຕິສ຺, ຄິຫິກາເລ ວິຍ ປພ຺ພຊິຕກາເລປີ ວິຫາຣປຣິຍນ຺ເຕ ປຕ຺ຕສາລໍ ກາເຣຕ຺ວາ ເອກໂຕວ ວສິສ຺. ປິຕ຺ທາຍ ຈຣນ຺ຕາປີ ອຄ຺ຄຕ຺ຖ ອຄນ຺ຕ຺ວາ ເຍພ຺ຍ຺ເຍນ ອຕ຺ຕໂນ ປ຺ຕ຺ຕທາຣສ຺ເສວ ເຄທໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ກ຺ຄ຺ຊິສ຺. ເຕສ຺ ເອກສ຺ສ ປ຺ຣາຕທ຺ຕິຍິກາ ສພ຺ເພສມ຺ປີ ມຫລ຺ລກຕ຺ເຖຣານໍ ອຸປກາຣາ ອໂຫສິ, ຕສ຺ມາ ເສສາປີ ອຕ຺ຕນາ ລທ຺ຊໍ ອາຫາຣໍ ຄເຫຕ຺ວາ ຕສ຺ສາເຍວ ເຄເຫ ນິສີທິຕ຺ວາ ກ຺ຄ຺ຊນ຺ຕິ. ສາປີ ເຕສໍ ຍຖາສນ຺ນິຫິຕໍ ສູປພ຺ຍຄ຺ຊນໍ ເທຕິ. ສາ ອຄ຺ຄຕເຣນ ໂຣເຄນ ຜຸຍ຺ຖາ ກາລມກາສິ. ອຖ ເຕ ມຫລ຺ລກຕ຺ເຖຣາ ວິຫາຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອຄ຺ຄມຄ຺ຄໍ ຄີວາສ຺ ຄເຫຕ຺ວາ ''ມຊ຺ຣຫຕ຺ຖຣສາ ອຸປາສິກາ ກາລກຕາ''ຕິ ວິຫາຣປຈ຺ຈນ຺ເຕ ໂຣທນ຺ຕາ ວິຈຣີສ຺. ເຕສໍ ສທ຺ທໍ ສ຺ຕ຺ວາ ອິໂຕ ຈິໂຕ ຈ ກິກ຺ຂູ ສນ຺ນິປຕິຕ຺ວາ ''ອາວ຺ໂສ, ກສ຺ມາ ໂຣທຖາ''ຕິ ປ຺ຈ຺ຊີສ຺. ເຕ ''ອມ຺ຫາກໍ ສຫາຍສ຺ສ ປ຺ຣາຕທ຺ຕິຍິກາ ມຊ຺ຣຫຕ຺ຖຣສາ ກາລກຕາ ອມ຺ຫາກໍ ອຕິວິຍ ອຸປກາຣາ, 'ອິທານີ ກ຺ໂຕ ຕຖາຣູປໍ ລກິສ຺ສາມາ'ຕິ ອິມິນາ ກາຣເຣນ ໂຣທາມ຺ຫາ''ຕິ ອາຫໍສ຺.

ເຕສໍ ຕໍ ວິປ຺ປການໍ ທິສ຺ວາ ກິກ຺ຂູ ສມ຺ມສກາຍໍ ກຖໍ ສມຸຍ຺ຖາເປສ຺ໍ "ອາວຸໂສ, ອິມີນາ ນາມ ການເຕນ ມຫາລຸລກາຕ຺ເຖຣາ ອຄ຺ຄມຄ຺ຄໍ ຄິວາສ຺ ຄເຫຕ຺ວາ ວິຫານປ຺ຈຈນ຺ເຕ ໂຣທນ຺ຕາ ວິຈຣນ຺ຕີ"ຕີ຺ ສຕ຺ຖາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ "ກາຍ ນຸຕ຺ຖ, ກິກ຺ຂເວ, ເອຕຣ ຫິ ກຖາຍ ສນ຺ນິສິນ຺ນາ"ຕິ ປ຺ຸຈ຺ຊິຕ຺ວາ "ອິມາຍ ນາມາ"ຕິ ວຸຕ຺ເຕ "ນ, ກິກ຺ຂເວ, ອິທາເນເວເຕ ຕສ຺ສາ ກາລກິຣິຍາຍ ໂຣທນ຺ຕາ ວິຈຣນ຺ຕີ, ປຸພ຺ເພປ຺ເຕ ອິມໍ ກາກໂຍນິຍໍ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຕ຺ວາ ສມຸທ຺ເທ ມຕໍ ນິສ຺ສາຍ 'ສມຸທ຺ເທົາທກໍ ອຸສ຺ສິຄ຺ຈິຕ຺ວາ ເອຕໍ ນີຫຣິສ຺ສາມາ'ຕິ ວາຍມນ຺ຕາ ປຕ຺ທິເຕ ນິສ຺ສາຍ ຊີວິຕໍ ລກິສູ"ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣິ຺

ອຕີເຕ ພາຣາຕາສິຍໍ ພຸຣຫ຺ມທຕ຺ເຕ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ເຕ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ສມຸທ຺ທເທວຕາ ຫຸຕ຺ວາ ນິພ຺ພຕ຺ຕີ຺ ອເຖໂກ ກາໂກ ອຕ຺ຕໂນ ກຣິຍໍ ກາກີ ອາທາຍ ໂຄຈຣໍ ປຣິເຍສມາໂນ ສມຸທ຺ທຕີຣໍ ອຄມາສິ ຯ ຕສ຺ມິ ກາເລ ມນຸສ຺ສາ ສມຸທ຺ທຕີເຣ ຂີຣປາຍາສມຈ຺ຈມໍສ ສຸຣາທີຫິ ນາຄພລິກມ຺ມໍ ກຕ຺ວາ ປກ຺ກມິສ຺຺ ອຖ ໂສ ກາໂກ ພລິກມ຺ມຍ຺ຖານໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຂີຣາທີນິ ທິສ຺ວາ ສທ຺ຣີ ກາກິຍາ ຂີຣປາ ຍາສມຈ຺ຈມໍສາທີນີ ກຸຄ຺ຊິຕ຺ວາ ພຫຸ ສຸຣໍ ປີວິ຺ ເຕ ອຸໂກປີ ສຸຣາມທມຕ຺ຕາ "ສມຸທ຺ທກີຄ຺ຊໍ ກີລຸອິສ຺ສາມາ"ຕິ ເວລນ຺ເຕ ນິສີທິຕ຺ວາ ນ຺ຫາຍິຕຸໍ ອານກີສ຺ ອເຖກາ ອູມິ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ກາກີ ຄເຫຕ຺ວາ ສມຸທ຺ທໍ ປເວເສສິ຺ ຕເມໂກ ມຈ຺ໂຈ ມໍສໍ ຂາທິຕ຺ວາ ອຊ຺ໂຊຫຣິ຺ ກາໂກ "ກຣິຍາ ເມ ມຕາ"ຕິ ໂຣທິ ປຣິເທວິ຺ ອຖສ຺ສ ປຣິເທວນສທ຺ທໍ ສຸຕ຺ວາ ພຫູ ກາກາ ສນ຺ນິປຕິຕ຺ວາ "ກີ ການຕາ ໂຣທສີ"ຕິ ປ຺ຸຈ຺ຊິສ຺຺ "ສຫາຍິກາ ໂວ ເວລນ຺ເຕ ນ຺ຫາຍມານາ ອູມິຍາ ຫຍາ"ຕີ຺ ເຕ ສພ຺ເພປີ ເອການວໍ ຣວນ຺ຕາ ໂຣທິສ຺຺ ອຖ ເນສໍ ເອຕທໂຫສິ "ອິທໍ ສມຸທ຺ເທົາທກໍ ນາມ ອມ຺ຫາກໍ ກີ ປໂຫສີ, ອຸທກໍ ອຸສ຺ສິຄ຺ຈິຕ຺ວາ ສມຸທ຺ທໍ ຕຸຈ຺ຈໍ ກຕ຺ວາ ສຫາຍິກໍ ນີຫຣິສ຺ສາມາ"ຕີ຺ ເຕ ມຸຂໍ ປູເຣຕ຺ວາ ປູເຣຕ຺ວາ ອຸທກໍ ພຫິ ຂ຺ຫເທນ຺ຕິ, ໂລຕ຺ທເກນ ຈ ຄເລ ສຸສ຺ສມາເນ ອຸຍ຺ຖາຍຸຍ຺ຖາຍ ຖລໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ວິສ຺ສມນ຺ຕີ຺

ເຕ ຫນູສ຺ ກິລນ຺ເຕສ຺ ມຸເຂສ຺ ສຸກ຺ຂນ຺ເຕສ຺ ອກ຺ຂີສ຺ ຣຕ຺ເຕສ຺ ທີນາ ກິລນ຺ຕາ ຫຸຕ຺ວາ ອຄ຺ຄມຄ຺ຄໍ ອາມນ຺ເຕຕ຺ວາ "ອມ຺ໂກ, ມຍໍ ສມຸທ຺ເທົາທກໍ ຄເຫຕ຺ວາ ພຫິ ປາເຕມ, ຄຫິຕຄຫິຕຍ຺ຖານໍ ປຸນ ອຸທເກນ ປູຣຕີ, ສມຸທ຺ທໍ ຕຸຈ຺ຈໍ ກາຕຸໍ ນ ສກ຺ຂິສ຺ສາມາ"ຕິ ວຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫໍສ຺ –

໑໔໖຺

"ອປີ ນຸ ຫນຸກາ ສນ຺ຕາ, ມຸຂຄ຺ຈ ປຣິສຸສ຺ສຕິ;

ໂອຣມາມ ນ ປາເຣມ, ປູຣເຕວ ມໂຫທທີ"ຕີ຺

ຕຕ຺ຖ ອປີ ນຸ ຫນຸກາ ສນ຺ຕາຕິ ອປີ ໂນ ຫນຸກາ ສນ຺ຕາ, ອປີ ອມ຺ຫາກໍ ຫນຸກາ ກິລນ຺ຕາ຺຺ ໂອຣມາມ ນ ປາເຣມາຕິ ມຍໍ ອຕ຺ຕ ໂນ ພເລນ ມຫາສມຸທ຺ເທົາທກໍ ອາກຫ຺ຍາມ ໂອສາເຣມ, ຕຸຈ຺ຈໍ ປນ ນໍ ກາຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກມ຺ ອຍຄ຺ຫິ ປູຣເຕວ ມໂຫທທີຕີ຺

ເອວຄ຺ຈ ປນ ວຕ຺ວາ ສພ຺ເພປີ ເຕ ກາກາ "ຕສ຺ສາ ກາກິຍາ ເອວຣູປໍ ນາມ ຕຸຕ຺ຫໍ ອໂຫສີ, ເອວຣູປານີ ວຍ຺ຍກ຺ຂີນີ, ເອວຣູປໍ ຂວິສຕ຺ຖານໍ, ເອວຣູໂປ ມຊຸຣສທ຺ໂທ຺ ສາ ໂນ ອິມໍ ໂຈຣສມຸທ຺ທໍ ນິສ຺ສາຍ ນຍ຺ຖາ"ຕິ ພຫຸໍ ວິປ຺ປລປີສ຺຺ ເຕ ເອວໍ ວິປ຺ປລປ຺ມາເນ ສມຸທ຺ທເທວຕາ ເກຣວຣູປໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ປລາເປສິ, ເອວໍ ເຕສໍ ໂສຕ຺ຖິ ອໂຫສີ຺

ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ຄມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຫາເນສີ – "ຕທາ ກາກີ ອຍໍ ປຸຣາຕາທຸຕິຍິກາ ອໂຫສີ, ກາໂກ ມຫາລຸລກາຕ຺ເຖໂຣ, ເສສກາກາ ເສສມຫາລຸລກາຕ຺ເຖຣາ, ສມຸທ຺ທເທວຕາ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສີ"ນ຺ຕີ຺

ສມຸທ຺ທກາກຊາຕກວຕ຺ຕນາ ຉຍ຺ຖາ຺

[໑໔໗] ໗຺ ປຸປ຺ຜຣຕ຺ຕຊາຕກວຕ຺ຕນາ

ນຍິທໍ ທຸກ຺ຂໍ ອທຸໍ ທຸກ຺ຂນ຺ຕີ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ເອກໍ ອຸກ຺ກຕ຺ກິຕກິກ຺ຂຸໍ ອາຣພ຺ກ ກເຖສີ຺ ໂສ ຫີ ກຄວຕາ "ສຈ຺ຈໍ

ກີຣ ຕຸວໍ ກິກຸຂ ອຸກຸກຕຸກິໂຕ''ຕິ ວຸຕຸເຕ ''ສຈຸຈ''ນຸຕິ ວຕຸວາ ''ເກນ ອຸກຸກຕຸຖາປີໂຕສີ''ຕິ ຈ ປຸຜຸໂຖ ''ປຸຣາຕທຸຕິຍິກາຍາ''ຕິ ວຕຸວາ ''ມຮຸຣທຕຸຖຣສາ, ກນຸເຕ, ສາ ອິຕຸຖີ, ນ ສກຸໂກມິ ຕໍ ວິນາ ວສິຕຸ''ນຸຕິ ອາໜ។ ອຖ ນໍ ສຕຸຖາ ''ເອສາ ເຕ ກິກຸຂ ອນຕຸຖກາຣີກາ, ປຸພຸເພປິ ຕຸວໍ ເອຕໍ ນິສຸສາຍ ສູເລ ອຸຕຸຕາສີໂຕ ເອຕຸເສວ ປຕຸຖຍມາໂນ ກາລໍ ກຕຸວາ ນິຣເຍ ນິພຸພຕຸໂຕ, ອິທານິ ນໍ ກສຸມາ ປຸນ ປຕຸເຖສີ''ຕິ ວຕຸວາ ອຕີຕໍ ອາໜຣິ។

ອຕີເຕ ພາຣາຕສີຍໍ ພຸຣຫຸມທຕຸເຕ ຣຊຸຊໍ ກາເຣນຸເຕ ໂພຜິສຕຸໂຕ ອາກາສຜຸຖເທວຕາ ອໂຫສີ។ ອຖ ພາຣາຕສີຍໍ ກຕຸຕິກຣຕຸຕິວາຣຉໂກ ສມຸປຕຸໂຕ ໂຫຕິ, ນຄຣໍ ເທວນຄຣໍ ວິຍ ອລງກຣີສຸ។ ສພຸໂພ ຊໂນ ຂຕກີລຸອານິສຸສີໂຕ ອໂຫສີ។ ເອກສຸສ ປນ ທຸຄຸຄຕມນຸສຸສສຸສ ເອກເມວ ໝນສາຜກຍຸຄໍ ອໂຫສີ។ ໂສ ຕໍ ສຸໂຜຕໍ ໂຜວາເປຕຸວາ ໂອກຸຊາເປຕຸວາ ສຕວລີກໍ ສຫສຸສວລີກໍ ກາເຣຕຸວາ ຖເປສີ។ ອຖ ນໍ ກຣີຍາ ເອວມາໜ ''ອິຈຸຉາມຫໍ, ສາມິ, ເອກໍ ກຸສຸມຸກຣຕຸຕໍ ນີວາເສຕຸວາ ເອກໍ ປາຣຸປິຕຸວາ ຕວ ກຕຸເຖ ລຄຸຄາ ກຕຸຕິກຣຕຸຕິວາຣໍ ຈຣິຕຸ''ນຸຕິ។ ''ກທຸເທ, ກຸໂຕ ອມຸຫາກໍ ທລິທຸທານໍ ກຸສຸມຸກໍ, ສຸທຸຜວຕຸຖໍ ນີວາເສຕຸວາ ກີລຸອາຫີ''ຕິ? ''ກຸສຸມຸກຣຕຸຕໍ ອລກມານາ ຉຕກີລຸອໍ ນ ກີລຸອິສຸສາມິ, ຕຸວໍ ອຕຸສໍ ອິຕຸຖີ ຄເຫຕຸວາ ກີລຸອສຸສູ''ຕິ។ ''ກທຸເທ, ກີ ມໍ ປີລຸເອສິ, ກຸໂຕ ອມຸຫາກໍ ກຸສຸມຸກ''ນຸຕິ? ''ສາມິ, ປຸຣິສສຸສ ອິຈຸຉາຍ ສຕິ ກີ ນາມ ນຕຸຖິ, ນນຸ ຣຕຸໂຕ ກຸສຸມຸກວຕຸຖສຸມີ ພຫຸ ກຸສຸມຸກ''ນຸຕິ។ ''ກທຸເທ , ຕໍ ຖານໍ ຣກຸຂສປຣິຄຸຄຫີຕໂປກຸຂຣຕີສທີສໍ, ພລວາຣກຸຂາ, ນ ສກຸກາ ອຸປສງກມິຕຸໍ, ມາ ເຕ ເອຕໍ ຣຸຈຸຈິ, ຍຖາລທຸເຜເນວ ຕຸສຸສສຸສູ''ຕິ។ ''ສາມິ, ຣຕຸຕິກາເຄ ອນຸຜກາເຣ ສຕິ ປຸຣິສສຸສ ອຄມນີຍຜຸຖານໍ ນາມ ນຕຸຖີ''ຕິ។ ອິຕິ ໂສ ຕາຍ ປຸນປຸປຸນໍ ກເຖນຸຕີຍາ ກິເລສວເສນ ຕສຸສາ ວຈນໍ ຄເຫຕຸວາ ''ໂຫຕຸ ກທຸເທ, ມາ ຈິນຸຕຍິຕຸຖາ''ຕິ ຕໍ ສມສຸສາເສຕຸວາ ຣຕຸຕິກາເຄ ຊີວິຕໍ ປຣິຈຸຈຊິຕຸວາ ນຄຣາ ນິກຸຂມິຕຸວາ ຣຕຸໂຕ ກຸສຸມຸກວຕຸຖໍ ຄນຸຕຸວາ ວຕີ ມທຸທິຕຸວາ ອນຸໂຕວຕຸຖໍ ປາວິສີ។ ອາຣກຸຂມນຸສຸສາ ວຕິສທຸທໍ ສຸຕຸວາ ''ໂຈໂຣ ໂຈໂຣ''ຕິ ປຣິວາເຣຕຸວາ ຄເຫຕຸວາ ປຣິກາສິຕຸວາ ໂກຜຸເຜຕຸວາ ພນຸຜິຕຸວາ ປກາຕາຍ ຣຕຸຕິຍາ ຣຕຸໂຕ ທສຸເສສຸໍ។ ຣາຊາ ''ຄຈຸຉຖ, ນໍ ສູເລ ອຸຕຸຕາເສຖາ''ຕິ ອາໜ។ ອຖ ນໍ ປຈຸຉາພາຫໍ ພນຸຜິຕຸວາ ວຊຸຊເກຣິຍາ ວຊຸຊມານາຍ ນຄຣາ ນິກຸຂມາເປຕຸວາ ສູເລ ອຸຕຸຕາເສສຸໍ។ ພລວເວທນາ ປວຕຸຕນຸຕິ, ກາກາ ສີເສ ນິລີຍິຕຸວາ ກຕຍຄຸຄສທິເສຫິ ຕຸຕຸເຫຫິ ອກຸຂີນິ ວິຊຸຊນຸຕິ។

ໂສ ຕຖາຣູປມຸປິ ທຸກຸຂໍ ອມນສີກຣິຕຸວາ ຕເມວ ອິຕຸຖີ ອນຸສຸສຣິຕຸວາ ''ຕາຍ ນາມມຸຫີ ໝນປຸປຸຜຣຕຸຕວຕຸຖນິວຕຸຖາຍ ກຕຸເຖ ອາສຕຸຕພາຫຸຍຸຄລຸອາຍ ສທຸຜີ ກຕຸຕິກຣຕຸຕິວາຣໂຕ ປຣິຫີໂນ''ຕິ ຈິນຸເຕຕຸວາ ອິມໍ ຄາຖມາໜ –

໑໘໗។

''ນຍິທໍ ທຸກຸຂໍ ອທຸໍ ທຸກຸຂໍ, ຍໍ ມໍ ຕຸທຕິ ວາຍໂສ;

ຍໍ ສາມາ ປຸປຸຜຣຕຸເຕນ, ກຕຸຕິກໍ ນານຸໂພສຸສຕີ''ຕິ។

ຕຕຸຖ ນຍິທໍ ທຸກຸຂໍ ອທຸໍ ທຸກຸຂໍ, ຍໍ ມໍ ຕຸທຕິ ວາຍໂສຕິ ຍລຸຈ ອິທໍ ສູເລ ລຄຸຄນປຈຸຈຍໍ ກາຍິກເຈຕສິກທຸກຸຂໍ, ຍລຸຈ ໂລໝເຍຫີ ວິຍ ຕຸຕຸເຫຫິ ວາຍໂສ ຕຸທຕິ, ອິທໍ ສພຸພມຸປີ ມຍຸຫໍ ນ ທຸກຸຂໍ, ອທຸໍ ທຸກຸຂໍ ເອຕໍເຍວ ປນ ເມ ທຸກຸຂນຸຕິ ອຕຸໂຖ។ ກຕຣໍ? ຍໍ ສາມາ ປຸປຸຜຣຕຸເຕນ, ກຕຸຕິກໍ ນານຸໂພສຸສຕີຕິ, ຍໍ ສາ ປີຍງຄຸສາມາ ມມ ກຣີຍາ ເອກໍ ກຸສຸມຸກຣຕຸຕໍ ນີວາເສຕຸວາ ເອກໍ ປາຣຸປິຕຸວາ ເອວໍ ໝນປຸປຸຜຣຕຸເຕນ ວຕຸຖຍຸເຄນ ອຈຸຉນຸນາ ມມ ກຕຸເຖ ຄເຫຕຸວາ ກຕຸຕິກຣຕຸຕິວາຣໍ ນານຸກວິສຸສຕີ, ອິທໍ ມຍຸຫໍ ທຸກຸຂໍ, ເອຕເທວ ຫີ ມໍ ພາຜຕີຕີ? ໂສ ເອວໍ ມາຕຸຄາມໍ ອາຣພຸກ ວິປຸປລປນຸໂຕເຍວ ກາລໍ ກຕຸວາ ນິຣເຍ ນິພຸພຕຸຕີ។

ສຕຸຖາ ອິມໍ ຜມຸມເທສນໍ ອາໜຣິຕຸວາ ຊາຕກໍ ສໂມຜາເນສິ – ''ຕທາ ຊຍມຸປຕິກາວ ອິທານິ ຊຍມຸປຕິກາ, ຕໍ ກາຣຕໍ ປຈຸຈກຸຂໍ ກຕຸວາ ຖິຕາ ອາກາສຜຸຖເທວຕາ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສີ''ນຸຕິ។

ປຸປຸຜຣຕຸຕຊາຕກວຕຸຕນາ ສຕຸຕມາ។

[໑໘໘] ໘។ ສີງຄາລຊາຕກວຕຸຕນາ

ນາຫໍປຸນໍ ນ ຈ ປຸນນ຺ຕີ ອິມໍ ສຕ຺ຖາ ເຊຕວເນ ວິຫຣນ຺ໂຕ ກິເລສນິຄ຺ຄຫໍ ອາຣພ຺ຠ ກເຖສິ. ສາວຕ຺ຖິຍໍ ກິຣ ປຎ຺ຈສຕມຕ຺ຕາ ສຫາຍກາ ມຫາວິຠວາ ເສຏ຺ຐິປຸຕ຺ຕາ ສຕ຺ຖຸ ຘມ຺ມເທສນໍ ສຸຕ຺ວາ ສາສເນ ອຸຣໍ ທຕ຺ວາ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ເຊຕວເນ ອນ຺ໂຕໂກຏິສນ຺ຖາເຣ ວິຫຣິສຸ. ອເຖກທິວສໍ ເຕສໍ ອຑ຺ຒຣຕ຺ຕສມເຍ ກິເລສນິສ຺ສິໂຕ ສງ຺ກປ຺ໂປ ອຸປ຺ປຊ຺ຊິ. ເຕ ອຸກ຺ກຓ຺ຐິຕ຺ວາ ອຕ຺ຕນາ ຊຫິຕກິເລເສ ປຸນ ຄຓ຺ຫິຕຸໍ ຈິຕ຺ຕໍ ອຸປ຺ປາທຍິສຸ. ອຖ ສຕ຺ຖາ ອຑ຺ຒຣຕ຺ຕສມນນ຺ຕເຣ ສພ຺ພຎ຺ຎຸຕຎ຺ຎາຓຫຕ຺ຖທີປກໍ ອຸກ຺ຂິປິຕ຺ວາ “ກຕຣາຍ ນຸ ໂຂ ຣຕ຺ຕິຍາ ເຊຕວເນ ຠິກ຺ຂູ ວິຫຣນ຺ຕີ”ຕິ ຠິກ຺ຂູນໍ ອຊ຺ຌາສຍໍ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ເຕສໍ ຠິກ຺ຂູນໍ ອພ຺ຠນ຺ຕເຣ ກາມຣາຄສງ຺ກປ຺ປສ຺ສ ອຸປ຺ປນ຺ນກາວໍ ອຎ຺ຎາສິ. ສຕ຺ຖາ ຈ ນາມ ເອກປຸຕ຺ຕິກາ ອິຕ຺ຖີ ອຕ຺ຕໂນ ປຸຕ຺ຕໍ ວິຍ, ເອກຈກ຺ຂຸໂກ ປຸຣິໂສ ຈກ຺ຂຸໍ ວິຍ ອຕ຺ຕໂນ ສາວເກ ຣກ຺ຂຕິ. ປຸພ຺ພຓ຺ຫາທີສຸ ຍສ຺ມີ ຍສ຺ມີ ສມເຍ ເຕສໍ ກິເລສາ ອຸປ຺ປຊ຺ຊນ຺ຕິ, ເຕ ເຕສໍ ກິເລເສ ຕໂຕ ປຣໍ ວຑ຺ຒິຕຸໍ ອທຕ຺ວາ ຕສ຺ມີ ຕສ຺ມີເຍວ ສມເຍ ນິຄ຺ຄຓ຺ຫາຕິ. ເຕນສ຺ສ ເອຕທໂຫສິ “ອຍໍ ຈກ຺ກວຕ຺ຕິຣຎ຺ໂຎ ອນ຺ໂຕນຄເຣເຍວ ໂຈຣານໍ ອຸປ຺ປນ຺ນກາໂລ ວິຍ ວຕ຺ຕຕິ, ອິທາເນວ ເຕສໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ກຕ຺ວາ ເຕ ກິເລເສ ນິຄ຺ຄຓ຺ຫິຕ຺ວາ ອຣຫຕ຺ຕໍ ທສ຺ສາມີ”ຕິ. ໂສ ສຸຣຠິຄນ຺ຘກຸຏິໂຕ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ມຘຸຣສ຺ສເຣນ “ອານນ຺ທາ”ຕິ ອາຍສ຺ມນ຺ຕໍ ຘມ຺ມຠຓ຺ຑາຄາຣິກໍ ອານນ຺ທຕ຺ເຖຣໍ ອາມນ຺ເຕສິ. ເຖໂຣ “ກີ, ຠນ຺ເຕ”ຕິ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ອຎ຺ຎາສິ. “ອານນ຺ທ, ຍຕ຺ຕກາ ຠິກ຺ຂູ ອນ຺ໂຕໂກຏິສນ຺ຖາເຣ ວິຫຣນ຺ຕິ, ສພ຺ເພວ ຄນ຺ຘກຸຏິປຣິເວເຓ ສນ຺ນິປາເຕຫີ”ຕິ. ເອວໍ ກິຣສ຺ສ ອໂຫສິ “ສເຈຫໍ ເຕເຍວ ປຎ຺ຈສເຕ ຠິກ຺ຂູ ປກ຺ໂກສາເປສ຺ສາມິ. ‘ສຕ຺ຖາຣາ ໂນ ອພ຺ຠນ຺ຕເຣ ກິເລສານໍ ອຸປ຺ປນ຺ນກາໂວ ຎາໂຕ’ຕິ ສໍວິຄ຺ຄມານສາ ຘມ຺ມເທສນໍ ສມ຺ປຏິຈ຺ຉິຕຸໍ ນ ສກ຺ຂິສ຺ສນ຺ຕີ”ຕິ. ຕສ຺ມາ “ສພ຺ເພ ສນ຺ນິປາເຕຫີ”ຕິ ອາຫ. ເຖໂຣ “ສາຘຸ, ຠນ຺ເຕ”ຕິ ອວາປຸຣຓໍ ອາທາຍ ປຣິເວເຓນ ປຣິເວຓໍ ອາຫິຓ຺ຑິຕ຺ວາ ສພ຺ເພ ຠິກ຺ຂູ ຄນ຺ຘກຸຏິປຣິເວເຓ ສນ຺ນິປາເຕຕ຺ວາ ພຸທ຺ຘາສນໍ ປຎ຺ຎເປສິ.

ສຕ຺ຖາ ປລ຺ລງ຺ກໍ ອາຠຸຊິຕ຺ວາ ອຸຊຸໍ ກາຍໍ ປຓິຘາຍ ສິລາປຖວິຍໍ ປຕິຏ຺ຐຫມາໂນ ສິເນຣຸ ວິຍ ປຎ຺ຎຕ຺ເຕ ພຸທ຺ຘາສເນ ນິສີທິ ອາເວຬາເວຬາ ຍມກຍມກາ ຉພ຺ພຓ຺ຓພຸທ຺ຘຣສ຺ມິໂຍ ວິສ຺ສຊ຺ເຊນ຺ໂຕ. ຕາປິ ຣສ຺ມິໂຍ ປາຕິມຕ຺ຕາ ຉຕ຺ຕມຕ຺ຕາ ກູຏາຄາຣກຸຈ຺ຉິມຕ຺ຕາ ຌິຊ຺ຊິຕ຺ວາ ຌິຊ຺ຊິຕ຺ວາ ຄຄນຕເລ ວິຊ຺ຊຸລຕາ ວິຍ ສຎ຺ຈຣີສຸ, ອຓ຺ຓວກຸຈ຺ຉື ໂຂເຠຕ຺ວາ ພາລສູຣິຍຸຄ຺ຄມນກາໂລ ວິຍ ອໂຫສິ. ຠິກ຺ຂຸສງ຺ໂຆປິ ສຕ຺ຖາຣໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ຄຣຸຈິຕ຺ຕໍ ປຈ຺ຈຸປຏ຺ຐເປຕ຺ວາ ຣຕ຺ຕກມ຺ພລສາຓິຍາ ປຣິກ຺ຂິປນ຺ໂຕ ວິຍ ປຣິວາເຣຕ຺ວາ ນິສີທິ. ສຕ຺ຖາ ພ຺ຣຫ຺ມສ຺ສເຣນ ນິຈ຺ຉາເຣນ຺ໂຕ ຠິກ຺ຂູ ອາມນ຺ເຕຕ຺ວາ “ນ, ຠິກ຺ຂເວ, ຠິກ຺ຂຸນາ ນາມ ກາມວິຕກ຺ກໍ ພ຺ຍາປາທວິຕກ຺ກໍ ວິຫິໍສາວິຕກ຺ກນ຺ຕິ ອິເມ ຕໂຍ ອກຸສລວິຕກ຺ເກ ວິຕກ຺ເກຕຸໍ ວຏ຺ຏຕິ. ອນ຺ໂຕ ອຸປ຺ປນ຺ນກິເລໂສ ຫິ ‘ປຣິຕ຺ໂຕ’ຕິ ອວມຎ຺ຎິຕຸໍ ນ ວຏ຺ຏຕິ, ກິເລໂສ ນາມ ປຈ຺ຈາມິຕ຺ຕສທິໂສ. ປຈ຺ຈາມິຕ຺ໂຕ ຈ ຂຸທ຺ທໂກ ນາມ ນຕ຺ຖິ, ໂອກາສໍ ລຠິຕ຺ວາ ວິນາສເມວ ປາເປຕິ, ເອວເມວ ອປ຺ປມຕ຺ຕໂກປິ ກິເລໂສ ອຸປ຺ປຊ຺ຊິຕ຺ວາ ວຑ຺ຒິຕຸໍ ລຠນ຺ໂຕ ມຫາວິນາສໍ ປາເປຕິ. ກິເລໂສ ນາເມສ ຫລາຫລວິສູປໂມ ອຸປ຺ປາຏິຕຈ຺ຉວິຄຓ຺ຑສທິໂສ ອາສີວິສປຏິຠາໂຄ ອສນິອຄ຺ຄິສທິໂສ ອລ຺ລີຍິຕຸໍ ນ ຍຸຕ຺ໂຕ ອາສງ຺ກິຕພ຺ໂພ. ອຸປ຺ປນ຺ນຸປ຺ປນ຺ນກ຺ຂເຓເຍວ ປຏິສງ຺ຂານພເລນ ຠາວນາພເລນ ຍຖາ ມຸຫຸຕ຺ຕມ຺ປິ ຫທເຍ ອຏ຺ຐຕ຺ວາ ປທຸມິນິປຕ຺ເຕ ອຸທກພິນ຺ທຸ ວິຍ ວິວຏ຺ຏຕິ, ເອວໍ ປຊຫິຕພ຺ໂພ. ໂປຣາຓກປຓ຺ຑິຕາປິ ອປ຺ປມຕ຺ຕກມ຺ປິ ກິເລສໍ ຄຣຫິຕ຺ວາ ຍຖາ ປຸນ ອພ຺ຠນ຺ຕເຣ ນຸປ຺ປຊ຺ຊຕິ, ເອວໍ ນິຄ຺ຄຓ຺ຫິໍສູ”ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣິ.

ອຕີເຕ ພາຣາຓສິຍໍ ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ເຕ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ເຕ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ສິງ຺ຄາລໂຍນິຍໍ ປຏິສນ຺ຘິໍ ຄເຫຕ຺ວາ ອຣຎ຺ເຎ ນທີຕີເຣ ນິວາສໍ ກປ຺ເປສິ. ອເຖໂກ ຊຣຫຕ຺ຖີ ຄງ຺ຄາຕີເຣ ກາລມກາສິ. ສິງ຺ຄາໂລ ໂຄຈຣປ຺ປສຸໂຕ ຕໍ ມຕຫຕ຺ຖິສຣີຣໍ ທິສ຺ວາ “ມຫາ ເມ ໂຄຈໂຣ ອຸປ຺ປນ຺ໂນ”ຕິ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕໍ ໂສຓ຺ເຑ ທໍສິ, ນງ຺ຄລີສາຍ ທຏ຺ຐກາໂລ ວິຍ ອໂຫສິ. ໂສ “ນຕ຺ເຖຕ຺ຖ ຂາທິຕພ຺ພຍຸຕ຺ຕກ”ນ຺ຕິ ທນ຺ເຕສຸ ທໍສິ, ຖມ຺ເຠ ທຏ຺ຐກາໂລ ວິຍ ອໂຫສິ. ກຓ຺ເຓ ທໍສິ, ສຸປ຺ປໂກຏິຍໍ ທຏ຺ຐກາໂລ ວິຍ ອໂຫສິ. ອຸທເຣ ທໍສິ, ກຸສູເລ ທຏ຺ຐກາໂລ ວິຍ ອໂຫສິ. ປາເທ ທໍສິ, ອຸທຸກ຺ຂເລ ທຏ຺ຐກາໂລ ວິຍ ອໂຫສິ. ນງ຺ຄຸຏ຺ເຐ ທໍສິ, ມຸສເລ ທຏ຺ຐກາໂລ ວິຍ ອໂຫສິ. ໂສ “ເອຕ຺ຖາປິ ນຕ຺ຖິ ຂາທິຕພ຺ພຍຸຕ຺ຕກ”ນ຺ຕິ ສພ຺ພຕ຺ຖ ອສ຺ສາທໍ ອລຠນ຺ໂຕ ວຈ຺ຈມຄ຺ເຄ ທໍສິ, ມຸທຸປູເວ ທຏ຺ຐກາໂລ ວິຍ ອໂຫສິ. ໂສ “ລທ຺ຘໍ ທານິ ເມ ອິມສ຺ມີ ສຣີເຣ ມຸທຸ ຂາທິຕພ຺ພຍຸຕ຺ຕກຏ຺ຐານ”ນ຺ຕິ ຕໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ຂາທນ຺ໂຕ ອນ຺ໂຕກຸຈ຺ຉິໍ ປວິສິຕ຺ວາ ວກ຺ກຫທຍາທີນິ ຂາທິຕ຺ວາ ປິປາສິຕກາເລ ໂລຫິຕໍ ປິວິຕ຺ວາ ນິປ຺ຊ຺ຊິຕຸກາມກາເລ ອຸທຣໍ ປຕ຺ຖຣິຕ຺ວາ ນິປ຺ຊ຺ຊຕິ.

ອຖສ຺ສ ເອຕທໂຫສິ – “ອິທໍ ຫຕ຺ຖິສຣີຣໍ ມຍ຺ຫໍ ນິວາສສຸຂຕາຍ ເຄຫສທິສໍ, ຂາທິຕຸກາມຕາຍ ສຕິ ປຫູຕມໍສໍ, ກີ ທານິ ເມ ອຎ຺ເຎຕ຺ຖ ກມ຺ມ”ນ຺ຕິ ໂສ ອຎ຺ຎຕ຺ຖ ອຄນ຺ຕ຺ວາ ຫຕ຺ຖິກຸຈ຺ຉິຍໍເຍວ ມໍສໍ ຂາທິຕ຺ວາ ວສຕິ. ຄຈ຺ຉນ຺ເຕ ຄຈ຺ຉນ຺ເຕ ກາເລ ນິທາເຆ ວາຕສມ຺ຜສ຺ເສນ ເຈວ ສູຣິຍຣສ຺ມິສນ຺ຕາເປນ ຈ ຕໍ ກຸຓປໍ ສຸສ຺ສິຕ຺ວາ ວລິໂຍ ຄຓ຺ຫິ, ສິງ຺ຄາລສ຺ສ ປວິຏ຺ຐທ຺ວາຣໍ ປິຫິຕໍ, ອນ຺ໂຕກຸຈ຺ຉິຍໍ ອນ຺ຘກາໂຣ ອໂຫສິ. ສິງ຺ຄາລສ຺ສ ໂລກນ຺ຕຣິກນິວາໂສ ວິຍ ຊາໂຕ. ກຸຓເປ ສຸສ຺ສນ຺ເຕ ມໍສມ຺ປິ ສຸສ຺ສິ, ໂລຫິຕມ຺ປິ ປຈ຺ຉິຊ຺ຊິ. ໂສ ນິກ຺ຂມນທ຺ວາຣໍ ອລຠນ຺ໂຕ ຠຍປ຺ປຕ຺ໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ສນ຺ຘາວນ຺ໂຕ ອິໂຕ ຈິໂຕ ຈ ປຫາຣິຕ຺ວາ ນິກ຺ຂມນທ຺ວາຣໍ

ປຣິເຍສມາໂນ ວິຈຣຕິຯ ເອວໍ ຕສ຺ມິໍ ອຸກ຺ຂລິຍໍ ປິຏ຺ຐປິຓ຺ຑິ ວິຍ ອນ຺ໂຕກຸຈ຺ຉິຍໍ ປຈ຺ຈມາເນ ກຕິປາຫຈ຺ຈເຍນ ມຫາເມໂຆ ປາວສ຺ສິຯ ອຖ ນໍ ຠຸຕປິ ເຕເມຕ຺ວາ ອຸຏ຺ຐາຍ ປກຕິສຓ຺ຐາເນນ ອຏ຺ຐາສິຯ ວຈ຺ຈມຄ຺ໂຄ ວິວໂຣ ຫຸຕ຺ວາ ຕາຣກາ ວິຍ ປຎ຺ຎາຍິຯ ສິງຄາໂລ ຕໍ ຉິທ຺ທໍ ທິສ຺ວາ ‘‘ອິທານິ ເມ ຊີວິຕໍ ລທ຺ຘ’’ນ຺ຕິ ຍາວ ຫຕ຺ຖິສີສາ ປຏິກ຺ກມິຕ຺ວາ ເວເຄນ ປກ຺ຂນ຺ທິຕ຺ວາ ວຈ຺ຈມຄ຺ຄໍ ສີເສນ ປຫຣິຕ຺ວາ ນິກ຺ຂມິຯ ຕສ຺ສ ສຎ຺ຉນ຺ນສຣີຣຕ຺ຕາ ສພ຺ພໂລມານິ ວຈ຺ຈມຄ຺ເຄ ອລ຺ລີຍິໍສຸຯ ໂສ ຕາລກ຺ຂນ຺ຘສທິເສນ ນິລ຺ໂລເມນ ສຣີເຣນ ອຸພ຺ພິຄ຺ຄຈິຕ຺ໂຕ ມຸຫຸຕ຺ຕໍ ຘາວິຕ຺ວາ ນິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ນິສິນ຺ໂນ ສຣີຣໍ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ‘‘ອິທໍ ທຸກ຺ຂໍ ມຍ຺ຫໍ ນ ອຎ຺ເຎນ ກຕໍ, ໂລຠເຫຕຸ ປນ ໂລຠກາຣຓາ ໂລຠໍ ນິສ຺ສາຍ ມຍາ ເອຕໍ ກຕໍ, ອິໂຕ ທານິ ປຏ຺ຐາຍ ນ ໂລຠວສິໂກ ຠວິສ຺ສາມິ, ປຸນ ຫຕ຺ຖິສຣີຣໍ ນາມ ນ ປວິສິສ຺ສາມີ’’ຕິ ສໍວິຄ຺ຄຫທໂຍ ຫຸຕ຺ວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໘໗ຯ

‘‘ນາຫໍ ປຸນໍ ນ ຈ ປຸນໍ, ນ ຈາປິ ອປຸນປ຺ປຸນໍ;

ຫຕ຺ຖິໂພນ຺ທິໍ ປເວກ຺ຂາມິ, ຕຖາ ຫິ ຠຍຕຊ຺ຊິໂຕ’’ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ນ ຈາປິ ອປຸນປ຺ປຸນນ຺ຕິ ອ-ກາໂຣ ນິປາຕມຕ຺ໂຕຯ ອຍໍ ປເນຕ຺ສ຺ສາ ສກລາຍປິ ຄາຖາຍ ອຕ຺ໂຖ – ອຫຎ຺ຫິ ອິໂຕ ປຸນ, ຕໂຕ ຈ ປຸນາຕິ ວຸຕ຺ຕວາຣໂຕ ປຸນ ຕໂຕປິ ຈ ປຸນປ຺ປຸນໍ ວາຣຓສຣີຣສງ຺ຂາຕໍ ຫຕ຺ຖິໂພນ຺ທິໍ ນ ປເວກ຺ຂາມິຯ ກິໍກາຣຓາ? ຕຖາ ຫິ ຠຍຕຊ຺ຊິໂຕ, ຕຖາ ຫິ ອຫໍ ອິມສ຺ມິຎ຺ເຎວ ປເວສເນ ຠຍຕຊ຺ຊິໂຕ ມຣຓຠເຍນ ສນ຺ຕາສໍ ສໍເວຄໍ ອາປາທິໂຕຕິຯ

ເອວຎ຺ຈ ປນ ວຕ຺ວາ ຕໂຕວ ປລາຍິຕ຺ວາ ປຸນ ຕໍ ວາ ອຎ຺ຎໍ ວາ ຫຕ຺ຖິສຣີຣໍ ນິວຕ຺ຕິຕ຺ວາປິ ນ ໂອໂລເກສິຯ ຕໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ນ ໂລຠວສິໂກ ອໂຫສິຯ

ສຕ຺ຖາ ອິມໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ‘‘ຠິກ຺ຂເວ, ອນ຺ໂຕ ອຸປ຺ປນ຺ນກິເລສສ຺ສ ນາມ ວຑ຺ຒິຕຸໍ ອທຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ເຖວ ນໍ ນິຄ຺ຄຓ຺ຫິຕຸໍ ວຏ຺ຏຕີ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ສຈ຺ຈານິ ປກາເສຕ຺ວາ ຊາຕກໍ ສໂມຘາເນສິຯ ສຈ຺ຈປຣິໂຍສາເນ ປຎ຺ຈສຕາປິ ເຕ ຠິກ຺ຂູ ອຣຫຕ຺ເຕ ປຕິຏ຺ຐຫິໍສຸ, ອວເສເສສຸ ເກຈິ ໂສຕາປນ຺ນາ, ເກຈິ ສກທາຄາມິໂນ, ເກຈິ ອນາຄາມິໂນ ອເຫສຸໍຯ ຕທາ ສິງຄາໂລ ອຫເມວ ອໂຫສິນ຺ຕິຯ

ສິງຄາລຊາຕກວຓ຺ຓນາ ອຏ຺ຐມາຯ

[໑໘໙] ໙ຯ ເອກປຓ຺ຓຊາຕກວຓ຺ຓນາ

ເອກປຓ຺ໂຓ ອຍໍ ຣຸກ຺ໂຂຕິ ອິທໍ ສຕ຺ຖາ ເວສາລິໍ ອຸປນິສ຺ສາຍ ມຫາວເນ ກູຏາຄາຣສາລາຍໍ ວິຫຣນ຺ໂຕ ເວສາລິກໍ ທຸຏ຺ຐລິຈ຺ຉວິກຸມາຣໍ ອາຣພ຺ຠ ກເຖສິຯ ຕສ຺ມິຎ຺ຫິ ກາເລ ເວສາລິນຄຣໍ ຄາວຸຕຄາວຸຕນ຺ຕເຣ ຕີຫິ ປາກາເຣຫິ ປຣິກ຺ຂິຕ຺ຕໍ ຕີສຸ ຐາເນສຸ ໂຄປຸຣຏ຺ຏາລກຍຸຕ຺ຕໍ ປຣມໂສຠຄ຺ຄປ຺ປຕ຺ຕໍຯ ຕຕ຺ຖ ນິຈ຺ຈກາລໍ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣຕ຺ວາ ວສນ຺ຕານຎ຺ເຎວ ຣາຊູນໍ ສຕ຺ຕ ສຫສ຺ສານິ ສຕ຺ຕ ສຕານິ ສຕ຺ຕ ຈ ຣາຊາໂນ ໂຫນ຺ຕິ, ຕຕ຺ຕກາເຍວ ອຸປຣາຊາໂນ, ຕຕ຺ຕກາ ເສນາປຕິໂນ, ຕຕ຺ຕກາ ຠຓ຺ຑາຄາຣິກາຯ ເຕສໍ ຣາຊກຸມາຣານໍ ອນ຺ຕເຣ ເອໂກ ທຸຏ຺ຐລິຈ຺ຉວິກຸມາໂຣ ນາມ ອໂຫສິ ໂກຘໂນ ຈຓ຺ໂຑ ຜຣຸໂສ ສາຫສິໂກ, ທຓ຺ເຑນ ຆຏ຺ຏິຕອາສີວິໂສ ວິຍ ນິຈ຺ຈໍ ປຊ຺ຊລິໂຕ ໂກເຘນຯ ຕສ຺ສ ປຸຣໂຕ ທ຺ເວ ຕີຓິ ວຈນານິ ກເຖຕຸໍ ສມຕ຺ໂຖ ນາມ ນຕ຺ຖິຯ ຕໍ ເນວ ມາຕາປິຕໂຣ, ນ ຎາຕໂຍ, ນ ມິຕ຺ຕສຸຫຊ຺ຊາ ສິກ຺ຂາເປຕຸໍ ສກ຺ຂິໍສຸຯ ອຖສ຺ສ ມາຕາປິຕູນໍ ເອຕທໂຫສິ ‘‘ອຍໍ ກຸມາໂຣ ອຕິຜຣຸໂສ ສາຫສິໂກ, ຐເປຕ຺ວາ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ທໍ ອຎ຺ໂຎ ອິມໍ ວິເນຕຸໍ ສມຕ຺ໂຖ ນາມ ນຕ຺ຖິ, ພຸທ຺ຘເວເນຍ຺ເຍນ ຠວິຕພ຺ພ’’ນ຺ຕິຯ ເຕ ຕໍ ອາທາຍ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ອາຫໍສຸ ‘‘ຠນ຺ເຕ, ອຍໍ ກຸມາໂຣ ຈຓ຺ໂຑ ຜຣຸໂສ ໂກເຘນ ປຊ຺ຊລຕິ, ອິມສ຺ສ ໂອວາທໍ ເທຖາ’’ຕິຯ

ສຕ຺ຖາ ຕໍ ກຸມາຣໍ ໂອວທິ – ‘‘ກຸມາຣ, ອິເມສຸ ນາມ ສຕ຺ເຕສຸ ຈຓ຺ເຑນ ຜຣຸເສນ ສາຫສິເກນ ວິເຫຐກຊາຕິເກນ ນ ຠວິຕພ຺ພໍ, ຜຣຸສວາໂຈ ຈ ນາມ ວິຊາຕມາຕຸຍາປິ ປິຕຸໂນປິ ປຸຕ຺ຕທາຣສ຺ສປິ ຠາຕິຠຄິນີນມ຺ປິ ປຊາປຕິຍາປິ ມິຕ຺ຕພນ຺ຘວານມ຺ປິ ອປ຺ປິໂຍ ໂຫຕິ ອມນາໂປ, ຑໍສິຕຸໍ ອາຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ສປ຺ໂປ ວິຍ, ອຏວິຍໍ ອຸຏ຺ຐິຕໂຈໂຣ ວິຍ, ຂາທິຕຸໍ ອາຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ຍກ຺ໂຂ ວິຍ ຈ ອຸພ຺ເພຊນີໂຍ

ທຸຕ຺ວາ ທຸຕິຍຈິຕ຺ຕວາເຣ ນິຣຍາທີສຸ ນິພ຺ພຕ຺ຕຕິ ທີຍ຺ເຖເຍວ ຈ ຂນ຺ເຍ ໂກຂໂນ ປຸຄ຺ຄໂລ ມຕ຺ທີຕປ຺ສາຂີໂຕປີ ທຸພ຺ພຕ຺ໂຕວ ໂຫຕິ, ປຸຕ຺ຕຈນ຺ທສສຸສິຣິກມ຺ປີສຸສ ມຸຂໍ ຊາລາກີທາຕປ຺ທຸມໍ ວິຍ ມລຄ຺ຄທີຕກຍ຺ຈນາທາສມຕ຺ທລໍ ວິຍ ຈ ວິຣູປໍ ໂຫຕິ ທຸທ຺ທສິ ກໍ໚ ໂກຂໍ ນິສ຺ສາຍ ທີ ສຕ຺ຕາ ສຕ຺ຖໍ ອາທາຍ ອຕ຺ຕນາວ ອຕ຺ຕານໍ ປ຺ທຣນ຺ຕິ, ວິສໍ ຂາທນ຺ຕິ, ຣຊ຺ຊຸຍາ ອຸພ຺ພນ຺ຂນ຺ຕິ, ປ຺ປາຕາ ປ຺ປຕນ຺ຕິ໚ ເອວໍ ໂກຂວເສນ ກາລໍ ກຕ຺ວາ ນິຣຍາທີສຸ ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊນ຺ຕິ, ວິເທຖກ຺ຊາຕິກາປີ ທີຍ຺ເຖວ ຂນ຺ເຍ ຄຣທໍ ປ຺ຕ຺ວາ ກາຍສ຺ສ ເກທາ ນິຣຍາທີສຸ ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊນ຺ຕິ, ປຸນ ມນຸສ຺ສຕ຺ຕໍ ລກິຕ຺ວາ ວິຊາຕກາລໂຕ ປ຺ຍ຺ຖາຍ ໂຣຄພຫຸລາວ ໂຫນ຺ຕິ໚ ຈກ຺ຂຸໂຣໂຄ ໂສຕໂຣໂຄຕິອາທີສຸ ຈ ໂຣເຄສຸ ເອກໂຕ ອຸຍ຺ຖາຍ ເອກສ຺ມີ ປຕນ຺ຕິ, ໂຣເຄນ ອປ຺ຣິມຸຕ຺ຕາວ ທຸຕ຺ວາ ນິຈ຺ຈໍ ທຸກ຺ຂິຕາວ ໂຫນ຺ຕິ, ຕສ຺ມາ ສພ຺ເພສຸ ສຕ຺ເຕສຸ ເມຕ຺ຕຈິຕ຺ເຕນ ທີຕຈິຕ຺ເຕນ ມຸທຸຈິຕ຺ເຕນ ກວິຕພ຺ພໍ໚ ເອວຣູໂປ ທີ ປຸຄ຺ຄໂລ ນິຣຍາທີກເຍທີ ນ ປ຺ຣິມຸຈ຺ຈຕີ’’ຕິ໚ ໂສ ກຸມາໂຣ ສຕ຺ຖຸ ໂອວາທໍ ສຸຕ຺ວາ ເອໂກວາເທເນວ ນິທຕມາໂນ ທນ຺ໂຕ ນິພ຺ພິເສວໂນ ເມຕ຺ຕຈິຕ຺ໂຕ ມຸທຸຈິຕ຺ ໂຕ ອໂຫສິ໚ ອລ຺ລໍ ອກ຺ໂກສນ຺ຕມ຺ປີ ປ຺ທຣນ຺ຕມ຺ປີ ນິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ນ ໂອໂລເກສິ, ອຸທ຺ຂຍທາໂຖ ວິຍ ສປ຺ໂປ, ອລຸອຈ຺ຂິນ຺ໂນ ວິຍ ກກ຺ກຍໂກ, ຂິນ຺ນວິສາໂຕ ວິຍ ຈ ອຸສໂກ ອໂຫສິ໚

ຕສ຺ສ ຕໍ ປ຺ວຕ຺ຕິ ລຕ຺ວາ ກິກ຺ຂູ ຂມ຺ມສກາຍໍ ກຖໍ ສມຸຍ຺ຖາເປ຺ສຸໍ ‘‘ອາວຸໂສ, ທຸຍ຺ຖລິຈ຺ຂວິກຸມາຣໍ ສຸຈິຣມ຺ປີ ໂອວທິຕ຺ວາ ເນວ ມາ ຕາປິຕໂຣ, ນ ຍາຕິມິຕ຺ຕາທໂຍ ທເມຕຸໍ ສກ຺ຂິສຸ, ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ໂຍ ປນ ຕໍ ເອໂກວາເທເນວ ທເມຕ຺ວາ ນິພ຺ພິເສວນໍ ກຕ຺ວາ ມຕ຺ຕວຣວາຣຕໍ ວິຍ ສມຸຄ຺ຄທີຕາເນຍ຺ຊກາຣຕໍ ອກາສິ໚ ຍາວ ສຸກາສິຕໍ ຈິທໍ – ‘ຫຕ຺ຖິທມເກນ, ກິກ຺ຂເວ, ຫຕ຺ຖິທມ຺ໂມ ສາຣິໂຕ ເອກໍເຍວ ທິສໍ ຂາວຕິ ປຸຣຕ຺ຖິມໍ ວາ ປ຺ຈ຺ຂິມໍ ວາ ອຸຕ຺ຕຣໍ ວາ ທກ຺ຂິຕໍ ວາ໚ ອສ຺ສທມເກນ...ເປ... ໂຄທມເກນ...ເປ... ທກ຺ຂິຕໍ ວາ໚ ຕຖາຄເຕນ ທີ, ກິກ຺ຂເວ, ອຣທຕາ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ເຂນ ປຸຣິສທມ຺ໂມ ສາຣິໂຕ ອຍ຺ຖ ທິສາ ວິຂາວຕິ, ຣູປີ ຣູປານິ ປ຺ສ຺ສຕິ໚ ອຍເມກາ ທິສາ...ເປ... ໂສ ວຸຈ຺ຈຕິ ‘ໂຍຄ຺ຄາຈຣິຍານໍ ອນຸຕ຺ຕໂຣ ປຸຣິສທມ຺ມສາຣຖີ’ຕິ (ມ໚ ນິ໚ ໓໚໓໑໘)໚ ນ ທີ, ອາວຸໂສ, ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ເຂນ ສທິໂສ ປຸຣິສທມ຺ມສາຣຖີ ນາມ ອຕ຺ຖີ’’ຕິ໚ ສຕ຺ຖາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ‘‘ກາຍ ນຸຕ຺ຖ, ກິກ຺ຂເວ, ເອຕຣທີ ກຖາຍ ສນ຺ນິສິນ຺ນາ’’ຕິ ປຸຈ຺ຂິຕ຺ວາ ‘‘ອິມາຍ ນາມາ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ນ, ກິກ຺ຂເວ, ອິທາເນເວສ ມຍາ ເອໂກວາເທເນວ ທມິໂຕ, ປຸພ຺ເພປາທໍ ອິມໍ ເອໂກວາເທເນວ ທເມສິ’’ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣິ໚

ອຕີເຕ ພາຣາຕສິຍໍ ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ເຕ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ເຕ ໂພຂິສຕ຺ໂຕ ອຸທິຈ຺ຈພ຺ຣາຫ຺ມຕກຸເລ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຕ຺ວາ ວຍປ຺ປ຺ຕ຺ໂຕ ຕກ຺ກສິລາຍໍ ຕໂຍ ເວເທ ສພ຺ພສິປ຺ປານິ ຈ ອຸຄ຺ຄເທຕ຺ວາ ກິຍ຺ຈິ ກາລໍ ຆຣາວາສໍ ວສິຕ຺ວາ ມາຕາປິຕູນໍ ອຈ຺ຈເຍນ ອິສິປ຺ພ຺ພຊ຺ຊໍ ປ຺ພ຺ພຊິຕ຺ວາ ອກິຍ຺ຍາ ຈ ສມາປ຺ຕ຺ຕິໂຍ ຈ ນິພ຺ພຕ຺ເຕຕ຺ວາ ທີມວນ຺ເຕ ວາສໍ ກປ຺ເປສິ໚ ຕຕ຺ຖ ຈິຣໍ ວສິຕ຺ວາ ໂລຕມ຺ພິລເສວນຕ຺ຖາຍ ຊນປທໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ພາຣາຕສີ ປ຺ຕ຺ວາ ຣາຊຸຍ຺ຍາເນ ວສິຕ຺ວາ ປຸນທິວເສ ສຸນິວຕ຺ໂຖ ສຸປາຣຸໂຕ ຕາປສາກປ຺ປສມ຺ປນ຺ໂນ ກິກ຺ຂາຍ ນຄຣໍ ປ຺ວິສິຕ຺ວາ ຣາຊງຄຕໍ ປາປຸຕິ໚ ຣາຊາ ສີຫປ຺ຍ຺ຊເຣນ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ຕໍ ທິສ຺ວາ ອິຣິຍາປເຖ ປ຺ສີທິຕ຺ວາ ‘‘ອຍໍ ຕາປໂສ ສນ຺ຕິນ຺ທ຺ຣິໂຍ ສນ຺ຕມານໂສ ຍຸຄມຕ຺ຕທໂສ, ປທວາເຣ ປທວາເຣ ສທສ຺ສຕ຺ຖວິກໍ ຖເປນ຺ໂຕ ວິຍ ສີທວິຊມ຺ກິເຕນ ອາຄຈ຺ຂຕິ໚ ສເຈ ສນ຺ຕຂມ຺ໂມ ນາເມໂກ ອຕ຺ຖີ, ອິມສ຺ສ ເຕນພ຺ກນ຺ຕເຣ ກວິຕພ຺ພ’’ນ຺ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ເອກໍ ອມຈ຺ຈໍ ໂອໂລເກສິ໚ ໂສ ‘‘ກີ ກໂຣມິ, ເທວາ’’ຕິ ອາທ໚ ເອຕໍ ‘‘ຕາປສໍ ອາເນທີ’’ຕິ໚ ໂສ ‘‘ສາຂຸ, ເທວາ’’ຕິ ໂພຂິສຕ຺ຕໍ ອຸປສງກມິຕ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ຫຕ຺ຖໂຕ ກິກ຺ຂາກາຊນໍ ຄເທຕ຺ວາ ‘‘ກີ, ມທາປຸຍ຺ຍາ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ‘‘ກນ຺ເຕ, ຣາຊາ ຕໍ ປກ຺ໂກສຕີ’’ຕິ ອາທ໚ ໂພຂິສຕ຺ໂຕ ‘‘ນ ມຍໍ ຣາຊກຸລູປກາ, ເທມວນ຺ຕິກາ ນາມມຍ຺ທາ’’ຕິ ອາທ໚ ອມຈ຺ໂຈ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕມຕ຺ຖໍ ຣຍ຺ໂຍ ອາໂຣເຈສິ໚ ຣາຊາ ‘‘ອຍ຺ໂຍ ອມ຺ທາກໍ ກຸລູປໂກ ນຕ຺ຖີ, ອາເນທີ ນ’’ນ຺ຕິ ອາທ໚ ອມຈ຺ໂຈ ຄນ຺ຕ຺ວາ ໂພຂິສຕ຺ຕໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ຍາຈິຕ຺ວາ ຣາຊນິເວສນໍ ປ຺ເວເສສິ໚

ຣາຊາ ໂພຂິສຕ຺ຕໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ສມຸສ຺ສິຕເສຕຈ຺ຂຕ຺ເຕ ກຍ຺ຈນປ຺ລ຺ລງເກ ນິສີທາເປຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ປ຺ຍຍຕ຺ຕໍ ນານຄ຺ຄຣສໂກຊນໍ ໂກເຊຕ຺ວາ ‘‘ກທໍ, ກນ຺ເຕ, ວສຖາ’’ຕິ ປຸຈ຺ຂິ໚ ‘‘ເທມວນ຺ຕິກາ ມຍໍ, ມທາຣາຊາ’’ຕິ໚ ‘‘ອິທານິ ກທໍ ຄຈ຺ຂຖາ’’ຕິ? ‘‘ວສ຺ສາຣຕ຺ຕານຸຣູປໍ ເສນາສນໍ ອຸປ຺ຂາເຣມ, ມທາຣາຊາ’’ຕິ໚ ‘‘ເຕນ ທີ, ກນ຺ເຕ, ອມ຺ທາກຍ຺ເຍວ ອຸຍ຺ຍາເນ ວສຖາ’’ຕິ ປ຺ຍິຍ຺ຍໍ ຄເທຕ຺ວາ ສຍມ຺ປີ ກຸຍ຺ຊິຕ຺ວາ ໂພຂິສຕ຺ຕໍ ອາທາຍ ອຸຍ຺ຍານໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປຕ຺ຕສາລໍ ມາເປຕ຺ວາ ຣຕ຺ຕິຍ຺ຖານທິວາຍ຺ຖານານິປີ ກາເຣຕ຺ວາ ປ຺ພ຺ພຊິຕປ຺ຣິກ຺ຂາເຣ ທຕ຺ວາ ອຸຍ຺ຍານປາລໍ ປ຺ຍິຈ຺ຂາເປຕ຺ວາ ນຄຣໍ ປາວິສິ໚ ຕໂຕ ປ຺ຍ຺ຖາຍ ໂພຂິສຕ຺ໂຕ ອຸຍ຺ຍາເນ ວສຕິ໚ ຣາຊາປິສ຺ສ ທິວເສ ທິວເສ ທ຺ວຕ຺ຕິກ຺ຂຕ຺ຕຸໍ ອຸປ຺ຍ຺ຖານໍ ຄຈ຺ຂຕິ໚

ຕສ຺ສ ປນ ຣຍ຺ໂຍ ທຸຍ຺ຖກຸມາໂຣ ນາມ ປຸຕ຺ໂຕ ອໂຫສິ ຈຕ຺ໂຍ ຜຣຸໂສ, ເນວ ນໍ ຣາຊາ ທເມຕຸໍ ອສກ຺ຂິ, ນ ເສສຍາຕກາ໚ ອມຈ຺ຈາປິ ພ຺ຣາຫ຺ມຕຄຫປ຺ຕິກາປິ ເອກໂຕ ທຸຕ຺ວາ ‘‘ສາມິ, ມາ ເອວໍ ກຣິ, ເອວໍ ກາຕຸໍ ນ ລພ຺ກາ’’ຕິ ກຸຊ຺ຊິຕ຺ວາ ກເຖນ຺ຕາປີ ກຖໍ ຄາທາເປຕຸໍ ນາສກ຺ຂິສຸ໚ ຣາຊາ ຈິນ຺ເຕສິ ‘‘ຖເປຕ຺ວາ ມມ ອຍ຺ຍໍ ທີມວນ຺ຕຕາປສໍ ອຍ຺ໂຍ ອິມໍ ກຸມາຣໍ ທເມຕຸໍ ສມຕ຺ໂຖ ນາມ ນຕ຺ຖີ,

ໂສເຍວ ນໍ ທເມສຸສຕີ’’ຕິ។ ໂສ ກຸມາຣໍ ອາຫາຍ ໂພຂີສຕຸຕສຸສ ສນຸຕິກໍ ຄນຸຕຸວາ ‘‘ກນຸເຕ, ອຍໍ ກຸມາໂຣ ຈຕຸໂທ ຜຣຸໂສ , ມຍໍ ອີມໍ ທເມຕຸໍ ນ ສກຸໂກມ, ຕຸມຸເຫ ນໍ ເອເກນ ອຸປາເຍນ ສິກຸຂາເປຖາ’’ຕິ ກຸມາຣໍ ໂພຂີສຕຸຕສຸສ ນິຍຸຍາເທຕຸວາ ປກຸກາມິ។ ໂພຂີສຕຸໂຕ ກຸມາຣໍ ຄເຫຕຸວາ ອຸຍຸຍາເນ ວິຈຣນຸໂຕ ເອກໂຕ ເອເກນ, ເອກໂຕ ເອເກນາຕິ ທຸວີຫິເຍວ ປຕຸເຕຫິ ເອກໍ ນິມຸພໂປຕກໍ ທີສຸວາ ກຸມາຣໍ ອາຫ – ‘‘ກຸມາຣ, ເອຕສຸສ ຕາວ ຣຸກຸຂໂປຕກສຸສ ປຕຸຕໍ ຂາທິຕຸວາ ຣສໍ ຊານາຫີ’’ຕິ? ໂສ ຕສຸສ ເອກໍ ປຕຸຕໍ ຂາທິຕຸວາ ຣສໍ ຍຕຸວາ ‘‘ສີ’’ຕິ ສຫ ເຂລຸເອນ ກູມິຍໍ ນຸຍຸຖາກີ។ ‘‘ກີ ເອຕໍ, ກຸມາຣາ’’ຕິ ວຸຕຸເຕ ‘‘ກນຸເຕ, ອິທາເນເວສ ຣຸກຸໂຂ ຫລາຫລວິສູປໂມ, ວທຸຒນຸໂຕ ປນ ພຫູ ມນຸສຸເສ ມາເຣສຸສຕີ’’ຕິ ຕໍ ນິມຸພໂປຕກໍ ອຸປຸປາເຜຕຸວາ ຫຕຸເຖຫິ ປຣິມທຸທິຕຸວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໔໙។

‘‘ເອກປຕຸໂຕ ອຍໍ ຣຸກຸໂຂ, ນ ກູມຸຍາ ຈຕຸຣງຄຸໂລ;

ຜເລນ ວິສກປຸເປນ, ມຫາຍໍ ກີ ກວິສຸສຕີ’’ຕິ។

ຕຕຸຖ ເອກປຕຸໂຕຕິ ອຸໂກສຸ ປສຸເສສຸ ເອເກກປຕຸໂຕ។ ນ ກູມຸຍາ ຈຕຸຣງຄຸໂລຕິ ກູມິໂຕ ຈຕຸຣງຄຸລມຕຸຕມຸປິ ນ ວທຸຒິໂຕ។ ຜເລນາຕິ ຜລຣເສນ។ ວິສກປຸເປນາຕິ ຫລາຫລວິສສທິເສນ។ ເອວໍ ຂຸທຸທໂກປີ ສມາໂນ ເອວຣູເປນ ຕິຕຸຕເກນ ປຕຸເຕນ ສມນຸນາຄໂຕຕິ ອຕຸໂຖ។ ມຫາຍໍ ກີ ກວິສຸສຕີຕິ ຍທາ ປນາຍໍ ວຸທຸທິປຸປຕຸໂຕ ມຫາ ກວິສຸສຕິ, ຕທາ ກີ ນາມ ກວິສຸສຕິ, ອທຸທາ ມນຸສຸສມາຣໂກ ກວິສຸສຕີຕິ ເອຕໍ ອຸປຸປາເຜຕຸວາ ມທຸທິຕຸວາ ລທຸເຫສິນຸຕິ ອາຫ។

ອຖ ນໍ ໂພຂີສຕຸໂຕ ເອຕທໂວຈ ‘‘ກຸມາຣ, ຕຸວໍ ອີມໍ ນິມຸພໂປຕກໍ ‘ອີທາເນວ ເອວໍຕິຕຸຕໂກ, ມຫລຸລກກາເລ ກີ ກວິສຸສຕີ, ກຸໂຕ ອີມໍ ນິສຸສາຍ ວຸທຸທິ’ຕິ ອຸປຸປາເຜຕຸວາ ມທຸທິຕຸວາ ລທຸເຫສີ? ຍຖາ ຕຸວໍ ເອຕສຸມີ ປຕິປຊຸຊີ, ເອວເມວ ຕວ ຣຍຸຖວາສີໂນປີ ‘ອຍໍ ກຸມາໂຣ ທທຫຣກາເລເຍວ ເອວໍ ຈຕຸໂທ ຜຣຸໂສ, ມຫລຸລກກາເລ ຣຊຸຊໍ ປຕຸວາ ກີ ນາມ ກຣິສຸສຕີ, ກຸໂຕ ອມຸຫາກໍ ເອຕໍ ນິສຸສາຍ ວຸທຸທິ’ຕິ ຕວ ກຸລສນຸຕກໍ ຣຊຸຊໍ ອທຕຸວາ ນິມຸພໂປຕກໍ ວິຍ ຕໍ ອຸປຸປາເຜຕຸວາ ຣຍຸຖາ ປພຸພາຊນີຍກມຸມໍ ກຣິສຸສນຸຕີ, ຕສຸມາ ນິມຸພຣຸກຸຂປຕິກາຄຕໍ ຫິຕຸວາ ອິໂຕ ປຍຸຖາຍ ຂນຸຕິເມຕຸຕານຸທຸທຍສມຸປນຸໂນ ໂຫຫີ’’ຕິ។ ໂສ ຕໂຕ ປຍຸຖາຍ ນິຫຕມາໂນ ນິພຸພິເສວໂນ ຂນຸຕິເມຕຸຕານຸທຸທຍສມຸປນຸໂນ ຫຸຕຸວາ ໂພຂີສຕຸຕສຸສ ໂອວາເທ ຖຕຸວາ ປີຕຸ ອຈຸຈເຍນ ຣຊຸຊໍ ປຕຸວາ ທານາທີນິ ປຸລຸຍານິ ກຕຸວາ ຍຖາກມຸມໍ ອຄມາສີ។

ສຕຸຖາ ອີມໍ ຊມຸມເທສນໍ ອາຫຣິຕຸວາ ‘‘ນ, ກີກຸຂເວ, ອິທາເນເວສ ທຸຍຸຖລິຈຸຈວິກຸມາໂຣ ມຍາ ທມິໂຕ, ປຸພຸເພປາຫໍ ເອຕໍ ທເມສີເຍວາ’’ຕິ ວຕຸວາ ຊາຕກໍ ສໂມຊາເນສີ – ‘‘ຕທາ ທຸຍຸຖກຸມາໂຣ ອຍໍ ລິຈຸຈວີກຸມາໂຣ ອໂຫສີ, ຣາຊາ ອານນຸໂທ, ໂອວາທທາຍ ກຕາປໂສ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສີ’’ນຸຕິ។

ເອກປຕຸຕຊາຕກວຕຸຕນາ ນວມາ។

[໑໔໐] ໑໐។ ສຍຸຊີວຊາຕກວຕຸຕນາ

ອສນຸຕໍໂຍ ປຄຸຄຕຸຫາຕີຕິ ອີທໍ ສຕຸຖາ ເວລຸວນເນ ວິຫຣນຸໂຕ ອຊາຕສຕຸຕຸສຸສ ຣຍຸໂຍ ອສນຸຕປຄຸຄຫໍ ອາຣພຸກ ກເຖສີ។ ໂສ ຫີ ພຸທຸຂານໍ ປຕິກຕຸຍກກູເຕ ທຸສຸສີເລ ປາປຊມຸເມ ເທວທຕຸເຕ ປສີທິຕຸວາ ຕໍ ອສນຸຕໍ ອສປຸປຸຣິສໍ ປຄຸຄຍຸຫ ‘‘ຕສຸສ ສກຸກາຣໍ ກຣິສຸສາມີ’’ຕິ ພຫຸໍ ຊນໍ ປຣິຈຸຈຊິຕຸວາ ຄຍາສີເສ ວິຫາຣໍ ກາເຣຕຸວາ ຕສຸເສວ ວຈນໍ ຄເຫຕຸວາ ປີຕຣໍ ຊມຸມຣາຊານໍ ໂສຕາປນຸນໍ ອຣິຍສາວກໍ ຆາເຕຕຸວາ ອຕຸຕໂນ ໂສຕາປຕຸຕິມຄຸຄສຸສ ອຸປນິສຸສຍໍ ກິນຸທິຕຸວາ ມຫາວິນາສໍ ປຕຸໂຕ។ ໂສ ຫີ ‘‘ເທວທຕຸໂຕ ປຖວິຍໍ ປວິຍຸໂຖ’’ຕິ ສຸຕຸວາ ‘‘ກຈຸຈິ ນຸ ໂຂ ມມຸປິ ປຖວີ ຄິເລຍຸຍາ’’ຕິ ກີຕຕສີໂຕ ຣຊຸຊສຸຂໍ ນ ລກຕິ, ສຍເນ ອສຸສາທສຸຂໍ ນ ວິນຸທຕິ, ຕິພຸພກາຣຄາກີຕຸນຸໂນ ຫຕຸຖີໂປໂຕ ວິຍ ກມຸປມາໂນ ວິຈຣຕິ។ ໂສ ປຖວີ ຜລມານໍ ວິຍ, ອວີຈິຊາລໍ ນິກຸຂມນຸຕີ ວິຍ, ປຖວີຍາ ອຕຸຕານໍ ຄິລິຍມານໍ ວິຍ, ອາທິຕຸຕາຍ ໂລຫປຖວິຍາ ອຸຕຸຕານກໍ ນິປຊຸຊາເປຕຸວາ ອຍສູເລຫິ ໂກພິຍມານໍ ວິຍ ຈ ສມນຸປສຸສີ។ ເຕເນວສຸສ ປຫຍກຸກຸກຸຍສຸເສວ ມຸຫຸຕຸຕມຸປີ ກມຸປມານສຸສ ອວຕຸຖານໍ ນາມ ນາໂຫສີ។ ໂສ ສມຸມາສມຸພຸທຸຂໍ ປສຸສິຕຸກາໂມ ຂມາເປຕຸກາໂມ ປລຸຫໍ ປຸຈຸຂິຕຸກາໂມ ອໂຫສີ, ອຕຸຕໂນ ປນ ອປຣາຊມຫນຸຕຕາຍ ອຸປສງກມິຕຸໍ ນ ສກຸໂກຕິ។

ອຖສ຺ສ ຣາຊຄຫນຄເຣ ກຕ຺ຕິກຣຕ຺ຕິວາເຣ ສມ຺ປຕ຺ເຕ ເທວນຄຣໍ ວິຍ ນຄເຣ ອລງ຺ກເຕ ມຫາຕເລ ອມຈ຺ຈຄຓປຣິວຸຕສ຺ສ ກຎ຺ຈນາສເນ ນິສິນ຺ນສ຺ສ ຊີວກໍ ໂກມາຣຠຈ຺ຈໍ ອວິທູເຣ ນິສິນ຺ນໍ ທິສ຺ວາ ເອຕທໂຫສິ “ຊີວກໍ ຄເຫຕ຺ວາ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ຘສ຺ສ ສນ຺ຕິກໍ ຄມິສ຺ສາມິ, ນ ໂຂ ປນ ສກ຺ກາ ມຍາ ອຸຊຸກເມວ ວຕ຺ຕຸໍ ‘ອຫໍ, ສມ຺ມ ຊີວກ, ສຍໍ ຄນ຺ຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກມິ, ເອຫິ ມໍ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ເນຫີ’ຕິ, ປຣິຍາເຍນ ປນ ຣຕ຺ຕິສມ຺ປທໍ ວຓ຺ເຓຕ຺ວາ ‘ກໍ ນຸ ຂ຺ວຊ຺ຊ ມຍໍ ສມຓໍ ວາ ພ຺ຣາຫ຺ມຓໍ ວາ ປຍິຣຸປາເສຍ຺ຍາມ, ຍໍ ໂນ ປຍິຣຸປາສຕໍ ຈິຕ຺ຕໍ ປສີເທຍ຺ຍາ’ຕິ ວກ຺ຂາມິ, ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ອມຈ຺ຈາ ອຕ຺ຕໂນ ອຕ຺ຕໂນ ສຕ຺ຖາຣານໍ ວຓ຺ຓໍ ກເຖສ຺ສນ຺ຕິ, ຊີວໂກປິ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ຘສ຺ສ ວຓ຺ຓໍ ກເຖສ຺ສຕິຯ ອຖ ນໍ ຄເຫຕ຺ວາ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກໍ ຄມິສ຺ສາມີ”ຕິຯ ໂສ ປຎ຺ຈຫິ ປເທຫິ ຣຕ຺ຕິໍ ວຓ຺ເຓສິ “ລກ຺ຂຎ຺ຎາ ວຕ ໂຠ ໂທສິນາ ຣຕ຺ຕິ, ອຠິຣູປາ ວຕ ໂຠ ໂທສິນາ ຣຕ຺ຕິ, ທສ຺ສນີຍາ ວຕ ໂຠ ໂທສິນາ ຣຕ຺ຕິ, ປາສາທິກາ ວຕ ໂຠ ໂທສິນາ ຣຕ຺ຕິ, ຣມຓີຍາ ວຕ ໂຠ ໂທສິນາ ຣຕ຺ຕິ, ກໍ ນຸ ຂ຺ວຊ຺ຊ ມຍໍ ສມຓໍ ວາ ພ຺ຣາຫ຺ມຓໍ ວາ ປຍິຣຸປາເສຍ຺ຍາມ, ຍໍ ໂນ ປຍິຣຸປາສຕໍ ຈິຕ຺ຕໍ ປສີເທຍ຺ຍາ”ຕິ (ທີຯ ນິຯ ໑ຯ໑໕໐)ຯ

ອເຖໂກ ອມຈ຺ໂຈ ປູຣຓກສ຺ສປສ຺ສ ວຓ຺ຓໍ ກເຖສິ, ເອໂກ ມກ຺ຂລິໂຄສາລສ຺ສ, ເອໂກ ອຊິຕເກສກມ຺ພລສ຺ສ, ເອໂກ ປກຸຘກຈ຺ຈາຍນສ຺ສ, ເອໂກ ສຎ຺ຈຍສ຺ສ ເພລຏ຺ຐປຸຕ຺ຕສ຺ສ, ເອໂກ ນາຏປຸຕ຺ຕນິຄຓ຺ຐສ຺ສາຕິ ຯ ຣາຊາ ເຕສໍ ກຖໍ ສຸຕ຺ວາ ຕຸຓ຺ຫີ ອໂຫສິຯ ໂສ ຫິ ຊີວກສ຺ເສວ ມຫາອມຈ຺ຈສ຺ສ ກຖໍ ປຈ຺ຈາສີສຕິຯ ຊີວໂກປິ “ຣຎ຺ຎາ ມໍ ອາຣພ຺ຠ ກຖິເຕເຍວ ຊານິສ຺ສາມີ”ຕິ ອວິທູເຣ ຕຸຓ຺ຫີ ນິສີທິຯ ອຖ ນໍ ຣາຊາ ອາຫ “ຕ຺ວໍ ປນ, ສມ຺ມ ຊີວກ, ກິໍ ຕຸຓ຺ຫີ”ຕິ? ຕສ຺ມິໍ ຂເຓ ຊີວໂກ ອຸຏ຺ຐາຍາສນາ ເຍນ ຠຄວາ ເຕນຎ຺ຊລິໍ ປຓາເມຕ຺ວາ “ເອໂສ, ເທວ, ຠຄວາ ອຣຫໍ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ໂຘ ອມ຺ຫາກໍ ອມ຺ພວເນ ວິຫຣຕິ ສທ຺ຘິໍ ອຑ຺ຒເຕຬເສຫິ ຠິກ຺ຂຸສເຕຫິຯ ຕໍ ໂຂ ປນ ຠຄວນ຺ຕໍ ເອວໍ ກລ຺ຍາໂຓ ກິຕ຺ຕິສທ຺ໂທ ອພ຺ຠຸຄ຺ຄໂຕ”ຕິ ນວ ອຣຫາທິຄຸເຓ ວຕ຺ວາ ຊາຕິໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ປຸພ຺ພນິມິຕ຺ຕາທິເພທໍ ຠຄວໂຕ ອານຸຠາວໍ ປກາເສຕ຺ວາ “ຕໍ ຠຄວນ຺ຕໍ ເທໂວ ປຍິຣຸປາສຕຸ, ຘມ຺ມໍ ສຸຓາຕຸ, ປຎ຺ຫໍ ປຸຈ຺ຉຕູ”ຕິ ອາຫຯ

ຣາຊາ ສມ຺ປຸຓ຺ຓມໂນຣໂຖ ຫຸຕ຺ວາ “ເຕນ ຫິ, ສມ຺ມ ຊີວກ, ຫຕ຺ຖິຍານານິ ກປ຺ປາເປຫີ”ຕິ ຍານານິ ກປ຺ປາເປຕ຺ວາ ມຫນ຺ເຕນ ຣາຊານຸຠາເວນ ຊີວກມ຺ພວນໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ມຓ຺ຑລມາເຬ ຠິກ຺ຂຸສງ຺ຆປຣິວຸຕໍ ຕຖາຄຕໍ ທິສ຺ວາ ສນ຺ຕວີຈິມຊ຺ເຊ ມຫານາວໍ ວິຍ ນິຈ຺ຈລໍ ຠິກ຺ຂຸສງ຺ຆໍ ອິໂຕ ຈິໂຕ ຈ ອນຸວິໂລເກຕ຺ວາ “ເອວຣູປາ ນາມ ເມ ປຣິສາ ນ ທິຏ຺ຐປຸພ຺ພາ”ຕິ ອິຣິຍາປເຖເຍວ ປສີທິຕ຺ວາ ສງ຺ຆສ຺ສ ອຎ຺ຊລິໍ ປຄ຺ຄຓ຺ຫິຕ຺ວາ ຖຸຕິໍ ກຕ຺ວາ ຠຄວນ຺ຕໍ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ນິສິນ຺ໂນ ສາມຎ຺ຎຜລປຎ຺ຫໍ ປຸຈ຺ຉິຯ ອຖສ຺ສ ຠຄວາ ທ຺ວີຫິ ຠາຓວາເຣຫິ ປຏິມຓ຺ຑິຕໍ ສາມຎ຺ຎຜລສຸຕ຺ຕໍ (ທີຯ ນິຯ ໑ຯ໑໕໐ ອາທໂຍ) ກເຖສິຯ ໂສ ສຸຕ຺ຕປຣິໂຍສາເນ ອຕ຺ຕມໂນ ຠຄວນ຺ຕໍ ຂມາເປຕ຺ວາ ອຸຏ຺ຐາຍາສນາ ປທກ຺ຂິຓໍ ກຕ຺ວາ ປກ຺ກາມິຯ ສຕ຺ຖາ ອຈິຣປ຺ປກ຺ກນ຺ຕສ຺ສ ຣຎ຺ໂຎ ຠິກ຺ຂູ ອາມນ຺ເຕຕ຺ວາ “ຂຕາຍໍ, ຠິກ຺ຂເວ, ຣາຊາ, ອຸປຫຕາຍໍ, ຠິກ຺ຂເວ, ຣາຊາຯ ສຈາຍໍ , ຠິກ຺ຂເວ, ຣາຊາ ອິສ຺ສຣິຍສ຺ສ ກາຣຓາ ປິຕຣໍ ຘມ຺ມິກໍ ຘມ຺ມຣາຊານໍ ຊີວິຕາ ນ ໂວໂຣເປສ຺ສ, ອິມສ຺ມິໍເຍວ ອາສເນ ວິຣຊໍ ວີຕມລໍ ຘມ຺ມຈກ຺ຂຸໍ ອຸປ຺ປຊ຺ຊິສ຺ສຖຯ ເທວທຕ຺ຕໍ ນິສ຺ສາຍ ອສນ຺ຕປຄ຺ຄຫໍ ກຕ຺ວາ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລາ ປຣິຫີໂນ”ຕິ ອາຫຯ

ປຸນທິວເສ ຠິກ຺ຂູ ຘມ຺ມສຠາຍໍ ກຖໍ ສມຸຏ຺ຐາເປສຸໍ “ອາວຸໂສ, ອຊາຕສຕ຺ຕຸ ກິຣ ອສນ຺ຕປຄ຺ຄຫໍ ກຕ຺ວາ ທຸສ຺ສີລໍ ປາປຘມ຺ມໍ ເທວທຕ຺ຕໍ ນິສ຺ສາຍ ປິຕຸຆາຕກມ຺ມສ຺ສ ກຕຕ຺ຕາ ໂສຕາປຕ຺ຕິຜລາ ປຣິຫີໂນ, ເທວທຕ຺ເຕນ ນາສິໂຕ ຣາຊາ”ຕິຯ ສຕ຺ຖາ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ “ກາຍ ນຸຕ຺ຖ, ຠິກ຺ຂເວ, ເອຕຣຫິ ກຖາຍ ສນ຺ນິສິນ຺ນາ”ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ “ອິມາຍ ນາມາ”ຕິ ວຸຕ຺ເຕ “ນ, ຠິກ຺ຂເວ, ອຊາຕສຕ຺ຕຸ ອິທາເນວ ອສນ຺ຕປຄ຺ຄຫໍ ກຕ຺ວາ ມຫາວິນາສໍ ປຕ຺ໂຕ, ປຸພ຺ເພເປສ ອສນ຺ຕປຄ຺ຄເຫເນວ ອຕ຺ຕານໍ ນາເສສີ”ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕີຕໍ ອາຫຣີຯ

ອຕີເຕ ພາຣາຓສິຍໍ ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ເຕ ຣຊ຺ຊໍ ກາເຣນ຺ເຕ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ມຫາວິຠເວ ພ຺ຣາຫ຺ມຓກຸເລ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຕ຺ວາ ວຍປ຺ປຕ຺ໂຕ ຕກ຺ກສິລໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສພ຺ພສິປ຺ປານິ ອຸຄ຺ຄຓ຺ຫິຕ຺ວາ ພາຣາຓສິຍໍ ທິສາປາໂມກ຺ໂຂ ອາຈຣິໂຍ ຫຸຕ຺ວາ ປຎ຺ຈ ມາຓວກສຕານິ ສິປ຺ປໍ ວາເຈສິຯ ເຕສຸ ມາຓເວສຸ ເອໂກ ສຎ຺ຊີໂວ ນາມ ມາຓໂວ ອຕ຺ຖິ, ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ຕສ຺ສ ມຕກຸຏ຺ຐາປນມນ຺ຕໍ ອທາສິຯ ໂສ ອຸຏ຺ຐາປນມນ຺ຕເມວ ຄເຫຕ຺ວາ ປຏິພາຫນມນ຺ຕໍ ປນ ອຄ຺ຄເຫຕ຺ວາວ ເອກທິວສໍ ມາຓເວຫິ ສທ຺ຘິໍ ທາຣຸອຕ຺ຖາຍ ອຣຎ຺ຎໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ເອກໍ ມຕພ຺ຍຄ຺ຆໍ ທິສ຺ວາ ມາຓເວ ອາຫ “ໂຠ, ອິມໍ ມຕພ຺ຍຄ຺ຆໍ ອຸຏ຺ຐາເປສ຺ສາມີ”ຕິຯ ມາຓວາ “ນ ສກ຺ຂິສ຺ສສີ”ຕິ ອາຫໍສຸຯ “ປສ຺ສນ຺ຕານຎ຺ເຎວ ໂວ ຕໍ ອຸຏ຺ຐາເປສ຺ສາມີ”ຕິຯ “ສເຈ, ມາຓວ, ສກ຺ໂກສິ, ອຸຏ຺ຐາເປຫີ”ຕິຯ ເອວຎ຺ຈ ປນ ວຕ຺ວາ ເຕ ມາຓວາ ຣຸກ຺ຂໍ ອຠິຣຸຫິໍສຸຯ ສຎ຺ຊີໂວ ມນ຺ຕໍ ປຣິວຕ຺ເຕຕ຺ວາ ມຕພ຺ຍຄ຺ຆໍ ສກ຺ຂຣາຫິ ປຫຣິ, ພ຺ຍຄ຺ໂຆ ອຸຏ຺ຐາຍ ເວເຄນາຄນ຺ຕ຺ວາ

ສຄຸຊີວໍ ຄລນາລຸອິຍໍ ທໍສີຕຸວາ ຊີວິຕກຸຂຍໍ ປາເປຕຸວາ ຕຕຸເຖວ ປຕິ, ສຄຸຊີໂວປີ ຕຕຸເຖວ ປຕິ. ອຸໂກປີ ເອກຍຸຖາເນເຍວ ມຕາ ນິປຊຸຊີສຸ.

ມາຕາວາ ທາຣູນີ ອາທາຍ ອາຄນຸຕຸວາ ຕໍ ປວຕຸຕິ ອາຈຣິຍສຸສ ອາໂຣເຈສຸໍ. ອາຈຣິໂຍ ມາຕເວ ອາມນຸເຕຕຸວາ "ຕາຕາ, ອສນຸຕປຄຸຄຫກາຣາ ນາມ ອຍຸຕຸຕຍຸຖາເນ ສກຸກາຣສມຸມານໍ ກໂຣນຸຕາ ເອວຣູປໍ ທຸກຸຂໍ ປຜິລກນຸຕິເຍວາ"ຕິ ວຕຸວາ ອິມໍ ຄາຖມາຫ –

໑໘໐.

"ອສນຸຕໍ ໂຍ ປຄຸຄຕຸຫາຕິ, ອສນຸຕໍ ຈູປເສວຕິ;

ຕເມວ ຆາສໍ ກຸຣຸເຕ, ພຸຍຄຸໂຆ ສຄຸຊີວິໂກ ຍຖາ"ຕິ.

ຕຕຸຖ ອສນຸຕນຸຕິ ຕິຫິ ທຸຈຸຈຣິເຕຫິ ສມນຸນາຄຕໍ ທຸສຸສີລໍ ປາປຣມຸມໍ. ໂຍ ປຄຸຄຕຸຫາຕີຕິ ຂຕຸຕິຍາທີສຸ ໂຍ ໂກຈິ ເອວຣູປໍ ທຸສຸສີລໍ ປພຸພຊິຕໍ ວາ ຈີວຣາທີສມຸປທາເນນ, ຄຫຍຸຖໍ ວາ ອຸປຣຊຊເສນາປຕິຍຸຖານາທີສມຸປທາເນນ ປຄຸຄຕຸຫາຕິ, ສກຸກາຣສມຸມານໍ ກໂຣຕີຕິ ອຕຸໂຖ. ອສນຸຕໍ ຈູປເສວຕີຕິ ໂຍ ຈ ເອວຣູປໍ ອສນຸຕໍ ທຸສຸສີລໍ ອຸປເສວຕິ ກຊຕິ ປຍິຣຸປາສຕິ. ຕເມວ ຆາສໍ ກຸຣຸເຕຕິ ຕເມວ ອສນຸຕປຄຸຄຕຸຫກໍ ໂສ ທຸສຸສີໂລ ປາປປຸຄຸຄໂລ ຆສຕິ ສໍຂາທຕິ ວິນາສໍ ປາເປຕິ. ກຖໍ? ພຸຍຄຸໂຆ ສຄຸຊີວິໂກ ຍຖາຕິ, ຍຖາ ສຄຸຊີເວນ ມາຕເວນ ມນຸຕໍ ປຣິວຕຸເຕຕຸວາ ມຕພຸຍຄຸໂຆ ສຄຸຊີວິໂກ ຊີວິຕສມຸປທາເນນ ສມຸປຄຸຄຫີໂຕ ອຕຸຕໂນ ຊີວິຕທາຍກໍ ສຄຸຊີວເມວ ຊີວິຕາ ໂວໂຣເປຕຸວາ ຕຕຸເຖວ ປາເຕສິ, ເອວໍ ອສຸໂຣປີ ໂຍ ອສນຸຕປຄຸຄຫໍ ກໂຣຕິ, ໂສ ທຸສຸສີໂລ ຕໍ ອຕຸຕໂນ ສມຸປຄຸຄາຫກເມວ ວິນາເສຕິ. ເອວໍ ອສນຸຕສມຸປຄຸຄາຫກາ ວິນາສໍ ປາປຸຕນຸຕີຕິ.

ໂພຮິສຕຸໂຕ ອິມາຍ ຄາຖາຍ ມາຕວານໍ ຊມຸມໍ ເທເສຕຸວາ ທານາທີນິ ປຸລຸຍານິ ກຕຸວາ ຍຖາກມຸມໍ ຄໂຕ.

ສຕຸຖາ ອິມໍ ຊມຸມເທສນໍ ອາຫຣິຕຸວາ ຊາຕກໍ ສໂມຊາເນສິ – "ຕທາ ມຕພຸຍຄຸພຸຍຸຖາປນໂກ ມາຕໂວ ອຊາຕສຕຸຕຸ ອໂຫສິ, ທິສາປາໂມກຸໂຂ ອາຈຣິໂຍ ປນ ອຫເມວ ອໂຫສີ"ນຸຕິ.

ສຄຸຊີວຊາຕກວຕຸຕນາ ທສມາ.

ກາຕຸຍກວຄຸໂຄ ປນຸນຣສໂມ.

ຕສຸສຸທຸທານໍ –

ໂຄຮສິງຄາລວິໂຣຈໍ, ນງຄຸຍຸຖຣາຊກາກາລຸຈ;

ປຸປຸຜຣຕຸຕລຸຈ ສິງຄາລໍ, ເອກປຕຸຕລຸຈ ສຄຸຊີວໍ.

ອຖ ວຄຸຄຸທຸທານໍ –

ອປຕຸຕໂກ ສີລວຄຸໂຄ, ກຸຣຸງໂຄ ຈ ກຸລາວໂກ;

ອຕຸຖກາໂມ ຈ ອາສີໂສ, ອິຕຸຖິວຣຸຕປາຍິມຸຫາ.

ລິຕຸໂຕ ປໂຣສຕໍ ທໍຈິ, ກຸສນາລຸອາ ສມຸປທາໂນ;

ກກຓ຺ຏໂກ ປນ຺ນຣສ, ສຕປຓ຺ຕາສ ຊາຕກາຕີຯ

ເອກກນິປາຕວຓ຺ຕນາ ນິຏ຺ຐິຕາຯ

(ປຐໂມ ກາໂຄ ນິຏ຺ຐິໂຕ)ຯ